BIBLIOTECA NAZ.LE
131
G
12
NAPOLI

BIBL. NAZ.
VITT. EMANUELE III
151
G
12
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III - NAPOLI

JO. ALBERTI FABRICII

SS. THEOL. D. ET PROF. PUBL.

BIBLIOTHECA

GRÆCÆ

LIBER III.

DE SCRIPTORIBUS

QUI CLARUERUNT A PLATONE
USQUE AD TEMPORA NATI CHRISTI
SOSPITATORIS NOSTRI.

ACCEDUNT

ALBINI INTRODUCTIO IN PLATONEM,

ET ANATOLII QUÆDAM NUNC PRIMUM EDITA,
TUM POETA VETUS DE VIRIBUS HERBARUM
DIIS SACRARUM,

CUM LATINA VERSIONE AC NOTIS.

Colleg. Neap. Soc. Jesu ... 1725

BIBLIOTECA NAZIONALE

HAMBURGI

SUMPTU CHRISTIANI LIEBEZEIT,

M DCC XVI.

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLUSTRISSIMO
DOMINO
JOANNI MORO,
EPISCOPO nuper NORVICENSI, nunc ELIENSI,

S. D.
JO. ALBERTUS FABRICIUS.

NIſi res foret teſtatiſſima, & omnium ore prædicaretur, inter univerſas hodie gentes nullam eſſe, à qua majus pretium ponitur litteratæ Græciæ, atque eru-

Digitized by Google

ditæ Antiquitati, quam à Tuis Britannis, non auſus fuiſſem, neque ipſi credo ſuſtinerent, hunc Philoſophorum Veterum & aliorum eruditiſſimorum hominum Græcorum florem, quorum ſcripta in hoc Volumine perſecutus ſum, jubere trajicere mare æſtuoſum, atque in alium veluti Orbem procul hinc à me ablegare. At enim jam ipſi per ſe nullorſum lubentius contendunt, nusquam ſe ſperant vel jucundius reperturos aſylum, vel majore benevolentia exceptum iri, quam in Anglia, quæ uti cum maxime ſub ſerenis Feliciſſimæ ac Sapientiſſimæ ANNÆ auſpiciis per omnem fere Europam terra marique laureas colligit de hoſte potentiſſimo, ita domi motibus ſopitis tuta ac quieta pacis paſcitur fructibus,

&

& pacis artes atque in his bonas litteras, quarum Græci Parentes ſunt, colit tanto cum ſucceſſu, ut omnes illis deditos, ubicunque terrarum vivant, ſingulariter obſtringat ſibi ac devinciat. In hac vero ipſa Anglia apud quem lubentius conquieſcant, vel ad quem potius confugiant quam ad TE, VIR ILLUSTRISSIME, cujus infula nullo magis ornamento quam virtute, eruditione & ſingulari in doctrinam, Antiquitatem atque eruditos favore decoratur. Quæ res non modo Britannis Tuis amabilem colendumque Te reddunt, & peregrinis quotquot Britanniam adeunt venerabilem, ſed earum gloria, perinde ut pulcherrimi Tui Muſarum templi, ſive inſtructiſſimæ quam quotidie magno delectu ac ſumtu

adauges

adauges Bibliothecæ, fama jam pridem etiam trajecit mare, ac vix quicquam eſt quoque in Germania noſtra virorum eruditorum qui Angliam viderunt ſermone celebratius, quam ut virtutes Tuas laudibus efferant Tuamque in illa dignitate humanitatem admirentur. Hæc cum & mihi cognita ſit ſingulari beneficio, præſens volumen ad Te mittere volui meæ in Te obſervantiæ qualecumque pignus, quod ſi ea fronte ſuſcipis qua ſoles eorum ſcripta qui à me in hoc libro referuntur, lætabor, & voti me ſummam conſecutum putabo. Faxit Deus, ut rebus proſperis atque integra valetudine quam diutiſſime floreas publico bono. Scripſi Hamburgi XII. Cal. Maj. Anni Chriſtiani CIↃ IↃCC VII.

AD

AD LECTOREM.

EN Tibi, Lector Benevole, Hiſtoriam Græcorum Scriptorum, eorum cumprimis qui exſtant, à me deductam usque ad tempora geniti Soſpitatoris noſtri Jeſu Chriſti. Eodem filo, quo cœpi ſuperioribus libris, telam hanc continuaſſe me, nec minore ſtudio uſum in hoc eſſe reperies, quod pro æquitate tua non, ſpero, improbabis. Saltem venam aperuiſſe me confido ad pleniorem & accuratiorem notitiam auctorum ejus linguæ, qua res divinas & humanas, omnium gentium antiquam memoriam, & diſciplinarum ac ſapientiæ omne genus traditum accepimus. Erunt forte, ut ſunt varia hominum ingenia, qui videbuntur ſibi Scipiones, ſi odio habebunt nimium diligentem, volentque multa me omiſiſſe quæ ut minuta vel nullius momenti ipſi adſpernantur. His me excuſatum velim, licet non ſolis illis ſcripſi, magis etiam reveritus judicia ceterorum, qui prætermiſſa mihi vel perperam poſita imputabunt. Verum in hoc ſcribendi genere nemini contigit ita omne ferre punctum, ut nec lituræ nec ſupplemento locum faceret. Nam quod in Apollonio Rhodio reprehenſum eſt à Criticis ἀδιάπτωτον, in hujusmodi ſcriptione

nunquam ut carperet livor reperire potuit, neque in præſent i, ut pulchre ſcio, eſt inventurus.

Volueram tertio hoc libro referre etiam Geographos, ſed poſtea conſtitui eos ſubjungere horum principi Straboni, cujus inſignem ac præclaram editionem jam debere cœpimus præſtantiſſimo & doctiſſimo Almelovenio: de Strabone autem qui ſub Tiberio ſcripſit, locus erit dicendi libro IV, quem ne cum hoc ipſo prodiret, modus voluminis prohibuit. Sequetur idem ut ſpero brevi, tum, Deo ter Opt. Max. valetudinem ſuppeditante quintus quoque ac ſextus, in quo poſtremo diſſero de Megaſthene, Beroſo ac reliquis, quorum nomine Annius commenta ſua proſcripſit. Hoc monere viſum, ne mirareris præteritos illos hoc libro à me, ad quem referre eos ætas ſua, qua vixere, videbatur.

Quæ ſingula ſim in præſenti volumine perſecutus, malo te, ipſo inſpecto videre, vel ſi paucis defungi placet, ex indice intelligere capitum, quem hoc loco infra ſubjeci.

INDEX

INDEX CAPITUM
LIBRI TERTII.

I. De Platone & ejus Scriptis editis perditisque & eorum quæ exſtant editionibus atque interpretibus. Alii Platones. Scripta varia de Platone & Platonica Philoſophia per claſſes digeſta ac recenſita.

II. Albini Platonici Introductio in Platonis Dialogos nunc primum in lucem edita è codice Holſteniano, adjuncta latina verſione p. 42.

III. Notitia Platonicorum Academicorumque Philoſophorum p. 52. & Platonicarum pag. 69. digeſta ordine Alphabeti, cum variis obſervationibus.

IV. De Xenophonte Athenienſi, ejusque ſcriptis editis ac deperditis, & vulgatorum editionibus atque interpretibus. p. 70.

V. De Eudoxo & aliis quibusdam Aſtronomis antiquisſimis quorum ſcripta interciderunt, tum de ſcriptis quæ tulere ætatem, Avtolyci Pitanæi, Ariſtarchi Samii, Hypſiclis Alexandrini, Theodoſii Tripolitæ, Menelai, Hipparchi, Gemini Rhodii, Theonis Smyrnæi, Cleomedis atque Achillis Tatii. Indices ſcriptorum in his auctoribus allegatorum. p. 79.

VI. De Ariſtotele ejusque ſcriptis editis & horum editionibus atque interpretibus antiquis ac recentibus. Scripta varia de Ariſtotele & Ariſtotelica Philoſophia per claſſes digeſta ac recenſita pag. 107. Inter alia exhibentur p. 130. ſeq. Variæ lectiones Codicis antiqui Bibl. Paulinæ Lipſienſis, è quibus multa loca libror. de Xenophane, Zenone ac Gorgia poſſunt emendari ac ſuppleri.

VII. Scriptorum Ariſtotelis deperditorum Catalogus digeſtus ſecundum ordinem litterarum, cum variis obſervationibus. p. 185.

VIII. De ſcriptis Alexandri M. Regis Macedonum, & Catalogus ſcriptorum qui res geſtas hujus Alexandri tradidere, tum de variis Alexandris qui Græce ſcripſerunt. p. 203.

IX. De Theophraſto Ereſio ejusque ſcriptis editis & deperditis, de vulgatorum editionibus atque interpretibus, atque ſingillatim de Priſciano Lydo. p. 234.

X. De Harmonicis Ariſtoxeni, ſcriptisque ejus deperditis. Tum de Scriptis Muſicis Ariſtidis Quintiliani, Bacchii, Dionyſii, Alypii, Gaudentii & Manuelis Bryennii. Catalogus ſcriptorum de Muſica & Muſicis quæ vel perierunt vel MSta deliteſcunt in variis Bibliothecis. p. 257.

XI. Catalogus Philoſophorum Peripateticorum Ordine litterarum digeſtus, cum variis obſervationibus p. 271. & Anatolii inedita quædam p. 275. atque index ſcriptorum in Operibus univerſis Boethii allegatorum p. 283.

XII. De Hiſtoria LXX Interpretum quæ ambulat ſub nomine Ariſteæ. De verſione ipſa LXX. ſenum & aliis Græcis librorum Veteris Inſtrumenti interpretibus, Aquila, Symmacho, Theodotione, de verſione quinta, ſexta &c. De editione LXX. Interpretum κοινῇ ante-Origeniana. De Hexaplis, Octaplis, tetraplis Origenis, de ejuſdem Aſteriſcis & Obeliſcis quibus editionem LXX. interpretum in Hexaplis diſpunxit. Specimen Hexaplorum Caput primum Geneſeos Hebraice Hebræis Græcisque litteris dupliciter deſcriptum cum Græca verſione quadruplici, & aſteriſcis atque obeliſcis. De editionibus Luciani, Heſychii, Euſebii: latina Hieronymi de Græco, & Græca verſione Hieronymianæ de Hebræo translationis. p. 215.

XIII. Catalogus Philoſophorum Cynicorum, digeſtus ordine litterarum, cum variis obſervationibus. p 360.

XIV. De Geometris quibusdam, Euclide præcipue ejusque ſcriptis editis ac deperditis, ac vulgatorum editionibus atque interpretibus, & index Scriptorum à Proclo in commentariis ad Euclidem allegatorum. p. 367. Num Euclides tractandus Theologo. p. 375.

XV. Catalogus Philoſophorum Stoicorum, digeſtus Ordine Alphabeti, cum variis obſervationibus. p. 386.

XVI. De Lycophrone Chalcidenſi ejusque Alexandræ editionibus atque interpretibus. De ſcriptis Lycophronis deperditis, & Index ſcriptorum in commentariis Tzetzæ allegatorum ex editione ſecunda Jo. Potteri Viri Clariſſ. p. 416.

XVII.

XVII. De Theocrito & Græcis in eum ſcholiis, De Bionis Smyrnæi, Moſchi Syracuſii, Simmiæ & Doſiadæ Rhodiorum ſcriptis editis ac deperditis, de ſcholiis Manuelis Holoboli Rhetoris qui temporibus Michaelis Palæologi & Andronici filii vixit: De inſcriptionibus Herodis ac Regillæ &c. Index ſcriptorum in ſcholiis ad Theocritum allegatorum. p. 428.

XVIII. De Arati Solenſis Poemate edito & Græcis in illud Scholiis, variisque ejus interpretibus atque editionibus. De ſcriptis deperditis Arati. De Leontio qui Sphæram ſcripſit. De Eratoſthene Cyrenæo ejusque ſcriptis editis ac deperditis. Index ſcriptorum in Leontii Sphæra, Scholiis ad Aratum, Hipparcho, Eratoſthene & ſcholiaſte Germanici allegatorum. p. 450.

XIX. De Callimacho ejusque ſcriptis & in eum ſcholiis editis ac deperditis, tum eorum quæ exſtant Callimachi poemata editionibus atque interpretibus. Indiculus ſcriptorum in ſcholiis Græcis ad Callimachum allegatorum p 479.

XX. De Manethonis Ægyptii Apotelesmaticis horumque editione, nec non de Ægyptiacis ejusdem & aliis ſcriptis deperditis. Tum de aliis Aſtrologis Apoteleſmaticis Græcis editis, Paullo Alexandrino & Hephæſtionis Thebani, Vettiique Valentis fragmentis. De Maximo, Jo. Laurentio Philadelphenſi Lydo & aliis Aſtrologis ineditis. Catalogus Aſtrologorum quorum nihil exſtat & eorum qui Aſtrologiam Apoteleſmaticam ſcriptis oppugnarunt p 494.

XXI. De Apollonii Rhodii Argonauticis eorumque Scholiaſte & editionibus atque interpretibus. Scripta ejusdem Apollonii deperdita & de aliis Apolloniis, tum index ſcriptorum in ſcholiis Græcis ad Apollonium allegatorum. p 520.

XXII. De Archimedis Syracuſani, Apollonii Pergæi & Eutocii Aſcalonitæ ſcriptis editis atque deperditis, editorumque interpretibus atque editionibus, & de inventis Archimedis. p 543.

XXIII. Edwardi Bernhardi Viri Clariſſ. Synopſis Veterum Mathematicorum, Voluminibus quatuordecim comprehendendorum. pag. 564.

Digitized by Google

XXIV. De Athenæo Mechanico, Apollodoro Architecto, Philone Byzantio, Bitone, Cteſibio & variis Heronibus eorumque ſcriptis, de Ceſtis Julii Africani & libro Anonymi ſive Heronis tertii de toleranda obſidione. Franciſci Junii Catalogus ſcriptorum de re ſtatuaria ac pictoria. p. 587.

XXV. Ptolemæi Evergetæ I. monumentum Aduliticum cum Montfauconii Viri Clariſſ. verſione & notis. De Coſmographia Chriſtiana ſub Coſmæ Indicoplevſtæ nomine ab eodem Montfaucono edita. Locus Photii de hac Coſmographia, qui doctiſſimum editorem fugit, illuſtratus. Index ſcriptorum in Coſmographia allegatorum, & Syſtema mundi ex mente hujus ſcriptoris, tabula in æs inciſa delineatum. p. 603.

XXVI. De Nicandro ejusque ſcriptis editis ac deperditis, editorumque editionibus & interpretibus atque ſcholiaſtis & Eutecnio paraphraſte inedito. Index ſcriptorum in ſcholiis Græcis allegatorum. De Andromacho & aliis Theriacon ſcriptoribus deperditis. Poeta Vetus de viribus herbarum ſacrarum cum verſione & notis nunc primum editis Viri Cl. D. Jo. Rendtorfii Hamburgenſis. p. 617.

XXVII. De Apollodoro Athenienſi ejusque Bibliotheca & ſcriptis deperditis. De Antigono Caryſtio, Parthenio & Antonino Liberali. Indices ſcriptorum ab his allegatorum. De variis Apollodoris, Antigonis & Partheniis. 660.

XXVIII. E Franciſci Vavaſſoris, Jeſu Socii, libro de Epigrammate caput XVI. cum nonnullis obſervationibus de Anthologia ſive floridis Epigrammatum Græcorum. De Corona Meleagri Gadareni. De collectionibus Philippi Theſſalonicenſis, Agathiæ Myrinæi, Conſtantini Cephalæ & quinta, quæ (nec integra tamen) edita eſt, Maximi Planudæ. De iis qui Epigrammata antiqua jam olim ex inſcriptionibus & monumentis publicis collegerunt. De Editionibus & interpretibus Anthologiæ, tum editionibus promiſſis Salmaſii, Petri Menardi, & quæ brevi exſpectatur Viri Cl. Jo. Clerici cum Hugonis Grotii latina verſione. Catalogus trecentorum amplius Poetarum

rum

Digitized by Google

rum qui Epigrammata Græca condiderunt, cum variis obſervationibus. 681.

XXIX. De Jeſu Sirachide & aliis ſcriptoribus ſacris qui non fuere in Canone Hebræorum, primorumve Chriſtianorum. De librorum illorum interpretibus. De Pſalmo CLI. Pſalterio Salomonis aliisque pſeudepigraphis Propheticis, de quibus ſingularis liber promittitur Codici Apocrypho Novi Teſtament. reſponſurus. pag. 751.

XXX. De Polybio Megapolitano, ejus ſcriptis editis atque deperditis editorumque interpretibus. De Polybiis aliis. De Ænea Tactico. De Strategico Onoſandri. Catalogus ſcriptorum aliorum Græcorum Strategicorum & de re militari, illorum quoque qui in Bibliothecis adhuc deliteſcunt, vel plane periere. 751.

XXXI. De Diodoro Siculo ejusque Bibliothecæ editoribus atque interpretibus. Auctores è quibus profecit. Catalogus Variorum Diodororum amplius triginta 769.

XXXII. De Dionyſio Halicarnaſſeo ejusque ſcriptis editis ac deperditis & eorum quæ exſtant editionibus atque interpretibus. Index ſcriptorum ab hoc Dionyſio allegatorum. Catalogus variorum Dionyſiorum amplius ſexaginta. 778.

XXXIII. De Epicuro & ejus ſcriptis. Catalogus Epicureorum & Cyrenaicorum, quibus acceſſere Mneſiſtratii. De Pyrrhone & Scepticis, quorum itidem, ſed & Megaricorum ſive Dialecticorum Catalogus ſubjicitur. De Evdæmonicis, Elpiſticis & aliis hujusmodi ſectis minoribus. De Eclectica Philoſophia. 803.

INDICES

INDICES SCRIPTORUM

QUI ALLEGANTUR AB

Achille Tatio, Iſagoge in Aratum. p. 105.
Antigono Caryſtio. p. 673.
Antonino Liberali. p. 679.
Apollodoro in Bibl. p. 664.
Athenæo Mechanico. p. 588.
In Boethii Operibus lat. p. 283.
Cleomede. p. 105.
Coſmæ Topographia Chriſtiana. p. 613.
Diodoro Siculo. p. 770.
Dionyſio Halicarnaſſeo. p. 788.
Eratoſthenis Cataſteriſmis. p. 463.
Eutocio Aſcalonita. p. 563.
Gemino Rhodio. p. 98.
Germanici ſcholiaſte lat. p. 463.
Hipparcho ad Aratum. p. 463.
Hygino, lat. p. 464.
Julii Africani Ceſtis. p. 597.
Leontio Mechanico. p. 463.
Parthenio. p. 677.
Proclo commentariis in Euclidem. p. 381.
In Scholiis ad Apollonium Rhodium. p. 533.
ad Aratum. p. 463.
Callimachum. p. 490.
Lycophronem. p. 424.
Nicandrum. p. 624.
Theocritum. p. 440.
Theone Smyrnæo. p. 102.

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

LIBER III.

DE SCRIPTORIBUS,

qui claruerunt à Platone uſque ad tempora nati CHRISTI, Servatoris noſtri.

CAPUT I.

De Platone & ejus ſcriptis atqve interpretibus.

Platonis nomen, ætas & vita. Alii Platones, circiter viginti. 1. *De dictione ac Philoſophia Platonis, moreque tradendi per Dialogos.* 2. *Scripta Platonis genuina, recenſita ſecundum ordinem Tetralogiarum Thraſylli, adjunctis variis obſervationibus & interpretum veterum recentiumque notitiâ.* 3. *Scripta Platonis dubia atque ſuppoſita.* 4. *Deperdita Platonis ſcripta.* 5. *Index Alphabeticus eorum qui in dialogis Platonis colloquentes inducuntur.* 6. *De editionibus operum Platonis Græcis, Latinis, Græcolatinis, & vernacularum linguarum aliqua vulgatis.* 7. *Scripta varia de Platone & Platonica Philoſophia, in varias claſſes digeſta & ordine recenſita.* 8.

Digitized by Google

I.

PLATO (*a*) Ariſtonis & Perictyones F. è Colyttô pagô, Athe-

(*a*) Platonis nomen accepit à Socrate, ut Tzetzes affirmat, ſive ut alii ab Ariſtone Argivô Palæſtritâ: vel (1) ob humerorum latitudinem Serv. in 6. Æneid. vel (2) ob latitunem pectoris Sen. Epiſt 58. ὅτι πλατύσωμος, Tzetz. Chil 6. Hiſt. 51. Chil. 11. Hiſt. 390. πλατὺς τὰ στέρνα, Olympiodor. Heſych. illuſtris Suid. & Joh. Sarisberienſis VII. 5 policratici. Vel (3) ob latitudinem frontis, Neanthes Cyzic. apud Laërtium III. 4. Heſych. illuſtris, Olympiodor. vel (4) διὰ τὴν εὐεξίαν ſive bonam *beatitudinem corporis.* Alexander Polyhiſt. apud Laërtium, Apulejus de dogm. Platonis. Vel (5) propter πλατὺ ſive copioſum atqve apertum dicendi genus (*latitudinem* vocat Plinius lib. 1. Epiſt. 10.) Laërt. Heſychius illuſtris, Suid. Olympiodor. (6) Deniqve Timon in Sillis nomen Platonis perſtrinxit, tanqvam dictum á verbo πλάσαι, qvod eſt fingere ac comminiſci: ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. apud Laërt. III. 26. Athenæum XI p. 505. & Heſychium illuſtrem. Sed & Antiſthenes per convicium pro Platone dixit *Sathonem*, dialogum edens, ita inſcriptum Laërt. III. 35. & VI. 16. Athenæus V 20. p. 220. XI. ult. p. 507. Repetitum autem Sathonis nomen ab obſcœno σάθη unde ἀνδροσάθης apud Heſych.

Fuere & alii Platones in veteribus monumentis memorati; ac ſedecim hoc nomine obſervaſſe ſe indicat Jonſius p. 12. de ſcriptoribus Hiſt Philoſoph licet qvos, quôve in locô, non addit: Ecce verò (1) Plato priſcæ comœdiæ Poëta. (2) Plato junior Poëta novæ Comœdiæ, idem Epigrammatum ſcriptor. De utroqve dixi libro 2. in notitiâ Comicorum. (3) Plato Thebanus magiſter eqvitum, de qvô Plutarch. lib. de genio Socratis f. 578. (4) Plato peripateticus Ariſtotelis diſcipulus Laërt III. 109. Joh Philoponus in 1. prior. Analyticor. (5) Plato Athenienſis Dux ſub Alexandrô M. apud Curtium V. 7. 12. (6) Plato Cynicus, apud Laërtium in Diogene VI. 26. neq; enim probo conjecturam Barthii XLII. 19. (7) Plato Praxyphanis diſcipulus (ejusdem, ni fallor, de qvô Laërt III. 109. (8) Plato Sardianus Epicureus (diverſus à ſuperiore) de qvô Cicero lib. 1. Epiſt 2. ad Qvintum fratrem. (9) Plato ex Lycaonis Arcadum Regis filiis qvinqvaginta apud Apollodor. lib. 3. (10) Plato νομικὸς Ῥήτωρ Patria Geraſenus, Stephano Byzantino memoratus in Γέρασα. (11) Plato Stoicus Panætii diſcipulus Rhodius patria, teſte Seleuco Grammatico apud Laërt. III. 109. (12) Plato Medicus, cujus catapotium refert Galenus lib. [illegible] de medicamentis κατὰ τόπους T. 2. edit Baſil. p. 264. (13) Plato, de qvo inſcriptio vetus apud Gruterum: M. ELPIDIUS PAMPHILIUS PLATONI TATÆ SUO, BENEMERENTI FECIT. Tata Varroni apud Nonium eſt *Pater*. Hoc loco videtur ſonare ſenex Patris inſtar colendus, adde Martial. 1. 101. & Scaligeri Lection. Auſon lib. 1. c 29. (14) Plato Martyr, Ancyræ ſub Maximiniano, de qvo Martyrologia ad 22. Jul. (15) Plato præfectus Urbi apud Victorem Tunuenſem in Chronicô, ſub Conſulatu Probi A. C. 513. Anaſtaſii Imp. 13. (16) Plato Pater Johannis VII. Pontificis Maximi, natione Græcus, teſte Platina in Johannis vita & Onufrio Panvinio in Chronico Rom. Pontificium ad A. 705. (17) Plato Abbas Monaſterii Studitarum, cui ſub Conſtantino Copronymo ſucceſſit Theodorus Studites, Vide Acta Sanctor,

Athenienſis: primum avi ſui nomine dictus *Ariſtocles* (*b*). Natus eſt ſex poſt Iſocratem annis, die VII. Thargelionis Olympiad. LXXXVII. 3. (*c*) (ante Chriſtum CCCCXXX) Archonte Apollodoro. Anno æta-

A 2 tis

ctor. T. 1. April. p. 364 ſeq. Menologium Caniſianum 11. Nov. & 4. April Baronium Ad. A C 795. T. 9 Annal. His ſi annumeres Platonem noſtrum jam habebis Platones non ſedecim, ſed duodeviginti. Prætereo recentiores, Platonem Tiburtinum qvi Albategnii librum de ſcientiis ſtellarum & Sphærica Theodoſii Tripolitæ ex Arabico latine tranſtulit: Matthiam Platonem, gente Germanum, cujus meditationes de libro vitæ prodierunt Ambergæ 1619. 12. Sed ſi ad tam nova deſcendere volumus, nullus finis Platonum eſſet, ut rectè Marqvardus Gudius in Epiſtola ad Menagium, cujus utriusqve obſervationibus plerosqve hoſce Platones debere me libens profiteor. Neſcio, ſitne hoc loco etiam à me afferendum, qvod Eratoſthenes Cyrenæus dictus eſt δεύτερος ἢ νέος Πλάτων, teſte Svida: qvod Alexander Seleucienſis Cilix ſub Antonino Pio clarus (de qvo Philoſtratus in Sophiſtis) per ignominiam vocatus eſt Πηλοπλάτων, qvaſi Plato qvidam ex luto conflatus ac compoſitus: Qvod Philonem vel alterum vel ſecundum Platonem Judæum pronunciarunt Critici, ut tradit Hieronymus Epiſt ad Magnum Oratorem, & tritum confirmat proverbium ἢ Φίλων πλατωνίζει, ἢ Πλάτων φιλωνίζει, qvemadmodum viciſſim Plato Numenio apud Clementem 1. Strom. p 342. & Euſebium XI. 10. præparat. audit Μωϋσῆς Ἀττικίζων. Et qvod Georgius Gemiſtus Platonis Zelo ſe vocari amavit Plethonem, ut ſaltim qvam proxime ad nomen accederet Platonis, qvod ex Manuele Peloponneſio & Georgio Chariandro retulit Allatius de Georgiis p. 383. 384. Qvod deniqve Proſper Mandoſius in theatro Archiatrorum Pontificis Romani p. 70. narrat, Franciſcum Columbum Medicæ artis ſcientia clarum tanto amore proſecutum fuiſſe ſcripta ac Philoſophiam Platonis, ut eum ſemper in ore habuerit, & ipſe Platonis cognomentum tulerit, qvo posteri ejus per multum temporis fuerunt inſigniti.

(*b*) pro Ariſtocle vitioſè legitur *Ariſtoteles* apud Sarisberienſem. VII 5. Policratici, & Boëthium in lib. Ariſtotelis de interpretatione p. 309. qvod è Laërtio III. 4. & 43. Sexto Empirico, ex Anthologia & aliis obvium eſt emendare Pro Perictyone Platonis matrem Potonem nonnulli vocarunt teſte Laërtio, qvod Sororis nomen eſſe teſtatur Svidas è Laërtii III. 4. Amphictyonem vocat plus ſimplici vice Origenes contra Celſum, facili in præpoſitionibus ἀμφὶ & περὶ, ex qvibus utrumqve componitur permutatione, qvalem & in aliis nominibus propriis memini me obſervare. Qvod vero ab Apolline compreſſam tradunt Perictyonem, Ariſtone interim per ſomnium juſſo illa per decem menſes abſtinere, indeqve natum Platonem, ut narrant ſcriptores à viris doctis laudati ad Laërtii III. 2. perinde credat qvi volet ut apes mel in ejus admodum pueri os congeſſiſſe, qvod ſcribunt Cicero 1. divinat. Plinius XI. 17. Valerius Max. I. 6. Aelianus 10. 21. Var. Fuerunt, qvi Thebis natum eſſe Platonem traderent, in loco, cui nomen Cynocephalos. Vide Tzetzæ Chiliad. XI. hiſt. 390. Sed ſcriptores præſtantiſſimi conveniunt patriâ Atticum fuiſſe.

(*c*) De die, qvo in lucem editus fuit, conſtat teſtimoniis tum aliorum, tum maximè Plutarchi, qvi VIII. 1. ſympoſ. teſtatur die VII. Thargelionis Genethlia Philoſophi celebrata, qvæ Πλατώνεια videntur appellari Porphyrio in vita Plotini, ubi ſe carmen ſolenni illo die recitaſſe de ſacro connubio memorat apud Euſebium X. 3. præparat. A

Lon-

Digitized by Google

tis vigeſimo, Olymp. XCII. 3. Valere juſſa Athletica, pictoria, & Muſices *(d)* poëticesq; ſtudio, qvibus hactenus operam dederat, atq; ut Ælianus III. 17. Var. tradit, etiam militia, cœpit audire Socratem Philoſophum, qvi nocte priusqvam ad ſe à patre deduceretur, vidit Cygni pullum *(e)* ex arâ qvæ in Academia Cupidini conſecrata fuit, volaſſe atqve in gremio ſuo reſediſſe: & poſtea olorem illum pennis cœlum petiiſſe, canore muſico auditus hominum Deorumq; mulcentem. Addit Origenes *(f)* Platonem ipſum tertio ſe oculo auctum ſibi viſum. Socrate circa Olymp. XCV. 1. *(g)* defuncto, cum interim Cratylum Heracliti diſcipulum & Hermogenem Parmenidium *(h)* Philoſophum ſectatus eſſet, annos natus duo de triginta varias regiones adiit, Euclidem Megarenſem *(i)* Theodorum mathematicum, tum Pythagoricos *(k)* Archytam, Philolaum, Eurytum, Timæum Locrum, Echecratem, Acrionem aliosq; acceſſit, & Prophetas *(l)* Ægypti freqventavit, nomine-

Longino qvoqve celebrata Πλατώνεια referuntur, etſi codices qvidam in eo loco malè Πλωτίνεια referunt. Eodem die natus Carneades, & ut nonnullis traditum, Delius ipſe Apollo, ἑβδομαγέτας inde appellatus: Pridie illius diei, ut ſupra obſervatum, Socrates Philoſophus lucem vidit. De anno pugnant veteres ſcriptores. Ego ſecutus ſum Athenæum, cui Plato natus Archonte Apollodoro, qvi poſt Euthydemum fuit. Vide lib. V. Dipnoſophiſt. p. 217. De aliis ſententiis conſulendi Chronologorum filii, & qvæ notata viris doctis ad Laërtii III. 3. Gudioqve in Epiſt. ad Menagium. Thema natalitium Platonis è veterum ſcriptis profert Julius Firmicus lib. 1. Aſtrolog. *horoſcopante aquario, ſole in piſcibus, luna in geminis:* qvinto circiter die à novilunio. Falſum eſſe contendit Scaliger *Præfat.* ad Manilium, ſed ibidem annus natalis Platonis (in editione ſaltim Manilii, qva utor Argentoratenſi) vitioſè editur annus primus Olymp. LXXXIII. Nam ex Scaligeri notis in Chronicon Euſebianum conſtat eum ſcripſiſſe LXXXVIII. Vide etiam Caroli Patini diſſertationem de numo, cujus una facie effigies Auguſti Imp altera exſtat *Platonis*. Ut plato *Philoſophorum Homerus* vocatur à Cicerone, ita Virgilium *Poëtarum Platonem* dixit Alexander Severus, teſte Lampridio c. 31.

(d) In Muſicis audivit Draconem Athenienſem & Metellum Agrigentinum, teſte *Plutar*cho p. 1136. de Muſica.

(e) Apulejus de dogmate *Platon.* Laërtius III. 5. *Pauſanias* in Atticis, Origenes 6. contra Celſum Olympiodorus in vita *Platonis*: Tertull. de Anima c. 46. *Cygnus de ſinu Socratis demulcens homines, diſcipulus Plato eſt.*

(f) Origenes 6. contra Celſum p. 280.

(g) Supra lib. 2. c. 23. §. 30.

(h) Laërt. III. 6. (i) Laërt. II. 106.

(k) Cicero V. de finibus Auguſtin. IV. 8. de Civ. Dei & III. 15. contra Academ. & Hieronymus Apologia contra Rufin.

(l) Euſebius XI 8. præparat. obſervat Platonem tum in Ægypto verſatum, cum Hebræi patria ſecundò pulſi Perſis dominantibus in Ægypto degerent.

minetenus Sechnuphidem Heliopolitam. (*m*) Ex Ægypto reverſus Deliis expoſuit ſenſum oraculi (*n*) qvod Græcos juſſit aram, qvæ in Delo erat, cubica ratione duplicare. Inventum aliud Platonis de agro metiendo refert Vitruvius XI. 1. Ter adiit Siciliam (*o*) varia fortuna, & modò gratiam modò indignationem utriusqve Dionyſii expertus. Rempublicam gerere noluit (*p*), conſiliis tamen adfuit Dioni & multis viris principibus: Archelao etiam Macedoniæ Regi chariſſimus, licet de eo non æqve meritus præclare, (*q*) Philippum qvoq; Macedonem Perdiccæ primum commendavit, qvi provinciæ ab hoc præfectus copiisq; auctus regnum poſt ejus obitum invaſit.

II. Dictione uſus eſt peramœnâ, ut non defuerint, qvi dicerent Jovem (*r*) ipſum, ſi Atticè verba facere vellet, non aliter locuturum, & Cicero in Oratore c. 3. Platonem appellet *non intelligendi ſolum ſed etiam dicendi graviſſimum auctorem.* Idea ſermonis ejus inter poëma & proſam media eſt, ut notavit Ariſtoteles apud Laërtium III. 37. & licet abeſt à verſu, tamen qvod incitatius fertur & clariſſimis verborum luminibus utitur, potius poëma putandum aliqvibus viſum eſt, qvam Comicorum Poëtarum, (*s*) apud qvos, niſi qvod verſiculi ſunt, nihil eſt aliud qvotidiani diſſimile ſermonis. Apopthegmata qvædam ejus refert Laërtius III. 38 ſq. præ cæteris narrans rogatum num & ipſe inſtar cæterorum Philoſophorum memorabile aliqvod dictum eſſet ad poſteros transmiſſurus, reſpondiſſe, *prius eſſe opus, ut nomen ac celebritatem ſibi comparet; tunc enim futurum, ut facile quamplurima ipſius memorentur.* Dicitur idem gratias egiſſe Deo, qvod homo non beſtia, (*t*) qvod Athenis, & qvod tempore Socratis natus eſſet.

Diem obiit ſupremum prætore Theophilo Olymp. CVIII. 1.

(*m*) Clemens 1. Strom. p. 303. Jeremiam qvòqve Prophetam à Platone auditum ſcripſerat Auguſtinus II. 28. de doctrina Chriſtiana. Sed præter rem ſcripſerat, ut ipſe fatetur II. 4 retractationum. Cæterum fuere, qvi occaſionem ſuſcipiendi in Ægyptum itineris Platoni fuiſſe ſcriberent, qvod oleum ibi voluiſſet vendere, ut narrat Plutarchus in Solone p. 79.

(*n*) Plutarchus de genio Socratis f. 579.

(*o*) Ad Laërt. III. 18. ſeq Plutarchus Dione, Athen XI. p. 507. Syncellus p. 259.

(*p*) Laërt 25. (*q*) Athenæus XI. p. 506.

(*r*) Ammianus XXII ult. & ibi Valeſ.

(*s*) Cicero in Oratore c. 20. adde Themiſtii Orationes p 319. edit. Harduini.

(*t*) Bælii Reſp. ad qvæſtiones hominis è provincia T. 1. p. 138. Nov. Rep. lettr. 1703. T. 1. p. 565. Vide Lipſium ad Senec. Epiſt. 58.

CCCXLVIII. ante Chriſtum, Philippi Maced. XIII. (*u*) anno (*x*) ætatis 81. Succeſſore in Academia relicto *Speuſippo*, ſeptem annis ante natum Olympiade CIX. 3. Epicurum, ut auctor Apollodorus apud Laërtium X. 15.

Primus *dialogus* & Analyticam Methodum philoſophandi introduxiſſe qvibusdam viſus eſt, ut legas apud eundem Laërtium III. 24. Sed dialogorum inventorem negat Athenæus XI. p. 505. cum Alexamenes Tejus ante eum Socraticos dialogos ediderit, teſte Ariſtotele *περὶ ποιητῶν*, & Zeno Eleates dialogos ſcripſerit prior. (Laërt. III. 48.) At expoliviſſe hoc genus ſcribendi Platonem, nemo dubitat. Confer, ſi placet, Caroli Sigonii librum de dialogo ad Joh. Moronum Cardinalem, Venet. 1562. & Lipſ. 1596. 8. & Georgii Paſchii Profeſſoris Kilonienſis diatribam de uſitata, veterum exemplo, ratione tradendi per dialogos. Kilon. 1700.

In naturali Philoſopia Pythagoreos atq; Heraclitum, in morali Socratem, in Dialectica Zenonem ac Parmenidem Eleatas ſeqvitur. Confer, qvæ viri docti ad Laërt. III. 8. & qvæ notavi ſupra lib. 2. c. 13. ubi inter Pythagoricos Platonem recenſebam.

III. Scripta Platonis (*y*) perſeqvar eo ordine, qvo ſecundum *Thraſylli tetralogias* (vid. Laërtium III. 56. ſq. digeſta leguntur in editione græca *Aldina & Baſileenſi*: Neq; alium videtur amplexus fuiſſe Varro, qvi libro VIII. de lingva lat, non nihil è Phædone Platonis proferens allegat

(*u*) Hermippus apud Laërtium III. 2.

(*x*) Laërtius III. 40. Athenæus V. p. 217.

(*y*) Qvo facilius poſſit notitia de ſingulis ſcriptis à lectore repeti, adpoſui catalogum illorum alphabeticum, ſubjuncto numero unicuiqve ſecundum ordinem ſuum adſcripto.

Acephalus 42.
Alcibiades I. & II. 13. & 14.
Alcyon 41.
Anteraſtæ 16.
Axiochus 43.
Charmides 18.
Clitopho 29.
Cratylus 5.
Critias 32.
Crito 3.
Definitiones 48.
Demodocus 45.
Epigrammata 37.
Epimenides 47.
Epinomis 37.
Epiſtolæ 36.
Epitaphius 28.
Erixyas 40.
Euthydemus 21.
Euthyphron 1.
Gorgias 23.
Hipparchus 15.
Hippias major & minor 25. & 26.
Hirundo 46.
Jon 27.
De Juſto 50.
Laches 19.
De Legibus 34.
Lyſis 20
Magicarum inſtitutionem lib. 51.
Menexenus 28.
Meno 24.
Midon 39.
Minos 33.
Parmenides 9.
Phæaces 44.
Phædo 4.
Phædrus 12.
Philebus 10.
Poëmata varia 52.
Politicus 8.
Protagoras 22.
De Repub. 30.
Siſyphus 42.
Socratis Apologia 2.
Sophiſta 7.
Sympoſium 11.
Teſtamentum 38.
Theætetus 6.
Theages 17.
Timæus 31.
De Vacca 51.
De Virtute 49.

legat Platonem in qvarto. Conſule Petrum Victorium XVIII. 2. Var. lect. Diverſum ordinem ſecuti ſunt alii, qvorum ſententias vide apud Laërtium III. 50. & 62. Franciſcum Patritium de Dialogorum Platonis Ordine, & Sam. Petitum IV. 2. Miſc.

TETRALOGIA I.

I. ʼΕΥΘΎΦΡΩΝ ἢ περὶ ὁσίου, πειραστικός. *De vera & falſa pietate*, ſive de juſtitia adverſus Deos. Hic dialogus eſt inter decem illos, qvos *Andreas Dacerius* eleganter Gallicè vertit, & præmiſſa Platonis vita atq; in Philoſophiam ejus introductione edidit Pariſ. 1699. 12. hoc ordine: Alcibiades 1. & 2. Theages, Euthyphron, Apologia Socratis, Criton, Phædon, Laches, Protagoras, & rivales ſive ἀντερασταί. Ante Dacerium *Maucroiſius* (a) Gallice reddidit Euthyphronem, Hippiam & Euthydemum. Italicè Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phænem, ac Timæum, transtulit notisq; illuſtravit *Sebaſtianus Ericius*.

II. ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ʼΑΠΟΛΟΓΊΑ ἠθικός. *Socratis Apologia* ad Judices, contra accuſationes Anyti, Melitiq; & Lyconis, Vide Laërtium II. 39. Ex qvo diſces falſos fuiſſe eos, qvi cum Themiſtio Orat. XXIII. p. 269. accuſationem Socratis à Polycrate ſcriptam putarunt eandem eſſe, qva Melitus & Anytus in judicio adverſus Socratem uſi ſunt. Polycratis enim oratio (qva inprimis ille ſibi placebat, teſte Iſocrate in Orat. de laude Buſiridis,) ſcripta demum eſt pluribus poſt Socratis mortem annis, qvia, ut probe obſervatum Favorino, in illa mentionem fecit murorum à Conone inſtauratorum, qvod factum eſt Olymp. XCVI. 1. Confer Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſophicæ p. 36. 37. Præter Platonem pro Socrate ſcripſerunt Demetrius Phalereus, Galenus, Libanius, Lyſias (b) (qvi vivo Socrati apologiam pro eo ſcriptam exhibuit, ſed ut illa uteretur, neutiqvam potuit perſuadere: Vide Menagium ad Laërtium II. 40.) Plutarchus, Theon Antiochenus Stoicus, Xenophon & Zeno. Horum omnium ſcripta, exceptis Libanii, Xenophontis & Platonis, periere. Contra Colotæ Epicurei calumnias Socratem etiam tuetur Plutarchus p. 1117. Rectene Socrates ſe non defenderit in judicio, diſquirit Maximus Tyrius diſſ. XXXIX. De Platonis Apo-

(a) Franciſcus de Maucroix dans ſes œuvres de Proſe & de poëſie T. 1. A. 1685.

(b) De hac pro Socrate Apologia videtur accipiendus locus Plutarchi lib. de auditione p. 40. ubi ait Platonem reſcripſiſſe orationem Lyſiæ, ſive argumentum à Lyſia in oratione tractatum de novo tractaſſe. Idem p. 45. Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων τὸν Λυσίου λόγον οὔτε κατὰ τὴν εὕρεσιν ἐπαινῶν καὶ τῆς ἀταξίας αἰτιώμενος, ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐπαγγελίαν ἐπαινεῖ καὶ ὅτι τῶν ὀνομάτων σαφῶς καὶ στρογγύλως ἕκαστον ἀποτετόρνευται.

Apologia diſerta licet & eleganter ſcripta Caſſius Severus apud Senecam patrem præfat. libri 3. Controverſ. *Eloquentiſſimi viri Platonis oratio, quæ pro Socrate ſcripta eſt, nec patrono nec reo digna eſt.* Non patrono qvidem, qvi ſciret Magiſtrum ſuum illa neutiqvam indigere: Nec reo, qvi iniqvitatem inimicorum ſuorum indignam reſponſione habebat. Græcè ſeorſim prodiit Argentor. 1540. 4. & 1591. 8. cum præfatione *Mich. Boſchii* de Vita Platonis: Et cum verſione & ſcholiis *Eſromi Rudingeri* Norimb. 1591. 8. Initium hujus Apologiæ illuſtrat *Johannes Clericus* in arte Critica T. 1. p. 165-196. Alium locum ingenioſe tentatum vide, ſi placet, in Ephemeridibus literariis Berolinenſibus A. 1698. p. 361. Gallicè Apologiam vertit poſt *Antonium Verderium*, qvi verſionem ſuam memorat p. 81. Bibl. Gallicæ, & *Girium*, cumqve notis edidit *Andreas Dacerius*, Italicè *Sebaſt. Ericius*, ut paulo ante in Euthyphrone dixi. Hieronymus qvoqve Cardanus accuſationem Socratis ſcripſit, idem, qvi volumine ſingulari laudavit Neronem. Cardano pro Socrate reſpondit Georgius Raphelius, Hamburg. 1696. 8.

III. ΚΡΙΤΩΝ ἢ περὶ πρακτοῦ, ἠθικός. *De eo quid agendum*, Socratis in carcere ex ſomno excitati cum Critone diſputatio. Inſcribitur etiam in editionibus, περὶ δόξης ἀληθοῦς καὶ δικαίου, & egregiè docet vulgi opiniones contemnere, calamitates ferre patienter, inimicos non ulciſci, animo eſſe erecto ad ſola honeſta & æterna. Eſt & hic dialogus inter eos, qvos præter *Girium* Gallice vertit & notis illuſtravit *Andreas Dacerius* Italicè *Sebaſt. Ericius*. Græcè Gorgias & Crito ſeorſim excuſi ſunt Argent. 1541. 4.

IV. ΦΑΙΔΩΝ ἢ περὶ ψυχῆς, ἠθικός. *De animi immortalitate*, qvam variis argumentis confirmat, licet fatetur planè certam demonſtrationem afferri in præſenti vita vel plane non poſſe, vel difficillime poſſe, εἰ μή τις δύναιτο ἀσφαλέστερον καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιοτέρου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι, *niſi detur firmius ſecuriusque niti divino aliquo teſtimonio.* Hunc dialogum Platoni fruſtra abjudicaſſe traditur *Panætius* Stoicus, cujus ſententiam eleganter refellit Epigramma lib. 1. Anthologiæ c. 44. p. 94. Εἰς τὸν Φαίδωνα διάλογον Πλάτωνος νοθευόμενον ὑπὸ Παναιτίου.

Εἴ με Πλάτων οὐ γράψε, δύω ἐγένοντο Πλάτωνες
Σωκρατικῶν ὀάρων ἄνθεα πάντα φέρω.
Ἀλλὰ νόθον μ' ἐτέλεσσε Παναίτιος, ὅς ῥ' ἐτέλασσε
Καὶ ψυχὴν θνητήν, καμὲ, νόθον τελέσαι.

Nempe Panætius à Platone de animæ immortalitate diſſentiebat, ut auctor

auctor etiam Cicero 1. Tuſc. qv. Ait igitur Poëta, non mirum eſſe, ſi Phædo Platonis in dubium vocetur ab eo, qvi ipſam negavit animorum immortalitem. Sed fortaſſis falſus eſt Poëta, nec rectè cepit, qvod apud Laërtium II 64. legas, à Panætio ſolos tanqvam genuinos Socraticos admiſſos dialogos, qvos edidiſſent Plato, Xenophon, Antiſthenes, Æſchines: De Phædonis & Euclidis addubitatum, reliqvos univerſos rejectos. Ex qvibus verbis perſpicuum eſt, Panætium non in dubium vocaſſe Phædonem Platonis, ſed dubitaſſe, an dialogi à Phædone & Euclide editi verè Socraticorum nomen mererentur. Scripſit autem Phædo Elienſis teſte eodem Laërtio II. 109. dialogos Zopyrum, Simonem & forte alios, ſed de qvorum auctore ambigebatur, Niciam, Medum, Antimachum ſive Senes, & Sermones Scythicos. Cæterum hunc, de qvo in præſenti agimus, dialogum Platonis Phædo ipſe legit teſte Athenæo lib. XI p 505. & negavit, ſe qvicqvam ejusmodi dixiſſe, qvalia à Platone locutus fingatur. Idem Cicero, ne alios jam nominem, ſine controverſia adſcribit Platoni. *Platonis*, inqvit, *liber, qui eſt de animo, is alio nomine Phædon dicitur.* lib. 1. Tuſc. qv. Et licet inter *Æſchinis* Socratici dialogos qvoq; fuit Phædo, ſi Svidæ credimus, falſo ſæpè atq; incerto teſti: Platonis tamen nomine hunc omnes laudant, Chriſtiani præcipue ſcriptores, Tertullianus, Origenes, Euſebius & alii: Sed Ethnici qvoq; græci & latini Notumptætereà vel ex Flori IV. 2. 71. qvod *Cato* anteqvam mortem ſibi conſciſceret, lecto noctu ad lucernam Platonis Phædone paululum quievit: tum circa primam vigiliam ſtricto gladio revelatum manu pectus ſemel iterumq; percuſſit. Plures ſcriptores eandem rem narrantes, in notis ad Florum laudarunt Johannes Camers & Freinshemus. Simile qvid apud Ciceronem, Lactantium, Hieronymum, Auguſtinum & alios legitur de *Cleombroto*, qvem Ἀμβρακιωτικὸν μειράκιον vocat Georgius Pachymeres in diatriba de ſex Philoſophiæ definitionibus. In eum exſtat Callimachi Epigramma lib. 3. Antholog. c. 33. qvod occurrit etiam apud Sextum Empiricum p. 10. contra Mathemat. Ammonium Hermeæ in Porphyrii Iſagogen p. 6. alterum Ammonium in γράμμα & Theodoſium Alex. in ſcholiis ineditis ad Dionyſium Thracem ubi Cleombroti facto, qvi poſt lectum Platonis librum de muro ſe præcipitavit (ſive ut Callimachus ait, ἅλατο εἰς ἀΐδην, *deſiliit in mortem*, Sen Epiſt. 77.) oppoſitum legas judicium *Olympiodori* Philoſophi, qvi affirmavit, jam pridem ſe è vita excedere voluiſſe, niſi de ſtatu animæ ex Platonis Phædone certior redditus fuiſſet.

Εἰ μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδησεν ἐρωὴν,
Ἤδη λυγρὸν ἔλυσα βίου πολυκηδέα δεσμόν.

Paulino tamen judice, carmine adverſus paganos v. 38. Platonis de anima liber *præter titulum nil certi continet intus.* Certe ne Ariſtoteli qvidem perſvaſit, ſi credimus Theodorito lib. 5. *Θεραπευτ.*

Olympiodori hujus commentarius in Phædonem MS. exſtat in variis Bibliothecis.

Procli in Phædonem intercidit, & latina *Apuleji* verſio.

E recentioribus Phædonem illuſtravit *Sebaſtianus Foxius*, cujus commentarius vulgatus eſt Baſileæ 1566. fol. Gallicè cum notis edidit *Andreas Dacerius.* Italicè *Sebaſt. Ericius.* Nec prætereundum *Danielis Heinſii* Poëma eximium de contemtu mortis, cujus argumentum magnam partem petitum è Platone. Dum autem Plato immortalem animam eſſe defendit, ex altera parte incidit non modo in falſum dogma de animabus ante corpora præexiſtentibus, & de *μετεμψυχώσει* qvam recidivatum & reciprocum diſcurſum animarum appellat Tertullianus: Sed & in alium incucuriſſe videtur errorem haud levem, qvod immortalitatem hanc, atq; ut ita dicam, indeſtructibilitatem ſuperſtruxit dogmati de *αὐτοκινησίᾳ* animæ, unde ſeqvatur illam æternum eſſe & increatum motus principium, * qvod ſoli Deo proprium eſt. Vide Joh. Baptiſtam Criſpum de Philoſophis caute legendis diſtribut. I. lib. 1. & P. Baylii librum Gallice editum ſub titulo reſponſionis ad qvæſtiones cujusdam hominis è Provincia Tomo I. c. 12. Usq; adeo abeſt Plato ** & abfuit procul ab Epicuri opinione, animum noſtrum natu-

* Huc ſpectat illud Arnobii lib 2. p. 47. *Animus qui immortalis vobis* (neceſſitate nimirum eſſentiæ qva ratione ſolus Deus habet immortalitatem 1. Tim VI. 16. non Dei conditoris voluntate immortalem ipſi naturam tribuentis) *& DEus eſſe narratur.* Rectius idem Plato in Timæo; *Θεοὶ Θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων ἃ δι᾽ ἐμοῦ γενόμενα ἄλυτα ἐμοῦ γε θέλοντος.*

** Platonem veluti ſuæ ſententiæ faventem allegat Dodvellus in Diſſertat. Epiſtolica Angliee edita Lond. 1706. 8. de anima per naturam mortali p 22. 59. 96. & in præmonit. p. 21. Sed adverſarium ipſa agnoſcit p. 33. 60. & 66. ut probe obſervavit Sam. Clarke Epiſt. ad Dodwell. p 25 Sane in Timæo etiam, ubi nihil non extra Deum, atq; adeo animas qvoq; natura diſſolubiles docet Plato, hoc neutiqvam eo ſenſu intelligit, qvaſi à Deo non ipſis data fuiſſet natura immortalis, qvæ Viri Clariſſimi ſententia eſt, opinantis in ſolis illis, qvibuscum fœdus iniit Deus, animos ab ipſo poſt fata conſervari, præter naturam illarum, per ipſius omnipotentiam ad pœnas infligendas, vel per ſpiritum Chriſti in baptiſmo impertitum & ab anima hominis diſtinctum ad vitæ ſempiternæ perfruitionem. Platonis contra Timæus animas diſſolubiles fuiſſe innuit, niſi Deus qvi eas progenuit univerſas immortales eſſe juſſiſſet.

natura mortalem ſtatuente, qvam utinam profanis hominibus incruſtandam nuper reliqviſſet doctiſſimus & præſtantiſſimus Dodvellus.

TETRALOGIA II.

V. ΚΡΑΤΥΛΟΣ ἢ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος, λογικός. Uterqve titulus hujus dialogi exſtat etiam apud Svidam in ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα. Agit *de recta nominum ratione*, utrum φύσει an θέσει rebus impoſita fuerint, & diſputat qvædam ὑπὸ θειοτέρας δυνάμεως eſſe ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων. In Etymologiis non raro infeliciter verſatus eſt Plato, ut obſervatum Ægidio Menagio, qvi Origenes lingvæ græcæ edere voluit & c. 76. AntiBailleti teſtatur ſe vix ſex bonas Etymologias reperiiſſe, cum ſimili ſtudio Platonicas examinaſſet, qvo Joſephus Scaliger Varronianas. Idem p. 149. ad Laërtium: *Platonis in Cratylo ſunt fere omnia Pſeudetyma, pace tanti viri liceat dixiſſe: ſed de his alibi.* Seorſim excuſus Philoſophi Cratylus græce & latine 1527. Argentorat. 1541. 4. Gallicæ ſuæ tranſlationis meminit *Antonius Verderius* Bibl. Gallicæ p. 81.

Procli Commentarius ſive ſcholia MSS. exſtant in variis Bibliothecis, ut alibi dixi.

VI. ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ ἢ περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός. De ſcientia, ſive adverſus falſo jactatam Sophiſtarum ſcientiæ comparandæ rationem: & veræ Philoſophiæ ſtudium propter ipſorum vanitatem, avaritiam, imperitiamq; ac fraudes non eſſe negligendum. Inter alia in hoc dialogo perſtringuntur obſcura ſcripta Heracliti & Philoſophi Heraclitei, in Phædone ſcripta Anaxagoræ.

Procli commentarius in Theætetum intercidit, nec minus *Luperci Berytii* liber περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνος. Ad verba in Theæteto p. 77. edit. Baſil. φαινόμεθά μοι ἀλεκτρυόνος ἀγεννοῦς δίκην πρὶν νενικηκέναι, ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ᾄδειν.

Locum ex Theæteto, qvo Socrates confert Philoſophum cum viro civilibus adſtricto negotiis gallicè tranſtulit *Claudius Florus (Fleury)* ad calcem libri de delectu ac methodo ſtudiorum.

VII. ΣΟΦΙΣΤΗΣ ἢ περὶ τοῦ ὄντος, λογικός. *De Sophiſta*, qvod ita differat ejus doctrina à vera ſapientia, qvemadmodum res falſa à vero ente. Conferenda elegans Themiſtii Oratio IV. (in Harduini edit. XXIII.) qva Platonica κατηγορία Sophiſtæ ſibi non convenire diſputat.

 Por-

Porphyrii commentarii * Boethio laudati interciderunt. Latina *Petreji Tiara* verſio prodit Lovanii 1552. 8.

VIII. Πολιτικὸς ἢ περὶ βασιλείας, λογικός. *De prudentia politica, ac de regno*, ejusqve origine, fine, & qvod Rex debeat eſſe Pater ac Paſtor populorum.

TETRALOGIA III.

IX. ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ ἢ περὶ ἰδεῶν, λογικός. Subtilis diſſertatio *de ideis* & eſſentia rerum intelligibili. Fingit Parmenidem cum Socrate confabulantem, licet hoc temporum rationi adverſari notavit Athenæus lib.XI. p.505. & Macrobius lib. 1. c.1. Saturnal.

Exſtat *Procli* Commentarius MS. Aſclepiodoto inſcriptus, & *Damaſcii*, teſte Geſnero in Bibl.& Labbeo Bibl.nova MSS. *Marini* periit, & *Firmi* Caſtricii qvoqve ac *Galeni*, ut è Damaſcio in vita Iſiodori apud Photium p 571.edit. Hœſchelii colligo. Sane Galenus ſcripſerat libros tres περὶ τῶν ἐπίρως ἢ Πλάτων περὶ ἰδεῶν δόξαντας, ut ipſe teſtatur de libris propriis T. 4. p. 368. Cæterum fallitur Menagius ad Laërt. III 58. affirmans Marinum putaſſe hunc dialogum inſcribendum περὶ Θεῶν non περὶ εἰδῶν. Potius ſenſus eſt, Marinum adverſus Procli ſententiam contendiſſe, qvod Platonis Parmenides non ſit interpretandus περὶ Θεῶν ſed περὶ εἰδῶν. Ita Svidas & Photius. *Scipionis Agnelli* diſceptationes de ideis, in tres libros diſtributæ, viderunt lucem Venetiis 1615. 4. Conſule etiam, ſi placet, qvæ de ideis ex Platonis mente diſputat Seneca Epiſt. 58. & 65.

X. ΦΙΛΗΒΟΣ ἢ περὶ ἡδονῆς, ἠθικός. *De Voluptate*, qvod nec in illa bonum hominis conſiſtat, nec in φρονήσει, ſed in utriusq; communicatione cum ſummo bono, Deo.

Galeni liber περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων, tum *Eubuli* & *Procli* commentarius intercidit, nec minus *Marini* ab auctore ipſo flammis traditus. Exſtat *Olympiodori* commentarius MS.

XI. ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ, ἢ περὶ ἔρωτος, ἠθικός. *Convivium* ſive *de Amore*. Ita vulgo hic dialogus inſcribitur, tum in editionibus, tum apud Laërtium, licet verum titulum Platonici Sympoſii eſſe περὶ ἀγαθοῦ *de bono* contendit Lambecius lib.VII. de Bibl Vindob. p.2. Sane de Amore tota eſt diſputatio qvod per ſe nec bonus ſit nec malus; optimus autem in bona ac divina unice feratur. Athenæus lib.1. Dipnoſophiſt. obſervavit numerum convivarum duodetriginta. Plures Anachroniſ- mos

* Vide Holſtenium in Porphyrii Vita p. 54. cap. VI.

mos in convivio Platonis notavit Ariſtides Oratione II. Platonica T. 3. p. 475. 476. & Athenæus V. p. 187. 192. 216. ſeq. Confer Caſaubonum ad Athen. V. 18. Ariſtophanem in eo Comice ſuggillatum, atq; adeo ſui in Comœdia profectus ſpecimen editum à Platone, tradit Olympiodorus in vita ipſius p. 585. Diophanis defenſio pro Alcibiade in Platonis Sympoſio memoratur à Porphyrio in Plotini vita c. 15. Cæterum apud antiqvos vulgati moris fuiſſe in conviviis eruditas ventilare qvæſtiones, anteqvam pſaltriarum, cithariſtriarum & ſaltatricum uſus in illis obtineret, notatum poſt alios Apoſtolio VIII. 3. proverb. Latine vertit Sympoſium Platonis *Janus Cornarius* Baſil. 1548. 8. Gallicè, additis etiam commentariis *Lud. Regius* Pariſ. 1569. 4. *Johannis Pici* Mirandulani in Platonis Convivium, ſive potius in Hieronymi Beniveni carmen ad Platonis mentem compoſitum, libri III. Hetruſca lingva ſcripti leguntur inter Pici opera.

XII. ΦΑΙΔΡΟΣ, ἢ περὶ τοῦ καλοῦ, Ἠθικός. *De pulchro, falſo ac vero*, ejusqve amore, contra Lyſiam. Vide Laertium III 25. qvi ſect. 38. ex Ariſtoxeno refert, hunc primum fuiſſe ex iis, qvos Plato ſcripſit, habere enim qvæſtionem in illo propoſitam nonnihil μειρακιῶδες, ſive juvenile. Eodem in loco Dicæarchus dicitur ſcribendi characterem in præſenti dialogo ὡς φορτικὸν ſive vehementiorem reprehendiſſe, ſiqvidem, ut Olympiodorus auctor eſt, totus ſpirat dithyrambum. Ita enim in Platonis vita: Ὅτι δὲ τοὺς Διθυράμβους ὁ Πλάτων ᾔσκητο, δῆλον ἐκ τοῦ Φαίδρου τοῦ διαλόγου πάνυ πνέοντος τοῦ διθυραμβώδους χαρακτῆρος, ἅτε τοῦ Πλάτωνος τοῦτον πρῶτον γράψαντος διάλογον, ὡς λέγεται. Nonnullas etiam deſcriptiones ut alienas & ſupervacuas taxat Plutarchus in Erotico. Utrum Dicæarhus librum ſcripſerit Φαίδρου πέρι σοφά, in qvo ſuperflua & φορτικὰ Phædri notaverit Platonici, ut conjiciebat Simeo Boſius ad Ciceronis XIII. 39. ad Atticum, & Menagius p. 152. ad Laertium, valde incertum eſſe arbitror, & Reineſius III. 3. Var. Lect. putavit à Tullio potius reſpici Phædri Epicurei librum περὶ θεῶν, qvi Phædrus memoratur apud eundem Cic. 1. de legib. & 1. de fin. Porro Athenæo judice lib. XI. p. 505. Phædrus Socratis ætate vivus eſſe non potuit, ne dum ab illo amari; Sed ejusmodi anachroniſmos jam plures in Platone obſervatos annotavi. Alii qvædam in Phædro minus caſte ac pudice dicta carpere non dubitarunt, è qvibus illuſtris Nicolſonus in collatione cum Deiſta Anglice edita part. 2. p. 44. *A man finds there* (in the Phædrus of Platon) *ſo much of the* ἐρῶν *and the* ἐρώμενος, *with ſuch odd alluſions tho that execrable vice, that one had need of a very vertuous thougths and a very*

 chari-

charitable mind to allegorize all the ſtrange metaphors of that diſcourſe into a chaſt meaning. Phædri amores Platoni objectos notat etiam Laertius III, 29 & 31.

Procli commentarius in Phædrum, cujus meminit V. in Timæum p. 329. intercidit.

Hermiæ ſive Hermeæ Ammonii commentariorum libri III. MSti exſtant in variis Bibliothecis. Locum ex illis profert Allatius c. 8. vitæ Homeri, & alibi. Rhetorica præcepta & de Rhetoribus antiqvis judicium ex Phædro Platonis excerpſit & latine retulit *Beſſarion* lib. 1. in calumniatorem Platonis c. 4. Platonicam de amore honeſto doctrinam illuſtrat præter alios *Leo Hebræus* tribus dialogis, qvi ex Italico in alias qvoqve lingvas translati leguntur, ut latinam, tum Gallicam à Dionyſio Sylveſtro Lugd. 1551. 8. &c.

TETRALOGIA IV.

XIII. ἈΛΚΙΒΙΆΔΗΣ α' ſive Ἀλκιβιάδης ὁ μείζων, ἢ περὶ φύσεως ἀνθρώπου, *de natura hominis*, Μαιευτικός. Non hunc ſed Timæum Platonis reſpicit Meletius, cum in libro ejusdem argumenti Socratis librum περὶ φύσεως ἀνθρώπου videtur memorare. Σωκράτης δὲ ἐτυμολογίας μᾶλλον μορίων καὶ ὀνομάτων ἐν τῷ περὶ φύσεως συντάγματι αὐτοῦ ὡς γραμματικός, ἢ φιλόσοφος συνετάξατο. In hoc dialogo contendit Plato animum hominis eſſe hominem, corpus inſtrumentum animi. Confer. Simplicium præf. ad Enchiridion Epicteti p. 5.

Ex *Procli* commentario, qvi deſinit in verbis Platonis p. 219. ſeq. edit. Baſil. οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν, καθ᾽ ὅσον καλὸν, κακὸν, οὐδὲ τῶν αἰσχρῶν, καθ᾽ ὅσον αἰσχρὸν, ἀγαθὸν, & græce adhuc ineditus occurrit in variis Bibliothecis, fragmenta latine vulgavit Marſilius Ficinus.

Olympiodori commentarius MS. allegatur non uno loco à Rigaltio ad Onoſandrum & à Sam. Petito IV. 2. Miſc. ubi ex eo profert locum, qvo Alcibiadem primum omnibus reliqvis Platonis ſcriptis præmittendum contendit. Uterqve, Proclus & Olympiodorus, è legato Holſteniano exſtat manu exaratus in Bibliotheca hujus urbis Johannea. Uterq; *Jamblichi* etiam commentarium laudat, Olympiodorus prætereà *Damaſcii & Harpocrationis*. *At Job. Baptiſtæ Camotii* ineditum commentarium habuit Naudæus, teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 233. Gallice Alcibiadem priorem vertit *Tan. Faber* & notis illuſtravit A. 1666. & *Andreas Dacerius* A. 1699. 12. Pariſ.

XIV.

XIV. ʼΑΛΚΙΒΙΑ´ΔΗΣ β′, ἢ περὶ προσευχῆς, μαιευτικός. *De voto ſive precibus ad Deum*, qvod pleriqve neſciant qvid orent, atqve imprecentur ſibi mala imprudentes, unde vehementer probat verſus Poetæ, qvi exſtant & in Anthologia lib. 1. c. 31.

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις
Ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπάλεξον.
Da bona, ſive rogere Deus, ſeu nulla rogere:
At mala, quantumvis poſcentibus, usque negato.

Non minus laudat Lacedæmoniorum formulam, τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς θεοὺς διδόναι αὐτοῖς, *ut honeſta ſibi ac bona largirentur Dii.* Neq; vero Deum in precibus reſpicere pompam & munera, ſed animum juſtum purumqve ſceleris.

A nonnullis *Xenophonti* eſſe tributum hunc dialogum, ex Athenæi XI. p. 506. teſtatur Muretus Orat. 6. *Antiſtheni* qvoq; ſuppoſitus dialogus qvidam Alcibiades fuit à *Paſiphonte* Eretrico, ut eſt apud Laertium II 61. ubi & inter *Aeſchinis* dialogos Alcibiades recenſetur, ex qvo locum affert Ariſtides Orat. 1. Platonica p. 35. Inter *Euclidis* qvoq; Megarici dialogus *Alcibiades* fuit, ut teſtatur Laertius II. 108. Cæterum utrumq; Alcibiadem ſine controverſia Platoni tribuit Laertius III 51. & 59. è Thraſyllo. Gallice & hunc vertit *Andr. Dacerius.*

XV. ἽΠΠΑΡΧΟΣ ἢ Φιλοκερδὴς *de lucri cupiditate*, ἠθικός. Male editiones qvædam περὶ Φιλοκερδοῦς. Ex hoc dialogo cum nonnulla attuliſſet Ælianus VIII. 2. Var. Hiſt. ſubjungit: λέγει δὲ Πλάτων ταῦτα, εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐστι τῷ ὄντι. Ita legendum recte monuit Geſnerus & ad Phædrum p. 10. Tan. Faber, aſſentientibus Schefero, Kuhnio, & Perizonio, licet editi & manu exarati codices miro conſenſu addunt, ſed inepte profecto, vocabulum μαθητής. Docet in hoc dialogo Socrates Lucripetam qvemlibet lucro velut bono alicui inhiare, ſed illud demum laudandum eſſe lucri ſtudium, qvod non falſam lucri ſpeciem captet & appetat, ſed ejusmodi lucrum proſeqvatur, qvod verè ſit utile ad finem & ſummum boni conſeqvendum. Hipparchus juvenis Athenienſis, qvi cum Socrate colloqvens hic inducitur, diverſus eſt ab Hipparcho Piſiſtrati F. de cujus ſtudiis literarum & cæde per Harmodium & Ariſtogitonem, Ol. LXVI. 4. perpetrata, adſperguntur hic qvædam alibi non obvia. *Gallice* Hipparchum Platonis & Axiochum vertit *Steph. Doletus* Lugd. 1544. 12.

XVI. ἈΝΤΕΡΑΣΤΑΊ (Ita Laërt. III. 4. pro qvo in vulgatis ἐρασταὶ & in ipſo dialogo) ἢ περὶ Φιλοσοφίας, ἠθικός. *De Philoſophia*, qvod non

non ſit proletaria cognitio variarum artium, adverſus neſcio qvem, qvi in hanc ſententiam acceperat illud Solonis:

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Commendat Socrates inter alia inſcriptionem Delphicam, qvæ præcipiebat *σωφροσύνην ἀσκεῖν καὶ δικαιοσύνην.*

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

TETRALOGIA V.

XVII. ΘΕΑΓΗΣ, *ἢ περὶ σοφίας, μαιευτικός, de Sapientia*, cujus ſtudioſus Theages Demodici F. Socrati in diſciplinam dari ſe cupit, & à Socrate convincitur, qvid Sapientia ſit, ignorare, neqve ſapientiam doceri à ſe, niſi dæmonio ſuffragante, poſſe.

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

XVIII. ΧΑΡΜΙΔΗΣ *ἢ περὶ σωφροσύνης, πειραστικός.* Peramœnus, qvi poſt pugnam ad Potidæam habitus fingitur cum Charmide adoleſcente & Critia, *de temperantiæ natura & definitione.*

Latine vertit præter Ficinum, Cornarium, Serranum, *Angelus Politianus.*

XIX. ΛΑΧΗΣ, *ἢ περὶ ἀνδρείας, de Fortitudine, μαιευτικός.* Diſputat amorum diſciplinam juvenibus honeſtis eſſe parum dignam, deinde diſqvirit de fortitudine, qvid ſit, vel potius, qvid non ſit.

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

XX. ΛΥΣΙΣ, *ἢ περὶ φιλίας. De amicitia, μαιευτικός.* Hunc dialogum cum recitari audiſſet Socrates, adeoqve illo adhuc ſuperſtite (ante Ol. XCV. 1.) editum, exclamaſſe fertur, proh Dii immortales, qvam multa de me mentitur adoleſcens. Laert. III. 35. Hinc Julius Cæſar Scaliger p. 13. Poem.

Vix unum verbum multis ex millibus ajunt
Quæ poſuit (Plato) de Socraticis exiſſe faviſſis.

Cæterum in hoc dialogo docet Plato, Deum ipſum eſſe veræ amicitiæ conciliatorem, neqve illam reperiri niſi inter bonos; in qvibus ſolis intercedit ſimilitudo. Gallice Lyſidem Platonis cum Ciceronis Lælio & Luciani Toxari edidit *Blaſius de Vigenere* Pariſ. 1579. 4. Ante Vigenerium verterat Gallice *Bonaventura des Periers*, (*Pererius*) inter cujus opuſcula legitur Lugd. 1544. 8.

TETRALOGIA VI.

XXI. ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ *ἢ ἐριστικός, contentioſus, ἀνατρεπτικός.* In hoc

hoc dialogo Socrates Euthydemum & fratrem hujus, ætate provectiorem, Dionyſodorum, patria Chios, domicilio Thurios, pollicitos docere virtutem, tantummodo Sophiſticis interrogatiunculis auditores ſuos ludere ac ſuſpendere notat. Docet idem bonum eſſe non divitias, libertatem, eruditionem, honores, potentiam, qvin imo ne immortalitatem quidem, ſed ſapientiam recte his utendi. Hanc eſſe τέχνην βασιλικήν.

XXII. ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ, ἢ Σοφισταί, ἐνδεικτικός. Laudatur Gellio V. 3. In hoc dialogo Paralus & Xanthippus, quibus Pericles pater fuit, cum Protagora diſſerunt, ſecundo adventu Athenis morante Olymp. XC. 1. quos multo ante infamis illa peſtilentia Athenis abſumpſerat, ut notatum Macrobio l. 1. Saturnal. cap. 1. & Athenæo l. XI. p. 505. ubi refert Protagoram lecto hoc dialogo, dixiſſe, Platonem optime noviſſe ἰαμβίζειν h. e. criminari. Aliis objectionibus Athenæi l. V. p. 218. qvas probat Caſaubonus V. 18. p. 386. reſpondere conatur *Andreas Dacerius*, qvi Protagoram gallice tranſtulit. Inducitur autem Protagoras Abderites Sophiſta celebris, promittens Hippocratē Appollodori F. qvi ſe in diſciplinam dare volebat, artem civilem docturum; ſed Socrates negat poſſe doceri virtutem, θεόσδοτον, boni ac veræ voluptatis ſcientiā, cujus unius defectu peccant, qviqvi peccant. Eleganter qvoq; explicatur dictum Simonidis, ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπόν, minusq; probabile dictum Pittaci, χαλεπὸν, ἐσθλὸν ἔμμεναι.

Latina *Ciceronis* verſio, cujus ſæpe meminit Priſcianus & Hieronymus, periit. Inter Critonis qvoqve dialogos Protagoras fuit, teſte Laertio, II. 121.

XXIII. ΓΟΡΓΙΑΣ ἢ περὶ ῥητορικῆς, *de Rhetorica*, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo Socrates cum Gorgia & Polo Rhetore diſputans, poſtqvam contendiſſet Rhetoricā nihil aliud eſſe qvam artem perſuadendi in foro, cæterisqve cœtibus, non docendo accurate rei naturam, ſed fidem qvalemcunqve faciendo oratione, δημιουργὸν πειστικῆς (ita pro πιστευτικῆς legit Sextus 2. contra Mathemat. p. 64.) ἀλλ' οὐ διδασκαλικῆς, contendit eam parum eſſe utilem artē aut præclaram, ſed malam potius κολακείαν, corruptricem πολιτικῆς, niſi ad juſtum & bonum referatur: uſum videlicet qvendam & peritiam venuſtatis in dicendo ad voluptatem audientium, & ornandas oratione cauſas injuſtas, itaqve pari paſſu ambulare cum Sophiſtica, ὀψοποιητικῇ & fucatoria ſive κομμωτικῇ, qvæ & ipſæ voluptatem ſectentur ſolam, corrumpantqve νομοθετικὴν & Medicam artem ac Gymnaſticen. Contrà adverſus Calliclem probat

nihil

nihil utilius eſſe ſtudio Philoſophiæ ac virtutis, & hanc veram artem civilem à ſe excerceri ſolo, vel cum paucis aliis. Laudat Gellius, qvem vide X. 22. & Cicero, affirmans Platonem in Oratoribus irridendis Oratorum ſummum videri.

Agricola qvidam Corinthius, cum in Gorgiam Platonis incidiſſet, agrum viteſqve deſerens animum ſuum excolendum Platoni deinceps dedit, ut narrat Themiſtius Orat. XXIII. p. 295.

Gorgias ipſe qvidem, lecto hoc dialogo, dixit ſe nihil ejusmodi vel audiviſſe à Socrate, vel ad Socratem locutum eſſe, teſte Athenæo lib. XI. p 505. Idem Gorgias Platonem vocavit νεὸν Ἀρχίλοχον, ac ſi dicas aliorum criminatoreem. At Athenæum, qvi eodem loco Chronologicam hallucinationem commiſſam Platoni objicit, caſtigat Petavius IX. 39. doctrinæ temporum. Confer Caſaubonum V. 18. ad Athenæi p. 217. Prodiit Gorgias Platonis ſeparatim græcè Argentorat. 4541. 4.

Ariſtides Rhetor huic dialago oppoſuit Orationes ſuas Platonicas, qvibus Rhetoricæ pariter & qvatuor virorum, qvos in extrema parte Plato perſtringit, Cimonis, Miltiadis, Themiſtoclis & Periclis Apologiam eſt complexus. E recentioribus *Hieronymus Cardanus anti-Gorgiam* ſcripſit. Exſtat & in Gorgiam Platonis *Olympiodori* commentarius MS. ex qvo nonnulla profert Allatius de ſcriptis Socratis p. 116. At *Hieroclis* duplex exegeſis à Theoſebio excepta, cujus meminit Damaſcius apud Photicum cod. CCXCII. p 551. nunqvam vidit lucem. Periit & *Tauri Berytii* commentarius laudatus Gellio VI. 14. *Eubuli*, memoratus Porphyrio in Plotini vita c. 20. Clauditur hic dialogus inſigni deſcriptione divini judicii, cui poſt mortem anima cujusqve hominis ſubjicitur.

XXIV. ΜΕ'ΝΩΝ, ἢ περὶ ἀρετῆς, πειραστικός, *de Virtute*, an doceri poſſit, qvod negat Socrates, divino eam munere contingere concludens. Neq; aliud eſſe ſcientiam, qvam recordationem ſuperioris vitæ, qvod confirmat advocato puſione, è qvo interrogat qvædam Geometrica de dimenſione qvadrati. Meminit Cicero 1. Tuſc. notatqve eundem locum accuratius explicatum in Phædone.

TETRALOGIA VII.

XXV. ἹΠΠΙ'ΑΣ, μείζων, ἢ περὶ τοῦ καλοῦ, *de Pulchro*, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo Hipppias Eleorum ad Athenienſes legatus, & Sophiſta celebris, poſt varia de ſe arrogantius commemorata, refert ſe

La-

Lacedæmone cum incredibili applauſu dixiſſe de præceptis Neſtoris, qvæ dedit Neoptolemo, deſideranti noſſe pulcherrima vitæ inſtituta, qvibus juvenis gloriam conſeqvi poſſit. Hinc Socrates petit occaſionem ex Hippia audiendi, qvidnam ſit qvo aliqvid eſt pulcrum, ac variis qvæ afferuntur Sophiſtæ deſcriptionibus, oſtendit rem acu, qvod dicitur, neutiqvam tangi, pulcrumq; differre à decoro, ab utili, à bono, & ab eo, qvod delectat, & à voluptate conjuncta cum utilitate.

XXVI. ἹΠΠΙ'ΑΣ ὁ ἐλάτ]ων, ἢ περὶ τῦ ψεύδυς, *de Mendacio*, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo eundem Hippiam exagitat Socrates, & oſtendit ex ejus doctrina ſeqvi, qod inter mendacem & ſtudioſum veri nullum ſit diſcrimen, & minus peccet, qvi mala facit de induſtria, qvam qvi invitus.

XXVII. ἼΩΝ, ἢ περὶ Ἰλιάδος, πειραστικός. Reſpicitur à Suida in Διθυραμβοδιδάσκαλοι, ubi ait exſtare Socratis λόγον εἰς τὸν Ἴωνα. Idem ne ſit Jon Epheſius, (cujus nomine dialogum inſcripſit Plato) cum Jone Chio de qvo libro II. in Tragicis à me dictum, vide diſputantem Jonſium lib. 2. de ſcriptoribus hiſt. Philoſ. c. 13.

Qvod in hoc dialogo & Poetis & aliis viris non paucis, per populi præcipue ſuffragia ad honores evectis, detrahat, tanqvam δυσμενὴς & invidus perſtringitur Plato apud Athenæum lib. XI. p. 506.

Inter Aeſchinis qvoqve dialogos *Jon* fuit. Cæterum Laertius IV. 31. ubi de Arceſila ſcribit: Ἴωνα δὲ καὶ ἐχαρακτήριζε νέος ὤν, non reſpexit hunc dialogum Platonis, ſed ſcripta Jonis Chii Tragici.

XXVIII. ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ, ἢ ἐπιτάφιος, ἠθικός. Exhibet Orationem in defunctos pro patria in variis præliis Athenienſes, tanqvam ſcriptam ab *Aſpaſia* * Mileſia, dictam à *Pericle*, qvem perinde ut Socratem illa Rhetoricam docuit. De hac Oratione Cicero in Oratore c. 44. qvi ſic probatam teſtatur, ut qvotannis Athenis in panegyri recitaretur: & Syneſius Dione p. 37. ubi confert Periclis orationem ἐπιτάφιον ejusdem argumenti, qvæ occurrit apud Thucydidem. l. 2. Vide & Dionyſium Halic. de Demoſthenis vi in dicendo T. 2. p. 178.

TETRALOGIA VIII.

XXIX ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ, ἢ προτρεπτικός, ἠθικός. Inter dubios dialogos exſtat in editionibus qvibusdam Platonis, ut Serraniana; ſed agnoſcitur à Thraſyllo apud Laertium III. 60. & à Laertio III. 50. teſta-

* De Aſpaſia dixi lib. 2. c. 23. ad §. 31. De Pericle lib. 2. c. 26. ad §. 2.

to nonnullos Clitophontem primo loco poſuiſſe inter Platonis ſcripta III. 62. In hoc Dialogo Clitopho Ariſtonymi filius rogatus à Socrate, cur Thraſymachum præferat, reſpondet, qvod cum præclaras ab ipſo (Socrate, exhortationes ad virtutem ſæpius audiiſſet, non potuerit ab eodem hactenus percipere, qva in re virtus ipſa conſiſtat, & qvomodo feliciter in illius ſtudio ſit progrediendum, itaqve ſi hoc vel ignoraret Socrates, vel docere ſe nollet, meritò ſe ad Thraſymachum vel alium qvemcunq; potius conferre ſe diſcendi cauſa. Qvid vero Socrates Clitophonti reſponderit, non additur. Videndum igitur, an verè ſcripſerit Patricius p. 338. diſcuſſ. Peripatet. ſolum Philebum, Minoa ac Critiam è Platonis ſcriptis truncos ad noſtram ætatem perveniſſe.

XXX. ΠΟΛΙΤΕΊΑ *ἢ περὶ δικαίȣ, βιβλία δέκα, πολιτικός. De optimo ſtatu Reip. libri X.* Exordium hujus operis bis terqve in ceris ſcriptum Platonis manu poſt ejus mortem inventum eſt, teſte Euphorione ac Panætio apud Laertium III. 37. unde Beſſario colligit, qvanto ſtudio uſus fuerit in pectenda ſua & ornanda oratione. Idem Laertius ex Ariſtoxeno & Favorino notat totam fere Politicam Platonis fuiſſe in Protagoræ *ἀντιλογικοῖς* III. 37. & 57. Commemorat & Themiſtius Oratione XXIII. p. 295. Axiotheam Philoſopham lecto qvodam è Platonis de Rep. libro, tanto Philoſophiæ ſtudio inflammatam fuiſſe, ut Athenas proficiſceretur, & virili uſa veſte Platonem auſcultaret.

Utrum Plato recte Homerum è Rep. ſua ablegaverit, diſputaverat olim Aelius Serapion Rhetor Alex teſte Suida. Confer qvæ in hunc rem dixi lib. II. cap. 7. §. 10.

Epitomen Reip. Platonis libris duobus ſcripſerat *Theophraſtus* teſte Laertio V. 43. Ea non minus temporum injuria amiſſa eſt, qvam *Ciceronis* de Rep. ſex libri, è Platone magnam partem repetiti, & Commentarii in Remp. Platonis græcorum ſcriptorum, *Manæchmi* Alopeconneſii, *Onoſandri & Potamonis* Alexandrini, qvorum meminit Suidas. *Zenonis* Stoici contra Remp. Platonis opus Plutarcho memoratur l. de Stoicis contradict. & Numenio apud Euſeb. p. 732. ſeq præparat. ubi Zenonem tanqvam iniqvum & imperitum Platonis oppugnatorem perſtringit. De nonnullis, in qvibus Plato ab Ariſtotele reprehenditur, exſtat brevis diatriba *Uberti Folietæ* ad Antonium Vaccam JCtum edita Romæ A. 1574. atqve recuſa in theſauro Antiqvitatum Italiæ Græviano T. 1. p. 1237. ſeq. Jam pridem qvoqve ea qvæ *Ariſtoteles* adverſus Remp. Platonis ſcripſit, ad examen revocaverat *Eubulus* teſte Porphyrio in Plotini vita c. 20. *Xenocratis περὶ τῆς Πλάτωνος Πολιτείας* Suid.

Digitized by Google

Suid. *Clearchi* Solenſis Peripatetici περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος Πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένων. Athen. lib. 9. *Dionyſii Halicarnaſſenſis* Muſici,qvi ſub Adriano Imp. vixit,libri qvinqve περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μουσικῶς εἰρημένων Suid.

Ex Græcis ætatem tulit *Procli* Commentarius in qvædam Politicæ Platonicæ loca. Neſcio an etiam alii,qvoniam in libris de Rep. interpretandis *Theon* uterqve, *Plotinus*, *Proclus*, *Jamblichus*, *Marſilius Ficinus* hircum mulgere videntur Bodino in colloqvio Heptaplomere MS. lib. 3.

Ex *Arabibus*, *Averroës* Paraphraſin Reip. Platonis compoſuit, qvæ edita eſt latine, Jacobo Mantino Medico interprete, Venet 1552. 4. & inter Averrois Opera.

E recentioribus nominare juvat commentarium *Sebaſt. Foxii* Morzilli Hiſpalenſis, Baſil. 1556. fol. *Antonii Montecatini* Partitiones & Paraphraſin, Ferrar. 1594. fol. *M. Antonii Mureti* notas in librum 1. & 2. Ingolſtad. 1602. 8. *Joh. Scleidani* ſummam doctrinæ Platonis de Rep. & de legibus, Argentorat. 1548. 8. *Joh. Sozomenus* libros X. de Rep. è græco in latinum & è Dialogis in perpetuum ſermonem redactum edidit Venet. 1626. 4. Politica Platonis & Ariſtotelis *Gallicè* interprete *Lud. Regio* Pariſ 1600. fol. Platonem de Rep. *Hebraicè* exſtare MS in Bibl. Vaticana legas in Julii Bartoloccii Bibliotheca magna Rabbinica T. 4. p. 353.

XXXI. ΤΙ'ΜΑΙΟΣ ἢ περὶ φύσεως, φυσικός. *De natura* dialogus, qvi *arx quædam & vertex Philoſophiæ* eſt, ſi Claudianum Mamertum audimus lib. 2. de ſtatu animæ c. 7. Proclus Theol. Platon. lib. 1. c. 7. Τὴν περὶ φύσεως ἐπιστήμην σύμπασαν ὁ Τίμαιος περιέχειν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται τῶν καὶ σμικρὰ συνορᾷν δυναμένων. Apulejus in Apologia: *Plato Philoſophus in illo præclariſſimo Timæo, cœleſti quadam facundia univerſi mundum molitus.* Fingit vero Socratem diſputantem de rebus naturalibus & univerſi conſtitutione cum *Timæo* Locro Pythagoreo, *quos conſtat eodem ſæculo non fuiſſe*, ut ait Macrobius lib. 1. Saturnal. c. 1. Sed fallitur Macrobius, ſi verum eſt qvod Cicero V. de finibus & 1. Tuſc. Hieron. in Apologia contra Rufin. non longè ab extremo, aliiqve teſtantur Timæum hunc à Platone in Italia fuiſſe auditum. De hoc Timæo, qvem è Pythagoræ magiſterio Aſtronomiæ diſciplinæ perfectè peritũ vocat Chalcidius p. 75. pauca qvædam dixi lib. 2. c. XIII. qvibus in præſenti addere juvat, qvod libellus illius Dorice ſcriptus περὶ ψυχᾶς κόσμω καὶ φύσιος adhuc exſtat ſervatus à Proclo & commentariis ſuis in

Platonis Timæum præmiſſus, hinc cum Platone ſæpius editus Græcè & latine *de anima Mundi & Natura.* Tranſtutit poſt verſionem *Georgii Vallæ*, vulgatam primum Venetiis A. 1498. fol. *Ludovicus Nogarola*, cum cujus interpretatione & commentariis prodiit Venetiis 1555. 8. Recuſus eſt eodem anno græce & latine Pariſiis eadem forma octava, & à *Thoma Galeo* cum eadem Nogarolæ verſione & *Joh. Serrani* argumento ac notulis editus iterum inter Opuſcula Mythologica, Phyſica & Ethica, Cantabrigiæ 1671 8 & Amſt 1688. 8. In præfatione edit. Cantabrigienſ. hæc inter alia doctiſſimus Galeus: *Timæus major, occaſione hujus ſcriptus à Platone, potes dubitare, illuſtrioremne an obſcuriorem reddiderit. Certe dum dialogum ſuum* κτηνίζων καὶ βοστρυχίζων *huic Locro lucem dare ſtuduit Plato, in nonnullis locis ſimplicem & rectum ſcriptorem anili ſuperſtitione corrupit. Erat animus quadam huc, quod facile fieri poterat, ex Iamblicho* περὶ κοινῆς Μαθηματικῆς, *Proclo, Syriano & Damaſcio (qui quidem & ipſi in majorem Timæum commentati ſunt, alioſque ejuſdem commentatores, Crantorem, Longinum, Numenium, Origenem, Porphyrium, Severum, Taurum, ſæpe multis verbis citant) ſed in aliud tempus rejeci.* Deniqve Anglice verſum Timæi Locri opuſculum eſt à *Thoma Stanlejo*, in cujus Hiſtoria Philoſophica jam ſæpius lucem vidit. Ex hoc porrò Timæi libello Platonem concinnaſſe dialogum præſentem, jam pridem notavit Timon Sillographus apud Gellium III. 18 & Jamblichum ad Nicomachi Arithmetica p. 148. Proclus p. 3. ὁμολογεῖται παρὰ πάντων, ὅτι τοῦ Πυθαγορικοῦ Τιμαίου τὸ βιβλίον ὁ Πλάτων λαβὼν ὁ περὶ τοῦ παντὸς αὐτῷ σύγκειται, τὸν τῶν Πυθαγορείων τρόπον Τιμαιογραφεῖν ἐπεχείρησεν. Syneſius de dono Aſtrolabii p. 307. Ἰταλία μὲν γὰρ πάλαι σὺν αὐτοὺς ἔχουσα Πυθαγόρου τε ἀκουστὰς καὶ τῶν πλείων ἁρμοστὰς Ἑλλὰς ἡ μεγάλη προσηγορεύετο. Καὶ μάλα ἐν δίκῃ, παρ' οἷς Χαρώνδας μὲν ἐνομοθέτει καὶ Ζάλευκος, ἐστρατήγουν δὲ Ἀρχύται καὶ Φιλόλαοι, ὁ δ' Ἀστρονομικώτατος Τίμαιος ἐπολιτάρχει τε ἐπρέσβευε καὶ τἄλλα ἐπολιτεύετο. Παρ' οὗ Πλάτων ἡμῖν περὶ κόσμου φύσεως διαλέγεται. Allegatur Timæus à Plinio II. 8. Hiſt nat. (& in indice libri V. & lib. XVI. 22. Timæus Mathematicus, neſcio, an diverſus, plures enim fuere Timæi & præter Jonſio p. 32. & 125. notatos. Timæus Crotoniata & Timæus Parius Pythagorici Jamblicho memorati in vita Pythagoræ c. ult.) à Clemente Alex V. Strom. p 604, Theodorito lib. II. Therapevt. p. 36. &c. Suidas non ſatis accuratus ſcriptor Timæo Locro præter libellum hunc περὶ φύσεως tribuit Μαθηματικὰ & librum de Vita Pythagoræ. Sed de vita Pythagoræ merito ambigunt viri docti. Vide Jonſium p. 32. Porrò librum περὶ φύσεως reſpicit Syrianus. in XIV. Metaphiſ. ubi docet Peripa-

ripateticam Philoſophiam Ocelli & Timæi veſtigiis inſiſtere. Timæus Platonis plurimos nactus eſt interpretes, qvia omnium dialogorum hujus Philoſophi eſt obſcuriſſimus. Cicero qvidem 2. de fin. cum dixiſſet, obſcuram orationem duobus modis ſine reprehenſione fieri, ſi aut de induſtria facias, ut Heraclitus: aut cum rerum obſcuritas, non verborum, facit, ut non intelligatur oratio, *qualis*, inqvit, *eſt in Timæo Platonis*. Confer Chalcidium initio commentarii & p.420. Præcipue numerorum harmonicorum, qvi in hoc dialogo tractantur, ratio plurimum caliginis habet, atq; ab interpretibus Platonis intacta fere transmiſſa eſt notante Sexto Empirico lib.1. contra Matth. p.60 Inde in proverbium abiere Platonis * numeri. Idem Cicero VII. ad Attic. 13. *Aenigma Oppiorum ex Velia non plane intellexi, eſt enim numero Platonis obſcurius.* Hieronymus lib. 2. comment. in Amoſum : *Obſcuriſſimus Platonis liber qui ne Ciceronis quidem aureo ore ſit planior.* Idem præfat. ad lib. XII. in Eſ. *Denique Timæum de mundi harmonia aſtrorumque curſu & numeris diſputantem ipſe, qui interpretatus eſt Tullius, ſe non intelligere confitetur.* Claudii *Galeni* libri IV. de iis, qvæ in Timæo Medice dicta ſunt, jam pridem interciderunt. Periere etiam commentaria in Timæum Platonis, ſcripta ab *Adraſto* Peripatetico (Porphyr. p.270. in Harmonica Ptolemæi) *Aeliano* Platonico (id. p.216.) *Albino*, *Ariſtocle*, *Aſclepiodoto*, (Olympiodor. in 4. Meteorolog.) *Clearcho*, *Crantore*, *Damaſcio*, *Dercyllide*, *Jamblicho*, *Longino*, *Numenio*, *Origene*, (diverſo ab Adamantio) *Plutarcho* Athenienſi, *Porphyrio*, *Poſidonio* Stoico (Sext. p.154. contra Mathemat.) *Ptolemæo* Platonico, *Severo*, *Syriano*, *Tauro* (Philopon. VI. 8. 21. 22. 27. XIII. 15. de mundi æternitate) & *Theodoro* Aſinæo, qvos propemodum omnes laudat & hinc inde expendit Proclus, cujus & ipſius intercidit ἐπίσκεψις τῶν πρὸς τὸν Πλάτωνος Τίμαιον ὑπ' Ἀριστοτέλους ἀντειρημένων, laudata eidem Philopono II. 2. IV. 11. 14. VI. 7. 15. 27. 29. VIII. 1. IX. 2. XIII. 1. 15. XVI. 4. XVIII. 5.

In Bibliothecis latet *Mich. Pſelli* εἰς τὴν Πλάτωνος ψυχογονίαν. Vide Allatium de Pſellis p. 87. & p. 91.

Ex editis græcis ſcriptoribus huc ſpectant *Plutarchi* liber περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ ψυχογονίας & p. 1138. ſeq. lib. de Muſica & *Procli* commentarius in Timæum, in qvinqve libros diſtributus, ſed vix tertiam partem Timæi perſeqvens Platonici. Latinæ verſionis à *Cicerone* factæ non niſi fragmentum ad nos pervenit, qvod illuſtrare aggreſſus eſt *Geor-*

* Vide qvæ his illuſtrandis præter Chalcidium, & Proclum p. 193. ſeq. Macrobius II. 2. in ſomnium Scipionis.

Georgius Valla ad calcem commentarii in Ciceronem de fato Venet. 1492.fol. & cum græcis Platonis confert *Joach. Perionius* ad calcem verſionis Nicomacheorum Ariſtotelis Pariſ. 1540. 4. & Baſil. 1542. 8. atq; *H. Stephanus* in Lexico Ciceroniano. *Chalcidii* qvoq; verſio integra non eſt, ac ne dimidium qvidem dialogum refert, neq; commentarius ejusdem Chalcidii (de qvo in Bibliotheca latina, qvemq; emendatiorem edere, ſi tempus ferat, animus eſt) ulterius procedit qvem translatio.

E recentioribus Timæum illuſtrarunt præter ea, qvæ illuſtrandis numeris Platonicis diſputata ſunt à *Joh. Keplero* in Opere de Harmonia mundi, *Seb. Foxius* Baſil. 1554. fol. *Matthæus Fragillanus* Bellovacus Pariſ. 1560. 4. *Paulus Benius* Rom. 1594. 4. Gallicè vertit illuſtravitqve egregie *Lud. Regius* Pariſ. 1551. 4. cum nonnullis Iſocratis, Demoſthenis & Xenophontis. Italice *Sebaſtianus Ericius* Venetus, cum notis, in qvibus ſubinde etiam obſervat Marſilium Ficinum qvædam non ſatis recte interpretari Venet. 8. Idem ſimiliter illuſtravit Platonis Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem ac Phædonem. Confer, Lambecium lib. VII. Commentar. de Bibl. Vindob. p. 37. Spectat & ad Timæi locum inſignem illuſtrandum *Celſi Mancini* Ravennatis ſynaugia Platonica, ſive tractatus de modo qvo fit viſio. Ferrar. 1591. 4.

XXXII. ΚΡΙΤΙΑΣ ἢ Ἀτλαντικὸς, ἠθικός. Appendix veluti Timæi, diligentius perſeqvens narrationem *de Antlantide Inſula*, cujus in Timæo facta fuerat mentio. Per hanc Atlantidem Olaus Rudbeckius T. 1. Antlanticæ c. 7. Sueoniam intelligit, argumentis variis & nonnulla veri ſpecie lectori blandientibus, auctorisqve * commendantibus ingenium. At pleriq; alii Americam innui à Platone exiſtimant, qvam ſententiam noviſſime propugnavit Vir Clariſſ. Janus Bircherodius in Schediaſmate de Orbe novo non novo Altdorf 1683. Exſtat & Georg. Caſparis Kirchmaieri ȣ μακαρίτȣ Exercitatio de Platonis Atlantide Witteb. 1685. qvi putat à Platone reſpici tractus extremos Africæ verſus Auſtrum atqve Occidentem. Submerſam jam pridem terræ motu Atlantidem ſuam Plato haut uno loco diſerte teſtatur, itaqve operam & oleum forte perdunt, qvi eam qværunt in terris hodie exſtantibus, niſi tota ſit fabuloſa narratio, ac de induſtria conficta vel ab Ægyptiis Sacerdotibus, qvod viſum Mallincroto p. 95. paralipom. de Hiſt. græcis: vel à Platone ipſo, vel Solone, qvod tamen non credo, etſi bella, qvæ ante novies mille annos ab Alanticis geſta Plato ſcribit, fabulis ſine controverſia accenſenda ſunt. Non abſolutum eſſe hunc dialo-

* Obiit Septuagenario major Upſalæ A. 1702.

dialogum, ſed à Platone morte prævento imperfectum relictum, dolet Plutarchus in vita Solonis, qvem vide p. 96. & 92. Similiter *Solon*, cum λόγον Ἀτλαντικὸν carmine Græcis explicare conſtituiſſet, ſive qvod aliud deinde maluit agere, ſive præ ſenio & operis magnitudine deterritus, id facere omiſit.

TETRALOGIA IX.

XXXIII. ΜΙ'ΝΩΣ ἢ περὶ νόμε, *de lege*, πολιτικός. In hoc dialogo, qvem & ipſum volunt imperfectum ad nos perveniſſe, præter diſputationem de eo qvid ſit lex, continetur Apologia pro Minoë legislatore Cretenſium, qvem alii deſcribunt tanqvam Τυραννικὸν, βίαιον καὶ δασμολόγον, τραγῳδοῦντες τὰ περὶ τὸν Μινώταυρον καὶ τὸν Λαβύρινθον, καὶ τὰ Θησεῖ συμβάντα καὶ Δαιδάλῳ, ut notat Strabo lib. X. p. 476. qvi addit, difficile dictu eſſe, utra ſententia vera ſit.

XXXIV. ΝΟ'ΜΩΝ ἢ περὶ νομοθεσίας, βιβλία ιβ, πολιτικός. *De legibus opus* Socrati tribuit Salvianus lib. VII. de Dei providentia p. 254. *Videamus ergo, quas Socrates de pudicitia leges ſanxerit. Uxorem, inquit, propriam nullus habeat, matrimonia enim cunctis debent eſſe communia - - De hac re & libros condidit, & memoriæ hæc pudenda mandavit.* Olympiodorus in Platonis vita obſervat Platonem à Solone genus ducere, hujusq; æmulatione legum libros & de Republ. ſcripſiſſe. Arcadibus, Cyrenæis ac Thebanis qvantumvis rogatus leges ferre noluit, qvia ſurdas eorum aures reperit ad æqvabilem honorem & partitionem bonorum admittendam, ut referunt Ælianus II. 42. Var. Laërtius III. 23. & Plutarchus ad principem ineruditum. Athenæus vero Platonem reprehendit, qvod leges ſcripſerit non hominibus, qvales ſunt, ſed qvales ipſe finxit imaginatione, lib. VI. p. 508.

Ludovicus Caſtelvetrius ſcriptor acutiſſimus in commentario ad Ariſtotelis poëticam Hetruſca lingva edito p. 110. reprehendit Platonem qvod has de legibus diſſertationes uno veſperi factas dictasqve fingat, properanti lectori vix intra qvatriduum abſolvendas, & tamen easdem in tredecim libros * dividere non dubitaverit. Sed ad poſtremum hoc reſponderi poteſt, diviſionem librorum non eſſe à Platone ipſo, verum à *Philippo Opuntio*. Vide qvæ infra num. XXXV.

Aliud in Platone reprehendit Seneca Epiſt XCIV. *In hac re diſſentio à Poſidonio: non probo, quod Platonis legibus adjecta principia ſunt. Legem enim brevem eſſe oportet, quo facilius ab imperitis teneatur, ut velut emiſſa*

* Annumerato Epinomide.

divinitus vox ſit. Jubeat, non diſputet. Nihil mihi videtur frigidius, nihil ineptius, quam lex cum prologo. Ad hoc qvoqve reſponderi poteſt, Philoſophi ſimul partibus fungi voluiſſe Platonem.

Contra Platonis leges *Perſeus* Stoicus ſcripſerat libros ſeptem, teſte Laertio VII. 36. Paſſim qvoqve in leges Platonicas invehuntur veteres ſcriptores Chriſtiani, eorumqve exemplo *Georgius Trapezuntius* in comparatione Ariſtotelis & Platonis Venet. 1523. 8. contra qvem operæ pretium eſt videre, qvæ pro legibus Platonis vel excuſandis vel defendendis ſcripſit Cardinalis *Beſſario* A. 1472. denatus, libro qvarto operis, qvod contra calumniatorem Platonis (ita Trapezuntium vocat) inſcripſit, poſtea excudit Aldus Venet. 1516. fol. Idem Beſſario ſingulari libro reprehendit craſſiores qvosdam errores ab eodem Trapezuntio admiſſos in latina verſione librorum Platonis de legibus. Aldus editionis ſuæ præſtantiam in titulo commendat his verbis: *paſſim verba græca ipſius Platonis recitantur & emendata & cum ſuis accentibus. Nam in libris Romæ olim impreſſis deſunt. Deinde à Beſſarione ſæpe argumento præmiſſo in latinum vertuntur. Poſtremo Trapezuntii tralatio eorundem verborum Platonis ſubjungitur, quod eſt perquam utile iis, qui græcis literis inſtituuntur atque ex græcis bonis bona latina facere volunt.* Trapezuntio, qvi admodum ſenex obiit Romæ A. 1486. etiam in Epitaphio exprobratum legitur qvod Platoni paulo acerbius inſultavit:

Hac urna Trapezuntii quieſcunt
Georgii oſſa, parum Diis amici,
Quod acri & nimium procace lingua
Platonem ſuperis parem petivit.

Confer Allatium de Georgiis p. 378. Ut ad Platonem revertar, ejus legem de communione uxorum vide qvomodo purget Beſſarion lib. IV cap. 3. cui adde, ſi lubet, Moſellanum ad Gellii XVIII. 2. Livium Galantem in comparatione Theologiæ Chriſtianæ cum Platonica lib. 1. p. 26. ſeq. Cotelerium ad Patres Apoſtolicos p. 582. &c.

Ariſtotelis τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, ſive tribus (ut Laert. V. 22.) ſive duobus libris opus conſtitit (ut Anonymus à Menagio editus in Ariſtotelis vita) interciderunt, perinde ut epitome legum à *Theophraſto* concinnata.

Separatim excuſi Platonis de legibus libri græcè Lovanii. Græcè & Latine librum decimum inter dialogos ſelectos edidit Vir clariſſimus Joh. Nort, Cantabrigiæ 1673. 8. In illo agitur de Dei exiſtentia, providentiaqve & ἀδωροδοκία, exiſtimavitqve Plato eum inſtar

ſtar

ſtar procemii legibus præmitti poſſe, σχεδὸν γὰρ τοῦτο ἡμῖν ὑπὲρ ἁπάντων κάλλιστον προοίμιον εἴη.

Georgii Gemiſti in 1. de legibus MS.

Antonii Montecatini Epitome librorum de legibus, legumqve in ordinem redactarum. Ferrar. 1594. fol. *Joh. Sleidani* ſumma Doctrinæ Platonis de Rep. & legibus. Argentor. 1548. 8.

XXXV. ΕΠΙΝΟΜΙΣ ἢ νυκτερινὸς σύλλογος, (ἢ φιλόσοφος) πολιτικός. Theoni p. 9. de locis in Platone Mathematicis vocatur Ἐπινόμιον. Viciſſim Philo Judæus Deuteronomion Moſis (משנה תורה Devt. XVII. 18.) vocat ἐπινομίδα in libro, qvi hæres rerum divinarum. Sed & Julius Cæſar Scaliger librum poſtremum Poetices ſuæ inſcripſit ἐπινομίδα, qvaſi *acceſſorium munus.* Nam & ſtrenam ἐπινομίδα dixit Ulpianus apud Athenæum, & recte qvidem, ut notavit Caſaubonus l. III. c. 18. Cæterum mirum eſt, qvod Suidas, & ſolus, ni fallor, tradit, qvod paulo ante dixi, auditorem qvendam Platonis, *Philoſophum* opus de legibus in duodecim libros diſtribuiſſe, & decimum tertium, (hanc nempe ἐπινομίδα) loco acceſſorii, de ſuo addidiſſe. Qvia res inſolens videri poteſt, & plura hujus diſcipuli Plotonici ſcripta eo in loco recenſentur, en tibi ipſa Suidæ verba: Φιλόσοφος ὃς τοὺς τοῦ Πλάτωνος νόμους διεῖλεν εἰς βιβλία ιβ. Τὸ γὰρ ιγ αὐτὸς προσθεῖναι λέγεται. Καὶ ἦν Σωκράτους καὶ αὐτοῦ Πλάτωνος ἀκουστής, σχολάσας τοῖς μετεώροις. Ὢν δὲ κατὰ τὸν Φίλιππον Μακεδόνα, συνεγράψατο τάδε. Περὶ τῆς ἀποστάσεως ἡλίου καὶ σελήνης, περὶ Θεῶν β', περὶ χρόνου α', περὶ μύθων α', περὶ ἐλευθερίας α', περὶ ὀργῆς α', περὶ ἀνταποδόσεως α'. Περὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπουντίων α'. Περὶ ἡδονῆς α'. Περὶ ἔρωτος α', περὶ φίλων καὶ φιλίας α'. Περὶ τοῦ γράφειν. Περὶ τοῦ Πλάτωνος, περὶ ἐκλείψεως καὶ περὶ μεγέθους ἡλίου καὶ σελήνης καὶ γῆς α'. Περὶ ἀστραπῶν, περὶ πλανήτων. Ἀριθμητικά. Περὶ πολυγώνων ἀριθμῶν. Ὀπτικῶν β', ἐνοπτρικῶν β', Κυκλιακά, Μεσότητας, καὶ ἄλλα. Aliter Suidæ locum accepit Menagius ad Laertium p. 158. Sed nec emendatio viri præſtantiſſimi mihi probatur hoc loco neqve interpretatio, qvam nec ipſe ſecutus Menagius eſt p 428. Miror viris doctis non animadverſum, * qvod Laertio idem Philoſophus III. 37. vocatur *Philippus.* Ait enim pleroſqve arbitrari Philippum Opuntiũ leges Platonis ex cereis,

in

* Hoc poſtea vidi etiam notatum accuratiſſimæ eruditionis Viro, Ludolpho Kuſtero ad Svidam. Non prætereundus tamen locus Nicomachi Gernſeni lib. 1. Arithmet. p. 6. Πλάτων δὲ ἐπὶ τέλει τοῦ τρισκαιδεκάτου τῶν νόμων, ὅπερ τινὲς ΦΙΛΟΣΟΦΟΝ ἐπιγράφουσιν, ὅτι ἐν αὐτῷ περισκοπεῖ, ποταπὸν δεῖ τὸν φιλόσοφον εἶναι.

in qvibus auctor eas ſcripſerat, tabellis transſcripſiſſe, & tertium decimum librum addidiſſe. Ενιοί τέ φασιν ὅτι Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος τοὺς νόμους Πλάτωνος μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῷ. Τούτου καὶ τὴν ἐπινομίδα φασὶν εἶναι. Ejusdem Philippi inter Platonis diſcipulos mentio III. 47.

XXXVI. ἘΠΙΣΤΟΛΑΊ ιγ, ἠθικαί. *Epiſtolæ* XIII. de his aliisq; Platoni tributis dixi lib. II. cap. X. ubi ſcriptores Epiſtolarum recenſebam. *Prima, ſecunda & tertia* ſcripta eſt ad Dionyſium, *quarta* ad Dionem Syracuſanum, *quinta* ad Perdiccam, *ſexta* ad Hermiam Eraſtum & Coriſcum Scepſios, *ſeptima* (liber pro Epiſtola) & *octava* ad Dionis amicos: *nona* ad Archytam Tarentinum. *Decima* ad Ariſtodorum, qvi Laertio eſt Ariſtodemus; *undecima* ad Leodamantem, *duodecima* iterum ad Archytam, & *tertia decima* ad Dionyſium. Ordo apud Laertium à vulgato ſic differt:

Vulg:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12	13.
Laert:	4.	5.	6.	10.	11.	8.	7.	8.	2.	1.	9.	3.	7.

Epiſtolis ſuis Plato ſolitus præfigere εὐπράττειν, ut alii χαίρειν vel χαθεῖν vel εὐδιάγειν, vel ὑγιαίνειν vel εὐλογεῖν. Vide Mericum Caſaubonum & Menagium ad Laertii III. 61. Paulum Colomeſium in obſervrtionibus ſacris ad Act. XXXIII. 26.

XXXVII. ἘΠΙΓΡΆΜΜΑΤΑ. *Epigrammata* qvædam Platonis leguntur apud Laertium III. 29. ſeqq. Apuleium in Apologia, Gellium XIX. 11. Athenæum, & in Anthologia veterum Epigrammatum.

XXXVIII. ΔΙΑΘΗ͂ΚΑΙ. *Teſtamentum* apud Laertium III. 41.

IV. SCRIPTA DUBIA vel SUPPOSITA PLATONI.

Qvibus Aſteriſcus præfixus eſt illa non exſtant amplius, ſed interciderunt.

* XXXIX. ΜΊΔΩΝ ἢ Ἱπποτρόφος. Laert. III. 62. è Thraſyllo.

XL. ἘΡΥΞΊΑΣ ἢ Ἐρασίστρατος. *Laert.* III. 62. Sed & inter *Aeſchinis* Socratici Dialogos à Suida refertur in Αἰσχίνης, apud qvem duo diverſi ſunt dialogi ἐρυξίας & ἐρασίστρατος. In Platonis editionibus inſcribitur: ἐρυξίας ἢ περὶ πλούτου. Ἐν ἄλλοις, Ἐρασίστρατος. Sane uterqve in hoc dialogo cum Socrate colloqvuntur, Eryxias Stirieus & Eraſiſtra-

ſiſtratus. Tota autem diſputatio eſt *de veris & falſis divitiis.* Latinè vertit *Sebaſt. Corradus.*

XLI. 'ΑΛΚΥΏΝ *Leonti* Academico tribuitur à Nicia Nicaenſi apud Athenæum lib. XI. p. & Favorino apud Laertium III. 62 atq; etiamnum exſtat, non qvidem inter Platonis opera, ſed Luciani T. 1. p. 176. edit. Amſtelod. Siqvidem vera eſt conjectura elegantiſſimi Mureti Fabri p. 10. ad ſuaviſſimum fabulonem Phædrum. Integer titulus ibi eſt: Ἀλκυὼν ἢ περὶ μεταμορφώσεως, & totus verſatur in admirabilius Dei operibus celebrandis, cujus potentiam homines ne cogitando qvidem aſſeqvi valemus.

XLII. 'ΑΚΈΦΑΛΟΣ ἢ ΣΙΣΥΦΟΣ. Laertius III. 62. In Platonis editionibus inſcribitur Σίσυφος ἢ περὶ τοῦ βουλεύεσθαι. Suidæ & Laertio II. 60. inter Æſchinis Socratici dialogos referuntur οἱ καλούμενοι ἀκέφαλοι. Diſputat hic dialogus, qvid ſit deliberare ac qværere, & qvomodo hæc inter ſe differant. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus.*

XLIII. 'ΑΞΙΟΧΟΣ ἢ περὶ θανάτου, *de morte non metuenda* propter vitæ præſentis miſeriam, & felicem animarum immortalitatem. Æſchines Socraticus & ipſe Axiochon ſcripſerat, teſte Laërtio, Harpocratione & Svida: Sed qvæ ex Æſchinis Axiocho laudant veteres Athenæus & Pollux, in hoc qvi exſtat non leguntur. Hunc *Marſilius Ficinus* latine vertit, ediditqve ſub titulo *Xenocratis* Platonici *de morte.* Sane inter Xenocratis ſcripta Laertius IV. 12. refert librum περὶ θανάτου. Lucem adſpexit ſæpiſſime, & ad calcem librorum Ficini de veritate Religionis Chriſtianæ A. 1507. Argentorati in 4. Latine transtulit etiam *Rudolphus Agricola*, cujus verſio in qvibusdam Platonis editionibus occurrit, ut in Græco-Latina Lugd. 1590. fol. & *Rayanus Wesdalus*, ex cujus verſione una cum ipſius ſcholiis prodiit Colon. 1568. 4. Baſil. 1577. 8. *Gallice* Axiochus & Hipparchus Platonis *Stephano Doleto* interprete, Lugd. 1544. 12. Laudat ex merito, ſed Platoni perperam tribuit Theodorus Prodromus in Amaranto p. 442. ſeq. reprehenſus eo nomine à Gilberto Gaulmino in notis p. 564. Prætereo recentiores ad Platonem auctorem referentes, ut Mich. Neandrum, virum optimum & doctiſſimum, in Anthologico Græco-Latino p. 400.

* XLIV. ΦΑΊΑΚΕΣ. Laertius III. 62. è Thraſyllo.

XLV. ΔΗΜΟΔΌΚΟΣ ἢ περὶ τοῦ συμβουλεύεσθαι, qvinam ad conſilium dandum idonei & fide digni ſint habendi. Meminit Laertius III. 62. & Clemens Alex. 1. Strom. p. 315. addens εἰ δὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ σύγγραμμα. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus.*

* XLVI. ΧΕΛΙΔῺΝ ἑβδόμη. Laertius ubi ſupra, in cujus editionibus tanqvam duo diverſa ſcripta referuntur χελιδὼν & ἑβδόμη. Sed ita, ut feci, conjungenda eſſe ſvaſit H. Stephanus, licet fateor tituli rationem neutiqvam me capere.

* XLVII. ἘΠΙΜΕΝΙ'ΔΗΣ, Laertius III. 62. & allegatur ſub Platonis nomine ab Euſebio X. præparat. 4. p 471. & XI. 16. p. 534. Sed poſteriore loco legendum *Epinomide* pro *Epimenide*.

XLVIII. ὍΡΟΙ, *Definitiones*, à Laertio non memoratæ, Platoni tribuuntur ab Ammonio in πορφύριος, ſane ex Platone collectæ ſunt. Sub *Speuſippi* nomine edidit latine à ſe translatas *Marſilius Ficinus*. Vertit etiam *Corradus* vir doctiſſimus. Eqvidem Speuſippum ὅρους ſcripſiſſe teſtatur Laertius IV. 5.

XLIX. ΠΕΡΙ ἈΡΕΤΗ͂Σ, ἢ διδακτόν. Inter *Æſchinis* Socratici dialogos refertur à Svida. Contendit, ut ſæpe alias Plato, Virtutem neqve diſciplina neqve natura comparari, ſed θεία μοίρα ineſſe illis, qvi eadem præditi ſunt. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus*.

L. ΠΕΡῚ ΔΙΚΑΊΟΥ. *de juſto*, qvid ſit. Plures dialogos Platonem ſcripſiſſe, qvibus conetur demonſtrare, qvid ſit juſtitia; neq; tamen qvicqvam potuiſſe proferre, qvod ſit perſpicuum, aut qvod lectoribus perſvadeat, affirmat Iſidorus Peluſiota lib. IV. Epiſt. 91.

Hunc qvoqve dialogum latine vertit *Corradus*.

LI. Platonis *de Vacca* ſuppoſititium, qvod allegat Thomas Bradvvardinus de cauſa Dei contra Pelag. & qvos vocant *Inſtitutionum libros* Magi circumferunt, exploſos à Joh. Pico Mirandulano lib. I. in Aſtrologos p. 284.

V. SCRIPTA PLATONIS DEPERDITA.

POEMATA. Laertius III. 4. ſeq. εἰσὶ δ' οἳ καὶ παλαῖσαι φασὶν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων, καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ΠΟΙΗ'ΜΑΤΑ γράψαι, πρῶτον μὲν ΔΙΘΥΡΑ'ΜΒΟΥΣ, ἔπειτα καὶ ΜΕ'ΛΗ καὶ ΤΡΑΓΩΙΔΙ'ΑΣ. His *poemata Heroica* addit Ælianus, II. 30. Var. eaqve à Platone igni tradita memorat, qvod Homericis multum inferiora videret. Adde P. Victorium XXXVI. 13. Var. lect. Iſaacum Voſſium de viribus rhythmi p. 53. τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν καὶ ΗΡΩ͂ΙΚΑ ἔγραφε μέτρα, εἶτα αὐτὰ κατέπρησεν ὑπεριδὼν αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς Ὁμήρου αὐτὰ ἀντικρίνων ἑώρα κατὰ πολὺ ἡττώμενα. Non minus Tragœdias qvoq; ſuas & dithyrambos commiſiſſe flammis, cum Socratis Philoſo-

loſophia captus eſſet, præter Laertium III. 5. & Ælianum loco laudato refert Olympiodorus in Platonis vita: ἐποίησε δὲ καὶ τραγικὰ ποιήματα καὶ διθυραμβικὰ καὶ ἄλλα τινὰ, ἅπερ πάντα κατέκαυσε τῆς Σωκράτους πειραθεὶς διατριβῆς, εἰπών τι τοιοῦτον ἔπος. *

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

Euſtathius ad Iliad. Σ. p 1202. Ὁ σοφὸς ἐκεῖνος, ἦν δὲ ὁ μέγας Πλάτων εἰς ποιητικὴν φασὶν ἐρμήσας, καὶ ΗΡΩΪΖΩΝ, κατέπρησεν ἃ ἔγραψεν, ὡς Ὁμήρου ἡττώμενα κατὰ πολύ. Εἶτα ἐπιθέμενος τραγῳδίᾳ καὶ μέλλων ἀγωνιεῖσθαι, καὶ ἀκούσας Σωκράτους καὶ καθάπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος, ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐφ' ᾗ καὶ εὐδοκίμησε πάνυ. Apulejus de dogmate Platonis: *Picturæ non aſpernatus artem, tragœdiis & dithyrambis ſe utilem finxit. Jamque carminum confidentia elatus certatorem ſe profiteri cupiebat, niſi Socrates humilitatem cupidinis ex ejus mentibus expuliſſet, & veræ laudis gloriam in ejus animam inſerere curaſſet.* Gellius XIX. 11. afferens diſtichon lepidiſſimum Platonis in Agathonem, addit hoc ipſo eum adoleſcentem tragœdiis eodem tempore faciendis præluſiſſe.

Prætereo dubios dialogos deperditos, de qvibus dixi num. 39. 44. 46. 47. 50. & truncos, de qvibus num. 29. tum ἀγράφους συνουσίας Platonis, è qvibus Ariſtotelem ſubinde profeciſſe notat Franciſcus Patricius T. 3. diſcuſſ. peripatet. lib. 6. p. 345.

Dictum ejus, qvo affirmavit, Deum ἀεὶ γεωμετρεῖν, in ſcriptis Platonis hodie non occurrit, exponitur à Plutarcho VIII. 2. Sympoſ.

Platonis ſcripta divulgaſſe & in Siciliam transportata vendidiſſe *Hermodorum*, ipſius auditorem, referunt Zenobius & Suidas in λόγους Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται, atqve Cicero XIII. 21. ad Atticum.

Vetuſtiores Platonis interpretes ad minimum LXV. reperire ſe ait Franciſcus Patricius ante Ammonium Saccam, qvi Alexandriæ vixit circa A. C. 200. Nec pauciores poſt illa tempora clari fuere. Horum pleroſq; commemoratos lector reperiet infra capite tertio Pulchre autem obſervat Chalcidius p. 340. *Sententiis Platonis plene & diligenter elaboratis juniores Philoſophos, ut non optimos heredes, paternum cenſum in fruſtra diſſipantes perfectam atque uberem ſententiam* (non raro) *in mutilas opiniunculas incidiſſe*; Similiter Numenius apud Euſebium XV. præparat. cap. 5. p. 729. qveritur Platonem à ſuis Penthei inſtar hinc indeqve miſere diſtrahi.

VI.

* Simili parodia ex Iliad. Σ. 392. uſus Metrocles apud Laert. IV. 95.

VII. EDITIONES PLATONIS.

GRÆCÆ.

Prima Aldina Venet. 1513 fol. cui præfixa Aldi ad Leonem X. ſupplicatio pro bonis literis promovendis. In hac, qvantum ipſe ſtudium ad libros emendate excudendos poſuerit, pluribus refert, atq; inter alia de præſenti ſua Platonis editione hæc ſcribit: *Etſi opere in magno fas eſt obrepere ſomnum (non enim unius diei hic labor eſt noſter, ſed multorum annorum, atque interim nec mora nec requies) ſic tamen doleo, ut, ſi poſſem, mutarem ſingula errata numo aureo.* Eidem editioni præfixum eſt perqvam elegans *Marci Muſuri* carmen elegiacum in laudem Platonis, qvod ita probatum eſt Leoni Pontifici, ut ab eo non aliam, ut creditur, ob cauſam Archi-Epiſcopus Epidaurenſis crearetur. Vide Dan. Heinſii præfat. ad peplum epigrammatum græcorum, & Voſſium de Poetis græcis p. 84.

Altera, *Baſileenſis*, apud Joh. Welderum A. 1534. fol. quæ editio eo maxime nomine eſt commendabilis, quod *Procli* commentarios eximios in Timæum & Remp. Platonis græce adjunctos exhibet, & indice locuplete in Platonem eſt inſtructa, caſtigataque à Simone Grynæo & Joh. Oporino.

Tertia, itidem Baſileenſis, apud H. Petri A. 1556. fol. quæ, exceptis Procli commentariis, Walderianam exprimit, ſed ad MSS. Codices ab Arnoldo Arlenio emendatam ac ſuppletam. Huic quoque *Muſuri* carmen præfixum eſt, cum latina *Zenobii Acciajoli* Metaphraſi.

LATINÆ.

I. Ex verſione *Marſilii Ficini*, qui eam Laurentio Medicis inſcripſit, Venet. 1491. fol. Dicitur Ficinus verſionis ſuæ primum ſpecimen oſtendiſſe Marco Muſuro, & ejus cenſuram rogaſſe. At hic inſpecto Ficini labore, digitos atramento protinus immerſit, eisq; prima Ficinianæ verſionis pagina obliterata, demonſtravit, alia verſione opus eſſe, hanc non niſi una litura poſſe emendari, ut refert Menagius T. 2. Antibailleti p. 157. Itaque Ficinus denuo rem majori ſtudio adorſus, illam, quæ in omnium manibus verſatur, compoſuit Platonis verſionem, quæ poſt priorem, quam dixi, Venetam, & Florentinam Labeo memoratam editionem, ſæpius lucem vidit cum ejusdem Ficini

 argu-

argumentis Venet. 1517. fol. apud Phil. Pincium & Pariſiis in ædibus Aſcenſianis A. 1518. fol. Baſileæ apud Froben. ex recognitione Sim. Grynæi 1551. fol. tum Lugduni * A. 1557. fol. apud Antonium Vincentium, in qua editione acceſſere ſex dubii Platonis dialogi è verſione *Sebaſtiani Corradi*, quæ ſeparatim viderat lucem Lugduni apud Gryphium 1543. 4. Ac eo tempore iterum prodiit Plato à Ficino verſus Lugd. 1567. fol. & ex recenſione Stephani Tremulæi 1592. 12. tribus voluminibus. In Ficinianis editionibus ſcripta Platonis exhibentur hoc ordine: Hipparchus, ἐρασταὶ, Theages, Meno, Alcibiades uterque, Minos, Euthyphro, Parmenides, Philebus, Hippias major, Lyſis, Theætetus, Jo. Sophiſta, Politicus, Protagoras, Euthydemus, Hippias minor, Charmides, Laches, Clitopho, Cratylus, Gorgias, Convivium, Phædrus, Apologia Socratis, Crito, Phædo, Menexenus, De Republica libri X. Timæus, Critias, de legibus, Epinomis, Epiſtolæ XIII. dialogi nothi VI. Axiochus, de juſto, de virtute an doceri poſſit, Demodocus, Siſyphus & Eryxias. His omnibus ſubjiciuntur ὅροι ſive definitiones. De Ficini verſione ita Joh. Baptiſta Criſpus de ethnicis Philoſophis caute legendis p. 307. *Jacobus Carpentarius in Platonis verbis exponendis negligenter uni Ficino fidem adhibet, qui potius, quid recte ſentiendum, ex naturæ, quam ex Platonis fundamentis ubiq; oſtendit. Unde ſæpe numero ab ipſo factum eſt, ut pueriliter admodum ſe ipſum primum, deinde cumplurimos in Platone interpretando deluſerit, ſive quod pudeat ſui laboris in uno Ethnico interpretando, ſive quod ita ſentiat fortaſſe D. Thomam interpretatus, qui Ariſtotelis verba raro non ad Eccleſiam vel ad tolerabilem ſenſum trahit.* Ludovicus Regius, qui dialogos quosdam Platonis (Timæum, Sympoſium &c.) gallicè vertit & commentariis illuſtravit Pariſ. 1559. 4. in præfat. de Ficino loquens *ce ſeroit temps perdu*, inqvit, *de m' arreſter à reprendre ce perſonnage en tous les endroits ou il a fally traduiſant Platon, mais plutot luy convient rendre graces du labeur, qu' il a pris volontairement. - - Le bon Seigneur n' eſtoit gueres expert en grec ny en latin, & à fally infiniment traduiſant cet auteur, mesmement en telles difficultez qui dependent de la connoiſſance de l'antiquité ou de la nature. I'en ay conferé avec Mr. G. Peliſſier Eveque de Montpellier & à Mrſ. Turnebus & Goupil Profeſſeurs du Roy, & m'a ſecouru chacun à ſon pouvoir.* Ficini lapſus annotavit etiam Hetruſcus Timæi & aliorum qvorundam dialogorum interpres Sebaſtianus Ericius. Petri autem Nannii † judicio, è Ficini qvidem tradu-

* Hanc editionem multis recenſet Abbas Morlierius, Doctor Sorbonicus, in libro gallice A. 1703. edito, Eſſais de literature pour la connoiſſance des livres T. 1. p. 348. ſeq & T. 2. p. 3. ſeq.

† Vide Gaddium T. 2. de ſcriptoribus non Eccleſiaſticis p. 144.

traductione utcunqve ſentimus qvid Plato velit, *ſed ita, ut ſi ipſe Plato legeret, pro ſuis non agnoſceret. Ubi enim in latinis Heroica illa vis & ſubtilitas grandiloqua, ubi illa beata nec tamen otioſa verborum luxuries?*

II. Ex verſione *Jani Cornarii*, cum Ficini argumentis & commentariis Baſil. 1561. fol.

III. *Pompeji Gargiliani* verſio qvorundam dialogorum Platonis (mihi nunqvam viſa) ut obſcura perſtringitur à Jano Nicio Erythræo, Pinacotheca I. c. 69.

GRÆCOLATINÆ.

I. Cum verſione & argumentis *Marſilii Ficini* Lugd. 1588. 1590. apud Franciſcum le Preux, & Francof. 1602. fol. apud Marnium & hæredes Aubrii. Exſtant & græce ac latine cum Ficini verſione excuſi dialogi Platonis qvinq; ſelecti de rebus divinis, hic nempe: Socratis Apologia, Crito, Phædo, liber decimus de legibus & Alcibiades ſecundus curante *Johanne North* Viro Clariſſ. Cantabrigiæ 1673. 8. In hac editione ſinguli dialogi in capita ſive ſectiones diviſi ſunt, laudatiſſimo & utiliſſimo ſtudio, qvod utinam primis operum Platonicorum editoribus in mentem veniſſet.

II. Cum verſione nova & argumentis notisq; utilibus ac perſpicuis *Joh. Serrani*, qvi Reginæ Anglorum Eliſabethæ tomum primum inſcripſit, ſecundum Jacobo VI Regi, tertium inclytæ Bernatum Reip. Pariſ. 1578. fol. tribus Voluminibus, perqvam nitide, ex *H Stephani officina* & cum ejusdem animadverſionibus, qvi collatis prioribus editionibus & Codd. MSS. operam dedit, ut græca qvam emendatiſſima exhiberet. Diſtribuit Serranus ſcripta Platonis in Syzygias ſex, qvarum primam ſecundam & tertiam *primum Volumen* complectitur. In *prima Syzygia* qvæ cum prima Thraſylli tetralogia convenit, occurrunt, qvi ad Socraticæ doctrinæ defenſionem ſpectant, Euthyphro, Apologia Socratis, Crito & Phædo. In *ſecunda* Syzygia dialogi Iſagogici in univerſam Philoſophiam, qvi vel de vera Philoſophia agunt, Theages, Eraſtæ, Theætetus: vel oppugnant Sophiſticam, Sophiſta, Euthydemus, Protagoras & Hippias minor. In *tertia* dialogi λογικοί, Cratylus, Gorgias, & Jo. *Volumen ſecundum* complectitur *Syzygiam tertiam*, ſive Dialogos Platonis Ethicos generales Philebum, Menonem, Alcibiadem primum: Ethicosqve ſpeciales, Alcibiadem ſecundum, Charmidem, Lyſidem & Hipparchum: tum Politicos, Menexenum, Politicum, Mi-

Digitized by Google

Minoem, libros de Rep. ac de legibus & Epinomidem. *Volumen tertium* complectitur *Syzygiam quartam*, in qva dialogi Phyſici ac Metaphyſici ſive Theologici, Timæus, Critias, Parmenides, Sympoſium, Phædrus & Hippias major Deniqve *Syzygiam quintam*, in qva Epiſtolæ XIII. & dialogi nothi (qvibus immerito accenſetur Clitipho) & definitiones. Leone Allatio judice pag. 119. de ſcriptis Socratis, *jure merito plerique hac noſtra tempeſtate viri ingenui & docti ad Ficini interpretationem fideliorem, ad Serrani tanquam elegantiorem confugiunt.* De eadem Serrani verſione ita Illuſtris Huetius de claris interpretibus p. 280. *Sententiis contentus verba deſpexit, fidelem absq; eo & perſpicuam, quam pollicetur, converſionem præſtiturus.* Claudius Fleurius diſſ. de Platone p. 289. *J'ay appris, non ſans quelque ſurpriſe, que ce Jean Serranus dont le Platon eſt ſi eſtimé (ſoit à cauſe de Henry Eſtienne qui l'a imprimé, ſoit par quelque autre raiſon) eſt le meme Jean de Serres qui à écrit l'Hiſtoire de France ſous le titre d'inventaire. Je ne connois point d'auteur a qui il ait mieux reuſſi de degviſer ſon nom. - - Sa traduction eſt plus latine que celle de Ficin, mais elle n'eſt pas ſi fidelle. Il abandonne la plus part des allegories & des myſteres de Marſile, en retenant ſeulement quelques unes au beſoin, pour expliquer ce qu'il n'entend pas. - -* Reprehendit deinde Serranum Fleurius qvod ordinem librorum immutaverit, & Analyſi ſcholaſtica deformaverit ſcripta Platonis; hanc tamen ipſe mox non diffitetur utilem lectoribus eſſe, qvod facile per ſe qvilibet æqvus judex æſtimabit.

ITALICE.

Prodiit Plato interprete *Dardi Bembo* Venet. 1601. 12. tribus Voluminibus.

Nonnulla Platonis etiam Italice vertit *Sebaſtianus Ericius*, ut notavi ſupra num. XXXI. in Timæo.

GALLICE ET ANGLICE.

De Gallica verſione dialogorum qvorundam adornata à *Ludovico Regio* dixi paulo ante, ubi de latina Ficini interpretatione.

Gallice dialogos præcipuos Platonis perqvam eleganter convertit *Andreas Dacerius* (ut retuli num. I. in Euthyphrone) & reliqvos qvoqve editurum ſe in nupera Hieroclis editione eſt pollicitus. Ex gallica Dacerii verſione promanavit Anglica A. 1701. ſub titulo *Plato abrig'd*.

PER-

Digitized by Google

PERSICE ET HEBRAICE.

Platonis ſcripta *Perſice* translata juſſu Choſrois Perſarum Regis Juſtiniano Imp. æqvalis teſtatur Agathias lib. 2. Libros de Rep. translatos exſtare *Hebraice* in Bibl. Vaticana, notabam ſupra num. XXX.

VIII. SCRIPTA VARIA DE PLATONE ET PLATONICA PHILOSOPHIA.

VITAM PLATONIS ſcripſerunt è veteribus *Diogenes Laertius* libro III.

Olympiodorus in prima praxi, ſive prælectione ad Alcibiadem I. (Ne jam de perditis dicam, *Porphyrio, Favorino, Zoſimo Alex. Clearcho, Ariſtoxeno, Hermodoro, Speuſippo, Xenocrate*, &c.)

E recentioribus, editores atqve interpretes Operum, *Marſilius Ficinus*, qvi etiam Apologiam de moribus Platonis ſcripſit, *Andreas Dacerius* &c. tum *Caſaubonus, Aldobrandinus*, & *Menagius* ad Laertium.

Video etiam memorari *Mich. Boſchii* vitam Platonis & pro Ariſtotele defenſionem Argent. 1591. 8. qvam non vidi. *Bembi* pro Platone Apologia, cujus meminit Gaddius, lucem haud vidit.

DISSENSUM AB ARISTOTELICA PHILOSOPHIA oſtendere ſunt conati, poſt deperdita ſcripta *Tauri Berytii* & *Attici* Platonici, *Georgius Gemiſtus Pletho* de Platonicæ & Ariſtotelicæ Philoſophiæ differentia, Baſil. 1574. 8.

Georgius Trapezuntius in comparatione Ariſtotelis & Platonis Venet. 1523. 8. *Mich. Apoſtolius* Gemiſti contra Gazam ὑπερασπιστὴς MS. in Bibl. Bodlej. Apoſtolium impugnavit *Andronicus Calliſti*, Andronicum *Nic. Secundinus*.

Bernardinus Donatus Veronenſis de Platonicæ atqve Ariſtotelicæ Philoſophiæ differentia. Venet. 1540. 8. Pariſ. 1541. 8.

Franciſcus Patricius diſcuſſionum Peripateticarum (Baſil. 1581. fol.) Tomo III.

CONSENSUM PLATONIS CUM PHILOSOPHIA ARISTOTELIS, jam tum profeſſus eſt ſe agnoſcere Antiochus Academicus, ejusqve auditor Cicero lib. V. de finibus, & alii paſſim: at ſingulari ſcripto docuerat

Digitized by Google

Porphyrius libris VII. ſed qvi pridem interciderunt (confer Holſten. de Porphyrii vita c. 8.)

Hierocles in libris de fato ac providentia, ad Olympiodorum Philoſophum, libro præcipue ſexto. Vide Photium Cod. CCXIV.

De eadem re commentarium promiſit è latinis veteribus *Boethius* lib. 2. de interpretatione, ſed qvi elaboratus ab eo non videtur, certe lucem non vidit. *Bernardi Carnotenſis* ſimilem conatum laudat Sarisberienſis II. 17. Metalogici.

E recentioribus conſenſum Platonis cum Ariſtotele probare conatus eſt *Joh Picus.* (adde Politiani Miſcellanea c. 1.)

Franciſcus Patritius diſcuſſionum Peripateticarum tomo II.

Seb. Foxius libris V. Lovan. 1554. Pariſ. 1560. 8. Witteb. 1589. 8. Lugd. 1622. 8. Confer Obſervat. Hallenſ. T. 3. p. 268. ſeq.

Jac. Carpentarius Claromontanus Pariſ. 1573. 4.

Gabriel Buratellus, Anconitanus, in conciliatione præcipuarum contraverſiarum Ariſtotelis & Platonis 8. Venet. 1573.

Jacobus Mazonius Cæſenas libris II. præludiorum ad Comparationem Ariſtotelis & Platonis, Venet. 1597. fol.

Franciſcus Diacetius,

Petrus Maſſolus,

Symphortanus Champerius.

Addi his poſſunt *Paganinus Gaudentius* de dogmatum Ariſtotelis cum Platonis Philoſophia comparatione Florent. 1639. 4. *Benjamin Coberus* in Exercitationum Platonicarum præludio, ſive dialogo de Philoſophia, pro iis qvi Platonem cum Ariſtotele volunt conjungere. Spiræ 1605. 8. *Andreæ Bachmanni* æqvilibrium de ſuperpondio divini Platonis cum Ariſtotele Parallelo, ſive Ariſtoteles cum Platone comparatus. Northuſæ 1629. 12.

D. Phil. Treunerus in diſſ. de Theologia Platonis & Ariſtotelis comparata, Jenæ 1690. 4.

Confer ſi placet *Jacobum Thomaſium* Oratione XV. de Syncretiſmo Peripatetico, & *obſervationes Hallenſes* III. 14. ubi etiam de *Joh. Baptiſta du Hamel* libris II. de conſenſu veteris ac novæ Philoſophiæ diſſeritur.

PLATONEM CUM ARISTOTELE COMPARAVIT ſingulari & erudita diatriba gallice edita Philoſophiam utriusqve inter ſe contendens *Renatus Rapinus.*

HIPPO-

HIPPOCRATIS ET PLATONIS DECRETA libris novem explicuit & inter ſe contulit, atq; adverſus aliorum ſententias defendit *Galenus*, qvi exſtant. *Telephus* qvoq; Grammaticus, Suida teſte, ſcripſerat περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας. *Proclus* συμφωνίαν Ὀρφέως Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος. Cum *Orpheo* conſentire Platonem obſervavit & *Hierocles* libro qvarto de fato ac providentia, & *Olympiodorus* commentar. in Phædonem, πανταχοῦ γὰρ ὁ Πλάτων παρῳδεῖται Ὀρφέως.

DE PLATONIS THEOLOGIA *Zenodoti* liber πρὸς Πλάτωνα περὶ Θεῶν Suidæ memoratus intercidit. Exſtant *Procli* libri VI. de Theologia Platonis, & ϛοιχείωσις Θεολογική, in qvam *Nicolai Methonenſis* Epiſcopi animadverſiones & Fratris *Berealdi* expoſitio MS. ſuperſunt, illa græce, hæc latine. His addendus *Marſilius Ficinus*, cujus exſtant Theologiæ Platonicæ libri XIIX de immortalitate animorum atqve æterna felicitate & Theologiæ Platonicæ Compendium T. 1. Opp. p. 671 - 676.

Paulus Benius Eugubinus in Theologia Platonis atqve Ariſtotelis Patav. 1624. 4.

Eſaiæ Pufendorfii diſſ. à juvene ſcripta de Theologia Platonis.

CONSENSUM PLATONIS CUM CHRISTIANA RELIGIONE oſtendere conantur præter Chriſtianos veteres Clementem Alex. aliosqve (qvorum loca collegit Mericus Caſaubonus de credulitate & incredulitate p. 122 ſeq.) tum recentiores Auguſtinum Steuchum Eugubinum in libris de perenni Philoſophia, Beſſarionem contra calumniatorem Platonis, Gvil. Poſtellum de Orbis terræ concordia, Theophilum Galeum in Atrio Gentilium Anglice edito & in Philoſophia Generali, Marſilium Ficinum Variis ſcriptis, Philippum Mornæum libro de Veritate Religionis Chriſtianæ, atq; *Andream Dacerium* in diſſ. de Platone, notisq; ad Gallicam dialogorum verſionem paſſim, *Mutius Panſa* Pinnenſis in tractatu de oſculo ſeu conſenſu Ethnicæ & Chriſtianæ Philoſophiæ, Marpurg. 1605. 8. qvi plures hujus argumenti libros molitum ſe teſtatur p. 115. 291 485. *Livius Galantes*, Ordinis Minorum, libris XX. de Chriſtianæ Theologiæ cum Platonica comparatione, Bononiæ A. 1627. fol. qvo in opere *liber primus* continet Platonis vitam & encomia, qvibus præcipue veteres Eccleſiæ doctores eum mactarunt, tum qvæ iidem in ipſo damnavere, & qvibus argumentis defendi poſſit. Liber II. III. IV. conſiderant dogmata Platonica de Deo. Liber V. VI. VII. de Angelis. Liber VIII. IX. X. de Creatione, Liber XI. XII. XIII. de anima. Liber XIV. XV. XVI. de Dæmo-

Dæmonibus. Liber XVII. XIIX. XIX. de felicitate ſumma hominis. Liber deniq; viceſimus colligit dicta veterum Poëtarum capitibus fidei Chriſtianæ conſentientia. *Petrus Calanna* in Philoſophia Seniorum, ſacerdotia & Platonica Panormi 1599. 4. *Franciſcus Patricius* in Ariſtotele exoterico, ubi oſtendere conatur Platonem cum Doctrina Chriſtiana conſpirare per capita XLIII. in qvibus diſſidet Ariſtoteles. Confer Joh. Launojum de Varia Ariſtotelis fortuna c 17. *Franciſcus de Vieri* in compendio doctrinæ Platonicæ qvatenus cum Chriſtiana fide conſpirat. Italice A. 1577. 8. His adde qvod Plato à Numenio dictus eſt *Moyſes Atticiſſans*, & ab Hebræis plurima repetiſſe à multis creditur, qva de re præ cæteris conſulendus Huetius demonſtrat. Evangel. propoſit. IV. c. 2. § 14. Tob. Pfannerus in Theologia gentili &c.

DISSENSUM PLATONIS A RELIGIONE CHRISTIANA multi etiam è veteribus Eccleſiæ Doctoribus ſatis perſpicue obſervarunt, qvi Platonem habebant *condimentarium hæreticorum*. Unde Bernhardus Epiſt. 109. de Abailardo: *dum Platonem probat Chriſtianum, ſe probat Ethnicum*. Hanc in rem operæ pretium eſt legere, qvæ ſcripſit

Joh. Baptiſta Criſpus, Gallipolitanus, in erudito Opere de Ethnicis Philoſophis caute legendis, Rom 1594. fol. qvo præcipue Platonis doctrinam de Anima ad examen revocavit, & p. 235. monet *Platonem tum præcipue cavendum eſſe, cum piis dogmatibus magis ſimilis eſſe videtur*. Idem viſum Cardinali Bellarmino, nam ut refert Malinkrotus de ſummo bono p. 4. *Platonicam Philoſophiam Clemens VIII. Pontifex Max. in Scholas uti propoſitum habebat reduxiſſet, niſi unius Cardinalis Bellarmini dehortatione abſtentus fuiſſet, quæ tamen repulſa ſi cauſam illius & rationes quibus illa perſvaſa fuit perpendamus, plus gloriæ quam ignominiæ Platonico dogmati conciliavit, uti apud Fuligatum & Sylveſtrum de Petra Sancta in vita prædicti Cardinalis videre eſt. Nec enim vel ipſe Bellarminus præ Ariſtotelica auſus eſt Platonicam Philoſ. contemnere, ideoque non alio argumento uſus eſt, quam quod præ aliis Gentilium Philoſ. Sectis ad Chriſtianæ Religionis placita proxime accederet, idcoque ad ſeducendos homines & ſimplicitatem fidei corrumpendam majus ab illa periculum immineret.* Præterea de diſſenſu Platonis à Chriſtianis dogmatibus egerunt *Ebregot Daniel Colberg*, Profeſſor tum Gryphisvvaldenſis in Chriſtianiſmo Platonico Hermeticô, edito Germanica lingva Lipſiæ 1690. 8. *Frid. Chriſtianus Bucher* Eccleſiaſtes Gedanenſis Platone Myſtico in Pietiſta redivivo, itidem Germanice, Gedani 1699. 4. *Albertus Chriſtianus Rothe* Eccleſiaſtes nuper Lipſienſis in Trinitate Platonica Lipſ. 1693. 4. *Joh. Heinricus Feuſtkingius* de tribus Hypoſtaſibus Plotini Witteb. 1694. 4.

Joh.

Joh. Frid. Wucherer, Meinungenſis in diſſ. de defectibus Theologiæ Platonicæ. Jenæ 1606. 4.

Conſulendus & *Sam. Parkerus* in Philoſophiæ Platonicæ Cenſura Anglice edita, *an account of the Platonik Philoſophy.* Oxon 1666. 4.

PLATONEM HEBRÆIS PHILOSOPHEMATA SUA NON DEBERE, oſtendit Joh. Clericus Epiſtola Critica VII. Eqvidem Moſaicis è ſcriptis qvi ſuam credit hauſiſſe Philoſophiam Platonem, idem fidem facile qvoqve habebit fabulæ de cadavere Platonis reperto tempore Conſtantini M. & Irenes cum tabella aurea in pectore cui verba inſculpta: *Chriſtus ex virgine naſcetur, in quem ego credo. At ſol tu me iterum adſpicies ſub Conſtantini imperio & Irenes.* Vel qvod à multis traditum eſt, primum fuiſſe Platonem, qvi apud inferos Chriſto prædicanti fidem habuerit atqve ab eo fuerit ex inferis liberatus. Vide Barthium ad Æneam Gazæum p. 153. & Allatium de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 259. ſeq.

DE PLATONIS PHILOSOPHIA, (ne jam deperditos memorem, *Didymum*, *Dercyllidemque*) libros III. edidit *Georgius Acanthius Kelhaimannus.* Baſil. 8.

Stephani Theupoli Patricii Veneti Academicarum Contemplationum libri X, qvibus Platonis dogmata ordine explicata adverſus Peripateticos vindicantur. Venet. 1576. 8.

Elegans de Platone ejusqve Philoſophia diſſertatio, auctore *Claudio Fleurio* ſubjecta legitur hujus tractatui de delectu ac methodo ſtudiorum, qvi gallice lucem vidit Bruxellis 1687. 12. recuſus ibidem 1706. 12. Confer Acta Erud. A. 1688. p. 370.

ETHICAM Platonicam conſcripſit *Magnus Daniel Omeis* Vir Clariſſ. Profeſſor Altdorfinus, Altdorf. 1696. 8. & ante eum *Chryſoſtomus Javellus* Canapicius, cujus exſtat qvoq; epitome CIVILIS Platonis PHILOSOPHIÆ, T. 2. Operum Lugd. 1580. fol.

POETICAM Platonicam *Paulus Benius* Eugubinus, Venet. 1622. Eidem RHETORICAM qvoqve Platonicam debemus.

De locis apud Platonem MATHEMATICIS præter deperditum *Philippi Mendæi* opus, ſcripſit *Theo Smyrnæus.*

Ὁ εἰς τὰς παρὰ Πλάτωνι παροιμίας γράψας laudatur ab Anonymo de incredibilibus cap. IX. ubi non ſpernendum occurrit ex illo ſcriptore fragmentum ſuper ſenſu fabulæ notiſſimæ de Narciſſo.

EXAMEN PHILOSOPHIÆ PLATONICÆ Ludovicus de

Morainvillier d'Orgveville, presbyter Oratorii & Doctor Sorbonicus, Maclovii, (S. Malo civitate Gallicæ Celticæ) 1650. 8.

LEXICA PLATONICA ſcripſerunt Olim *Boëthus*, *Harpocration* Argivus, & *Timæus junior*, Platonicus.

E recentioribus hoc loco memorandum

Joh. Baptiſta Bernardi Patricii Veneti Seminarium totius Philoſophiæ Platonicæ, ſive Index copioſus materiarum in Platone & Platonicis occurentium, Venet. 1582. atq; inde Lugduni & Genevæ plus ſimplici vice in fol. Non ex lectione ipſorum Librorum, ſed ex indicibus compaginatum hoc opus videtur Morhofio I. Polyhiſt p. 244.

Platonis Gemmæ collectæ à *Nic. Liburnio*. Baſil. 8.

CAPUT II.

Albini Platonici Introductio in Platonis Dialogos,

Nunc primum in lucem edita.

Anteqvam de Platone dicere deſinam, hoc loco inſerere juvat *Albini* Iſagogen in dialogos Platonis, deſcriptam ex codice Holſteniano, adjuncta latina verſione, qvam ante aliqvot annos compoſuit, Græcis literis tum operam ductu meo navans Juvenis egregius, JO. ANTONIUS WINCKLERUS, Hamburgenſis, JOHANNIS, τοῦ μακαρίτου, Rev. Miniſterii Senioris, Filius.

DE ALBINO PLATONICO Teſtimonia.

Galenus de libris propriis, T. IV. edit. Baſil. p. 372.

Τρία δέ μοι βιβλία παρά τινων ἐδόθη γεγραμμένα πρὶν εἰς Σμύρναν ἐκ Περγάμου μεταβῆναι Πέλοπός τε τοῦ Ἰατροῦ καὶ Ἀλβίνου τοῦ Πλατωνικοῦ * χάριν.

Tertullianus lib. de Anima cap. XXVIII.

Qvis ille nunc vetus Sermo - - Pythagoricus, ut volunt, qvin & divinus, ut Albinus exiſtimat, aut Mercurii forſan Ægyptii.

Cap.

* Fuit igitur Albinus æqvalis Galeni, certe ſcripſit poſt Thraſyllum ac Dercyllidem, qvorum meminit cap. VI. Etiam inter Philoſophos qvibus uſus eſt in florilegio ſuo Stobæus, Albini mentio eſt apud Photium Cod. CLXVII.

Cap. XXIX.

Hæc & Albinus, Platoni ſuo veritus, ſubtiliter qværit contrarietatum genera diſtinguere, qvaſi non & hæc tam abſolute in contrarietatibus poſita ſint, qvam & illa, qvæ ad ſententiam magiſtri ſui interpretatur, vitam dico & mortem.

Proclus Lib. II. in Platonis Timæum p. 67.

Ὅ γε Πλατωνικὸς Ἀλβῖνος ἀξιοῖ κατὰ Πλάτωνα τὸν κόσμον ἀγένητον ὄντα γενέσεως ἔχειν ἀρχὴν, ὃ καὶ πλεονάζει τοῦ ὄντος.

Idem Proclus Lib. V. p. 311.

Μόνον τὸν νοῦν ἀθάνατον διατηροῦντες, ὡς μόνον καὶ μένοντα καὶ ὁμοιούμενον τοῖς θεοῖς, καὶ μὴ φθειρόμενον, ὥσπερ οἱ παλαιότεροι, καὶ ἕπεσθαι τῇ λέξει, κρίναντες δι' ἧς ὁ Πλάτων φθείρει τὸν ἄλογον, θνητὴν αὐτὸν καλῶν, τοὺς Ἀττικοὺς λέγω καὶ Ἀλβίνους, καὶ τοιούτους τινάς.

Jacobus Pamelius ad Tertullianum p. 378.

Albinus, cujus etiam meminit capite præcedente, Platonis Magiſtri ſui, uti loqvitur Auctor, ſcripta interpretatur, ſcripſit Iſagogicum dogmatum Platonis, & alterum librum de ordine librorum ejusdem, qvi Græce exſtant Romæ in Vaticano, & Venetiis ad S. Antonium.

Iſagogen hanc Albini in Dialogos Platonis laudat etiam Petrus Alcyonius in præfatione ad libros de exilio, Gerhardus Langbænius in Academia, ſive notitia ſcriptorum Platonicæ Philoſophiæ, & Nic. Rigaltius ad Tertullianum p. 87. qui cum hoc Albino confundit alterum longe diverſum hoc nomine ſcriptorem latinum, cujus meminit Boethius lib. 2. de Muſica cap. 12. & Caſſiodorus cap. 5. de Muſica: Apud latinos autem Vir Magnificus Albinus * librum de hac re compendioſa brevitate conſcripſit, qvem in Bibliotheca Romæ nos habuiſſe, atqve ſtudioſe legiſſe retinemus. *Fallitur quoque auctor Pandectarum Brandenburgicarum, qui Alcinoum eſſe ſuſpicatur Iſagoges quam hic edo auctorem, cum veriſimilius ſit* ἐπιτομὴν τῶν Πλάτωνος δογμάτων *quæ ſub Alcinoi nomine ambulat, eſſe hujus Albini. Verum de Alcinoi ſcripto infra libro IV.*

* Idem forte qvi præfectus Urbi fuit A. C. 414. & 426. *cujus facunda commiſſa palatia linguæ.* Vide Labbeum ad excerpta Photii ex Olympiodoro T. 1. Hiſt. Byz. p. 67. Fuere & alii hoc nomine, ut Albinus ad qvem ſcribit Lucilius poeta apud Lactantium VI. 5. A. Poſthumius Albinus de qvo Voſſius in Hiſt. Græcis & Latinis, Albinus junior qvi res Romanas carmine latino ſcripſit, è qvo verſus nonnulli afferuntur à Priſciano VII. p. 741. Albinus Eremita, de qvo S. Nili narrationem edidit Poſſinus qvem vide ſi placet in notis p. 183. Albinus cujus librum de metris allegat Maximus Victorinus de carmine Heroico p. 1959. Alcuinus qvoqve alio nomine appellatur Albinus. Prætereo alios Albinos in Hiſt. Romana obvios, de qvibus Glandorpius in Onomaſtico, qvi tamen Albinios, plebejam gentem, cum Albinis confundit.

ἈΛΒΙΝΟΥ ΕἸΣΑΓΩΓῊ ΕἸΣ ΤΟΥ͂Σ Πλάτωνος Διαλόγους.

I. Ὅτι τῷ μέλλοντι ἐντεύξεσθαι τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις προσήκει πρότερον ἐπίστασθαι αὐτὸ οὗτο, τί ποτέ ἐστιν ὁ διάλογος. Οὔτε γὰρ ἄνευ τέχνης τινὸς καὶ δυνάμεως γεγραμμένοι εἰσὶν, οὔτε τεχνικῶς γνωρίσαι ῥᾴδιον τῷγε θεωρίας ἀπείρως ἔχοντι. Ἀρέσκει δὲ τῷ φιλοσόφῳ περὶ παντὸς οὗτινος ἂν τὴν σκέψιν ποιούμενον, τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος ἐξετάζειν. Ἔπειτα, τί τοῦτο δύναται, καὶ τί μή, πρὸς ὅ, τί τε χρήσιμον πέφυκε καὶ πρὸς ὃ μή. Λέγει δὲ ὧδε. * Περὶ παντὸς ὦ παῖ μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύεσθαι, εἰδέναι περὶ οὗ ἂν βουλὴ ᾖ, παρὰ τοῦτο ἁμαρτάνειν ἀνάγκη. Τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν, ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν οὐσίαν ἑκάστου, ὡς οὖν οὐκ εἰδότες, ** οὐδὲ ὁμολογοῦντες ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασιν. οὔτε γὰρ ἑαυτοῖς οὔτ' ἄλλοις ὁμολογοῦσιν. Ἵνα οὖν μὴ τοῦτο πάθωμεν ἐντυγχάνοντες τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις, αὐτὸ τοῦτο, ὅπερ ἔφην, σκεψώμεθα, τί ποτ' ἐστὶν ὁ διάλογος, οὐδὲ γὰρ ἄνευ τέχνης τινὸς καὶ δυνάμεώς εἰσι γεγραμμένοι. Ἐστὶ τοίνυν οὐκ ἄλλο τι ἢ λόγος ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος περί τινος τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσόφων πραγμάτων, μετὰ τῆς πρεπούσης ἠθοποιίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων, καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς.

II. Λόγος μὲν οὖν λέγεται ὁ διάλογος, καθάπερ ὁ ἄνθρωπος ζῷον. Ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ μὲν ἐνδιάθετος, ὁ δὲ προφορικὸς, ἀκουσόμεθα τοῦ προφορικοῦ, καὶ ἐπεὶ τούτου ὁ μέν ἐστι κατὰ διέξοδον λεγόμενος, ὁ δὲ κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν, ἴδιον ἐστὶ διαλόγου ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις, ὅθεν ὁ λόγος ἐξ ἐρωτήσεως εἶναι λέγεται. Τὸ δὲ περί τινος τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσόφων πραγμάτων πρόσκειται, διότι οἰκείαν εἶναι δεῖ τὴν ὑποκειμένην ὕλην τῷ διαλόγῳ. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ πολιτικὴ καὶ φιλόσοφος. Ὡς γὰρ τῇ τραγῳδίᾳ καὶ ὅλως τῇ ποιήσει οἰκεία ὕλη ὑποβέβληται τῶν μύθων, οὕτως τῷ διαλόγῳ ἡ φιλόσοφος, τουτέστι τὰ πρὸς φιλοσοφίαν. Τὸ δὲ μετὰ τῆς πρεπούσης ἠθοποιίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων διαφόρων ἐν τοῖς λόγοις ὄντων τὸν βίον, τῶν μὲν φιλοσόφων, ** τῶν δὲ σοφιστικῶν, τὰ οἰκεῖα ἤθη δεῖ ἑκάστῳ ἀνατιθέναι. Τῷ μὲν φιλοσόφῳ τὸ γενναῖον, καὶ τὸ ἁπλοῦν, καὶ τὸ φιλάληθες. Τῷ δὲ σοφιστικῷ τὸ ποικίλον καὶ τὸ παλίμβολον καὶ τὸ φιλόδοξον. Τῷ δὲ ἰδιωτικῷ τὸ οἰκεῖον. Ἐπὶ τούτοις φησὶ καὶ (περὶ) τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς, καὶ μάλα εἰκό-

* Plato in Phædro non longe à principio. ** in editis Platonis libris eſt: ὡς οὖν εἰδότες οὐχ ὁμολογοῦνται, κ. τ. λ. qvod Ficinus vertit: *tanquam igitur ſcientes in diſquiſitionis principio non declarant.*

ALBINI INTRODUCTIO IN Platonis Dialogos.

I. Volentem accedere ad Platonis Dialogos, decet prius noſſe, hoc ipſum, qvidnam ſit Dialogus? Neqve enim absqve arte qvadam & facultate ſcripti ſunt, neq; ſecundum artem judicare facile eſt, præceptorum imperito. Placet autem Philoſopho, qvamcunq; rem conſideraverit, naturam ejus inqvirere, tum qvid poſſit, vel non poſſit, ad qvæ aptum natum ſit, ad qvæ minus. Ita enim ait: *In omnibus fili, unicum eſt principium, iis, qui recte conſilia inire volunt, probe intelligere, quid illud ſit, de quo conſultent, hoc quippe neglecto aberrare eſt neceſſe; plurimos vero illud latet, quod rei naturam ignorant. Ut igitur neſciunt, parumque ſibi conſtant in principio diſquiſitionis, procedentes quod par eſt conſequitur, ut nec ſibi ipſi, nec aliis conſentanea loquantur.* Ne itaqve idem nobis accidat ad Platonis Dialogos accedentibus, illud ipſum, qvod dixi, conſiderabimus, qvidnam Dialogus ſit? cum non ſint ſine arte qvadam ſcripti. Eſt nempe nihil aliud, qvam *Sermo conſtans ex quæſtione & reſponſione de rebus civilibus vel Philoſophicis, ita ut mores decentes tribuantur perſonis aſſumptis, & congruens Orationis adhibeatur compoſitio.*

II. *Sermo* de Dialogo dicitur, ut de homine animal. Cum vero ſermo alius internus ſit, externus alius, intelligimus externum, & qvia hic iterum vel continua oratione procedit, vel qvæſtione conſtat & reſponſione, proprie Dialogi fiunt interrogando & reſpondendo, unde dicitur ſermo conſtare ex qvæſtione & reſponſione. Verba, *de rebus civilibus vel Philoſophicis*, adjecta ſunt, qvia conveniens Dialogi argumentum eſſe debet, qvod eſt civile & Philoſophicum. Qvemadmodum enim Tragœdiæ vel univerſim artis Poeticæ congruens materia ex fabulis depromitur, ita Dialogi ex Philoſophia ſive rebus Philoſophicis. Porro additur: *ut congruentes tribuantur mores aſſumtis perſonis.* Cum enim in Dialogis pro vitæ ratione variæ hæ ſint atq; diſtinctæ, aliæ Philoſophorum, Sophiſtarum aliæ, ſuos cuiqve mores tribuere oportet; Philoſopho, ingenuitatem animi, ſimplicitatem, amorem veritatis: Sophiſtæ contra, varios colores, mentis fluctuationem & vanum ſtudium gloriæ. Ita & privato, rei domeſticæ ſtudium. Poſtea monetur *de accurata Orationis compoſitione adhibenda*, optime ſane.

* Conf. Themiſtii βασανιςὴν ſive orationem XXI. qva diverſos mores Philoſophi ac Sophiſtæ ex Platonis mente deſcribit.

εἰκότως. Ὡς γὰρ τῇ τραγῳδίᾳ καὶ τῇ κωμῳδίᾳ τὸ οἰκεῖον μέτρον δεῖ (προσάπτεσθαι καὶ τῇ) λεγομένῃ ἱστορίᾳ τὸ πλάσμα, οὕτως καὶ τῷ διαλόγῳ τὴν οἰκίαν λέξιν καὶ σύνθεσιν ἔχειν, τὸ Ἀττικὸν, τὸ ἀπέριττον, τὸ ἀνενδεές.

III. Εἰ δέ τις λεγόμενος λόγος μὴ, καθάπερ εἶπον, εἰδοποιούμενος ἀλλ' ἐνδεὴς ὢν τούτων λέγοιτο εἶναι διάλογος, οὐκ ὀρθῶς ἂν λέγοιτο. Οὕτω τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ λεγόμενον τῶν δυνάμεων εἰδοποιεῖν τὴν ἰδιότητα τῶν διαλόγων, ἀλλὰ μᾶλλον δύο δημηγορίας κατ' ἐνθύμησιν ἀλλήλοις ἀναγεγραμμένας. Ἐπεὶ οὖν ὅ, τί ποτέ ἐστιν ὁ διάλογος τεθεωρήκαμεν, περὶ τῆς διαφορᾶς αὐτοῦ τοῦ κατὰ Πλάτωνα διαλόγου ἴδωμεν. Τουτέστι περὶ τῶν χαρακτήρων, πόσοι τέ εἰσιν οἱ ἀνωτάτω, καὶ πόσοι ἐκείνων ὑποδιαιρεθέντες εἰς τοὺς ἀτόμους ἐστήσαντο.

IV. Περὶ μὲν οὖν χαρακτήρων ὅτι δύο ὄντων, ὑφηγητικοῦ καὶ ζητητικοῦ, ὁ μὲν ὑφηγητικὸς ἥρμοσται πρὸς διδασκαλίαν καὶ πρᾶξιν τοῦ ἀληθοῦς. Ὁ δὲ ζητητικὸς πρὸς γυμνασίαν καὶ ἀγῶνα καὶ ἔλεγχον τοῦ ψεύδους. Καὶ ὅτι ὁ μὲν ὑφηγητικὸς τῶν πραγμάτων στοχάζεται, ὁ δὲ ζητητικὸς τῶν προσώπων.

V. Τῶν μὲν οὖν τοῦ Πλάτωνος διαλόγων ὑπάγονται τῷ μὲν φυσικῷ ὁ Τίμαιος, τῷ δὲ ἠθικῷ ἡ Ἀπολογία, τῷ δὲ λογικῷ Θεάγης, Κρατύλος Λύσις, Σοφιστής, Λάχης, Πολιτικός. Τῷ δὲ ἐλεγκτικῷ Παρμενίδης, Πρωταγόρας, τῷ δὲ πολιτικῷ Κρίτον, Φαίδων, Μίνως, Συμπόσιον, Νόμοι, Ἐπιστολαὶ, Ἐπινομίς, Μενέξενος, Κλειτοφῶν, Φίληβος. Τῷ δὲ πειραστικῷ Εὐθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης. Τῷ δὲ μαιευτικῷ. Ἀλκιβιάδης, τῷ δὲ ἀνατρεπτικῷ Ἱππίας, Εὐθύδημος, Γοργίας.

VI. Ἐπεὶ οὖν τεθεωρήκαμεν τὴν διαφορὰν αὐτῶν ὡς πέφυκε γίγνεσθαι, καὶ τοὺς χαρακτῆρας, ἐπὶ τούτοις λέγωμεν, ἀπὸ ποίων διαλόγων δεῖ ἀρχομένους ἐντυγχάνειν τοῦ Πλάτωνος λόγῳ * Διάφοροι γὰρ δόξαι γεγόνασιν. Οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν Ἐπιστολῶν ἄρχονται, οἱ δέ τινες ἀπὸ τοῦ Θεάγους. Εἰσὶ δὲ οἱ κατὰ τετραλογίαν διελόντες αὐτοὺς, καὶ τάττουσι πρώτην τετραλογίαν περιέχουσαν τὸν Εὐθύφρονα καὶ τὴν Ἀπολογίαν, καὶ τὸν Κρίτωνα καὶ τὸν Φαίδωνα. Τὸν μὲν οὖν Εὐθύφρονα, ἐπεὶ καὶ ἐπαγγέλλεται τῷ Σωκράτει ἐν αὐτῷ ἡ δίκη. Τὴν δὲ Ἀπολογίαν, ἐπεὶ ἀναγκαῖον αὐτῷ ἀπολογήσασθαι ἐπὶ τούτοις. Τὸν Κρίτωνα, διὰ τὴν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ διατριβήν. Ἔπειτα τὸν Φαίδωνα, ἐπεὶ ἐν αὐτῷ τέλος τοῦ βίου λαμ-

* adde Laertium in Platone, Sect. 49. ſeq. & Proclum Theologiæ Platon, Lib. I. c. 5.

Nam qvemadmodum Tragœdiæ vel Comædiæ conveniens metrum aptari debet & hiſtoriæ congruenter efficta oratio, ſic qvoqve neceſſe eſt, ut ſua qvadam dictione ac compoſitione gaudeat Dialogus, Attica ſcilicet puritate & ſvavitate, ac ne qvid abundet vel deſit.

III. Qvod ſi autem ſermo qvidam, qvi hanc qvam præſcripſi ſpeciem non præ ſe fert, ſed illa deſtituitur, nihilominus dicatur Dialogus, minus recte id fiet. Hinc, qvæ apud Thucydidem ab Imperatoribus ultro citroq; dicuntur, proprie loqvendo non dixerim Dialogum, ſed potius duas orationes contrarii argumenti, ſibi invicem oppoſitas. Poſtqvam igitur qvidnam ſit Dialogus perſpeximus, differentiam qvoq; Dialogorum Platonicorum conſideremus, hoc eſt eorum notas ſive characteres, qvot ſint ſumma eorum genera, & in qvot ſingula illorum ſubdividantur.

IV. Characterum genus eſt duplex, alterum qvod narrat, alterum, qvod in inqvirendo verſatur. Character cui narrare eſt propoſitum, aptus eſt ad inſtitutionem & tractationem demonſtrationemq; veri: qvi vero occupatus eſt in inqvirendo, commode adhibebitur ad exercitationem & controverſias, falſarum opinionum refutationem. Qvi narrat, res fere; qvi inqvirit, perſonas tangit.

V. In Dialogis Platonis Timæus pertinet ad naturalem diſciplinam, ad Moralem Apologia, ad rationalem Theages, Cratylus, Lyſis, Sophiſta & Politicus. Ad genus elencticum referendus Parmenides & Protagoaas: Criton vero & Phædo, Minos, Sympoſium, Leges, Epiſtolæ, Epinomis, Menexenus, Clitophon, Philebus, ad diſciplinam civilem. In tentatorio genere verſantur Euthyphron, Menon, Jon. Charmides; in inſtitutione Alcibiades, in confutatione Hippias, Euthydemus & Gorgias.

VI. Poſtqvam ita & differentiam Dialogorum, qvomodo diſtingui debeant, & Characteres illorum conſideravim⁹, adjiciemus inſuper, à qvibus Dialogis ad Platonis lectionem acceſſuros initiū capere oporteat. Neq; enim una eſt hac de re omniū ſententia, ſunt qvippe, qvi ab epiſtolis incipiunt, ſunt qvi à Theage ordiuntur. Alii dialogos Platonis in qvadriloqvia ſ. Tetralogias diſtrahentes volunt primo loco illam legi, qvæ Euthyphronem, Apologiam, Critonem & Phædonem continet. Euthyphronem qvidem, qvia Socratem in jus vocatum perhibet, Apologiam, ob neceſſariā adverſus impactas criminationes defenſionem, Critonem propter ſermones in carcere habitos, & Phædonem, qvia in illo Socrates excedit è vita. Hujus qvidem ſententiæ *Der-*

cyl-

λαμβάνει ὁ Σωκράτης. Τῆς δόξης εἰσὶ Δερκυλλίδης, καὶ Θράσυλλος. Δοκοῦσι δέ μοι προσώποις καὶ βίων περιστάσεσιν ἠθεληκέναι τάξιν ἐπιθεῖναι. Ὅ ἐστι μὲν ἴσως χρήσιμον πρὸς ἄλλο τι, οὐ μὴν πρὸς ὃ ἡμεῖς νῦν βουλόμεθα, βουλόμεθα δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ διάταξιν διδασκαλίας τῆς κατὰ σοφίαν εὑρεῖν. Φαμὲν οὖν Πλάτωνος λόγου μὴ εἶναι μίαν καὶ ὡρισμένην ἀρχήν, ἐοικέναι γὰρ αὐτὸν τέλειον ὄντα τελείῳ σχήματι κύκλου. Ὥσπερ οὖν κύκλου μία καὶ ὡρισμένη οὐκ ἔστιν ἀρχή, οὕτως οὐδὲ διὰ τοῦ λόγου.

VII. Οὐ μὲν διὰ τοῦτο ὅπως ἂν καὶ ὡς ἔτυχεν ἐντευξόμεθα αὐτῷ. Οὐ γὰρ εἰ δέοι κύκλον γράφειν ἀφ' ὅτου ἂν σημείου ἀρχόμενός τις γράφει τὸν κύκλον * ἀλλ' ἀφ' ἧς ἂν ἕκαστος ἡμῶν σχέσεως ἔχῃ πρὸς τὸν λόγον ἀρχόμενος ἐντεύξεται τοῖς διαλόγοις. Σχέσεις δὲ πλείους καὶ διάφοροι εἰσὶν ἡμῶν πρὸς τὸν λόγον. Ἡ μὲν γὰρ ἐστι κατὰ φύσιν, οἷον εὐφυής, ἀφυής, ἡ δὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν οἷον ὥραν ἔχων τοῦ φιλοσοφεῖν ἢ παραβεβηκώς. Ἡ δὲ κατὰ προαίρεσιν, οἷον φιλοσοφίας καὶ ἱστορίας ἕνεκα ἕξιν, οἷον προπεπλεσμένος καὶ ἀμαθής. Ἡ δὲ κατὰ τὴν ὕλην, οἷον ἐνασχολῶν φιλοσοφίᾳ ἢ περιελκόμενος ὑπὸ τῶν περιστάσεων.

VIII. Ὁ μὲν οὖν κατὰ φύσιν εὖ πεφυκώς, καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν ὥραν ἔχων τοῦ φιλοσοφεῖν, καὶ κατὰ τὴν προαίρεσιν ἕνεκα τοῦ ἀρετὴν ἀσκῆσαι προσιὼν τῷ λόγῳ, καὶ κατὰ τὴν ἕξιν προπεπλεσμένος τοῖς μαθήμασιν, καὶ ἀφειμένος ἀπὸ τῶν πολιτικῶν περιστάσεων, ἄρξεται ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου πρὸς τὸ τραπῆναι καὶ ἐπιστραφῆναι καὶ γνῶναι οὗ δεῖ τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ὥσπερ πρὸς παράδειγμα καλὸν ἰδεῖν, τίς ἐστιν ὁ φιλόσοφος, καὶ τίς αὐτοῦ ἐπιτήδευσις καὶ ἐπὶ τίνι ὑποθέσει ὁ παρ' αὐτῷ λόγος προάγεται, δεήσει τῷ Φαίδωνι ἑξῆς ἐντυγχάνειν, λέγει γὰρ ἐν τούτῳ, τίς ὁ φιλόσοφος, καὶ τίς ἡ (αὐτοῦ) ἐπιτήδευσις, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει τοῦ ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχὴν διῄει τὸν περὶ αὐτῆς λόγον. Μετὰ τοῦτο τῇ πολιτείᾳ δέοι ἐντυγχάνειν. Ἀρξάμενος γὰρ ἀπὸ τῆς πρώτης παιδεύσεως, ὑπογράφει πᾶσαν τὴν παιδείαν, ἧς χρώμενος ἀφίκοιτο ἄν τις ἐπὶ τὴν τῆς ἀρετῆς κτῆσιν. Ἐπειδὴ δὲ δεῖ καὶ ἐν γνώσει τῶν θείων γενέσθαι ὡς δύνασθαι κτησάμενον τὴν ἀρετὴν ὁμοιωθῆναι αὐτοῖς, ἐντευξόμεθα τῷ Τιμαίῳ. Αὐτῇ γὰρ τῇ περὶ φύσιν ἱστορίᾳ ἐντυγχάνοντες καὶ τῇ λεγομένῃ Θεολεγομένῃ Θεολογίᾳ καὶ τῇ τῶν ὅλων διατάξει ἂν (ἀμυήσομεν) τὰ θεῖα ἐναργῶς.

IX. Εἰ δέ τις καὶ ἐν κεφαλαίῳ δύνατ' ἂν κατιδεῖν τὴν προσήκουσαν τάξιν τῶν διαλόγων, τῇ κατὰ Πλάτωνα διδασκαλίᾳ τῷ τι Πλάτωνος αἱρουμένῳ. ** Ἀναγκαίου γὰρ ὄντος θεατὰς γενέσθαι καὶ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς καὶ τῶν

θείων

* Hoc loco videntur qvædam excidiſſe, qvæ in verſione utcunqve è conjectura ſunt ſuppleta. ** Et hoc loco verba qvædam deeſſe videntur.

cyllides ſunt & *Thraſyllus*, qvi mihi de perſonarum vitarumqve ordine ſolliciti fuiſſe videntur, qvod alii forte rei non eſt incommodum, nihil autem facit ad hoc, qvod in præſenti qværimus. Nunc enim initium & ordinem diſciplinæ, qvæ in ſapientia verſatur, invenire ſtudemus. Hinc dixerim ſermonum Platonicorum unum definitumqve initium non eſſe, ſed univerſos conjunctim integri perfectiqve circuli figuræ eſſe ſimillimos. Ut enim circuli nullum certum ac definitum eſt principium, ita nec ſermonum ſive Dialogorum Platonicorum.

VII. Neqve tamen propterea perinde erit ubicunqve ordiri. Neq; enim deſcripturus circulum à qvolibet puncto circulum ducit, ſed à qvo ipſi maxime eſt ad manum: ſimilter etiam ut qvisqve Sermones hoſce lecturus eſt affectus & compoſitus, ita ad alios qvoq; dialogos primum ſeſe conferet. Habitus vero noſtri complures ſunt & diverſiſſimi. Alii reſpectu naturæ, ut ſunt ingenii dexteritas vel ineptitudo, alii reſpectu ætatis, ut ætas ad ſtudium Philoſophicum matura vel jam effœta: alii ratione electionis, ut qvi ſe dat Philoſophiæ vel Hiſtoriæ; alii progreſſuum ratione, ut qvi jam profecit, vel adhuc rudis eſt: alii reſpectu generis vitæ, ut cum hic Philoſophiæ navat operam, alter negotiis civilibus diſtrahitur.

VIII. Qvi igitur felici ingenio & ætate ad Philoſophiam matura gaudet, tum ratione electionis propterea accedit ad Platonis libros ut in virtute exerceatur, nec non variis jam diſciplinis imbutus eſt, & à negotiis civilibus liber, ab *Alcibiade* faciet initium, ut illuc convertatur flectaturq; anim9, & intelligat qvantum adhibendum ſit curæ & induſtriæ ad optimũ exemplar aſſeqvendum, videndumq; qvis ſit Philoſophus, qvæ ej9 curatio, & qva in re ſermones ipſi9 verſentur: hinc ſtatim ad *Phædonem* ſe conferet, in qvo docet Plato, qvisnã Philoſophus ſit, qva in re ſit occupat9, & de im̃ortalitate animi diſputans ſermonem de illa proſeqvitur. Inde accedet ad *Libros de Rep.* in illis enim à prima usq; inſtitutione omnem depinxit doctrinam, qva qvisqvis utitur virtutis ſibi poſſeſſionem acqvirere poteſt. Poſt hæc, ſiqvidem virtutis poſſeſſorẽ, rerum divinarum ſcientiã pro virili comparare ac cæteris conjungere, ſeq; illis aſſimilare decet, *Timæum* adire fas erit, in qvo hiſtoriam naturalem & Theologiam, totiusq; univerſi ordinem ac ſtructuram cognoſcentes ſtrenue nobis res divinas revocabimus in memoriam.

IX. Qvod ſi vero qvis ſummatim congruentem Dialogorum ordinem perſpicere cupiat, Platonicæ diſciplinæ futurus ſectator, ex

θείων, καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ τοῦ καλλίστου νοῦ, τυχεῖν, δεῖ πρῶτον ἐκκαθᾶραι τὰς ψευδεῖς δόξας τῶν ὑπολήψεων. οὐδὲ γὰρ οἱ ἰατροὶ νενομίκασι πρότερον τῆς προσφερομένης τροφῆς ἀπολαῦσαι τὸ σῶμα δύνασθαι, εἰ μὴ τὰ ἐμποδίζοντα ἐν τούτῳ τις ἐκβάλοι. Μετὰ δὲ τὸ ἐκκαθᾶραι ἐπεγείρειν καὶ προσκαλεῖσθαι δεῖ τὰς φυσικὰς ἐννοίας καὶ ταύτας ἐκκαθαίρειν, καὶ οἰκειονεῖς ἀποφαίνειν ὡς ἀρχάς. Ἐπὶ τούτοις ὡς προκατασκευασμένης τῆς ψυχῆς, δεῖ αὐτῇ τὰ οἰκεῖα ἐμποιεῖν δόγματα καθ' ἃ τελειοῦται. Ταῦτα δέ ἐστι, φυσικὰ καὶ θεολογικὰ καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ πολιτικά. Ἵνα (δὲ) τὰ δόγματα μένῃ ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἀναπόδραστα, δεήσει ἀποδοθῆναι τῷ τῆς αἰτίας λογισμῷ, ἵνα τις βεβαίως ἔχηται τοῦ προκειμένου σκοποῦ. Ἐπὶ τούτοις δεῖ πεπορεῖσθαι τὸ ἀπαραλόγιστον, ἵνα μὴ ὑπό τινος σοφιστοῦ παρενεχθέντες τρεψώμεθα ἐπὶ τὰ χείρω τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν. Ἵνα οὖν ἐκβάλλωμεν τὰς ψευδεῖς δόξας, δεήσει ἐντυγχάνειν Πλάτωνος τοῖς τοῦ πειραστικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις, ἔχουσι τὸ ἐλεγκτικὸν καὶ τὸ λεγόμενον καθαρτικόν. Ἵνα δέ τις τὰς φυσικὰς ἐννοίας εἰς φῶς προκαλέσοιτο, τοῖς τοῦ μαιευτικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις δεήσει ἐντυγχάνειν. Τοῦτο γὰρ ἐστὶν αὐτῶν ἴδιον. Εἶτα ἐν τούτοις ἐστὶ μὲν τὰ φυσικὰ δόγματα, ἔστι δὲ καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ πολιτικὰ καὶ οἰκονομικά, ὧν τὰ μὲν ἐπὶ θεωρίᾳ καὶ τὸν θεωρητικὸν βίον ἔχει τὴν ἀναφοράν, τὰ δὲ ἐπὶ πρᾶξιν καὶ τὸν πρακτικὸν βίον. Ἄμφω δὲ ταῦτα ἐπὶ τῷ ὁμοιωθῆναι Θεῷ. Ἵνα δὲ τὰ δεθέντα ἄφυκτα ἡμῖν ὑπάρχῃ, τοῖς τοῦ λογικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις, ὄντος καὶ αὐτοῦ ζητητικοῦ, δεήσει ἐντυγχάνειν. ἔχουσι γὰρ τάς τε διαιρετικὰς καὶ ὁριστικὰς μεθόδους, καὶ πρός γε ἀναλυτικὰς καὶ συλλογιστικάς. Δι' ὧν τὰ μὲν ἀληθῆ ἀποδείκνυται, τὰ δὲ ψευδῆ ἐλέγχεται. Πρὸς δὲ τούτοις ἐπεὶ δεῖ καὶ ἀπαραλογίστους ὑπὸ τῶν σοφιστῶν εἶναι, τοῖς τοῦ ἐπιδεικτικοῦ χαρακτῆρος διαλόγις ἐντευξόμεθα. Ἐν οἷς ἐστιν ἐκμαθεῖν ὅπως τε δεῖ ἐπαΐειν τῶν σοφιστῶν, καὶ ὅπως καὶ ὅντινα τρόπον προσφέρεσθαι κακουργοῦσι περὶ τοὺς λόγους.

Platonis ipſius doctrina hoc faciet qvam optime. Cum enim contemplatores fieri debeamus animi noſtri, rerumq; divinarum, ipſorum deniq; Deorum, & bonam mentem nobis comparare, ante omnia animus à mendacibus ac falſis opinionibus & præjudiciis purgandus erit. Neq; enim Medici prius corpus ex aſſumptis cibis emolumenti qvicqvam capere poſſe exiſtimant, qvam impedimenta ex illo ejiciantur. Peracta purgatione inſitos ſenſus naturales excitari provocariqve oportet, tum & illos ſinceros & ad judicandum aptos reddi tanqvam principia. Præparatus hunc in modum animus, convenientibus imbuendus eſt doctrinis, qvarum ope perficiatur, qvalia ſunt de rebus naturalibus, divinis, moralibus ac civilibus. Hæc vero ne excidant ſed fixa inhæreant animo, neceſſe erit revocari ſingula ad rationem, ut à præfixo ſcopo minime aberremus. Hinc contra falſas ratiunculas animus muniendus eſt, ne à Sophiſta aliqvo abducti animum in deteriora flectamus. Ut igitur falſas opiniones ejiciamus, fas eſt ut ad tentatorii generis Dialogos Platonicos nosmet applicemus, qvippe qvi in redargutione & purgatione verſantur. Ad provocandos vero in lucem ſenſus naturales inſtitutorii characteris Dialogis erit opus, horum enim propria hæc eſt virtus, ſiqvidem Phyſica, moralia, civilia & œconomica præcepta continent, qvorum alia ad Theoriam vitamq; contemplativam, alia ad actionem & vitam activam referuntur, in eundem qvidem finem utraq;, ut Deo ſimiles reddamur. Hæc, in animo recondita, ne exoleſcant, neceſſe fuerit ad Logici characteris Dialogos, qvi & ipſi ſunt generis inqviſitorii, facere acceſſum. In illis enim continentur methodi per diviſiones & definitiones, tum per Analyſin & Syllogiſmos, qvibus & veræ demonſtrantur ſententiæ, & refutantur falſæ. Præterea ne Sophiſtarum ratiunculis decipiamur, demonſtrativi generis Dialogos tractabimus, qvi nos, qvatenus audiendi ſunt Sophiſtæ, qva ratione qvemqve in modum cavillationibus ipſorum occurrere oporteat, optime edocebunt.

CAPUT III.

Notitia Platonicorum & Academicorum, digeſta Ordine Alphabeti.

Adimantus Platonis frater: Laërt. III. 4.
Ejus Filius ibid. III. 41.

Ælianus Platonicus, cujus commentarius in Timæum Platonis laudat Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 216. Proclus &c.

Æſchines Neapolitanus, Academicus, Melanthii Rhodii diſcipulus, Clitomachi condiſcipulus. Laertius in Æſchine II. 64. Plutarch. an ſeni gerenda Reſpubl. p. 791.

Agapeſtor ſive *Agameſtor*, de qvo vide Plutarchum lib. 1. ſympoſ. qvæſt. 4. p. 621.

Albinus, de qvo dixi capite ſuperiore.

Alcinous, de qvo infra lib. IV.

Alexander Seleucienſis Cilix, Peloplaton dictus, diſcipulus Favorini ac Dionyſii Mileſii. Philoſtr. 2. de Sophiſt. p. 568.

Amelius Tuſcus, proprio nomine Gentilianus. Vide qvæ ad Eunapium.

Ammonius Alexandrinus, Plotini & Origenis præceptor. Porphyr. vita Plotini.

Ammonius junior, Hermeæ F. Procli diſcipulus, de qvo infra lib. V.

Amyclus ſive Amyclas potius, Heracleotes, Platonis diſcipulus, Laërt. III. 46. Ælian. III. 19. Var.

Annicerius Ægineta, qvi Platonem à Dionyſio ejectum emit, atqve hoc facto nomen ſibi comparavit, obſcurus alioqvi futurus, ut ait Syncellus p. 259.

Antiochus Philonis auditor. Vide Auguſtinum II. 6. contra Academicos & III. 18. ubi fœneum Platonicum vocat, & Mneſarchum qvoqve Stoicum ab eo auditum refert, qvod teſtatur etiam Euſebius XV. 9. præparat. è Numenio. Claruit circa Olymp. CLXXV. Hunc Cicero audiſſe ſe refert, qvintæ auctorem Academiæ (Sextus I. Pyrrhon. Hypotyp. c. 33.) qvem ſecum habuit Lucullus, cum in Aſia qvæſtorem & poſt aliqvot annos Imperatorem ageret. Confer Ciceronem IV. Acad. qvæſt. & Auguſtinum XVIII. 3. de Civ. Dei.

Antonius Rhodius, Porphyrii & Amelii ſub Plotino συμφοιτητής.

Apollo-

Apolloniades Platonis ſervus, Laert. III. 42.
Apollonius Syrus Platonicus. Spartian. in Hadriano c. 2.
Mich. Apoſtolius de qvo lib. V.
Arceſilas Pitanæus Crantoris diſcipulus clarus circa Olymp. CXX. auctor mediæ Academiæ, & Epicuri ætate ad invidiam illius Philoſophi peramatus magniqve habitus, ut notat Plutarchus contra Colorem p. 1121. Vide & Auguſtinum II. 6. contra Academicos & III. 17. ubi Zenonis Stoicorum Principis ſub Polemone condiſcipulum & poſtea adverſarium fuiſſe Arceſilam refert. Confer Ciceron. 1. Acad. qvæſt. Audivit & Theophraſtum, Diodorum (Cronum) & Pyrrhonem, ut notat Numenius apud Euſeb. XV. præpar. p. 279. ſeq. ubi plura de Arceſila lectu digna. Veriſimile aliqvid (cum Carneade) poſuit, ſed nihil eſſe certum, ut notat Hieronymus 2. in Rufin. adde Lactantium III. 4 ſeq. & 6. & qvæ ad Heſychium illuſtrem Meurſius, & ad Laertium IV. 28. ſeq. viri docti. Ex eodem Laertio IV. 29. & Plutarcho de fortuna Alex. cognoſcimus nullum librum ad Arceſila ſcriptum eſſe, licet *epigrammata* ejusdem qvædam refert. IV. 30. ſeq. & *teſtamenta tria* memorat IV. 43. & *Epiſtolam ad Thaumaſiam* neceſſarium ſuum exhibet 44. Hinc patet, illud προσπεφώνει IV. 38. non poſſe accipi de librorum inſcriptionibus, ut facit interpres, ſed qvod ſolum è Regibus Eumenem acceſſerit & cum eo locutus fuerit Arceſilas. φιλέβοτρυν fuiſſe notavit Phanocritus apud Athenæum VII. p. 276.
Pro Archelao in latina verſione Philopœmenis Plutarchi p. 366. reponendum nomen Arceſilai, ubi legitur Demophanem & Eudemum Megapolitanos, ipſius in Academia familiares fuiſſe.
Archeſtratus Phrearius Laert. III. 41.
Aridelus Arceſilæ æqvalis, cujus mentio Laert. IV. 41.
Ariſtander, Procl. III. in Timæum p. 186.
Ariſtides Locrus Platonis diſcipulus. Plutarch. Timoleonte. p. 238.
Ariſtides Quintilianus, de qvo infra in Muſicis c. IX.
Ariſtippus Cyrenæus Lacydæ auditor. Numenius apud Euſeb XVI. præparat. p. 736. diverſus ab Ariſtippo antiqviore Socratico, itidem Cyrenæo, de qvo dixi lib. II. c. 23. §. 33.
Ariſto Platonis Pater.
Ariſto Aſcolonita, frater Antiochi, de qvo ſupra. Plutarch. in Bruto p. 984. *Ariſtus* Ciceroni lib. 1. Academ. qvæſt. c. 3. & lib. 4. c. 4. ubi præterea memorantur familiares Antiochi, *Ariſto* & Dio.

Ariſtocles Meſſenius (licet Peripateticus ſecta) ſcripſerat πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων, teſte Svida. Plato qvoqve, anteqvam Platonis nomen adſciſceret, dictus fuit Ariſtocles.

Ariſtodemus Ægienſis, Plutarchi æqvalis, qvi in limine libri adverſus Colotem vocat illum τὸν ἐξ Ἀκαδημίας οὐ ναρθηκοφόρον, ἀλλ' ἐμμανέστατον ὀργιαστὴν Πλάτωνος.

Ariſtonymus ad Arcades Reipubl. conſtituendæ cauſa à Platone miſſus. Plutarchus adverſus Colotem p. 1126.

Ariſtoteles Stagirita Platonis diſcipulus fuit, ſed propriam deinde condidit ſectam, de qvo infra cap. VI. ſeq. Qvare à Platone factus fuerit alienior, dicet Ælianus III. 19. Var.

Aſclepiodotus Alexandrinus Procli diſcipulorum optimus, Damaſcii magiſter. Vide Jonſium III. 18. *Commentarius in Platonis Timæum* allegatur ab Olympiodoro in IV. Meteorolog. Multa de hoc Aſclepiodoto & diligenti ejus naturæ inqviſitione Svidas, qvi Aſclepiodoti qvoqve Medici meminit in Σωρανός. Sed alius, qvi ſub Diocletiano vixit, & ejus res conſignaſſe videtur, ut conjicere licet è Vopiſco in Aureliano c. XLIV.

Aſclepius Traillianus, Ammonii Hermeæ diſcipulus.

Aſpaſii commentaria in Platonem memorat Porphyr. in vita Plotini.

Athenagoras, cui Boethius inſcripſit librum περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων. Photius cod. CLV.

Atticus Platonicus Philoſ. ſub M. Aurelio Antonino claruit teſte Syncello p. 353. Ex ejusdem adverſus Ariſtotelem diſputationibus loca præclara ſervavit Euſebius XV. 4-9 præparat. & 12. & 13. Attici Platonici ὑπομνήματα memorat Porphyrius vita Plotini.

Cardinalis *Beſſario*, de qvo libro V.

Bictus Platonis Servus, Laert. III. 42.

Bionis Boryſthenitæ vita inter Academicos recenſetur à Laertio IV. 46. ſeq. licet ſect. 51. ait eum τὴν ἀρχὴν h. e. omnino τὰ Ἀκαδημαϊκὰ παρῃτήσασθαι, Cratetis Academici factum primum auditorem IV. 23. tum Theodori Athei, deniqve Theophraſti Peripatetici. De hoc Bione fuſe Clariſſ. Baylius in Lexico. Xenocrates eum reſponſo indignum habuit teſte Laertio IV. 10. Vide & Numenium apud Euſebium XIV. præparat. p. 731.

Boëthus, cujus λέξεων Πλατωνικῶν συναγωγὴν & περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων refert Photius cod. CLIV. Neſcio idemne Boethus, ad qvem de anima reſcripſit Porphyrius teſte Euſebio XIV. 10. XV. 11. & 16. præparat. Evangelicæ. *Byr-*

Byrſon Academicus Platonis auditor, qvem perſtringit Ephippus Cocus apud Athenæum XI. p. 599. Alius Byrſon ſive Bryſon Pythagoricus, de qvo ſupra lib. I. c. 13.

Caji Platonici συγγράμματα memorat Porphyr. in vita Plotini.

Callimachus qvidam Platonis amicus Laert. III. 42. 43.

Callippus Athenienſis Platonis diſcipulus Dioni familiaris Athen. XI. p. 508. Laert. III. 46. Plutarch. Dione & Timoleonte. Svid.

Carneades Cyrenæus Olym CLXII. 4. defunctus, nihil ſcripſit, præter Epiſtolas, & in his qvandam ad Ariarathen Cappadociæ Regem. Vixit annos XC vel ſaltim LXXXV, eloqventia nulli ſecundus, & ἐποχῆς aſſertor adverſus Chryſippum ſtrenuiſſimus. Tertiæ princeps Academiæ, ſucceſſor Hegeſini Pergameni, adverſus Zenonem Stoicum ſcripturus, ſive (ut rectius Valerius Max. VIII. 7.) diſputaturus, cerebrum ellebro purgavit, teſte Gellio XVII. 15. De eo vide, qvæ viri docti ad Laertium IV. 62. ſeq. Plutarchus Catone Majore p. 349. Cicero, Sextus Empiricus, Numenius apud Euſebium XIV. p. 736. ſeq. præparat. Auguſtinus III. 17. contra Academicos ſeq. Athenienſem vocat Syneſius f. 19. & Philoſtratus 1. Sophiſt. p. 490. qvia Athenis docuit, Svidas autem à Cyrenæo Carneade (qvem perinde ut Heſychius Illuſtris vocat λίβων, forte propter Clitomachum ejus diſcipulum) perperam diſtinguit, & Anaxagoræ diſcipulum vocat, ſcilicet, qvia ſceptices princeps creditur Anaxagoras. De ætate Carneadis vide Petavium c. 8. Exerc. Miſcell. Gaſſendum IV. 8. de vita Epicuri, & Jonſium II. 14. De Carneade ejusq; dogmatis Baylium in Lexico. Orationem ejus pro Philoſophis Romæ habitam in Senatu, Olymp. CLVI. 2. ex ingenio confingere reddereqve auſus eſt Græco Stylo Petavius p. 217. Orat. Imaginem Carneadis exhibet editio Laertii Wetſteniana, aliam præterea Gronovius T. 4. theſauri Antiqu. græc. litera u. Fuit & Carneades Cynicus, de qvo Eunapius: tum Carneades frigidus poeta elegiarum, cujus Laertius mentionem facit. De Carneade Epicuri æqvali & familiari, qvem à noſtro eſſe diverſum, non usqve adeo conſtat, neqve ego credo, vide, ſi placet, Jonſium.

Cenſorinus Academicus, cujus meminit Alexander Aphodiſeus lib. I. c. 13. qvæſtionum & ſolutionum.

Chabrias & Phocion Imperatores fortiſſimi Athenienſium, ex Academia prodierunt, teſte Plutarcho adverſus Colotem p. 1126. Phocion

cion Platonem primum, dein Xenocratem audivit. idem in Phocione p. 743.

Charon Pelleneus, Platonis & Xenocratis diſcipulus, Athen XI. p. 509.

Charmides Clitomachi diſcipulus, qvem nonnulli cum Philone qvartæ faciunt principem Academiæ. Vide Sextum lib. I. c. 33. Pyrrhon. Hypotheſ. & Euſeb. XV. præp. p. 726. Ciceronem Oratore c. 16.

Chion Heracleenſis. Vide, qvæ dixi lib. I. c. 10. §. 5.

Clearchum in *Platonis encomio* laudat Laertius III. 2. Hieron. 1. in Jovinianum.

Clemens Alexandrinus in ſcriptis ſuis ſatis teſtatur Platonis ſe dogmatibus favere. Confer Albertinum de Euchariſtia p. 266. ſq.

Actium Clementem ad qvem ſcripſit Plinius lib. I. Epiſt. 10. pro Platonico Philoſopho ſine cauſa habet Baronius ad A. C. CIX. 53.

Clitomachus Diogneti F. Carthaginienſis (Max. Tyrio inde diſſ. XXIX. p. 294. Λίβυς) patria lingva Asdrubal, Carneadis diſcipulus atqve in Athenienſi ſchola (curiam vocat Symachus X. 25. Epiſt.) ſucceſſor, & ſcriptor voluminum ultra CCCC, in qvibus Magiſtri ſui potiſſimum dogmata illuſtravit. Vide Numenium apud Euſeb. XIV. præparat. p. 739. Laertium IX. 67 Ciceronem IV. Academ. qvæſt. qvi eum ad Lucilium Poëtam & L. Cenſorinum ait ſcripſiſſe (qvi Anno U. C. DCIV. Conſul fuit) memoratq; ejus *quatuor libros de ſuſtinendis aſſenſionibus & conſolationem ad captivos cives ſuos* poſt patriam à Romanis everſam. *Primum* ipſius *de ſectis librum* laudat Laertius in Ariſtippo II. 92. De Atheiſmo ei imputato vide Reineſii Var. Lect. III. 6. p. 444. ſeq. De Clitomacho etiam diligenter agit Jonſius II. 14.

Coriſcus Scepſius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46. Cum Socratem prius audiiſſet, teſte Strabone lib. XIII. p. 608. Ad Eraſtum & Coriſcum exſtat Platonis Epiſtola.

Crantor Solenſis, Polemonis auditor Laert. IV. 17. & prius ſub Xenocrate condiſcipulus id. 24. πρῶτος Πλάτωνος ἐξηγητὴς teſte Proclo 1. in Timæum. Cratetis Athenienſis amicus & Arceſilæ. Vide Laert. IV. 22. Euſebium præparat. XIV. p. 731. Commentaria ad tres myriades ςίχων ſive verſuum 30000. reliqviſſe, qvorum nonnulla ad Arceſilam referebantur, præterea poemata compoſuiſſe teſtatur idem Laertius IV. 24. & 25. E ſcriptis ejus nullum celebrius libello brevi ſed aureolo, ut ait Cicero in Lucullo, qvem fecit *de luctu.*

ſtu, Laert.IV.27. Allegatur à Cicerone 3. Tuſc. Plutarcho conſolat.Ad Apollon. Ex Crantoris commentariis locum affert Sextus X. contra Math. p 447.ſeq. Fuit & alius Crantor Comicus, Stobæo laudatus.

Crates Tarſenſis. Laert. IV. 23.

Cronius Pythagoricis & Platonicis à Porphyrio accēſetur in vita Plotini.

Damaſcius Syrus, de qvo libro V.

Delius Epheſius, Platonis amicus, qvi Alexandrum M. ad bellum contra Perſas ſuſcipiendum maximè eſt adhortatus, teſte Plutarcho p. 1126. contra Colotem.

Demetrius Platonis amicus Laert. III. 43. & diſcipulus, patria Amphipolites. id. III. 46.

Alius *Demetrius* Platonicus, qvi vixit tempore Ptolemæi undecimi, cognomento Dionyſii, memoratus Luciano lib. de calumnia, & forte Marco Antonino VIII. 25. Nam Gatakerum puto falli, qvi Demetrium Phalereum ab Antonino innui ſuſpicatur.

Demochares Arceſilæ familiaris. Laert. IV. 41.

Democritus junior, cujus meminit Porphyrius in vita Plotini.

Demophanes Megapolitanus, Arceſilæ diſcipulus, Plutarch. Philopœmene p. 356.

Demoſthenes Rhetor, Platonis auditor. Laert. III. 46. & II. 108. Confer Dionyſ. Halic. & Epiſtolas Demoſth. Sunt qvi referunt à Platone dimiſſum, qvod nimius verborum captator eſſet. Anonymus Schol. in Ariſtotelis Rhetor. lib. 3. p. 51. Ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτων ἀπεδίωκε τῆς αὐτοῦ διατριβῆς τὸν Δημοσθένην ὡς ξηρολέξην.

Dercyllides ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας laudatur à Porphyrio apud Simplic. in 1. Phyſ. Idem opus puto reſpici ab Albino in Iſagoge cap. VI. Scripſit & *in Timæum Platonis*, Proclo teſte. Alius Dercyllides Lacedæmonius ad Pyrrhum legatus, cujus dictum refert Plutarchus Apophthegm. Lacon. & Stobæus Serm. 7. unde emendandus Maximus, apud qvem male editum eſt Κερκυλλίδας.

Diadumenus, qvem collocutorem inducit Plutarchus adverſus Stoicos.

Didymus Arejus, πιθανῶν καὶ σοφισμάτων λύσεις libri 2. Svid. περὶ τῶν ἀρεσκόντων Πλάτωνι. Euſeb. XI. 23. præparat.

Dio Alexandrinus, Antiochi familiaris. Cicero Lucullo c. 4.

Dio Syracuſanus inter Platonis diſcipulos refertur à Laertio III. 46. Confer Plutarchum in Dionis vita, & contra Colotem p. 1126. Ælianum III. 4. Var. & 17. Inter eos, qvi Sympoſia ſive λόγους περὶ

πτον γεγραμμένȣς literis conſignarunt, refertur ab eodem Plutarcho in limine qvæſtionum Convivalium. Idem teſtatur Callippum interfectum eſſe eodem pugione, qvo Dionem, amicitiam ſimulans interfecerat p. 553. de ſera Numinis vindicta.

Diocles Cnidius, è cujus διατριβαῖς nonnulla de Arceſila profert Numenius apud Euſeb. XIV. præparat. p. 731.

Diodorus, Prætor Adramyttenus. Strabo XIII. p. 614.

Dionyſius Areopagita, de qvo libro IV.

Dionyſius Halicarnaſſenſis junior.

Dionyſius Platonis Servus. Laert. II. 42.

Domninus Laodicenus ſive Lariſſæus Syrus Syriani diſcipulus, de qvo Marinus in vita Procli c. 25. Damaſcius in vita Iſidori apud Photium, & ex utroq; Svidas. Scripſit ὅλην πραγματείαν καθαρτικὴν τῶν δογμάτων τοῦ Πλάτωνος. Alius Dominicus Chronographus, qvi freqventer in Malalæ Chronico allegatur, & Clariſſimo Bentlejo videtur fuiſſe Epiſcopus Antiochenus, & Hiſtoriam ab orbe condito deduxiſſe ad tempora Juſtiniani, p. 73. Epiſt. ad Johann Millium.

Ecdemus Megapolitanus Arceſilæ diſcipulus. Plutarch. Philopœmene pag. 356.

Eraſtus Scepſius Platonis diſcipulus. Laert. III. 47. Eraſtum, & Coriſcum (de qvo ſupra) Socraticos vocat Strabo lib. XIII. p. 608.

Eratoſthenes Cyrenæus (Stoicus) ἐν τῷ Πλατωνικῷ laudatur à Theone Smyrnæo. Δεύτερον ſive νέον Πλάτωνα dictum refert Svidas in Ἐρατοσθ.

Evæon Lampſacenus Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Evagon Lampſacenus Platonis diſcipulus. Athen. XI. p 508. Idem cum Evæone jam memorato, ſed utra ſcriptura præferri debeat, incertum eſt.

Evander Phocenſis, Lacydis Succeſſor, ut Evandro ſucceſſit Hegeſinus. Vide Ciceronem Lucullo & Laert. IV. 60. Numenium apud Euſeb. XIV. præparat. p. 736.

Eubulus Athenis Platonicus διάδοχος. Porphyr. vita Plotini, qvi συγγράμματα ejus qvædam περὶ Πλατωνικῶν ζητημάτων Romam miſſa memorat.

Euclides, cujus meminit idem Porphyr. in vita Plotini.

Eudorum Academicum in Categorias Ariſtotelis ſcripſiſſe teſtatur Simplicius in Categ.

Eudoxus Cnidius Platonis auditor, Aſtrologus inſignis, de qvo dixi infra c. V.

c. V. Platoni in Ægyptum proficiſcenti comes fuit teſte Strabone lib. XVII. Platonem audiiſſe teſtantur Sotion apud Laertium VIII. 86. Cicero, Plutarchus aliique, ſed poſtea τὴν ἀρχὴν αὐτὸν παρεπέμψατο, omnino ipſum miſſum fecit. Laert. VIII. 87.

Euphræus Oreites, qvem Plato miſit ad Perdiccam commendaturus Philippum, qvi poſtea Rex fuit Macedonum. Athen. XI. p. 506. Idem p. 508. non εὐφραῖος appellatur ſed εὐφράτος.

Euphrates, qvem laudat Plinius lib. I. Epiſt. 10. non Platonicus fuit, ut viſum Baronio ad A. C. CIX. 53. ſed Stoicus, licet Plinius eum ait Platonicam illam ſublimitatem & latitudinem diſputando effingere.

Eurymedon Myrrhinuſius, Platonicis amicus. Laert. III. 42. 43.

Favorinus Arelatenſis Gallus, Hermaphroditus & Eunuchus ἀκόλαστος * qvem paulo ante ſuam ætatem claruiſſe teſtatur Lucianus in Eunucho T. 1. p. 483. ſeq. Καί τις Ἀκαδημαϊκὸς Εὐνοῦχος ἐκ Κελτῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἕλλησι. Sub Trajano nimirum & Adriano illi invidente floruit, ut notatum Svidæ in Φαβωρ. & Ἀδρ. Confer Spartianũ in Adriano c. XV. Dionem lib. LXIX. in Excerptis Peireſc p. 713. Syncellum p. 350. Dionis (Chryſoſtomi) diſcipulus & Epicteti (Gell. XVII. 19.) etſi utriusq; valde diſſimilis fuit: familiaris Herodis Attici, qvem Bibliothecæ ſuæ & domus qvam Romæ habuit, heredem reliqvit. Polemonis Smyrnæi Sophiſtæ æmulus, ut traditum Philoſtrato 1. de Sophiſt. p 493. ſq. Plurima compoſuiſſe Svidas auctor eſt, & ſcriptorum multitudine cum Plutarcho Chæroneo contendiſſe. De amicitia, qvæ inter utrumqve interceſſit, teſtatur liber de primo frigido, qvem Favorino Plutarchus inſcripſit: & inter deperdita Plutarchi memoratur à Lampria ἐπιστολὴ πρὸς Φαβωρῖνον περὶ φιλίας. Sed & Favorinus librum ſcripſit, cui titulum fecit, Plutarchus. E plurimis Favorini monumentis hæc in veterum ſcriptis laudantur:

πρὸς Ἀδριανὸν περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galen. T. 1. p. 6. libello περὶ ἀρίστης διδασκαλίας.

Περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. infra in Πλούταρχος.

Ἀλκιβιάδης Galen. T. 1. p. 6.

Ἀπομνημονευμάτων libri ſæpe laudati Laertio, qvi qvintum allegat III. 40. VIII. 12.

Πρὸς Ἀρίσταρχον περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galenus T. 1. p. 6.

* Confer Muretum X. 11. Var. Lect.

Ἐπὶ τῷ ἀώρῳ λόγος. Philoſtr. p. 495.
Λόγος ὑπὲρ τῶν βαλανείων. Philoſtrat. loco laudato.
Γνωμολογικά. Svid.
Περὶ τῆς διαίτης τῶν φιλοσόφων. Svid.
Περὶ τῆς κατ' ληπτικῆς φαντασίας πρὸς Λύσωνα. Galen. T. 1. p. 6.
Πρὸς Ἐπίκτητον. In hoc introduxerat Oneſimum Plutarchi ſervum cum Epicteto colloqventem. Meminit Galenus T. 1. p. 6. & contra ſcripſiſſe ſe teſtatur librum ὑπὲρ Ἐπικτήτου πρὸς Φαβωρῖνον: de libris propriis T. 4. p. 367.
Ἐπιτομὴ πιπέρτη. Stephanus in ῥοπεῖς.
Τὸν ἥλιον μὴ εἶναι καταληπτόν. Galen. T. 1. p. 8.
Κυρηναϊκά. Stephanus in Ἀλεξάνδρεια.
Μητρῷον inter Favorini ſcripta male refert Voſſius de Hiſt. Gr. p. 213. è male intellecto loco Laertii II. 40. Confer Jonſium p. 244.
Λόγος ὑπὲρ τῶν μονομάχων. Philoſtr. p. 495.
Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας. Svid.
Ἐπιτομὴ πιπέρτη τῆς Παμφυλίας. Stephanus in ῥοπεῖς. Sed recte Holſtenius poſt πιπέρτη facit στιγμήν.
Παντοδαπῆς ἱστορίας libri, ſive ut apud Stephanum in πετράπολις, παντοδαπῆς ὕλης ἱστορικῆς, ſæpe allegantur à Laertio, qvi octavum librum laudat III. 24 & VIII. 47. Ex Photii cod. CLXI. ubi refert Sopatrum ad librum tertium Eclogarum ſuarum uſum fuiſſe παντοδαπῇ ὕλῃ Favorini, colligas hoc opus digeſtum fuiſſe ordine literarum.
Περὶ Πλάτωνος. Svid.
Πλούταρχος, ἢ περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. Galenus in libro contra Favorinum περὶ ἀρίστης διδασκαλίας. T. 1. p. 6. ubi teſtatur eum in hoc libro concedere, qvod detur aliqvid βεβαίως γνωστόν.
Τὰ εἰς Πρόξενον Favorino ſuppoſita, atqve indigna, judice Philoſtrato pag. 495.
Προτεχνολογήματα ἐθνικῶν. Steph. in Αἰθίοψ.
Πυῤῥωνείων τρόπων libri X. Gell. XI. 5. Hiſce inter Philoſophicas Favorini diſputationes palmam tribuit Philoſtratus p. 495. ſq teſtatus eum his inter alia oſtendiſſe, Pyrrhoneos qvoq; licet de omnibus dubitantes, tamen poſſe judicio civili experiri, & cauſas agere.
Περὶ Σωκράτους καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἐρωτικῆς τέχνης. Svid. Hunc librum impugnaverat Galenus in ſcripto, cui titulus, πρὸς τὸν Φαβωρῖνον κατ' Σωκράτους. Meminit ipſe de libris propriis T. 4. p. 368.

Fuit

Fuit & alius Favorinus iiſdem temporibus Peripateticus. Plutarch. VII. 10 ſympoſ. & alius Rhetor latinus antiqvior, è cujus Oratione, qva legem Liciniam de ſumtu minuendo ſvaſit, refert nonnulla Gellius XV. 8. Sed ibi pro Favorini nomine Augurinum reponere malit Jacobus Gronovius, refragantibus licet veteribus libris.

Claudius Galenus, de qvo infra lib IV. præter opus etiamnum exſtans περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων, ſcripſerat, ut ipſe de libris propriis T. 4. p. 368. refert, περὶ τῆς Πλάτωνος αἱρέσεως librum I. περὶ τῶν ἐν τῷ Πλάτωνος Τιμαίῳ ἰατρικῶς εἰρημένων commentarios IV. πρὸς τοὺς ἑτέρως ἢ Πλάτων περὶ Ἰδεῶν δόξαντας, libros III. περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα λογικῆς θεωρίας. Πλατωνικῶν διαλόγων συνόψεως libros VIII. Περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων, Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν καὶ δυνάμεων.

Georgius Corinthius. Themiſt.

Glauco Platonis Frater. Laert. III. 4.

Harpocratio Argivus Cæſaris (Auguſti) familiaris, ſcripſit ὑπόμνημα in Platonem libris XXIV. & λέξεις Πλάτωνος libros II. Svid.

Hegeſander Delphus ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τῆς πρὸς πάντας τοῦ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων. Athen. XI. p. 507.

Hegeſinus Pergamenus Evandro ſucceſſit, ut Hegeſino Carneades, teſte Cicerone in Lucullo & Laertio IV. 60. Clementis Alex. codices 1. Strom. p. 301. vocant Hegeſilaum & mediam Academiam in eo defeciſſe teſtantur.

Hegias Platonis Amicus. Laert. III. 43.

Heracleodorus ad qvem Demoſthenis Epiſtolæ.

Heraclides Ænius Platonis diſcipulus. Laert. III. 46. Vide infra in Pithon.

Heraclides Ponticus Platonis diſcipulus. Laert III. 46.

Hermeas Syriani diſcipulus, de qvo infra lib. V.

Hermodorus, qvi Platonis libros apud Siculos divulgavit. Cic. XIII. 21 ad Attic. Zenobius, Vaticana appendix & Svidas in proverbio λόγοισιν Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται.

Hermophilus Philoſophus cœcus, qvi Theopompum Geometricam ſine radio docuit, teſte Claudiano Mamerto III. 11. de ſtatu animæ.

Heſtiaus Perinthius Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Juſtinus Heſychius. Infra in Numenio.

Hierius Procli diſcipulus, filius Plutarchi Athenienſis.

Hierocles, de qvo ſupra lib. II. c. 12.

Hippothales Athenienſis, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Hyperides Rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.
Jamblichus, de qvo infra lib. V.
Jon Platonicus. Lucian. Convivio T. 2 p. 636.
Iſidorus Procli & Marini familiaris, Gazæus, cujus vitam ſcripſit Damaſcius apud Photium cod. CCXLII. Vide & Svidam in Συεγαιὸς, Ἰσίδωρ&c.
Juſtinus Heſychius, Apameenſis. Vide infra in Numenio.
Lacydes Cyrenæus, Arceſilai ſucceſſor, novæ princeps Academiæ ſecundum Laertium IV. 59. Attalo Regi Pergameno charus, obiit Olymp. CXXXIV. 4. ante Chriſtum CCXLI. Meminit Plutarchus de dignoſcendo adulatore p. 63. & Numenius apud Euſeb. XIV. 7. præparat. ubi ab avaritia οἰκονομικοῦ cognomentum tuliſſe, & à ſervis furibus dogmate ipſius, qvo nihil comprehendi poſſe ſentiebat, pulchre deluſum commemorat.
Leo ſive *Leonides*. Vide lib. I. c. 10. §. 5. & hoc libro III. cap. 1. inter ſcripta Platoni ſuppoſita num. XLI.
Dionyſius Longinus, de qvo infra lib. IV.
Lupercus Berytius ſub Galieno Imp. clarus Grammaticus, ſcripſit inter alia teſte Svida περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνος, ad locum in Theæteto p. 77. edit. Baſil.
Lycurgus Rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.
Lyſicles Athenienſis. Laert in Cratete Athenienſi IV. 22.
Manæchmus Alopecenſis, Philoſophus Platonicus, qvi teſte Svida ſcripſit præter alia Philoſophici argumenti, libros tres in Politiam Platonis.
Marinus Neapolitanus Procli ſucceſſor, de qvo infra lib. V.
Maximus Tyrius ſub Antonino clarus. Num etiam Veriſſimi Imp. Præceptor, cum Apollonio Stoico & Baſilide Scythopolita? Ita videor mihi poſſe colligere è Syncello p. 351. Dixi de hoc infra lib. IV.
Melantas, cui Boethus Lexicon Platonicum inſcripſit, teſte Photio Cod. CLIV.
Melanthius Rhodius, cujus ſvavitatem prædicat Cicero in Lucullo
Menedemus à Platone miſſus ad Pyrrhæos Reip. conſtituendæ cauſa. Plutarch. contra Colotem p. 1126. Eretrienſis, Platonis auditor Laert. II. 134. & Heſych. Illuſtris.
Mentor Bithynus Carneadis diſcipulus. Vide Laertium IX. 63. Numenium apud Euſeb. XIV p. 738. præparat.
Metrodorus Stratoniceus. Cic. *Me-*

Metrophanes Lebadienſis, Rhetor, ſcripſit inter alia περὶ τῶν χαρακτήρων Πλάτωνος, teſte Svida.

Mneſiſtratus Thaſius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 47.

Nicolaus Damaſcenus dicitur etiam Platonicus à Svida in Νικόλ. Sed Peripateticum fuiſſe, præter Svidam ipſum conſentiunt Plutarchus, Athenæus & alii.

Nigrinus, de qvo Lucianus T. I. p. 21.

Numenius Apameenſis Pythagoricis & Platonicis à Porphyrio in Plotini vita accenſitus ſcripſit libros περὶ τῆς τῶν Ἀκαδημαϊκῶν πρὸς Πλάτωνα διαστάσεως, è qvorum primo præclara fragmenta ſervavit Euſebius XIV. 5. ſeq. præparat. Περὶ τῶν Πλάτωνος ἀποῤῥήτων id XIII. 5. è libro περὶ τἀγαθοῦ XV. 17. Plura ejus ſcripta memorat Origenes 3. contra Celſum p. 198. Ἔποπα, & περὶ ἀριθμῶν, περὶ τόπου & τρίτον περὶ τἀγαθοῦ. Alius Numenius Grammaticus, qvi inter Arati interpretes recenſetur. Numenii Philoſophi dogmata omnia edidicit *Amelius*, qvi inde centum fere libros commentariorum collegerat, teſte Porphyrio, qvos deinde dono dedit *Juſtino Heſychio* Apameenſi, qvem filium adoptaverat. Fuit & Numenius Heracleotes, cujus ἁλιευτικὸν, & περὶ δείπνων laudat Athenæus.

Olympiodori Platonici duo fuerunt, unus, ad qvem Iſidorus Peluſiota II. 256 Epiſt. Alter Damaſcio junior, cujus commentarii in qvosdam Platonis dialogos exſtant MSS. Fuit & tertius Olympiodorus Peripateticus, qvem audivit Proclus. Vide qvæ infra libro V.

Onoſander, de qvo infra cap. XXIX.

Origenes. Porphyr. vita Plotini, qvi ejus librum de dæmonibus memorat. Vide, ſi placet, qvæ ſcripſi ad Eunapium.

Alius *Origenes Adamantius* Chriſtianus, ſed in multis & ipſe Platoniſſans, de qvo infra lib. IV.

Pamphilus Epicuri Præceptor, cum Pamphilo Grammatico Alexandrino (ut fecit Svidas) non confundendus Laert. X. 14.

Philippus Opuntius. Vide qvæ ſupra c. I. inter ſcripta Platonis num. XXXV. Alius *Philippus Chollidaus* Laert. III. 41.

Philo qvartæ Academiæ auctor, Clitomachi diſcipulus, de qvo Numenius apud Euſeb. XIV. 9. præparat. Cicero eum audivit XIII. 1. ad familiar. itaq; Philonis partes ſibi ſumpſit in libris Academicarum qvæſt. ut teſtatur IX. 8. Audivit etiam Antiochos teſte præter alios Auguſtino, qvi vocat *hominem circumſpectiſſimum, qui ad Platonis auctoritatem, Academiam, legesq́; revocare adverſarios cedentes jam cuperet.* III. 18. contra Academicos.

Philo Judæus, de qvo libro IV.
Phocion, Athenienſium Imperator. Vide ſupra in Chabria & Cleone.
Phormio ad Eleos à Platone miſſus Reipublicæ conſtituendæ cauſa.
Plutarch. p. 1126. contra Colotem.
Pithon Ænius, qvi cum fratre Heraclide Thraciam Coty interfecto tyrannide liberavit, Platonis diſcipulus fuit teſte Laert. III. 46. & Plutarcho contra Colotem p. 1126. Aliis Python: at apud Ariſtotelem V. 10. Politic. male Paron. Vide Menagii notas ad laudatum Laertii locum.
Gemiſtus Pletho, de qvo libro V.
Plotinus, de qvo, ut de *Plutarcho* Chæronenſi, dixi libro IV.
Plutarchus Athenienſis, Syriani præceptor, de qvo libro V.
Polemarchus Eudoxi familiaris. Simplicius ad 2. de cœlo.
Polemo Athenienſis, Xenocratis auditor, qvo viſo & audito ad frugem rediit, & qvi luxuria antea diffluxerat, Philoſophiæ operam dedit, ut præter Plutarchum & alios Menagio ad Laert. IV. 16. laudatos tradunt Cicero IV. Acad. qv. Arrianus III. 1. & IV. 11. Epictetearum, Themiſtius p. 92. Orat. Origenes III. contra Celſ. p. 152. Choricius in laudatione Procopii Gazæi inedita, aliiqve. Xenocrati ſucceſſit in Academia Ol. CXVI. ⅔ ante Chriſtum CCCXV. Multa ſcripſiſſe Laertius IV. 20. & Svidas teſtantur, ſed nullo ejus monumento ingenii nomine tenus laudato, & ſuo jam tempore nullum amplius exſtitiſſe Svidas affirmat. Polemo *ἐν τοῖς περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου* allegatur à Clemente VII. Strom. p. 117. & forte ex eodem libro petitum, qvod de beatitudine ex Polemonis ſententia refert II. Strom. p. 410. & qvod Cicero IV. de finibus, Polemonem ait planiſſime ſummum bonum dixiſſe ſecundum naturam vivere, p. 109. Phyſiognomica qvæ exſtant alterius Polemonis eſſe videntur, ut dixi infra cap. VI. Diſcipuli Polemonis Athenienſis fuere præter Zenonem & Arceſilam (Cic. 1. Academ qv. Euſeb. præparat. XIV. p. 729.) Crates & Crantor, in qvibus deſiit vetus Academia teſte Clemente 1. Strom. p. 301. Alius *Polemo* Platonicus Plotini diſcipulus, de qvo Porphyrius in Plotini vita.
Polis, cui Siciliam adnaviganti Plato exportandus à Dionyſio traditus fertur. Syncell. p. 258.
Porphyrius, de qvo dixi libr. IV.
Potamo Alexandrinus, Plotini diſcipulus, teſte Porphyrio.
Priſcianus Lydus Simplicii æqvalis, teſte Svida in *πρέσβεις*. Dixi de eo infra cap. IX. ubi de Theophraſto.

Pro-

Procles Xenocratis diſcipulus, cujus *librum de Iſthmiis* allegat Plutarchus V. 3. Sympoſ.

Proclinus, qvi in Troade verſatus eſt. Porphyr. in vita Plotini.

Proclus Syriaci diſcipulus, de qvo infra lib. V. & ad vitam ejus à Marino ſcriptam.

Mich. Pſellus de qvo itidem lib. V.

Ptolemaus Platonicus, qvi ſcripſit in Timæum, teſte Proclo.

Pythocles Arceſilæ familiaris. Laert. IV. 41.

Nicolaus Rhetor Plutarchi Athenienſis & Procli diſcipulus, de qvo Svidas & Marinus in Procli vita.

Serapio Alexandrinus, Rhetor, qvi deinde Philoſophiæ operam dedit ſub Plotino, ut refert Porphyrius in hujus vita.

Severus Platonicus, cujus συγγράμματα memorat Porphyrius vita Plotini. Scripſit in Timæum Platonis, teſte Proclo, & librum περὶ ψυχῆς, è qvo fragmentum apud Euſebium XIII. 17. præparat. Mentio Severi Platonici ſæpius in Damaſcio de vita Iſidori apud Photium cod. 242. Eum cum Severo Imp. perperam confundit Photii interpres A. Schottus.

Severianus Procli diſcipulus. Svid. Σεβηρ. è Damaſcio in vita Iſidori.

Simplicius Cilix Ammonii Hermeæ & Damaſcii diſcipulus, de qvo infra lib. V.

Soſthenes Platonis amicus. Laert. III. 43.

SPEUSIPPUS Athenienſis, Potonæ Platonis Sororis Filius, Laert. III. 4. & teſtamenti ejus una cum Soſthene & aliis curator. id. III. 43. diſcipulus, 46. Platoni ſucceſſit Olymp. CVIII. 1. ante Chriſtum CCCXLVIII. & Academiæ præfuit per annos octo, id. IV. 1. ſucceſſore relicto Xenocrate, id. 2. & Svidas. Scripta ejus refert Laertius IV. 4. ſeq. verſuum 34075. * fuiſſe teſtatus, qvæ Ariſtoteles poſt Speuſippi mortem tribus talentis ſive 2250. thaleris emit, ut præter Laertium narrat Gellius III. 17. In his fuerunt præter alia Λυσίας, Κέφαλος, Κλεινόμαχος, Ἀρίστιππος, Μανδρόβουλος, πρὸς Γρύλλον & Ὅροι ſive *definitiones*, qvas viri docti easdem eſſe putant cum iis, qvæ inter Platonis ſcripta leguntur, ut ſupra cap. 1. num. XLVIII. dixi. Definitionem beatitudinis ex Speuſippi mente dat Clemens 2. Strom. p. 418. Speuſippi librum, cui titulus

Πλά-

* Non 43475. ut legas in præclara Wetſteniana edit. Nam ϛ'χγ' μ, γ' explicandum myriades γ' porro δ qvatuor chiliades.

Πλάτωνος περὶ δείπνου ſive Περίδειπνον, ut Meurſius legit. p. 1610. Bibl. Atticæ, laudat Laertius III. 2. nec abſurde tum idem Meurſius, tum Jonſius lib. 1. c. 10. ſuſpicatur non aliud fuiſſe ſcriptum, qvam Laertio IV. 5. memoratum Πλάτωνος ἐγκώμιον, qvod videtur etiam allegare Hieronymus 1. Contra Jovinian. *Epiſtolam ad Philippum* Macedoniæ Regem, Athenæus XI. p. 506. *Epiſtolam ad Dionem* Plutarchus de amico ab adulatore diſcernendo p. 70 Speuſippum ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων Laertius in Parmenide IX. 29. Idem liber fuit, ſi Meurſium audimus, qvi Laertio IV. 4. vocatur φιλόσοφος, ſive ut ſcribendum conjicit, φιλίσοφοι. Ibidem Laertius inter Speuſippi ſcripta etiam memorat librum περὶ φιλοσοφίας. Sed & μαθηματικόν, è qvo petita videntur, qvæ Speuſippum laudans refert Proclus 3. in Euclidem p. 50. Vide eundem lib. 2. p. 22. Libellum de numeris Pythagoricis auctor Theologumenon Arithmeticæ p. 61. Καὶ Σπεύσιππος ὁ Ποτώνης μὲν υἱὸς τῆς τοῦ Πλάτωνος, διάδοχος δὲ Ἀκαδημίας πρὸ Ξενοκράτους ἐκ τῶν ἐξαιρέτως σπουδασθεισῶν ἀεὶ Πυθαγορικῶν ἀκροάσεων, μάλιστα δὲ τῶν Φιλολάου συγγραμμάτων βιβλίδιόν τι συντάξας γλαφυρόν, ἐπέγραψε μὲν αὐτὸ περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν. Etiam in aliis dogmatibus veſtigia Pythagoricorum preſſiſſe Speuſippum conſtat ex Ariſtotele lib. 1. Ethic. Nicomach. cap. 6 ad qvem locum Euſtratius vocat Speuſippum Θεολόγον, ſive ut interpres, *qui de divinis apud græcos ſcripſit*. Speuſippum ἐν δευτέρῳ ὁμοίων Athenæus II. p. 61. III. p. 86. & 105. VII. 303. 308. 313. 319. 327. 329. IX. 369. 391. ἐν τετάρτῳ IV. p. 133. Idem opus reſpicitur IV. p. 301. (neqve ullum fuit ejus *de piſcibus* ſcriptum, ut ex interprete male intellecto auctor indicis) II. p. 68. VII. p. 324. ubi Speuſippus allegatur. Speuſippum ἐν τῷ πρὸς Κλεοφῶντα πρώτῳ Clemens Alex. 1. Strom. p. 367. Allegatur etiam Speuſippus à Theophraſto Metaphyſ. Dionyſii Tyranni literas ad Speuſippum, qvibus avaritiam & voluptates ipſi exprobat, profert Athenæus VII. p. 279. Plato apud Plutarchum p. 71. de dignoſcendo adulatore, dixit vitæ ſe ſuæ exemplo maxime emendaſſe Speuſippum.

Syneſius, de qvo dixi libro V.

Syrianus, qvo de ipſo etiam lib. V.

Taurus Berytius, ſub Antonino Pio clarus. Syncell p. 351. Scripſit περὶ τῆς τῶν δογμάτων διαφορᾶς Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους Svid. item de diſſenſu Platonicorum à Stoicis Gell. XII. 5. Commentarium

in

in Gorgiam id. VI. 14. in Platonem Philopon. VI. 18. de mundi æternitate.

Telecles Phocenſis, cui & civi ejus *Evandro* vivus Scholam tradidit Lacydes Laert. IV. 60.

Theo Smyrnæus, de qvo infra cap. IV.

Theo item Alexandrinus, de qvo infra lib. V.

Theodorus Atheus, Cratetis Athenienſis auditor, auctor poſtea Sectæ Theodoreæ. Laert. IV. 23.

Theodorus Aſinæus, quem Proclus ſe audiſſe teſtatur 4. in Timæum p. 2[illegible]6. & alibi.

Theodotus Athenis διάδοχος. Porphyr. vita Plotini, ubi memorat ejus in Philebum & Gorgiam, & de his qvæ Ariſtoteles Platonis Reip. oppoſuit.

Theomedon cum Eudoxo Athenas venit Platonem auditurus. Laert. VIII. 86.

Theomneſtus Academicus, qvem audivit M. Brutus. Plutarch. in Bruto pag. 994.

Theophraſtus, qvi Ariſtotelis poſtea ſucceſſor fuit, Platonem prius audivit. Laert. III. 46.

Theopompus Chius ἐν τῷ κατὰ τοῦ Πλάτωνος διατριβῆς. Athen. XI. p. 508.

Theoſebius Hieroclis diſcipulus, Præceptor Iſidori Gazæi. Damaſcius apud Phot. Cod. 242. p. 511. Svidas in Ἐπίκτητος. Fallitur enim Mericus Caſaubonus, qvi per Theoſebium ibi intelligit Marcum Antoninum Imp.

Thraſippus Platonis amicus. Laert III. 43.

Thraſyllus. Schol Juvenalis VI. 576. & qvæ viri docti ad Svetonii Tiberium. Jonſius lib. III. c. 3. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. ubi & plures Thraſyllos recenſet. Videtur autem hic ipſe, qvi Platonis libros (ut Democriti qvoqve) digeſſit in tetralogias.

Timæus Cyzicenus Platonis diſcipulus. Athen. XI. p. 509. Alius *Timæus junior*, qvi ad Gentianum ſcripſit Lexicon Platonicum, memoratum Photio cod. CLI.

Timolaus Cyzicenus Platonis diſcipulus. Laert. III, 46. Num idem cum Timæo jam memorato?

Tychon Platonis Servus. Laert. III. 42.

XENOCRATES Chalcedonius, Platonis diſcipulus. Laert. III 46. Æſchini ab eo ſubtractus. Athen. XI. p. 507. itineris in Siciliam Comes, Laert. IV. 6. & 11. valdeqve probatus Platoni: Ælian. III. 19.

Var. poſtSpeuſippum Academiæ præfuit ab Olymp. CX 2. per annos qvinqve & viginti, hoc eſt usqve ad Ol. CXVI. ¾ (ante Chriſtum CCCXV.) relicto ſucceſſore Polemone Laert. IV. 3. & 14. obiit anno ætatis LXXXII. ut idem Laertius, at Lucian⁹ LXXXIV. Meurſius CIII. qvem vide IV. 12. de Archontibus Athenienſibus. Imaginem Xenocratis aſino * vehentis, itemq; aliam in Laertio Wetſteniano etiam obviam, habes tomo ſecundo Theſauri Antiqvitat. Græcar. Gronoviani. tab. XCI. De vita ejus & dogmatis confer, ſi placet, Lexicon Baylii, & notas Vi[illegible]r. doctor. ad Orat. Cic. pro Balbo c. 5. T. V. p. 528. Scripta ejus bene multa refert Laertius IV. 11 -- 14. in qvibus Καλλικλῆς, περὶ τῶν Παρμενίδου, Ἀρχίδημος, κεφάλαιον (pro qvo forte legendum κέφαλος, ut ſupra in Speuſippo) Πυθαγόρεια, πρὸς Ἀρύβαν, πρὸς Ἡφαιστίωνα, & περὶ θανάτου, *de morte*: qvod ſcriptum Ficinus exiſtimavit eſſe dialogum hujus argmenti Axiochum, qvi inter Platonis ſcripta legitur & ab aliis tributus eſt Æſchini Socratico. Animum definivit ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινοῦντα, ut legitur in Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem. In dialectica tractatione initium fecit à φωνῆς ſive vocis conſideratione, qvo nomine reprehenſum narrat Porphyrius ad Muſica Ptolemæi. p. 193. Præcepta de regno à Xenocrate petiit Alexander M. teſte Plutarcho contra Colotem p. 1126. & Laertius inter Xenocratis ſcripta refert στοιχεῖα πρὸς Ἀλέξανδρον περὶ βασιλείας. Vitam Platonis ſcripſiſſe teſtatur Simplicius, uti Laertius libros duos compoſuiſſe περὶ μαθητῶν *de diſcipulis*, tum *de Geometris*, περὶ Γεωμετρῶν libros qvinqve. Συμποτικοὺς νόμους memorat Athenæus V. p. 186. Inter Theophraſti ſcripta etiam τὴν τῶν Ξενοκράτους συναγωγὴν memorat Laertius V. 47. Diverſus ab hoc *Xenocrates* fuit *Medicus*, qvi *de percipienda ex animalibus utilitate* περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων ὠφελείας (Clementi Alex. 1. Strom. p. 717. περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων τροφῆς) libros ſcripſit, qvorum primum laudat Galenus X, de ſimplic. T. 2. p. 132. *Aphrodiſienſis* hic fuit teſte Artemidoro IV. 24. Onirocrit. ubi idem opus reſpicit, qvod facit etiam Ætius Tetrab. I lib. II. c. 83. Vixit ſub Tiberio Imperatore, ut ex eodem Galeno colligo p. 130. ὁ Ξενοκράτης ἄνθρωπος οὐ πάλαι γεγονὼς ἀλλὰ κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν, τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἀπηγορευκυίας ἀνθρώπους ἐσθίειν. Ex hoc Xenocratis opere Oribaſius II. 58. collectan. Medic. (qvæ latine tantum exſtant è verſione *Joh. Baptiſta*

* Ob tardius ingenium, qvod in eo notaverat Plato.

ptiſtæ Raſarii) ſervavit locum prolixum *de alimento ex aquatilibus*. Græce mivus integrum edidit cum verſione ſua & Scholiis *Conradus Geſnerus*, junctum Jani Dubravii Olmocenſis Epiſcopi libris de piſcinis & piſcium, qvi in eis aluntur, natura, Tiguri 1559. 8. Integrius exſtat in codice MS. Bibliothecæ Johanneæ hujus Urbis Hamburgenſis, ne de Vaticana & Regis Galliæ Bibl. dicam, de qvibus vide Labbeum Bibl. Nov. MSS p. 174. & 127. Neſcio an cum hoc confundendus ſit *Xenocrates* Epheſius, qvem de gemmis egiſſe docet & nuperrime ſcripſiſſe affirmat Plinius XXXVII. 2. Sane pro eodem habuit Labbeus p. 174. Xenocratis librum περὶ λίθων in Vaticana adhuc ſupereſſe teſtatus. Fuit & Xenocrates, cujus πρώτον χρονικῶν allegat Etymol. Magnum in Ἀσυρία. Et Philoſophus hoc nomine, cujus οἰκοσκοπικὸν οἰώνισμα de ſignis domi apparentibus (Confer. Caſaub. c. V. lection. Theocrit.) laudat Svidas. Xenocratis ἐλεγεῖον ſive Epigramma in Imaginem Mercurii exſtat IV. Antholog. c. 12. neſcio, an illius Philoſophi hoc nomine, qvem Elegias non ſatis feliciter ſcripſiſſe ait Laertius IV. 15. Idem memorat Xenocratem Tacticum perantiqvum, tum ſtatuarium hujus nominis, diſcipulum Tiſicratis, ut è Plinii XXXIV. 8. conſtat, qvi de toreutice ſcripſiſſe traditur in indice libri XXXIII. & de pictura, XXXV. 10. Præterea Xenocratem juniorem Chalcedonenſem, auctorem λόγου Ἀρσινοητικοῦ, & alium auctorem ᾀσμάτων Ariſtoxeno antiqviorem. His deniqve accedit Xenocrates Agrigentinus Iſthmionica, qvem celebrat Pindarus Iſthm. Od. 2.

Zenodotus Procli diſcipulus. Damaſcius apud Photium Cod. CCXLII.

Zethus Theodoſii Philoſophi gener, Plotino familiaris. Porphyr. in vita Plotini.

PLATONICÆ.

Ædeſia uxor Hermiæ, de qva Svidas.

Amphiclia Ariſtonis filia, filii Jamblichi uxor, qvæ Plotinum audivit, teſte Porphyrio in Plotini vita.

Arria. Galenus ſive qvisqvis auctor, c. 2. de theriaca ad Piſonem, T. 2. edit Baſil. p. 485.

Ἄρτεμις Platonis ſerva. teſtamento ejus libera dimiſſa. Laert. III. 42.

Axiothea Phliaſia, Laert. IV. 2. & III 46. Clemens IV. Strom. p. 523. Themiſtius XXIII. p. 295.

Carelia de qva Corradus ad Cic. XII. 51. ad Attic.

Gemina mater & filia, qvæ Plotinum auſcultaverunt teſte Porphyrio.

Hypatia Alexandrina Iſidori Philoſophi uxor, filia Theonis Alex. de qva Socrates. VIII. 15. Hiſt & Menagius in Hiſt. mulierum Philoſopharum, qvi tamen fallitur cum Hypatiam à Salmaſio Hippiam vocatam ſcribit: Salmaſio enim ſermo eſt de Hippia Sophiſta, cujus ſolertiam in omni genere opificii celebrat Apulejus in floridis.

Laſthenia Mantinea ex Arcadia, Laert. IV. 2. & III. 46. Clemens IV. Strom. p 523. Athenæus VII. p. 279. ubi male *Σαρδικῆς* pro *Ἀρκαδικῆς* & XII. p. 546 ubi Speuſippo per amatum notat è Dionyſii tyranni ad Speuſippum Epiſtolis.

His adde fœminam (niſi Arria eſt, de qva ſupra) cui Laertius vitas Philoſophorum inſcripſit & *Φιλοπλάτωνα* vocat, III. 47. tum *Theodoram*, cui Damaſcius inſcripſit vitam Iſidori, Phot. cod. 181.

CAPUT IV.

De Xenophonte Athenienſi.

De Xenophontis vita atque ætate 1. *Scriptorum ejus editorum notitia, cum variis obſervationibus.* 2. *Suppoſita illi ſcripta. Scripta item deperdita, & interpretes ejus deperditi.* 3. *Editiones.* 4.

XENOPHON Grylli (*a*) F. Erchieus ex tribu Ægeide Athenienſis, natus eſt Olymp. LXXXII. Adultior factus Socrati ſe in diſciplinam dedit, poſtea inſinuavit ſe in amicitiam Cyri junioris, eiqve Olymp. XCIV. 4. adverſus fratrem Artaxerxen profecto adfuit. Qvanqvam vero Cyrus in prælio iſthoc interficeretur, Xenophon tamen qvi decem millibus Græcorum (*b*) in auxilium illi miſſorum præerat, non

(*a*) Menagius p. 104. ad Laertium inter plures Xenophontes ab hoc diverſos (qvibus addendus Xenophon Solenſis à cane adamatus teſte Æliano lib. I. c 6. de animalibus, & Xenophon Siculus ineptus Sophiſta de qvo Philoſtratus p 511.) refert ex Chronico Alex ſive Paſchali p. 168. Xenophontem Orzylai F. Sed pro Orzylai legendum Grylli, ut Menagius ipſe pulchre obſervat. p. 100 b.

(*b*) Plutarch. Ageſilao p. 600. Alii etiam prælio interfuit Xenophon, ubi victis Athenienſibus Xenophontem eqvo delapſum videns Socrates, qvi jam ipſe eqvum amiſerat Xenophontem in humeros receptum per multa ſtadia portavit atqve eripuit, teſte Strabone IX. p. 403.

Digitized by Google

non modo in cornu qvo ſteterat, vicit, ſed etiam exercitum ſuum ab hoſtium vi & inſidiis tutum præſtitit,domumq;reduxit. AgeſilaoLacedæmoniorum Regi percharus,qvem etiam præceptis imbuit,teſte Cicerone 3 de Oratore c. 34. Ab Athenienſibus exilio damnatus eſt,atq; in Scilluntio prædio Elidis, *(c)* tum in Lepreo, atqve Corinthi *(d)* ſenectutem exegit,ibiq;hiſtorias,ad qvas idoneum illum Iſocrates *(e)* judicaverat,& alia ſcripta per otium compoſuit. Dictione uſus eſt,melle,ut ait Cicero, *(f)* dulciori,ita ut Muſa atq;apis Attica dictus fuerit, & Muſæ ipſæ Xenophontis ore locutæ viderentur, *(g)* atq; ab Ariſtide *(h)* aliisqve in exemplum ſtyli tenuis ſive ſimplicis elegantiſſimi ac vere Attici proponatur. In ſapientiæ ſtudio Socratis diſcipulus,atq; ut ait Euſebius XV.61. præparat. *Ἑταίρων γνωριμώτατος* fuit. Platonis æmulus *(i)* potius qvam amicus: elegantiarum *(k)* in armis præcipue ſtudioſus. Uxorem habuit Phileſiam, filios Diodorum, & qvi in pugna Mantinenſi fortiter pugnans cecidit *(l)* avo cognominem Gryllum. Obiit Corinthi Olymp. CV. 1. (ante Chriſtum CCCLX.) annos natus XC. ut teſtatur Lucianus in longævis,qvi in libro de ſcribenda Hiſtoria T. 1. p. 630. brevi ſed inſigni elogio eum vocat *δίκαιον συγγραφέα*, *idoneum ac dignum Hiſtoricum* (einen rechtſchaffenen Geſchicht-Schreiber) ita enim malo reddere,qvam *juſtum*, ut p. 704. *Ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων.* Sic apud Sopatrum in Hermogenem p. 22. extrem. *δίκαιος ῥήτωρ* è Platone, qvod mox exponitur *ῥήτωρ ἀγαθός.*

Scripta Xenophontis *(m)* hæc ad nos pervenerunt:

1. ΚΥ-

(c) Plutarch. de exilio p. 603. & 605.

(d) Laertius in Xenophontis vita lib. 2. Sect. 53.

(e) Photius cod 260.

(f) Cicero in Oratore c. IX. & XIX.

(g) Menag. p. 103. ad Laert. Attamen Helladius apud Photium cod. 279. p. 872. Xenophontem *Ἀττικισμοῦ νομοθέτην* haberi vetat.

(h) Ariſtides libro 2. [illegible] Rhetor. qvi eſt *περὶ ἀφελοῦς λόγου.*

(i) Vide ad Laert. III. [illegible]. Gellium XIV. 3. Athenæum XI. p. 504. ſeq. Ælianum III. 17. Var. Syncellum p. 255.

(k) Ælian. III. 24. Var.

(l) Laert. II. 52. & 54. Ælian. III. 3. Var.

(m) Laertius II. 56. ait Xenophontem ſcripſiſſe *βιβλία πρὸς τὰ τετταράκοντα.* Deinde enumerat ſolos illos libros, qvi hodie exſtant, & ſane proxime accedunt ad numerum qvadrageſimum, ſunt enim XXXVII. exceptis Epiſtolis. Menagius qvatuordecim ſola ſupereſſe, perperam ſcripſit, neqve enim Cyripædiam pro uno ſed pro octo computavit libris Laertius, atqve ita in aliis. Neqve valde audiendus Svidas, qvi ex Laertii loco obiter inſpecto Xenophonti tribuit libros plures, qvam XL.

1. ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ *de Cyri majoris, (qui Olymp. LVIII. 1. Croeſum vicit) vita ac diſciplina libri VIII.* opus lectu digniſſimum. Veteres qvidem nonnulli, ut Auſonius c. XXIX. Panegyrici, & plures è recentibus aſſenſerunt ſententiæ Ciceronis Platonem III. de legibus ſecuti, qvi lib. 1. Epiſt. 1. ad Q. Fratrem *Cyrus ille*, inqvit, *à Xenophonte non ad Hiſtoriæ fidem ſcriptus, ſed ad effigiem juſti imperii, cujus ſumma gravitas ab illo Philoſopho cum ſingulari comitate conjungitur, quos quidem libros non ſine cauſa noſter ille Africanus de manibus ponere non ſolebat.* Confer Menagii notas ad Laertii III. 34. p. 151. & Tho. Crenii T.III. Methodor., p. 379. Diſſertatio autem *Franciſci Carpentarii*, qvam huic ſententiæ Ciceronis oppoſuit, edita non eſt, qvod ſciam.

Latine interprete *Julio Gabriele Eugubino* cum ejus caſtigationibus prodiit Cyropædia Venet. 1569. 8. Laudat hanc verſionem Thom. Crenius Vir Cl. parte XI. animadverſ. p. 214. Deinde cum aliis qvibusdam per *Joach. Camerarium* Pariſ. 1572. 4. apud Wechelum. Et ante hos *Franciſco Philelpho* interprete. Bononiæ 1520. fol. & in editionibus Xenophontis latinis ac Græcolatinis Baſileenſibus, & H. Stephani.

Græce excuſa eſt Lovan. 1527. 4. & ex parte Lugd. Bat. 1623. 8. Integra Oxoniæ è theatro Sheldoniano A. 1679. 12.

Græcè & Latinè Lond. 1648. 8. Librum I. II. & V. latine etiam tranſtulit & notis illuſtravit *Joh. Caſelius.* Notæ *M. Antonii Mureti* prodiere Ingolſtadii 1602. 8.

Gallice vertit *Franciſcus Carpentarius* Pariſ. 1659. Amſt. 1661. 8.

Italice, Jacobus Poggius Bracciolini. Florentinus, in Tuſculano 1527. 8.

Anglice libros qvatuor priores *Franciſcus Digby*, poſteriores *Joh. Norris* Lond. 1685. 8. præmiſſa Xenophontis vita.

2. ΚΥΡΟΥ ἈΝΑΒΑΣΕΩΣ *de Cyri minoris expeditione* in Aſiam adverſus fratrem Artaxerxen Ol. XCIV 4. infeliciter ſuſcepta *libri VII.* à Xenophonte editi ſub nomine *Themiſtogenis Syracuſii* (n) ſi credimus Johanni Tzetzæ Chil. IV. hiſtor. 154. Sane Themiſtogenem de expeditione Cyri ſcripſiſſe affirmat Xenophon initio tertii libri de rebus Græcorum, cujus loci meminit etiam Svidas in Θεμιστογ. addens eundem & alia ſcripſiſſe de patria ſua. Huic expeditioni Xenophon ipſe interfuit præclari ducis partibus functus, & in ſuo cornu victor: licet Cyrus, cui

(n) Hinc forte dubitabant Andreas Maſius vir ſummus commentario in Joſuæ cap. 2. an hoc opus genuinus ſit fœtus Xenophontis, qvod ex Laertii II. 50. & 57. teſtimonio & ex ſtylo revincit Voſſius lib. I. c. de Hiſt. græcis.

cui opem ferebat, vinceretur. Confer, qvæ viri docti ad Ælian. III. 17. Var.

Ad imitationem hujus operis Xenophontei *Arrianus* Nicomedienſis, *Xenophon junior* dictus, ſcripſit libros VII. *ἀναβάσεως* Alexandri M. ut *Oneſicritus παιδείαν Ἀλεξάνδρου* compoſuerat Xenophontem imitatus, teſte Laertio VI. 84. De eo, qvod in hoc opere proœmium nullum præmittat Xenophon, vide Lucianum, qvomodo ſcribenda hiſtoria ſit, T. 1. p. 618. Latine vertit hos libros *Romulus Amuſæus*, ad Lud. Avilam Caroli V. Imp. cubicularium, Bonon. 1533. fol. & *Janus Laſcaris*. Gallice *Claudius Seiſſelius* Pariſ. 1529. fol. è latino (ut ipſe profitetur) Jani Laſcaris. Notæ *M. Antonii Mureti* viderunt lucem Ingolſtad. 1602. 8. Noviſſime *Nicolaus Perrotus Ablancurtius*, Pariſ. 1648. 8. qvam verſionem Menagius p. 103. ad Laertium ita celebrat, ut Xenophontem ipſum (cujus ſermonem Gratiæ finxiſſe dicuntur teſte Qvintiliano X. 1. Inſt.) elegantia viciſſe illi videatur Ablancurtius. Italice transtulit *Ludovicus Dominicus*, Venet. 1547. 8.

3. ἙΛΛΗΝΙΚΩ͂Ν, *de rebus Græcorum libri* VII. hiſtoria annorum XLVIII. deducta ab Olymp. XCII. 2. ut notavit etiam Diodorꝰ Sic. lib. XIII. p. 352. & lib. XV. p. 504. Primores qvidem libri duo hiſtoriam belli Peloponenſiaci ab anno XXI. in cujus Auguſto ineunte Thucydides deſinit, usq; ad finem perducunt, ad captas nempe à Lyſandro Athenas, Ol. XCIII. 4. Reliqvi qvinq; libri complectuntur rerum Græcarum & Perſicarum Hiſtoriam continuatam ad pugnam usqve Mantinenſem, qva victi ab Epaminonda (o) ſunt Spartani Ol. CIV. 2. Hoc Xenophontis opus *ἀκέφαλον* eſſe, ac præter proœmium deſiderari hiſtoriam biennii à fine ætatis anni XXI. belli Peloponenſiaci ad exitum æſtatis anni XXIII. contendit Uſſerius in Annalibus ad A. Per. Jul. 4303. & ante Uſſerium Sam. Petitus lib. I. Obſ. c. 12. Petavio aliter viſum, hic enim lib. X. de doctrina temporum c. 29. Xenophonti parachroniſmum biennii impingit. Ab utraq; ſententia alienus eſt *H. Dowellus*, cujus Annales Xenophontei cum Thucydideis Oxon. 1702. 4. excuſi his libris noſtri ſcriptoris eximiam lucem afferunt. In illis perinde, ut diſſ. VIII. de Cyclis p. 342. negat hiatum inter Thucydidem ac Xenophontem intercedere, nec Xenophontem in annorum ratione hallucinatum, ſed Olympiadum, tum Athenienſium Archontum, & Ephororum Lacedæmoniorum notationem Xenophonti additam eſſe ab aliena manu

K

(o) Graviter errat Vir doctus lib. I. c. 5. de Hiſt. gr. qvi Cyripædiam in hoc tempore deſinere aliud agens ſcribit.

manu, qvod obſervatum etiam Marſhamo Canonis Chronici Sæc. XVI. capite de prima Olympiade p. 487.

Hos libros Xenophontis ſub titulo Paralipomenon, Thucydidi *Græce* ſubjecit Aldus, A. 1502. fol. prodierunt & Græce Lovanii 1529. 4.

Compendio *latine* complexus eſt *Leonhardus Aretinus* in commentario rerum græcarum, ad eqvitem Angelum Acciarolum Lipſ. 1546. 8. & in Gronovii theſauro Antiqv. Græcar. Tom. IV.

Integros vertit *Bilibaldus Birckheimerus* editos cum præf. Thomæ Venatorii. Prodiit & *Gallice*: Hiſtoire de Thucydide & Xenophon par *Nic. Perrot d'Ablancourt* Pariſ. 1671. 8. tribus Volum. *Italicè*: Delle Guerre de Greci libri VII. tradotti dal idioma Greco nel Italiano da *Franciſco di Soldo Strozzi*, con la correttione, alla traduttione di *Ludovico Domenichi.* Venet. 1550. 4.

4. ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ, *De Rep. Lacedæmoniorum*, qvem librum Xenophonti noſtro abjudicavit Demetrius Magnes (qvi de Homonymis ſcriptoribus librum compoſuit) teſte Laertio II. 57. *Græce* lucem vidit cum Ariſtotelis Ethicis, Politicis & Oeconomicis, Baſil. apud Joh. Walderum. 8. Prodiit & ſeparatim Amſt. 1647. 8. *Latine* vertit *Franciſcus Philelphus* Bononiæ 1502. fol. & in editionibus latinis ac Græcolatinis Baſileenſibus, atqve H. Stephani. Poſt Philelphum tranſtulit & notis illuſtravit *Joach. Camerarius*, præmiſſa Xenophontis vita, Lipſ. 1543. 8. Pariſ. 1572. 8.

5. ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ, *De Rep. Athenienſium. Græce* hoc opuſculum, non ut in editionibus Operum Xenophontis integrum, ſed mutilum, neſcio qvomodo extrema parte libri Xenophontis περὶ πόρων adtexta, excuſum eſt poſt Ariſtotelis Ethica, Politica & Oeconomica, qvæ ſine temporis nota prodierunt apud Joh. Walderum, Baſileæ in 8.

Latine vertit & notis illuſtravit *Joach. Camerarius* Lipſ. 1543. 8. tranſtulit & *Seb. Caſtellio*, cujus verſio in editionibus Xenophontis Baſileenſibus atq; H. Stephani occurrit. Exſtat & liber uterq; Xenophontis, de Lacedæmoniorum & Athenienſium Rep. Gallice interprete G. P. apud Federicum Morellum Pariſ. 1579. 8.

6. ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ *Commentariorum de dictis & factis Socratis libri IV.* ad qvorum imitationem *Xenophon junior* ſive *Arrianus* Nicomedienſis ſcripſit libros qvatuor ἀπομνημονευμάτων Magiſtri ſui Epicteti. Ita autem vocavit Xenophon, qvæ ex ſermonibus Socratis annotavit. Laertius II. 48. Καὶ πρῶτος ὑποσημειωσάμενος τὰ λεγόμενα εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας. *Hephaſtionis* librum

librum περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος, qvem per plagium ille ſibi attribuerat, memorat Athenæus XV. p. 673. Etiam ſancta Evangelia de dictis & factis JESU CHRISTI Servatoris noſtri, Juſtinus Martyr Xenophontis vocabulo plus ſimplici vice appellat ἀπομνημονεύματα, ut obſervavit H. Dodvvellus diſſ. 1. ad Irenæum §. 40.

Prodierunt hi libri *Græce* Pariſ. 1559. 4. & ex *Joh. Caſelii* recenſione Roſtoch. 1589. 4.

Latine vertit *Beſſario* Cardinalis Nicenus ad Julianum Epiſcopum Cardinalem Tuſculanum Lovan. 1533. 4. qvæ translatio occurrit in editionibus Xenophontis Baſileenſibus & H. Stephani. *Joh. Caſelius* Roſtoch. 1576. 4.

Gallice, *Franciſcus Carpentarius*, qvi vitam qvoqve Socratis ſcripſit. Pariſ. —— & Amſt. 1699. 12. *Germanice* è Carpentarii liberiore verſione *Chriſtianus Thomaſius*, Halæ-Sax. 1693. 8. *Iſ. Fauſtii* diſſertatio præſide D. Jacobo Schallero in IV. libros memorabilium Socratis lucem vidit Argentorati A. 1650. Herculis cum voluptate & virtute colloqvium ex libro ſecundo Xenophontis, latino carmine expreſſit *Jo. Stigelius* Roſtoch. 1591. 8. Græco *Petrus Ivarus Borrichius* Lugd. Bat. 1595. 8.

7. ΣΩΚΡΆΤΟΥΣ ἈΠΟΛΟΓΊΑ, *Apologia Socratis ad Judices.*

Latine vertit *Leonh. Aretinus.* Bononiæ 1502. fol.

8. ΣΥΜΠΌΣΙΟΝ ΦΙΛΟΣΌΦΩΝ *Convivium Philoſophorum.* De iis qvæ adverſus temporum rationem in hoc libro finxiſſe Xenophon arguitur, vide Caſaubonum V. 17. ad Athenæi V. p. 216. Idem Athenæus alia qvædam in Xenophontis convivio reprehendit V. p. 187. ſq. Prodiit ſeparatim.

Græce Lovan. 1530. 4. Haganoæ 1531. 8.

Latine vertit *Janus Cornarius* Baſil. 1548. 8. & *Joh. Ribittus*, cujus verſio exſtat in editionibus Xenophontis Baſileenſibus & H. Stephani.

Gallice, *Tan. Faber*, Salmurii 1666. 12.

9. ΟἸΚΟΝΟΜΙΚῸΣ ΛΌΓΟΣ, *Oeconomicus liber*, qvem à juvene ſe translatum teſtatur *Cicero* 2. Officior. c. 24. Ex verſione illa cujus meminit & Hieronymus 2. in Rufin. ſervavit qvædam Cicero ipſe lib. de ſenectute, Columella, Macrobius, Donatus & Priſcianus, qvæ cum Græcis Xenophontis collata videre licet poſt H. Stephani Lexicon Ciceronianum p. 44-49.

Hic liber *græce* excuſus eſt cum Ariſtotelis Ethicis, Politicis & Oeconomicis, Baſileæ apud Joh. Walderum 8. Allegat præter alios Stobæus Serm. 83. ubi & *Bryſonis & Hieroclis* Oeconomicum laudat.

E recentioribus *latine* vertit *Raphael Volaterranus*, dicavitqve Titæ Minutiæ. Exſtat ad calcem commentariorum urbanorum Pariſ. 1515. fol. & in editionibus Xenophontis græco-latinis Baſileenſi & H. Stephani.

Gallice Stephanus Boetius Pariſ. 1572. 8.

10. ἈΓΗΣΊΛΑΟΣ, de Ageſilai Regis Lacedæmonior. laudibus, de qvo Thucydides, Nepos, Plutarchus, Juſtinus & alii. Cicero V. Epiſt. ad Lucceium 12. *Nec minus eſt Spartiates Ageſilaus ille perhibendus, qui neque pictam neque fictam imaginem ſuam paſſus eſt eſſe, quam qui in eo genere laborarunt. Unus enim Xenophontis libellus in eo Rege laudando facile omnes imagines omnium, ſtatuasque ſuperavit.* Confer Plutarchum in Pompejo f. 663. Themiſtium Orat. 2. p. 27. edit. Harduini.

Latine vertit *Franciſcus Philelphus*. Bononiæ 1502. fol.

Gallice, *Franciſcus Carpentarius*, ad calcem Cyropædiæ. Pariſ. 1659. Amſt. 1661. 8.

11. ἹΈΡΩΝ ἢ Τύραννος, *Dialogus Simonidis cum Hierone* primo (qvi fratri Geloni in regno ſuccedens Syracuſas in poteſtate habuit ab Olymp. LXXV. 2 ad LXXVIII. 2.) docens miſeram eſſe præ privatis Regum, nedum Tyrannorum conditionem: & qvæ facienda ſint Regibus, ut minus miſeri ſint, & à ſubjectis ſuis non diligantur ſed amentur.

Latine vertit *Leonh. Aretinus*. Bononiæ 1502. fol. & *Eraſmus*, Baſil. 1530. 8. & Tomo IV. Opp. Eraſmi, atq; in editionibus Xenophontis Baſileenſibus & H. Stephani. *Gallice* Jacobus Miffant. Pariſ. 1550. 8.

12. ΠΌΡΟΙ ἢ περὶ προσόδων. *De proventibus* argentifodinis & vectigalibus terræ Atticæ, commerciisqve promovendis & augendis Reip. reditibusqve atqve civibus. • Male περὶ πόρων interpres Laertii II. 57. reddit de *ſeminibus*, qvaſi περὶ σπόρων legiſſet. Latine per *Joach. Camerarium* Pariſ 1572. 4. Transtulit & *Joh. Ribittus*, cujus verſio in edit. Xenophontis Baſil. & H. Stephani

13. ΠΕΡΙ` ἹΠΠΙΚΗ͂Σ, *de re equeſtri.* In hoc Xenophon teſtatur ſe ſcribere, qvæ *Simon* * (Athenienſis in ſuo *de equitatu* libro, qvem laudant Plinius II. 4. Hippiatrica & Svidas) minus perfecte tradiderat.

Transtulit *Joach. Camerarius* Pariſ. 1572. 4 *Joh.* vero *Leunclavius* bis; prior verſio Taurini edita, altera in editione Sylburgiana exſtat græcis ad latus adjuncta, priore rejecta ad libri calcem.

ἹΠΠΑ-

* Svidæ *Cimon*, in Ἀδελφός & Κίμων, male. Vide eundem Svidam in τρίβη & Meurſium Bibl. Atticæ p. 1461.

14. ἹΠΠΑΡΧΙΚΌΣ, *de præfectura* ſive *diſciplina equeſtri*, ad filium, eqvitum Athenis præfectum. Latine vertit & notis illuſtravit *Joach. Camerarius*, Lipſ. 1543. 8. At *Joh. Ribitti* verſio occurrit in editionibus Xenophontis Baſil. & H. Stephani.

15. ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΌΣ, *de Venatione.* Themiſtius Orat. 19. nonnihil ex hoc Xenophontis majoris libro laudans auctorem vocat τὸν πάντα σοφόν. Qvæ vero auctor prætermiſit, ſupplevit *Xenophon junior* ſive *Arrianus* Nicomedienſis in libro ejusd. argumenti, de qvo infra ſuo loco.

Latine vertit *Omnibonus Leonicenus*, Bononiæ 1502. fol.

16. Qvædam EPISTOLARUM Xenophontis fragmenta à Stobæo ſervata, è Conradi Geſneri verſione editioni ſuæ adjunxit H. Stephanus. Illas ad Æſchinem & Critonem transtulit etiam Joh. Caſelius. Locum ex Epiſtola ad Æſchinem profert Euſebius XV. 12. præparat.

De aliis EPISTOLIS Xenophonti tributis & ab Allatio editis dixi lib. 2. c. 10. §. 35.

Thucydidis qvoq; hiſtoriam à Xenophonte noſtro in lucem prolatam dixi lib. II. c. 25. §. 5. (è Laertii II.) & Scholia Græca in Thucydidem, à nonnullis tribui neſcio cui Xenophonti. Ibid. §. 6.

III. Suppoſita Xenophonti.

Prætereo libellum Xenophontis noſtri nomini ſuppoſitum ab *Annio Viterbienſi*, qvi inſcribitur ÆQUIVOCA, & latine prodiit cum aliis ejus furfuris ſcriptis, & Annii commentariis, Romæ 1499. 4. Vide ſi placet qvæ de his dicta ſunt in Bibliotheca latina.

Xenophontis ſcripta deperdita.

Βίοι φιλοσόφων. Svid. in Ξενοφῶν. niſi tamen falſus Svidas. Vide Jonſium lib. 1. c. 7. Menagium ad Laert. II. 48.

περὶ ἀληθείας. Pollux VI. 33.

Τέχναι ῥητορικαί Pollux ibid.

Ἀναμετρήσεις verò τῶν ὅλων Stephano Byz. in ὠρωπὸς laudatæ ſunt Xenophontis Lampſaceni, Geographi, Plinio plus ſimplici vice ac Solino memorati. *Periplum* vocat illud opus Plinius III. 48. Hiſt. & Valerius Max. VIII. 13.

Interpretes Xenophontis deperditi.

Longini τὰ περὶ Ξενοφῶντος, & qvod Svidas memorat *Zenonis* Citiei ὑπόμνημα εἰς Ξενοφῶντα, itidem intercidit, perinde ut *Heronis* ὑπόμνημα & *Ælii Harpocrationis* περὶ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι λέξεων, & Hephæſtionis liber de Antiphonte, cujus mentio apud Xenophontem in libris de dictis & factis Socratis.

IV. Editiones Xenophontis.

GRÆCÆ:

Venetiis apud Aldum A. 1525. fol.

Florentiæ apud hæredes Juntæ A. 1527. fol. qvæ editio è codice Vincentii Ruſtici emendata fuit in Bibl. Petri Francii.

Ex recognitione *Seb. Caſtellionis*, cum indice locuplete & *Phil. Melanchthonis* de Xenophontis laudibus præfatione. Baſil. 1540. 8. 2. Volum. apud Iſingrinium, & Halæ Suevor. apud Brubachium.

Henr. Stephani A. 1561. è Bibl. Huldrici Fuggeri fol. qvam editionem nitidiſſimam è MS. Pariſienſi à viro docto caſtigatam habuit Petrus Francius.

LATINÆ.

Pleraqve Xenophontis ſcripta ex variorum interpretatione, cum præfat. *Philippi Beroaldi*, Bononiæ 1502. fol.

Xenophon è variorum translatione, cum præfat. *Andreæ Cratandri*, Baſil. 1534. fol. & ibidem A. 1545. fol. apud Iſingrinium, qvæ plenior eſt editio & elegantior, cum præfat. *Albani Torini* Vitodurani, recuſa deinceps A. 1550. 8. & Lugd. 1551. 12.

Ex verſione *Joh. Leunclavii* per *Æmilium Portum* recognita Francof. 1595. 8.

GRÆCOLATINÆ.

Baſileenſis A. 1568. fol. apud hæredes Nicolai Brylingeri, cum variorum interpretatione. Apud eundem Nic. Brylingerum 1559. fol. excuſæ ſunt *Joh. Brodæi* Turonenſis notæ in Xenophontem.

Cum verſione *Joh. Leunclavii* Baſil 1569. apud Tho. Guarinũ, qvæ editio dicata Johanni Caſimiro Comiti Palatino ad Rhenum: & 1577. fol.

H. Stephani A. 1581. fol. græca exhibens ſeparatim excuſa cum variis lect. in margine & notis Stephani ad calcem voluminis rejectis. Latina itidem ſeparatim è variorum interpretatione, cui præfigitur H. Stephani Oratio *de conjungendis cum Marte Muſis exemplo Xenophontis*, & Epiſtola tertia *Chionis* à Stephano latine verſa.

Ex recenſione tertia, & cum verſione, notis, gloſſis, ac Chronologia *Joh. Leunclavii* Amelburni, Francof. 1594. (qvibusdam exemplaribus præfixus numerus 1596.) fol. apud Wechel. cura Frid. Sylburgii, qvi Leunclavio jam defuncto præfationem operi præfixit. Adjectæ ſunt *Æmilii Porti* * in totum Xenophontem annotationes, & index græ-

* Franciſci Porti commentarius in varia Xenophontis opuſcula lucem vidit Morgiis A. 1586 4.

græcarum vocum phraſiumqve,cum latina interpretatione: Præmiſſa etiam Xenophontis vita à Leunclavio ſcripta, tum vocabula Xenophonti vel peculiaria,vel cum Herodoto ac Thucydide ſic communia, ut poetica magis ſint, collecta ordine Alphabeti ab H. Stephano.

Pariſienſis A. 1625. fol. qvæ Wechelianam ad verbum refert.

Oxonienſis Anni 1703. 8. è theatro Sheldoniano, qvinqve voluminibus, edente *Edvardo Wells*, qvi eam IV. tabulis Geographicis ornavit, dicavitqve illuſtri Viro H Aldrich. Leunclavii verſionem paucis in locis caſtigatam non ex adverſo græci textus collocari fecit, ſed ſingulis paginis, ut in Thucydide Hudſoniano & aliis qvibusdam libris factum, ſubſtravit. Græca nitide excuſa ſunt, & capitibus ſectionibusqve ab editore diſtincta. Tomus 1. exhibet Cyropædiam, ſecundus Cyri junioris Anabaſin, tertius libros de rebus græcorum cum Chronologia Xenophontea *H. Dodwelli*. Qvartus Apomnemonevmata & Apologiam Socratis, tum Oeconomicum & fragmenta Oeconomicorum Ciceronis. Qvintus ſcripta reliqva, de re eqveſtri, de magiſterio eqvitum, de venatione: Epiſtolarum fragmenta, Veterum de Xenophonte teſtimonia, Regum Perſicorum ad Xenophontis Hiſt. ſpectantium ſeriem Chronologicam, ac deniqve indicem rerum ac verborum.

Gallica verſio Claudii Seyſſelii & aliorum, præſcripto typographi vel correctoris ſpeciminum typographicorum nomine, Pyramo de Candole, Colon. 1613. fol. Cyropædia per Jacobum Conteſium Vintemillium. Pariſ. 1547. 4.

Italica Marci Antonii Gandini. Venet. 1587. 4.

CAPUT V.

De Eudoxo, & aliis quibusdam Aſtronomis antiqviſſimis.

Theophraſti & Eudemi Hiſtoria Aſtrologica 1. *Recentium ſcriptorum de hoc argumento commentationes.* 2. *Brevis hiſtoria Mythica Aſtronomiæ.* 3. *De Heſiodo, Thalete, Phoco Samio, Pythagora, Empedocle, Oenopide, Bolo, Philolao, Timæo, Niceta, Pythagoreis. De Anaximandro ac Democrito.* 4. *De Matriceta ac Cleoſtrato Tenedio.* 5. *De Harpalo.* 6. *De Metone ejusque præceptore Phaino.* 7. *De Euctemone, Nautele, Mne-*

Mneſiſtrato, Alcmaone, Aſtere, Philippo Medmao atque Epigene Byzantio. 8. *De Eudoxo ejusque ſcriptis.* 9. *De Helicone ac Callippo Cyzicenis.* 10. *De Ariſtotele, Theophraſto, Ariſtyllo ac Timocharide, & Doſitheo Coloneo.* 11. *Magna Syntaxis Ptolemai & parvus Alexandrinorum* Ἀστρονόμος. 12. *De Euclide & AVTOLYCO Pitanao.* 13. *ARISTARCHO Samio.* 14. *HYPSICLE Alexandrino.* 15. *THEODOSIO Tripolita.* 16. *MENELAO.* 17. *Arato, Manethone, Conone.* 18. *De Archimede, Eratoſthene & HIPPARCHO.* 19. *Dionyſii Petavii Uranologium. ibid. De GEMINO Rhodio.* 20. *De Areta Dyrrhachino, Charimandro, Andromacho, Soſigene, Agrippa & THEONE Smyrnao, Theone item & Pappo Alexandrinis.* 21. *De CLEOMEDE ac Proclo.* 22. *De ACHILLE Tatio ac Theodoro Meliteniota.* 23.

JAmpridem Plinius indiligentiam ſcriptorum in annotandis Aſtronomorum veterum inventis & obſervationibus indignatus eſt jure merito, cum contrà tot exſtiterint paſſim, & exſtent, qvi dehoneſtamenta ac faces generis humani Tyrannos, barbaraqve eorum & truculentia geſta celebrarent, ac cum magno ſtudio poſteris traderent. *Non ſumus profectò*, inqvit, *grati erga eos, qui labore curaque lucem nobis aperuere in hac luce : miraq́ʒ ingenii humani peſte ſanguinem & cades condere annalibus* (a) *juvat, ut ſcelera hominum noſcantur, mundi ipſius ignaris.* lib. II. Hiſt. Natural. cap. 9. Magis etiam lugenda nobis eſt jactura ſcriptorum hujuscemodi, ſi qvæ etiam fuerunt, pauciſſimorum, qvalis à veteribus celebratur *Theophraſti* (b) atqve *Eudemi* (c) Rhodii Ἀστρολογικὴ ἱστορία, qvibus perditis accidit ſane, ut perexiguam plane memoriam habeamus de felicibus illis animis, divinisq; eorum obſervationibus,

- - - quibus (d) hac cognoſcere primis,
Inque domos ſuperas ſcandere cura fuit.

II. Pauca omnino ſunt, licet non indiligenter ex Antiqvitate conqviſita, qvæ de hoc argumento congeſſere Petrus Gaſſendus (e) in prolegomenis ad vitam Nobiliſſimi Tychonis, Voſſius de ſcientiis Mathematicis cap. XXII. ſeq. Lucius Barettus ſive Albertus Curtius in Cœ-

(a) Confer Senecæ præf. ad lib III. Qvæſt. Natural.
(b) Laertius V. 50. & videtur reſpicere, Theopraſtum laudans, Simplicius in 2. de cœlo.
(c) Laertius I. 23. Theo Smyrnæus, Clemens I. Strom. p. 302. Proclus ad Euclid. Simplicius &c.
(d) Ovid. I. faſtor. 297.
(e) Tomo V. Opp.

Cœleſti Hiſtoria, Bullialdus in Prolegomenis ad Aſtronomiæ Philolaicæ fundamenta explicata atq; aſſerta, & Jo. Hevelius præfat. ad Tom. priorem Machinæ Cœleſtis: neq; horum induſtriæ multa adjici a me poſſe intelligo. De antiqvioribus tamen Aſtrologis, illis præcipue qvorum vel ſcripta vel inventa præclara celebrantur, nonnulla hoc loco referre, inſtituto meo congruens eſſe exiſtimavi, etiam poſt editos Catalogos Aſtrologorum, qvos dederunt Henr. Ranzovius, Lucas Gauricus, Henricus Brucæus, Chriſtophorus Clavius, Joſephus Blancanus, & Vir. Clariſſ. Edvardus Sherburne.

III. Tanqvam incerta admodum prætereo, qvæ uti de Adami, Henochi, Noemi, Abrahami & aliorum Patriarcharum, *(f)* ita de Aſtronomica ſcientia feruntur vel *Andubarii* *(g)* cujusdam, qvi circa Phalegi tempora Indis primus Aſtronomiam ſcripſiſſe traditur, vel Ægyptiorum *Hermetis* *(h)* ſive *Theutis, Æſculapii, Anubiiq; Helii, Heliadarumque Rhodiorum* *(i)* antiqviſſimorum, à qvibus Ægyptii ipſi aſtrorum ſcientiam accepiſſe dicuntur, licet Ægyptios primos cœlum ſcrutari & metiri auſos ait Macrobius lib. I. c. XXI. in ſomnium Scip. vel *Urani* *(k)* ſive *Cœli*, ſiderum obſervatoris præcipui, qvi poſtea *Olympus* dictus fuit: vel *Atlantis* Phrygis *(l)* qvi Sphæram reperit primus, vertice cœlum dictus propterea conterere: *(m)* *Japetique* & *Heſperi*, Atlantis F. tum *Saturni, Titanis, Cephei, Atreique*, qvi primus *(n)* rationem Eclipſeos Solis apud Mycenas obſervaſſe, & ſeptem errantia ſidera motu contrario totius cœli gyrationi ferri *(o)* primus notaſſe traditur: vel *Hyperionis* *(p)*

L qvi

(f) De his dixi in libro de Pſeudepigraphis Propheticis.

(g) Chronicon Paſchale p. 36. *ἐν τοῖς χρόνοις τῆς πυργοποιΐας ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀρφαξὰδ ἀνήρ τις Ἰνδὸς ἀνεφάνη σοφὸς Ἀστρονόμος ὀνόματι Ἀνδουβάριος ὃς καὶ συνέγραψε πρῶτος Ἰνδοῖς Ἀστρονομίαν.* Gemina legi apud Cedrenum & in Chronico MS. Simeonis Logothetæ, jam notavit Cangius in notis.

(h) Arnob 2. adverſus Gentes p 92. Et qvæ de Hermetis Aſtrologica ſcientia notavi ſupra lib. I. c. XII. §. 9. Anubii mentio apud Julium Firmicum. Confer Marshamum Canonis Chronici p. 480. edit. Lipſienſ.

(i) Diodorus Sic lib. V. p 227. Voſſius de ſcientiis Math. p. 144.

(k) Diodorus p. 221.

(l) Diodorus Sic. lib. III p. 135. IV. p. 163. Plinius III. 8. Hiſt & 56. Heraclitus c. 4. Incredibil. Suidas in Ὦχος, Iſidorus III. 24. Orig.

(m) Euripides Jone ſub init. Sidonius Panegyrico Aviti v. 4. Ariſtoteles II. 1. de Cœlo, Piſides Hexaem. v. 116. ſeq. Confer Lambecii prodromum Hiſt. literariæ p. 131. ſeq. Obiter nota, qvod Atlas Manichæorum de qvo Epiphanius T[illegible].639. eſt ſidus Saturni.

(n) Hygin. Fab. CCLVIII. Servius ad Æneid I. 572. Schol. Horatii Cruquianus p. 625.

(o) Joh Philoponus in 1. Meteorolog. p. 182. Achilles Tatius Iſagoge in Aratum c. 1.

(p) Diodorus Sic. lib. V. p. 231.

qvi Solem, vel *Endymionis* Caris (*q*) qvi lunæ curſum diligentiſſime fertur eſſe contemplatus: vel *Chironis* (*r*) deniqve, ejusqve filiæ *Hippes*, (*s*) præterea *Zoroaſtris*, (*t*) *Orpheique*, (*u*) & ab Atlante edocti *Herculis*, (*x*) tum *Hoſtanis*, (*y*) *Aſtræi*, (*z*) *Promethei* (*a*) atqve *Palamedis*. (*b*)

IV. De HESIODI ἀστρικῇ βίβλῳ dixi lib. II. cap. VIII. §. 17. Præter qvem primus de re Aſtrologica inter Græcos ſcripſiſſe traditur THALES Mileſius, ναυτικὴν ſcilicet Ἀστρολογίαν (qvam alii ad PHOCUM Samium auctorem retulerunt) & περὶ τροπῆς καὶ ἰσημερίας, *de Solſtitio & æquinoctio.* Alii nihil ſcripſiſſe Thaletem contendunt, ut notavi l. I. cap. XXXV. §. 3. Prædictas ab eo eclipſes, (Plin. II. 12. Hiſt.) & alia qvædam inventa ejus Aſtrologica refert Laertius lib. I. ſect. 23. & 24. (ad qvem conferendæ virorum doctorum, Menagii præſertim, notæ) & Achilles Tatius in Iſagoge ad Aratum. De PYTHAGORA, qvi terram circa ſolem moveri tradidit, dixi lib. I. cap. XX. §. 9. Idem Obſervavit eandem eſſe ſtellam Heſperum ac Luciferum, teſte Laertio VIII. 14. & dari Antipodas id. 26. EMPEDOCLIS Pythagorei Sphæram exhibui lib. II. cap. 12. ac de Pythagoricis cæteris qvi Aſtrologicam diſciplinam illuſtrarunt, OENOPIDE, BOLO, PHILOLAO, TIMÆO, NICETA &c. egi cap. XIII. De ANAXIMANDRI Mileſii iinventis Aſtronomicis videndus idem Laertius II. 1. & 2. ubi docet Sphæram qvoqve conſtruxiſſe, & Gnomonem ſolarium atqve horoſcopia compoſuiſſe. Confer ſi placet Voſſium de ſcientiis Mathematicis p. 146. ſeq. & qvæ notavi ſupra lib. II. c. XXIII. §. 8. ac qvæ de DEMOCRITO §. 5.

V. De MATRICETA Methymnæo, CLEOSTRATO Tenedio, ac PHAINO Athenienſi præceptore Metonis, non prætereundus locus Theophraſti in libro de ſignis aqvarum ac ventorum: διὸ καὶ ἀγαθοὶ γεγένηνται κατὰ τόπους Ἀστρονόμοι, οἷον ΜΑΤΡΙΚΕΤΑΣ ἐν Μηθύμνῃ ἀπὸ τοῦ Λεπετύμνου, καὶ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΣ ἐν Τενέδῳ ἀπὸ τῆς Ἴδης, καὶ ΦΑΕΙΝΟΣ Ἀθήνησιν

(*q*) Harduinus ad Plinii Hiſt. II. 9. p. 159. Tzetzes Chil. II. v. 877.
(*r*) Clemens I. Strom p. 306.
(*s*) Cyrillus Alex IV. contra Julian. p. 134. edit. Illuſtris Spannhemii.
(*t*) Suidas in Ἀστρολογία, & qvæ notavi ſupra lib. 1. c. XXXVI. §. 5.
(*u*) Supra lib. I. c. XX. §. 7. ſeq. Meminit & Orphei inter Aſtrologos Julius Firmicus,
(*x*) Clemens loco laudato. Tzetzes Chil. II. Hiſt. 399.
(*y*) Suid. in Ἀστρολο[illegible]
(*z*) Aratus v. 98. Confer. Achillem Tatium loco laudato.
(*a*) Æſchylus prometheo v. 456. ſeq.
(*b*) Sophocles apud Achillem Tatium c. 1. Iſagoges in Aratum.

σιν ἀπὸ τοῦ Λυκαμβηττοῦ τὰ περὶ τὰς τροπὰς συνεῖδε, παρ' οὗ ΜΕΤΩΝ ἀκούσας τὸν τοῦ ἑνὸς δέοντα εἴκοσιν ἐνιαυτὸν συνέταξε. Ἦν δὲ ὁ μὲν Φαεινὸς μέτοικος Ἀθήνησιν, ὁ δὲ Μέτων Ἀθηναῖος. Καὶ ἄλλοι δὲ οὕτω τὸν τρόπον ἠστρολόγησαν. *Cleoſtratus* qvidem iſte, primus, ut ferunt, auctor ὀκταετηρίδος ſive *periodi octo annorum* fuit teſte Cenſorino c. XVIII. de qva agunt Scaliger II. de emendat. temporum p. 64. & Scaligerum oppugnans Petavius II. 2. ſq. magni operis Chronologici, tum H. Dodvvellus de Cyclis Græcorum p. 180, qvi Octaeteridem primam Cleoſtrati auſpicatur ab Olympiadis LIX. initio, ut Scaliger ab Olympiad. LXI. Apud Voſſium autem de ſcientiis Mathematicis c. XXXII. §. 11. p. 151. perperam editum eſt Octaeteridem illam fuiſſe annorum cIↃ cIↃ cxxxII pro dierum cIↃ cIↃ Iↄ ccccxxII. Plinius II. 8. Hiſt. *Obliquitatem ſigniferi intellexiſſe, hoc eſt rerum fores aperuiſſe Anaximander Mileſius traditur primus Olympiade LVIII. Signa deinde in eo* CLEOSTRATUS, *& prima arietis & Sagittarii. Sphæram ipſam* (ſine Zodiaco & ſignis) *ante multo Atlas.* Male ex hoc loco Plinii Rob. Stephanus (c) affirmat Cleoſtratum primum de ſignis cœleſtibus ſcripſiſſe. Hyginus lib. II. Poetic. Aſtronom. cap. 13. *Hos autem hædos Cleoſtratus Tenedius dicitur primus inter ſidera oſtendiſſe.* Perperam Leoſtratus vocatur à Cornelio Vitellio Tom. 1. facis artium Gruterianæ pag. 644. & Nicolao Loenſi VIII. 22. Epiphyllidum, id. T. V. part. 2. pag. 616.

VI. Cleoſtratum ſecutus eſt HARPALUS, de cujus *Octaeteride* dierum cIↃ cIↃ Iↄ ccccxxIv. conſulendi Scaliger II. de emendat. temporum p. 66. ſeq. Petavius II. 4. ſeq. doctrinæ temporum, ac Dodvvellus de Cyclis diſſ. III. ſect. 30. qvi contra veterum, ut videtur, teſtimonia *Heccadecaetericum* Cyclum Harpalo tribuit, initio capto à die ſexto Februarii Anno Romæ conditæ CCLXIII. Olympiad. LXXI. 1. Meminit Harpali Plinius indice libri XVIII. Cenſorinus cap. XVIII. & XIX. (qvi teſtatur annum fuiſſe Harpalo dierum CCCLXV. & horarum æqvinoctialium XIII. (d) Avienus in Arateis prognoſticis v. 44. qvi *Cyclum novem annorum* ab Harpalo inventum docet, non novem ſolidis conſtantem annis, ſed nono qvoqve anno redeuntem in orbem. Alius fuit Harpalus è ducibus Alexandri M. de qvo evolves, ſi placet,

 Le-

(c) In elucidario, cujus eſt mihi edito Colonienſis A. 1543. 8. Idem de Cleoſtrato legas in Caroli Stephani dictionario etiam poſtremæ editonis à Nic. Loydio recenſitæ.

(d) Scaliger legit XII.

Lexicon clariſſimi Baylii. Hujus mentio apud Plutarchum III. 2. Sympoſ.

VII. METON Leuconeus Athenienſis, Pauſaniæ F. diſcipulus Phaini (e) Athenis præclarum *Enneadecaeteridis* inventum edidit, auſpicatus à Solſtitio ſive die *X*III menſis Scirrophorionis (qvi Junio & Julio reſpondet) Olymp. L*XXX*VI 4. teſte Diodoro Sic. *X*II. pag. 305. Meminit Ariſtophanes avibus v. 998. & Aratus διοσημείων v. 21. ad qvæ loca adeundi Scholiaſtæ. Videndus & Tzetzes *X*II. hiſt. 399. & qvæ viri docti ad Ælian. *X* 7. Var. Andreas Schottus ad appendicem proverbiorum Vaticanam p. 296. Nic. Loenſis VIII. 22. Epiphyllidum, T. V. facis Artium Gruterianæ parte 2. p. 613. ſeq. & Aldus Manutius Pauli F. de qvæſitis per Epiſt. lib. I. qvæſt. 6. T. IV. facis Artium p. 204 ſeq. qvi è Livii lib. I. c. 19. contendit Enneadecateridem hanc diu ante Metonem perſpectam fuiſſe *Numa Pompilio.* Sed alius omnino ille Numæ Cyclus fuit, ut jam animadverſum Viris doctiſſimis. At de Metonis Cyclo dierum 6940. præ cæteris conſulere operæ pretium eſt triumviros Chronologiæ principes Scaligerum II. de emendatione temporum p. 72. ſeq & lib. V. p. 409. Petavium lib. II c. 9. ſeq. de Doctrina temporum & Dodvvellum diſſ. I. de Cyclis, qvi uſu civili etiam probatam Metonicam Ennadecaterida fuiſſe dis putat, & de majore ejus *Periodo annorum CLII.* conjecturam ſuam affert p. 59 ſeq. Δωδεκετηρίδας per errorem Metoni tribuit Tzetzes Chil. II. v. 884. De *Horologio* Metonis *Solari* vide ſi lubet Scalignrum ad III. Manilii p. 22. Salmaſium ad Solin. p. 740. ſeq & Petavium VII. 8. diſſ. Uranolog. Solſtitia à Metone obſervata & inſcripta columnis memorat Ælianus *X* 7. Var. Vide & Ptolemæi magnam Syntaxin III. 2 p. 62. & qvæ de apparentiis ſiderum à Metone notatis refert idem Ptolemæus in Φάσεσι ἀπλανῶν & Geminus c. ult. Iſagoges. Adhuc in vivis fuit Meton Olymp. *X*CI. $\frac{3}{4}$ cum in Siciliam ſolveret claſſis Athenienſis. Vide Ælianum *X*III. 12. Var.

VIII. Metonis æqvalis fuit EUCTEMON Athenienſis, cum qvo Solſtitia obſervavit circa Olymp. L*XXV*II. 1. Adde ſi placet Ptolemæi magnam Syntaxin III. 2. p. 62 & ejusdem Φάσεις ἀπλανῶν, è qvibus conſtat eum Athenis & in Cycladibus inq, Macedonia ac Thracia aſtris con-

(e) Theophraſtus in loco laudato paulo ante §. 5. Mentio hujus Phaini etiam apud Vitruvium IX. 7. At enim Aratus v. 741. Ἐννεακαίδεκα κύκλα φαεινοῦ ἠελίοιο non tribuit Enneadecateridem Phaino *Eleo* Metonis præceptori, ut miror legere Salmaſium p 641. ad Solin. Neque enim Eleus fuit Phainus, ſed legendum ἠελίοιο φαεινοῦ, *ſplendidi ſolis.* Confer Petavium VI. 9. diſſ. ad Uranolog.

conſiderandis operam dediſſe. Vide & Gemini Iſagogen c. *XVI*. Meminit Euctemonis hujus præter Plinium Vitruvius I*X*.7. ex Joſephi Scaligeri emendatione, (cum antea legeretur Eudæmon) & Avienus in ora maritima v.40. 337. 350. &c. Alius Euctemon Rhetor apud Senecam controverſ. Inter perantiqvos Aſtrologos etiam à Cenſorino c. *XVIII* memorantur NAUTELES, & MNESISTRATUS, dubito an idem, à qvo Mneſiſtratioi Philoſophos voluptatis patronos dictos refert Athenæus VII.5. Æqvinoctia ab ALCMÆONE & Menone (leg. Metone) obſervata laudat Simplicius in 2. de Cœlo ſect. 46. Hunc eundem exiſtimo Alcmæonem de qvo dixi inter Pythagoreos lib. II. c. *XIII*. ASTER qvidam, cum qvo PLATO Aſtrologiæ operam dedit, memoratur apud Laertium III 29. PHILIPPUS Medmeus (è Medama Bruttiorum opido) Italus, Platonis diſcipulus * qvi in Peloponneſo & Locride ſidera diligenter contemplatus eſt, ut patet ex obſervationibus ejus qvibus uſi Hipparchus, Geminus, Ptolemæus. Laudatur & à Vitruvio I*X*. 7. Plinio, Plutarcho qvod non liceat ſuaviter vivere ſecundum Epicurum p. 1093. Confer Petavii Uranolog. diſſ. IV. cap. I*X*. De ventis ſcripſiſſe teſtatur Stephanus in *Μέδμα*. Antiqvioribus hiſce Aſtrologis jungendus etiam EPIGENES Byzantius Gnomonicus eſt, qvi apud Chaldæos affirmabat ſe ſtuduiſſe, & de Cometis nonnulla tradidit. (S. VII 3. Nat. qvæſt.) tum retulit Babylonios Iↄccxx. annorum obſervationes laterculis coctilibus inſcriptas habuiſſe (Plin. VII.56. hiſt qvi *auctorem gravem imprimis* appellat.) Laudat ſemel iterumqve Cenſorinus. Alius (1) Epigenes Rhodius qvi de re ruſtica allegatur à Varrone & Columella. (2) Epigenes Athenienſis coactus *τριηραρχεῖν*, de qvo apud Suidam. (3) Epigenes Comicus & Tragicus, patria Sycyonius de qvo dixi lib. II. cap. *XIX*. Epigenem qvendam Socraticis accenſet Jonſius p. 84.

I*X*. EUDOXUS Æſchinis F. Cnidius , Archytæ Pythagorei, Philiſtionis Medici ac Platonis auditor, Aſtrologus non minus inſignis qvam Geometra, Medicus & legiſlator inclytus fuit, circa Olympiad. CIII. De eo *Phanocriti* liber Athenæo VII. p. 276. laudatus intercidit. Conſulendus interim Laertius VIII. 76. ſeq.

Eudoxi *Ἀστρονομία δι᾽ ἐπῶν* à Suida memoratur, qvi in eo fallitur qvod Eudoxum Poetam facit, nam qvæ ex eo allegat Hipparchus, proſa decurrunt, & Aratus qvi Phænomena verſibus ſcripſit, Eudoxum potiſſimum

(*) Proclus 2. in l. Euclidis p. 19. *Φίλιππος ὁ Μεδμαῖος Πλάτωνος ὢν μαθητὴς καὶ ὑπ᾽ ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα.* Meminit ejus iterum p 80.

ſimum ſecutus eſt, juſſus ab Antigono Rege Ἔνδοξον ἐνδοξότερον facere, hoc eſt proſam ejus carmine reddere amœniorem. Idem Hipparchus l.1. in Aratum teſtatur duos libros Eudoxi nomine exſtitiſſe, in multis invicem conſpirantes, qvorum uni titulus ἔνοπτρον, (κάτοπτρον auctori Vitæ Arati) alteri Φαινόμενα. Reſpicit idem opus Eudoxum laudans Geminus, & Vitruvius *IX.7.* Ptolemæus in Φάσεσι ἀπλανῶν, Avienus in Arateis Phænomenis v. 53. & 102. De Cometis nihil tradidiſſe notat Seneca nat. VII. 3. qvæſt.

Eudoxi *Octaeteris* ſive *periodus octo annorum.* Laert. VIII. 87. Cenſorinus c. *XVIII.* Suidas &c. Reſpicit & Lucanus *X.* 187.

Nec meus Eudoxi vincetur faſtibus annus.

De Eudoxi Octaeteride agunt Scaliger ad Manil. lib.I. v.69. & II. de emendat. temporum p.67. Petavius II 6. de doctrina temporum, & Voſſius de ſcientiis Mathemat. p.153.

Scripſit & Eudoxus Γεωμετρούμενα teſte Laertio VIII. 88. & Proclo 2. in primum Euclidis p. 19. Sed & liber qvintus Geometræ Euclidis in Codice Mazariniano refertur ad Eudoxum, ut teſtatur Menagius ad Laert. p.392.

Etiam *de Muſica* ſcripſiſſe nonnihil, conjicio è Theone Smyrnæo, qvi p. 94. ex Eudoxo refert rationem conſonantiarum numeris comprehendi, & graves vel acutos tonos dependere à tardo vel acuto motu. Ex eodem fortasſis opere Jamblichus in Nicomachi Geraſeni Aritmeth. p.11. refert definitionem numeri, qvod ſit πλῆθος ὡρισμένον & p.142. ſententiam de medietatibus proportionum.

Τῆς περιόδου, cujus operis *liber ſeptimus* laudatur à Porphyrio p.183. de vita Pythag. *octavus* ab Harpocratione in λιπαίρα. Idem opus reſpicit nec raro reprehendit Strabo: tum Plinius Eudoxum laudans libris II. IV. V. VI. VII. &c. & Athenæus allegans τὴν τῶν περὶ τὸν Εὔδοξον ἱστορίαν. Confer de hoc opere Meurſium ab Apollinii Dyſcoli c. 24. Voſſium de Hiſt. Græcis lib. 1. c 6. & Menagium ad Laertium p. 292. Agathemer lib. 1. ἑξῆς Δημόκριτος καὶ Εὔδοξος καὶ ἄλλοι τινὲς γῆς περιόδους ἐπραγματεύσαντο.

Tribuuntur & Eudoxo noſtro Κυνῶν διάλογοι. *Canum dialogi* ſive ut interpres, *Cynicorum,* niſi locus corruptus, apud Laertium VIII. 89.

Leges Mileſiis tuliſſe Eudoxum, affirmat Theodoritus *IX.* Θεραπευτ. Cnidiis Laertius & Plutarchus contra Colotem. Hic eſt Eudoxus qvi opta-

optabat Phaetonis inſtar à Sole conflagrare, modo ejus naturam propius ſibi contemplari daretur, ut refert Plutarchus libro qvod non ſvaviter liceat vivere ſecundum Epicurum p. 1094.

Fuit & alius Eudoxus Cnidius junior Medicus, Laert. VIII. 90. Eudoxus Rhodius, cujus librum nonum Hiſtoriarum allegat Etymolog magnum in Ἀδρίας. Eudoxus Cyzicenus, de qvo ut de Rhodio Voſſius p. 29. Hiſt. Græc. Eudoxus deniqve Siculus Comicus, cujus Nauclerum laudat Pollux VII. 33.

X. Eudoxo Cnidio jungendus HELICON Cyzicenus Platonis diſcipulus, qvi Dionyſio Regi defectionem Solis prædixit, atq; inde donatus ab eodem eſt talento, ut refert Plutarchus in Dione p. 966. præterea CALLIPPUS Cyzicenus, qvi Olymp. CXII. 3. (ante Chriſtum CCCXXX.) in Helleſponto obſervavit phaſes inerrantium ſtellarum, teſte Ptolemæo cujus vide φάσεις ἀπλανῶν. POLEMARCHI Cyziceni, qvi Eudoxum audiverat, diſcipulus hic fuit, & Athenis cum Ariſtotele verſatus Eudoxi inventa emendavit ac ſupplevit, teſte Simplicio in 2. de cœlo ſect 46. De Callippi *periodo* Attica ſolſtitiali *annorum LXXVI.* memorata Cenſorino c. XVIII. qva Metonis enneadecaeteridem emendavit, facto periodi initio à ſolſtitio ſive die XXIX. Junii Olymp. CXII. 3 adeundi Scaliger emendationis temporum lib. II. p 84 ſeq. & lib. V. p. 421. ſeq. & Iſagog. Canonum lib. I. c. VIII. & lib. III. c. VIII. Petavius doctrinæ temporum II. 16. ſeq. & X. 30. Dodvvellus de Cyclis Græcorum diſſ. 2. Tertiæ Callippicæ periodi anno qvadrageſimo (hoc eſt Olymp. CLIX. 3. ante Chriſtum CXLII.) Hipparchum aliqvas feciſſe obſervationes refert Ptolemæus magnæ Syntax. V. 3. p. 111. & VII. 2. p. 167. Alius fuit Callippus Athenienſis, Platonis diſcipulus, de qvo ſupra cap. V. idem cum Callippo Rhetore cujus meminit Ariſtoteles in Rhetoricis. Alius deniqve Callippus Corinthius, diſcipulus Zenonis Citiei.

XI. Qvæ ARISTOTELES & THEOPHRASTUS ſcripſerint Aſtrologicæ ſcientiæ illuſtrandæ, dictum à me infra eſt capitibus tribus proximis. In præſenti memorandus venit ARISTYLLUS & TIMOCHARIS, qvorum hic Alexandriæ anno periodi Callippicæ primæ (f) XLVII. hoc eſt Olymp. CXXIV. ante Chriſtum CCLXXXIII. obſervationes ſuas inſtituit. Utriusq; Τηρήσεις ἀπλανῶν etſi nec ſatis (g)

XI.

(f) Ptolemæus p. 169. Τιμόχαρις μὲν ἀναγράφει τηρήσας ἐν Ἀλεξανδρεία ταῦτα τῷ μζ ἔτει τῆς πρώτης κατὰ Κάλλιππον ἑκκαιεβδομηκονταετηρίδος &c. Hinc emendandus Voſſius p. 155. de ſcientiis Math.

(g) Id. p. 164.

diſtinctas neq; explicatas neq; fide dignas (*b*) ſatis habuit Hipparchus, & ex hoc Ptolemæus, qvi iis utitur libro VII. magnæ Syntax. Hos ſecutus eſt DOSITHEUS Coloneus Atticus, qvi OctaeteridemEudoxi emendavit, ita enim intelligendus videtur Cenſorinus c. XVIII. Hic Doſitheus in Colono Atticæ circa Olymp. CXLV. 1. (ante Chriſtum CC.) apparentias ſtellarum inerrantium obſervavit, qvas ex eo notarunt Geminus c. ult Iſagoges, & Ptolemæus in φάσεσι ἀπλανῶν. Laudat hunc Doſitheum etiam Plinius lib. XVIII. Hiſt. c. 31. Archimedes vero ipſi ut videtur) librum de lineis ſpiralibus inſcripſit. Fuere & alii Doſithei, ut Hiſtoricus, cujus libros rerum Sicularum, Lydiacarum & Italicarum laudat Plutarchus, ut jam Voſſio animadverſum, tum Doſitheus ad qvem ſcribit Julianus Imp. Epiſtola XXXIII. Ne dicam de Doſitheo (uno an duobus) hæreſiarcha Samaritano, qvem ante Simonem Magum commemorat pſeudoClemens I. recognitionum p. 21. ac de Doſitheo Grammatico Græco recentiore, de qvo infra in Grammaticis pauca.

XII. Temporis ratio nos jam pridem deducit ad ſcriptores qvi in parvo Alexandrinorum Aſtronomo comprehendebantur. Præter enim magnam Syntaxin Claudii Ptolemæi, qvi obſervationes ſuas inſtituiſſe ſe teſtatur anno ſecundo Antonini Pii (Chriſti CXXXIX.) præter hanc, inqvam Ptolemæi σύνταξιν, de qva infra lib. IV. ſuo loco dixi, & qvam μέγαν Ἀστρονόμον appellabant, Alexandrinis in pretio fuit alter Codex dictus μικρὸς Ἀστρονόμος, ſive ut è Pappo Voſſius (*i*) obſervat, μικρὸς Ἀστρονομούμενος, (Arabibus *tractatus intermedii*, inter Euclidis elementa & Almageſtum Ptolemæi) in qva collectione continebantur hi libri:

Theodoſii Tripolitæ Sphæricorum libri III.

Euclidis Data, Optica, Catoptrica ac Phænomena.

Theodoſii Tripolitæ de habitationibus & noctibus ac Diebus libri II.

Autolyci Pitanæi de ſphæra mota, & libri II. de Ortu atque occaſu ſtellarum inerrantium.

Ariſtarchi Samii de magnitudinibus & diſtantiis Solis ac Lunæ.

Hypſiclis Alexandrini Ἀναφορικὸς *ſive de aſcenſionibus.*

Menelai Alexandrini Sphæricorum libri III.

Hi

(*b*) Id. p. 168. διὰ τὸ μήτε τὰς τηρήσεις τῶν περὶ τὸν Τιμόχαριν ἀξιοπίστους εἶναι, πάνυ ὁλοσχερῶς εἰλημμένας.

(*i*) Lib. de ſcientiis Matth. c. XXXIII. §. 18. p. 163.

Hi libri, vel pleriqve horum, Græce junctim MSti occurrunt in qvibusdam Bibliothecis, & *Arabice* qvoqve exſtant è verſione *Thebiti*, ut docet Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. & 256. univerſos Arabice verſos memorans, excepto Hypſiclis ἀναφορικῷ, qvem translatum ex Oriente ſecum attulit Jacobus Golius. (*k*)

XIII. Cum de Euclidis ſcriptis infra egerim ſingulari capite, de reliqvis in præſenti dicere operæ pretium eſt, ac primum de AVTOLYCO Pitanæo ex Æolide, Mathematico, præceptore Arceſilai qvi Theophraſtum deinceps audiit teſte Laertio IV. 29. unde de ætate Avtolyci conſtat, ſucceſſit enim Ariſtoteli Theophraſtus Ol. *CXIV.* 3. ante Chriſtum 322. Laudant Avtolycum Pappus in Mathematica collect. Simplicius ad Ariſtot. de cœlo 2. comment. 46. Joh. Philoponus ad Phyſic. lib. 2. aliiqve. Liber *περὶ κινουμένης σφαίρας* Græce & Latine editus à *Conrado Daſypodio* eſt Argentorat. 1572. 8. Et latine ex verſione & cum commentariis *Franciſci Maurolyci* Siculi, Abbatis Meſſanenſis, Meſſanæ 1558. fol. qvi Theodoſii libros & Euclidis Phænomena addidit. Exſtat & latine, cum ſcholis antiqvis, *Joſepho Auria* interprete, cum Maurolyci annotationibus Romæ 1587. 4. Habetur præterea latine in Synopſi Mathematica Marii Merſenni p. 243. Pariſ. 1644. 4.

Libros II. de vario ortu & occaſu ſiderum inerrantium Græce & Latine itidem edidit Daſypodius, Argentorat. 1572. 8. *Latine* præterea collatis qvinqve MSS. 5. Vaticanis Avtolycum & græca ad eum Scholia vertit *Joſephus Auria* Neapolitanus. Romæ 1588. 4. Transtulit & Gallice *P. Forcadellus* Pariſ. 1572. 4. Ex Avtolyco etiam pleraqve in ſuum de expetendis & fugiendis rebus opus transtulit *Georgius Valla* Placentinus Libro *XVI.*

De Aliis Avtolycis tribus antiqvioribus vide ſi placet Leopardum *XIII.* 5. emendationum, qvibus addes Avtolycum Areopagitam de qvo Svidas.

XIV. ARISTARCHUS Samius æqvalis fuit Cleanthis Stoici qvi Zenoni ſucceſſit Olymp. *CXXIX.* ante Chriſtum 264. Refert enim Plutarchus Ariſtarchum à Cleanthe impietatis accuſatum, qvod terram moveri docuiſſet, lib. de facie in orbe lunæ p. 923. *ὥσπερ Ἀρίσταρχον* (*l*) *ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας προσκαλεῖσθαι τοῦ ἕλλη-*

(*k*) Vide Catalogum MSS. Arabicorum à Golio allatorum num. 54 in 4.

(*l*) Ita legendus ille locus, non Ἀρίσαρχος Κλεάνθη. Confer Menagii notas ad Laertii VIII. 85. p. 389. Eudoxo juniorem Ariſtarchum etiam ex Archimede colligas, qvi hunc Eudoxo p. 121. poſtponit. Ut adeo erraverit Fromondus & Simlerus qvi longe antiqviorem faciunt apud Voſſium c. 33. de ſcientiis Mathemat. §. 1. p. 157.

ἕλληνας ὡς κινοῦντα τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν, ὅτι φαινόμενα σώζειν ἀνὴρ ἐπειρᾶτο μένειν τὸν οὐρανὸν ὑποτιθέμενος, ἐξελίττεσθαι δὲ κατὰ λοξοῦ κύκλου τὴν γῆν ἅμα καὶ περὶ τὸν αὐτῆς ἄξονα δινουμένην. Meminit Ariſtarchi Samii etiam Archimedes in Pſammite p. 120. 121. 126. & 127. edit. Græcæ Baſil. Varro apud Gellium III. 10. (ubi pro Ariſtide Samio uti in Joh. Pici operibus p. 377. pro Aſtaxarcho legendum Ariſtarchus) Vitruvius lib. I. c. 1. & lib. *IX.* c. 4. & c. 9. qvo in loco horologiorum genera ab eo reperta refert. Sextus Empiricus *IX.* adverſus Mathem. p. 410. Plutarchus qvæſt. Platonic. p. 1006. & lib. de facie in orbe lunæ p. 932. 938. & 925. ubi laudat Ἀρίσταρχον ἐν τῷ περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων, *in libro de magnitudinibus & diſtantiis* ſolis & lunæ, lectum etiam Pappo Alexandrino lib. VI. Collectionis Mathematicæ, propoſitione 38. ſq. Hic ipſe eſt liber, qvi ſolus ex Ariſtarchi ſcriptis ad nos pervenit, latine verſus à *Georgio Vallo* Placentino Venet. 1498. fol. deniqve à *Joh. Walliſio* Græce è codice H. Savilii, qvi è Vaticano ſuum deſcripſerat, editus Oxoniæ 1688. 8. additis Commandini verſione & notis, ſuisqve ipſius animadverſionibus. Recuſa eſt hæc editio Græcolatina in tomo tertio operum Walliſii Oxon. 1699 fol. Exſtat & MSta hujus libri verſio Arabica duplex.

Qvi ſub Ariſtarchi Samii nomine prodiit velùti è Græco translatus liber Pariſiis 1644. 12. ab *Ægidio Perſona Robervallio* editus, iterumqve A. 1647. 4. à Mario Merſenno ſuarum obſervationum Phyſico Mathematicarum tomo tertio inſertus, *De Mundi Syſtemate, partibus & motibus*, (ne cui id fraudi ſit) à Robervallio (*m*) confictus eſt ingenii forte ſui exercendi gratia, qvo oſtenderet, qvomodo ex principiis qvæ Ariſtarchi fuiſſe putat, deduci non incommode poſſint, ſaltem cum illis non male cohæreant pleraqve ex inventis nuperis, præterito ſeculo detectis: uti poſtea *Franciſcus Jeſſop* armiger propoſitiones Hydroſtaticas ad illuſtrandum Ariſtarchi Syſtema deſtinatas vulgavit Londini 1687. 4. Verum hoc ſaltem, notante Walliſio, haud ſatis in Robervalliano Ariſtarcho cohæret, qvod ex Solis circa ſuum axem motu deducit ille plurima, qvem immotum plane, teſtante Archimede, ſtatuit Ariſtarchus. Sed & qvæ de Æolipilis * habet, aliaqve multa qvæ legenti paſſim occurrent, novitium opus eſſe ſatis indicant. Ariſtarchi *prædictiones Mathematicæ de planetis* memorantur in Labbei Bibl. nova MSS. p. 116. 119.

De

(*m*) Menagius loco laudato, Bailletus des auteurs déguiſez p. 529.
* Mentio harum apud Vitruvium lib. 1. c. 6.

De aliis ſeptem vel octo Ariſtarchis dixi infra libroqvarto, ubi inter Grammaticos celebro Ariſtarchum Alexandrinum. Jam ſufficerit annotaſſe, à pandectarum Brandenburgicarum ſcriptore male Ariſtarchum noſtrum Samium confundi cum Ariſtarcho Tragico.

XV. HYPSICLES Alexandrinus Iſidori Mathematici, qvem ipſe magnum (*n*) vocat, diſcipulus fuit. De ætate ejus conſtat ex eo qvod Svidas ait Iſidorum ſub Divis Fratribus * floruiſſe (M. Aurelio & L. Vero qvi fuerunt ab A. Chriſti 160. ad 169.) Itaqve qvis non miretur Voſſium (*o*) eo ipſo loco qvo Svidæ ſententiam laudat, tamen tradere Iſidorum claruiſſe ſub Ptolemæo Phyſcone. Sed doctiſſimi etiam viri dormitant aliqvando, & inhumanus ſit qvi eis hoc nomine inſultandum, & qvi hoc eis propter infinita alia egregie obſervata non libenter condonandum putet. Hujus itaq; Hypſiclis *Anaphoricus* ſive *de aſcenſionibus liber* Græce & latine cum *Jacobi Mentelii* verſione lucem vidit una cum Opticis Heliodori, Pariſiis apud Cramoiſium A. 1657. 4. curante Eraſmo Bartholino. Idem Hypſicles auctor creditur *libri XIV. & XV. Elementorum Euclidis*, qva de re vide, ſi placet, qvæ dixi infra in Euclide. Allegatur Hypſicles ab Achille Tatio ad Aratum, qvi Achilles præceptorem ſuum Iſidorianum appellat.

XVI. THEODOSIUS Tripolites diverſus fuit à Theodoſio Bithyno (*p*) qvi horologii ſolaris ad qvodcunqve clima apti inventor celebratur Vitruvio *IX* 9. & Straboni lib. *XII.* p. 566. ubi ipſum & filios ejus Mathematicos fuiſſe teſtatur. Theodoſius enim Sphæricorum ſcriptor, qvem Tripoliten Codices Johannis Penæ appellant, fuit qvoqve auctor, Svida teſte, commentariorum in Theudæ ſceptici Laodiceni capitula, qvem Theudam è Laertio IX. 119. colligitur circa Trajani tempora & paulo ante vixiſſe. Neq; Theodoſii meminit, neqve evolviſſe ejus ſcripta videtur Ptolemæus, licet hunc ex illis profeciſſe tradunt Pena præf. ad Sphæricorum libros, & Voſſius p. 160. de ſcientiis Mathematicis. At laudant Theodoſium ejusq; ſcripta Theo ad Ptolemæum, Pappus Alexandrinus in ſua *συναγωγῇ*, Proclus in Hypotypoſi

* Svidæ verba, ὑπὸ τοῖς ἀδελφοῖς, non neceſſe eſt de Imperatoribus M. Aurelio & L. Vero intelligere, poſſunt enim de fratribus Iſidori accipi. Et fortaſſe Iſidorus Hypſiclis Magiſter idem fuit cujus vitam Damaſcius deſcripſit, qvem conſtat claruiſſe ſæculo qvinto poſt CHriſtum natum exeunte.

(*n*) Hypſicles ad librum XV. Euclidis propoſit. 5.

(*o*) Voſſ. de ſcientiis Mathemat. c. 54. § 6. p. 328.

(*p*) Eundem putant Joh. Pena præf. ad Sphærica & Voſſius c. 16. p. 58. Sed merito aliter viſum Menagio ad Laert. IX. 70. p. 429.

Digitized by Google

Aſtronomica p. 7. & ante hos Laertius IX. 70. Exſtant hujus Theodoſii Σφαιρικῶν *Sphaericorum libri III.* Græce editi à *Johanne Pena* Regis Galliæ Mathematico, qvi ad calcem voluminis verſionem ſuam latinam ſubjecit. Pariſ. 1557. 4. Ex Penæ verſione poſtea cum ſphæra Avtolyci, Phænomenis Euclidis, & ſuis ipſius Sphæricis recudi curavit *Franciſcus Maurolycus*, Meſſanæ eodem anno 1558. fol. & cum demonſtrationibus ac ſcholiis ſuis *Chriſtophorus Clavius*, adjunctis tabulis Sinuum & Tangentium doctrinaq; triangulorum Sphæricorum. Romæ 1586. 4. Sphærica Theodoſii ab *Iſ. Barrow* demonſtrata Lond. 1675. 4. Arabice qvoqve occurrunt in variis Bibliothecis, ſed & latina ex Arabico interpretatio lucem vidit interprete *Platone Tiburtino* Venet. 1518. Verum in hac verſione definitiones & theoremata multiplicata ſunt, demonſtrationibus viciſſim mutilatis, ita ut aliud prope opus eſſe videatur. Vitellionem in Opticis ſuis (qvi medio ſæculo poſt Chriſtum decimo tertio ſcripſit) Theodoſii noſtri principiis inſtitiſſe, ab eodem Pena obſervatum. In editione Græcolatina Oxonienſi A. 1707. 8. Græca recenſita ad Codicem Savilianum, & Penæ verſio paucis locis caſtigata ab editore *Joſ. Hunt.*

Περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν, *de diebus ac noctibus* libri II. latine tantum prodierunt ex interpretatione *Joſephi Auriæ* cum Scholiis antiqvis & figuris. Rom. 1587. 4. Ediderat etiam latine *Conradus Daſypodius* Argentorat. 1572. 8. Græce exſtant in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, ne de Arabica verſione dicam.

Liber περὶ οἰκήσεων, *de habitationibus*, curante eodem *Joſepho Auria* vidit lucem latine tantum Rom. 1587. 4. Et ex *Franciſci Maurolyci* verſione una cum Sphæricis, de qvibus jam dixi, Meſſanæ 1558. fol. tum in Synopſi Mathematica Marii Merſenni p. 246. Græce & Arabice etiamnum deliteſcit in Bibliothecis.

Perdita Theodoſii ſcripta hæc ſunt:

Σκεπτικὰ κεφάλαια. Laertius IX. 70. Svid. in Θεοδόσιος & Πυῤῥώνιοι,

Ὑπόμνημα εἰς τὰ Θεύδα κεφάλαια. Svid. Θεοδόσ.

Ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους ἐφόδιον. id.

Διαγραφαὶ οἰκιῶν ἐν βιβλίοις γ'. id.

Ἀστρολογικά id.

Poſt hæc ſcripta Theodoſii Philoſophi memorat Svidas & alterum hujus nominis, qvem Tripolitam vocat & carmen Heroicum de Vere, aliaq; varia ſcripſiſſe refert. Θεοδόσιος, ἔγραψε δὲ ἐπῶν εἰς τὸ ἔαρ, καὶ ἕτερα διάφορα, ἦν δὲ Τριπολίτης.

XVII.

XVII. MENELAUS patria Alexandrinus fuit teſte Pappo lib.6. collectan. Mathemat. propoſit. 56. & Proclo in Euclidem p.90. Geometra vocatur à Ptolemæo lib.6.magnæ conſtructionis p.170.ubi ait eum obſervationes Aſtrologicas inſtituiſſe Romæ anno primo Trajani Imp. qvi reſpondet anno Chriſti XCVIII. Eundem non dubito eſſe Menalum Mathematicum qvem colloqventem inducit ſecum Plutarchus lib.de facie in orbe lunæ p. 930. Ejus *III libros Sphæricorum* ſive de figuris Sphæricis ex Arabico neſcio qvo auctore latine edidit in Synopſi Mathematica Marius Merſennus Pariſ.1644. 4. p. 205.ſeq. *Hos Menelai libros* (Merſenni verba agnoſcis) *cum ego in antiquis ex membrana codicibus inveniſſem , conatus ſum eos , quoniam corruptiſſimum erat exemplar, emendare ac reſtituere,nec non quam plurimis tum neceſſariis tum argutis adaugere propoſitionibus.* Arabicum codicem manu exaratum memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. Meminit hujus Menelai etiam Pappus lib.4. propoſ. 30. De Menelao Ægeo Poeta,& Menelao Anæo ex Anea Cariæ civitate Peripatetico atq; hiſtorico, vide ſi placet Voſſium in Hiſtoricis Græcis p. 388.

XVIII. Poſt ſcriptores in parvo hoc Alexandrinorum Aſtronomo comprehenſos,redeundum eſt ad ſeriem temporis,qvam recenſio illius tantiſper interrupit, ubi occurrunt primo loco qvi ſub Ptolemæo Philadelpho clarueruntPoetæ, ARATUS Phænomenon ſcriptor & MANETHO, qvibus ſingularia capita ſuo loco infra deſtinavi, & cum Arato plures ejus interpretes, cum Manethone alios Græcos ſcriptores Aſtrologiæ Apoteleſmaticæ, qvam potui diligenter recenſui. Horum æqvalis fuit CONON Samius (q) cujus obſervationes Aſtronomicas in Italia factas memorat Ptolemæus libro de apparentiis fixarum. Comam Berenices ab eo inter ſidera relatam celebrant Callimachus apud Scholiaſten Arati, Catullus, Hyginus II. 24. poetic. Aſtronomic. & Theo in Aratum. Epigramma vetus p.550.

E Beroniceo detonſum vertice crinem
Retulit eſuriens Græcus in aſtra Conon.

Probus in Eclog. 3. Virgilii: *Conon Samius Mathematicus , Ægyptius natione,Ptolemæo libros de Aſtrologia ſeptem reliquit.*

Non minus nomen ſibi comparavit Geometrica ſcientia,qvo nomine vehementer laudatur ab Archimede præf.de lineis ſpiralibus, & præfat. de qvadratura parabolæ, qvi ipſi familiarem fuiſſe ſe, & hæc ipſo jam defuncto ſcripſiſſe teſtatur Scripta Cononis ad Thraſydemum

(q) Vide Iſ. Voſſium p. 258. ad Catullum.

Digitized by Google

allegat Apollonius Pergæus lib. IV. Conicar. ſect. Laudatur & à Pappo IV. 19. Alius fuit Conon, qvi Archelao Philopatori Cappadociæ Regi, (Antonio adverſus Auguſtum faventi) inſcripſit διηγήσεις ſive narrationes fabuloſas qvinqvaginta, qvarum argumenta ſervavit Photius Cod. CLXXXVI & cum Apollodoro Græce ac latine edidit Tho. Galeus Pariſ. 1675. 8. Ex iisdem Nic. Damaſcenum qvædam in ſuam παραδόξων ἐθῶν συναγωγὴν derivaſſe, refert idem Photius Cod. CLXXXIX. Neqve alius fortaſſe Conon fuit qvem de Italia ſcripſiſſe Servius teſtatur ad VII. Æneidos, & ἐν τρίτῳ περὶ τῆς νησιάδος & ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ laudat Schol. Apollonii: qvemq; Judæorum feciſſe mentionem ſcribit Joſephus 1. contra Apionem p. 1051. Omitto Cononem Athenienſium ducem inclytum de qvo proverbium πόλεμος Κόνωνι μελήσει, ejusqve nepotem, Timothæi F. de qvo Nepos in Timotheo, tum Cononem fratrem Zenonis Imp. de qvo Galeus ſuſpicatur intelligendum Stephanum Byz. in Ψίμαδα.

XIX. De ARCHIMEDE Syracuſano & admiranda ejus Sphæra tum de ERATOSTHENE Cyrenæo dixi infra capitibus peculiaribus. Jam celebrandus mihi HIPPARCHUS patria Nicænus è Bithynia (teſte Strabone ac Svida) qviq; in Bithynia obſervationes ſiderum inſtituit, ut refert Ptolemæus in extremo libri de apparentiis inerrantium. Idem tamen Hipparchus in Rhodo etiam obſervaſſe nonnulla ſe ſcripſit, teſte eodem Ptolemæo lib. V. magnæ Syntax. p. 112. unde Rhodium Hipparchum à Bithyno male fortaſſis diſtingvunt viri qvidam docti, ut Gaſſendus T. V. Opp. p. 377. Ricciolus &c. Floruit Hipparch9 Olympiade CLIV–CLXIII. (ante Chriſtum CXXVIII–CLXII) prout ex Ptolemæi lib. II. & III. Syntax. pulchre obſervatum Voſſio de ſcientiis Matth. p. 158. ſeq. ἀνὴρ φιλόπονος τε ὁμοῦ καὶ φιλαλήθης eodem Ptolemæo judice lib. III. p. 59. (qvod Hipparchi elogium è Ptolemæo repetit Theodorus Meliteniota proœmio Aſtrologiæ,) *nunquam ſatis laudatus, ut quo nemo magis approbavit cognationem cum homine ſiderum*, Plinio II. 26. Hiſt. Plurimum certe ipſi debet Aſtronomia, tum qvod plurima æqvinoctia qvam potuit diligenter à ſe obſervata, tum imprimis catalogum plurimarum fixarum ſecundum longitudinem & latitudinem plurimasq; Eclipſium vetuſtiſſimarum obſervationes à tempore Mardocempedi reliqverit: Ad hæc periodum Callippicam (r) correctiorem adhibuit, & cum latitudinem lunæ variam, nodorum anticipationem,

(r) Confer Scaligerum 2. de emendat. temporum p. 108. ſeq. Baylium in Lexico, ubi de Hipparcho, & Rev. Joh. Andreæ Schmidii de Hipparcho ac Theone diatribam.

nem,tum eccentricitatem motumq; lunæ circa apogæum ſegniorem, ad perigæum vero citatiorem animadvertit, Hypotheſes & tabulas motuum condidit, qvibus *utriusque ſideris curſus in ſexcentos annos præcinuit,menſes gentium,diesq; & horas,ac ſitus locorum & viſus populorum*(Ptolem. Geograph. lib. 1.c.4.) *complexus, ævo teſte,haud alio modo quam conſiliorum Naturæ particeps.* (Plin.II.12.Hiſt.) Pro reliqvis etiam planetis tabulas conſtructurus,ſi idoneas à Chaldæis, Babyloniis,Ægyptiis,Græcisqve obtinuiſſet obſervationes. Sic ut primus fere fuerit, notante Hevelio, qvi limen oſtii tetigerit, & ſolidiora Aſtronomiæ jecerit fundamenta. Scripta ejus hæc apud veteres celebrantur:

1. *Περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀναγραφαί*, qvas laudat & ſeqvitur Ptolemæus libro VII.Syntax. Eqvidem *ἔκθεσις ἀστερισμῶν* ſive *liber aſteriſmorum* qvem ſub Hipparchi nomine Græce edidit Petrus Victorius, Florentiæ 1567.fol. legitur fere ad verbum in Ptolemæi Syntaxi VII p.172. ſeq. atq; ideo à Petavio prætermiſſus eſt in Uranologio, ſed ex Hipparchi obſervationibus haud dubie à Ptolemæo depromptus. Svidas qvoqve inter Hipparchi ſcripta memorat, *περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν συντάξεως καὶ τοῦ καταστηριγμοῦ* (ſtatione) & *εἰς τοὺς ἀστέρους*, (Voſſ. *ἀστερισμοὺς*.) Servius in 1.Georgic. *Hipparchus ſcripſit de ſignis, & commemoravit etiam, unumquodq; ſignum quot claras, quot ſecundæ lucis, quot obſcuras ſtellas habeat.* Plin. II. 26. *auſus rem etiam Deo improbam, annumerare poſteris ſtellas, ac ſidera ad nomen expungere.*

2. *Περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων, de magnitudine & diſtantia Solis & Lunæ.* Pappus Alex. VI.38 Chalcidius p.181. *Hipparchus in eo opere quod ſcribitur de ſeceſſibus atque intervallis Solis & Lunæ docet magnitudinem Solis 1880. partibus potiorem eſſe quam terram, terram vero demum 27. partibus potiorem eſſe quam lunam.*

3. *De duodecim ſignorum adſcenſione.* Pappus IV.59. & videtur reſpicere Ptolemæus Hipparchum laudans libro de apparentiis inerrantium & lib.1. Geograph. c.4. ubi ait eum paucarum civitatum *ἐξάρματα τοῦ βορείου πόλου* ſive elevationes poli Borealis & *οἰκήσεις* ſive habitationes iisdem ſubjectas parallelis tradidiſſe, niſi hoc potius fecit in opere qvo examinaverat Eratoſthenis Geographiam, de qvo infra num.9.

4. *περὶ τῆς κατὰ πλάτος μηνιαίας τῆς σελήνης κινήσεως.* Suid. Chalcidius in Timæum Platonis p.177. *Luna, ut obſervat Hipparchus, decem utrinque momentis devia* (in ſignifero) *reperitur.*

5. *περὶ μηνιαίου χρόνου.* Galenus 3. *περὶ κρισίμων ἡμερῶν* T. 3.

Opp.

Opp. p. 415. ὅτι δὲ ὁ μηνιαῖ☉ χρόν☉ ἐ πλέως τριάκοντα ἐςὶν ἡμερῶν, ἀλλ' ἡμιςύνε καὶ τότω πρόσδεῖ μιᾶς ἡμέρας, ἱπαρχω μὲν ἀποδέδεικται διενὸς ὅλε βιβλίε.

6. Περὶ τῆς μεταπτώσεως τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινῶν σημείων. *De mutatione punctorum ſolſtitialium & æquinoctialium* liber. Ptolem. III. 2. magnæ Syntax. p. 60.

8. Τῶν Ἀράτε καὶ Εὐδόξε Φαινομένων, ἐξηγήσεων βιβλία γ'. *Enarrationum ad Arati & Eudoxi Phænomena libri III.* qvos auctor dicavit *Æſchrioni,* (s) etiamnum exſtant, & Græce primum editi ſunt à *Petro Victorio* (t) è Bibliotheca Coſmi Medici, Florentinorum ac Senenſium Ducis, Florentiæ 1561. fol. tum Græce & Latine cum *Dionyſii Petavii* (u) ver-

(s) Æſchrionem ἐν τοῖς ἐφημερίσιν laudat Tzetzes VIII. hiſt. 198. deinde addit eum genere fuiſſe Mytilenæum, qvi ἔπη, & ἰάμβες & alia multa ſcripſerit. Meminit & Suidas Æſchrionis Mytelenæi ἐποποιε, qvem Ariſtotelis diſcipulum atqve Alexandri M. in itinere comitem fuiſſe affirmat. Sed hic antiquior eſt, quam ut ei Hipparchus librum ſuum inſcribere potuerit: Antiqvior qvoqve fuit, à quo tribus Æſchrionia apud Samios (Herodot. III. 26.) & Æſchrion Lyſaniæ pater apud Laertium VI. 23 ſi Lyſanias iſte intelligatur Cyrenæus Eratoſthenis præceptor, ut viſum Jonſio p. 123. Nec minus Æſchrion Agathoclis dux in Africa ab Hannone cæſus Olymp. CXVIII. 3. teſte Diodoro Sic. XX. p. 764 qvem cum ſuperiore eundem male, ut exiſtimo, idem Jonſius ſuſpicatur. Fuit & Æſchrion Samius ἰαμβοποιὸς Atheuæo laudatus auctor forte ἐφεσίδ☉ cujus librum ſeptimum allegat Tzetzes ad Lycophronem v. 683. Æſchrionem qvoq; neſcio quem citat Plinius Hiſtor. Nat. atque inter ſcriptores rei ruſticæ Columella & Varro. Alius fuit, & junior haud dubie, Æſchrion Pergamenus, Empiricus, Galeni præceptor, qvem laudat XI. de ſimplic. T. 2 p 148. edit. Baſil. & Oribaſius 3. Synopſ. at cum ſuperiore eundem eſſe itidem male tradit doctiſſimus Jonſius

(t) *Petrus Victorius* poſt Hipparchi libros, & (de qva paulo ante dixi) ἔκθεσιν ἀςερισμῶν, in eodem volumine Græce edidit Achillis Tatii Iſagogen in Arati Phænomena ex ejus libro περὶ τε παντὸς, & de genere Arati atque vita commentatiunculam neſcio cujus ſcriptoris, tum aliam qvandam Iſagogen in Aratum, qvam itidem ex Achille Tatio mutuatam alia exhibebant ſcholia: deniqve in eadem Arati phænomena diſſertationem qvæ incipit: τὴν μὲν δεῖξιν τῶν Φαινομένων, & Eratoſtheni vel Hipparcho in diverſis codicibus tribuitur, ſed Petavio judice eundem Achillem auctorem haber. Claudit librum catalogus eorum qvi in Aratum ſcripſerunt, ſed in hoc multos commemorari qvi Aſtronomica tantum utcunqve attigerunt, licet de Arato illuſtrando nunqvam cogitaverint, oſtendi infra, ubi de illo Poeta dicendi fuit locus.

(u) *Dionyſius Petavius* univerſa qvæ à Victorio edita jam dixi recenſuit in *Uranologio* ſuo ſive appendice ad opus de doctrina temporum, latinaqve verſione donavit, ac præterea addidit (1) Gemini, de qvo mox dicam, Iſagogen cum verſione *Edonis Hilderici*, (2) Ptolemæum de apparentiis & ſignificationibus inerrantium, (3) Calendarium Romanum duplex, unum à Petavio collectum ex Ovidii faſtis, Columella IX. 2. Plinio XVIII. 26-30. Alterum circa A. C. 325. compoſitum temporibus Conſtantini M.

& à

Digitized by Google

verſione Pariſ. 1630. fol. in Uranologio, qvod recuſum eſt Amſtelodami (licet titulus Antvverpiam refert) apud Georgium Gallet, 1703. fol. In hoc opere Hipparchus *Eudoxi*, & qvi Eudoxum in omnibus fere eſt ſecutus *Arati*, & *Attali* Rhodii Grammatici qvi in Aratum commentaria ediderat, errores caſtigat, qvos in doctrina ἀπλανῶν admiſerunt circa culminationes, coortus ac cooccaſus aſtrorum.

9. πρὸς τὸν Ἐρατοσθένη καὶ τὰ ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ αὐτοῦ λεχθέντα. *Adverſus Eratoſthenis Geographiam.* Meminit Strabo & laudat lib. 1. p. 7. At lib. 2. p. 79. atqve aliis locis reprehendit tanqvam iniqviorem ac ſeverum nimis Eratoſthenis adverſarium. In plures libros diſtinctum fuit hoc opus, nam liber ſecundus ab eodem Strabone allegatur lib. II. pag. 69.

Præter noſtrum qvi laudatur & à Vitruvio IX. 7. M. Antonino VI. 47. &c. fuere & alii Hipparchi, ut (1) Hipparchus Pythagoricus, de qvo dixi lib. II. cap. 13. (2) Hipparchus Syrus Gadatæ pater, qvi ſub Cyro majore vixit. Apoſtol proverb. XX. 18. (3) Hipparchus Piſiſtrati F. Athenis ab Harmodio & Ariſtogitone interfectus Olymp. LXVI. 4. (4) Hipparchus Charmi F. Piſiſtrati cognatus qvi primus Oſtraciſmum teſte Suida ſubiit. Confer Meurſii librum de Piſiſtrato p. 56. (5) Hipparchus, qvem colloqventem in dialogo cognomine indu-

N

& à *Joh. Georgio Herwartho ab Hochenburg* pridem editum (4) *Theodorum Gazam* de menſibus, cum verſione *Joh. Perrelli.* (5) Computum Eccleſiaſticum *S. Maximi* Monachi & Martyris qvi A. 31. Imp. Heracii (Chriſti 641.) ſcripſit, & qvem Græce ediderat notisqve illuſtraverat Scaliger VII. emendat temporum p. 736. ſeq. (6) *Iſaaci Argyri* Monachi circa A. C. 1373. qvi Oenæotæ Andronico ſuum dedicavit, editum pridem ex parte, latine à Joſ. Scaligero IV. emendat. temporum p. 327. ſeq. tum integrum Græce cum verſione & notis à *Jacobo Chriſtmanno* Heidelbergæ 1611. 4. & à Petavio, neſcio qvare, ſine Epilogo recuſum: (7) Computum alterum qvem eidem Iſaaco tribuit Petavius in lucem protractum è Bibliotheca Regis Chriſtianiſſimi: (8) *S. Andreæ* Hieroſolymitani Epiſcopi Cretenſis Methodum inveſtigandi Cycli ſolaris & lunaris, Paſchatisqve: cum verſione Petavii (9) Anonymi fragmentum de Paſchate, Græce, in qvo *Petri Alexandrini* (circa A. C. 300.) fragmentum de Paſchate, *quod Hebræi usque ad everſionem Hieroſolymæ conſtanter die decimo quarto menſis primi Paſcha celebraverint*, & aliud *Hippolyti Portuenſis* (circa A. C. 220.) itemqve *Apollinaris* Epiſcopi *Hierapolitani* (circa A. C. 170.) *quod Chriſtus antequam pateretur non comederit Paſcha typicum*, qvæ poſtea du Freſnius cum Chronico Paſchali edidit, pluraqve hujus argumenti adjunxit. Pariſ. 1688. fol. Adjunxit & Petavius notas ad Geminum & Hipparchum, itemqve octo libros diſſertationum, qvorum Octavo, Maximi præcipue atqve Iſaaci Argyri computi illuſtrantur. Inſerit qvoqve p. 421. edit. Pariſ. (Amſt. p. 216.) Aetii parapegma ſive caput 163. ex libro 3. tetrabibli 1. qvod eſt περὶ ἐπισημασίας ἀστέρων.

Digitized by Google

inducit Plato. (6) Hipparchus veteris Comœdiæ poeta, de qvo dixi lib. II. c. 22. Svidas male eum ait ſcripſiſſe περὶ γάμων, nam de nuptiis Deorum ſcripſerat alter Hipparchus Stagirita, de qvo ſtatim dicam. (7) Hipparchus hiſtrio, cujus meminit Demoſthenes. (8) Hipparchus Eretriæ Tyrannus. Suid. (9) Hipparchus Stagirita, Ariſtotelis γνώριμος & cognatus, qvem Svidas ait ſcripſiſſe τί ἄῤῥεν καὶ θῆλυ παρὰ θεοῖς, καὶ τίς ὁ γάμος; idem forte de qvo in teſtamento Theophraſti mentio apud Laert. V. 51. & 55. (10) Hipparchus Dux Athenienſium tempore Demetrii (Phalerei) Polyæn. V. 17. 1. (11) Hipparchus de qvo apud Svetonium in Veſpaſiano c. 13. *quid ad Cæſarem, ſi Hipparchus HS. millies habet?* (12) Hipparchus qvi contra Chryſippum ſcripſit teſte Plutarcho VIII. 9. ſympoſ. (13) Hipparchus auctor Ἰλιάδος Αἰγυπτιακῆς carmine Heroico, cujus meminit Athenæus lib. III. p. 101. & *IX.* p. 303. Apud Nemeſium vero p. 55. pro Hipparcho Metapontino Hippaſi nomen reponendum. Viciſſim apud Jamblichum de diſciplina Pythagorica libro III. in verſione Scutellii p. 64. pro Hippaſo legendum Hipparchus, è Clemente's V. Strom. p. 575.

XX. Poſt Hipparchum GEMINUS (Γεμῖνος Proclo) commemorandus, qui in inſula *Rhodo* ſcripſiſſe ſe teſtatur (cap. 1. &c.) annis *CXX.* poſt Iſidis feſtum hyberno ſolſtitio celebratum, (cap. 6.) qvod accidiſſe Petavio videtur Olymp. CXLV. 4. unde concludit Geminum ſcripſiſſe Olymp. CLXXV. 4. Ante Chriſtum LXXVII. Gvilelmo autem Bonjour, Toloſano, antiqvior videtur, & referendus ad Olymp. CLX. 4. ante Chriſtum CXXXVII. in diſſertatione de nomine Joſephi à Pharone impoſito. Rom. 1696. * Eqvidem epitomen μετεωρολογικῶν Poſidonii, qvem Cicero Rhodi audivit, compoſuiſſe conſtat Geminum, è qvo nonnulla de Phyſicæ & Aſtrologiæ diſcrimine proferuntur à Simplicio in 2. Phyſ. ſect. 10. Gemini librum ſextum præceptionum Mathematicarum laudat Eutocius ad Apollonii Conica. Gemini Mathematici librum de Mathematicarum diſciplinarum ordine Pappus Alex. lib. VIII. p. 448. Exſtat Gemini libellus inſignis, εἰσαγωγὴ εἰς τὰ Φαινόμενα ** ſive *elementa Aſtronomiæ*, qvæ cum verſione ſua edidit atq; Electori Saxoniæ Chriſtiano dicavit *Edo Hildericus*. Altdorf. 1590. 8. recuſa Lugd. Bat. 1603. 8. & cum eadem verſione & Petavii notis in Uranologio Petaviano Pariſ. 1630. & Amſtelod. 1703. fol. Uſus eſt Peta-

* Vide Acta Eruditor. 1697. p. 9 ſeq.

** Hinc inter Arati interpretes refertur Geminus in Catalogo Græco eorum qvi in Aratum ſcripſerunt, de qvo vide infra in Arato.

Petavius MSto codice eximio licet recenti, & variis præterea lectionibus qvas ex Oxonienſi codice adnotaverat Henricus Briggius, Logarithmicæ Nepperianæ illuſtratione celebris. Laudat Geminus

Aratum c. 4. 5. 6. 11. 14.

Ariſtotelem c. 14.

Boethum Philoſophum ἐν τετάρτῳ βιβλίῳ τῆς Ἀράτου ἐξηγήσεως c. 14.

Chaldæos c. 1.

Cleanthem Stoicum. c. 13.

Cratetem Grammaticum Homeri interpretem, c. 5. 13.

Dicæarchum (libro de montibus) c. 14.

Eratoſthenis ὑπόμνημα περὶ ὀκταετηρίδος c. 6.

Eudoxum c. 6. 14.

Heſiodum c. 14.

Homerum c. 5. 13. 14.

Polybii hunc librum περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως c. 13.

Pytheam Maſſilienſem ἐν τοῖς περὶ τοῦ ὠκεανοῦ c. 5.

Pythagoricos, qvos ait πρώτους προσεληλυθέναι ταῖς τοιαύταις ζητήσεσιν cap. 1.

Capite poſtremo decimo ſexto exhibet Geminus tempora ſignorum, in qvibus unumqvodqve ſol peragrat, & ſingulorum ἐπισημασίας, ex obſervationibus tum propriis, tum *Callippi*, *Democriti*, *Doſithei* Ægyptii, *Euctemonis*, *Eudoxi ac Metonis*.

Iſagogicum Aſtrologiæ, *Ptolemæi* nomine editum, & ex Arabico ab Abrahamo de Balmes converſum, Uſſerius c. VI. de Macedonum & Aſianorum anno ſolari, non aliud eſſe notat qvam Gemini Iſagogen in Phænomena, *cujus*, inqvit, *editionem ex codice, quem Viennæ à Joh. Sambuco Savilius noſter nactus eſt, expreſſam non ſolum cum Arabico iſto Iſagogico, ſed etiam cum alio MSto Græco & Vaticani exemplaris ἀπογραφίαις ab eodem præſtantiſſimo viro acceptis diligenter contulimus, quod ideo monendum duximus, ne quis erratum putaret, ſi quid à libro edito varians in noſtra Ephemeride deprehenderet.* Exſtat & Gemini liber MS. Oxoniæ inter codices Baroccianos Savilianosqve, ac Vindobonæ in Bibliotheca Cæſarea teſte Lambecio VII. p. 6. In Procli libro de Sphæra, pleraqve è Gemino petita ſunt. Decies amplius Geminum laudat Proclus ad Euclidem, Geometricum aliqvod, ut videtur, illius ſcriptum reſpiciens. Joſephum autem Blancanum fugit ratio, qvi p. 52. Chronologiæ Mathematicorum, præceptorem Procli Lycii Geminum hunc fuiſſe ſcribit. Viderint & alii de Catalogo Barocciano, in qvo Geometrica Gemini ſcripta memorari ait Voſſius p. 57. de ſcientiis Mathematicis, Nam in Catalogis MStorum

Digitized by Google

Angliæ & Hiberniæ qvi Oxon. 1697. fol. lucem viderunt, nullam eorum mentionem reperio. Dicitur autem, ut idem Voſſius p. 319. è Blancano ait, opus condidiſſe de ortu compoſitione) linearum ſpiralium, conchoidarum, ciſſoidarum, & earum affectionibus, & de ordine Mathematicarum (diſciplinarum.) Fuit & alius Geminus Tyrius, cujus Onirocriticon libros tres memorat Artemidorus II. 49.

XXI. Aſtronomiam ſcriptis qvoqve illuſtrarunt POSIDONIUS, de qvo infra in Stoicis dicam, & ARETAS Dyrrhachinus, laudatus Cenſorino c XVIII. & XXI. tum CHARIMANDER, è cujus libro de Cometis nonnihil profert Seneca VII. 5. Nat. qvæſt. DIO item Neapolites, cujus mentio apud Auguſtinum *XX.* 8. de Civ. Dei, atq; ut videtur apud Cenſorinum c. *XVIII.* qvi cap. *XIX.* meminit & APHRODISII cujusdam, ſive, ut alii Codices, APLYRODII, vel qvod Modius præfert ALPHRODII. His addes SOSIGENEN (*) Ægyptium, ſecta Peripateticum, qvi in libros Ariſtotelis de cœlo commentatus eſt teſte Simplicio in lib. 2. comment. 46. & à Julio Cæſare adhibitus ad anni emendationem, de qvo Plinius XVIII. 25. *& Soſigenes ipſe trinis commentationibus, quanquam diligentior eſſet cæteris, non ceſſavit tamen addubitare ipſe ſemet corrigendo.* Proclo in Hypotypoſi Aſtronom. poſitionum p. 45. laudatur Σοσιγένης ὁ Περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀνελιττουσῶν *de revolutionibus.* ANDROMACHUM Cretenſem, qvem theoricas Planetarum primum in vulgus edidiſſe ajunt, Neronis Imp Archiatrum, de qvo infra lib. VI. in Medicis. AGRIPPAM deniqve, qvi obſervationes Aſtronomicas inſtituit anno duodecimo Domitiani Imperat. (Chriſti *XCII.*) teſte Ptolemeo VII. 3. magnæ Syntax. p. 170. Mentio hujus Agrippæ etiam in Procli Hypotypoſi, perinde ut Menelai ac Timocharidis, de qvibus ſupra. Verum miſſis hiſce, qvorum ſcripta perierunt, pergimus ad THEONEM Smyrnæum, cujus nomen perſtrinxit leviter Svidas, Θέων, Σμυρναῖος, φιλόσοφος. *Affirmare vero auſim,* inqvit Iſmael Bullialdus, vir doctiſſimus, *eum eſſe, quem lib. 1. in Timæum vocat Proclus* Theonem Platonicum, *quique de Solonis & Platonis Genealogia quædam ſcripſerat. Ipſumque Claudio Ptolemæo ** antiquiorem eſſe putarem. Veriſimile eſt enim, ſi poſterior Ptolemæo floruiſſet, non obmiſſurum fuiſſe illius viri ſummi in Mathematicis authoritatem, idque præſertim, quando in Muſicis Ariſtoxenum reprehendit, eosdemque in eo errores circa toni diviſionem ac Ptolemæus detegit.* *Thra-*

* Alius Soſigenes Archon Athenis Olymp. CIX. 3. & Soſigenes præfectus Phœniciæ claſſis ſub Eumone Polyæn. IV. 6. 9.

** Fallitur certe Joſephus Blancanus, qvi ad Sæculum à Chriſto natu XI. vel XII. rejiciendum putat, in Chronologia Mathematicorum p. 57.

Thraſyllo vero, quem citat, poſteriorem eſſe, nemo ſanæ mentis dubitaverit. Medium itaque floruiſſe Theonem concludere poſſumus, videlicet inter Tiberii Cæſaris ætatem, cui inter familiares adfuit Thraſyllus; & tempora Antonini Pii, quo imperante claruit Ptolemæus, inter annum videlicet Æræ Chriſtianæ XX & CXL. Et citra erroris ſuſpicionem affirmare licet, eum eſſe, cujus obſervationes cœleſtes ſtellarum Mercurii & Veneris exſtant apud Claudium Ptolemæum qui illum Theonem Mathematicum *vocat lib IX. Mathematicæ Syntaxeos cap. 9. & lib. X. cap. 1. Quem etiam Theon Alexandrinus Ptolemæi commentator appellat* Θέωνα παλαιόν. *Valde etiam mihi probabile videtur Theonem illum, quem Plutarchus libello de facie in orbe Lunæ induxit de maculis illis multa docte diſſerentem*, (forte & Theonem cujus meminit libello de EI apud Delphos p. 386.) *eſſe Smyrnæum noſtrum, quippe in Mathematicis eximie eruditum fuiſſe conſtat, & in tempora ſupra nobis memorata incidit, Plutarcho coætaneus, imperantibus Trajano, & ejus ſucceſſore Hadriano, Auguſtis.* Scripſit *de quatuor Mathematicis diſciplinis Compendium in Platonis libros*, ut titulum libri profert Beſſarion lib. I. contra calumniatorem Platonis cap. VIII & Theo ipſe p. 183. ἡμῖν δὲ ἐξαρκεῖ κατὰ τὸν πυθαγορικὸν λόγον συνόψεως ἕνεκα τῶν μαθηματικῶν τυπωδῶς αὐτὰ ἠθροικέναι καὶ ἐπιτομικῶς. Sive ut in MStis Codicibus inſcribitur: περὶ τῶν κατὰ μαθηματικὴν χρησίμων εἰς τὴν τοῦ πλάτωνος ἀνάγνωσιν, *De iis quæ in Mathematicis ad Platonis lectionem utilia ſunt.* Nam ut p. 177. recte ait, ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰ Πλατωνικὰ ἡ τούτων θεωρία. Adde p. 184. & p. 188. In his ſingillatim egit de Geometria, Arithmetica, Muſica, & Aſtronomia, ac deniqve ſubjunxit tractatum de Harmonia Mundi, ut ipſe teſtatur p. 73. μετὰ δὲ τὸν περὶ πάντων τῶν μαθηματικῶν λόγον τελευταῖον ἐπάξομεν καὶ τὸν περὶ τῆς ἐν κόσμῳ ἁρμονίας λόγον. Confer p. 150. ſeq. Atq; ea qvidem qvæ *de Arithmetica & Muſica* Theo ſcripſit, laudatus *Bullialdus* Græce edidit è codice MS. Thuano (collatis qvatuor Codicibus Bibliothecæ Regiæ) verſioneq; latina atqve eruditis notis illuſtravit, Pariſ. 1644. 4. Latine verterat ante Bullialdum *Antonius Gogava* ſive *Gogavinus* Gravienſis, teſte Geſnero, ſed non edita eſt ejus translatio, neq; magnum operæ pretium eſt eam in lucem proferri, ſiqvidem ea eſt qvam inter libros Holſtenianos evolvi MStam in Bibliotheca hujus urbis Johannea. Neqve enim ulterius procedit qvam Bullialdus, neq; cum hujus verſione conferri vel accuratione vel elegantia meretur. *Joſephus* qvoqve *Auria* in præfat. ad Theodoſium Tripolitem promiſit ſe Theonem è codice Bibl. Vaticanæ latine à ſe redditum editurum in lucem, ſed nec hujus interpretatio lucem vidit, neqve *Arnoldus Ardenius* in lucem protulit ſcripta Procli, Hermiæ, Damaſcii, Olympiodori, ac

Digitized by Google

Theonis Smyrnæi, qvorum ſpem lectori fecit Baſilius Amerbachius præfat. ad Græcam Platonis editionem A. 1556. Cæterum ſpero fore ut ea qvæ *de Aſtronomia* ab eodem Theone p. 145. ſeq. & 188. promittuntur, vir aliqvis doctus tandem in lucem proferat, cum non modo Iſ. Voſſius Bullialdo teſtatus ſit in Bibliotheca Ambroſiana Mediolani extare Theonis tractatum de Aſtronomia, in qvo plura egregia animadvertit: Sed & Labbeus in Bibliotheca nova MSS. p. 191. refert in Bibliotheca Caroli de Montchal fuiſſe Theonis Smyrnæi τῶν εἰς τὸ μαθηματικὸν χρησίμων de cœli & terræ figura ex aſtrorum motu. Incipit: ὅτι πᾶς ὁ κόσμος. Deſinit: τὰ ἐλάχιστα κινούμενος. Bullialdus qvoq; ad calcem MSti codicis librorum Cleomedis reperit Theonis Smyrnæi qvoddam è tractatu de Aſtronomia fragmentum, qvod edidit p. 189. Idem p. 192. notat *Pſellum* & *Georgium* Pachymerem in Compendio qvod uterqve compoſuit qvatuor. diſciplinarum Mathematicarum, Theonis veſtigiis inſtitiſſe. Allegantur à Theone

Adraſtus Peripateticus γεγραμμένοις περὶ ἁρμονίας καὶ συμφωνίας διεξιών. p. 78. 94. 97. 113. 117. 167. 169.
Archytas 27. 30. 94. 98. ἐν τῷ περὶ δεκάδος 166.
Ariſtoteles ἐν τῷ πυθαγορικῷ 30.
Ariſtoxenus 83. 87. 102.
Δημοσθενικὸς λόγος 112.
Empedocles 19. ἐν καθαρμοῖς. 162.
Eratoſthenes 129. 165. 168. 169. 137. ἐν τῷ Πλατωνικῷ 2. 127.
Evander referens ἐν στήλῃ Αἰγυπτιακῇ εὑρίσκεσθαι γραφὴν βασιλέως κρόνου καὶ (βασιλίσσης ῥέας. 164.
Eudoxus. 94.
Herophilus 163.
Juxta Heſiodum ἀστρονομοῦντες. 11.
Hippaſus Metapontinus, Pythagoricus 91.
Laſus Hermionenſis. 91.
Λιβυκὸς λόγος 112.
Λυσιακὸς λόγος 112.
Οἱ νεώτεροι (Muſici) 98. οἱ παλαιοί. 101.
Oraculum de duplicando Cubo. 3.
Ὀρφικοὶ ὅρκοι. 164.
Peripatetici, qvot modis dicant λόγον. 112.
Philolaus 27. ἐν τῷ περὶ φύσεως. 169.
Plato in Ἐπινομίδι. 3. ſive Ἐπινομίῳ. 9. 131. de Rep. 4. 5. 12. 16. in Philebo 28. in Timæo 150. 162. Pythagoricos paſſim ſeqvitur. 15.

Poſi-

Poſidonius.
Pythagoras. 88. 147. Aurea carmina. ibid.
Pythagorici 7. 15. 26. 72. 74. 79. 87. 155. 161. 183.
Thraſyllus 133. 137. 145. περὶ τῦ ἐν ὀργάνῳ αἰσθητῆς λέγων ἁρμονίας 74.
Timotheus 165.
Tragœdiæ. 5. Verſus: πολλὰς ἢ βροντῆς τρᾶυμ' ἀναιμον ὤλεσε. 75.

Teſtatur Geſnerus ſe in Catalogo Bibliothecæ cujusdam Italicæ inveniſſe hunc titulum: *Theonis Smyrnai Theologumena & Mathematica Platonis*, ſed nemo hactenus fuit qvi Theologumena Theonis in lucem produceret, neqve Theologumena Arithmeticæ qvæ exſtant, Theonis videntur eſſe, de qvibus dicam infra in Nicomacho Geraſeno. Theonis Platonici effigiem poſt Jac. Sponium p. 135. Miſc. exhibet Gronovius T. 3. theſauri Antiqv. Græcar. litera ffff Porro fuerunt & alii Theones atq; in his de re Aſtronomica meritus non male THEO Alexandrinus, de qvo ut de PAPPO Alexandrino dicendi locus erit alibi.

XXII. CLEOMEDES qvando vixerit, non audeo certo affirmare, neq; enim video qvibus eum argumentis ſub Theodoſio ſecundo circa A.C. ccccxxvii. claruiſſe affirment viri docti, cum forte Claudio Ptolemæo, cujus alioqvi meminiſſet, ſit antiqvior, de cætero Stoicorum dogmata videatur amplexus. Exſtant ejus κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων *Conſiderationis Cyclicæ* * *meteororum libri II.* Ubi meteora non ſumuntur eo ſenſu, qvo Phyſici accipere ſolent, pro iis qvæ infra lunam gignuntur, & Clementi Alex. atq; Achilli Tatio vocantur μετάρσια, ſed pro rebus cœleſtibus, cœloqve & ſtellis, qvo ſenſu μετεωρολογικὴν πραγματείαν dixit Strabo lib. 1. p. 8. ad qvem locum conſulendæ Iſ. Caſauboni animadverſiones. *Græce* primum editi ſunt Cleomedis libri Pariſiis apud Conradum Neobarium 1539. 4. *Latine* vertit *Georgius Valla* Placentinus, cujus translatio vidit lucem Venetiis 1498 fol. & cum Ariſtotelis ac Philonis libellis de Mundo Baſileæ apud Jo. Walderum 1533. 8.
Græce

* Cyclicæ i. e. Sphæricæ. Unde hunc librum *Sphærica Cleomedis* vocat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 122. Poſſit & κυκλικὴ θεωρία dici eo ſenſu, qvo Aſtronomia pertinet ad diſciplinas Cyclicas, ut Marcianus Capella vocat, ſive ad Cyclum illum & orbem diſciplinarum. Vide Wowerii Polymathiam c. 24. & Allatium ad Georgium Acropolitam p. 243. Scholia MSS. ad Dionyſium Thracem: Ἐγκύκλιοι δέ εἰσιν τέχναι ἃς ἐννόιας (forte ἔνιοι) λογικὰς καλῦσιν, οἷον Ἀςρονομία, Γεωμετρία, Μυσική, Φιλοσοφία, ἰατρική, Γραμματική, Ῥητορική. Ἐγκυκλίυς δὲ αὐτὰς καλῦσιν, ὅτι τὸν τεχνίτην διὰ πασῶν αὐτῶν ὁδεύοντα τὸ χρειῶδες ἀφ' ἑκάςης εἰς τὴν ἑαυτῦ εἰσάγειν διδάσκυσι.

Digitized by Google

Græce & Latine cum eadem Vallæ verſione, Sphæra Procli, Arato & Dionyſii Periegeſi: Baſil. 1547. 1561. 1585. 8. Deniqve emendatius cum nova verſione & commentariis *Roberti Balforei* Scoti, Burdigalæ 1605. 4. Joh. Andreas Boſius ὁ μακαρίτης in Epiſtola ad Marqv. Gudium data medio Octobri A. 1659. refert ſe Cleomedem cum membranis MSS. (Lipſienſibus ni fallor) contuliſſe, licet media ſui parte mutilis, qvæ multas Balforei conjecturas confirment, plures vero ab eo relictas mendas plane ſarcire posſint. *Johannis Pediaſimi* Diaconi & alia incerti ſcholia Græca MSS. in Cleomedem memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 119. 90. Allegantur à Cleomede (cujus librorum Codex MStus non contemnendus aſſervatur etiam Wittebergæ, in Bibliotheca publica)

Aratus p. 432. 398. 457. edit. Baſil.

Ariſtoteles p. 309.

Beroſus p. 491.

Canonici Κανονικοὶ Mathematici qvi Canones Aſtrologicos & parapegmata condiderunt, Eclipſes prædixerunt. p. 536.

Contra Epicurum, ſolem non eſſe tantillum, ut oculis noſtris videtur, 425. 467. 472. vitia ejus in dictione perſtringit, p. 474. ſeq. ridet illum cum Pythagora, Socrate atq; Heraclito ſe conferentem, p 475.

Eratoſthenes 395. 400. & 454. ubi de ambitu orbis terrarum ex mente Eratoſthenis, qvod continet ſtadia 250000.

Heraclitus 418. 475. χαριέστατος φυσικῶν. 305.

Hipparchus p. 459. qvo loco Solis diameter ex Hipparchi mente æqvatur 1050. diametris terræ: ex ſententia Poſidonii, 3000000. Cleomedis ipſius 10000.

Homerus. 414. 442. 473. 522.

Poſidonius (è qvo p. 541. plurima petiiſſe ſe fatetur Cleomedes) p. 360. 361. 362. 363. 364. 395. 396. 397. 400. 424. 430. 452. 500.

Pythagoras p. 475.

Pytheas Maſſaliota. p. 372.

Socrates p. 475.

Λόγον ſuum περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν βαρέων *de gravium tenſione ad centrum* promittit p. 310. 318. 320. Allegat præterea librum primum epicherematum p. 424. προειρηκότες δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιχειρημάτων. Librum primum σχολικῶν, p. 478. λόγον περὶ σελήνης p. 481.

Compoſuit qvoq; Aſtronomica qvædam PROCLUS Lycius, ſed de ejus ſcriptis alibi, qvæ ſatis ſunt, dixi.

XXIII.

XXIII. Supereſt ut de ACHILLE TATIO nonnulla ſubjungam, patria Alexandrino, incertæ itidem ætatis ſcriptore, qvi in qvibusdam codicibus Suidæ *Statius* appellatur, poſtrema litera nominis Ἀχιλλεύς perperam repetita. Ethnicum primum, hinc Chriſtianum ac demum Epiſcopum fuiſſe, eidem Suidæ credet qvi volet. Præter alia, de qvibus libro qvinto inter Eroticos ſcriptores egi, ſcripſit librum περὶ σφαίρας, cujus pars hodieqve exſtat ſub titulo: ἐκ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. De hoc Aldus Manutius qvæſit. per Epiſt. VI. *Eſt etiam nondum pervulgatus Achilles, quem prudentiſſimum* * *Julius Firmicus appellat, valde quidem, quod ex ejus recondita doctrina cognoſcitur, antiquus.* Eruditum hunc librum, ſive fragmentum inſigne libri, primus *Græce* vulgavit *Petrus Victorius* è Bibliotheca Medicea, cum Hipparcho & aliis qvibusdam, Florentiæ 1567. fol. deinde vertit, atqve in Uranologio ſuo *Græce ac Latine* vulgavit *Dionyſius Petavius* Pariſ. 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Caput primum eſt περὶ τοῦ παντός, unde Geſnerus in Bibl. Tatium hunc ab Achille Tatio ἐρωτικῶν ſcriptore adverſus Svidæ ſententiam diſtingvens, integrum ſcriptum vocat *librum de univerſo.* Ecce vero tibi Catalogum ſcriptorum qvi in hac Iſagoge Achillis ad Aratum laudantur:

Adraſtus Aphrodiſienſis cap. 16. 19.
Adraſtus Peripateticus c. 19.
Ægyptii c. 17. 23. ſphæra Ægyptia 39.
Æſchylus ἐν Ἀγαμέμνονι, c. 1. ἐν Προμηθεῖ c. 1.
Anaxagoras c. 2. 11. 13. 19.
Anaximander c. 5. 19. 33.
Apion Pliſtonices c. 1.
Apollinaris c. 19.
Apollonius Rhodius c. 3.
Aratus apud Antigonum Macedoniæ Regem verſatus, c. 35. ἐν τοῖς Φαινομένοις, c. 29. & paſſim. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ κανόνι c. 15. 16. 19.
Οἱ Ἀρχιμήδειοι c. 4.
Ariſtophanes c. 1. ἐν νεφέλαις c. 4.
Ariſtoteles Stagirita c. 2. 3. 4. 5. ἐν δευτέρῳ περὶ οὐρανοῦ c. 5. 13. περὶ ἀνέμων c. 31.
Aſtræus ſiderum obſervator. c. 1.
Atreus - - c. 20.
Callippus c. 19.
Callimachus c. 1. περὶ ἀνέμων c. 33. de Coma Berenices. c. 14.
Chaldæi c. 18. ſphæra Chaldaica c. 39.
Chryſippus c. 4. ἐν τῷ περὶ προνοίας καὶ θεῶν c. 13.
Cleanthis c. 12.
Conon Mathematicus c. 14.
Crates Grammaticus c. 1.

O Demo-

* Achillis Tatii mentionem fieri à Firmico haud memini. Cæterum meminit Achilles Hypſiclis, Claudio Ptolemæo junioris, vel ſaltim ſupparis, & ipſius Ptolemæi.

Democritus c. 13.
Demetrius c. 34.
Diodorus Alexandrinus Mathematicus c. 2. 5. 9. 14.
Empedocles c. 4. 5. 6. 11. 16. 21.
Epicurus Athenienſis c. 3. 5. 8. 19.
  ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιστολῇ c. 13.
  ἐν τῷ περὶ ἀνέμων. c. 33.
Epicurei c. 9. 13.
Eratoſthenes c. 29. 31.
  περὶ ἀνέμων c. 33.
  ἐν τῷ ἑρμῇ c. 16. 28. 29.
  ἐν τῷ καταμεσισμῷ (leg. καταστερισμῷ) c. 24.
  Ὀκτωκαιδεκαετηρίς c. 19.
Eudorus Philoſophus c. 2. 13.
Eudoxus c. 19.
Euripides c. 19. 20.
Heraclitus c. 3. 19. 21.
Heſiodus c. 3.
Hipparchus c. 19.
Hypſicles c. 16.
Homerus c. 1. 5. 6. 21. 22. 28. 35.
Mathematici c. 9. 14.
Meton c. 19.
Metrodorus Epicuri Magiſter c. 5.
Muſici (Ariſtoxenus) c. 5.
Neoptolemus ἐν ταῖς Φρυγίαις φωναῖς c. 5.
Neoptolemus Parianus ἐν τριχθονία c. 22.
Oenopides Chius c. 24.
Orion c. 19.
Orphici c. 4. οἱ τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια πλῦνης c. 6.
Parmenides de Zonis c. 31.
Pherecydes Syrius c. 3.
Philolaus c. 19.
Pindarus c. 14.
Plato c. 3. 11. 18. 19.
  ἐν πολιτικῷ c. 5. 21.
  ἐν τιμαίῳ c. 5. 13. 14.
Polybius c. 31.
Poſidonius Stoicus c. 10. 13. 31.
Ptolemæus c. 19.
Pythagorici c. 6. 10. 16. 18. 31.
Socrates c. 3.
Sophocles c. 1.
  ἐν παλαμήδει c. 1.
Stoici c. 2. 5. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 19.
Thales c. 1. 3. 11.
Thraſyllus c. 16. 19.
Xenophanes c. 4. 11.
Zeno Citieus c. 3. 5.

Sunt & alii nonnulli ſcriptores Græci, qvi Aſtronomiam illuſtrarunt ſcriptis, ut THIUS, & THEODORUS MELITENIOTA à Bullialdo editi, JOHANNES item PHILADELPHIENSIS LYDUS, tum PSELLUS, aliiqve: ſed tempus eſt ut his in alium locum rejectis ad antiqviorem ætatem pro inſtituto meo revertar, & de principe Philoſophorum Ariſtotele dicere perſeqvar.

CAP.

CAPUT VI.

De Ariſtotele Stagirita, Ejusque ſcriptis editis.

De Ariſtotelis vita atque ætate. Scriptorum ejus, vel ipſi tributorum quæ exſtant notitia Critica, cum variis obſervationibus, & interpretum præcipuorum commemoratione. Scripta Logica. 1. -- 5. *Rhetorica.* 6. 7. *Poetica.* 8. *Phyſica.* 9- 23. *Phyſiognomica.* 24. *Problemata* 25. *Metaphyſica.* 26. *Mathematica.* 27. 28. *Ethica.* 29 -- 32. *Politica.* 33. *Oeconomica.* 34. *Peplus & alia quædam.* 35. *Philoſophia ſecundum Ægyptios, quæ ſub Ariſtotelis nomine exſtat latine.* 36. *Alia Ariſtoteli tributa, quæ latine tantum leguntur.* 37. *Ariſtotelis Operum editiones.* 38. *Varia ſcripta de Ariſtotele ejusque Philoſophia* 39.

Indicem ſcriptorum in Ariſtotelem ejusqve interpretes dare animus eſt libro qvinto.

ARISTOTELES (*a*) natus eſt Stagiris Macedoniæ, (*b*) Olymp. XCIX. 1. (*c*) Prætore Diotrephe, ante Chriſtum CCCLXXXIV. Patrem habuit Nicomachum Medicum Amyntæ Regis, (*d*) qvi Alexandri M. avus fuit, matrem Phæſtidem. Educationis illius curam poſt parentum obitum geſſit Proxenus Atarnenſis. (*e*) Hinc literis humanioribus imbutus, ad Philoſophiam juſſu Oraculi (*f*) ſe

(*a*) Fuere multi hoc nomine nam duos & triginta recenſet Joh. Jonſius in diſſ. 1. de Philoſophia Peripatetica (qvæ prodiit Auguſtæ Gambriviorum ſive Hamburgi A 1652. 4.) & lib. 1. de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. c. 12. E Jonſio Menagius ad Laertii V. 35.

(*b*) Alii ad Thraciam referunt, minus bene. Vide Nunneſium ad Vit. Ariſtotelis latine ab Anonymo ſcriptam.

(*c*) Dionyſius Halicarnaſſ. Epiſtola ad Ammæum p. 121. Apollodorus apud Laert. V. 9. Andreas Schottus in vitis comparatis Ariſtotelis ac Demoſthenis. Auguſtæ Vindel. 1603. 4.

(*d*) Ammonius ſive Philoponus in vita Ariſtotelis.

(*e*) Id. Philoponus, Alterius Proxeni Bœoti qvi Xenophontem Cyro juniori commendavit, mentio apud Laert. II. 49.

(*f*) Idem Philoponus.

ſe contulit, & ab anno ætatis decimo ſeptimo (*g*) (Olymp. CI. 1.) freqventavit Platonem. Cui cum induſtriam ſingularem (*h*) ſed non item probaſſet præſidens (*i*) ac liberius ingenium & delicatiorem corporis cultusqve curam (*k*) Ariſtoteles ab eo diſceſſiſſe, atqve ipſe Scholam Athenis condidiſſe, vel expulſo Platone, in ipſa ejus Peripato, (*l*) vel ſaltim in Lyceo (*m*) traditur. Alii (*n*) Platone ſuperſtite negant hoc accidiſſe, ſed Ariſtotelem illius fuiſſe auditorem per annos viginti (*o*) usq; ad defunctum ſcilicet Platonem Olymp. CVIII. 1. Anno ætatis Ariſtotelis XXXVII. Ad Philippum Regem venit relicta Academia * anno ætatis ſuæ XLII. atqve ALEXANDRI Magni, qvintum decimum annum agentis, ſtudiis eſt præfectus Olymp. CIX. 2 (*p*) eumq; erudivit per qvinqvennium, (*q*) hoc eſt usqve ad Olymp. CX. 3. ætatis XLVII. Philippus Alexandri Pater interfectus fuit Olym. CXI. 1. hinc Alexandro M. movente in Perſas, reverſus Athenas eſt Ariſtoteles Oymp. CXI. 2. anno ætatis qvinqvageſimo, ibiqve per tredecim (*r*) annos in Lyceo docuit. Gratia Regis utriusqve uſus eſt ſingulari, ut Philippus Stagiram ipſius patriam à ſe prius everſam Ariſtotelis precibus inſtauraverit, (*s*) & Alexander incredibiles ſumtus (*t*) impenderit, qvo felicius naturæ arcana ſcrutari Philoſophus poſſet: eumqve habuerit Parentis prope loco, donec affectus hic ſub extremum vitæ (*u*) per

(*g*) Dionyſius Halic. Laertius V. 6 & Syncellus p. 258. Apud Philoponum legas per triennium Ariſtotelem etiam fuiſſe diſcipulum Socratis, ſed error eſt, cicutam enim biberat Socrates Olymp. XCV. 1. duodecim annis ante Ariſtotelem natum.

(*h*) Unde Plato domum Ariſtotelis appellabat domum Anagnoſtæ, teſte Philopono.

(*i*) Ælianus III. 19. Var.

(*k*) Laert V. 1.

(*l*) Euſebius præparat p 791. Ælianus loco laudato.

(*m*) Philoponus, qvi tamen hoc refellit.

(*n*) Philoponus in Vita Ariſtot. qvæ præfigitur Ammonii ſive Philoponi commentariis in Categorias.

(*o*) Apollodorus apud Laert. V. 9.

(*) Plutarch de exilio p. 603.

(*p*) Apollodorus ibid.

(*q*) Juſtinus XII. 16. Hiſtor.

(*r*) Laertius V. 4 & 5. & 10.

(*s*) Plutarch in Alexandro p. 668. & contra Colotem p. 1126. Dio 2. de regno p. 26. Ammonius ſive Philoponus in vita, qvi addit, Stagiritas in ejus honorem Ἀριστοτέλεια qvotannis celebraſſe.

(*t*) Plinius VIII 16. Hiſt.

(*u*) Plutarchus Alexandro p. 668. Laert. V. 10.

per ſuſpiciones de Calliſthenis conjuratione refrixit. Deniqve poſt Alexandri mortem, qvæ accidit Olymp. CXIV. 1. & cujus auctorem Antipatro fuiſſe Ariſtotelem, venenumqve (x) qvod illi daretur paraſſe, neſcio qvam vere, à nonnullis traditur, aliis de cauſis ſycophantias Athenienſium (y) pertimeſcens exulatum conceſſit Chalcidem (z) Eubœæ metropolin, ibiq; aconito hauſto diſceſſit è vita, eodem qvo Demoſthenes anno Olymp. CXIV. 3. ætatis LXIII. ante Chriſtum CCCXXII. ſucceſſore Athenis relicto Theophraſto.

SCRIPTA ARISTOTELIS, QVÆ EXSTANT.

I. LOGICA.

I. ΚΑΤΗΓΟΡΊΑΙ, *Categoriæ* ſive *Prædicamenta*; hunc enim titulum fuiſſe (non περὶ κατηγοριῶν, vel, ut Laertius V. 26. κατηγοριῶν) teſtatur Simplicius. Confer Iſidorum II. 26. Orig.

Dubitatum fuit à nonnullis, num Ariſtotelem auctorem agnoſcat hic libellus, præcipue cum & alius exſtaret liber κατηγοριῶν ab iſto diverſus, ſub Ariſtotelis nomine, eodem numero στίχων, ut Adraſtus apud Simplicium refert, & meminit Ammonius, Boethiusqve. Franciſcus Patricius (qvi exceptis Mechanicis & libro de dogmatibus Zenonis Xenophanis & Gorgiæ, omnia, qvæ hodie exſtant, Ariſtoteli ſuppoſita eſſe ſuſpicatur) libro Categoriarum objicit T. 1. diſcuſſ. Peripatet. p. 21. qvod alibi in ſcriptis Ariſtotelicis, ubi Categoriarum mentio fit, non allegetur, etiam ubi decem κατηγορίας memorat, ut 1. Topic. c. 7. Addit Felix Accorombonius, qvod in eo multa reperiantur, qvæ non conſonant iis, qvæ in Metaphyſica Ariſtoteles confirmat. Ludovicus Vives lib. 3. de cauſis corruptarum artium pag. 99. ait, Pythagorici illum, neſcio cujus, vel Megarenſis eſſe ſibi videri. Vivem ni fallor ſecutus Jonſius p. 4. *Auctor libri de categoriis*, inqvit, *quicunque Platonicorum vel Pythagoricorum is demum fuerit.* Ac verum qvidem eſt, Pythagoricos, & in his *Archytam* libro περὶ παντὸς ſcripſiſſe de decem prædicamentis, ante Ariſtotelem: ſed ideo nolim Ariſtoteli librum

(x) Plutarch Alexandro p 707. Arrianus, Plinius &c. Vide Patricii diſcuſſ. Peripatet. lib. 1. qvi eſt de vita Ariſtotelis p. 6.

(y) Ælian. III. 36. Var.

(z) Strabo X. p. 448. Laertius V. 5. Anonymus auctor Vitæ à Menagio editus, Heſychius Illuſtris, & Suid. in Ἀριστοτέλης.

hunc abjudicare contra diſerta veterum teſtimonia, qvæ produxit Voſſius de natura Logicæ c. 10. Maxime notandus locus Ammonii in Categorias p. 13. Ἐκρίθη δ᾽ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν, κατηγοριῶν μὲν τοῦτο εἶναι γνήσιον τοῦ Ἀριστοτέλους, Ἀναλυτικῶν δὲ πρότερα. Ἐκρίθη δὲ ἐκ τῶν νοημάτων καὶ τῆς φράσεως, καὶ τῷ ἀεὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πραγματείαις μεμνῆσθαι τούτου τοῦ βιβλίου τὸν φιλόσοφον Inter hos interpretes ſive exegetas fuit etiam *Andronicus Rhodius*, qvi tamen ſuſpicatus eſt partem tertiam, qvæ agit de poſtprædicamentis, à capite 10. ad finem libri, ab alio eſſe adjectam. Τινὲς μὲν γὰρ, inqvit Simplicius, ὧν καὶ Ἀνδρόνικός ἐστιν, παρὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ βιβλίου προσκεῖσθαί φασιν ὑπό τινος ταῦτα. Confer Boethium præf. libri IV. in Categ. Falſi tamen ſunt, qvi cum Cœlio Secundo Curione Andronici paraphraſin, non Ariſtotelis ipſius ſcriptum habere nos opinantur. Scripſere κατηγορίας & περὶ ἑρμηνείας & ἀναλυτικὴν etiam Ariſtotelis exemplo *Eudemus* & *Phainus* & *Theophraſtus* Peripatetici, teſte Ammonio, ibid.

In Ariſtotelis κατηγορίας commentati ſunt è græcis, qvi exſtant * & editi leguntur, *Porphyrius*, *Ammonius* Hermeæ F. *Simplicius*, *Michael Pſellus* & cujus libri tres qvæſtionum in Categorias latine tantum editi ſunt, *Dexippus*, in qvibus reſpondit ad ea, qvæ adverſus categorias diſputavit *Plotinus* Ennead. VI. 1. 2. 3. *Johannis* vero *Philoponi* commentarius Ammonii ὑπομνήματι in editis permixtus, ab eo diſtinctus legitur in MSto Codice eximio Bibl. Cæſareæ, qvi etiam vitam Ariſtotelis Ammonio tributam ad Philoponum auctorem refert, & præterea exhibet ſynopſin κατηγοριῶν à *Photio* concinnatam. Eadem Photii Synopſis & Scholia *Job. Damaſceni* MSta ſunt in Bibl. Regis Galliæ, teſte Labbeo, qvi etiam p. 114. Bibl. novæ MSS. memorat *Georgii Scholarii* prolegomena in qvinqve Voces, Categorias, & de interpretatione, tum p. 115. *Sophoniæ* Monachi in Ariſtotelis Categorias, tractationem de Homonymis Synonymis, Paronymis, Heteronymis, Polyonymis; & p 201. *Anonymi* græci in categorias commentarium. *Davidis* cujusdam commentarios græcos in Ariſtotelis prædicamenta & qvinqve voces Porphyrii, Venetiis in Biblioth. Sanctorum Johannis & Pauli MStos indicavit Geſnerus. *Mich. Pſelli* ἐξήγησιν MS. εἰς τὰς κατηγορίας, qvæ incipit: τῶν πραγμάτων τὰ μὲν κοινωνεῖ &c. Allatius de Pſellis p. 85.

Perierunt *Andronici Rhodii* & *Themiſtii* Euphradæ Metaphraſis, tum & liber à Svida laudatus de ſcopo & inſcriptione Categoriarum. Com-

* Editiones indicavi, ubi de ſingulis egi, ſuo loco. De perditis dictum infra in notitia Peripateticorum.

Commentaria *Adraſti* (qvi Categorias vocabat *Ante Topica*, teſtante & improbante Porphyrio) *Alexandri Aphrodiſienſis* & *Alexandri Ægai*, *Ariſtonis*, *Aſpaſii*, *Bœthi Sidonii*, *Eudori*, *Hermini*, * *Lucii*, *Maximi*, (qvi Jamblichi diſcipulus fuit & Alexandrum Aphrod. in plerisq; erat ſecutus, teſte Simplicio) *Nicoſtrati* & *Paſicratis* Rhodii, & qvæ adverſus Categorias ſcripſerant *Athenodorus* & *Cornutus* Stoici.

E latinis exſtant *Severini Boethii* libri IV. qvos Conſul ſcripſit, & præf. lib. 1. affirmat ſe alium præterea commentarium componere propoſuiſſe de iisdem Categoriis ad doctiores, in qvo ad ſcientiam Pythagoricam perfectamq; doctrinam introducere illos voluit. Sed nunqvã lucem vidit alter ille commentarius. Sub *Auguſtini* qvoq; nomine ad Adeodatum legitur liber de decem Categoriis, ſed qvem inter ſpuria Tomi primi rejecerunt nuperi editores Benedictini. Auctor forte eſt *Vegetius Prætextatus*. Themiſtii qvidem magiſterio uſum ſe teſtatur, qvem ſuæ ætatis egregium atq; eruditum Philoſophum vocat c. 3. & 22. Memorat & Augurium c. 12. & inter doctiſſimos habere ſe ait, qvi primus latine dixit prædicamentum *Situs*, qvod auctor libri vocat *jacere*.

Averrois ** Arabis (Ebn Rhoſd) qvi ſeculo XII. floruit, Commentarius in Categorias latine verſus à Jacobo Mantino Judæo, exſtat tomo primo ejus operum.

Latine verterunt Categorias è recentioribus *Joh. Argyropylus* Byzantinus, *Jac. Ludovicus Strebæus*, aliiq;, qvos infra poſt num. 5. laudavi, ubi & memoravi verſiones, Hebraicam, Gallicas &c. Commentarios item ſelectos Virorum doctorum, *Jac. Schegkii* &c.

II. ΠΕΡῚ ἙΡΜΗΝΕΊΑΣ, *de Interpretatione* nominum & verborum, atq; adeo enunciationum vi ac ſignificatione liber Acromaticus, Grammatica veluti qvædam *** Philoſophica, qvam cum ſcriberet Ariſtoteles, non in atramento, **** ſed in mente calamum tinxiſſe (τὸν

* Apud Boethium 2. in Categor. p. 151. pro Hermia ſuſpicor reponendum nomen *Hermini*. Hic eſt Herminus ad qvem Demonax apud Lucianum T. 1. p. 870. ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν.

** De Averroe præter Hendreichium in pandectis Brandeburgicis conſulendus Nicolaus Antonius T. 2. Bibl. Veteris Hiſpanæ p. 240 ſeq. Scripta ejus ex Arabico Hebraice atqve inde demum latine verſa eſſe notat Rich. Simon ſupplemento ad Leonem Mutinenſem p. 104. adde Poſſevinum XII. 16. ſeq. Bibl. qvi qvam male verſa ſint & edita, adnotat

*** Une eſpece de Grammaire raiſonnée. Rapini reflex. ſur la Logiqve p. 735.

**** Sic Baſilium ait Nazianzenus, non in atramento ſed in Spiritu S. calamum, cum ſcriberet, tinxiſſe.

(τὸν κάλαμον ἀποβρέξαι εἰς νοῦν, Svid. in Ἀρισ.) ait Iſidorus II. 27. Orig. Ut mirum ſit judicium Franciſci Sanctii, qvi lib. 1. Minervæ c. 5. librum hunc indignum profecto Ariſtotelis nomine eſſe affirmat. Sed & nonnulla huic libro objicit Patricius diſcuſſ. Peripatet. T. 1. lib. 3. p. 21. Ac pridem eum Ariſtoteli adjudicavit Andronicus Rhodius (teſte Ammonio & Boethio) ſed ab hoc diſſentit Alexander Aphrodiſeus, qvi inter alia hoc argumento confutavit Andronicum, qvod Theophraſtus ut in aliis ſolet cum de ſimilibus rebus tractat, in libro de affirmatione & negatione iisdem aliqvibus verbis fuerit uſus, qvibus in hoc libro Ariſtoteles uſus eſt, & leviꝰ ea tangit, qvæ ab illo dicta ante cognovit. Alexandro accedit Ammonius Boethiusq; & tota Peripateticorum Schola, niſi qvod partem qvintam ſive poſtremam (cap. 19. ſeq.) à juniore qvodam adjectam ſuſpicati ſunt Porphyrius & Ammonius p. 108. Meminit in Ariſtotelis ſcripta etiam Laertius V. 26.

Exſtant in hunc librum è græcis editi *Ammonius*, & hujus veſtigiis inſiſtens *Magentinus* Metropolita Mytilenæus, tum *Mich. Pſellus*, cujus ineditas ἐξηγήσεις in eundem librum memorat Allatius de Pſellis p. 86. *Joh. Philoponi*, (cujus etiam Pſellus meminit) ſcholia manu exarata habentur in Bibl. Vindobonenſi, qvemadmodum in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, Commentarius *Photii*, teſte Colomeſio de Photii ſcriptis: itemq; *Georgii Scholarii*, ut notavit Labbeus Bibl. MSS. p. 316. qvi & *Johannis Itali* commentarium MS. in librum de interpretatione memorat p. 113.

Perierunt commentaria *Aſpaſii*, *Alexandri* Aphrodiſienſis, *Galeni*, *Hermini*, *Porphyrii*, qvem excellentiſſimum expoſitorum Boethius vocat, ſeqve ſecutum præ cæteris teſtatur; *Syriani Philoxeni*, & *Procli*, aliorumqve.

E latinis veteribus huc ſpectat *Apuleji* liber, qvi à Colvio editus eſt ſub titulo περὶ ἑρμηνείας ſive de Syllogiſmo Categorico, in qvibusdam editionibus inſcribitur: De Philoſophia rationali. Inter *Severini Boethii* Opera duplices commentarii in hoc Ariſtotelis ſcriptum exſtant. Minores ſive primæ editionis, libris II. & majores ſive ſecundæ editionis libris VI. qvibus biennium fere commentando ſe inſumpſiſſe teſtatur præfat. libri ult. Addi qvoq; debet ejusdem Boethii introductio ad libros Categoricos, tanqvam breviarium, qvod promiſit præf. libri IV. & commentariis ſubjicitur.

Ex Arabibus *Averroes*.

E recentioribus præter *Thomam Aquinatem*, *Jacobus Schegkius*, *Auguſtinus Niphus*, aliiq;, de qvibus infra poſt num. 5. Lati-

Latina *Job. Argyropuli* verſio in antiqvis latinis Ariſtotelis editionibus occurrit.

III. 'ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ προτέρων βιβλία β', ὑστέρων βιβλία β': *Analyticorum priorum libri duo, Analyticorum poſteriorum libri totidem*, Acroamatici. Galenus de libris propriis T. 4. p. 367. innuit veram & antiqvam inſcriptionem Analyticorum priorum fuiſſe περὶ συλλογισμοῦ, qvod confirmat & Boethius 2. de interpret. edit. primæ p. 253. *Scripſit autem duos reſolutorios libros de Syllogiſmo.* Poſteriorum Analyticorum antiqvum titulum idem Galenus indicat fuiſſe περὶ ἀποδείξεως, *de demonſtratione.* Ἐπιγράφουσι δ' αὐτὰ σχεδὸν ἅπαντες οἱ νῦν Ἀναλυτικῶν προτέρων, ὥσπερ καὶ δευτέρων. Τὰ δὲ περὶ ἀποδείξεως αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τῶν μὲν προτέρων ὡς περὶ συλλογισμοῦ γεγραμμένων μέμνηται, τῶν δὲ δευτέρων ὡς περὶ ἀποδείξεως. Eqvidem Analytica, qvorum meminit Ariſtoteles VI. 3. ad Nicomachum, diverſa fuiſſe ab iis, qvæ hodie habemus, contendit Samuel Petitus II 2. Obſervat. p. 175. ſeq. Et Laertius V. 23. memorat priorum Analyticorum libros octo: (vel novem, ut Patricius, vel decem deniqve, ut H. Stephanus in codice ſuo reperit,) & Ἀναλυτικῶν ὑστέρων μεγάλων libros duos. Qvid qvod Ammonius in Categorias p. 13. teſtatur Ptolemæi Philadelphi tempore repertos in Bibliotheca Alexandrina qvadraginta libros Analyticorum. ἀμέλει φασὶν ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν τεσσαράκοντα βίβλους· ἐκρίθη δὲ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν τέσσαρα εἶναι γνήσια τοῦ Ἀριστοτέλους. Philoponus in 1. Analyt. p. 4. Φασὶ γὰρ ὡς τεσσαράκοντα εὑρέθη τῶν ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνα ταῦτα ἐκρίθησαν εἶναι Ἀριστοτέλους, καὶ περὶ τούτων οὐδεὶς ἀμφέβαλλεν. Rationem tituli Ἀναλυτικῶν reddit idem Philoponus dicto loco, & Voſſius de natura Logicæ c. 12. Videndus & Joſephus Blancanus Jeſu ſocius in locorum Ariſtotelis, qvæ ad Matheſin pertinent, expoſitione, qvam cum diſſertatione de Mathematum natura & Chronologia clarorum Mathematicorum vulgavit Bononiæ A. 1615. 4. Non inſcite de his libris, Ariſtotelem laudans, Jacobus du Portus p. 223. poematum.

Quando ergo in Logica primas tulit atque ſecundas,
Rite priora ille & poſteriora dedit.

Nec immerito Voſſius reprehendit Proclum, qvi ſcholiis ad Platonis Cratylum Ariſtoteli vitio vertit rem imprimis dignam laude, qvod Analytice ejus nimis ſit perſpicua & à qvovis non plane hebete ac ſtupido poſſit intelligi. Contra Petrus Ramus, acutus ſane & diſertus ſed nimis acerbus Ariſtotelis inſectator, libro ſeptimo ſcholarum

P diale-

dialecticarum, in Analyticis hiſce aſſiduam obſcuritatem qveritur & reprehendit.

Exſtant è græcis commentatoribus editi qvidem in primum *priorum* Analyticorum, *Alexander Aphrodiſienſis*: (qvi vero in librũ ſecundum circumfertur MS. non eſt Alexandri, judice Andrea Schotto in vita Ariſtotelis p. 155.) in utrumq; *Leo Magentinus* (ex *Ammonio*) & qvem Leo fere ſeqvitur *Joh. Philoponus*, ut *Anonymi* * de Syllogiſmis, & *Nili*, qvi latine tantum exſtat, de ratiocinationibus libellum prætеream.

In *poſteriorum* Analyticorum libros utrosqve *Themiſtius* & *Joh. Philoponus*, in librum ſecundum *Euſtratius*, *Anonymus* & qvi latine tantum editus eſt *Mich. Pſellus*. *Nicomedis* (an Pergameni Rhetoris, de qvo Philoſtratus p. 587.) Scholia in priora Analytica fuiſſe in Bibliotheca Strozzea, teſtatur Friſius in Geſneri ſupplemento. *Theodori Prodromi* in poſteriora, Romæ in Vaticana exſtare jam notavit Conradus Geſnerus. *Johannem Tzetzen* in Analytica priora memorat Index Interpretum, Ariſtotelis operibus ſubjectus, in edit. Du Valliana.

Georgii Scholarii ἐξήγησιν MS. in Ariſtotelis Analytica laudat Leo Allatius de Georgiis p. 406. qvem de *Georgii Pachymeris* Paraphraſi & expoſitione in pleroſq; Ariſtotelis libros vide p. 366 ſeq. Perierunt *Theophraſti* Analyticorum libri, & Ἀναλυτικῶν compendium, & περὶ συλλογισμῶν λύσεως, *Eudemi* & *Porphyrii* ſcripta, qvibus uſum ſe libro 2. de ſyllogiſmo Categorico teſtatur Boethius. *Galeni* libri VIII. in Analytica priora, & XI. in poſteriora, *Themiſtius* in priora, *Apollinaris* in primum poſteriorum MS. dicitur exſtitiſſe Venetiis, *Theodorus Prodromus* Romæ, *Georgii Gemiſti* Paraphraſis apud Hurtadum Mendozam.

Interciderunt ſcripta *Albini*, latini ſcriptoris, & *Vegetii Prætextati*, qvi Themiſtium fere ſecutus Analytica latinis auribus expoſuerat teſte Boethio. *Alexandri* in poſteriora Analytica, Euſtratio laudata.

E latinis exſtat idem *Boethius*, qvi qvatuor Analyticorum libros latine vertit, & priores duos libris duobus de Syllogiſmo Categorico illuſtravit, in qvorum calce promittit Analytica ſua, qvæ lucem non viderunt. Subjecit & idem Boethius libros binos de Syllogiſmo Hypothetico ad Symmachum, librum item de diviſione, & alium de definitione.

Averrois commentarium, Arabis ſcriptoris, in Analytica priora habemus è latina verſione *Johannis Franciſci Buranæ*. E

* Hic libellus de Syllogiſmis ſeparatim editus eſt Græce & Latine cum notis & diſputationibus Mich. Wolfii Profeſſoris Jenenſis. Jenæ 1621. 8. Græce ſubjicitur Philoponi in priora Analytica Commentarius.

E recentioribus utraqve Analytica interpretatus eſt præter *Jac. Ludovicum Strebæum*, *Jacobus Schegkius* Tubing. 1570. fol. priora *Auguſtinus Niphus*, *Joh. Baptiſta Monlorius*, poſteriora *Jacobus Zabarella*, *Paulus Crellius* aliiqve de qvibus poſt numerum 5. *Argyropuli* verſio exſtat in antiqvis editionibus latinis. Vertit & priora *Simon Simonius* Lipſ. 1573. 4.

IV. ΤΟΠΙΚΩΝ βιβλία ή. *De locis* unde argumenta probabilia petuntur, *libri VIII*. Exoterici. Allegantur ab Ariſtotele ipſo lib. 1. prior. Analyticor. c. 1. καθάπερ ἐν τοῖς τοπικοῖς εἴρηται, & lib. 1. Rhetor. c. 2. φανερὸν ἐκ τῶν Τοπικῶν, licet Patricius T. 1. lib. 3. diſcuſſ. Peripatet. p. 22. negat in libris qvos habemus reperiri ea, qvæ ibi allegantur, qvod tamen accuratius inſpicienti falſum videbitur. Objicit ibidem, qvod *Cicero* in Topicis ait Trebatium obſcuritate ab Ariſtotelis Topicis rejectum eſſe, cum Simplicius contra teſtetur, σαφίζειν, ſive clariſſime Ariſtotelem tradere Meteora & Topica. Sed Trebatio ob plures rationes obſcurum eſſe potuit, qvod Simplicio reſpectu aliorum obſcuriorum fuit admodum perſpicuum. Liberius qvoqve, ut ſolet, verſatus eſt in interpretandis Ariſtotelis Topicis Cicero, perinde uti è græcis *Themiſtius*, ut operam mihi videatur luſiſſe *Antonius Querengus*, qvi (teſte Allatio in apibus urbanis p. 45.) probare ſingulari libro conatus eſt, Topicorum libros, qvi exſtant, non eos videri, è qvibus Cicero ac Themiſtius ſuam locorum enumeratioum deſumſerunt. Samuel Petitus Vir certe doctus, ſed in conjecturis ſuis ſæpe præfidentior atqve inde infelicior II. 2. obſervationum p. 172. ſq. contendit libros noſtros Topicos à Laertio memoratos eſſe ſub aliis titulis, hac ratione:

Τὰ περὶ τῶν Τόπων Topicorum qvæ exſtant liber				1.
Ὅροι περὶ τῶν τοπικῶν ζ′	2.	3.	4.	5.
Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους α′, β′			6.	7.
Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως α′				8.

Exſtant è græcis commentaria *Alexandri Aphrodiſei*, periit *Themiſtii* commentarius è qvo nonnulla ſervavit Averroes. *Johannis* vero *Itali*, qvi *Mich. Pſelli* diſcipulus fuit, in librum II. III. & IV. manu exaratus occurrit in Bibliotheca Cæſarea Vindobonenſi, ut notatum Lambecio, qvem vide lib. IV. p. 322. ſeq. & lib. VII. p. 257. *Magentini* MS. in Bibl. Seguieriana, hodie Coſliniana.

E latinis, *Ciceronis* Topica huc ſpectant, qvæ libris ſeptem expoſuit *Boethius*. Exſtat & ejusdem Boethii latina Topicorum Ariſtotelis Interpretatio, qvi & commentariorum ſuorum (ſed qvæ lucem non

viderunt) meminit in extremo libri qvarti de differentiis Topicis. Idem libro II. p. 871. ſq. Themiſtii locorum partitionem confert cum Ciceroniana Libros qvatuor Boethii de differentiis Topicis recenſuit ad vetuſtas membranas Johannes Voegelinus, & ad tres priores Metaphraſin græcam ſive Scholia græca Anonymi adjecit, Auguſtæ Vindel. 1608. 8.

Ex Arabibus *Averroes*, è latina verſione *Abrahami de Balmes & Jacobi Martini.*

E recentioribus *Antonii Demochari* ſive *Democharis*, Theologi Sorbonici Hypomnema, Pariſ apud Simonem Colineum 1534. fol. *Jac. Schegkii* Commentarius Lugd. 1584. 8.

V. ΠΕΡΙ ΣΟΦΙΣΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ βιβλία β'. *De Sophiſticis Elenchis* ſive argumentationibus *libri II.* exoterici. Libris Topicis ab ipſo, ut videtur, Ariſtotele ſubjecti, ut Samuel Petitus lib. II. cap. 2. Obſervat. p. 173. colligit ex capite ultimo libri poſterioris Elenchôr. A Laertio non memorantur, unde Patricius p. 23. alia inſuper cauſatus, Ariſtoteli eos abjudicat.

E Græcis commentaria exſtant edita qvidem *Alexandri Aphrodiſei*, qvem Pſeud-Alexandrum vocat Andreas Scottus, & inedita *Johannis Philoponi*, qvæ fuerunt etiam apud Thomam Reineſium. Sed & *Mich. Pſelli* prolegomena in Sophiſticos Elenchos, qvæ Mſta ſunt in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, Allatius memorat p. 86. libri de Pſellis, teſtatus ea in alio codice tribui *Michaeli Epheſio*, qvem à Pſello diverſum eſſe contendit p. 40. ſq. In Bibliotheca Hurtadi Mendozæ fuerunt Mich. Epheſii & *Stephani* Philoſophi in Elenchos commentarii. *Magentini* in Bibl. Seguieriana.

Scripſit & *Galenus* librum περὶ τῶν παρὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων, qvi occurrit T. 2. edit. Charterii p. 73.

Latine vertit libros Ariſtotelis de Sophiſticis Elenchis *Boethius*, ejus interpretatio inter ejus ſcripta ſæpius edita legitur.

Arabis *Averrois* commentarium latine vertit *Abraham de Balmes*, T. 1. Opp.

E recentioribus illuſtrarunt *Auguſtinus Niphus*, qvi *Hermini* nonnulla, veteris commentatoris Boethio laudati, legiſſe ſe teſtatur: tum *Joach. Perionius*, *Joh. Habichorſtius* Colon. 1556. 8. aliiqve mox memorandi. Tranſtulit & *Nic. Faventinus* & *Simon Grynæus.*

* * *

Alpharabii commentarium Arabice MS. in Logicam Ariſtotelis memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 255. OR-

ORGANUM.

Scipta Logica Ariſtotelis hactenus recenſita junctim excudi ſolent (præfixa *Porphyrii* Iſagoge in Categorias de qva infra lib. IV. in Porphyrio dixi) ſub titulo ORGANI, qvia notum eſt dialecticam à Philoſopho appellatam eſſe *ὄργανον ὀργάνων, inſtrumentum inſtrumentorum:* & in Academiis qvibusdam, ut in patria mea Lipſienſi, qvi rationalem diſciplinam profitentur, Profeſſores Organi appellari ſolent.

Latine prodiit cum commentariis Themiſtii Ammonii & Boethii Pariſ. 1511. fol.

Græce ſeparatim excuſum eſt Baſileæ 8. Lovanii 1523. 4. &c. Prima editio Aldi A. 1495. fol.

Græcolatina editio optima eſt, qvæ ex *Julii Pacii* à Beriga recenſione cum ejus verſione & ſcholiis prodiit. Francofurti apud hæredes A. Wecheli A. 1592. 8. 1597. fol. 1598. 8. Longe hæ præſtant prima ejusdem Pacii editione qvæ Morgiis A. 1584. fol prodiit qvamqve cum uno codice MS. & veteribus editionibus contulerat. Sed ad illam Anni 1592. adornandam uſus eſt qvinqve præterea codicibus Palatinis, & verſionem ſuam multis in locis recognovit, & à capite tertio octavi libri Topicorum prorſus novam fecit. Pacii translationem in græcolatina ſua Operum Ariſtotelis editione retinuit Guilelmus Du Vall. At in editionibus cæteris Græcolatinis occurrit *Nicolai Gruchii* interpretatio ſive recognitio interpretationis *Joachimi Perionii.* Prætereo verſiones *Antonii Goveani, Joh. Hoſpiniani* &c.

Gallice Organum Ariſtotelis interpretatus eſt *Philippus Canajus de Fraxinis*, cujus Paraphraſin commendat Rolandus Mareſius p. 46. epiſt. & Poſſevinus XII. 4. Bibl. ſelect.

Liber Categoriarum, de interpretatione, Analytica & Topica *Hebraice* ex *Arabico* verſa exſtant MSS. in Bibl. Vaticana, teſte Bartoloccio Bibl. Rabbinicæ T. 1. p. 480. cui adde, qvod Labbeus Bibl. nova MSS p. 202. teſtatur in Bibliotheca Caroli de Montchal fuiſſe Logica Ariſtotelis per *Abuchamad*, Ebraice, & deſiiſſe in tractatu de locis Topicis, ſimiliter gloſſam *R Moyſis* filii Joſuæ filii Mar David, qvæ deſiit in tractatu de demonſtratione.

Commentarios recentium ſcriptorum in Organon, & Logicæ Peripateticæ ſcriptores enumerare difficile fuerit & plenum tædii, ut ſi qvis telas aranearum percenſere aggrediatur. Solent etiam in editioni-

tionibus qvibusdam Ariſtotelis, Du Valliana præcipue & in Poſſevini Bibl. ſelecta XII.4. ſq. Pauli Bolduani Bibl. Philoſophica p. 440. ſq. ſatis prolixi catalogi, utinam perinde diſtincti & accurati exhiberi eorum, qvi in libros Ariſtotelis ſcripſerunt. In præſenti itaqve ſuffecerit laudaſſe Organi Ariſtotelici illuſtratores præcipuos, Jacobum Fabrum, Franciſcum Toletum, Collegium Conimbricenſe, Jacobum Schegkium, Jacobum Carpentarium (Pariſ. 1564. 4.) Petrum Ramum (cujus libri XX. Animadverſionum in Organum Ariſtotelis emendatiores prodierunt Francofurti apud Andream Wechelum 1581. 8.) Auguſtinum Niphum, Antonium Bernhardum Mirandulanum, Zachariam Urſinum, & qvi Ariſtotelem adverſus Ramum defenſitarunt Johannem Caſum & Balthaſarem Keckermannum.

Epitome Organi Ariſtotelici græce & latine exſtat auctore *Georgio Pachymere* Diacono, cum verſione Phil. Bechii, Cantabrigiæ 1666. 8. itemqve altera *Nicephori Blemmydæ*, cum verſione Joh. Voegelini, Auguſtæ Vindelicor. 1605. 8. & tertia *Mich. Pſelli* libris V. cum verſione Eliæ Ehingeri Witteb. 1597. 8. qvarta *Joh. Damaſceni*, inter ejus opera ſæpius excuſa ex verſione incerti: qvinta *Gregorii Aneponymi* cum verſione Joh. Voegelini, Auguſtæ Vindel. 1600. 8. & ſexta deniqve *Gerardi Mathiſii* Colon. 1569 8.

E Latinis huc ſpectant *Marciani Capellæ* Liber IV. *Caſſiodori* de diſciplinis caput III. *Iſidorus* II. 22. ſeq. Orig. *Johannis Sariberienſis* Metalogicus, &c.

II. RHETORICA.

VI. ΤΈΧΝΗΣ ῬΗΤΟΡΙΚΗ͂Σ βιβλία γʹ. *Artis Rhetoricæ libri III.* Acroamatici. Sextus Empiricus 2. contra Mathemat. p. 66. laudat Ariſtotelem *ἐν τῷ πρώτῳ τεχνῶν ῥητορικῶν.* Dionyſius Halic. de nominum compoſitione p. 29. *ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν.* Et Epiſtola ad Ammæum p. 122. *ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν τεχνῶν.* Qvintilianus II. 17. *Ariſtoteles, ut ſolet, quærendi gratia quædam ſubtilitatis ſuæ argumenta excogitavit in Gryllo, ſed idem & de arte Rhetorica tres libros ſcripſit* &c. Poſt Topica & Analytica hoc opus compoſuiſſe obſervat idem Dionyſius epiſt. ad Ammæum p. 121. De aliis ejus Rhetoricis ſcriptis vide Menagium ad Laertii V. 24. Non enim plane certa mihi videtur Jonſii conjectura, qvi caput ſextum & ſeptimum libri primi Rhetoricorum putat reſpici ab eodem Laertio, cum inter Philoſophi ſcripta refert librum *περὶ συμβουλίας.*

Inſignis horum librorum editio græca Pariſ. 1562. 4. ex officina

na *Guil. Morelli*, cum notis. Prodierunt & græce Baſil. 1529. 4. & Pariſ. 1549. 8. apud Vaſcoſanum. Ariſtotelis Rhetorica cum ſcholiis Gregorii *Nazianzeni* manu exarata legiſſe ſe teſtatur Eraſmus Adagio: *feſtina lente.* Paraphraſin græcam doctiſſimam & antiqviſſimam ineditam memorat Labbeus p.732. Bibl. novæ MSS.& p.106. *Aſpaſii* commentarium. Sed & *Stephani* ſcholia græca in Rhetoricam Ariſtotelis memorari video in Frid. Sylburgii catalogo MStorum Bibl. Palatinæ p.20.Eadem Scholia græca Stephani in librum 1.& 2. memorans Labbeus p.271. teſtatur præterea in codice Regis Galliæ centeſimo primo occurrere ſcholiaMSS Græca editis ad extremum libri tertii trium foliorum acceſſione auctiora. Nimirum Conradus Neobarius Typographus Regius græce edidit Pariſ. 1539. minoris folii forma & Georgio Selvæ Epiſcopo Vavrenſi dicavit ſcholia ſuccincta & erudita neſcio cujus ſcriptoris ſub titulo: εἰς τὴν Ἀριστοτέλους ῥητορικὴν ὑπόμνημα ἀνώνυμον. Neq;tantum extrema parte mutila ſunt,ut jam dixi,ſed initio qvoq;deſideratur commentarius in caput primum & dimidium ſecundi: Auctor autem minime eſt *Alexander Aphrodiſeus*, ut ex eo,qvod Daniel Barbarus Alexandrum ſubinde in commentariis ſuis laudat, conjiciebat Geſnerus in partitionibus Rhetoricis titulo 2. Nam certum eſt,auctorem, qvisqvis fuit, Conſtantino & Baſilio Magno fuiſſe juniorem & Chriſtianum,atq;ut videtur Conſtantinopoli ſcripſiſſe.p.25.habet qvædam de more judiciorum Conſtantinopoli peregrinis iniqviore.p.18.b. memoratur ipſi ὁ ἐν τῇ νέᾳ Ῥώμῃ περιώνυμος τοῦ Θεοῦ σοφίας ναός. Pag. 13.b. 50.52.60.allegatur Hermogenes & p.13.b. Minutianus. p.32.b. mentio Metropolitarum & ῥητορείου ſive muneris docendæ Rhetoricæ.p.42. allegat proverbia Zenobii è Tarrhæo collecta p.50. Καὶ νῦν οἱ ἀναγινώσκοντες τὰ μαρτυρογράφια p.70.b. Χρεία δὲ μᾶλλον φωνῆς μεγάλης, ἵνα πῆ μὲν ὑποκρίνηται τὰς τυραννικὰς φωνάς, πῆ δὲ τὰς γυναικείας, πῆ δὲ τὰς ἀνειμένας, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ὑποκρινομένους ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ (intelligitur ſepulchrum Conſtantini M. vide Cangii Conſtantinopolin Chriſtianam p. 108.) ἀναγινώσκοντας. Magni Baſilii meminit p.60.b.& p.57. εἰ μὲν εἴπῃς, ὅτι ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις τῶν λόγων ἀεὶ προστιθεὶς ὁ μέγας Βασίλειος, ἑαυτὸν ἡμῖν νῦν προθήσειν ὑπόθεσιν. p. 61. Χρυσὸς γίνεται, δοξάσατε, χρυσὸς ἐξ οὐρανοῦ, ἀπαντήσατε. Alterius Scholii à ſe reperti mentio in librum 3.p.64.c. εὗρον δὲ καὶ σχόλιον λέγον, ὅτι ἐκ τοῦ Ἰσοκράτους ἐστὶ τοῦτο. Similiter p.70.& p 65.b. εὗρον σχόλιον τοιοῦτον &c. atq;iterum eadem pagina: εὗρον σχόλιον, ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι ἴδιαί εἰσι τῆς Δημοκρατίας. Utitur & qvandoqve Vocabulis græco-barbaris, ut pag. 68. b. verbo

μουγκρί-

μυγκρίζειν & τζιντζιρίζειν pro ψεκάζειν. p 73. Δομέστικοι ponit pro eo qvi in Eccleſia pſalmum præit cantoribus, qvi locus addendus Cangio in gloſſario græco p. 321.

Verſionem *latinam* MS Rhetoricorum Ariſtotelis, auctore *Guilielmo* (Dorotheo, Veneto, ni fallor) Labbeus teſtatur exſtare in codice 660. Regis Chriſtianiſſimi. In antiqvis Operum Ariſtotelis editionibus latinis, ut Veneta 1496. fol. Rhetorici libri deſiderantur, qvi è veteri translatione prodiere Lipſ. 1504. fol.

E recentioribus multi ſunt hoc opus interpretati, *Petrus* cumprimis *Victorius*, addito commentario luculento Venet. 1548 fol. Baſil. 1549. fol. ad Coſmum Medicem. *Hermolaus Barbarus*, cujus verſio poſthuma cum *Dan. Barbari* commentario lucem vidit Baſil. 1545. 8. & comment. *Martini Borrhai* ibid. 1555. fol. *Georgius Trapezuntius* Pariſ. 1540. 8. Baſil. 1534. 8. *Carolus Sigonius*, Bononiæ 1565. 4. Helmſt. 1634. 8. & *Joh. Caſelio* curante, Roſtoch. 1577. 8. *M. Antonius Majoragius* cum erudito commentario Venet. 1572. 1591. fol. *Joh. Sturmius* Argentorat. 1570. 8. *M. Antonius Muretus* * (qvi libros duos primores tantummodo transtulit) Rom. 1585. 8. *Antonius Riccobonus*, cum cujus verſione & paraphraſi prodierunt Ariſtotelis Rhetorica Venet. 1579. 8. & Francof. 1588. 8. apud A. Wechelum, Græce & Latine. Eadem verſio retinetur in editionibus Operum Ariſtotelis Græcolatinis, etiam Du Valliana Tomo III. Præterea libros Rhetoricorum interpretati ſunt *Jacobus Carpentarius* Pariſ. 1572. 4. *Æmilius Portus*, additis *Franciſci Porti* commentariis, Spiræ 1598. 8. *Pauli Benii* Eugubini commentarii prodiere Venet. 1624. fol. *Chriſtophorus* qvoq; *Schraderus*, Helmſtadii decus, Ariſtotelis Rhetorica cum Mureti verſione libri 1. & 2. ac Majoragii libri 3. græce & latine, diſtinctis in minutiores ſectiones ſingulis capitibus, edi curavit Helmſt. 1648. & 1672. 4. ac perſpicuis prætereà doctisqve commentariis illuſtravit, qvi inſcribuntur *de Rhetoricorum Ariſtotelis ſententia & uſu* ibid. 1674. 4. *Joh. Baptiſtæ Pignæ* Ferrarienſis commentarii, in qvibus, ut ille ipſe ad Horatii artem Poeticam ſcribit, ex ſcriptoribus optimis græcis & latinis omnis generis, exempla adjunxerat, lucem, credo, non viderunt. Cum Paraphraſi & Analytica Methodo *Theodori Goulſtoni* prodiere Ariſtotelis libri III. Rhetoricorum græce & latine Londini 1619. 4. *Antonii Bernhardi Mirandulani* in librum III. Bonon. 1595. 4.

Itali-

* Publicis etiam prælectionibus illuſtraſſe hos libros patet ex Mureti Oratione VII. (edit. Thomaſii VIII.) Voluminis 2.

Italice, Alexandro Piccolomineo interprete Venet. 1571. 4. Editi fuerant & eadem lingva Florentiæ 1549. 4. & interprete Annibale Caro, Venet. 1571. 4.

Gallice, interprete *Roberto Stephano*, ejusdem typis, Pariſ. 1529. 8. & recens per *Caſſandrum* * Pariſ. 1654. 4. ac pluribus in locis ab auctore emendata ibid. 1675. 12. 1685. Amſt. 1698. 12. *Carpentarii* verſio & commentarius ineditus memoratur in ejus elogio, qvod exhibent Ephemerides Pariſienſes A. 1702. 31. Julii.

Anglice Lond. 1686. 8. iisdem auctoribus, qvi Artem Cogitandi Gallice verterunt. Cæterum falluntur hi, cum libros iſtos tres inſcribunt Ariſtotelis Rhetorica *ad Theodectem*. Nam illa in his libris allegantur libro III. c. 9. αἱ δ' ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν ταῖς Θεοδεκτείοις ἐξηρίθμηνται, qvæ verba in illa verſione p. 188. male ſunt omiſſa.

Prætereo *Alpharabii* Arabis declarationem in Rhetorica Ariſtotelis latine editam cum *Ægidii Columnæ Romani* in eadem commentario Venet. 1481. fol. *Averrois* commentarium *Abrahamo de Balmes* interprete T. 2. Opp.

VII. ῬΗΤΟΡΙΚῆΣ ΠΡῸΣ ἈΛΈΞΑΝΔΡΟΝ βιβλίον α'. *Rhetorica ad Alexandrum* liber, Exotericus, qvo continentur præcepta civilium & judicialium orationum. Hunc Ariſtoteli abjudicant duplici nomine viri docti, qvod προσφωνητικῷ procemio ** utatur, & qvod Laertius ejus non meminit. Itaqve auctorem volunt *Anaximenem* Lampſacenum Rhetorem Ariſtotelis æqvalem. Ita Petrus Victorius Robortellus, Nunneſius, Muretus p. 286. Orationum (edit. Jac. Thomaſii) aliiqve apud Menagium p 71. ad Laertium, qvi his aſſentitur, perinde ut Andreas Schottus in vita Ariſtotelis p. 164. Voſſius de Rhetoricæ natura p. 63. & de Hiſt. græcis p. 57. Non videntur tamen plane explorata eſſe hæc argumenta, & pro Ariſtotele auctore facit, qvod liber de mundo itidem ipſius eſt, ut infra apparebit, qvi habet προοίμιον ejusmodi: & Laertius alia etiam Ariſtotelis in Catalogo ſuo prætermiſit, & in hoc libro c. 1. auctor ſibi tribuit τέχνας τῷ Θεοδέκτῃ γραφείσας, qvas Ariſtotelis fuiſſe, Laertius & multi alii teſtantur, & conſtat ex teſtimonio Ariſtotelis ipſius paulo ante adducto lib. III. Rhetor. c. 9. Eqvidem Patricius præterea objectat doctrinæ diverſitatem & ſtyli, aliaq; ut ait multa

Q

* Laudatur Caſſandri verſio à Boilavio Deſpræo, Fureterio aliisqve apud Bailletum T. 3. judiciorum de Scriptoribus p. 626.

** Dan. Heinſius p 622. Oration. *Ariſtoteles nunquam προσφωνητικοῖς προοιμίοις eſt uſus, neque dedicare libros ſuos ſolet, unde liber Rhetoricorum quoque ad Alexandrum ut inter Ariſtotelica ἀπεθεῖται* & *rejicitur.*

ta per qvæ à prioribus tribus hic diſcrepare liber ei videtur T. 1. dicuſſ. Peripatet. lib. 3. p. 25. Sed nec multa illa nominat, & doctrinæ diverſitas aliqva intercedit fortaſſis, at contrarietas nulla, nec ſtyli ita magnum eſt diſcrimen, ad Regem præcipue ſcribentis, ut alium auctorem neceſſario arguat, vel audiendus ſit Dan. Heinſius, qvi p. 563. Orat. Critica plane auctoritate, *nemo tam eſt imperitus* inqvit, *qui Alexandri Macedonis ætate ſcriptum perſuadere aliisque aut ſibi poſſit, multo minus* γνήσιον τοῦ πατρὸς εἶναι τὸ πονίον.

Latine vertit, ne de *Job. Marinelli* expoſitione Venet. 1578. 8. edita dicam, *Franciſcus Philelphus*, cujus verſio occurrit in Græcolatinis Operum Philoſophi editionibus, etiam Du Valliana Tomo III. *Anglice* prodiit cum tribus libris Rhetoricorum, qvos dixi lucem vidiſſe Lond. 1686. 8.

III. POETICA.

VIII. ΠΕΡῚ ΠΟΙΗΤΙΚῆΣ βιβλίον α. *Liber de arte poetica* (primus forte ex tribus) qvo præſtantiſſima Epici carminis & tragœdiæ præcepta traduntur. Sane Laertius II. 46. & Plutarchus libro de Homero laudant Ariſtotelem ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ubi male viri docti Caſtelvetrius, Nunneſius & Voſſius jubent reponere περὶ ποιητῶν. Nam & Boethius in limine libri primi majorum commentariorum in librum de interpretatione pag. 290. allegat Ariſtotelem *in libris, quos de arte poetica ſcripſit.* Libro ſecundo videtur egiſſe de Comœdia, Dithyrambice, Nomorum Poeſi, Satyra, Auletice & Cithariſtice: tertio vero, ut nuperus editor conjicit, tractabat de animorum purgatione à pravis affectibus, deqve emendatione morum, utpote poeticæ imitationes recte inſtitutæ præcipuo apud veteres ac proprio fine. Sane illud argumentum in Poeticis ſe tractaſſe innuit Ariſtoteles VIII. 7. politic. uti de variis ridiculorum generibus in eodem opere egiſſe conſtat ex III. 26. Rhetor. Simplicius qvoqve in Categorias profert ex Ariſtotelis de poetica definitionem Synonymorum, qvæ in edito libro non exſtat. Etiam alium qvendam *Ariſtotelem Cyrenaicum* περὶ ποιητικῆς ſcripſiſſe teſtatur Laertius V. 35. Sed noſtro Stagiritæ Ariſtoteli, qvem & ipſum de poetica egiſſe idem Laertius notavit, liber præſens tribuitur ab Ammonio, Simplicio, Hermia, aliisqve veteribus, ut notatum Voſſio de artis Poeticæ natura c. V. ſect. 5. p. 29. qvi p. 27. ſeq. agit etiam de

Crite-

Critone Socratis æqvali, *Zenone* Citieo & *Democrito*, qvi itidem de Poetica arte ſcripſerunt, ut longo poſt tempore fecit *Proclus*, è qvo Chreſtomathiæ ſervatæ à Photio cod. CCCXXXIX.

Græce cum libris Ariſtotelis Rhetoricis excuſa ipſius Poetica Venet. apud Aldum 1508. fol. & Pariſiis apud Guil. Morellum 1555. 8. Etiam ſeparatim Venet. 1536. apud Aldum.

Averrois expoſitio latine *Jacobo Mantino* interprete.

Græce & *latine* Ariſtotelis Poetica lucem vidit cum verſione & Commentariis *Franciſci Robortelli* Utinenſis, tribus MStis codicibus uſi: addito ejuſdem commentario in Horatium de arte Poetica & diſſertationibus de Satyra, Epigrammate, Comœdia, ſalibus, & elegia. Florent. 1548. fol. & Baſil. 1555. fol.

Cum verſione & commentariis *Petri Victorii* - - - - & 1573. fol. Florentiæ.

Cum explanatione *Vincentii Marii* Brixiani (qvi Robortellum freqventer ſeqvitur) & *Barthol. Leonhardi* Veronenſis, Venet. 1550. fol.

Ex *Antonii Riccoboni* verſione Venet. 1579. 8. & 1584. 4. & Patavii 1587. 4. Neqve alia translatio ſervata in græcolatinis Ariſtotelis operum editionibus, etiam in poſtrema Du Valliana Tomo IV.

Cum verſione & notis *Dan. Heinſii*, & ejuſd. libro de Tragœdiæ conſtitutione. Lugd. Bat. 1611. 8. & 1643. 12. Contendit inter alia Heinſius caput ſeptimum & tertium decimum fuiſſe tranſpoſita, & in alienum locum rejecta à librariis.

Cum Commentariis *Pauli Benii* Eugubini. Patav. 1613. fol.

Cum verſione *Theodori Goulſtoni*, notis Analyticis illuſtrata. Lond. 1623 4. & additis Frid. * Sylburgii ac Dan. Heinſii integris, aliorumqve ſelectis animadverſionibus, Cantabrig. 1698. 8. Confer Acta Erud. Anni 1697. p. 377. ſeq.

Frid Rappolti obſervationes Lipſ. 1687. 12. Prætereo qvamplurimos alios ſcriptores, qvi de arte Poetica ſingularibus libris agendum in ſe ſuſceperunt, & magno numero recenſentur à Bailleto T. 4. judiciorum de ſcriptoribus.

Italice cum commentario eruditiſſimo ** *Ludovici Caſtelvetrii* Mu-

* In Clariſſ Neocori Bibl. novorum librorum A. 1697. p. 94. Sylburgii editio prodiiſſe legitur typis Wechelianis A. 1487. (error eſt typographi 1584.)

** Cum incendio correptas ſenſiſſet ædes ſuas Caſtelvetrius, nihil prius exclamavit qvam *al*

Mutinenſis Baſil. 4. & Viennæ Auſtriæ, qvam meliorem editionem eſſe ait Menagius, ego nunqvam, ut viderem, conſeqvi potui.

Alexandri Piccolominei Commentarius itidem Italice editus prodiit Venet. 1575. 4.

Gallice cum notis elegantibus atqve eruditis *Andreæ Dacerii*. Pariſ. 1692. 12. Confer Acta Erud A. 1692. p. 560. *Nicolai Petri Boſcii* interpretatio lucem nondum qvod ſciam adſpexit, cujus mentionem fecit Vignolius Marvillius perſonatus ſcriptor T. 1. miſcellaneorum Hiſtorico literariorum p. 211.

Hiſpanice cum commentario *Joſephi Antonii Gonſaleſii de Salas*. Madriti 1633. 4.

Anglice Rimero interprete, cum Renati Rapini Obſervationibus Poeticis, è Gallico in idem idioma translatis, Lond. 1674. 8.

IV. PHYSICA.

IX. ΦΥΣΙΚΗ͂Σ ἈΚΡΟΑ΄ΣΕΩΣ βιβλία ἠ. *Phyſica auſcultationis* ſive *doctrinæ Naturalis* libri VIII. Acroamatici, qvorum primo agit περὶ ἀρχῶν ſive de principiis, in ſecundo de natura, fortuna & caſu, in reliqvis libris de affectionibus generalibus corporum, præcipue de motu, cujus doctrinæ compendium ex Ariſtotele perſecutus eſt binis de motu libris *Proclus*. Ac libros tres poſtremos Phyſicæ auſcultationis reſpicere videtur Ariſtoteles, cum lib. 1. de cœlo c. 7. τὰ περὶ κινήσεως allegat, qvem titulum iisdem Andronici ac Simplicii auctoritate vindicare conatus eſt Jacobus Schegkius. Laertius tamen V. 23. diſtinctum Ariſtotelis opus memorat libros duos de motu, & conſtat Ariſtotelem perinde ut ejus diſcipulum Theophraſtum idem argumentum qvandoqve ſæpius tractaſſe. Libro ſane qvarto de cœlo, locum de motu ex Phyſica auſcultatione allegans non τὰ περὶ κινήσεως, ſed πρώτους λόγους vocat, ut notavit Simplicius ſect. 14. ad libr. IV. de cœlo. *Nicomachus* qvoqve Stagirites Ariſtotelis filius, teſte Suida, præter Ethicorum libros ſex, ſcripſerat περὶ τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, & *Xenocrates* Ariſtotelis æqvalis ſcripſerat Φυσικῆς ἀκροάσεως libros ſex, teſte Laertio IV. 14. *Juſtinus Martyr* in dogmatum Ariſtotelicorum everſione, qvalis hodie

al Poetica, *al Poetica*, ut hoc potiſſimum ingenii ſui præſtantiſſimum monumentum flammis eriperent. Refert Menagius in Menagianis T. 2. p. 82. Confer, qvæ de Caſtelvetrio acuto ſed paulo acerbiori Critico notata ſunt à Teiſſerio in elogiis Thuaneis, Morerio, Bælioqve in Lexicis, Gaddio T. 1. de ſcriptoribus non Eccleſiaſt. p. 122. & à Bentlejo prolegom. ad Apologiam diſſertationis de epiſtolis Phalaridis pag. 102. ſq.

hodie liber ille exſtat, impugnat libros octo Phyſicorum & libros qvatuor * de cœlo, ut Photium, qvi cod. CXXV. duos tantum primos Phyſicæ auſcultationis libros impugnatos à Juſtino fuiſſe affirmat, codicem minus integrum habuiſſe notat Clariſſ. Joh. Erneſtus Grabe T. 2. Spicilegii Patrum p. 152. *Galenus* qvoqve in libris ἀποδείξεως, qvi interciderunt, omnes Ariſtotelis demonſtrationes, qvi in libris Phyſicis exſtant, excuſſerat, unde Ariſtotelis ἐξεταστὴς dicitur à Themiſtio in 1. de anima, obſervante Petro Petito apud Menagium p. 208. ad Laertium. Perierunt qvoqve commentaria Alexandri Aphrodiſei, ſæpe laudata, hinc inde etiam reprehenſa à Simplicio.

In libros octo phyſicæ auſcultationis exſtant è græcis eruditiſſima commentaria *Simplicii*, & *Themiſtii* Paraphraſis: & qvæ latine tantum è Camotii verſione edita ſunt *Mich. Pſelli* commentaria, & Paraphraſis *Theodori Metochitæ*, Gentiano Herveto interprete. In libros qvatuor primores lucem vidit Græce etiam *Johannis Philoponi* expoſitio. *Anonymi* Synopſin Græcam MS. memorat Labbeus Bibliothecæ novæ MSS. p 116. *Mich. Pſelli* argumenta & conſiderationes ſive ἐπιστάσεις in librum VI. & VII. MSS. græce in Bibl. Cæſarea, teſte Neſſelio IV. p. 66. Confer Allatium de Pſellis p. 66.

Ex Arabibus *Averrois* commentarius exſtat, ſubinde laudantis Præceptorem ſuum *Avempace*, habetur autem ex latina verſione *Jac. Mantini* T. 4. Opp. & cum *Tiberii Bacilerii* lectura, Papiæ 1507. fol.

Latine Phyſica Ariſtotelis poſt *veterem interpretem* verbum verbo inepta qvædam, ut ait Vicomercatus, fideliter tamen reddentem vertit & Petro Medicéo dicavit *Joh. Argyropulus* Byzantius, cujus verſio occurrit in editione latina Operum Ariſtotelis Venet. 1496. fol. aliisq; etiam in Græcolatinis, excepta Duvalliana. *Franciſci Vatabli* paraphraſis & annotationes Pariſ. 1530. fol. *Auguſtini Niphi* expoſitio Venet. 1519. fol. *Gualteri Burlei* ibid. 1589. fol.

Græce editi ſunt libri Ariſtotelis phyſici eleganter & emendate à *Guil. Morellio* cum notis. Pariſ. 4.

Cum verſione & commentariis *Franciſci Vicomercati* Mediolanenſis prodierunt Pariſ. 1550. fol. ad Henricum II. Galliarum Regem.

Cum commentario *Conimbricenſium* Philoſophorum. Colon.

 1800.

* E qvarto qvidem nihil affert Juſtinus, vel qvisqvis auctor, ſed tantum è primoribus tribus. At. p. 137. pro ἐκ τοῦ ἐνάτου λόγου legendum ὀγδόου. Juſtinus enim ſcripſerat ἐκ τοῦ Θ. qvod in his Ariſtotelis Phyſicis perinde ut in Homeri libris non denotat numerum nonum ſed octavum. Confer qvæ infra poſt num. 15.

1600. 4. ut alias editiones omittam, nec dicam de commentariis *Ægidii Romani, Thomæ Aquinatis* &c. Nam hodie eqvidem, qvis leget hæc?

In editione Operum Ariſtotelis græcolatina Du Valliana adjuncta occurrit *Julii Paccii* translatio.

X. ΠΕΡΊ ΟΥΡΑΝΟΥ βιβλία δ. *De cælo libri IV.* qvorum primus agit de mundo & corporibus circulariter mobilibus, qvæ incorruptibilia * eſſe exſtimat Ariſtoteles, *ſecundus* de ſphæris cœleſtibus ac ſtellis: *tertius* de ſimplicibus corporibus, qvæ ſunt ſub luna, ſive de qvatuor elementis, & qvartus de gravitate ac levitate. Hos libros non de cœlo ſed de mundo potius inſcribi debere exiſtimabat *Alexander Aphrodiſeus*, cujus commentarius freqventiſſime laudatus à Simplicio intercidit, non minus qvam *Syriani* & *Ammonii.*

Exſtat è græcis in hos libros eruditus *Simplicii* commentarius, & qvæ latine tantum prodiit Metaphraſis *Theodori Metochitæ. Damaſcii* parecbolæ in librum I. Labbeo p. 112. Bibl. nov. MSS. memoratæ necdum viderunt lucem. Paraphraſis *Themiſtii*, qvæ latine prodiit Venet. 1474 fol. non è Græco translata eſt, ſed ex Hebræo, per *Moyſen Alatinum* Spoletinum.

E recentioribus juvat laudare editionem græcam Pariſienſem *Guil. Morellii*, cum notis, tum *Thomæ Aquinatis* commentarios, præterea *M. Antonii Majoragii* Paraphraſin Baſil. 1554. fol. Commentaria *Conimbricenſium* Philoſophorum, Colon. 1600. 4. & *Job. Lud. Havenreuteri* Francof. 1605. 8. *Auguſtini Niphi* expoſitionem Venet 1525. fol.

In græcolatinis Operum Ariſtotelis editionibus ſervatur latina verſio *Johannis Argyropuli.* In Chinenſem ſive Serum lingvam translatos hos libros à *Roderico de Fiqueyredo* A. 1625. legas in Bibliotheca Jeſuitica Nathanaelis Sotvelli.

XI. ΠΕΡῚ ΓΕΝΈΣΕΩΣ ΚΑῚ ΦΘΟΡᾶΣ βιβλία β'. *De generatione & corruptione libri II.*

E græcis exſtant commentaria *Job. Philoponi*, & qvæ latine tantum vidit lucem, *Theodori Metochitæ* Paraphraſis. Spectat & huc *Alexandri Aphrodiſei* de miſtione liber, qvi cum ejus commentariis in Meteo-

* Ariſtotelis dogma de æternitate Mundi ſingulari opere oppugnaturum ſe promiſit *Job. Philoponus* in libro erudito ejuſdem argumenti adverſus argumenta Procli VIII, 6 X, 5. & XIII. 1. Confer XI, 9. ſeq. ubi paucis & obiter contra Ariſtotelem diſputat.

teora prodiit. Epitomen *Michaelis Pſelli* in Bibliotheca Cæſarea exſtare legas apud Voſſium de Philoſophia p. 29. è Verderio, ut ſuſpicor, vel Iſraele Spachio hoc ſcribentem. Sed in Lambecii & Neſſelii catalogis hoc non invenio.

In græcolatinis editionibus Ariſtotelis habetur latina verſio *Franciſci Vatabli*; Paraphraſis *M. Antonii Majoragii* prodiit Baſil. 1554. fol. Vertit præterea *Petrus Alcyonius* Baſil. 1546. 4.

XII. ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩ͂Ν βιϐλία δ'. *De meteoris* * *libri IV.* Horum primum nonnulli olim abjudicarunt Ariſtoteli, qvorum argumenta affert ac refellit Olympiodorus. Librum qvartum Aphrodiſeus, & cujus perierunt commentaria *Ammonius*, ſubjunxerunt eodem Olympiodoro teſte libris duobus de generatione & corruptione. Idem Aphrodiſeus lib. 3. ἀπορειῶν καὶ λύσεων c. 14. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μὲν τετάρτῳ μετεωρολογικῶν, ὄντι δὲ μᾶλλον οἰκείῳ τῇ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς πραγματείᾳ. Exſtant è græcis *Alexandri Aphrodiſei* (ſive alterius & vetuſtioris auctoris, ut videtur A. Schotto p. 157. Vitæ Ariſtotelis & Petro Victorio XXV 22. Var. lect.) commentaria & *Olympiodori* (ſed libri ſecundi & qvarti extrema parte mutila) & *Joh. Philoponi* (qvi Alexandrum laudat) in librum primum neq; illum integrum, tum paraphraſis *Theodori Metochitæ* ex latina Gentiani Herveti interpretatione, & in Bibl. Segvieriana *Pſelli* commentarius MS.

In græcolatinis editionibus Operum Ariſtotelis occurrit verſio latina *Franciſci Vatabli.*

E recentioribus poſt *Conimbricenſes* non prætermittendus *Nic. Cabei* commentarius Rom. 1646. fol. & *Franciſci Vicomercati* Pariſ. 1556. fol. *Auguſtini Niphi* Venet. 1531. fol. Vertit & *Petrus Alcyonius* Baſil. 1546. & *Joh Geneſius Sepulveda* Pariſ. 1532. fol.

XIII. ΠΕΡΙ' ΚΟ'ΣΜΟΥ, *De mundo liber*, exotericus, ſive Epiſtola de univerſo ad Alexandrum. In Codice Dan. Heinſii inſcribebatur περὶ κοσμοποιΐας. Sed verus eſt titulus ΠΡΟ'Σ ἈΛΕ'ΞΑΝΔΡΟΝ ἘΠΙΣΤΟΛΗ' ΠΕΡΙ ΤΟΥ͂ ΠΑΝΤΟ'Σ, ut è Stobæo notavi lib. II. c. 10. § 17. neqve dubi-

* Μετεωρολογικὴ πραγματεία à veteribus ſcriptoribus interdum accipitur pro parte Aſtrologiæ, ut docet Iſ. Caſaubonus ad 1 Strabonis p. 7. Sed Ariſtoteles in his libris agit de Meteoris qvæ infra lunam gignuntur, qvæ μετάρσια vocat Achilles Tatius Iſagoge in Aratum c. 32. De iisdem diſputat & Seneca in qvæſtionibus naturalibus, qvi Ariſtotelem plus ſimplici vice laudat. *Theophraſti* περὶ μεταρσίων librum IV. allegat Plutarchus in qvæſtionibus græcis. At Laertius Olympiodorus περὶ μετεώρων,

Digitized by Google

dubito hoc ſcriptum inter γνήσια Philoſophi monumenta referre, tum Codicum MSS. & ipſius Strobæi auctoritate, tum Demetrii lib. de elocutione c. 253. & Apuleji, qvi latine propemodum ad verbum convertens, *Ariſtotelem prudentiſſimum doctiſſimum Philoſophorum, & Theophraſtum* ſeqvi ſe ait. Præterea Juſtini Martyris in Adhortatione ad Gentes p. 6. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα λόγῳ σύντομόν τινα τῆς ἑαυτοῦ φιλοσοφίας ἐκτιθέμενος ὅρον. Joh. Philoponi de mundi æternitate contra Proclum VI. 18. duobus in locis: ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κόσμου λόγῳ ὡς ἐκ θεοῦ πάντα &c. Auctoris deniq; vitæ Ariſtotelis à Menagio editæ, qvi inter ejus ſcripta refert librum περὶ κόσμου γενέσεως. Prætereo tanqvam non ſatis explorata nec diſerta Ciceronis, Plutarchi V. 20. de placitis Philoſ. Origenis, Theodoriti & Themiſtii teſtimonia (de qvibus vide, ſi placet, Naudæum diatriba de fato §. XVIII.) & recentiora ſuffragia Thomæ Bravvardini lib. 1. de cauſa Dei contra Pelagium c. 29. Beſſarionis III. 10. contra calumniatorem Platonis, & Arſenii Monembaſiæ Archi Epiſc. in limine Apophthegmatum. Fateor addubitaſſe Proclum lib. V. in Timæum p. 322. ὥς πού φησι πάλιν Ἀριστοτέλης, εἴπερ ἐκείνου τὸ περὶ κόσμου βιβλίον, & longe plurimos è recentibus abjudicaſſe audacter Ariſtoteli, ut faciunt Muretus II. 8. Var. Lect. Scaliger uterqve, Iſaacus Caſaubonus, Salmaſius p. 1247. ad Solin. Dan. Heinſius p. 25. ſeq. ad Maximum Tyrium, Menagius ad Laert. p. 203. 323. Voſſius de ſcientiis Math. p. 272. & de Philoſophia p. 28. Naudæus loco laudato, & nuper D. Philippus Jacobus Spenerus * ὁ μακαρίτης: vel *Theophraſto* tribuiſſe, ut Petrus Alcyonius præf. & nonnulli apud Cœlium Rhodig VIII. 16. vel *Nicolao Damaſceno*, ut P. Victorius XXV. 13. Var. Lect Nic. Loenſis VI. 12. Epiphyllidum & Simon Portius apud Jac. Thomaſium c. XI. Phyſicæ qvæſt. 15. & Dan Heinſius in diſſert. qva multis argumentis hoc ſcriptum Ariſtoteli eripere

* Verba ejus hæc ſunt præf. ad Tabulas in Hodoſophiam Dannhauerianam D. 3. b. *Non nego ab illo tempore, quo juvenis non indiligenti opera libros Philoſophi evolvebam, non valde me ipſo delectatum, quod male me haberet, dum minus in eo invenirem, quod aliquam Theologiam naturalem ſaperet quam in multis aliis antiquorum Philoſophis divinitatis alicujus ſtudioſioribus, cujus tam rara in operibus ſatis diffuſis veſtigia conſpiciuntur, ſi librum de mundo excipias, qui ob id pra aliis placuit, ſed poſt alias ex hac etiam cauſa Ariſtoteli abjudicandus.* Simile judicium Juſti Lipſii lib. 1. de conſtantia c. 18. *Et talis in divinis ubique fere Ariſtoteles eſt: libellum illum de mundo excipio, qui totus aureus ab alia mihi videtur & cæleſti aura.* Melius tandem conſultum ſub finem vitæ hunc librum conſcripſiſſe Ariſtotelem exiſtimat Gaſſendus de Phyſiolo. Epicuri p. 369.

re ſummo ſtudio conatur p. 563. Orat. vel *Anaximeni Lampſaceno*, eidem, cui Rhetorica ad Alexandrum adſcribi ſupra dixi: vel deniq; *Poſidonio* Stoico, ut Thom. Giannius Ferrarienſis, & Thom. Aldobrandinus ad Laertii VII. 138. 152. Adde Gaſſendum T. 1. Opp. p. 145. Viciſſim Ariſtoteli librum hunc vindicant, præter teſtimonia veterum paulo ante laudata veterumqve codicum auctoritatem, Petrus Petitus II. 19. Obſ. (qvi Ariſtotelem in exotericis ſcriptis uſum procemio obſervat è Ciceronis IV. ad Atticum 16. & nihil in illo libro contineri, qvod placitis Ariſtotelis non ſit conſentaneum, contendit:) Elmenhorſtius ad Apulejum de mundo, & Fortunius Licetus in Allegoria Peripatetica, Joh. Philippus Pfeifferus ſingulari diſſert. Regiomonte Anno 1667. tum qvi commentariis & notis librum illuſtrarunt, *Olaus Wormius* Roſtoch. 1577. 8. *Joh. Langius* Francof. 1601. 8. & *Bonav. Vulcanius*, qvi Græce cum veteri *Apuleji* & recentiore *Guil. Budæi* verſione edidit, ſcholiisq; & caſtigationibus in contextum græcum & interpretum utrumq; illuſtravit, ſubjuncto Gregorii Cyprii encomio maris, & Pauli Silentiarii Jambicis qvibusdam, Lugd. Bat. 1591. 8. Prodierat Ariſtotelis liber de mundo cum Budæi verſione & *Sim. Grynæi* ſcholiis, additis Cleomedis & Philonis Judæi libris ejusdem argumenti, Baſil. 1533. 8. Budæi verſio exſtat etiam in græco-latinis operum Ariſtotelis editionibus. *Petri Alcyonii* interpretatio prodiit ibid. 1546. 4. inter alia qvædam Ariſtotelis ſcripta ab eodem translata. Transtulit & *Joh. Geneſius Sepulveda*. Pariſ. 1548. 4.

XIV. ΠΕΡῚ ΨΥΧΗ͂Σ βιϐλία γ'. *De anima libri III.* qvorum primo veterum Philoſophorum hoc de argumento ſententias ad examen revocat, ſecundo agit de anima ſenſitiva, tertio de rationali.

Perierunt *Alexandri* Aphrodiſei & *Plutarchi* Neſtorii F. commentaria Simplicio laudata, & qvæ de anima ſcripſerant *Theophraſtus* à Themiſtio allegatus, *Porphyrius* & *Jamblichus*.

Intercidit qvoqve Ariſtotelis ipſius dialogus *Eudemus*, qvi de anima agebat, & ab eodem Simplicio plus ſimplici vice in teſtimonium citatur.

Exſtant è græcis commentaria erudita *Simplicii* & *Joh. Philoponi*, tum *Themiſtii* paraphraſis Lud. Nogarolæ comentario illuſtrata, & cujus verſio latina ſola *Herveto* auctore prodiit, Metaphraſis *Theodori Metochitæ*. In *Alexandri* qvoq; *Aphrodiſienſis* libris qvatuor ἀποριῶν & λύσεων qvædam librorum de anima loca illuſtrantur. *Sophronius* MS. in Bibl. Medicea.

In editione græco-latina Caſauboniana & aliis qvibusdam

occurrit verſio *Joh. Argyropuli*, In Du Valliana Tomo II. *Julii Pacii.* Commentaria *Petri Martineſii* Toletani prodiere Segunti 1575. fol.

XV. PARVA * NATURALIA, libelli XI.

(*a*) ΠΕΡΙ` ΑἸΣΘΗΣΕΩΣ (ſive potius ΑἸΣΘΗΤΗΡΊΩΝ) ΚΑΙ` ΑἸΣΘΗΤΩ͂Ν, *De ſenſu*, ſive *ſenſoriis & rebus ſenſibilibus.* Laudat hunc librum Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 328. & reſpicit Priſcianus Lydus in commentario ad Theophraſtum de ſenſu.

Exſtat è græcis commentarius *Alexandri* Aphrod & Metaphraſis qvæ latine duntaxat prodiit *Theodori Metochitæ.*

In græco-latinis editionibus Operum Ariſtotelis occurrit hic liber & qvatuor proxime ſeqventes cum latina verſione *Franciſci Vatabli.*

(*b*) ΠΕΡΙ` ΜΝΉΜΗΣ ΚΑΙ` ἈΝΑΜΝΉΣΕΩΣ, *De memoria & reminiſcentia.* allegatur à Stobæo & aliis.

Exſtant è græcis Scholia *Mich. Epheſii* & *Themiſtii* Paraphraſis, & latine tantummodo edita *Theodori Metochitæ.*

(*c*) ΠΕΡΙ` ὝΠΝΟΥ ΚΑΙ` ἘΓΡΗΓΌΡΣΕΩΣ, *De ſomno & vigilia.* Cum ſuperiore libro tanqvam unum ſcriptum allegatur à Svida in μνήμη. Exſtat è græcis *Themiſtii* Paraphraſis, Scholia *Mich. Epheſii*, & latine tantummodo edita Metaphraſis *Theodori Metochitæ.*

Græce & latine prodiit hic libellus, & duo proxime ſeqventes, cum verſione *Nicol Leonici Thomæi*, ſubjuncto Hippocratis libro de inſomniis, Jul. Cæſ. Scaligeri commentariis illuſtrato. Gieſſ. 1610. 8.

(*d*) ΠΕΡΙ` ἘΝΥΠΝΊΩΝ, *de inſomniis.*

Exſtant è græcis *Themiſtii* Paraphraſis, & *Scholia*, *Mich. Epheſii* & latina verſio Paraphraſeos *Theodori Metochitæ.*

(*e*) ΠΕΡΙ` ΤΗ͂Σ ΚΑΘ' ὝΠΝΟΝ ΜΑΝΤΙΚΗ͂Σ, *de divinatione per ſomnum.*

Exſtant è græcis *Themiſtii* Paraphraſis, & *Mich. Epheſii Scholia*, & verſio latina Paraphraſeos *Theodori Metochitæ.*

(*f*) ΠΕΡΙ` ΤΗ͂Σ ΚΟΙΝΗ͂Σ ΤΩ͂Ν ΖΏΩΝ ΚΙΝΉΣΕΩΣ, *de communi motionis animalium cauſa.* Græca emendatius edidit Florentiæ Thomæus, & Pariſiis Gvil. Morellius.

Exſtant & è græcis Scholia *Mich. Epheſii*, & cujus latina verſio duntaxat lucem vidit, *Theodori Metochitæ* Paraphraſis.

In Græcolatinis operum Ariſtotelis editionibus habetur latina ver-

* Parva Naturalia verterunt *Petrus Alcyonius* Baſil. 1546. 4. *Joh. Geneſius Sepulveda* Pariſ. 1532 fol. Commentaria *Auguſtini Niphi* prodierunt Venet. 1523 fol. *Petri Pomponatii* commentarium MS. habuit Naudæus teſte Labbeo p. 234. Bibl. nov. MSS.

verſio *Nicolai Leonici Thomæi.* Tranſtulit & *Petrus Aloyonus*, cujus verſio edita cum Gazæ hiſtoria animalium Baſil. 1534. fol.

(g) ΠΕΡῚ ΜΑΚΡΟΒΙΌΤΗΤΟΣ ΚΑῚ ΒΡΑΧΥΒΙΌΤΗΤΟΣ, *de longitudine & brevitate vitæ.*

Exſtant è græcis Scholia *Mich. Epheſii*, & cujus latina tantum verſio edita eſt, Paraphraſis *Theodori Metochitæ,*

In Græco-latinis Ariſtotelis operum editionibus hic & proxime qvi ſeqvuntur libelli duo occurrunt cum verſione *Franciſci Vatabli.*

(h) ΠΕΡῚ ΝΕΌΤΗΤΟΣ ΚΑῚ ΓΉΡΩΣ, ΠΕΡῚ ΖΩΗ͂Σ ΚΑῚ ΘΑΝΆΤΟΥ, *de juventute & ſenectute, vita & morte.*

In hoc libro allegantur libri de anima & de partibus animalium. Alium Ariſtotelis librum de vita & morte laudat Apollonius c. 26. Hiſt. commentitiæ.

Exſtant è græcis Scholia *Mich. Epheſii* & latina verſio paraphraſeos *Theodori Metochitæ.*

(i) ΠΕΡῚ ἈΝΑΠΝΟΗ͂Σ, *de reſpiratione.*

Exſtant è græcis ſcholia *Mich. Epheſii*, & cujus latina verſio tantum prodiit, Paraphraſis *Theodori Metochitæ.*

Verſus XXV. Empedoclis, qvi c. 7. afferuntur, latina Metaphraſi præter *Vatablum* donavit *Joſephus Scaliger.*

(k) ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ΠΟΡΕΊΑΣ, *de animalium inceſſu* ſive *greſſu communi* liber. Emendate edidit Guil. Morellius Pariſiis, & Florentiæ Nicolaus Leonicus Thomæus.

Exſtant è Græcis ſcholia *Mich. Epheſii*, & cujus latina tantum verſio edita eſt, Paraphraſis *Theodori Metochitæ.*

In Græco-latinis Operum Ariſtotelis editionibus occurrit latina interpretatio *Nic. Leonici Thomæi.*

(l) ΠΕΡῚ ΠΝΕΎΜΑΤΟΣ, *De ſpiritu Animali* libellus, cum Anonymi interpretis latina translatione legitur in editionibus græcolatinis Operum Ariſtotelis. Ariſtotelis eſſe negat Hier. Mercurialis II. 12. Var. lect. & Sylburgio ſtylus Alexandrum potius Aphrodiſeum, aut alium qvam Ariſtotelem refert. Perplexiſſimum librum ſæpe vertiſſe ſe, ſæpe verſionem concerpſiſſe, tandem etiam commentariis illuſtraſſe teſtatur *Julius Cæſar Scaliger* Exerc. CCLXXIII. Vertit etiam & illuſtravit *Daniel Furlanus* cum ſcriptis qvibusdam Theophraſti. Hanov. 1605. fol. Ac Meurſius exiſtimat hunc ipſum eſſe librum περὶ πνευμάτων, qvem inter *Theophraſti* ſcripta memoret Laertius V. 45. Franciſcus Patricius librum eodem titulo qvem Laërtius V. 59. refert inter ſcripta *Stratonis* Lampſaceni.

Qvæ hactenus recenſui ſcripta Phyſica (excepto libro de mundo) apud Laertium V. 26. memorari videntur ſub titulo φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον, * βιβλία λή qvi numerus XXXVIII. confirmatur etiam ab Anonymo Menagii. Sed Caſaubonus ſuſpicatur legendum κδ, *Rerum naturalium ordine literarum ſcripti libri XXIV.*. Rationem inſcriptionis illuſtrat Cœlius Rhodiginus XVII. 17. *Ingenio illi inenarrabili Ariſtoteli, qui ex nobili lectionis multijugæ variantisq; cura eſt à Platone anagnoſtes nuncupatus, tria Philoſophiæ munia ſuſcepta pertractataq; ſunt, Phyſicum, Metaphyſicum, Morale: ſed ita, ut Alphabetis tribus omnia ſit complexus: nam* Phyſicorum *libri elementa implent omnia, ſiquidem octo leguntur de rerum naturalium principiis, de cœlo ac mundo quatuor, de generatione ac corruptione duo, de meteoris quatuor: de anima hiſtoria tres, de animalium motu unus, & duo qui parva, ut modo dicitur, naturalia complectuntur. Huic vero ſententiæ vetus ſuffragatur articulatio, in qua more Homerico ita enotabatur librorum ordo, ut Phyſicorum diceretur* ** *alpha, qui primus; beta, qui ſecundus; & deinceps. Quam rationem in* Moralibus *item eſt ſecutus. Nam ni demutilati forent temporum incuria, ac præcurtati, plenum literarum numerum in Ethicis, Politicis, Oeconomicis agnoſceremus. Id ipſum &* in Metaphyſicis *conſequeremur, ni pleraque depravaſſet vetuſtas. Quæ autem de Plantis aut de animalibus à tanto ſunt concinnata Philoſopho, jam elementa non ſunt, ſed velut ex elementis coaptatæ ſyllabæ, in quam ſeriem veniunt & magna moralia. Omnia vero hæc, problemata & Phyſionomica addivinatio conſequebantur, quæ ab elementis diſſita longe ſunt.* In omnia alia abit Samuel Petitus, qvi IV. 8. Miſcell. per φυσικὰ κατὰ στοιχεῖον putat à Laertio intelligi opus qvo veterum Phyſicorum ordine literarum digeſtorum opiniones recenſitæ fuerunt & ad examen revocatæ, & cujus fragmenta hodie ſuperſint libelli de dogmatibus Xenophanis, Zenonis & Gorgiæ. Merito non probatur hæc Petiti ſuſpicio Jonſio p. 56. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. nec Menagio ad Laert. p. 196.

XVI. ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ἹΣΤΟΡΊΑΣ βιβλία ί, *Hiſtoria de animalibus libri X,* qvorum primi qvatuor agunt de partibus, ſenſu, memoria & aliis affectionibus hominis & animalium omnis generis: tres proximi de eorum ortu, octavus & nonus de vita, & decimus de cauſis ſterilitatis. Plura volumina de animalibus ſcripſerat Ariſtoteles, ad *quinquaginta* ferme, teſte Plinio, vel (ut Antigonus Hiſt. commentitiæ c. 66.) *ad ſeptuaginta.* Plinii locum adſcribam ex VIII. 17. Hiſt. *Ariſtoteles diverſa tradit, vir, quem in his magna ſecutus ex parte, præfandum reor, Alexandro Magno Re-*

* Niſi ſubintelligendum vocabulum προβλημάτων. Vide qvæ infra num. XXV.

** Sic Theophraſtus ſcripſerat νόμων κατὰ στοιχεῖον, κδ. Laert. V. 44.

Rege inflammato cupidine animalium naturas noſcendi, delegataq; hac commentatione Ariſtoteli, ſummo in omni doctrina Viro, aliquot millia hominum in totius Aſiæ Græciaque tractu parere juſſa, omnium quos venatus, aucupia, piſcatusq; alebant, quibusque vivaria, armenta, alvearia, piſcinæ, aviaria in cura erant, ne quid usquam gentium ignoraretur ab eo: quos percontando quinquaginta ferme volumina illa præclara de animalibus condidit. Athenæus IX. p. 398. refert Ariſtotelem in ſumtus huic operi neceſſarios ab Alexandro accepiſſe talenta octingenta, hoc eſt ſummam (non 480000, ut eſt in Chevræanis T. 1. p 214.) ſed 600000. amplius thalerorum, unde πολυτάλαντος πραγματεία audit eidem Athenæo Qvod vero ad numerum librorum attinet, præter hos decem alii etiam ex editis ad hoc argumentum ſpectant, vel jam à me memorati, vel mox recenſendi: de partibus animalium IV. de generatione V. de inceſſu I. de motu I. de ſpiritu I. Neq; diverſa ab his contineri ſuſpicor in libris XIX. de hiſtoria animalium, qvos ex *Arabico* in latinum translatos à *Mich. Scoto* memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 201. vel in libro XII. XIII. XIV. & XV. qvos Arabice ex Oriente ſecum attulit Jacobus Golius. Cæterum longe plures interciderunt, qvorum ſpeciales qvosdam titulos notavi infra capite proximo, ut ſunt, Ἀνατομῶν libri VIII. Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν. I. περὶ τῶν ζώων ἠθῶν. Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων, ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων, ζωϊκὰ περὶ ἰχθύων, περὶ θηρίων, περὶ ζωῆς καὶ θανάτου diverſus ab eo qvem habemus, &c. Laertius *novem* tantummodo libros περὶ ζώων memorat V. 25. & novem duntaxat libros vertit, qvi poſt *G. Trapezuntium* * hoc opus interpretatus eſt *Theodorus Gaza* Theſſalonicenſis. Confer Voſſii lib. de Philoſophia p. 34. *Decem* libros agnoſcit Anonymus vitæ Ariſtotelis ſcriptor græcus, qvem Menagius edidit. De ordine iterum turbat nos Samuel Petitus, qvi p 145. commentarii ad Leges Atticas ita ſcribit: *Harpocratio in* ἐβδομευομένου *laudat Ariſtotelem in nono hiſtoriæ de animalibus, quod videri posſit* μνημονικὸν *Grammatici fuiſſe* ἁμάρτημα, *nam ea habentur VII. 12. Verum nullus dubito plures fuiſſe libros Ariſtotelis* περὶ ζώων ἱστορίας, *quam Græce hodie exſtent, & certe apud Arabes ſuperſunt ad novendecim* (potius mihi perſuadeo illos XIX. ut jam innuebam, eſſe libros X. hiſtoriæ, & libros IV. de partibus, ac libros V. de geratione animalium) *tum etiam in unum coaluiſſe librum, qui olim apud veteres duo erant. Nam ut puto primus liber generalia illa complectebatur tantum, quæ ſex primis capitibus ad*

* G. Trapezuntii veſtigia paſſim legere, licet diſſimulet, Theodorum, notat Politianus cap XC. Miſcell.

hac usque verba: Ταῦτα μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον εἴρηται νῦν ὡς ἐν τύπῳ, γεύματος χάριν. *Hinc incipit liber ſecundus, cujus argumentum* τὰ τοῦ ἀνθρώπου μέρη. *Sequitur ſecundus, ut vulgo editur, qui veteribus tertius fuit. Tertius vulgati ordinis eſt quartus veterum, ſed quartus, qui vulgo cenſetur, in duos rurſum diſtribuendus eſt, quorum prior, qui quintus eſt, veteribus ſeptem primis capitibus definitur. Ab hac vero clauſula alter, qui ſextus eſt, incipit:* τὰ μὲν οὖν μέρη &c.

Cum Ariſtotele περὶ ζώων Artemidorus conjungit *Ariſtophanis* in Ariſtotelem ὑπομνήματα II. 14. Onirocritice reſpiciens haud dubie compendium, qvod ex Ariſtotelis libris de natura Animalium compoſuiſſe Ariſtophanem Byzantium teſtatur Hierocles in Hippiatricis p. 4. Nec optima fide in hoc labore Ariſtophanem verſatum eſſe, ex eo ipſo Hieroclis loco obſervat Mauſſacus ad Ariſtotelem p. 1246. Allegatur Ariſtoteles ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ ab Eratoſthene c. 34. Cataſteriſm. aliisqve innumeris, qvemadmodum veſtigia ejus diligentiſſime legunt, qvi de animalibus poſt ipſum ſcripſere, *Plinius* è latinis & *Albertus Magnus*: ex Arabibus *Avicenna*, è græcis *Aelianus*, *Oppianus*, *Emanuel Phile* &c. ne de perditis loqvar, *Theophraſto*, *Eudemo* &c. & aliis infinitis, oportuniore fortaſſis loco à me recenſendis. Tantum adſcribam in præſenti verba Artemidori l. IV. c. 24. Onirocrit. Πολλοὶ γὰρ καὶ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, καὶ Ἀρχελάου, καὶ τῶν Ξενοκράτους Ἀφροδισιέως παρακηκοότες ὑφ' οὗ ἕκαστον τῶν ζώων θηρεύεται, καὶ τί ἕκαστον φοβεῖται, ᾧ μάλιστα χαίρει, εἰς συνταγὰς καὶ θεραπείας ἀναπεπλάκασι, ὃ μάλιστα κατὰ κόρως ἐν τρίτῳ τῆς ἑαυτοῦ συντάξεως κέχρηται ἔτος, οὗ ἐγὼ καίπερ εἰδὼς τὸ ὄνομα οὐκ ἐπιμνήσομαι. *Michaelis Epheſii* Scholia (nec dum edita) in hos Ariſtotelis libros memorat hinc inde Auguſtinus Niphus in ſuis commentariis.

Græce Ariſtotelis Hiſtoria Animalium vulgata eſt cum aliis qvibusdam libris Philoſophi Phyſicis Venet. apud Aldum 1503. fol. Tum Florentiæ, curante *Nicol. Leonico Thomæo* 1527. 4.

Latinam verſionem *Georgii Trapezuntii* Politiano laudatam non vidi. Translatio librorum novem per *Theodorum Gazam* qvi Nicolao V. illam dicaverat, prodiit Venet. 1476. fol. Baſil. 1533. fol. Libri decimi interpretatio & in eum commentarius auctore *Julio Cæſare Scaligero* Lugd. 1584. 8.

Deniq; libri decem *græce & latine* à *Julio Cæſare Scaligero* emendati, novaq; verſione & luculentis commentariis illuſtrati prodierunt poſt auctoris fata, edente *Philippo Jacobo Mauſſaco*, qvem ad hunc laborem

rem ſuſcipiendum Fabricius Peireſcius * inſtigaverat. Prodiit opus ab eruditis tunc anxie deſideratum Toloſæ A. 1619. fol. cum nonnullis ejusdem Mauſſaci animadverſionibus ad calcem voluminis rejectis. Non pauca Ariſtotelici operis illuſtrant Conradus Geſnerus & Ulyſſes Aldrovandus in voluminoſo uterqve opere, qvod de animalibus condidit. Accuratius etiam de animalibus multa tradidere recentiores ſcriptores, Jo. Jonſtonus, Franciſcus Willugbejus, Jo. Rajus, Gerh. Blaſius: neq; negandum in Ariſtotelis hiſtoriâ multa emendatione indigere, multa ad perfectionem deeſſe, ut vel leonis atq; aqvilæ exemplo demonſtravit Olaus Borrichius de Medicina Hermetica p. 244 ſeq.

In latinis antiqvioribus Ariſtotelis editionibus hi libri de hiſtoria animalium, plane deſiderantur. In aliis Gazæ interpretatio occurrit. In græcolatinis libri novem adjunctam habent Gazæ, decimus Scaligeri translationem.

XVII. ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ΜΟΡΊΩΝ βιβλία δ'. *De partibus animalium, earumqve cauſa ac ratione*, ** *libri* IV. Emendatius græca edidit Florentiæ Nic. Leonicus Thomæus.

Exſtant è græcis ſcholia *Mich. Epheſii.* Cui nonnulli addunt *Danielem Cretenſem*, ſed adhuc ineditum. Ex Arabibus *Averroem*, qvi inter alia Ariſtotelem adverſus Galeni objectiones defendit.

Latine vertit *Theodorus Gaza*, cujus verſio occurrit in Græcolatinis Ariſtotelis Operum editionibus. Librum primum interpretatus qvoq; eſt *Leonicus Thomaus.* Venet. 1540. 8.

XVIII. ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ΓΕΝΈΣΕΩΣ βιβλία ε'. *De generatione Animalium libri V.* qvos & ipſos Nic. Leonicus Thomæus emendatius græce edidit.

E græcis exſtant Scholia *Joh. Philoponi.* Ex Arabibus *Averroes*, qvi Ariſtotelem ſuum itidem tuetur adverſus Galenum.

Theodori Gaza verſio exſtat in Græcolatinis Ariſtotelis editionibus.

XIX. ΠΕΡῚ ΦΥΤΩ͂Ν βιβλία β'. *De Plantis libri II.* memorantur à Laertio V. 25. & de Plantis ſcripſiſſe ſe teſtatur Ariſtoteles ipſe ſub extremum libri de brevitate vitæ, & initio libri qvinti Hiſtoriæ de animalibus. Allegat & Athenæus XIV. p. 652. At qvi hodie exſtant libelli duo de Plantis ſub Ariſtotelis nomine, græce à recentiore qvodam (*Muſu-*

* Gaſſendus in Peireſcii vita lib. 3. ad A. 1619.

** Lib. 2. c. 1. *ἐκ τίνων μὲν οὖν μορίων καὶ πόσων συνέστηκεν ἕκαστον τῶν ζώων ἐν ταῖς περὶ αὐτῶν δεδήλωται σαφέστερον. Δι' ἃς δ' αἰτίας ἕκαστον τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ἐπισκεπτέον νῦν, χωρίσαντες καθ' αὐτὰ τῶν ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρημένων.*

Digitized by Google

(*Muſuro*, vel *Laſcari*, vel ut Simoni Grynæo viſum *Theodoro Gaza*, vel potius *Maximo Planude*, ut ſuſpicatur *Cæſar Scaliger* p. 26. in lib. 1.) tranſlati ſunt è latino Galli neſcio cujus qvi ex Arabico illos tranſtulerat, qvæ Arabica verſio ex altera priore latina fuerat concinnata, ut procœmium græcum libris hiſce præfixum perſpicue docet. Ἀλλά τις Κελτὸς τὸ γένος ἐκ τῶν Ἀραβικῶν λειμώνων εἰς τὰς Ἰταλικὰς μετακηπεύων φυταλιὰς &c. Non mediocrem vero auctor græcæ verſionis fatetur corruptionem huic opuſculo illatam, διὰ τὰς συχνὰς τῶν μεθερμηνεύσεων μεταβολὰς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰταλῶν, εἰς τοὺς Ἄραβας ἐκεῖθεν, καὶ πάλιν ἐξ Ἀράβων εἰς Ἰταλοὺς, καὶ εἰς ἡμᾶς (Ἕλληνας) ἐκ τούτων ἐπ' ἔσχατον. Hinc latiniſmi freqventer in his libris obvii, & Romæ mentio lib. 1. c. 7. Sed & res ipſas earumq; tractationem non mediocriter ab Ariſtotelis rationibus diſſidere contendit *Julius Cæſar Scaliger*, cujus eruditi in hos libros commentarii lucem viderunt A. 1566. & Marpurgi 1598. 8. *Jubane ſint*, inqvit Sylburgius, *an multo recentioris Arabis, peritiores judicent.* Menagio judice ſunt centones male aſſuti è locis variis Ariſtotelis, & libro primo hiſtoriæ plantarum Theophraſti. Memorantur hi libri ab Averroe lib. 1. Phyſic. cap. 1. Sed Alexander Aphrodiſeus in lib. de ſenſu & ſenſili c. 4. jam ſua ætate negabat exſtare ſcriptum Philoſophi de Plantis.

In antiqvis latinis editionibus exſtat * vetus tranſlatio Anonymi ex Arabico facta & Rogero cuidam dicata, nec in duos libros diſtincta, ſub titulo libri *de vegetabilibus.* Eandem verſionem ſed qvibusdam mutatis, video comparere in græco-latinis editionibus Operum Ariſtotelis.

Græce primum prodierunt Baſileæ 1539. 8. ad calcem Geoponicorum, ex officina Roberti Winter, cum præfatione *Simonis Grynæi.* Deinde cum operibus Theophraſti, ibid. 1541. fol. Hinc in græcis & græcolatinis Ariſtotelis editionibus. Jam enim comparent in Iſingriniana Baſil. 1539. fol. p. 435. ſeq.

XX. ΠΕΡῚ ΧΡΩΜΆΤΩΝ ά, *de coloribus liber*, magna eruditione refertus, ſive Ariſtotelis ſit, ſive *Theophraſti*, ut ſentit Mercurialis III. 13. Var. lect. vel *Stratonis Lampſaceni*, ut viſum H. Conringio in epiſtola ad Rachelium, & Patricio p. 44. diſcuſſ. Peripat.

Exſtant in hunc librum *Michaelis Epheſii* Græci ſcriptoris Scholia, ſed latine tantum edita. Meminit & Pachymeres Simone Portio notante, & Plutarchus, qvi bina de coloribus volumina ab Ariſtotele ſcripta

pta

* In iisdem editionibus præcedit alius libellus, qvi inſcribitur *de Plantis*, ſed male: eſt enim pars libri de coloribus. Incipit: *in omnibus autem plantis principum colorum herbeum eſt.*

pta teſtatur. Latine vertit præter antiqvum interpretem (cujus verſio in editione latina Veneta A. 1496. male diſcerpta eſt in libros duos, qvorum alter perperam inſcribitur de plantis) *Cælius Calcagninus*, cujus interpretatio occurrit in Græco-latinis Ariſtotelis editionibus, Du Valliana qvidem T. 2. p. 793. ſq. Florentiæ emendatum edidit cum aliis qvibusdam Phyſicis Philoſophi ſcriptis græce Nicolaus Leonicus Thomæus. Deinde *Simon Portius* Neapolitanus græca cum duobus MStis contulit, verſione nova & commentariis illuſtravit, Florent. 1548. & Pariſ. 1549. 8. teſtatus phraſin ſibi potius videri ſapere Theophraſtum, qvam Ariſtotelem.

XXI. *a.* ΠΕΡῚ ἈΚΟΥΣΤΩ͂Ν, *De audibilibus*, ſive *de his, quæ ſub auditum cadunt*, libellus ſervatus à *Porphyrio* in commentario ad Harmonica Ptolemæi p. 246 - - 254. edito græce & latine T. 3. Opp. Joh. Walliſii. Oxoniæ 1699. fol. Idem Porphyrius p. 231. teſtatur *πᾶν τὸ σύγγραμμα, totum librum* * ſe commentario ſuo inſeruiſſe. Latine primus vertit *Antonius Gogavinus* Gravienſis ad calcem Harmonicorum Ptolemæi, Venet. 1562. 4. Græce primus edidit *H. Stephanus* cum Sotionis qvibusdam, & libro Ariſtotelis de admirandis auditionibus, & altero de lineis inſecabilibus Pariſ. 1557. 8. Deinde *Franciſcus Patricius* græce integrum inſeruit libro ſexto tomi 1. diſcuſſionum Peripateticarum p. 85 ſeq. & latinam ſuam verſionem p. 90. ſq. ſubjunxit, qvam ſervarunt curatores editionum græcolatinarum Ariſtotelis ante Du Vallium, qvi T. 2. p. 783. hunc libellum exhibet cum verſione *Adriani Turnebi*, ſed male inſcribit *fragmentum*, cum ſit liber integer qvanqvam contractus in Epitomen. *Φέρε καὶ περὶ τούτου συντεμόντες διὰ τὸ μῆκος εἶτα παραδειξώμεθα.* Deniq; cum Porphyrio denuo latine transtulit vir, qvem dixi, præſtantiſſimus *Joh. Walliſius*. De Abulpharajo celebri Philoſopho ac Medico refert Gabriel Sionita c. 2. de urbibus & moribus Orientalium, qvod librum Ariſtotelis de auditu, inventum in Harran Meſopotamiæ urbe, qvadragies perlegit, & eidem libro ſupra ſcripſit: *Vellem iterum legere.*

b. ΘΑΥΜΑΣΊΩΝ ἈΚΟΥΣΜΆΤΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΉ. *Liber de admirandis narrationibus.* Græce poſt Thomæum aliosqve emendatius editus ab H. Stephano, cum libro ſuperiore, Pariſ. 1557. 8. Multa ex hoc refert, Ariſtotele auctore laudato, Antigonus Caryſtius Hiſtor. mirab.

S

* Solenne fuit Porphyrio integros aliorum tractatus ſuis inſerere commentariis. Sic commentariis in Platonis Sophiſtam inſeruerat Andronici Rhodii librum de diviſione, teſte Boethio lib. de diviſione p. 638.

Digitized by Google

rab. cap. XXXI - - CXXVII. Allegat & Athenæus XII. p. 541. Svidas in *κοτίνῳ*. Stephanus Byz. in *τῆνος* & alibi. Sed in *γελωνοὶ* male qvædam editiones & in his Berkeliana habet, *πίμπλῳ περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων*, cum illud *πιμπλῳ* à Xylandro recte ſit expunctum. Etiam Laertius, Patricio judice, per *πανγωγῆς α΄, β΄*, V. 25. hoc ſcriptum intelligit. Meminit & *θαυμασίων ἀκουσμάτων* inter Ariſtotelis ſcripta Anonymus Menagii. *Si qua conjecturæ venia*, inqvit H. Dodvellus diſſ. de ætate peripli Hannonis cap. 21. *crediderim hoc opus è variis Ariſtotelis operibus collectum eſſe à diſcipulo & ſucceſſore illius Theophraſto, verbis nonnunquam ſuis, nonnunquam ipſius Ariſtotelis.* Ariſtotelis eſſe negat præter Eraſmum Philander ad Vitruvium VIII. 3. idq; ſe multis poſſe demonſtrare argumentis, Jonſius p. 176. Voſſius de Hiſt. græc. p. 514. Joh. Bodæus à Stapel ad Theophraſtum p. 214. &c. Etiam Theophraſti eſſe, è Plinio obſervaſſe viſus eſt ſibi Joh. Camers ad Florum. Contra tamen Julius Cæſar Scaliger ad eundem Theophraſtum de cauſis plantarum p 325. *Commentarius de miraculis auditis, Ariſtotelis eſt, non Theophraſti. Eſt enim illius nectareus ſtylus.* Liber ipſe genuinus Ariſtotelis, ſed fragmentum, qvod ad calcem hujus libri legitur, *ὑποβολιμαῖον* eſt Mauſſaco in limine notarum ad Plutarchum de fluminibus, ex qvo multa in illud congeſta & inde avulſa eſſe obſervat.

In editionibus græcolatinis Ariſtotelis occurrit incerti auctoris latina interpretatio.

XXII. ΠΡΟ'Σ ΤΑ' * ΞΕΝΟΦΑ'ΝΟΥΣ, ΠΡΟ'Σ ΤΑ' ΖΗ'ΝΩΝΟΣ, ΠΡΟ'Σ ΤΑ' ΓΟΡΓΙ'ΟΥ, *Adverſus dogmata* qvædam phyſica ac Metaphyſica *Xenophanis, Zenonis Eleatæ & Gorgiæ*, libelli tres, græce tantum leguntur in editione græcolatina Ariſtotelis Lugdunenſi Caſauboniana: Sed in cæteris exſtant cum latina verſione *Joh. Bernardi Feliciani*, ut in Du-Valliana T. 2. p. 834. ſeq. Vertit etiam latine *Arnoldus Ferronus* Burdegalenſis, Lugd. 1557. 8. Franciſcus Patricius T. 1. diſcuſſ. Peripatet. p. 26. & 34. hos ſolos libros & Mechanica, qvod Ariſtotelis ſint, omnem controverſiam effugere exiſtimat, licet merito dubitari ait Jonſius p. 56. Meminit inter ſcripta Philoſophi Laertius V. 25. & Anonymus Menagianus. In editis græca admodum ſunt corrupta, & hinc inde etiam manca, qvæ ſuppleri & emendari poſſunt ex codice MS. eximio Bibliothecæ Paulinæ, qvæ eſt Lipſiæ in patria mea, ex qvo hoc facere pridem inſti-

* Hanc inſcriptionem probat librorum argumentum, & Laertii Anonymiqve Menagiani auctoritas, & qvod ſimiliter Philoſophus ſcripſerat *πρὸς τὰ Μελίσσου, πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος* &c. Itaqve omiſi titulum, qvi in editionibus & Codice Lipſienſi, *περὶ Ξενοφάνους, περὶ Ζήνωνος, περὶ Γοργίου.*

inſtituit Jenenſis Academiæ lumen *Job. Andreas Boſius*, ſed his ejus conatibus, ut egregiæ, qvam parabat, Joſephi editioni, fata interceſſerunt. Habeo & ipſe lectiones ejusdem Codicis, qvas mecum olim pro ſua in me voluntate communicavit civis meus clariſſimus idemq; doctiſſimus *Godfridus Olearius*, atqve hoc loco pace ipſius, in lectoris uſum integras inſerere non dubitavi.

Variæ lectiones Codicis Bibl. Paulinæ Lipſienſis, cum Iſ. Caſauboni editione libri Ariſtotelis de Xenophane, Zenone & Gorgia collati.

Primam partem hujus libri non περὶ Ξενοφάνȣς uti Caſaub. editio habet, ſed περὶ Ζήνωνος inſcribit MS. ſecundam contra inſcribit περὶ Ξενοφάνȣς, quæ repudianda procul dubio eſt lectio.

Ed. Caſ.

Pag. 752. col. 1.

v. 3. πάντα δὶ, ἀμφοτ.) πάντα ἀΐδια ἀμφοτέρως

ibid. lacuna ſuppletur verbo γενέσθαι.

5. πϱοϋπάρχειν. εἴ τῳ τινῶν) πϱοϋπάρχειν. εἴτ᾽ ὄντων τινῶν

6. ᾧ δὴ) εἰ δὴ

7. ἤδ᾽ ἓν) καὶ ȣ̓δ᾽ ἓν

9. ἓν εἶναι) ὂν εἶναι

10. πλέον) πλέω

ib. πέρατα) περ . . . λίαν

ib. ὅμοιον) ὂν ὅμοιον

11. πάντα) πάντη

ib. ἀνόμοια) ἀνόμοιον,

ἔτι ἓν θεῖναι) ἔτι εἶναι f. ἕν τι εἶναι

12. μέτριον) ἄμετρον

13. ἔτι) εἴς τι

pag. 752. col. 1.

ibid. ὑποχωρῆσαι ἢ, ἀναγκ.) ὑποχωρῆσαι δὲ ἀνάγκ.

14. δόξασθαι) δέξασθαι

15. τοιȣ́των δὲ ὄντων ἀνωδύνων τε καὶ ἀναλγήτων ὑπάρες . . . . καὶ ἄνοσον εἶναι) τοιȣ̃το ἢ ὂν τὸ ἓν ἀνώδυνόν τε καὶ ἀνάλγητον, ὑγιές τε καὶ ἄνοσον εἶναι.

18. μὴ ὄν) ἓν

20. πολλὰ) πολλά τε καὶ

23. χωρίζόντων) χωρίζοντα

24. τὸ ὑπ᾽ ἄλληλα) τὰ ὑπάλληλα

25. ȣ̃τον δὲ τὸν τρόπον) τȣ́των δὲ τῶν τρόπων.

27. ταυτὰ) ταῦτα

28. ἄπασιν) ἀπατᾷ

29. ἀναιρεῖ) ἀναιρεῖν

ibid. ἀλλ᾽ ἀΐδιον) ἀλλὰ ἓν ἀΐδιον

30. ἀεὶ) αἱ

ibid. ὂν βέβαιον) εἰσὶ βέβαιοι

31. ȣ̓θὲν) ὅθεν

34. ὄντες) πάντες

ibid. εἰ δὲ μὴ) εἰ δὲ μὴ ἦν

pag. 752. col. 1.

v. 35. 36. ἐπιδεῖξαι τὰς τοιαύτας ποιότητας μάλιστα) ἐπιδείξαντα τοιαύτην ποιότητα ἢ τὰς μάλιστα, diſtinctio vero non poſt ὀρθὰς ſed poſt δοκούσας ponitur.

40. πολλά. γένοιτο γὰρ ἂν ὄν) πολλὰ γένη. τὸ γὰρ ὂν

ibid. ὅτι ἐστίν) ὅτι ἐστὶν, forte ὅτι ἐστὶ ἕν, ſimili enim modo etiam ſupra ἶν pro ἓν ſcriptum reperi.

43. ἔχοντος) ἔχοντες

44. poſt ὑπολήψεις ταύτας iſta adduntur in MS. καὶ ὡς ἂν οὐ γένοιτ' ἂν οὐδὲν ἐκ μηδενὸς πολλὰ δὲ

pag. 752. col 2.

v. 2. συμβαίνειν ἄν τις εἶναι) συμβαίνει ἐναντίας εἶναι.

3. βέβαιον) βέβαια

ibid. λαμβάνεται) ὑπολαμβάνεται

18. poſt τὰ γινόμενα additur in MS. οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι αὐτοῖς ἅπαντα γίγνοιτο.

20. ἐαττέον) λεκτέον

21. αὐτὸ) αὐτά

22. ἕτερά γε ἀντὶ τοῦ τὶς ὡς ἐκείνου εἴη) ἕτερον γὰρ ἄντι τοῦτ' ἴσως ἐκείνου εἴη.

23. ἀνακάμπτει) ἀνακάμπτειν

28. κινουμένου) κειμένου

29. diſtinctio poſt ἐκεῖον ponitur, poſt προσαγορεῦσαι omittitur: particula qvoqve ἐν non comparet.

30. ἅπαντα) τὸ ἅπαν

32. ἔτι ἅπαντα) ἔτι εἰ ἅπαντα

pag. 752. col. 2.

ibid. πρὸς ἓν ἀίδιον) πῶς ἓν ἀΐδια εἴη, præterea adduntur iſta: ἀλλὰ γὰρ τοῦ μὲν εἶναί τι, ὡς ὄντος καὶ κειμένου διαλέγεται. εἰ γὰρ φησὶ μὴ ἐγένετο. ἔστω δὲ ἀΐδιον εἴη

36. τ' αὐτά) ταῦτα

ibid. ἔκ τε) ἐκ τοῦ

37. ἀρρηκτον) ἄπρηκτον

38. ὅπη καὶ τις αἰεὶν. ἐρεῖ δὲ ὅμως. τῶν ὄντων) ὅπη κε τὶς αἰὲν ἐρείδη. ὅμως τῶν ὄντων

41. διάλλαξις) καὶ διάλλαξις

ibid. ὀνομάζεται) ὀνομάζετ'

42. προσιοῦσαν) εἰ πρὸς οὐσίαν

ibid. ὅτι) ὄντι

ibid. ἐπι) ἐπεὶ

43. ὥστε τὸ πῶς γ' ἄν) ᾤετο πῶς γὰρ

ibid. ἔπαρξις ἵετο) ἐπαυξήσειετο. Verſum Empedoclis hic recitari patet, qvi tamen nec prout in editis, nec prout in MSto legitur commodum fundit ſenſum.

46. φθείρεσθαι. πλὴν καὶ εἶναι) φθείρεσθαι πάλιν καὶ εἶναι.

47. ἢ ἕν. ἢ εἰ) ἢ ἓν εἴη.

ibid. εἴη ταῦτα) ταῦτά φησι.

pag. 753. col 1.

v. 10. ποτὶ) πολλὰ

ibid. poſt γίγνεσθαι adduntur iſta: καὶ διαλύεσθαι εἰς σώματα, οὕτως δὲ ἀναλυόμενα καὶ ἴσα γίγνεσθαι

11. εἴ τι μᾶλλον) εἰ omittitur

15. γίγνοιτο) ἤρξατο

21. πᾶν ἓν εἶναι) πᾶν, ἓν ὂν

pag.

pag. 753. col. 1.

v. 24. in MS. poſt ἀγένητον exigua qvædam lacuna eſt, poſt illam autem ſic legitur: ποιεῖ. καὶ ὡς αὐτὸς

25. εἰ τάδε) εἰ omitt.

26. εἶναι οὐ . . . . . ἄλλῳ) in MS. ita: εἶναι οὐχ ὡς ἀλλ . . . . τινί.

28. πρὸς αὐτό) πρὸς τὸ αὐτὸ

29. γῆν) γῆ

30. ἢ εἴ τι) εἰ omitt.

ibid. οὕτος) οὕτως

83. ἀνομοίων ἀμερῶν) ἀνομοιομερῶν

ibid. οὕτω γε εἶναι) γίνεσθαι

34. ἅπασιν γῆν) ἅπαν γῆ

38. ἔχον) ἔχοι

39. πολλὰ omittitur & mox pro ἐνάριθμα legitur ἐν ἀριθμῷ

42. ἀδύνατα) ἀδύνατον

43. ἀπείρονα) ἄπειρα

44. οὐδὲν) ὀλίγον

46. εἰ δὴ δι) εἰ δὴ δεῖ

47. ὄντος οὐ) ὄντος ἐν

52. μὴ) μὴ

ibid. διὰ οὗτο καὶ ἐν τούτῳ) διὰ τί καὶ ἐ. οὗτο.

53. πῶς γὰρ ἂν) πῶς γὰρ ἦν

ibid ὅσων; ἤ τι κενὸν μὴ ὅλον ἂν οἰόντε εἶναι) ὅσον ἢ τὸ μὲν ὅλον ἂν οἰόντε εἶναι.

55. κινεῖται) κινεῖσθαι

56. τό γε τι) οὗτό γε

59. ἴσως) ἧττον

60 lacuna ſuppletur his verbis: πρὸς αὐτὸ

pag. 735. col. 1.

v. 63. κινούμενα) κρινόμενα

65. ὡς ἓν) ὡσθὲν

66. ἔτι οὐν εἰς) ὅτου ἂν

67. καὶ εἰς τὸ πρ.) καὶ εἰ τὸ πρ.

68. ἢ ἀλλοίωσιν) ἣν ἀλλ.

69. οὐδὲν omitt.

73. poſt ἀκίνητον additur οὔτ᾽ εἰ ἓν

74. poſt ἑτεροιοῦσθαι additur τὰ ὄντα

pag. 753. col. 2.

V. 6. φέρεται) φαίνεσθαι

7. μιγνυμένου) οὐ μιγνυμένου

9. ἅπαν τί) ἅπαντι

11. Ζήνωνος) Ξενοφάνους

14. ὁμοίων) ὁμοίου

15. ἀνομοίων) ἀνομοίου

19. ἢ ὁμοίοις) ὁμοίως

20. οὔτ᾽ ἀνόμοιον) τὸ ἀνόμοιον

21. τὸ οὐκ ἐκ ὄντος γενέσθαι) τὸ οὐκ ὂν ἐξ ὄντος ἂν γενέσθαι

23. προσήκειν αὐτὸν) αὐτὸν προσήκειν εἶναι

24. αὐτὸν εἶναι) αὐτῶν εἶναι

26. κρεῖττον) κρείττων

29. θεόν) τὸ θεῖον

32. ἕνα μόνον) ἕνα ἄρα εἶναι μόνον

37. ἄπειρον γὰρ τὸ μὴ εἶναι) ἄπειρον μὲν ε̉ μὴ ὂν εἶναι

41. περανεῖ) περανθείη moxqve ſeqvens ὂν omittitur

46. ἠρεμεῖν γὰρ) ἠρεμεῖ ἢ καὶ

52.) καὶ οὗτος τὸ γιγνόμενον γι-

pag. 753. col. 2.

γενέσθαι ἐξ ὄντος) τὸ γιγνόμενον καὶ ὄντος γίγνεσθαι ἐξ ὄντος

v. 54. εἰ καὶ) ἢ καὶ

55. ἢ ἀνομοίου) ἢ καὶ ἐξ ἀνομοίου

56. περὶ) παρά. In eodem verſu εἴπερ ἅπαντα MS. non agnoſcit.

57. ἐπικράτιστον) ἔτι κράτιστον

59. κατὰ omitt.

62. ἐπεὶ γὰρ οὐ) ἐπείτοι γε

63. ἀλλὰ διὰ τὴν) ἀλλὰ τὴν διὰ

67. οἷόν τε) οἷόν τε

69. 70. οὐ τὸ δὲ τινὶ εἶναι ἀνάγκη ἓν αὐτὸ πάντα) οὐ τὸ δέ τιν εἶναι ἀνάγκη ἕνα τὸν τὰ παντα

70. ὁρᾷ ἴσως οὗτος βουλ.) ὁρᾷ, ἀλλ' ἴσως οὗτος βουλ.

pag. 754. col. 1.

v. σῶμά γε καὶ ἔχων) σῶμά γε ὢν καὶ ἔχων

7. ἐν γίνεται) ἐγγίγνεται

8. ἂν μὴ) εἰ μὴ

ibid. ὅσον) ὃν

10. ἀπέχειν) ἀπέχει

ibid. poſt σφαιροειδὴς ὂν adduntur iſta οὐ τὸ γὰρ ἐστι σφαιροειδὴς ὃ

ibid. pro πυρός leg. περὶ

11. διαφορεῖ) διαφέρει

ibid. ἀπελθεῖν) ἄπεστι

12. ταῦτα λεχθῆναι οὐκ ὄντος) ταῦτα ἂν λεχθῆναι κατὰ οὐκ ὄντος

13. poſt τότε additur γὰρ ὂν

ibid. αἰσθάνοιτο. ἃ νῦν ἄμφω) αἰσθάνοιτο νῦν. ἄμφω

14. ὅπῃ διανοητὰ) καὶ διαν.

15. ταυτὶ omittitur

pag. 754. col. 1.

v. 16. poſt οὐδὲν additur οἶμαι, contra mox ὂν omittitur

18. poſt ἔχον ἐστὶν additur ἅπαν

29. ἴσον omitt.

32. σχεῖν) ἔχειν

ibid. poſt πεπεράνθαι additur πρός τι συνάπτειν, τοῖς δὲ πεπεράνθαι μὲν, μὴ μέντοι πρός τι πεπεράνθαι

35. κινεῖσθαι) τῷ κινεῖσθαι

ibid. μὴ τὸ ἴσον, ὥσπερ τὸ μή ἴσον, ὅπερ

37. τὸ ἠρεμεῖν τῷ ἠρεμεῖν

38. ἔτι) ἐπὶ

40. ἐπὶ τῷ) ἐπὶ τὸ

41. ὅπερ καὶ) ὅπερ τι καὶ

lin. 43. ἀποφασητ ἐλεχθείτων ἀπόφασις ἢ τὸ λεχθὲν

44. μεταλαμβάνει) μεταλαμβάνειν.

45. μὴ ἓν) μὴ ἑνὸς

47. τοσαύτας ἀποφάσεις. ὧν) τὰς αὐτὰς ἀποφάσεις ὄν.

ibid. πλῆθος, ἢ καὶ μὴ, ὡς ἢ) πλῆθος ἢ. μὴ ὡς ἢ

49. σῶμα, ἢ) σῶμα ἢ

51. μὸν) μόνον

ibid. αὐτὸς) ὄντος

52. οὐ κύκλωθεν ὂν) του . . . . . κύκλῳ φε . . . . . θεὸν

53. φύσει) φησὶ

54. εἴ τι δὲ) δὲ omitt.

56. μηδαμοῦ τι) μηδαμοῦ γε

61. ἄλλῳ) ἄλλοις

65.) ἂν) ὅτι

68. γὰρ μὴ εἶν) μὴ omitt.

71. ἦν omitt.

pag.

Digitized by Google

pag. 754. col. 2.

v. 4. ἔστι δὲ ταυτὸ) εἰ δὲ ταυτὸ,

7. poſt γὰρ additur καὶ

8. εἰ τὸ) ἢ τὸ & mox ἔστιν omitt.

9. ὡς περὶ) ὡσπερεὶ

10. ὄντος τοῦ δ' οὐκ ὄντος) ὄντοιν τοῦ μὲν ὄντος τοῦ δὲ δοκοῦντος

ibid. τὰ δ' οὐκ ἀλ.) τό δ' οὐκ ἀλ.

11. τὰ ἄμφω). τὸ δὲ ἄμφω

12. lacuna ſuppletur voce ὅτε

14. τῷ ὄντι) τῷ μὴ ὄντι

ibid. καὶ ἐστιν. ἔτι εἰ δεῖ) καί ἐστιν ἔτι. εἰ δὲ

16. πότερον) πρότερον

17. τότε μὴ ὄν ἐστι) τότε μὴ ὂν ὄν ἐστι

22. ταὐτὸν μὴ ὄν) τ᾽αυτὸ τὸ μὴ ὂν

25. ἢ μὴ γενόμενον εἶναι) ἢ γινόμενον εἶναι, omiſſâ negatione.

29. μηδαμοῦ, δέον οὐδὲ) μηδαμοῦ ὂν οὐδὲν

30. τὸν οὐδὲν) γοῦν οὐδὲν

33. οὐδὲν ἂν ἐκ μηδενὸς ἂν γενέσθαι, εἰ δ᾽ ἔστι τὸ μὴ ὂν hæc MS. non agnoſcit.

ibid. ἐκ τοῦ ὄντος) ἐκ τοῦ μὴ ὄντος

34 διὰ ταῦτα οὐδ᾽ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος hæc MS. non agnoſcit.

36. ἐν ᾖ) ἓν ᾖ & paulo poſt pro εἴτε μὴ ἓν leg. εἰ δὲ μή τε ἓν

37. ἐν μὲν) ἓν μὲν

38. ἐν σχομεν) ἔχομεν. Poſt hanc

pag. 754. col. 2.

vocem autem in MS. iterum lacuna, & poſtea ſeqvitur: γε τῷ τοῦ Ζήνωνος &c.

v. 38. inter ἂν & εἶναι vacuum denuo in MSto invenio ſpatiolum qvemadmodum & inter μὴ & μήτι

40. οὐδ᾽ ἂν) οὐδέν ἐστιν

41. οὐκ ἂν εἴη) οὐκ ὂν εἴη

ibid. κινεῖται, καὶ εἰ) κινεῖται καὶ ἓν

43. πάντα) πάντως

46. δεῖ) δεῖν

50. μᾶλλον ὁρῶμεν) μᾶλλον ἃ ὁρῶμεν

51. ἐκεῖτο) ἐκεῖ

54. ὥστε καὶ εἰ) ὥστε εἰ καὶ

ibid. ἡμῖν γνωστὰ εἶναι) ἡμῖν γε ἄγνωστ᾽ ἂν

ibid. εἰ δὲ γνωστὰ) εἰ δὲ καὶ γνωστὰ

54. Φασὶ) Φησὶ

ibid. εἴποι) εἴπῃ

57. εἰ οὖν τις μετεννοεῖ) ὃ οὖν τις μὴ ἐννοεῖ

59. poſteriorem lacunam MS. non agnoſcit in qvo ſic legitur: οὐ λέγει δὲ χρῶμα ἀλλὰ λόγον. ὥστε οὐδὲ &c.

61. ἀλλ᾽ ἀκούειν) οὐδ᾽ ἀκούειν

65. εἴτι ἐν) εἴ τι ἓν

68. σχολὴν ἄλλο) σχολῇ. ἄλλῳ

ibid. ἐν ἐστι) ἔνεστι

70. λεκτὰ) λόγους.

XXIII. ἈΝΈΜΩΝ ΘΈΣΕΙΣ ΚΑῚ ΠΡΟΣΗΓΟΡΊΑΙ, *Ventorum* certis regionibus vel opidis attributorum *loca & appellationes*, Fragmentum ex opere Ariſtotelis περὶ σημείων χειμώνων, *de ſignis tempeſtatum*, qvod memo-

memorat Laertius V. 26. in editione græco-latina Ariſtotelis Caſauboniana Lugdunenſi tantum græce exſtat. In cæteris legitur cum verſione *Job. Bernardi Feliciani*, ut in Du Valliana noviſſima Tom. 2. pag. 848. ſeq. Pro genuino Ariſtotelis fœtu habent viri docti, ex his Chriſtophorus Cellarius in Notitia orbis antiqvi lib. I. pag. 39. & Salmaſius ad Solinum, ubi de ventis diſſerit. Occurrit & inter Theophraſti opera, p. 244. editionis græcæ Oporinianæ.

PHYSIOGNOMICON.

XXIV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΟΝΙΚῸΝ, *de Phyſiognomia liber*, cujus veluti compendium qvoddam exſtat lib. 2. Analyticor. prior. capite ult. Memoratur à Laertio V. 25. Stobæo, &c. In editionibus Græcolatinis, etiam noviſſima Du Valliana Tom. 2. pag. 640. legitur cum verſione *incerti*. Transtulerunt præterea latine *Andreas Lacuna* Pariſ. 1535. 8. *Jodocus Willichius* Witteb. 1538. 8. Illuſtrarunt *Franciſcus Sanchez*, *Camillus Baldus* &c. *Polemonis* * & *Adamantii* libros ejusdem argumenti in græca ſua Ariſtotelis editione ſubjunxit Sylburgius. Tractarunt Phyſiognomica etiam *Averroes* T. VII. Opp. *Albertus Magnus* lib. 1. de animalibus, ut recentiores prætercam, *Job. Baptiſtam Portam*, *Guil Grataroluma* (de qvo Bælius T. 2. Lexici p. 1380.) *Job. Evelinum* (Act. Erud. 1698. p. 338.) aliosqve qvos refert in Bibl. Philoſophica Martinus Lipenius p. 1166. ſeq.

PROBLEMATA.

XXV. ΠΡΟΒΛΗΜΆΤΩΝ Τμήματα λή ** *Problematum* ſive qvæſtionum omnis generis, cum reſponſionibus non minus acute plerumqve qvam modeſte propoſitis, *Sectiones XXXVIII.* majorem partem phyſici argumenti, nonnullæ etiam Medici, ut Sect. I. & Mathematici, ut ſect. XV. & Muſici ſect. XIX. & Philologici ſect. XVIII. & Ethici ſect. XXVII-XXX. Scripſerat Ariſtoteles *Problemata Phyſica*, qvæ laudantur ab Apollonio Hiſt mirab. c. 7. 9. 21. 22. 28. 37. & 51. Gellio XIX. 4. 5. 6. Plutarcho VIII. 10. Sympoſ. Athenæo &c. horum plures fuere libri, nam ſeptimum allegat Gellius III. 6.

Scri-

* De his infra, num. 38.

** Apud Laertium V. 26. una ſerie memorantur: *Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον λή, ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων ά. β'.* Forte igitur & poſt *Φυσικῶν* ſubintelligendum vocabulum *προβλημάτων*. Ita inanes fuerint conjecturæ virorum doctorum ſuper illo loco, qvas attuli ſupra poſt. num. XV.

Scripſerat & *Problemata Encyclia* (*quæſtiones orbiculares*, ſive ex orbe univerſo liberalium diſciplinarum petitas, vocat Tiraquellus de legibus connubial. p. 338.) qvæ ab eodem Gellio laudantur XX. 4. Horum duos libros fuiſſe teſtatur Laertius V. 26. qvi eodem loco addit, totidem libros ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων, totidemqve προβλημάτων ἐκ τῶν Δημοκρίτου ab Ariſtotele ſcriptos fuiſſe.

Non perveniſſe ad nos univerſa hæcce problemata, certum eſt , qvia Ariſtoteles ipſe non uno in loco teſtatur ſe in problematis qvædam tractaſſe , qvorum in his , qvæ exſtant , nulla fit mentio, ut oſtendit Sylburgius in præfat. Deinde in illis fruſtra qværas, qvæ ex Ariſtotelis problematis proferunt Athenæus , & qvæ Gellius lib. I. c. 11. III. c. 6. & XIX. c. 5. & 6. Viciſſim leguntur in noſtris VII. 3. qvæ Gellius XIX. 4. profert è problematis Phyſicis : exſtant itidem in noſtris XXX. 10. qvæ Gellius XX. 4. adducit è Problematis ἐγκυκλίοις. Et qvæ è Problematis Ariſtotelis adducit Galenus 3. in VI. Epidem. T. 5. p. 478. occurrunt in noſtris V. 31. Hinc colligo non habere nos integra problemata vel ἐγκύκλια vel Phyſica, vel deniqve ἐπιτεθεαμένα ſive *penitius conſiderata*, neqve rurſus integrum ex his opus nos deſiderare, ut opinabatur Meurſius p. 1259. Bibl. Græcæ; nec deniqve Phyſica & ἐγκύκλια fuiſſe eadem , ut eidem Viro doctiſſimo viſum fuit, neqve auctorem Problematum, qvæ hodie exſtant, eſſe *Theophraſtum* , qvanqvam & ipſe problematum συναγωγὴν ſcripſit pluribus libris, teſte Laertio V. 45. & 48. & qvæ de ſenibus difficulter ſternutantibus è Theophraſto refert Plinius XXVIII. 6. in Problematis hodie leguntur XXXIII. 12. Præterea in libellis περὶ κόπων & περὶ ἱδρώτων qvi exſtant inter Theophraſti opera, multa eadem leguntur, qvæ in problematibus, ut ex Ariſtotelis problematis conflatos dixerit Mercurialis lib. I. var. Lect. cap. 9. Veriſimile itaqve eſt ex univerſis Ariſtotelis pariter & Theophraſti & aliorum fortaſſis ſcriptorum * problematis hoc qvale habemus opus conflatum fuiſſe , indeqve fieri , qvod notat H. Stephanus , *ut multa in eo ſint repetita , quædam etiam ter poſita mutatis tantum aliquot verbis : multa longe maximam ſtyli differentiam inter ſe habeant , multa etiam ne mediocri quidem Philoſopho , nedum ipſo Ariſtotele, aut omnium ejus diſcipulorum præſtantiſſimo Theophraſto digna* *in-*

T

* A Thoma Gatakero cap. IX. p. 490. Adverſar. allegâtur *Ariſtoteles an Alexander Trallianus in problematibus.* Videtur viri docti cogitationibus ſeſe obtuliſſe, qvod aliqvi tribuerunt Alexandro huic Tralliano problemata , qvæ exſtant ſub nomine Alexandri Aphrodiſei.

inveniantur. Denique inde fieri, ut in MStis Codicibus, iis quidem, qui antiquitatem præ ſe ferunt, multa eorum, quæ in vulgatis editionibus leguntur, deſideremus, quæ autem illic exſtant, alio plerumque ordine collocata reperiamus.

In editionibus græcolatinis occurrit latina verſio *Theodori Gazæ,* qvæ prodierat Venet. 1493. fol Baſil. 1537. fol. &c.

Ex duplici translatione, antiqva & *Gazæ*, cum expoſitione *Petri Aponenſis* Patavini lucem viderunt Venet. 1505. fol. Verterat ante Gazam *Georgius* qvoqve *Trapezuntius*, cujus translationem reprehendit idem Gaza in præf. & Perottus. Vide Allatium de Georgiis p. 381.

Julii Guſtavini Patricii Genuenſis, Medici Piſani in primores decem ſectiones Lugd. 1608. fol. *Lud Septalii* Commentarii, Francof. 1602. & 1607. fol.

Sylburgius in Græca ſua Ariſtotelis editione problemata *Alexandri & Caſſii* ſubjunxit. Qvæ vero ſub Ariſtotelis nomine ſæpe edita ſunt ſeparatim latine cum problematis *M. Antonii Zimaræ*, etiã Amſtelodami 1650. 12. additis problematis *Alexandri Aphrodiſ.* Politiano interprete, & *Jul Caſ. Scaligeri* problematis Gellianis, non ſunt integra Ariſtotelis, ſed ex Ariſtotele & aliis collecta. Idem dicendum de Germanica verſione Baſil. 1566. 8. Gallica Lugd. 1554. 8. &c.

Svidas in Ματρέας. ex Athenæi lib. 1. p. 19. Ἐποίησε δὲ οὗτος καὶ περὶ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας. Caſaubonus lib. 1. c. 16. ad Athenæum pro περὶ legit παρὰ, & interpretatur in hunc ſenſum, *Matream* compoſuiſſe qvæſtiones ad Ariſtotelicas, hoc eſt, qvæ cum Ariſtotelis problematis poſſint comparari. Alios problematum ſcriptores laudat Theophylactus Simocatta in extremo ἀποριῶν φυσικῶν. Οὐ γὰρ τὸν Δημόκριτον σφετερίζομαι τινὲς, οὐ δὲ τὴν Ἀριστοτέλους εὔκλειαν ἐμαυτῷ περιγράψοιμι, οὐδέ τι λωποδυτήσω τοῦ Πλάτωνος, οὐ τὸν Ἰάμβλιχον ἀστεφάνωτον καταλίποιμι, οὐ Πρόκλον, οὐ Γαληνὸν, τὸν ἐν ἐπιστήμῃ κομψοὺς, οὐ Πλωτῖνον, οὐ Σωσίωνα (Σωτίωνα) τὸν Ἀλέξανδρον, οὐ Θεόφραστον τῆς γνώσεως θάλασσαν, τὸν Αἰλιανὸν, οὐ τὸν τῆς ἐπιστήμης πλοῦτον τὸν Πλούταρχον, τὸν Ἀμβρῶνα, τὸν Ἰμβράτιον ἢ Δαμάσκιον ἢ τὸν Τιμαγένους Ἱεροκλέα. Non meminit Caſſii, de cujus problematis dixi infra num. XXXVIII. *Dexippus* in problemata Ariſtotelis, MS. in Bibl. Segvieriana.

METAPHYSICA.

XXVI. ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ βιβλία ιδ. *Metaphyſicorum libri XIV.* Acroamatici qvod op⁹ ab Ariſtotele vulgatum indignatus fertur Rex Alexander, ſibi ſoli hanc ſublimioris ſapientiæ partem ſervatam

tam cupiens. Sed reſpondit Ariſtoteles *ἐκδεδωκέναι καὶ μὴ ἐκδεδωκέναι vulgaſſe ſe, & non vulgaſſe:* qvia nempe non ſatis plene ac perſpicue ſingula tradiderit. Ἀληθῶς γὰρ, addit Plutarchus hæc narrans in Alexandro p. 668. ἡ μετὰ τὰ Φυσικὰ πραγματεία πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν οὐδὲν ἔχουσα χρήσιμον ὑπόδειγμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται. Qvorum verborum hic eſt ſenſus, in Metaphyſicis non docere Ariſtotelem rudes, ſed eruditos jam & Philoſophia imbutos monere, & hoc primum ſtatim ſcribentis fuiſſe inſtitutum. Anno 2 Olympiadis CXI. ſcriptum eſſe ab Ariſtotele hoc opus contendit Sam. Petitus ad Leges Atticas p. 64. Idem diverſum qvoqve librorum ordinem probat, eo modo qvo vides in hac tabella, ubi varias editiones inter ſe diſcrepantes cum Petiti ſententia contuli.

Vetus & Argyropyli verſio	Baſſarionis	Græc.	Du Vallii	Sam Petiti IV. 9. Miſc. cujus rationes probantur Jac. Thomaſio in Hiſt. Metaphyſicæ c. X.
I.	I.	Α τὸ μεῖζον	I.	V. περὶ ἀρχῶν ά Laert. V. 23.
II.	II.	Α * τὸ ἔλαττον	II.	III. περὶ ἐπιστημῶν ά. Laert. V. 22.
III.	III.	Β'. 2.	III.	VI. περὶ ἀρχῶν β'.
IV.	IV.	Γ'. 3.	IV.	IV. περὶ ἐπιστημῶν β'.
V.	V.	Δ. 4.	V.	I. περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων Laert. V. 23.
VI.	VI.	E. 5.	VI.	VII. } περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν
VII.	VII.	Z. 6.	VII.	VIII. } ά Laert. V. 22.
VIII.	VIII.	H. 7.	VIII.	IX. περὶ ὕλης
IX.	IX.	Θ. 8.	IX.	X. περὶ ἐνεργείας
X.	X.	I. 9.	X.	II. ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐναντίων Laert. V. 22.
XI.	XI.	K. ** 10.	XIII.	XIV. περὶ ἐπιστήμης Laert. V. 23.

* Hujus libri auctor qvibusdam creditus *Paſicrates* (Rhodius Bonæi F. Eudemi frater) teſte Joh. Philopono in παραβολαῖς ad Metaphyſ. p. 7.

** In hoc libro cap. 3 .. 9. multa repetuntur ex libro γ' & ἕ. Qvam ἀνακεφαλαίωσιν Ariſtotelis eſſe negat, utilem interim fatetur Voſſius lib. de Philoſophia p. 142.

XII.	XII.	Λ.* 11.	XIV.	XIII. περὶ φιλοσοφίας γ'. Laert. V. 22.
deeſt	XIII.	M.** 12.	XI.	XI. περὶ φιλοσοφίας α'
deeſt	XIV.	N. 13.	XII.	XII. περὶ φιλοσοφίας β'.

Exſtant è Græcis ſed univerſi latine tantum editi, in omnes hos libros qvidem *Joh. Philoponus* ex verſione Franciſci Patricii: In libros duodecim primores *Alexander Aphrodiſeus* ex Joh. Sepulvedæ verſione: (in libros XIII. ac XIV. fuit MS. in Bibliotheca Joh. Vincentii Pinelli teſte A. Schotto in vita Ariſtotelis p. 160. Meminit & Poſſevinus XII. 25. & 29. Bibl. ſelectæ.) In librum XII. (Græcis XI.) *Themiſtius*, ex interpretatione Moſis Finzii. In librum III. XIII. & XIV. (Græcis II. XII. & XIII.) *Syrianus* ex translatione Hieronymi Bagolini. Græce ſuperſunt in variis Bibliothecis, ut ſuo loco dicam.

Aſclepii (Tralliani) ſcholia in VI. primores libros ex ore Ammonii Hermeæ excepta, MSS. occurrunt teſte Labbeo p. 113. Bibliothecæ novæ MSS. in codice ſcripto Venetiis ab Antonio Eparcho anno 1574. Idem teſtatur *Joh. Baptiſta Camotii* (qvi medio Sæculo poſt Chriſtum natum XVI. Venetiis floruit,) Scholia Græca inedita in librum XIII. Metaphyſ. fuiſſe in Bibliotheca Renati Moreau. Habetur & *Georgii Pachymeris* Epitome, & *Herennii Philonis* Commentarius MS. qvi fuit in Bibliotheca Iſaaci Voſſii, & allegatur ab H. Dodvvello in diſſ. de Sanchoniathone p. 16.

Hebraice exſtant Metaphyſica Ariſtotelis in Codice 585. Regis Chriſtianiſſimi, ut notat Labbeus p 279. Et cum commentariis *Averrois* ex Arabico Hebraice verſis, in Bibl. Vaticana, teſte Bartoloccio I p 481.

In editionibus Græcolatinis leguntur cum verſione *Beſſarionis*, ut Tomo poſtremo Du Vallii, qvi notas & argumenta addidit. E recentioribus illuſtrarunt præter *Thomam Aquinatem*, *Scotum & Alexandrum de Ales*, *Petrus Fonſeca*, (qvi tamen fallitur, cum alios præterea libros octo de Philoſophia prima ab Ariſtotele ſcriptos affirmat ex depravatis codicibus latinis Euſebii præparat. XIV. 17. ſeq. ubi ex Ariſtotelis libro octavo de Philoſophia magnum fragmentum affertur, ſed Ariſtoclis non Ariſto-

* Hic liber Græce editus eſt emendatius Pariſiis à Guil. Morello.

** Libri duo poſtremi quamvis Thomæ Aqvinati haud lecti, & omiſſi in Argyropyli verſione tamen Ariſtoteli tribuuntur à Syriano & Philopono, tum ab Aphrodiſeo qvoqve. Ariſtotelis vero eſſe & ad hoc opus pertinere probat Du Vallius etiam ex eo qvod VIII. 1. Philoſophus ipſe promiſit ſe dicturum de entibus Mathematicis atqve ideis.

riſtotelis recte legitur in Græcis editionibus.) *Franciſcus Suarez*, *Jacobus Cheynejus* Scotus, *Antonius Scaynus*, *Petrus Ramus*, *Jac. Carpentarius*, & *Chriſtianus Dreierus* Philoſophus ac Theologus Regiomontanus, cujus Philoſophia prima ex Ariſtotele aliisq; commentatoribus accurate conſcripta lucem vidit A. 1644. 4.

Prætereo alios magno numero laudatos in Bibliotheca Philoſophica τ̃ μακαρίτȣ Martini Lipenii, cui tamen cave credas memoranti inter alios Olympiodorum in Metaphyſica Ariſtotelis Venetiis editum. Nam in Meteora qvidem, in Metaphyſica vero nusqvam exſtat Olympiodori commentarius.

Simplicius in lib. I. de anima text. 26. meminit ſuorum in Metaphyſica commentariorum. Sed illa interciderunt.

SCRIPTA MATHEMATICA.

XXVII. ΜΗΧΑΝΙΚᾺ ΠΡΟΒΛΉΜΑΤΑ, *Quæſtiones Mechanicæ*, Ἀπολογία τ῀ τ. Μηχανικῶν ἐνεργείας inſcribitur apud Labbeum pag. 200. Bibl. novæ MSS. Laertio Μηχανικὸν ά. lib. V. ſect. 26.

In Græcolatinis editionibus, etiam DuValliana poſtrema T. 2. p. 759. leguntur cum verſione *Nic. Leonici Thomæi*. Interpretatus præterea eſt *Piccolomineus*, & illuſtravit *Joſephus Blancanus*, præcipue vero *Henricus Monantholius* Medicus ac Methematicus Regius, qvi Græca recenſuit, novamq; verſionem & commentarium addidit Pariſ. 1599. 4. Idem Monantholius hunc librum Ariſtoteli vindicat adverſus objectiones Franciſci Patricii & Hieronymi Cardani lib. de Proportionibus. *Bernardini Baldi* commentarius lucem vidit A. 1582.

XXVIII. ΠΕΡΙ ἈΤΌΜΩΝ ΓΡΑΜΜῶΝ. *De lineis inſecabilibus* liber Laertio V. 42. memoratus, ac Græce primum editus inter nonnulla Ariſtotelis ac Theophraſti ab *H. Stephano* A. 1557. 8. Itaq; in editionibus ſcriptorum Ariſtotelis omnium vel qvorundam qvæ hunc annum anteceſſerunt, ut Florentina Leonici Thomæi, & Baſileenſibus legitur tantum Græca hujus libri Paraphraſis, qvam Camotius in Veneta ſua Ariſtotelis editione tribuit *Georgio Pachymeræ*, ſub cujus deinde nomine in Sylburgiana & Græcolatinis comparuit, atq; in his qvidem cum latina verſione *Jacobi Schegkii*. Liber ipſe Ariſtotelis Græce tantum legitur in editione Græcolatina Lugdunenſi A. 1590. fol. ſed in cæteris inſecutis, qvemadmodum & in Duvalliana poſtrema T. 2. p. 809. latinam verſionem *Julii Martiani* * *Rotæ* adjunctam habet. *Theophraſto* à qvibusdam fuiſſe tributum teſtatur Simplicius in III. de Cœlo comment. 8. &

* Eadem Rotæ verſio legitur inter opera Averrois tomo ſeptimo, Venet. 1542. fol.

Joh. Philoponus in lib. 1. de generat. ac corruptione, qvorum loca jam attulit Menagius ad Laertium p. 206.

SCRIPTA ETHICA.

XXIX. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΝΙΚΟΜΑΧΕΊΩΝ *Ethicorum ad Nicomachum libri X* Acroamatici, qvos Nicomacho * ipſi (Ariſtotelis filio) tanqvam auctori tribuit Cicero V. de finibus, atqve ut videtur Laertius VIII. 88. At Samuel Petitus IV. 10. Miſc. Nicomachum ne qvidem natum fuiſſe contendit, cum hos libros ſcriberet Ariſtoteles, ut ipſi videtur circa Olymp. CXI. unde conſeqvitur nec ipſi dicatos fuiſſe, qvod tamen præter Ammonium ſive Philoponum in vita, affirmat uno ore totus veterum chorus. Sed nec de diſpoſitione librorum qvisqvam facile Petito aſſenſerit, qvi videns à Laertio memorari ἠθικῶν libros V. & à Svida Nicomacho tribui ἠθικῶν libros VI. hoc unum & idem opus putat, & ad hoc qvoq; referendos eſſe titulos apud eundem Laertium librorum περὶ τἀγαθῦ, περὶ ἡδονῆς & περὶ φιλίας, hoc pacto:

Ἠθικῶν ά, β', γ', δ', έ, ἐι ῇ ἒξ.	
Περὶ τἀγαθῦ ά.	Liber. I. Ethic. Nicom.
Περὶ ἀρετῆ ά. ἐι ῇ δύο.	II. III. IV., V. VI. VII.
Περὶ φιλίας ά.	VIII. IX.
Περὶ ἡδονῆς ά.	Libri X. prior pars.
Περὶ τἀγαθῦ δέυτερον	Libri X. pars poſterior.

Idem Petitus conjicit Nicomachum nonnulla in opere parentis interpolaſſe. Capitum diſtinctionem ut in aliis fere Philoſophi libris veteres codices habent nullam, ſed librorum diſtinctionem præter MStos Codices confirmant interpretes Græci qvi exſtant. Exſtat autem (1) *Paraphraſis* qvam ſine nomine auctoris primum Lugd. Bat. 1607. 4 deinde ſub *Andronici Rhodii* nomine edidit cum latina ſua verſione *Dan. Heinſius* 1617. 8. recuſam Cantabrigiæ 1679. 8. Qvanqvam antiqviſſimi illius Andronici, de qvo infra in Peripateticis dicam (& cui audacter tribuit Reineſius p. 312. Epiſt. ad Hofmannum) non eſſe, docet Salmaſius ad Simplicium p. 227. ſeq. & *Olympiodoro* potius tribuendum pu-

* Vide Menaginm ad Laert. p. 203. & 391. De Nicomacho hæc habet Ariſtocles apud Euſeb. XV. 2. præparat. Μετὰ δὲ τὴν πυθιάδος τῆς ἑρμείυ τελευτὴν Ἀριςοτέλης ἔγημεν ἑρπυλλίδα Σταγειρῖτιν. ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ Νικόμαχος ἐγένετο. Τῦτον δέ φασιν ὀρφανὸν τραφέντα παρὰ Θεοφράςῳ, καὶ δὴ μειρακίσκον ὄντα ἀποθανεῖν ἐν πολέμῳ.

putabat Naudæus in Bibliographia politica.* Sed & in Bibliotheca Cæſarea occurrit ſine nomine auctoris, teſte Neſſelio parte IV. p. 7. & Heinſius affirmat Andronici Rhodii nomen in Codice ſuo adſcriptum fuiſſe à manu recentiore atq; indocta. Capitum diſtinctionem (diverſam ab ea qvæ eſt in editionibus Ariſtotelis) hic ſibi tribuit qvisqvis fuit auctor paraphraſeos VIII. 1. recentior fortaſſis etiam Olympiodoro Nam fuit qvoq; *Andronicus* qvidam *Calliſtus* Philoſophus Peripateticus Theſſalonicenſis, tempore Gregorii Palæologi, ad qvem Epiſtola ejus exſtat in Codice Regis Gallicæ 955. teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 98. Idem p. 101. memorat Nicolai Secundini Epiſtolam ad Andronicum Calliſtum Philoſophum, & p. 99. Cardinalis Beſſarionis ad eundem. & p. 112. Andronici Calliſti Peripatetici de Phyſica ſcientia & fortuna, ejusdem diviſiones Phyſicas, & librum περὶ παθῶν, *de animi affectionibus*, qvem itidem ſub Andronici Rhodii nomine edidit David Hœſchelius A. 1593. 8. atq; paraphraſi Nicomacheorum deinde Heinſius ſubjunxit, cujus latinam verſionem elegantem non tamen ubiq; fidelem eſſe affirmat Samuel Rachelius introductione ad Nicomachea p. 136. Idem Labbeus p. 114. memorat *Joh. CantacuZeni* paraphraſin librorum ad Nicomachum, ſcriptam ſub nomine *Joſephi* ſive *Joaſaphi* Monachi. Ejusdem Cantacuzeni in libros qvinqve, & aliam *Georgii Pachymeris*, qvæ fuit in Bibl. Hurtadi Mendozæ, laudat etiam Geſnerus. Eadem Pachymeræ Paraphraſis exſtat Mediolani in Bibl Ambroſiana. (2) Exſtant *Commentarii Græcorum* in Nicomachea, Græce primum edita à *Paulo Manutio* Venet. 1536. fol. & latine verſa à *Joh. Bernardo Feliciano*, qvi interpretationem ſuam Cardinali Alexandro Farneſio inſcripſit, Venet. 1541. Pariſ. 1543. Venet. 1589. fol. & Sam. Rachelio curante Helmſt. 1662. 4. Felicianus alio codice uſus eſt qvam Manutii editione, & in libros 2. 3. 4. duplicibus commentariis mutilis & divulſis, qvæ utcunq; compoſuit, unde non mirum ejus verſionem à Græco edito hinc inde diſſidere, & qvædam interdum in illa addi, alios qvoq; ſubinde auctores commentariorum ad ſingulos libros denotari, ut ex hac tabella patebit:

	Manut.	*Felician.*
In Lib. 1.	Euſtratius (*a*)	Euſtratius.

2.

** Confer Placcii τοῦ μακαρίτου librum de Anonymis ſcriptoribus p. 62. editionis primæ: (ſecunda enim longe futura locupletior jam ſudat ſub prælis Hamburgenſibus) & Bælii Lexicon T. 1. p. 252. editionis ſecundæ.

(*a*) Fuit hic *Euſtratius* Metropolita Nicænus ſub Imp Alexio Comneno, Sæculo poſt natum Chriſtum XII. circa A. C. 1117. clarus, cujus etiam commentarius in librum ſecun-

	Manut.	*Felician.*
2.	Anonymus vel Aſpaſius. (*b*)	Euſtratius.
3.	Anonymus	Euſtratius
4.	Aſpaſius	Euſtratius.
5.	Mich. Epheſius (*c*)	Mich. Epheſius.
6.	Euſtratius	Euſtratius.
7.	Aſpaſius. (*d*)	Aſpaſius.
8.		

eundum poſteriorum Analyticorum exſtat & prodiit Græce Venet. 1534. fol. & latine Andrea Gratarolo interprete ibid. 1542. 1568. fol. Scripſit eruditam hanc Ethicorum illuſtrationem ſenio jam confectus & morbis, in gratiam conjugis Imp. aut in gratiam cujusdam Reginæ, Cypri ſorte, vel alterius. Præf libri VI. *εὐ σοι γένοιτο βασιλὶς θεοσεβὴς, βασιλὶς φιλολόγε, βασιλὶς φιλάγαθε καὶ φιλόκαλε, ὅτι ψυχὴν* &c. *Καίτοιγε ἡμεῖς ὀλιγομαθεῖς, καὶ γήρᾳ καὶ νόσοις κατακαμπτόμενοι* &c. Euſtathium male appellat Franciſcus Patricius. Ejus *ἐξομολόγησις* qva ſatisfacit pro erroribus qvos in libris duobus adverſus Armenios admiſerat, ſervatur manu exarata in Bibl. Cæſarea, teſte Neſſelio part. 1. p. 422. Alia Euſtratii ſcripta memorat Allatius, qvem ſi placet vide II, 10. de conſenſu p. 629. Laudat hunc Anna Comnena XIV. Alexiados p. 453. *συμπαρῆσαν δὲ τούτῳ Εὐστράτιος ὁ τῆς Νικαίας πρόεδρος, ἀνὴρ τάτε θεῖα σοφὸς καὶ τὰ θύραθεν αὐτῶν ἐπὶ ταῖς διαλέξεσι μᾶλλον ἢ οἱ περὶ τὴν στοὰν καὶ Ἀκαδημίαν ἐνδιατρίβοντες.* Alius fuit (1) Euſtratius cujus mentio in Epiſtola XV. Æneæ Gazæi. (2) Euſtratius Thaumaturgus de qvo Bollandus IX. Januar. (3) Euſtratius presbyter CPol de qvo Photius Cod CLXXI. & eruditiſſimus Caveus, qvi eum circa A C 578. floruiſſe obſervat. Vitam Eutychii ab illo ſcriptam allegat Allatius lib. de interſtitiis ordinum apud Græcos p. 151. Edidit Græce & Latine Papebrochius ad calcem Tomi 1. Aprilis. Qvemadmodum librum de vita functorum ſtatu Photio lectum vulgavit idem Allatius de conſenſu utriusqve Eccleſiæ circa purgatorium p. 319-581. Rom. 1655. 8.

(*b*) Aſpaſio potius qvam Euſtratio tribuendos ducit commentarios in lib. 2. & 4. H. Conringius Epiſtola ad Rachelium p. 423 Hic eſt *Aſpaſius* celebris Peripateticus, cujus commentarios in Scholia Plotini lectos teſtatur Porphyrius, & cujus diſcipulum audiiſſe ſe refert Galenus (qvi ſub Antoninis floruit) lib. de cognoſcendis & curandis animi morbis, unde de ætate Aſpaſii conſtare poteſt Ejus commentarios in pleroſqve Ariſtotelis libros, ſingilatim in lib. de interpretatione memorat Boethius pag. 290. *Aſpaſius & Alexander ſicut in aliis Ariſtotelis libris ita in hoc quoque commentarios ediderunt.* Laudat deinde Aſpaſium pag. 252. 291. 303. 316. 321. 333. 347. 356. 394. In libros Phyſicorum ſcripſiſſe conſtat è Simplicio, ut in Metaphyſicorum libros ex Alex Aphrodiſeo: in Categorias è Galeno de libris propriis c. 11. Scripſit & in Platonem, Porphyrio teſte.

(*c*) Michaelem Epheſium multi eundem faciunt cum Mich. Pſello, qvi ſæculo poſt Chriſtum natum XI. claruit. Sed diſtingvendos monet Allatius libro de Pſellis p. 40. ſeq. & Michaelem hunc Ducam Perapinaceum Pſelli diſcipulum fuiſſe conjicit.

(*d*) Aſpaſii veteris Peripatetici eſſe dubitat Hermannus Conringius propter mentionem *τῶν ἀγγέλων.*

	Manut.	*Felician.*
8.	Aſpaſius	Aſpaſius.
9.	Euſtratius (*e*)	Euſtratius} vel ſe-
10.	Euſtratius (*f*)	Euſtratius}

cundum alios Mich. Epheſius.

Intercidit Andranti περὶ τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς Νικομαχείοις Ἀριστοτέλους ἀμφιβόλως παρατεθειμένων ἐννοίας, qvem librum *Hephæſtion* per plagium ſibi tribuerat, teſte Athenæo XV. p. 673.

Ex Arabibus exſtant commentaria *Averrois*, latine, *Jacobo Mantino* interprete T. 3. Opp. Averrois Epitomen Ethicorum A. C. 1176. Arabice ſcriptam in Hebraicam lingvam A. C. 1330. vertit Joſeph ben Caſpi, qvæ verſio MS. habetur in Bibl. Cæſarea. Ariſtotelis Ethica per Don Meier Medicum Regis Caſtiliæ A. C. 1405. Hebraice verſa cum Commentariis R. Scem Tov. fuit MS. apud Julium Bartoloccium.

Verſiones *latinæ* Nicomacheorum feruntur qvam plurimæ, 1. *Vetus* qvidem, cum Thomæ Aqvinatis commentariis edita, ante qvam alia vetuſtior laudatur ab Alberto Magno.

2. *Joh. Argyropuli*, qvi Florentiæ hos libros illuſtravit commentariis, qvos ex ore ejus collectos vulgavit *Donatus Acciajolus* Florentinus. Occurrit & Argyropuli verſio in editionibus latinis Ariſtotelis Venet. A. 1496. Baſil. 1542. fol. &c.

3. *Leonhardi Aretini*, cujus Iſagoge in hos libros legitur.

4. *Ficetini cujusdam*, qvam vidiſſe ſe teſtatur *Obertus Giſanius*, qvi hos libros eruditis commentariis illuſtravit. Francof. 1608. 8. *Vicentinum* vocat Jacobus Thomaſius ὁ μακαρίτης, qvi *Andreæ* præterea *Trebatii* & *Andreæ Bilii* meminit in Commonefactione de verſionibus latinis Nicomacheorum, qvæ ſubjicitur breviario & Analyſi eorundem editæ Lipſiæ A. 1658. 8.

5. *Joh. Bernardi Feliciani*, cujus verſio exſtat cum Græcorum comentariis in Nicomachea ab eodem Feliciano latine verſis, de qvibus ſupra, & in editione Ariſtotelis latina cum Averroe, Venet. 1562. 4. 1573. & 1592. & in editt. Græcolatinis in 8.

(*e*) Aſpaſio tribuitur in Catalogo MSS. Bibl. Mediceæ, ſed perperam, cum auctor fuerit homo Chriſtianus p. 150 ὥσπερ καὶ ὁ μέγας ἐν Θεολογίᾳ εἶπε Γρηγόριος ἐν τῷ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐπιταφίῳ, μία ψυχὴ ἐν δύσι σώμασιν.

(*f*) Rectius Mich. Epheſius habetur auctor Commentariorum in lib. IX. & X. nam Heraclitum civem ſuum vocat, & meminit commentariorum ſuorum in Sophiſticos Elenchos Phyſica ac Metaphyſica.

6. *Joachimi Perionii* Pariſ. 1540. 4. & Baſileæ 1542. 8.

7. *Nicolai Gruchii*, qvi Perionium emendavit. Pariſ. 1572. 4.

8. *Adriani Turnebi.* Hujus ſi eſt illa, *inquit Rachelius p* 146. *introduct.* qvæ olim Baſileæ, 1563. & 1592. poſt Joh. Magiri commentariis aucta Francofurti prodiit A. 1608. & 1627. fateor qvod vim φράσεως recte adſeqvatur in multis. Ea tamen illius eſt obſcuritas, ac pene adfectata inæqvalitas, ut diſcentibus parvo poſſit eſſe uſui. Atqve his cauſis adductus vix mihi perſvadere poſſum illam eſſe Turnebi, idqve tanto minus facere qveo, qvod ipſe hanc operam literarum ſtudioſo, non ſibi tribuat.

9. *Petri Victorii.* Florent. 1576. fol. cum commentariis qvos octogenario major compoſuit.

10 *Dionyſii Lambini*, cum ejus commentar. Baſil. 1566. & additis *Theodori Zwingeri* ſcholiis atqve argumentis 1582. fol. Lambini verſio qvoqve exſtat in Græcolatinis Ariſtotelis editionibus Caſauboniana & Du Valliana utraqve.

11. *Matthiæ* Bergii* Brunſvicenſis, Profeſſoris Altdorfini, qvi Lambinianam interpolavit. Francof 1591. Hanov. 1611. 8. Cum hac verſione recudi hos libros fecit *Sam. Rachelius*, diviſos in minores ſectiones, & illuſtratos argumentis locisq; parallelis, & introductione in Ariſtotelis Philoſophiam moralem. Helmſt. 1660. 4.

12. *Antonii Riccoboni.* Patavii 1593. 8. Hanov. 1610. 8.

13. *Tarquinii Gallutii Sabini* S. I. verſio, explanatio diſerta, & qvæſtiones Pariſ. 1632. & 1645. fol. duobus Voluminibus.

14. *Victorini Strigelii*, qvi Paraphraſin potius perſpicuam præcipuorum locorum, qvam juſtam totius operis verſionem dedit. Lipſ. 1572. 8.

15. *Petri Martyris* & *Joach. Camerarii*, qvorum ille libros duos primores, initiumq; tertii, hic reliqva abſolvit. Ejusdem Camerarii commentarius poſthumus in Nicomachea prodiit Francof. apud A. Wechelum 1578. 4. Petri Martyris Commentarius, Tiguri 1563. 4.

16. *Jacobi Ludovici Strebæi* verſionem memorat Geſnerus, dubito an omnium librorum.

Librum *primum* transtulit etiam atqve eximio commentario illuſtravit *Simon Simonius* Lucenſis Genev. 1567. 4. Vertit & *Audomarus Talæus*, uti *quintum* præter *Melanchthonem* & *Vitum Amerbachium*, *M. Antonius* *Mu-*

* Berneggerum perperam vocat Bibliotheca Philoſophica Martini Lipenii.

Muretus Venet. 1583. 8. cujus & notæ in libros decem Nicomacheorum prodierunt Ingolſtadii 1602. 8.

Hebraice tranſtulit Nicomachea R. Meier circa A. C. 1405. quæ interpretatio adhuc ſupereſt manu exarata Romæ in Vaticana

Italico ſermone duas ſe verſiones vidiſſe Gifantus teſtatur, unam Felicis Figliucii Senenſis, paraphraſticam, Rom. 1551. alteram Florentini cujusdam, verbum verbo exprimentem.

Gallica Paraphraſis Beneventani, dicata Reginæ Galliæ Margariiæ, lucem vidit Rothomagi A. 1544.

Commentarios jam memoravi Thomæ Aquinatis, Alberti M. Donati Accijoli, Melanchthonis, P. Victorii, Mureti, Lambini, Zvvingeri, Gallutii, Gifanii & aliorum: qvibus addi poſſunt *Jac. Schegkius* Baſil. 1550. fol. *Rob. Balforeus*, Lugd. 1652. 4. *Eduardus Brerevvood*, Oxon. 1640. &c.

Quanti fecerint jam pridem plerique hos Ariſtotelis libros, patet vel ex Apologia Auguſtanæ Confeſſionis, quam compoſuit Melanchthon, p. 62. *Audivimus quosdam pro Concione, ablegato Evangelio, Ariſtotelis Ethica enarrare. Nec errabant iſti, ſi vera ſunt quæ defendunt adverſarii*, (ſcilicet, per opera rationis nos poſſe juſtificari.) *Nam Ariſtoteles de moribus civilibus adeo ſcripſit erudite, nihil ut de his requirendum ſit amplius.* Chriſtianis tamen virtutibus & gratiæ divinæ male cum Ethicis Ariſtotelis convenire, itaq; ex illis non inſtituendos eſſe Chriſtianos,* probe ſenſit D. Lutherus T. 1. Altenb. p. 178. Ethica Ariſtotelis cum Moribus Chriſtianis contulit *Andreas Hyperius*, Lichæ, 1600. 4. De Ariſtotelicæ Ethices ab Hiſtorica & Poetica Ethice differentia liber *H. Stephani* prodiit Baſileæ 1590. 8. in quo multorum Ariſtotelis locorum fidelior interpretatio, quorundam & emendatio affertur, ad calcem Muſæ Principum monitricis

XXX. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΜΕΓΆΛΩΝ, *Magnorum Moralium libri II.* qui Ariſtoteli ** vidicantur à Voſſio lib. de Philoſopia c. XVIII. §. 8. & in Græcolatinis editionibus leguntur cum verſione *Georgii Vallæ* Placentini. Ad patrem Nicomachum ſcriptos eſſe ab Ariſtotele, neſcio quo argumento, affirmant viri quidam docti. Requiro etiam rationem, cur magna moralia auctor inſcripſerit, cum ſint breviora reliquis, & ſuccinctius ſingula perſequantur. Meminit Simplicius in Categor.

U 2 XXXI.

* Confer. Rev. Joh. Franciſci Buddei diatribam de nævis Ethicæ Ariſtotelicæ

** Dubitant de auctore Hugo Grotius ad Luc. VIII 15. & Jonſius p. 4. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ.

Digitized by Google

XXXI 'ΗΘΙΚΩ͂Ν 'ΕΥΔΗΜΕΊΩΝ, *Moralium ad Eudemum* libri VII. ab aliis * *Eudemo* vel *Theophraſto* tanquam auctori tribuuntur, ſed Ariſtoteli adſcribunt codices antiqui, etiam Simplicius in Categor. Favorinus apud Laertium V. 21, (nam qvod ibi ex ſeptimo Ethicorum profertur, ſeptimo Eudemiorum legitur) Gemiſtus Pletho, qvi poſt Nicomachea ſcriptos exiſtimat, & velut in illorum ſupplementum atqve emendationem. Eudemus vero cui hos libros Ariſtoteles inſcripſit, non fuit Eudemus Cyprius, Ciceroni 1. de divinatione memoratus, qvi prius occiſus eſſe videtur: Neqve Eudemus qvi Archontis munere functus eſt Athenis Olymp. CVI. 4. ut ſuſpicatur Sam. Petitus IV. 10. Miſc. ſed *Eudemus Rhodius*, auditorum Ariſtotelis poſt Theophraſtum præſtantiſſimus. In Græcolatinis Ariſtotelis editionibus leguntur cum translatione *incerti*, Baſileæ pridem edita, qvam *Leonbardo Aretino* ** perperam tribuunt Sylburgius & alii qvidam. Prodierunt Ethica ad Eudemum & Magna Moralia cum Nicomacheis Politicisqve & Ariſtotelis atqve Xenophontis Oeconomicis Græce itidem Baſileæ apud Joh Walderum, ſine anni notatione, 8.

XXXII. ΠΕΡΊ ΑΡΕΤΩ͂Ν ΚΑΙ' ΚΑΚΙΩ͂Ν, *De virtutibus & vitiis* libellus, ſive fragmentum ſervatum à Stobæo Serm. 4. in cujus prima editione Græca, Veneta 1536. 4. & prima Græcolatina Geſneriana integrum una ſerie legitur, ſed in poſterioribus per diverſa loca diſtractum. Latine vertit *Simon Grynæus* Baſil. 1539. 8. cum cujus verſione etiam occurrit in Græcolatinis Ariſtotelis editionibus, etiam Du Valliana T. 3 p. 387. Prodiit & additum Gemiſti Plethonis libro de virtutibus, cum Juſti Velſii verſione, Platoſiis Theæteto cum verſione Adolfi Occonis, Nemeſii de voluptate cum verſione Nicaſii Ellebodii, Platonis Axiocho cum interpretatione H. Wolfii & notis, Demetrio deniq; Cydonio ſive Nemeſio Emeſeno de contemtu mortis cum verſione Raph. Seileri & H. Wolfii notis, Baſil. 1577. 8. Exſtat quoq; ſeparatim

* Chriſtianus Dreierus p. 347. Metaphyſ. *egregius auctor, ſive Theophraſtus ſive Eudemus fuerit, Moralium Eudemiorum.* Franc. Patricius diſcuſſ. Peripatet p. 25. & 49. *Eudemi potius credendi ſunt eſſe, cum præſertim ſtylo & rerum aliqua diverſitate ſint ab Nicomachiis differentes, à quibus videntur uſurpaſſe quartum quintum & ſextum libros, qui iidem ipſi ſunt & rebus & verbis cum quinto, ſexto & ſeptimo Nicomachiis* Sane Εὐδήμεια 'Ηθικὰ dici poſſunt quæ *Eudemum* habent auctorem Sic Alexander Aphrodiſeus in 2. Topic. laudat Εὐδήμεια ἀναλυτικὰ ἢ Εὐδήμου ὑπὲρ ἀναλυτικῶν, ut jam Nunneſio annotatum

** Ab hac verſione differt Aretini *liber de moribus* ad Galeotum, ex Eudemiis excerptus qui legitur in *Edit.* latina Ariſtotelis Venet. 1496. T. 2, p. 123. Etiam *Liber de fortuna* qui in eadem edit. p. 348, exſtat decerptus eſt ex Eudem, II, 8 & VIII, 14. ſeq.

ratim hic libellus, cum verſione ac præfatione *Pauli Sperlingii* Rectoris, in uſum Scholæ Hamburgenſis A. 1603. 8. Auctorem non eſſe Ariſtotelem, ſed è Conciliatoribus Platonicis aliqvem, exiſtimabat Jac. Thomaſius ὁ μακαρίτης Exerc. 2. de virtutibus qvatuor Cardinalibus §. 4. *Alcibiadem* qvendam eſſe auctorem, ex Arſenii Monembaſiæ Archi-Ep. collectaneis obſervavit A. Schottus in vita Ariſtotelis p. 165. Eqvidem Ariſtotelis πραγματείαν περὶ ἠθικῶν ἀρετῶν ab Ammonio explicatam memorat Zacharias Mytilenes Epiſcop. in Dialogo de æternitate mundi p. 207. ſed videtur potius reſpicère librum ſecundum & ſeqventes Nicomacheorum, in quibus de virtutibus diſſerit Philoſophus.

XXXIII. ΠΟΛΙΤΙΚῶΝ, ſive ut Laertius V. 24. vocat, ΠΟΛΙΤΙΚῆΣ ἈΚΡΟΆΣΕΩΣ, *De Republica libri VIII.* Acroamatici, Nicomacheis ab auctore ſubjuncti, qvod illorum extremum caput cum Politicorum initio conferenti patebit. Opus haud dubie præclarum, ſed quod nec integrum, ſi viros qvosdam doctos audimus, neq; eo ordine quo ab auctore ſcriptum eſt, ad nos pervenit. Nam qvod ad ordinem attinet, *Antonius Scainus* Salodienſis * in qvinq; qvæſtionibus ad octo libros de Rep. (qvem librum non ubiq; obvium & Heinſio Conringioq; incaſſum qvæſitum, mecum olim communicavit Vincentius Placcius ὁ μακαρίτης qvæſtione prima p. 7. & 16. ſeq. non dubitat libros VII & VIII. qvibus de optima Politia agitur, præmiſſos fuiſſe ab auctore libris IV. V. & VI. qui ſunt de rebusp. à rectiſſimo ſtatu aberrantibus. Idem fere in mentem venit Mureto XIV. 14 Var. Lect. & *Hermanno Conringio* in Indroductione lectu digna ad hos Ariſtotelis libros, editos Helmſtadii 1656. 4. Idem Scainus p. 20. cum negaſſet librorum diſtinctionem eſſe ab ipſo Ariſtotele, ſed ab Andronico Rhodio vel alio priſco Philoſopho profectam contendiſſet, obſervat verba poſtrema libri tertii ſupplenda eſſe ex initio libri ſeptimi hunc fere in modum: Ἀνάγκη δὴ τὸν μέλλοντα περὶ αὐτῆς (ἀρίστης πολιτείας) ποιήσασθαι τὴν προσήκουσαν σκέψιν, διορίσασθαι πρῶτον &c. Porro integrum non perveniſſe ad nos hoc opus, ſed libros qvosdam poſtremos deſiderari, *teſtes ſunt* (Gifanii

 verba

* Hic Scainus, quem male Autonium Serenum vocat Bolduani atque inte Lipenii Bibl. Philoſophica. Paraphraſin in *Politica* edidit Hetruſca lingva cum annotationibus quibusdam dubiisque, Romæ 1578. 4. *E*jus quinque quæſtiones vero prodierunt latine ibid A. 1577 4. De prima & ſecunda jam dixi. Tertia diſputat, ab Ariſtotele civilis facultatis doctrinam tradi potuiſſe etſi Remp, ipſe non adminiſtraverit. Quarta, Contemplativi non activi Philoſophi perſonam gerere Ariſtotelem Quinta denique quod forma diſciplinæ facili ac populari uſus ſit Ariſtoteles in opere Politico contexendo.

verba agnoſcis, Prolegom. in Ariſtotelis Politica p. 9) *& vetus interpres, qui eas partes diligenter conquiſitas reperire ſe non potuiſſe ait, & Petrus Victorius, qui in lib. Rhetor. 1. decem Politicorum libros* (è Laertio, πολιτικὰ α', β, * præter octo libros πολιτικῆς ἀκροάσεως memorante) *adducit, & in notis ad hos libros ait, eorum optimam & perfectiſſimam partem deſiderari. Tum quia & Ariſtoteles ipſe lib. 1. Polit. c. ult. ait ſe poſterius de virtute mulierum, & VII. 10. de ſervis explicaturum, quæ tamen neutra in hoc opere reperiuntur. Præterea, quod caput eſt & firmiſſimum argumentum, optimæ Reip. inſtitutionem ad adoleſcentes duntaxat produxit, quam tamen per omnes ætates deducendam monuerat X. ult. Nicomach. ut ſua cuique officia & partes, ſuaque ſtudia attribuerentur.* Hæc vero multis idem Scainus qvæſtione ſecunda refellit, & docet nihil plane tanqvam propriam ac legitimam partem Acroaſibus Ariſtotelis Politicis deeſſe, qvod vel ex profeſſo ſe tractaturum, vel incidenti ſermone indicaverit. Itaqve & *Cyriaci Strozzæ*** Patricii Florentini conatum ſupervacuum fuiſſe, qui duos libros ex ingenio ſuo Græca oratione Politicis Ariſtotelit veluti in ſupplementum ſubtexuit, qvibus de bellica facultate, de principatu & de ſacerdotio diſſerit, Ita, ut cum non pauca cumulet Poetarum loca, Ariſtoteli libenter concedat ſcientia & judicandi ac dicendi facultate.

Latine verterunt Politica Ariſtotelis poſt *Veterem interpretem* qvo ſuis in commentariis *Thomam* Aqvinatem uſum eſſe conſtat,

Johannes Argyropulus,

Leonhardus Aretinus, cujus verſio occurrit in antiqvis latinis Ariſtotelis editionibus, etiam in Græcolatinis, octava forma editis.

Joachimus Perionius Lugd. 1556. 8.

Petrus Victorius, cum cujus interpretatione & commentariis lucem viderunt Florentiæ 1576. fol. Baſil. 1582. fol. qva in editione Lambini qvoqve verſio adjuncta, & argumenta atqve ſcholia, Tabulæq; *Theodori Zvvingeri*, tum fragmenta politica Pythagoræorum è Stobæo collecta, cum verſione Joh. Spondani. Victorii qvoqve interpretatio addita in editione Politicorum luculenta Græcolatina qvæ cum introductione & emendationibus *Hermanni Corringii* prodiit Helmſtadii 1656. 4. & in minores ſectiones diſtinguitur.

Jacobus

* Laert V. 24. atqve iterum 22. πολιτικῶ α', β'.

** Obiit Piſis A. 1565. ætat 73. Vide ejus vitam in Tomo ſecundo Operum Ariſtotelis editionis poſtremæ DuVallianæ p 461 ubi libri duo Strozzæ leguntur Græce cum latina ipſius auctoris verſione Prodierent ſeparatim Florentiæ 1562. Græce & A 1563. 4. latine. Gallice interpretatus eſt Gvil. Morellus.

Digitized by Google

Jacobus Ludovicus Strebæus. Pariſ. 1542. cum animadverſionibus ad verſionis Perionianæ libros tres primores.

Joh. Geneſius Sepulveda ibid. 1548. 4. qvæ omnium optima interpretatio Gifanio videtur, proxima Lambini, de qva mox.

Dionyſius Lambinus cujus verſio ſervata in Græcolatinis Ariſtotelis editionibus, Caſauboniana & utraqve Duvalliana, in poſterioris qvidem Tomo III. Etiam in Conringiana Politicorum editione latina Helmſt. 1637. 4.

Petrus Ramus, cum cujus interpretatione & argumentis excuſa ſunt Politica Græce & latine Francof. typis Wechelianis 1601. 8.

Paraphraſes concinnarunt *Cœlius Calcagninus*, inter cujus opera exſtat Baſileæ A. 1544. fol.

Daniel Heinſius, Græce & latine, nitidis typis, Lugd. Bat. 1621. 8. qvæ editio recuſa Jenæ 1660. 4. curante Severo Chriſtophoro Olpio.

Commentariis illuſtrarunt, præter jam laudatos,

Joh. Buridanus Philoſophus circa A. C. 1340. celebris, in qvæſtionibus ad VIII. libros Politicorum, Oxon. 1640. 4.

Donatus Acciajolus Venet. 1566. 8.

Jac. Faber Pariſ. 1516. fol.

Franciſcus Robortellus Venet. 1552. 4.

Joachimus Camerarius Francof. 1581. 4.

Obertus Giſanius Francof. 1608. 8.

Paulus Benius Patav. 1613.

Phil. Scherbius Profeſſor Altdorfinus, Francof. 1610. 8.

Mich. Piccartus in eadem Academia Profeſſor Lipſ. 1615. 8. ut omittam Theoph. Golium, alioſqve.

Johannis Feldeni Analyſis lucem vidit Helmſt. A. 1654.

Gebh. Theodori Meieri ibid. 1669. 4.

Antonii Montecatini interpretatio & commentarius in librum 1. & 2. Ferrariæ A. 1594. fol. & in librum 3. ibid. 1598 fol.

Exſtant & *Joh. Sturmii* Scholia, *Martini Borrhai* ſive *Cellarii* ac *Dionyſii de Burgo* annotationes in librum primum.

XXXIV. ΟἸΚΟΝΟΜΙΚῶΝ, *de cura rei familiaris* librum unum memorat Laertius V. 22. Hodie duo ſub Ariſtotelis nomine leguntur. Priorem ſolum *Leonhardus Aretinus* vertit & Coſm. Mediceo inſcripſit, qvæ translatio exſtat in editione latina Operum Ariſtotelis, Venet. 1496. fol aliiſqve. Supplevit vero ipſe poſt caput ſextum, ſive addidit, qvatuor capita de officio uxoris & mariti, qvæ ex latino Aretini Græce poſtea

poſtea vertit *Jacobus Tuſanus*, Aretinum in Græco illa codice reperiſſe ratus. Poſterior, qvi Oeconomicorum publicorum liber à nonnullis inſcribitur, licet ejusdem argumenti videtur eſſe, non eſt tamen ejusdem generis, judice A. Schotto p. 164. Vitæ Ariſtotelis. Neq; Ariſtotelem habere auctorem exiſtimat Voſſius p. 155. de Philoſophia. *Non poſſum*, inqvit, *mihi perſuadere, poſteriorem ab eodem fonte eſſe. Neq; enim veriſimile ſit Ariſtotelem tot voluiſſe congerere exempla, quibus Tyranni poſſent cives expilare. Reſpondent, adferre ea, non ut imitentur principes viri, ſed ut doceat alios quid fieri ſoleat. Verum non eſt Ariſtotelici moris, in tam brevi libello tot condenſare exempla, præſertim tam rei fœdæ, quam, qui narrat, docet.* Partem priorem hujus ſecundi libri non eſſe Ariſtotelis diſputat qvoqve Samuel Petitus IV. 12. Miſc. ſed poſteriorem exiſtimat eſſe ſilvam exemplorum ab Ariſtotele collectam illuſtrandæ de divitiis πραγματείᾳ. Fragmentum ſtratagematum vocat Eraſmus.

Latine vertit utrumqve librum *Joachimus Camerarius*, Francof. 1583. cujus interpretatio in Græcolatinis editionibus Ariſtotelis occurrit, ut Duvalliana poſtrema Tomo III. Transtulit & *Jacobus Ludovicus Strebæus* una cum Oeconomico Xenophontis, Pariſ. 1544. 4. non ſine notis, & *Jacobus Faber* Stapulenſis. Pariſ. 1506. *Bernardinus* item *Donatus* Venet. 1540. Epitomen concinnavit *Raphael Volaterranus*. Commentarius *Johannis Caſi*, (ejusdem qvi Sphæram Civitatis ſcripſit) ſive theſaurus Oeconomiæ prodiit Hanov. 1598. & 1610. 8. *M. Antonii Mureti* notæ cum ejusdem annotationibus in Nicomachea & Xenophontis ac Platonis qvædam, Ingolſtadii 1602. 8.

XXXV. ΠΈΠΛΟΣ ſive fragmentum *Pepli*, * Epitaphia Heroum Trojanorum Græcorumqve ultra qvadraginta, diſtichis elegiacis compoſita, qvæ ſine nomine auctoris Græce primum ex codice Mediceo vulgavit ad calcem Anthologiæ Epigrammatum Græcorum *H. Stephanus* Pariſ. 1566. 4. Deinde Ariſtoteli vindicavit *Gvil. Canterus* & latino verſu reddidit anno eodem, Baſileæ 4. cum notis, & *Auſonii* Heroum Epitaphiis emendatioribus, qvi Pepli auctorem in plerisqve expreſſit. Recuſa eſt Canteri editio Antvverpiæ A. 1571. 8. Hinc cum ſua (qvi prior Cantero reddidiſſe verſu Peplum ſe teſtatur) & Canteri verſione & Auſonii Epitaphiis edidit H. Stephanus ad calcem certaminis

* De velo Panathenaicæ navis, quarto quoque anno inſtrui ſolitæ, cui victoriæ Palladis & Heroum res geſtæ intextæ erant, vide Diodorum Siculum XX. p. 757. (783.) Suidam in πέπλος, Schol. Euripidis Hecuba v. 469 Lutatium ad X. Thebaidos p. 342. & è recentioribus Loenſem VIII. 23. Epiphyllidum, Meurſii *Panathenæa*, c. 17. ſeq. &c.

nis Homeri & Heſiodi & fragmentorum ex Matronis aliarumqve Parodiis Homericis, Genev. 1573. 8. Ab eo tempore & in editionibus Anthologiæ, & cum Canteri verſione in Græcolatinis Ariſtotelis editionibus plus ſimplici vice prodiit, etiam in poſtrema Du Valliana T. IV. p. 677. Cæterum Ariſtoteli vindicatur ex hoc loco Euſthatii in Iliad. β'. p. 216. ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς Πορφύριος, καὶ ὅτι Ἀριστοτέλης σύγγραμμα πραγματευσάμενος ὅπερ ἐκλήθη Πέπλος, γενεαλογίας τε ἡγεμόνων ἐξέθετο καὶ νεῶν ἑκάστων ἀριθμόν, καὶ ἐπιγράμματα εἰς αὐτοὺς, ἃ καὶ ἀναγράφεται ὁ Πορφύριος ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον, ἁπλᾶ ὄντα καὶ οὐδέν τι παχὺ καὶ φλεγμαῖνον ἔχοντα. Δίστιχα δὲ τὰ ὅλα ἐκεῖνα δίχα τοῦ ῥηθέντος εἰς τὸν Αἴαντα. Ἴσως γὰρ ὁ ἐπιγραμματοποιὸς ἐφιλοτιμήσατο ἀπεναντίας ἐλθὼν τῷ ποιητῇ ἐπὶ μὲν τῷ λαμπρῷ Αἴαντι πολυλογῆσαι, σοὺ δὲ ἄλλους ἧττον σεμνῦναι. Latinæ verſionis inſtar adſcribam hæc Dan. Heinſii, ex præfatione, Peplo Græcorum ſuorum Epigrammatum præfixa: *Summus vir omnisq; vel ſcientiæ vel eruditionis Ariſtoteles, cum Homerum aſſidue legeret, qui in ejus ſcriptis exſtarent Heroum genealogiam conſcripſerat, ſingulisq; ſingula Epigrammata tribuerat, quæ duobus non amplius verſiculis, excepto uno quod Ajaci dederat conſtarent. In quibus mira erat ſimplicitas, nulla affectatio: dictio caſta ac Græca, acumen rarum, non quemadmodum Laertii putidum plerumque & ineptum: nihil occurrebat denique, quod Critici de eo judicant* παχύτι καὶ φλεγμαῖνον. *Quia autem in Panathenaicis Minervæ circumferri peplus ſolebat, in quo pugna Titanum, Deæ victoria ac eximia virorum magnorum ſpectabantur opera, urbanitatis omnis ac amœnitatis parens, opus, in quo univerſa pariter Deorum ac Heroum geſta perſecutus erat, Peplum vocarat. E quo paucos illos verſus, qui nunc Pepli nomine cenſentur, excerpſerat Porphyrius. Nam de tota ſcripti ratione ac inſtituto quædam alibi, nondum forte ſatis intellecta, dicemus.* Vide etiam Sam. Petitum ad Leges Atticas p. 24. ſeq. Meminit & Pepli inter Ariſtotelis ſcripta auctor vitæ Anonymus à Menagio editus. *Ariſtotelis Pallium* vocat Tripartita VII. 2. qvod apud Socratem III. 23. & Nicephorum X. 30. eſt πέπλος, Gellio etiam in præfat. & Clementi Alex. VI. Strom. p. 617. Sed ſine Ariſtotelis nomine memoratus. Alteri tamen cuidam Ariſtoteli tribuit Joh. Tzetzes ad Heſiodum p. 3. Ἀριστοτέλης γὰρ, εἰ ὁ φιλόσοφος, μᾶλλον δὲ οἶμαι ὁ τοὺς πέπλους συντάξας ἐν τῇ Ὀρχομενίων πολιτείᾳ.

ΣΚΟΛΙΟ'Ν *Carmen*, ſive *Pæan in Hermiam* Evnuchum, de qvo vide ſi placet qvæ dixi lib. II. c. XV. §. 13.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ', *Epiſtolæ*, de qvibus dictum eſt lib. II. c. X. §. 17.

ΔΙΑΘΗ͂ΚΑΙ, *Teſtamentum*, qvod deſcripſit Laertius lib. V. ſect. 11. ſeq.

Prætereo *ſcripta ex Ariſtotele collecta*, qvales ſunt ὅροι ἀπὸ τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν qvi in theſauro librario Auguſtiſſimi Imperatoris MSti exſtant teſte Neſſelio IV. p. 149. tum *manifeſte ſuppoſita*, ut qvæ in eadem Bibliotheca ſervantur προῤῥήσεις ſive *prædictiones de Chriſti incarnatione*, id. I. p. 230. & III. p. 37. qvales qvi ab Ariſtotele profectas ſibi perſvadet, idem nullo qvoq; negotio fidem adhibuerit fabellis Judæorum Ariſtotelem * Judæum Hieroſolymitanum è tribu Benjamin ortum fuiſſe garrientium, vel affirmantium, ** *quod omnis ſapientia Ariſtotelis furtim ablata ſit è ſapientia Salomonis. Nam cum Alexander Macedo Hieroſolymas ſibi ſubegiſſet, Ariſtotelem,* (ſi Judæis placet) *præfecit theſauro librorum Salomonis. Ille vero quicquid boni in illis invenit, id omne ſuo ipſius nomine edidit, admixtis ſaltem quibusdam peſſimis opinionibus, v. g. de Mundi æternitate.* Aut deniqve nugantium, Ariſtotelem in extremo vitæ conſtitutum retractaſſe univerſam ſuam Philoſophiam, eoq; nomine *Epiſtolam* dediſſe *ad Alexandrum*, qvam Hebraice & Latine exhibet Julius Bartoloccius T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 475. è R. Gedaliæ Scialſeleth hakkabbála. Latine Johannes à Lent p. 6. Theologiæ Judaicæ. Aut perſvaſerit ſibi Ariſtotelem qvotidie ſummo mane uſum fuiſſe hac precum formula, qvæ ab eodem Bartoloccio profertur ex Bibliothecæ Vaticanæ codice MS, cui titulus מוסרי הפילוסופים *Eruditiones Philoſophorum*:

Terribilis, cujus dominio me ſubjiciam,
Et Æterne, qui nunquam (regnare) *ceſſas,*
Et Auctor omnium rerum.
Libera me ab igne tuo magno.

XXXVI. Haud dubie qvoq; ſuppoſitæ ſunt Ariſtoteli, qvi latine ſæpius prodierunt, *Theologia* ſive ut lib. IV. c. 5. ipſe auctor appellat *Myſticæ Ægyptiorum Philoſophiæ libri XIV* qvos ex Græco, ut ajunt, Arabice ab Abenama Saraceno translatos reperit Damaſci Franciſcus Roſeus Ravennas, & Medico ac Phyſico Cyprio, Judæo, cui *Moſes Rovas* nomen erat, transferendos tradidit, qvi primus ex Arabico vertit, non Italice, ut pleriq; *** affirmant, ſed latine, verum incondito & ſemibarbaro ſtylo

* Bartoloccius I. p. 471. ſeq. & Rev. Joh. Franciſcus Buddeus de Philoſ. Hebræorum p. 165.

** Vide Jac. Thomaſium de plagio literar. §. 364. Theod. Hackſpani diſſertationem Lipmanno ſubjunctam p. 284 W. E. Tenzelii dialogos menſtruos Anni 1689. p. 1216 ſeq. Bartoloccium p. 474 480. Bælii Lex. in Ariſtotele nota B. G. Jonſium de ſcriptor. Hiſt. Philoſ. lib. 1 c. 18 Joh. Morini Exerc. Bibl. c. p. 283.

*** Italicam fuiſſe Rovæ translationem exiſtimavit præter Carpentarium & Franciſcum Patricium in præfat. ad Myſticam hanc Philoſophiam Stephanus le Moyne prolegomenis ad Varia ſacra, tum Vir. Clariſſ. Joh. Gotlieb Hardt in exercitatione de hoc ope-

ſtylo, atqve ut ait Petrus Nicolaus, *juxta Arabicum indigeſto, ac ob imperitiam latinitatis & dictionem incompoſitam illiterato.* Hæc interpretatio nunqvam edita eſt qvod ſciam. Sed mox rurſum, fere eodem tempore latinitate, atqve ut auctor ipſe loqvitur, *Romana ecphraſeos toga* donati ſunt à *Petro Nicolao ex Caſtellaneis*, Medico ac Philoſopho Faventino, cujus verſionem Romæ A. 1518. 4. edidit & Leoni X. dicavit Franciſcus qvem dixi Roſeus. At Leo Pontifex in Epiſtola ad Roſeum data 30. Dec. A. 1517. teſtatur gratum hoc ſibi munus fuiſſe, & editionem ſcripti hujus egregia doctrina referti ſuo hortatu à Roſeo ſuſceptam. Quanqvam vero latinam magis & compoſitam dictionem Petrus iſte Nicolaus lectori polliticus eſt, tamen hujus qvoq; interpretatione nihil eſſe & in verbis & in orationis compoſitione inſulſius, affirmat *Jacobus Carpentarius* Claromontanus Bellovacus, Philoſophus Pariſienſis, qvi novam interpretationem horum librorum condidit, ſcholiisq; illuſtratatam edidit Pariſiis 1571. 4. Cum vero Carpentarius iſte, ut ſermo tolerabilior foret, Paraphraſtes eſſe maluerit, Franciſcus Patricius qvi libros de Myſtica Ariſtotelis Philoſophia recudi fecit in ſua de univerſis Philoſophia, Ferrariæ 1591. & Venetiis 1593. fol prætulit Petri Nicolai verſionem licet barbariuſculam, *quoniam non tam ſumus*, inqvit, *delicati, ut verba ſententiis praferamus.* Carpentarii vero interpretationem, at ſine ſcholiis, in utraq; ſua Ariſtotelis editione expreſſit Guil. Du Vallius. A. 1629. T. 2. p. 1035. & A. 1639. T. IV. p. 603. ſeq.

In hoc opere, de Deo, λόγῳ, anima, univerſo, rerumq; principiis non Ariſtotelico more, ſed ita fere ut in Hermetico Poemandro fit, diſſeritur, ut Platonicum potius aliqvem quam Ariſtotelem auctorem eſſe res ipſa clamet, qvamqvam Franciſcus Patricius * in prolegomenis ad ſuam editionem, & Athanaſius Kircherus in præfatione parænetica ad Obeliſcum Pamphilium illud audacter tribuunt Ariſtoteli.

opere edita Lipſiæ A. 1688. §. VII. Verum rectius Michael Neander in erotematis linguæ Hebrææ p 358. verſionem Rovæ *latinam inconditam* appellat. Sane Petri Nicolai verba à me adducta hoc perſpicue videntur ſvadere.

* Sententiam ſuam de his libris Patricius, qui eis plurimum tribuit complexus eſt hoc titulo quem operi præfixit: *Myſtica Ægyptiorum & Chaldaorum, à Platone voce tradita, ab Ariſtotele excepta & conſcripta Philoſophia: Ingens divina ſapientia theſaurus.* Putat enim Ariſtotelem, qui ἀγράφων Platonis meminit IV. 2 Phyſic, ita hoſce libros ex Platonis qui per tredecim annos Ægyptiacæ Sapientiæ ſtudioſus fuerit, ore collegiſſe, prout indies ab eo ſermo de eis haberetur, & ita eos vel tunc in adverſaria congeſſiſſe & poſtea nulla habita ordinis ratione perſcripſiſſe. Confuſos igitur ob eam cauſam videri eſſe, & in meliorem ac ſcientificum ordinem haud multo labore poſſe

Ac Thomas Aqvinas libro de unitate intellectus Apologetico adverſus Averroem (T. 17 Opp. Opuſculo XVI. p. 99.) teſtatur ſe Ariſtotelis libros XIV. de ſubſtantiis ſeparatis vidiſſe *Græce*, necdum in linguam latinam translatos, in qvibus multarum qvæſtionum de Deo & animo explicatio contineretur, qvæ in Phyſicis & Metaphyſicis Philoſophi ſcriptis non ſatis ſunt expoſitæ. Arabi cuidam Philoſopho tribuendum ratus eſt Petrus Ramus (qvem ſub Methodici titulo perſtringit Carpentarius) præf. ad Scholas Metaphyſicas, & Eduardus Stillingfleetus reſponſione ad Creſſyum p. 83. Et ſane Arabem ſcriptorem ſapit qvod XIV. 15. legitur: *Quare probatum quod Deus, cujus nomen exaltetur, creavit univerſum absq; conſultatione ſeu cogitatione.* Verum hoc & alia ejusmodi non minus ab interprete Arabe addi, qvam ab auctore proficiſci potuerunt. Itaq; nihil definit Holſtenius notis ad vitam Pythagoræ à Porphyrio ſcriptam p. 68. *Vetus & incognitus auctor admirandi operis de divina ſapientia ſecundum Ægyptios.* D. Lutherus in Epiſtola data 7. Dec. A. 1519. *Attulit Doctor Johannes Heſſus ex Italia Theologiam Ariſtotelis Myſticam, nuper in Syria, ut ſcribunt, repertam, hoc eſt per ſycophantum aliqvem ſomniatam, ut ego ſentio, quo nobis hunc hoſtem Chriſti illuſtriorem factum ſpecioſo titulo adverſus Chriſtum diutius alant.* Vide & Obſervat. Hallenſ. T. VIII. p. 232.

XXXVII. In antiqvioribus latinis Ariſtotelis editionibus, ut Veneta A. 1496 1551. &c. occurrunt libelli quidam in Græcis & Græcolatinis editionibus haud obvii. qvorum 1. eſt *De Nilo* ſive de cauſis incrementi, in quibus refertur inter alia qvid hac de re ſenſerunt Thales Examii F. Mileſius, Diogenes Nachythennus F. Apolloniates, Anaxa-

poſſe digeri. *Quod & feciſſemus*, inquit, *niſi mordacium hominum recenſiones vereremur, idque non ſine gravium veterumque auctorum exemplo feciſſemus, qui Platonis dialogos in trilogias vel tetralogias, Plotini ſcripta in Enneades digeſſerunt.* Idem Patricius exiſtimat Ammonium Saccam his libris uſum fuiſſe, & Plotinum IV. 4. ſimilitudinem duorum lapidum ex libri IV. c. 2. in librum ſuum de intelligibili pulchritudine derivaſſe. Sane auctor vult videri Platonis fuiſſe auditor, ut lib. 1. c. 5. *Plato igitur olim dedit animæ plura attributa, quorum nos auriti fuimus teſtes, ſed non ſcripſit ullum.* Præter *Platonem* qui *Philoſophi* nomine etiam hinc inde innuitur, allegantur *Anticles* lib 1. c. 4. & 5. Pythagoricæ ſectæ aſſeclæ, quorum Opinio de anima quod ſit harmonia refutatur III 5. Attici quidam qui animam entelechiam vocaverunt III. 6, Sapientes Ægyptii XIV. 14 & 15. Sapientes & Archiſophi Babyloniæ X. 17. XIV. 3. 14. Auctor ait in Metaphyſicis ſe de ſubſtantiis à materia abſtractis egiſſe. XII 7 & Metaphyſica ſua, libros de anima, & de Natura laudat lib. I. c. 1. libros de anima iterum X 10. Regis Babyloniæ mentio XIV. 13. Ariſtotelem porro auctorem eſſe horum librorum recte negat Patricius ipſe in diſcuſſ. Peripateticis p. 26. qui neſcio an æque feliciter conjicit auctorem eſſe Palæphatum, licet ab hoc Ægyptiorum Theologiam ſcriptam fuiſſe Suidas adnotavit.

naxagoras Hegeſibuli F. Clazomenius, Athenagoras Arminiſci F. & Nicagoras Cyprius. Neqve qvicqvam video * cur hic liber non poſſit ad Ariſtotelem auctorem referri, præcipue cum inter Philoſophi ſcripta Anonymus vitæ auctor à Menagio editus referat περὶ Νείλȣ ἀναβάσεως ά, & idem ſcriptum laudet Alexander Aphrodiſeus in Meteorolog. Sane dignus erat hic libellus, qui emendatius deſcriptus ederetur ad calcem Herodoti, ubi veterum de Nilo teſtimonia collegerunt viri docti. *Ariſtonis* eſſe qvem de Nilo ſcripſiſſe teſtatur Strabo, vix crediderim, qvoniam ille prolixius hoc argumentum fuit perſecutus, neqve Arabes Ariſtonis libros interpretatione dignos habuerunt.

2. Liber *de proprietatibus elementorum*, qvi Joh. Pico judice ** cujuscunq; potius eſt qvam Ariſtotelis, varia enim continet cum Philoſophi dogmatibus pugnantia, v. g. de anno 36000. annorum, de diluviis, peſtilentia & ventis è conjunctione planetarum in piſcibus, geminis & ſigno Virginis orientibus. Memorat & Romam, & Arabum ſectas, & ridiculam fabulam refert de Socrate in hanc ſententiam: *Fuit in diebus Philippi Regis via in monte Armeniæ inter duos montes, & superveniebat ei in quibusdam momentis hora, qua non tranſiret ſuper illam viam aliquis equitum & peditum qvi non caderet mortuus, quando erat inter illos duos montes. Interrogavit ergo de illo Rex Philippus quosdam ſapientes ſuos, & neſciverunt cauſam illius, donec præcepit Socrates ei facere fabricam altam. Fecit ergo ei, & Socrates poſuit in ea ſpeculum de chalybe. Appoſuit ergo inſpicere in ſpeculo quod præparaverat oppoſitum duobus montibus. Vidit enim duos dracones magnos, unum ex hoc monte, & alium ex monte ſecundo, & unusquisque eorum aperierat os ſuum adverſus ſocium ſuum, & egrediebatur ex orificiis eorum vapor, & corrumpebat illum aerem. Et dum iterum Socrates ſedebat aſpiciendo in ſpeculo, & conſideraret dracones tranſibant ſuper illam viam equites. Vidit ergo Socrates eos cadentes de beſtiis. Scivit ergo quod fuit illud propter vaporem qui fuerat egreſſus de ventribus draconum, & quod ille corrumpebat aerem illius loci. Feſtinavit ergo deſcendere ad Regem & narravit ei, præcepitque exire in montem & videre quare interfecti ſunt, ſalvatusque eſt locus, & non accidit in eo quod acciderat. Miratus eſt ergo Rex de ſapientia Socratis*, &c.

3. Liber

* Non tamen ex hoc libro petitum, quod apud Strabonem lib. XVII. p 790. legitur Ariſtotelem imbres æſtivos habuiſſe pro cauſa incrementi Nili, idque didiciſſe eum à Thraſyalco Thaſio.

** Joh. Picus lib 1. contra Aſtrologos p. 284. cui præter Nunneſium de cauſis obſcuritatis Ariſtotelis p. 47. aſſentitur utrumque laudans Jacobus Thomaſius de Stoica mundi exuſtione p. 60. & 72. Eadem quoque ſententia Franciſci Patricii p. 26. lib. 1. diſcuſſ. Peripatet. Occurrit hic liber etiam in editione Operum Ariſtotelis latina cum Averrois commentariis, Tomo VII. p. 110. Venet. 1551. fol.

3. *Liber de Pomo,* qvod Ariſtoteles morti vicinus manu tenere, ejusqve odore ſe recreare fingitur, atq; interim de morte contemnenda & animæ immortalitate amicos docere. Hunc librum jam Eraſmus in præf. ad Ariſtot. recte judicavit Chriſtiani eſſe ſcriptoris, meminit qvoq; Abrahami & Noæ. qvi fuerint omnibus ſapientiores. Eqvidem Manfredus * qvi in præf. eum ex Arabico Hebraice pridem ab Abrahamo Levita ben Chasdai, circa A. C. 1200. translatum latinam in lingvam vertiſſe ſe ex Hebræo teſtatur, ait Ariſtotelem hunc in exitu vitæ ſuæ edidiſſe, qvo probaret ſapientes de hoſpitii lutei exitu non dolere. Etiam loqvens & ad ſcripta ſua provocans Ariſtoteles inducitur. *Qui vult intelligere,* inqvit, *Philoſophiam, & eſſe ſapiens, legat & addiſcat octo primos libros* (Phyſicorum) *quos aggregavi, quousque perveniat ad librum de anima, & de ipſo cognoſcet - - - - - Et rationabiliter decet Philoſophiam ſcire omnes hujusmodi rationes, ut ſophiſtica non fallatur, nec verbis capiatur, & intelligat locos & propoſitiones in quibus ſit ei ſophisma: & in his libris eſt veritas omnium ſcientiarum, ſed non ſunt particularia. Et aggregavi quendam alium librum qui dicitur Metaphyſica, & declaravi in eo quod firmamentum ſuperius & ſtellæ non ſunt de naturis quas videmus* &c. Sed nemo facile erit haud obeſæ naris, qvi lecto libro dubitabit, otioſi eſſe hominis commentum. Exſtat & Hebraice excuſus Rivæ Tridenti ſub titulo ספר התפוח una cum libro virtutum animæ. Etiam MStum occurrere in Vaticana, teſtatur Bartoloccius I. p. 482. Hebraicam verſionem cum latina ſua interpretatione ac notis edidit *Jo. Juſtus Loſius* Hildeſienſis, Gieſſæ 1706. 4. qvi ſola editione Francofurtenſi uſum ſe teſtatur, neqve veteris latinæ verſionis facit mentionem, qvam ſi vidiſſet & Manfredi ætatem cogitaſſet, non reprehendiſſet p. 56. Buxtorfium, qvod is auctorem Hebraicæ verſionis circa A. C. 1200. vixiſſe ſcripſit.

4. *Liber*

* Verba ejus hæc ſunt: *Quapropter nos Manfredus divi Auguſti Imperatoris Friderici filius, Dei gratia princeps Tarentinus honoris montis Sancti Angeli Dominus & illuſtris Regis Conradi ſervi in regno Siciliæ bajulus generalis - - cum corpus noſtrum gravis infirmitatis adeo moleſtia maceraret, ut nulli de caetero poſſe corporaliter vivere crederemur - - inter theologica & Philoſophica documenta nobis occurrit liber Ariſtotelis, Principis Philoſophorum, qui de pomo dicitur, ab eo editus in exitu vitæ ſuæ, in quo probat ſapientes de hoſpitii lutei exitu non dolere - - quibus adſtantibus diximus ut eum librum legerent - - quem librum cum non inveniretur inter Chriſtianos, quoniam eum in Hebraico legimus translatum de Arabico in Hebræum. ſanitate rehabita ad eruditionem multorum de Hebræa lingva tranſtulimus in latinam, in quo a compilatore quædam recitabilia inſeruntur. Nam dictum librum Ariſtoteles non vocavit* (non titulum de pomo indidit libro) *ſed vocatus ab aliis extitit. qui cauſam hilaritatis mortis ſuæ* (Ariſtotelis) *diſcere voluerunt, ſicut in libri ſerie continetur.* Occiſus eſt Manfredus iſte A. C. 1266.

Digitized by Google

4. *Liber de Cauſis*, diviſus in capita 32. Ariſtotelis non eſſe deprehenditur ea ipſa ratione, qvod multa ab Ariſtotelis * dogmatibus diverſa contineat, ut monuit Patricius p. 26. diſcuſſ. Peripatet.

5. *Libellus de intelligentia* qvi inſcribitur, manifeſte non eſt Ariſtotelis, ſed cujusdam qvi in Ariſtotelem eſt commentatus, & in librum de mundo præfatur.

6. *Liber de bona fortuna*, qvi à Pomponatio de incantationibus p.209. allegatur, & in iisdem antiqvis latinis editionibus occurrit, nihil aliud eſt, qvam cento conſutus è locis qvibusdam Eudemiorum Moralium, ut ſupra ad num. XXXI. notare me memini.

7. Sunt & alia qvædam, non inter ſcripta Philoſophi qvidem edita, qvod ſciam, at qvæ tamen ſub ejus nomine feruntur. Ut qvæ *de lapide Philoſophorum & de perfecto Magiſterio* occurrunt latine inter ſcriptores veræ Alchemiæ à Gvil. Grataroio collectos Baſil. 1561. fol. & inter ſcriptores Artis auriferæ ibid. 1593. 8. in theatro Chemico, Urſellis 1602. 8. Tomo II. & Argentorati 1613. & 1622. 8. Tomo III. & V. Ariſtotelis *de gemmis & de Alchemia* Arabice MS. memorat Labbeus novæ Bibl. MSS. p. 255. Similiter ſub Ariſtotelis nomine librum *de regiminibus cæleſtibus* (de Aſtrologia, Arabice, Hotting. p. 255. Bibl. Or.) jactarunt nugivenduli, qvos explodit Joh. Picus Mirandulanus l. 1. contra Aſtrolog. p. 284. Idem rejicit *librum de ſecretis ſecretorum* ad Alexandrum M. qvi MS. exſtat. in Bibl. Vaticana, unde iconem ingentis cornu ſtentorei exhibet Athanaſius Kircherus in arte magna Lucis & Umbræ p. 159. ſeq. Muſurgiæ T. 2. p. 274. & in Phonurgia p. 132. Confer Morhofii ſtentorem hyaloclaſten c. 7. & 14. Fuerunt & in Bibliotheca Renati Moreau teſte Labbeo p. 215. Ariſtotelis ſecreta ſecretorum & *Epiſtola de conſervatione humani corporis*, verſa per neſcio qvem *Nicolaum* (eundem forte qvi Myſticam Philoſophiã transtulit, de qva num. XXXVI.) Platonis & Ariſtotelis *Epiſtola de anima hominis, & quatuor temporibus*. In catalogo MSS. Bibl. Auguſtanæ p. 51. inſcribitur *Ariſtotelis liber de arte vivendi, qui etiam dicitur ſecretum & regimen Principum. Eſt autem liber de ſervanda ſanitate per medicinam & diætam.* Exſtat & Hebraice ex Arabico translatus ſub titulo סוד הסודות, meminit Hottingerus p. 57. Bibl. Or. & Bartoloccius I. p. 482. Sed & Alexander Achillinus Medicus ac Philoſophus, Bononiæ A. 1516. fol. in lucem emiſit opus ſeptiſegmentatum,

* In editione Venet. 1551. fol inter Opera Averrois Tomo VII. p. 114. traditur ex Hebræo converſus, & Avempaci ab aliis, vel Alpharabio vel Procload ſcriptus.

tatum, in qvo latine reperiuntur 1. Ariſtotelis ſecretum ** ſecretorum ad Alexandrum M de Regum regimine, de Sanitatis conſervatione, de Phyſiognomia &c. cum prologo Johannis (qvi tranſtulit librum) filii Patricii. 2. Ariſtotelis (Theophraſti potius) de ſignis aqvarum, ventorum, tempeſtatum. 3. Ejusd. de mineralibus. 4. Alexandri Aphrodiſienſis de intellectu. 5. Averrois de beatitudine animæ. 6. Alexandri Achillini Bononienſis de univerſalibus Indiæ ad Ariſtotelem. Etiam Philippi ſecretum ſecretorum fuit in Bibl. Thuanea. Et Ariſtotelis *librum quæſtionum Babylonicarum* memorat Gvevarra Horologii Principum II. 17. At tempus eſt, ut miſſis ſuppoſititiis Ariſtotelis ſcriptis, editiones germanorum ejus operum recenſeam.

XXXVIII. *Editiones Operum Ariſtotelis Græcæ.*

1. Veneta Aldi Manutii 1498. fol. charactere luculento, qvatuor voluminibus, una cum ſcriptis Theophraſti, & Philonis libro de mundo, atq; hiſtoria Philoſophica Galeno adſcripta. Hæc editio elegantiſſima jam Eraſmi ætate perrara fuit & caro pretio ſtetit. Nuper in auctione Gudiana veniit qvinqvaginta marcis Lubecenſibus

2. Baſileenſis, emendante *Simone Grynæo*, ex officina Joh. Bebelii, cum præfat. *Eraſmi* A. 1531. fol.

Nonnullos etiam libros Ariſtotelis, Phyſicos præſertim, Græce recenſuit *Nic. Leonicus Thomæus* Florentiæ 1527. 4 & *Guil. Morellus* Pariſ. 4.

3. Baſileenſis altera A. 1539. fol. per Jo. Bebelium & Mich. Iſingrinium, cum veteri Eraſmi præfatione.

4. Tertia Baſileenſis *Conradi Geſneri* & *Sim. Grynæi* ſtudio recenſita A. 1550. fol. apud Michaelem Iſingrinium.

5. Aldina minor 1552. 8. cum Theophraſti Operibus, VI. Volum. curante *Joh. Baptiſta Camotio*, cum præfat. Friderici Turiſani.

6. Fran-

** Michael Neander in Erotematis lingvæ Hebraicæ p. 558. ejus libri meminit his verbis Ariſtotelis liber de ſecretis ſecretorum ad Alexandrum M per Joannem qvendam filium Patricii á Græca lingva in Chaldæam translatus ex Chaldæa (Syriaca) in Arabicam, poſtea per Philippum qvendam Clericum ex Arabica in latinam, impreſſus olim in Italia, qvaternionibus 11, diviſus per capita 24. Tractat autem primo de moribus, officiis & virtutibus qvæ Regem decent: deinde de corporis cuſtodia, de hora eligendi in Aſtronomia; Alchimyſtica qvædam, & copioſius de ſanitate tuenda. Poſtea de qvatuor temporibus anni, de qvatuor membris principalibus, de cognitione ciborum, aqvarum & vinorum, de balneis, de apertione venarum, de juſtitia, de electione bajuli, notarii, nuntii, præpoſiti, de proceribus & eorum virtutibus, de forma præliandi, de phyſiognomia.

6. Francofurtenſis, curante *Frid. Sylburgio* * Veterenſi cum variis lectionibus, notis Criticis & indicibus locupletiſſimis apud A. Wecheli hæredes 1587. 4. qvinq; voluminibus. Editio nitida, emendatiſſima, locupletiſſima, in qva præter ſcripta Ariſtotelis græce usqvam edita (excepto Peplo) exhibentur *Theophraſti* (*a*) Metaphyſica, Characteres Ethici, & ἐκλογαὶ περὶ κόπων, περὶ ἱδρώτων, περὶ παραλύσεως, περὶ λειποψυχίας, περὶ ἰλίγγων, & qvem ſub incerti auctoris titulo publicaverat Aldus, περὶ σημείων ὑδάτων καὶ ἀνέμων, tum *Alexandri* (*b*) Aphrodiſei ſeu cujuscunqve alterius Problemata, & libellus, qvod virtus non ſufficiat ad beatitudinem, ſive caput 43. ex libro 2. Aphrodiſei de anima: *Caſſii* (*c*) Jatroſophiſtæ Problemata LXXXIV. Excerpta è *Sotio-*

Y

* Virum hunc ſine oſtentatione atqve alios exagitandi libidine doctiſſimum & præclaris accuratisqve veterum ſcriptorum editionibus immortaliter meritum ſuſtulit lues epidemica Heidelbergæ die XVI. Februarii Anno 1596. (ætatis 60.) ut refertur in Abr. Sculteti vita p. 34. Diſcipulus fuit Laur. Rhodomanni, & Wechelianæ ac Commelinianæ typographiæ qvibus haud meliores Germania vidit, ἐργοδιώκτης. Vitam ejus & ſcripta petes, ubi libebit, è Melchioris Adami Vitis Philoſophorum, Antonii Teiſſerii elogiis Thuaneis, parte 2. Pauli Freheri theatro, & perſonati Adolphi Clarmundi Vitis Clarorum virorum Germanice editis parte 1.

(*a*) De Theophraſti ſcriptis vide infra cap. IX.

(*b*) De ſcriptis Aphrodiſienſis Alexandri infra lib. IV. ubi & de problematis, qvæ nonnulli tribuunt Alexandro Tralliano.

(*c*) *Caſſius Felix* vocatur in MSto Codice qvem memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 49. ubi teſtatur in codice 1125. Regis Chriſtianiſſimi exſtare latinam Problematum Caſſii verſionem adornatam Ardabure & Aſclepio ſive Callepio Coſſ. Anno Chriſti 474. Et video præterea memorari Caſſii Felicis, ſub Claudio Imp. Medici libros duos de curatione morborum (Vide Conringii Introduct. in Medic p. 53.) Græce prodierunt Caſſii problemata Κασσίου ἰατροσοφιστοῦ ἰατρικαὶ ἀπορίαι καὶ προβλήματα περὶ ζώων καὶ τετραπόδων. Pariſ. 1541. 8. & ibidem eodem anno latine in 4. interprete *Adriano Junio*, cum græci exemplaris caſtigationibus. *Quis hic ſcriptor fuerit*, inqvit Junius præf. ad Cornelium Rhemnium, *quove temporum tractu vixerit, nihil equidem, ut ingenue fatear, compertum habeo. Memorat Suidas Longinum cognomento Caſſium, magni illius Porphyrii Præceptorem, qui quæſtiones & problemata Homerica ſcripſerit. Citatur & quidam Medicinæ ſcriptor Caſſius Calpitanus, uter vero hujus ſit auctor libri, an alius quispiam & an is, quem Galenus VI. 7. & IX. 4. de compoſitione Medicamentorum ſecundum locos allegat, nec ſemel Hippiatrica, malim dubium ſilentio tranſire, quam temere aſſeverando ineptiæ notam incurrere. Certe quisquis tandem ſit, ut non infimæ in re medica claſſis, ita lectione non perfunctoria ſed ſæpius iterata digniſſimus eſt, adderem & æquali, cum veterum multis, nominis auctoritate, ni aliorum cenſuræ præjudicium dictare primus formidarem.* Pleriqve viri docti, ut Hieron. Mercurialis III. 11. Var. lect. & IV. 13. Voſſius lib. de Philoſophia p. 94 & Daniel Clericus Hiſt. Medicinæ T. 2. p. 126. non plane certa conjectura hæc Problemata tribuunt Caſſio Medico, qvi Auguſti & Tiberii temporibus floruit, qvem *ingenioſiſſimum ſæculi ſui Medicum* vocat Celſus præf. Idem IV. 14. & V. 25. plaſma Caſſii Colicum refert,

περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων, & ex *Athenæi* (*e*) libro II. ſimilia excerpta de aqvis qvibusdam & fontibus mirificis: *Polemonis* (*f*) & *Adamantii* (*g*) Phyſiognomica, & *Melampodis* (*h*) *περὶ παλμῶν μαντικὴ* & *περὶ ἐλαίων τοῦ σώματος*. *Ver-*

fert, qvod laudat præter Galenum IX. 4. *κατὰ τόπους* Scribonius Largus compoſitione 120. uti antidotum compoſ. 176. & collyrium Aetius tetrabibl. 2. lib. 3 c 99. Aſclepiadis ſectæ addictum problematum ſcriptorem obſervatum eſt Mercuriali, & laudat nominetenus Aſclepiadem Caſſius problemate ſtatim primo, tum problemate 40 allegans ejus librum *περὶ ἑλκῶν*. Adr. Junii verſio latina & caſtigationes recuſæ ſunt ab H. Stephano inter Medicæ artis principes T. 1. p 752. A. 1567. fol. Prodierunt & græce cum Theophylacti Simocattæ (de qvo infra lib. V.) *ἀπορίαις φυσικαῖς* & Epiſtolis è recenſione *Bonav. Vulcanii*, Lugd Bat. 1596. 12. Deniqve græce & latine cum notis ab *Andrea Rivino* Lipſ 1653 4 Geſnerus in Bibl. notat unum duntaxat problematum Caſſii librum excuſum eſſe, *Venetiis*, inqvit, *alterum quoque haberi audio*. In calce MSti codicis, Junio teſte, legebatur aliqvid de differentia *ἄμμου* & *ψάμμου*, qvod veluti alienum rejicit merito Jac. Tuſanus Alius fuit *Γέσιος* ſive *Γέσιος ἰατροσοφιστής*, ad qvem Procopii Gazæi exſtant Epiſtolæ, & cujus è Damaſcio meminit Svidas, tum Stephanus Byz. in *Γέα* Fuit & L. Annius Caſſius Mithradorus Medicus, cujus mentio apud Sponium in Miſc. eruditæ antiqvitatis p. 142. ne dicam de Dionyſio Caſſio Uticenſi qvi de ruſtica ſcripſit teſte Varone & Columella, & cujus *ῥιζοτομικὰ* laudat Scholiaſtes Nicandri: tum de aliis Caſſiis compluribus, de qvibus Bælius in lexico, qvibus addendus Caſſius Maximus, cui Onirocritica ſua inſcribit Artemidorus. Caſſius Scepſius, Laërt. VII. 32. 34.

(*d*) Ediderat H. Stephanus Pariſ. 1557. 8. Confer Photium Cod. CLXXXIX. & Jonſium p. 166. qvi Sotionem hunc ſub Tiberio claruiſſe notat.

(*e*) lib. 2. p. 41. ſeq

(*f*) *Polemon* hic, qvisqvis fuit, (Xenocratis enim diſcipulum Athenienſem vix credo) antiqvior fuit Origene, qvi ejus meminit lib. 1. contra Celſum p 26. *Ἐὰν δὲ καὶ τῶν φυσιογνωμονούντων κρατῇ, εἴτε Ζωπύρου, εἴτε Λόξου, εἴτε ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ, εἴτε ὅτινος ποτ᾽ οὖν τοιαῦτα γράψαντος καὶ ἐπαγγειλαμένου εἰδέναι τι θαυμαστὸν οἰκεῖα τοῖς ἤθεσι τῶν ψυχῶν πάντ᾽ εἶναι τὰ σώματα.* Albertus M. *φυσιογνωμικὸν* ſive *φυσιογνωμικῶν ἐγχειρίδιον* tribuit Polemoni Rhetori, parum veriſimiliter, libro 1. de animalibus: *ut melius ſciantur ea, quæ dicenda ſunt, ponemus ſingulorum membrorum per ſe ſignificationes, ſequentes auctores magnos hujusmodi artis, Ariſtotelem videlicet & Avicennam, Conſtantinum ipſum, & ipſum quem commendat Ariſtoteles, Philemonem* (Philo qvidam laudatur à Polemone & Philemonis Phyſiognomi librum Syriace verſum memorat Greg. Abulpharajus Hiſt Dynaſtiar. VI. pag. 86. & 56. ubi eum Hippocratis Medici æqvalem facit.) *Loxum quoque & Palemonem* (Polemonem) *declamatorem, qui Phyſiognomica perfectius cæteris tradiderunt.* Adamantius (de qvo paulo infra) ſimiliter teſtatur ſe Polemonis veſtigiis inſiſtere, ſed qvem exiſtimaverit Polemonem non addit. *Διὸ παραφράσαι μὲν εἱλόμην τὰ Πολέμωνος καὶ κοινῶ τῆς λέξεως.* In multis dictio adeo eſt impura, ut judice Sylburgio non Polemonis Athenienſis, ſed hominis ſemibarbari eſſe videatur. Etiam *εἰδωλοθύτου* vocabulum, Chriſtianum magis, qvam Ethnicum Philoſophum reſipit, niſi à recentiore manu interpolatum Polemonis ſcriptum malis. Græce primum edidit *Camillus Peruſcus* cum Aeliani Variis, Adamantio & Melampode Rom. 1545. 4. Latine ver-

Verſiones & editiones Latinæ.

Latinæ verſiones antiqvæ Operum Ariſtotelis præter libros Logicos à *Boethio* converſos & inter ejus opera obvios, memorantur duæ, Prima qvæ circa A. C. 1220. juſſu *Friderici II.* Imp. * partim è græco, partim ex Arabico ſermone compoſita eſt *per viros lectos & in utriusq; linguæ prolatione peritos*, ut eſt apud Petrum de Vineis III. Epiſt. 67. Hujus verſionis pars legitur in prima editione latina Operum Ariſtotelis, ſed valde imperfecta & inemendata, licet viciſſim ſuppoſititia qvædam & in aliis plerisq; editionibus haud obvia ſcripta complectente, Venetiis, non ex Aldi officina, ut habet Labbeus, ſed per Gregorium de Gregoriis, expenſis Benedicti Fontanæ A. 1496. fol.

Altera rogatu *Thomæ Aquinatis* è græco facta eſſe (à *Thoma Cantipratano* ** ut notat Alfonſus Fernandes) A. C. 1271. qvod ex Aventino lib. VII. Annalium p 566. obſervat Jac. Thomaſius ὁ μακαρίτης in diatriba

vertit *Nic. Petrejus* Corcyræus cum Meletii & Hippocratis de ſtructura hominis, Dioclis Epiſtola de tuenda valetudine ad Antigonium Regem, & Melampodis de nævis Venet. 1552. 4. De Polemone Athenienſi dictum ſuperius cap. 3. De Polemone utroqve Rhetore infra ſuo loco. De Polemone Periegete Panætii diſcipulo & Timæi Hiſtorici adverſario Voſſius in Hiſt. græcis.

(g) *Adamantii* Sophiſtæ libri duo Φυσιογνωμικῶν è Polemone, ut ipſe fatetur, magnam partem expreſſi & Conſtantio (illi opinor, qvi Placidiam Honorii uxorem duxit, de qvo Sozomenus IX. 16) inſcripti viderunt lucem græce primum cum Polemone & aliis Rom 1545. 4. deinde Pariſ. 1540. 8. apud Conradum Neobarium cum verſione *Jani Cornarii* Baſil. 1544 8. Gallice per *Joh. Bonum* Pariſ. 1556 8. atqve interprete puero duodecenni *Henrico de Boyvin du Vavrouy*, qvi Adamantium & Melampodem è græco gallice verſum Cardinali Richelio dicavit Pariſ A. 1656 8. Videtur hic fuiſſe Adamantius gente Judæus ἰατρικῶν λόγων σοφιστής, qvi tempore Attici Epiſcopi CPolitani Chriſtianam amplexus religionem Alexandriam ſe contulit ibiqve ſedem fixit teſte Socrate VII. 13. Hiſt. Allegatur Adamantius (idem fortaſſis, confer Marſilium Cognatum IV. 17. Variar. Obſerv.) ab Aetio Tetrabibl I 3. 163. II. 4. 27. & 31 & III 2. 6. ubi de dentium curatione. Alia Adamantii medicamenta laudat Oribaſius lib. 3. Synopſ. Adamantium ἐν τοῖς περὶ ἀνέμων allegat Schol. Heſiodi ad Theogoniam. Adamantii *liber de ventis* MS. in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi Cod. 1213. teſte Labbeo p. 111. Bibl. nov. MSS. Adamantii & aliorum de ponderibus & menſuris MS id. p 123.

(h) De Melampode dixi lib. 1. c. 15.

* Confer Leonhardum Aretinum IV. ult & VII. 4. Epiſt. H. Conringii Antiqvitates Academicas p 95. Vincentium Placcium de Anonymis p. 53 ſeq. editionis primæ.

** Vide Natalem Alex. Sec. XIII & XIV. c. IV. Artic 4. H. Conringii introduction in Ariſtotelis Politica c. 9 & Valerii Andreæ Bibl. Belgicam in *Guil. Moerbecanus*, qvem cum Henrico Brabantino & Thoma Cantiprantano eundem facit.

triba inſerta obſervationibus Hallenſibus T. VI. p. 160. & in commonefactione de verſionibus latinis Nicomacheorum p 106. ſeq.

Sæculo decimo qvinto Nicolai V. * Pontificis & Petri Medices auſpiciis, tum privato etiam motu, *Leonhardus Brunus Aretinus*, Anno 1440. denatus, *Georgius Trapezuntius*, *Theodorus Gaza*, *Beſſario* Cardinalis, *Joh. Argyropulus*, *Georgius Valla*, & alii viri docti, elegantius & lucidius Ariſtotelis ſcripta è græco in latinam lingvam transferre cœperunt. Hinc è variorum interpretatione prodierunt Baſil. 1538. fol. 2. Vol. qvæ editio à Simlero recenſetur. Sæpius deinde recuſa tum ibidem 1542. fol. *Hieronymo Gemuſæo* curante, & 1563. fol. tum Lugduni 1542. apud Jacobum Juntam 8. & 1549. fol. ex officina Joh. Frelonii, cum indice locupletiſſimo: tum A. 1551. 12. decem Voluminibus, & 1580. apud Joh. Berion, 12 nec minus 1581. fol. apud Stephanum Michaelis, ex recognitione *Jac. Martini*, & Venetiis apud Octavianum Scotum 1540. 8. & apud Cominum de Tridino 1560. 8. & apud ſignum ſeminantis 1572. 12. & cum *Averrois* commentariis 1551. & 1562. fol. undecim voluminibus, & Genevæ 1608. Deniqve ſine Averrois Commentariis Francofurti A. 1593. 8. typis Wechel. paginis editioni græcæ *Sylburgianæ* reſpondentibus. Hæc editio latina nitida novem diſtincta parvis voluminibus, in qvorum antepenultimo occurrunt etiam tria ſcripta ſuppoſititia, 1. de cauſis, 2. de proprietatibus elementorum, & 3. de Myſtica Philoſophia ſecundum Ægyptios. Prodiit etiam latine Ariſtoteles Romæ 1668. 4. cum Paraphraſi & indice copioſo *Sylveſtri Mauri* Jeſuitæ, ſex Voluminibus.

Editiones Græco-latinæ.

1. Cum Variorum latina interpretatione, & Variis lectiônibus caſtigationibusqve ab *Iſaaco Caſaubono* in ora libri adſcriptis, qvi in præf *etſi* inqvit, *non plus temporis eſt impenſum, quam quantum partim operæ vix aliquando interjungentes, partim alia occupationes nobis concedebant, ſpero tamen non defuturos gratos homines, qui noſtro hoc labore ſe adjutum iri fatebuntur.* Lugd. 1590. fol & Genevæ ſive Coloniæ Allobrogum. 1605. fol. Memorat Labbeus etiam editiones Genev. 1596. Lugd. 1597. & 1646. qvas haud vidi.

2. Cum variorum interpretatione latina Lugd. 1597. 8. duobus Voluminibus, apud Guil. Læmarium: & Genevæ 1606. 8. apud Sam. Criſpinum 2. Vol. ex. *Julii Pacii* recenſione.

3. Cum

* Beſſario præf. ad verſionem Metaphyſicorum.

Digitized by Google

3. Cum Variorum interpretatione latina ex recognitione *Guil. DuVallii* Pontizarani ſive Pontiſarenſis, Regis Galliæ Ludovici XIII. cui opus inſcriptum eſt, Conſiliarii & Medici, cum ejusdem Synopſi Analytica doctrinæ Peripateticæ & ſumma librorum Ariſtotelis, argumentis & variis lect. Pariſ. 1619. & 1629. duobus Voluminibus: & cum nova propædia ad Philoſophiam aliisqve nonnullis ab eodem DuVallio additis ibid. majoribus typis A. 1639. (exempla alia præferunt annum 1654.) qvatuor voluminibus, fol. In his editionibus Du Vallianis exſtat etiam Philoſophia Ariſtoteli adſcripta ſecundum Ægyptios (ut jam dixi num. *XXXVI.*) qvæ in aliis editionibus deſideratur.

Franciſcus qvoq; Ximenius Cardinalis poſt illuſtre Bibliorum Complutenſium opus inſignem Ariſtotelis editionem fuit molitus, de qvo ſic Alvarus Gomecius libeo ſecundo de rebus geſtis Ximenii pag. 44. *Non ſatis animi ſui magnitudini Ximenius ingens hoc Bibliorum edendorum opus eſſe arbitrabatur, ad huc alia ſecum volvebat, quæ morte præventus abſolvere non potuit. Nam ut Joh. Vergaram, aliosque complures, qui eo tempore apud eum vixerunt, dicentes audivi, Ariſtotelicorum voluminum editionem parabat, ut ſingulæ paginarum facies ternis columnis diſtinguerentur, quarum prima græca Ariſtotelis verba emendatiſſime contineret, media vulgatam translationem, extrema vero novam quandam & meliorem verſionem: ut eis veluti commentariis ſcriptoris alioqui difficilis ſenſus abditi illuſtrarentur. Nam & earum diſciplinarum cognitionem, quas in ſchola ſua tractandas propoſuerat, eum quoque auctorem pernecеſſarium eſſe intelligebat. Atque ad novam illam verſionem faciendam viros aliquot in Græcis & Philoſophicis literis doctiſſimos accerſendos undecunque curaſſe. Huic rei inter alios qui adhuc conquirebantur,* Johannes Vergara *deſignatus eſt, qvi diligenter latinos fecit octo de Phyſico auditu libros, tres de anima, Metaphyſices vero quatuordecim. Hi Toleti in templi maximi Bibliotheca ſervantur. At cum Bibliorum editioni Ariſtotelica eſſet ſucceſſura, atq; illa nondum abſoluta Ximenius * è vivis ſublatus ſit, mortis præoccupantis injuria, quæ ſemper viris magnis periniqua & immatura accidit, præclari operis ingenti ſpe ſtudioſos homines fruſtravit.*

De Ariſtotelis libris *Syriace* & *Arabice* redditis conſulendus Hottingerus Bibl. Orient. pag 219. ſeq. De Arabicis ſingillatim verſionibus & de variis ſuppoſititiis qvæ ſub ejus nomine apud Arabes feruntur, Barthol. Herbelotus in Bibliotheca Orientali. De verſionibus *Hebraicis* ex Arabico fere confectis, Julius Bartoloccius T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 480. ſeq. & Rev. Joh. Franciſcus Buddeus introductione

 ad

* Obiit ex præbito veneno die 8. Novembris Anni 1517. ætat. 80.

ad Philoſophiam Ebræorum p. 162. ſeq. In *Perſicam* qvoqve de qva Agathias lib. 2. & ſuidas in χοσρόης, & *Turcicam* translatos lingvam, & *Tartaricam*, teſtimoniis Belonii, Adami Olearii & Bergeroni notavit Mottanus * Vayerus. Libros de Cœlo in *Tſchinenſium* linguam translatos ſupra §. X. retuli. Alias librorum qvorundam Ariſtotelis verſiones *Gallicas*, *Italicas*, *Hiſpanicas*, *Anglicas*, *Germanicas*, *Belgicas*, *Polonicas* partim ſuo loco memoravi, partim in Hendreichii pandectis Brandenburgicis & alibi inqvirendas Lectori reliqvi.

XXVIX. SCRIPTA DE ARISTOTELE ET ARISTOTELICA PHILOSOPHIA.

VITAM ARISTOTELIS ſcripſere è veteribus qvi exſtant (1) *Dionyſius Halic.* Epiſtola ad Ammæum pag. 121. ſeq. (2) *Laertius* libro V. (3) *Ammonius* ** Hermeæ vel *Joh. Philoponus* in prolegomenis Commentarii ad Categorias, (4) *Anonymus latinus* *** qvem eruditis notis illuſtravit, Ammonioqve latine à ſe reddito ſubjunxit *Petrus Johannes Nunneſius*, (5) *Anonymus Græcus* qvem pridem viſum Octaviano Ferrario, nactus à Philippo Lojaltæo, vulgavit *Menagius*, illuſtravitqve in extremo animadverſionem ad Ariſtotelem Laertii. (6) *Heſychius illuſtris.* (7) *Suidas.*

Perierunt *Hermippus*, aliiqve Jonſio laudati ſcriptores de ſectis vitisqve Philoſophorum.

E recentibus præter Nunneſium & Laertii interpretes laudandus *Andreas Schottus* in vita comparata Demoſthenis & Ariſtotelis, atqve ſecundum annos Olympiadum digeſta, Auguſtæ Vindelicor. 1603. 4. *Franciſcus Patricius* diſcuſſionum Peripateticarum libro primo, qvem virum omnium Ariſtotelis hoſtium optime de Ariſtotelicæ Philoſophiæ hiſtoria meritum eſſe affirmat Conringius Epiſt. ad Rachelium. Hieronymus *Gemuſæus* de vita Ariſtotelis, & ejus operum cenſura, *Gvarinus Veronenſis* & *Leonardus Aretins* de vita Ariſtotelis, cui deniqve accedit *Joh. Jacobus Beurerus*

* Vide Bælii Lex. in *Ariſtote*, nota K.

** Ammonio Saccæ hanc vitam tribuit Jonſius de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. pag. 231. perperam.

*** Ex Ammonio magnam partem translatus eſt & latinæ editioni Operum Ariſtotelis Venet. 1496. fol. præfixus. Neqve enim Nunneſius eum primus in lucem protulit, neqve *Damaſcius* eſt auctor, ut idem vir eruditiſſimus ſuſpicabatur. Nunneſii inſtitutio Philoſophiæ Peripateticæ & Oratio de cauſis obſcuritatis Ariſtotelis ejusqve remediis cum vita illa Ariſtotelis duplici recuſa eſt Lugd. Bat. 1621. 8. Holſtenio curante: tum Helmſtadii 1667. 4.

rerus Baſil. 1587. 8. Cumprimis vero dolendum, non vidiſſe lucem *Johannis Jonſii* diſſertationes reliqvas de Hiſtoria Peripatetica, qvarum prima tantum edita eſt Hamb. 1652. 4. in qva plures Ariſtoteles recenſentur, & Peripatetica Philoſophia nomen accepiſſe docetur à Peripato in qvo Ariſtoteles docuit. In reliqvis voluit Ariſtotelis vitam, mortem, vitia, virtutes, diligentiam &c. tum Anteceſſores ejus, eorumqve ſententias ex ipſo, ſucceſſores item & adverſarios, deniqve libros ejus cum in genere tum in ſpecie genuinos, ſpurios, deperditos & mutilos perſeqvi. Orationes duæ *Hermanni Conringii* de Ariſtotele & ejus Philoſophia editæ ſunt Helmſtadii 1633. 4. & laudantur ab Hugone Grotio Epiſt. 358.

DE PHILOSOPHIÆ ARISTOTELICÆ CUM PLATONICA *conſenſu vel diſſenſu* conſulendi ſcriptores qvos retuli ſupra cap. 1. §. ult. Rationem cur Plato *Divinus*, Ariſtoteles dictus fuerit *Dæmonius*, qvod ſcilicet res naturales orbi lunæ ſubjectas, in qvibus Dæmonum genus verſari exiſtimabant, diligentiſſime tractaſſet, exponit Beſſario lib. 1. contra calumniatorem Platonis c. 3. EFFIGIES *Ariſtotelis* varias ex antiqvis monumentis ære deſcriptas exhibet Jacobus Gronovius Tom. 2. theſauri Antiqv. Græc. tabula XC. Lambecius de Bibl. Vindob. T. VII. p. 77. & Grævius ad Heſiodum p. 90. edit. primæ. *Platonis* imagines vide ſi placet apud eundem Gronovium tabula LXXXIII. De Michaele Hoſpitalio, qvi viſus eſt forma oris Ariſtotelem ex aſſe referre, diſſerit Clariſſ. Bælius in Lexico nota. N.

DE FORTUNA SCRIPTORUM ARISTOTELICORUM qvomodo in tenebris diu jacuerunt & in lucem deniq; fuerunt protracta, atqve emendata à *Tyrannione* Grammatico, nota ſunt qvæ ſcribunt Strabo XIII. p. 609. & Plutarchus in Sylla p. 468. Athenæus p. 3. Ammonius in vita Ariſt. & Svidas in Τυραννίων, qvæ loca illuſtravit idem præſtantiſſ. Bælius ubi de Tyrannione agit. *Andronici Rhodii πίνακας* qvi Ariſtotelis ac Theophraſti ſcripta in πραγματείας digeſſit, memorat præter Plutarchum loco laudato, Porphyrius in vita Plotini. *Adraſtum* vero *Aphrodiſienſem περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἀριστοτέλους φιλοσοφίας* laudat Simplicius in Categor. Occaſionem varia Ariſtoteli ſcripta ſupponendi narrat Ammonius in Categor. his verbis: Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον πάνυ ἐσπουδακέναι φασὶ περὶ τὰ Ἀριστοτελικὰ συγγράμματα ὡς καὶ περὶ τὰ λοιπά, καὶ χρήματα διδόναι τοῖς προσφέρουσιν αὐτῷ βίβλους τοῦ φιλοσόφου, ὅθεν τινὲς χρηματίσασθαι βουλόμενοι ἐπιγράφοντες συγγράμματα τῷ τοῦ φιλοσόφου ὀνόματι προσῆγον. Ἀμέλει, φασὶν, ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν τεσ-

τεσσαράκοντα βίβλους, κατηγοριῶν δὲ δύο &c. Simplicius: *ἐγράφη δὲ πολλὰ βιβλία κατ' ἐκεῖνον μάλιστα τὸν χρόνον, ὅτι πολλοὶ τῶν βασιλέων* (Ægypti & Pergami) *περὶ τὰς βιβλιοθήκας σπουδάζοντες πολλοῦ χρυσίου τὰ ἀπεξενωμένα τῶν βιβλίων ὠνοῦντο.*

De diſtinctione ſcriptorum Ariſtotelis in EXOTERICA, qvæ *populariter ſcripta* Cicero V. de fin. appellat, & ACROAMATICA, videndi è veterib⁹ Plutarchus in Alex. p. 668. Gellius XX, 5. Galenus initio libri de facultatibus naturalibus, Themiſtius Orat. p. 319. edit. Harduini, &c. E recentioribus Octavianus Ferrarius in libris duobus de ſermonibus exotericis & diſciplina Encyclio, qvi poſt editionem Venetam 1575. 4. cura Goldaſti cum hujus Epiſtola de Cryptica veterum Philoſophorum diſciplina ad Rudolph. Goclenium recuſi ſunt Françof. 1606. 8. Salmaſius ad Simplicium in Epictet. p. 228. ſeq. Melchior Zeidler in tractatu de gemino Veterum docendi modo exoterico & Acroamatico, Dialectico & Analytico. Regiomonte 1685. 4. Petrus Joh. Perpinianus Epiſtola ad Muretum, qvæ inter Mureti Epiſtolas legitur lib. I. Epiſt. XL. Andreas Chriſtianus Eſchenbachius lib. de Poeſi Orphica p. 4. ſeq. Joh. Henr. Meibomius Commentario ad Hippocratis jusjurandum p. 95.

DE ARISTOTELIS RELIGIONE præclare ſentiunt Julius Cæſar Scaliger, qvi Platoni etiam anteferre eum in divinis non dubitat Exerc. CCCLXV. Petrus Leſcaloperius in Ariſtotelis Thologia deſcripta ad calcem commentariorum in lib. 1. Ciceronis de Natura Deorum: Joh. Jonſius de Scriptoribus Hiſt. Philoſophicæ p. 8. Fortunius Licetus libris duobus de pietate Ariſtotelis erga Deum & homines Patav. 1645. 4. & de Animarum rationalium immortalitate ſecundum opinionem Ariſtotelis, Patav. 1629. fol. Hieronymus Caprædonus Soncinas Ord. Prædic. libris tribus de Theologia Ariſtotelis Venet. 1609 4. Antonius Sirmondus, Auguſtinus Niphus & Caſp. Contarenus in libris de im̃ortalitate animæ contra Pomponatiũ, Gerh Joh. Voſſius de Idololatria lib. 1. c. 10. & lib. de Philoſophia p. 143. Chriſtianus Dreierus p. 43. Metaphyſ. qvi totam Philoſophiam Peripateticam in Deum reduci in eoq; ultimo acqvieſcere affirmat. Qvid qvod Coloniæ à *Lamberto* * qvodam de *Monte*, chartis decem in folio edita eſt *quæſtio Magiſtralis, oſtendens per auctoritates Scripturæ divinæ quid juxta ſaniorum doctorum ſententiam probabilius dici poſſit de Salvatione Ariſtotelis Stagiritæ*, A. 1487. Et notus eſt Johannis Zeiſoldi liber de Ariſtotelis in illis qvæ

ex

* Geſneri Bibl p 475. Voetii diſſ. ſelect. T. 2. p. 602. Bælii Lex. in Ariſtote nota R.

ex lumine Naturæ innoteſcunt, cum Scriptura ſacra conſenſu & ab ea apparente diſſenſu, Jenæ 1661. 4. De iis qvi Judæorum ſacra amplexum fuiſſe Ariſtotelem fabulantur, dixi ſupra §. XXXV.

Alii viciſſim Atheis eum audacter adſcribunt, ut Valerianus Magnus libro de Atheiſmo Ariſtotelis, A. 1647. & Hallenſes T. VIII. Obſ. 10. Qvin imo Samuel Parkerus diſſ. 1. de Deo p. 65. Ariſtotelem *Atheorum omnium Principem, atque ipſo Epicuro apertiorem religionis hoſtem* pronunciat. Animorum ab eo negatam fuiſſe im̃ortalitatem, integris libris contenderunt Petrus Pomponatius, & Simon Portius. *Dei providentiam usq; ad lunæ regionem ait progredi, infra vero neq; providentiæ ſcitis regi, nec angelorum ope conſultuque ſuſtentari, nec vero dæmonum proſpicientiam putat intervenire, propterea que tollit omnem divinationem, negatque prænoſci futura,* obſervante Chalcidio p. 345. Confer Tho. Campanellam de gentiliſmo non retinendo, Gemiſtum & Patricium in ſcriptis qvo Platonis ab Ariſtotele diſſenſum demonſtrare aggrediuntur.

Mihi qvidem non videtur temere inter Atheos rejiciendus eſſe Ariſtoteles, etſi mundum æternum à Deo naturaliter emanaſſe ſenſit, & multos docuit graves atq; maximos errores, qvorum vim ſi omnẽ penetraſſet, vel conſecutiones univerſas fuiſſet amplexus, in ἀθεότητα forte potuiſſet incidere, vel ſaltim perinde omni ſe exſolvere religione, ut Epicurus fecit. Neq; diſputo qvali ipſe fuerit animo erga Deum, vel num omnem ejus conſcientiam amoremq; mente eliminaverit, in cujus operibus contemplandis per omnem fere vitam tam aſſidue fuit verſatus. Hoc ſaltim affirmo, ex ſcriptis Ariſtotelis, qvalia hodie exſtant, hoc neutiqvam conſtare, nec poſſe firmiter concludi Ariſtotelem fuiſſe Atheum, neqve adeo Hippocratem, ex ſcriptis Hippocratis, qvod conatus nuper eſt demonſtrare vir acuti & acris ingenii. Nam qvod non plura de Deo dixerit uterqve, ferendum in Philoſophis, qvi rationes proximas rerum naturalium exponere volebant, non ad cauſam primam, qvam præponebant, tanqvam ad aram ſemper confugere, ſive, ut Ariſtoteles Anaxagoram lib. 1. Metaphyſ. c. 4. eo nomine reprehendens loqvitur, Tragicorum more Deum ex machina inducere ad explicandum argumentum. Ex eo autem, qvod in idea Dei, vel modi qvo ipſe in creando aut operando utitur, peccaverunt, non magis licet eos adſcribere Atheis, qvam alios qvoscunqve, qvi eſſentiam Dei aut attributa ejus deſcribere & rem homini incomprehenſibilem æqvare conceptionibus humanis ſatagunt. Qvam primum enim ali-

qvis conabitur exponere qvid ſit Deus, qvomodo produxerit ac conſervet omnia, qva ratione interſit mundo, illico alius, qvi aliter ſentit, clamabit ab hoc tolli Deum. Neqve vero Tertullianus erat Atheus, cui Deus erat corpus, neqve omnes Athei, qvi Dei præſcientiam vel infinitatem, qvia capere non poſſunt, negant: neqve Athei univerſi illi, qvibus perſvaſum eſt à Deo homines feri ad malum, nec deniqve Athei nos, qvi Deum unum Patrem filium & Spiritum S. credimus, & hominem ὑποστατικῶς unitum Deo. Omitto dicere, qvod infelix fortaſſis, religioni certe & humano generi parum utilis, nec honorificus labor eſt, principes ingeniorum & præſtantiſſimos totius Antiqvitatis viros, invitos trahere in ſocietatem Atheorum, & univerſum Ethnicismum confundere cum Spinoſiſmo atq; Atheiſmo, cum Apoſtolus qvoqve in Ethnicorum ſapientibus non tam deſideret cognitionem Dei, qvam qvod Deum, qvem ex operibus cognoſcebant, non tanqvam Deum honore ſunt ſuper omnia proſecuti. Rom. I. 21.

DE VARIA PHILOSOPHIÆ ARISTOTELICÆ FORTUNA librum ſingularem Pariſiis ad Henr. Ludovic. Monmorium 1653. 8. edidit *Joh. Launojus* Theologus Sorbonicus, recuſum Hagæ Comitum 1656. 4. cujus ſumma hæc eſt: Capite I. ex Rigordo S. Dionyſii Monacho in vita Philippi Auguſti refert A. 1209. Pariſiis in Concilio Senonenſi Ariſtotelis libros flammis addictos fuiſſe, qvod Almarico errorum anſam præbuerint, & novis erroribus dare impoſterum qveant. Capite II. profert teſtimonia duorum & viginti veterum Eccleſiæ Doctorum, * qvibus ſubtilitas Ariſtotelica tanqvam Evangelicæ ac piſcatoriæ ſimplicitati adverſa improbatur ac rejicitur. Juſtini, Clementis Alex. Irenæi, Tertulliani, Origenis, Lactantii, Euſebii, Hermiæ, Baſilii, Nazianzeni, Epiphanii, Theodori presb. Fauſtini presb. Gregorii Bætici Eliberitani Epiſcopi, Ambroſii, Chryſoſtomi, Hieronymi, Simpliciani Mediolanenſis Epiſcopi, Auguſtini, Cyrilli, Socratis, Theodoriti, Æneæ Gazæi, Nemeſii, Sidonii Apollinaris, Manſveti Epiſcopi Mediolanenſis, Bedæ, Rabani Mauri, Remigii Lugdunenſis, Leonis IX. Ernulfi, & Bernardi, qvibus addit cœtum Epiſcoporum Ponti, Epiſtola ad Leonem

* Confer H. Ernſtium in Sopho Aſopho, & Ludov. Thomaſinum de Philoſophia lib. 1. c. 17. Rectius tamen fortaſſis feciſſent [illegible]ndoqve Sancti Patres, ſi. qvod facere poterant reſpondiſſent ad argumenta, qvam [illegible] qverentes de ſubtilitate eamqve Evangelicæ ſimplicitati etiam atqve etiam opponentes, ſpeciem præbuiſſent detrectantium pugnam, aut Logicam diſciplinam omnino repudiantium.

nem Thracem, & ſextam Synodum. Cap. III. Bernardum refert Abailardo dialecticā Ariſtotelis exprobrantem, & Ottonem Friſingenſem Trithemiumq; eodem nomine illum arguentes, tum Galteri opus Abailardo & Lombardo oppoſitum. Narrat præterea à Roberto Corceone Pariſienſi Theologo derideri eos, qvi Philoſophicas (hoc eſt Ariſtotelicas, nulla enim alia eo tempore Philoſophia vigebat) propoſitiones in doctrina de Sacramento Evchariſtiæ intrudunt.

Capite IV. profert conſtitutionem, qva idem Robertus à Papa Innocentio III. Academiam Pariſ. reformare juſſus A. C. 1215. Ariſtotelis Metaphyſicam & Phyſicam legere vetuit, *Dialectica* ejus recepta in locum Logicæ S. Auguſtini, qvam antea Lutetiæ traditam obſervat c. V. Capite VI. Gregorius IV. in Concilio Provinciali A. C. 1231, Ariſtotelis libros *Phyſicos & Metaphyſicos* legi prohibet, *quousque examinati fuerint, & ab omni errorum ſuſpicione purgati.* Qvo ipſo Concilii Senonenſis decretum emolliendo confirmaſſe videtur Launojo cap. VII. qvi notat Simonem Tornacenſem ſub idem tempus ob nimiam in Ariſtotele operam navatam hæreſeos poſtulatum, alius itidem eodem nomine ab Odone reprehenſus. Sanctum qvoq; Ludovicum Odonis æqvalem Magiſtrorum commentarios, qvos eum non libenter legiſſe teſtatur Gaufridus Bellilocus (Beaulieu) ſanctorum Patrum libris poſtpoſuiſſe. Nihilominus Albertum M. & Thomam Aqvinatem vetitos Ariſtotelis libros etiam illuſtraſſe commentariis, forte qvod decretum illud neſcirent, vel potius, qvod interpretatione ſua malis per Ariſtotelem male intellectum illatis optarent occurrere, Pontificis ipſius, ut videtur, indultu. At capite VIII. affertur Simonis, ſedis Apoſtol. Legati, decretum, qvo A. C. 1265. Ariſtotelis Phyſicorum & Metaphyſicorum lectionem, non ut Gregorius IX. fecerat, addita clauſula, ſed ſimpliciter interdicit.

Viciſſim capite IX. occurrit inſtrumentum duorum Cardinalium, Joannis & Ægidii, commiſſariorum ab Urbano V. ad Academiam Pariſienſem reformandam miſſorum A. C. 1366. qvo præter Organum Ariſtotelis permittitur, imo injungitur lectio *librorum de anima, de generatione & corruptione, de cœlo & mundo, parvorum naturalium & Metaphyſicorum.* Capite X. A. C. 1387. à Facultate Theol. Pariſ. notatur Thomas Aqvinas, qvod in pluribus locis doctrinæ ſuæ ipſe errarit ideo, qvod principia Philoſophiæ, ſive potius verba qvædam Ariſtotelis, ad concluſiones Theologicas nimis applicavit. Uti Clemens VII.

tum Petrus de Alliaco, Joh. Gerſon & Nic. de Clemangis, Pariſienſibus Theologis Philoſophiam Ariſtotelis exprobrarunt, Vicentius etiam Ferrerius inter alia his verbis: *Prædicare verba damnatorum, damnatio eſt: Dicit enim Hieronymus, quod Plato & Ariſtoteles in inferno ſunt.* Nicolaus tamen V. A. C. 1447. laudatur à Beſſarione, qvod *omnium Ariſtotelis ſcriptorum* lectionem non modo probavit, ſed & juſſerit de integro latinitate donari. Orta & inter eundem Beſſarionem ac Marcum Epheſium controverſia, qvorum hic ex recentiorum Academiarum ſententia Ariſtotelem, ille ex veterum Eccleſiæ doctorum ſuffragio Platonem in Chriſtianis Scholiis præferendum eſſe contendebat. Capite XI. Guilelmus Cardinalis Totavillæus A. C. 1452. à Rege Carolo VII. ad Reformandam Academiam Pariſ. miſſus, præter libros à commiſſariis Urbani V. conceſſos etiam *Moralia* Ariſtotelis legenda ſtudioſis præcipit. Eqvidem antea qvoqve à Buridano & aliis lecta & illuſtrata fuerat Philoſophi Ethica, ſed primus, ut à Launojo cap. XII. obſervatum, auctoritatem publicam huic rei addidit Totavillæus. Tunc publicus Ethicæ lector Pariſiis fuit conſtitutus, qvem ſingulis bienniis qvælibet natio vice & ordine legebat. Subnectit hiſce Launojus qverelas de Theologicis qvæſtionibus per Ariſtotelica Sophiſmata infuſcatis, Hieronymi Hangeſti libro de Academiis contra D. Lutherum, Joh. Majoris, Jacobi Almaini, Jodoci Clichthovei (qvi primus Theologorum Pariſ. contra Lutherum ſcripſit) Alberti Pighii, Melchioris Cani, Joh. Trithemii, Franciſci Rothomagenſis Archi-Epiſcopi & Franciſci Rogerii, Archidiaconi Tullenſis.

E contrario Facultas Pariſ. Lutherum A. 1521. inter alia notavit eo nomine, qvod Ariſtotelis moralem Philoſophiam cum Chriſti doctrina convenire negaſſet.

Capite XIII. De *Petro Ramo*, agitur, cui Ariſtotelem oppugnanti ſeſe oppoſuit Antonius Goveanus, qvi plures ſtatim ex Academiæ Magiſtris in ſuas partes traxit, ita ut poſt multas altercationes ad arbitros demum deveniretur, qvos Ramus optabat Ioh. Qvintinum in decretis doctorem, & Joh. Bellomontanum, Artis Medicæ Magiſtrum: Goveanus Petrum Daneſium & Franciſcum Vicomercatenſem, qvibus Franciſcus I. Rex proprio motu Joh. Salignacum Theologiæ Profeſſorem adjunxit. Ramus vero ab judicio arbitrorum provocavit, donec Rege omnem provocationem ulterivrem prohibente, libros ſuos arbitrio cenſorum ſubmittere eſt coactus. A qvo tempore ſubtrahen-

hentibus ſeſeQuintino & Bellomontano, Ramus * ſolus relictus, ejusqve libri damnati ſunt, hinc Regis edictum, per qvod Ariſtotelis ſcripta non dialectica tantum, de qvibus præcipue cum Ramo lis erat, ſed univerſa aſſeruntur & commendantur. Ait igitur Launojus cap. XIV. primum feciſſe Franciſcum Regem, qvod nulli ante eum Reges vel Imperatores fecerunt, nam Philippum qvoq; Auguſtum igni tradita Ariſtotelis ſcripta vidiſſe, ac tacuiſſe. Capite XV. in nova reformatione Academiæ Pariſ. A. 1601. Ariſtotelis libri Loigci, Ethici, Phyſici ac Metaphyſici doceri præcipiuntur. Cap. XVI. Facultas Theologica Pariſ. A. 1624. theſes Anti Ariſtotelicas à Joh. Bitaudo, Antonio de Villon & Stephano de Claves vulgatas notavit cenſura, Bitaudus vero cum reliquis duobus intra viginti qvatuor horas Lutetia exire jubetur SCto, nec cuiqvam, pœna corporis propoſita, permiſſum theſes illas vendere vel in publicum protrahere, aut contra veteres & probatos auctores ulla dogmata tenere.

Capite XVII. leguntur loca veterum ſcriptorum Eccleſiaſticorum qvi favent Ariſtoteli, ut Hieronymi & Lanfranci Cantuarienſis. Et qvod Anatolium Laodicenſem Epiſcopum, Alexandriæ Philoſophiam Ariſtotelis tradidiſſe ſcribit Euſebius VII. 26. Hiſt. Beda ſententias ex Ariſtotele excerptas in unum corpus compegit. Petro Cellenſi mos diſputandi Ariſtotelicus exprobratur à Nicolao S. Albani Monacho. Ariſtotelem laudavit & Rhodienſis Epiſcopus ſeſſione qvarta Concilii Florentini, & Pius II. Papa in bulla retractationũ ſuarum. Johannes Sariſberienſis Ariſtotelis libros deſcriptos mitti ſibi flagitat à Richardo Archiadiacono Conſtantienſi Epiſt. 202. & E recentio-

* Quanti denique conſliterit bono Ramo Ariſtotelem oppugnaſſe narrat Thuanus lib. 52. Hiſt. ad A 1572. ubi de nuptiis Pariſinis: *Petrus Ramus in Verumanduis natus, cum diu bonas literas, Philoſopiam & poſtremo Mathematicas ſcientias in Pralaa Schola, cui praerat, & poſtea in Regio auditorio docuiſſet, poſtremo erroneam in Philoſophicis doctrinam invexit. Ariſtotelem voce & ſcriptis importune oppugnans, qua de re cum Jacobo Carpentario Claremontano magna controverſia ei ſuere, & antea majores cum Antonio Goveano & Joachimo Perionio. Tamen ex eo commendatione dignus fuit, quod ingenio diligentia, aſſiduitate, & opibus etiam ſuis, quantum in ipſo fuit, rem literariam juvit ac promovit, inſtituta Mathematices profeſſione, cui annuum vectigal 1D. librarum è facultatibus ſuis attribuit Is à Carpentario æmulo & ſeditionem adjuvante immiſſis ſicariis è cella in qua latebat extractus, & poſt depenſam pecuniam inflictis aliquot vulneribus per feneſtras in aream præcipitatus eſt effuſis viſceribus, quæ pueri furentes magiſtellorum pari rabie incitatorum impulſu per vias ſparſerunt, & cadaver ipſum ſcuticis in profeſſoris opprobrium diverberantes contumelioſe & crudeliter raptaverunt.*

centioribus Melchior Canus X, 5. Locor. Theolog. Thomæ Aqvinatis ſententiam præfert Auguſtinianæ, qvorum illa Ariſtotelis, hæc Platonis Philoſophiam retinendam exiſtimavit, ita tamen ut ne per divum Thomam, qvod Audomarus qvoq; Talæus jure reprehendit, ex Ariſtotele Deus fieret. Ariſtotelis doctrinam retineri etiam voluit Antonius Bernardus Mirandulanus Caſertæ Epiſcopus libro XXVI. everſionis ſingularis certaminis ſect. 6. Franciſcus vero Patricius (poſt Guil. Poſtellum qvi in præfat. ad Juſtini Martyris everſionem Ariſtotelicorum dogmatum, dicatam Carolo Cardinali Lotharingo, bellum adverſus Ariſtotelem velut hereticorum & Atheorum parentem ſuſcepiſſe ſe Juſtini lorica tectum ait) acriter adverſus Ariſtotelicam Philoſophiam diſputavit tomo qvarto diſcuſſionum Peripateticarum, A. 1581. & A. 1591, in nova de univerſis Philoſophia, ut Gregorio XIV. ſvaderet ablegandum eſſe Ariſtotelem, eum cum Platonis Philoſophia contendit, & in tribus & qvadraginta capitibus hanc ei præferendam, Chriſtianæqve Religioni propiorem eſſe contendit. Qvæ publicus cenſor Jacobus de Lugo eatenus probavit, *ut minime negetur Ariſtotelis Philoſophiam eſſe ancillam Theologiæ.* Neqve Patricius Gregorio ut Ariſtotelem Platone recepto proſcriberet, perſvadere potuit, neqve illud facere auſus eſt Clemens VIII. à Bellarmino monitus, qvod eo magis cavendus ſit Plato, qvo facilius poſſit, dum ad placita Chriſtiana propius videtur accedere, erroribus ſubtilioribus præbere anſam & decipere incautos. Concludit Launojus, neqve Platonis neq; Ariſtotelis Philoſophia in religione eſſe opus, cui ſufficere debet divinorum ſcriptorum auctoritas & qvam ex Vincentio Lirinenſi & Theodorito addit, Eccleſiæ Catholicæ traditio.

Qvanqvam autem ab illo tempore etiam late imperium obtinuit Ariſtotelis Philoſophia, qvæ Græcis primum, hinc Arabibus atq; inde Scholaſticis doctoribus per plurium jam pridem ſæculorum ſpatium, probata fuit: tamen Avorum Patrumqve noſtrorum memoria præclari qvidam viri pulchre auſi ſunt imperium ejus excutere, qvod contra ipſius voluntatem (neutiqvam enim ſibi potius qvam Naturæ rerum credi, aut nihil à poſteris addi inventis ſuis voluit Ariſtoteles) plane in Tyrannidem abierat. Præ cæteris *Petrus Gaſſendus* hoc egit in Exercitationibus paradoxis * adverſus Ariſtotelicos, monens hos ex germana Philoſophia feciſſe Sophiſticam, & immerito Philoſophandi libertatem ſibi ipſis ademiſſe, apud ipſum vero Ariſtotelem innumera

* Gratianopoli A. 1624 8. Hagæ Comit. 1656. 8. & Tomo III. Opp.

mera deficere, ſuperfluere, fallere & contradicere. Inprimis vero *Renatus Carteſius* pomœria ſanioris Philoſophiæ qvomodo pace Ariſtotelis feliciter proferenda eſſent laudatiſſimo exemplo demonſtravit, qvi de Ariſtotele, * *cum ille homo*, inqvit, *tam felix extiterit, ut quacunq; olim ſive cogitans ſive incogitans ſcriptitavit, hodie à pleriſque pro oraculis habeantur, nihil magis optarem, quam ut à veritate non recedendo, ejus veſtigia in omnibus ſequi poſſem.* Tantum viciſſim optandum erat, ut multi ex Carteſii aſſeclis non pro libera & diligenti veritatis inqviſitione, qvam magiſter ipſorum præivit, novam ſectariam & æqve ut Ariſtotelicorum ſervilem, nec minoribus adeo difficultatibus ** obnoxiam Philoſophiam cœpiſſent introducere.

COMMENTARIOS & INTERPRETES in Ariſtotelem Veteres Græcos recenſuit *Philippus Labbeus* in brevi conſpectu Ariſtotelis & Platonis Græcorum interpretum typis editorum. Pariſ. 1657. 4. Catalogi eorum qvi in Ariſtotelem ſcripſerunt, ſed non ſatis diſtincti neqve accurati leguntur in editionibus Græcolatinis Ariſtotelis, in Poſſevini Bibl. ſelecta, in Bibl. Philoſophia Bolduani & Lipenii: in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis &c.

Felicis Accoromboni Nobilis Eugubini Civis Romani Commentarius obſcuriorum locorum & ſententiarum in omnibus Ariſtotelis ſcriptis, & controverſiarum inter Platonicos, Galenum & Ariſtotelem examinatio lucem vidit Romæ. A. 1590. fol.

DE LOCIS IN ARISTOTELE MATHEMATICIS, *Joſephus Blancanus* Mathematum in Gymnaſio Parmenſi Profeſſor librum vulgavit Bononiæ 1615. 4. cum diſſ. de Mathematicorum rerum natura, & Chronologia illuſtrium Mathematicorum.

ISAGOGEN ad lectionem Ariſtotelis, cum ſingulorum ejus librorum ſcopo & partitione ſcripſit *Mich. Piccartus*, Norimb. 1605. 8. recuſam

* Carteſius Epiſt. de motu cordis ad Medicum Lovanienſem, qvæ exſtat in Beverovicii qvæſt. Epiſtol. p. 125.

** Svite du voyage du Monde de Mr. des Cartes p. 105. *Les Peripateticiens ſont auſſi leurs difficultez à reſoudre, on n'en peut pas douter, mais fuſſent elles encore plus grandes de qu'elles ne ſont, tandis que les Carteſiens n'auront rien de plus intelligible à nous beaucoup dire, il faut s'en tenir là & raiſonner ſur ce point particulier, comme fit ſur toute la Philoſophie un grand Miniſtre d'E'tat il y a vingt cinq ans. On luy conſeilloit de ne point faire apprendre à ſon fils aiſne l'ancienne Philoſophie, par ce que, luy diſoit on, il n'ya dans cette Philoſophie que des niaiſeries & des folies. On m'a dit auſſi, reſpondit-il, qu'il y a bien des fadaiſes & des chimeres dans la nouvelle: ainſi, continua-t-il, folie ancienne, folie nouvelle, je croy qu'ayant à choiſir, il faut preferer l'ancienne à la nouvelle.*

cuſam I. Conr. Durrio curante A. 1660. 8. cum Epiſtola H. Conringii, qva non dubitat hoc ſcriptum præferre libris ſi exſtarent Andronici Rhodii & Adraſti qvos de ordine ſcriptorum Ariſtotelis condiderunt. Analyſin & Epitomen ſcriptorum Philoſophi compoſuere *Carpentarius*, *Du Vallius* &c.

LEXICON Philoſophiæ Ariſtotelicæ, ut Platonicæ & Stoicæ, ſub titulo ſeminarii edidit *Joh. Baptiſta Bernardus*, cujus viri mentionem feci ſupra in extremo capitis primi. *Petrus* qvoqve *Petitus* Medicus Pariſienſis, Lexicon vocum Philoſophicarum Ariſtotelis concinnaverat, ſed illud lucem non vidit.

DE ARISTOTELIS DISCIPULIS ſcripſerat *Nicander* Alexandrinus, teſte Svida in Αἰσχείων. *Maximi* ὑπόμνημα περὶ Ἀριστοτέλην qvale fuerit non poſſum dicere. Memoratur à Svida.

ARISTOTELIS DETRACTORES è veteribus fuere *Cephiſodorus* Iſocratis diſcipulus, de qvo dixi lib. II. cap. 26. in Iſocrate, *Timæus* hiſtoricus, cujus invectivam in Ariſtotelem improbat Polybius Excerpt. Peireſc. p. 46. *Eubulides*, Laert. II. 109. ejusq; diſcipulus *Alexinus*, contra qvorum criminationes videndus Ariſtocles apud Euſebium XV. 2. præparat. *Epicurus*, qvi Ariſtotelem traduxit in Epiſtola περὶ ἐπιτηδευμάτων apud Athenæum VIII. p. 354. *Dicaarchum* qvoq; his annumerat Themiſtius in Sophiſta p. 285. Singulare præterea odium in Ariſtotelem fuit *Caracalla* Imp. qvi ſcripta ejus comburi juſſit, cum fidem haberet iis qvi Alexandro M. venenum Ariſtotelis conſilio datum fuiſſe tradiderunt. Vide Xiphilinum p. 329. ſeq. Antiqvioribus Philoſophis, qvos ſubinde impugnat Ariſtoteles, injuriam feciſſe, & vetuſtiores illos rectius pleraqve tradidiſſe contendit *Peganinus Gaudentius* in diſſertatione exoterica de Ariſtoteleo veterum contemptu, edita Piſis 1640. 4.

EX ENCOMIIS in Philoſophum collatis juvat unicum, cui lubens aſſentior, adſcribere Qvintiliani X. Inſtitut. Or. *Quid Ariſtotelem, quem dubito ſcientia rerum, an ſcriptorum copia, an eloquendi ſvavitate, an inventionum acumine, an varietate operum clariorem putem.* Cæterum nimias & humanum captum ſuperantes laudes, qvibus eum oneravit præter alios Averroes, merito exſibilat Malebranchius lib. 2. de inqvirenda veritate, cap. 7.

CAP.

CAPUT VII.

Scripta Ariſtotelis deperdita, digeſta ſecundum ordinem literarum.

ΠΕρὶ τἀγαθȣ͂, γ'. Laert. V. 22. Simplicius in 1. de anima text. 26 ubi teſtatur Ariſtotelem in hoc opere Pythagorica Platonicaqve περὶ τῶν ὄντων decreta è Platonis ſermonibus memoriæ mandata tradidiſſe. Idem reſpicit Philoponus in IV. Phyſic. comment. 28. ἀγράφȣς τȣ͂ Πλάτωνος συνȣσίας perſcripſiſſe Ariſtotelem teſtatus. Meminit & Aphrodiſeus in Metaphyſ. & Svidas in ἀγαθȣ͂ δαίμονος. Vide infra, qvæ de libris περὶ φιλοσοφίας. Anonymus Menagii & MStus Laertii codex Regius Pariſienſis, περὶ τȣ͂ ἀγαθȣ͂ ά. male. Nec melius Sam Petitus, qvi IV. 10. Miſc. legit ά, β'.

Ἀιτια ποιητικά, ſive αἰτίαι ποιητικαί. Anonymus Menagii.

Περὶ τȣ͂ αἱρετȣ͂ καὶ συμβεβηκότος ά. Laert. V. 23. & Anonymus Menagii.

Περὶ Ἀλεξάνδρȣ libros VIII. memorat Anonymus Menagii. Librum qvintum ſed non viſum ſibi allegat Euſtathius ad Dionyſii periegeſin v. 1140. Ἀριστοτέλης ὥς φασιν ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρȣ.

Ἀλέξανδρος ἢ ὑπὲρ ἀποίκιων. ά. Laert. V. 22. Anonymus Menagii ἀποικιῶν. Idem Anonymus memorat librum Ariſtoteli falſo inſcriptum, cui titulus Ἀλεξάνδρȣ ἐγκλησία.

Πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος. ά. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀναλυτικῶν libros qvadraginta in Bibliotheca Alexandrina ſub Ariſtotelis nomine repertos eſſe teſtatur Ammonius ad Categ. Philoponus & Magentinus in 1. Analyticorum.

Ἀνατομῶν, *libri octo*. Laert. V. 25. ſive *libri ſex*, ut Anonymus Menagii Ex aliorum narrationibus pleraq; ſcripſiſſe, contendit Hieronymus Mercurialis 2. 10. Var. Lect. eorum nempe qvos per totius Aſiæ Græciæq; regiones animalia alere & Ariſtoteli parere Alexander juſſerat. *quos percunctando*, inqvit Plinius VIII. 16. Hiſt. præ-

Digitized by Google

clara illa de animalibus volumina condidit. Anonymus Menagii inter ψευδεπίγραφα Ariſtotelis refert Ἀνατομὴν ἀνθρώπου, Menagius eandem eſſe putat ſuccinctam & elegantem tractationem περὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις μορίων qvam *Petrus Lauremberginus* Hamb. 1616. 4. cum verſione ſua edidit ſub titulo: Anonymi Philoſophi antiqviſſimi εἰσαγωγὴ ἀνατομική.

Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν ά. Laert. V. 25. Anonymus Menagii, Apollonius hiſt. mirab. c. 39. Reſpicit ipſe Ariſtoteles (judice Menagio) III. 2. hiſt. animal.

Περὶ συμβιώσεως ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Anonymus Menagii.

Νόμοι ἀνδρος καὶ γαμετῆς. Idem.

Περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Idem Anonymus.

Ἀπολογία. Athenæus lib. XV. p. 697. addens cautelam: εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος. Titulus integer ſcripti: Ἀπολογία Εὐσεβείας πρὸς Εὐρυμέδοντα & ab Anonymo Menagii inter Pſeudepigrapha refertur.

Ἀπορημάτων ποιητικῶν ά. Anonymus Menag.

Ἀπορημάτων Ἡσιόδου ά. id.

Ἀπορήματα Ἀρχιλόχου, Εὐριπίδου, Χοιρίλου ἐν βιβλίοις γ'. id.

Ἀπορήματα Ὁμηρικά Vide infra in Ὁμηρ.

Ἀπορημάτων θείων ά. id.

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς, ά, β', γ'. Laert. V. 23. aut Ἔνστασις ſive ἐνστάσεις, ά ut Ambroſius Laertii interpres & Anonymus Menagii.

Περὶ ἀρχῆς ά. Laert. V. 23. qvo in loco Samuel Petitus IV. 9. Miſc. legebat περὶ ἀρχῶν ά, β'. & exſtare hodie putabat ſub titulo libri I. & III. Metaphyſ. In Anonymo Menagii eſt περὶ ἀρχῶν ἢ φύσεως, ά.

Περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας ά, β', γ', Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἐκ τῶν Τιμαίου καὶ Ἀρχύτου ά. ſive Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων, Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀστρονομικόν, ά. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Ἄτακτα ιβ. Laert. V. 26. Male Caſaub. πρότακτα. Male etiam Anonymus Menagii διατάκτων ιβ'. pro ἀτάκτων. Alios ἀτάκτων h. e. Miſcellaneorum ſcriptores vide apud Wovveranum c. 13. Polymath. & Henr. Valeſium ad Harpocrat. in παμμιγῆ.

Περὶ βασιλείας ά. Laert. V. 22. Ammonius in vita. Anonymus Menagii, & Nunneſianus, cujus hæc ſunt verba: *Ut omnibus hominibus univerſaliter benefaceret, ſcripſit Alexandro librum* de regno, *docens ipſum qua-*

qualiter oportet regnare: & in tantum movit animum Alexandri ad faciendum, (leg. benefaciendum) *quod dicebat: quod non beneſeci aliquibus hodie, non regnavi.*

Περὶ τοῦ βελτίονος, α΄ Laert. V. 23. Anonymus Menagii.

Ὑπὲρ τοῦ μὴ γήμαι. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Γεωργικά. Anonymus Menagii refert inter ſcripta Ariſtoteli ſuppoſi ta.

Γρύλλος. Vide infra περὶ ῥητορικῆς. Laert. V. 25. Qvintilianus II. 17. Inſtitut. Orator.

Προβλήματα ἐκ τῶν Δημοκρίτου, α΄, β΄. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Πρὸς Δημόκριτον α΄. Laert. V. 27. Tractatus fuiſſe videtur, licet Laertio inter Epiſtolas male referatur.

Διαιρέσεις σοφιστικαί, δ΄. Laert. V. 22. Anonymus Menagii, ſed unum duntaxat librum numerans.

Διαιρέσεις, ιζ id. 23.

Διαιρετικῶν α΄ id.

Διαιρετικὸν α΄. id. 24. Simplicius in Categ.

Διάλογοι. Dio Chryſoſt. Orat. 53. de Homero & Baſilius Epiſt. 167. qui docet eum mature à Dialogis ſcribendis deſtitiſſe, qvod cum Platone paria facere non poſſet.

E *diatribis* Ariſtotelis locus affertur à Stobæo Serm. 43. p. 303.

Διαφορά. Anonymus Menagii, niſi hoc vocabulum loco modum ſit, & referendum ad ἐγκώμια, aut exciderit aliqvid ad qvod referri debebat. Vide ſupra in ἀπαντα.

Διδασκαλίαι. Vide ſupra lib. 2. c. 19. in notitia Tragicorum, ubi de Ariſtotele.

Περὶ δικαιοσύνης, δ΄. Laert. V. 22. Anonymus Menag. Demetrius de elocutione ſect. 28.

Περὶ δικαίων, β. Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Δικαιώματα, α΄ β΄. Laert. V. 26. Harpocrat. in δρυμός.

Δικαιώματα πόλεων vocat Euſtathius in Iliad. η. p. 559. & Anonymus Menagii. Nunneſianus *Juſtificationes græcarum civitatum, quibus* inqvit, *lites Græcorum determinabat. Scripta autem eſt ab eo poſterius hiſtoria Politiarum.* Male δικαιώματα πολέμων apud Ammonium Grammaticum in νῆες, licet illam lectionem tuentur viri magni Hugo Grotius præf. de jure B. & P. ac Valeſius ad Harpocration. p. 273.

Διονυσιακῶν ἀστικῶν καὶ Ληναίων προοιμίων α. Anonymus Menagii. Cæterum ut docet ſcholiaſtes Thucydidis, hymni apud veteres procœmia appellabantur.

Νίκαι Διονυσιακαί. Vide infra in νίκαι.

Περὶ δόξης. Anonymus Menagii.

Τὰ ἐγκύκλια Ariſt. l. 1. Nicomach. c. 5. Καὶ περὶ μὲν ἤδη καθ' ἡδονὴν καὶ τῆ πολιτικῆ ἅλις. Ἱκανῶς γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις εἴρηται περὶ αὐτῶν. Puto falſos fuiſſe eos, qvi teſte Euſtratio p. 10. exiſtimarunt ab Ariſtotele reſpici poema qvoddam Heroicum, in qvo poſt certum numerum verſuum ſubinde ultima verba primis reſponderint, atq; ideo opus inſcriptum fuiſſe ἐγκύκλια. Φασι τ' Ἀριστοτέλην ἔπη τινα ἐκθέσθαι ἐπιτήδες κατὰ τινα ἀριθμὸν συμπεσούμενα (leg. συμπονούμενα) ἐν ἑτέρᾳ καὶ ἑτέρᾳ θέσει καὶ τάξει, ὧν ἑκάστη ἀπὸ τῆ αὐτῆ ἤρχετο καὶ τὶ αὐτὸ κατέληγε, διὸ καὶ ἐγκύκλια ταῦτα ὠνόμαζεν. Verius eſt, hoc opere comprehenſas fuiſſe promiſcuas & exotericas de variis rebus diſputationes, ad Encyclopædiam ſpectantibus. Hic enim ſenſus vocis ἐγκυκλίων, ut obſervarunt Wovveranus c. 24. polymathiæ & Salmaſius p. 240. ad Simplicium. Franciſcus Patricius T. 1. diſcuſſ. peripatet. lib. 6. Joſ. Scaliger ſive Ivo Villiomarus adverſus Rob. Titium III. 20. Ἐγκύκλια Ariſtotelis problemata allegantur à Gellio XX. 4. Ἐγκυκλίων duos libros memorat Anonymus Menagii & Laertius V. 26. Problematum ſaltim pars hodie exſtat, ut ſupra in editis Philoſophi ſcriptis notavi num. XXV.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. Anonymus Menagii.

Τέχνη ἐγκωμιαστική. id.

Ἐγκώμιον λόγȣ. id.

Ἐγκώμιον πλȣ́τȣ. id.

Περὶ εἰδῶν καὶ γενεῶν. Laert. V. 22. Anon. Menag. περὶ εἰδῶν.

Περὶ ἑκȣσίȣ α. Laert. V. 24. Anon. Menag. περὶ ἑκȣσίων.

Ἐλεγεῖα in Eudemum Cyprium, qvorum initium: Καλλιτέκνȣ μητρὸς θύγατερ. Laert. V. 27. Anonymus Menagii. Olympiodorus commentar. in Georgiam Platonis, & ex eo Patricius diſcuſſ. Peripatet. p. 94. ſeq. Beſſarion contra calumniatorem Platonis lib. 1. c. 3. ubi verſus aliqvot latine redditi, in Platonis laudem.

Περὶ ἐναντίων α. Laert. V. 22. Anon. Menagii. ἐκλογὴ τ ἐναντίων dicitur Ariſtoteli IV. 2. Metaph. Sam. Petito judice exſtat hodie ſub titulo libri X, Metaphyſ.

Ἐνθυμήματα ῥητορικά. Ἐνθυμημάτων αἱρέσεις (al. miuus bene διαιρέσεις) ά. Laert. V. 24. Anonymus Menagii: Ἐνθυμημάτων ῥητορικῶν ά. Ἐνθυμημάτων καὶ αἱρέσεων.

Ἐνστάσεις. α. Vide ſupra in ἀρετῆς.

Περὶ εὐβοίας. Shol. Apollonii lib. 1. ſed reſpicit partem operis πολιτειῶν qvæ erat de Rep. Eubœorum.

Ἐξηγηισμένα κατὰ γένος. Laert. V. 26. Aliæ editt. ἐξηγμένα. Anonymus Menagii ἐξητασμένων κατὰ γένος, ιδ.

Ἔπη, qvorum initium: Ἁγνὲ θεῶν πρέσβισθ' ἑκατηβόλε. V. 27. Anonymus Menagii.

Περὶ ἐπιστημῶν ά. Laert. V. 22. Anonymus Menag. Samuel Petitus IV. 9. Miſc. opinatur hos libros hodie exſtare ſub titulo libri II. & IV. Metaphyſ.

Ὑπὲρ ἐπιστήμης. ά. id. 23.

Ἐπιστολαί. De Ariſtotelis Epiſtolis deperditis pariter & iis qvæ exſtant jam dixi ſupra in Epiſtolographis lib. 2. c 14. num. 17. & 38. Anonymns Menagii memorat Epiſtolas viginti. Laertius V. 27. Epiſtolas ad Philippum, Selymbriorum Epiſtolas, (hoc eſt ut intelligo, ſcriptas Selymbriorum nomine, qvæ fuit urbs Propontidis: Ad Ariſtonem, 1. Ad Hephæſtionem, 1. Ad Mentorem, 1. Ad Philoxenum 1. Ad Themiſtagoram 1. Ad democritum 1. Ad Antipatrum IX. Ad Alexandrum IV.

Ὑπομνήματα ἐπιχειρητικοῦ ſive ἐπιχειρηματικοῦ (λόγου) vel ut alii ἐπιχειρηματικά. γ'. Laert. V. 23. Simplicius in Categor. Anonymus Menag. ὑπομνημάτων ἐπιχειρητικῶν, γ'.

Ἐπιχειρημάτων. ϛ'. Laert. V. 24. Anonymus Menagii.

Περὶ ἑρμιόνης ἱεροῦ. Schol. Theocriti Idyll. 15.

Περὶ ἐριστικῶν. ά, β. Laert. V. 22. & 29. Heſych. illuſtris, licet H. Steph. teſtatur eo in loco codices nonnullos legere ἐρωτικῶν. Anonymus vero Menagii hoſce libcos eosdem facit cum ſophiſticis elenchis qvi exſtanr. Ἐλέγχων σοφιστικῶν ἢ περὶ ἐριστικῶν νικῶν.

Λύσεις ἐριστικαί. δ. Laert. V. 22. Anonymus Menag.

Προτάσεις ἐριστικαί. infra in περὶ.

Ἐρωτικός. ά. Laert. V. 22. Sed Athenæo XV. p. 674. laudatur ſecundus liber ἐρωτικῶν, & Anonymus Menagii memorat ἐρωτικῶν libras ſex. Forte ex hoc opere ſunt qvæ profert Athenæus XIII. p. 564.

Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως ά, β'. Laert. V. 23. Ex Sam. Petiti ſententia

hic

hic eſt liber octavus Topicorum ex iis qvi extant. Cæterum τὰ περὶ ἐρωτήσεως à Topicis diſtinguuntur apud Laert. V. 29.

Εὔδημος ἢ περὶ ψυχῆς. In Eudemum Cyprium, familiarem ſuum defunctum dialogus. Plutarch. in Dione & Conſolat. ad Apollon. Proclus 5. in Timæum & in Phædonem ac Georgiam. Vide Patricii diſcuſſiones Peripateticas lib. VII. p. 93. Reſpicit Cicero 1. de divinat. Laert. V. 22. inter alia in hoc dialogo confutaverat eos qvi animum tantum habuerunt pro harmonia, teſte Simplicio in 1. de anima text. 54. qvi illius iterum meminit lib. 3. text. 1.

Περὶ εὐγενείας ά. Laert. V. 22. Anonymus Menagii. Athenæus ſub init. libri 13. ubi Codices qvidam male περὶ συγγενείας. An genuinum Ariſtotelis, dubitat Plutarchus in Ariſtide extremo. Sane inter Theophraſti ſcripta fuit etiam liber hujus argumenti. Sed in fragmento libri qvod etiamnum inter opera Ariſtotelis exſtat è Stobæi Serm. 84. verba illa ad qvæ Plutarchus reſpicit occurrere, annotatum eſt à Seldeno in præf. ad præclarum opus qvod de titulis honorum edidit. Aliud fragmentum apud eundem Stobæum Serm. 86.

Περὶ εὑρημάτων. Clemens Alex. 1. Strom. p. 308.

Περὶ εὐχῆς ά. Laert. V. 22. Simplicius in 2. de cœlo, Anonymus Nunneſii & Menagii. Reſpicit Varro Eumedinibus apud Nonium in *miras*. Uide Scaligerum ſive Ivonem Villiomarum adverſus Rob. Titium IV. 13.

Περὶ τῶν ζώων ἠθῶν καὶ βίων. Athenæus VII. p. 282. & 307. Eadem leguntur tamen in edito de animalium Hiſtoria libro IX.

Ζωϊκά Apollonius c. 27. hiſt. commentitiæ, ubi hoc opus ab altera πραγματεία περὶ ζώων diſtinguit. Vide infra περὶ ἰχθύων & eundem Apollonium. cap. 28.

Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων ά Laert. V. 25. Anonymus Menag.

Ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων. Laert. V. 25. Anon. Menag.

Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου liber diverſus ab edito. Apollonius hiſt. mirab. cap. 26.

Περὶ ἡδονῆς ά. Laert. V. 22. & 24. Vel Ariſtoteles bis tractavit idem argumentum, vel qvod hoc loco probabilius mihi videtur, eundem librum bis numeravit Laertius. Memorat & Anonymus Menagii.

Τέχνης τῆς θεοδέκτου συναγωγή. infra in τέχνη.

Θεο-

Θεολογέμενα. Macrob. 1. Saturnal c. 18. niſi diverſus à noſtro Ariſtoteles intelligitur: nam velut à celebri illo Stagirita eum diſtincturus, *Ariſtoteles*, inqvit, *qui Theologumena ſcripſit, Apollinem & liberum Patrem unum eundemq; Deum eſſe, cum multis argumentis aſſerat* &c. De noſtro qvidem Ammonius in vita: Τῇ δὲ θεολογίᾳ εἰ καὶ μηδὲν προσέθηκεν, ἀλλ᾽ οὖν οὐδὲν αὐτῆς ἐλλιπὲς ἐπραγματεύσατο. οὐ γὰρ τὰ ἐγκόσμια μόνα ᾔδει, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπερκόσμια. Julianus Epiſt. ad Themiſtium p. 265. Ariſtotelis dictum refert ὅτι μὴ μεῖον αὐτῷ προσήκει φρονεῖν ἐπὶ τῇ θεολογικῇ συγγραφῇ τοῦ καθελόντος τὴν περσῶν δύναμιν, *non minus ingentes ſe animos ob Theologicum quod elucubrarat opus gerere poſſe, quam Alexandrum qui Perſarum opes everterat.*

Θέσεις ἐπιχειρηματικαὶ ſive ἐπιχειρητικαὶ κέ. Θέσεις ἐρωτικαὶ δ'. Θέσεις φιλικαὶ β'. Θέσεις περὶ ψυχῆς ά. Laert. V. 24. & Anonymus Menagii, qvi addit θέσεις πολιτικάς libris 2. Memorat Theon qvoqve in progymnaſm. Θέσεις, Ariſtotelis pariter & Theophraſti, de qvo infra.

Περὶ θηρίων *de beſtiis Venenatis*. Eratoſthenes c. 41. Cataſteriſm.

Ἰατρικά Laert. V. 26. licet in antiqvioribus editt. legitur πρακτικά. Anonymus Menagii: περὶ ἰατρικῆς β'. & poſtea περὶ ἰατρικῆς ζ'. Medicinæ operam dediſſe Ariſtotelem teſtatur præter Anonymum Nunneſii & Ælianum IX. 22. Var. Plutarchus in Alex. qvi hoc nomine gratum Regi fuiſſe affirmat. Etiam φαρμακοπώλης aliqvando fuit Ariſtoteles, ſi vera ſunt qvæ narrat Ælianus V. 9. Var. Vide & infra in συναγωγή. Arabibus adhuc eſſe *libros quinque de Medicina*, ſub Ariſtotelis nomine, teſtatur Herbelotus in Bibliotheca Orientali p. 972. b.

Περὶ ἰδίων ά. Laert. V. 22. an ἰδεῶν? de qvibus duos libros ſcripſiſſe teſtatur Syrianus in extremo commentarii ad XIII. Metaphyſ.

Περὶ τῆς ἰδέας ά. Laert. V. 23. Anonymus Menagii, Alex. Aphrodiſeus 4. in Metaphyſ. Scholiaſtes MS. ad Dionyſium Thracem: ἰστέον δὲ ὅτι οἱ ὅροι τοῦ καθόλου καὶ ἀεὶ μενόντων εἰσὶν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν, ἃ πρὸς τὰς Πλάτωνος ἰδέας ἐστὶν αὐτῷ πεποιημένα.

Περὶ ἰχθύων. Athen. lib. VII. p. 302. niſi pars potius operis de animalibus reſpicitur.

Περὶ ἰχθύων ἢ ζωικόν. Athenæus VII. p. 286. 320. ubi refert qvædam in Hiſtoria animalium haud obvia. Confer ſupra in ζωικά.

Περὶ καλοῦ ά. Laert. V. 24. Anonymus Menagii περὶ κάλλους.

Κατηγοριῶν liber alter diverſus ab eo qvi exſtat, Memoratur ab Adraſto apud

apud Simplic. & Ammonio ad Categorias,ſed pro ſpurio habitus. Vide Patricii diſcuſſ. Peripatet. T. I. p. 20.

Κηρία. Eutocius ad Archimedem de Circuli dimenſione ait plures hoc problema ſolvere conatos eſſe,uti non fugiat eos,qvi Eudemi Hiſtoriam Geometricam legerunt, καὶ τῶν Ἀριστοτελικῶν μεταχόντας κηρίων. Idem Eutocius ſub extremum libri laudat Porum Nicænum Philonis Gadarenſis diſcipulum ἐν κηρίοις. Commandinus utrobiqve legit κυρίων & κυρίοις male.

Περὶ κινήσεως ά, β'. Laert. V. 23. Philoponus VII. contra Proclum & Anonymus Menagii,qvi unum duntaxat librum memorat. Sunt qvi putant hos eſſe libros poſtremos φυσικῆς ἀκροάσεως, in qvibus de motu agitur.

Κορίνθιος. Vide infra in Νήρινθος.

Περὶ Κυάμων. Laert. VIII. 34.

Κτίσεις ſive Origines urbium. Plutarch. qvod non ſvaviter vivitur ſecundum Epicurum p. 1093.

Κύκλος à qvo diverſum opus περὶ ποιητῶν, γ'. licet Anonymus Menagii legit Κύκλος ἢ ποιητῶν, γ'.

Κωμικοί. Erotianus in Ἡρακλέης νόσου. Videtur fuiſſe pars διδασκαλιῶν qva de Comicis egit. Confer Jonſium p. 55. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. cui tamen non aſſentior, opus hoc juniori cuidam Ariſtoteli Grammatico tribuendum eſſe conjicienti.

Κυρήνη. Menagius ad Laertium p. 204. notat Ariſtotelem ἐν κυρήνῃ citari à Polluce IX. 6. Forte reſpexit deſcriptam ab Ariſtotele in opere πολιτειῶν Remp. Cyrenaicorum. Poſſunt etiam verba Pollucis ita intelligi, ut teſte Ariſtotele affirmet tetraſteterem aureum in uſu fuiſſe Cyrenis.

Περὶ λέξεως καθαρᾶς ά. Anonymus Menagii.

Περὶ λέξεως β', Laert. V. 24. Forte iidem qvi Simplicio ad Categorias: τὰ παρὰ τὴν λέξιν, ut Clariſſimus Menagius annotavit.

Περὶ τοῦ λίθου *de Magnete* Laert. V. 26. Galenus vel qvisqvis auctor libri de incantatione laudat Ariſtotelem in libro de lapidibus. Sic & Anonymus Menagii. Et Philippus Labbeus p. 255. Bibl. MSS. teſtatur librum Ariſtotelis de gemmis Arabice exſtare MS.

Ἐγκώμιον λόγου. Anonymus Menagii inter Pſeudepigrapha refert.

Μαγικὸς ſive Μαγικόν. Anonymus Menagii inter Pſeudepigrapha Philoſophi referens, tum Laert. proœm. ſect. 1. & 8. Plinius XXX. 1. Svid. in Ἀντισθένης, ubi teſtatur hunc librum ab aliis Antiſtheni, ab aliis tributum Rhodoni.

Μαθη-

Μαθηματικόν. Laert. V. 24. Περὶ τῆς ἐν τοῖς μαθήμασιν οὐσίας. Anonymus Menagii.

Περὶ μακροβιότητος. Idem Anonymus.

Περὶ Μεγέθους. Laert. V. 24. & Anonymus Menagii. Unde non probo Meurſii conjecturam qvi apud Laertium ἤθους pro μεγέθους ſcribere jubet. 123. ad Heſych. illuſtrem, & ipſe rectius de hac conjectura ſua ambigit p. 128. ad Apollon.

Περὶ Μέθης. Apollonius Hiſt. mirab. c. 25. Athenæus. Macrobius VII. 6. Plutarch. III. 3. Sympoſ.

Μεθοδικόν. Laert. V. 24. Περὶ μεθόδου Anonymus Managii, qui inter Pſeudepigrapha refert.

Μεθοδικὰ ή. Laert. V. 23. & 29. Heſychius illuſtr. Ariſtoteles ipſe in Rhetor. & ex eo Dionyſius Halic. Epiſt. ad Ammæum p. 121. 122.

Πρὸς τὰ Μελίσσου, ά. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Μενέξενος, ά. Laert. V. 22. Anonymus Menagii.

Περὶ μετάλλων, μονόβιβλος. Olympiodor. in Meteor. 1. p. 5.

Περὶ μίξεως ſcriptum ſuum memorat Ariſtoteles c. 3. lib. de ſenſu, niſi reſpicit locum lib. 1. de generat. & corrupt. c. 10. ubi de hoc argumento egit, ut Menagio notatum p. 195. ad Laertium.

Μνημονικόν, ά. Laert. V. 26. Anonymus Menagii. Gellius IX. 8. περὶ τῆς μνήμης. Fragmentum apud Stobæum Serm. 25.

Περὶ μονάδος. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Περὶ Μουσικῆς. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii. Plutarchus lib. de Muſica p. 1139. ex Ariſtotele locum bene longum affert, quem ex ejus libro de Muſica petitum eſſe non dubitat Patricius diſcuſſ. peripatet. p. 76. Ariſtotelis problemata quæ ad Muſicam ſpectant & Averrois in Ariſtotelem de Muſica MS. in codice Regis Galliæ 2270. teſte Labbeo p. 116. Bibl. novæ MSS.

Περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως, Anonymus Menagii. Alexander in lib. Meteorolog. Videri poſſit hoc ſcriptum ætatem tuliſſe. Nam latine in veteribus editionibus Ariſtotelis exſtat libellus de Nilo, ut dixi capite ſuperiore §. 37.

Νήρινθος, ά. Anouymus Menagii & Laert. V. 22. ubi Meurſius legendum putat Κορίνθιος. Sane Themiſtius Orat. IV. p. 121. (ſive Orat. XXIII. p. 295. edit. Harduini) narrat, Ariſtotelem in Dialogo, cui titulus Κορίνθιος, celebraſſe Corinthium qvendam agricolam, qui lecto Platonis Gorgia agrum colere deſiit, & Platoni in diſciplinam ſe dedit.

Περὶ νήσων De inſulis ſingulari libro egiſſe Ariſtotelem incerta valde conjectura colligitur è loco Plinii IV. 12. ubi Ariſtotele auctore refert, Delon ita dictam, qvod repente apparuerit enata.

Νῖκαι Διονυσιακαί ſive liber de iis qui in Dionyſiis viciſſent. Laert. 26. Certabant enim Tragici tetralogiis ſive quaternione Tragœdiarum in Dionyſiis, Lenæis & Panathenæis & Chytris. Vide Libanii argumentum in Orat. Demoſthenis adverſus Midiam, & qvæ viri docti ad eundem Laërtium III. 56. Idem argumentum noſtra ætate illuſtrandum ſibi ſumſit Illuſtris Vir Ezechiel Spanhemius, cujus præclarum opus de Dionyſiorum feſto & Διονυσιονίκαις jam pridem exſpectamus. Nam Meurſiii qvidem de iisdem Dionyſiis liber ſingularis, cujus ſpem facit in Græcia feriata, una cum ipſo auctore intercidit.

Νόμιμα Ῥωμαίων. Anonymus Menagii, qvi illudere lectori videtur.

Νόμιμα βαρβαρικά ſive βαρβαρικῶν συναγωγή. Idem Anonymus, & Theophraſt. Cicero Varro 6. de lingua lat. Apollonius hiſt. mirab. c. XI. Ariſtotelem ἐν Τυῤῥηνῶν νομίμοις laudat Athenæus lib. 12. Vide et infra πολιτεῖαι, tum Wovveranum c. 9. Polymathiæ. A. Schottum ad Zenobii V. proverb. 25. & Jonſium p. 49. 50. ubi de aliis νομίμων ſcriptoribus.

Νόμων, δ. Laert. V. 26. Male apud Anonymum Menagii νομίμων δ'. Reſpicit forte Gellius II. 12.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς. Anonymus Menagii.

Νόμος ſυστατικός ſive νόμων συστατικῶν ά. Laert. V. 20. Anonymus Menagii & Proclus in præf. ad Remp. Platonis, ex emendatione Meurſii ubi alioqvi legitur συστιτικός. Sed Laertius & Anonymus potius ex Proclo emendandi. Sane Caſaubonus ad Athenæum pro συστατικὸς apud Laertium legit συνουσιαστικος, Jonſius p. 57. συμποτικός: & νόμους συμποτικούς Leges convivales ſcripſiſſe Ariſtotelem diſerte tradit Athenæus XV. 5. & V. p. 186. Adde qvæ infra συμπόσιον.

Πρὸς τὰ Ξενοκράτους. Laert. V. 25. Sed in codice MS. Florentino Laertii Ξενοφάνους. Ac ſane exſtat etiamnum libellus Ariſtotelis de dogmatibus Xenophanis, cui adde qvod paulo ante Laertius memoraverat librum Anonymo Menagiano etiam notatu περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους φιλοσοφίας.

Ὀλυ-

* Definitio legis apud Athenæum ex Ariſtotele: νόμος ἐστὶν λόγος ὡρισμένος καθ' ὁμολογίαν κοινῆς τῆς πόλεως, μηνύων πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα.

Ὀλυμπιονῖκαι. Laert. V. 26. VIII. 51. Anonymus Menagii.

Ἀπορημάτων Ὁμηρικῶν. libri *ſex*, Laert. V. 26. ſive *ſeptem* ut Anonymus Menagii. Phrynichus in βασίλισσαν. Anonymus Nunneſii: *Ariſtoteles autem juvenis adhuc exiſtens doctrinam eloquentiæ docebatur, ut declarant Homerica commenta ſcripta ab eo, & Iliadis dictamen quod dedit Alexandro.* Reſpicit & Plutarchus Ariſtotelem laudans lib. de audiendis Poetis p. 32. De ἐκδόσει Homeri Ariſtotelica qvam ἐκ τοῦ νάρθηκος vocabant, dictum ſupra lib. 2. c. 2. §. 12. Τὰ Ὁμήρου προβλήματα memorat Ammonius in vita Ariſtotelis, & Anonymus Menagii libros decem προβλημάτων Ὁμηρικῶν. Qvi præterea inter ſcripta Ariſtotelis refert εἰ δέ ποτε Ὅμηρος ἐποίησεν τὰς ἡλίου βοῦς, ſive diſſertationem de ſolis bobus ad Odyſſ. α΄. v. 8. Etiam de Homero ſcripſiſſe teſtatur Plutarchus libro qvod non ſvaviter vivi poſſit ſecundum Epicurum. p. 1095.

Ὀπτικόν. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii. Hunc Ariſtotelis librum à ſe lectum indicat Andreas Bellunenſis Avicennæ interpres teſte Nunneſio ad vitam Ariſtotelis. Verum apud Heſychium illuſtrem in Ἀριστοτέλης non Ὀπτικὰ legendum ſed Τοπικά, ut apud Laertium. V. 29.

Περὶ παθῶν ὀργῆς. α΄. Laert. V. 23. Anonymus Menagii περὶ πάθους ὀργῆς.

Θεσμῶν βιβλία ιγ΄. Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Περὶ ὄψεως. α΄, β΄. Anonymus Menagii. Confer paulo ante Ὀπτικόν.

Πάθη, α΄. Laert. V. 24.

Περὶ παιδείας α΄. ἢ παιδευτικόν. Laert. V. 22. & IX. 53. Anonymus Menagii.

Παραβολαί, α΄. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Παραδόξων liber ſecundus laudatur à Plutarcho in Parallelis, p. 312.

Παροιμίαι. α΄. Laert. V. 26. Hoc opus reprehendit *Cephiſodotus* (ſive ut rectius ſcribitur *Cephiſodorus* Iſocratis diſcipulus de qvo ſupra lib. 2. cap. ult.) teſte Athenæo lib. 2. p. 66. ubi Dalechampii verſio emendanda. Vide Vigeri notas ad Euſebii præparat. Evangel. p. 75. Menagius ad Laertium p. 197. ex Andr. Schotti præf. ad proverbia Græcorum ait Ariſtotelis παροιμίας citari à Zenobio, qva in parte virum doctiſſimum memoria fefellit. Reſpiciunt eodem notante Menagio Didymus in Odyſſeæ X. v. 19. & Schol. Apollonii lib. 1. p. 10. ubi de Ancæo. His adde Syneſium qvi in calvitiei en-

 comio

comio p. 85. ex Ariſtotele proverbium definit παλαιᾶς φιλοσοφίας ἐγκατάλειμμα περισωθὲν διὰ συντομίαν καὶ δεξιότητα. Videtur idem Ariſtotelis opus reſpicere Apoſtolius VII. 44. ubi de ære Dodonæo & IX. 16. ubi de proverb. εἰς κόρακας.

Περὶ τοῦ πάσχειν ἢ πεπονθέναι α'. Laert. V. 22. & Ariſtoteles ipſe IV. de generat. animal. quamvis Jonſius putat reſpici lib. 1. de generatione & corrupt. c. 6. non librum ſingularem.

In Platonis laudem Orationem præclaram conſcripſit Ariſtoteles, ut ex Olympiodori commentario in Gorgiam obſervat Beſſario lib. 1. c. 3. in calumniatorem Platonis.

Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, α', β', γ'. Laertius V. 22. Sed duos tantum libros numerat Anonymus Menagii. Ariſtoteles ἐν Πλατωνικοῖς laudatur à Plutarcho in Colotem pag. 1118. Vide & Laert. III. 80. 109. *De Platonis Philoſophia.* Syrian. in XII. Metaphyſ. p. 93. b.

Περὶ πλούτου, α'. Laert. V. 22. Anon. Menag. qvi Ἐγκώμιον πλούτου, præterea memorat, atqve inter pſeudepigrapha recenſet.

περὶ ποιητῶν α', β', γ'. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. III. 48. VIII. 57. Macrobius V. 25. Saturnal. & Athenæus XI. 15. Dialogum de *poetis* memorat Anonymus Nunneſii.

ποιητικά. Laert. V. 26.

πραγματείας τέχνης ποιητικῆς. α', β'. Laert. V. 24. Librum tertium περὶ ποιητικῆς. id. 2. 46. Plutarch. de Homero. *Libri de Arte Poetica* Boethius in 1. de interpretat. p. 290.

Τὰ ἐκ τῆς (Πλάτωνος) πολιτείας α', β'. Laert. V. 22. Proclus præf. in Platonis Remp. καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης ἐπιτεμνόμενος τὴν πραγματείαν ταύτην οὕτω φησὶν ἐπιτέμνεσθαι τὴν πολιτείαν, καὶ ἐν τῷ συσσιτικῷ (Meurſius legit συστατικῷ) οὕτως αὐτὴν προσαγορεύει τὸν τρόπον. Vide ſupra in νόμος συστατικός.

Πολιτεῖαι πόλεων ρνη. Reſpublicæ civitatum CLVIII. Laertius & Anonymus Menagii; (Reſpublicas CCL. numerat Anonymus Nunneſianus, ſed Ammonii ſive Philoponi codices CCLV.) ſeorſimqve gubernationes democraticæ, Oligarchicæ, Ariſtocraticæ, & Tyrannicæ. Laert. V. 27. unde apud Anonymum Menagii pro πόλεων ἰδιωτικῶν legendum ἰδίως τυραννικῶν, καὶ δημοκρατικῶν, καὶ ὀλιγαρχικῶν. Allegantur in Schol. ad Ariſtophanis Veſpas v. 157. 642. Opus præſtantiſſimum, in qvo, ut ait Cicero 5. de finibus, *omnium fere civitatum non Græciæ ſolum ſed etiam Barbariæ mores inſtituta ac diſciplinas* expoſuerat. In his fuere præter alias, qvarum ipſa etiam nomina nos fugiunt, deſcriptiones Reip. Ἀδρα-

Ἀδραμυττηνῶν. Steph. Byz. in Ἀδραμύττειον.
Ἀθηναίων. Schol. Comici ad Acharnenſes v. 233. ad Aves v. 1354. ad Plutum v. 278. Harpocrat. & Svidas in ϛρατειά. Zenobius prov. VI. 29. Heſych. Εὔθυνας. Svid. in περίπολος.
Αἰγινητῶν. Athenæus VI. p. 272.
Αἰτωλῶν Strabo VII. 321.
Ἀκαρνάνων Strabo VII. 321.
Ἀκραγαντινῶν Pollux IV. 24. & IX. 6.
Ἀμβρακιωτῶν Steph. Byz. in Δεξαμεναί.
Ἀργείων Pollux X. 46.
Ἀρκάδων Harpocrat. in μύριοι.
Ἀχαιῶν. Sopater apud Phot. Cod. 161.
Βοττιαίων Plutarch. Theſeo p. 6.
Γελώων Schol. Pindari Pythionic. 1. p. 171.
Δηλίων Laert. VIII. 13. Athen. VII. p. 296.
Εὐβοέων Videtur reſpicere Strabo Ariſtotelem laudans lib. X. p. 445. & 447.
Ἠλείων Harpocrat. in Ἑλλανοδίκαι.
Ἠπειρωτῶν Steph. Byz. in Ἀμύντωι.
Θετταλῶν Athen. XI. p. 499. Harpocrat. in τετραρχία.
Ἰθακησίων Tzetz. in Lycophr. v. 799. Euſtath. ad Iliad. Θ. p. 700. In toto opere hæc fuit qvadrageſima ſecunda, ut præter Scholiaſten Comici docet Svidas in σκυτάλη.
Ἱμεραίων Pollux IV. 24. & IX. 6.
(Καρῶν Apollonius Hiſt. mirab. c. 11.)
Κερκυραίων Schol. Apollonii IV. 983.
Κιανῶν Schol. Apollonii I. 177.
Κίων. Sopater apud Photium Cod. 161.
Κολοφωνίων Athen. XIV. p. 618.
Κροτωνιατῶν Athen.
Κυθνίων Harpocrat. in Κύθνιοι.
Κυμαίων Schol Sophoclis in argumento Oedipi Tyranni.
Κυπρίων Harpocrat. & Svidas in ἄνακτες.
Κυρηναίων Pollux IX. 6. Schol. Ariſtophanis ad Plutum v. 925.
Λακεδαιμονίων Harpocrat. in μόρων, Euſtath. ad Iliad. Ι. p. 741. Schol. Ariſtophanis ad Acharn v. 319. Zenobius II. 24. proverb. Schol. Pindari Iſthmionic. 7. p. 476.

Λευκαδίων Strabo VII. p. 322.

Λοκρῶν Clemens 1.Strom.p.352. Polybius lib. 12.excerpt.Peireſc. p. 49.ſeq. Caſaubonus ad Athenæum VI. 18.

Λυκίων. Sopater apud Photium Cod. 161.

Μασσαλιωτῶν Athen. XIII. p.576. Harpocrat. in Μασσαλία.

Μεγαρέων Svid. Strabo VII. p. 322.

Μεθωναίων Athen. VI. p. 235.

Μελιέων Svid.

Ναξίων Athen.VIII. p.348. Videtur reſpicere Plutarchus de virtute mulierum f. 254.

Ὀπουντίων Heſych. in ἄπυστος. Harpocrat. in Ἀμφισσα. Strabo VII. p. 322.

Ὀρχομενίων Pollux X.38. Appendix Vaticana proverb.IV. 3. Tzetzes ad Heſiod.p.3.b. ubi de auctore dubitat & ad alium Ariſtotelem qvi peplum ſcripſit, referendam arbitratur.

Παρίων. Sopater apud Photium Cod. 161.

Πελληνίων Harpocrat. in μαστῆρες.

Σαμίων Zenobius VI. 12. proverb. Apoſtolius XVII. 25. Schol. Comici ad aves v. 472.

Σαμοθρᾴκης Schol. Apollonii.

Σικυωνίων Pollux IX. 6.

Συβαριτῶν. Athen. XII. p. 520.

Συρακουσίων Athen. X.

Ταραντίνων Pollux IX. 6.

Τεγεατῶν Schol.Ariſtoph. ad Nubes.Schol.Apollonii IV.264.

Τενεδίων Steph. Byz. in Τένεδος Schol. Comici ad Nubes v. 397. Apoſtolius XVIII. 28. proverb.

Τροιζηνίων Athen. I.

Τυῤῥηνῶν Athen. I.

Φωκέων Clemens 1. Strom.

Fragmenta ex hoc opere collegit Iſ. Caſaubonus, qvæ in recentioribus operum Ariſtotelis editionibus, & in editione Politicorum Conringiana A. 1656. atqve Heinſiana Jenæ etiam repetita leguntur. Licet vero in notis ad Laertium idem Caſaubonus teſtatur tantummodo guſtum qvendam ſe evulgaſſe, plenam ſyllogen cum accuratiore de ſcriptis Philoſophi tractatione alii loco ſervaſſe: nunqvam tamen locupletior

tior illa collectio adſpexit lucem. Vide & Voſſium de Hiſt. Græcis lib. IV. c. 9. & ſupra in *δικαιώματα* & *νόμιμα*. In itinere cum Alexandrum comitaretur Ariſtoteles in Aſiatica expeditione hoc conditum opus Ammonius tradit: *Ἀμέλει καὶ συνωδεύσεν αὐτῷ μέχρι καὶ ἔσω τ̃ Βραχμάνων, ἐϑ' ἔγραψε τὰς διακοσίας πεντήκοντα πέντε πολιτείας.* Simplicius prolegom. in Categor laudat *γνησίας* Ariſtotelis *πολιτείας*, quaſi & ſpuriæ ſub Philoſophi nomine ambulaſſent, ut obſervat Nunneſius, & de Orchomeniorum Politia paulo ante notabam. Alii, cum doctiſſimo Jonſio negant Ariſtotelem in Aſiatica expeditione Alexandri comitem fuiſſe.

Πολιτικȣ̃. ά β', Laert. V. 22. Codices vulgati. Pro qvo MS. Regis Galliæ *πολιτικῶν ά.* Anonymus Menagii *πολιτικὸν, ά.*

Πολιτικά, ά, β'. Laert. V. 24. Idem forte cum ſuperiore.

Περὶ τ̃ ποσαχῶς λεγομένων ἢ κτ̃ πρόσθεσιν al. πρόθεσιν, ά. Laert. V. 23. & Menagii Anonymus, licet in qvodam Laertii codice ſint notati libri έ, non ά. Samuel Petitus IV. 9. Miſc. putat hunc librum hodie extare & eſſe qvintum Metaphyſicorum. Ariſtoteles quidem *περὶ τȣ̃ ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον* egiſſe ſe *πρότερον* teſtatur lib. 6. Metaphyſ. extrem. lib. 7. c. 1. & lib 10.

Περὶ ποταμῶν liber quartus laudatur à Plutarcho in extremo libri de fluminibus.

Προτάσεις ά. Laert. V. 24. & 29. Heſych. illuſtr. Anonymus Menagii.

Προτάσεις ἐριστικαί, δ́ Laert. V. 23. & qui unum duntaxat librum memorat Anon. Menagianus.

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς. Supra in *ἀρετῆς*.

Προτρεπτικός, ά. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. *ad Themiſionem Cypriorum Regem.* Teles ap. Stobæum Serm. 93. Arſenius Monembaſiæ Archi-Epiſc. in Apophthegmatis, ubi de Zenone.

Περὶ Πυθαγορείων, ά. Laert. V. 25. Anon Menag.

Πρὸς τȣ̀ς Πυθαγορείȣς, ά ibid. Confer ſupra in Ἀρχυτ.

Συλλογὴ τῶν τοῖς πυθαγορείοις ἀρεσκόντων libris, pluribus, quorum ſecundum allegat Simplicius in 2. de cœlo. & 4. Phyſ. Laudatur & Jamblicho c. 6. de vita Pythag. Ariſtoteles *ἐν τοῖς πυθαγορικῆς φιλοσοφίας*, & Theoni Smyrnæo Arithmet. c. 5. *ἐν τῷ πυθαγορικῷ.* Ænigmata Pythagorica explicaſſe teſtis Hieronym. Apolog. in Rufinum. Pythagorica Apophtegmata Stobæus Serm. 41. Reſpicit Plutarchus apud Gellium IV. 11. Laertius VIII. 19. 36. Porphyrius

vita

vita Pythag. Apulejus de Deo Socratis, Ælianus, II. 26. Ver. Hiſt. Apollonius c. 6. Hiſt. mirab. Confer Jonſium p. 54.

Πυθικὸς ά Laert. V. 26.

Πυθιονικῶν ἀναγραφὴ ſive ἔλεγχοι ά. Laert. V. 26. Plutarch. Solone p. 83. Reſpicit Heſychius in βυθός.

Πυθιονῖκαι Μυσικῆς, ά Laert. V. 26.

Περὶ Ῥητορικῆς, Γρύλλος ά Laert. V. 22. Qvintil. 2. 17. Anonymus Menagii & MS. Laert. codex περὶ πολιτικῆς de politico dicendi genere ἢ Γρύλλος. Idem Anonymus: περὶ ῥήτορος ἢ πολιτικῦ, hoc eſt de artifice λόγυ πολιτικῦ & ῥητορικῆς πολιτείας ut vocat Dionyſius Halicarnaſſeus. Apud eundem Anonmum: περὶ Ῥητορικῆς τῆς μετὰ φυσικά, ί. Puto legendum, περὶ Ῥητορικῆς. Τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ, ί.

Ἐπιτομὴ Ῥητορικῶν Laert. lib. 2. ſect. 104.

Σημεῖα Χειμώνων. Laert. V. 25. & Anonymus Menagii, apud qvem male συμμαχίαι χειμώνων pro συμασίαι, ut doctiſſimo editori obſervatum. Ex Ariſtotelis περὶ σημειῶν ſupereſt fragmentum de loco & nominibus ventorum, de qvo capite ſuperiore, §. XXIII.

Περὶ τῶν Σόλονος ἀξόνων. έ. Anonymus Menag.

Σοφιστής, ά Laert. V. 22. & VIII. 57. Reſpicit Sextus Empiricus 7. contra Logicos p. 139.

Περὶ τῆς Σπευσίππυ καὶ Ξενοκράτυς φιλοσοφίας. Laert. V. 25.

Περὶ ςοιχείων ά, β' γ'. Laert. V. 23. Anonymus Menagii. Ariſtoteles ipſe c. 4. libri de ſenſu. Nec facile aſſentior Jonſio, qvi non ſingulare opus innui putat, ſed lib. 2. de generat. & corrupt. c. 2. 3. ubi περὶ ςοιχείων.

Συλλογισμοί, ά. Laert. V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογισμῶν ά β'. Laert. V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογιστικὸν καὶ ὅροι, ά. Laert. V. 23. ſive ut Anonymus Menagianus, συλλογιστικῶν ἐρωτά. In his ſcriptis judice Sam. Petito Ariſtoteles tradiderat ἐξωτερικῶς, qvæ deinde in Analyticis poſterioribus ἀκροαματικῶς. Vide ejus obſervationes lib. 2. c. 2.

Περὶ Συμβυλίας ά. Laert. V. 25. Anon. Menagii περὶ συμβυλῆς. Nec aſſentior Jonſio. putanti nihil aliud de hoc argumento ſcriptum ab Ariſtotele qvam libri 1. Rhetor. c. 6. 7. licet hunc forte locum reſpicit Philoſophus 1. Rhetor c. 18. & lib. 2. c. 19.

Συμποσίων ά. ſive περὶ συμποσίων ἢ συσσιτίων. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. Athenæus lib. 15. p. 674 Reſpicit & Plutarchus initio

Digitized by Google

tio ſympoſiacar. qvæſt. & Macrobius VII. 3. Saturnal. Vide ſupra in Νόμος Συστατικός. Etiam συστατικῶν προβλημάτων libros tres inter Ariſtotelis ſcripta memorat idem Menagii Anonymus.

Συναγωγῆς α΄, β΄. Laert. V. 25. Non libri περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων intelliguntur, ut ſenſit Patricius, neq; opus de collectione ſyllogiſtica, qvo ſenſu συναγωγὴ ſumitur ap. Laert. V. 29. & Heſych. illuſtr. ſed intelligitur συναγωγὴ ἰατρικὴ, ut Reineſius p. 34. Var. Lect. obſervat ex hoc loco Galeni 1. ad Hippocr. de nat. hum. πάρεστι τοῖς τῆς ἰατρικῆς συναγωγῆς ἀναγνῶναι βίβλους ἐπιγεγραμμένους μὲν Ἀριστοτέλει, ὁμολογουμένας δὲ ὑπὸ Μένωνος γεγράφθαι. Διὸ καὶ Μενώνεια (male Μηλώνεια apud Plutarch. VIII. 9. ſympoſ. p. 733.) προσαγορεύουσιν ἔνιοι ταῦτα τὰ βιβλία.

Τακτικά male annumerantur ſcriptis Ariſtotelis, neqve ab Æliano Tacticos ſcriptores laudante omiſſa fuiſſent, ſiqvidem exſtitiſſent. Vide ſupra Ἰατρικά.

Τελεταί. Schol. Apollonii lib. 4. p. 280.

Τεχνῶν συναγωγή, Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Τέχνη ἐγκωμιαστική. Anonymus Menagii.

Τέχνης α΄. idem.

Τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγὴ ἐν γ΄. Idem. Ariſtoteles ipſe Rhetor. ad Alexandrum c. 1. περιτεύξαι δὲ δυσὶ τούτοις βιβλίοις, ὧν τὸ μέν ἐστιν ἐμὸν ἐν ταῖς ὑπ᾽ ἐμοῦ τέχναις Θεοδέκτῃ γραφείσαις, τὸ δὲ ἕτερον Κόρακος. Idem III. 9. Rhetor. αἱ ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτείοις ἐξηρίθμηνται. Laertius V. 24. memorat librum non niſi unum τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγῆς, recte. Libros tres Ariſtotelis Rhetor. Theodecti à qvibusdam tributos docet Qvintilianus II. 15. & Theodecti ab Ariſtotele ut pro ſuis ederet donatos narrat Valerius Max. VIII. 14. 3. Laudatur præterea Theodectes Rhetor à Qvintiliano pluribus locis. De Theodecte Phaſelite, qvi Olymp. CXI. 2. jam obierat, vide Plutarchum Alexandro p. 674.

Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων. Vide ſupra Ἀρχυτ.

Τὰ περὶ τῶν τόπων. Laert. V. 24. & Anon. Menagii. Ex Sam. Petiti ſententia hic eſt liber. 1. Topicorum ex iis qvi exſtant.

Ὅροι πρὸ τῶν τοπικῶν, ζ΄. Laert. V. 23. Idem Petitus legit πρώτων, & putat hoc opus contineri libris Topicorum qvos habemus 2. 3. 4. 5.

Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους, β΄. Laert. V. 24. Eodem Petito judice ſunt liber 6. & 7. Topicorum. Anonymo Menagii memoratur τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους καὶ πάθη liber unus. Porro non puto editam Antonii

Qværengi exercitationem, qva teſte Allatio p. 45. Apum urbanar. diſputavit qvos habemus Ariſtotelis Topicorum libros non eos videri ex qvibus Cicero ac Themiſtius ſuam locorum enumerationem deſumſerunt. Ariſtotelis τόπους memorat Plutarchus lib. 1. Sympoſ. qvæſt. 2. p. 616.

Περὶ τραγῳδιῶν. α. Laert. V. 26. Anonymus Menag.

Περὶ τύχης. ά, β', γ'. Anonymus Menagii.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. Idem. Vide & ſupra in Διονυσιακῶν.

Ὑποθῆκαι. Idem Anonymus.

Περὶ Φιλίας, ά. Laert. V. 22. licet H. Stephanus teſtatur in qvibusdam cod. Φιλοσοφίας eo loco legi pro Φιλίας. Anonymus Menagianus tres Ariſtotelis libros περὶ Φιλίας agnoſcit.

Tractatus *ad Philippum*, qvibus Athenienſes Regi commendaſſe legitur Ariſtoteles apud Anonymum Nunneſii, nihil aliud fuerunt qvam Epiſtolæ Laertio V. 27. memoratæ.

Περὶ Φιλοσοφίας. ά, β', γ', δ'. Laert. V. 22. in MS. Regis Galliæ, & vita Ariſtotelis qvam edidit Menagius: etſi in vulgatis Laertii codicibus tantum numerantur libri tres. Apud Svidam in Σωτάδης Hieron. Wolfii verſio laudat librum ſextum Ariſtotelis de Philoſophia, ſed in Græco Ariſtocles eſt non Ariſtoteles, cujus tertium de Philoſophia librum allegat Cicero 1. de nat. Deorum ſect. 33. primum Laertius procœm. ſect. 8. Idem opus fuit ſupra ſub titulo περὶ τἀγαθοῦ. Svidas in ἀγαθοῦ δαίμονος. Ὅτι περὶ τἀγαθοῦ βιβλίον συντάξας Ἀριστοτέλης τὰς ἀγράφους τοῦ Πλάτωνος δόξας ἐν τούτῳ κατατάττει, καὶ μέμνηται τοῦ συντάγματος. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ψυχῆς ἐπονομάζων αὐτὸ περὶ Φιλοσοφίας. Simplicius in 1. de anima, ubi Ariſtoteles ipſe ſe laudat ἐν τοῖς περὶ Φιλοσοφίας. Περὶ Φιλοσοφίας νῦν λέγει τὰ περὶ τἀγαθοῦ αὐτῷ ἐκ τῆς Πλάτωνος ἀναγεγραμμένα συνουσίας, ἐν οἷς ἱστορεῖ τάς τε Πυθαγορείους καὶ Πλατωνικὰς περὶ τῶν ὄντων δόξας. Confer Muretum VII. 21. Var. Lect. Idem opus obſervante Patricio reſpicit Philoponus in 4. Phyſ. comment. 28. τὰς δ' ἀγράφους συνουσίας τοῦ Πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης συνεγράψατο. Cæterum non minus fallitur meo judicio Sam. Petitus, qvi IV. 9. Miſc. putat libros Ariſtotelis de Philoſophia hodie exſtare ſub titulo XII. XIII. & XIV. Metaphyſicorum; qvam Petrus Marſus, qvi librum περὶ Φιλοσοφίας exiſtimavit eſſe univerſum opus Metaphyſicorum, ſecundum libros Φυσικῆς ἀκροάσεως, tertium libros de cœlo. Commentar. in Ciceronem de natura Deorum.

Περὶ

Περὶ φύσεως, α΄. Anonymus Menagii.

Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον libri XXXVIII. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii, Confer qvæ capite ſuperiore inter edita ſcripta poſt num. XV. ſed & qvæ num. XXV.

Περὶ φυτῶν Ariſtolelis libri genuini interciderunt. Vide ibidem num. XIX.

Περὶ φωνῆς. Anonymus Menagii.

Χρεῖαι. Stob. Sed junioris eſſe Ariſtotelis notat. Franciſc. Patricius diſcuſſ. Peripateticar. p. 98. qvod in illis mentio Zenonis Citiei.

Περὶ χρόνου. Idem Anonymus.

Περὶ χρωμάτων, β΄. Plutarch. Confer qvæ capite ſuperiore num. XX.

Περὶ ψυχῆς, α΄. Laert. V. 22. Svid. in ἀγαθοῦ δαίμονος. Anonymus Menagii. Vide ſupra in Εὔδημος, & adde hæc Petri Pomponatii lib. de incantationibus p. 207. *Albertus M. in fine libri de licitis libris & illicitis dicit Ariſtotelem ſcripſiſſe librum ad Alexandrum M. qui inſcribitur* de morte animæ, *in quo multa ponuntur adverſus Deos, Leges & Sacerdotes, & liber iſte fortaſſis per ſacerdotes gentilium & fortaſſis per noſtros Pontifices penitus extirpatus eſt. Platina enim in libro de vitis Pontificium ſcribit, per Pontifices multos libros fuiſſe exſtirpatos.* Verum ad hæc confirmanda antiqviore teſte opus erat qvam Alberto, & firmiore argumento qvam Pomponatii ſuſpicionibus.

Alia Ariſtotelis fragmenta non allegatis libris apud veteres occurrentia collegit Franciſcus Patricius Tomo 1. diſcuſſ Peripateticarum libro VII. Tenendum vero eſt, ea qvæ ſub Ariſtotelis nomine in antiqvorum ſcriptis leguntur, aut Ariſtotelis ſcripta memorantur, non Ariſtotelis Stagiritæ eſſe omnia, cum fuerint etiam alii ſcriptores hoc nomine, juniores.

CAPUT VIII.
De Alexandro Magno, Rege Macedonum.

De ſcriptis Alexandri Magni. 1. *Catalogus Scriptorum qui res geſtas Alexandri tradiderunt. Varii Alexandri.* 3

 Non

I.

NOn exigua Ariſtotelis gloria eſt, ALEXANDRUM Macedonem inſtituiſſe: igitur, cum hic & ipſe aliqva, Rex licet, ſcripſerit, & plura ei velut auctori ab aliis tribuantur, longe plurimi autem res ab illo geſtas ſive vera narratione tradiderint, ſive monſtris implicuerint fabulisq;, & iſta & hos præſenti capite breviter referre, aliosqve iis Alexandri nomine claros, ſive Reges ſive ſcriptores ſubjungere conſtitui.

Natus eſt Alexander Pellæ Macedoniæ opido Olymp. CVI. 1. ante CHRISTUM CCCLVI. Hecatombæonis menſis, qvi Auguſto vel Septembri reſpondet, die ſexta, eadem qva templũ Dianæ Epheſi conflagravit. A prima ætate cupidiſſimus gloriæ, ſive inter pueros deberet concurrere, ſive feras venaretur, ſive ſub Ariſtotele tractaret literas, ſive largiretur amicis, ſive armis experiendum cum hoſte eſſet, hoc unum deſideravit, vincere omnes, vinci à nemine. Sed laudem qvam magno haud dubie animo ac virtute, ſive ſimillima virtuti, ſi fortuna adſpiret, temeritate ſibi parabat, vana divinitatis etiam apud ſuos affectatione, iracundia, ac voluptatibus corrupit, *tam hoſtium pernicies* * *quam amicorum, qui ſummum bonum duceret, terrori eſſe cunctis mortalibus.* Per paucum omnino tempus rebus præfuit, nam ab Olymp. CXI. qvo Pater ejus Philippus fuit obtruncatus, usqve ad mortem Alexandri, Olymp. CXIV. 1. ante CHRISTUM CCCXXIV. non plures ei effluxerunt anni qvam duodecim, & octo menſes, laboribus, bellis, periculis, vulneribus conſumpti, digno ſcilicet operæ prætio tot exciſarum civitatum, tot gentium vaſtatarum, tot millium interfectorum.

De *Epiſtolis*, Alexandri ad Matrem, ad Antipatrum aliosqve, qvæ vel à veteribus & freqventiſſime à Plutarcho allegantur, vel ſub Alexandri nomine feruntur hodie, etiã de longiore illa ac ſuppoſitia qvæ latine tantum exſtat ſub titulo *de ſitu & mirabilibus Indiæ* ad Ariſtotelem, perinde ut de Epiſtolis *Philippi*, Parentis, dixi ſupra lib. II. cap. X. §. 17.

Strabo lib. II. p. 69. ex Patrocle refert Alexandrum ipſum accurate omnia in expeditione ſua indagaſſe, curaſſeq; ſibi locorum deſcriptiones à peritiſſimis hominibus (*Diogneto* puta & *Bætone*) exhiberi. Hinc eſt, qvod Alexandri Magni *bodæporicon* à Strabone laudatum viri docti memorant. Ἐντολὰς cjus ἐγγράπτους Cratero à Rege traditas, & ὑπομνήματα τοῦ βασιλέως ſive commentarios poſt mortem Alexandri repertos, in qvibus de variis ſumptibus in memoriam Hephæſtionis faciendis perſcripſerat, meminit Diodorus Sic. XVIII. p. 588.

* Seneca lib. 1. de Beneficiis c. 13.

Ephe-

Ephemerides Alexandri ſive *Diarium* citari à Plutarcho in ejus vita pag..706. notavit in indice auctorum Plinio allegatorum Harduinus. At Ephemerides ſecutum ſe ait Plutarchus, tum hoc loco, tum p. 677. ὡς ἐστι λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφημερίδων. Sed & lib 1. Sympoſ. qvæſt. 6. ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐφημερίδων. Verum ab Alexandro ipſo ſcriptas non addit: qvin ab alio (Regis comitum aliqvo) compoſitis uſum ſe innuit, dum extrema ejus, & mortem ipſam cum p. 706. retuliſſet ſubjungit: τούτων τὰ πλεῖστα κατὰ λέξιν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν οὕτω γέγραπται. Arrianus lib. VII. p. 195. αἱ βασίλειοι ἐφημερίδες ὧδε ἔχουσι. p. 166. οὕτως ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ταῖς βασιλείοις ἀναγέγραπται. Ab *Eumene Cardiano* (Æliano III. 23. Var.) & *Diodoto Erytræo* ſcriptas eſſe Alexandri Ephemerides teſtatur Athenæus X. p. 434. & *Stratridem Olynthium* Suidas refert compoſuiſſe libros qvinqve; περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἐφημερίδων. Confer H. Dodvvellum diſſ. IX. de Cyclis ſect. V. qvi junioris ævi illas Ephemerides eſſe putat, in eo tamen certe fallitur, qvod p. 372. negat illas vir doctiſſimus unqvam mentione dignatum Arrianum. Forte etiam Ephemerides Alexandri ſcripſit *Eſchrion Mytilenæus*, qvem è comitibus Regis fuiſſe Svidas teſtatur. Vide Tzetzem. Chiliad. VIII. hiſt. 196.

Idem Plutarchus in Alexandri Vita pag. 677. refert, qvod ubi fuiſſet otium, tempus inſumſerit Rex ἢ κυνηγῶν, ἢ συντάττων, ἢ δικάζων τι τῶν πολεμικῶν, ἢ ἀναγινώσκων. Verba ἢ συντάττων Cruſerius reddit: *vel commentando*, Amiotus: *il compoſoit quelque choſe*. Sed Gvarinus Veronenſis: *aut componendis rebus impartiebat*. Et rectiſſime ni fallor συντάττων non minus qvam δικάζων participium referri poteſt et debet ad id qvod ſeqvitur τι τῶν πολεμικῶν, ut ſenſus ſit, qvem Xylandri etiam verſio admittit, eum in rebus militaribus vel conſtituiſſe aliqvid ac compoſuiſſe, vel jus dixiſſe.

Teſtamentum Alexandri, qvo ſingulis Satrapis ſuis provincias qvibus præerant regendas legaverit, memorat Ammianus Marcellinus XXIII. 6. *ut bella prætereamus Alexandri, & teſtamento nationem omnem in ſucceſſoris unius jura translatam.* Coram hoc conſtituiſſe Regem, convocatis ante lectum ſuum ducibus, tradit ſcriptor libri 1. Maccabæorū cap. 1. v. 7. Sed ſi auctorem excerptorum Chronologicorum à Scaligero editorum p. 72. audimus, veniens ad mortem Alexander, *teſtamentum ſcripſit, ut unusquisque Principum regnarent ſinguli in proprias eorum provincias, ſic, Macedonia quidem Arideum* &c. Diodorus quoque Siculus XX. p. 809. auctor eſt teſtamentum (τὴν ὑπὲρ ὅλης βασιλείας διαθήκην) ab

Alexandro depoſitum fuiſſe apud Rhodios. Sed famam ejus rei vanam ſe comperiſſe ſcribit Q. Curtius X. 10. 6. & apud Lucianum in dialogis mortuorum T. 1. p. 290. negat Alexander ſibi per inopinam mortem integrum fuiſſe de regni ſucceſſoribus qvicqvam ſtatuere.

Vetus interpres latinus Kyranidum in proœmio: *Volo & ſcire,* inqvit, *quod eſt apud Græcos quidam liber Alexandri Magni* de VII. Herbis VII. Planetarum *& alter qui dicitur Theſſali Myſterium ad Hermen de XII. herbis XII. ſignis attributis, & de VII. aliis herbis per VII. alias ſtellas.* Sed hoc non majoris fidei eſt, qvam qvæ *de lapide Philoſophorum* Epiſtola ſub Alexandri nomine fertur à Chemicis inter ſcriptores artis auriferæ Baſil. 1593 & 1610. Tomo 1. vel qvæ *Hebraice* extare teſtatur Bartoloccius 1. Bibl. Rabbin. p 482. *dicta memorabilia Alexandri Macedonis Cornuti, Et Epiſtola Alexandri ad Matrem* tempore mortis miſſa, & de verbis à matre prolatis dum illam legeret, & de morte Alexandri. Fabulis etiam adſcribas licet, qvæ de Alexandri Codice Hebraico Legis Moſaicæ, in qvo Nomen Dei aureis ubiqve ſcriptum fuerit literis, garriunt Talmudici * in tractatu Sopherim Qvæ vero de Alexandri veneratione adverſus Nomen Dei & Pontificem Judæorum Jadduam tradit Joſephus XI. 8. Antiqv. conſentientibus Talmudicis in Joma f. 69. 1. & auctote commentarii majoris in Leviticum (Vajikra Rabba) ſect. 13. his utpote à Curtio, Diodoro, Arriano, Plutarcho non modo præteritis, ſed etiam cum iſtorum narratione ** ægre conciliandis, ita qvisq; ut voluerit addet vel demet fidem. Uti nec Chryſoſtomo *** facile accredas, Alexandrum Senatus Romani decreto Deum habitum decimum tertium fuiſſe. De *tabula aurea Geographica*, qvam in templo Jovis Ammonis dedicaſſe Alexander traditur, dixi infra, hoc capitè in *Patrocle.*

Vir munerum amplitudine illuſtris, ſed ingenio & humanitate nobilior *Gisbertus Cuperus* in commentario ad ἀποθέωσιν Homeri p. 162. jam pridem ſpem fecit ſuarum *diſſertationum de Alexandro vero ac falſo:* qvæ ubi lucem viderint, nihil non veri atqve certi in hoc genere illuſtratum confirmatumq;, qvicqvid contra eſt falſi ac commentitii, argumentis haud inficiandis rejectum atqve convictum exhibebunt.

* Locum profert Guil. Schickardus de jure Regio Hebr. pag. 96. edit. Carpzovianæ.

** Vide Anton Van Dalen in diſſ. de Hiſt Ariſteæ cap. 10. p. 75. ſeq.

*** Homil. 26. in 2. ad Corinth. Confer Petavium dogm. Theol. de incarnatione lib. XIV. p. 509. ſeq. & Steph le Moyne not. ad Varia ſacra p. 150. ſeq.

Cata-

II. Catalogus ſcriptorum de Rebus geſtis ALEXANDRI M.

è Matthei Raderi proluſ. & Joh. Freinshemii Prolegomenis ad Curtium, & Tho. Reineſii Epiſtola ad Hofmannum XXXVIII. qvorum obſervatis mea adjunxi.

Abrahamus Aben Phareg Mſuli, Arabice MS. in Bibl. Bavarica, extrema parte mutilus.

Ado Archi-Ep. Viennenſis, Sæculi IX. ſcriptor latinus in Chronico, & *Chronicorum univerſalium ſcriptores* ad unum omnes, *Græci*, Euſebius, Syncellus, Malalas, Glycas, Cedrenus, Zonaras, Conſtantinus Manaſſes, Chron. Paſchale ſive Alexandrinum &c. *Latini* Freculfus, Marianus Scotus, Otto Friſingenſis, Abbas Urſpergenſis &c.

Æſopus latinus interpres Hiſtoriæ Græcæ fabuloſæ de Alexandro, qvam ad *Calliſthenem* auctorem referunt codices MSS. Vide Cangii gloſſarium Græcum in ἰβελλῖνος, Juretum ad Symmachi IV. 33. edit primæ & Barthium II. 10. Adverſar. Verſionem ſuam Æſopus iſte dicat Conſtantini M. Filio.

Agatharchides ſive *Agatharchus Cnidius*, anagnoſtes Heraclidæ Lembi, Peripateticus, qvem ſub Ptolemæo Philometore ac deinceps vixiſſe obſervant Voſſius de Hiſt. Gr. & Reineſius p. 311. ad Hofmannum. Agatharchidæ nomen non modo apud Rufinum & Freculfum corruptum eſt, ut obſervat præter Voſſium Meurſius p. 1200. Bibl. Græcæ, ſed & apud Theophylactum Simocattam VII. 17. Hiſt. p. 190. edit. Regiæ pro Ἀναρχίδης legendum Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος. Attice ſcripſit, non Cretenſium dialecto, ut ex male intellectis Photii verbis tradit A. Schottus atq; inde Freinshemius. Vide Ez. Spanhemium p. 309. de uſu nūmiſm. Alexandri M. res attigit in libris περὶ Ἀσίας, qvos laudant Didorus Sic. Phlegon, Lucianus & Athenæus à qvo decimus liber allegatur. Hunc ulti-

Digitized by Google

ultimum fuiſſe illius operis conſtat è Photii cod.CCXIII. In eodem forte ſucceſſorum qvoqve Alexandri res fuit perſecutus, unde Joſepho XII.1. laudatur *ὁ τὰς τῶν διαδόχων* (Ἀλεξάνδρου) *πράξεις συγγεγραφώς*,ex qvo habet qvæ retulit lib.1. contra Apionem p.1050. Ejuſdem forte operis pars fuere *Φρυγιακὰ* qvæ laudat Plutarchus de fluminibus. Scripſit præterea hiſtoriam *τῶν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν* libris XLIX.teſte Photio,& de mari Erythræo ſive Arabico ſinu libros V.qvod opus Strabo XVI.p.779. & Plutarchus VIII. 9. Sympoſ. legiſſe ſe teſtantur. Excerpta à Photio Cod. CCL. ſervata Græce primus edidit H.Stephanus A.1557. 8. cum Cteſiæ & Memnonis qvibusdam & Appiani : Latine vertit *Laur. Rhodomannus* A.1594. 8. & *R.Brettus* Anglus Oxon.1597. 8. præter *A. Schottum* in ſuaPhotii editione. Hinc recudi curavit cum interpretatione Rhodomanni Vir Clariſſ. *Job Hudſon* Tomo 1. Geographor. minorum Oxon.1698. 8. adſperſis notis ſcripſiſſe præterea Agatharchidem refert Photius,ſed qvæ ipſe non viderit, *Ἐπιτομὴν τῶν περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀναγεγραμμένων* libro uno. Περὶ τρωγλοδυτῶν libros V. & Epitomen *Λύδης* * Antimachi. Epitomen *τῶν συγγεγραφότων περὶ συναγωγῆς θαυμασίων eorum qui de mirabilibus ante eum ſcripſerant*,ut titulum illum exponit Jonſius II 12. Περὶ ἀνέμων (ut eidem Jonſio viſum) Ἐκλογὰς ἱστοριῶν, & *περὶ τῆς πρὸς φίλους ὁμιλίας*. Incertum, idem ne ſit Agatharchides qvem Samium appellat Plutarchus in parallelis minoribus p.305. ubi librum ſecundum ejus *περσικῶν*, & libro de fluminibus, ubi librum qvartum ejus laudat *περὶ λίθων*. Niſi pro Agatharchide legendum ibi Agathyrſides. Certe Agathyrſides Samius qvarto Περσικῶν allegatur à Stobæo Serm. 7. de fortitudine.

Agis Argivus peſſimorum carminum poſt Choerilum conditor, qvibus Alexandro adulatum refert Curtius VIII.58. Meminit & Arrianus IV. p.262. de expeditione Alexandri.

Amyntianus qvi ad Marcum Antoninum Imp.ſcripſit librum de Alexandro M. illaudatum Photio Cod. CXXXI. Præterea librum de Olympiade Alexandri Matre,tum vitas parallelas Philippi Macedonis & Auguſti Imp. Dionyſii Siciliæ Tyranni, ac Domitiani. Dubitat Freinshemius, idem ne ſit Amyntianus, cujus *περὶ ἐλεφάντων* laudat Schol. Pindari p.33.

Anaximenes Lampſacenus Rhetor, qvi *Φιλιππικὰ*, qvorum ſeptimum citat

* Mentio hujus libri Antimachi apud Svidam in Ὀργεῶνες.

tat Svidas in μάσειρα, & τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις teſte Laertio II. 3. ſcripſit. Vide qvos allegavi lib. II. cap. XXIII. §. 9. Uſus hoc Anaximene etiam Plinius lib. XII. hiſt. qvo deſcribit arbores qvas in orbe Indico mirata eſt Alexandri victoria. Meminit & Valerius Max. VII. 3.

Andronicus qvi res Alexandri ſcripſit Memoratur in Volaterrani Anthropologia. Freinshemius ait eum allegari à Plutarcho in Ariſtide. Sed fruſtra hoc in vita illa qvæſieris. Reſpicitur ne Andronicus Alypius, qvem inter Græcorum Hiſtoricos ad extrema Danielis intelligenda neceſſarios laudat Hieronymus præf. ad illum Prophetam.

Androſthenem Thaſium, qvi cum Nearcho navigavit, citat Strabo XVI. p.766. Periplum Indiæ Athenæus III. p.393. & Marcianus Heracleota in Periplo p.63. Plura Voſſius de Hiſt. Græcis p.463 Mentio & apud Arrianum VII. p. 162.

Angelus Coſpus Bononienſis Vitam Alexandri M. à Johanne Monacho ſcriptã latine vertit. Præfigitur editioni Diodori Siculi qvæ prodiit Baſileæ apud H. Petri A. 1545. & è Johanne Zonara eſt excerpta.

Anticlides allegatur à Plutarcho in Alex. p.691. & Laertio VIII. 11. Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάνδρου. Athenienſem fuiſſe teſtatur Athenæus. Laudat etiam Harpocratio in καλλαύρεια, & ἐξηγητικὰ ipſius tribus in locis, ubi qvidam codices interdum habent Αὐτοκλείδης, uti legitur etiam apud Plutarchum in Nicia p. 539. Hanc lectionem præfert in Bibl. Attica Meurſius, ſed altera præplacet Mauſſaco, & apud Athenæum qvoq; XI. p. 473. eſt Ἀντικλείδης ἐν ἐξηγητικῷ. Atqve ita ſcriptum eſt in Scholiis minoribus & apud Euſtathium ad Homerum. Scripſit & νόστων libros, qvorum octavum & ſeptuageſimum citat idem IX. p.384. Meminit ejusdem operis præter Athenæum, Clemens Alex. Euſebius IV. præparat. Scholiaſtes Ariſtoph. & Svidas. De illius Δηλιακοῖς, aliisqve ſcriptis Voſſius in Hiſt. Græcis p. 322. Anticlidem in hymno Solis laudat Kircherus T. 3. Oedipi p. 128.

Antidamantis Heracleopolitæ Hiſtoria Alexandri M. & libri Morales allegantur à Fulgentio in Veſpillones, & fabre. Quod vero Freinshemius hinc eum latine ſcripſiſſe colligit, parum veriſimile id Reineſio videtur, qvi obſervat eundem Fulgentium laudare & alios Græcos ſcriptores, Steſimbrotum Thaſium, Diophantem Lacedæ-

 cedæ-

cedæmonium Soſicratem, Mnaſeam (Callimachum, Demoſthenem) ex latina interpretatione, perinde uti Rhetores latini Aqvila & Rutilius Lupus Demoſthenis, Hyperidis, Ariſtotelis & aliorum Græcorum verba latine producunt. Notavit hoc de Fulgentio etiam Voſſius erudito opere de Hiſt. Græcis.

Antigenes allegatur à Plutarcho in Alex. p. 691. incertum an idem de qvo p. 703. ſeq. & qvem laudat Plinius.

Antiſthenes qvi à Phlegonte laudatur, eſt Rhodius hiſtoricus, ut recte conjiciebat Voſſius, & conſtat ex Polybio Excerpt. Peireſc. p. 69. Cæterum narratio de Alexandro M. qvæ Volaterrano memoratur, & Græce adhuc ſub Antiſthenis vel Calliſthenis nomine exſtat MS. in qvibusdam Bibliothecis, commentitia videtur viris doctiſſimis. Unde Allatius PſeudAntiſthenem vocat, locum ex ea afferens capite 2. de Engaſtrimytho.

Antoninus Archi-Ep. Florentinus in prima parte ſummæ Hiſtorialis latine compoſitæ fabulas de Alexandro refert non paucas, qvas depromſit è Julio Valerio ſive Æſopo, de qvibus ſuo loco.

Appianus Alexandrinus, præcipue in Syriacis: *qua quisquis legerit*, inqvit Reineſius, *videbit nugas quas de Alexandro nugatus eſt Suidas.*

Appion Pliſtonices, Alexandrinus Grammaticus inter alia de Alexandri Regis laudibus ſcripſit teſte Gellio VI. 8. Cætera ejus ſcripta retuli infra in capite de Flavio Joſepho.

Archelaus Chorographus τῆς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου πατηθείσης γῆς. Laert. II. 17. Jubæ & Archelai Regis libros allegat Solinus ubi de rebus Indicis agit c. 52 & Plinius XXXVII 3. Archelai vel Aſclepiadæ, tum Parmenionis, Poſidippi & aliorum in Alexandrum Epigrammata leguntur lib. IV. Antholog. p. 454. lib. III. p. 347.

Aretinus. Vide infra in Qualchino.

Ariſtobulus Ariſtobuli F. Caſſandreus, Alexandri comes, eo ſuperſtite ſcripſerat de ſingulari certamine Alexandri cum Poro, qvem librum ob incredibilem adulationem in fluvium Hydaſpin Rex projecit teſte Luciano de ſcribenda Hiſtoria, T. 1. p. 610. Sed poſt Regis mortem, (annos jam octoginta qvatuor natus, ut idem Lucianus in Macrobiis auctor eſt) ſcripſit Hiſtoriam, qvam ut fide digniorem præ cæteris ſeqvi ſe affirmat & freqventer laudat Arrianus libris de Alexandro. Laudat & Plutarchus in Alexandro p. 672. 673. 674. 676 691. 706. Strabo, Athenæus &c. vide Voſſium

ſium de Hiſt. Gr. p. 55. De Ariſtobulo Judæo dixi infra in Catalogo Peripateticorum.

Ariſtoxenus in ſuis ὑπομνήμασι egit etiam de Alexandro, ut apparet ex Plutarcho Alex. p. *666*. forte etiam in Hiſtoriis qvas Suidas memorat. .De ſcriptis ejus dixi infra capite X.

Ariſtus & Aſclepiades τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου ἀναγραψάντων. Arrian. VII. p. 158. Vide qvæ de Ariſto Salaminio Voſſius in Hiſt. Græcis pag. *62*.

Arriani Nicomedienſis libri VII. περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου adhuc ſuperſunt, qvi præ cæteris ſeqvi ſe ait auctores, Ptolemæum Lagi & Ariſtobolum. Laudatur Arrianus Æneæ Gazæo in Theophraſto p. 23. ὅτι Ἀῤῥιανὸς, ἐπὶ τὸ ἀληθέστερον μᾶλλον ἢ μυθωδέστερον συγγράφων, μνήσθη, Exſtant etiam ejusdem Arriani Indica.

Alius *Arrianus* Poeta, qvi Carmine Heroico Græce Ἀλεξανδρειάδα condidit libris XXIV. & Virgilii Georgica reddidit Græcis verſibus & poemata in Attalum Pergami Regem conſcripſit, Suida teſte.

Aſclepiades. Vide paulo ante *Ariſtus*.

Baton ſive *Beton* ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς ſive *itinerum ejus menſor* memoratus Polybio, Plinio VI. 17. & 19. VII. 2. & indice libri VI. & XIII. Solino c. 52. Scripſit σταθμοὺς τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας teſte Athenæo lib. X. p. 442. Hi ſunt forte Ἀσιατικοὶ σταθμοὶ Straboni laudati. De Bitone qvi junior fuit & ad Regem Attalum ſcripſit, dixi infra inter ſcriptores rei militaris.

Βάῤῥων ἱστορικός (*Varro*) ἐπιτομὴν τῶν κατ' Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα. Suid.

Petrus Bizarrus Sentinas, ſcriptor recens, in Perſica Hiſtoria latine edita & XII. libris perſeqvente res Perſarum ab Aſſyriorum usqve imperio ad Annum Chriſti 1581.

Gallinicus Sutorius Syrus ſive Arabs Sophiſta τῶν κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἱστοριῶν libros X. ſcripſerat Suida teſte. At Freinshemius Calinium Syrum ſcriptoribus de Alexandro accenſet, allegatqve Plutarchum in Ariſtide. Sed eſt hæc allegatio ad baliſtam, ut ait Reineſius. Nam à Plutarcho nusqvam nominatur. At Suida obiter inſpecto Callinicum de rebus geſtis Alexandri ſcripſiſſe affirmant Volaterranus, Carolus Stephanus in Elucidario & alii. Sed Alexandrinarum rerum, ſive civitatis Alexandriæ Hiſtoriam ſcripſerat hic Callinicus, qvam reſpicit & Hieron. præfat. in Danielem, ut Voſſio probe animadverſum. Sed male idem Voſſius

Dd 2 in

inemendato Suidæ codice deceptus ait Callinicũ hunc ſcripſiſſe ad Medicum Galenum. Nam ad Imp. Galienum miſit προσφωνητικόν. vide Jonſium p. 284. & Valeſium ad Ammiani XXIII. 3.

Calliſthenes Olynthius propter condiſcipulatũ ſub Ariſtotele, cujus conſobrinus fuit, Alexandro primum percharus, & ab ipſo Rege ad prodenda memoriæ acta ejus accitus teſte Juſtino XII. 6. deinde propter aſperius ingenium inviſus, & ab eo interfectus, condidit Hiſtoriam Alexandri, qvam præter Strabonem XVII. p. 813. reſpicit Plutarchus Alex. p. 680. 684. 685. Qvæ vero hodie ſub Calliſthenis nomine de Alexandro ſuperſunt MSta Græce in qvibusdam Bibliothecis, ea ex Perſico vertit *Simeon Sethus*, & nomen Calliſthenis (vel Antiſthenis, de qvo ſupra) plane mentiuntur, cum inepta qvædam a contineant commenta, deſtituta omni prorſus utilitate & amœnitate, ut judicat Iſ. Voſſius p. 33. ad Melam. Loca qvædam ex illo ſcriptore Græce produxit Julius Cæſar Bulengerus de Circo c. 13. 30. &c. Meminit & Caſaubonus ad Polyb. Salmaſius ad Solin. idem Caſaubonus Epiſt. ad Joſephum Scaligerum CCCCII. *Exſtat in Bibliotheca* (Regis Galliæ) *Pſeudo Calliſthenis hiſtoria rerum Alexandri. Obſervavi hoc μύθευμα totidem fere verbis in Ebræorum ſermonem verſum à Pſeudo Gorionide. Et ſane cum voluptate quadam contuli, multaque in textu etiam Italico emendavi, præſertim virorum & locorum nomina. Admiror vero impoſturam.* Scaliger ad Caſaub. Epiſtola CXIII. *Pſeudo Calliſthenes, puto idem eſt cum eo libro quem in calce Georgii Syncelli habeo. Eſt opus fabuloſum. Ab eo non potuit accipere Pſeudo Gorionides, ſed à latino quod MStum me aliquando vidiſſe memini, ubi multa quoque ineptiſſima erant.* adde Epiſt. CXV. ad qvem Caſaubonus Epiſt. CCCCXIII. *Pſeudo Calliſthenes non eſt ille ſcriptor quem habes Codici Monachi adnexum, ſed alius haud paulo κομψότερος & qui decenter ἠθικῶς mimum agit. Demiror impoſtores illos, nam ante multa ſæcula prodiiſſe id fragmentum ſatis conſtat. Etſi autem libro quem habes idem μύθευμα continetur, Pſeudo Gorionidem tamen qui non ſemel Calliſthenem laudat, hunc potius qui penes me eſt transſcripſiſſe καὶ μεταφράσαι non dubito. ſive Græce eum legerit, quod non puto, ſive latine aut Gallice.* De latina verſione hujus ſcripti dixi in *Æſopo Julio Valerio* & Qualinchino: de Germanica in *Joanne Hartliebo Mollero.* De aliis Calliſthenis genuini ſcriptis præter Voſſium in Hiſt. Gr. agit Meurſius in Bibl. Græca & ad Chalcidium p. 33. ſeq.

Cary-

Caryſtium Pergamenum in ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι res Alexandri attigiſſe ex Athenæo obſervat Freinshemius.

Cephalion Gergethius antiqvus Straboni, Dionyſio Halic. Diodoro Sic. aliisqve laudatus ſcriptor, & à Svida male ad Adriani tempora relatus, in Erato ſive libro ſexto Muſarum Alexandri res geſtas complexus fuit, teſte Photio Cod. CLXI. p. 177. Cæterum adverſus Scaligerum ad Græca Euſebii p. 415. Meurſium in Bibl. Græca Voſſiumqve de Hiſt. Gr. qvi plures Cephaliones faciunt, videndus Allatius libro de Patria Homeri cap. 1. Mentio hujus Cephalionis apud Syncellum qvoqve in Chronico p[illegible]2. & 167. ubi ei dicitur ἐπίσημος εἷς οὐχ ὁ τυχών, & p. 192. Κεφαλίων Γεργισαῖος (leg. Γεργήθιος) συγγραφεὺς πάνυ παλαιός.

Chares allegatur à Gellio V. 2. Plutarcho in Alex. 675. 678. 703. ὁ εἰσαγγελεύς p. 691. Mytilenæus p. 696. ἐν πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν. Athen. XII. p. 514. ἐν ἑβδόμῃ XII. p. 493. ἐν τῇ δεκάτῃ XII. p. 538. & XIII. p. 575. Laudat iterum Plutarchus in Phocione p. 749. & II. de fortuna Alex. p. 341. At in indice Plinii lib. XII. Hiſt. male Characis nomen pro Charetis irrepſit, notante Harduino. Sed ipſe viciſſim de Charace affirmat, qvod de Charonte Lampſaceno apud Svidam legitur.

Charon Lampſacenus de Perſarum qvidem & Græcorum rebus commentatus eſt, ſed ante Alexandrum ſcripſit, ut ex Dionyſii Halic. & Tertulliani teſtimoniis jam notavit præſtantiſſimus Voſſius. At Charon alter Carthaginienſis Alexandrum non præteriiſſe videtur in opere qvod memorat Svidas de Tyrannis ſive Regibus Aſiæ & Europæ. Videtur & Alexandri res geſtas attigiſſe Charon tertius Naucratites, niſi fallit nos idem Svidas, qvi ait eum ſcripſiſſe βασιλεῖς τοὺς ἐκ παλαιοῦ γεγονότας ἐν ἑκάστῳ ἔθνει.

Choerilus de qvo Acro ad Horatii artem v. 357. *Choerilus poeta fuit qui Alexandrum M. ſecutus bella ejusdem deſcripſit: cui Alexander dixiſſe fertur, malle ſe Therſitem Homeri eſſe, quam hujus Achillem. Choerilus Alexandri Poeta depactus eſt cum eo, ut ſi verſum bonum faceret, aureo numiſmate donaretur: ſi malum, colaphis feriretur: perſæpe male dicendo colaphis cæſus eſt.* Vide qvæ Meurſius ad Heſychium illuſtr. p. 220. ſeq. & viri docti ad Horat. lib. 2 Epiſt. 1. v. 233. ſeq. & Curtium VIII. 5. 8. De antiqviore Choerilo Tragico, conſules ubi lubebit qvos laudavi lib. 2. cap. 19.

Chriſtophorus Roſſinus, ſcriptor recens, in Senatu Burdegalenſi præſes, in commentariis omnium ab orbe condito Hiſtoriarum ad Albertum de Gondi, latine editis Lutetiæ A 1571. tit. *Macedonum origines*, res Alexandri M. accurate, judice Reineſio, perſeqvitur. Sed longum eſſet Hiſtoriæ univerſalis & Chronologiæ ſcriptores recentes univerſos recenſere, Joſ. Scaligerum, Ed. Simſonem, Reinerum Reineccium, Sethum Calviſium, Jac. Uſſerium, Auguſtinum Torniellum, Jac. Salianum, Henr. Spondanum Dionyſ. Petavium, Joh. Cluverum, Matthæum Dreſſerum in millenar. M. Zuer. Boxhornium, J[illegible]. Micrælium, Chriſtianum Matthiæ, Ulr. Huberum &c. qvi ſinguli res ac geſta Alexandri pro inſtituto ſuo attigerunt: nec minus ſcriptores Lexicorum Hiſtoricorum, Lud. Morerium, Joh. Jacobum Hofmannum, Petrum Bælium &c.

Clearchus Solenſis, diſcipulus Ariſtotelis in libris vitarum etiam de Dario egit per Alexandrum everſo, ut teſtatur Athenæus XII. p. 539.

Corvinus Celer Clemens Apuleji familiaris eruditiſſimus (ut ait idem lib. 1. floridor.) & ſvaviſſimus poetarum, omnia Alexandri facinora aggreſſus eſt pulcherrimo carmine (latino ut opinor) illuſtrare.

Cleo Siculus, Alexandri adulator, de qvo viri docti ad Curt. VIII. 5. 8.

Clitarchus Dinonis Hiſtorici filius & Alexandri Comes in *primo* τῶν περὶ Ἀλέξανδρον allegatur ab Athenæo IV. p. 148. in *quarto* XII. p. 530. Ingenium ejus probari, fidem infamari tradit Qvintilianus X. 1. Inſt. Or. Plura de Clitarcho Voſſius lib. 1. c. 10. de Hiſt Græcis & Reineſius Epiſt. ad Hofm. 313. Conjecturam vero eorum qvi Curtium Clitarchi hiſtorias potiſſime ſecutum, ac veluti interpretatum latine ſuſpicantur, deſtituit ratio: Neqve dubitat Curtius à Clitarcho nominatim diſſentire IX. 5. 21.

Cornelius Nepos in opere Chronicorum qvo omne ævum tribus explicaverat libris, Alexandri qvoqve geſta perſecutus fuit. Auctor hiſtoriæ Miſcellæ XII. 19. *maximas illas Scythicas gentes, formidatasque cunctis majoribus, Alexandro quoque illi magno ſicut* (Trogus) *Pompejus Corneliusque teſtati ſunt*. Dicitur etiam Nepos tranſtuliſſe Epiſtolam qvæ latine exſtat ſub Alexandri nomine de Indiæ mirabilibus.

Craterus Macedo, Alexandro chariſſimus, in Epiſtola ad matrem Ariſtopatram varia miranda & incredibilia tradidit qvæ in expeditione Aſiatica obſervaſſet. Teſtis Strabo *XV*. p. 702. Ajunt etiam res geſtas Alexandri ſcripſiſſe, qvo auctore antiqvo, neſcio. Nam qvæ Plutar-

tarchus in Ariſtide p. 354. 355. è Cratero Macedone profert, videntur ſunt petita ex ejus opere περὶ ψηφισμάτων, de qvo Mauſſacus ad Harpocrationem in ἀνδρῶν & νυμφαῖον.

Q. Curtius Rufus ſcriptor latinus diſertiſſimus, de qvo in Bibl. latina.

Videntur etiam huic Catalogo inſerendi eſſe *Cyrſilus* ſive *Cerſylus* Pharſalius & *Medius* Lariſſæus, qvi συςρατεύκοτες Ἀλεξάνδρῳ Alexandri caſtra ſecuti citantur à Strabone XI. p. 530. ubi de Armenia agit.

Demodamantem Seleuci & Antiochi Regum ducem in itineribus Alexandri deſcribendis maxime ſeqvi ſe profitetur Plinius IV. Hiſt. 16. ubi male Demonactis nomen pro Demodamante habent priores editiones: qvod ab Harduino recte emendatum ex indice Plinii & è Solini cap. 49. & pridem monitum Salmaſio ad Solin. p. 985. Stephanus Byz. in Ἀντισσα notat Demodamantem Mileſium & Philonem (Thebanum qvem inter ſcriptores de rebus geſtis Alexandri laudat Plutarchus Alex. p. 691.) meminiſſe Antiſſæ Indicæ. Athenæo XV. p. 682. Δημοδάμας ὁ Ἀλικαρνασεὺς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἀλικαρνασσοῦ.

Daimachi qvoqve *Platæenſis* Indica huc ſpectant, de qvibus Voſſius. At hujus Daimachi plagiarium fuiſſe Ephorum Hiſtoricum, idem vir doctus contra Porphyrium apud Euſeb. X. 3. de præparat. p. 464. audacter, negat ex temporum qvam repugnare putat ratione. Neqve tamen adeo diverſo tempore ambo vixerunt, ut Ephorus Daimachi ſcripta legere & expilare non potuerit. Vide Bælii Lexicon in Ephoro, nota C. Apud Laertium in Thalete libro 1. ſect. 30. pro Δαίδαχος πλατωνικὸς non dubito legendum cum Iſ. Caſaubono Δαίμαχος Πλαταϊκός, etſi hoc non probatur Meurſio in Bibl. Græca.

Dexippus Herennius Athenienſis Sæculo poſt Chriſtum natum tertio clarus, non modo in χρονικῇ ἱστορίᾳ geſta Macedonum Regum à Carano ad mortem usqve Alexandri attigit, ex qvibus fragmentum legitur apud Cedrenum, atqve inde à Scaligero deſcriptum lib. 1. Chron. Euſebii. Sed & τὰ μετ᾽ Ἀλέξανδρον compoſuit libris IV. teſte Photio cod. LXXXII.

Dicæarchus de Alexandro egiſſe videtur in libris de vita Græcorum, de qvo opere ut de aliis ejus ſcriptis infra cap XI.

Dio Pruſæus, cognomento *Chryſoſtomus*, in diſſertationibus ſuis, qvæ exſtant, varia de Alexandro jucunde & eleganter refert, ut in illis de regno Alexandri congreſſum cum Diogene, tum fabulam Lybicam

cam Alexandro à Diogene narratam: Sed & à Svida ei tribuuntur περὶ τ̃ Ἀλεξάνδρου ἀρετῶν λόγοι η.

Diodorus Siculus in Bibliothecæ ſuæ ſive Hiſtorici operis libro integro XVII. res geſtas Alexandri eſt perſecutus.

Diodotus Erythræus ſcripſit Ephemerides Alexandri. Vide infra in Eumene.

Diogenes Babylonius, incertum eſt utrum ſingulare opus de Alexandro ſcripſerit, licet hæc ex eo Qvintilianus libro & capite primo Inſtitut. Orator. *Siquidem Leonides Alexandri pædagogus, ut à Babylonio Diogene traditur, quibusdam eum vitiis imbuit, quæ robuſtum quoque & jam maximum Regem ab illa inſtitutione puerili ſunt proſecuta.*

Diognetus, itinerum menſor, qvo Alexander uſus eſt. Vide ſupra in *Baton*. Alius (2) Diognetus Rhodius Architectus, cujus meminit Vitruvius X. 22. (3) Diognetus Erythræorum dux, de qvo Parthenius Erotic. c. 9. Hyginus p. 275. Polyænus VIII. 36. & Plutarchus de virtute mulierum p. 254. (4) Diognetus Carthaginienſis Clitomachi pater. Steph. in Καρχηδών. (5) Diognetus qvi Antoninum Imp. pingere docuit, teſte Capitolino, ad qvem conferendæ Caſauboni & Salmaſii notæ. (6) Diognetus Megarenſium princeps Polyæn. 1. 27.

Dionyſius à Ptolemæo Philadelpho miſſus, & Megaſthenes cum regibus Indicis morati vires qvoqve gentium prodidere teſte Plinio VI. 17. Idem ut videtur Dionyſius, in indice Plinii lib. IV.

Diotimum Athenienſem qvoqve de Alexandro ſcripſiſſe aliqvid & Macedonica tractaſſe conjicit Freinshemius è loco Athenæi X. p. 436. ubi cum Ariſto Salaminio jungitur, & ex utroqve refertur perqvam bibacem fuiſſe Alcetam Macedonem.

Dorotheus libro ſexto τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν. Athen. VII. p. 276. incertum an Dorotheus Aſcalonita, ut videtur Freinshemio & Voſſio, an Athenienſis.

Yves Duchat, recens ſcriptor Gallus, Hymnum græcum in Alexandrnm Magnum compoſuit, ediditqve cum Gallica ſua interpretatione. Pariſ. 1624. 4.

Duris Samius allegatur à Plutarcho in Alex. p. 672. 691. reſpiciente, ut videtur, ejus Μακεδονικὰ qvorum qvintum citat Athenæus VI. p. 249. ſeptimum IV. p. 167. qvintum decimum Schol. Comici ad Nubes v. 397.

Ephe-

Ephemerides Alexandri ſcripſerunt *Æſtbrion Mitilenaus*, ut colligo è Tzetze Chiliad. V. III. hiſt. 196. is ipſe qvem Alexandri comitem fuiſſe Suidas affirmat. Præterea *Diodotus Erytbraus*, *Eumenes Samius* & *Strattis Olynthius*, de qvibus ſuo loco.

Ephippus Olynthius περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς καὶ ταφῆς Athen. III. p. 120. IV. p. 146. & X. p. 434. & XII. p. 537.

Eratoſthenes Cyrenaus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 665. 683 Arriano lib. 5. de Alexandro p. 102. & 103. ubi ab eo diſſentit, & p. 104. Μεγασθένης τε καὶ Ἐρατοσθένης δοκίμω ἄνδρε.

Eumenes Cardianus è Cardia Thraciæ Cherſoneſi opido, inter duces Alexandri celebris (de qvo Nepos & Plutarchus) ſcripſit Ephemerides Alexandri, è qvibus nonnulla producit Ælianus III. 23. Var. Confer Paulum Leopardum lib. II. Miſcell. c. 12. Athenæus qvoque X. p 434. Ephemerides Alexandri ab Eumene Cardiano & Diodoto Erythræo ſcriptas eſſe teſtarur. Confer qvæ ſupra p. 205.

Ingenioſiſſimus & elegantiſſimus ſcriptor recens Gallus *Euremonius* (Charles de Saint Denis Seigneur de Saint Evremond) nonageoario major in Anglia denatus IX. Sept. A. 1703. binas diſſertationes dignas lectu de Alexandro lingua patria compoſuit, qvarum altera Cæſarem cum Alexandro confert, (Tomo 1. Opp. p. 191. edit Amſt. 1706. 12.) altera continet cenſuram tragœdiæ *Racini* civis ſui, qva Alexandrum Poro inferiorem fecit & magno illo qvem in hiſtoria ubiqve habet atqve impeterrito animo exuit, Porumqve velut Gallici ingenii non Indorum principem introduxit. T. 2. Opp. p. 300.

Chriſtianus Fridericus Franckenſteinus, qvi Lipſienſem Academiam eruditione ſua ante hos triginta annos ornabat, edidit A. 1674. exercitationem de Alexandro virtutibus & vitiis magno, qva deſcriptionem Alexandri apud Q. Curtium X. 5. illuſtravit.

Paganius Gaudentius, Rhætus, * Eloqventiæ in Academia Piſana profeſſor A. 1649. denatus, Hetruſco idiomate Alexandri M. geſta celebraſſe dicitur, Piſis 1645. fol. qvod opus haud vidi.

* Ipſe hoc in ſe fecerat Epigramma:

Rhætia me genuit, docuitque Italia, Roma
Detinuit, nunc audit Hetruria cuncta docentem.

Sed hæredes vocabulum nimis ambitioſum *cuncta* mutarunt in *culta*.

Philippi Gualteri, de Guaſtellione, Inſulenſis, Epiſcopi circa A.C. 1174 Magalonenſis, *Alexandreis*, ſive de rebus geſtis Alexandri carmen Heroicum latinum libris decem conſtans, & inſcriptum R.D. Gvilielmo, antea Senonenſi Epiſc. tum Archi Ep. Rhemenſi, prodiit Argentinæ A. 1513. atq; inde alibi, ut dixi in Bibliotheca latina. Hunc Gualterum, Virgilio & Lucano exſulare juſſis, ſua ætate per ſcholas receptum conqveſtus eſt Henricus Gandavenſis: Alanus vero in Anticlaudiano perſtrinxit his verſibus:

Mævius in cœlis audens os ponere mutum,
Geſta ducis Macetum tenebroſi carminis umbra
Pingere dum tentat - - - -

Non contemendus tamen pro illa ætate Poeta videri poteſt, qvi in plerisqve Q. Curtii hiſtoriam expreſſit: Nam Curtium è Gvaltero hauſiſſe ſua abſurdum eſt, & ne alia jam afferam, à Joh. Sarisberienſi, qvi ante Galterum ſcripſit, Curtius nominetenus allegatur.

Harpocration à Radero inter ſcriptores de Alexandro relatus eſt propter pauca illa qvæ de variis hujus nominis in Lexico ſuo habet V. Ἀλέξανδρος.

Joh. Hartlieb Moller, Monacenſis Bojus, Medicinæ Doctor, juſſu Ducis Bavraiæ Alberti, hiſtoriam Julii Valerii de Alexandro M. è latina lingua in Germanicam convertit. Auguſtæ Vindel. A. 1478. Vide Lambecium lib. 2. de Bibl. Vindobonenſi p. 949.

Hecatæus Abderita Alexandri Comes & συνήγορος Hiſtorias ſcripſit Flavio Joſepho laudatas, in qvibus Alexandri res qvoqve videtur attigiſſe. Aliusne ab hoc *Hecatæus*, qvem *Eretrienſem* vocat Plutarchus. laudatqve in Alexandro p. 691.

Hegeſander Delphus in libris ὑπομνημάτων multa ad Alexandrum pertinentia tradidiſſe à Freinshemio obſervatur ex iis qvæ ex hoc ſcriptore profert Athenæus.

Hegeſias Magneſius de rebus Alexandri ſcripſiſſe colligitur ex ejus fragmentis apud Dionyſium Halic. de nominum compoſit. & Agatarchidem lib. V. de mari rubro apud Photium cod. CCL. ubi inepta ejus dictio reprehenditur. Eundem ridet Plutarchus in Alex. p. 665. qvia ſcripſerat Dianam templo ſuo Epheſi conflagranti opem ferre non potuiſſe, qvoniam adfuiſſet Olmpiadi eodem

dem tempore parienti Alexandrum. Hoc uſqve adeo frigidum eſſe affirmat Plutarchus, ut incendium illud potuiſſet exſtinguere.

Helymon poeta ineptus, qvem interpres Ovidii in Ibin & ex eo Gyraldus dial. 3. de Poetis ait ab Alexandro in cavea mori coactum, qvod minus luculenter res ipſius geſtas ſcriptis prodidiſſet. Sed ignotus antiqvis ille Helymon. Itaqve alii ad Calliſthenem rectius hæc Ovidii referunt v. 521.

Incluſusque necem cavea patiaris, ut ille
Non profecturæ conditor hiſtoriæ.

Heraclides allegatur à Plutarcho in Alex. p. 669. incertum an Cumanus qvi Perſica ſcripſit, an Porticus, ut Reineſio viſum, an alius. Nam Freinshemio qvidem cave aſſentiaris, qvi Heraclidem à Laertio citatum putat ſcripſiſſe de ſucceſſionibus Regum, cum Sotionem de ſucceſſione Philoſophorum in compendium miſerit.

Hermippus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 695.

Hieronymus Cardianus τὰ ὑπ' Ἀλεξάνδρου πραχθέντα ſcripſit. Ita enim apud Suidam legendum. Scripſit & de rebus geſtis Ἐπιγόνων & διαδόχων Alexandri. Vide Voſſium lib. 1. c. 11. de Hiſt Græcis.

Wolfgangus Hildebrand Germanus patria lingua collectam à ſe ex variis monumentis Alexandri hiſtoriam edidit Erfurti A. 1618. 4.

Hiſtoria Miſcella de Alexandro M. agit lib. XII. c. 19.

Johannes Antiochenus in Chronico è qvo fragmentum de Alexandro legitur in excerptis Peireſcianis ab H. Valeſio editis atq; illuſtratis p. 786. Diverſus hic Johannes Antiochenus à *Jo. Balela*, cujus Chronographiæ libro octavo agitur de Alexandro.

Joannes Monachus cujus narrationi de Alexandro M. multum tribuit Cœlius Rhodiginus, eamqve perſæpe laudat, III. 5. XVIII. 18. XXII. 20. XXIII. 4. Latine è *Joh. Zonaræ* Chronico excerpta ſubjungitur editioni Diodori Siculi Baſileenſi, qvæ prodiit A. 1545. interprete Angelo Coſpo Bononienſi.

Joſephus Gorionides. Vide ſupra in Calliſthene. *Flavius* qvoqve *Joſephus* huc ſpectat propter ea qvæ de Alexandro M. ſcribit XI. 2. Antiqv. & II. 21. de Bello Iud.

Iſter (Callimachius ut exiſtimo, patria Paphius) laudatur à Plutarcho in Alexandro p. 691. inter eos qvi res geſtas hujus Regis tradiderunt.

Julianus ὁ παραβάτης in hoc Catalogo à viris doctis ponitur propter pauca illa qvæ de Alexandro tangit in Cæſaribus.

Julius Valerius qvibusdam vocatur latinus interpres fabuloſæ de Alexandro hiſtoriæ, qvem alii Æſopum vocant. Vide ſupra in Calliſthene. Barthium II. 10. & V. 14. Adverſar.

Juſtinus Trogi Pompeji Epitomator notiſſimus, res Philippi & Alexandri, ſucceſſorumqve ejus indiligenter, etſi ſtrictim, aliqvot libris perſeqvitur. Philippum patrem cum Alexandro confert libro IX. c. 8.

Wolfgangus Lazius Ferdinandi I. Imp. Hiſtoriographus A. 1565. die 19. Junii denatus, in commentariis rerum Græcarum libro 1. p. 22. ſeq. aliqvot numos Alexandri imagine inſignes exhibet & illuſtrat.

Leo Byzantius Alexandri temporib9 clarus ſcripſit inter alia, Suida teſte, τὰ κατὰ Φίλιππον καὶ τὸ Βυζάντιον, βιβλίοις ζ'. & τὰ κατ' Ἀλέξανδρον.

InT. *Livii* Romanæ Hiſtoriæ principio Decad I. libro IX. elegans diſqviſitio occurrit de Alexandro M. utrum ille, ſi Romanos aggreſſus fuiſſet, æqve ut à tot aliis gentibus victor fuiſſet rediturus. Neq; abſurde hoc videtur negare, qvanqvam non dubito Alexandrũ, ſi ita ut Hannibal ante Romæ portas terrorem armorum ſuorum proferre potuiſſet, victoria rectius utiqve uſurum fuiſſe. In tranſcurſu autem abſolvendus Livius ab impacta ipſi ab ingenioſiſſimo viro * nota eſt, qvaſi ſibi manifeſto contradixerit, jam negans vel fama notum Romanis Alexandrum fuiſſe, jam iterum affirmans parem animis magno Alexandro ducem à populo Romano deſtinatum Papyrium Curſorem. Miror enim viro erudito non fuiſſe obſervatum, qvod verbum *deſtinarat* hoc loco apud Livium idem eſt ac *deſtinaſſet* vel *deſtinaturus fuerat*, ſi nempe Alexandrum Romanis bellum inferre contigiſſet.

M. Annæus Lucanus libro X. Pharſal. Alexandri ſepulchrum Alexandriæ à Cæſare viſum referens, in immenſam Felicis illius ut vocat prædonis ambitionem prolixe invehitur. Conditorium & corpus Alexandri ab Auguſto qvoqve ſubjectum oculis narrat Svetonius in Auguſto c. 18.

Lyn-

* P. Bælius in Lexico V. *Macedoine* nota O. *on ne peut diſculper Tite Live, ſa diſtraction, ſon peu d'attention, ſa contradiction en un mot, ſautent aux yeux.*

Lynceus Samius in ſuis ἀπομνημονεύμασι de Alexandri dictis & factis ſcripſiſſe colligitur ex Athenæi X. p. 434.

Manecbmus ſive *Menecbmus Sicyonius*, ſub Alexandri ſucceſſoribus clarus Hiſtoricus ſcripſit Suida teſte hiſtoriam Alexandri Macedonis.

Marſyas Pellæus Alexandri σύντροφος & Antigoni Regis qvi poſt Alexandrum regnavit frater, ſcripſit μακεδονικῶν ſive rerum Macedonicarum libros X. à Carano usq; ad Alexandri in Syriam ingreſſum: & librum de educatione Alexandri, Ἀλεξάνδρου ἀγωγήν. Vide Suidam, & Voſſium lib. 1. de Hiſt. græcis c. 10.

Megaſthenis libri Indicorum huc qvoqve pertinent qvorum *tertium* Clemens 1. Strom. p. 305. *quartum* Joſephus laudat X. Antiq. 11. p. 350. 1. contra Apion p. 1045. Inter alia oſtendere voluit eo loco Megaſthenes majora fuiſſe Alexandri qvam Herculis geſta. Multa fabulatum eſſe affirmat Strabo l. 2. p. 70. Laudat præter Plinium aliosqve Voſſio jam notatos. Ælianus de animal. VIII. 7. XVI. 41. & XVII 39. Phlegon in extremo libri de mirabilibus. Sed inter fragmenta à Scaligero ad calcem operis de emendatione temporum illuſtrata, nullum eſt Megaſthenis, uti idem Vir doctus memoria lapſus affirmat. De Metaſthene Annii convenit inter eruditos, omnia ejus, etiam ad nomen ipſum usqve, eſſe commentitia.

Μονόβιβλον ὁ εἰς τ̀ Ἀλεξάνδρου βίον ἐπιγράψαι οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Niceph. X. 36. Hiſt. Eccleſ. ubi & oraculum Pythium, qvo Diis Alexander adſcribitur. Hauſit hæc Nicephorus è Socrate, apud qvem III. 23. legitur τὸ μονόβιβλον ὁ Ἀδρίας εἰς τ̀ Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψεν. Valeſius in verſione pro Ἀδρίας habet *Arrianus*, verum is non ſcripſit μονόβιβλον, ſed libros ſeptem de Alexandro, neqve Alexandrum retulit inter Deos, qvod libro illo factum eſſe tota Socratis oratio innuit Joh. Langus ad Niceph. legit. Ἀδριανός. H. Valeſius vir eruditiſſimus ad Socratem putat reſpici ψευδιμάντει Luciani, qvi Ἀλέξανδρος inſcribitur. Verum & alius eſt iſte Alexander, & tantum abeſt ut hunc inter Deos referat Lucianus, ut pro impoſtore aperte traducat. Præterea nimis longe abit à Luciani nomine illud ὁ Ἀδρίας, pro qvo Florentinus codex Valeſio teſte habet Ἀνδρίας. Forte per compendium ſcriptum erat Ἀλνδρεῖς pro Ἀλεξανδρεῖς unde factum illud Ανδρίας ac demum Ἀδρίας. In Hiſt. tripartita VII. 2. hic locus plane omittitur.

Nearchus aurea corona ab Alexandro donatus ἐπὶ τῷ περίπλῳ τῷ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς κατὰ τὴν μεγάλην θάλασσαν teſte Arriano VII. p. 149. ἡγεμὼν vocatur à Plutarcho in Alex. p. 702. 706. Navarchus ὁ Ἀλεξάνδρου ναυτικοῦ, οὐκ ἀγύμναστος τῆς θαλαττίου τάξεως in opido Patala prope Indum fluvium ſepultus : Philoſtr. III. 15. de vita Apollonii. Periplum ejus ſive deſcriptionem navigationis, qva Plinius etiam uſus eſt & Strabo, Arrianus magnam partem in Indica ſua transſcripſit, ex qvibus excerptam ſeparatim Græce & Latine cum variis lect. codicis Bodlejani edidit præſtantiſſimus vir Joh. Hudſonus Tomo 1. Geographorum minorum, Oxon. 1698. 8. Incertum eſt, num peculiari opere & à periplo illo diverſo res Alexandri tradiderit, etſi Svidas ei tribuit συγγραφὴν ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου. Plurima mentitos qvi de India ſcripſerunt Strabo notat lib. 2. p. 70. in qvibus primas malæ fidei partes tribuit Daimacho & Megaſtheni, ſecundas Oneſicrito ac Nearcho.

Neſtor Larandenſis è Lycia, ſub Imp. Severo clarus Suidæqve laudatus ſcripſit Ἀλεξανδρειάδα ſive poema Heroicum de Alexandro, cujus librum 1. allegat Stephanus Byz. in ὑστάσπαι.

Nicanor qvi res geſtas Alexandri Macedonis ſcripſiſſe traditur à Varrone apud Lactantium lib. 1. c. 6. & inde apud Sabellicum Enneadis ſecundæ libro tertio, aliosq;, Reineſio videtur idem cum Seleuco Nicatore, ſive Macedonum dialecto Nicanore, nominatiſſimo inter duces Alexandri, cui Spitamenis filiam teſte Arriano Rex junxit. Sed hic ſi res Alexandri ſcripſiſſet, non omiſſuri eum fuerant nominare Arrianus, Plutarchus & alii. Fuit & Sævius Nicanor, cujus commentarios ſuo jam tempore deperditos teſtatus eſt Svetonius c. 5. de Grammaticis. Mentio qvoqve Nicanoris cujusdam (Stagiritæ, Diodor. Sic. XVIII. p. 592. ubi Epiſtola Alexandri per hunc Nicanorem ad Græcos exſules miſſa: & Harpocrat. in Νικάνωρ) in teſtamento Ariſtotelis apud Laertium V. 15. Idem forte de qvo Rhetor. ad Alex. c. 1. Alius cujus cædem memorat II. Rhetor. c. 23. Nicanor Parmenionis F. præfectus ſcutatorum, cujus ſubitæ mortis mentio apud Curtium VI. 6. qvi alium Nicanorem, Indorum telis obrutum memorat VIII 13. Nicanor Caſſandri frater, juſſu Olympiadis interfectus. Diodor. Sic. XVIII. p. 660. Nicanor Balacri filius. Harpocrat. in Νικάν. Nicanor Balacri pater & Arrian lib. 2. Nicanor Navarchus Antigoni, illaudatus Po-

lyæno

lyæno,& Caſſandri dolo interremptus. Diodor. Sic. XVIII. p.647. Nicanor, dux Demetrii Soteris, victus à Juda Maccabæo, 1. Mac. cab.7. & lib.2. c.8.&c. Nicanor Cypriarches. 2. Maccab.XII.2. Etiam Nicanorem qvendam Cyprium, qvi de Diis ſcripſit, citat præter Arnobium Clemens in protreptico. Sed & Nicanor Samius ſecundo de fluminibus allegatur à Plutarcho in lib. ejusdem argumenti. Prætereo Grammaticum Nicanorem Varrone juniorem, ſive Alexandrinum ſive Hierapolitem Phrygem, de qvo dixi lib.2. c.5. Tum Leandrum Nicanorem Cyrenæum, cujus μετονομασίαι Harpocrationi laudatæ in ἄκη & Stephano Byz. in ὕδη & πάρος. Athenæo VII. p.297. & Schol. Apollonii IV.21. Pro Nicanore Medico apud Hofmannum in lexico, vel apud ſcriptorem ex qvo hoc hauſit, Nicandri nomen reponendum exiſtimo. Fuit & Nicanor qvidam ex primis ſeptem Eccleſiæ diaconis teſte Luca Act. VI.5. de hoc Martyrologia ad 10. Januar. & Menologia 5. Cal. Aug. Celebratur & alius Martyr Nicanor in Ægypto paſſus ſub Maximino. Sed inſtitutum noſtrum perſeqvamur.

Nicobules nomine olim ſcripta ferebantur de Alexandro, de qvibus dubitatum docet Athenæus X. p.434. Νικοβούλη ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα. In Plinii codicibus appellatur *Nicobulus*, & Harduino videtur Alexandri expeditionum comes fuiſſe cum Oneſicrito & Nearcho, vel cum Diogneto ac Bætone itinerum dimenſor.

Nymphis Heracleotes libros XXIV. ſcripſit teſte Svida, de Alexandro ejusq; regni partiariis & ſucceſſoribus usqve ad tertium Ptolemæum.

Olympiadum deſcriptio à Joſ. Scaligero Græce cum Euſebio edita, & ab ipſo ut videtur è Græcis ſcriptoribus collecta, Alexandri etiam res ſuo loco non negligit.

Olympiodorus qvo Plinius Hiſt. naturali uſus eſt, videtur Harduino Alexandri M. res geſtas ſcripſiſſe, & cum Nearcho & Oneſicrito expeditionum ejus comes fuiſſe.

Oneſicritus (apud Lucianum de ſcribenda hiſt. T.1. p.630. Plutarchum Alex. p.668. & Palladium de Bragmanibus p.21. & ſeq. Ὀνησίκριτος) Aſtypalæenſis (Ælian. XVI.39. de animal.) ſive Ægineta (Laert. VI.85.) Diogenis Cynici diſcipulus (Plutarch. Alex p.701.) Alexandri Navarchus (id. p.702. præfectus claſſi Macedonicæ Solin. c.53. imo navarchum ſive præfectum claſſis, qvod muneris-

cedæmonium Soſicratem, Mnaſeam (Callimachum, Demoſthenem) ex latina interpretatione, perinde uti Rhetores latini Aqvila & Rutilius Lupus Demoſthenis, Hyperidis, Ariſtotelis & aliorum Græcorum verba latine producunt. Notavit hoc de Fulgentio etiam Voſſius erudito opere de Hiſt. Græcis.

Antigenes allegatur à Plutarcho in Alex. p. *691*. incertum an idem de qvo p. 703. ſeq. & qvem laudat Plinius.

Antiſthenes qvi à Phlegonte laudatur, eſt Rhodius hiſtoricus, ut recte conjiciebat Voſſius, & conſtat ex Polybio Excerpt. Peireſc. p. *69*. Cæterum narratio de Alexandro M. qvæ Volaterrano memoratur, & Græce adhuc ſub Antiſthenis vel Calliſthenis nomine exſtat MS. in qvibusdam Bibliothecis, commentitia videtur viris doctiſſimis. Unde Allatius PſeudAntiſthenem vocat, locum ex ea afferens capite 2. de Engaſtrimytho.

Antoninus Archi-Ep. Florentinus in prima parte ſummæ Hiſtorialis latine compoſitæ fabulas de Alexandro refert non paucas, qvas depromſit è Julio Valerio ſive Æſopo, de qvibus ſuo loco.

Appianus Alexandrinus, præcipue in Syriacis: *quæ quisquis legerit*, inqvit Reineſius, *videbit nugas quas de Alexandro nugatus eſt Suidas.*

Appion Pliſtonices, Alexandrinus Grammaticus inter alia de Alexandri Regis laudibus ſcripſit teſte Gellio VI. 8. Cætera ejus ſcripta retuli infra in capite de Flavio Joſepho.

Archelaus Chorographus τῆς ὑπ' Ἀλεξάνδρου πατηθείσης γῆς. Laert. II. 17. Jubæ & Archelai Regis libros allegat Solinus ubi de rebus Indicis agit c. 52 & Plinius XXXVII. 3. Archelai vel Aſclepiadæ, tum Parmenionis, Poſidippi & aliorum in Alexandrum Epigrammata leguntur lib. IV. Antholog. p. 454. lib. III. p. 347.

Aretinus. Vide infra in Qualchino.

Ariſtobulus Ariſtobuli F. Caſſandreus, Alexandri comes, eo ſuperſtite ſcripſerat de ſingulari certamine Alexandri cum Poro, qvem librum ob incredibilem adulationem in fluvium Hydaſpin Rex projecit teſte Luciano de ſcribenda Hiſtoria, T. 1. p. 610. Sed poſt Regis mortem, (annos jam octoginta qvatuor natus, ut idem Lucianus in Macrobiis auctor eſt) ſcripſit Hiſtoriam, qvam ut fide digniorem præ cæteris ſeqvi ſe affirmat & freqventer laudat Arrianus libris de Alexandro. Laudat & Plutarchus in Alexandro p. 672. 673. 674. 676 691. 706. Strabo, Athenæus &c. vide Voſſium

ſium de Hiſt.Gr.p.55. De Ariſtobulo Judæo dixi infra in Catalogo Peripateticorum.

Ariſtoxenus in ſuis ὑπομνήμασι egit etiam de Alexandro, ut apparet ex Plutarcho Alex. p. *666*. forte etiam in Hiſtoriis qvas Suidas memorat. .De ſcriptis ejus dixi infra capite X.

Ariſtus & Aſclepiades τ̃ τὰ Ἀλεξάνδρου ἀναγραψάντων. Arrian. VII. p.158. Vide qvæ de Ariſto Salaminio Voſſius in Hiſt. Græcis pag. *62*.

Arriani Nicomedienſis libri VII. περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου adhuc ſuperſunt,qvi præ cæteris ſeqvi ſe ait auctores,Ptolemæum Lagi & Ariſtobolum.Laudatur Arrianus Æneæ Gazæo in Theophraſto p. 23. ὅτι Ἀῤῥιανὸς, ἐπὶ τὸ ἀληθέστερον μᾶλλον ἢ μυθωδέστερον συγγράφων, μνήσθη, Exſtant etiam ejuſdem Arriani Indica.

Alius *Arrianus* Poeta,qvi Carmine Heroico Græce Ἀλεξανδρειάδα condidit libris XXIV. & Virgilii Georgica reddidit Græcis verſibus & poemata in Attalum Pergami Regem conſcripſit,Suida teſte.

Aſclepiades. Vide paulo ante *Ariſtus*.

Baton ſive *Beton* ὁ τ̃ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς ſive *itinerum ejus menſor* memoratus Polybio, Plinio VI. 17. & 19. VII. 2. & indice libri VI. & XIII. Solino c. 52. Scripſit σταθμοὺς τ̃ Ἀλεξάνδρου πορείας teſte Athenæo lib. X, p.442. Hi ſunt forte Ἀσιατικοὶ σταθμοὶ Straboni laudati. De Bitone qvi junior fuit & ad Regem Attalum ſcripſit, dixi infra inter ſcriptores rei militaris.

Βάῤῥων ἱστορικὸς (*Varro*) ἐπιτομὴν τ̃ κατ' Ἀλέξανδρον τ̃ Μακεδόνα. Suid.

Petrus Bizarrus Sentinas,ſcriptor recens, in Perſica Hiſtoria latine edita & XII. libris perſeqvente res Perſarum ab Aſſyriorum usqve imperio ad Annum Chriſti 1581.

Callinicus Sutorius Syrus ſive Arabs Sophiſta τ̃ κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἱστοριῶν libros X. ſcripſerat Suida teſte. At Freinshemius Calinium Syrum ſcriptoribus de Alexandro accenſet, allegatqve Plutarchum in Ariſtide. Sed eſt hæc allegatio ad baliſtam,ut ait Reineſius. Nam à Plutarcho nusqvam nominatur. At Suida obiter inſpecto Callinicum de rebus geſtis Alexandri ſcripſiſſe affirmant Volaterranus,Carolus Stephanus in Elucidario & alii. Sed Alexandrinarum rerum, ſive civitatis Alexandriæ Hiſtoriam ſcripſerat hic Callinicus, qvam reſpicit & Hieron. præfat. in Danielem, ut Voſſio probe animadverſum. Sed male idem Voſſius

 in

inemendato Suidæ codice deceptus ait Callinicū hunc ſcripſſe ad Medicum Galenum. Nam ad Imp. Galienum miſit προσφωνητικὸν, vide Jonſium p. 284. & Valeſium ad Ammiani XXIII. 3.

Calliſthenes Olynthius propter condiſcipulatū ſub Ariſtotele, cujus conſobrinus fuit, Alexandro primum percharus, & ab ipſo Rege ad prodenda memoriæ acta ejus accitus teſte Juſtino XII. 6. deinde propter aſperius ingenium inviſus, & ab eo interfectus, condidit Hiſtoriam Alexandri, qvam præter Strabonem XVII. p. 813. reſpicit Plutarchus Alex. p. 680. 684. 685. Qvæ vero hodie ſub Calliſthenis nomine de Alexandro ſuperſunt MSta Græce in qvibusdam Bibliothecis, ea ex Perſico vertit *Simeon Sethus*, & nomen Calliſthenis (vel Antiſthenis, de qvo ſupra) plane mentiuntur, cum inepta qvædam a contineant commenta, deſtituta omni prorſus utilitate & amœnitate, ut judicat Iſ. Voſſius p. 33. ad Melam. Loca qvædam ex illo ſcriptore Græce produxit Julius Cæſar Bulengerus de Circo c. 13. 30. &c. Meminit & Caſaubonus ad Polyb. Salmaſius ad Solin. idem Caſaubonus Epiſt. ad Joſephum Scaligerum CCCCII. *Exſtat in Bibliotheca* (Regis Galliæ) *Pſeudo Calliſthenis hiſtoria rerum Alexandri. Obſervavi hoc μύθευμα totidem fere verbis in Ebræorum ſermonem verſum à Pſeudo Gorionide. Et ſane cum voluptate quadam contuli, multaque in textu etiam Italico emendavi, præſertim virorum & locorum nomina. Admiror vero impoſturam.* Scaliger ad Caſaub. Epiſtola CXIII. *Pſeudo Calliſthenes, puto idem eſt cum eo libro quem in calce Georgii Syncelli habeo. Eſt opus fabuloſum. Ab eo non potuit accipere Pſeudo Gorionides, ſed à latino quod MStum me aliquando vidiſſe memini, ubi multa quoque ineptiſſima erant.* adde Epiſt. CXV. ad qvem Caſaubonus Epiſt. CCCCXIII. *Pſeudo Calliſthenes non eſt ille ſcriptor quem habes Codici Monachi adnexum, ſed alius haud paulo κομψότερος & qui decenter ἠθικῶς mimum agit. Demiror impoſtores illos, nam ante multa ſæcula prodiiſſe id fragmentum ſatis conſtat. Etſi autem libro quem habes idem μύθευμα continetur, Pſeudo Gorionidem tamen qui non ſemel Calliſthenem laudat, hunc potius qui penes me eſt tranſcripſiſſe καὶ μεταφράσαι non dubito. ſive Græce eum legerit, quod non puto, ſive latine aut Gallice;* De latina verſione hujus ſcripti dixi in *Æſopo Julio Valerio* & Qualinchino: de Germanica in *Joanne Hartliebo Mollero*. De aliis Calliſthenis genuini ſcriptis præter Voſſium in Hiſt. Gr. agit Meurſius in Bibl. Græca & ad Chalcidium p. 33. ſeq.

Cary-

Caryſtium Pergamenum in ἱςορικοῖς ὑπομνήμασι res Alexandri attigiſſe ex Athenæo obſervat Freinshemius.

Cephalion Gergethius antiqvus Straboni, Dionyſio Halic. Diodoro Sic. aliisqve laudatus ſcriptor,& à Svida male ad Adriani tempora relatus,in Erato ſive libro ſexto Muſarum Alexandri res geſtas complexus fuit, teſte Photio Cod. CLXI. p.177. Cæterum adverſus Scaligerum ad Græca Euſebii p.415. Meurſium in Bibl. Græca Voſſiumqve de Hiſt.Gr. qvi plures Cephaliones faciunt, videndus Allatius libro de Patria Homeri cap.1. Mentio hujus Cephalionis apud Syncellum qvoqve in Chronico [illegible]. & 167. ubi ei dicitur ἐπίσημος εἷς οὐχ ὁ τυχών, & p. 192. Κεφαλίων Γεργιθαῖος (leg. Γεργίθιος) συγγραφεὺς πάνυ παλαιός.

Chares allegatur à Gellio V. 2. Plutarcho in Alex. 675. 678. 703. ὁ εἰσαγγελεύς p. 691. Mytilenæus p. 696. ἐν πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν. Athen. XII. p. 514. ἐν ἑβδόμῃ XII. p. 493. ἐν τῇ δεκάτῃ XII. p. 538. & XIII. p. 575. Laudat iterum Plutarchus in Phocione p. 749. & II. de fortuna Alex. p. 341. At in indice Plinii lib. XII. Hiſt. male Characis nomen pro Charetis irrepſit, notante Harduino. Sed ipſe viciſſim de Charace affirmat, qvod de Charonte Lampſaceno apud Svidam legitur.

Charon Lampſacenus de Perſarum qvidem & Græcorum rebus commentatus eſt, ſed ante Alexandrum ſcripſit, ut ex Dionyſii Halic. & Tertulliani teſtimoniis jam notavit præſtantiſſimus Voſſius. At Charon alter Carthaginienſis Alexandrum non præteriiſſe videtur in opere qvod memorat Svidas de Tyrannis ſive Regibus Aſiæ & Europæ. Videtur & Alexandri res geſtas attigiſſe Charon tertius Naucratites, niſi fallit nos idem Svidas, qvi ait eum ſcripſiſſe βασιλεῖς τοὺς ἐκ παλαιοῦ γεγονότας ἐν ἑκάςῳ ἔθνει.

Choerilus de qvo Acro ad Horatii artem v. 357. *Choerilus poeta fuit qui Alexandrum M. ſecutus bella ejusdem deſcripſit: cui Alexander dixiſſe fertur, malle ſe Therſitem Homeri eſſe, quam hujus Achillem. Choerilus Alexandri Poeta depactus eſt cum eo, ut ſi verſum bonum faceret, aureo numiſmate donaretur: ſi malum, colaphis feriretur: perſæpe male dicendo colaphis cæſus eſt.* Vide qvæ Meurſius ad Heſychium illuſtr. p.220.ſeq. & viri docti ad Horat. lib.2 Epiſt.1. v.233.ſeq. & Curtium VIII. 5. 8. De antiqviore Choerilo Tragico, conſules ubi lubebit qvos laudavi lib.2. cap.19.

Chriſtophorus Roſſinus, ſcriptor recens, in Senatu Burdegalenſi præſes, in commentariis omnium ab orbe condito Hiſtoriarum ad Albertum de Gondi, latine editis Lutetiæ A. 1571. tit. *Macedonum origines*, res Alexandri M. accurate, judice Reineſio, perſeqvitur. Sed longum eſſet Hiſtoriæ univerſalis & Chronologiæ ſcriptores recentes univerſos recenſere, Joſ. Scaligerum, Ed. Simſonem, Reinerum Reineccium, Sethum Calviſium, Jac. Uſſerium, Auguſtinum Torniellum, Jac. Salianum, Henr. Spondanum Dionyſ. Petavium, Joh. Cluverum, Matthæum Dreſſerum in millenar. M. Zuer. Boxhornium, [illegible]. Micrælium, Chriſtianum Matthiæ, Ulr. Huberum &c. qvi ſinguli res ac geſta Alexandri pro inſtituto ſuo attigerunt: nec minus ſcriptores Lexicorum Hiſtoricorum, Lud. Morerium, Joh. Jacobum Hofmannum, Petrum Bælium &c.

Clearchus Solenſis, diſcipulus Ariſtotelis in libris vitarum etiam de Dario egit per Alexandrum everſo, ut teſtatur Athenæus XII. p. 539.

Corvinus Celer Clemens Apuleji familiaris eruditiſſimus (ut ait idem lib. 1. floridor.) & ſvaviſſimus poetarum, omnia Alexandri facinora aggreſſus eſt pulcherrimo carmine (latino ut opinor) illuſtrare.

Cleo Siculus, Alexandri adulator, de qvo viri docti ad Curt. VIII. 5. 8.

Clitarchus Dinonis Hiſtorici filius & Alexandri Comes in *primo τῶν περὶ Ἀλέξανδρον* allegatur ab Athenæo IV. p. 148. in *quarto* XII. p. 530. Ingenium ejus probari, fidem infamari tradit Qvintilianus X. 1. Inſt. Or. Plura de Clitarcho Voſſius lib. 1. c. 10. de Hiſt Græcis & Reineſius Epiſt. ad Hofm. 313. Conjecturam vero eorum qvi Curtium Clitarchi hiſtorias potiſſime ſecutum, ac veluti interpretatum latine ſuſpicantur, deſtituit ratio: Neqve dubitat Curtius à Clitarcho nominatim diſſentire IX. 5. 21.

Cornelius Nepos in opere Chronicorum qvo omne ævum tribus explicaverat libris, Alexandri qvoqve geſta perſecutus fuit. Auctor hiſtoriæ Miſcellæ XII. 19. *maximas illas Scythicas gentes, formidatasque cunctis majoribus, Alexandro quoque illi magno ſicut* (Trogus) *Pompejus Corneliusque teſtati ſunt.* Dicitur etiam Nepos tranſtuliſſe Epiſtolam qvæ latine exſtat ſub Alexandri nomine de Indiæ mirabilibus.

Craterus Macedo, Alexandro chariſſimus, in Epiſtola ad matrem Ariſtopatram varia miranda & incredibilia tradidit, qvæ in expeditione Aſiatica obſervaſſet. Teſtis Strabo *XV.* p. 702. Ajunt etiam res geſtas Alexandri ſcripſiſſe, qvo auctore antiqvo, neſcio. Nam qvæ Plutar-

tarchus in Ariſtide p. 354.355. è Cratero Macedone profert, videntur ſunt petita ex ejus opere περὶ ψηφισμάτων, de qvo Mauſſacus ad Harpocrationem in ἀνδρῶν & νυμφαῖον.

Q. Curtius Rufus ſcriptor latinus diſertiſſimus, de qvo in Bibl. latina.

Videntur etiam huic Catalogo inſerendi eſſe *Cyrſilus* ſive *Cerſylus* Pharſalius & *Medius* Lariſſæus, qvi συςρατευκότες Ἀλεξάνδρῳ Alexandri caſtra ſecuti citantur à Strabone XI. p. 530. ubi de Armenia agit.

Demodamantem Seleuci & Antiochi Regum ducem in itineribus Alexandri deſcribendis maxime ſeqvi ſe profitetur Plinius IV. Hiſt. 16. ubi male Demonactis nomen pro Demodamante habent priores editiones: qvod ab Harduino recte emendatum ex indice Plinii & è Solini cap. 49. & pridem monitum Salmaſio ad Solin. p. 985. Stephanus Byz. in Ἀντιοσα notat Demodamantem Mileſium & Philonem (Thebanum qvem inter ſcriptores de rebus geſtis Alexandri laudat Plutarchus Alex. p. 691.) meminiſſe Antiſſæ Indicæ. Athenæo XV. p. 682. Δημοδάμας ὁ Ἁλικαρνασεὺς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσοῦ.

Daimachi qvoqve *Platæenſis* Indica huc ſpectant, de qvibus Voſſius. At hujus Daimachi plagiarium fuiſſe Ephorum Hiſtoricum, idem vir doctus contra Porphyrium apud Euſeb. X. 3. de præparat. p. 464. audacter, negat ex temporum qvam repugnare putat ratione. Neqve tamen adeo diverſo tempore ambo vixerunt, ut Ephorus Daimachi ſcripta legere & expilare non potuerit. Vide Bælii Lexicon in Ephoro, nota C. Apud Laertium in Thalete libro 1. ſect. 30. pro Δαίδακος πλατωνικὸς non dubito legendum cum Iſ. Caſaubono Δαίμαχος πλαταϊκὸς, etſi hoc non probatur Meurſio in Bibl. Græca.

Dexippus Herennius Athenienſis Sæculo poſt Chriſtum natum tertio clarus, non modo in χρονικῇ ἱςορίᾳ geſta Macedonum Regum à Carano ad mortem usqve Alexandri attigit, ex qvibus fragmentum legitur apud Cedrenum, atqve inde à Scaligero deſcriptum lib. 1. Chron. Euſebii. Sed & τὰ μετ' Ἀλέξανδρον compoſuit libris IV. teſte Photio cod. LXXXII.

Dicæarchus de Alexandro egiſſe videtur in libris de vita Græcorum, de qvo opere ut de aliis ejus ſcriptis infra cap XI.

Dio Pruſæus, cognomento *Chryſoſtomus*, in diſſertationibus ſuis, qvæ exſtant, varia de Alexandro jucunde & eleganter refert, ut in illis de regno Alexandri congreſſum cum Diogene, tum fabulam Lybicam

Ephemerides Alexandri ſcripſerunt *Æſchrion Mitilenæus*, ut colligo è Tzetze Chiliad. V. III. hiſt. 196. is ipſe qvem Alexandri comitem fuiſſe Suidas affirmat. Præterea *Diodotus Erythræus*, *Eumenes Samius* & *Strattis Olynthius*, de qvibus ſuo loco.

Ephippus Olynthius περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς καὶ ταφῆς Athen. III. p. 120. IV. p. 146. & X. p. 434. & XII. p. 537.

Eratoſthenes Cyrenæus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 665. 683 Arriano lib. 5. de Alexandro p. 102. & 103. ubi ab eo diſſentit, & p. 104. Μεγασθένης τε καὶ Ἐρατοσθένης δοκίμω ἄνδρε.

Eumenes Cardianus è Cardia Thraciæ Cherſoneſi opido, inter duces Alexandri celebris (de qvo Nepos & Plutarchus) ſcripſit Ephemerides Alexandri, è qvibus nonnulla producit Ælianus III. 23. Var. Confer Paulum Leopardum lib. II. Miſcell. c. 12. Athenæus qvoque X. p. 434. Ephemerides Alexandri ab Eumene Cardiano & Diodoto Erythræo ſcriptas eſſe teſtarur, Confer qvæ ſupra p. 205.

Ingenioſiſſimus & elegantiſſimus ſcriptor recens Gallus *Euremonius* (Charles de Saint Denis Seigneur de Saint Evremond) nonageoario major in Anglia denatus IX. Sept. A. 1703. binas diſſertationes dignas lectu de Alexandro lingua patria compoſuit, qvarum altera Cæſarem cum Alexandro confert, (Tomo 1. Opp. p. 191. edit Amſt. 1706. 12.) altera continet cenſuram tragœdiæ *Racini* civis ſui, qva Alexandrum Poro inferiorem fecit & magno illo qvem in hiſtoria ubiqve habet atqve impeterrito animo exuit, Porumqve velut Gallici ingenii non Indorum principem introduxit. T. 2. Opp. p. 300.

Chriſtianus Fridericus Franckenſteinus, qvi Lipſienſem Academiam eruditione ſua ante hos triginta annos ornabat, edidit A. 1674. exercitationem de Alexandro virtutibus & vitiis magno, qva deſcriptionem Alexandri apud Q. Curtium X. 5. illuſtravit.

Paganius Gaudentius, Rhætus, * Eloqventiæ in Academia Piſana profeſſor A. 1649. denatus, Hetruſco idiomate Alexandri M. geſta celebraſſe dicitur, Piſis 1645. fol. qvod opus haud vidi.

* Ipſe hoc in ſe fecerat Epigramma:

Rhætia me genuit, docuitque Italia, Roma
Detinuit, nunc audit Hetruria cuncta docentem.

Sed hæredes vocabulum nimis ambitioſum *cuncta* mutarunt in *culta*.

Philippi Gualteri, *de Guaſtellione*, Inſulenſis, Epiſcopi circa A.C. 1174 Magalonenſis, *Alexandreis*, ſive de rebus geſtis Alexandri carmen Heroicum latinum libris decem conſtans, & inſcriptum R.D. Gvi-liermo, antea Senonenſi Epiſc. tum Archi Ep. Rhemenſi, prodiit Argentinæ A. 1513. atq; inde alibi, ut dixi in Bibliotheca latina. Hunc Gualterum, Virgilio & Lucano exſulare juſſis, ſua ætate per ſcholas receptum conqveſtus eſt Henricus Gandavenſis: Alanus vero in Anticlaudiano perſtrinxit his verſibus:

Mævius in cœlis audens os ponere mutum,
Geſta ducis Macetum tenebroſi carminis umbra
Pingere dum tentat - - - -

Non contemendus tamen pro illa ætate Poeta videri poteſt, qvi in plerisqve Q. Curtii hiſtoriam expreſſit: Nam Curtium è Gvaltero hauſiſſe ſua abſurdum eſt, & ne alia jam afferam, à Joh. Sarisberienſi, qvi ante Galterum ſcripſit, Curtius nominetenus allegatur.

Harpocration à Radero inter ſcriptores de Alexandro relatus eſt propter pauca illa qvæ de variis hujus nominis in Lexico ſuo habet V. Ἀλέξανδρος.

Joh. Hartlieb Moller, Monacenſis Bojus, Medicinæ Doctor, juſſu Ducis Bavraiæ Alberti, hiſtoriam Julii Valerii de Alexandro M. è latina lingua in Germanicam convertit. Auguſtæ Vindel. A. 1478. Vide Lambecium lib. 2. de Bibl. Vindobonenſi p. 949.

Hecateus Abderita Alexandri Comes & συντροφος Hiſtorias ſcripſit Flavio Joſepho laudatas, in qvibus Alexandri res qvoqve videtur attigiſſe. Aliusne ab hoc *Hecatæus*, qvem *Eretrienſem* vocat Plutarchus. laudatqve in Alexandro p. 691.

Hegeſander Delphus in libris ὑπομνημάτων multa ad Alexandrum pertinentia tradidiſſe à Freinshemio obſervatur ex iis qvæ ex hoc ſcriptore profert Athenæus.

Hegeſias Magneſius de rebus Alexandri ſcripſiſſe colligitur ex ejus fragmentis apud Dionyſium Halic. de nominum compoſit. & Agatarchidem lib. V. de mari rubro apud Photium cod. CCL. ubi inepta ejus dictio reprehenditur. Eundem ridet Plutarchus in Alex. p. 665. qvia ſcripſerat Dianam templo ſuo Epheſi conflagranti opem ferre non potuiſſe, qvoniam adfuiſſet Olmpiadi eo-

dem

dem tempore parienti Alexandrum. Hoc uſqve adeo frigidum eſſe affirmat Plutarchus, ut incendium illud potuiſſet exſtinguere.

Helymon poeta ineptus, qvem interpres Ovidii in Ibin & ex eo Gyraldus dial. 3. de Poetis ait ab Alexandro in cavea mori coactum, qvod minus luculenter res ipſius geſtas ſcriptis prodidiſſet. Sed ignotus antiqvis ille Helymon. Itaqve alii ad Calliſthenem rectius hæc Ovidii referunt v. 521.

Incluſusque necem cavea patiaris, ut ille
Non profecturæ conditor hiſtoriæ.

Heraclides allegatur à Plutarcho in Alex. p. *669*. incertum an Cumanus qvi Perſica ſcripſit, an Porticus, ut Reineſio viſum, an alius. Nam Freinshemio qvidem cave aſſentiaris, qvi Heraclidem à Laertio citatum putat ſcripſiſſe de ſucceſſionibus Regum, cum Sotionem de ſucceſſione Philoſophorum in compendium miſerit.

Hermippus allegatur à Plutarcho in Alex. p. *695*.

Hieronymus Cardianus τὰ ὑπ' Ἀλεξάνδρου πραχθέντα ſcripſit. Ita enim apud Suidam legendum. Scripſit & de rebus geſtis ἐπιγόνων & διαδόχων Alexandri. Vide Voſſium lib. 1. c. 11. de Hiſt Græcis.

Wolfgangus Hildebrand Germanus patria lingua collectam à ſe ex variis monumentis Alexandri hiſtoriam edidit Erfurti A. 1618. 4.

Hiſtoria Miſcella de Alexandro M. agit lib. XII. c. 19.

Johannes Antiochenus in Chronico è qvo fragmentum de Alexandro legitur in excerptis Peireſcianis ab H. Valeſio editis atq; illuſtratis p. 786. Diverſus hic Johannes Antiochenus à *Jo. Balela*, cujus Chronographiæ libro octavo agitur de Alexandro.

Joannes Monachus cujus narrationi de Alexandro M. multum tribuit Cœlius Rhodiginus, eamqve perſæpe laudat, III. 5. XVIII. 18. XXII. 20. XXIII. 4. Latine è *Joh. Zonaræ* Chronico excerpta ſubjungitur editioni Diodori Siculi Baſileenſi, qvæ prodiit A. 1545. interprete Angelo Coſpo Bononienſi.

Joſephus Gorionides. Vide ſupra in Calliſthene. *Flavius* qvoqve *Joſephus* huc ſpectat propter ea qvæ de Alexandro M. ſcribit XI. 2. Antiqv. & II. 21. de Bello Iud.

Iſter (Callimachius ut exiſtimo, patria Paphius) laudatur à Plutarcho in Alexandro p. *691*. inter eos qvi res geſtas hujus Regis tradiderunt.

Julianus ὁ παραβάτης in hoc Catalogo à viris doctis ponitur propter pauca illa qvæ de Alexandro tangit in Cæſaribus.

Julius Valerius qvibusdam vocatur latinus interpres fabuloſæ de Alexandro hiſtoriæ, qvem alii Æſopum vocant. Vide ſupra in Calliſthene. Barthium II. 10. & V. 14. Adverſar.

Juſtinus Trogi Pompeji Epitomator notiſſimus, res Philippi & Alexandri, ſucceſſorumqve ejus indiligenter, etſi ſtrictim, aliqvot libris perſeqvitur. Philippum patrem cum Alexandro confert libro IX. c. 8.

Wolfgangus Lazius Ferdinandi I. Imp. Hiſtoriographus A. 1565. die 19. Junii denatus, in commentariis rerum Græcarum libro 1. p. 22. ſeq. aliqvot numos Alexandri imagine inſignes exhibet & illuſtrat.

Leo Byzantius Alexandri temporib⁹ clarus ſcripſit inter alia, Suida teſte, *τὰ κατὰ Φίλιππον καὶ τὸ Βυζάντιον, βιβλίοις ζ'.* & *τά κατ' Ἀλέξανδρον.*

In T. *Livii* Romanæ Hiſtoriæ principio Decad I. libro IX. elegans diſqviſitio occurrit de Alexandro M. utrum ille, ſi Romanos aggreſſus fuiſſet, æqve ut à tot aliis gentibus victor fuiſſet rediturus. Neq; abſurde hoc videtur negare, qvanqvam non dubito Alexandrū, ſi ita ut Hannibal ante Romæ portas terrorem armorum ſuorum proferre potuiſſet, victoria rectius utiqve uſurum fuiſſe. In tranſcurſu autem abſolvendus Livius ab impacta ipſi ab ingenioſiſſimo viro * nota eſt, qvaſi ſibi manifeſto contradixerit, jam negans vel fama notum Romanis Alexandrum fuiſſe, jam iterum affirmans parem animis magno Alexandro ducem à populo Romano deſtinatum Papyrium Curſorem. Miror enim viro erudito non fuiſſe obſervatum, qvod verbum *deſtinarat* hoc loco apud Livium idem eſt ac *deſtinaſſet* vel *deſtinaturus fuerat*, ſi nempe Alexandrum Romanis bellum inferre contigiſſet.

M. Annæus Lucanus libro X. Pharſal. Alexandri ſepulchrum Alexandriæ à Cæſare viſum referens, in immenſam felicis illius ut vocat prædonis ambitionem prolixe invehitur. Conditorium & corpus Alexandri ab Auguſto qvoqve ſubjectum oculis narrat Svetonius in Auguſto c. 18.

Lyn-

* P. Bælius in Lexico V. *Macedoine* nota O. *on ne peut diſculper Tite Live, ſa diſtraction, ſon peu d'attention, ſa contradiction en un mot, ſautent aux yeux.*

Lynceus Samius in ſuis ἀπομνημονεύμασι de Alexandri dictis & factis ſcripſiſſe colligitur ex Athenæi X. p. 434.

Manechmus ſive *Menechmus Sicyonius*, ſub Alexandri ſucceſſoribus clarus Hiſtoricus ſcripſit Suida teſte hiſtoriam Alexandri Macedonis.

Marſyas Pellæus Alexandri σύντροφος & Antigoni Regis qvi poſt Alexandrum regnavit frater, ſcripſit μακεδονικῶν ſive rerum Macedonicarum libros X. à Carano usq; ad Alexandri in Syriam ingreſſum: & librum de educatione Alexandri, Ἀλεξάνδρου ἀγωγήν. Vide Suidam, & Voſſium lib. 1. de Hiſt. græcis c. 10.

Megaſthenis libri Indicorum huc qvoqve pertinent qvorum *tertium* Clemens 1. Strom. p. 305. *quartum* Joſephus laudat X. Antiq. 11. p. 350. 1. contra Apion p. 1045. Inter alia oſtendere voluit eo loco Megaſthenes majora fuiſſe Alexandri qvam Herculis geſta. Multa fabulatum eſſe affirmat Strabo l. 2. p. 70. Laudat præter Plinium aliosqve Voſſio jam notatos Ælianus de animal. VIII. 7. XVI. 41. & XVII 39. Phlegon in extremo libri de mirabilibus. Sed inter fragmenta à Scaligero ad calcem operis de emendatione temporum illuſtrata, nullum eſt Megaſthenis, uti idem Vir doctus memoria lapſus affirmat. De Metaſthene Annii convenit inter eruditos, omnia ejus, etiam ad nomen ipſum usqve, eſſe commentitia.

Μονόβιβλον ὃ εἰς τὸν Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Niceph. X. 36. Hiſt. Eccleſ. ubi & oraculum Pythium, qvo Diis Alexander adſcribitur. Hauſit hæc Nicephorus è Socrate, apud qvem III. 23. legitur τὸ μονόβιβλον ὃ Ἀδρίας εἰς τὸν Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψεν. Valeſius in verſione pro Ἀδρίας habet *Arrianus*, verum is non ſcripſit μονόβιβλον, ſed libros ſeptem de Alexandro, neqve Alexandrum retulit inter Deos, qvod libro illo factum eſſe tota Socratis oratio innuit Joh. Langus ad Niceph. legit. Ἀδριανός. H. Valeſius vir eruditiſſimus ad Socratem putat reſpici ψευδόμαντιν Luciani, qvi Ἀλέξανδρος inſcribitur. Verum & alius eſt iſte Alexander, & tantum abeſt ut hunc inter Deos referat Lucianus, ut pro impoſtore aperte traducat. Præterea nimis longe abit à Luciani nomine illud ὁ Ἀδρίας, pro qvo Florentinus codex Valeſio teſte habet Ἀνδρίας. Forte per compendium ſcriptum erat Ἀλνδρεῖς pro Ἀλεξανδρεῖς unde factum illud Ἀνδρίας ac demum Ἀδρίας. In Hiſt. tripartitia VII. 2. hic locus plane omittitur.

Nearchus aurea corona ab Alexandro donatus ἐπὶ τῷ περίπλῳ τῷ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς κατὰ τὴν μεγάλην θάλασσαν teſte Arriano VII. p. 149. ἡγεμὼν vocatur à Plutarcho in Alex. p. 702. 706. Navarchus τοῦ Ἀλεξάνδρου ναυτικοῦ, ἐπὶ ἀγύμνασος τῆς θαλαττίου τάξεως in opido Patala prope Indum fluvium ſepultus: Philoſtr. III. 15. de vita Apollonii. Periplum ejus ſive deſcriptionem navigationis, qva Plinius etiam uſus eſt & Strabo, Arrianus magnam partem in Indica ſua transſcripſit, ex qvibus excerptam ſeparatim Græce & Latine cum variis lect. codicis Bodlejani edidit præſtantiſſimus vir Joh. Hudſonus Tomo 1. Geographorum minorum, Oxon. 1698. 8. Incertum eſt, num peculiari opere & à periplo illo diverſo res Alexandri tradiderit, etſi Svidas ei tribuit συγγραφὴν ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου. Plurima mentitos qvi de India ſcripſerunt Strabo notat lib. 2. p. 70. in qvibus primas malæ fidei partes tribuit Daimacho & Megaſtheni, ſecundas Oneſicrito ac Nearcho.

Neſtor Larandenſis è Lycia, ſub Imp. Severo clarus Suidæqve laudatus ſcripſit Ἀλεξανδρειάδα ſive poema Heroicum de Alexandro, cujus librum 1. allegat Stephanus Byz. in υςιάσπαι.

Nicanor qvi res geſtas Alexandri Macedonis ſcripſiſſe traditur à Varrone apud Lactantium lib. 1. c. 6. & inde apud Sabellicum Enneadis ſecundæ libro tertio, aliosq;, Reineſio videtur idem cum Seleuco Nicatore, ſive Macedonum dialecto Nicanore, nominatiſſimo inter duces Alexandri, cui Spitamenis filiam teſte Arriano Rex junxit. Sed hic ſi res Alexandri ſcripſiſſet, non omiſſuri eum fuerant nominare Arrianus, Plutarchus & alii. Fuit & Sævius Nicanor, cujus commentarios ſuo jam tempore deperditos teſtatus eſt Svetonius c. 5. de Grammaticis. Mentio qvoqve Nicanoris cujusdam (Stagiritæ, Diodor. Sic. XVIII. p. 592. ubi Epiſtola Alexandri per hunc Nicanorem ad Græcos exſules miſſa: & Harpocrat. in Νικάνωρ) in teſtamento Ariſtotelis apud Laertium V. 15. Idem forte de qvo Rhetor. ad Alex. c. 1. Alius cujus cædem memorat II. Rhetor. c. 23. Nicanor Parmenionis F. præfectus ſcutatorum, cujus ſubitæ mortis mentio apud Curtium VI. 6. qvi alium Nicanorem, Indorum telis obrutum memorat VIII. 13. Nicanor Caſſandri frater, juſſu Olympiadis interfectus. Diodor. Sic. XVIII. p. 660. Nicanor Balacri filius. Harpocrat. in Νικάν. Nicanor Balacri pater & Arrian. lib. 2. Nicanor Navarchus Antigoni, illaudatus Polyæno

lyæno,& Caſſandri dolo interremptus. Diodor. Sic. XVIII. p. 647. Nicanor, dux Demetrii Soteris, victus à Juda Maccabæo, 1. Mac. cab. 7. & lib. 2. c. 8. &c. Nicanor Cypriarches. 2. Maccab. XII. 2. Etiam Nicanorem qvendam Cyprium, qvi de Diis ſcripſit, citat præter Arnobium Clemens in protreptico. Sed & Nicanor Samius ſecundo de fluminibus allegatur à Plutarcho in lib. ejusdem argumenti. Prætereo Grammaticum Nicanorem Varrone juniorem, ſive Alexandrinum ſive Hierapolitem Phrygem, de qvo dixi lib. 2. c. 5. Tum Leandrum Nicanorem Cyrenæum, cujus μετονομασίαι Harpocrationi laudatæ in ἄκη & Stephano Byz. in ὕδη & πάρος. Athenæo VII. p. 297. & Schol. Apollonii IV. 21. Pro Nicanore Medico apud Hofmannum in lexico, vel apud ſcriptorem ex qvo hoc hauſit, Nicandri nomen reponendum exiſtimo. Fuit & Nicanor qvidam ex primis ſeptem Eccleſiæ diaconis teſte Luca Act. VI. 5. de hoc Martyrologia ad 10. Januar. & Menologia 5. Cal. Aug. Celebratur & alius Martyr Nicanor in Ægypto paſſus ſub Maximino. Sed inſtitutum noſtrum perſeqvamur.

Nicobules nomine olim ſcripta ferebantur de Alexandro, de qvibus dubitatum docet Athenæus X. p. 434. Νικοβούλη ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα. In Plinii codicibus appellatur *Nicobulus*, & Harduino videtur Alexandri expeditionum comes fuiſſe cum Oneſicrito & Nearcho, vel cum Diogneto ac Bætone itinerum dimenſor.

Nymphis Heracleotes libros XXIV. ſcripſit teſte Svida, de Alexandro ejusq; regni partiariis & ſucceſſoribus usqve ad tertium Ptolemæum.

Olympiadum deſcriptio à Joſ. Scaligero Græce cum Euſebio edita, & ab ipſo ut videtur è Græcis ſcriptoribus collecta, Alexandri etiam res ſuo loco non negligit.

Olympiodorus qvo Plinius Hiſt. naturali uſus eſt, videtur Harduino Alexandri M. res geſtas ſcripſiſſe, & cum Nearcho & Oneſicrito expeditionum ejus comes fuiſſe.

Oneſicritus (apud Lucianum de ſcribenda hiſt. T. 1. p. 630. Plutarchum Alex. p. 668. & Palladium de Bragmanibus p. 21. & ſeq. Ὀνησικρίτης) Aſtypalæenſis (Ælian. XVI. 39. de animal.) ſive Ægineta (Laert. VI. 85.) Diogenis Cynici diſcipulus (Plutarch. Alex p. 701.) Alexandri Navarchus (id. p. 702. præfectus claſſi Macedonicæ Solin. c. 53. imo navarchum ſive præfectum claſſis, qvod muneris-

neris Nearchus geſſit, ſe mentitus, cum tantum unius navis regiæ gubernator fuerit: Arrian. VI. p. 124. κυβερνήτης τῆς νεὼς τῆς βασιλικῆς Arrian. VII. p. 149.) Calanum Indorum Philoſophum ad Alexandrum adduxit, qvem ſeſe comburentem videns in ignem ipſe qvoqve inſiliit (ſi vera tradit Lucianus de morte Peregrini T. 2. p. 576. Strabo enim, Plutarchus & Arrianus mortem Calani narrantes de Oneſicriti tacent) Scripſit, Xenophontem imitatus, Ἀλεξάνδρου ἐγκώμιον & πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη. Laert. VI. 85. τὰ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Lucian. Macrobiis T. 2. p. 470. ξυγγραφὴν ἥντινα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ξυνέγραφε Arrian. VI. p. 124. Laudat Plutarchus in Alexandro p. 668. 672. 699. & 691. ubi qvartum librum Lyſimacho jam Regi prælegiſſe traditur: qvod ſi verum eſt, fabulis illud de communi cum Calano morte fuerit haud dubie adſcribendum. Multas hiſtoriis ſuis immiſcuiſſe fabulas conſtat ex his Strabonis XV. p. 698. Ὀνησίκριτος ὃν οὐκ Ἀλεξάνδρου μᾶλλον ἢ τῶν παραδόξων ἀρχικυβερνήτην προσείποι τις ἄν. Πάντες μὲν γὰρ οἱ περὶ Ἀλέξανδρον τὸ θαυμαστὸν ἀντὶ τἀληθοῦς ἀποδέχονται μᾶλλον, ὑπερβάλλεσθαι δ' ἂν δοκεῖ τούτους ἐκεῖνος τῇ τερατολογίᾳ. Utitur Oneſicrito etiam Plinius libro II. IV. VII. &c.

Orthagoras cum Oneſicrito de rebus Indicis allegatur ab Æliano XVII. 6. de animal. qvi Orthagoram iterum laudat XVI. 35. ἐν τοῖς Ἰνδοῖς λόγοις. Hinc cum Oneſicrito eum navigaſſe, atqve adeo expeditionem Alexandri auſpiciis ſuſceptam deſcripſiſſe colligit Freinshemius. Confirmat ejus conjecturam Photius Cod. CXL. p. 534. è Philoſtrati III. 15. vitæ Apollon. Orthagoræ narrationes de mari rubro, ſtatim poſt Nearchum commemorans. Alius Orthagoras Sicyoniorum Tyrannus. Ariſtot. V. 12. politic. Alius item Orthagoras Thebanus Muſicus, cujus meminit Plato in Protagora. Alius deniqve Orthagoras vates Corinthius de qvo Plutarchus in Timoleonte p 237.

Parmenionis Epiſtola ad Alexandrum Athen. XIII. p. 607. Epigramma in Alex. ſub Parmenionis nomine legitur in Anthologia lib. III. p. 347. Prætereo alias ad Alexandrum aliorum Epiſtolas memoratas ſupra lib. 2. c. 10.

Patroclem qvi de rebus Indicis ſcripſit & propter dignitatem (nam ſub Seleuco Nicatore Indicum mare claſſe luſtravit ac præfectus illarum regionum fuit) & qvod Geographiæ fuerit peritus, fide cum pri-

primis dignum ait Strabo II. p. 68. & 69. ex eo refert comites expeditionis Alexandri obiter tantum ſingula cognoviſſe, *αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἀκριβῶσαι ἀναγραψάντων τὴν ὅλην χώραν τῶν ἐμπειροτάτων αὐτῷ, τὴν δὲ ἀναγραφὴν αὐτῷ δοθῆναί φησιν ὕστερον ὑπὸ Ξενοκλέους τοῦ Γαζοφύλακος.* *Alexandrum vero ipſum accurate omnia rimatum, cum ei regionum deſcriptiones à peritiſſimis traderentur, atq; banc deſcriptionem ſibi poſtea temporis exhibitam à Xenocle gazæ Regiæ præfecto.* Laudat hunc Patroclem etiam Plinius Hiſt. Alexandrum vero etiam Athenagõras vel qvisqvis eſt auctor amœniſſimæ fabulæ Gallice editæ de vero & perfecto amore lib. V. p. 161. refert in templo Jovis Hammonis dedicaſſe tabulam auream longam octo pedes, largam qvatuor, in qva eſſet deſcripta magnitudo & ſitus regionum orbis terrarum.

Phanias Ereſius Ariſtotelis diſcipulus ſcripſerit præter alia Voſſio memorata etiam nonnihil de Alexandro, qvoniam Clemens 1. Strom. p. 337. refert Phaniæ, Ephori, Timæi, Clitarchi, Eratoſthenis, & Duridis ſententias de tempore qvo Alexander in Aſiam trajecit.

Philippus Chalcidenſis, itemqve alter *Philippus Iſangelus* laudantur à Plutarcho in Alex. p. 691.

Philonem qvoqve *Thebanum* allegat idem Plutarchus dicto loco, reſpicit forte Stephanus Byz. in *Ἀντισσα*, ubi Philonem cum Demodamante conjungit, de qvo ſupra.

Phylarchum his ſcriptoribus ſine magna cauſa accenſuit Raderus, cum ſuos ille XXVIII. hiſtoriarum libros orſus ſit ab expeditione Pyrrhi in Peloponneſum, & Philippi atq; Alexandri obiter forte aliqvando meminerit. At nulla plane ratione huc ſpectat *Pindarus*, qvi diu obiit anteqvam Alexander noſter naſceretur. Et pauci ejus verſus qvi apud Dionyſium Halic. leguntur lib. de vi dicendi in Demoſthene p. 179. ad ſeniorem Alexandrum Macedonem ſpectant cognomento Philellenem, ut è Dionis Chryſoſtomi Diſſ. 2. de regno p. 25. jam obſervavit Freinshemius.

Plinius vero latinorum doctiſſimus ſcriptorum non prætereundus, qvi in Hiſtoria Nat. paſſim non modo Alexandri res tangit, ſed etiam multa excerpſit, libro præſertim XII. & XIII. è ſcriptoribus qvi Alexandrum in Aſiam & Indias ſunt ſecuti, & admiranda illarum regionum ſtylo ſignarunt, Calliſthene, Iſigono, Clitarcho, Anaxi-

p. 691. Curtius IX. 5. Arrianus ut præ ceteris fide dignum eſt ſecutus. Cæterum his qvæ de eo apud Voſſium in Hiſt. Gr. & Humfredum Hody de textibus Biblior. Orginalibus p. 44. bene notata ſunt, in præſenti tantummodo addam, qvod Hebraice adhuc opus iſtud ſupereſſe traditur, edendiq; ejus ſpem fecit Vir Clariſſ. Seb. Hodfridus Starckius, Orientaliũ linguarum in Academia Regiā Gryphis-Waldenſi Profeſſor digniſſimus. Modo ne, ut in Calliſthene vidimus, theſaurus qvod ajunt carbones. Geopraphia Ptolemæi qvæ à Marciano Heracleota p. 2. 6. & 35. allegatur, non eſt Ptolemæi Lagi ut Harduino viſum: ſed alterius, Eratoſthene junioris, ut idem Marcianus p. 6. diſerte teſtatur.

Magiſtri Qualichini (Aretini) hiſtoria Alexandri multis millibus verſuum latino Elegiaco Carminis genere circa A. C. 1236. ſcripta memoratur Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 68. Incipit: *Stellarum curis Ægyptus dedita quondam* &c.

Deſinit in hoc tetraſticho:

Hiſtoriam dictavit carmine quidam
Qui Qualichinus nomine dictus erat.
Poſt natum Chriſtum ſunt anni mille ducenti
Terque duodeni, quando fit iſtud opus.

Videtur verſibus reddidiſſe Hiſtoriam Alexandri neſcio qvo auctore latina proſa conſcriptam & editiam Argentorati A. 1489. qvæ ſimiliter incipit: *Sapientiſſimi Ægyptii ſcientes menſuram terræ.* Poſtremo agit de ſepultura Alexandri M. qvid diverſi Philoſophi de ea dixerint. Etiam auctor rhythmi Germanic de S. Annone è Comitibus de Daſſel Archi. Ep. Colon. qvi obiit A. C. 1064. eadem, qvæ nugator iſte, de Alexandro refert, qvomodo incluſus dolio vitreo ad profunda maris, noſcendis marinis belluis ſe demiſerit. Martinus Opitius editor verſificis iſtius, unius ex aulicis & familiaribus S. Annnonis Germani, in notis ad c. 14. excerptum de vita Alexandri MS. in Codice chartaceo habere ſe ait, ſed qvod in narratione qvomodo Alexander pervenerit ad arbores ſolis & lunæ, ab edito Argentoratenſi diſcrepat, & fortaſſis ſic in aliis: etſi qvomodo Alexander *ſe per grifones in aere levari fecerit*, pæne iisdem verbis repræſentet. Ejusdem generis, ex eodem fonte, ut notat Reineſius, hauſta Godfridus Virterbienſis in ſuo-

 rum

rum Chronicorum partem XI. aliqvammulta tranſtulit, reſectis nimis fabuloſis & incredibilibus. Unde cognoſcas, qvamvis futile ſcriptum habitum in pretio, in manibus omnium verſatum, varie interpolatum, & in diverſa exemplaria propagatum fuiſſe, cum ſpretis frugibus mallent veſci glandibus: etſi vetuſtiſſimorum etiam ſcriptorum, Megaſthenis, Oneſicriti, Hegeſiæ, Daimachi & ſimilium exemplo feciſſe videri poſſint, qvorum commentarii de Alexandro, rerum incredibilium & fabularum pleni, atqve ut Juliani verbis utar Orat. I. ad Conſtantium p. 17. οὐ πόῤῥω τῆς μιμητικῆς ἐξουσίας fuerunt, ne dicam de fabulatoribus Ariſta Proconneſio, Iſigono Nicæenſi, Cteſia, Polyſtephano &c. Memorat & Labbeus Hiſtoriam Alexandri fabulis refertam qvæ ſcripta eſt A. C. 1217. exſcripta vero A. 1465. antiqviore charactere in membrana, additis figuris.

M. Antonius Coccius Sabellicus recens ſcriptor latinus, qvi opus ſuum deduxit usqve ad A. C. cIↄIↄIV. triennio poſt defunctus, de Alexandro agit Enneade IV. libro IV. ſeq.

Satyrus Peripateticus in vitis illuſtrium virorum Philippi qvoqve Macedonis (& Alexandri forte) vitam ſcripſit. Certe Philippi vitam ab eo ſcriptam laudat Athenæus. Confer de hoc Satyro Jonſium l. II. de ſcriptor. Hiſt. Philoſ. c. 11. & Cangium ad Zonaram, p. 11.

Seleucus Nicanor. Vide ſupra in Nicanore. Qvod hic Seleucus de rebus Alexandri ſcripſerit, apud Diodorum Sic. legiſſe ſibi viſus eſt Freinshemius, qva in parte memoria eum videtur fefelliſſe.

Carolus Sigonius, recens ſed perqvam eruditus ſcriptor in libello de temporibus Athenienſium.

C. Julius Solinus Plinii veſtigiis inſiſtens in Polyhiſtore ſuo hinc inde aliqvid adſpergit de Alexandro M.

Sopater Sophiſta libro decimo Eclogarum ex Cephalionis maxime Eratone ſive libro ſexto Muſarum Alexandri M. geſta retulit teſte Photico Cod. CLXI.

Soterichus Oaſites (Steph. Byz. in Ὄασις) ſub Diocletiano clarus (Suid. in Βασσαρικά) Poeta ſcripſit Epico carmine ut Suidas in Σωτήριχος teſtatur, Πύθωνα ἢ Ἀλεξανδριακόν. ἔστι δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἱστορία, ἐπὶ Θήβας παρέβαλε. De hoc Soterichο præter Voſſium videndus Reineſius p. 316. Epiſt ad Hofmannum & Rupertum.

Soti-

Sotion junior, de qvo Voſſius lib. 2. de Hiſt. Gr. c. 7. p. 189.

Strabo Geographorum princeps præter ea qvæ in opere ſuo Geographico ſuperſtite, paſſim de Alexandro retulit, peculiarem commentarium ſcripſerat de rebus geſtis Alexandri, ut ipſe teſtatur l. 2. p. 71. *καὶ ἡμῖν δ' ὑπῆρξεν ἐπὶ πλέον κατιδεῖν ταῦτα, ὑπομνηματιζομένοις τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις.*

Strattis Olynthius, teſte Suida, ſcripſerat περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἐφημερίδων libros qvinqve. *Non videtur*, (inqvit Clariſſ. Dodvvellus de Cyclis Græcorum p. 371.) vel Ephemerides Alexandri ſcripſiſſe, vel *ex Ephemeridibus Alexandri* (ab Æſchrione, Diodoto Erythræo, & Eumene Cardiano ſcriptis) *tanquam è monumentis fide digniſſimis, Alexandri hiſtoriam congeſiſſe; ſed potius de illis, quid ſentiendum eſſet, libris ſuis expoſuiſſe. Seu illas defenderit, ſeu oppugnarit, innuit ni fallor fuiſſe tamen qui de earum fide dubitarint.*

Suidas in Lexico. Vide ſupra in *Appianus*.

Taarich Mircond ſive Annales Mircondi, qvi ſcripſit Perſicum Chronicon præſtantiſſimum pluribus voluminibus, cujus aliqvot partes MSS. habuit Jacobus Golius. Confer fabulas de Alexandro, qvas è Perſarum hiſtoricis conſignavit Adam⁹ Oleari⁹ lib. V. Itinerarii Perſici c. 26. *Petrum Texeiram* Luſitanum de Regibus Perſarũ in ſuo Itinerario differentē. Taarich ſive ſeriem Regũ Perſiæ à Gvil. Schickardo editam Tubing. 1626. 4. Herbelotũ in Bibliotheca Or. &c. Etiam *Turcam** qvendã res geſtas Alexandri in ſuam lingvã juſſu Selimi I. tranſtuliſſe teſtatur Joh. Boterus in politia illuſtrium l. II. c. 2. & Ludovicus Tubero l. X. in fine coment. de ſuis temporibus. Inter MStos Codices Arabicos ex Mauritania à Golio arceſſitos video etiam *Ibn Mufrib* Tyrium de vita Alexandri M. p. 21. Catalogi MSS. Jacobi Golii. *Eutichius* Seith filius Patricii natione Ægyptius, religione Chriſtianus Melchita, Medicus inſignis, & ab A. C. 933. usq; ad 950. Patriarcha Alexandrinus in Annalibus qvos Arabico idiomate contexuit & ab orbe condito ad ſua usq; tempora deduxit, Alexandri res ſtrictim perſequitur non ſine fabulis qvibusdam admixtis. T. 1. editionis qvam cum verſione ſua adornavit Edvardus ille Pocockius p. 267. ſeq. Inter alia exhibet commentitias Darii ad Alexandrum & hujus ad illam literas,

* Videtur hic fuiſſe *Achmetes Molla*. ſive *Meulana Achmetes*, hoc eſt ſapiens ſive doctor Achmetes, qui teſte Leunclavio lib. X. hiſt. Turc. rhythmicis verſibus librum hiſtoriæ Alexandri M. compoſuit & Emiris Suleimanni nomine publicatum edidit, ab eo viciſſim liberalibus præmiis affectus.

tum p. 283. morituri Alexandri Epiſtolam ad matrem, & philoſophorum in Alexandrum jam defunctum dicta p. 288. ſeq. Nomina illorum in Pocockii verſione ſunt Philemon, Plato, Ariſtoteles, Naren, Nilon, Lotas, Metron, Demetrius, Philocaton &c. In *Gregorii Adulpharagii* itidem Medici Chriſtiani ſecta Jacobitæ Compendio Dynaſtiarum per eundem Pocockium Arabice & latine edito, qvod in Anno Chriſti 1284. deſinit, tribus vix verbis mentio fit Alexandri Magni propter potentiam Cornuti ſive Dulcarna im dicti. Dynaſtia VI. p. 96.

Timagenes allegatur à Curtio IX. 5. 21. videtur de Alexandro egiſſe libris de Regibus qvorum primum laudat Stephanus Byz. in *μίλυαι*. Patria Alexandrinus fuit, Rhetor & hiſtoricus Auguſto Imp. primum charus, mox ob maledicendi libertatem inviſus. De hoc Qvintilianus X. 1. *Longo poſt intervallo natus Timagenes, vel hoc eſt ipſo probabilis, quod intermiſſam hiſtorias ſcribendi induſtriam nova laude reparavit.* Ammianus XVI. 9. *Sed poſtea Timagenes & diligentia Græcus & lingua* (Syrum vocat Plutarch. de flum.) *hæc quæ diu ſunt ignorata collegit ex multiplicibus libris* è Calliſthenis Sybaritæ libris Γαλατικῶν, teſte Plutarcho) *cujus fidem ſecuti obſcuritate dimota* &c. Confer Valeſii notas & Voſſium lib. 1. de Hiſt. Gr. cap. 24. & lib. III. p. 420. Muretum XIII. 6. Var. & Lipſium ad Senec. III. 23. de ira, & Epiſt. XCI. Alius Timagenes vel Timogenes Mileſius de qvo Suid. De Timagene in Aſia culto meminit Epiphanius in Ancorato num. CVIII.

M. Terentius Varro. Vide ſupra in Βάρων *Nicanor.*

Vincentius Bellovacenſis Ord. prædicator. Monachus * ſæculo poſt CHRISTUM natum decimo tertio clarus, de Alexandro agit libro qvinto ſpeculi Hiſtorialis, nec pauca fabuloſa repetit ex Epiſtola de mirabilibus Indiæ, Pſeudo Calliſthene &c.

Raphael Maffeus Volateranus vir eximiæ eruditionis A. 1521. in patria denatus, de Alexandro differit libro XIII. commentariorum Urbanorum.

Joh. Zonaras. Vide ſupra Johannes Monachus.

Zoſimus Græcus ſcriptor Hiſtoriæ, à Freinshemio catalogo huic adjicitur propter illa qvæ ſuccincte de Alexandro tradit lib. 1. Hiſt. c. 4. ſeq.

III. Re-

* Falluntur qvi Epiſcopum Bellovacenſem eſſe affirmant. Vide Bollandum præf. ad T. 1. Act. Sanctor. Januarii p. 19. Natalem Alexandrum Hiſt. Eccleſ. T. VII. p. 138.

III. Reges ac Principes illuſtres, Alexandri nomine.

In hiſtoria *Trojana* decantatiſſimus Alexander Paris.

Apud *Macedonas* ante Alexandrum M. fuerunt Alexander, Magni Proavus, Amyntæ 1. F. Rex decimus à Carano, & Alexander Amyntæ II. F. Philippi Frater, cognomento Philellen. Occurrit præterea in Alexandri M. hiſtoria mentio Alexandri Lynceſtæ ſive fratris Lynceſtarum, tum ducis Alexandri ex Lycia in ſubſidium Regi venientis, alterius item ducis qvem Rex nominis qvod ſibi cum eo commune eſſet admonuit, ut eſt apud Curtium VIII. 11. 10. Memoratur & Alexandro cuidam timide pugnanti dixiſſe: *vel nomen vel mores muta.* Fuit & Alexander Polyſperchontis F. & Alexander filius Lyſimachi. Alexandri Magni qvoq; filius è Cleofide Regina Indorum ſuſceptus qvi in India regnavit, itemq; alter poſthumus è Roxane natus Alexander dictus eſt, qvem Caſſander interfecit. Sed & filius Caſſandri Alexander cum Antipatro fratre ſuo tenuit Macedoniæ regnum, perinde ut Alexander Pyrrhi F. Sed Alexander Perſei F. à Paulo Æmilio Coſ. Romano una cum patre captus eſt. Vide Juſtinum XXXIII. 2.

Apud *Syros* poſt Demetrium Soterem Olymp. CLVI. 4. regnare cœpit Alexander Bala ſive Βάλης, Θεοπάτωρ, Εὐεργέτης, qvibusdam etiam Epiphanes dictus. Fuit & Alexander II. Zebina ab Antiochenis Syriæ Rex adverſus Demetrium Nicatorem conſtitutus Olymp. CLXII. 4.

Apud *Judæos* Alexander Jannæus Ariſtobuli Frater à Demetrio III. Syriæ Rege victus Ol. CLXXII. 4. obiit Ol. CLXXV. 2. Alexander Ariſtobuli F. Alexander Herodis M. Filius, juſſu Patris ſtrangulatus. Tiberius Alexander, procurator Judææ.

Rex Ægypti (& Cypri Ol. CLXVI. 4.) Alexander I. Lathuri frater matrem Cleopatram interfecit Ol. CLXXII. 2. inde ἐξωσθεὶς ſive pulſus. Alexander II. à Sylla in Ægypti regnum reſtitutus, & Alexander III. qvi populum Rom. regni ſui inſtituit heredem.

Epiri Rex Alexander Frater Olympiadis, Neoptolemi F. Vide numiſmata Petri Segvini p. 54. Regnavit & poſtea in Epiro Alexander Pyrrhi F. qvi regnum qvoq; Macedoniæ occupavit, ut ante dixi.

Alexander *Pheræus*, Pheræorum in Theſſalia Tyrannus. Diver-

verſus ut videtur ab Alexandro Theſſalo apud Polyæn. VI. 46. qvi de Alexandro Pheræo agit VI. 2. de qvo vide ſis etiam Valeſium ad Harpocrat. p. 7.

Omittò dicere de Alexandro Moloſſo, Alexandro Spartano qvem occiderunt Argivi, Alexandro Phrurarcho Æolidis, Alexandro M. Antonii filio, Tiberio Alexandro Alabarcha Alexandriæ, filioqve cognomine procuratore Judææ.

Inter *Imperatores Romanos* notus eſt Alexander Severus Mammææ F. conceptus in templo Alexandri nomini dicato & natus eodem die qvo Alexander diem obiit: Nutrice Olympiade, nutritore uſus Philippo. Sed magni cognomen à Senatu ingeſtum recuſavit. Alexander Phryx præfectus Africæ Imperatorem ſe Carthagine venditavit, ſed captus periit A. C. 306.

Inter Conſtantinopolitanos *Imperatores* Alexander Baſilii F. A. C. 912. denatus.

Inter Pontifices Romanos octo Alexandri hactenus occurrunt. Celebrantur & Alexandri plures Patriarchæ & Epiſcopi, nec minus Reges, ut Scotiæ, Poloniæ &c. Principes (Hetruriæ, Parmæ &c. ſed jam dicta ſufficiunt ad demonſtrandum, qvam late per omnes gentes nominis Alexandri celebritas & favor patuerit. De ſingulis pleni ſunt Hiſtoriarum libri, & pleriqve omnes in Lexicis Hiſtoricis jam tum annotati leguntur.

Alexandri varii qui Græce ſcripſerunt.

Alexander Ægæus de qvo infra cap. XI. in Peripateticis.

Alexander Ætolus Plevronius Grammaticus & Poeta, de qvo in Tragicis dictum lib. 2. c. 19.

Alexander Aphrodiſienſis. de qvo infra lib. IV.

Alexander Alexandrinus Epiſcopus, cujus tempore Arius hereſin ſuam ſparſit.

Alexander Cæſareenſis Cappadociæ primum deinde Hieroſol. Epiſcopus circa A. C. 212. de qvo, ut de ſuperiore, vide ſi placet præſtantiſſimum Eccleſiaſticæ Antiqvitatis vindicem Gvil. Caveum in Hiſtoria Scriptor. Eccleſ. literaria.

Alexander Cappadox Sophiſta, de qvo Philoſtratus in Hippodromi vita p. 613.

Alexander Cherſoneſius Car, è Cherſoneſo Cariæ, qvi de Caria ſcripſit. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 34. & 22. Stephanus Byz. &c. *Cor-*

Cornelius Alexander Aſclepiadæ, Grammaticus ac Polyhiſtor, patria Mileſius de qvo Jonſius lib. II. c. 16. de ſcriptoribus Hiſtor. Philoſ. Meurſius ad Chalcidium p. 7. ſeq. & in Bibl. Græca, Voſſius de Hiſt. Græcis & ad Plinium Harduinus.

Alexander alius, itidem Polyhiſtor dictus, patria *Cotyæus* Phryx, de qvo infra lib. IV. c. 28. ad Orationem Ariſtidis XII.

Alexander Cyrenæus, Lacydæ Philoſophi pater. Svid. Λακύδης.

Alexander Damaſcenus, Ariſtotelis Placita ſectatus. Galen. περὶ ϐ προγινώσκειν c. 5.

Alexander Epheſius, cognomento Lychnus, de qvo Voſſ. Hiſt. Græc. p. 318. ſeq. & qvi duos perperam facit Epheſium ac Lychnum Meurſius in Bibl. Gr. Cicero II. 22. ad Atticum: *libros Alexandri, negligentis hominis & non boni Poëtæ ſed tamen non inutilis tibi remiſi.*

Alexander Epicureus. Plutarch. II. 3. ſympoſ.

Alexander Epirotes Pyrrhi F. Tactica ſcripſerat teſte Æliano.

Alexander Grammaticus qvi M. Antoninum inſtituit, idem cum Cotyaënſi de qvo ſupra. Vide Ariſtidæ Orat. XII. T. 1. p. 142. ſeq & Gatakerum ad M. Antonin. lib. 1. §. 10.

Alexandri veteris *hæretici* commentaria in Epiſtolam ad Galatas memorat S. Hieronymus.

Alexander Hierapolitanus de qvo Svid.

Alexander Laodicenſis Medicus, Aſclepiadis diſcipulus Cœlio Aureliano laudatus. Vide infra, in Philalethes.

Alexander Lychnus. Supra in Alex. Epheſius.

Alexander Lycopolita cujus eximius libellus de dogmatis Manichæorum editus eſt à Combefiſio.

Alexander Mileſius. Chalcid. p. 155. verſiculos affert Alexandri Mileſii qvi apud Theonem Smyrnæum MS. tribuuntur Alexandro Ætolo. Vide & ſupra in Cornelio Alexandro Polyhiſtore.

Alexander Moloſſus allegatus ab Ammonio in νῆες. Euſtath. ad Homer.

Alexander Monachus de inventione Crucis à Gretſero editus. Confer Hendreichii pandectas p. 109 b.

Alexander Myndius de qvo præter Voſſium Jonſius p. 199. & Meurſ. Bibl. Græca. Allegatur & ab Euſtathio ad Homer.

Alexander Numenii F. Syrus Rhetor, de qvo idem Meurſius. Huic Laurentius Normannus vir cumprimis doctus tribuit libros duos qvi exſtant de figuris ſententiæ atqve elocutionis, ut infra in Rhetoribus dicam.

Alexander Paphius. Euſtath. ad Homer.

Alexander Philalethes Medicus Aſclepiadeus atq; Herophileus, qvi *de pulſibus* ſcripſit, Galeno teſte: & *de ſemine*, teſte Theodoro Priſciano. Meminit & Alexandri Philoſophi neſcio cujus Artemodorus IV. 31. Onirocrit. caput ejus à Cynico percuſſum ligno teſtatus.

Alexander Plevronius. ſupra in Alex. Ætolo.

Alexander Pyrrhi F. ſupra in Alex. Epirota.

Alexander Seleucienſis Cilix Sophiſta, dictus Peloplaton, de qvo Philoſtratus. Incertum idem ne ſit Platonicus Alexander à qvo M. Antoninus lib. 1. ſect. 12. teſtatur ſe didiciſſe, ne crebro neqve niſi neceſſitate adactus aut dicto aut ſcripto ſignificaret cuiqvam, non vacare ſe, neve hoc prætextu officiis vitæ deeſſet.

Alexander Syrus. ſupra in Alex. Numenii.

Alexander Thaſius. Etymolog. in Διόνυσ☉ς.

Alexander Trallianus, rei Medicæ ſcriptor, de qvo infra, libro VI.

CAPUT IX.
De Theophraſto Ereſio.

Theophraſti ætas. Scripta quæ exſtant. Hiſtoria Plantarum. 1. *De Plantarum cauſis,* 2. *De lapidibus, & alii tractatus minores,* 3 - - 11. *Fragmenta à Photio ſervata.* 12. *Characteres Ethici.* 13. *Metaphyſica.* 14. *De ſenſu liber, & Priſciani Lydi in illum expoſitio.* 15. *Teſtamentum.* 16. *Scripta quæ perierunt, recenſita ordine Alphabeti.* 17.

THEOPHRASTUS ex Lesbo Inſula Ereſius * Philoſophus, Ariſtoteli Magiſtro ſuo in ſchola Athenienſi ſucceſſit (*a*) Olympiadis CXIV. anno III. ante Chriſtum CCCXXIV. Ab eodem propter eloqventiam dictus eſt *Euphraſtus* (*b*) ac deinde *Theophraſtus* (*c*) cum

* Male ἐξ ἐφέσȣ, pro ἐρέσȣ, apud Plutarch. de exſilio p 605. Similiter Phanias apud Etymologum in κύρβεις perperam vocatur ἐφέσι☉ pro ἐρέσι☉, qvod Scaligero Voſſioqve obſervatum.

(*a*) Laertius V. 36. (*b*) Suid. in Θεόφρ.

(*c*) Strabo & alii laudati à Colomeſio p. 249 Opuſc. & Menagio ad Laertium V. 38. qvibus adde Boethium in Ariſtot. de interpretatione p. 309. Tzetzam Chiliad. VI hiſt 51. & Olympiodor. in vita Platonis. Hieronymus autem lib. 2. contra Rufinum cujus balbu-

cum vero nomine Tyrtamus appellaretur, qvem τρυφὴν ἰδίαν ſive *delicias ſuas* vocare Cicero ſolebat teſte Plutarcho in Cicerone p. 872 *amicum ſuum* 2. ad Atticum 16.) De vita ejus conſulendus Laertius libro qvinto & qvæ ad eum notarunt viri docti. Mihi hoc loco ſuffecerit annotaſſe qvod patriam ſuam bis tyrannide liberavit, teſte Plutarcho adverſus Colotem p. 1126. & diſceſſit è vita Olympiade CXXIII. ſucceſſore (*d*) relicto ex bis millenis prope (*e*) qvos habuit diſcipulis, Stratone: diutiſſimeqve cum vixiſſet (*f*) necdum ſatis vixiſſe ſibi eſt viſus. Scripſit Magiſtri ſui exemplo infinita, ex qvibus primum ecce tibi illa qvæ vel integra vel ex parte ſaltim ſuperſunt.

I. ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ἹΣΤΟΡΊΑΣ ſive ΠΕΡΙ' ΦΥΤΙΚΩ͂Ν ἹΣΤΟΡΙΩ͂Ν βιβλία ί. *Hiſtoriæ Plantarum libri X.* ex qvibus priores novem integri, decimi fragmentum exiguum, ſive initium tantummodo exſtat, qvod incipit: περὶ ᾗ τ ῥιζῶν &c. Scripſit hoc opus Theophraſtus circa annum Romæ conditæ CCCCXL. dicavitq; Nicodoro Archonti Olymp. CXVI. 3. ut docet Plinius lib. III. hiſt. nat. c. 5. lib. XIII. c. 16. & lib. XV. c. 1. Apud Laertium V. 36. pro φυσικῶν (*g*) ἱστοριῶν legendum φυτικῶν, ut notarunt Caſaubonus & Menagius ad Laertium & Joh. Meurſius in libro ſingulari de Theophraſti ſcriptis, edito primum

Gg 2 Lugd.

balbutiem perſtringit, per ironiam illum vocat Theophraſtum. Viciſſim Tyrannion dictus eſt, qvi antea vocabatur Theophraſtus, ingentis poſſeſſor Bibliothecæ temporibus Luculli, teſte Heſychio Illuſtri ac Svida in Τυραννίων.

(*d*) Stratoni ſucceſſit Lycon. Lyconi Ariſto Ceus, Ariſtoni Critolaus, Critolao Diodorus. Vide Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. lib. 1. c. XI. p. 59. 60.

(*e*) Laertius V. 37. Heſychius illuſtris & Svid. Plutarchus de profectu in virtute p. 79. ζήνων ὁρῶν τὸν Θεόφραστον ἐπὶ τῷ πολλοὺς ἔχειν μαθητὰς θαυμαζόμενον, ὁ ἐκείνου μὲν χορὸς μείζων, οὑμὸς δὲ συμφωνότερος.

(*f*) Laertius V. 4. ἐτελεύτα δὴ γηραιὸς, βιοὺς ἔτη πε. *annos cum vixiſſet* LXXXV. Sed hunc numerum corruptum eſſe conſtat ex Præfatione Theophraſti ad Characteres, in qva teſtatur ſe cum illos ſcriberet annorum fuiſſe XCIX. qvem numerum confirmat Joh. Tzetzes Chiliad. IX. p. 943. Neqve audiendus Sam. Petitus qvi lib. 2. obſ. c. 9. contra MSS. codicum conſenſum pro XCIX. legendum eſſe contendit LXXIX. οθ΄. pro ϟθ. Hieronymus Epiſtola 2 ad Nepotianum: *Unde ſapiens vir Græciæ Theophraſtus* (ita legendum non Themiſtocles) *cum expletis CVII. annis ſe mori cerneret, dixiſſe fertur ſe dolere, quod tum egrederetur è vita quando ſapere cœpiſſet.* Confer, Menagium p. 205. & 211.

(*g*) Neqve obſtat qvod Theophraſtus de plantis potius agit Phyſice qvam Medice, licet neqve Medicum plantarum uſum plane prætermiſit. Vide Dan. Clericum in hiſt. Medicinæ part 2 lib. 1. c 8. Interdum à Veteribus ſimpliciter laudatur ſub titulo περὶ φυτῶν, ut à Galeno 3. in 6. Epidem. T. 5. p. 479.

Lugd. Bat. 1638. 12. & nuper recuſo in tomo decimo theſauri Antiqvitatum Græcarum Gronoviani p. 610.

Græce prodiit Hiſtoria Plantarum cum Ariſtotelis & aliis Theophraſti operibus Venetiis apud Aldum A. 1498. fol. tum Baſileæ A. 1541. fol. cujus editionis exemplis qvibusdam *Hieron. Gemuſæi*, aliis *Joachimi Camerarii* præfatio præmittitur, qvorum neuter notas ſibi arrogat marginales. Conjectura Caſp. Hofmanni eſt, *Oporinum* illas collegiſſe, collatione facta cum Gazæ verſione. At cum raros emtores inveniret, præſtrinxiſſe oculis lectorum nomine Camerarii. Vide Epiſtolam Hofmanni ad Reineſium p. 681. Deniqve Theophraſti ſcripta Græce edita Venet. 1552. 8. ita ut ſextum tomum poſt Ariſtotelis opera conſtituant.

Latine hiſtoriam Plantarum poſt barbaram *Guilhelmi* neſcio cujus (forte de *Morbecka*) interpretationem juſſu Nicolai V. Pontificis vertit *Theodor. Gaza.* Venet. 1504. Baſil. 1533. fol. cujus verſio caſtigata à *Dan. Heinſio* in Græcolat. ſua Theophraſti editione. Lugd. Bat. 1613. fol. Poſtea *Caſpar Hoffmannus*, qvi translationem ſuam hactenus ineditam dicavit Gvidoni Patino. Vide Labbeum p. 219. Bibl. nov. MSS. *Julius Cæſar Scaliger* hoc opus commentario illuſtravit, qvi cum *Roberti Conſtantini* animadverſionibus prodiit Lugd. 1584. 8. Hinc *Joh. Bodæus à Stapel* Medicus Amſtelodamenſis verſionem Gazæ emendavit, & Theophraſti opus caſtigatum ingenti & erudito Commentario auxit. Cæterum libro nono immortuus (*b*) parenti Egberto Bodæo opus non plane perfectum reliqvit vulgandum, unde Anno 1644. demum Amſtelodami in folio lucem aſpexit luculenta hiſtoriæ Theophraſti editio Græcolatina cum variis lectionibus & Bodæi commentario iconibus plantarum innumeris ornato adjectis poſt ſingula capita integris J. C. *Scaligeri* & *Rob. Conſtantini* notis. Operæ pretium fuiſſet his additam fuiſſe *Felicis Accoromboni* explicationem obſcuriorum locorum Theophraſti de Plantis, qvæ cum aliis ejusdem in Ariſtotelem & librum Galeni de temperamentis prodiere Romæ 1590. fol. Gazam in capitum diſtinctione interdum peccaſſe & cohærentia diſcerpſiſſe, diſtingvenda conjunxiſſe obſervat Salmaſius prolegom. ad Solin. & Gonſalez de Sales mantiſſa ad lib. de duplici terra viventium ſect. 2.

II. ΦΥΤΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ βιβλία η. De Cauſis Plantarum libri VIII. Ex qvibus ſex tantum primores ad nos pervenerunt, in qvorum limi-

(*b*) Obiit Amſtelodami hieme Anni 1636.

mine, ſuarum ἱϛοριῶν, ut ante αἰτίας ſcriptarum, meminit. Apud Laertium V. 46. itidem pro Φυτικῶν αἰτιῶν male legitur Φυσικῶν. Et hos qvoqve libros latine poſt Gvilelmum *Gaza* tranſtulit, caſtigavit Dan. Heinſius, commentario illuſtravit *Julius Cæſar Scaliger* edito primum Lugd. 1566. fol. *Caſparis Hofmanni* nova verſio inedita & notæ MSS. in Theophraſti hiſtoriam & de cauſis plantarum libros exſtant Norimbergæ in Bibliotheca Viri Clariſſ. Gothofredi Thomaſii. Etiam hujus operis Theophraſti loca qvædam commentariis explicavit Felix Accorombonus. Ex Meurſii vero ſententia utrumqve ſcriptum, Hiſtorias & libros de cauſis, uno τ̃ Φυτικῶν nomine deſignaſſe veteres qvidam videntur, & citaſſe indiſtincte: Itaqve apud ſcholiaſten Nicandri ad Alexipharmaca (niſi numerus corruptus) citatur liber XIV. Θεόφραςος μὲν ὧν ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν Φυτικῶν κάρυον αὐτὸ προσηγόρευσε. Isqve erit de cauſis plantarum liber qvartus. *Arabicam* verſionem hujus operis memorat Abulpharagius Hiſt. Dynaſt. pag. 94.

III. ΠΕΡῚ ΛΊΘΩΝ. *De lapidibus* liber ſcriptus Olympiade CXVI. 2. Archonte cujus meminit Theophraſtus, Praxibulo, vide Plinium XXXIII. 7. Memorat hunc librum præter Laertium V. 44. Athenæus III. 13. Multa ex eo ad verbum Plinius libro XXXVII. Vertit latine poſt Adr. Turnebum Pariſ. 1577. 4. *Daniel Furlanus* Cretenſis & commentariis illuſtravit, cum qvibus Græce & Latine ediderunt Wechelii, ex Bibl. Joh. Vicentii Pinelli, Hanoviæ 1605. fol. adjunctis aliis qvæ deinceps recenſebo Theophraſti opuſculis. Separatim liber de lapidibus Græce editus & latine cum notis *Johannis de Laët*. Lugd. Bat. 1647. 8. cum Laëtii libris duobus de gemmis, & Adriani Tollii gemmarum lapidumqve hiſtoria. Nonnulla libri hujusce Theophraſtei illuſtrat atqve expendit *Georgius Agricola* libro qvarto de ortu & cauſis ſubterraneorum.

IV. ΠΕΡῚ ἈΝΈΜΩΝ Liber *de Ventis* & ipſe à *Furlano* latine verſus & commentariis illuſtratus. Exſtat & latine ex verſione *Federici Bonaventuræ* cum ejusdem commentario atq; Anemologia. Urbini 1593. 4. Græce vero cum libro de lapidibus & libro de igne jam tum editus Venet. 1496. fol. cum ſcriptis Ariſtotelis. Et ſeparatim, typis Vaſcoſani, Pariſ. 1551. 4. Memoratur Theophraſtus περὶ ἀνέμων Laertio V. 42. & Alexandro Aphrodiſienſi in 2. Metaphyſ. Gallice vertit *Ludovicus Regius*.

V. ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙ´ΩΝ Ὑ´ΔΑ´ΤΩΝ ΚΑῚ ΠΝΕΥΜΑ´ΤΩΝ, ἈΝΈΜΩΝ,

 ΧΕΙ-

ΧΕΙΜΩΝΟΣ ΚΑΙ ΕΥΔΙΑΣ. *De ſignis pluviarum, ventorum, tempeſtatis & ſerenitatis.* Vertit & illuſtravit *Daniel Furlanus.* Memorat Laertius V 45. & Proclus 4. in Timæum. Cæterum male à librariis in fruſta diſſectus eſt, & pejus adhuc inter ſecundam tertiamq; partem liber de igne in edit. Heinſiana, & qvam Heinſius ſecutus eſt Hanovienſi interjicitur. Sub Ariſtotelis nomine exſtat latine in Opere ſeptiſegmentato.

VI. ΠΕΡΙ ΠΥΡΟΣ α, β'. *De igne libri duo* Laertio memorati V. 45. ex qvibus unus modo ſupereſt Græce primum editus Venet. 1479. fol. ad calcem Ariſtotelis: & cum latina *Adriani Turnebi* verſione Pariſ. 1556. 1567. 4. & additis *Danielis Furlani* commentariis Hanov. 1605. fol. Liber de igne & alter de odoribus ex latina Turnebi translatione recuſus Hardervici 1656. 12. & inter Turnebi Opera, fol. Gallice vertit *Lud. Regius.*

VII. ΠΕΡΙ ΟΣΜΩΝ, *De odoribus.* Memorat præter Laertium V. 44. Athenæus & Svidas in ὀσφραντικόν. Latine vertit *Adrianus Turnebus*, illuſtravit *Furlanus.* Separatim Græce & Latine cum verſione & Scholiis Turnebi prodierunt libri Theophraſti de igne, & de odoribus Pariſ. 1556. 1567. 4. & Gallice cum obſervationibus *Johannis de l'Eſtrade*, Pariſ. 1556. 8.

VIII. ΠΕΡΙ ΙΔΡΩΤΩΝ ſive περὶ ἱδρῶτος, ut Laertius V. 44. *De ſudoribus.* Latine vertit *Daniel Furlanus* additis ſuis commentariis. Prodierunt etiam libri duo, unus de ſudorib9 & alter de vertigine cum verſione & annotationibus *Bonaventuræ Grangenii* Pariſ. 1576. 8. Excerpta qvædam ex his libris exhibet Photius cod. 278. qvæ ſubjecta etiam à Sylburgio ſunt problematibus Ariſtotelis Græce editis p. 357. & ab H. Stephano inter opuſcula Theophraſti Græce vulgata Pariſ. 1557. 8.

IX. ΠΕΡΙ ΙΛΙΓΓΩΝ. *De vertigine*, fragmenta, verterunt & illuſtrarunt *Daniel Furlanus* & *Bonaventura Grangenius.* Occurrunt etiam Græce in Aldinis & Baſileenſi operum Theophraſti editione & ad calcem problematum Ariſtotelis editionis Græcæ Sylburgianæ p. 360 ſeq. & inter opuſcula Theophraſti ab H. Stephano vulgata, & cum *Andreæ Schotti* verſione apud Photium codice 278. Meminit libri περὶ ἰλίγγων καὶ σκοτώσεων inter Theophraſti ſcripta Laertius V. 44.

X. ΠΕΡΙ ΚΟΠΩΝ. *De Laſſitudinibus.* Vertit *Daniel Furlanus* illuſtravitqve. Sub extremum qvædam deſunt. Excerpta paucula ex hoc libello habet Photius cod. 278. qvæ leguntur etiam poſt problemata Ariſtotelis edit. Sylburg. p. 356 & inter opuſcula vulgata ab H. Stephano, Meminit præter Laertium V. 44. Galenus 3. ὑγιεινῶν. T. 4. p. 248. Fere totum

totum ex Ariſtotelis problematis conflatum eſſe notat Hieron. Mercurialis lib. 1. Var. Lect. c. 9.

XI. ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΤΩ͂Ν 'ΙΧΘΥ'ΩΝ ΈΝ ΞΗΡΩ͂ ΔΙΑΜΟΝΗ͂Σ. *De piſcibus in ſicco degentibus.* Vertit & illuſtravit *Daniel Furlanus.* Timothei Camotii (Joh. Baptiſtæ F.) commentaria in librum Theophraſti de piſcibus MSta memorat Labbeus Bibl nov. MSS. p. 213. Caſaubonus putat eſſe ἀποσπασμάτιον ſcripti Theophraſtei περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων, qvod præter Laertium V. 34. memorat Athenæus VII. 18. & 19. qvintum ejus operis librum allegans. Reſpicit etiam idem Athenæus Theophraſtum laudans lib. 14. non procul ab initio. ἐν ἰνδοῖς δέ φησι θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας &c. Auctor indicis ſcriptum in editione Athenæi Baſileenſi perperam exiſtimavit hoc loco allegari Theopraſtum in ſcripto cui titulus fuiſſet Ἰνδοί.

XII. FRAGMENTA ex libris ſex ſervata à Photico cod. CCLXXVIII. & ante Photii editionem ab Hoeſchelio curatam Græce vulgata ab H. Stephano Pariſ. 1557. 8. 1. de animalibus qvæ colorem mutant περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας. Meminit Laertius V. 43. Athenæus VII. 16. Reſpicit Plinius X. 29. hiſt.

2. De nervorum reſolutione περὶ παραλύσεως.

3. De animi defectione περὶ λειποψυχίας, qvod fragmentum cum ſuperiore de Paralyſi legitur etiam ad calcem problematum Ariſtotelis edit. Græce Sylburgianæ p. 359. ſeq. Memit Laertius V. 44.

4. De animalibus qvæ repente apparent περὶ τῶν ἀθρόως φαινομένων ζώων. Meminit Laertius V 44.

5. De invidentibus animalibus, περὶ τῶν λεγομένων ζώων φθονεῖν. Meminit præter Laertium, apud qvem vitioſe φρονεῖν legebatur pro φθονεῖν, Apulejus in Apologia, reſpicit Ælianus III. 27. animal. & Plinius VII. 29 & 31. & 57. Hiſt. natural. In Bruta animanti invidiam cadere negat Plutarchus lib de odio & invidia p 537.

6. De apibus περὶ μελιττῶν, ſive ut rectius Laertius V. 44. περὶ μέλιτος, de melle.

XIII. Editionem Theophraſti * Heinſianã (in qva exſtant libri omnes hactenus recenſiti Græce & Latine ſine notis) claudunt ΗʹΘΙΚΟΙ' ΧΑΡΑΚΤΗ͂ΡΕΣ, *characteres* ſive *Notationes* morum vitioſorum ad *Polyclem* cum verſione *Iſ. Caſauboni*, qvi capita 25. 26. 27. 28. 29. primus è MSS. reſtituit, uti *H Stephanus* in Græca ſua editione libellorum qvorundam Ariſtotelis & Theophraſti Pariſ. 1557. 8. prim⁹ addiderat ex antiqvo codice

* Lugduni Batavor. A. 1613 fol.

codice capita 17-24. licet nec ita liber exſtet integer. Idem liber Laertio V. 74. Suidæ & Euſtathio ad Iliad N. memoratus, ſcriptusqve à Theophraſto ſene atqve ut ipſe in præf. teſtatur jam undecentum annos nato, ex Furlâni verſione & cum ejus commentariis poſtremo loco ponitur in editione opuſculorũ Theophraſti Hanovienſi 1605. fol. in qva libri omnes hactenus à me memorati (excepta plantarum hiſtoria & libris de cauſis Plantarum) occurrunt Græce & latine cum verſione *Dan Furlani* vel Adr. Tumebi, cum ejusdem Furlani commentariis, de qvibus ita Caſaubonus in literis ad Janum Rutgerſium Pariſ. 3. Nonis Januarii 1610. *Characteres Lugduni, brevi ut ſpero edentur non negligenter recogniti. Nam Furlanus homo Græcus atque is doctiſſimus, qui in eandem arenam poſt nos deſcendit, ſtomachum mihi movit, qui mihi ferme perſuaſit etiam Græcos homines in ſua lingua poſſe aliquid à nobis diſcere.* φθόνος δ' ὀπίσω τοῦ λόγου καὶ νέμεσις. *Sed ejus verſionem & notas ſi vidiſti, & expendiſti aliquando, non aliud niſi fallor ſenties.* Præterea iidem Characteres Theophraſtei cum verſione Cl. *Auberii Trinacuriani* ſubjecti leguntur Ariſtotelis Ethicis ad Nicomachum à Lambino illuſtratis Baſil. 1582. fol. una cum fragmentis Pythagoræorum cum verſ. Gvil. Canteri. Præclara vero *Iſ. Caſauboni* verſione & commentario erudito ornati primum lucem adſpexere Lugd. 1592. 1612. 8. & poſt Caſauboni Fata ibid. 1638. 8. & qvæ reliqvis præſtat editio, Brunſvigæ 1659. 8. Prætereo hunc libellum cum Caſauboni verſione ſed absq; ejus commentario editum Lipſiæ cura Rev. D. *Adami Rechenbergii* 1679. 8. & cum monitis piis *Joh. Angeli Werdenhagenii* Lug. Bat. 1632. in forma minore: tum inter opuſcula Mythologica, Phyſica & Ethica cum notis *Tho. Galei* Viri Clariſſ. vulgata Cantabrig. & Amſt. 1688. 8. & Philippus Labeus in Bibl. nov. MSS. p. 372. eundem videtur laudare characterum Theophraſti optimæ notæ codicem qvo uſus eſt Caſaubonus, & qvod addit, *quo habentur pleraque quæ in excuſis deſiderantur*, intelligendum de editionibus ante Iſaacum Caſaubonum vulgatis. Sed & *Iſaacus Voſſius* notis ad Ignatium pag. 289. promiſerat ſe librum hunc Theophraſti pluribus locis meliorem daturum & illuſtraturum notis: tum Galeus ab eodem Voſſio auctiorem & emendatiorem expectare nos juſſit. Caput. XVII. περὶ δεισιδαιμονίας egregiis obſervationibus Gallice editis illuſtravit *Joh. Rondellus* Amſt. 1686. 12. Sunt etiam qvi Theophraſti *characteres de virtutibus* * vidiſſe

* Laertius duobus in locis ἠθικοὺς χαρακτῆρας inter ſcripta Theophraſti memorat V. 47. & 48. unde Menagius ſuſpicatur uno loco ab eo notari characteres virtutum, altero vitiorum.

diſſe ſe affirmarent, ſed *non ego credulus illis*, inqvit Menagius ad Laertium p 211. *Maximi Planudis* expoſitionem ineditam in Theophraſti characteres memorat Geſnerus præfat. ad Joh. Stobæum. Eam in Italiæ Bibliothecis diligenter inqviſitam nanciſci ſe potuiſſe negat *Leonbardus Lycius*, cum cujus verſione characteres prodierunt Lipſiæ 1591. 8. inſcripti Gotfrido Camerario Joachimi filio. Sparſim etiam cum verſione Anonymi à Geſnero caſtigata leguntur inſerti florilegio Stobæi in editione Baſil. 1550. fol. & in aliis poſterioribus. In Catalogo Thuaneo T. 2. p. 14. memorari videas characteres Theophraſteos cum verſione *Angeli Politiani* & notis *Fed. Morelli* Pariſ. 1583. 4. Et Simlerus tradit editos cum eadem Politiani verſione Baſileæ apud Cratandrum.

Thomæ Stanlei ampliſſimas in eundem libellum prælectiones auctor vitæ ejus, qvæ ante hiſtoriam Philoſophicã à Stanleio ſcriptam in noviſſima editione præfixa eſt, memorat. *Sed Jacobo Duporto* illas deberi compertum eſt. *Joachimi Kühnii* diſſertatioes Argentinæ edi cœptas fatum viri præſtantiſſimi ante paucos annos abrupit. Loca nonnulla characterum illuſtravit emendavitqve *Salmaſius* lib. de uſuris, commentario ad Solinum, & in aliis ſcriptis, & *Joh. Clericus* Vir Cl. in arte Critica. Gallice translatus eſt idem libellus ab *Hieronymo Beneventano* Pariſ. 1613. 12. & noviſſime à *Bruyerio* A. 1688. 12. qvi Theophraſtũ imitatus eſt, & ex ſuo ingenio novos & ipſe characteres addidit dignos lectu, atqve acumine qvicqvid videatur perſonato Vignolio * Marvillio neutiqvam deſtitutos. Bruyerii characteres avide lectitati & plus ** decies Gallice Pariſiis, Bruxellæ & alibi typis excuſi ſunt, & in Anglicam translati lingvam Lond. 1698. Scripſerant & characteres morum *Ludovicus Molinæus*, *Carolus Paſchalius*, *Joſephus Hallus*, *Joachimusque Paſtorius*, ne de aliis *** in præſenti dicam. Sed plurimi ab eo tempore idem tentavere, ut tot libellorum Gallicorum exempla teſtantur, qvi in titulo characteres præferunt, qvales ſunt: *le Theophraſte moderne, Suite des Caracteres de Theophraſte & des penſees de Paſcal. Ouvrage dans le gout des Caracteres. Caractere d'un honnête homme. les differens Caracteres des femmes du ſiecle. Caracteres & portraits Critiques ſur les defauts ordinai-*

* Vignolius Marvillius T. 1. Miſcellaneor. Hiſtoricor. Gallice editorum. Cui reſpondit autor libri Defenſe de Mr. de la Bruyere & de ſes Caracteres contre les Accuſations & les objections de Mr. de Vigneul Marville. Amſtel. 1702. 12.

** Nona editio paucis poſt auctoris mortem diebus lucem vidit Pariſiis A 1696.

*** Vide Georgii Paſchii Prof. Kilonienſis Clariſſ. diatribam de Philoſophia characteriſtica & parænetica. Kiloniæ 1705. 4.

res des hommes, Portraits ſerieux & critiques. Caractere d un veritable ami, Caracteres tirez de l' Ecriture ſainte & appliquez aux Moeurs de ce ſiecle. Caracteres des Vertus & des vices. Caracteres naturels des hommes en forme de dialogue. Ex Anglis qvoqve memorandus Boyerus, *the Engliſch Theophraſtus by Mr. Boyer* A. 1696. 1702. &c. Ut ad Theophraſtum revertar, annos natus XCIX. (non LXXIX. ut contra MSS. codicum conſenſum legit Sam. Petitus l. 2. obſ. 9. & Caſaubonus in prima editione) characteres ſcripſit, qvemadmodum ipſe c. 1. teſtatur, neqve neceſſe eſt illa qvæ de Polyſperchonte & Caſſandro memorat c. 9. eodem anno accidiſſe * qvo liber ſcriptus eſt, ſed exempli ſaltem loco adduxit rem ante plures licet annos geſtam, verum notiſſimam. Videtur ſane Theophraſtus qvi teſte Hermippo apud Athenæum lib. 1. p 21. inter docendum cum de morib⁹ ageret guloſum exſerta lingua labra circū lingendo, alios mores aliis geſtibus argumento congruentibus exprimebat, in ſingulis horum characterum capitibus non morum vitioſorum naturam perſtringere univerſe, ſed notare ac deſcribere certos qvosdam homines ſuæ ætatis, eorumqve mores ridiculos, qvos forte per vitam obſervaverat, ad vivum exprimere ac depingere. Petrus Victorius in pluribus locis commentarii ad Rhetorica Ariſtotelis dubitat, utrum libelli, qvo deſcribuntur naturæ hominum & mores, Theophraſt⁹ ſit auctor. Qvin falſo illi attribui aperte affirmat XVII. 7. var. lect. Sed nulla eſt ratio, qvare ejus judicio, cui res ipſa & veterum teſtimonia refragantur, ſubſcribamus.

XIV. ΤΩΝ ΜΕΤΑ' ΤΑ' ΦΥΣΙΚΑ' ἀποσπασμάτιον ἢ βιβλίον α. *Metaphyſicorum fragmentum, ſive liber I.* In editione Heinſiana & Hanovienſi collectione deſideratur. Sed exſtat in tribus editionib⁹ Græcis operum Theophraſti: Aldina Venet. 1498. fol. Oporiniana Baſileenſi cum præfat Hieronymi Gemuſæi edita A. 1541. fol. & tertia Aldi filii, qvæ operibus Ariſtotelis in qvinqve tomos diſtributis tanqvam ſextū Volumen ſubjicitur Venet. 1552. 8. ex recenſione Camotii, edente Turriſano. Separatim hunc ipſum librum cum commentariis Græcis *Joh. Baptiſtæ Camotii* in tres libros diſtinctis ediderat Turriſanus ibid. 1551. fol. & absq; iisdem, itidem Græce, ad calcem Metaphyſicorum Ariſtotelis, cum notis Criticis *Frid. Sylburgii* excuderunt A. Wecheli Hæredes, Francof. 1585. 8. Latine vertit non Grynæus ut Sylburgius ſuſpicabatur, ſed Cardinalis eruditiſſimus *Beſſario*, idem qvi Ariſtotelis Metaphyſica feliciſſime tranſtulit. Edita eſt Beſſorionis inter-

* Acciderunt iſta Olymp. CXV. 3. ſed Characteres longe poſt ſcripti videntur.

terpretatio utriusq; operis ad calcem librorum præclarorum adverſus Georgium Trapezuntium calumniatorem Platonis Venet. 1516. fol. & inter opera Ariſtotelis latine variis interpretibus vulgata Baſileæ 1538. fol. & tomo octavo Operum Averrois Venet. 1551. fol. 1575. 8. Ad calcem libri hæc nota legitur adſcripra: Τοῦτο τὸ βιβλίον Ἀνδρόνικος μὲν καὶ Ἕρμιππος ἀγνοοῦσιν, οὐδὲ γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως πεποίηνται ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν Θεοφράστου βιβλίων. Νικόλαος δὲ (intellige Damaſcenum) ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν Ἀριστοτέλους μετὰ τὰ φυσικὰ μνημονεύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφράστου. Εἰσὶ δὲ ἐν αὐτῷ προδιαπορήσεις τινὲς ὀλίγαι τῆς ὅλης πραγματείας. Laertius qvoqve Metaphyſicorum mentionem inter ſcripta Theophraſti prætermiſit.

XV. ΠΕΡΙ' 'ΑΙΣΘΗ'ΣΕΩΣ βιβλίον, *liber de ſenſu.* Laertio V. 42. memoratus, *Joh. Baptiſta Camotio* curante primum à Frid. Turriſano editus eſt in Græca editione Venet. A. 1552. 8. in reliqvis editionibus Theophraſti Græcis & Græcolatinis deſideratur, niſi qvod Græce vulgaverat *Victor Trincavellus* una cum Alexandri Aphrodiſienſis qvæſtionibus, & *Priſciani Lydi* paraphraſi diverſi operis * Theophraſtei de ſenſu, phantaſia & intellectu. Venet. 1536. fol. & *Henricus Stephanus* una cum characteribus ſive notationibus morum & fragmentis ex novem Theopraſti libris Pariſ. 1557. 8. Priſciani Lydi (qvi Simplicii & Damaſcii æqvalis memoratur ab Agathia l. 2. p. 65. & ex Jamblichi libro περὶ ψυχῆς profeciſſe ſe teſtatur p. 276. qvem perinde ut Plutarchum Neſtoris F. γνησίους τοῦ Ἀριστοτέλους ἐξηγητὰς appellat p. 289. Male *Patriſianus* Philoſophus dicitur in Codice MS. Caroli de Montchal apud Labbeum p. 194. Bibl. nov. MSS.) Paraphraſis eorundem librorum exſtat etiam Græce in Oporiana Theophraſti editione Baſil. 1541. fol. ex recenſione Joach. Camerarii, latine vero translata eſt à *Marſilio Ficino*, cujus verſio cum addito commentario ſæpius excuſa cum aliis Jamblichi, Procli &c. Venet. 1497. (male 1597. in Catalogo Bibl. Bodlejan.) & 1516. fol. & Baſileæ, Pariſiis, tum inter Ficini opera junctim edita. Idem Ficinus in Theophraſtum commentarios promiſit in ſuo ad Plotinum commentario. Metaphyſica Theophraſti & librum de moribus memorat Abulphraragius pag. 49. inter ſcripta ex Syriaco Arabice translata.

* Puto Priſcianum interpretari locum ex quinto Phyſicorum Theophraſti, qui liber erat ſecundus περὶ ψυχῆς. Nam tractationem de ſenſu Priſcianus claudit his verbis: ἀλλὰ ἐπὶ τὰ ἑξῆς ἴωμεν, ἐπ' ἄλλης ἡμῖν ἀρχῆς τοῦ λοιπὰ τοῦ πέμπτου βιβλίου ἐπεξεργαζόμενοι. p. 284. edit. Baſil. Idem Priſcianus paſſim notat Theophraſtum in his ἐπεξεργάζεσθαι Ἀριστοτέλει, ſive Ariſtotelis veſtigiis inſiſtere & ab eo dicta magis illuſtrare.

XVI. ΔΙΑΘΗΚΑΙ. *Teſtamentum* Theophraſti exſtat apud Laertium V 51. ſeq. Ad convivia Philoſophorum qvotannis celebranda pecuniam legaſſe refert & Athenæus V. p. 186.

XVII. Jam deperditos Theophraſti libros enumerare reliqvum eſt, ordine digeſtos Alphabetico, qvem nec Laertius nec Meurſius obſervarunt. Nam apud Laertium qvidem triplex vel qvadruplex ſcriptorum Theophraſti ad 230808. verſuum numerum aſſurgentium catalogus reperitur, unusqvisq; literarum ordinem qvidem utcunq; nec accurate tamen retinens, qvorũ primus incipit ſect. 42. alter ſect. 46. tertius ſect. 49. qvartus ſect. 50. libri V Veriſimile eſt in ſingulis alios auctores fuiſſe ſecutum, cum enim nonnullos Theophraſti libros plane omittat, qvosdam repetita vice nominat. De Theophraſti ſcriptis olim egerant *Andronicus*, qvi in πραγματείαις ea digeſſit teſte Porphyrio in vita Plotini, ac Plutarcho in Sylla: tum *Hermippus*, cujus, ut Andronici qvoqve meminit ſcholion Metaphyſicis Theophraſti ſubjectum, & paulo ante à me deſcriptum. E recentioribus, qvorum laboribus uſum me profiteor, *Johannes Meurſius* in notis ad Apollonium Dyſcolum pag. 140. ſeq. & in Theophraſto ſuo: *Franciſcus Patricius* in diſcuſſionibus Peripateticis pag. 128. & *Menagius* ad Laertium pag. 206. ſeq

Ἀγωνιστικὸν τῆς περὶ τοὺς ἐριστικοὺς λόγους Θεωρίας. Laertius V. 42.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων, ά. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν αἰθυιῶν. β'. Editio Laertii Aldobrandina, ubi alii λιθουμένων. V. 42.

Πρὸς Αἰσχύλον, ά. Laert V. 49.

περὶ αἰτιῶν. Laert. V. 49.

πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας, ά. Laert. V. 49.

Ακίχαρος, ά. Laert. V. 50. Videtur fuiſſe liber Ethici argumenti. Confer qvæ de Acicari Columna Clementi 1. Strom. p. 303. memorata Reineſius Var. lect. p. 97. & 381. Steph. Lemonius notis ad varia ſacra p. 346. ſeq. Ἀχάϊκαρος vocatur Straboni Lib. 16. p. 762. qvi inter viros ſapientiſſimos eum laudat.

Ἀκροάσεως ά, β'. Laert. V. 42. Galenus de ſubſtantia facultatum naralium. Combuſtas à Metrocle refert Laertius VI. 95.

περὶ ἁλῶν, οἴτρου, στυπτηρίας ά. Laert. V. 42.

περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν ά. Laert. V. 41. Alexander Aphrodiſ. in 1. Analyt. prior. Svidas.

Ἀνα

Ἀναλυτικῶν προτέρων, γ'. Laert. V. 42. Suid. Θεόφραςος. Alexander Aphrodiſ. in Ariſtotelis priora Analyt, Simplicius in 2. de cœlo & 3. Videtur reſpicere Boethius 2. de ſyllogiſo Categorico pag. 594. ſeq. ubi notat Theopraſtum & Eudemum, ſuffragante Porphyrio, qvatuor modis primæ figuræ ſyllogismorum alios qvinq; adjunxiſſe, & modis ſex tertiæ figuræ ſeptimum.

Ἀναλυτικῶν ὑςέρων ζ'. Laert. V. 42. Galenus 2. dogm. Hippocr. & Platonis, Suidas, Euſtratius in 2. poſter. Analyt. Alexander Aphrodiſeus lib. 1. ἀποριῶν καὶ λύσεων c. 27.

Ἀναλυτικῶν ἐπιτομή, Laert. V. 42. Suid.

Πρὸς Ἀναξαγόραν α'. Laert. V. 42.

Περὶ τ' Ἀναξαγόρου α'. Laert V. 42.

Ἀνηγμένων τόπων β'. Laert. V. 42. Suid. Alexander Aphrodiſ. in priora Analyt qvi titulum refert paulo aliter: ἀνηγμένων λόγων εἰς τὰ σχήματα.

Περὶ ἀνθῶν, de floribus. Plin. XXI. 3.

Περὶ τ' ἀνθρώπων, α'. Laert. V. 43.

Περὶ τῶν ἁπλῶν διαπορημάτων. Laert. V. 46.

Περὶ ἀποφάσεως, α'. Laert. V. 46 infra in περὶ καταφάσεως.

Περὶ ἀρετῆς, α'. Laert. V. 46. περὶ ἀρετῶν. V. 50. Videtur reſpicere Cicero 1. Acad. qvæſt. & 5. de finibus.

Ἀρετῶν διαφοραί. Laert. V. 42.

Ἀριθμητικῶν ἱςοριῶν α'. Laert. V. 50.

Περὶ ἀριθμῶν Laert. V. 50. Niſi legendum ῥυθμῶν cum Meurſio. Sed de rhytmo & numero oratorio, de qvo Theophraſtum accuratius diſputaſſe tradit Cic. in Oratore, potuit agere in τέχνῃ ῥητορικῇ de qva infra.

Ἁρμονικῶν α'. Laert V. 46.

Περὶ τῶν Ἀρχελάου α'. Laert. V. 42.

Ἀςρολογικῆς ἱςορίας ϛ'. Laert. V. 50. Reſpicere videtur Simplicius ad 2. de cœlo.

Περὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων, α'. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν ἀτόμων γραμμῶν, α'. Laert. V. 42. Idem liber eſſe Videtur qvi etiamnum legitur hoc titulo inter ſcripta Ariſtotelis. Eum enim à qvibusdam ad Theophraſtum auctorem relatum eſſe teſtatur Simplicius in 2. de cœlo, Joh. Philoponus in 1. de generat. & corruptione.

Περὶ αὐξήσεως, α΄. Laert. V. 50.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων, α΄. Laert. V. 46.

Ἀφορμαὶ ἢ ἐναντιώσεις. Laert. V. 46.

Περὶ βασιλείας, α΄. Laert. V. 42. Sed Plutarchus in Themiſtocle & Dionyſius Halic. lib. 4. laudant Theophraſtum ἐν τοῖς περὶ βασιλείας, qvibus ſuffragatur Laertius V. 49. ubi duo libri hoc argumento. Librum περὶ βασιλείας Κυπρίων memorat Svidas in πάρα. Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας. Laert. V. 47. Athenæus libro 4. p. 144. ubi docet ab aliis hoc ſcriptum tributum Soſibio, qvem epinicio elegiaco Callimachus celebravit.

Περὶ παιδείας βασιλέως α΄. Laert. V. 42.

Περὶ βίων α΄, β΄. Laert. 5. 42. & reſpicit Plutarchus in Pericle, Alcibiade, Ariſtide, Lyſandro, Nicio, Ageſilao & Demoſthene.

Περὶ γάμου, *de nuptiis* aureolum Theophraſti librum Hieron. 1. contra Jovinian. in qvo qværebat Philoſophus, an vir ſapiens ducat uxorem. Videtur reſpicere Stobæus ſerm. 72. & 83.

Περὶ γελοίου, α΄. Laert. V. 49. Athen. lib. 8. p. 348.

Περὶ γενέσεως, α΄. Laert. V. 46. Simplicio in 4. de cœlo inſcribitur περὶ γενέσεως σοιχείων. Videtur & reſpicere Philo de *mundo*. Etiam περὶ ζώων γενέσεως de genitu animalium ſcripſiſſe teſtatur Apulejus in Apologia. Vide & Cenſorinum c 4.

Ἱστοριῶν (male ἱστορικῶν in edit. caſtigatiſſima Wetſten.) Γεωμετρικῶν δ΄. Laert. V. 48.

Γεωργίας παραγγέλματα. Julian. Epiſt. 24. Varro & Columell. Geoponic. III. 3. & 4.

Περὶ γήρως, α΄. Laert. V. 42.

Περὶ γνώμης, Laert. V. 46.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν, α΄. Laert. V. 43. Apulejus in Apologia.

Περὶ τοῦ δεδιότος, α΄. Laert. V. 49.

περὶ τῆς Δημοκρίτου ἀστρολογίας α΄. Laert. V. 43.

περὶ Δημοκρίτου α΄. Laert. V. 49.

περὶ διαβολῆς, α΄. Laert. V. 46. & 49. & 50.

Διαθῆκαι τῶν ἐξ Ἐλευσῖνος ὀργεώνων. Svid. in Ὀργεῶνες.

Διαιρέσεις α΄, β΄. Laert. V. 46.

περὶ τοῦ Διακόσμου α΄. Laert. V. 43.

Dialogos Theophraſti memorat Baſilius Epiſt. 167. Nimirum ex ſcriptis ejus nonnulla fuerunt compoſita more Dialogorum, licet

res

res ipſas nude tractantia & Platonica ſuavitate, ejusdem Baſilii judicio, deſtituta.

Περὶ τῶν διαφορῶν, ά. Laert. V. 46. ſive ut Athenæus lib. 7. p. 317. περὶ τῶν κατὰ τέπυς διαφορῶν.

Περὶ Δικανικῶν λόγων ά. Laert. V. 50.

Τῶν Διογένυς συναγωγή, ά. Laert. V. 45.

Διορισμῶν ά, β', γ'. Laert. V. 43.

Ἐγκώμια Θεῶν, ά. Laert. V. 47.

Περὶ τῶν εἰδώλων ά, β'. Laert. V. 43.

Περὶ εἰδῶν ά, β'. Laert. ibid.

Περὶ ἐκκρίσεων ά. Laert. V. 46.

Περὶ ἐκυσίυ ά. Laert. V. 43.

Περὶ ἐμπεδοκλέυς ά. Laert. V. 43.

Περὶ ἐμπειρίας ά. Laert. V. 46.

Περὶ ἐνθυσιασμῦ. Laert. V. 43. Apollonius Dyſcolus c. 49. hiſt. commentit cui inſcribitur *περὶ ἐνθυσιαζμῶν*. Athen. lib. 14. p. 624. Plin. XXVIII. 2.

Περὶ ἐνθυμημάτων Laert. V. 47. Scholiaſtes Hermogenis procem.

Ἐνςάσεων, γ'. Laert. V. 43.

Περὶ ἑορτῶν, ά. Laert. V. 47.

Περὶ ἐπαίνυ ά. Laert. V. 46. Videtur reſpicere Plutarchus vita Agidis & Cleomenis.

Περὶ ἐπιλήψεως. Laert. V. 43. *de caducis* Apulejus in Apologia.

Τίνες οἱ τρόποι τῦ ἐπίςασθαι, ά. Laert. V. 49.

Ἐπιςολῶν, ά, β', γ'. Laert. V. 46. ad Aſtycreontem, Phaniam & Nicanorem id. V. 50. Epiſtolam ad Phaniam laudat idem V. 37. & Scholiaſtes Apollonii lib. 1. Theophraſtum ἐν ἐπιςολαῖς Ptolemæus Hephæſtion lib. 3. ap. Photium cod. 199.

Ἐπιτομὴ τῆς Πλάτωνος πολιτείας ά, β'. Laert. V. 43.

Ἐπιτομῶν Ἀριςοτέλυς περὶ ζώων, ς'. Laert. V. 49.

Ἐπιχειρημάτων, ιή. Laert. V. 43. & ά, β'. Laert. V. 49.

Ἐρωτικὸς, ά. ſive περὶ ἔρωτος. Laert. V. 43. qvi perperam pro diverſis libris habet. Vide Marqvardi Gudii Epiſt. 1. ad Menagium. laudant Strabo lib. X. p. 478. Athenæus lib. XIII. p. 562. 567. 606. Reſpiciunt Gellius VII. 8. Plinius IX. 8. hiſt. Stobæus ſerm. 62. Scholiaſtes Theocriti Idyll. 4.

Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν ά. Laert. V. 43.

Περὶ

Περὶ Εὐδαιμονίας α΄. *de vita beata liber.* Laert. V. 43. Athen. lib. 12. & 13. & Cicero 5. Tuſc. qvæſt. & 5. de finibus, qvo in loco teſtatur ſe Theophraſtum in plerisqve ſeqvi, niſi qvod virtuti plusqvam ille, fortunæ minus tribuit.

Εὐίκδ☉ Laert. V. 50.

Περὶ εὑρημάτων α΄, β΄. Laert. V. 47. Clemens 1. Strom. p 308. (& ex eo Euſebius X. 7 præparat) Scholiaſtes Homeri Iliad. α΄ Pindari Olymp. 13. Reſpicit Plinius VII. 59. Hiſt. Scholiaſtes Apollonii lib. 2.

Περὶ Εὐσεβείας α΄. Laert. V. 50.

Περὶ Εὐτυχίας α΄. Laert. V. 47.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν α΄. Laert. V. 43. Apulejus in Apologia, Athenæus libr. 7. p. 314.

Περὶ ζώων, βιβλία ζ΄. Laertius V. 44 & 50. librum tertium laudat Athenæus lib. 9. p. 387. Idem opus reſpiciunt Ælianus X. 35. XI. 40. & alibi opere de animalibus. Gellius XVI. 15.

Περὶ ζώων φρονήσεως καὶ ἤθους, α΄. Laert. V. 49. Tractatum de animalibus qvi piſce veſcuntur memorat Plinius XI. 53.

Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν α΄. Laert. V. 43. Athenæus lib. 9.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. Laert. V. 44. Athen. lib. 2. & 3.

Περὶ ἡδονῆς, ὡς Ἀριστοτέλης, α΄.

Περὶ ἡδονῆς ἄλλο. Laertius V. 44.

Περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, α΄. id. 46. Laudatur & Athenæo libro 12. bis Theophraſtus ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς. Sed libro 8. Θεόφραστος ἢ χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς.

Ἠθικῶν σχολῶν Laert. V. 47. Ἠθικὰ vocat Plutarchus in Pericle p. 173. librum primum laudat Michael Epheſius in V. 1. Ethic.

Περὶ ἠθῶν libros Theophraſti ab Ἠθικοῖς diſtingvit, & illorum qvoq; librum 1. allegat Michael Epheſius loco laudato. Meurſius dubitat num apud Laertium V. 43. pro περὶ εἰδῶν α΄, β΄. ſit legendum περὶ ἠθῶν. Theophraſtum ἐν τῷ περὶ ἠθῶν laudat qvoqve Aſpaſius ad VI. 1. Ethic. Nicomach. & Andrantus ſcripſerat libros qvinqve περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων qvos per plagium ſibi tribuerat Hephæſtion teſte Athenæo lib. 15. p. 673. Male ibi interpres libros de plantis ingerit, pro libris de moribus. Theophraſti librum de moribus memorat & Abulpharagius p. 94. inter ſcripta ejus Arabice è Syriaco translata.

Περὶ

περὶ θαλάττης, ά. Laertius V. 47. Videtur reſpicere Alexander Aphrodiſ. in 1. & Olympiodorus in 2. Meteorolog. Antigonus Caryſtius c. 145.

περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, ά. Laertius V. 49.

Τῶν περὶ τὸ θεῖον ἱστορίας, ς'. Laertius V. 48. Videtur hoc opus reſpicere Simplicius ad Epictetum p. 222. Porphyrius 2. περὶ ἀποχῆς & ex eo Theodoritus 7. & 10. Θεραπευτ.

περὶ Θερμοῦ καὶ ψυχροῦ ά. Laertius V. 44. Galenus in Hippocr. Aphoriſm. comment. 1.

Θέσεις γ'. Laertius V. 49.

Θέσεις κδ'. Laertius V. 44. qvod opus oſtreo ſcriptum à Theophraſto tradit Crantor apud Laertium IV. 27. aſperitatem ni fallor reprehendens. Laudat Theo in progymnaſm. c. 2. & Athenæus lib. 4. Cæterum moralis argumenti fuiſſe, licet ad Eloqventiam exercendam comparatum, colligas ex auctore altercationis Synagogæ cum Eccleſia, ſiqvidem de hoc Θέσεως opere eo loco ſermo eſt & Theophraſti nomen ibidem recte eſt à Meurſio ſuppletum: *Ethica inventor Socrates fuit, de quo Theophraſtus XXIV. libros ſecundum poſitivam Juſtitiam ſcripſit.*

περὶ Θεῶν γ'. Laertius V. 49. Videtur reſpicere Cicero 1. de natura Deor. Minutius Felix in Octavio.

περὶ Θορύβου ά. Laert. V. 47.

περὶ ἱστορίας ά. Laert. V. 47. ἱστορικὰ ὑπομνήματα Schol. Apollonii lib. 4.

περὶ καιρῶν, ά, β'. Laert. V. 49. Svid. in ἀρχὴ σκυρία & κυψελιδῶν. Vide Reineſii Var. Lect. p. 385.

Καλλισθένης ἢ περὶ πένθους ά. Laert. V. 44. Cicero Tuſc. qv. 3. & 5. Alexander Aphrodiſ. extremo libri 2. de anima, ubi docet Theophraſtum in Calliſthene ſuo docuiſſe, idem eſſe *fatum* ac *naturam*. Ex hoc Theophraſti libro petitum dictum, qvod refellit Plutarchus libello de fortuna f. 97. Τύχη τὰ θνητῶν πράγματα, οὐκ εὐβουλία. *Vitam regit fortuna, non ſapientia.*

περὶ καρπῶν. Laert. V. 50.

περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως ά. Laertius V. 44. In hoc *de affirmationibus & negationibus* ſcriptum ſex libros commentariorum confecerat *Galenus*, ut ipſe teſtatur de ſcriptis propriis. περὶ καταφάσεως ſubinde inſcribitur ab Alexandro Aphrodiſ. in 3. Topic. & Metaphyſ. 4. & prior. Analyticor. lib. 1. Meminit & è latinis Boethius in

librum περὶ ἑρμηνείας lib. 1. edit. ſecundæ p. 292. & lib. 2. p. 327 lib. 5. 428. Nonnulla ex eo profert Magentinus Græcus ſcriptor Theophraſtum laudans in comentario ad eundem Ariſtotelis librum. *Porphyrii* commentarium in Theophraſti librum de affirmatione & negatione memorat idem Boethius lib. 1. p. 294.

περὶ κινήσεως ά, β', γ'. Laert. V. 44. & 49. ubi tantum ά, β'. Sed decimum laudat Simplicius in 1. Phyſ.

περὶ κολακείας ά. Laert. V. 47. Athen. lib. 6.

περὶ κρίσεως συλλογισμῶν ά. Laert. V. 47.

περὶ βασιλείας Κυπρίων. Svid. in Τιάρα.

περὶ Κωμῳδίας. Laert. V. 47. Athenæus lib. 6. Dionyſius Halic. de compoſitione Nom.

περὶ λέξεως, ά. Laert. V. 47. atqve Dionyſius Halicarnaſſ. in Lyſia p. 86. Vide & infra in ὁριστικά.

περὶ τῶν λιθουμένων, ά, β'. Laert. V. 42. niſi legendum αἰθουμένων.

Λόγων συναγωγή, ά. Laert. V. 47.

περὶ λόγου στοιχείων. *de elementorum proprietate.* Simplicius in IV. de cœlo. Idem hic liber cum illo περὶ λέξεως.

περὶ λοιμῶν. Laertius V. 44.

Λύσεις ά. Laertius V. 47.

Μεγακλῆς, ά. Laert. V. 47.

Μεγαρικός. Laert. V. 44. VI. 22.

περὶ μείζονος καὶ ἐλάττονος, ά. Laert V. 49.

περὶ μέθης, ά. Laert. V. 44. Athen. lib. 10. & 11.

περὶ μελαγχολίας ά. Laert. V. 44.

περὶ μετάλλων. Laert. V. 44. & Theophraſtus ipſe in limine libri de lapidibus, unde non erat dubitandum Polluci VII. 23. Ariſtotelis ne an Theophraſti eſſet. Laudant præterea Svidas in Θεόφραστος. Olympiodorus in 3. Meteorolog. & Harpocration in κεγχρεὼν. Μεταλλικὸν vocant Pollux & Heſychius. Alexandro Aphrodiſienſi inſcribitur περὶ τῶν μεταλλευομένων in 3. Meteorolog. pag. 126. qvem titulum loco laudato confirmat ipſe Theophraſtus.

περὶ μεταρσιολεσχίας, ά. Laert. V. 43.

Μεταρσιολογικῶν, ά, β'. Laert. V. 44.

περὶ μεταρσίων librum qvartum laudat Plutarchus qvæſt. Gr.

περὶ μετεώρων, ά. Laert. V. 47. Olympiodorus in lib. 1. Meteor. actione 15. Abulphragius hiſt. Dynaſtiar. p. 94.

περὶ μέτρων. Laert. V. 46. Victorinus 4. artis Grammat.

περὶ

περὶ τῶν Μητροδώρου συναγωγῶν, α. Laert. V. 44.
περὶ Μουσικῶν, α. Laert. V. 49.
περὶ Μουσικῆς. id.47. Plutarchus lib. 1. Sympoſ. qvæſt. 5. *Librum* 2. Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 241. Reſpicit idem opus Cenſorinus c. 12. Syrianus in XIII. Metaphyſ. & Capella lib. IX.
περὶ νόμων, α. Laert. V. 47. Pollux VIII. 6. Joſephus 1. contra Apion. p. 1046. (qvem locum reſpicit Grotius Theophraſtum laudans ad Matth. XV. 5.) Athenæus. Zenobius IV. 36.
Νόμων κατὰ στοιχεῖον, κδ' Laert. V. 44. librum 3. 4. 11. 16. 18. 20. laudat Harpocration, 10. Pollux & Athen. 13. Svidas in ὅτι οἱ ἁλόντες & συστομώτερον 15. idem in Φαρμακὸς, 16. Etymolog. & Svid. in Φρεάτιοι, & ἐμφρεατ. De hoc opere Cicero 5. de finibus: *Omnium fere civitatum non Græciæ tantum ſed etiam Barbariæ ab Ariſtotele mores, inſtituta, diſciplinas, à Theophraſto leges etiam cognovimus.* Allegat & Svidas in Ἀρδήττης & κατὰ τὴν ἀγορὰν, & reſpicere videtur Stobæus ſerm. 37. & 42.
Νόμων ἐπιτομῆς ἰ. Laertius V. 44.
περὶ Νομοθετῶν, γ'. Laert. V. 45. Videtur reſpicere Porphyrius 4. περὶ ἀποχῆς p. 354. ubi de Lycurgo è Plutarcho, Plutarchus item in Solone. Cicero 2. de Legg. & 6. ad Attic. Epiſt. 1. ubi de Zaleuco. Paulus JCtus lib. 17. ad Plautium l. 3. D. ſi pars hæreditatis petatur: τὸ γὰρ ἅπαξ ἢ δὶς ut ait Theophraſtus παραβαίνουσιν οἱ νομοθέται.
Τῶν Ξενοκράτους συναγωγῆς, α. Laert. V. 47.
περὶ οἰκείων λόγων, α. Laert. V. 49.
περὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. Laert. V. 45.
Ὁμιλητικὸς, α. Laert. V. 47.
περὶ τῶν ὁμολογουμένων α. Laert. V. 49.
Ὁριστικὰ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, α. Laert. V. 50.
περὶ ὅρκου, Laert. V. 47.
πρὸς ὅρους α, β'. Laert. V. 49. & 44. ubi inſcribitur πρὸς τοὺς ὁρισμούς.
περὶ οὐρανοῦ α. Laert. V. 50. Proclus in Tim. Simplicius in 1. de cœlo & in 8. Phyſ. ubi tertius Theophraſti de cœlo liber laudatur.
περὶ ὄψεως, δ'. Laert. V. 49.
περὶ παθῶν α. Laert. V. 45. Simplicius in Categor. Videtur etiam reſpicere Barlaamus Monachus in Ethica ſecundum Stoicos parte 2. c. 13. & 14. T. XXVI. Bibliothecæ Patrum edit. Lugd. p. 37.
περὶ παιδείας ἢ περὶ ἀρετῶν, ἢ περὶ σωφροσύνης α. Laert. V. 50.
περὶ παιδείας βασιλέως. Laert. V. 42.

περὶ παίδων ἀγωγῆς, α΄. Ἄλλο διάφορον, α΄. Laert. V. 50.
περὶ παραδείγματος, α΄. Laert. V. 48.
περὶ παρανόμων, α΄. Laert. V. 47.
περὶ παραφροσύνης, α΄. Laert.
περὶ παροιμιῶν, α΄. Laert. V. 45. Harpocration in ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. Apoſtolius IV. 51. VI. 36. proverb. Stobæus. Reſpicit Svidas in ἀρχὴ ἄνδρα.
περὶ πήξεων καὶ τήξεων α΄. Laert. V. 45.
περὶ πλούτου. Laert. V. 47. Cic. de officiis lib. 2. Euſtratius ſive Aſpaſius in Ethic. Nicomach. IV. 1.
περὶ πνευμάτων, α΄. Laertius V. 45. Meurſius putat ſcribendum περὶ πνεύματος, & eum ipſum reſpici qvi ſub Ariſtotelis nomine hodieqve legitur.
περὶ πνιγμοῦ. Laert. V. 45. Athen. lib. 2.
περὶ ποιητικῆς, α΄. Laert. V. 47. ἄλλο α΄, 48. Hinc definitionem Tragœdiæ Theophraſteam petiiſſe videtur Diomedes Grammaticus lib. 2.
πολιτικῶν ἐθῶν δ΄. Laertius V. 45.
πῶς ἄριστ' ἂν πόλις οἰκεῖτο; α΄. Laertius V. 49. περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας α΄. id. 45. Cicero 2. de divinatione & 3. de legibus.
πολιτικῶν α΄. β΄. Laert. V. 50. πολιτικῶν ϛ΄. id. 45. librum qvartum laudat Harpocrat. in Ἀπρασία. πολιτικῆς ἀκροάσεως η΄. Laert. V. 24.
πολιτικῶν πρὸς τοὺς καιροὺς, δ΄. Laert. V. 45. *quæ eſſent in Rep. inclinationes rerum & momenta temporum.* Cic. 5. de finibus, Parthenius Erotic. c. 9. & 18. Harpocration in Ἐπίσκοπος. Huic operi ſuccenturiatum alterum in duos libros diſtinctum περὶ καιρῶν, de qvo ſupra.
περὶ τοῦ ποσαχῶς. Alexander Aphrodiſeus in V. Topicor. p. 189.
προβλήματα πολιτικὰ, ἠθικὰ, φυσικὰ, ἐρωτικὰ α΄. Laert. V. 47.
προβλημάτων συναγωγῆς, α΄. Laert. V. 48. & 45. ubi libri qvinqve numerantur. Memorat Anonymus Græcus in poſteriora Analytica lib. 2. Videtur reſpicere Plinius VI. 28. Hiſt. licet id qvod ibi profert legitur hodie in problematis Ariſtotelis 33. 22. Vide qvæ ſupra in Ariſtotele dixi.
περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α΄. Laert. V. 48. & 49. Videtur reſpicere Seneca in naturalibus qvæſt. lib. 3. & 4. & 6. ac forte Plutarchus VII. Sympoſ. qvæſt.
περὶ προθέσεως καὶ διηγήματος α΄. Laert. V. 49.
προοιμίων α΄. Laert. V. 48. an παροιμιῶν?

προ-

προτρεπτικὸς ά. Laert. V. 49. & 50.

πρώτων προτάσεων, ιή. Laert. V. 45.

παραγγέλματα ῥητορικῆς, ά. Laert. V. 47.

πρῶτοι καιροί. ſupra περὶ καιρῶν.

περὶ τέχνης ῥητορικῆς, ά. περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν εἴδη ιζ. Laert. V. 48. Scripta Theophraſti Rhetorica laudant vel reſpiciunt Cicero in Oratore & 2. de divinat, Demetrius lib. de elocutione, Qvintilianus III. 1.

περὶ ῥύακος τοῦ ἐν Σικελίᾳ, ά. Laert. V. 49.

περὶ σολοικισμῶν. Laert. V. 48.

Σοφισμάτων, ά, β'. Laert. V. 45.

Σύγκρισις ἁμαρτημάτων apud Marcum Antoninum lib. 2. c. 10. τῶν εἰς ἑαυτὸν non videtur eſſe libri titulus, ut Meurſio perſvaſum, ſed tantum innui locus Ethicorum Theophraſti, qvo vitia inter ſe contulit, & crimina qvæ per libidinem admittuntur graviora eſſe iis qvæ ex ira fiunt, pronunciavit. Qvod affirmatum etiam Ariſtoteli VII. 7. Ethic. Nicomach.

περὶ συλλογισμῶν λύσεως ά. Laert. V. 43.

περὶ σωφροσύνης. Laert. V. 50.

περὶ ταχυτήτων. Simplicius in 2. de cœlo.

περὶ τιμωρίας ά, β'. Laert. V. 45.

Τοπικῶν β'. Laert. V. 45. Alexander Aphrodiſ. in 1. Topic. & 5. Metaphyſ. Simplicius in Categor.

Τὰ περὶ τῶν τόπων, ά. Laert. V. 49.

περὶ τριχῶν ά. Laert. V. 45.

περὶ τυραννίδος ά. Laert. V. 45.

περὶ τυρσηνῶν. Schol. Pindari Pythionic. Od. 2.

περὶ ὕδατος γ'. (ſive περὶ ὑδάτων, ut Athenæus lib. 2.) Laert. V. 45. Alexander Aphrodiſ. in librum Ariſtotelis de ſenſu & ſenſilibus. Reſpicit Antigonus Caryſtius c. 174. Ælianus IX. 64. hiſt. animal. Olympiodorus in 1. Meteorolog. & Vitruvius VIII. 4.

περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων ά. Laert. V. 45. Reſpicit Plinius XXVIII. 4.

περὶ ὑποκρίσεως. Laert. V. 48.

Τὰ ὑπομνήματα, ά. Laert. V. 47.

Ὑπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεοφραστείων ς'. Laert. V. 48. Athenæus lib. 14. p. 654. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, τῶν φασιανῶν φησὶν οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴν τῶν ἀρρένων. His verbis obiter

inſpectis Franciſcus Patricius p. 128. diſcuſſ. peripatetic. perperam putavit ab Athenæo allegari Ariſtotelis vel Theophraſti *commentarios Phaſianorum*.

περὶ Φιλίας γ'. Laert V. 45. Gellius lib. 1. c. 3. & in elencho capitum l. 8. c. 6. Reſpicit Plutarchus in Catone minore,& Hieronymus proœmio l. 3. in Hoſeam. Idem tria Theophraſti de amicitia volumina laudat in Michæ c. 7.

περὶ Φιλλοτιμίας α', β'. Laert. V. 45. Cicero 2. ad Atticum Epiſt. 3.

περὶ Φύσεως γ. Laert. V. 46. & 50. ubi tantum liber unus memoratur. ἰδίαν περὶ Φύσεως πραγματείαν vocat Joh. Philoponus de natural. auſcult. lib. 1.

πρὸς τοὺς Φυσικούς. Laert. V. 46.

προβλήματα Φυσικά. Vide ſupra in προβλήματα.

περὶ Φυσικῶν ιη. Laertius V. 46. Librum XIV. laudat Simplicius in Ariſtotelis Categorias. Idem in commentario ad Phyſica Stagiritæ paſſim allegat Theophraſtum ἐν Φυσικοῖς. Librum primum Alexander Aphrodiſ. in Metaphyſ. 1. p. 14. Φυσικῶν η. Laertius V. 46. Φυσικῶν δοξῶν ις'. id. 48. & Taurus Platonicus apud Philoponum VI. 8. de mundi æternitate, ubi ait Theopraſtum in lib. de Phyſicis opinionibus tradere qvod mundus ex Platonis opinione ortum habeat. Φυσικῶν ἐπιτομῆς α. Laertius ibid. Pollux X. 41. καὶ ἐν Ἀριστοτέλους δὲ ἢ Θεοφράστου Φυσικῆς λέγεται.

περὶ Φυσικῶν ἐπιτομῆς α β'. Laert. V, 46. Ibidem loco Φυσικῶν ἱστοριῶν & Φυσικῶν αἰτιῶν utrobiq; legendum eſt Φυσικῶν, ut ſuperius libros Theophraſti editos recenſens annotabam. Theophraſtum ἐν ἐπιτομῇ laudat etiam Laertius IX. 21. ἐν τῆς Φυσικῆς. IX, 22. Simplicius in III, de anima text. 40. Φυσικῶν δοξῶν ἐπιτομὴν Galenus in Hippocratem de natur. hom. comment. 1. ἐπιτομὴν τῶν Θεοφράστου Φυσικῶν commentario illuſtraſſe ſe docet Simplicius in 2. Ariſtotelis de anima textu 74. Theopraſtum ἐν τῷ περὶ Φυσικῶν δοξῶν Taurus in Timæum Platonis apud Joh. Philoponum de mundi æternitate contra Proclum VI. 8. & 27. Librum I. Φυσικῆς ἱστορίας Simplicius in 1. Phyſicor. Ariſtotelis p. 25. b. A. Themiſtio autem in 3. Ariſtotelis de anima profertur locus ex qvinto Theophraſti Φυσικῶν, qvem ait eſſe ſecundum περὶ ψυχῆς.

περὶ τῶν Φωλευόντων ζώων. Laert V. 44. Athen. III. p. 105. Schol. Theocriti Idyll. 1. περὶ ἄρκτων Φωλεοῖς.

περὶ

περὶ χάριτος α´. Laert. V. 48.
περὶ χυλῶν, ε´ Laert. V. 46. Theophraſtus ipſe lib. 1, hiſt. plantar, c. 19. & Galenus libro adverſus Lycum.
περὶ χυμῶν, χροῶν, σαρκῶν, α´. Laert. V. 43.
περὶ τοῦ ψευδομένου, γ´, Laert. V. 49.
περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας Laert. V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophraſti apud Stobæum ſerm. 12. de mendacio.
περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, V. 46.
περὶ ψυχῆς θέσις μία, ſive ut Meurſius legit θέσεις μα´, Laert. V. 46. Themiſtius in Ariſtotelem de anima.

Epicurum in ſecundo adverſus Theophraſtum libro laudat Plutarchus contra Colotem p. 1110. De *Leontio* Epicurea qvæ ſcito ſermone & Attico contra Theophraſtum ſcribere auſa eſt teſte Cicerone 1. de natura Deor. Plinius præf. Hiſt. *Ceu vero neſciam adverſus Theophraſtum hominem in Eloquentia tantum ut nomen divinum inde invenerit, ſcripſiſſe etiam fœminam, & proverbium inde natum, ſuſpendio arborem eligendi.*

CAPUT X.
De ARISTOXENO & aliis Muſicis.

De Ariſtoxeno & ejus libris III. Harmonicorum. 1. *Scripta Ariſtoxeni deperdita.* 2. *Scripta Muſica Euclidis, Theonis Smyrnæi, Plutarchi, Ptolemæi, Nicomachi, Porphyrii, & Pſelli, de quibus alibi dictum* 3. *De Ariſtide Quintiliano* 4. *De Bacchio Muſico & aliis hujus nominis, ac de hymnis tribus Dionyſii Muſici.* 5. *De Alypio Muſico & Alypiis aliis* 6. *De Gaudentio* 7. *De Manuele Bryennio.* 8. *Scriptores veteres de Muſica, qui interciderunt.* 9. *Alii qui adhuc deliteſcere traduntur MStl in variis Bibliothecis.* 10. *Scriptores de Muſicis, deperditi,* 11. *Recentium ſcripta quædam de antiqua Muſica.* 12.

ANtiqviſſimus è ſcriptoribus Muſicis qvi ætatem tulerunt eſt ARISTOXENUS Tarentinus, Spinthari Muſici F qvi Patris primum & Lamprii Erythræi diſcipulis, inde Xenophili Pythagorici, deniq;

niq; Ariſtotelis, à qvo Theophraſtum ſibi in ſucceſſione prælatum ægre tulit, & in Ariſtotelem defunctum maledicta congeſſit, ſi fides Svidæ in Ἀριστόξ. At Ariſtocles Peripateticus apud Euſebium XV. 2. præparat. contra diſerte affirmat Ariſtoxenum διατελεῖν εὐφημεῖν Ἀριστοτέλην, *nunquam non de Ariſtotele perbonorifice meminiſſe.* Succeſſiſſe autem Ariſtoteli Theophraſtum dixi Olymp. CXIV. 3. ante CHRISTUM CCCXXIV. Exſtant hujns Ariſtoxeni Ἁρμονικῶν στοιχείων qvomodo vocant Porphyrius, Manuel Bryennius & alii, ſive ut Proclus 3. in Timæum p. 192. ἁρμονικῆς στοιχειώσεως *Elementorum Harmonicorum libri III.* cum Ptolemæi Harmonicis *latine* utcunq; ex unico exemplari eoq; non ſatis integro verſi & editi ab *Antonino Gogavino* Gravienſi, Venet. 1562. 4. Græce primus vulgavit *Joh. Meurſius* è Codice Joſephi Scaligeri, ſed negligenter * admodum deſcripto, in qvo præter Ariſtoxenum, Nicomachum & Alypium à Meurſio junctim editos Lugd. Bat. 1616. 4. continebantur Muſica Bacchii & Ariſtidis Qvintiliani, vulgata poſt hac à M. Meibomio, & fragmenta qvædam alia Muſica adhuc inedita, qvæ allegantur ab eodem viro docto p. 300. ad Ariſtidem, p. 74. ad Ariſtox. & alibi, qvæqve Græce & Latine editurum ſe recepit. Addidit etiam notas Meurſius, ſed in emendationibus minus feliciter illi res ceſſit propter Muſicæ literaturæ ignorationem. Accuratam itaq; editionem Ariſtoxeni eruditiſſ. *Meibomio* debemus qvi cum nova verſione ſua & notis Harmonica ejus edidit è MSto codice non paucis in locis emendatiora, uſus præterea duobus Meurſianæ editionis exemplis qvæ cum tribus Codd. MSS. Bibliothecarum Angliæ collata acceperat à Joh. Seldeno. Amſtelodami 1652. 4. tomo primo Antiqvæ Muſicæ auctorum ſeptem ** qvos à ſe illuſtratos Chriſtinæ Svecorum Reginæ inſcripſit. Meminit Operis Ariſtoxenii de Muſica præter Euclidem, Ciceronem, Plutarchum, Athenæum, aliosqve Vitruvius V. 3. Ariſtides Qvintilianus, & Ptolemæus præcipue, qvi in Harmonicis ſuis Ariſtoxenum ſubinde refellit, & è Ptolemæo Boethius libris de Muſica: qvemadmodum à Philoſophis exploditur dogma ejusdem, Ciceroni & aliis memoratum, qvo animam nihil aliud qvam harmoniam eſſe affirmavit. Infinita alia ſcripſerat Ariſtoxenus, qvorum pauciſſimorum vel titu-

* Vide Meibomium p. 67. ad Alypium.

** Hi ſunt præter Ariſtoxenum, Euclides, Nicomachus, Alypius, Gaudentius, Bacchius & Ariſtides Qvintilianus, ſubjuncto Marciani Capellæ, latini ſcriptoris, libro IX.

tituli exſtant, ſi verum eſt qvod Svidas affirmat libros ab eo ſcriptos qvadringentos & qvinqvaginta duos, (non 4052. ut typographi hallucinatione excuſum in Jonſii pagina 73.)

II. Qvæ Meurſio in notis ad Ariſtoxenum p. 135. ſeq. & in Bibliotheca Græca, cum Jonſio, Menagio ad Laertium, mihiqve obſervata ſunt, literarum digeſta ordine hic habes:

Ἀποφθέγματα πυθαγορικά. Stobæus ſermon. 10. 41. 99. & 77. ubi liber qvartus allegatur p. 457.

Περὶ αὐλητῶν ἢ περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. Athen. XIV. p. 634. Reſpicit Tatianus p. 86. ubi de Antigenida tibicine: Τί δέ μοι καὶ κατ' Ἀριστόξενον, τὸν Θηβαῖον Ἀντιγενίδην πολυπραγμονεῖν;

Περὶ αὐλῶν τρήσεως, cujus operis librum 1. laudat idem Athen. p. 634.

Βίοι ἀνδρῶν, in qvibus vita Pythagoræ, Archytæ, Hipponis, Xenophili & aliorum Pythagoricorum, tum Socratis, Platonis, Teleſtæ Selinuntii Dithyrambici, multorumqve aliorum, forte etiam Heraclidis Pontici, Xenocratis ac Praxidamantis Muſicorum, tum Lycurgi &c. Vide Voſſium lib. 1. de Hiſt. Græcis c. 9. atq; inprimis Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſophicæ lib. 1. c. 14. Non ſine ſumma voluptate illud Ariſtoxeni opus legi potuiſſe teſtatur Plutarchus lib. qvod non ſvaviter vivi poſſit ſecundum Epicurum p. 1093.

Ἐπιμήθεια. Ita enim legunt viri docti locum Fulgentii 2. Mythol. c. 9. ubi de Prometheo: *Nam & Ariſtoxenus in Epimetheiorum libro quem ſcripſit ſimilia profert.* Alii corrupte in *Lindoſecemiarum* vel *lineoſeremiarum.* Frigidum qvoq; eſt qvod in MS. Leidenſi reperit Vir Cl. Tho. Munkerus: *in livido ſententiarum libro;* & frigidior ejusdem libri veteris gloſſa: *in qua diſputat de livore id eſt invidia.*

Ἱστορίαι. Svid. Vide infra ὑπομνήματα ἱστορικά, & paulo ante in Βίοι.

Περὶ Μουσικῆς *libri de Muſica* ab Harmonicis diverſi, in qvibus alias partes Muſicæ Rhythmicam, Metricam, Organicam, Poeticam & Hypocritiam, tum & hiſtoriam Muſicam tradiderat. Vide Meibomium ad Ariſtox. p. 78. Jonſium p. 78. Ariſtoxenus ἐν τετάρτῳ περὶ μουσικῆς Athen. XIV. p. 616. in qvarto περὶ μελοποιΐας laudatur à Porphyrio ad Harmonica Ptolemæi p. 298. Reſpicit forte Svidas in σκολιόν.

Παιδευτικοὶ νόμοι. Laudat Ammonius in αἰδώς, reſpiciuntqve ſcholia græca ad Heſiodum p. 54. a. 81. b. Librum decimum Laertius VIII. 15.

Πολιτικοὶ νόμοι, liber octavus allegatur ab Athenæo XV. p. 649.

Πραξιδαμάντεια. Harpocratio in Μουσαῖος. Confer Reineſium p. 39. Var. lect. & Jonſium p. 76.

Τὰ ἀποφθέγματα. Laert. I. 107. ſeq.

Συγκρίσεις. Athen XIV. p. 631.

Σύμμικτα συμποτικά. Athen. XIV. p. 632.

Περὶ τραγικῆς ὀρχήσεως. librum primum allegat Etymol. in σίκιννις. Numerus libri excidiſſe videtur apud Harpocrat. in κορδακισμός.

Περὶ τραγῳδοποιῶν. Ammonius librum primum laudat in ῥυσθαι.

Σύμμικτα ὑπομνήματα, è qvorum libro decimo ſexto varia παράδοξα & ἀπίθανα collegerat Sopater libro qvarto Eclogarum apud Photium cod. 161. p. 176. Confer ſupra τὰ ἀποφθέγματα.

Τὰ κατὰ βραχὺ Ὑπομνήματα Athen. XIV. p. 619.

Ὑπομνήματα ἱστορικά Laertius IX. 40. Hoc opus Meurſius reſpici putat à Plutarcho in Lycurgo extremo, etſi Jonſius mavult petitum ex opere de vitis.

Diverſi à noſtro ſunt, ut Jonſio pridem obſervatum, (1) Ariſtoxenus Selinuntius poeta Epicharmo antiqvior & ab Euſebio relatus ad Olymp. XXIX. Hephæſtion Enchiridio p. 25. Ἀριστόξενος ὁ Σελινούντιος Ἐπιχάρμου πρεσβύτερος ἐγένετο ποιητὴς οὗ καὶ αὐτὸς Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν λόγῳ, καὶ Λογγῖνος &c. (2) Ariſtoxenus Cyrenaicus Philoſophus nulla re niſi gula celebris, dictusq; κωλῆν ſive ventroſus, teſte Athenæo I. p. 7. Confer Svidam in Ἀριστόξ. (3) Ariſtoxenus Medicus Herophileus Alexandri Philalethis qvi Demoſthenem Philalethem Ophthalmicum audierat diſcipulus, cujus librum XIII. περὶ Ἡροφίλου αἱρέσεως laudat Galenus 4. de diff. pulſuum T. 3. p. 49.

III. De EUCLIDIS Iſagoge Harmonica à *Cleonide & Pappo* olim recenſita, dictum eſt infra in ſcriptis Geometræ hujus celeberrimi; uti de NICOMACHI Geraſeni Iſagoge Muſica, CLAUDII PTOLEMÆI Harmonicis, PORPHYRIIQVE in ea commentariis, & PLUTARCHI dialogo de Muſica, egi libro IV: uti de PSELLI ſynopſi, libro V. ubi ſcripta cujusqve horum ſum perſecutus. De THEONE Smyrnæo ſupra hoc ipſo libro c. V. §. 21.

IV.

IV. ARISTIDES QUINTILIANUS. poſtCiceronem ſcripſit; ex cujus libris de Rep. qvæ adverſus Muſicam diſputata erant perſtringit lib. 2. p. 70. opponens illa his qvæ idem Cicero in Roſcii hiſtrionis laudem dixerat. Porro ſcripſiſſe videtur ante Ptolemæum, cujus in tam prolixo opere non omiſiſſet mentionem, ſi ejus Harmonicis uti potuiſſet; qvanqvam neq; alios, excepto Ariſtoxeno lib. 1. p. 22. & 23. allegat Muſicos, ſed tantummodo Homerum, Heſiodum, Platonem & lib. 2. p. 106. Heraclitum, tum vetus Oraculum de Medorum clade ad Platæas lib. 3. p. 161. Per παλαιοτέρους vero (qvibus lib. I. p. 21. πάνυ παλαιοτάτους & p. 23. νεωτέρους opponit) atqve ἀρχαίους ſubinde intelligit, Pythagoricos, è qvibus in procemio affert θεῖον ut ait λόγον ἀνδρὸς σοφοῦ Παναχμαίου τοῦ πυθαγορείου, & illorum veſtigiis paſſim inſiſtit, qvos lib. III. p. 145. & 158. vocat σοφοὺς ἄνδρας καὶ ἀληθείας ἰχνευτάς, & Pythagoram laudat lib. 1. p. 28. lib. 2. p. 110. lib. 3. p. 116. 145. Præcipuum vero argumentum qvo M. Meibomius ante Ptolemæum ſcripſiſſe Ariſtidem evincat, promit ex eo, qvod lib. 1. p. 22. & 23. tantum meminit eorum qvi cum Ariſtoxeno tredecim, & cum aliis poſt Ariſtoxenum qvindecim tonos admittebant, non uero eorum qvi cum Ptolemæo ſeptem ſolos recipiebant tonos. Voſſius * ait Ariſtidem hunc memorari ab Athenæo in Dipnoſophiſtis. Sed Ariſtoclem de Muſica laudat Athenæus & Ariſtoxenum, Ariſtidem qvod ſciam nusqvam, & in Indice ſcriptorum ab Athenæo allegatorum qvi in editione Rhotomagenſi exſtat, pro Ariſtide περὶ τῆς μουσικῆς 462. 40. legendum Ariſtocles 4. περὶ μουσικῆς. 620. Cæterum Marcianus Capella ex Ariſtide noſtro multa ab verbū in librum ſuum nonum tranſtulit, ut Meibomio probe animadverſum, qvi p. 208. etiam docet acceſſiones libello Euclidis de Muſica in codice Fulvii Urſini inſertas, qvas edidit Poſſevinus libro XV. Bibl. ſelectæ, ex Ariſtide deſcriptas eſſe. Idem præſtantiſſimus Meibomius Ἀριστείδου κοϊντιλιανοῦ περὶ μουσικῆς βιβλία γ'. Ariſtidis Qvintiliani libros III. de Muſica ad τιμιωτάτους ἑταίρους ſuos *Euſebium* & *Florentium* ſcriptos primus è Codice Joſephi Scaligeri, qvi exſtat in Bibl. publica Academiæ Lugd. Bat. etſi lacero & ſexcentis locis corrupto edidit & latine vertit, notisq; illuſtravit, in qvibus uſus eſt apographo Seldeniano Codicis Magdelenenſis ** Bibl. Oxonii, & variis lect. Codicis Bodlejani, tum ex codice Bibl. Regis Galliæ & altero Barberino loca qvædam depra-

* Voſſ. de ſcientiis Math. p. 49.

** Magdalenenſis codex eſt vetuſtior. Vide notas Hiſtoricas ad Chron. marmoreum Arundelianum p. 171. edit. Prideauſiii.

Digitized by Google

vatiora & diagrammata reſtituit, beneficio Salmaſii,& Allatii qvi illa cum ipſo communicaverunt. Lucem vidit Ariſtides Meibomii una cum reliqvis ſex Græcis Muſicis,& Marciani Capellæ,qvem circa Apuleji tempora vixiſſe putat, libro nono, qvi de Muſica tractat ad binos codices MSS. Leidenſes recenſito Amſt. 1652. 4. *Incomparabilem antiquæ Muſicæ auctorem & vere exemplar unicum, nunc primum Græce & latine damus. Quicquid olim Ariſtoxenii de Harmonica & reliquis Artis partibus docuerunt: quicquid omnis Antiquitas de moribus Muſica formandis, de naturalibus rebus muſice ab omnipotenti Deo conſtitutis, adeoque de univerſi harmonia commentari potuit, unus Ariſtides Quintilianus tam concinna brevitate tribus libris expoſuit, ut omnium veterum Muſicorum diſciplinam æque ac gloriam in ſuum opus congeſſiſſe videatur.* Hæc de Ariſtide ſuo Meibomius. Intercidit ejusdem ſcriptoris *liber de Poetica*, in qvo, ut lib. 2. Harmonic. p. 87. teſtatur, accurate egerat de duabus artis poeticæ partibus, μιμήσει & διηγήσει.

V. BACCHIUS Muſicus Ariſtoxenius, (à nonnullis male appellatus *Vacceus*, ex uſitata literarum B. & V. permntatione) ſcripſit εἰσαγωγὴν μουσικὴν ſive Harmonica & Rhytmica elementa, qvæſtionibus & reſponſionibus. Hanc *Græce* primus vulgavit *Marius Merſennus* in commentario ad ſex prima Geneſeos capita Pariſ. 1623. fol. p. 1887. ſeq *Gallice* idem Merſennus convertit ibid. 8. in qva interpretatione nonnulla deſideratM Meibomius in extremo prolegomenon ad Muſicos Græcos. Prodiit & ſeparatim Græce cum verſione *Federici Morelli* Pariſ. 1623. 8. qvam verſionem, cum ſuam ederet, idem Meibomius non vidit. *Franciſcus* qvoqve *Gafurius* de harmonia Muſicorum inſtrumentorum, libro & capite primo, teſtatur ſe Manuelis Bryennii, Bacchii, Ariſtidis Quintil. & Gaudentii commentarios Muſicos latine vertiſſe. Deniq; Meibomius è codice Scaligeri emendatiorem græce edidit cum ſua verſione & notis Amſt. 1652. 4. teſtatus in eodem ScaligeriMSto poſt hanc introductionem ſeqvi alterum tractatum qvi ſimiliter inſcribitur εἰσαγωγὴ τέχνης μουσικῆς Βακχείου τοῦ γέροντος. Initium eſt: Τῇ μουσικῇ τέχνῃ πᾶσαν τὴν δογματοποιΐαν συμπεπτάχθαι φησὶ πρὸς τὴν ἀκοήν: (qvem principio leviter immutato totum habet Bryennius lib. II. ſect. VI p. 414. ſeq.) Deinde alia adhuc fragmenta (qvorum prius ſic incipit: ῥυθμὸς συνέστηκεν ἔκτε ἄρσεως καὶ θέσεως καὶ χρόνου τοῦ καλουμένου παρά τισι κενοῦ Alterum poſt duas paginas qvarta plicatura ſcriptas, ita: Μουσική ἐστιν ἐπιστήμη περὶ μέλος τέλειον. *Quæ excerpta*, inqvit Meibomius, *cum multa in iis ſint Muſicæ Antiquitatis veſtigia, Græce & latine aliquando*

do dabimus. Ultimo ſubjunguntur duo Epigrammata & totidem hymni. Epigrammatum prius, in qvo Bacchii mentio, ita emendatum ibidem Meibomius exhibet:

Τῆς μȣσικῆς ἤλεξε ΒΑΚΧΕΙΟΣ γέρων
Τόνȣς, τρόπȣς, μέλη τε καὶ συμφωνίας.
Τȣ́τῳ συνῳδὰ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ γράφων
Τὸν παμμέγιστον δεσπότην Κωνσαντῖνον
Σοφὸν ἐραστὴν δείκνυσι τεχνημάτων.
Τὸν τῶν ἁπάντων γὰρ σοφῶν τεχνημάτων
Ἐφευρετήν τε καὶ δότην πεφηνότα
Ταύτης προσῆκεν ȣ̓δαμῶς εἶναι ξένον.

Hujus ut ſuſpicor *DIONYSII* Muſici ſub Conſtantino M. clari hymnum ad Muſam, notis antiqvis Muſicis inſtructum, ex ſchedis à Vincentio Galilæo ad ſe transmiſſis Græce edidit Erycius Puteanus in Hermathena (primæ editionis Hanov. 1602. 8. c. VIII. nam in editione Lovanienſi A. 1615. eſt omiſſus) Eundem hymnum & alium præterea in Apollinem, aliumqve in Nemeſin * cum ſimilibus Muſicis antiqvis notis vulgavit & ſubjunxit Joh. Fellus ad calcem Arati cum Scholiis Græcis editi Oxoniæ 1672. 8. additis Edmundi Chilmeadi notis et diatribe de Muſica antiqva Græca, qvam claudit ſpecimine alio Muſicæ veteris, fragmento viz. *Pindari*, qvod notis veteribus Muſicis inſtructum in Bibl

Kk 3 Mo-

* Eosdem tres hymnos memorat Salmaſius Epiſt. 49. ad Peireſcium: *J' ay ú autre fois deſſein de concilier la Muſique ancienne avec la moderne, & voir en quoy elle pouvoit differer d' avec la noſtre. J' ay vû pour cet effet tout ce que j' ay pû rencontrer d' eſcrits en cette matiere par les Bibliotheques ou j' ay ú entrée, et principalement en la langue Grecque. J' ay vû tous ceux que marque le Sr.* Doni *dans ſa lettre, & le meilleur de tous, & le plus exact eſt le* Ptolemée *qui eſt en la Bibliotheque du Roy. Pour l'* Ariſtoxene *que nous à donné Meurſius, comme il' eſt le plus ancien, auſſi eſt il le plus corrumpu. Le* Nicomache *eſt dans la meme Bibliotheque, & quaſi tous les autres. Quant à l'* Ariſtides, *il eſt écrit de main recente, & il y a à la fin ces* 3. hymnes de Dionyſius, *que j' avois auſſi transſcrits autre fois, J' ay conferé encor les deux MSS.* de Boëce *qui ſont dans la dite Bibliotheque & fort anciens pour en tirer* le decret des Ephores contre Timotheus *qui ne ſe trouve que là & que j' ay reſtitué en beaucoup d' endroits par le moyen du MS. & de mes conjectures, l' ayant remis tout autrement qu' il n' eſt dans les animadverſions de Caſaubon ſur l' Athenée ni dans les Notes de Scaliger ſur le Manile. J' ay auſſi un petit commentaire tout preſt* de inſtrumentis Muſicis veterum, *ou j' ay taché de monſtrer quelle difference il y avoit inter* citharam & lyram, *que beaucoup confondent, & la quelle de deux approche le plus de noſtre Lut, y traittant auſſi de la* Cynire *& du* Pſalterion *des Hebreux. Je penſois le donner incontinent aprés mes exercitationes ſur Solin, mais d' autres penſées m' en ont diverti. Je me rejouis fort que Mr.* Doni (Joh. Baptiſte Doni dont

Monaſterii S. Salvatoris juxta portum Meſſanenſem in Sicilia reperit, ediditq; Kircherus T. 1. Muſurgiæ p. 541. Confer etiam Lambecium VIII. p. 453. Bernardi de Montfaucon Paleographiam Græcam lib. V. p. 357. Johannem Nicolai de Siglis Veterum p. 110. ſeq. & Johannem Herbinium de Cryptis Kijovienſibus p. 154. ubi notæ Muſicæ Ruthenorum. De cetero plures fuerunt Bacchi. Nam inter eos qvos audivit M. Antoninus Imp. primum ipſe memorat Bacchium lib. 1. ſect. 6. Alius Bacchius Mileſius qvo Plinius in Hiſt. nat. uſus eſt, qvemqve de re ruſtica ſcripſiſſe teſtantur Varro ac Columella. Alius Bacchius Medicus Herophileus & Empiricus, patria Tanagræus, qvi Erotiano teſte tribus libris expoſuit voces difficiles Hippocratis, & in *Hippocratis libros Epidemiorum* ſcripſiſſe refertur à Galeno l. 1. in VI. Epid. T. 5. p. 442. & 2. in III. Epidem. pag. 413. ubi τὴν ὑπὸ Βακχείου γινομένην ἔκδοσιν memorat. *In Aphoriſmos* id. in VII. 46. p. 328. Malagmate ejus uſus Cæſar (Auguſtus) id. T. 2. edit. Gr. Baſil. p. 412. Sententia ejus de pulſibus T. 3.

dont on a un livre de præſtantia Muſicæ Veteris, à Florence A. 1647. 4. & un autre: Generi è modi della Muſica Rom. 1635. 4. & annotazioni ſopra queſto libro. id. 1640. 4.) *ait entrepris cette beſogne, & eſpere d'y voir ce que je ne pourrois voir ailleurs. Pour le Pere* (Merſenne, qui pourtant à donné Bacchius en Grec & Francois: & à bien fait dans ſon Harmonica en VIII. livres; & dans ſes IV. livres des Inſtruments Muſiques, a Paris 1648. fol. & dans les autres IV. de la Harmonie id. 1644. 4. & en ſon ſavant Commentaire ſur les ſix premiers chapitres de la Geneſe) *je n'entend pas grand choſe de luy: il eſt homme de grande lecture, mais il ne me ſemble pas eſcrire avec trop de jugement: & pour la piece Arabique que vous luy avez envoyée je ne vois non plus qu'il en puiſſe bien faire ſon profit, car il n'entend pas la langue, & ne ſçay perſonne à Paris qui luy puiſſe beaucoup aider, ſi ce n'eſt Mr. Gabriel Sionita. Mr. Golius auroit fort envie de voir cette piece: il a l'Avicenne de la Muſique, & encor un autre écrit Arabe. Outre cela il à encore un autre* moderne latin de CCC ou CCCC ans, *qui à écrit tres-exactement en cette matiere, & m'á dit n'avoir point vû aucun auteur, ni Grec ni Latin, ni Arabe, ancien ni moderne, qui l'ayt mieux traitté. En fueilletant les Catalogues des livres qui ſe trouvent és Bibliotheques d'Angleterre j'y ay remarqué les livres de Muſique qui ſuivent:* Auguſtini de Muſica Eccleſiaſtica, *ſeptem exemplaria in VII. diverſis Bibliothecis.* Boethii Muſica *in IV. Bibliothecis: in una adjunctum eſt opus* Anonymi de Muſica, *quod eſt etiam in MS. Bibliotheca Bodlejana.* Emanuelis Bryennii ἁρμονικὰ βιβλία, *in duabus Bibliothecis.* Ariſtides Quintilianus de Muſica, *Græce ſemel in Oxonienſi.* Gvalterus Monachus de ſpeculatione Muſicæ, *ſemel in Cantabrigienſi.* Hogeri Abbatis excerpta ex Auctoribus Muſicæ Artis, *ſemel ibidem.* Anonymi expoſitio Muſicorum inſtrumentorum Veteris teſtamenti. Ariſtides Quintilianus de Muſica & Atiſtoxeni Harmonica *exſtant MSS. in Bodlejana.* Cl. Ptolemæi Harmonica cum enarrationibus Porphyrii, *Auguſtæ Vindelicorum.* Ariſtides Quintilianus *ibidem.*

T.3.p.47. ὁ μὲν ἐν Βακχείῳ ἐν τοῖς ἄλλαις ἀκροάσεσι &c. Mentio & Bacchii hujus apud Cœlium Aurelian.II.tardar. 10. Alius Bacchius Judæus Plautio Pompeji legato ſupplex, de qvo vide Laur. Begerum theſauri Brandenb. p. 572. Alius Bacchius pro qvo & Pythagora orationem Lyſias conſcripſit. Alius deniqve Bacchius gladiator, de qvo Horatius lib. 1. Sat. 7. v. 20.

- - - uti non
Compoſitus melius cum Bitho Bacchius. - - -

Mihi qvam proxime à vero videntur aberrare illi, qvibus auctor introductionis in Muſicam videtur is ipſe, qvi M. Antoninum primus, & forte in Muſicis inſtituit, nam ante omnia pueros ingenuos Muſicam edoctos & literas, notum eſt vel ex Terentii Evnucho:

- - - fac periculum in literis,
Fac in palæſtra, in Muſicis: quæ liberum
Scire æqvum eſt adoleſcentem, ſollertem dabo.

Neqve Græcis alium fuiſſe morem probat Qvintilianus lib. 1. Inſt. Or. c 17. Marco qvidem Meibomio, viro de Muſica veterum meritiſſimo Bacchius iſte recte videtur Manuele Bryennio antiqvior: qvo autem argumento eundem Ptolemæo faciat juniorem, qvi ſub Antonino Pio Marci Parente ſcripſit, haud comperi. Morellus in ſua editione vocat Iatroſophiſtam, eundem putans cum Bacchio Medico Herophileo.

VI. ALYPIUS à Caſſiodoro de Muſica p. 588. præponitur Euclidi ac Ptolemæo: ſaltem ante Claudium Ptolemæum ſcripſiſſe M. Meibomio videtur, licet Meurſius exiſtimat eundem hunc eſſe Alypium Alexandrinum Jamblichi æqvalem, de qvo Eunapius in vitis Sophiſtar. διαλεκτικώτατον eum appellans, & in patria ſenem obiiſſe teſtatus. Ad alium ut videtur Alypium, Cæſarii fratrem, (licet & hunc cum ſuperiori eundem Meurſius putat) binæ exſtant Juliani Epiſtolæ XXIX, & XXX. qvarum priore eum ad ſe invitat Imperator, poſteriore gratias agit pro transmiſſa ad ſe Geographia (Non Geometria, ut Meurſ.) & tabula Geographica, cui Jambos adpoſuerat, laudatq; ejus δραστήριον in rep. gerenda, qvod Philoſopho Alexandrino, qvalem deſcribit Jamblichus, parum convenire videtur, bene autem convenit Alypio Antiochenſi, ex præfecto Britanniarum, cui Hieroſolymitani templi inſtaurandi negotium commiſit Julianus teſte Ammiano XXIII. 1. & cujus mentio Alypii in Libanii Epiſtolis & apud Ammianum XXIX.

1. ubi Hierocles ejus filius memoratur, à qvo diſtingvendus Hierocles Alypii ἀνεψιὸς, eidem memoratus Libanio Epiſt. ad Baſilium. Cæterum Geographiàm ab hoc Alypio ad Julianum miſſam plane diverſam eſſe à Veteri orbis deſcriptione neſcio cujus ſcriptoris, cujus antiqvam interpretationem edidit atq; iterum Græce vertit Jacobus Gothofredus, recte obſervatum Clariſſ. Bælio in Lexico Hiſt. qvi videndus etiam de Alypio Epiſcopo Tagaſteno amico Auguſtini, eum loqventem inducentis in libris de ordine & adverſus Academicos: tum de Faltonio Probo Alypio Præfecto Urbis Romæ, ad qvem Symmachi Epiſtolæ. Alius ab his videtur Alypius qvem Chriſtianum Gregorius Naz. innuit & Epiſt. 147. κοινὸν τῶν φιλοσόφων προστάτην καὶ τῶν ἱεροφαντῶν κηδεμόνα vocat. Alius Alypius Arianus, ad qvem Iſidorus Peluſiota III 112. Epiſt. cujus ad tres minimum diverſos Alypios præterea exſtat literæ. Ab his omnibus non minus, qvam ab Andronico Alypio, qvem inter Græcorum Hiſtoricos ad extrema Danielis intelligenda neceſſarios laudat Hieron. præf. ad Danielem, diverſus eſſe videtur Alypius, cujus εἰσαγωγὴ μουσικὴ ſive *Introductio Muſica* Græce primum edita eſt à Meurſio ex codice Joſephi Scaligeri, ſed non admodum diligenter deſcripta Lugd. Bat. 1616. 4. Hinc excerpta ex Alypio dedit Athanaſius Kircherus libro VII. Muſurgiæ editæ Romæ A. 1650. fol. teſtatus etiam integrum latine ſe transtuliſſe p. 540. Sed tabula veterum notarum Muſicarum, qvam eodem loco ex Alypio Kircherus exhibet, tam vitioſe expreſſa eſt (ne omiſſa jam memorem) ut ducentos amplius errores in illa exſtare affirmet M. Meibomius, qvi non tantum Græca ex codice Scaligeri (qvem p. 79. & Kircheri Codicem ex eodem MSto profluxiſſe exiſtimat) adhibitis Bolejani, Barocciani, Barberini & Seldeniani MSS. ſubſidiis emendate edidit, notasq; Muſicas veterum reſtituit primus, ſed & latinam verſionem ac notas adjunxit. Amſt. 1652. 4. Exſtat & MS. in Bibl. Vaticana.

VII. GAUDENTIUS Philoſophus, qvi videtur & ipſe ante Ptolemæum ſcripſiſſe Ariſtoxeni veſtigiis inſiſtens compoſuit ἁρμονικὴν εἰσαγωγὴν ſive *introductionem Harmonicam*, in cujus limine iniqvos & imperitos lectores arcet nota formula:

Ἀείδω ξυνετοῖσι, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι.

Hunc elegantem libellum duobus locis commendat Caſſiodorus Senator, licet Gaudentius ipſe qvis qvalis ve fuerit, vel qvando vixerit, non magis videtur illi qvam nobis perſpectus fuiſſe. *Gaudentius quidam*, inqvit,

qvit, *de Muſica ſcribens Pythagoram dicit hujus rei inveniſſe primordia ex malleorum ſonitu* * *& chordarum extenſione percuſſa, quem amicus noſter vir diſertiſſimus* Mutianus *tranſtulit in latinum, ut ingenium ejus aſſumti operis qualitas indagaret.* Mutianus iſte, Gaudentii interpres, idem eſt Mutianus Scholaſticus qvi Chryſoſtomi homilias qvasdam latine convertit, ac vir diſertiſſimus dicitur ab eodem Caſſiodoro c. 8. divin. lect. cujus & alterum de Gaudentio locum apponam: *Gratiſſima ergo nimis utilisque cognitio, quæ & ſenſum noſtrum ad ſuperna erigit, & aures modulatione permulcet; quam apud Græcos* Alypius, Euclides, Ptolemæus *& cæteri probabili inſtitutione docuerunt. Apud latinos autem vir Magnificus* Albinus *librum de hac re compendioſa brevitate conſcripſit, quem in Bibliotheca Romanos habuiſſe atque ſtudioſe legiſſe retinemus. Qui ſi forte gentili incurſione ſublatus eſt, habetis hic* Gaudentium Mutiani *latinum; quem ſi ſollicita intenſione legitis, hujus ſcientiæ vobis atria patefacit. Fertur etiam latino ſermone & Apulejum Madaurenſem* ** *inſtituta hujus operis feciſſe.* Iſtum Gaudentii librum primus è Patricii Junii Codice per Seldenum transmiſſo, qvem cum altero Saviliano & tertio vetuſtiore Barocciano Langbainius contulerat, edidit laudatus *Meibomius*, & perdita pridem Mutiani verſione novam ipſe interpretationem & notas adjunxit Amſt. 1652. 4. Editurus eundem fuerat *Edmundus Chilmeadus* vir doctus & illuſtrato Malalæ Chronico celebris, ſed poſtqvam de Meibomiana Muſicorum editione inaudierat, libenter illum iſtius curis expoliendum permiſit. De aliis tribus Gaudentiis Chriſtianis Brixienſi, Tamugadenſi Donatiſta & Novarienſi, videndus Caveus ad A. C. 387.

VIII. MANUEL BRYENNIUS (Idem forte qvi ſub Palæologo Seniore circa A. C. 1320. floruit, vide Cangii familias Byzantinas p. 177.) *libros tres* ſcripſit Ἁρμονικῶν, qvorū primus inſtar cōmentarii eſt in Muſicam Euclidis qvemadmodū etiam in MStis qvibusdā codicib⁹ inſcribitur, ut colligas ex Labbæi Bibl. nov. MSS. p. 118. Certe Euclidem fere

* Experientiæ hoc repugnare aît Angelus Bontempus. Vide interim Gaudentium p. 13. ſeq. edit. Meibomii, & eadem narrantem Nicomachum lib. 1. Enchirid. Harmonices p. 10. ſeq. & ex hoc Boethium lib 1 de Muſica c. 10. & Jamblichum in vita Pythagoræ c. 26. qvem poſtremum ſcriptorem ſexcentis emendatum locis Ludolpho Kuſtero accuratiſſimæ eruditionis Viro propediem debebunt harum literarum ſtudioſi.

** i. e. inſtitutiones Muſicas ſcripſiſſe, non vero qvod doctiſſ. Meibomius ex hoc loco colligere videtur præf. ad Ariſtidem, Gaudentii Harmonica latine tranſtuliſſe: quod ex ipſo Caſſiodoro videtur poſſe revelli, neque enim Mutianus vertiſſet, ſi jam exſtitiſſent translata ab Apulejo.

κτ πόδα ſeqvitur, niſi qvod particulam poſtremam περὶ μελοποιΐας tradit demum lib. III. ſect. 10. & ubi Euclides τὸ συνημμένον τετράχορδον interpolaverat, Bryennius id reſecuit. Liber ſecundus & tertius pro commentario in Harmonica Ptolemæi poſſit haberi, qvem nominetenus laudat p. 377. 387. 459. 476. 499. ut Ariſtoxenum p. 396. 400. 476. 506. Nicomachum Geraſenum p. 364. Pythagoram p. 365. ac Terpandrum p. 361. 484. Hermetem p. 362. 410. antiqviores Harmonicos è Pythagoreorum ſecta p. 499.. Qvanqvam vero ex Euclide, Ariſtoxeno, Nicomacho aliisqve nonnulla paſſim inſerit, neqve ut in Euclide ordinem Ptolemæi ſeqvitur, tamen qvæ Ptolemæus toto libro ſecundo & libri primi binis ultimis capitibus tradit, inprimis recoqvit prolixiusq; ediſſerit Briennius, p. 410. teſtatus diligenter ſe vitare κενολογίαν, & ſæpius profeſſus ſe in gratiam juniorum, perſpicuitati ſtudere. Hoc ipſius opus ut reliqvos hactenus dictos edere & illuſtrare Meibomius promiſerat: ſed cum tardaret, laborem hunc qvi optime potuit occupavit Anglus πολυμαθέστατος Joh. Walliſius * à qvo Bryennii Harmonica ex tribus Codicibus MSS. præſtantiſſimo uno Magdalenenſis Collegii Oxoniæ, & aliis duobus Bibl. Bodleianæ Græce edita habemus, addita latina verſione, in tomo tertio Operum Walliſii Oxon. 1699. fol. in qvo habentur etiam Ptolemæi Harmonica cum Porphyrii Commentariis.

IX. De Muſica plurimi olim ſcripſerunt, è Philoſophis, Pythagoricis præſertim, atqve ut Plutarchus auctor eſt, è Platonicis ac Peripateticis. Qvemadmodum Hiſtoriam Muſicorum, qvam intercidiſſe imprimis dolemus, conſignaverat Dioyſius junior Halicarnaſſenſis. Nonnullos Muſicos qvorum ſcripta periere, annotavit Joannes Meurſius in limine notarum ad Ariſtoxenum p. 127. ſeq. qvibus & ipſe alios, & ſcriptorum loca qvædam adiunxi.

Agenor Mytilenæus. Ariſtox. lib. 2. Muſic. p. 36. à qvo ſecta Muſicorum Agenoria, ut ab Eratocle Eratoclea, & Epigonia ab Epigono Ambraciota: & à Damone, qvi Socratem Muſicam docuit, Damonia: Ac poſt Ariſtoxenum Archeſtratia, Agonia, Philiſcia, Hermippia &c. Porphyr. in limine commentarii ad Harmonica Ptolemæi.

Antiſthenes περὶ μουσικῆς Laert. lib. II. ſect. 17.

Archytas Tarentinus, de cujus ἁρμονικῷ dixi libro 2. c. 1.

Ariſtocles ἐν τῷ περὶ μουσικῆς Athen. XIV. p. 620. ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν. ib.

Ariſto-

* Obiit vir præſtantiſſimus Oxoniæ, menſe Novembri A. 1704. nonagenario propior.

Ariſtoteles de qvo ſupra cap. VII. Cæterum à Kirchero in Muſurgia T. 1. p. 545. cum inter veteres Muſicos, qvorum ſcripta ſervantur in Bibl. Collegii Jeſuitarum Romani, Ariſtotelem nominat, puto innui ejus librum περὶ ἀκουστῶν, non librum perditum περὶ μουσικῆς.

Democritus Laert. IX. 48.

Dicæarchus ἐν τῷ περὶ μουσικῆς. Schol. Comici ad Nubes v. 1367. ἐν τῷ περὶ μουσικῶν ἀγώνων. id. ad Ranas v. 1335. & ad Veſpas v. 1190.

Didymus Pythagoricus περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς Ἀριστοξενείων τε καὶ Πυθαγορείων de qvo ſupra lib. 2. c. 13.

Dionyſius Halicarnaſſenſis junior ſub Adriano Imp. clarus teſte Svida in Διονύσιος, ſcripſit μουσικῆς ἱστορίας libros XXVI. qvibus tibicines, citharoedos & poetas omnis generis celebravit: tum μουσικῆς παιδείας ἢ διατριβῶν (μουσικῶν) libros qvinqve, & de iis qvæ Muſice dicta ſunt in Rep. Platonis. Alius Dionyſius Muſicus ſub Conſtantino M de qvo Epigramma Græcum qvod paulo ante num. V. in Bacchio afferebam. Dionyſius Muſicus ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοιοτήτων. Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 219. Halicarnaſſeum vocat p 267.

Epicurus περὶ μουσικῆς Laert. lib. X. ſect. 28.

Eratoſthenes laudatur in Harmonicis Ptolemæi & à Theone Smyrnæo ubi de Muſica agit. Confer Porphyrium p. 267. ubi laudat & Demetrium Mathematicum, & Diodorum.

Heraclides Ponticus. Laert. lib. V. ſect. 87. Plutarchus & Athenæus, qvorum loca jam adſcripſit Menagius in notis. His adde, qvod Heraclidem ἐν τῇ μουσικῇ εἰσαγωγῇ laudat Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 213.

Jades Ἰάδης περὶ μουσικῆς. Didymus apud Priſcian. de ponderibus p. 1350.

Laſus Hermionenſis qvi primus de Muſica ſcripſit, æqvalis Xenophanis ut docet Plutarchus de vitioſo pudore p. 530. & Simonidis teſte Ariſtoph. in Veſpis. Mentio ejus apud Herodotum, Ariſtoxenum & multos alios veteres, ut pridem notatum viris doctis laudatis à me lib. 1. c. 16. §. 4.

Mintanor Muſicus τῶν χρωματοποιῶν, libro artis Muſicæ. Fulgent. lib. 1. Mythol. c. 1. & Schol. Statii ad Thebaid. III. 661.

Nicoſtratus, neſcio an huic catalogo inſerendus propter hæc auctoris fragmenti Cenſorino ſubjecti c. 10. *Rhythmus creditur dictus à*

Rhythmonio Orphei F. & Idomeneæ Nymphæ Maricæ, ut tradit Nicoſtratus libro quem compoſuit de Muſico fratre Rhythmonii.

Panætius junior ἐν τῷ περὶ των κ̄ Γεωμετρίαν καὶ μȣσικὴν λόγων καὶ διαστημάτων. Porphyr. p. 244. ad Ptolemæi Harm.

Philolaus Pythagoricus plus ſimplici vice laudatur in Muſicis à Boethio. p. 1342. 1422. 1423.

Phyllis Delius libro ſeundo περὶ μȣσικῆς Athen. XIV. p. 636. περὶ αὐλητῶν id. p. 634. Meminit & Svidas in σκολιὸν & Schol. Ariſtophanis ad ranas v. 1335. & ad Veſpas v. 1190.

Ptolemais Cyrenaica ἐν τῇ πυθαγορικῇ τῆς μȣσικῆς στοιχειώσει. Porphyr. ad Harmonica Ptolemæi p. 207. 208. 209.

Pythagoras Zacynthius. Ariſtox. lib. 2 p. 36. Confer, ſi placet, qvæ de hoc dixi lib. 2. c. 12. §. 3.

Simmias Thebanus. Laert. lib. 2. ſect. 124.

Simon Socraticus. Laert. lib. 2. ſect. 122.

Theophraſtus, de qvo capite ſuperiore IX.

Thraſyllus à Theone Smyrnæo laudatus & à Porphyrio p. 266. ubi legendum περὶ τῶν ἑπτὰ τόνων.

Tribonianus Sidetes ſub Juſtiniano Imp. clarus cujus συμφωνίαν τȣ̃ κοσμικȣ̃ καὶ ἁρμονικȣ̃ διαθήματος Svidas memorat.

E *latinis* perierunt *Varro*, * *Albinus*, *Apulejus*, & *Mucianus* Gaudentii interpres. Exſtant *Marcianus Capella*, *Auguſtinus*, *Boethius*, *Caſſiodorus*, *Beda*, ut Bernardum, Hermannum Contractum, Gvidonem Aretinum, Albertum M. & juniores omittam, è qvibus tamen haud prætereundus Georgius Valla, qvi ex veteribus Græcis tum adhuc ineditis, Euclide, Ariſtide ac Bryennio pleraqve congeſſit in opus ſuum de rebus expetendis lib. V - IX. Venet. 1501. fol.

X. Latent inſuper, vel feruntur latere etiamnum, in variis Europæ Bibliothecis ſcriptores qvidam Græci Muſici, ut:

Adraſti Peripatetici (Theoni Smyrnæo & Porphyrio plus ſemel laudati) Harmonicorum libri tres, qvos in Bibliotheca Cardinalis à S. Angelo qvæ deinde fuit Cardinalis Farneſii fratris ſervatos teſtatus eſt Scipio Tettus Neapolitanus indice librorum nondum editorum qvem Bibliothecæ MS. librorum p. 167. inſeruit Labbeus. De hoc Adraſto Marcus Meibomius præf. libri de proportionibus: *auctorem ex quibusdam locis notum auro redimere vellem.*

Dioclis qvoq; Harmonica ajunt latere in Italiæ Bibliothecis. Et Diocles Elaita Gorgiæ Leontini diſcipulus μȣσικὰ γεγραφὼς memoratur

* Meminit Claudianus Mamertus II, 8. de ſtatu animæ.

Sv-

Svidæ in Ἀλκιδάμας. Memoratur & eidem Svidæ ſuo loco Diocles Athenienſis ſive Phliaſius Comicus, qvem dicit auctorem fuiſſe ſingularis harmoniæ in theatro adhiberi ſolitæ, de qvo conſule ubi lubet Caſaubonum IV. 4. ad Athenæum.

Georgii Pachymeræ Harmonica Græce MSS. in Bibl. Caroli de Montchal teſte Labbeo p. 191. & 181.

Joh. Pediaſimi de Symphoniis Muſicis id. p. 118.

Nicephori Gregoræ in Harmonica Ptolemæi.

Theodorum Sophianum memorat Geſnerus, & de Muſica Græce ſcripſiſſe teſtatur in Pandectis ſive partitionibus Univerſalibus p. 82. *Callimachum* qvoqve nominat Kircherus in Muſurgia lib. VII. T. 1. p. 546. referens monumenta Muſicorum veterum qvæ Græce Mſta uno ingenti tomo poſſidet Collegium Jeſuitarum Romanum. Magis etiam mirandum eſt qvod p. 139. lib. III. c. 13. *Non dicam hoc loco*, inqvit, *de variis ac diverſis antiquis, Ariſtoxeno*, Archyta, Dydimo, Eratoſthene, *aliisque, quorum omnium manuſcripta penes me habeo, factis diviſionibus* tonorum &c. Eqvidem non præter rem hac in parte de fide Kircheri addubitavit Marcus Meibomius prolegom. ad Muſicos antiqvos. ***

Hagiopolites ſive liber MS. de Muſica Eccleſiaſtica recentium Græcorum (*Andreæ* forte *Cretenſis*) qvem allegat Cangius gloſſario græco in Φωνὴ, πλάγιοι ἦχοι, πνεῦμα, πτερὸν & alibi.

In Alex. Barvoetii Catalogo MSS. Bibl. Scorialenſis memorantur *Jo. Glycæi* ſive Dulcis, *Lampadarii*, *Moſchiani* & aliorum Chironomia Muſicæ artis. *Leonis* ſapientis matutina Poemata XI cum notis Muſicis. Pſalmodia qva urbs Theſſalonicenſis & Eccleſiæ Catholicæ magnæ utuntur, compoſita à Domeſtico Magiſtro *Cucuma*.

Joh. Glycæi ſive Glyce Protopſaltæ Rhodi liber Muſicus, ſive opera ad notas Muſicæ artis accommodata.

Conſtantini Moſchiani & *Geraſini* Monachi Poemata diverſa Eccleſiaſtica cum notis Muſicis: Stichologia & Cantica & Pſalmodiæ variæ Eccleſiaſticæ variorum cum tropariis, hymnis & exapoſtilariis &c.

Agathonis, *Anthemii* Monachi & *Argyropuli* poemata Eccleſiaſtica cum notis Muſicis recentioribus Græcorum, cujusmodi volumen eſt etiam in Bibl. Jeſuitarum Lovanii, charactere recentiore, forma Enchiridii, cum titulo: Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιήματα διάφορα ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ψάλλεται δὲ ἀπὸ δίχορον

ϱον καὶ ἄϱχεται ὁ Δομέστικος τοῦ δεξιοῦ χοϱοῦ. Sub initium eſt explicatio notarum * Muſicarum ac vocum, poſtmodum citantur Chryſoſtomus in Liturgia, Mauel Chryſaphe, Joannes Lampadarius. Panaretus, Palladas, Georgius, Agathon &c. in fine mutilus. Ejusdem farinæ fuerunt in Scorialenſi Bibl. ſub titulis Manuelis Lampadarii Chryſaphe de Pſallendi arte, & ipſius & aliorum poemata Eccleſiaſtica ad notas Muſicas accommodata.

Fragmentum cantici Eccleſiaſtici cum antiqvis notis Muſicis in latina Eccleſia uſitatis MS. in Bibl. Vindobonenſi, vide Lambecium lib. 2. p. 763. 783. lib. 3. p. 138. 201. 207. Aliud apud Hugonem Menardum in notis ad S. Gregorii Magni librum Sacramentorum p. 78.

Latini inferioris ætatis qvi de Muſica ſcripſerunt plures in Bibliothecis feruntur, ut Aurelianus Eccleſ. Rhemenſis Clericus, Anonymus Guidone Aretino aliqvot ſæculis antiqvior qvem laudat Iſ. Voſſius de viribus rhythmi p. 91. Berno Abbas Augienſis, Conradus Monachus Hirſaugienſis, Guido Abbas S. Leufredi, Guilelmus Abbas Hirſaugienſis, Helpericus Monachus S. Galli, Hugbaldus Monachus Elvonenſis, Notkerus Epiſcopus Leodienſis, Osbertus Monachus Cantuarienſis, Theogerus Epiſcopus, &c. Sed de illis agere non eſt præſentis loci.

XI. De Muſicis ſcripſerant olim *Dionyſius* Halicarnaſſeus junior, teſte Svida, tum *Glaucus* Rheginus Italus, laudatus Plutarcho: & *Theophraſtus*, *Praxidamas* ac *Rufus*, de qvibus Jonſius p. 76. ſeq. & 346. Ex eodem p. 77. adderem *Demetrium Phalereum*, ſed eum non de Muſica neqve de Muſicis, verum de Poetis ſcripſiſſe invenio apud Laertium V. 80. Inter recentiores qvoqve, Muſicorum notitiam, ſed leviter admodum tradidere: *Joſephus Blancanus* in Chronologia celebrium Mathematicorum, Bonon. 1615. 4. *Hugo Sempilius* Craigbaitæus Scotus ad calcem librorum XII. de Mathematicis diſciplinis, Antvverp. 1635. *Jo. Georgius Ebeling* in Archæologiis Orphicis ſive Antiqvitatitibus Muſicis libro exiguæ rei neqve ultra A.M. 3920. deducto, Stetin. 1675. 4. *Antonius Poſſevinus* Bibl ſelectæ XV. 6. *Wolfgang Caſpar Princeps* in Hiſtorica deſcriptione Muſicæ qvam Germanice edidit Dresdæ 1690. 40. Præ cæteris conſulere operæ pretium eſt qvæ notaverunt tum editores Muſicorum veterum *Meurſius*, *Meibomius*, *Walliſius*, tum *G. J. Voſſius* libro de ſcientiis Mathematicis cap. XXII.

XII.

* Vide Cruſium Turco Græciæ p. 197, Rutgerſii Var. lect. 11. p. 132.

XII. Muſicæ Veteris inſtrumentorumq; Muſicorum accuratior pleniorqve Hiſtoria adhuc ab eruditis exſpectatur, etſi nonnulla hujus argumenti attigerunt *Athanaſius Kircherus* in Muſurgia ſua, libro præſertim ſeptimo: Rom. 1650. & Amſt. 1662. fol. *Ericius Puteanus* in Muſathena & itinere Noniano *Jo. Guil. Stuckius* Antiqvitatt. Convival. III. 20. *Guil. Alardus* libello de Muſica veterum, cui Coronidis loco *Mich. Pſelli* Synopſin Muſices, Græce cum verſione ſua ſubjunxit: Schleuſingæ A. 1636. 12. *Marius* præcipue *Merſennus* & *Joh. Baptiſta Donius* in ſcriptis variis ſupra ad §. V. memoratis, tum *Vincentius Galilæus* in dialogis qvinqve de Muſica antiqva & nova, Hetruſco Idiomate vulgatis, & *Joh. Andreas Angelus Bontempus* Peruſinus in Hiſtoria Muſica, qvam eadem lingua Peruſiæ A. 1695. fol edidit *Iſ. Voſſius* libello erudito de poematum cantu ac viribus rhythmi: *Petrus Gaſſendus* libro de Muſica, *Jo. Keplerus* libris de Harmonia Mundi. *Claudi Nicaſii* qvam paravit diſſertatio de veterum Muſica, non vidit lucem: neqve *Salmaſii*, de qva ſupra ad §. V. Neqve *Jacobi Gaffarelli* liber de Muſica Hebræorum, memoratus Allatio p. 140. Apum Urbanarum: neqve *Ouvrardi* deniqve Hiſtoria Veteris ac recentis, de qva vide ſi placet acutiſſimi & elegantiſſimi Viri Jacobi Bernardi Novellas relationes Reip. literariæ A. 1703. menſe Octobri p. 370. ſeq.

CAPUT XI.

Catalogus Philoſophorum Peripateticorum Ordine Literarum digeſtus.

DE Ariſtotelis diſcipulis olim ſcripſerat *Nicander* Alexandrinus teſte Svida in Ἀιχρίων. De claris Peripateticis librum promiſit *Nunneſius* ad vitam Ariſtotelis p. 153. De iisdem agere voluit *Jonſius* in diſſertationibus poſterioribus de Philoſophia Peripatetica, poſt *Franciſcum Patricium*, qvi hoc argumentum attigit libro X. diſcuſſionum Peripateticarum. Attigit illud etiam *Leonhardus Cozzandus* Brixianus de Magiſterio antiqvorum Philoſophorum libro ſecundo. Jam ecce tibi paucos hoſce ex infinitis:

Petrus

Petrus ABAILARDUS. Infra, *Bailardus.*

Abus ſervus Stratonis Phyſici, teſtamento ejus manumiſſus. Laert. V. 63.

Achaicus à Simplicio in Categor. & Clemente Alex. ac Theodorito laudatus Peripateticis à Patricio accenſetur. Sed Stoicus potius fuit, ut infra in hujus Sectæ aſſeclis dicam.

Adimantus, Theophraſti ut videtur diſcipulus. Laert. V. 57.

Adraſtus Aphrodiſienſis, ἀνὴρ τῶν γνησίως Περιπατητικῶν γεγονὼς, ſcripſerat περὶ τῆς τάξεως τῶν Ἀριστοτέλους βιβλίων καὶ τῆς αὐτοῦ φιλοσοφίας, teſte Simplicio in Categorias. Laudat Adraſtum hunc Achilles Tatius p. 82. Iſagog. ad Aratum & p. 80. *In Categorias* ſcripſiſſe Adraſtum teſtatur Galenus de libris propriis. Adraſti Peripatetici *libros tres Harmonicorum* aſſervari in Bibl. Vaticana & illa Cardinalis S. Angeli notavit Voſſius de Logicæ natura pag. 61. Allegatur opus illud à Theone Smyrnæo & Porphyrio ad Harmon, Ptolemæi, ut cap. ſuperiore dixi. Hujus ni fallor, Adraſti συγγράμματα refert Porphyrius in vita Plotini. Neqve alium puto notari Adraſtum Mathematicum à Claudiano Mamerto lib. 1. de ſtatu animæ c. 25.

Adraſtus Philippenſis Macedo, Ariſtotelis diſcipulus. Stephanus Byz. in Φίλιπποι.

Æneſias Megalopolitanus Theophraſti diſcipulus. Stephanus Byz. in μεγάλη πόλις.

Eſchiron Mytilenæus, Ariſtotelis diſcipulus, de qvo dixi cap. V. in nota ad num. XIX.

Agatharchides Cnidius, qui ſub Ptolemæo Philometore & diu poſt vixit. De eo dixi ſupra cap. VIII. De ætate ejus adeundus vir inſignis H. Dodvvellus in diſſ. de ætate ſcripti de mari rubro, qvæ præfixa eſt Tomo primo Geographorum minorum nobiliſſimi Hudſoni.

Agatho ſervus Lyconis, teſtamento ejus libertati redditus. Laert. V. 73.

Agathocles Peripateticus, æqvalis Demonactis Philoſophi. Lucian. in Demonacte T. 1. p. 866. Alii Agathocles (2) Atracius, qvi ἁλιευτικὰ ſcripſit proſa Oratione. Suid. in Κικίλιος. (3) Babylonius ſive Cyzicenus qvi ſcripſit de Cyzico. (4) Chius qvi de re ruſtica (5) Mileſius qvi de fluminibus. (6) Samius qui de Rep. Peſſinuntiorum

tiorum. (7) Grammaticus, qvi Homeri qvædam illuſtravit, ut lib. II. cap. V. dixi. De his Meurſius in Bibl. Græca, qvibus adde (8) Stoicum qvi de mercede diſcipulum in jus vocat, apud Lucianum in Icaromenippo. (9) Medicum apud eundem in Tyranno (10) Agathoclem ταξιάρχην ſive ordinum ductorem ſub Alexandro M. id, libro qvod non credendum ſit calumniæ. (11) Diniæ Amicum, de qvo Lucianus in Toxari. Præterea Agathoclem figuli filium, notiſſimum Siciliæ Tyrannum, de qvo multa Polybius, Diodorus, Juſtinus: aliumqve Ptolemæi falſum tutorem & Agathoclem filium Lyſimachi Regis, de qvorum utroqve Excerpta Peireſciana p. 65. & 257.

Aimneſtus Cleobuli F. teſtis Theophraſtei teſtamenti. Laert. V. 57.

Albinus latinus ſcriptor, cujus Geometricos libros, & qvos reperire ſe potuiſſe negat, in Ariſtotelem Dialecticos memorat Boethius l. 1. de interpretat. edit. ſecundæ p. 289. Mnſicam qvoqve ſcripſiſſe conſtat è Caſſiodoro, qvi Virum Magnificum appellat. Confer Boethium lib. 2. Muſicæ c. 12.

Alexander Craſſi Præceptor. Plutarch. in Craſſo p. 544.

Alexander Ægeus diſcipulus Soſigenis (ejus opera ad annum emendandum uſus eſt Julius Cæſar) præceptor Neronis Imp. Vide Suidam. Laudatur à Simplicio in Categor. Hujus eſſe commentaria, qvæ Alexandro Aphrodiſienſi hodie tribuuntur in Metaphyſica & in libros Meteoron, diſputat Patricius diſcuſſ. Peripatet. pag. 23. At commentarios in Topica & Elenchos neqve Aphrodiſienſis, neqve adeo Damaſceni, ſed alterius cujusdam eſſe Alexandri longe junioris.

Alexander Aphrodiſienſis Car, diſcipulus Ariſtoclis Meſſenii, atqve Hermini. Propter Commentarios plurimos, qvibus Ariſtotelis ſcripta feliciter interpretatus eſt, dictus ἐξηγητὴς, qvem innuit Hieronymus l. in Rufin. *Revolve Ariſtotelem & Alexandrum Ariſtotelis volumina differentem, & quanta ambiguorum ſit copia, eorum lectione cognoſces.* Ἀριστοτηλικὸς Ἀλέξανδρος Cyrillo IV. contra Julian. p. 133. Puto etiam hunc intelligi à Porphyrio in Plotini vita, cum Alexandri Peripatetici ὑπομνήματα in Scholis lecta teſtatur. De ſcriptis ejus dicturus ſum libro IV. De ætate conſtat è libro de fato, qvem Aphrodiſienſi diſerte tribuit Euſebius VI. 8. præparat. p. 267. hunc enim velut primitias lucubrationum ſuarum, Profeſſor Philoſo-

phiæ Ariſtotelicæ ab iis conſtitutus (ὅτι τῆς φιλοσοφίας προΐσταμαι ὑπὸ τῆς ὑμετέρας μαρτυρίας διδάσκαλος αὐτῆς κεκηρυγμένος) dicavit Severo & ejus filio Antonino Caracallæ, qvi Imperium junctim adminiſtrarunt ab Anno CHRISTI CXCIX. ad CCXI. qvo mortuus eſt Severus.

Alexander Damaſcenus Aphrodiſienſi paulo fuit antiqvior & Athenis Philoſphiam Peripateticam ὃ νῦν Ἀθήνησιν ἀξιούμενος τοὺς περιπατητικοὺς λόγους διδάσκειν δημοσίᾳ) publice docuit, cum libros Ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων ſcriberet Galenus T. 1. edit. Baſil. p. 119. Eodem præceptore antea uſus fuerat Flavius Boethus Vir Conſularis teſte eodem Galeno περὶ τοῦ προγινώσκειν T. 3. p. 455. ubi Alexander hic ei audit ὁ γινώσκων μὲν τὰ Πλάτωνος, ἀλλὰ τοῖς Ἀριστοτέλους προσκείμενος μᾶλλον.

Alexander M. Rex Macedonum, Ariſtotelis diſcipulis, de qvo ſupra cap. VIII.

Aminias. cujus mentio in Stratonis Phyſici teſtamento. V. 64.

Ammonius Alexandrinus, Plutarchi Præceptor, Platonicis, Peripateticis & Stoicis imbutus dogmatis, cujus exemplo alii deinceps mixtum illud Philoſophiæ genus ac nulli Magiſtro addictum colere cœperunt. Confer Patricii diſcuſſiones Peripateticas p. 139. De hoc Ammonio dixi ad proœmium Ennapii, & infra lib. IV. capite de Plutarcho.

Ammonius Alexandrinus priori junior, Chriſtianus, cognomento Saccas, æqualis Origenis, Platonicæ ac Peripateticæ ſecta decreta probe calluit, & in concordiam adduxit primus teſte Hierocle apud Photium Cod. CCLI. p. 750. Hujus mentio Ammonii in Plotini vita. Dixi de eo infra libro IV.

Ammonius Hermeæ F. præceptor Jo. Philoponi, Aſclepii Tralliani ac Simplicii, diſcipulus Procli, de qvibus dicendi locus libro V.

Amphion Lyconis diſcipulus, Laert. V. 70.

Anatolius Alexandrinus, Chriſtianus, omni genere literarũ, Mathematicis præcipue diſciplinis ex cultus, Alexandriæ Scholam Ariſtotelicam conſtituit, factus deinde Epiſcopus in Syria Laodicenus circa A CHRIST. CCLXX. Vide Euſebium VII. 32. Hiſt. Hieronymum Catalogo Script. Eccleſ. c. 73. & Nicephorum VI. 36. Scripſerat *libros X Arithmeticorum*, è qvib⁹ fragmenta leguntur in Theologumenis Arithmeticæ p. 9. 16. 24. 34. 56. 64. Ex ejus *Canone*

Paſcha-

Paſchali refert qvædam Euſebius jam dicto loco & Beda de natura rerum II. 14. & 35. atqve Epiſtola ad Vichredam presb. Integrum ſcriptum è latina veteri verſione produxit in lucem illuſtravitq; Ægidius Bucherius una cum aliis ejusdem argumenti, Antvverp. 1634. fol. Alius Anatolius junior, neq; Chriſtianus, ad qvem Libanii Epiſtolæ, ut recte monitum præſtantiſſimo Caveo parte ſecunda Hiſtoriæ literariæ ſcriptorum Eccleſiaſticorum. De illo dixi ad Eunapium. Ab utroq; diſtingvendus Anatolius Jamblichi Magiſter, cui Porphyrius Homericarum Qvæſtionum librum inſcripſit. In præſenti juvat cum lectore communicare fragmenta qvædam Anatolio tributa, qvæ ante aliqvot annos deſcripſi ex Apographo illuſtris Holſtenii, qvi illa ex Peireſciano ſe codice hauſiſſe eſt teſtatus.

Ἐκ τῶν Ἀνατολίου διαφόρων.

Τί ἐστι μαθηματική.

Ἀριστοτέλης συνεστάναι τὴν πᾶσαν φιλοσοφίαν ἐκ θεωρίας καὶ πράξεως οἰόμενος, καὶ τὴν μὲν πρακτικὴν διαιρῶν εἰς ἠθικὴν καὶ πολιτικήν, τὴν δὲ θεωρίαν εἰς θεολογικὸν καὶ τὸ φυσικὸν καὶ τὸ Μαθηματικόν, μάλα σαφῶς καὶ ἐντέχνως φιλοσοφίαν οὖσαν τὴν Μαθηματικὴν ἀποδείκνυσι.

Ὅτι Χαλδαῖοι μὲν Ἀστρονομίαν, Αἰγύπτιοι δὲ Γεωμετρίαν καὶ Ἀριθμητικὴν (ἐξεῦρον)

Ἀπὸ τίνος δὲ Μαθηματικὴ ὠνομάσθη;

Οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ Περιπάτου φάσκοντες ῥητορικῆς μὲν καὶ ποιητικῆς, συμπάσης τε τῆς δημώδους μουσικῆς δύνασθαί τινα συνεῖναι καὶ μὴ μαθόντα. Τὰ δὲ καλούμενα ἴδια μαθήματα οὐδενὸς εἴδησιν λαμβάνειν, μὴ οὐχὶ πρότερον ἐν μαθήσει γενόμενον τούτων. Διὰ τοῦτο μαθηματικὴν καλεῖσθαι τὴν περὶ τούτων θεωρίαν ὑπελάμβανον. Θέσθαι δὲ λέγονται τὸ τῆς Μαθηματικῆς ὄνομα ἰδιαίτερον ἐπὶ μόνης Γεωμετρίας καὶ Ἀριθμητικῆς οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου. Τὸ γὰρ πάλαι χωρὶς ἑκατέρα τούτων ὠνομάζετο. Κοινὸν δὲ οὐδὲν ἦν ἀμφοῖν ὄνομα. Ἐκάλεσε δὲ (Ἀρχύτας*) οὕτως, ὅτι τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ πρὸς μάθησιν ἐπιτηδείως ἔχον εὑρίσκων ἐν αὐταῖς, περὶ γὰρ ἀΐδια καὶ ἄτρεπτα καὶ εἰλικρινῆ ὄντα ἀναστρεφομένας ἑώρων, ἐν οἷς μόνα ἐπιστήμην ἐνόμιζον. Οἱ δὲ νεώτεροι περιέσπασαν ἐπὶ πλεῖον τὴν προσηγορίαν, οὐ μόνον περὶ τὴν ἀσώματον καὶ νοητὴν ὕλην ἀξιοῦντες πραγματεύεσθαι τὸν Μαθηματικόν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐφαπτομένην τῆς σωματικῆς καὶ αἰσθητῆς οὐσίας. Θεωρητικὸς γὰρ ὀφείλει εἶναι, καὶ φορᾶς ἄστρων καὶ τάχους αὐτῶν μεγεθῶν τε καὶ σχημάτων καὶ ἀποστημάτων. Ἔτι δὲ ἐπισκεπτικὸς τῶν κατὰ τὰς ὄψεις παθῶν, ἐρευνῶν τὰς αἰτίας δι' ἃς καὶ οὐχ

* MS. Ἀρτίας.

ὁποῖα καὶ πηλίκα τὰ ὑποκείμενα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἐκ παντὸς διαστήματος θεωρεῖται, τηροῦντα μὲν τοὺς πρὸς ἄλληλα λόγους, ψευδεῖς δὲ φαντασίας καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς θέσεως ἐμποιοῦντα. Τοῦτο μὲν κατ' οὐρανὸν καὶ ἀέρα, τοῦτο δὲ ἐν κατόπτροις καὶ πᾶσι τοῖς λείοις, κἂν τοῖς διαφανέσι δὲ τῶν ὁρωμένων καὶ τοιουτοτρόποις σώμασι. Πρὸς τούτοις μηχανικὸν εἶναι τὸν ἄνδρα δεῖν ᾤοντο. Καὶ γεωδέτην καὶ λογικόν. Ἔτι δὲ καὶ περὶ τὰς αἰτίας τῆς ἐμμελοῦς κράσεως τῶν φθόγγων καὶ τῆς περὶ μέλος συνθέσεως ἀσχολούμενον, ἅπερ σώματα ἐστιν, ἣ τήνγε ἐσχάτην ἀναφορὰν ἐπὶ τὴν αἰσθητὴν ὕλην ποιεῖται.

Τί ἐστι Μαθηματική;

Μαθηματική ἐστιν ἐπιστήμη θεωρητικὴ τῶν νοήσει τε καὶ αἰσθήσει καταλαμβανομένων πρὸς τὴν τῶν ὑποπιπτόντων δόσιν. Ἤδη δὲ χαριεντιζόμενός τις ἅμα καὶ τοῦ σκοποῦ τυγχάνων Μαθηματικὴν ἔφη ταύτην εἶναι, ἥ τε ὀλίγον μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα οὐρανῷ ἐστήριξε κάρα καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει. Ἄρχεται μὲν γὰρ ἀπὸ σημείου καὶ γραμμῆς, εἰς τὰ δὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ συμπάντων ἀσχολεῖται πραγμάτων.

Πόσα μέρη Μαθηματικῆς;

Τῆς μὲν τιμιωτέρας καὶ πρώτης ὁλοσχερέστερα μέρη δύο. Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία. Τῆς δὲ περὶ τὰ αἰσθητὰ ἀσχολουμένης ἕξ· ἡ λογιστική, Γεωδεσία, Ὀπτική, Κανονική, Μηχανική, Ἀστρονομική. Ὅτι δὲ τὸ τακτικὸν καλούμενον οὔτε τὸ ἀρχιτεκτονικόν, οὔτε τὸ δημῶδες Μουσικὸν ἢ τὸ περὶ τὰς φύσεις, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὁμονύμως καλούμενον μηχανικὸν ὡς οἴονταί τινες, μέρη Μαθηματικῆς εἰσι, προϊόντος τοῦ λόγου σαφῶστε καὶ ἐμμεθόδως δείξομεν.

Ὅτι ὁ κύκλος ἔχει στερεὰς μὲν η', ἐπίπεδα δὲ ἕξ, γωνίας δὲ δ'.

Τίνα τίσι προσεγγίζει τῶν Μαθημάτων;

Συνεγγίζει μᾶλλον τῇ μὲν ἀριθμητικῇ ἡ λογιστικὴ καὶ ἡ κανονική, καὶ γὰρ αὕτη ἐν ποσότητι λαβοῦσα κατὰ λόγους, ἀριθμοὺς καὶ ἀναλογίας πρόεισι. Τῇ δὲ γεωμετρίᾳ ἡ ὀπτικὴ καὶ ἡ Γεωδεσία. Ἀμφοτέραις δὲ καὶ ἐπὶ πλέον ἡ Μηχανικὴ καὶ Ἀστρολογική.

Ὅτι ἡ μαθηματικὴ τὰς ἀρχὰς μὲν ἔχει ἐξ ὑποθέσεως καὶ περὶ ὑπόθεσιν. Λέγεται δὲ ὑπόθεσις τριχῶς ἢ καὶ πολλαχῶς. καθ' ἕνα μὲν τρόπον ἡ δραματικὴ περιπέτεια, καθ' ὃν λέγονται εἶναι ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου δραμάτων. καθ' ἕτερον δὲ σημαινόμενον ἡ ἐν Ῥητορικῇ τῶν ἐπὶ μέρους ζήτησις, καθ' ὃν λέγουσιν οἱ Σοφισταὶ θετέον ὑπόθεσιν. Κατὰ δὲ τρίτην ὑποβολὴν ὑπόθεσις λέγεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποδείξεως, αἴτησις οὖσα πραγμάτων εἰς κατασκευήν τινος. Οὕτω μὲν λέγεται Δημόκριτον ὑποθέσει χρῆσθαι ἀτόμοις καὶ κενῷ, καὶ Ἀσκληπιάδης ὄγκοις καὶ πόροις. ἡ οὖν Μαθηματικὴ περὶ τὴν τρίτην εἴληπται.

Ὅτι

Ὅτι τὴν ἀριθμητικὴν οὐ μόνος ἐτίμα Πυθαγόρας, ἀλλὰ καὶ οἱ τούτου γνώριμοι ἐπιλέγοντες ἀριθμῷ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν.

Ὅτι τέλος μὲν ἔχει ἀκόλουθον ἀριθμητικὴ κυρίως μὲν, τὴν ἐπιστημονικὴν θεωρίαν ἧς οὐδὲν τέλος οὔτε μεῖζον οὔτε κάλλιόν ἐστιν. ἑπομένως δὲ, συλλήβδην καταλαβεῖν πόσα τῇ ὡρισμένῃ οὐσίᾳ συμβέβηκεν.

Τίς τί εὗρεν ἐν Μαθηματικοῖς;

Εὔδημος ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἀστρολογίαις ὅτι Οἰνοπίδης εὗρε πρῶτος τὴν τοῦ ζωδιακοῦ διάζωσιν καὶ τὴν τοῦ μεγάλου ἐνιαυτοῦ περίστασιν. Θαλῆς δὲ ἡλίου ἔκλειψιν καὶ τὴν κατὰ τροπὰς αὐτοῦ περίοδον, ὡς οὐκ ἴση ἀεὶ συμβαίνει. Ἀναξίμανδρος δὲ ὅτι ἐστὶν ἡ γῆ μετέωρος καὶ κινεῖται περὶ τὸ τοῦ κόσμου μέσον. Ἀναξιμένης δὲ, ὅτι ἡ σελήνη ἐκ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς καὶ τίνα ἐκλείπει τρόπον. Οἱ δὲ λοιποὶ ἐξευρημένοις τούτοις ἐπέταξαν ἕτερα.

Ὅτι οἱ ἀπλανεῖς κινοῦνται περὶ τὸν διὰ τῶν πόλων ἄξονα μένοντα. οἱ δὲ πλανώμενοι περὶ τὸν τοῦ ζωδιακοῦ πρὸς ὀρθὰς ὄντα ἄξονα αὐτοῦ ἀπέχουσιν ἀλλήλων, ὅτι τὸ τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων ἄξονα πεντεκαιδεκαγώνου πλευρὰν οἱ εἰσὶ μοῖραι εἰκοσιτέσσαρες.

Andronicus Rhodius, in ſucceſſione ab Ariſtotele undecimus, Boethii Sidonii præceptor teſte Ammonio in Categor. æqvalis Tyrannionis qvi à Lucullo captus eſt ut referunt Plutarchus in Lucullo p. 584 & Svidas in Tyrann. Ariſtotelis ſcripta & Theophraſti primus digeſſit atq; à Tyrannione emendatos edidit in vulgus, compoſuitqve *πίνακας ſcriptorum Ariſtotelis ac Theophraſti*, ſive τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου εἰς πραγματείας διεῖλε, τὰς οἰκείας ὑποθέσεις εἰς ταὐτὸν συναγαγών, ut tradit Porphyrius in vita Plotini. Confer Plutarchum in Sylla p. 468. In hoc opere librum περὶ ἑρμηνείας Ariſtoteli abjudicaverat, ut præter Boethium & Ammonium teſtatur Alexander Aphrodiſ. in primum prior. Analytic. Notaverat qvoq; partem poſtremam libri de Categoriis non eſſe Ariſtotelis, notante eodem Boethio. Ex eodem ut ſuſpicor Andronici opere Gellius XX. 5. Alexandri & Ariſtotelis mutuas literas exhibet. *Paraphraſin* Andronici *in Categorias* memorat Simplicius. Etiam *in Phyſica* Ariſtotelis ſcripſiſſe, jam ex eodem Simplicio Patricius lib. IV. diſcuſſ. Peripatet. p. 41. obſervavit. *Librum* Andronici, diligentiſſimi ſenis, *de diviſione* Porphyrius integrum inſeruerat ſuis in Sophiſtam Platonis commentariis, teſte Boethio in limine libri de diviſione. Liber ille Andronici cum aliis de diſcendi cupiditate & virtute, fuit in Bibl. Scorialenſi, teſte Alex. Barvoetio. *Animam* nec corpoream eſſe

Digitized by Google

nec lege loci teneri, nec ſcindi, ſenſit Andronicus Peripateticus cum Socrate, Platone, Ariſtotele, Theodoro Platonico & Porphyrio, ut refert auctor libri de ſpermate latine editi c. 11. qvi ex hoc ipſo qvia Porphyrii meminit Galenum auctorem habere non poteſt. Laudat Andronicum inter celebriores Rhodius Strabo XIV. p. 655. De *Paraphraſi Nicomacheorum* * & *libro περὶ παθῶν* qvi ad hunc Andronicum tanqvam auctorem vulgo refertur, dixi ſupra cap. VI. §. 29.

Andronicus Calliſtus Theſſalonicenſis, Peripateticus recens, ſæculo poſt CHRISTUM decimo qvinto clarus, & plurium ſcriptorũ auctor, ut eodem loco obſervavi. Vide etiam ſis qvæ de utroqve hoc Andronico Clariſſimus Baylius in Lexico. Fuere præterea Andronicus, præfectus Ptolemaidis circa A. C. 411. de qvo Syneſius Epiſt. 57. Pompilius Andronicus Epicureus de qvo Svetonius in Grammaticis c. 8. Andronicus Alypius hiſtoricus, de qvo ſupra cap. VIII. Andronicus Trapicus hiſtrio de qvo lib. II. c. XIX. Livius Andronicus, de qvo in Bibl. latina. Andronicus Titianus Medicus Octavio Horatiano & Galeno memoratus: ut alios in præſenti omittam.

Androſthenes Adimanti F. Theophraſti ut videtur diſcipulus. Laert. V. 57.

Aneſias. ſupra in *Æneſias.*

Anonymi Græci interpretes Græci qvi in Ariſtotelem exſtant, ſunt (1) in Rhetorica, de qvo dixi c. 6. §. VI. (2) In libros 2. & 3. Nicomach. ibid. §. 29. ubi & de Paraphraſi Anonymi, qvam ſub Andronici Rhodii deinde nomine edidit Dan. Heinſius. (3) In ſecundum librum Poſteriorum Analyticorum cum Philopono & Euſtratio editus de qvo dicere conſtitui libro V. in Philopono 4 (4) Libellus de Syllogiſmis, de qvo ſupra c. IV. §. 3. p. 114.

Antipater Jolai, Rex Macedoniæ, Ariſtotelis diſcipulus, qvem moriens curatorem teſtamenti Philoſoph9 conſtituit, ut refert Laertius V. 11. ἐπιςολῶν * σύγγραμμα ſcripſit libris duobus, teſte Svida, in qvib9 multa haud dubie fuerunt de rebus Alexandri M. qvemadmodum

* In editione Anni 1617. Dan. Heinſius huic Paraphraſi ſubjunxit libellum περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν καὶ τῶν τούτων μεσοτήτων, Ariſtoteli à qvibusdam præter rem tributum, ut dixi ſupra cap IV. §. 32. tum excerpta è libro Maximi Monachi ὁμολογητοῦ ad S. Marinum presbyterum περὶ Φυσικοῦ θελήματος ἤγουν θελήσεως qvæ prius vulgaverat Hœſchelius.

Confer Jonſium lib. 1. c. 13. p. 70. 71.

dum ex Alexandri Epiſtolis ad Antipatrum referunt non nulla Plinius & Plutarchus. Ariſtotelis qvoqve ad hunc Antipatrum Epiſtolæ IX. olim ferebantur, ut conſtat è Laertio V. 27. Scripſerat & hiſtoriam Antipater, τὰς Περδίκκου πράξεις Ἰλλυρικάς. Antipatri Macedonis, ſed alterius junioris, Epigramma in Cleonicem naufragam, & Medeæ imaginem Romæ compoſitum legitur in Anthologia.

Antiſthenes. Peripateticus allegatur à Phlegonte c. 3. mirabil.

Apellico Tejus, civis opulentus Athenienſis, qvi de Ariſtotelis conſvetudine cum Hermia ſcripſit teſte Ariſtocle apud Euſeb. XV. 2. præparat. Ariſtotelis libros diligenter coemit, ut refert Athenæus, qvem vide V. p. 214. ubi docet eum floruiſſe tempore magni Regis Mithridatis. Vide etiam Plutarchum in Sylla p. 468. & Strabonem XIII. p. 608. è qvib⁹ diſces Apelliconis defuncti Bibliothecam & in his Ariſtotelis & Theophraſti ſcripta, qvæ à Nelei Scepſii poſteris ſibi comparaverat, ſed φιλόβιβλος μᾶλλον ἂν ἢ φιλόσοφος ut ait Strabo ex arroſis exemplaribus curaverat non ſatis fideliter vel deſcribi vel ſuppleri, perveniſſe Romam, cum Athenas cepiſſet Sylla Olymp. CLXXIII. 3. Inde accepit illa Tyrannion, de qvo ſuo loco dixi, & paulo ante in Andronico.

Apollonius Alexandrinus Peripateticus. Plutarch. περὶ φιλαδέλφ.

Apollonius Solenſis Præceptor Demetrii Aſpendii. Laert. V. 83.

Arceſilaus mediæ auctor Academiæ, Theophraſti prius qvam Crantoris fuit auditor, teſte Laertio IV. 22. & 29. Sratonis Lampſaceni heres. id. V. 61. & 63.

Archytam qvendam Peripateticum neſcio an ex ſuo ingenio, confinxit Themiſtius, qvi Archytam, qvi de decem prædicamentis ſcripſit, negat eſſe Pythagoricum illum antiqvum: ſed juniorem qvendam Peripateticum Archytam, novo operi vetuſtate nominis auctoritatem comparare voluiſſe. Vide Boethium præfat. in Categor.

Arimneſtus, Theophraſti diſcipulus. Vide *Aimneſtus.*

Ariſtides teſtamenti Stratonis curator. Laert. V. 62.

Ariſto Alexandrinus. Laert. VII. 164. Hunc puto eſſe Ariſtonem Peripateticum qvi Strabonis ætate de Nilo ſcripſit, plagii ab Eudoro accuſatus, ipſe fortaſſis rectius accuſandus. Vide Strabonem XVII. p. 790.

Ariſto Ceus, vide paulo poſt, *Ariſto Julietes.*

Ariſto Cous, Cei, de qvo mox dicam, diſcipulus & heres. Ita enim intel-

ligo

ligo Strabonis verba XIV. 658. ubi inter claros Coos refert Ἀρίστωνα τ̃ ἀκροασάμενον τ̃ Περιπατητικοῦ ſcil. Ἀρίστωνος, non Ἀνδρονίκου, ut Patricius p. 135. diſcuſ Peripatet.) καὶ κληρονομήσαντα. Fuit & Ariſto Critolai Peripatetici diſcipulus. Qvintilian. II. 15. Inſt. Or. Alius Ariſto contra qvem ſcripſit Aſpaſius, teſte Suida, Ἀσπάσιος.

Ariſto Julietes è JulideCei opido Laert. VII. 164. Peripateticus, *ζηλωτὴς Bionis* Boryſthenitæ. Strab. X. p. 486. Succeſſit *Lyconi* defuncto Olymp. CXXXVII. ut Ariſtoni ſucceſſit *Critolaus*, de qvo infra ſuo loco. Scripſit teſte Cicerone V. 5. de finibus, multa & polita, ſed deſtituta gravitate & auctoritate. TeſtamentumStratonisPhyſici ex hoc Ariſtone repetit Laert. V. 64. ubi male apud interpretem legitur *Ariſto Cous* & in Græco ὁ οἰκεῖος pro Κῷος. Mentio qvoqve in Lyconis teſtamento ibid. V. 70. Ἐρωτικὰ ejusdem Ariſtonis ὅμοια laudat Athenæus & Stobæus, qvi ex Ariſtonis comentariis qvoqve locum producit ſermone LXV. qvi eſt de laudibus Conjugii. Ariſtonis hujus ſcripta pleraqve Ariſtoni Chio, Stoico, tributa. Vide Laertium VII. 163.

Diverſus ab his omnibus, & antiqvior iisdem eſt *Ariſto*, ad qvem Ariſtoteles literas ſcripſit memoratas Laertio V. 27.

Ariſtobulus Peripateticus laudatur à Clemente I. Strom. p. 305. Euſebio XIII. 12. præparat. & Cyrillo IV. adverſus Julian. p. 134. Chronicon Paſchale ad Olymp. CXLIX. p. 178. Ἀριστόβουλος Ἰουδαῖος Περιπατητικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο, ὃς Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι ἐξηγήσεις τῆς Μωϋσέως γραφῆς ἀνέθηκεν. Anatolius apud Euſeb. VII. 32. Hiſt. vocat βίβλους ἐξηγητικὰς τ̃ Μωϋσέως νόμου. Euſebius ipſe VII. 13. præparat. τὴν τ̃ ἱερῶν νόμων ἑρμηνείαν, & VIII. 9. τὸ πρὸς Πτολεμαῖον σύγγραμμα. Hieronymus in Chron. ad Olymp. CLI. atq; ex eo Proſper, *explanationum in Moyſen commentarios*. Creditur hic Ariſtobulus Euſebio VIII. 9. præparat. ubi Ariſtotelicam cum patria Phiſophia ab eo conjunctam teſtatur, idem eſſe cujus mentio exſtat 2. Maccab. I. 10. Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ τ̃ Πτολεμαίου βασιλέως, Neqve abſurdum eſt eum qvi ad Philometorem ſcripſit, Præceptorem fuiſſe Ptolemæi Evergetæ II. At enim apud Clementem V. Strom. p. Ptolemæi Philadelphi temporibus adſcribitur. Sane ipſe Clemens lib. 1. Strom. p. 342. laudat Ariſtobulum ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς τὸν Φιλομήτορα, qvod ex eo repetit Euſebius IX. 6. præparat.

Eqvi-

Eqvidem qvi hunc hunc Ariſtobulum LXX. Interpretibus ſub Ptolemæo Philadelpho accenſent,ut Anatolius apudEuſeb. VIII. 32. Hiſt. non tantum temporum ratione refelluntur, ſed ipſius qvoqve Ariſtobuli teſtimonio apud Euſebium p. 664. præparat. Neqve clariſſimo Eſchenbachio facile aſſentiendũ putem, qvi carmen ſubOrphei nomine abAriſtobulo apudEuſebium ibidem prolatum,ex ejusdem Ariſtobuli ingenio confictum fuiſſe haud dubitat,in libro de Poeſi Orphica p. 148. Neqve cum viro exqviſitæ eruditionis Humfredo Hodyo lib. 1. de Bibliis Originalibus c. 9. auſim affirmare duos à Clemente & aliis veteribus confundi Ariſtobulos,Peripateticum & Judæum, & ſcripta ſub nomine Ariſtobuli, ſæculo demum ſecundo poſt CHRISTUM natum fuiſſe ſuppoſita,& Epiſtolam 2.Maccab. 1. in qva Ariſtobuli mentio occurrit,ſimiliter commentitiam eſſe. Neqve hoc facile crediderim qvod legas apud Buxtorfium ad librũ Coſri p. 33. in Bibl. Florentina * & Mantuæ apud fratres Benedictinos latere in membranis Ariſtobuli hujus opus, Philonis Judæi ſcripta longe ſuperans tam mole qvam doctrina ac præſtantia. Philone antiqviorem fuiſſe, & allegoricis perinde ut Philo interpretationib9 indulſiſſe Ariſtobulum,teſtatur Origenes IV. contra Celſum pag. 198. Mentio ejus etiam apudSozomenum VII. 18. ubi reſpicit ad locum Euſebii p. 287. Hiſt. qvem ita producit Scaliger ad Euſeb. p. 142. Ἀγαθοβούλου τοὺς ἐπίκλην διδασκάλου, καὶ Ἀριστοβούλου τοῦ ἀπὸ Πανεάδος. Ita certe legit Rufinus, pro τοῦ πάνυ.

Ariſtocles Meſſenius Peripateticus,præceptor Alexandri Aphrodiſei,teſte Simplicio in 1. de cœlo, & Cyrillo 2. in Julianum,ubi male: *Alexander Ariſtotelis diſcipulus*, pro *Ariſtoclis*, ut pulchre obſervatum Nunneſio ad vitam Ariſtotelis num. 26. Scripſit hic Ariſtoteles Suida teſte πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων, Artem Rhetoricam, & *de Serapide* librum, atqve *Ethicorum* libros X. cum totidem libris *de Philoſophia*, in qvibus Philoſophos & eorum dogmata eſt perſecutus. Vide Jonſii Hiſt. Philoſoph. p. 330. *Sextum* horum librorum Ariſtoclis laudat idem Suidas in Σωτάδης. Ex *Septimo* fragmenta ſervavit Euſebius XV. 2. & 14. præparat. Ex *octavo* XV. 17. 18. 19. 20. 21. His fragmentis uſus eſt H. Stephanus notis ad

Nn Sex-

* Confer Bartoloccium Bibl. Rabbin. T. 1. p. 468. ſeq. ex libro Scialſceleth hakkabala idem referentem.

Sexti Pyrrhonias Hypotypoſes. Itaqve Patricius p. 138. diſcuſſ. Peripatetic. male ex illis collegit, libros Ariſtoclis de Philoſophia adhuc in Galliis ſupereſſe oportere.

Ariſtocles Pergamenus, de qvo Philoſtratus 2. de Sophiſtis p. 565.

Ariſtomachus diſcipulus Lyconis. Laert. V. 70.

Ariſtoteles Midiæ & Pythiadis F. Theophraſti diſcipulus, Laert. V. 53.

Ariſtoteles junior, expoſitor Ariſtotelis Philoſophi, allegatur à Syriano in XII. Metaphyſ. p. 55.

Ariſtoxenus Tarentinus, Ariſtotelis diſcipulus, de qvo capite ſuperiore.

Aſclepius Trallianus Ammonii Hermeæ diſcipulus, ſcripſit commentaria in libros primores ſex vel ſeptem Metaphyſicorum Ariſtotelis, qvæ adhuc exſtant manu exarata. Habentur & ejusdem Scholia MSS. in Arithmeticam Nicomachi Geraſeni.

Aſpaſius, de qvo dixi ſupra cap. VI. §. 29. Hujus συγγράμματα in Scholis ſua ætate lecta teſtatur Porphyrius in vita Plotini.

Aſtyanax Lyconis frater. Laert. V. 69. Sed & patri Lyconis Aſtyanacti nomen erat. id. 65.

Aſtycreon ad qvem ſcripſit Theophraſtus. Laert. V. 50.

Athanes curator teſtamenti Stratonis Phyſici. Laert. V. 62.

Athenæus Seleucienſis, æqvalis Strabonis, qvi ejus meminit XIV. p. 670.

Athenio Erymnei diſcipulus, ſub Mithridate. Vide Athenæum V. p. 211. ſeq. è Poſidonio Apameenſi.

Athenodorus in octavo περιπάτων Laert. III. 4. & V. 36.

Baliardus * de qvo Volaterranus lib. 22. Antropolog. p. 229. ubi de Lucio II. Pontifice qvi fuit A. C. 1144. 1145 *Hoc tempore Baliardus Philoſophus quidam Gallicus ac Peripateticus Pariſiis prodiit, vir doctiſſimus, ab Orthodoxis tamen in quibusdam aberrans, à quibus nec per Synodum juſſu Regis Ludovici* (VII. cognomine Pii) *hujus gratia coactam avelli potuit, qvin in loco deſerto cum ſociis nonnullis omne ævum abſtinendo exegit.*

Beſſario Cardinalis A. C. 1472. denatus, Platoni licet addictior hujusq; famæ adverſus Trapezuntium aſſertor, Ariſtotelem tamen & ipſe magni fecit ejusqve Philoſophiam probe calluit, & illius ac Theophraſti Metaphyſica donavit verſione latina perqvam erudita atqve eleganti.

Bion Boryſthenites Theophraſtum audivit teſte Laertio IV. 52. Bionis ζηλωτής Ariſto Ceus Peripateticus de qvo ſupra. Strabo X. p. 487.

Anicius Manlius Torquatus Severinus Boethius, de qvo in Bibl. latina dixi; libros Ariſtotelis Logicos univerſos qvi hodie exſtant latine eſt inter-

* Non alius eſt à Petro Abailardo.

ter-

terpretatus, pleroſq; etiam commentariis illuſtravit, teſtatus, reliqva etiam Ariſtotelis ſcripta Ethica & Phyſica latine reddere & commentariis illuſtrare, omneſq; pariter Platonis Dialogos vertendo vel etiam commentando in latinam redigere formam, & de Platonis & Ariſtotelis concordia commentari inſtituiſſe præf. ad lib. 2. de interpretat. edit. 2. De Scholiis Græcis incerti auctoris in tres libros Boethii de differentiis Topicis mentionem feci ſupra cap. VI. §. 4. Qvoniam vero Boethius multos Græcos, & in his Peripateticos qvosdam atqve Ariſtotelis interpretes allegat, exiſtimavi lectorem non male laturum, ſi hoc loco ei exhiberetur compoſitus olim à me

INDEX SCRIPTORUM,

Aliorumqve qvorundam, in operibus BOETHII * laudatorum ad paginas, editionis Baſileenſis A. 1570. fol.

Sch. denotat librum Cantipratani de diſciplina Scholarium Boethio ſuppoſitum. *Confeſſ.* Confeſſionem fidei inter Boethii Opera non editam, ſed vulgatam cum nonnullis Boethii opuſculis à Renato Vallino Lugd. Bat. 1656. 8.

Aggenus Urbicus. Pag. 1540.
Agrimenſorum veterum indiculus. 1540.
Albinus. 1379. ejus Geometrica & Dialectica ſcripta. 289.
Alius fortaſſe Albinus, Vir Conſularis. 929. 940.
Alius Albinus Albei F. diſcipulus neſcio cujus Grylli. Sch. 1279. 1282.
Alexander Aphrodiſeus. 55. 56. 403. Sch. 1278.
in librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 289. 291. 292. 294. 295. 298. 301. 302. 303. 317. 319. 320. 323. 333. 347. 348. 356. 368. 387. 388. 394.
in alios Ariſtotelis libros. 291.
Anaxagoræ fuga. 920.
Andronicus (Rhodius, Peripateticus.) 191. 292.
diligentiſſimi ſenis liber de diviſione. 638. à Porphyrio inſertus in Sophiſtam Platonis. id.

* Boethii libri in Porphyrium p. 1. In prædicam. p. 112. De interpret. p. 215. Syllogiſm. p. 558. de diviſ. p 638. In Topica Cic p. 757. De conſolat. Philoſ. p. 905. De Trinitate p. 1119. Arithmet. p. 1295. Muſic. 1371. Geometr. 1487.

ArchytasTarentinusPythagoricusqvi cum Platone aliqvantulum vixit, auctorne ſit libri de decem prædicamentis, an Archytas qvidam Peripateticus, ut Themiſtio viſum. 114. 1352.
Ejus de diviſione æqvali proportionis ſuperparticularis. 1428. de diviſione tetrachordi. 1479. 1480.
Menſa Geometricalis Archytæ, non ſordidi Geometricæ diſciplinæ auctoris. 1526.
Alia qvædam 1523. 1526. 1535.
Arion Methymnæus 1372.
Ariſtarchi Grammatica memoratur 188.
Ariſtoteles 297. 1034. 1113. 1205. 1374. Sch. 1288. &c. indifferentis vocabulo nunqvam uſus. 195 infiniti, primus reperit. 222. 312.
in libris de Arte Poetica. 290.
Ethica 174.
Phyſica. 190. 642. 839. 1097.
libri de anima. 298.
περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. 190.
Μετὰ τὰ φυσικά. 190. 230. 327.
Libros Logicos univerſos latine eſt interpretatus & pleroſqve etiam commentariis illuſtravit Boethius, teſtatus ſe reliqva etiam Ariſtotelis ſcripta, Ethica & Phyſica latine reddere & commentariis explicare inſtituiſſe. 318.
Ariſtoxenus Muſicus. 1417. 1420. 1421. 1472. 1476. 1477. 1478. 1480.
Arius. *Confeſſ.* p. 173.
Ariani. 1121.
Aſpaſius in librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 291. 303. 316. 321. 333. 347. 356. 394.
in alios Philoſophi libros. 291.
Aſſverus Poeta. Sch. 1288.
Auguſti Cæſaris cura de agris metiendis 1537.
B. Auguſtinus 1120.
Balbus menſor. 1540.
Baſilius, delator Boethii 934.
Boethius, Eleaticis ac Platonicis ſtudiis enutritus. 911. Regiæ laudis Orator, magnis dignitatibus functus etiam juvenis. 972. 973. ſocer Symmachus (cujus filiam Ruſticianam in matrimonio habuit) 943. 972. 977. duo filii Conſules. 977. Philoſophiam transferre in

in actum publicæ adminiſtrationis optavit. 919. invidia Philoſophiæ falſarum reus criminationum. 920. 943. 934. 936. 940. exſul. 920. 940. 951. ſenex. 905. Commentarios in Categorias Conſul ſcripſit. 143. commentarium uberiorem in Categorias, ad doctiores, (qvi non exſtat) pollicetur. 112. Commentarii in lib. de interpretatione. 560. 581. 858. ſecundæ editionis expoſitio. 251. Breviarium libri de interpretatione promittit 379 (qvod exſtat p. 558. ad Symmachum p. 606.) Commentariis in librum de interpretatione, biennium fere impendit. 440. Libri de Syllogiſmo Hypothetico. 823. 858. Inſtitutio Categorica. 608. Topica Ariſtotelis latina verſa. 765. 857. 887. Libri ſeptem in Ciceronis Topica. 857. 887. Arithmetica. 1396. 1397. 1398. 1413. 1428 1473. Inſtitutio Muſica. 1473. Analytica ſive commentarios in Analytica promittit 603. ſed hæc non exſtant, nec Hebdomades Boethii, qvarum mentio 1181. Omnia Ariſtotelis ſcripta & Dialogos Platonis latine vertere & commentariis illuſtrare voluit, & de Platonis atqve Ariſtotelis concordia commentari. 318. Plerorumqve Boethii ſcriptorum mentio Sch 1276. & 1278. ſeq. Boethii liber de Geometria. 1536.
Boethus. 56.
Julii Cæſaris Epiſtola de agris metiendis. 1537.
Cajus libro primo Inſtitutionum. 797.
ſecundo commentario. 797.
Calvus miles. Sch. 1285.
Canius. 920. 936.
Caſtor Eufraſiæ maritus. Sch. 1290. Dromo Caſtor. Sch. 1288.
Cato Orator. 757.
Catullus 29. 1019.
Chaldæorum præſagia. Sch. 1289.
Choroebus Atys F. 1383.
M. Tullius Cicero. 413. 648 996 1207. &c. re Ariſtoteli conſentit, etſi verbis videtur ab eo diſcedere. 815.
in Hortenſio. 867.
libro de Conſiliis ſuis. 1372.
ſexto de Rep. 1391.
in Timæo Platonis. 795.
de divinatione. 1105.

in dialogis omnibus. 650. ſeq.
in Rhetoricis. 650. 656. 658. 659. 660. 824. Rhetoricorum primo. 4. ſecundo 660. in Partitionibus. 658.
Topica 47. 649. Partem eorum libris qvatuor expoſuit Victorinus. 657. integra libris ſeptem Boethius. 853.
In Philippicis 660.
pro Cluentio. 658.
pro Cornelio. 654. 659.
pro M. Cœlio. 654.
in Piſonem. 655.
pro Sex. Roſcio. 657.
ſecundo Tuſculanarum diſputationum. 839.
Definitio gloriæ Ciceroniana. 652.
Conigaſtus. 929.
Coriandus. Sch. 1289.
Craſſus in Curiana cauſa. 813.
Cratonis ſtudia. Sch. 1281. 1290.
Cyprianus delator Boethii. 929.
Daretis poriſmata. Sch. 1284.
Decoratus Boethii delator. 1019.
Democritus. 1373.
Didymus. Sch. 1276.
Diodorus (Philoſ.) 373. 374.
Donatus ætate provecta Grammaticus. 186.
Dromo Caſtor. Sch. 1288.
Elimax. Sch. 1283.
Empedocles. 1373.
Epicurus 375. 1010. Vulgus Epicureum 620.
Epiſtola Epiſcopi in Concilio (Romano A.C. 512.) lecta. 1203.
Eubulides. 1406.
Euclidis (qvi male Megarenſis vocatur) elementa Geometrica à Boethio latine translata. 1487. reſpiciuntur 165. 207. 1181. Euclides Geometriæ peritiſſimus 1522. non ſegnis Geometra. 1526. Ejus Theoremata. Sch. 1284.
Eudemus de Syllogiſmo hypothetico. 606. 607. latiorem ingreditur viam, ut veluti ſeminaria qvædam ſparſiſſe, nullum tamen frugis videatur extuliſſe proventum. 606. qvinq; modos addidit modis qvatuor primæ figuræ, & ſeptimum tertiæ. 594. 595. Eu-

Digitized by Google

Euripides, 1031.
Contra Eutychem. 1203. ſeq 1211. ſeq. & *Confeſſ.* p. 150.
Fabius cui Boethius inſcripſit commentarios in Iſagogen Porphyrii, 1. 45.
Favonius. Sch. 1284.
Flaccus (Horatius) Sch. 1278.
Siculus Flaccus. 1540.
Fontinus Xenocratis ſcrutinia aperuit. Sch. 1289.
Magiſter Franco. Sch. 1286.
Julius Frontinus. 1540.
Ganymedes Pyrrhi dictatoris filius luxurioſus. Sch. 1280.
Gaudentius Boethii delator. 934.
Glebeonis neqvitia. Sch. 1284.
Tiberius Gracchus Orator optimus, 419. à Scipione interfectus. 864.
Græcus auctor (oraculi vox, an ſcriptoris Chriſtiani) 1086. ubi Philoſophia ad Boethium: *Nam ut quidam me quoque excellentior ait: ἀνδρὸς ἱερὸν σῶμα δυνάμεις ᾠκοδόμησαν.*
Gryllus Albini præceptor. Sch. 1279.
Hermias (in Categorias) 151. Videtur legendum Herminus.
Herminus in lib Ariſtotelis de interpretatione. 252. 198. 303. 347. 387. 388. 394. 401.
Herodiani diſciplina. Sch. 1284.
Heſtiæus Colophonius 1385.
Hippaſus. 1406.
Hippocratis ſcrutinia. Sch. 1284.
Homerus Sch. 1190. Poeta κατ᾽ ἐξοχήν. 424. 832. melliflui oris. 1100 ejus verſus. 1037. Ilias. Sch. 1284.
Hyagnis Phryx. 1383.
Hyginus agrimenſor. 1540.
Jamblichus Philoſophus non ignobilis, in Categorias. 114.
Joannes Eccleſiæ Rom. Diaconus, cui Boethius inſcripſit librum de bono, 1181. & de duabus naturis in una perſona 1203.
Jotarius. Sch. 1278.
Iſmenias Thebanus. 1372.
Judaica trina diviſio polorum. Sch. 1281.
Jugo Montani diſcipulus. Sch. 1286.
Lacedæmoniorum Ephororum decretum contra Timotheum Mileſium Muſicum 1372.

Lex

Leontinus (Gorgias) Sch. 1289.
Lex Ælia Sanctia 763.
Lex XII. Tabularum. 797. & Sch. 1281.
Longinus Menſor. 1540.
Lucanus. 1086.
Lucretius. 1322. tortuoſa volumina Lucretii. Sch. 1279.
Alius Lucretius, de qvo Sch. 1270.
Macrobii Theodoſii doctiſſ. Viri liber primus de ſomnio Scipionis. 10.
Manichæi. *Confeſſ.* p. 174.
Marcianus, cujus non indigna lectio. Sch. 1278.
Marcianus cui inſcriptus liber de diſciplina Scholarium Boethio ſuppoſitus. 1276.
Maro Magiſter. Sch. 1289.
Mercurius inventor qvadrichordi. 1383.
Merobaudes Rhetor. 807. 835.
Montanus Jugonis Magiſter. Sch. 1286.
Moyſis libri. *Confeſſ.* 175.
Muſicæ notæ Veterum. 1461.
Naſo (Ovidius) Sch. 1278.
Contra Neſtorium. 1203. ſep. 1201. ſeq. & *Confeſſ.* p. 180.
Nicomachi Arithmetica. 1295. 1323. 1341. 1528. 1542. Muſica 1383. 1392. 1393. 1406. 1407. 1411.
Nicoſtratus. Sch. 1283.
M. Julius Nipſus agrimenſor. 1540.
Opilio Boethii delator. 934.
Orphei Muſica. 1383.
Papinianus. 1023.
Parmenides. 1050.
Patricius Rhetor cui commentarios in Ciceronis Topica inſcripſit Boethius. 757. 823. 841. Idem forte, cui Geometricos libros p. 1487. ubi Geometrarum exercitatiſſimum vocat.
Paulinus Vir Conſularis. 929.
Paulus Inſtitutionum libri ſecundi titulo de dotibus 782.
Pelagius. *Confeſſ.* 176.
Peribonii dilectio. Sch. 1284.
Peripatetici. 299. 360. 437. 760. 857. diverſa inter ſe ſectati. 192.
Perſius. Sch. 1278.
Petronius. 45.

Philo (Philoſophus) 373. 374.
Philolaus Pythagoricus in Muſic. 1342. 1422. 1423.
Philoſophi. 1274.
Pindarus Thebanus. 59.
Plato. 65. 75. 155. 297. 298. 403. 760. 762. 929. 1057. 1058. 1060. 1071. 1113. 1114. 1297. 1371. 1392. ſtudioſiſſimus Pythagoræ. 1352. Platonitas. 339.
Ejus Timæus 1041. 1323. 1345. 1358. 1542. à Cicerone verſus. 795.
Cratylus. 323. In Sophiſtam commentaria Porphyrii. 638.
De Platonis & Ariſtotelis Concordia commentari & Platonis dialogos omnes vertendo vel commentando in latinam redigere formam inſtituit Boethius. 318.
Platonici. 186. 779.
Porphyrii Iſagoge ad Categorias ſive liber de generibus, ſpeciebus, differentiis, propriis atqve accidentibus 133. Sch. 1287.
in eum duplicia Boethii cômmentaria, priora in Victorini verſionem, 1. poſteriora in verſionem Boethii, 46.
Liber Iſagogicus de Categoricis Syllogiſmis. 5. In Categorias. 167. 168. 191. 206.
In librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 290. 292. 294. 295. 298. 299. 301. 305. 315. 317. 320. 321. 322. 328. 329. 333. 334. 347. 348. 356. 362. 368. 387. 394. 426.
De modis Syllogiſmorum. 594. 603. Commentarii in Theophraſtum de affirmatione & negatione 294.
In Sophiſtam Platonis commentarii, qvibus inſeruit librum Andronici de diviſione. 638.
Probus. Sch. 1276.
Prophraſtus Periotes (lege è Nicemacho, Theophraſtus Pierites) 1385.
Ptolemæus (Geograph.) 997. (Aſtronom.) Sch. 1282. (Aſtrolog.) Sch. 1284.
(Muſic. 1376. 1393. 1411. 1472. 1473. 1475. 1476. 1480. 1481.
Pythagoras 1296. 1298. 1342. 1352. 1367. 1272. 1377. 1378. 1394. Samius. 1384.
Menſa Pythagorea. 1518. Pythagoræ promiſſio. Sch. 1284.
ἀυτὸς ἔφα. 1393. ἐπὶ Θεῷ. 943.

Pythagoricam doctrinam de Categoriis illuſtrare voluit Boethius in commentario ad Categorias uberiore, qvi non exſtat. 112. 113.
Pythagorici. 1373. 1376. 177. 1393. 1411. 1417. 1423. 1472. 1473. 1475. Sapientiæ Pythagoræ heredes. 1342.
Sabelliani *Confeſſ.* p. 173.
P. Scævola ICtus. 787.
P. Scævola filius. 809.
Seneca. 920. 1023. Sch. 1278.
Euſebius liber de forma Mundi. 1537.
Servius. Sch. 1276.
Socrates (apud Platonem) 174. 813. Socraticum decretum. 936. Philoſophus ſimus, calvus, ſenex. 326. 416.
Socratis Philoſophiæ præceptoris venenum. 920.
Soranus. 920.
Spartanorum Ephororum ϖερβάλευμα * ſive decretum veteri dialecto Laconica qvo Timotheus fidicen ob immutatas Muſicæ rationes civitate pellitur. 1372.
Speuſippus. 297.
Papinius Statius. 1373. & Sch. 1278.
Stoici 10. 47. 192. 195. 297. 361. 374. 375. 429. 760. 762. 1109. Stoici in libris qvos περὶ ἀξιωμάτων appellant. 291. Stoicum Vulgus 920.
De Stoicorum dialectica Porphyrius multa in comment. ad librum de interpretatione. 315. 362.
Symmachus Boethii Socer. 977. 943. 972. Symmacho libros de Syllogiſmo Hypothetico inſcribit Boethius. 606. & de Trinitate. 1121.
Alius Symmachus Eliſiæ frater, Sch. 1295.

Syria-

* In hoc decreto emendando & illuſtrando certavit eruditorum hominum induſtria, è quibus nominare licet Lilium Gyraldum dialogo IX de Poetis, Paulum Leopardum VIII. 4. emendat. Joſ. Scaligerum p. 385. ad Sphæram Barbaricam Manilii, If. Caſaubonum VIII. 11. ad Athenæum. Jo. Meurſium. III. 5 Miſc. Lacon. Joh. Seldenum II. 10. §. 8. de Synedr. (ubi peculiari diſſertatione illud SCtum expoſuiſſe ſe aſſirmat, quæ non vidit lucem, licet tribus verbis idem Ephororum decretum tangit notis ad Chron. Marmoreum p. 197.) Iſm. Bullialdum ad Theonem Smyrnæum p. 295. ſeq. Claud. Salmaſium de Helleniſtica p. 82 G. I. Voſſium lib. IV. Inſt. Or. p. 50. A. Schottum ad Procli Chreſtomathiam & Jac. Gronovium præf. ad Tomum quintum theſauri Antiquitatum Græcarum.

Syrianus Philoxenus in lib. Ariſtotelis de interpretatione, 295. 321. 352. 404.
Terentius. 657. 757.
Terpander Lesbius. 1372. 1383.
Thaletas Cretenſis Gortynius. 1327.
Themiſtius diligentiſſimus ſcriptor ac lucidus, & omnia ad facilitatem intelligentiæ revocans. 871.
in Categorias 114.
in primos poſtremosqve Analyticos latine vertit Vegetius Prætextatus. 289.
in Topica. 871. 872. 875. 876. 877. 878. 879.
Theocriti Bucolica 373.
Theophraſtus ſubtilitatis artifex. Sch. 1289.
De Syllogiſmo Hypothetico, Vir omnis doctrinæ capax rerum tantum ſummas exſeqvitur. 606.
qvinqve modos addit modis primæ figuræ, & unum modis figuræ tertiæ. 594. 595. 603.
Ejus liber de affirmatione & negatione. 292. 327. 428. Porphyrii in hunc librum Commentarius 294.
Theophraſtus Pierites. Vide ſupra, Prophraſtus.
Secundus Theophraſtus. Sch. 1285.
Timotheus Mileſius Muſicus 1372. 1385.
Lacedæmoniorum contra eundem edictum. 1372.
Tireſiæ ridiculum vaticinium, *quicquid dicam, aut erit, aut non*, 1102. (ex Horatio.)
Tragœdia. 968. 1027. 1226.
Trebatius. Sch. 1278.
Trigvilla. 929.
Varro de menſuris. 1542. Peritiſſimus latinorum. 1537.
Vegetius Prætextatus. Supra in Themiſtio.
Victorinus Orator ſui temporis doctiſſimus. 1. Porphyrii Iſagogen tranſtulit & Menantio inſcripſit. 5. In ejus verſionem commentatus eſt Boethius, qvi illum reprehendit 11. 22. 33. Victorini qvatuor Volumina in partem Topicorum Ciceronis, 757. 799. notantur. 842. Ejus liber de definitionibus. 800.
Virgilius. 413. 561. 757.
Ulpianus in Inſtitutis. 779.

Xenocrates. 297. 873. Fontini protervitas Xenocratis ſcrutinia aperuit &c. Sch. 1286.
Zenonis concretio. Sch. 1284.
Zenonis tormenta. 920. 992.

Hactenus Index Scriptorum à Boethio allegatorum.

Flavius Boethus è Ptolemaide, Vir Conſularis, ab Alexandro Damaſceno Peripateticis dogmatis imbutus, & Peripateticorum fautor ſingularis, ætate Galeni, qvi ejus plus ſimplici vice meminit.

Boethus Sidonius, Andronici Rhodii diſcipulus. Ammon. in Categor. Cum Strabone συμφιλοσοφήσας τὰ Ἀριστοτέλεια, ut refert ipſe Strabo lib. XVI. p. 757.

Bulon Lyconis diſcipulus. Laert. V. 70. 71.

Callinus Theophraſti diſcipulus, cui fundum qvem Stagiris habebat & alia moriens legavit. Vide Laert. V. 52. 55. 56.

Alius junior *Callinus Hermionenſis*, cui Lycon teſtamento legavit ſcripta ſua inedita aliaqve. id. V. 73. & 70. ſeq.

Callippus Cyzicenus, qvem cum Ariſtotele verſatum contuliſſe cum eo & emendaſſe Eudoxi inventa Aſtrologica notavi ſupra cap. V. num. 10.

Callippus Pelaneus, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Calliſthenes Olynthius, Sororis Ariſtotelis filius, de cujus hiſtoria de Alexandro M. genuina deperdita, itemqve altera qvæ exſtat ſuppoſititia dixi ſupra cap. VIII. Interitum Calliſthenis ſodalis ſui libro de luctu deploravit Theophraſtus teſte Cicerone 3. Tuſc. Confer Reineſii Var. lect. p. 366 & Menagium p. 207. ad Laert. Vide & de Calliſthene Svidam, & qvæ ad Laertium V. 4. ſeq. & 10. & 39. & ad Curtium VIII. 8. 21. Viri docti. Tum de ſcriptis Calliſthenis cæteris Voſſium lib. I. cap. 9. de Hiſt. Græcis, Meurſium in Bibl. Græca & ad Chalcidium p. 33. ſeq.

Calliſthenes alter, Theophraſti diſcipulus, cujus mentio in ejus teſtamento apud Laertium V. 53. & 56.

Caſſander Antipatri F. Macedoniæ Rex, qvi ita coluit Theophraſtum, ut Antipater Ariſtotelem. Vide Laert. V. 37.

Chamæleon Peripateticus laudatus Tatiano, in loco qvem adduxi lib. II. c. 1. §. 3. Vide etiam ſi placet qvæ de hoc ipſo Chamæleonte lib. II. cap. 5.

Cha-

Chares ſervus, cui manumiſſo libros ſuos editos Lycon teſtamento legavit. Laert. V. 73.

Chilas Epheſinus ſæculo XIII. poſt CHRISTUM natum clarus, notante Patricio p. 144. diſcuſſ. Peripatet.

Claudius Severus qvem à M. Antonino Philoſopho auditum refert Capitolinus in hujus vita c. 3.

Clearchus Solenſis, Ariſtotelis diſcipulus. De eo ejusqve ſcriptis videndi Voſſius de Hiſt. Græcis p. 48. ſeq. Jonſius lib. 3. c. 18. apud qvem pro *Φιγαλίας* p. 98. lege *Φυγαδίας*) & Meurſius in Bibl. Gr. Alius Clearchus Comicus de qvo ſupra lib. II. c. 22. Fuit & Clearchus Heracleæ Ponticæ Tyrannus, de qvo Chion Platonicus Epiſt. XIII. ſeq. Hujus, ni fallor, fuere Tactica commemorata Æliano.

Cleodemus. Lucian. in Philopſeude, & Convivio, ubi legas eum propter dicacitatem & arguendi ſtudium à diſcipulis dictum gladium ac bipennem.

Clitomachus non in Platonicæ tantum ſed Peripateticæ qvoqve & Stoicæ ſectæ dogmatis verſatus teſte Laertio IV. 67.

Clitus Mileſius Ariſtotelis diſcipulus & comes Alexandri M. de Mileto ſcripſit. Vide Voſſium de Hiſt. Græcis p. 57. Apud Menagium p. 201. ad Laert. male *Alitus*.

Crates Peripateticus. Laert. IV. 23.

Cratippus * Mytilenæus, Pompejum è Pharſalica clade fugientem verbis è Philoſophia depromptis erexit, (Plutarch. vita Pompeji p. 658.) à Cicerone, qvi cum eo verſatus Epheſi eſt, habitus princeps ejus ætatis Peripateticorum. (Cic. Timæo.) Pro hoc idem apud Cæſarem jam rerum potitum egit, ut civis Romanus adſcriberetur: ab Areopagitis vero impetravit, ut Athenis decori futurus inſtituendæ præficeretur juventuti. (Plutarch. in vita Cic. p. 873. Hinc filium ſuum ei dedit in diſciplinam, (Cic. Offic. lib. 1.) qvi non ut diſcipulum ſed ut filium Cratippo conjunctiſſimum ſe fuiſſe teſtatur (Epiſtola ad Tironem XVI. 21. ad famil.) Videtur qvoq; Aſiam cum eo luſtraſſe, ut è Trebonii Epiſtola (XII. 16.) colligas. Sed & M. Brutus poſt interfectum Cæſarem Athenas delatus Cratippum audivit. (Plutarch. in vita Bruti p. 994.) De divinatione è ſomniis ſcripſiſſe apparet è Ciceronis 1. de divinat. c. 3. 32. 50. lib. 2. c. 48. 52. ſeq. & Tertull. de anima cap. 46.

* De Cratippo differunt viri docti ad Cic. lib. 1. Officior. & Clariſſimus Baylius in Lexico edit. ſecundæ.

Crito Chalcedonenſis, ſervus Lyconis. Laert. V. 72. & 74.

Critolaus qvidam Ariſtotelis diſcipulus. Vide Patricii diſcuſſ. Peripatet. p 128.

Critolaus alter junior Phaſelites, qvi Ariſtoni Ceo ſucceſſit, teſte Cicerone V. 5. de finibus, Plutarcho de exſilio & Clemente 1. Strom. Ultra annos LXXXII. vixiſſe traditur à Luciano in Macrobiis. Romam ab Athenienſibus miſſus eſt Olymp. CLVI. 2. una cum Carneade Academico & Diogeno Babylonio Stoico. De qva legatione vide ſis Ciceronem IV. 3. Tuſc. & II. 36. de Oratore, Plinium VII. 30. Hiſt. Gellium VII. 14. Macrobium lib. 1. c. 5. Saturn. & è recentibus Jonſium II. 14. Sententiam Critolai de mundi æternitate prolixe exponit Philo περὶ ἀφθαρσίας κόσμυ p. 730-733. Libram ejusdem, qva lancem bonorum animi longe propendere fecit oræ illis corporis, laudat Cicero V. 17. Tuſc. Ariſtonem Critolai diſcipulum vocat Qvintilianus, juniorem qvendam ut videtur Ariſtonem denotans II. 15. Inſt. Or. & c. 17. Critolaum multis contra Rhetoricam ſcripſiſſe teſtatur, qvibus artem eam eſſe eſt inficiatus. Fuere & alii ſcriptores Critolai, de qvibus vide ſi placet Voſſium de Hiſt. Gr. libro III. p. 348. ſeq.

Cteſarchus Theophraſti diſcipulus & curator teſtamenti. Laert. V. 56.

Daippus in Stratonis Phyſici teſtamento memoratus. Laert. V. 63.

Damaſcius Syrus Ammonii Hermeæ & Heliodori Peripateticorum diſcipulus, Stoicos etiam audivit & Platonicos, qvibus utrisqve magis aſſentire eſt viſus. Scripſit præter alia infra libro qvinto diligentius perſeqvenda, Epitomen in qvatuor primos & octavum Phyſicorum Ariſtotelis, & Paraphraſin qvæ exſtat in primum de cœlo.

Daniel Cyzicenus Sæculo XIII. à CHRISTI nativitate clarus. Patric. p. 144. diſcuſſ. Peripatet.

David qvidam, cujus commentarios Græcos MSS. in Ariſtotelis Categorias & qvinqve voces Porphyrii memorat Geſnerus.

Demaratus. Vide infra, hoc capite, in Proclo, & Laert. V. 83.

Demetrius Alexandrinus, Favorini amicus, de qvo Menagius ad Laertii V. 84.

Demetrius Aſpendius Apollini Solenſis diſcipulus. Laert. V. 83.

Demetrius Byzantinus de qvo Voſſius in Hiſt. Græcis, Menagius ad Laert. V. 83. & Jonſius p. 209. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ.

Demetrius Phalereus Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 39. à Caſſandro Mace-

Macedoniæ Rege præfectus Athenis Olymp. CXVIII. 2. non oppreſſit ſed inſtauravit popularem illiusReip. ſtatum. Diodor. Sic. XX. p. 782. Δηλοῖ δὲ τὰ ὑπομνήματα ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐκεῖνος. Strabo IX. p. 398. Plura de eo ad Laert. V. 75. ſeq. Ejus pæanes ad Serapim, à qvo uſum oculorum receperat. id 76. Cætera ejus ſcripta qvamplurima id. 80. ſeq. De libro eleganti *περὶ ἑρμηνείας*, qvi hodie falſo ſub hujus Demetrii nomine exſtat, dicam infra inter Rhetoras libro IV.

Demotimus Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 53. 55. 56.

Dexippus Jamblichi diſcipulus, ſcripſit *in Categorias* Ariſtotelis, teſte Simplicio in Categor. & Joh. Tzetze Chil. IX. hiſt. 274. Et hodieq; exſtant hujus Dexippi *quaſtionum in Categorias libri tres*, ſed latine tantum editi è verſione *Io. Bernardi Feliciani*. Venet. 1546. fol. & 1566. una cum Porphyrio in Categorias, & Pariſ. 1549. 8. apud Vaſcoſanum. De aliis Dexippi hujus monumentis conſules Meurſii Bibl. Atticam, & Voſſium II. 16. de Hiſt. Græcis, H. Valeſium ad Evragium p. 122. & ad excerpta legationum Dexippi Athenienſis ab Hoeſchelio primum edita. De Dexippis duobus, Herennio Rhetore & altero Coo Medico, adi Suidam.

DICÆARCHUS Meſſenius, Siculus, Ariſtotelis diſcipulus, *ἱστορικώτατος* Ciceroni, VI. 2. ad Atticum. Ejus ſcripta hæc apud veteres memorantur:

Περὶ Ἀλκαίου (niſi fuit pars librorum *περὶ βίων*) Athen. XI. pag. 461. ſeq. & XV. p. 666. 667. Schol. Ariſtoph. ap pacem v 1263. *περὶ Ἀλκαίου* Athen. XV. 668 qvo & ipſo loco Caſaubonus, Meurſius & Jonſius *Ἀλκαίου* nomen reponunt.

Ἀναγραφὴ τῆς Ἑλλάδος, πρὸς Θεόφραστον. verſibus Jambicis, Poema Geographicum qvo illuſtraſſe videtur Dicæarchus tabulas ſuas Geographicas (*πίνακας ἐν οἷς τῆς γῆς περίοδοί εἰσιν*) qvas Theophraſto obtulit, & hic in teſtamento ſuo juſſit in inferiore porticu reponi, apud Laertium V. 51. Eſt hæc conjectura Clariſſ. Dodvvelli in diſſ. de Dicearcho §. VI. & VII. Reprehenditur hoc opus Dicæarchi à Polybio apud Strabonem lib. 2. p. 104. 105. Exſtant adhuc fragmenta nonnulla, ut ſtatim dicam.

Περὶ βίων De Vitis virorum illuſtrium libri, de qvibus vide Jonſium p. 90. & Menagium ad Laert. III. 5.

Βίος *Ἑλλάδος *de vita ſive ſtatu Græciæ libri III.* de qvo opere conſulendæ præter Meurſium in Bibl. Græca præclaræ Neocori ſive Kuſteri ad Suidam notæ. *Libros antiquitatum & deſcriptionum Græciæ* vocari ab Hieronymo 2. in Jovinianum jam notatum Voſſio lib. 1. c. 9. de Hiſt. Græcis. Cui addes qvod eodem opere & Dimenſione montium (de qva infra) uſus videtur Plinius Dicæarchum laudans libro II. IV. V. VI. &c. naturalis Hiſtoriæ, & Porphyrius lib. 4. de abſtinendo ab animatis pag. 443. ubi ait Dicæarchum *συντόμως τε καὶ ἀκριβῶς* collegiſſe *τὰ ἑλληνικά.* Etiam Ciceronem XIII 39. ad Atticum. ubi petit ſibi mitti *Φαίδρου περὶ θεῶν ἑλλάδος.* Hujus pariter operis proſa ſcripti & *ἀναγραφῆς τῆς ἑλλάδος* compoſitæ verſibus Jambicis (qvam à *βίῳ ἑλλάδος* diſtingvendam docet H. Steph. & H. Dodvvellus in erudita diſſ. de Dicæarcho) fragmenta hodieqve exſtant, edita primum & illuſtrata ab *H. Stephano*, additis ad *ἀναγραφῆς* reliqvias etiam Iſ. Caſauboni caſtigationibus. Pariſ. 1589. 8. qvæ editio recuſa eſt Tomo undecimo theſauri Antiqvitatum Græcarum Gronoviani. Deinde cum Geographicis Marciani, Scylacis, Artemidori Epheſ. & Iſidori Characeni vulgavit Græce *David Hoeſchelius* Auguſtæ Vindel. 1600. 8. Deniqve latine vertit ediditqve cum brevibus notis doctiſſimus & humaniſſimus Bibliothecæ Bodlejanæ præfectus *Joh. Hudſonus*, Tomo ſecundo Geographorum Græcorum, Oxon. 1703. 8. addito, qvod ad eum lubens miſeram deſcriptum è codice Gudiano & latina verſione à me donatum, *fragmento de monte Pelio.* Præmiſſa eſt eidem tomo diſſertatio eruditiſſimi Viri H. Dodvvelli, qva de Dicæarchi ætate & fragmentis illis ſubtilius diſqvirit. Vide & H. Stephani ſchediaſm. VI. 14. 15. 16 17. Rittershuſium VIII. 10. ſacrar. lect. Non diverſa fuiſſe videtur à fragmentis per H. Stephanum editis Dicæarchi Geographia, qvam apud Heinricum Scringerum Bibliothecarium Fuggerorum exſtitiſſe legas in Catalogo MSS. Scipionis Tetii. ap Labbeum Bibl. nov. MSS. p. 169

Corinthiacus. Cicero 1. Tuſc. qu. *Dicæarchus in eo ſermone quem Corinthi habitum tribus libris exponit doctorum hominum diſputantium: primo libro multos loquentes facit, duobus Pherecratem quendam Phthiotam ſenem quem à Deucalione ortum differentem inducit, nihil eſſe animum, &*

* Sic Varro ſcripſit *de vita* Pop. Romani.

& hoc eſſe nomen totum inane &c. Perſtringit Tertull de anima c. 15. Lactantius cap. 10. Epitomes. Reſpicit & Sextus Empiricus VII. contra Math. p. 201.

Περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων. Schol. Comici ad Aves v. 1403. ubi vitioſe legitur Δήμαρχος pro Δικαίαρχος. Vide Jonſium p. 88.

De divinatione. Cicero 2. de divinat. cap. 51. *Magnus Dicaarchi liber eſt, neſcire quæ eventura ſunt melius eſſe quam ſcire:* Idem lib. 1. cap 3. *Dicaarchus Peripateticus cætera divinationis genera ſuſtulit, ſomniorum & furoris reliquit.* adde c. 50. & lib. 2. c. 48.

Epiſtola ad Ariſtoxenum. Cir. XIII. 32. ad Attic.

Περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας. De Sacrificio (Alexandri M. ut ſuſpicior,) apud Ilium. Athen. XIII. p. 603.

Liber de interitu hominum Cicero II. 5. de officiis: *Eſt Dicaarchi liber de interitu hominum, Peripatetici magni & copioſi, qui collectis cæteris cauſis eluvionis, peſtilentiæ, vaſtitatis, beluarum etiam repentinæ multitudinis, quarum impetu docet quædam hominum genera eſſe conſumta: deinde comparat quanto plures deleti ſunt homines hominum impetu, id eſt bello aut ſeditionibus, quam omni reliqua calamitate.* Forte in hoc libro tradidit humanum genus ſemper fuiſſe, quam ei ſententiam tribuit Cenſorinus cap. 4.

Καταβάσεως. Cic. XIII. 31. & 32. ad Atticum. Vide infra: *Trophoniana Charonis narratio.*

Καταμετρήσεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ὀρῶν. *dimenſiones montium Peloponneſi.* Suid. Pro ὀρῶν Clariſſ. Dodvvellus legit ὅρων p. 15. diſſ. de Dicæarcho, & multos colligit ſcriptores qvi ὅρους ediderunt Sed de montium dimenſione ſcripſiſſe Dicæarchum conſtat è Plinio II. 65. Hiſt. & Gemino cap. 14. element. Aſtronom. ut ipſe Dodvvellus p. 24. fatetur.

Lesbiaci libri. Cicero Tuſc. quæſt. lib. 1. c. 31. *Acerrime autem deliciæ meæ Dicaarchus contra banc.* (animorum) *immortalitatem diſſerit. Is enim tres libros ſcripſit qui Lesbiaci vocantur, quod Mytilenis ſermo babetur, in quibus vult efficere animos eſſe mortales.* Confer Euſeb. XV. 9. præparat. ex Attico Platonico. Reſpicit Plutarchus adverſus Colotem p. 973. è qvo loco conſtat Platonem in illo opere à Dicæarcho fuiſſe oppugnatum.

Περὶ Μουσικῆς. Schol. Ariſtophanis ad Nubes v. 1367.

Περὶ μυσικῶν ἀγώνων. Suid. in σκολιόν. Schol. Comici ad Veſpas v. 1180. & ranas v. 1335. Confer Jonſium lib. 1. cap. 16.

Ὀλυμπικός. Athen. XIV. pag 620. Adde Jonſium p. 89.

Παναθηναϊκὸς. Schol. Comici ad Veſpas v. 502. Meurſius Dicæarchi Παναθηναϊκὸν, Ὀλυμπικὸν & Τριπολιτικὸν habet pro tribus Orationibus, unde à Suida ipſe dicatur Orator. Sed forte non magis fuere Orationes qvam Corinthiacus & Lesbiaci.

Πολιτεία Σπαρτιατῶν qvi liber Suida teſte diu qvotannis lectus eſt Lacædæmone in Ephororum prætorio, puberibus auſcultantibus.

Πολιτεῖαι Πελληναίων, Κορινθίων, Ἀθηναίων. Cicero II. 2. ad Attic *Πελληναίων in manibus tenebam, & hercle magnum acervum Dicæarchi mihi ante pedes exſtruxeram. O magnum hominem, & à quo multo plura didiceris quam à Procilio. Κορινθίων & Ἀθηναίων puto me Romæ habere. Mihi credes, leges: hæc doceo; mirabilis vir eſt.* Hæc ſcripta videtur reſpicere idem Cicero 3. de legibus, ubi ait Dicæarchum huic rationi ſtudioqve, qvod eſt de civili prudentia, non defuiſſe.

Τριπολιτικός. Cic. XIII. 32. ad Attic. & Athenæus IV. pag. 141. De Dorienſium Tripoli egiſſe in hoc opere Dicæarchum, ſuſpicatur Dodvvellus diſſ. de Dicæarcho p. 31. ſeq. Fuit & τριπολιτικὸς, incertum an idem, qvem Theopompo à qvibusdam ſed male tributum notat Joſephus contra Apionem p. 1051, in qvo Thebanorum politiam auctor perſtrinxerat.

Trophoniana Charonis narratio. Cic. VI. 2. ad Atticum Τὰ περὶ τῆς εἰς τροφωνίου καταβάσεως. Athen. XIII. p. 574. & XIV. p. 641. Supra in καταβάσεως. Hoc opus puto reſpici à Phlegonte in mirabilibus cap. 4.

Ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους μύθων. Sextus Empiricus III. contra Math. p. 84. Adde Jonſium lib. 1. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. cap. 16.

Φαίδρου περιοσά. Libellus de iis qvæ in Platonis Phædro ſuperflua & omittenda poſſunt videri. Ita enim cum viris doctis intelligo locum Ciceronis XIII. 39. ad Attic. neqve aſſentior Corrado, qvi καταμετρήσεις ὀρῶν putat à Dicæarcho inſcriptas Φαίδρον, qvod Reineſius Epiſt. 69. ad Rupertum p. 608. non improbans, recte rejicit III. 3. Var. lect. p. 377. ſed nec majori probabilitate nititur

tur, qvod ibi putat à Cicerone peti Phædri Epicurei ſcriptum nulli veterum memoratum περὶ θεῶν.

Περὶ ψυχῆς duplex opus. Cic. XIII. 32. ad Atticum. Vide paulo ante in *Corinthiaco* & *Lesbiaco*. Plutarch. p. 1215. contra Colotem.

Fuit & Dicæarchus Tarentinus Pythagoricus, memoratus Jamblicho, & ne de Dicæarcho Teleſtino Helenæ fratre apud Ptolemæum Hephæſt. lib. 4. dicam, Dicæarchus Ætolus de qvo meminit Diodorus Sic. in excerptis Peireſcianis p. 290. tum Dicæarchus Lacedæmonius Ariſtarchi Grammatici diſcipulus Svidæ commemoratus, cui non ab re fortaſſis ſcripta qvædam Grammatici argumenti ex iis, qvæ jam retuli, tribueris.

Didymus Alexandrinus præceptor S. Hieronymi, cœcus licet, præter ſacras literas & omne genus diſciplinarum, non minus Ariſtotelis Syllogiſmos qvam Platonis facundiam tenuit, ut ait Theodoritus IV. 29. Hiſt. hoc eſt ut Nicephorus IX. 17. interpretatur, ἔτι τὸ ζῶν τὰς διαφόρους δόξας τῶν φιλοσόφων ἠκρίβωσεν, ὡς ἄλλο μηδὲν εἰδέναι δοκεῖν.

Diocles Medicus, Stratonis Phyſici diſcipulus & teſtamenti curator. Laert. V. 62. Diverſus ab hoc ut videtur Diocles Stratonis ſervus id. 63. Alios Diocles eorumqve ſcripta refert Meurſius in Bibl. Græca.

Diodorus Peripateticus Critolai auditor teſte Cicerone V. 5. de finibus & in Schola ſucceſſor, Clem. 1. Strom. p. 301. Summam bonum ſtatuit τὸ ἀοχλήτως καὶ καλῶς *honeſte & ſine moleſtia* vivere. id. II. p. 415. Confer Cic. IV. Academ. qvæſt. c. 42. Diodoro fortaſſis ſucceſſit Erymnæus, de qvo infra.

Diodotus Boethii Sidonii frater. Strab. XVI. p. 757.

Diogenes Phœnicius, Simplicii æqvalis. Vide Svidam in πρέσβεις, ex Agathiæ libro II.

Diophantus Stratonis Phyſici ſervus, teſtamento ejus liber dimiſſus. Laert. V. 63. Idem forte de qvo in teſtamento Lyconis. id. 71.

Dioſcorides Dionyſii F. teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Dioteles Ariſtotelis diſcipulus, cujus mentio in hujus teſtamento apud Laert. V. 12.

Dorus Arabs à Peripatetica ſchola cujus dogmatis acriter inhærebat ad Platonis ſacra ſub provectiorem ætatem deductus ab Iſidoro Philoſopho. Meminit hujus Dori Photius & Svidas è Damaſcio. Alius Dorus librarius. Sen. VII. 6. de benefic.

Dromo Stratonis Phyſici ſervus, teſtamento ejus liber dimiſſus. Laert. V. 63.

Echecratides Methymnæus Ariſtotelis diſcipulus. Steph. Byz. in Μήθυμνα.

Egidius qvem inter Peripateticos refert Jonſius p. 340. eſt Ægidius de Columna Romanus Ord. Eremitar. S. Auguſtini & Archi-Ep. Bituricenſis, Doctoris fundatiſſimi cognomine celebris, qvi varia Ariſtotelis ſcripta commentariis illuſtravit, & ſcripſit adverſus corruptorem librorum præceptoris ſui Thomæ Aqvinatis. Obiit Avenione A. C. 1316. ſepultus Pariſiis, ubi in Epitaphio vocatur inter alia: *Archiphiloſophiæ Ariſtotelis perſpicaciſſimus Commentator.*

Elamites Phryx. infra in *Eutalius.*

Ephorum Cumanum Iſocratis diſcipulum atqve adeo Ariſtotelis æqvalem liceatne Peripateticis accenſere è loco Tatiani, qvod facit Patricius pag. 134. diſcuſſ. Peripatetic. admodum incertum eſſe judicio.

Epicrates, curator teſtamenti Stratonis Phyſici. Laert. V. 62. 63.

Eraſiſtratus, Julietes Ceus, Medicus Seleuci Regis, Theophraſti diſcipulus, præceptor Stratonis Phyſici Laert. V. 61. De hoc infra lib. VI. inter Medicos.

Erymneus, Athenionis præceptor. Athen. V. p. 211. Succeſſor fortaſſe Diodori, ejus qvem Critolao ſucceſſiſſe paulo ante dixi.

Eucarus Εὔκαιρος. Anonymus in Vita Ariſtotelis edita ab Ægidio Menagio, referens inter ſcripta Philoſophi libros LXXII. συμμίκτων ζητημάτων, ſubjungit: ὥς φησιν Εὔκαιρος ὁ ἀκουστὴς αὐτοῦ.

Eudemus Cyprius in qvem defunctum Ariſtoteles dialogum de anima compoſuit. Vide ſupra cap. VII. p. 190.

Eudemus Rhodius Ariſtotelis diſcipulus, cui *Ethica ad Eudemum* creditur inſcripſiſſe, qvæ alii malunt Εὐδήμεια dici ab Eudemo tanqvam ab auctore, ut dixi cap. VI. num. XXXI. Scripſit & *Analytica* de qvibus ibidem, & forte *de Categoriis* ac *de interpretatione*, ut colligas è loco Ammonii ad Categor. p. 13. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ Εὔδημος καὶ Φανίας καὶ Θεόφραστος κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου γεγραφήκασι κατηγορίας καὶ περὶ ἑρμηνείας καὶ Ἀναλυτικήν. In Analyticis ſuis egerat forte etiam de Syllogiſmo Hypothetico, & qvatuor modis ſyllogiſmorum primæ figuræ qvinq; alios modos, & ſex modis tertiæ figuræ ſeptimũ addiderat, qvod ab Eudemo factum notat Boethius. Ejuſdem Φυσικὰ laudantur à Simplicio in 1. Phyſ. & liber περὶ γωνίας à Proclo

clo in Euclid. Scripſit & *Hiſtoriam Geometricam* & *Aſtrologicam* qvæ ſcripta cum magno rei literariæ detrimento interciderunt. E Geometrica afferuntur qvædam præclara à Proclo ad 1. Euclidis: Ex Aſtrologica à Laertio, Clemente Alex. Theone Smyrnæo, Simplicio ad Ariſtotelem de cœlo, & ab Anatolio in fragmentis hoc capite à me editis. In Eudemum περὶ λέξεως, commentaria compoſuiſſe ſe teſtatur Galenus. Eudemi vitam ſcripſerat Damas qvidam teſte Simplicio in VI. Phyſ. Vide & infra in Menedemo & * Meurſium II. 9. de Rhodo Inſula.

Eudemus Peripateticus, Galeni æqvalis. lib. περὶ τοῦ προγινώσκειν, T. 3. p. 452. 453.

Eudorus Peripateticus, cujus liber de Nilo ex Ariſtonis, an Ariſtonis ex Eudori exſcriptus ſit, dubitat Strabo XVII. p. 790.

Eulalius Phryx (qvi male in qvibusdam Codd. ſcribitur Elamites) Simplicii condiſcipulus. Svid. in Δαμάσκιος & πρέσβεις.

Euphranor ſervus Lyconis, teſtamento ejus manumiſſus. Laert. V. 73.

Euphronius Pæanienſis, teſtis teſtamenti Lyconis. Laert. V. 74.

Eurytheum ſive ut in indice legitur *Euxitheum* unde Jonſius inter Peripateticos p. 340. retulerit, non comperi. Euxitheum qvidem Pythagoricum è Clearcho Peripatetico memorat Athenæus IV. p. 157. De alio Euxitheo Eleorum proditore è Demoſthene mentionem faciunt Harpocrat. & Svidas.

Euſtratius Metropolita Nicænus, de qvo dixi ſupra c. VI. ad num. XXIX. Commentario ejus in ſecundum poſteriorum Analyticorum hi præfiguntur verſus:

> Εὐστρατίοιο πόνος τάδε πρωτοέδρεο Νικαίης
> Κρύψιν Ἀριστοτέλους ἀσαφείης ἐξαπελάσσων,
> Τὴν τεκτήνατο κεῖνος Ἀναλυτικῶν ἐνὶ λοισθῷ
> Ἔνθηκεν ἀμφὶ μέσου * καὶ ὅροιο πινυτὰ διδάσκει,
> Τόσου μέχρι προήκων ὄφρ᾽ ἀποδείξει ἐώκει.

Euthydemus Luciani æqvalis, qvem vide ſis in Hermotimo T. 1. p. 512.

Euxitheus. Vide paulo ante Eurytheo.

Favorinus Ἀριστοτέλους ἐραστής καὶ τῷ περιπάτῳ νέμων μερίδα τοῦ πιθανοῦ πλείστην.

 Plu-

* De medio termino & definitione.

Plutarch. VIII. 10. ſympoſ. diverſus ut videtur ab altero Favorino Academico de qvo dixi ſupra c. III.

Flavius Boethus, ſupra, in *Boetho.*

Claudius Galenus libro de ſcriptis propriis T. 4. p. 368. hæc ſe compoſuiſſe teſtatur ad Philoſophiam Ariſtotelis ſpectantia: Εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας ὑπομνήματα γʹ. Προτέρων ἀναλυτικῶν, ὑστέρου περὶ ὑπομνήματα ϛʹ. Τοῦ δευτέρου ὑπομνήματα εʹ. Εἰς τὰς ι κατηγορίας ὑπομνήματα δʹ. Εἰς τὸ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως Θεοφράστου ὑπομνήματα ϛʹ. Εἰς τὸ περὶ τοῦ ποσαχῶς, ὑπομνήματα γʹ. Εἰς τὸ περὶ λέξεως Εὐδήμου ὑπομνήματα γʹ. Περὶ τῶν κατὰ τὸ διότι ἀποδείξεων, ἕν. Περὶ τῶν ἐνδεχομένων προτάσεων καὶ συλλογισμῶν ἕν. Περὶ τῶν ἐκ μικτῶν προτάσεων συλλογισμῶν ἕν. περὶ τῶν κατὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων. Εἰς τὸ πρῶτον κινοῦν ἀκίνητον.

Georgius ſive Gregorius Cyprius.

Georgius Scholarius, adverſus cujus pro Ariſtotele ἀντιλήψεις ſcripſit Georgius Gemiſtus Platonicus. Vide Allatium de Georgiis.

Georgius Trapezuntius A. C. 1486. nonageſimo ætatis anno denatus ſcripſit comparationem Ariſtotelis & Platonis qva Ariſtotelem longe prætulit, ut dixi ſupra cap. 1. num. XXXIV. Tranſtulit & latine Ariſtotelis Rhetorica.

Gerardus Mathiſius cujus prolegomena & Epitome Logicæ Ariſtotelis Græce & lat. lucem viderunt Coloniæ 1569. 8.

Glyco. Vide infra, *Lycon.*

Gorgylus, Stratonis teſtamenti curator. Laert V. 62.

Georgius Aneponymus, cujus Compendium Philoſophiæ Græce & Latine edidit Jo. Voegelinus Auguſtæ Vindel. A. 1600. 8.

Hegeſias Hipparchi F. Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 57.

Heliodorus Alexandrinus. Porphyr. in Plotini vita.

Heraclides Demetrii F. diſcipulus Lyconis. Laert. V. 71.

Heraclides Ponticus Heracleotes, de qvo egerat Timagenes, cujus librum de claris Heracleenſibus memorat Svidas. Ariſtotelem audivit teſte Laertio V. 86. qvi ejus ſcripta recenſet. Ad hunc præter notas doctorum Virorum conferendus Voſſius. p. 45. ſeq. de Hiſt. Græcis, & Jonſius lib. I. c. 17. qvi triginta diverſos Heraclidas refert lib. II. c. 11. De allegoriis Homericis Heracliti Grammatici, qvæ Heraclidi Pontico male à qvibusdam tribuuntur, dixi lib. I. c. 22.

Heraclitus Peripateticus, cujus meminit Plutarchus adverſus Colotem p. 1115. ubi refert Ἀριστοτέλους τὰ περὶ οὐρανοῦ καὶ τὰ περὶ ψυχῆς, Θεοφρά-

στου.

Digitized by Google

στου τὰ περὶ τοὺς φυσικοὺς, Ἡρακλείτου δὲ Ζωροάστρην, τὶ περὶ τῶν φυσικῶς ἀπορουμένων, Δικαιάρχου δὲ καὶ περὶ ψυχῆς, ἐν οἷς περὶ τὰ κυριώτατα καὶ μέγιστα τῶν φυσικῶν ὑπεναντιούμενοι τῷ Πλάτωνι καὶ μηχανώμενοι διαπλοῦσι

Heraclius, diſcipulus Lyconis. V. 70.

Hermias Ammonii pater, Phœnicius, cujus meminit ex Agathia Suidas in πρέσβεις. De eo infra lib. V.

Herminus Demonactis æqvalis. Vide Lucian. in Demonacte T. 1. pag. 870. Præceptor Alexandri Aphrodiſei, teſte Simplicio in 2. de cœlo commentar. 23. *In librum Ariſtotelis de interpretatione* freqventer allegatur à Boethio. Videtur omnes vel plerosqve Ariſtotelis libros expoſuiſſe (inqvit Patricius p. 137. diſcuſſ. Peripatet.) ita ubiqve ab omnibus Græcis & Boethio citatur. Appellatur enim à Proclo in Timæum, ut appareat illum qvoq; librum explanaſſe.

Hermippus Peripateticus de Phænomenis cœleſtibus ſcripſit, & inter Arati interpretes recenſetur.

Herodianus, Apollonii Alex. frater.

Hieronymus Rhodius, ex Ariſtotelis Schola, Athen. VI. p. 424. Peripateticus imprimis nobilis. Cic. de Oratore c. 56. Laert. IV. 41. & 42. cum Lycone odia geſſit. id. V. 68. Ejus ſcripta περὶ μέθης, περὶ ἐποχῆς, tum ὑπομνήματα ἱστορικὰ & Epiſtolæ allegantur à Laertio & Athenæo Vide Meurſium in Rhodo lib. 2. c. 10.

Hipparchus Stagirites, Ariſtotelis diſcipulus, cujus mentio in ejus teſtamento apud Laert. V. 12. De eo vide ſi placet Suidam. Mentio & Hipparchi cujusdam in teſtamento Theophraſti. Laert. V. 62.

Hippocrates Stratonis teſtamenti curator. Laert. V. 62.

Hyperochides à Clearcho inducitur Ariſtotelis familiaris, apud Joſephum I. contra Apionem pag. 1047. cujus locum transſcripſit Euſebius IX. 5. præparat.

Jamblichus, Platonicis licet addictior, qvædam Ariſtotelis ſcripta commentariis illuſtravit, ut dixi infra libro V.

Jo. Argyropolus CPolitanus, patria à Turcis capta ad Coſmum Medicem ſe contulit, à qvo liberaliter habitus filium nepotemq; Petrum & Laurentium Medicem inſtituit, præceptor etiam Angeli Politani; obiit ſeptuagenarius A. C. 1480. De eo videndus Jovius in elog. pag. 50. Lambecius VI. de Bibl. Vindob. p. 287. Bullartius Academia ſcientiar, & artium T. 1. p. 269. Varillaſius in Anecdotis Florenti-

rentinis &c. Inter primos fuit hic Argyropulus qvi renaſcentibus literis ſcripta Ariſtotelis elegantius latine convertit & commentariis interpretatus eſt. Prælectiones ejus qvasdam Florentiæ habitas *Donatus Acciajolus* publici juris fecit.

Jo. Beccus Patriarcha CPol. ab A. C. 1274 inter Peripateticæ fautores Philoſophiæ recenſetur à Patricio p. 144. diſcuſſ. Peripatet.

Jo. Damaſcenus ſæculi octavi Chriſtiani ſcriptor celeberrimus, cujus operum editionem pleniorem & luculentam hodie poſt Allatii, Labbeiqve promiſſa expectamus ab erudito Ord. Præd. Monacho Michaele le Qvien, hoc loco à me refertur ob prolegomena qvæ ſcripſit in Iſagogen Porphyrii, & capita Philoſophica ſive Dialectica atqve Phyſica, qvibus Ariſtotelis Philoſophiam ſibi cordi fuiſſe eſt teſtatus.

Jo. Glyces ſive *Glycas*. Meminit inter Peripateticos Sæculo tertio decimo claros Patricius p. 144.

Iraus in Stratonis Phyſici teſtamento memoratus. Laert. V. 63.

Iſidorus Gazaus, Simplicii æqvalis Suid. in πρέσβεις.

Lacydes Peripateticus ſive *Lycades*, cujus mentio apud Ælian. VII. 41. de animal. Sub Imp. Adriano vixiſſe ſuſpicatur Patricius p. 137. diſcuſſ. Peripatet. ubi pro: *narratque habuiſſe Ariſtonem*, lege: *habuiſſe anſerem*. De Lacyde altero Cyrenæo dixi ſupra cap. II. in Platonicis.

Lamprias Plutarchi frater. Vide II. 2. ſympoſ.

Lampryon diſcipulus Stratonis Phyſici, ut colligitur ex ejus teſtamento apud Laert. V. 61. 63.

Leo Byzantinus Ariſtotelis diſcipulus, cujus filii *Melantes* & *Pancreon* heredes à Theophraſto inſtituuntur. Laert. V. 51. 53. 54. 55. 56.

Leo Magentinus Metropolita Mytilenenſis, cujus habemus Græce Compendium ex Ammonio in Ariſtotelem de interpretatione, & commentarium in binos Analyticorum libros.

Lycades. Supra in Lacydes.

Liciſcus. Vide infra in Praxitele.

Lycon Aſtyanactis F. Troadenſis, Succeſſor Strabonis Lampſaceni, Olymp. CXXVII. clarus, temporibus Antigoni Gonatæ Macedonis & Antiochi Syriæ Regis (ad qvem venire renuit) & Pergami Regum Attali atq; Eumenis, qvi eum gratia ac muneribus ſunt proſecuti. Vide ad Laert. V. 65. ſeq. Scholæ præfuit Athenis per

annos

annos XLIV. id. n. 68. Propter eloqventiam dictus eſt *Glycon*, qvomodo & apud Plutarchum appellatur. Laert. V. 66. Pro Lycone male *Lyſias* legitur in qvibusdam Ciceronis editionibus, ut luculenta illa Hamburgenſi Frobeniana, V. 5. de finibus. Perperam qvoqve *Lycus* Peripateticus, apud Clementem II. Strom. p. 416. Ariſto Lyconis ſucceſſor librum fabulis plenum Lyconis nomine inſcripſerat, cujus meminit Plutarchus initio libri de audiendis Poetis.

Lycones alii duo, qvorum unus frater, alter fratris filius fuit, illius de qvo jam dixi. Laert. V. 69. ſeq. & 74.

Lycus. Vide paulo ante, in *Lycon*.

Lynceus Samius Theoprasti γνώριμος ſive diſcipulus. Athen. III. p. 100. & VIII. p. 337.

Lyſander Hybæes, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Lyſimachus. Infra in *Simachus*.

Lyſiſtratus Thaſius, Phidonis F. Laert. V. 57.

Magentinus. Vide ſupra *Leo*.

Marinus Neapolitanus Procli diſcipulus, videtur ſcripſiſſe in libros Ariſtotelis de anima, ut è Philopono colligit Patricius p. 140. diſcuſſ. Peripatet.

Gerardus Mathiſius. Vide ſupra in *Gerardus*.

Maximus Epirota ſive Byzantius ſcripſit Suida teſte περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων, & ὑπόμνημα εἰς Ἀριστοτέλην. Meminit & Simplicius in Categor. Idem Suidas hunc Maximum eundem facit cum Maximo Juliani τοῦ παραβάτου Magiſtro. Sed hunc qvem Epheſium vocat diſtingvit Socrates III. 1. Hiſt. ut jam notatum præclaro Suidæ interpreti Lud. Kuſtero.

Pro *Megaclide* apud Tatianum legendum *Metaclides*.

Melantes. Vide ſupra in *Leo Byz.*

Menander Comicus, Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 36. Amicus Demetrii Phalerei. id 79.

Menedemus Rhodius Peripateticus ſiſtitur in Codicibus Gellii tam editis qvam MStis, XIII. 5. ſed *Eudemi* nomen reponendum eſſe contendit Voſſius de Hiſt. Græcis pag. 350. Confer Jac. Gronovium ad Gellium p. 580. Ariſtotelis diſcipulis (è Gellii ut opinor loco) accenſetur Menedemus à Patricio p. 128. & 130. diſcuſſ. Peripateticarum, & Jonſio p. 340.

Menelaus Anæus, Steph. Myz. in Ἀναία.

Menephyllus Peripateticus colloqvens inducitur à Plutarcho IX. 6. Sympoſ. & 14.

Menon Ariſtotelis diſcipulus. Vide ſupra cap. VIII. in *συναγωγῇ*.

Metaclides Peripateticus, Tatiano laudatus & Suida in Μεταχλείδης.

Metrodorus Maronites, Hipparchiæ frater; anteqvam ad Cynicos abiret, auditor Theophraſti, teſte Laertio VI. 94. & Stobæo ſerm. XCV.

Metrodorus Theorematicus Theophraſti primum, dein Stilponis auditor Laert. II. 113.

Michael Epheſius & *Michael Pſellus*, de qvibus infra libro V.*

Midias (Μειδίας) Medicus qvi Lyconem curavit. Laert. V. 72.

Mnaſon Phocenſis, Ariſtotelis diſcipulus. Ælian. III. 19. Var.

Mneſigenes Stratonis teſtamenti curator. Laert. V. 62.

Neleus Coriſci F. Scepſius, Ariſtotelis & Theophraſti, qvi ei libros omnes ſuos legavit (Laert. V. 52.) auditor. Hic Reges Ægypti primus docuit Bibliothecas condere. Strab. XIII. p. 608. Ab ejus poſteris pretio deinceps redemta Ariſtotelis & Theophraſti ſcripta. id. pag. 608. & ſupra in *Apellicon Tejus*. Mnetio Nelei iterum apud Laert. V. 53. 55. 56.

Nicander Alexandrinus teſte Suida ſcripſit περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν, qvo ægre carere ſe profeſſus eſt jure merito Jonſius p. 339.

Nicanor, qvem generum ſibi teſtamento inſtituit Ariſtoteles. Laert. V. 12. ſeq. Theophraſti ad hunc Epiſtolas memorat idem V. 50.

Nicephorus Blemides & *Nicephorus Gregoras*, de qvibus infra libro V.

Nicippus Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 73.

NICOLAUS *Damaſcenus* Auguſto perqvam charus, ὡς ἐκ τῶν Περιπάτου, Athen. VI. p. 249. confer Jonſium p. 222. De ejus πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ καθολικῇ libris CXLIV. * conſtante conſulendi Montacutius Apparatu qvinto ad Origines Eccleſiaſticas. Voſſius II. 4. de Hiſt. Græcis, Hugo Grotius Epiſtola CCLXIV. (ad Gallos 110.) & H. Valeſi⁹ in Excerptis Peireſcianis qvi duū viri doctiſſimi fragmenta Damaſceni collegerunt ac latine verterunt. Fragmenta qvidem *de moribus variarum gentium* qvæ à Stobæo ſervata una cum ſimilib⁹ Heraclidis, ſubjici ſolent Ariſtotelis πολιτικοῖς, videtur petita fuiſſe è Damaſceni συναγωγῇ παραδόξων ἐθῶν, qvam Auctor inſcripſerat Herodi Judæorum Regi teſte Photio Cod. CLXXXIX. In excerptis Peireſcianis leguntur etiam præclara ἀποφθέγματα ex Damaſceni

* Vide Athenæum VI. p. 249.

ſceni *libro de vita ſua*, περὶ ἰδίου βίου καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀγωγῆς p. 414.ſeq. tum è *libris de vita Auguſti* p. 473. niſi hæc fuit pars καθολικῆς ἱςορίας perinde ut *Aſſyriaca hiſtoria* πολύςιχον βιβλίον Photio memoratum Cod. CLXXXIX. *Tragœdias* qvoq; & *Comœdias* cum laude ſcripſiſſe, & in omni genere doctrinæ egregium fuiſſe Svidas retulit. Ex his videtur fuiſſe Σωσανίς qvam laudat Euſtathius ad Dionyſ. v. 976. Ejus opus *de Philoſophia Ariſtotelis* allegat Simplicius in 2. Cœlo comment. 12. Librum *de Diis* id. in 1. Phyſ. *De Philoſophia prima* id. Paraphraſin *in Ariſtotelis Metaphyſica, libros de cœlo, de anima* &c. Vide Patricii diſcuſſ. Peripatet. lib. X. p. 136. De palmulis ſive dactylis qvas à Nicolao Damaſceno Nicolaos vocavit Auguſtus Imp. agunt Meurſius ad Heſych. illuſtrem p. 168. ſeq. & illuſtris Ez. Spanhemius diſſ. IV. de uſu ac præſtantia numiſmatum.

Nicomachus Ariſtotelis F. Laert. V. 1. Diſcipulus Theophraſti id 39. Vide qvæ ſupra cap. VI. num. XXIX. & Marium Nizolinum IV. 6. Antibarbari Philoſophici, qvi Nicomachum contendit digeſſiſſe ſcripta pleraq; qvæ ſub Ariſtotelis nomine hodie legimus.

Nilus cujus libellus de ratiocinationibus latine prodiit Jo. Baptiſta Raſario interprete. Lugd. 1547. fol. ad calcem Ammonii, Megentini & G. Pachymeris.

Olympiodorus Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 57.

Olympiodorus qvem Proclus Anno CHRISTI 484. denatus audivit, teſte Marino in hujus vita c. IX.

Olympiodorus junior cujus Commentarii in Ariſtotelis libros qvatuor Meteoron exſtant Græce cum Joh. Philopono Venet. 1551. fol. & latine Jo. Baptiſta Camotio interprete ibid. 1551. 1557. fol. Alexandrinum ſe indicat in lib. 2. p. 66. Ætatem docet lib. 1. p. 20. teſtatus Cometen ſua ætate conſpectum Anno CCLXXXI. Diocletiani, qvi reſpondet Anno CHRISTI, DLXV.

Olympius Ariſtotelis ſervus. Laertius V. 15.

Olympus diſcipulus Ammonii Saccæ. Porphyr. vita Plotini.

Ophelion Lyconis ſervus. Laert. V. 73.

Georgius Pachymeres, de qvo infra lib. V.

Palæphatus Abydenus, Hiſtoricus, Ariſtotelis diſcipulus, de qvo Svid.

Peripateticus Palatinus in Jo. Sariſberienſis Metalogico plus ſimplici vice memoratus eſt Petrus Abailardus, ut ipſe docet lib. II. c. 17. Confer Jac. Thomaſii τοῦ μακαρίτου diatribam de ſtatu Academiarum

poſt receptum Ariſtotelem, qvæ inſerta eſt obſervationibus ſelectis Hallenſibus T. VI. p. 156.

Pancreon. Supra in *Leo Byz.*

Paſicrates Rhodius Bonæi F. frater Eudemi Rhodii de qvo ſuo loco, Ariſtotelis diſcipulus. Huic qvidam tribuerunt A. τὸ ἔλαττον Metaphyſicorum teſte Philopono p. 7. Sed deridendos eos qvi librum primum Ariſtoteli abjudicant ducit Syrianus in lib. II p. 17. ubi obſervat Ariſtotelem ipſum eo remittere ſuos lectores.

Paſithemis Medicus qvi Lyconem curavit. Laert. V. 72.

Phaniades Phalannæus Cretenſis. Steph. Byz. in Φάλαννα.

Phanias ſive Phænias è Lesbo Ereſius * diſcipulus Ariſtotelis, ad qvem Epiſtolam Theophraſti laudat Schol Apollonii lib. 1. v. 36. Laert. V. 38. 50. Scripſit Magiſtri ſui exemplo Categorias, de Interpretatione & Analytica, ut colligas è loco Ammonii qvem ſupra in Eudemo produxi. Tum librum περὶ Σωκρατικῶν, de qvo confer ſi placet Jonſium p. 84. Alia ejus ſcripta perſeqvitur Voſſius de Hiſt. Gr. p. 49. cavebis tamen ab errore qvo vir doctus Phaniam juniorem Poſidonii Stoici diſcipulum cum Phania Ereſio confundit. Tertium qvoqve Phaniam utroqve vetuſtiorem obſervavit Jonſius, pro qvo παρανόμων reo Lyſias Orationem ſcripſit teſte Athenæo XII. p. 551. Alius deniqve fuit Phanias Appii Pulchri libertus Cic. III. 1. ad famil.

Phaſelites, Ariſtotelis diſcipulus cujus meminit Athenæus XIII p. 569. videtur eſſe Theodectes.

Philion Alopecenſis, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Philo Ariſtotelis ſervus. Laert. V. 15.

Philochorum Athenienſem liceatne Peripateticis annumerare è loco Tatiani, qvod facit Patricius p. 134. diſcuſſ. Peripatet. vehementer dubito.

Philocrates Tiſameni F. cujus mentio in teſtamento Stratonis apud Laert. V. 64.

Philomelus Evonymeus, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Jo. Philoponus Ammonii Hermeæ diſcipulus, de qvo infra lib. V.

Phi-

* Male Epheſius dicitur apud Svidam & Etymol. in κύρβεις. Perperam qvoqve Koenigius in Bibl. Phaniam Lesbium ab Ereſio diſtingvit. De Ereſo Phaniæ ac Theophraſti patria, vide ſi placet Clariſſ. Bælium in Lexico.

Philoſtratus Peripateticus. Macrob. 1. Saturnal. c. 11. At legendum *Theophraſtus.*

Phocio Peripateticus. Schol. Comici (legend. *Sotio.*) ad Plutum v. 149.

Phormio Epheſius Peripateticus, deriſus ab Annibale qvod homo de Schola ipſo præſente per aliqvot horas de Imperatoris officio & de omni re militari dicere inſtituiſſet. Cic. de Oratore II. 18.

Phraſidemus Peripateticus, qvem naturalis diſciplinæ peritum ex Ariſtotelis Schola ad ſe attraxit Stilpo Megarenſis, teſte Laertio II. 114.

Plato junior, Ariſtotelis diſcipulus. Laert. III. 109. Alius item Plato diſcipulus Praxiphanis. ibid.

Pompylus Theophraſti ſervus, Philoſophus. Laert. V. 36. 54. 55.

Porphyrius, de qvo infra libro IV. ſcripſit præter Iſagogen de qvinqve Vocibus in Scholis Peripateticis decantatiſſimam, Expoſitionem in Ariſtotelis Categorias.

Poſidonius Lyconis ſervus teſtamento ejus manumiſſus. Laert. V. 73.

Praxiphanes Rhodius Strab. XIV. p. 655. Theophraſti diſcipulus, Procl. 1. in Timæum. Præceptor Platonis junioris Peripatetici. Laert. III. 109. Scripſit diatribam de Poetis, qva colloqventes induxit Platonem veteris Academiæ principem & Iſocratem. id. III. 8. Videtur hic Praxiphanes laudari à Demetrio de elecutione ſect. 57. ſeq. Praxiphanes ἐν τῷ περὶ ἱςορίας, Marcellin. in Thucydidis vita. Alius Praxiphanes Dionyſiphanis F. Mytilenæus qvi primus Grammaticus dictus eſt. Clem. 1. Strom. p. 309. Praxiphanes Sophoclis Scholiaſtes. Schol. ad Sophoclis Oedipum Colon. v. 894. Praxiphanes qvem audiviſſe fertur Epicurus. Laert. X. 13.

Praxiteles, apud Auctorem Vitæ Ariſtot. à Menagio editæ: Διάδοχοι δὲ αὐτοῦ τῆς σχολῆς κατὰ τάξιν ἐγένοιτο οἵδε· Θεόφραστος, Στράτων, Πραξιτέλης, Λύκων, Ἀρίςων, Λύκισκος, Πραξιφάνης, Ἱερώνυμος, Πρύτανις, Φορμίων, Κριτόλαος.

Premigenes Mytilenæus. Galen. V. 11. de ſanitate tuenda.

Priſcianus Lydus, cujus exſtat commentatio in Theophraſtum de ſenſu. Vide ſupra cap. IX num. 15.

Procles & *Demaratus* Ariſtotelis è filia nepotes, diſcipuli Theophraſti. Sextus 1. contra Math. p. 51.

Proclus Lycius primum audivit Olympiodorum Peripateticum, & libris

briſ duobus de motu Ariſtotelicam doctrinam de hoc argumento in compendium redegit. Videtur etiam in libros de cœlo & elementis ſcripſiſſe, ut è Philopono colligit Patricius p. 141. diſcuſſ. Peripatet.

Proſenes Longini æqvalis. Vide Euſebium X. 3. præparat.

Prytanis. Vide ſupra in Praxitele.

Michael Pſellus, de qvo Libro V.

Ptolemæus Peripateticus, cujus meminit Porphyrius in Plotini vita, Sextus Empir. 1. contra Math. p. 13. & 15. & Scholiaſtes ineditus ad Dionyſium Thracem. Forte non diverſus à Ptolemæo Aſcalonita de qvo dixi nonnihil lib. II. c. V. atqve infra lib. IV. ubi de Ammonii libello περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων. Cæterum à Simplicio in libros de cœlo ubi Ptolemæi περὶ ϛοιχείων & ὀπτικὰ commemorat, non puto notari Ptolemæum Peripateticum, ut in mentem venit Patricio p. 137. diſcuſſ. Peripatet. ſed Claudum Ptolemæum Mathematicum celebrem, de qvo ſuo loco.

E Regibus *Ptolemæis* à Peripatetica doctrina non alieni fuere *Ptolemæus Lagi*, qvi Theophraſtum ad ſe arceſſivit. Laert. V. 37. & *Ptolemæus Philadelphus*, Stratonis Phyſici, qvem LXX. talentis donavit, inſtitutione uſus. id. V. 58.

Python cujus mentio in teſtamento Lyconis. Laert. V. 70.

Rufinus Cyprius. Lucian. in Demonacte.

Satyrus ſub Ptolemæo Philometore clarus, de qvo Jonſius lib. II. c. 11. & Voſſius de Hiſt. Gr.

Simachus inter Theophraſti diſcipulos refertur à Patricio ex latina verſione Athenæi VI. p. 252. ſed in Græco rectius eſt Lyſimachus. Ἀττάλου δὲ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος Λυσίμαχος ὃν Καλλίμαχος μὲν * Θεοδώρειον ἀναγράφει, ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει. Confer de hoc Lyſimacho Jonſium lib. 1. cap. 2.

Simplicius Ammonii Hermeæ & Damaſcii diſcipulus natione Cilix, cujus eruditiſſima in varios Ariſtotelis libros commentaria Græce exſtant. De hoc dixi infra lib. V.

Siſinnius Epiſcopus Novatianus Peripateticis à qvibusdam accenſetur qvia apud Sozomenum VIII. 1. & Socratem VI. 22. dicitur fuiſſe

ἀνὴρ

* Callimachus in ſuis πίναξι φιλοσόφων hunc Lyſimachum retulerat inter diſcipulos Theodori Athei.

αὐὴρ ἐλλόγιμος ἐπι μάλιστα καὶ φιλοσόφων δογμάτων καὶ τῶν ἱερῶν λόγων ἐπιστήμων, καὶ πρὸς διαλέξεις ἕτοιμος.

Socrates Bithynus, Laert. II, 47. Fuit & Ariſtotelis qvidam Magiſter Socrates diverſus à celebri illo qvem audivit Plato. De eo Menagius ad laudatum Laertii locum.

Soſigenes Alexandri Ægæi præceptor, de qvo dixi ſupra cap. V. §. 21. Andronici eum Rhodii diſcipulum fuiſſe ſuſpicatur Patricius p. 134. diſcuſſ. peripatet.

Sotion Alexandrinus Apollonii Peripatetici frater natu minor, Plutarch. περὶ φιλαδελφ.

Sotion ex Peripatetica diſciplina haud ſane ignobilis vir fuit. Is librum multæ variæqve Hiſtoriæ refertum compoſuit eumqve inſcripſit Κέρας Ἀμαλθείας. Gell. lib. 1. c. 8. è cujus loco videtur & apud Scholiaſten Ariſtoph. & Varinum in Λαῒς pro Phocionis Peripatetici nomine nomen Sotionis reponendum. Confer Jonſium II. 10. Sotionem laudat Simplic. in Categor.

Staſeas Neapolitanus. Ciceronis, familiaris lib. de Oratore c. 22. ſeq. V. 2. & 25. de finibus.

Strabo Geographorum Princeps Stoicis licet addictior teſtatur ſe cum Boetho Sidonio apud Andronicum Rhodium συμφιλοσοφῆσαι τὰ Ἀριστοτέλεια, XVI. p. 757.

Strato Alexandrinus, Laert. V. 61.

Strato Phyſicus, Patria *Lampſacenus*, Arceſilai F. Theophraſto ſucceſſit Olymp. CXXIII. & Ptolemæi Philadelphi Præceptor fuit. Vide qvæ ad Laertium V. 58. ſeq. ubi & ſcriptorum Catalogus, inter qvæ eſt Ppiſtola ad Arſionen conjugem Ptolemæi. In teſtamento qvod ibidem num. 62. ſeq. legitur, Scholæ ſucceſſor à Stratone Olymp. CXXVII. deſignatur Lycon, de qvo ſupra ſuo loco. In libro περὶ τοῦ ὄντος, devinivit τὸ ὂν διαμονὴν τῶν ὄντων, qvod reprehendit Proclus IV. in Timæum p. 242. 243. Materiæ tribuit facultatem plaſticam & ſpermaticã in qva libet ejus particula latentẽ, cujus, licet ſenſu atqve intellectu deſtitutæ, vires omnis generis efformentur atqve iterum in eam recidant & corrumpantur, ut vita qvoq; & ſenſus atqve intellectus ſint nihil aliud qvam formæ, accidentia, πάθη & qvalitates materiæ. Confer Rad. Cudvvorthi ſyſtema νοητὸν univerſi p. 107. ſeq. Librum qvo probavit ſenſũ non eſſe ſine intelligentia, memorat Plutarchus de ſoller-

lertia animal. p. 719. Idem Plutarchus contra Colotem p. 1215. eum ab Ariſtotele in plerisqve diſcedere obſervat, & caſui plurimum tribuiſſe Vide & qvæ de Stratone ejusqve placitis collegit Patricius diſcuſſ. Peripatet. p. 133. & 155. ſeq.

Syrianus Philoxenus in libros II. XIII. & XIV. Metaphyſ. Ariſtotelis ſcripſit, ſive potius Platonem & Pythagoricos contra Ariſtotelis objectiones defendit. De eo dixi infra lib. V.

Tachon Ariſtotelis ſervus. Laert. V. 15.

Temagoras Gelous Theophraſti diſcipulus. Patric. p. 132 diſcuſſ. Peripatet.

Themiſtagoras. Alciphron Epiſt. p. 405. edit Lipſienſis.

Themiſtius cognomento Euphrades, de qvo infra libro V.

Theodectes Phaſelites auditor Ariſtotelis, *imprimis, ut hic ipſe ſæpe ſignificat, politus ſcriptor atque artifex:* Cic. in Oratore c. 51. Ejus artem Oratoriam reſpicit idem c. 57. 64. Ad hunc Rhetorica ſcripſit Ariſtoteles. Vide ſupra cap. VII. in τέχνη, & Patricium diſcuſſ. Peripatetic p. 129. qvi ideo qvod nullius è diſcipulis in ſcriptis ſuis facere ſolet mentionem, Theodectis autem ſæpius meminit, negat eum auditorem Ariſtotelis fuiſſe, licet hoc diſerte teſtantur Cicero, Athenæus XIII. p. 566. Suidas atqve alii. Scripſit & λόγ[illegible]πειχὺς teſte Stephano Byz. in Φαζηλίς, & inter eos qvi Mauſolum pro funere laudarunt primas hic tulit, ſi Suidæ credimus. Accidit illud Ol. CIII. viginti annis anteqvam Lyceum aperire Ariſtoteles. Nec major qvadragenario Theodoctes fuit cum obiret diem. Qvæ fateor difficulter conciliari poſſunt cum eorum ſententia qvi Ariſtotelem ab eo auditum affirmant. De Theodectis Tragœdiis dixi lib. II. cXIX. Sed fuit & alter Theodectes prioris F. de qvo adeundus Suidas.

Theodorus Gaza Theſſalonicenſis latina Ariſtotelis Problematum, Hiſtoriæ enimalium * librorumqve de animalium partibus & generatio-

* Apud Pierum Valerianum lib. 2. de literator. infelicitate p. 70. legas Ariſtotelis hiſtoriam animalium à Gaza oblatam Sixto IV. Pontifici Max. à qvo totum inauratum ſe iri ſperans, aureos vix qvinqvaginta retulerit: unde ſtudiis indignatus ſuis, numos primum in Tiberin abjecerit mox ipſe hujus indignitate rei exulceratus inſolabili contabuerit ægritudine. Jovius qvoqve in elogiis p. 94 *Noviſſime* inqvit, *cum* (Gaza) *nobiliſſimas lucubrationes in membranis accurate perſcriptas Sixto pontifici detuliſſet, nec pecunia vel ipſius librarii præmio digna redderetur, indignatus ſubagreſte judicium.* Effugere hinc libet, *inquit,* poſtquam optimæ ſegetes in olfactu præpin-

tione & Theophraſti de ſtirpibus interpretatione celeberrimus, diem obiit ſupremum A. C. 1478. Dictionem Græcam Ariſtotelis cum latina Gazæ his verbis confert Julius Cæſar Scaliger ad lib. 2. de plantis p. 411. *Ariſtoteles non hominis potius quam naturæ videtur ore loqui. Tanta cum ſimplicitate tantum numerorum conjungit, ut venuſtas nativa, non ambitioſe quæſitus cultus expleat animum paucorum, ſed Atticum illum & Αὐτόχθονα. Sic in hiſtoriis cum pleraque omnia ſcribat; Theodorus additis calamiſtris fuſam, laxam atque etiam turgidam interdum trahat orationem, viſus eſt barbaris quibusdam, qui temere tumultum verborum quæritant, etiam (ſi Deo placet) Ariſtotelem ipſum dicendo ſuperaſſe. Qui tamen hominibus Romanis haud paucis locis Latinæ dictionis puritatem ægre tueri poſſe videatur. Auxerit Gaza literas Latinus, illuſtrarit, deniq; genuerit: damus, cognoſcimus, laudamus, admiramur optimi, atque innocentiſſimi virum ſtudium, merita: non obtrectamus; amamus, ſequimur. At enimvero dicatur melius quam ſit Ariſtoteles locutus loqui, ſuſcitabitur animus eruditorum ad judicandum. Obſervabunt impuras loqvutiones, anxias, peregrinas: καὶ ὡς καλλωπίζειν Atticam illam Palladem auſus ſit. - - Matrona eſt Ariſtotelis oratio, quæ ad ſuum decorem nihil ſibi petat præſidii.*

Theodorus Metochita Nicephoro Gregoræ diſertiſſima in funus ejus Monodia vocatur inter alia ὁ τῆς Ἀριστοτελικῆς γλώττης τὰς λαβυρίνθους ἀπλώσας. De commentariis ejus in Ariſtotelem, qvarum latina tantum verſio hactenus edita eſt, dicam infra lib. V.

Theodoſius Ammonii diſcipulus, ſocer Zethi qvi Plotini diſcipulus fuit. Porphyr. in Plotini vita.

Theogeton Tragæates, Ariſtotelis diſcipulus. Stephanus Byz. in Τραγαία.

Theon Lyconis ſervus, teſtamento ejus manumiſſus. Laert. V. 37.

Theophraſtus Ereſius Alexandri diſcipulus ex primis, de qvo ſupra cap. IX.

pingvibus aſinis ſordeſcunt; *atque ita in Brutios ad ſacerdotii ſacram ſedem contendit.* Idem de Sixto IV. tradunt Scaliger in Scaligerianis ſecundis (ubi male, perinde ut in theatro Pauli Freheri & Eponomylogico Critico Magiro Eybeniano editum eſt *Sixtus* V) Bullartius T. 1. Academiæ ſcientiar. & Artium p. 274. Leonhardus Cozzandus de magiſterio antiquor. Philoſophor. p. 119. Adolphus Clarmundus parte IV. vitarum Germanice editarum p. 57. &c. Sed Nicolao V. qvi ante Sixtum fuit & jam A. C. 1455. diem obiit, Gazam inſcripſiſſe Ariſtotelis de animalibus Hiſtoriam, Epiſtola libro præfixa teſtatur.

In diſcipulorum ejus numero alii deficiunt, alii excedunt. Excedit Franciſcus Patricius, qvi p. 139. diſcuſſ. Peripatet. affirmat à Laertio tradi Theophraſtum plus qvam qvatuor millia auditorũ habuiſſe. Deficiunt editiones & interpretes priores Suidæ, in qvibus ridicule legitur Theophraſtum plures habuiſſe diſcipulos qvam duos. Verum πλείυς ἢ β, non erat apud Suidam interpretandum *duo*, ſed *bis mille*, ut pridem ad Heſychium Illuſtrem p. 159. Jo. Meurſius annotavit. Recte hoc ut alia infinita emendatum eſt in præclara, qva eruditiſſimus Kuſterus nuper nos beavit, Suidæ editione. Laertius V. 37. Ἀπήντων τε εἰς τὴν διατριβὴν αὐτοῦ μαθηταὶ πρὸς δισχιλίους. Heſych. Illuſtris: λέγεται εἰς τὴν θεοφράστου διατριβὴν φοιτᾶν μαθητὰς πρὸς δισχιλίους.

Theophronius Cappadox, hæreſi Eunomianus, qvi in libro ſuo περὶ γυμνασίας τοῦ νοῦ teſtatus eſt Ariſtotelis ſe ſcripta Logica utcunqve triviſſe. Vide Socratem V. 24. Sozom. VII. 17. Niceph. XII. 30.

Theſippus Theſippi figuli F. teſtis Theophraſtei teſtamenti. Laert. V. 57.

Threpta, Theophraſti ſervus. id. 54.

Timarchus Ariſtotelis diſcipulus, cujus mentio in ejus teſtamento apud Laert. V. 12.

Vegetius Prætextatus, qvi Themiſtium in utraqve Ariſtotelis Analytica latine convertit, teſte Boethio.

Victorinus Orator, in cujus verſionem latinam Iſagoges Porphyrianæ idem Boethius eſt commentatus.

Urianus Syrus, Ariſtotelicæ Ppiloſophiæ jactator potius qvam Myſtes, de qvo Suidas ex Agathiæ libro II.

Xenarchus Seleucienſis, cujus meminit Strabo XIV. p. 640. Simplicius in 1. de cœlo, Alexander Aphrodiſ. &c.

E fœminis Peripateticam Philoſophiam doctis unicam licet memorare *Olympiodori*, de qvo ſupra, *filiam*, è Mariano in vita Procli c. IX & Suida in Ὀλυμπιόδωρος. Nam *Theodoram* cui Damaſcius vitam Iſidori inſcripſit, ſororesqve Theodoræ ab Iſidoro & Damaſcio inſtitutas neſcio an Platonicis rectius adſcripſeris, ut ſupra facere me memini, vel certe illis, qvæ variarum ſunt ſectarum dogmatis imbutæ.

Inter hoſtes Ariſtotelis & Peripateticorum ſingulares nomen ſuum profeſſus eſt Antonius Caracalla Imp. qvi συσσίτια eorum Alexan-

xandriæ ſuſtulit, atqve immunitatibus eos privavit teſte Dione lib. LXXVII. p. 873. Caracallæ addi poteſt Leo Iſaurus, de qvo Zonaras T. 3. Chron. p. 85. refert qvod domum in qvo alebantur Philoſophi, & ipſos eorumqve præfectum ſive Doctorem Oecumenicum & Bibliothecam illorum exuſſerit, qvia Iconoclaſtarum ſententiam probare noluiſſent.

CAPUT XII.

De verſionibus Græcis Librorum Veteris Teſtamenti.

Ante LXX. *Interpretes de nulla græca verſione certo conſtat.* 1. *De* LXX. *Interpretibus, Ariſteæ liber, dubiæ fidei. Ejus editiones & verſiones.* 2. *Hiſtoria* LXX. *Interpretum pluribus obſepta fabulis, & veterum ſcriptorum* ἀντιλογίαις. 3. *Num quinque tantum fuerint interpretes, & num Pentateuchum duntaxat, & è qua lingva, an omnes V. T. libros, atque etiam* LXXII. *Apocryphos verterint.* 4. *Utrum hodie ſuperſit* LXX. *Interpretum translatio, ac de verſione, quam ſub Herode concinnatam ſuſpicati ſunt viri quidam docti.* 5. *Verſionis Græcæ, quæ* LXX. *Interpretibus hodie tribuitur, editiones.* 6. *De verſionis illius fide & auctoritate.* 7. *De verſione græca Aquilæ, quam veteres intelligunt quandoque ad Hebraicum provocantes.* 8. *De verſione Symmachi, quam videntur veteres intelligere, cum provocant ad Codicem Samaritanum.* 9. *De verſione Theodotionis.* 10. *De quinta & ſexta verſione auctorum ſine nomine. Locus ex inedito Joſephi Hypomneſtico.* 11. *De Origenis editione in Hexaplis inſtructa Obeliſcis & Aſteriſcis.* 12. Κοινὴ, *editio* LXX. *Interpretum ante Origeniana. ibid. De tetraplis, Hexaplis & Octaplis Origenis. Specimen Hexaplorum, Caput I. Geneſeos.* 13. *De editionibus græcæ verſionis, quas laudant veteres ſub nomine Luciani, Heſychii, Euſebii.* 14. *De Hieronymi verſione latina translationis græcæ* LXX. *Interpretum, ac de græca verſione latina Hieronymi interpretationis.* 15.

I.

POſt tot viros eruditos dicendum etiam nonnihil mihi eſt de græcis divinarum literarum Interpretibus, ut lectori græcorum omnis generis ſcriptorum veterum notitiam in hoc Volumine inqvirenti, etiam de ſacris hiſce, qvæ ſcitu digna ſunt, compendio ſaltem offerantur. Initio qvidem admodum incerta eſſe exiſtimo, qvæ de verſione græca librorum antiqvi fœderis diu ante LXX. Interpretes à neſcio qvo compoſita, & Pythagoræ, Platoni, aliisqve Græcis lecta tradit Ariſtobulus, apud Clementem Alex. 1. Strom. p. 342. & Euſebium XIII. 12. præparat. p. *663*. Licet huic teſtimonio plurimum tribuunt cum alii, tum R. Azarias apud Buxtorf. lib de punctorum antiqvitate, p. 130. & non ita pridem Clariſſ. G. Vockerodt in Exercitatione de Notitia divinarum ſcripturarum apud Gentiles. * Manifeſtus qvoq; error eſt Rufini, qvi in epiſtola Demetrii apud Joſephum XII. 2. verba: *συμβέβηκε δ' αὐτὰ καὶ ἀμελέστερον ἢ ἔχει, σεσημάνθαι* interpretatur ſic: *contigit etiam minus diligenter eam, quam habent, transferri.* In libro Ariſteæ hic locus ita legitur: *τυγχάνει γὰρ ἑβραϊκοῖς γράμμασι καὶ φωνῇ λεγόμενα, ἀμελέστερον δὲ καὶ οὐχ ὡς ὑπάρχει σεσήμανται*, qvorum ſententia eſt: conſtat enim literis lingvaqve Hebraica, ſed negligentius, neqve ita ut (ab auctoribus) ſe habent, ſcripta interpunctaqve ſunt. Nec minus aperta Serarii hallucinatio, qvi in Prolegom. Bibl. c. 16. qvæſt. 1. græcam verſionem ſacrorum librorum, qvam ſub Ptolemæo Lagi compoſitam tradunt Irenæus & Theodoritus, à translatione LXX. Interpretum, qvam ſub Philadelpho concinnatam reliqvi omnes affirmant, diſtinguit. Admodum lubrica itidem videtur conjectura viri præclariſſimi Joh. Henrici Hottingeri, qvi in theſauro Philologico p. 282. & in faſciculo p. 146. & in exercitationibus antiMorinianis p. 29. Græcam Samaritanorum verſionem ſeptuaginta-virali græca antiqviorem olim exſtitiſſe, Græcisqve Eccleſiæ doctoribus ſub *Σαμαρειτικοῦ* nomine laudatam opinatur. Verum, qvæ ratio nos qvæſo moveat, ut tam antiqvam illam eſſe arbitremur, cum præipue, ut infra declarabo, credibile ſit per Samariticum veteres intellexiſſe verſionem græcam Symmachi. Porro Scripturas in græcam lingvam ante Ptolemæum translatas negat Auguſtinus VIII. 11. de Civ. Dei.

II. Vetu-

* Jenæ A. 1689. 4. Confer, ſi placet Bibl. Univerſal. T. XVII. p. 440. & doctiſſ. Hodyum de Bibliis Original. p. 572.

II. Vetuſtiſſima igitur, de qva certius paulo conſtat, eſt verſio græca librorum antiqvi fœderis, qvæ per annos amplius mille & ſeptingentos celebris fuit ſub nomine LXX. *Interpretum.* Antiqviſſimus omnium, qvi hiſtoriam hujus interpretationis ſcripto conſignarunt, haud dubie eſt Autor notus ſub nomine *Ariſtæi* ſive *Ariſteæ*, qvi ſe Ptolemæi Philadelphi Regis Ægypti miniſtrum & cum Andrea Regis ejusdem ἀρχισωματοφύλακι, ad Eleazarum Pontificem, librorum ſacrorum Interpretumq; impetrandorum cauſa à Rege miſſum refert. Hujus liber ad *Philocratem* fratrem etiamnum exſtat, qvo tota res fuſe exponitur, nomina LXX. Interpretum, Regis in illos munificentia, qvæſtiones à Rege eisdem in convivio propoſitæ, ipſorumq; reſponſiones prolixe referuntur. Hunc Euſebius IX. 38. præparat. vocat περὶ τῆς ἑρμηνείας τοῦ τῶν Ἰουδαίων νόμου. Primus *latine* vertit Pauloq; II. Pontifici dicavit Matthias *Palmerius* Vicentinus, cujus verſio qvibusdam antiqvioribus latinis Bibliorum editionibus præfigitur, ut Romanæ A. 1471 fol. & Norimbergenſi anno 1475. Prodiit deinde ſæpius tum ſeorſim, ut Colon. 1578. 8. cum commentario qvalicunqve *Jacobi Middendorpii:* tum una cum aliis ſcriptis, Ut Baſileæ A. 1536. 8. cum Olympiodoro & Gregorio Neocæſar. in Eccleſiaſtem: atq; etiam in Micropresbytico Baſil. 1550. fol. ſed & in Bibliotheca Patrum Pariſiis edita, tomo 7. atqve Coloniæ, tomo 1. & Lugduni, tomo 2.

Græce primus ex Codice, qvem in Italia acceperat, edidit & Huldrico Fuggero dicavit *Simon Schardius*, adjuncta ſeparatim verſione latina meliori *Matthiæ Garbitii*, Profeſſoris græcarum literarum in Academia Tubingenſi paulo ante defuncti, & variis lectionibus è Codice Vaticano collectis. Baſil 1561. apud Oporinum 8. Hanc editionem ſecutus ſum, cum Ariſteæ librum græce & latine ſubjungerem editioni Joſephi Lipſienſi, qvæ titulum præfert Coloniæ A. 1691. fol. ubi & notas meas breves ad compendium Ariſteæ in Joſephi Hiſtoria Lib. XII. cap. 2. obvium reperies. Ariſteam græcolatinum *Eldani de Parchum* Obotritæ Francof. 1610. memoratum Imbonato in Bibliotheca Ebræo-latina pag. 347. & Heidenreichio in Pandectis Brandenburgicis pag. 271. necdum vidi. Novam editionem hujus ſcripti receperat vir doctiſſ. *Iſ. Voſſius*, qvo anteqvam promiſſa exſolviſſet defuncto *Oxonienſes* Anno 1692. 8. edidere Ariſteæ librum, ſervata Garbitii verſione locis qvibusdam emendata, & præmiſſis veterum teſtimoniis de ſeptuaginta interpretibus cura Eduardi potiſſimum Bernhardi. Hanc editionem ſecuti ſunt, operibusqve ſuis ſcri-

ptum integrum Græce & Latine inſeruere viri duo præſtantiſſimi, qvi in Belgio & Anglia Ariſteam ſcriptorem ſuppoſititium & univerſam ejus narrationem confictam ac commentitiam eſſe nuper oſtenderunt, *Humfredus Hody*, lingvæ græcæ Profeſſor Regius & Archidiaconus Oxonienſis in libris IV. de Bibliorum textibus Originalibus, verſionibus græcis & vulgata latina; Oxoniæ è theatro Sheldoniano 1705. fol. & *Antonius Van Dale*, Medicus ac Philologus Harlemenſis in diſſertatione ſuper Ariſtea de LXX. Interpretibus, Amſtelod. 1705. 4. Addamne his, qvod *Johannes Druſius* LXXII. Interpretum reſponſa Regi Ptolemæo reddita ex Ariſtea, Garbitii verſione ſervata, latine edidit libro ſecundo Apopthegmatum Hebræorum. Franeqveræ A. 1591. 4.

Compendio hiſtoriam de LXX. Interpretibus ex Ariſtea refert Rabbi *Ghedalias* in Catena Cabbaliſtica fol. 23. 24. Verſione liberiori Hebraica Ariſteam interpretatus eſt *R. Azarias de Roſſi* ſive *de Rubeis* Ferrarienſis ſub titulo הדרת זקנים *Decor ſenum*, Mantuæ 1574. in Opere cui titulus מאור עינים *Lumen Oculorum*. Conf. Joh. Morini Exercitat. Biblicas p. 181. & Julium Bartoloccium Bibl. Rabinicæ T. 1. p. 437. Hottingerum Bibl. Or. p. 49.

Germanice vertit Juſtinus Goblerus de Sanct. Gvvere U. J. D. A. dicavitqve Philippo Haſſiæ Landgravio A. 1561. Recuſa eſt hæc verſio Amſtelodami A. 1631. 12. D. Simonis Schardii verſio Germanica edita A. 1619. 8. Mühlhuſæ.

Gallice lucem vidit per Gvil. Paradin. Lugd. 1552. 12.

Italice ſubjectus libris V. T. in verſione Bibliorum Italica, qvam A. 1471. edidit Nicolaus Valermus Venetus, Abbas Benedictinus Ord. Camaldulenſis monaſterii S. Michaelis de Lemo. Eadem Biblia recuſa A. 1477. & 1541. Prodiit & Ariſteas Hetruſca lingva neſcio qvo interprete, Florentiæ 1550. 8.

Hunc ipſum eſſe librum, qvem legit olim & ſub Ariſteæ nomine laudat Joſephus, & ex qvo nominatim compellato hiſtoriam de LXX. Interpretibus referunt vel perſtringunt Tertullianus c. 18. Apologet. Euſebius VIII. 2. ſeq. præparat. Georgius Syncellus p. 272. ſeq. Auctor Chronici Paſchalis p. 173. Joh. Zonaras aliiqve nonnulli, vel collatio ſola lectori perſpicue demonſtrabit.

At ab Ariſteæ qvalis hodie exſtat non minus qvam à Joſepho & Euſebio immane qvantum diſcrepant, qvæ ex Ariſtea refert Epiphanius lib. de ponderibus & menſuris ſect. IX. ſeq. Diverſa qvoqve ſunt, qvæ habet Pſeudo-Joſephus Gorionides III. 2. Diverſa inſuper nomina

LXX.

LXX. Interpretū occurrunt in epiſtola VII. pſeudoDamaſii ad Hieron. *Cogitavi frater amatiſſime, & in Chriſto ſemper ſacerdos, ut ſecundum ſeptuaginta Interpretes id eſt Matthiam & Ptolemæum, Muchium, Sacreum, Hydronium, Pamphilium, Zoaſtirem, Didymum, Sanium, Epiphanium, Ciatrem, Simonem & cæteros in quantum noſtra recurrit conſcientia, de ſeptuaginta invenire veſtigia.* Diverſum qvoq; narrationis filum & diverſas Ptolemæi & Hebræorum epiſtolas exhiberi à Matthæo Cigala Cyprio in nova Synopſi hiſtoriarum ſermone Græco-barbaro conſcripta, iterumqve alias epiſtolas exſtare in Petri Comeſtoris Hiſtoria Scholaſtica, notavit Humfredus Hody libro & capite primo operis paulo ante laudati. Utrum vero hi vel ingenio tantum indulſerint ſuo, vel ex memoria rem ferentes tam varia confinxerint (nam nec Joſephus ex aſſe cum Ariſtea conſpirat) vel diverſū ſub Ariſteæ nomine codicem, qvod doctiſſimo Hodio videtur & à juniore qvodam confictū ad manus habuerint, lectoris judicium eſto

Veram eſſe Ariſteæ narrationem, & ab Ariſtea Ptolemæi hyperaſpiſte ſive cuſtode corporis vere ſcriptam, Joſepho, Euſebio aliisq; antiqvis pridem accredidere pleriqve eruditorum, Brianus Waltonus prolegom. IX. ad Bibl. polyglotta §. 4. Iſaacus præcipue Voſſius libro de LXX. Interpretibus c. 4. ejusq; appendice & in appendice ad Melam p. 58. ſeq. ubi librum ab Humfredo Hodyo adverſus hiſtoriam Ariſteæ editum Oxoniæ 1686. 8. ex inſtituto impugnat. Aſſentitur Voſſio Nicolaus qvoqve Nourritus in apparatu ad Bibliothecam maximam Patrum libro 1. diſſ. 12. c. 1. Sed fateor re diligenter expenſa probabiliorem mihi videri ſententiam eorum, qvibus Ariſteæ liber videtur commentum Judæi alicujus Alexandrini ante Chriſti tempora, & anteqvam Ariſtobulus ſcriberet, concinnatum ad auctoritatem verſioni Græcæ ſacrorum librorum, qvæ inter Judæos Helleniſtas obtinebat conciliandam. Hoc jam pridem ſuboluit acutiſſimo Joſepho Scaligero ad Euſebii Chron. num. MDCCXXXV. p. 133. & epiſtola XIV. ad Segvinum, ſuffragantibus ex ipſa Eccleſia Romana (ne Lud. Capellum & Proteſtantes alios qvam plurimos laudem) H. Valeſio ad Hiſt. Eccleſ. Euſebii pag. 95. Rich. Simone lib. II. Hiſt. Criticæ V. T. cap. 2. & Elia du Pin in Prolegomenis ad Biblia lib. 1. c. 6. §. 3. p. 176. ſeq. Præcipue vero ſumma ope & conqviſitis diligenter argumentis hoc anniſi ſunt duum viri ſupra laudati Hodius & Van Dalen, ut demonſtrarent, parum ineſſe fidei univerſæ de LXX. Interpretibus à Ptolemæo arceſſitis traditioni, adeoqve veram eſſe priorem Iſ. Voſſii ſententiam, qvi in

in notis ad Barnabæ Epiſt. librum de LXX. Interpretibus allegans, non Ariſteam ſed pſeud Ariſteam appellavit. Ariſtæum ἐν τῷ περὶ Ἰου-δαίων laudat & ex eo qvædam de Jobo refert Alexander Polyhiſtor apud Euſebium IX. 25. præparat. Evangel. eundem ut videtur Ariſteam innuens.

III. Eqvidem adeo incredibilia & pugnantia ſunt, qvæ de LXX. Interpretibus in Ariſtea, Philone, Joſepho, & aliis veteribus leguntur, ut nec cum cæteris hiſtoriarum veterum monumentis, nec cum temporibus moribusqve Ptolemæi, ac Demetrii Phalerei, nec cum inſtitutis gentium facile poſſint conciliari, nec deniqve ſecum ipſa ſatis conveniant, qvod à viris illis doctis prolixe eſt oſtenſum. Si qvis igitur cogitet Judæos inter gentes illa ætate admodum contemptos, viciſſim amplificandis rebus ſuis etiam per fabulas * pronos, profecto is magis magisqve detrahet narrationi illi per ſe parum veriſimili fidem, cujus partem jam olim auſus eſt explodere Hieronymus, rejectis cellulis, qvibus incluſos interpretes narrant alii vel ſingulos, ut Juſtinus, Irenæus, Clemens, Cyrillus Hieroſol, Auguſtinus, Gorionides &c. vel binos, ut Epiphanius & Novella 146. Juſtinianus Imperator, aliiq; apud Hodium p. 152. ſeq.

IV. Mirus qvoqve eſt Judæorum ipſorummet de illa verſione diſſenſus. Nam cum LXXII. Interpretes arceſſitos, è ſingulis tribubus ſcilicet ſenos ab Eleazaro miſſos Ariſteas referat, Gorionides his addit Eleazarum ipſum: At Talmudici in tractatu Sopherim c. 1. §. 7. vocant מעשה בחמשה זקנים ** *opus quinque ſeniorum*, qvi ſcripſerunt Ptolemæo Legem græce. Mox in eodem tractatu c. 1. §. 8. *Alia hiſtoria de Ptolemæo Rege, qui congregavit* שבעים ושנים זקנים *ſeptuaginta duos ſenes, & collocavit eos in* LXXII. *domibus, nec revelavit eis, cur convocarit*

* Tale eſt, qvod de Alex. M. Hieroſolymam intrante, venerante ſummum ſacerdotem & in templo immolante legitur apud Joſephum, & refellitur ab Antonio Van Dalen libri laudati cap X Nec minus, qvod Talmudici fabulantur Jonathane Legem in linguam Chaldaicam transferente aves ſuper ipſum volantes concidiſſe mortuas, muſcas circumrepentes divinitus exuſtas &c id. p. 165.

** Jacobus Capellus ad Hebr. III. 8. *Verſionis, quæ Ptolemæo Philadelpho data eſt, non unus fuit auctor. Ea vulgo dicitur* LXX *Seniorum, ſed tropice, quod ſcilicet facta ſit à legatis LXX. viralis, quod Hieroſolymis erat, Synedrii. Hos vero legatos fuiſſe non ſeptuaginta ſed quinque, diſcimus ex Talmudis tractatu de* Scribis c 1. §. 7. *Has quinque partitas operas inter ſe colligimus ex eo, quod unam eandemque vocem videmus aliter atque aliter redditam nulla neceſſitate.* Johannes Morinus parum veriſimiliter Exerc Bibl p. 187. per opus quinque Seniorum intelligit quinque diverſas, quibus Chriſtiani olim uſi ſunt græcas librorum antiqui fœderis verſiones.

carit illos (in Ariſtea & Joſepho contrà legas Regem hoc per literas Eleazaro ſignificaſſe) *ſed ſeparavit unumquemque eorum* (Ariſteas & Joſephus teſtantur conjunctim illos interpretationem concinnaſſe) *& dixit: Scribite mihi legem Moyſis Magiſtri veſtri. Tunc ſuggeſſit Deus conſilium in corda ſingulorum, ut congruerent ſententiæ eorum in ſententiam unam. Exaraverunt ergo ipſi Legem quilibet ſeorſim* Idem ſibi perſvaſere Chriſtiani pleriqve, è qvibus Nicetas: διηρημένως τὴν τῆς διαλέξεως μεταβολὴν ποιησάμενοι μίαν ἐν ἑκάστοις ἔννοιαν καὶ λέξιν ἀποδεδώκασιν. Ut ſcilicet de illis valeret locus Exodi XXIV. 9. & 11. καὶ ἑβδομήκοντα πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς. Viciſſim Ariſteas feſtum in memoriam verſionis hujus ſolenne inſtitutũ narrat ad dies vitæ Ptolemæi celebrandum, Philo ad ſua usq; celebratum commemorat tempora, Talmudici in eodem tractatu Sopherim c. 1. §. 7. diem illũ teſtatur Iſraeli accidiſſe gravem & luctuoſiſſimum, non minus eo qvo vitulum conflarunt. Ne dicam, qvod ob legem græce ſub Ptolemæo verſam jejunium anniverſarium inſtituerunt die octava menſis Tebeth, de qvo adi Seldenum de anno civili Judæorum c. VIII. totum enim hoc fabuloſum eſſe contendit Hody p. 221. de Bibliis Original. Verſionis Græcæ inſtitutum laudant Ariſteas, Philo, Joſephus; at Herbanus Judæus diſp. cum Gregentio: κακῶς, inqvit, κατέστρεψαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἑκόντι τὰς βίβλους τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, ἵνα πάντας ἐμφιλοχωροῦντες ὑμεῖς ἐπισυνίζητε πάντας ἡμᾶς. Omitto qvod Convivio Interpretes excepiſſe Rex Ptolemæus ab Ariſtea ſcribitur Per dies ſeptem, à Joſepho per dies duodecim, hæc enim à librario vel memoria diverſitas eſſe poteſt. Taceo etiã, qvod Ariſteas aureis literis ſcriptam legem Ptolemæo oblatã narrat, ſed Talmudi in Sopherim librum legis profanari haud dubitant, ſi aureis literis ſcribatur. At non prætereundum, qvod Ariſteas & Joſephus verſionem factam eſſe affirmant ex Hebraico, Philo & R. Arazias è Chaldaico, nonnulli apud R. Gedaliam in Schalſchelet Hakabbala è Syriaco: è Samaritano deniq; Chriſtiani ſcriptores Poſtellus ac Seldenus. Confer Hottingerum theſaur Philolog. pag 294. - 300. ubi loca colligit, qvibus græca verſio cum Pentateucho conſpirat Samaritano. Neqve in hoc conſentiunt, utrum legem ſolam ſive Pentateuchum, an libros univerſos antiqvi fœderis in Ptolæmei gratiam verterint LXX. Interpretes. Univerſos enim translatos eſſe affirmat * Pſeudo Gorionides, & è Chriſtianis Irenæus

Ss

* Fallitur Joh. Morinus qvi Exerc. Bibl. pag. 187. contendit Talmudicos qvoqve in tractatu Sopherim affirmare, qvod univerſos legis, Prophetarum, & Pſalmorum libros

Digitized by Google

næus, Clemens Alex. Epiphanius, Cyrillus 1. contra Julianum aliiqve: ſolam vero νομοθεσίαν ſive τὰ τοῦ νόμου, ſolum, inqvam, Pentateuchum Philo ſecundo de vita Moyſis, Ariſteas, Joſephus & tota Hebræorum ſchola apud Hieronym. in Ezech. V. & XVI. & ſecundum caput Michæ, Ariſtobulus item apud Euſebium præparat. XIII. 12. p. 664. & Talmudici in tractatu Megillah & Sopherim, qvæ ſententia probavit ſe etiam viris inter Chriſtianos doctiſſimis, Andreæ inprimis Maſio præf. ad Joſuam, ubi obſervat verſionem Pentateuchi à verſione reliqvorum liqvorum librorum non mediocriter diſſidere & pauciores continere errores. Idem placet Cartvvighto IV. 3. mellificii Hebraici, Uſſerio c. 1. de LXX. Interpretibus, Humfredo Hody pag. 164. ſeq. de Bibliis Original. Sam. Petito IV. 8. Var. lect. Alexandro Moro in cauſa Dei p. 147. Antonio Van Dalen de Idololatria pag. 635. ſeq. & libro de Ariſtea pag. 179. ſeq. &c. Epiphanius vero & Credenus ab omnibus exſibilantur, qvorum ille præter univerſos V. T. libros etiam LXXII. Apocryphos, hic decem myriades ſive centum librorum millia, & intra LXXII. qvidem dierum ſpatium à LXXII. viris doctiſſimis Hebræorum translata fabulatus eſt. Confer Hodyum p. 176. ſeq. Hiſce addenda eſt fabula de libris ſacris per LXXII. interpretes in LXXII. gentium lingvas converſis, de qva meminit Goldaſtus ad Paræneticos Veteres p. 369.

V Fuerunt viri eruditi, qvi cum encomia, qvæ à Philone & in Ariſteæ libro & paſſim apud veteres in verſionē LXX interpretū congeruntur obſervarent, & viciſſim animadverterent Græcam, qvæ hodie ſub illo nomine exſtat interpretationem & Chriſtianis olim lecta eſt, tanqvam parum fidelem rejici à Judæis (Confer Hodium de Bibliis Originalibus p. 241. ſeq) & plane non eſſe usq; adeo accuratā, ut tantas laudes ferre poſſit, exſtimarunt genuinam LXX. Interpretum verſionē intercidiſſe. Hanc opinionē ſingulari libro de editione LXX. Interpretū Lond. 1657. 4. & Lipſ. 1695. 4. probandā in ſe ſuſcepit Jac. Uſſerius Vir admirandæ doctrinæ, contenditq; variis argumentis ſive conjecturis verſionē illam in Bibliotheca Ptolemæi Philadelphi, cum Alexan-

verterunt LXX Interpretes Nam verba *ſcripſerunt ei legem ſeparatim* ſignificant ſcripſiſſe illos legem ſeparatos per cellulas, non vero ut Morinus contendit, ſeparatim reliqvos libros Ibidem Talmudici, etſi falſo, memorant tredecim loca, quæ in gratiam Ptolemæi interpretes immutaverint, neqve ullus ex illis locis ex alio libro depromptus eſt, qvam ex Pentateucho Videa ſi placet apud Waltonum prolegom. IX. 16. Humfredum Hody p. 170. Hottinger. theſaur. Philoſ. p. 325. ſeq &Bartoloccium 1. Bibl. Rabbin. p. 462. ſeq.

xandriam expugnaret Julius Cæſar, conflagraſſe: poſtea vero aliam Helleneſtis pridem à temporibus Ptolemæi Philometoris freqventatam græcam interpretationem non tantum Pentateuchi (qvem à LXX interpretibus ſolum translatum, ut dixi, exiſtimat) ſed omnium Propheticorum librorum, cujus jam tum in prologo meminerit Sirachides, Herodis Regis juſſu ab aliqvibus Hebraicæ lingvæ peritis recognitam atq; adeo κοινῇ ſive publica qvæ exſtet Helleniſtarum puriorem & integriorem collocatam fuiſſe in Bibliotheca, qvam novam in Serapeo Alexandriæ inſtaurabat Cleopatra Regina, & in qvo theſauro librario ſua adhuc ætate * ſupereſſe verſionem librorum ſacrorum teſtari ſunt Tertullianus c. 18. Apologetici & Chryſoſtomus Orat. contra Judaizantes & cum eis jejunia celebrantes T. 6 edit. Savil. p. 373.

At enim non poſſum mihi perſvadere Verſionem illam primam celebratiſſimam in ſola delituiſſe Ptolemæi Bibliotheca, ita, ut hac conflagrante penitus ſtatim aboleretur. Qvin potius à Judæis deſcripta eſt in uſum græce loqventium, editaq; dimanavit in vulgus, & Sirachidis ætate jam dimanaverat. Joſephus, Philo, & ſcriptores Chriſtiani veteres ad unum omnes ita exiſtimarunt Græcam ſacrorum librorum, qva ipſi uſi ſunt, verſionem illam ipſam fuiſſe, qvam in Ptolemæi gratiam compoſitam commemorant. Nolo alia in præſenti afferre, qvæ Uſſerio reſpondit H. Valeſius in Epiſtola ad eum ſcripta & notis ad Euſebii Hiſtoriam p. 306. ſeq. ſubjuncta, tum Brianus Waltonus prolegom. IX. 19. ſeq. Etiam Lud. Cappellus in calce Criticæ ſacræ ex aſſe ſatis fecit viro docto alteri, qvi in diſſert. de locis parallelis veteris & novi Teſtamenti genuinam LXX. Interpretum verſionem ſimiliter periiſſe contendit, qvam Evangeliſtæ & Apoſtoli ſemper ſint ſecuti, & ex qva Auctores Chriſtiani verſionis Græcæ, qvæ hodieqve exſtet, iſtam ſuam interpolaverint iis maxime in locis, qvibus ab Hebræa litera illos certo conſilio ait diſceſſiſſe.

Viri perqvam eruditi Franciſcus Junius lib 2 contra Bellarmin. de verbo Dei c. 5. ſq. & Sam. Petit. (IV. 8.) c. 28. Var. lect. ſuſpicati ſunt, Pentateuchum ſub Philadelpho; at libros Veteris Teſtamenti Propheticos & Pſalmos ſub Herode Rege demum translatos, & ab Eſſenis qvidem, ut conjicit Petitus, in Græcum idioma fuiſſe. Alii, ut Serarius, ſub Herode concinnatam volunt totius veteris Teſtamenti verſionem novam Græcam, priore ſcilicet LXX. Interpretum deperdita. Verum, non

* Confer Hody. p. 640.

non alium habent hujus ſententiæ ſuæ fundum, qvam locum Juſtini Martyris Apologia 1. p. 72. in qvo niſi lateat error librarii, neceſſe ſit optimi Doctoris parachroniſmum confuſamq; temporum rationem excuſare. Eqvidem Vir inſignis Joh. Erneſtus Grabius in præclara Juſtini editione pro *βαϛιλεύοντι Ἡρώδῃ* legit *ἱερεῖ* & mox pro *βαϛιλεὺς Ἡρώδης* reponit *βαϛιλεύων ἱερεύς*, ſed ne cauſer literas longius recedentes, dubito, an Judæorum ſacerdotem atqve iterato qvidem Juſtinus *βαϛιλεύοντα* vocaturus fuiſſet. Illam igitur ſub Herode concinnatam verſionem Græcam non minus, qvam translationes græcas ſacrorum librorum Ptolemæo Philadelpho antiqviores commentis adſcribere non dubito. Salvo itaqve aliorum judicio, videtur mihi eſſe exploratiſſimum, non aliam nos habere translationem, qvam veteres omnes & Joſephus ipſe pro ſeptugintavirali habuerunt, licet varia, ut ſit, tractu temporis irruperunt ſphalmata, nec paucæ interpolationes, aliis codicibus plures, aliis pauciores fuerunt illatæ. Compoſitam autem mihi perſvadeo verſionem illam univerſorum librorum antiqvi fœderis, neq; à LXX. viris ſive conjuncto ſtudio & labore, ſive per cellulas diviſis, neq; ab uno eodemq; (*a*) auctore, qvod diverſa nimis ratio (*b*) interpretandi easdem phraſes & vocabula evincit: Sed admodum tralatitie, Alexandriæ ut videtur (*c*) à variis, etſi haud multum diverſo fortaſſis tempore, non tam in Regis Ægypti, qvam ſuum Judæorum uſum, qvibus græca familiariora eſſe incipiebant, ut qvando in Synagogis ſive Paraſchæ ex lege, ſive Haphtaræ Propheticæ idiomate Hebraico prælegerentur, ſingulos verſiculos Græca (*d*) poſſet excipere interpretatio. Utrum vero interpretatio illa tota jam perfecta fuerit tempore Ptolemæi Philadelphi, ut veterum ſvadent teſtimonia, an paulo ſerius; vel ſub Ptolemæo demum Philometore, (*e*) qvi in agro Heliopolitano Judæis permiſit templum condere tempore Judæ Maccabæi, impleturus veluti vaticinium Eſaiæ XIX. 19. certo definiri non poteſt: hoc ſaltim negari neqvit, qvod Sirachides nepos cum prologum ſuum ſcriberet ſub Evergete Philometoris ſucceſſore, libri Prophetici jam in Græcam transſcripti lingvam exſtiterunt.

VI. Jam editiones hujus Verſionis breviter enarrare operæ eſt pretium. Sunt autem præcipuæ tres, (*f*) è qvibus reliqvæ omnes profluxerunt.

1. COM-

(*a*) Hody p. 201. ſeq. (*b*) id. p. 204 - 217. (*c*) id. p. 112. ſeq.
(*d*) Confer eundem p. 224 ſeq. 240 ſeq. & p. 175.
(*e*) Ant. Vandalen lib. de Ariſtea p. 167. Hody p. 189.
(*f*) Hody p. 634.

1. COMPLUTENSIS, in Bibliis Polyglottis Complutenſibus ſtudio Cardinalis Franciſci Ximenii A. 1515. fol. editis & Leoni decimo inſcriptis, 6. Volum. qvæ dicuntur conſtitiſſe ſumma aureorum amplius 50000. In his vulgata verſio latina poſita in medio eſt, & ex altera parte græca, ex altera parte Hebraica. *Mediam*, inqvit Ximenius præf. ad Lectorem, *inter hos latinam beati Hieronymi translationem velut inter Synagogam & Orientalem Eccleſiam poſuimus, tanquam duos hinc & inde latrones, medium autem Jeſum, hoc eſt Romanam ſive latinam Eccleſiam collocantes.* Græcis præterea (uti Hebraicis qvoq;) appoſita eſt verſio latina interlinearis, qvæ maximam partem debetur Lopidi Stunicæ, Johanni Vergaræ cui libri ſapientiales explicandi ſunt commiſſi, & Ferdinando Nunneſio de Guzman, ſive Ferdinando Nonio Pintiano, ut teſtatur Alvarus Gomeſius de Caſtro in vita Ximenii p. 43. & Nic. Antonius Bibl. Hiſpan. T. 1 p. 293. Græca è variis eximiis Codicibus MSS. recenſuerunt, præter eundem Ferdinandum, Demetrius Cretenſis, Lopes Stunica & Franciſcus Vergara Johannis frater: at ſæpius contra librorum ſcriptorum * fidem immutarunt, qvo magis convenirent cum Hebræo. Verſio latina ſeparatim prodiit Baſileæ apud Andream Cratandrum A. 1526. 4. & comparet hinc inde mutata etiam in editionibus Bibliorum græcolatinis Baſileenſibus A. 1550. & 1582. 8. qvatuor Vol. licet græca ipſa referunt editionem (de qva mox) Aldinam. Veſtigiis editionis Complutenſis præterea inſiſtunt Biblia Regia Polyglotta Antvverp. 1571. fol. Voluminibus octo, in qvibus Hebr. Chald. Græc. Lat. & Novum Teſtam. Syriace literis Syrorum & Hebræorum deſcriptum. Occurrunt & ibidem Gvilielmi Sirleti notæ in Græcam Pſalmorum editionem.

Biblia Hebræo-Græco-Latina cum notis Vatabli, & ad Apocrypha Claudii Baduelli A. 1588. fol. apud Commelin. & 1596. fol. Genevæ ex officina Sanct Andreanea 2. Volum.

Bibl. Commeliniana A. 1586. 1599. & 1616. fol. 2. Vol. Hebræa & Græca cum latina vulgata & Pagnini, notisqve Vatabli.

Biblia Polyglotta Pariſienſia A. 1645 fol. decem Voluminibus, Hebræa, Samarit. Græca, Chaldæa, Syriaca, Arabica & latina exhibentibus.

* Vide Flam. Nobilium præf. ad ſuam verſ. latinam: Uſſerium de LXX. c. 8 Johannem Morinum Exerc. Bibl. p. 202. ſeq. Walton prolegom. IX. §. 28. Rich. Simonem in Catalogo præcipuarum editionum Biblicarum, ad Calcem libri tertii Hiſt. Criticæ ſacræ Vet. Teſt.

2. ALDINA Venetiis A. 1518. fol. ab Aldo ita, ut in Mſto codice invenerat, eoqve licet ab Hebraicis & Latinis codicibus paſſim diſſi lente ordine, cura Andreæ Aſulani fideliter edita, ſine latina verſione.

Hanc ſecutæ ſunt *Baſileenſis* Græca A. 1545. fol. apud Hervag. cum Philippi Melanchthonis præfatione.

Argentinenſis Græca A. 1526. 8. 3. Vol. cura *Joh. Loniceri*, ſed qvi in ordine ad Hebraicos codices revocando libertatem ſibi permiſit, ut ejus exemplo deinceps alii.

Baſileenſes Græcolatinæ 1550. & 1582. 8. apud Brylingerum qvatuor Volum.

Hamburgenſis, in Bibliis qvadrilingvibus *Davidis Wolderi* A. 1596. fol. exhibens Hebraica, Græca, latinam verſ. vulgatam & Pagnini, Lutheriqve Germanicam.

Francofurtenſis Græca præſtantiſſima A. 1597. fol. typis nitidis emendate excuſa & verſiculis diſtincta, inſtructaq; variis lect. & Scholiis à *Franciſco Junio*, ut nonnulli exiſtimant, ſive ut alii (dubito an verius *) *Friderico Sylburgio* Ordo Aldinæ edit nonnunqvam immutatus eſt, & qvatuor penultima Exodi capitula reſciſſis Aldinis ex Complutenſi editione reſtituta, nec minus pars magna capitis XXIV. Proverbiorum.

Deniq; Francofurtenſem una cum notis referens *Veneta* Anni 1687. fol apud Nicolaum Glycam, ſive Dulcem: de qva conſule, ſi placet, Acta Eruditor. T. 2. ſupplementi p. 275.

3. ROMANA è Mſto codice eximio Vaticano mille amplius annorum recenſita, adhibitis præterea Veneto Card Beſſarionis, aliisq; vetuſtis codicibus, è qvibus etiam, qvæ in illo deerant (ut capita prima XLVI. Geneſeos, Pſalmi CV - CXXXVIII. & libri Maccabæorum) ſupplere licuit. Auſpiciis *Sixti V.* Pontificis, cura *Card. Caraffæ*, Flaminii Nobilii, aliorumqve virorum doctorum ** prodiit græce cum Scholiis græcis per Codices MStos collectis, Romæ A 1587. fol. typis perqvam nitidis. Hæc editio præ reliqvis purior & integrior merito videtur Viris doctiſſimis, licet & ipſa ſuis non deſtituatur nævis, nec veterem

* Vide Jac. le Long Bibliothecam Sacram p. 430. edit Lipſienſis.

** Richardus Simon in epiſtolis ſelectis. lib. 1. p. 179. & 243. teſtatur in illis Bibliis græcis elaboraſſe præterea *Petrum Morinum*, tum p 182. *Joh Maldonatum* & p. 240 *Antonium Agellium*, qvi in ſuo ad Pſalmos commentario teſtatur in Codice illo antiqviſſimo à recentiore manu plurima fuiſſe depravata ad libros recentiores.

Digitized by Google

rem ſinceram per omnia referat, ut præter alios Uſſerius c. 8. ſyntagm. de LXX. demonſtravit. Poſt anni ſpatium latinam verſionem à ſe & ab *Antonio Caraffa* elucubratam atq; ex antiqvis Doctoribus latinæ Eccleſiæ, qvantum fieri licuit, collectam, velut in compenſationem perditæ veteris *verſionis Italæ* * edidit *Flaminius Nobilius* Lucenſis, Romæ 1588. fol. additis ſcholiis & annotationibus qvantivis prætii.

Hæc editio græca pariter & latina una cum ſcholiis junctim recuſa eſt, capitumq; verſiculis diſtincta *Pariſiis* A. 1628. fol. 2. Volum. curante *Joh. Morino*, qvi in præmiſſa præfatione hanc longe purius, qvam reliqvas editiones, verba & ſententias LXX. Interpretum referre diſputat. Verſionem latinam in hac Pariſienſi editione occurrentem male ad Morinum velut auctorem refert Lambecius III. commentar. de Bibl. Vindob. p. 16.

Expreſſerunt præterea Sixtinam ſive Romanam, Græco-latina *Londinenſis* in Polyglottis Briani Waltoni A. 1657. fol. 6. Volum. qvo in opere præter Nobilii Scholia è Joh. Druſii ſcriptis locupletata adjectæ ſunt variæ lectiones ex MSto antiqviſſimo Græcæ verſionis Alexandrino, & ex editione Complutenſi & Aldina, tum è MSS. Cottoniano per Geneſin, Cantabrigienſi per libros Chron. Rupifulcaldiano per Eſaiam, & Cardinalis Barberini per minores Prophetas, Andreæ Maſii in Joſuam, & Patricii deniqve Junii notæ eruditiſſimæ in græcam, qvam parabat è MSto Alexandrino editionem, ſed qvas dolendum eſt non produxiſſe ultra caput XIV. Numerorum.

Græca *Londinenſis* A 1653. 8. typis nitidis, ſed qvæ in ordine librorum, Pſalmorum numero & aliis nonnullis à Romana recedit, ut notavit Uſſerius ſyntagm. de LXX. Interpretibus c. 9.

Cantabrigienſis, itidem græca, Londinenſem preſſo pede ſeqvens, cum luculenta Joh. Pearſonii præfatione, in qva de uſu & auctoritate Græcæ verſionis agit, & loca qvædam illius erudite vindicat A. 1665. 12. 2. Volum.

Amſtelodamenſis græca A. 1683. 8. è Cantabrigienſi, una cum præfatione Pearſonii viri ſummi ad verbum expreſſa, curante Joh. Leusdenio, qvod ipſe teſtatur in Philologo Hebræo mixto p. 32.

Lipſi-

* Vetus Itala vocatur verſio latina græcæ interpretationis Bibliorum & verſio Novi Teſtamenti, qva ante Hieronymum per Italiam & aliis in locis uſa eſt Eccleſia latina. Confer Walton Prolegom IX. 31. P. Pithocum de latinis S. Scripturæ interpretibus. Rich. Simonem Hiſt. Crit. V. T. libro 2. c. 11. & lib. 2. Hiſt. Crit. N. T. p. 90. &c. Hodium p. 342. ſeq.

Lipſienſis deniqve, è Londinenſi A 1653. expreſſa itidem græca A. 1697. 8. cum Scholiis græcis Romanæ edit. locis Scripturæ. Sparallelis & variis lectionibus, eruditaqve præfatione amici noſtri Clariſſ. *Johannis Frickii*, Ulmenſis, qvi nomen ſuum præ modeſtia diſſimulavit, ſive primoribus tantummodo literis innuit.

Novam qvidem editionem verſionis græcæ ad MStos codices & veterum Eccleſiæ doctorum fidem accuratius recenſendam pridem moliti ſunt viri doctiſſimi.

1. *Fronto Ducæus*, ut conſtat ex ejus epiſtola ad Tegnagelium apud Lambec. T. 1. commentar. de Bibl. Vindob. p. 192 tum ex Epiſtola Sarravii CLXXXIX, qvam reſpicit Colomeſius p. 128. Epiſt. ad Juſtellum, deniq; è Gaſſendo in vita Peireskii lib. 3. ad A. 1618. p. 285. ſeq. cujus verba adſcribam: *Quoniam vero Fronto Ducæus parabat eodem tempore editionem codicis græci, literis majuſculis ſcripti, magnumque Bibliorum partem continentis, & ea quidem antiquitate, ut diceretur correctus manu propria Origenis* * *atteſtantis cum tetraplis mage vetuſtis fuiſſe collatum, ideo cum Peireskius probe meminiſſet exſtare apud eundem Cottonum MStum Græcum pretioſiſſimum, ab usque Theodoſii temporibus characteribus etiam majuſculis exaratum & à Rege Jacobo mille aureis emtum; ideo, inquam, ut ea editio ex collatione fieret completior, ſcripſit miſitque in Angliam, & fide ſponſioneque data Codicem obtinuit, cumque Frontone communicavit.*

2. *Patricius Junius*, qvi verſionem græcam Bibliorum recenſere voluit è Codice mille & trecentorum circiter annorum, qvem Alexandrinum vulgo vocant, qvia Alexandriâ eum Conſtantinopolin aſportaverat, qvi inde dono ad Carolum 1. Angliæ Regem miſit *Cyrillus Lucaris*, Alexandrinus primum, deinde CPolitanus Patriarcha. Variæ lectiones hujus Codicis, ſed non ſatis diligenter enotatæ leguntur in Polyglottis Londinenſibus: Librum integrum Jobi ex eodem MSto στιχηρῶς antiqvo more expreſſum edidit idem Junius ante Catenam Græcorum Petrum in Jobum, Lond. 1637. fol. & Junii exemplo *Joh. Terentius* Franeckeræ 1663. 4. una cum Variis lect. Ejusdem Junii commentarius, qvem in Græcam verſionem parabat, certe præclarus, ſed non ultra caput XIV. libri Numerorum progreſſus, lucem vidit in Tomo ſexto polyglotton Londinenſium, ut paulo ante dixi.

3. *Iſ. Voſſius*, qvi inſtaurandæ à ſe LXX. viralis verſionis ſpem fe-

* Hoc credat, qvi volet, nam qvæ ſtatim ſeqvuntur, perſpicue, ni fallor, id refellunt.

fecit lib. de LXX. Interpretibus c. 7. p. 7. atqve à Joh. Pearſono in præfat. ad Cantabrigienſem editionem his verbis ad promiſſa exſolvenda invitatur *Quoniam hæc Seniorum verſio etiam S. Hieronymi tempora corrupta fuit atque violata, danda eſt opera, ut ei priſtina puritas reſtitui & redintegrari poſſit. Certum eſt exemplaria quæ habemus, Complutenſe, Aldinum, Romanum, plurimum inter ſe & ab Alexandrino diſcrepare, alios etiam Codices aliquarum S. Scripturæ partium ſatis antiquos nunc cum eorum aliquo, nunc cum nullo convenire. Optime igitur fecerit, qui codices omnes MSS. cum editis diligenter contulerit, qui varias lectiones non tantum ad Hebraicam veritatem examinaverit, ſed cum antiquiſſimorum Judæorum Philonis & Joſephi & vetuſtiſſimorum Patrum ſcriptis comparaverit, ac denique expoſitiones eas, quæ apud Lexicographos Scripturarios* (Heſychium maxime) *etiamnum exſtant, vel potius deliteſcunt, inſpexerit, atque ita nobis editionem* LXX. *maxime puram adornaverit. Quale opus utinam aliquando vir doctiſſimus Iſ. Voſſius, qui optime poteſt, perficeret, ederetque.*

4. *Paulus Colomeſius*, cujus hæc ſunt verba in Epiſt. ad Juſtellum data 3. Oct. 1685. editaqve in appendice Iſ. Voſſii ad Melam p: 129. *S'il plaiſt à Dieu de continuer à me favoriſer de ſa grace, je tacheray de ſuppléer au defaut du Pere Fronton, en donnant l'Edition des Septante de Rome avec le Nouveau Teſtament corrigée en pluſieurs endroits, & enrichie d'un grand nombre de Paſſages paralleles, qui tiendront lieu de commentaire, & qui juſtifieront clairement, que la plus part des mots ſpécieux & des phraſes particulieres qu'employent les Evangeliſtes & les Apotres, ſont ordinairement tirez des Septante.*

Sed cum horum omnium conatibus intercesserint fata, egregiam ejuſmodi operam deniqve perficiendam, publicoque bono præſtandam ſperamus optamusq; à duum viris præſtantiſſimis, LAMBERTO BOS, qvi in Franequerana Academia Humaniones literas cum magna laude docet, & cujus ingenio atqve induſtriæ expolitam propediem luculentam Græcæ Bibliorum verſionis editionem debebimus: tum à præclaræ eruditionis, incomparabilisqve induſtriæ viro JOH. ERNESTO GRABIO, qvi poſt luculentam S. Irenæi, qvam dedit, editionem jam totus in eo eſt, ut græcam LXX. Interpretum interpretationem, qvalis ab Origene recenſita fuit ex Codice Alexandrino potiſſimum Eccleſiæ reſtituat, collato diligenter cum Codicibus manu exaratis & impreſſis, veterumqve Eccleſiæ doctorum ſcriptis & commentariis verſionibus antiqvis & Hebraico deniqve contextu, Aſteriſcos & Obliſcos reducat Origenianos, componat inter ſe loca paralle-

la, tum qvæ in novo fœdere allegantur, deniq; fragmenta cæterarum verſionum græcarum ſingulari ſtudio conqvirat ac comparet. Vide ejus Epiſt. ab Hodio editam p. 639. libri de Bibliis Originalibus & alteram ad Joh. Millium Clariſſimum Virum ſeorſim excuſam Oxoniæ. 1705. 4. qva oſtendit libri Judicum genuinam LXX. Interpretum verſionem eſſe, qvam MS. Codex Alexandrinus exhibet Romanam autem editionem, qvod ad dictum librum ab illa prorſus diverſam atqve eandem cum Heſychiana eſſe. Præterea ſubnectit triplex ſpecimem novæ editionis LXX. Interpretum cum variis notis & obſervationibus.

Illuſtrem qvoqve virum *Ez. Spanbemium* Potentiſſimi Boruſſiæ Regis ad Sereniſſ. Angliæ Reginam legatum ad recenſendam & expoliendam Græcam Bibliorum verſionem invitavit his verbis Poeta & Orator memoria noſtra ſvaviſſimus Petrus Francius pag. 255. poëm. poſthum.

Verſa Interpretibus divina Volumina Grajis
Quando ſalutifera conciliabis ope?
Iſte labor tuus eſt, qui lingua clarus utraque
Sanabis medica vulnera crebra manu.
Hæc tibi cunctarum ſit cura potiſſima rerum:
Cætera namque homines obligat, illa Deum.
Convenit ætati, doctrinæ convenit iſti,
Convenit ingenio non magis ulla Tuo.
Quid quod & exemplar iſta quæ vivis in urbe eſt,
*Miſit Alexandri quod pius urbe * pater.*
Nil illo melius, nil illo antiquius usquam
Continet ulla ſuo Bibliotheca ſinu.
Huic inſudandum eſt Libro Tibi. Conſule Librum
Et quam conveniant omnia rite doce.
Grajorum juſtam Seniorum ſuſcipe cauſam,
Illorum cauſam ſuſcipe, cauſa Dei eſt.
Dignius haud poteris vacuum diſponere tempus;
Illa tamen vacuo ſi fluit hora Tibi.
Poſtulat hoc Pietas, virtus Tua, poſtulat omnis.
Ordo hominum, qui Te, qui ſtudia iſta colunt.

VII.

* MS Alexandrinum quod Alexandrinus primum poſtea CPolitanus Patriarcha Cyrillus miſit ad Carolum II. Angliæ Regem, ſervatur Londini.

Digitized by Google

VII. *Auctoritas* græcæ, de qva hactenus dixi, verſionis magna merito eſſe debet ac ſingularis, qvia & antiqvitate præcellit omnes reliqvas Bibliorum verſiones, & à tota fere Eccleſia per plures annorum centurias audita propemodum unice eſt, & pro divina fere habita, qvin à Judæis non paucis adhibita Chriſti ætate, ut è Philonis & Joſephi ſcriptis apparet, neutiqvam deniqve ſpreta ab Apoſtolis ipſis atqve Evangeliſtis. Nec minor verſionis hujus *uſus* eſſe intelligitur, tum ad plurima loca V. T. recte intelligenda, tum ut ſciamus, qvæ fuerit ſententia Judæorum ante Chriſti tempora de variis dictis Moyſis ac Prophetarum, deinde ad recte tractandos veteres Eccleſiæ doctores, qvorum fere omnium pleræq; interpretationes fundi loco hanc translationem habent. Maxime vero omnium hæc verſio conducit ad probe noſcendum ſcriptorum novi fœderis ſermonem, qvoniam is, cui LXX. Interpretes familiares fuerint, multa melius in ſcriptis Evangelicis atq; Apoſtolicis percipiet atq; interpretabitur, qvam qvi in aliis Græcis ſcriptoribus multum diuqve fuerit verſatus.

Judicio nihilominus opus eſt, tum ne in tanta confuſione Codicum & corruptione, gloſſema aliqvod, vel Theodotionis aus alterius interpretis ῥῆσιν pro verſione Senum amplectamur, tum, ut ſubſcribentes judicio Sirachidis cogitemus, etiam Senes illos in verſione ſua non per omnia rem acu tetigiſſe, verum haud raro à vero ſacrorum ſcriptorum ſenſu aberraſſe, qvamobrem Evangeliſtæ qvoq; & Apoſtoli non raro neglectis * LXX. Interpretibus loca V.T. ex Hebraico potius allegant. Certiſſimum eqvidem exiſtimo græcam verſionem, qvandoq; fuiſſe à recentibus ſcriptoribus reprehenſam iis etiam in locis, cum hi potius ipſi eſſent reprehendendi vel propter Græcæ vel propter Hebraicæ lingvæ ignorationem, longeq; magis propter præpoſterum ea, qvæ non intelligebant, carpendi ſtudium, qvod *Iſaacus* præcipue *Voſſius* luculentis aliqvot exemplis in libro de LXX. Interpretibus ejusqve Apologiis, tum *Joh. Pearſonius* in præfat. ad Cantabrigienſem editionem Græcæ verſionis demonſtravit. At indigna Viro tam erudito præfidentia idem Voſſius ab omni penitus errore immunem illam contendit interpretationem, & in reſponſione ad iteratas Rich Simonii objectiones eum provocare audet his verbis: *Si vel unum ſaltem, qui non recte à* LXX.

 Inter-

* Vide Chriſtiani Schotani diatribam de auctoritate verſionis LXX. viralis Franck. 1663, 4, cap. 1, & Hody de Bibliis Original, p. 244. ſeq.

Interpretibus expreſſus ſit, reperturum ſe P. Simonius ſperat locum, fruſtra ſemper eſt laboraturus, etiamſi mille vixerit annos. Sane aliter judicaſſet ipſe vir doctiſſimus, ſi partium ſtudio, qvas ſemel publice in ſe ſuſceperat, renunciare voluiſſet. Aliter etiam judicaverit lector qvilibet, Critices vel maxime, nec minus lingvarum Hebraicæ & Græcæ peritus, qvicunqve verſionem hanc cum Hebraicis contulerit, aut attente conſideraverit obſervata virorum doctorum, qvi hoc jam ex parte fecerunt, *Ludovici* præcipue *Cappelli* in notis poſthumis ad vetus teſtamentum (nam in Criticæ ſacræ editione caput integrum, qvo LXX. Interpretes examinaverat, à Morino eſt omiſſum) tum *Johannis Druſii* in commentariis ſuis, ne de *Job. Ligthfoto* dicam, cujus opus, ſed vix inchoatum exſtat in ſcriptis ejus poſthumis, in qvo diſcrepantias Verſionis græcæ à textu Hebraico digerere & examinare inſtituerat ſub hiſce titulis: *Inaniter addita; periculoſe decurtata: ſenſum clarum obfuſcantia, vitiantia pulcrum. Reddita in ſenſum alienum. Traditiones Judaicas redolentia. Hebraica retenta. Reddita pro fama Gentis; pro fama textus. Paraphraſes. Propria nomina facta appellativa. Numeri male calculati. Locorum nomina recentiora. Vocales male lectæ. Literæ male lectæ. Senſus fœdatus. Variatio nominum. Verſus male conjuncti* &c.

VIII. Cum verſione illa Senum ſtrenue uterentur Chriſtiani, & ex eadem licet à Judæis compoſita ſubinde crebrius intorqvere cœpiſſent teſtimonia adverſus ipſos Judæos, aliæ deinceps verſiones græcæ à Judæis atqve judaizantibus Chriſtianis confectæ ſunt. Prima harum eſt AQVILÆ *(a)* Sinopenſis Pontici, qvi ex Ethnico Chriſtianus factus & baptizatus Hieroſolymis ſub Imp. Hadriano *(b)* à qvo urbi reſtaurandæ præfectus, ipſius nempe, ſi Diis placet, Imperatoris ſocer vel affinis (πενθερίδης) fuiſſe traditur. Hinc cum Chriſtiani Aſtrologicas ejus ſuperſtitiones probare nollent, circumciſus eſt, & acceſſit ad Judæos. Horum proſelytus *(c)* factus R. Akibæ in diſciplinam ſe dedit, ut narrat Hieronymus *(d)* poſteaq; concinnavit novam græcam libro-

(*a*) Vide Druſii qvæſit. per Epiſt. 41. Caveum Hiſt. literar. ad A. C. 128. Tillemont. Hiſt. Imperator T. 2. p. 511. Hody p. 576. ſeq. & 235. ſeq.

(*b*) Epiphanius de ponder. & menſuris c. 14. Athanaſius Synopſi Scripturæ, Euthymius præfat. in Pſalm p. 192. edit. Stephani Le Moyne: Chronicon Paſchale p. 255. Glycas p. 240 ſeq. &c

(*c*) Irenæus III 24 & apud Euſeb V. Hiſt. 8. Niceph IV. 14. Euſebius VII, 1. demonſtrat, Hieron Catalogo & Epiſt. de optimo genere interpretandi.

(*d*) Hieron. in VIII. Eſaiæ.

Digitized by Google

librorum antiqvi fœderis verſionem eo qvidem conſilio, ſi Epiphanio (*e*) credimus, *ὅπως διαστρέψῃ τινὰ τῶν ῥητῶν ἐν ὑποκρίσει τῇ τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνείᾳ*. Ejus verſionem avide mox arripuerunt Judæi, ut patet ex ſuppare propemodum Aqvilæ Tryphone apud Juſtinum Martyrem & ex Origenis reſponſione ad Africanum p. 224. qvi notat *Φιλοτιμότερον πεπιστευμένον παρὰ Ἰουδαίοις ἡρμηνευκέναι τὴν γραφήν*. Confer Philaſtrium Hæreſi XC. Hieron. Epiſt. 138. qv. 2. Auguſtin. XV. 23. de Civ. Dei & Anaſtaſium Hodegi c. VI. p. 49. ubi Aqvilæ verſionem vocat *τὴν λεγομένην παρ' ἑβραίοις δευτέρωσιν τὴν περιέχουσαν τῆς ὀρθῆς τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν τὴν ἀναίρεσιν, καὶ τοῦ θείου νόμου κατάλυσιν*, & p. 192. qvo in loco Severum Eutychianum qvod auctoritatem Patrum reſpuat, dicit *νέον τινὰ Ἀκύλαν*. Publice qvoqve legenda permittitur Judæis ab Imp. Juſtiniano Novella 146. nec raro à Talmudicis (*f*) laudatur Aqvila, qvi cum *Onkeloſo* (*g*) Chaldaicæ interpretationis auctore confundunt. Sed & Chriſtiani ſcriptores ſtudioſiſſimum interpretem appellantes diligentiam in eo laudaverunt, ut Origenes p. 41. Philocaliæ (teſtatur eum *κυριώτατα* h. e. *maxime proprie* reddere libros ſacros ſtuduiſſe) & pluribus in locis Hieronymus (*h*) licet alibi (*i*) eum reprehendit tanqvam contentioſum interpretem, qvod non ſolum verba ſed & etymologias verborum, qvin & *ἄρθρα* atqve *πάρεδρα* & ſyllabas interpretari & literas *κακοζήλως* fuerit conatus. Idem Aqvilam Judæum, licet qvædam ut Chriſtianum vertiſſe teſtatur ad cap. III. Habacuci, & nonnulla LXX. interpretibus melius reddidiſſe qvæſt. Hebr. in Geneſin. Libros

(*e*) Epiphan. de ponder & menſuris c. 15. At hoc diſerte negat Hieronymus Epiſt. 73. ad Marcellam, cum hoc ipſum obſervaturus verſionem Aqvilæ cum Hebræo contuliſſet. Jampridem, inqvit, cum Voluminibus Hebræorum editionem Aqvilæ confero, ne qvid forſitan propter odium Chriſti Synagoga mutaverit: & ut amicæ menti fatear, qvæ ad noſtram fidem pertineant, reperio.

(*f*) Vide Lightfooti cap. IX. appendicis ad horas Talmudicas in 1. ad Corinth. & ejusdem opera poſthuma p. 9. Morini Excerc. Bibl. p. 341. &c.

(*g*) Non recte hoc fieri, licet Onkeloſi nomen Babylonica dialecto idem ſit cum nomine Aqvilæ, ſcriptores multi Chriſtiani conſentiunt. Vide Hottingerum p. 332. Enneadis, Chriſtianum Kortholtum de variis S. Scripturæ editionibus p. 232. Leusdenii Philologum Hebræo-mixtum pag. 43. ac Julium Bartoloccium Bibl. Rabbin. in עיקלס & אנקלוס.

(*h*) Hody p. 576 ſeq. Caveus parte 2. Hiſt. literar.

(*i*) Epiſt. de optimo genere interpretandi & in Eſaiæ c. VIII. adde Epiphanium de menſuris ac ponderibus. c. 2.

bros duos Samuelis in unum contraxiſſe, notatur in duplici Scholio græco apud Cotelerium ad Canonem Apoſtolicum LXXVI. T. 1. Patrum Apoſtolicor. pag. 448. Porro ſecundis curis verſionem Bibliorum ab Aqvila emendatam ex eodem Hieronymo diſcimus in Ezechielis caput IV. *Aquilæ vero ſecunda editio, quam Hebræi κατ' ἀκρίβειαν nominant.* Meminit ejusdem Agobardus Epiſt. ad Fredegiſum, tum idem Hieronymus iterum in caput IV. & XL. atqve *editiones primæ* in caput XVI. At in Juſtiniani Novella 146. per Judæorum δευτέρωσιν non intelligenda *ſecunda Aquilæ editio* cum If. Voſſio in reſponſo ad tertias Simonii objectiones p. 84. Nam neqve Anaſtaſius Sinaita in loco paulo ante memorato ſecundam Aqvilæ editionem, ſed ſimpliciter verſionem ejus, reſpectu interpretationis LXX. ſenum τὴν Ἀκύλου δευτέρωσιν vocat, tum verba Imperatoris in dicta novella perſpicue oſtendunt, eum non loqvi de verſione aliqva ſacrorum librorum, ſed de opere à ſacris literis & qvam paulo ante memoraverat conceſſeratqve Aqvilæ verſione plane alieno ac diſtincto, qvale eſt opus (*k*) Miſnicum, vel qvales Moſis & Akibæ ſive Barakibæ, tum Andæ ſive Annæ cognomento Judæ & filiorum Aſſamonæi δευτερώσεις ſive traditiones memorat Epiphanius XXXIII. 9. p. 224. Alio ſenſu δευτέρωσιν accipit Clemens ſuppoſititius, ad qvem vide Cotelerii notas Conſtitut. Apoſtol. lib. 1. c. 6. Anteqvam vero de Aqvila dicere deſino, diligenter animadvertendum, qvod Chriſtiani ſcriptores freqventiſſime, qvando ad Hebraicum codicem, Hebræorum ἐξήγησιν vel ad Judæorum ἀντίγραφα (*l*) provocant, non ipſum Hebræum textum, qvem pauciſſimi propter ignorationem illius lingvæ conſulere potuerunt, ſed hanc Aqvilæ verſionem intelligere.

IX. THEODOTIO Epheſius (*m*) non, ut alii, (*n*) Ponticus, licet Marcionis Pontici forte ſectator (*o*) fuit, atq; hinc Ebionita &

(*k*) Ita Petavius ad Epiphan. Morinus Excerc. Bibl. p. 296 ſeq. Steph. le Moyne ad varia ſacra p 542. Hody p. 577. ſeq. Rich. Simon &c. atqve ante hos Druſius præf. ad Proverbia Ben Siræ & lib. 1. qvæſt. Hebr. 34.

(*l*) Euſebius VII. 1. demonſtrat. Evangel. ἐν τοῖς αὐτῶν Ἰουδαίων ἀντιγράφοις κατὰ τὴν Ἀκύλου μεταβολήν.

(*m*) Irenæus III. 24. & apud Euſeb. V. 8. Hiſt. & Niceph. IV. 14 Athanaſius Synopſi, Euthymius præf. in Pſalmos p. 193.

(*n*) Epiphanius de ponder. & menſuris c. 17. Chron. Paſchale p. 263. Joſephus Chriſtianus in Hypomneſtico MS. apud Hodyum p. 581.

Digitized by Google

(*p*) & proſelytus Judæorum (*q*) condidit exemplo Aqvilæ Pontici translationem alteram ſacrorum librorum græcam, qvæ jam exſtabat cum Irenæus ſcriberet M. Aurelio Imperante Anno Chriſti CLXXVI. vel CLXXVII. (*r*) Symmachi verſione tum nondum edita. In hoc autem differebat Theodotionis interpretatio à translatione Aqvilæ, qvod propius accederet ad LXX. viralem (*s*) & inter contentioſi interpretis ſervile ſtudiũ atq; inter licentiam Symmachi veluti media intercederet. Unde Hieronymus præfat. in Jobum: *Quaſi non & apud Græcos Aquila, Symmachus, & Theodotio vel verbum è verbo, vel ſenſum è ſenſu, vel ex utroque commixtum & medie temperatum genus trnaslationis expreſſerint.* Qvoniam vero à LXX. interpretibus minus utroqve diſcrepabat, hinc *inter novos & veteres medium incedere* ait idem Hieronymus præf. ad Evangelia. Non mirum itaqve videri poteſt, qvod Origenes editionem græcam cum Hebræo collatam & Aſteriſcis inſtructam ex Theodotione potiſſimum (*t*) ſuppleverit, aut, qvod liber Danielis (*u*) integer (non tantum caput qvartum, ut Iſ. Voſſio viſum) præter multa Jobi loca (*x*) qvæ in verſione LXXvirali deſiderabantur, ex Theodotionis interpretatione jam pridem receptus ſit in Eccleſiis, & hodieq; in græcis Bibliis legatur. Threnos (*y*) idem interpres, perinde ut Aqvila in verſione ſua omiſerat, & Eſtheræ (cujus libri verſionem græcam *Lyſimacho* * cuidam præter rem tribuunt) additamenta. (*z*) Danielis vero additamenta (*a*) non ipſe prim⁹ Theodotio poſuit, (ne dũ libros (*b*) qvos vocant Apocryphos collegit pimus) cum in antiqva verſione græca invenerit eadẽ Origenes (*c*) & qvandoq; conferat veterẽ illam cum Theodotionis editio-

(*o*) Epiphan. Athanaſ. Joſephus MS. Chron. Paſchale, Euthymius.
(*p*) Hieron. in Catalogo ubi de Origene & ad. cap. 3. Habacuci, Suid. in *ὠριγένης*.
(*q*) Irenæus loco laudato.
(*r*) Dodvvell. de ſucceſſ. Pontific XIV. 17. & diſſ. ad Irenæum IV. 39. ſeq. l. E. Grabo prolegom. ad Irenæum p. 14. Cave in Hiſt. literaria S. E. ad A. 175.
(*s*) Epiphan. Hieron. & Joſephus MS. apud Hodium p. 52. 5888.
(*t*) Uſſerius ſyntagm. de LXX. cap. 6
(*u*) Uſſerius ibid. & Druſius fragment. Vett. Interpret. p. 1206. Hodyp. p. 282.
(*x*) Uſſerius cap. 8. pag. 95. edit. Lipſ.
(*y*) Origenes apud Druſium fragment. p. 563.
(*z*) Origenes Epiſt. ad African. p. 225.
(*a*) Videſi placet Hodyum p. 583.
(*b*) Hodi ibid.
(*c*) Origenes Epiſt. ad Africam. p. 224.

* An legend. *Symmacho*?

tione. Paralipomenon (*d*) libros & librum primum Maccabæorum (*e*) græce nos hodie ex verſione Theodotionis legere, lubrico nimis argumento contenderunt Viri doctiſſimi. Qvemadmodum nec illis temere habenda eſt fides, qvi ex nominum conſpiratione (Jonathan enim Hebræis idem qvod græcis Theodotio eſt) hunc eundem eſſe exiſtimant (*f*) cum Jonathane ſcriptore Paraphraſeos Chaldaicæ. Fevardentius ad Irenæi III. 25. confundit cum Theodoto hæretico, qvem Auguſtinus c. 33. de hæreſibus vocavit Theodotionem. Idem Fevardentius notat Theodotionem noſtrum à Nauclero Bergomate, Antonio Sabellico & Platina appellari diſcipulum Tatiani, ſed apud veteres ſcriptores, ut jam dixi, vocatur ſectator Marcionis. *Duas olim fuiſſe editiones verſionis Theodotioneæ, obſervavit hactenus nemo*, inqvit eruditiſſimus Hodius. p. 584. Nempe vir infinitæ lectionis non meminerat Huetii, qvi hoc jam annotaverat libro de claris interpretibus p. 153. Sed apud Hieronymum in Jeremiæ XXIX. vocabulum *ſecundam* non dubito de Aqvilæ verſione accipendum eſſe, ut fecit etiam Druſius p. 532. fragment. Vett. Interpretum. Irenæi teſtimonio revincitur ſententia Antonii Pagi, de Chronologia & Eccleſiaſtica Hiſtoria meritiſſimi Viri, qvi Chronicon Paſchale ſecutus exiſtimavit Theodotionis verſionem editam demũ anno Chriſto CLXXXI. in honorem Qvinqvennaliorum Commodi Imp. Vide ejus Criticam Baronii ad jam dictum annum numero IV.

X. SYMMACHUS gente & religione Samaritanus (*g*) poſtea Samaritanis deſertis περιτμηθεὶς (*h*) & ſecundo circumciſus (*i*) Ju-

(*d*) Grotius in Luc. I. 5. & Voſſ. III. 2. Ariſtarch. ſed ab his diſcedit Clariſſ. Hody p. 585. & Rev Joh Franciſcus Buddeus parerg. Hiſtorico-Theol. p. 41.

(*e*) Buddeus p. 39.

(*f*) Refellit Druſius quæſit. per Epiſt. 41. & Alexander Morus in Cauſa Dei p. 118.

(*g*) Epiphan. de menſuris ac ponderibus c. 16. & ex eo Chron. Paſchale p. 266. Συμμαχός τις Σαμαρείτης τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν &c. Athanaſius Synopſi ſcripturæ T. 2. p. 156. Euthimius præf. in Pſalmos p. 192. τρίτη ἡ τοῦ Σύμμαχου ὅς ὢν Σαμαρείτης καὶ μὴ τυγχάνων ὅσης ἐβούλετο τιμῆς πρόσεισιν Ἰουδαίοις καὶ δεύτερον περιτέμνεται &c.

(*h*) De præputii adductione per ſpaſterem vide præter Epiphanium loco laudato, interpretes ad 1. Maccab. 1. 17. & 1. Cor. VII, 18. Andream Maſium ad Joſuæ V 2. Steph. le Moyne notis ad Varia ſacra p. 761. ſeq. qui de hac attractione putat etiam agi Jerem. IX. 25. Joh. Rhodium c. VI. de acia p. 97 Montacutium T. 1. Originum Eccleſ. pag. 79. Tan. Fabrum lib. 2. epiſt. 26. & Thom. Bartholinum de morbis Biblicis cap. 26.

Judæus, deniqve Chriſtianus Ebionita (*k*) poſt Aqvilam & Theodotionem libros antiqvi fœderis græce interpretatus eſt Imperante Severo (*l*) etſi Theodotione antiqviorem tradunt nonnulli (*m*) qvoniam ſcilicet Origenes in tetraplis & Hexaplis Theodotioni Symmachum præpoſuerat: ſed ob hanc cauſam LXX. interpretes qvoqve Symmacho & Aqvila juniores ſtatuere debuiſſent, qvos utriqve poſtpoſuerat, Theodotionem vero LXX. Interpretibus proximum, ut maxime ſcilicet interpretatione ſua ad illorum transferendi rationes accedentem, junxerat Adamantius. De cætero parum veriſimile mihi videtur, Symmachum verſionem hanc aggreſſum eſſe *πρὸς διαστροφὴν Σαμαρειτῶν*, ut Epiphanius & Athanaſius, & ex his alii ſcribunt, niſi forte hoc exiſtimarunt ideo, qvia ſolus Pentateuchus (*n*) admittebatur à Samaritanis, Symmachus autẽ reliqvos etiam libros Propheticos transtulerat. Potius obſervandum exiſtimo, Chriſtianos ſcriptores, qvemadmodum Aqvilam fere innuunt, qvando provocant ad Hebraicum, ita qvando *Σαμαρειτικὸν* laudant, reſpicere ad hanc Symmachi Samaritæ verſionem, à qvo Pentateuchum ex Samaritico translatum mihi perſvadeo: neq; enim Sym̃achi meminiſſe ſimul ſolent veteres, qvando inter diverſas interpretationes Samariticum laudant, (*o*) neqve Samaritice callebant antiqvi Patres græci vel latini pleriqve, ne Origene qvidem excepto, ut ex ejus commentar. ad Ezech. IX. 4. obſervat Huetius p. 29. Origenian. Græca autem ſi exſtitiſſet diverſa à Sym̃achiana interpretatione Samaritici Pentateuchi verſio Origene antiqvior, cur, qvæſo, eã Origenes in Hexaplis omiſiſſet? Qvod ſi non omiſit, ut viſum doctiſſimo Viro Iſ.

Uu Voſ-

(*i*) Epiphan. *ὅσοι ἀπὸ Ἰουδαίων Σαμαρείταις προσφεύγουσιν, ἀντιπεριτέμνονται, ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰουδαίους ἐρχόμενοι.*

(*k*) Euſebius VI. 17. Hiſt. & VII. 1. demonſtrat. evangel. Hieron Catalogo S E. in Origene & ad c 3 Habacuci Suidas in *Ὠριγένης*. Hinc Symmachianos pro Ebionæis dictos ab Ambroſio ſive qvisqvis auctor commentarii in Galatas, præfat. & ab Auguſtino lib. 1 c 31. contra Creſcon. Grammaticum, obſervat Hodius p. 588.

(*l*) Epiphan. Athanaſ. Chron. paſchale, Euthymius, Glycas p. 242.

(*m*) Epiphanius, Petavius ad Epiphan &c. confer, qvæ contra hos diſputat Elias du Pin, prolegom Bibl. T. 1. p. 186. ſeq. Huetius p. 256. Origenianor

(*n*) Origenes 1. contra Celſ. p. 28. Epiphanius & Damaſcenus de hæreſ. Leontius de ſectis p 422. itemqve alii.

(*o*) Vide loca collecta ab Hottingero exercitat. anti Morin. §. 25 p. 28. - 32 qui putat, græcam verſionem Pentateuchi è Samaritico confectam ante LXX Interpretes. Idem tamen p 145. faſciculi & theſaur. Philolog p. 304 fatetur & ipſe Symmachum è Samaritarum Codice Pentateuchum vertiſſe.

Voſſio, *(p)* qvare veteres ſcriptores de Hexaplis Origenianis agentes hoc ad unum univerſi tacent? Super eſt igitur, ut operi Origeniano inſerta fuerit ſub Symmachi nomine, vel extra Origenis Hexapla ſit lecta. Duplex etiam editio Symmachi olim ferebatur, ut ex Hieronymo in Jerem. XXX. & in Nahum III. pulchre obſervat Hodius p. 586. Forte igitur priorem harum, qvæ non fuiſſe videtur in Hexaplis, veteres ſub Samaritici nomine laudant. Cæterum Franciſcus Junius, qvi Symmachū tertia vice verſionem ſuam æmulatione Theodotionis recenſuiſſe affirmat, ſine antiqvo teſte hoc dicit Controverſ. de verbo Dei lib. 2. c. 5. Symmachum porro non verborum *κακοζηλίαν* contentioſe ſecutum, ſed ſenſum potius ſenſu reddidiſſe, ideoqve tanto magis perſpicuam exhibuiſſe interpretationem, ex Hieronymo procem. in Chron. Euſebii, & in Eſaiæ I. & V. in Amos III. Eccleſiaſtæ IX. & qvæſtion. in Geneſin nec minus è Theodoro Antiocho ad Pſal. LV. 7. notavit idem Hodius p. 588. obiter refellens ſententiam Lindani, qvi exiſtimavit Pſalteriū græcum hodie nos habere non ex editione LXX. ſenum; ſed ex Symmachi interpretatione: tum eorum, qvi vulgatam latinam, qvæ exſtat, Bibliorum translationem ex Symmacho potius vel Aqvila vel Theodotione, qvam ex Hebræo concinnatam fuiſſe. In Catalogo MSS. Conſtantini Varini CPolitani qvem Poſſevinus ad calcem Apparatus ſacri & ante Poſſevinum Verderius ad calcem Bibl. edidit, memoratur *Symmachi Hebræi interpretatio in Pſalterium David, & ejusdem interpretatio in omnia volumina veteris divinæ Scripturæ.* Sed opus ipſum nemo fuit hactenus, qvi in lucem proferret. Interdum non parum receſſit Symmachus tum ab Hebræo tum à LXX. Interpretibus, ut notat Hieronymus ad Eccleſiaſtæ XII. 5. *Symmachus neſcio quid hoc loco ſentiens multo aliter interpretatus eſt* (nam pro verbis: *& florebit amygdalum, & impinguabitur locuſta, & diſſipabitur capparis*, ipſe reddiderat: *& obdormient vigilantes & diſſolvetur ſpiritus fortitudo.*) *Cujus interpretationem* (Apollinaris) *Laodicenus ſecutus nec Judæis placere poteſt, nec Chriſtianis, dum & ab Hebræis procul eſt, & ſequi* LXX. *Interpretes dedignatur.*

Traditur præterea Symmachus hic ſcripſiſſe *Commentarios in Matthæum*, qvibus dogma Ebioniticum conatus eſt confirmare. Euſebius VI. 17. Hiſt. cujus verba: *πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτεινόμενος Ἐυαγ-*

γέ-

(*p*) Voſſius reſponſ. ad Objecta Criticæ ſacræ p. 305. 306. cui adde, quæ reſpondet Huetius p. 257. Origenian & Rich. Simon.

γέλιον de commentariis Symmachi in Matthæum (non de ſcripto adverſus Matthæum edito, ut Valeſius) acceperunt Rufinus interpres, Hieronymus Catalogo S.E. in Origene, Svidas in ὠριγένης, Nicephorus V. 12. ut Abbatem Urſpergenſem alioſqve juniores omittam. Iſtos commentarios Symmachi μετ' καὶ ἄλλων εἰς τὰς γραφὰς ἑρμηνειῶν (q) Συμμάχου à Juliana acceperat Origenes, hæc ab ipſo eos habuerat Symmacho, ut præter Euſebium tradit Palladius in Lauſiaca p. 152. εὗρον δὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν παλαιοτάτῳ βιβλίῳ στιχηρῷ ὅπερ ἐγέγραπτο χειρὶ Ὠριγένους, ὃ παρὰ Ἰουλιανῇ παρθένῳ ἐν Καισαρείᾳ κεκρυμμένον ὑπῆρχεν, ἥτις ἔλεγεν παρ' αὐτοῦ Συμμάχου τοῦ ἑρμηνέως τῶν Ἰουδαίων τοῦτο εἰληφέναι.

Latine aliqvid ſcripſiſſe Symmachum colligit præſtantiſſimus Hodius p. 587. ex his verbis Hieronymi ad Tit. 2. *Symmachus pro eo, quod Pſalm* CXXXV. *eſt in græco* περιούσιον, *in Hebræo* סגלה *expreſſit* ἐξαίρετον, *id eſt egregium vel præcipuum, pro quo verbo in alio volumine latino ſermone utens peculiarem interpretatus eſt.* Sed videtur Hieronymus loqvi de latino veteri interprete, qvi in alio volumine, h. e. non in Pſalmis, ſed in alio libro Biblico περιούσιον reddiderit *peculiarem*. Neqve Agobardum vel Catenarum compoſitores aliud opus Symmachi qvam verſionem Bibliorum reſpicere exiſtimo, qvemadmodum Hodius ipſe probe animadvertit Symmachum inter latinos Patres qvandoqve referri, qvod latini Eccleſiæ doctores ejus translatione uſi fuerunt. Qvales ſint libri Symmachi, qvos apud Syros adhuc exſtare auctor eſt Hebed Jeſu, ex his memorans unum, cui titulus *de diſtinctione præceptorum*, dixerint illi, qvibus ſcripta hæc legere conceſſum eſt. De *epiſtola* commentitia, qvæ latine edita eſt à Rigaltio inter ſcriptores rei accipitrariæ cum titulo *Aquilæ Symmachi & Theodotionis ad Ptolemæum Regem Ægypti*, jam monui ſupra lib. 1. c. 25. §. 6.

Ex qvo hi interpretes ab Origene in Hexaplis ac tetraplis fuere cum verſione LXX. ſenum junctim vulgati, ſæpius conſulti ſunt à Veteribus Eccleſiæ Doctoribus, qvando ſacras literas exponerent, ut patet tum ex aliis tum ex Origene ipſo, qvi inter alia illis eſt uſus ad Codices LXX. Interpretum in nominibus propriis emendandos, ut teſtatur commentariis in Johannem p. 131. ſeq. Freqventer etiam ad

 illos,

(q) Rufinus interpretationem Bibliorum à Symmacho compoſitam intelligit, cui aſſentitur Dodwellus diſſ. IV. ad Irenæum § 40. At Hodius p. 385, mavult de commentariis ſive expoſitionibus, Euſebii verba accipere. Fateor tamen non improbabilem eſſe priorem ſenſum, & forte ἑρμηνείας plurativo numero dixit de utraqve verſionis Symmachi editione, priore & poſteriore.

illos,qvos ſubinde communi vocabulo *τρεῖς ἑρμηνευτὰς tres interpretes (r)* appellant, provocare conſtat è græcis qvidem Theodoritum & Procopium Gazæum,è latinis Hieronymum. Sæpius qvoqve advocantur in Catenis, qvas in plures libros Biblicos è Græcis patribus collectas habemus,tum in Scholiis editionis Romanæ LXX. Interpretum,atq;aliis ejusmodi Scholiis & Catenis ineditis. Nonnulla qvidem aliter legiſſe videntur, qvam in Hebraicis habemus Codicibus, ut exemplis qvibusdam inſignibus docuit *κριτικώτατος* Lud. Cappellus. Eſt etiam cum interpretationes unius ex his tribus permixtæ ſunt hodie editioni LXX. viralis verſionis, ſive qvod gloſſæ loco ex alia verſione additum è margine in textum irrepſit, (*s*) ſive potius qvod Origenes veterum verſionem ex cæteris interpretibus ſuppleverat, addito aſteriſco, locosqve obſcuros ex Theodotionis vel alterius interpretis verſione lemniſco appicto illuſtraverat, hinc enim factum eſt, ut omiſſis librariorum negligentia hiſce ſignis, aliæ interpretationes (*t*) jam indiſtincte cum verſione veteri legantur, & unum vocabulum non raro bis translatim junctim occurrat, ut Exodi XIII. 2. *πρωτότοκον πρωτογόνεις* 2. Sam. XII. 25. *Ἰεδδεδὶ ἕνεκεν Κυρίου* (qvæ Aqvilæ eſt interpretatio:) interdum integra phraſis, ut Prov. XXXI. 29. *ἐκτήσαντο πλοῦτον, ἐποίησαν δύναμιν.* Interdum integer verſiculus, ut Deut. XXI. 13. & 2. Sam. XXI. 13. & 2. Sam. XV. 20. Certe parum veriſimilis eſt ſententia Northoni Knatchbulli, qvi in notis ad Actor. XIII. 41. ait LXX. Interpretum morem eſſe, *ut unum idemque verbum vel pro poſſibili errore literarum quandoque bis reddant, aliquoties etiam ter.* Cum vero tres illæ interpretationes Aqvilæ Symmachi & Theodotionis non minus, qvam pretioſum Tetraplorum atqve Hexaplorum opus jam pridem cum magna literarum Hebraicarum & ſacræ antiqvitatis jactura interciderint, fragmenta ſaltim, qvæ ſuperſunt,licet perpauca, in veterum ſcriptis & antiqvis codicibus inveſtigare viri docti ſunt aggreſſi, primus qvidem omnium *Flaminius Nobilius* in notis ad Sixtina Biblia. Romæ 1588. fol. Diligentius deinde conqviſita & interpretatione ac notis illuſtrata dedit *Johannes Druſius*, non uno hoc nomine præclariſſime promeritus de ſtudioſis ſacrarum literarum, in ſingulari volumine poſt fata auctoris demum in lucem edito, qvod inſcribitur: *Vete-*

(*r*) Vide Hodyum p. 589.
(*s*) Ita videtur Joh. Vorſtio diſſ. ſacrarum lib. 3. c. 7.
(*t*) Ita recte Salmaſ. lib. de lingva Helleniſtica p. 245.

Veterum Interpretum græcorum in totum Vetus Teſtamentum fragmenta, collecta, verſa & notis illuſtrata. Arnhemiæ 1622. 4. Nobili & Druſii collectanea junctim exhibentur in Tomo ſexto Polyglotton Londinenſium, cum Scholiis ad editionem Romanam: Occurrunt & in eodem tomo variæ lectiones & ſcholia græca ex Codice MS. Barberino verſionis græcæ Prophetarum, aliisqve antiqvis codicibus, nec minus Commentarius affectus *Patricii Junii* in verſionem græcam in capite XIV. Numerorum deſinens, in qvibus ſingulis plura interpretum fragmenta Nobilio ac Druſio præterita licet obſervare, qvæ diligentiſſime, ut ſperamus, undiqve inveſtigata atq; auctiora dabit proxime præſtantiſſimus Vir *Joh. Erneſtus Grabe.*

Dictionarium Ebraicum ex LXX. Hieronymo, Aqvila, Symmacho & Theodotione collectum, item Helleniſticum paraſſe ſe teſtatus fuit Druſius præf. ad præterita ſua. Nonnunqvam interpretationes Aqvilæ Symmachi ac Theodotionis, qvemadmodum LXX. qvoqve interpretum freqventiſſime advocat in præſtantiſſimo Lexico ſuo Jo. Coccejus Conſtat præterea Conradum Kircherum Auguſtanum * Hoeſchelio impellente, laudatiſſimo ſtudio compoſuiſſe Concordantias verſionis LXX. Interpretum, ſub Hebræis vocibus digeſtas, & Indice Græco (licet non ſatis pleno) inſtructas. Francof. 1607. 4. Idem de uſu harum Concordantiarum ſingulari eſt diatriba commentatus. Witeb. 1622. 4. Breviora Lexica in LXX. Interpretes edidere Zacharias Roſenbach Herborn. 1634. 8. Mich. Crellius Altenb. 1646. 12. & Chriſtianus deniqve Schotanus, Franeqv. 1661. 12.

XI. Supereſt, ut reliqvas verſiones Bibliorum ſacrorum græcas deperditas breviter perſtringam. Tres maxime Anonymas:

Quintam in Actæo litore repertam Nicopoli ab Origene, ut ex Origenis ipſius teſtimonio referunt Rufinus invectiva poſteriore in Hieron. & Hieronymus præf. ad Homilias Orig in Cantica Canticor. Confer Euſebium VI. 16. Hiſt. Eccleſ. Hanc qvintam cum *κοινῇ* Lucianea confundunt Iſidorus Hiſt. VI. 3. Orig. eumqve ſecuti Ranulphus Higdenus Ceſtrienſis, Hugo de S. Victore &c.

Sextam repertam ab eodem Origene, Jerichunte, qvam Epiphanius c. 17. de ponderibus ac menſur. Athanaſius in Synopſi Scripturæ, Euthymius præf. ad Pſalmos qvintam appellant. Joſephus ſcriptor Chri-

* Vide Kircheri præf. & Hoeſchelii Epiſt. ad Jungermannum, poſt Hotomannianas p. 462. ſeq. In Bibl. Bodlejana exſtant hæ Kircheri Concordantiæ multis vocabulis ab erudita manu auctæ.

Chriſtianus in Hypomneſtico MS. *Πέμπτη δὲ ἔκδοσις εὑρέθη ἐν Ἱεριχῷ ἐν πίθοις χαλκοῖς κεκρυμμένη, οὐκ ἐπιγεγραμμένη δὲ τὴν ἑρμηνεία, φασὶν δὲ αὐτὴν ὑπὸ γυναικὸς ἑρμηνεύεσθαι, τὸ καὶ ἐν οἰκίᾳ γυναικὸς ἐπιμελῶς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις εὑρῆσθαι σὺν πίθοις.* Verba *ἐπιμελῶς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις* miror omitti à Clariſſimo Hodio, ubi hunc Joſephi locum ex MSto codice producit p. 589. & de verſionibus hiſce diſſerit diligentiſſime. Utraqve hæc interpretatio non omnes libros Biblicos complectebatur, ſed maxime hos qvi verſibus compoſiti ſunt, ut teſtatur Hieron. in Tit. III. hoc eſt Jobum, Pſalmos, Canticum Canticorum, ac præterea Prophetas minores. Idem Hieronymus Judaicos translatores vocat lib. 2. adverſus Rufinum; at in verſiculum XIII. Orationis Habacuci, ex ſexta editione hanc affert translationem: *ἐξῆλθες τοῦ σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦν τὸν χριστόν σου.*

Septimam deniqve, memoratam Euſebio VI. 16. Hiſt. & Hieronymo in Habacuci cap. II. qvæ Pſalmos & Prophetas minores complectebatur, & alia forte nonnulla. In codice Marchaliano Eſaiæ, ubi præter Aqvilam, Symmachum, & Theodotionem ſubinde allegantur *οἱ Γ'*, ſive *οἱ τρεῖς*, videri poſſint anonymæ hæ tres interpretationes innui, ſi Majores etiam Prophetas illis comprehenſas olim fuiſſe, aliunde conſtaret. Igitur eruditiſſimus Hodius p. 594. potius ſubſcribit conjecturæ Waltoni, qvi ſuſpicatus eſt deſignari tres vulgares LXX. viralis verſionis editiones à Pamphilo, Luciano & Heſychio recenſitas, de qvibus infra §. XIV. & qvas non valde inter ſe diverſas fuiſſe notat Waltonus IX. prolegom. 25. & 17.

XII. ORIGENES Alexandrinus presbyter, cui ab indefeſſo labore Adamantii & Chalcenteri nomen hæſit, præ cæteris omnibus editione inſigni verſionis Græcæ LXX. Interpretum præclare jampridem de Eccleſia promeritus eſſe noſcitur. Hæc fuit qvæ paſſim in veterum ſcriptis pro emendatiſſima (*a*) celebratur, & cum *κοινῇ* ſive vulgata ante Origeniana male confunditur (*b*) à viris qvibusdam doctisſimis: qvanqvam & LXX. Interpretes in genere interdum Vulgatam (*c*) verſionem Hieronymus appellat. Continebat vero Origenis editio translationē LXX. Senum diligenter emendatam è codicibꝰ optimis, ſpeciatim illo Alexandrino in Serapeo: præterea cum Hebraico (vel cum

(*a*) Videndus Hody p. 613.
(*b*) id. p. 617.
(*c*) id. p. 609.

cum Aqvilæ fortaſſis verſione, neqve enim [illegible] literarum admodum peritus (*d* erat Origenes) ita collatam, ut ubicunqve aliqvid in XX. virali abundaret, (*e*) id notaretur obeliſco ſive virgula: ubi deficerer nonnihil, hoc ex alia verſione, Theodotionis (*f*) maxime ſuppleretur, atqve ſtellula ſive aſteriſco notaretur; ubi deniqve aliqvid à LXX. interpretibus redditum eſſet paulo obſcurius, ei ſub lemneſci nota adjungeretur lucidior altera translatio, itidem plerumqve è Theodotione, nonnunqvam & ex Aqvila (*g*) vel Symmacho repetita: unde fortaſſis eſt factum, ut in noſtris qvoqve editis nonnunqvam verba ſacrorum Scriptorum bis (*h*) Græce reddita junctim legamus, locis ex Origeniana illa Hexaplari transſcriptis, qvæ integra, perinde ut pura LXX. Seniorum ex Origenis Tetraplis, hodie in nulla editione ſupereſt. Cæterum conſtat Hexaplarem illam olim veluti præſtantiſſimam una cum obelis & reliqvis notis Criticis non modo Græce ſæpius deſcriptam, ſed qvoqve in Eccleſia latina freqventatam eſſe, *latine* redditam: & in Orientalibus, lingva *Syriaca* atqve *Arabica*. Verum ſua jam ætate conqveſtus eſt S. Hieronymus Epiſtola 135. ad Suniam & Fretelam (*i*) qvod librariorum negligentia virgulis & aſteriſcis ſubtractis, diſtinctio univerſa confunderetur. Tanto magis arduum videtur hodie Origeniana illa ſigna reſtituere, qvod facturum tamen ſe nuper ſpopondit Clariſſimus Grabius. Qvanqvam in libris qvibusdam præeunt adhuc Codices MSti, (*k*) ſive *Græci*, ut Arundelianus è qvo librum Eſther notis

(*d*) Agnoſcunt hoc Huetius II. 1. Origenian. Tillemontius Memor. *H. E.* T. 3. p. 754. Albertinus de *Eucharistia* p. 353. Petavius T. Theol. p. 561. Morinus Exerc Bibl. p. 322. Jo. Clericus qv. 2. Hieronym. & Elias Boherellus ad eruditam ſuam Gallicam librorum Origenis contra Celſum verſionem p. 27.

(*e*) De notis Criticis Origenis vide præter ſcriptores ſupra lib. 2. c. 2. ad §. 18 laudatos Andream Maſium ad Joſuam p. 122. Jo. Morini Exerc. Bibl. IV. 1. ſeq. Huetii Origeniana p. 260. Hody p. 150. 291. ſeq. & 605.

(*f*) Uſſer. de LXX. cap. 6.

(*g*) *Hody* p. 606.

(*h*) Vide ſupra §. X. p. 340.

(*i*) Suuia & Fretela, virorum nomina, non fœminarum, ut jam notatum viris doctiſſimis. Sic Attila, Totila, Froila, Blivila, Ceurila Ulphila, Agila, Svintila Amala, Chintila, apud Jornandem & Iſidorum: Traquila nomen ſervi in Chronico S Benigni Divionenſ. apud Dacherium T. 1. ſpicileg p. 364 Sentila Rex Hiſpaniæ id p 388.

(*k*) Hody p. 619. Uſſerius de LXX. c. 7. &c. ubi mentio plurium Codicum M aſteriſcis Origenianis inſtructorum. De Rupefucaldiano agit Curterius præf. ad Procop. & Morinus *Exerc.* Bibl. p. 214. ſeq. Et excerpta ac Variæ lect. ex hoc aliisque codici-

lis Origenis Criticis diſtinctũ edidit Uſſerius ad calcem libri de LXX. Interpretibus, & codex alter e qvo etiam, Procopii commentariis illuſtratum Jo. Curterius vulgavit: ſive *Syriaci*, ut ex qvo Joſuam in lucem protulit vir paucis comparandus Andreas Maſius, teſtatus ejusdem codicis ope alios etiam libros V. T. Judicum hiſtorias & Regum, præterea paralipomenon, & Devteronomii bonam partem, tum Eſdram & Eſther (Judithæ qvoqve ac Tobiæ libros Codex ille complectebatur) ſimiliter virgulis & aſteriſcis diſpungere ſe potuiſſe: ſive *Arabici*, ut Codex Pentateuchi duplex qvi exſtat in Bibl. Bodlejana, qvosq; evolviſſe ſe teſtatur idem Uſſerius: ſive deniqve *latini*, ut qvibus uſi ſunt Jo. Cochleus, (*l*) Joſephus Maria Carus ſive Thomaſius (*m*) Hugo Ferrandus, (*n*) & nuper in ſua Hieronymi editione Jo. Marcianæus. (*o*) Nam alios qvidem omitto, qvi nova induſtria obelos & aſteriſcos appoſuerunt, labore non fortaſſis plane reprehendendo, qvo latinam verſionem veterem vulgatam ad Hebræa & Græca exigerent, ut in Bibliis ſuis Pariſ. 1558. fol. excuſis fecit Jo. Benedictus: (*p*) In Novi Fœderis libris Jacobus Faber (*q*) Stapulenſis, atqve Rob. Stephanus (*r*) in editione minori A. 1543. & 1545.

XIII. Editionem LXX. Senum ita recenſitam, ſuppletam & aſteriſcis diſpunctam atqve obelis, Origenes * *Hexaplis* ſuis inſeruit, operi

bus in Tomo VI. Polyglott. Londinenſ. De Codice Chigiana 800. annorum, complexo quatuor Prophetas majores, & altero ſimili Vaticano meminit Mabillonius T. 1. Muſei Ital. p. 95. Varios codices eximios Græcos Verſionis Bibliorum in Bibl. Cæſarea exſtantes refert Lambecius libro *III*.

(*l*) Cochleus A. 1531. edidit Pſalterium Vetus cum aſteriſcis & obeliſcis, præfixum commentariis Brunonis Herbipolitani Epiſc.

(*m*) In Pſalterio duplici Rom. 1683. 8. Et in ſacror. Bibliorum titulis veteribus. ibid. 1688. 4.

(*n*) In Pſalmos, Pariſ. 1683. 4. Confer Coteler. T. 3. monument. Gr. p. 586.

(*o*) Vide Acta Er. 1695. p. 101.

(*p*) Rich. Simon Hiſt. Crit. N. T. lib. 2. p. 143. & lib. 3. p. 565.

(*q*) id. lib. 2. p. 134.

(*r*) id. lib. 3 p. 496.

* De Origenis Tetraplis. Hexaplis & Octaplis perquam diverſa commentati ſunt viri docti, ex varie intellectis locis veterum, Origenis, Euſebii Epiphanii, Hieronymi Mihi ſatis fuit de tota re quæ veriſſima viderentur ſuccincte exponere. Interim evolvat conferatque qui volet A. Maſium præf. ad Joſuam, Petavium ad Epiphan p. 404. I. Rud. Wetſtenium in Epiſt. Origenis ad African. p. 178. Marcianæum ad Hieron. Vale-

operi Biblico cui nullum par viderat vel illa vel prior ætas, & qvod non tuliſſe ætatem merito dolemus. In hoc ſex columnis uno juxta ſe conſpectu poſitis vis egregius collocaverat *prima* qvidem Hebraicum contextum, Hebraicis conſignatum literis (non Samaritanis, neq; punctis animatum vocalibus) *ſecunda* eundem Hebraicum contextum literis Græcis deſcriptum, *tertia* translationem Aqvilæ, *quarta* Symmachi verſionem, *quinta* verſionem LXX. viralem ita ut dixi emendatam, interpolatam, & virgis, ſtellulisqve ac lemniſcis notatam, *ſexta* deniqve in terpretationem Theodotionis. In qvibusdam libris Biblicis heptaſelida etiam erant & octaſelida, & fortean enneaſelida, ſiqvidem verſionem Græcam quintam, & ſextam & ſeptimam addiderat Origenes, ubi eam nanciſci potuit, de quibus dictum à me ſupra §. XI. Hinc *Octaplorum* apud veteres aliqvando mentio, qvæ tamen ab Hexaplis diverſum opus fuiſſe non videntur viris erudititiſſimis. Præterea verſionem Græcam ex Samaritico confectam, vel ſaltem illius varietates Hexaplis ab Origene inſertas contendit Iſ. Voſſius: ſed jam ſupra §. 19. annotavi, veteres, qvando Samariticum laudant, reſpicere verſionem Symmachi Samaritæ, è cujus binis editionibus alteram Origenes operi ſuo adſcripſit. Specimen Hexaplorum in margine Codicis Barberiniani hoc occurrit ad Oſeæ XI. 1. unde illud deſcriptum exſtat in tomo VI. Polyglotton Londinenſ. & in præſtantiſſimi Cavei Vitis Patrum Anglice editis T. 1. pag. 227.

Valeſium ad Euſeb. VI. 16. & in *E*piſtola Enſebio ſubjecta ad Uſſerium, contra ea quæ hic vir doctus de binis editionibus Græcæ verſionis ſenum ab Origene in Hexaplorum opere conjunctis, pura & *κοινῇ*, tradidit in ſyntagmate de LXX. c. 5. Waltonum Prolegom. Bibl IX. 21. Huetium Origenian. III. 4. Dionyſii de Rivis diatribam de Origenis Hexaplis & Octaplis Lugd. 1676. 4 Dan. *H*einſii Ariſtarch. p. 796. Lud. Capellum Critic. S p. 337 Iſ. Voſſium reſponſ. ad Objecta Criticæ S. p. 105. ſeq. Rich. Simonem in diſquiſitt. Biblicis & II. 3. & 10. Hiſt. Crit. V T. Hottingerum theſaur. philolog. p. 288. Jo. Morinum *E*xerc. Bibl p. 81. Caveum vita Origenis num. 18. Alex. Morum in Cauſa Dei p. 120. ſeq. Fraſſenium diſquiſit. Bibl. p 263. ſeq. *E*liam du Pin Prolegom Bibl. T. 1. p. 183. ſeq. *P*etr. Galeſinium & Jo. Woweranum in Comment. de LXX & qui diligentiſſime in hoc argumento accuratiſſimeque verſatus eſt *H*umfredum Hody de Bibliorum textibus Original. libro IV. E noſtratibus quoque hanc materiam attigere Theologi præſtantiſſimi Dorſcheus diſſ. Theologiæ Zacharianæ præmiſſa, (d) 3. Kortholtus de variis Biblior. editionibus p. 374. ſeq. Waltherus Officin. Bibl. p. 275. &c.

Digitized by Google

Ebr.	Ebr.	Aqv.
כי נער ישראל ואהבהו ממצרים קראתי בני:	Χι νεϱ Ἰσϱαηλ ουαβηου μιμμισϱαιμ καϱαθι βανι.	Ὅτι παῖς Ἰσϱαὴλ καὶ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τ̂ υἱόν μου.

Lubet & aliud hoc loco ſpecimen ſubjungere, Caput primum Gene-

HEBR.	HEBR.	AQVILA'
1. בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ:	1. Βϱεσιθ βαϱα Ἐλωϊμ ἐθ ἀσαμαϊμ ουεθ ἀαϱες.	1. Ἐν κεφαλαίῳ ἔκτισε ὁ Θεὸς σὺν τὸν οὐϱανὸν, καὶ σὺν τὴν γῆν.
2. והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים:	2. Οὐααϱες ἀϊεθα θωου οὐβου. Ουχωσεχ ἀλ φνε θεωμ οὐϱουαχ ἐλωϊμ μεϱαεφεθ ἀλ φνε ἀμαϊμ.	2. Ἡ δὲ γῆ ἦν κένωμα καὶ οὐθέν. καὶ σκότος ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου, καὶ Πνευμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων.
3. ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור:	3. Οὐϊωμεϱ Ἐλωϊμ ἰεϊ ὼϱ οὐϊεϊ ὼϱ.	3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, γενέσθω Φῶς, καὶ ἐγένετο Φῶς.
4. וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך:	4. οὐϊαϱ Ἐλωϊμ ἐθ ἀωϱ χι τωβ οὐϊ αβδηλ Ἐλωϊμ βυν ἀωϱ οὐβην ἀχωσεχ.	4. Καὶ συνεῖδεν ὁ Θεὸς σὺν τὸ Φῶς ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς μεταξὺ τοῦ Φωτὸς καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους.
5. ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד:	5. Οὐαικϱα Ἐλωϊμ λαωϱ ἰωμ οὐλαχωσεχ καϱα λαϊλα οὐϊεϊ ἐϱεβ οὐϊεϊ βωκεϱ ἰωμ ἐχαδ.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ Φωτὶ ἡμέρα, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε Νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα μία.

6.

Digitized by Google

Sym.	LXX.	Theodot.
Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ ἠγαπημένος, ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου.	Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου.	Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ καὶ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐκάλεσα υἱόν μου ἐξ Αἰγύπτου.

Geneſeos, fragmentis Veterum Interpretum è Phil[illegible]ni maxime commentario in Hexaemeron conqviſitis:

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTIO.
1. Ἐν ἀρχῇ ἔκτισε ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.	1. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.	1. Ἐν ἀρχῇ ἔκτισε ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
2. Ἡ δὲ γῆ ἐγένετο ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον, καὶ σκότος ἐπέκειτο ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἀβύσσου, καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων.	2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος. καὶ σκότος ἦν ἐπάνω τῆς ἀβύσσου. καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.	2. Ἡ δὲ γῆ ἦν κενὸν καὶ οὐθέν, καὶ σκότος ἐπὶ προσώπου ἀβύσσου, καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ προσώπου τοῦ ὕδατος.
3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, ἔσω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.	3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.	3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός: γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.
4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλὸν. καὶ διέστειλεν ὁ Θεὸς μεταξὺ τοῦ φωτὸς καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους.	4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον σκότους.	4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον σκότους.
5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν, καὶ τὴν σκοτίαν ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
6. ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים:	6. οὐϊωμερ ἐλωϊμ ἰεὶ ῥακια βθωχ ἀμαϊμ, οὐϊεὶ μαβδιλ βην μαϊμ λαμαϊμ.	6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενέσθω στερέωμα ἐν μέσῳ τ̃ ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον μεταξὺ ὑδάτων εἰς ὕδατα.
7. ויעש אלהים את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן:	7. οὐϊαας Ἐλωϊμ ἐθ ἀρακια οὐϊαβδηλ βην ἀμαιμ ἀσερ μθαχαθ λαρακια οὐβην ἀμαϊμ ἀσερ μεαλ λαρακια, οὐϊεὶ χεν.	* * *
8. ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי ערב ויהי בקר יום שני:	8. Οὐαϊκρα Ἐλωϊμ λαρακια σαμαϊμ, οὐϊεὶ ἐρεβ οὐϊεὶ βωκερ Ἰωμ σενι.	8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς στερεώματι, οὐρανός. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.
9. ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן:	9. Οὐϊωμερ Ἐλωϊμ ἰκαβου ἀμαϊμ μθαχαθ ἀσαμαϊμ ἀλ μακωμ ἐχαδ, οὐθεραε αἰαβαζα οὐϊεὶ χεν.	9. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς συστήτω τὸ ὕδωρ τ̃ ὑποκάτω τ̃ οὐρανοῦ εἰς τόπον ἕνα, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως.
10. ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב:	10. Οὐαϊκρα Ἐλωϊμ λαϊαβασα ἐρες οὐλμικουε ἀμαϊμ καρα ἰαμιμ οὐϊαρ Ἐλωϊμ χι τωβ.	10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῇ ξηρᾷ γῆ, καὶ τοῖς συστήμασι τ̃ ὑδάτων θάλασσαι, καὶ συνεῖδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν.

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἔστω στερέωμα ἐν μέσῳ ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὕδατος καὶ εἰς ὕδωρ.	6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός, Γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος — καὶ ἐγένετο οὕτως. ※	6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος καὶ ἔσται διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος εἰς ὕδατα.
* ⁎ *	7. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα, καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος * καὶ ἐγένετο οὕτως. ※	* ⁎ *
8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς στερεώματι οὐρανόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.	8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν — καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν ※ καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.	8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ στερεώματι οὐρανόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.
9. Καὶ εἶπεν ὁ θεός, συστήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τόπον ἕνα, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως.	9. Καὶ εἶπεν ὁ θεός, συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. — καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτοῦ, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. ※	9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τόπον ἕνα, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά, καὶ ἐγένετο οὕτως.
10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν.	10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.	10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
11. ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרו עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויחי כן:	11. Ουιωμερ Ἐλῶιμ θαδζε ἀαρες δεσε ἐσεβ μαζελα ζερα ἐς Φελ ἀσε Φρι λμινω ἄσερ ζαρω βω ἀλ ἀαρες ὀυιεϊ χεν.	11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βλάστημα χόρτου σπειρόμενον σπέρμα, ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο οὕτως.
12. ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עשה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהום כי טוב:	12. Ουθωζε ἀαρες δεζε ἐζεβ μαζελα ζερα λμινεου ὀυες ὤζε Φελ ἄσερ ζαρω βω λμινεου, ὀυιαρ Ἐλῶιμ χι τωβ.	⁎ ⁎ ⁎ Καὶ συνεῖδεν ὁ θεὸς, ὅτι καλόν.
13. ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי:	13. Ουιεϊ ἐρεβ, ὀυιεϊ βωκερ ἰωμ σλισι.	13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.
14. ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים:	14. ὀυιωμερ Ἐλῶιμ ἰεϊ μωρωθ βρακια ἀσαμαϊμ λαβδιλ βην αἴωμ ὀυβην ἀλαιλα ὀυεαϊου λωθωθ ὀυλμωαδιμ ὀυλιαμιμ ὀυσανιμ	14. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενέσθωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τῷ διαχωρίζειν μεταξὺ τῆς νυκτὸς, καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.
15. והיו למארת ברקיע השמים להאיר אל לארץ ויהי כן:	15. ὀυεαϊου λιμωρωθ βρακια ἀσαμαϊμ λαὶρ ἀλ ἀαρες ὀυιεϊ χεν.	15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φωστῆρας ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τῷ φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο οὕτως.

16.

SYMMACHUS.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ἐξαγαγέτω ἡ γῆ.

* * *

Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.

* * *

* * *

LXX.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως.

12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος — καὶ καθ' ὁμοιότητα ※ καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος — ἐπὶ τῆς γῆς ※ καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.

14. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.

15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο οὕτως.

THEODOTION.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἐξενεγκάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου.

* * *

Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.

* * *

* * *

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
16. ויעש אלהים את־שני המארת הגדלים את־המאור הגדל לממשלת היום ואת־המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים :	16. οὐιαας Ἐλωὶμ ἐθ σνε ἀμαρωθ αγδολιμ ἐθ ἀμαωρ ἀγαδολ λμεμσελεθ ἀιωρ οὐεθ ἀμαωρ ἀκατον λμεμσελεθ ἀλαιλα οὐεθ ἀχωχαβιμ.	16 Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο Φωςῆρας τοὺς μεγάλους, σὺν τὸν Φωςῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν Φωςῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός.
17. ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ:	17. οὐιθεν ὀθαμ Ἐλωὶμ βρακια ἀσαμαιμ λαὶρ αλ ἀαρες.	17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ ςερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τῷ Φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.
18. ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב :	18. οὐλιμσολ βιωμ οὐβαλαιλα οὐλαβδιλ βην ἀωρ οὐβην αχωσεχ οὐιαρ Ἐλωὶμ χι τωβ	18. Καὶ ἐξουσιάζειν τῆς ἡμέρας, καὶ διαχωρίζειν μεταξὺ τοῦ Φωτὸς καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους, καὶ συνεῖδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.
19. ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי:	19. οὐιεῖ ἐρεβ οὐιεῖ βωκερ ἰωμ ῥβιι.	19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη.
20. ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים :	20. οὐϊωμερ Ἐλωὶμ ἰσρεζου ἀμαϊμ σερες νεφες αἴα οὐωφ ἰεωφηφ ἀλ ἀαρες ἀλ φνη ρεκια ἀσαμάϊμ.	20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς. ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχῆς ζώσης καὶ πετεινὸν ἱπτάμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ςερεώματος οὐρανοῦ.
21. ויברא אלהים את־התנינם הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב:	21. οὐϊβρα Ἐλωὶμ ἐθ ἀθανινιμ ἀγδολιμ οὐεθ χολ νεφες ἀαϊα ἀρμεσεθ ἀσερ σαρσου ἀμαϊμ λμινεεμ οὐεθ χολ ὀφ χαναφ λμινεου οὐιαρ Ἐλωὶμ χι τωβ.	* * *

22.

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
16 Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο Φωστῆρας τοὺς μεγάλους, τὸν Φωστῆρα τὸν μείζω εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῆς ἡμέρας, τὸν δὲ Φωστῆρα τὸν ἐλάσσω, εἰς ἡγεμονίαν τῆς νυκτός.	16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο Φωστῆρες τοὺς μεγάλους, τὸν Φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν Φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτός, καὶ τοὺς ἀστέρας.	16 Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο Φωστῆρας τοὺς μεγάλους. σὺν τὸν Φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν Φωστῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός.
* * *	17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τῷ Φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.	* * *
* * *	18. Καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ Φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν.	* * *
* * *	19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη.	* * *
20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχὴν ζῶσαν, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον τοῦ στερεώματος οὐρανοῦ, καὶ ἐγένετο οὕτως.	20 Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ — καὶ ἐγένετο οὕτως. ⊛	20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχῆς ζώσης καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον τοῦ στερεώματος οὐρανοῦ.
* * *	21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγε ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλά.	* * *

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
22. ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ:	22. ουιβαρεχ ὀθαμ Ἐλῶιμ λεμωρ Φρου ουρβου ουμιλου ἐθ ἀμαῖμ βιμιμ ουαωφ ἰρεβ βααρες.	* * *
23. ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי:	23. ουιεῖ ἐρεβ ουιεῖ βοκερ ἰωμ ἀμισι.	* * *
24. ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה ויהי כן:	24. ουιωμερ ἐλῶιμ θωσε ἀαρες νεφες ἀῖα λμινα βεμα ουρεμες ουαῖθω ἐρες λμινα ουιεῖ χεν.	* * *
25. ויעש אלהים את חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב:	25. ουιάας Ἐλῶιμ ἐθ ἀιαθ ἀαρες λμινα ουεθ ἀβεμα λμινα ουεθ χολ ρεμες ἀδαμα λμινεου ουιαρ Ἐλῶιμ χι τωβ.	* * *
26. ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ:	26. ουιωμερ Ἐλῶιμ νασε ἀδαμ βσαλμηνου χιδμουθεινου ουιδου βιδγαθ αἴαμ ουβεωφ ἀσαμαῖμ ουβαβεμα ουβχολ ἀαρες ουβχολ ἀρεμες ἀρομες ἀλ ἀαρες.	26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν ἡμῶν. καὶ ἐπικρατείτωσαν ἐν ἰχθύϊ τῆς θαλάσσης καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ζώῳ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς.

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTIO.
⁎ ⁎ ⁎	22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς λέγων, Αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.	⁎ ⁎ ⁎
⁎ ⁎ ⁎	23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα πέμπτη.	⁎ ⁎ ⁎
⁎ ⁎ ⁎	24. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἑρπετὰ, καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ ἐγένετο οὕτως.	⁎ ⁎ ⁎
⁎ ⁎ ⁎	25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.	⁎ ⁎ ⁎
26. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ποιήσωμεν ἄνθρωπον ὡς εἰκόνα ἡμῶν, καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν.	26. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν. καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.	26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. πιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν, ὡς εἰ ὁμοιώσει (ἐν ὁμοιώματι) ἡμῶν.

27.

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
27. ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם:	27. ουϊβαρα Ἐλῶιμ ἐθ ἀαδαμ βσαλμω βσελεμ Ἐλῶιμ βαρα ὀθω ζαχαρ ουνκεβα βαρα ὀθαμ.	27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς.
28. ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ:	28. ουιβαρεχ ὀθαμ Ἐλῶιμ ουιωμερ λαεμ ἐλῶιμ φρου ουρβου ουμιλου ἐθ ἀαρες ουχβσσια ουρδου βιδ γαθ ἀϊαμ ουβεωφ ἀσαμαϊμ ουβχολ ἀια ἀρμεσεθ ἀλ ἀαρες.	28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεος καὶ εἶπεν αὐτοῖς. αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύι τῆς θαλάσσης καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς.
29. ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה:	29. ουιωμερ Ἐλῶιμ ἱννε ναθαθι λαχεμ ἐθ χολ ἐσεβ ζορεα ζερα ἀσερ ἀλ φνε χολ ἀαρες ουεθ χολ ἀες ἀσερ βω φρι ἐς ζορεα ζερα λαχεμ ιειε λοχλα.	29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν σὺν πᾶσαν χλόην σπερμαίνουσαν σπέρμα ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ σὺν πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ καρπὸς ξύλου ἐσπαρμένον σπέρμα ὑμῖν εἶναι εἰς βρῶσιν.
30. ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן:	30. ουλχολ ἀϊαθ ἀαρες ουλχολ ὠφ ἀσαμαϊμ ουλχολ ρωμες ἀλ ἀαρες ἀσερ βω νεφες ἀϊα ἐθ χολ ιερεκ ἐσεβ λοχλα ουιεϊ χεν.	30. Καὶ παντὶ ζώῳ τῆς γῆς καὶ παντὶ πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς ᾧ ἐν αὐτῷ ψυχὴ ζῶσα, σὺν πᾶν λάχαιον χλόης εἰς βρῶσιν· καὶ ἐγένετο οὕτως.

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, ὄρθιον ὁ Θεὸς ἔκτισεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς.	27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ⁎ ἐν εἰκόνι αὐτοῦ ⁜ κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. Ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.	27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.
28. Καὶ εὐλόγισεν αὐτοὺς ὁ Θεός, εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ χειροῦσθε τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ζῶα τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς.	28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς λέγων ⁎ αὐτοῖς ⁜ αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ,— καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς, ⁜ καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.	28. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτήν, καὶ παιδεύετε (Philop πεδεύετε) ἐν τοῖς ἰχθύσι τῆς θαλάσσης καὶ ἐν παντὶ ζώῳ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς.
29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον τὸν σπερματίζοντα, σπέρμα, τὸν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· καὶ πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ ἐστι καρπὸς ξύλου σπερματίζοντος σπέρμα ὑμῖν εἶναι εἰς βρῶσιν.	29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.	29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὸν πάντα χόρτον σπερμαίνοντα σπέρμα τοῦ (forte τὸν) ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. Καὶ τὸ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου, σπερμάτων (σπερματίζον) σπέρμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.
30. Πᾶσί τε τοῖς ζώοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσί τε τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ἐστι ψυχὴ ζῶσα. Πᾶ[illegible] χλωρὸν χόρτου εἰς βρῶσιν. Καὶ ἐγένετο οὕτως.	30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον, εἰς βρῶσιν· καὶ ἐγένε[illegible]ο οὕτως.	30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς βρῶσιν καὶ ἐγένετο οὕτως.

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
31. וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר יום הששי :	31. *ὐιαρ Ἐλωὶμ ἐθ χολ ἀσερ ἀσα ὐινε τωβ μεωδ ὐιει ἐβερ ὐιεῖ βοκερ ἰωμ ἀσισι.*	31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς σὺν πᾶν ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν σφόδρα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα. καὶ ἐγένετο πρωΐ. ἡμέρα ἕκτη.

Præter Hexapla Origenes compoſuit qvoqve *Tetrapla*, hoc eſt Opus Biblicum per qvatuor columnas digeſtum, qvarum *prima* poſuit Aqvilam, *ſecunda* Symmachum, *tertia* LXX. interpretum verſionem puram ſine aſteriſcis & obeliſcis, & *quarta* Theodotionem. Qvod vero in Tetraplis verſio LXX. ſenum non fuerit ex aliis verſionibus interpolata neq; Criticis diſpuncta ſignis, colligunt viri docti ex hoc Græco ſcholio ad Pſ. CXXXII. (132.) 4. οὗτος ὁ στίχος οὐκ ἔκειτο, ἐν τῷ τετρασελίδῳ. *Παρὰ τῷ Θεοδοτίωνι μόνῳ ἀντὶ τοῦ τοῖς βλεφάροις μου, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμὸν. Ἐν ᾗ τῷ ὀκτασελίδῳ παρὰ μόνοις τοῖς ό ἔκειτο ὠβελισμένον.* Variæ lectiones ex aliis Codicibus poſt Origenem videntur aliorum opera adjectæ. De hiſce *variis lectionibus*, qvæ in codicibus qvibusdam MSS. v. g. Marchalliano Prophetarum, non ab ipſo, ut videtur, Origene, ſed ab Apollinari vel Euſebio vel alio qvodam juniore in ora ſive margine additæ viſuntur, agit Hodius p. 625. & 631. ſeq.

XIV. *Lucianus* Antiochenus presbyter, & *Euſebius*, *Pamphilusque* atqve *Heſychius* Alexandrinus, non adornarunt novas Græcas verſiones, ſed editionem *κοινὴν* LXX. Interpretum vel recenſuerunt, ut Lucianus & Heſychius, vel Origenis labores cum Eccleſia communicarunt, ut Euſebius & Pamphilus. Luciano & Heſychio jungendus *Joannes Joſephus* eſt, cujus editionem memorat Theodoritus. *Baſilius* qvoqve Cæſareenſis, cujus opera in conferendis & emendandis ſacris libris laudatur à G. Syncello p. 203. tum *Apollinaris* Laodicenus, licet de hoc dubium poſſit videri, cum forte commentarios ejus, non vero editionem Bibliorum Hieronymus reſpiciat. Plura de ſingulis hiſce dabunt Uſſerius ſyntagm. de LXX. cap. 7. Hody IV. 3. de Bibliis Original. p. 720 & p. 626. ſeq. & Hottingerus faſcic. p. 228. ſeq. Idem Hodius acute conjicit *verſionem triginta hominum* apud Philaſtrium c. 138. videri editionem Luciani in græcis

Digitized by Google

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς πάντα ὅσα ἐπόιησε, καὶ ἦν καλὰ σφόδρα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα ἕκτη.	31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐπόιησε· καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα ἕκτη.	31. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἐπόιησε, καὶ ἰδοὺ καλα λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα ἕκτη.

cis codicibus litera Λ. denotari ſolitam, qvæ litera numorum triceſimum ſignificat. Præterea per *verſionem ſex virorum* apud eundem Philaſtrium c. 139. notari verſionem ſextam in Origenianis Octaplis. Deniqve *editionem Heracleenſem* qvæ ante editionem Hiſtoriæ Suſannæ Syriacam memoratur, nullam eſſe aliam qvam Theodotionis, qvi Ponticus à qvibusdam habitus eſt. *Patrophili Scythopolitani* non minus qvam *Euſebii* verſio Græca Bibliorum apud Sixtum Senenſem eſt commentitia, ſimiliter *Macedonica* memorata Galeſinio, & *Theodori Mopſveſteni*, de qva Salmaſius p. 177. comment. de Helleniſtica. De verſione vero *Græcobarbara* qvam literis Hebraicis CPoli ediderunt Judæi, qvamqve Caraitæ iis in locis legunt, Vide Rich. Simonem II. 19. Hiſt. Crit. V. T. & Humfredum Hody libro laudato p. 633.

XV. *Hieronymus* Stridonenſis latinorum Eccleſiæ Doctorum facile doctiſſimus præter verſionem latinam librorum V. T. ex Hebræo qvam ſub *Arami* (*a*) nomine perſtrinxit apud Photium Theodorus Mopſveſtenus, Græcam qvoq; verſionem cujus variæ latinæ verſiones antiqviores (*b*) exſtabant, de integro interpretatus eſt (*c*) & Origenis exemplo aſteriſcis atqve obelis diſtinxit, cujus ejus laboris adhuc veſtigia ſuperſunt in Pſalmis & aliis qvibusdam libris. Qvanqvam Hieronymo etiamnum ſpirante librarii ſigna illa adſcribere negligebant, ut ſupra

(*a*) Phot. cod. CLXXVII. p. 205. ad qvem locum confer Henr. Noris lib. 1. c. 9. Hiſt. Pelagianæ Garnerium ad Marium Mercatorem T. 1. p. 101. Tho. Ittigii appendicem de hæreſiarch. p. 469. ſeq. Rich. Simonis Hiſt. Crit. N. T. lib. III. p. 444. ſeq. Gvil. Caveum parte 1. Hiſt. literar. Eccleſ. in Theodoro Mopſveſteno, & Humfredum Hody p. 629. ſeq.

(*b*) id. p. 342. ſeq.

(*c*) id. p. 351. ſeq.

ſupra §. XII. ipſum conqveſtum annotavi. Non integram verſionem antiqvi fœderis, ſed tantum Verſionem Pſalmorum ac Prophetarum (neqve illam è Græco, ut aliud agens ſcripſit vir illuſtris libro de claris interpretibus, ſed ex Hebræo latine compoſitam) Græce vertit amicus Hieronymi *Sophronius*, qva ejus verſione Procopium Gazæum & Heſychium Hieroſolymitanum (*d*) uſos eſſe conſtat. Hieronymus ipſe in Catalogo, ubi de Sophronio: *De virginitate quoque ad Euſtochium, & vitam Hilarionis Monachi opuſcula mea in Græcum eleganti ſermone tranſtulit. Pſalterium quoque & Prophetas, quos nos de Hebræo in latinum vertimus.* Idem libro 2. in Rufin. *Unde me putabam bene mereri de latinis meis, & noſtrorum ad diſcendum animos concitare, quod etiam Græci verſum de latino poſt tantos Interpretes non faſtidiunt, inde in culpam vocor, & nauſeanti ſtomacho cibos ingero.*

(*d*) Vide Albertinum de Eycharíſtia p. 484. ſed & Rich. Simonis Epiſtolas Criticas Gallice editas Baſileæ, p. 310. ſeq. & 318.

CAPUT XIII.

Philoſophorum Cynicorum Catalogus, digeſtus ordine literarum.

Alcidamas. Lucian. in Conviv. T. 2. p. 638. 642.

Androſthenes Oneſicriti filius Philiſci frater, Diogenis diſcipulus. Laert. VI. 75.

Antiſthenes Athenienſis diſcipulus Socratis, auctor ſectæ Cynicæ * de qvo dixi lib. 2. c. 23. n. 32. Oenomaus qvidem probante Juliano Orat. VI. p. 187. negabat Cynicos vel in Antiſthenis verba vel in Diogenis jurare, ſed ſapientiſſimos qvosqve ac fortiſſimos ſibi imitandos pro

* Cynici dicti à Cynoſarge Gymnaſio, in qvo docuit Antiſthenes. Vide Meurſ. ad Heſychium illuſtrem p. 115. & de populis Atticæ, atqve Athen. Attic. II. 2.

proponere, ut Herculem. Socratem &c. Ita enim intelligo ejus dictum: *ὁ κυνισμὸς οὐ τι' Ἀντισθενισμός ἐστιν οὔ τι Διογενισμός.* Herculem præcipue admirabantur, qvem exemplum genuinæ *παιδείας* Alexandro commendat Diogenes ap. Dion. 4. de regno p. 64. Vide & Julianum Orat. 6. p. 187. Hinc Antiſthenes Ἡρακλεώτικός τις ἀνὴρ τὸ φρόνημα *Herculeo vir animo* apud Euſebium XV. 13. præparat. qvem non cepit eruditus interpres. Confer. Auſonii Epigramma 27. & 28.

Ariſtogiton Rhetor ob impudentiam dictus Canis, teſte Suida, Cynicis non magis cæteroqvi annumerandus qvam Ariſtippus, qvem regium canem Diogenes appellabant: vel Therſites Homericus qvem *κυνικὸν δημηγόρον* Demonax ap. Lucian T. 2. p. 871. vel Nabal qvi homo *κυνικὸς* audit in verſione Græca 1. Sam. XXV. 3. vel deniqve *palatini canes* apud Boethium de conſolat. Philoſ. 1. proſa 4.

Aſclepiades. Tertull. II. 14. contra nationes, Laert. VI. 91. Alius haud dubie Aſclepiades cujus cum Serviano & Chytrone Cynicis meminit Julianus Orat. VII. contra Heraclium Cynicum p. 224.

Athenagoras de qvo Cicero pro Flacco cap. VII. *Caſus eſt virgis Cynicus ille Athenagoras, qui in fame frumentum exportare erat auſus.* Sed meliores codices pro Cynico habent Cymæum h. e. Cumanum.

Betio Βητίων Bionis Boryſthenitæ familiaris. Laert. IV. 54.

Bion Boriſthenites, Cratetis Cynici auditor. Laert. IV. 51.

Bryſon Achivus cujus aliqvi diſcipulum tradunt Cratetem fuiſſe. Vide Suidam in Κρατ. & Ἱππαρχία & Laertium VI. 85.

Carneades Cynicus cujus meminit Eunapius in procemio.

Carnæus Cynulcus, veluti Cynicorũ coryphæus, Megarenſis. Athenæus IV. p. 156. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνησι παρελήφθην πρὸς αὐτόν. Κατέλαβον δὲ κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἕξ, ἕνα δὲ κύνουλκον Καρνεῖον τὸν Μεγαρικόν.

Chytron. Supra in Aſclepiade.

Cleomenes Metroclis diſcipulus. Laert. VI. 95. ejus *παιδαγωγικὸν* laudat idem 75.

Colotus Lampſacenus Menedemi præceptor. VI. 102.

Crates Thebanus Diogenis diſcipulus clarus circa Olymp. CXIII. uxorem habuit Hipparchiam de qva infra. De Epiſtolis qvæ ſub hujus Cratetis nomine feruntur dixi lib. 2. c. 10. §. 21. De tragœdiis Laertio IV. 98. memoratis vide lib. 2. c. 19. Verſiculi in Micylum tres leguntur apud Plutarchum libro de vitando ære alieno p. 830

Ex ejus hymno in εὐτέλειαν ſive frugalitatem Julianus Orat. VI. p. 199. Ex Cratetis παιγνίοις ibid. & VII. p. 213. Alia ejus παίγνια Laertius VI. 85. Ejus Ephemeris id. 86. Xenocratem perſtrinxit iſte Crates teſte M. Antonino VI. 13. Demetrium Phalereum Thebis exſulantem ſolatus eſt. Vide Plutarchum p. 69. de dignoſcendo adulatore. Alia de eo Ælianus III. 6. Var. Vita Cratetis hujus à Plutarcho ſcripta periit. Laudat præter Lampriam Julianus Orat. VI. p. 200. Cratetis ἠθικὰ ſcripſit Zeno Citieus. Laert. VII. 4.

Crato Cynicus. Lucian.

Creſcens ſub Antoninis vixit & Juſtinum ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει, hoc eſt Roma detulit ad martyrium. Vide Syncellum p. 351. Euſeb. VI. 16. Hiſt. Eccleſ. & Clariſſ. Grabei ſpicileg. Patrum T. 2. p. 139. ſeq.

Cyniſcus apud Lucian. in Cataplo. T. 1. p. 427. niſi nomen confictum.

Demetrius Alexandrinus Theombroti diſcipulus Laert. VI. 95.

Alius *Demetrius* Cynicus cujus apud Senecam, Eunapium, Philoſtratum & alios mentio. Vide Jonſium p. 248. & qvæ viri docti ad Sveton. in Flavio Veſpaſiano c. 13. Lucian. de ſalutatione T. 1. p. 806. ſeq.

Alius *Demetrius* Rhodii celebris Cynici diſcipulus *Corinthius Sunienſis*, cujus meminit Lucianus in Toxari. T. 2. p. 51. & adverſus indoctum p. 388.

Demonax Cyprius Epicteti æqvalis, Athenis vixit, Diogenem Cynicum præ cæteris admiratus. etſi non unam Philoſophiæ ſectam coluit. Vide Lucianum in ejus vita, T. 1. præcipue p. 859. & 871.

Didymus Planetiades. Plutarch. de Oraculor. defectu.

Diogenes Sinopenſis, Antiſthenis diſcipulus, de qvo prolixe Laertius VI. 20. ſeq. Apopthegmata ejusdem, & num. 80. ſcripta recenſens; in qvibus & VII. Tragœdiæ, de qvibus dixi lib. 2. c. 19. Diogenem Cynicum ἐν τῷ πορδάλῳ laudat idem Laertius VI. 20.

Effigies ejus varias vide ſi placet apud Jac. Gronovium T. 2. theſauri antiqvitatum Græcar. tabula LXXXVIII. Claruit Speuſippi æqvalis circa Ol. CIX. Laert. IV. 3. Obiit fere nonagenarius Corinthi, eodē ut ajunt die qvo Alexander Babylone Ol. CXIV. id. VI. 79. Philippum Macedoniæ Regem paulo acerbius reprehendit, Plutarcho judice p. 70. de dignoſcendo adulatore. De Alexandro eum affante vide ſis Dionem 4. de regno p. 59. ſeq. Laert. VI. 38. 68. Plutarchum Alex. p. 671. Plura clariſſ. Bælius in Lexico.

Diogenes Junior, Σοφιστὴς κύων ob petulantiam linguæ in theatro exerci-

ercitam virgis cæſus juſſu Flavii Veſpaſiani. Xiphilin p. 322. ubi & de *Era* altero Cynico Diogenis hujus æqvali, ob majorem inſolentiam capite etiam truncato.

Echecles Epheſius, Cleomenis & Theombroti diſcipulus. Laert. VI. 95.

Eras (Ἥρας) de qvo dixi paulo ante in *Diogene juniore*.

Eubulides cujus librum de Diogene allegat Laertius VI. 20. Eubulus ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Διογένους πρᾶσις. id. 30.

Julianus Imp. Cynicorum Philoſophiam celebrat Orat. 6. & 7. qvarum prior eſt πρὸς τοὺς ἀπαιδεύτους κύνας, poſterior πρὸς Ἡράκλειον Κυνικὸν πῶς κυνιστέον.

Hegeſæus Sinopenſis cognomento κλοιός ſive laqveus, diſcipulus Diogenis. Laert. VI. 84.

Hegeſianax infra in *Xanthippus*.

Heraclius contra qvem Julianus Orat. 7. Suidæ in Ἰουλ. dicitur *Heraclitus*.

Hermippus in auctione Diogenis allegatur in latino interprete Laertii Ambroſio & in qvibusdam Græcis Laertii Codicibus VI. 29. ut intelligatur Hermippus Smyrnæus qvi de vitis Philoſ. ſcripſit. Sed alii codices habent Menippus ἐν τῇ Διογένους πράσει.

Herophilus. Lucian. in Icaromenippo T. 1. p. 198.

Heſperius Jonſ. p. 246.

Hipparchia Maronitis, ſoror Metroclis & Cratetis uxor, de qva Laertius VI. 96. ſeq. Anthologia p. 339. è recentioribus Menagius de mulieribus Philoſophis p. 63. ſeq. & Baylius in Lexico. Suidas ait ſcripſiſſe φιλοσόφους ὑποθέσεις καί τινα ἐπιχειρήματα καὶ προτάσεις πρὸς Θεόδωρον ἄθεον. Non puto autem Suidam hæc Hipparchiæ ſcripta vidiſſe, ſed conjectura è Laertio collegiſſe.

Honoratus de qvo Lucianus in Demonacte T. 2. p. 865.

Horus Ægyptius qvem confabulantem inducit Macrobius in Saturnal.

Iſidorus. Sveton. Nerone c. 39.

Lucianus in Cynico T. 2. p. 717. ſeq.

Maximus Alexandrinus ad qvem Baſilii Magni Epiſtolæ ſuperſunt & qvem Orat. 23. laudavit, ſed Carmine de vita ſua & Oratione 27. & 28. perſtrinxit Nazianzenus indignatus κύνας παιδίσκας εἶναι βιαζομένους p. 474. Depoſitus hic Maximus Epiſcopatu CPol. Canone IV. Synodi primæ CPol. Hic ipſe eſt de qvo Hieron. in Catalogo S. E c. 127. *Maximus Philoſophus, natus Alexandriæ, CPoli Epiſcopus ordinatus eſt, & pulſus, inſignem de fide adverſus Arianos ſcripſit*

librum, quem Mediolani Gratiano Principi dedit. Vide & Valeſ. ad Sozom. VII. 9. & Baronium, Baſnagium & Pagi ad A. C. 379.

Meleager Gadarenus, riſus in ſcriptis captator, cujus libros II. περὶ δοξῶν Laertius II. 92. ſympoſium & χάριτας laudat Athenæus. Vide qvæ viri docti ad Laert. VI. 100.

Menander cognomento δρυμός, Homeri admirator, Diogenis diſcipulus Laert. VI. 84. Vide & infra in *Xanthippo.*

Menedemus Lampſacenus de qvo Laertius VI. 102. Theombroti diſcipulus, id. 95. diverſus à Menedemo Eretrienſi de qvo II. 125. De Menedemo Cynico capiendus Numenius apud Euſeb. XV. præparat. p. 729.

Menippus Sinopenſis patria, ortu Phœnicius Gadarenſis fuit, conditione ſervus, Diogenis ut ſuſpicor diſcipulus. Ejus ſcribendi genus σπουδογέλοιον multi notaverunt, imitatus eſt in Satyris ſuis Varro, qvas Cynicas alii, ipſe appellavit Menippeas teſte Gelli II. 18. Menippeus hinc ipſe appellatus Athenæo, & Tertulliano *Romanus Cynicus.* Exſtat & Satira Menippea Petri Cunæi viri doctiſſimi & altera Lipſii qva perſtringit profanum vulgus eruditorum. Scripſit & Varro Satiram cui titulus ταφὴ Μενίππου teſte Nonio in exodium & pluribus aliis locis. Menippi Sympoſium allegat Athenæus. Alia ſcripta Menippi Cynici refert Laertius VI. 101. Sunt autem hæc: Νεκύια, Διαθῆκαι, Ἐπιστολαὶ κεκομψευμέναι ἀπὸ τοῦ τῶν Θεῶν προσώπου. Πρὸς τοὺς Φυσικοὺς καὶ Μαθηματικοὺς καὶ Γραμματικοὺς, καὶ γονὰς (natalem) Ἐπικούρου καὶ τὰς θρησκευομένας ὑπ' αὐτῶν εἰκάδας, &c. Hunc porro ipſum Menippum non dubito induci à Luciano in dialogis mortuor. & in Necyomantia, memorariqve ab Eunapio in procem. ubi celeberrimos Cynicos referre ſe ſcribit, non Menippum juvenem Lucium, de qvo Philoſtratus IV. 8. de Apollonii vita. Fuit & Menippus qvidam Magnes Pancratiaſtes cujus meminit Artemidorus IV. 44. qvemqve addes aliis Menippis collectis à Laertio & Menagio.

Menippus Lybius Demetrii Corinthii auditor, de qvo jam dixi.

Metrocles Maronites Hipparchiæ frater, Theophraſti primum, poſtea Cratetis diſcipulus. Vide Laertium VI. 94. ſeq. Ejus χρείας allegat VI. 33.

Monimus Syracuſanus Diogenis & Cratetis diſcipulus ſcripſit teſte Laertio

tio VI.83. παίγνια, qvibus ludicra ſeriis ſententiis permiſcuit; περὶ ὁρμῶν libros duos & protrepticum. Inter eos qvi κριτήριον veri ſuſtulerunt refertur Monimus à Sexto VII. contra Math. p. 146. & 221. qvod affirmaſſet τῦφον εἶναι τὰ πάντα.

Muſonius, Babylonius, amicus Apollonii Tyanenſis, de qvo dixi ad proœmium Eunapii. Alius Muſonius Thuſcus, de qvo infra in Stoicis.

Oenomaus Gadarenus ſub Adriano Imp. floruit teſte Syncello p. 349. ſcripſerat πολιτείαν & περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον φιλοσοφίας (Confer Jonſium p. 245.) & περὶ κυνισμοῦ itemq; περὶ Κράτητος καὶ Διογένους καὶ τῶν λοιπῶν teſte Svida. Qvanqvam Julianus Imp. ex alio potius qvam ex Oenomao Cyniſmi rationes peti velit. Ejus κατὰ τῶν χρηστηρίων. idem Julian. Orat. VII. f. 209. Titulus libri fuit φωρὰ γοήτων *detectio præſtigiatorum*, de Oraculorum falſitate. Vide Euſeb. V. cap. 19. præparat. & VI. 6. p. 254. & VI. 7. Socratem III. 23. p. 202. Niceph. X. 36. Theodocritum Therapevt lib. VI. p. 86. & X. p. 141. A. Vandalen de Oraculis p. 329 - 346. Τραγῳδίαι. Julian. Orat. VII. f. 510. De Diogene Oenomao Tragico Athenienſi dixi ſupra lib. 2. cap. 19. è Svida in Διογ. Epigramma alterius ut videtur Oenomai εἰς ἔρωτα γεγλυμμένον ἐν χαυκίῳ Anthol. IV. 18.

Oneſicritus Aſtypalenſis ſive Æginenſis qvi cum Alexandro M. militavit & ejus παιδείαν ac laudes Xenophonteo fere ſtylo compoſuit. Vide Laert. VI. 84. Plutarchum Alex. p. 705. Pater Androſthenis & Philiſci. id 75. ſeq. diſcipulus Diogenis. Vide de hoc Oneſicrito ſupra cap. VII.

Paſicles Cratetis Cynici F. Laertius IV. 88. Fuit & Paſicles Cratetis Frater, diſcipulus Euclidis Megarenſis id. 89.

Peregrinus qvi ſub Antonino Pio vanam gloriam captans ſe publice conjecit in flammas, deriſus à Luciano, Libro ſingulari de morte Peregrini. Confer Syncellum p. 351. 352.

Philiſcus Æginenſis Oneſicriti F. Diogenis diſcipulus, cui tragœdias qvæ ſub Diogenis nomine ferebantur, nonnulli tribuerunt. Vide Laert. VI. 84. & 73. 75. & 80. Julian Orat. VI. p. 186. & VII. 210. ubi male *Philiſtius*.

Phocion cognomento χρηστὸς, Diogenis Cynici auditor. Laertius VI 76.

Plato Cynicus. Laert. VI. 27. niſi probanda potius expoſitio Caſauboni, ut

ut ſane videtur, qvoniam idem Laertius inter varios Platones III. 103. nullam Cynici mentionem facit.

Polyzelus, infra in Xanthippo.

Salluſtius κυνίζων. Phot. cod. 242. p. 556. *κυνικώτερον ἐφιλοσόφει.* Svid. in Σαλλȣς. Diverſus hic Procli diſcipulus fuit à Salluſtio cui Orationem qvartam inſcribit Julianus Imp. Huic potius Juliani, Platonico, qvam alteri Cynico Saluſtio tribuerim libellum elegantem qvi exſtat περὶ θεῶν καὶ κόσμȣ, de qvo infra lib. V.

Serenianus, ſupra in Aſclepiade.

Sphodrias cujus τέχνην ἐρωτικὴν allegat Athenæus IV. p. 162.

Stilpo Megarenſis auditor Diogenis Cynici. Laert. VI. 76.

Theagenes. Lucian. lib. de morte Peregrini.

Theodorus Cynulcus ſive pluribus canibus ſtipatus Cynicus, qvem colloqventem inducit Athenæus in dipnoſophiſtis.

Theombrotus Metroclis diſcipulus. Laert. VI. 95.

Theomneſtus, infra in Xanthippo.

Thraſyllus Cynicus. Seneca II. 13. de benefic. & Plutarch. Apophthegm.

Timarchus Alexandrinus Cleomenis diſcipulus. Laert VI. 95.

Xanthippus, Theomneſtus, Polyzelus, Oneſicritus, Monimus, Menander, Hegeſianax, Diogenes, Crates & Antiſthenes Cynici, qvorum ſcriptis uſus eſt Stobæus. Phot. Cod. CLXVII.

Xeniades qvi Diogenem Cynicum emit eiqve filium inſtituendum & domum regendam dedit. Laert. VI. 74. 82.

Zeno Citieus Cratetis diſcipulus. Vide Numenium apud. Euſeb. XIV. præp. p. 729. Verecundiam & decorum magis obſervare qvam Cynici docuit, in reliqvis eorum placita probavit, ipſe auctor Stoicorum, qvorum dogmata cum Cynicis convenire innuit etiam Juvenalis XIII. 121.

Et qui nec Cynicos nec Stoica dogmata legit,
A Cynicis tunica diſtantia.

Confer. Julianum Orat. VI. p 185. Laert. VI. 104. VII. 121. Lipſium lib. 1. manuduct. diſſ. 13. Qvod vero Sidonius Carm. 2. v. 168. Cynicorum turbam Epicuri ſodalium imitatricem appellat, de eo videſis Sirmondi notas p. 181. Auguſtini adhuc temporibus plures fuerunt Cynici qvam Stoici, ut teſtatur lib. 3. contra Academicos c. 18. *Itaque nunc Philoſophos non fere videmus niſi aut Cynicos, aut Peripateticos, aut Platonicos. Et Cynicos quidem, quia eos vitæ quædam delectat libertas atque licentia.* Adde ſi placet XIV. 20. de C. D.

CAP.

Digitized by Google

CAPUT XIV.

DE EUCLIDE & aliis Geometris.

De Euclide, ejusque ætate. Alii decem hoc nomine. 1. *Euclidis libri elementorum & in librum primum Procli commentarius.* 2. *Commentariorum Theoni tributorum, an auctor ipſe ſit Euclides.* 3. *Liber XIV. & XV. num Euclidis an Hypſiclis Alex.* 4. *Scopus elementorum. ibid. Boethii verſio elementorum Euclidis latina.* 5. *Editiones elementorum cum Theonis commentariis.* 6. *Sine illis commentariis editiones & verſiones variæ, & in his Arabica. Barlaami & Iſaaci Monachi quædam Euclidi illuſtrando.* 7. *Epitome Æneæ deperdita, & verſiones elementorum ineditæ, Perſicæ, Syriacæ, Hebraicæ, Sinicæ, Tartaricæ.* 8. *Joh. Pici effatum, Theologis noxiam eſſe Euclidis tractationem.* 9. *Arithmetica elementa Geometricis ab Euclide juncta.* 10. *Data cum præfat. Marini. Pappi in ea commentarius.* 11. *Harmonica & Sectio Canonis.* 12. *Phænomena,* 13. *Optica & Catoptrica.* 14. *De diviſionibus liber & fragmentum de levi ac ponderoſo.* 15. *Scripta Euclidis deperdita.* 16. *Catalogus ſcriptorum in commentariis Procli ad Euclidem allegatorum.* 17. *Alii Geometræ quidam.* 18.

I.

EUCLIDES, qva patria, incertum (*a*) claruit temporibus Ptolemæi Lagi (*b*) qvem poſt XL. anorum imperium obiiſſe conſtat CCLXXVII.

(*a*) Harduinus ad Plin. videtur Apollonium in animo habuiſſe cum de Euclide ſcripſit eum Perga oriundum civitate Pamphiliæ. Euclidem pleriqve Alexandrinum faciunt, ſed nullo diſerto veteris alicujus ſcriptoris teſtimonio. Si Gregorium Abulphrajum audias, Tyrius fuit: ſi ſcriptorem Bibliothecæ veteris Siculæ Anno 1700 à Meſſanenſi qvodam editæ (vide memorias Trivultianas Anni 1702. menſe Auguſto p. 151.) Gelous, oriundus a Gela civitate Siciliæ. Nimirum quia Laertius II. 106. auctor eſt Megareum Euclidem à quibusdam pro Geloo habitum fuiſſe.

(*b*)

CCLXXVII. ante natum Chriſtum Olymp. CXXIII¾. Ab hoc rogatus, eſſetne via quædam brevior faciliorq; ad Geometriæ cognitionem, qvam in elementis ipſe tradidiſſet, reſpondit (*c*) *μὴ εἶναι βασιλικὴν ἀτραπὸν πρὸς Γεωμετρίαν, non dari viam regiam ad Geometriam.* Mathematicas diſciplinas accuratiſſimis ſcriptis illuſtravit, ac cum ſumma laude docuit Alexandriæ, (*d*) ſvaviſſimi vir ingenii, & contentiones minime amans, ſed benignus & æqvus alienæ induſtriæ fautor, ut ab auctore ſectæ Eriſticæ Euclide Socratico Megareo (*e*) non hac minus nota, qvam ætate & ſtudiorum genere facile diſtinguatur. Ita certe de noſtro Pappus lib. VII. p. 251. *Euclides ſecutus Ariſteam ſcriptorem luculentum in iis, quæ de Conicis tradiderat, neque antevertens neque volens eorum tractationem deſtruere, cum mitiſſimus eſſet & benignus erga omnes, præſertim eos qui*

(*b*) Proclus lib. 1. ad Euclidem p. 20. *γέγονε δὲ οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ πρώτου Πτωλεμαίου. καὶ γὰρ ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μνημονεύει Εὐκλείδους.*

(*c*) Proclus: *καὶ μέντοι καί φασιν, ὅτι Πτολεμαῖος ἤρετό ποτε αὐτὸν εἴτις* &c. Simile illud Alexandri Geometriam diſcere cupientis apud Senecam Epiſt. XCI. *Facilia me doce: Iſta, inquit, omnibus eadem ſunt æque difficilia.*

(*d*) Pappus lib VII. p. 251.

(*e*) De Euclide Megarenſi Socratis diſcipulo & auctore ſectæ Megaricæ dixi, lib. 2 cap. 23. §. 36. hic cum noſtro male confunditur apud Boethium 1. Geometr. p. 1507. 1510. 1511. &c. *ex ſecundo, tertio, quarto &c. libris Euclidis Megarenſis.* Viciſſim apud Valerium Max. VIII, 12. ex memoriæ ſcriptoris vel librarii lapſu Euclides Geometra memoratur pro Eudoxo, ut viris doctis jam obſervatum. Fuit & alius Euclides Archon Athenis Olymp. XCIV. 2. itemque alter, ſub quo triginta Tyranni expulſi Ol. XCIV. 2. & præteritorum ſancita eſt *ἀμνηστία* Ab hoc proverbium τὸ πρὸ Εὐκλείδου meminiſſe i. e. rerum, quas alta oblivione ſepultas eſſe oportebat. Vide Xenophontem 2 Ἑλληνικῶν & Lucianum in Cataplo T. 1. p. 426. & in Hermotimo p. 563. Eodem Euclide Archonte abrogata τῇ κατὰ Κάδμον Γραμματικῇ (cujus apud Syrianum ad Hermogenem p. 17. mentio) cœpit Athenis eſſe uſus literarum Jonicarum, unde Plutarchus in Ariſtide p. 319 memorat γράμματα τῆς μετ' Εὐκλείδην Γραμματικῆς. Confer Meurſium de Archontibus III. 17. & fortuna Attica. c 8. Non diverſus fortaſſis Euclides Athenienſis, quem inter viros libris coacervandis celebres laudat Athenæus in limine libri primi Fuit & Euclides λιθοτόμος, cujus nomen occurrit in teſtamento Platonis apud Laertium III. 42. His adde Euclidem fratrem Cleomenis Lacedæmonior. Regis ab Antigono cæſum de qvo Plutarch. in Philopæmene p. 358. Euclidem Pacatianum, cujus antidotum refertur à Galeno 2. de antidotis: Euclidem Platonicum cujus meminit Porphyrius in Plotini vita; tum Euclidem Maximi Byz. filium, quem memorat Socrates in Hiſt. Eccleſ. p. 156. Denique Euclidem paraſitum Smicrini F. cognomento σεῦτλον ſive betaceum apud Athenæum lib. VI. p. 242. 250. & Euclidem Laconem, de quo Plutarchus in Artaxerxe Mnemone p. 1013.

qui Mathematicas diſciplinas aliqua ex parte augere & amplificare poſſent, ut par eſt, & nullomodo infenſus, ſed accuratus, non arrogans, &c.

II. Scripta Euclidis hæc exſtant:

ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ *Elementorum Matheſeos puræ libri XV.* qvæ vulgata ſunt *Græce* hoc titulo: Ευκλείδου στοιχείων βιβλία ιέ ἐκ τῶν ΘΕΩΝΟΣ συνουσιῶν Baſil. 1533. fol. apud Joh. Hervagium, edente Simone Grynæo è duobus codicibus MSS. qvorum alterum Venetiis Laz. Bayfius, alterum Pariſiis Joh. Ruellius ſuppeditaverat. Additi etiam in illa editione (itidem Græce) è codice Oxonienſi Joh. Claymundi ſunt, ſed admodum inemendate, *commentariorum libri quatuor in primum Euclidis librum*, auctore *Proclo* Philoſopho, qvi Euclidem perinde ut Pappus paſſim laudat ſub nomine γεωμέτρου vel στοιχειωτοῦ, & lib. 3. p. 55. ait, ſe ex antiqvioribus Euclidis commentatoribus (Gemino aliisqve) τὰ γλαφυρώτερα collegiſſe, & ἀπέραντον illorum πολυλογίαν in compendium miſiſſe. Hos Procli commentarios latine vertit ediditqve, & ſcholiis ac figuris illuſtravit *Franciſcus Baroccius* Patricius Venetus, Patavii 1506. fol.

III. Illa vero, qvæ vulgo vocantur *Theonis* Alexandrini, qvi ſub Theodoſio M. Imp. floruit, in Euclidem commentaria ſive demonſtrationes, qvibusdam viris doctis non videntur eſſe Theonis, ſed Euclidis ipſius à Theone duntaxat recenſitæ, qvam in rem operæ pretium eſt audire *Henricum Savilium*, cujus eruditæ* prælectiones XIII. in principium elementorum lucem viderunt Oxoniæ 1621. 4. Ita vero ille, p. 10. ſeq. *Quidam propoſitiones elementorum tribuunt Euclidi, demonſtrationes*** *Theoni, homines ſtulti & perridiculi, quaſi ullus unquam artifex ſuas voluerit edi concluſiones, nullis adjectis probationibus. Hoc neque Philoſophorum quisquam, nec Medicorum, nedum Mathematicorum fecit unquam. Secunda eſt opinio Petri Rami, qui tam propoſitiones quam demonſtrationes Euclidi abjudicat, univerſa Theoni attribuens, falſe: eadem enim hæc quæ nunc habemus eodem ordine, eisdem verbis, agnoſcunt ſub Euclidis nomine Proclus & Boethius Theone poſteriores, & anterior Theone Alexander Aphrodiſeus, & omnis antiquitas. Tertia opinio eſt Buteonis qui omnia attribuit Euclidi, quæ aut vera eſt, aut veritati certe proxima. Quid ergo dicemus de vulgatis libris qui ἐκ τῶν Θέωνος συνουσιῶν ex Theonis colloquiis ſive congreſſibus præ ſe ferunt, cujus tamen tituli in neutro noſtrorum codicum MSS. ullum reperi veſtigium. Non diffiteor in uno ad oram marginis adſcripta eſſe ad decimum tertium librum hæc verba;* Εὐκλείδης ὁ τὰ στοιχεῖα συναθροίσας ἦν ἐπὶ χρόνοις

Aaa Ἀμε-

* Perſtringuntur paulo acerbius à Malebranchio de inquir. veritate II. 7. p. 134. ſeq.

** Demonſtrationes qvoqve ab Euclide eſſe docet Galenus Theone antiqvior, X. 13. de uſu partium, ubi poſt adſcriptum theorema ſecundum libri undecimi addit: Τὴν μὲν οὖν ἀπόδειξιν παρ' Εὐκλείδου μανθάνειν.

Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος. Θέων δὲ ὁ συντάξας αὐτὰ ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως, ut collectionem Elementorum Euclidi, ordinationem & diſpoſitionem Theoni tribuiſſe videatur. Magna certe Theonis laus, ſi inordinata & incompoſita in ordinem redegit. Sed ne huic incerto Scholiaſtæ fidem adjungamus, obſtat ut dixi Procli & antiquorum omnium auctoritas, obſtat mirabilis & concinna propoſitionum ſeries, ex quibus unam loco ſuo ſi eximas, tota corruat compages & ſtructura neceſſe eſt. Quid igitur? nullæ ſunt Theonis in hoc libro partes? Non me movent ſuperius dicta, ſed auctoritatem ipſius Theonis in commentariis in Almageſtum p. 50. perpendendam exiſtimo, quæ fortaſſe viam præire poſſunt ad eruendam in hac quæſtione veritatem. Quod vero ſectores, inquit, in circulis æqualibus ſint proportionales angulis ad centrum conſtitutis, oſtenſum eſt à nobis in editione elementorum, ἐκδόσει, ad finem ſexti libri. Ex quibus verbis & novam elementorum editionem adornaſſe Theonem conſtat, & nonnulla ab ipſo adjecta. Et quidem in omnibus exemplaribus hæc verba de ſectore annectuntur ultimæ propoſitioni libri ſexti elementorum, quæ & Theonis eſſe puto, ut etiam demonſtrationem ad illa verba: λέγω ὅτι καὶ &c. usque ad finem. Nam Euclidis illa ſolennis clauſula ὅπερ ἔδει δεῖξαι quæ proxime præcedit, finis eſt ut puto Euclideæ. Idem judicium ferendum puto de multis in decimo libro lemmatis & fortaſſe propoſitionibus nonnullis. Alexander certe aliquot ante Theonem ſeculis in commentariis ad priora Ariſtotelis p. 87. eam quæ quinta eſt decimi in noſtris libris, citat pro quarta, ut neceſſe ſit aliquam ex præcedentibus, quartam uti reor, qua ſine magno incommodo ſane carere potuiſſemus, ſuo tempore ab elementorum libro abfuiſſe, vel ſaltem cum tertia coaluiſſe. Et quidem ultimam decimi non dubito aſſumentum eſſe Theonis, vel potius antiquioris (nam apud Alexandrum exſtat iisdem prope verbis) minus perſpicaci ingenio, quippe alieno loco poſitam. (Forte & definitiones quædam, inquit Dav. Gregorius præf. ad Euclidem, *& axiomata libro 1. præpoſita Theonem vel alium præter Euclidem agnoſcunt auctorem, ex gr. Axioma 11. nam licet Euclides hoc pronunciatum adhibeat in demoſtranda prop. 29. Element. 1. illud tamen pro axiomate non habuit, ſed pro converſa propoſit. 17. ut pote quæ ex illa manifeſte conſequatur. Fortaſſe & alteræ demonſtrationes, quæ paſſim occurrunt, ſunt etiam Theonis. Nam quæ in datorum libro reperiuntur Euclidis non eſſe expreſſe aſſerit Pappus, licet cum illis elementorum facile comparanda. Sunt vero ex his quædam quæ Theonem non ſapiunt, ſed à ſciolis quibusdam conſcriptæ ſunt. Sunt & lemmata & corollaria quædam in Elementor. 10. quæ ab ageometris ſubjuncta ſunt: illa ubique nota perſtrinximus)* Ex quibus omnibus concludit Savilius *Theonis fuiſſe partes in Euclide, pauciſſimis quidem in locis, interpolando explicando augendo: ultra hoc nullas. Qui tamen labor non tanti fuit, ut Proclo omnium ante ſe Mathematicorum diligentiſſimo laudatori, commemoratione dignus videretur.*

IV.

IV. Libri decem priores proprie elementa εὐθυμετρικὰ & Arithmetica continent. Liber X. agit de συμμετρίᾳ ſive de commenſurabilibus & incommenſurabilibus, rationalibus & irrationalibus: tres proximi XI. XII. XIII. inſcribuntur στερεῶν, & agunt de corporibus ſolidis qvinq; regularibus, (Pyramide, cubo ſive hexaedro, octaedro, Dodecaedro & Icoſaedro (eorumqve compoſitione & in ſphæram inſertione. Ac Proclo qvidem l. 2. in Euclid. p. 20. obſervante, Euclides τῇ προαιρέσει μὲν Πλατωνικός ἐστι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ οἰκεῖος. ὅθεν δὴ καὶ τῆς συμπάσης στοιχειώσεως τέλος προεστήσατο τὴν τῶν καλουμένων Πλατωνικῶν σχημάτων * σύστασιν. Et aliqvibus interjectis: Καὶ πρὸς μὲν αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα βλέποντες λέγομεν ὡς ἄρα περὶ τῶν κοσμικῶν σχημάτων ἐστὶν ὁ σύμπας τῷ Γεωμέτρῃ λόγος. Ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν τελευτῶν δὲ εἰς ποικιλίαν τῆς τούτων συστάσεως, καὶ χωρὶς μὲν ἕκαστα ὑφιστάς, ὁμοῦ δὲ τὰς εἰς τὴν σφαῖραν αὐτῶν ἐγγραφάς, καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἔχει πρὸς ἄλληλα, παραδιδούς, διὸ καὶ τῶν καθ' ἕκαστα βιβλίων τοὺς σκοποὺς τινὲς ἐπὶ τὸν κόσμον ἀναφέρειν ἠξίωσαν, καὶ τὴν χρείαν αὐτῶν, ἣν παρέσχετο πρὸς τὴν τοῦ παντὸς θεωρίαν ** ἀνέγραψαν. Et pag. 21. τὸ μὲν γὰρ χρήσιμον αὐτῆς (στοιχειώσεως Εὐκλείδου) εἰς τὴν περὶ τῶν ἀρχικῶν σχημάτων συντελεῖ θεωρίαν. Confer, qvæ idem Proclus lib. 4. p. 110. Qvemadmodum vero liber qvintus in MS. Mazariniano præter rem refertur ad *Eudoxum*, etſi Proclo qvoqve p. 20. notante Euclides in ſuis elementis fuit πολλὰ μὲν τῶν Εὐδόξου συντάξας, πολλὰ δὲ τῶν Θεαιτήτου τελεωσάμενος. Ita liber XIV. & XV. in qvibus eadem corpora qvinq; conferuntur in ſe, non videntur auctorem habere Euclidem, ſane XIII. libros στοιχείων tantum agnoſcit Marinus protheoria ad data, & in *Arabica* verſione *Naſiridini Tuſini* Perſæ, qvæ luculentis typis Arabicis lucem vidit Romæ 1594. fol. ex typographia Medicea, tredecim tantum libros exſtare video. Tum ultima propoſitio libri XIII. veluti colophonem operi imponit, deniqve libro XIV. præmittitur præfatio, Euclidi neutiqvā congruens, at bene conveniens *Hypſicli* Alexandrino, in hanc ſententiam: Βασιλείδης ὁ Τύριος ὦ Πρώταρχε παραγενηθεὶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ συσταθεὶς τῷ Πατρὶ ἡμῶν (Hypſicli

* Vetus Epigramma in Synopſi Geometrica Mich. Pſelli:

Σχήματα πέντε Πλάτωνος, ὁ Πυθαγόρας ὁ σοφὸς εὗρε,
Πυθαγόρας σοφὸς εὗρε, Πλάτων δ' ἀρίδηλ' ἐδίδαξεν
Εὐκλείδης δ' ἐπὶ τοῖσι κλέος περικαλλὲς ἔτευξεν.

** Confer Boethium 2. Geometr. p. 1542. & Joh. Kepleri Opus præſtantiſſimum de Harmonia Mundi, in qvo doctrinam de qvinqve corporibus Platonicis ad Θεωρίαν Univerſi applicat.

pſicli ſeniori) διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ μαθήματος συγγένειαν, συνδιέτριψεν αὐτῷ τὸν πλεῖστον τῆς ἐπιδημίας χρόνον. Καί ποτε διελοῦντες τὸ ὑπὸ Ἀπολλωνίου (Apollonium Pergæum innuit Euclide * juniorem) γραφὲν περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων, τίνα λόγον ἔχει ταῦτα πρὸς ἄλληλα, ἔδοξαν ταῦτα μὴ ὀρθῶς γεγραφέναι τὸν Ἀπολλώνιον, αὐτοὶ δὲ ταῦτα διακαθάραντες ἔγραψαν, ὡς ἦν ἀκούειν τοῦ πατρὸς (Hypſiclis ſenioris.) ἐγὼ δὲ ὕστερον περιέπεσον ἑτέρῳ βιβλίῳ ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδεδομένῳ καὶ περιέχοντι ἀπόδειξιν ὑγιῶς περὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ μεγάλως ἐψυχαγωγήθην ἐπὶ τοῦ προβλήματος ζητήσει. Τὸ μὲν ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδοθὲν ἔοικε κοινῇ σκοπεῖν, καὶ γὰρ περιφέρεται. Τὸ δ' ὑφ' ἡμῶν δοκοῦν ὕστερον γεγράφεναι φιλοπόνως ὅσα δοκεῖν ὑπομνηματισάμενος ἔκρινα προσφωνῆσαί σοι διὰ τὴν, ἐν ἅπασι μαθήμασι μάλιστα δ' ἐν γεωμετρίᾳ προκοπὴν, ἐμπείρως κρίνοντι τὰ ῥηθησόμενα, διὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν πατέρα συνήθειαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν εὐμενῶς ἀκουσομένῳ τῆς πραγματείας. Ad libri XV. propoſit. 5. meminit Hypſicles magiſtri ſui *Iſidori*: ἡ δὲ εὕρεσις ὡς Ἰσίδωρος ὁ ἡμέτερος ὑφηγήσατο μέγας διδάσκαλος, ἔχει τὸν τρόπον τοῦτον. Et poſt rem illam expoſitam, οὕτω μὲν οὖν, inquit, ὁ εἰρημένος εὐκλεέστατος ἀνὴρ τὸν περὶ τῶν εἰρημένων ἀποδέδωκε λόγον. Ad libri 14. propoſit. 2. Τοῦτο δὲ γράφεται ὑπὸ μὲν Ἀρισταίου ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ πέντε σχημάτων σύγκρισις, ὑπὸ δὲ Ἀπολλωνίου ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου πρὸς τὸ εἰκοσαέδρον. Sub Hypſiclis etiam nomine latine verterunt Georgius Valla, & Bartholomæus Zambertus Venetus.

V. Euclidem tranſlatum in Romanam linguam vir Magnificus *Boethius* dedit, teſte Caſſiodoro lib. de Geometria, reſpiciente ad libros II. Geometriæ, qvæ inter Boethii opera hodie exſtant, & incipiunt his verbis: *Quia vero, mi Patrici, Geometrarum exercitatiſſime, Euclidis de artis Geometricæ figuris obſcure prolata te adhortante exponenda & lucidiore aditu expolienda ſuſcepi. Et pag. 1514. Supra poſitarum igitur ſpeculationibus figurarum ab Euclide ſuccincte obſcureque prolatis et à nobis verbum videlicet de verbo exprimentibus ſtrictim tranſlatis, quædam iteranda repetendaque* &c. Idem l. 2. p. 1542. *Codex iſte ſecundum diſpoſitionem Euclidis eſſe dicitur, ſecundum demonſtrationem vel inventionem, aliorum plerumque eſſe dicitur.*

VI. *Latine* cum demonſtrationibus, qvæ *Theoni* vulgo tribuuntur (Boethius & Proclus eas non habuit, certe pro Euclideis non agnovit) prodiere elementorum libri XV. interprete *Campano*, & libri XIII.

* Fallitur igitur Abulpharajus qvi Euclidem multo juniorem facit c. 41.

XIII. interprete *Bartholomæo Zamberto* Veneto Pariſ. 1516. apud. H. Stephanum avum, fol. & una cum aliis Euclidis ſcriptis Baſil. 1537. 1546. fol. cum ex verſione *Frid. Commandini*, cum ejusdem commentariis Piſauri 1572. 1619. fol. *Denique græce & latine*, Commandini verſione ex Ed. Bernardi libris emendata & Græcis ad MSS. & Savilii caſtigationes per Virum Clariſſ. Joh. Hudſonum recenſitis, in nova luculenta operum Euclidis editione Oxon. 1704. fol. è theatro Scheldoniano. Euclidis libri XV. ex Campani interpretatione primum editi fuerant Venetiis 1482. cum figuris Geometricis, qvibus Erhardus Radholtus Auguſtanus teſtatur ſe primum cœpiſſe libros excuſos ornare eadem facilitate, qva literarum elementa imprimuntur. Confer Beughemii incunabula Typographiæ p. 57. Zamberti verſio prodierat etiam Venet. 1505. fol. ſub titulo elementorum Euclidis, ex traditione *Pappi* Philoſophi.

VII. Sine Theonis demonſtrationibus ſæpius præterea excuſi ſunt Euclidis elementorum libri: *Græce* qvidem. Florentiæ, teſte Geſnero, tum Romæ 1545. 8.

Græce & latine:

Libri XV. cum præfat. *Stephani Gracilis* Pariſ. 1557. 1573. & 1598. 8.

Libri XIII. ex editione *Conradi Daſypodii*. Argent. 1564. 8. additis ad librum primum & ſecundum tantum, Theonis commentariis, & ad ſecundum *Barlaami* Monachi demonſtrationibus, qvibus ad numeros applicat, qvæ de lineis ac figuris planis Euclides docuerat.

Libri XV. ex ejusdem Daſypodii recenſione, inter alia Euclidis opera ibid. 1571. 8. Edidit & eodem anno librum primum Theonis commentariis illuſtratum, græce cum latina perſpicua interpretatione, & Heronis vocabulis Geometricis.

Libri XIII. Lond. 1620. fol. nitida editio, cum Commandini verſione, adjectis figuris accuratis. Laudat hanc ἐκδοσιν Marcus Meibomius dialogo de proportionibus p. 173.

Latine ex verſione & cum commentario *Lucæ Paciolæ de Burgo* Venet. 1489. fol. Libri XV. è recognitione *Criſtiani Melder*. Lugd. Bat. 1673. 12.

Libri XV. cum ſcholiis & commentariis inſignibus *Chriſtophori Clavii*, JeſuSocii. Colon. 1591. fol. Rom. 1603. 8. & Francof. 1607. 8.

8. qvam editionem emendatiorem recentioribus eſſe notat Sam. Reyherus in diſſ. de Euclide Kil. 1693. 4. p. 40.

Libri XV. demonſtrati à *Franciſco Fluſſate Candalla* & libro XVI. per ipſum addito aucti de ſolidorum regularium inter ſe invicem collatione, itemqve XVII. de compoſitis regularibus. Pariſ. 1566. fol. & 1578. fol.

Libri VI. priores cum demonſtrationibus *Orontii Finæi* Pariſ. apud Simon. Colineum 1551. 4. *Joh. Scheubelii* Baſil. apud Hervag. 1550. fol. *Jac. Peletarii* 1557. fol. *C. Dibardii* Lugd. Bat. 1603. 4. & Arnhem. 1205. 4. *Caroli Malapertii*, Duaci 1625. 12. *Georgii Fournierii* Lond. 1654. 12. *Henr. Coetſii* Lugd. Bat. 1691. 8.

Libri VI. per *Conr. Daſypodium* cum ſcholiis *Iſaaci* Monachi. Argentorat. 1579. 8.

Libri VIII. per *Marium Merſennum* in Synopſi ejus Mathe matica Pariſ. 1644. 4. Libri XIII. demonſtrati ab *Ambroſio Rhodio*, Witeb. 1609. 8. 1634. 1661.

Libri XV. demonſtrati ſuccincte ab *Iſaaco Barrovv*, Anglo, Mathematico præſtantiſſimo (Lond. 1659. 1678. Marburg. 1675. 8.) qvi Petrum Herigonum ſubinde eſt ſecutus. *Claudii Richardi*, Jeſu Socii in libros XIII. Euclidis, Iſidorum, Hypſiclem & recentiores de corporib⁹ regularibus, & Procli propoſitiones Geometricas. Antvverp. 1645. fol. His adde *Arnoldi Lenſæi* Iſagogen in Geometrica elementa Euclidis Antvv. 1565. 8. *Joh. Alphonſi Borelli* Euclidem reſtitutum, ſive priſcæ Geometriæ elementa brevius & facilius contexta. Piſis 1658. 4. Rom. 1679. 12. *Andreæ Tacqueti* elementa Geometriæ Euclidea Antvverp. 1654. 8. & cura *Guil. Whiſtoni* recenſita & locupletata, Cantabrigiæ 1703. 8.

Anglice cum notis H. Billingsley & præfatione Joh. Dee. Lond. 1570. fol.

Italice cum commentario Nic. Tartaleæ Brixienſis Matheſeos Prof.

Gallice libri VI. per Petrum Herigonum. Pariſ. 1644. 8. qvo anno qvoq; curſum Mathematicum latine & Gallice edidit ibid. ſex Volum. in 8.

Libri XV. per D. Henrion. Pariſ. 1615. 8.

Germanice cum perſpicuis demonſtrationibus Euclidis Elementa dare promiſit clariſſimum Kiloniæ lumen Samuel Reyherus, edito brevi ſpecimine. Kilon. 1697. 4. Henricus qvoqve Meiſnerus Arithmeticæ & Geometriæ longo uſu peritiſſimus, Hamburgi elementa

ta Euclidis edere cœpit Græce & Germanice, cum uberrimis commentariis, itidem Germanicis, A. 1699. fol. ſed non editis ultra librum ſecundum.

VIII. Epitomen elementorum Euclidis Græce ſcripſerat *Æneas* Hierapolites, teſte Proclo lib 4. in primum Euclidis p. 95.

Præter *Arabicam* Tuſini verſionem librorum XIII. qvam editam ſupra §. 4. retuli, memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. elementa Euclidis Arabice verſa à Thebeto, & p. 47. libros XV. elementorum ex Arabico latine verſos ab Adelardo Gotho Bathonienſi, cum commentariis Campani Navarrienſis. *Perſicam* verſionem Bodlejana, *Syriacam* Cantabrigienſis Bibl. ſervat, teſte Bernardo. Euclidem ex Arabico *Hebraicè* verſum à R. Moſe Aben Tibbon A. C. 1270. ex Gedaliæ Zemach. David refert Buxtorfius in Bibliotheca Hebraica p. 276.

Libri VII. ex Arabico Ebraice verſi à Joh. Jacobo Mechir, Mſti ſunt in Bibl. Vindobonenſi teſte Lambecio, lib. 1. pag. 178. Deniqve *Sinice* ac *Tartarice* verſa Euclidis elementa teſtatur illuſtris Leibnutius noviſſ. Sinic. p155.

IX. Mira Johannis Pici * Mitandulani concluſio eſt. pag. 67. Opp. *Nihil magis nocivum Theologo, quam frequens & aſſidua in Mathematicis Euclidis exercitatio.* Eqvidem vera Theologia nullam Mathematicam demonſtrationem extimeſcit, qva vel convellatur vel everti qveat, itaqve nec Theologis nocebit Euclidi adſveviſſe, ut à paralogiſmis ſibi caveant, neqve ſapiant ultra divina teſtimonia in iis qvæ captũ humanum excedunt. At falſam Theologiam profeſſus, poterit fortaſſe ex Euclidis diligentiori tractatione detrimentum capere. Nam vel univerſam religionem (licet & hoc non ſine inſigni paralogiſmo) ex falſis,

* Hunc locum reſpexit Mottanus Vayerus T. 2. Opp. p 568. edit, in fol. *Vous n' ignorez pas le peu de conte qu' on fait de la Geometrie aujourdhuy jusques dans les Colleges ou Pic de la Mirande ſouſtenoit il n' ya gueres que la connoiſſance des Elements d' Euclide eſtoit la plus contraire de toutes à noſtre premiere Philoſophie Chreſtienne que nous nommons Theologie.* Confer. Ferdinandi Erneſti Comitis ab Herberſtein erotema, an ſtudium Geometriæ. Kemp administranti obſtaculo ſit an adminiculo? Prag. 1712. 8. Obiter noto Jani Alexandri Terrarii *Euclidem Catholicum* non eſſe ſcriptum ſerium Theologi Pontificii, quo Romanæ Eccleſiæ dogmata demonſtrare nititur. ſed diſſertationem Reformati Doctoris Palatini, Joh. Ludovici Fabricii, inter cujusque opera junctim Figuri 1698. 4. edita p. 301. recuſum legitur, qua demonſtratum ivit, nihil aliud Papiſmum eſſe quam gentiliſmum Chriſtiano colore incruſtatum,

ſis illis, qvæ obſervabit additamentis humanis judicatam contemnet ſecum ac conculcabit, falſam ſine tergiverſatione præ ſe feret, perſecutionis moleſtiam reveritus: vel imprudens incidet in caſſes inqviſitionis, dum accurato ac Mathematico examine, qvæ deprehendit abſurda concoqvere non poterit, ſed propalabit diligenter, & irritabit crabrones. Eſt tamen, ubi falſæ qvoq; Theologiæ Myſtis uſum poterit præbere Euclides bene magnum: accuratæ enim rerum indagationi adſvetos vel tandem docebit verum à falſo, certum à commentitio ſecernere, nec cum abuſibus & erroribus qvorundam Chriſtianorum manifeſtis ipſam adſpernari vel rejicere Chriſtianam religionem, qvæ ſola habet, qvicqvid in omni religione eſt verum ac divinum, ita ut nihil dignum fide de cultu Dei ullus docuerit Philoſophus, ulla gens crediderit, qvod non in Chriſtiana religione perſpicue tradatur: Viciſſim nullus usqvam exſtet circa has res error, nullum vitium, qvod non condemnat ac rejicit Chriſtiana religio. Qvod ſi ad Theologiam etiam veram percipiendam noxium affirmat Picus, accurate ac perſpicue argumentari, colligere certo, à falſis abhorrere concluſionibus, qvod usqveqvaq; facere docet Euclides: ſi propterea, inqvam, Theologum ab Euclidis diligenti tractatione removere volumus, ne acutius cernat, qvid Deus juſſerit, qvid hominum vel inſcitia vel incuria introduxerit, ratumqve habuerit; Valeat Mirandulanus cum concluſione ſua, aut ſolis Theologis fateamur rationem, Dei munus, excolere non licere. Qvanta enim Euclidis laus etiam à rigido cenſore Petro Ramo lib. III. Scholar. Mathematicar. *Nullus paralogiſmus, nulla Pſeudographia in totis elementis Euclidis nobis, quanquam ſevere inquirentibus, animadverti potuit. Quam laudem ſingularem eſſe profiteor, quamque nulli adhuc neque Grammatico, neque Rhetori neque Logico concedere potui, ut in Grammatica, Rhetorica, Logica, nil falſi doceret.* Qvibus adde hæc Hieronymi Cardani lib. XVI. de ſubtilitate: *Euclidis ſunt duæ præcipuæ laudes, incuſſa dogmatum firmitas libri Elementorum perfectioque adeo abſoluta, ut nullum opus huic jure comparare audeas. Quibus fit, ut adeo veritatis lux in eo refulgeat, ut ii ſolum in arduis quæſtionibus videantur verum à falſo poſſe diſcernere, qui Euclidem habent familiarem.* Viciſſim tamen libenter confiteor, ad movendos & convertendos hominum animos in Doctore Eccleſiaſtico longe plus me tribuere ἀποδείξει πνεύματος, & ſeriæ atqve affectuoſæ δεινότητι diſertæqve viri pii & cordati perſvaſioni, qvam jejunæ & ſæpe perobſcuræ demonſtrationi Euclideæ ad res morales atq; Theologicas applicatæ, qvæ vel torpere animum

mum ſinit, vel ad controverſias, aut ad meras notiones intellectus redigit Theologiam, practicam, ſi ulla usqvam eſſe debet, diſciplinam. Opto tamen ut qvidqvid docet ἀποδεικτικῶς doceat Theologus, hoc eſt, ut tum qvoqve nulla ejus effata vel rigidiſſimum examen Euclideum metuant, cum vel maxime videtur agere familiariter. Ita demum efficiet, qvod jubetur ab Apoſtolo, ut qvæ docet, doceat ὡς λόγον Θεῦ.

Anteqvam ad alia Euclidis ſcripta pergo, haud abſurde notaverim *Elementa Arithmetica*, qvæ ſub Euclidis nomine ſeparatim vulgata ſunt græce & latine Pariſ. 1554. 4. non eſſe peculiare ipſius opuſculum, ſed definitiones & propoſitiones è qvindecim libris elementorum, de qvibus hactenus dictum eſt, paſſim collectas. At Arithmeticæ Euclideæ liber primus, Witebergæ A. 1546. 8. ſeorſim editus, eſt ſeptimus Elementorum, utpote in qvo non minus, qvam in octavo & nono Euclides de numeris agit. Atqve nonum hunc reſpicit Jamblichus, cum pag. 32. ad Arithmeticam Nicomachi Geraſeni, allegat Euclidem ἐν τρίτῳ τῶν ἀριθμητικῶν, ipſum reprehendens. Apud eundem p. 26. ὅπερ ἀγνοοῦντες οἱ περὶ Εὐκλείδην, reddendum eſt: *quod cum ignoraret Euclides* &c.

XI. ΔΕΔΟΜΕΝΑ, *data* ſive theometra Geometrica XCV, una cum προθεωρίᾳ ſive præfatione *Marini* Philoſophi *Neapolitani*, qvi Pappi Alexandrini commentarium memorans, reſpicit haud dubie, qvæ ille de datis Euclidis diſſerit libro VII. Mathematicæ συντάξεως. Qvod vero Pappus p. 241. theoremata numerat non plura qvam XC, inde fit, qvoniam *LXIV*, & *LXV*. pro uno habuit, tum *LXXI*. & *LXXII*. perinde ut *LXXV*. ac *LXXVI*. exiſtimavit eſſe epilogos ſive corollaria, in qvibus ſimilia pronunciantur de triangulis, qvæ antea de parallelo-grammis. Data græce & latine una cum cæteris Euclidis ſcriptis edidit *Conradus Daſypodius* Argentor. 1571. 8. Latine exſtant & ex verſione *Barthol. Zamberti* Veneti inter alia Euclidis opera Baſil. 1537. fol. 1546. fol. Separatim græce è codicibus MSS. Bibl. Regis Galliæ recenſuit & nova verſione donavit *Claudius Hardiaus* Pariſ. 1625. 4. Hardiæi verſionem retinuit *David Gregorius* in nitida ſcriptorum Euclidis editione græcolatina Oxon. è theatro Sheldoniano 1703. fol. Idem Gregorius diagrammatibus literas congruentes reſtituit è Codice MS. atqve theorema *LXXXVI*. non infeliciter illuſtrat in præfat. Euclidis data, manu *Joſephi Auriæ* collata cum qvinqve codicibus MSS. Vaticanis, fuerunt una cum commentariolo (ſive præfatione) Marini Philoſophi in Biblio-

bliotheca Caroli de Montchal teſte Labbeo p. 197. Bibl. novæ MSS. Marini προθεωρία ſine nomine auctoris legitur græce ad calcem commentariorum Procli in librum primum elementorum Euclidis, Baſil. 1533 fol. p. 113. hoc titulo: περὶ δοθέντων, συντόμως. Meminit Euclidis δεδομένων etiam Proclus libro 3. p. 64. Abulpharajus p. 41.

XII. ΕἸΣΑΓΩΓΗ ἉΡΜΟΝΙΚΗ. *Iſagoge Harmonica*, qvæ in qvibusdam codicibus adſcribitur *Cleonidi*, in Vaticano * videtur referri ad *Pappum*: forte, qvod illam recenſuerunt. *Georgius Valla* Placentinus, qvi primus latine vertit A. 1498. Venetiis fol. edidit ſub titulo: *Cleonidæ* ** *Harmonicum introductorium*, una cum Procli hypotypoſi Aſtronomicarum poſitionum, Mich. Pſello de victus ratione, Galeno de peſtilentia Ariſtarchi Samii libello, Athenagora de reſurrectione & duobus Cleomedis libris. Grotius ad Capellæ p. 136. *Ita & Euclides, ſive verius Cleonides: neque enim illa Euclidis ſunt, quæ titulo Harmonices ſub ejus nomine circumferuntur, ut ſagaciſſime Pater meus ex æqualitate ſemitoniorum aliisque ſimilibus argumentis odoratus eſt.* Sed hoc qvidem argumentum levius viſum Marco Meibomio. Nec minus tamen puto falli Meurſium, qvi Euclidis Iſagogen Harmonicam & Iſagogen Cleonidis velut duo diverſa ſcripta commemorat p. 128. ad Ariſtox. Primus ſub Euclidis nomine græce cum verſione ſua (illam enim Vallæ vidiſſe haud videtur) vulgavit *Johannes Pena* Mathematicus Regis Chriſtianiſſimi. Pariſ. 1557. 4. Ex Penæ editione profluxit altera Græcolatina *Conradi Daſypodii*, inter cætera Euclidis ſcripta excuſa Argentorat. 1571. 8. Penæ verſionem exhibet etiam *Petrus Herigonus* in curſu Mathematico Pariſ. 1644. 8. & *Anton. Poſſevinus* XVI 7. Bibliothecæ ſelectæ, additis nonnullis Græcis locis Ariſtidis Qvintiliani & Bryennii, ex Codd. MSS Vaticanæ Bibl. & Fulvii Urſini. Ab eo tempore *Marcus Meibomius* Vir doctiſſimus Græca emendavit ex codice Vulcaniano, cui titulus Ἀνωνύμου εἰσαγωγὴ ἁρμονική, tum ex aliis binis codicibus ſcriptis Coventrienſi & Barocciano, qvos cum Daſypodii editione contulerant Seldenus & Langbænius. Idem Meibomius novam addidit verſionem & notas, Euclidisqve Iſagogen ſubjunxit elementis Harmonicis Ariſtoxeni, cujus celeberrimi ac propemo-

* Vide M. Meibomii præf. ad Euclidis Harmonica & ad Ariſtidem Quintil. pag. 208.

** De *Cleonide* iſto, qvis fuerit & qvando vixerit, altum apud ſcriptores ſilentium. Voſſius itaqve pag. 347. de ſcientiis Mathematicis ſuſpicatur latere ſub hoc nomine Cleomedem. At Cleomedis eſſe hanc Iſagogen Harmonicam, nunqvam mihi perſvadebo.

pemodum æqvalis Euclidi ſcriptoris veſtigia legere auctor Iſagoges videtur. Deniq; *David Gregorius* in laudata Oxonienſi operum Euclidis editione Iſagogen hanc ex Meibomii editione exhibuit, niſi qvod verſionem hinc inde emendavit, cujus rei exempla qvædam perito lectori conſideranda offert in præf. Meminit Muſicæ Euclidis Marinus qvoq; in protheoria ad Data, & Marini Præceptor Proclus lib. 2. ad elementa Euclidis p. 20. qvi τὰς κατὰ Μουσικὴν στοιχειώσεις appellat. *Manuelis* porro *Bryennii* Harmonica à celeberrimo Joh. Walliſio T. 3. Operum Oxon. 1699. fol. Græce & Latine edita, commentarii inſtar ſunt in Harmonica Euclidi tributa, & pleraqve illorum ad verbum etiam repetunt, etſi ab illo, qvod miratus ſum, ne ſemel qvidem Euclides nominatur. At laudat Euclidis Harmonicam Abulpharajus p. 41.

ΚΑΤΑΤΟΜΗ ΚΑΝΟΝΟΣ, *Sectio Canonis Muſici* (eosdem editores & interpretes nacta qvos Iſagoge Harmonica) memoratur à Porphyrio ad Harmonica Ptolemæi p. 172. Ἐκθέμενοι γραμμικὰ θεωρήματα πρὸς τὰς ἀποδείξεις αὐτῶν συντείνοντα, κείμενα δ᾽ ἐν τῇ τοῦ κανόνος Εὐκλείδου κατατομῇ. Illa porro γραμμικὰ θεωρήματα ſive diagrammata linearum, uti & ipſum typum Canonis ſecti primus Meibomius feliciter reſtituit, qvem ſecutus in Euclidis luculenta, qvam dixi, editione *David Gregorius* obſervat hanc canonis ſectionem Ptolemæi ſententiæ conſentire, Ariſtoxeneæ vero opinioni, qvam Iſagoge refert, atqve adeo Iſagogæ ipſi adeo eſſe adverſam, ut illius refutatio qvædam videri qveat. Suſpicatur itaqve utriusqve ſcripti auctorem eſſe non Euclidem, ſed fortaſſis *Claudium Ptolemæum*, qvi in Iſagoge ſententiam Ariſtoxeni expoſuerit, in ſectione Canonis confutaverit. Sed vereor, ut hanc conjecturam ſuam approbet lectoribus vir doctiſſimus, cum præſertim Ariſtoxenum confutaverit Ptolemæus alio loco, & veterum ſcriptorum teſtimonia Codicumqve antiqvorum, ſaltim qvorundam fides hos libellos Euclidi vindicent. Ut omittam argumentum, qvod ex re ipſa & hiſtoria Muſica petitum urget Meibomius præf. ad Ariſtidem Qvintilianum. Videtur Euclidem qvoqve reſpicere Bryennius lib. 2. Harmonic. p. 415. Ὁ γοῦν τοιοῦτος κανὼν ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν ἀνδρῶν ἐπινενόηται καὶ εὕρηται.

XIII. ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ *Phænomena*, ſive ἀρχαὶ Ἀστρονομίας *Principia Aſtronomiæ*, memorantur à Marino in protheoria ad data, Johanne Philopono ad 2. Phyſicor. & Pappo lib. 6. συντάξεως Μαθηματικῆς præf. & propoſit. 55. Græce & Latine (ſine demonſtrationibus tamen) edi-

 dit

dit *Conr. Daſypodius* inter cætera Euclidis ſcripta Argentor. 1571. 8. Latine ex *Bartbol. Zamberti* verſione cum reliqvis Euclideis prodierunt Baſil. 1537. 1546. fol. Vertit & *Joſephus Auria* Neapolitanus, cujus interpretatio cum obſervationibus Franciſci Maurolyci lucem vidit Romæ 1591. 4. Eadem verſio recuſa in Synopſi Mathematica Marii Merſenni Pariſ. 1644. 4. p 249. Deniq; Phænomena una cum demonſtrationibus & ſchematis primus græce ex Codice MS. Oxoniæ A. 1703. fol. inter cætera Euclidis opera dedit *David Gregorius* Mathematicus præſtantiſſimus, addita Auriæ verſione hinc inde emendata.

XIV. ΟΠΤΙΚΑ' ϛοιχεῖα. Elementa *Optica*, qvorum meminit Proclus p. 19. lib. 2. ad element. Heliodorus Lariſſæus in Opticis & Marinus in protheoria ad data. Latine vertit *Bartholomæus Zambertus*, cujus interpretatio cum reliqvis Euclidis prodiit Baſil. 1537. 1546. fol. Græce & latine edidit *Joh. Pena* Pariſ. 1557. 4. ſeparatim, atq; cum Penæ verſione iterum *Conr. Daſypodius* Argent. 1571. 4. inter cætera Euclidis opera. Exſtat & Pene verſio excuſa Pariſ. 1604, 4. tum Hetruſco idiomate ex interpretatione *Ignatii Dantis* lucem vidit hic libellus cum Heliodori Opticis Florentiæ 1573. 4. Verum illa Ignatii expoſitio ut manca & paralogiſmis ſcatens reprehenditur à Joſepho Blancano in Chronologia Mathematicor. p. 202. *David* deniq; *Gregorius* in præclara ſua Euclidis editione Optica qvoq; exhibuit cum latina translatione Joh. Penæ, & adjunctis *H. Savilii* ineditis eousqve caſtigationibus.

ΚΑΤΟΠΤΡΙΚΑ *elementa Catoptrica* memorat diſerte Proclus loco laudato. Cum eosdem plane & editores & interpretes habuerint cum Euclidis Opticis, tantum adjiciam, qvod utraqve Savilio viſa ſint non magni momenti & vix digna Euclide, cui ſententiæ allatis etiam nonnullis argumentis ſubſcribit David Gregorius.

XV. DE DIVISIONIBUS liber qvidam *latine* exſtat, incertum admodum, an recte relatus ad auctorem Euclidem. Eqvidem Euclidem περὶ διαιρέσεων ſcripſiſſe teſtatur Proclus p. 20. & 40. at qvem in editione Oxonienſi adjunctum Euclidis ſcriptis videmus librum de diviſionibus ſuperficierum, *Johannes Dee* Londinenſis Arabica lingva ſcriptum invenit ſub nomine *Mahometi Bagdedini*, (qvi ſæculo poſt Chriſtum natum X. floruiſſe fertur) & excellentiam ſcripti miratus non exiſtimavit auctorem habere Arabem ſed potius Euclidem, itaq; Urbini A. 1563. edendum reliqvit *Federico Commandino*, qvi in lucem qvoq; protulit Piſauri A. 1570. Negavit tamen Euclidis eſſe acutiſſimus vir H. Savi-

Digitized by Google

Savilius, cujus pauculas notas David Gregorius in ſuo Euclide adjunxit. DE LEVI ET PONDEROSO FRAGMENTUM eidem Savilio ſpurium viſum eſt, & in Oxonienſi Euclidis editione ſimiliter latine tantum exhibetur ex Euclide *Bartbol. Zamberti*, Baſil. 1537. & 1546. fol.

XVI. *Scripta Euclidis deperdita.*

Διαιρέσεις ſive τὸ περὶ διαιρέσεων βιβλίον. Vide, qvæ jam dixi pagina ſuperiore.

Κωνικῶν βιβλία δ΄. Pappus lib. VII. p. 249. *Euclidis libros quatuor Conicorum cum Apollonius explevisſet, at quatuor alios adjunxisſet, octo Conicorum libros confecit.* Confer qvæ ibi ſeqvuntur usqve ad pag. 251.

Πορισμάτων βιβλία γ΄. Proclus lib. 3. in Euclidem p. 56. τὸ δὲ πόρισμα λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ προβλημάτων τινῶν, οἷον τὰ Εὐκλείδῃ γεγραμμένα πορίσματα. Idem p. 80. Τοιαῦτα ἄρα ἐστὶ καὶ ὅσα πορίσματα Εὐκλείδης γέγραφε, βιβλία προβλημάτων συντάξας. Libros tres fuiſſe teſtatur Pappus lib. VII. p 241. & 244. præcipuaqve hujus operis perſeqvitur p. 354. ſeq. propoſitione CXXVII. & ſeq.

Τόπων ἐπιπέδων βιβλία β΄. *Planorum locorum libri duo.* Pappus lib. VII. p. 241.

Τόπων πρὸς ἐπιφάνειαν βιβλία β΄. *Locorum ad Superficiem libri duo.* Pappus loco laudato.

Ψευδαρίων τρόποι, Rationes falſa deprehendendi & paralogiſmos arguendi. Hoc ſcriptum non ſine damno rei Logicæ ac Mathematicæ perditum ita memorat Proclus lib. 2. in Euclid. p 20. μεθόδους παραδέδωκεν καὶ τῆς τούτων διορατικῆς φρονήσεως, ἃς ἔχοντες γυμνάζειν δυνησόμεθα τοὺς ἀρχομένους τῆς θεωρίας ταύτης πρὸς τὴν εὕρεσιν τῶν παραλογισμῶν, ἀνεξαπάτητοι δὲ διαμένειν. Καὶ τοῦτο δὴ τὸ σύγγραμμα δι᾽ οὗ τὴν παρασκευὴν ἡμῖν ταύτην ἐντίθησι, ΨΕΥΔΑΡΙΩΝ ἐπέγραψε, τρόπους τε αὐτῶν ποικίλους ἐν τάξει διαριθμησάμενος, καὶ καθ᾽ ἕκαστον γυμνάσας ἡμῶν τὴν διάνοιαν παντοίοις θεωρήμασι, τῷ δὲ ψεύδει τὸ ἀληθὲς παραθεὶς καὶ τῇ πείρᾳ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀπάτης συναρμοσάμενος. Τοῦτο μὲν οὖν τὸ βιβλίον καθαρτικόν ἐστι καὶ γυμναστικόν. Idem p. 17. Καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ ἡ Γεωμετρία κριτήρια παραδίδωσι ἡμῖν ἀφ᾽ ὧν δυνησόμεθα διαγινώσκειν τά τε ἑπόμενα ταῖς ἀρχαῖς αὐτῆς καὶ ὅσα τὴν ἐκείνων ἀλήθειαν ἐκβαίνει. Οἱ γὰρ τρόποι καθ᾽ οὓς τὰ ΨΕΥΔΑΡΙΑ διελέγχειν δυνατὸν, ὡς μὴ διαμάρτητε, ταύτην ἔχουσι τὴν ἐπαγγελίαν.

XVII. *Index ſcriptorum in VI. libros Procli ad Euclidem laudatorum*, compoſitus à me ad editionem Græcam Baſileenſem.

Æneas Hieropolites ὁ τὴν ἐπιτομὴν γράψας τῶν Εὐκλείδου στοιχείων. 95.
Ægyptii Geometriæ inventores 19. 38.
Ameriſtus Steſichori frater 19.
Amphinomus 22. 56. 60 Mathematicus 68.
Amyclas Heracleotes Platonis diſcip. 19.
Ἀθηναῖος ξένος (apud Platonem in Legg.) 7.
Anaxagoras Clazomenius 19.
Andron. 23.
Apollonius 20. 21. 28. 34. 35. 51. 88. 93. ἐν τῷ περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι 29. Geometrica axiomata etiam demonſtravit 54. Περγαῖος 75.
Archimedes 12. 30. Syracuſius 18. ἐν τῷ πρώτῳ 20. ἐν τοῖς περὶ σφαίρας καὶ κυλίνδρου 20. Τῶν ἀνισορροπιῶν ἀρχόμενος 51. ejus Helice 73. Circuli dimenſio 110.
Archytas Tarentinus 19.
Ariſtoteles 8. 10. 15. 17. 27. 28. 51. 52. 53. 54. 56. 70. 97. 100. 102. δαιμόνιος 18. 22. 32.
Aſinæus Philoſophus (Theodorus) 36.
Athenæus Cyzicenus 19.
Carpus 66. Antiochenus 35. Mechanicus. ἐν τῇ Ἀστρολογικῇ πραγματείᾳ 65.
Chryſippus. 103. Cteſibius. 12.
Cratiſtus Procli æqvalis 58. Idem cui Pappus Alex. collectiones ſuas inſcripſit.
Dinoſtratus Menæchmi frater 19.
Epicurus 60. Epicureus Zeno, vide Zeno. οἱ Ἐπικούρειοι 85.
Eratoſthenes 13. 31.
Euclides ὁ γεωμέτρης p. 14. & paſſim. ὁ στοιχειωτής 37. & paſſim. ejus ætas & ſcripta 20. ὁ ἡμέτερος καθηγεμών. 34. ἐν ταῖς διαιρέσεσι. 40. τὰ πλεῖστα Euclidis elementorum ἀντίγραφα 55. πορίσματα. 58. 80. δεδόμενα 64. Euclidis ἐξηγηταί 77. 86. Euclides ἡμῖν παρῆκεν τὴν ἐν τούτοις ποικιλίαν ἀνερευνᾶν, αὐτὸς ἐπὶ τῶν ἁπλουστέρων καὶ ἀρχοειδεστέρων στήσας τὴν θεωρίαν 107.
Eudemus Peripateticus libro περὶ γωνίας 35. ἐν ταῖς Γεωμετρικαῖς ἱστορίαις 92. qvousqve Geometriæ perfectæ hiſtoriam deduxerit. 19. reſpicitur idem liber 79. 87. 99. 109.
Eudoxus Cnidius 19. Platonis æqvalis.
Geminus 11. 29. 31. 32. 49. 51. 52. 53. 56. 66. 68. 74. 103.

Her-

Hermotimus colophonius 19.
Hero 12. 55. 85. 111. Mechanicus. 81. 90.
Hippias 73. 93. Eleus. 19.
Hippocrates Medicus 11. 26.
Hippocrates Chius 58. στοιχεῖα Geometrica ſcripſit. 19.
Homerus 9. 16.
Leo Neoclidis diſcipulus 19. ejus στοιχεῖα Geometria ibid.
Leodamus Thaſius 19. à Platone analiyſin didicit, qva in Geometricis non pauca invenit 58.
Λόγιον (Zoroaſtris) 27. 36. 43.
Οἱ ἀπὸ μαθημάτων 103.
Menæchmus 21. 22. 31. Eudoxi auditor. 19. Mathematicus 68.
Μενέλαος Ἀλεξανδρεύς 90.
Μυσῶν λόγος ὁ ἐν πολιτείᾳ (Platonis) 7. 42.
Neoclides 19.
Nicomedes περὶ κογχοειδῶν γραμμῶν 73. 93. ubi male Νικόδημος.
Oenopides Chius 19. 23. 75. 87.
Orpheus 43.
Οἱ Παλαιοὶ 14. 40. 55. οἱ ἀρχαῖοι 102. Παλαιοὶ καὶ θεῖοι ἄνδρες Πυθαγόρειοι 109.
Pappus 55. 67. 111.
Parmenides 26. ubi male ὅπερ Μενίδης 27. 32.
Perſeus 31. 93.
Philippus Medmæus Platonis diſcip. 19. 80.
Philo 71. 72. Byzantium intelligi non dubito.
Philoaus 36. 46. 48.
Ἐν Βάκχαις 7.
Phœnices primi excoluerunt Arithmeticam 19.
Plato 1. 3. 4. 5. 10. 11. 12. 14. 16. 19. 25. 30. 48. 58. 100. 111. θεῖος 32. ἐν πολιτείᾳ 3. 9. 12. 13. ἐν πολιτικῷ 9. ἐν σοφιστῇ 9. ἐν Τιμαίῳ 10. Epinomide 12 ἐν τοῖς ἀντεραστάις 19. ἐν Παρμενίδῃ 29. ὁ παρὰ Πλάτωνι Σιμμίας 53. Vide & infra in Socrate. Platonica corpora qvinqve ἀρχικὰ σώματα 21. κοσμικά. 110.
Platonici 16.
Plotinus 6
Plutarchus 35.
Porphyrius 09. 79. 83. 85. 92. Philoſophus. ἐν τοῖς συμμίκτοις. 15.

Poſi-

Poſidonius 23. 40. 47. 49. liber contra Zenonem Epicureum 55. 60.
Πτολεμαῖος 95. 96. ἔν τινι βιβλίῳ 53.
Pythagorei 6. 10. 10. 13. 15. 25. 26. 27. 28. 29. 32. 36. 37. 46. 48. 99. 109. Pythagoras 19. 110. 111.
ἱερὸς λόγος καὶ ἔλος ὁ τρίπος τοῦ Πυθαγόρου περὶ θεῶν ὑφηγήσεως 7.
Πυθαγόρειον ἄριστον 39. θεώρημα 81.
Socrates ἐν πολιτείᾳ 2. 6. 7. 9. 36. 42. Θεαιτήτῳ 3. 8. ἐν Φαίδρῳ 6. ἐν Γοργίᾳ 7. 9. ἐν Φιλήβῳ 7. ἐν συμποσίῳ 9. ἐν Μένωνι 13. Platonis ſcripta intel-telligi omnes vident.
Stoici 22. 24. 103.
Speuſippus 22. 50.
Thales 19. 44 67. 78. 92.
Θεολογικὰν ἐι μυστικά κατοι 43.
Timæus 5. 6. 7. 11. 12. 25. 29. 38. 41. 46 48. 77. 100.
Theodorus Cyrenæus Anaxagora paulo junior 19.
Theodorus Mathematicus 33. vide ſupra Aſinæus.
Theætetus Athenienſis 19.
Theudius Magnes elementa Geometrica ſcripſit 19.
Zenodorus 46.
Zeno Sidonius Epicureus 55. 59. 60.

XVIII. Ut de reliquis Geometris antiqvis nonnulla ſubjungam, conſtat hanc diſciplinam primitus excultam ab Ægyptiis, atqve inde in Græciam perveniſſe, ut traditum Herodoto lib 2. c. 109. ſive Theutus ſive Rex Seſoſtris hujus rei Ægyptiis fuerit auctor, ſive anteceſſor ejusdem in regno Moeris, de qvo idem Herodotus cap. 101. & de qvo capiendus Laertius * VIII. 11. E Græcis celebriores fuere Geometræ Thales, Pythagoras Democritus, Antiphon, Pythagoræorumqve qvam plurimi Bryſon, Archytas, Ariſtæus, ** Hipparchus &c. tum Plato & Eudoxus & Ariſtoteles atqve Heraclides Ponticus, de qvibus ſingulis alibi dixi, & de qvibus longe plura nobis conſtarent, ſi ætatem tuliſſet *Theophraſti*, Laertio V. 48. & *Eudemi* Rhodii *Hiſtoria Geometrica* Proclo plus ſimplici vice laudata, cujus Procli locum inſignem ex lib. 2. ad Euclid. p. 19. veluti brevem qvandam Geometriæ ante Eucli-

* Confer ibi Menag. & Voſſii lib. de ſcientiis Math. c 13 pag. 48. ſeq & cap. 54 pag. 327.

** Male Ἀρισερὸς in ſcholis Græcis ad Euclid. XIV. 2.

clidem hiſtoriam non dubitavi hæc emendatius deſcribere. Cum enim ab Ægyptiis repertam illam diſciplinam poſt tot alios ſcripſiſſet, hæc ſubjungit, qvæ alibi fruſtra qværas:

ΘΑΛΗΣ δὲ πρῶτον εἰς Αἴγυπτον ἐλθὼν, μετήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν θεωρίαν ταύτην, καὶ πολλὰ μὲν αὐτὸς εὗρε, πολλῶν δὲ τὰς ἀρχὰς τοῖς μετ᾽ αὐτὸν ὑφηγήσατο, τοῖς μὲν καθολικώτερον ἐπιβάλλων, τοῖς δὲ αἰσθητικώτερον. Μετὰ δὲ τοῦτον ἈΜΕΡΙΣΤΟΣ ὁ Στησιχόρου τοῦ ποιητοῦ ἀδελφὸς, ὡς ἐφαψάμενος τῆς περὶ Γεωμετρίας σπουδῆς μνημονεύεται, καὶ Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος ἱστόρησεν ὡς ἐπὶ Γεωμετρίᾳ δόξαν αὐτοῦ λαβόντος. Ἐπὶ δὲ τούτοις ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ τὴν περὶ αὐτὴν φιλοσοφίαν εἰς σχῆμα παιδείας ἐλευθέρου μετέστησεν, ἄνωθεν τὰς ἀρχὰς αὐτῆς ἐπισκοπούμενος, καὶ ἀΰλως καὶ νοερῶς τὰ θεωρήματα διερευνώμενος, ὃς δὴ καὶ τὴν τῶν * ἀλόγων πραγματείαν καὶ τὴν τῶν κοσμικῶν σχημάτων σύστασιν ἀνεῦρε. Μετὰ δὲ τοῦτον ἈΝΑΞΑΓΟΡΑΣ ὁ Κλαζομένιος πολλῶν ἐφήψατο κατὰ Γεωμετρίαν, καὶ ΟἸΝΟΠΙΔΗΣ ὁ χῖος, ὁ τὴν τοῦ μηνίσκου τετραγωνισμὸν εὑρών, καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Κυρηναῖος ὀλίγῳ νεώτερος ὢν τοῦ Ἀναξαγόρου, ὧν καὶ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς ἀντερασταῖς ἐμνημόνευσεν, ὡς ἐπὶ τοῖς Μαθήμασιν δόξαν λαβόντων. Ἐφ᾽ οἷς ἹΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ὁ χῖος ἐγένετο περὶ Γεωμετρίαν ἐπιφανεῖς, πρῶτος γὰρ ὁ Ἱπποκράτης τῶν μνημονευομένων καὶ στοιχεῖα συνέγραψε. ΠΛΑΤΩΝ δὲ ἐπὶ τούτοις γενόμενος μεγίστην ἐποίησεν ἐπίδοσιν, τάτε ἄλλα μαθήματα καὶ τὴν Γεωμετρίαν λαβεῖν, διὰ τὴν περὶ αὐτὴν σπουδὴν ὥς που δῆλός ἐστι, καὶ τὰ συγγράμματα τοῖς μαθηματικοῖς λόγοις καταπυκνώσας, καὶ πανταχοῦ τὸ περὶ αὐτὰ θαυμαστὸν φιλοσοφίας ἀντεχόμενον ἐπεγείρων. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ΛΕΟΔΑΜΑΣ ὁ Θάσιος ἦν, καὶ ἈΡΧΥΤΑΣ ὁ Ταραντῖνος, καὶ ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ ὁ Ἀθηναῖος, παρ᾽ ὧν ἐπηυξήθη τὰ θεωρήματα, καὶ προῆλθεν εἰς ἐπιστημονικωτέραν σύστασιν. Λεωδάμαντος δὲ νεώτερος ὁ ΝΕΟΚΛΕΙΔΗΣ, καὶ ὁ τούτου μαθητὴς ΛΕΩΝ, οἱ πολλὰ προσεπέλοσαν τοῖς πρὸ αὐτῶν, ὥστε τὸν Λέοντα καὶ τὰ στοιχεῖα συνθεῖναι τῷ τε πλήθει καὶ τῇ χρείᾳ τῶν δεικνυμένων ἐπιμελέστερον, καὶ διορισμὸν εὑρεῖν, πότε δυνατόν ἐστι τὸ ζητούμενον πρόβλημα, καὶ πότε ἀδύνατον. ΕΥΔΟΞΟΣ δὲ ὁ Κνίδιος, Λέοντος μὲν ὀλίγῳ νεώτερος, ἑταῖρος δὲ τῶν περὶ Πλάτωνα γενόμενος, πρῶτος τῶν καθόλου θεωρημάτων τὸ πλῆθος ηὔξησε, καὶ ταῖς τρισὶν ἀναλογίαις ἄλλας τρεῖς προσέθηκε, καὶ τὰ περὶ τὴν τομὴν, ἀρχὴν λαβόντα παρὰ Πλάτωνος εἰς πλῆθος προήγαγεν, καὶ ταῖς ἀναλύσεσιν ἐπ᾽ αὐτῶν χρησάμενος. ἈΜΥΚΛΑΣ δὲ ὁ Ἡρακλεώτης εἷς τῶν Πλάτωνος ἑταίρων, καὶ ΜΕΝΑΙΧΜΟΣ ἀκροατὴς ὢν Εὐδόξου καὶ Πλάτωνι δὲ συγγεγονὼς, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ΔΕΙΝΟΣΤΡΑΤΟΣ ἔτι τελεωτέραν ἐποίησαν τὴν ὅλην Γεωμετρίαν. ΘΕΥΔΙΟΣ δὲ ὁ Μάγνης ἔν τε τοῖς μαθήμασιν ἔδοξεν εἶναι διαφέρων, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην φιλοσοφίαν, καὶ γὰρ τὰ στοιχεῖα καλῶς συνέταξε, καὶ πολλὰ τῶν ὁρικῶν καθολικώτερα ἐποίησεν. Καὶ μέντοι καὶ ὁ Κυζικηνὸς ἈΘΗΝΑΙΟΣ κατὰ τοὺς αὐτοὺς γεγονὼς

* al. ἀναλόγων

χρόνους, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μὲν μαθήμασι, μάλιστα δὲ κατὰ Γεωμετρίαν καταφανὴς ἐγένετο. Διῆγον οὖν οὗτοι μετ᾽ ἀλλήλων ἐν Ἀκαδημίᾳ, κοινὰς ποιούμενοι τὰς ζητήσεις. ἙΡΜΌΤΙΜΟΣ δὲ ὁ Κολοφώνιος τὰ ὑπὲρ Εὐδόξου προηυπορημένα καὶ Θεαιτήτου προήγαγεν ἐπὶ πλέον, καὶ τῶν στοιχείων πολλὰ ἀνεῦρε, καὶ τῶν τόπων τινὰ συνέγραψεν. ΦΊΛΙΠΠΟΣ δὲ ὁ μεδμαῖος Πλάτωνος ὢν μαθητὴς καὶ ὑπ᾽ ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα καὶ τὰς ζητήσεις ἐποιεῖτο κατὰ τὰς Πλάτωνος ὑφηγήσεις, καὶ ταῦτα προὔβαλλεν ἑαυτῷ ὅσα ᾤετο τῇ Πλάτωνος φιλοσοφίᾳ συντελεῖν. Οἱ μὲν οὖν τὰς ἱστορίας (Γεωμετρικὰς) ἀναγράψαντες (Εὔδημος ὁ Περιπατητικὸς) μέχρι τούτου προάγουσι τὴν τῆς ἐπιστήμης ταύτης τελείωσιν. Οὐ πολὺ δὲ τούτων νεώτερός ἐστιν Εὐκλείδης &c.

Poſt Euclidem clariſſima illuxere Ariſtarchi Samii, Cononis, Apollonii Pergæi & Archimedis ingenia, Doſitheiqve, tum Eratoſthenis, Hipparchi, Gemini, Theodoſii Tripolitæ, & Heronis ac Sereni: Menelai item & Iſidori ac Hypſiclis, Philonis Byzantii, Tyanenſis ac Gadareni ſive Gaditani, Sporiqve Nicæni illius diſcipuli, præterea Amphinomi, Claudii Ptolemæi, Nicomedis, Dioclis, Demetrii Alexandrini, tum Pappi ac Theonis Alexandrinorum, Eutocii Aſcalonitæ, Procli, Marini, Pſelli, Iſaaci Argyri, Barlaami Monachi & Jo. Pediaſimi, de qvibus partim jam dixi capite hujus libri qvinto, partim infra ſuis locis ſum dicturus. Mentio & Cratetis qvi Geometrica ſcripſit, apud Laertium IV. 23. & Pulcher Geometra Tiberii Imp. temporibus clarus laudatur à Phlegonte de mirabil. c. 14.

CAPUT XV.

Catalogus Philoſophorum Stoicorum, digeſtus Ordine Alphabeti.

Achaicus Stoicus. Contra Ariſtotelis Categorias ſcripſit teſte Simplicio. Ejus Ethica. Laert. VI. 99. Theodorit. VIII. Θεραπευτ. pag. 120. Clemens Alex. IV. Strom. p. 496.

Agathocles, Lucian. in Icaromenippo. T. 2. p. 198.

Aga-

Alcinous Stoicus. Philoſtrat. lib. 1. de Sophiſt. p. 528.

Alcyonæus Antigoni Gonatæ, Macedonum Regis, filius à Perſeo Stoico inſtitutus. Laert. VII. 36.

Alexander Syriæ Rex, filius ſubdititius Antiochi Epiphanis χαίρων τοῖς ἀπὸ τῆς ςοᾶς λόγοις. Athen. V. p. 211.

M. Annæus Cornutus. Infra in Cornuto.

Annius Stoicus. Porphyr. vita Plotini

Antibius Aſcalonita. Stephanus Byz. in Ἀσκάλων.

Antigonus Gonata Macedoniæ Rex Zenonem Citieum audivit coluitqve, Cleanthem ter mille minis donavit, Laert. VII. 169. & Perſeum ſecum habuit. Vide ad Laert. IV. 47. VII. 6. 9. 13. 14. ſeq. 36. Antigoni ad Zenonem Epiſtola id. 7.

Antiochus Aſcalonita cognomento Cygnus. Stephanus Byz. in Ἀσκαλών, Πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῆς κεχρηματίκασι, Φιλόσοφοι μὲν Ἀντίοχος ὁ κύκνος, καὶ Σῶσος, καὶ Ἀντίβιος καὶ Εὔβιος ςωϊκοὶ ἐπιφανεῖς. *Soſi* nomine, cujus hoc loco mentio, civis ſui, librum inſcripſerat Antiochus, qvem compoſuit contra Magiſtrum ſuum Philonem Academicum, teſte Cicerone IV. Academ. qvæſt. c. 4. unde colligo hunc Antiochum Aſcalonitam eundem eſſe qvem Athenis audivit Cicero de qvo ſupra in Platonis dixi. Meminit & Strabo XIV. p. 759. Diſputaverat autem ſingulari itidem libro hic Antiochus, *Stoicos cum Peripateticis re concinere, verbis diſcrepare*, qvod impugnat Cicero 1. de natura Deor. c. 7. Ejus liber περὶ θεῶν. Plutarch. Lucullo p. 511. qvi Aſcalonitam appellat in Bruto p. 984.

Antiochus Seleucienſis. Vide infra in *Julio Cano.*

Antipater Panætii Magiſter præter rem dicitur *Rhodius* fuiſſe à doctiſſimo Harduino ad Plinium. Qvanqvam Panætius Rhodius fuit, & Antipatri librum tertium περὶ Ῥόδου laudat Steph. in Ἀραβία.

Antipater Sidonius Laert. VII. 29. ubi verſus ejus in Zenonem afferuntur. Mentio Antipatri Poetæ apud Cic. de fato c. 3. Idem III. 50. de Oratore: *Quod ſi Antipater ille Sidonius, quem tu probe Catule meminiſti, ſolitus eſt verſus Hexametros aliosque variis modis atque numeris fundere ex tempore* &c. Varia Antipatri Sidonii Epigrammata leguntur in Anthologia. Falluntur viri eruditi qvi Antipatrum hunc cum Tarſenſi vel Tyriis de qvibus mox dicam confundunt.

Antipater Tarſenſis, Stoicus, laudatur à Strabone XIV. p. 674. Plutarcho in Lyſandri vita extrema p. 433. & de animi tranqvill. p. 469. & in Gracchis p. 827. Cum Carneade congredi coram recuſans, ſcri-

ptis contendere auſus eſt, unde dictus καλαμοβόας. Idem de garrulitate p.514. confer Numenium apud Euſeb.XIV. præparat. p. 738. Videtur reſpicere Cicero IV. Academic. Antipatrum Stoicum laudans, eumq; jungens cum Archidemo, qvos duos opinioſiſſimos homines & principes dialecticorum ait in plurimis capitibus tam inter ſe qvam à Chryſippo diſſenſiſſe. Utrumqve inter magnos ſectæ Stoicæ auctores referunt Seneca & Arrianus. *Diogenis Babylonii* diſcipulus fuit, homo acutiſſimus. Cic. 3. de Offic. c.12. qvo in loco de officiis contra Diogenem nonnulla tradidiſſe docet, ut c.13. & 23. Præceptor *Panætii* Rhodii & Bloſſii Cumani de qvibus infra. Allegatur ἐν τῷ περὶ τῆς κλεάνθους καὶ χρυσίππου διαφορᾶς. Plutarch de Stoicor. repugnant. p. 1034. ἐν τῷ περὶ θεῶν. id. p.1051. *Libri duo de divinatione* Cic. lib. 1. de divin. c. 3. 20. 39. 54. lib. 2. c. 15. & 48. Ὀνειροκριτικά Artemidor. IV. 67. qvartus liber περὶ δεισιδαιμονίας. Athen. VIII p.346. primo περὶ ὀργῆς. XV. p. 643. libri tres ὅτι κατὰ Πλάτωνα μόνον καλὸν ἀγαθόν. Clemens V. Strom. p. 595. τὰ περὶ δυνατῶν & περὶ τοῦ κυριεύοντος. Arrian. II. 19. diſſ. Epictet. qvi c. 17. etiam memorat συναγωγὰς & συντάξεις Chryſippi Archedemi & Antipatri. Antipatri περὶ ζώων Schol. Apollonii, II. 5. Uſus Antipatro etiam Plinius, ut apparet ex Indice libri VIII. ὑπομνήματα Antipatri. Schol. Ariſtoph. ad Aves v. 1403. περὶ γάμου Stob Serm. 65. & 68. Idem Antipater videtur allegari à Laertio VII. 54. 55. 68. 84. 92. & ἐν τοῖς περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων. id. 57. πρώτῳ περὶ ὅρων 60. δευτέρῳ περὶ οὐσίας. 150. περὶ ψυχῆς. 157. Vidè & infra in Φιλοπάτωρ, & Meurſium in Bibl. Græca, Jonſiumqve ac Voſſium. Fallitur Clemens 2. Strom. 416. qvod Antipatrum Cleanthis γνώριμοι vocat, niſi hoc generaliter ſit accipiendum pro Stoico.

Antipater Tyrius, Panætio junior, qvem Athenis nuper mortuum tradit Cicero II 24. de Offic. Laudatur ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ κόσμου Laert. VII. 139. 140. 142. 148. De officiis ſcripſiſſe ex eodem Ciceronis loco colligas.

Antipater alius itidem *Tyrius*, & Philoſophus Stoicus, ſed ut videtur antiqvior, qvem à Catone Uticenſi ad huc viro juvene allectum in contubernium tradit Plutarchus in Catone minore p. 761. Videtur hunc laudare Strabo XVI. p. 757. Ἐκ Τύρου δὲ Ἀντίπατρος, καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Ἀπολλώνιος. De pluribus Antipatris vide ſi placet Voſſium, Jonſiumqve.

Apha-

Aphanes Ariſtonis Chii diſcipulus, vide Athenæum VII. p. 281. legendum Apollophanes cum Reineſio.

Apollodorus Athenienſis Stoicos audivit, Panætium ac Diogenem, ut infra ſingulari capite de Apollodoris notavi

Apollodorus Ephillus Laert. VII. 39. 41. 54. 64. 84. 140. Suid. in θέων. Ejus ἠθικὴ allegatur à Laertio VII. 102. 118. 129. φυσικὴ κατὰ τὴν ἀρχαίαν. id. 125. 135. Idem forte Ἀπολλᾶς contra qvem ſcripſit Chryſippus. Incertum idem ne ſit qvi Ciceroni *Apollodorus Syllus.*

Apollonides, qvem moriturus ſecum habuit Cato Uticenſis. Plutarch. Catone minore p. 791. ubi in latina verſione male legitur Apollonii nomen.

Apollonius Calchedonenſis ſive *Calchidenſis* (utrumqve enim dixiſſe veteres notatum Sirmondo p. 175. ad Sidonium) Bithynus, præceptor Veriſſimi Imp. & Marci Luciiqve Cæſarum. Vide Gatakerum ad M Antonini lib. 1. ſect. 8. & Syncellum p. 351. Meurſium de Apolloniis p. 63. Jonſium p. 257.

Apollonius Nyſæus Νυσαεύς Panætii diſcipulorum præſtantiſſimus. Strab. XIV. p. 650.

Apollonius Tyrius Ptolemæi Avletæ temporibus clarus de Zenone Citieo ſcripſit. Laert. VII. 1. 2. 24. 28. & compoſuit πίνακα τῶν ἀπὸ Ζήνωνος φιλοσόφων καὶ τῶν βιβλίων, Strab. XVI. p. 757. Omnino autem fallit conjectura doctſſimi Jonſii, qvi lib. II. de Scriptorib⁹ Hiſt. Philoſ. cap. 18. hujus Apollonii Hiſtoriam in Regia Pariſ. & Bodlejana Oxonienſi manu exaratam exſtare ſuſpicatur. Longe enim de altero Apollonio Tyrio Rege fabula Erotica neſcio qvo auctore ſcripta exſtat, è Græco ut videtur verſa ante mille annos, qvam pridẽ edidit latine Marcus Velſerus Auguſtæ Vindel. 1595. 4. atqve inter Velſeri opera iterum vulgavit Chriſtophorus Arnoldus p. 681. - 704.

Apollonius cum Diodoto Stoico diu verſatus, P. Craſſi libertus, qvem C. Cæſari commendat Cicero XIII. ad familiar. 16.

Apollophanes Antiochenus. Steph. in Ἀντιόχεια. Diſcipulus Ariſtonis Chii de qvo librum ſcripſit. Athen. VII. p. 281. Allegatur hic Apollophanes à Tertull. c. 14. de anima, à Laertio VII. 92. ἐν τῇ φυσικῇ id. 140. Eundem hunc eſſe cum Medico Apollophane qvi in Antiochi Seleuci F. aula charus fuit, audacter affirmat Reineſius, p. 335. Var lect. ambigit Jonſius qvem vide p. 144. Fuit & Comicus Apollophanes & alter Epicus de qvibu dixi lib. 2. c. 22. Alius item Sophiſta de qvo Suid. in Διονύσιος Ἀρεοπαγ. *Ar.*

Archedemus Atheninſis Plutarch. de exilio p. 605. ὁ δ᾽ Ἀθηναῖος Ἀρχέδημος εἰς τὴν Παρθῶν μεταστὰς ἐν Βαβυλῶνι τὴν Στωϊκὴν διαδοχὴν κατέλιπε. Menagius ad Laert. p. 282. pro Ἀθηναῖος apud Strabonem legit Θαρσηνὸς ſive Ταρσηνὸς vel Ξηνώνειος, ut idem ſit cum Tarſenſi de qvo mox.

Archedamus Tarſenſis. Strab. XIV. p. 674. *Archedemus* Laert. VII. 40. 68. 84. 88. ejus liber περὶ φωνῆς. id. 55. περὶ στοιχείων 134. 136. *Archidemus* Ciceroni & Senecæ. Confer Lipſium lib. 1. manuduct. diſſ. 12. & qvæ ſupra in Antipatro Tarſenſi. Allegatur ab Arriano II. 17. & 19. diſſ. Epictet. & III. 2. Stobæo Ecclog. Phyſ. Syriano in XII. Metaphyſ. p. 59. Demetrio de elocutione c. 34. Clemente Alex. &c.

Areus Alexandrinus Philoſophus Auguſto familiaris, de qvo Jonſius p. 215. ſeq. ubi & de aliis cognominibus.

Ariſto Chius Zenonis Citiei diſcipulus. Laert. VII. 18. & 37. & Cic. IV. Acad. qvæſt. Præceptor Miltiadis, Eratoſthenis, Apollophanis, Diphili, & Satyri tibicinis, qvem ſermonibus ſuis ita cepit, ut tibia in ignem abjecta ad Philoſophiam ſe conferret. Ælian. II. 23. Var. Perſeo qvi Antigoni Regis gratia utebatur adulatum notat Athenæus VI. p. 251. & voluptati perqvam deditum fuiſſe. VII. pag. 281. ex libro Apollophanis & Eratoſthenis cui titulum fecerant Ἀρίστων. Scripta ejus memorat Laertius VII. 163. ex qvibus ſolos ad Cleanthem Epiſtolarum libros IV. Ariſtonis Stoici eſſe, reliqva Ariſtoni Ceo Peripatetico tribuenda contendebant Soſicrates ac Panætius. De hoc aliisq; Ariſtonibus videndi Meurſius in Bibl. Græca, Jonſius de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. & ad Menagium Laertius.

Ariſtocles Lampſacenus, qvi ſcripſit libros qvatuor ἐξηγήσεως in Chryſippum περὶ τοῦ πῶς ἕκαστα λέγομεν καὶ διανοούμεθα. Suid.

Ariſtocreon Chryſippi ſororis filius. Laert. VII. 185.

Arrianus Nicomedienſis, Epicteti diſcipulus, de quo infra lib. IV.

Aſclepiades Jonſ. p. 108.

Aſclepiodotus Poſidonii auditor, teſte Seneca, de qvæſtionum naturalium cauſis ſcripſit. VI. 17.

Athenæus Stoicus cujus meminit Porphyrius in vita Plotini. Etiam Athenæi cujusdam Epigramma de Zenone Citieo affert Laert. VII. 30.

Athenodorus Solenſis Zenonis diſcipulus Laert. VII. 38. idem ut videtur qvi contra aliorum Stoicorum ſententiam peccata negabat eſſe æqvalia id. 121.

Athe-

Athenodorus Cordylio Tarſenſis qvi Pergamo arceſſitus cum M. Catone Uticenſi vixit & apud eum mortuus eſt Strabo XIV. p. 674. Plutarch. Catone Minore p. 763. Cuſtos Bibliothecæ Pergamenæ qvi auſus fuit è libris Stoicorum excindere qvæ ipſi ſecus ſcripſiſſent. Laert. VII. 34. Idem forte auctor operis contra Ariſtotelis categorias qvod memorant Porphyrius, Simplicius & Stobæus & libri περὶ σπουδῆς καὶ παιδείας qvi laudatur ab Athenæo, & περιπάτων qvorum octavus liber allegatus à Laertio III. 3. V. 36. & IX. 42. pro qvo male in Arſenii Monembaſiæ Archi Ep. apophtegmatis Græce editis, ubi de Democrito agit, legitur περὶ πάντων pro περιπάτων.

Athenodorus Tarſenſis. (Glycæ, Cedreno, Conſtantino Manaſſæ &c. Alexandrinus) *Sandonis F.* dictus etiam à pago qvodam *Cananites* præceptor Auguſti Cæſaris de qvo Strabo loco laudato & Lucianus in Macrobiis T. 2. p. 473. ubi octoginta & duos annos vixiſſe teſtatur. Laudat & Zoſimus lib. 1. cap. 6. teſtatus Auguſti mitius imperiũ fuiſſe ex qvo Athenodori maxime conſiliis aures præbuiſſet. Idem cui Claudius adoleſcens in contubernium datꝰ eſt, ut ex Auguſti literis refert Svetonius in Claudio c. 4. De patria ſua Tarſo ſcripſit teſte Steph. in Ἀγχιάλη. Alius ab his tribus (1) Athenodorus Philoſophus ſpectra deridens de qvo Plin. VII. 27. Epiſt. (2) Athenodorus Rhodius Rhetor. Qvintil. II. 17. (3) Athenodorus Medicus cujus primum τῶν ἐπιδημιῶν allegat Plutarchus VIII. 9. ſympoſ. (4) Athenodorus Sophiſta qvi tempore Pollucis docuit Athenis, Chreſti atqve Ariſtoclis auditor. Philoſtrat. p. 591. (5) Athenodorus Arati Poetæ pater. (6) Athenodorus frater Arati. Suid. in Ἄρατος.

Attalus ſub Tiberio Imp. clarus, cujus non infreqvens apud Senecam mentio, qvi eum audiſſe ſe teſtatur Epiſt. CVIII. Solum vertit, à Sejano circumſcriptus, ut legas in Senecæ patris ſvaſoria 2. Ejus libri de fulminibus allegantur à Seneca filio II. 48. Nat. qvæſt. Hujus qvoqve Attali ſuſpicor eſſe libros παροιμιῶν memoratos Heſychio in κορίννου. Alius Attalus Philometor qvi de agricultura & re medica ſcripſit, de qvo Harduinus ad Plin. Alius deniqve Attalus Rhodius Arati interpres, qvem notat paſſim Hipparchus, ut dixi ſupra p. 97.

Q. Lucius Balbus, qvem loqventem inducit Cicero libris de Natura Deor.

Baſilides Syropolitanus qvem M. Antoninus audiviſſe traditur.

Baſ-

Baſſus Stoicus Galeno memoratus, Coelio Aureliano eſt Tullius Baſſus de qvo Jo. Rhodius ad Scribonium Largum p. 191.

Bloſſius Cumanus Antipatri Tarſenſis auditor Romæ & ab eo dedicatione ſcriptorum qvorundam Philoſophicorum honoratus. Plutarch. in vita Gracchorum p 825.

Boethus Stoicus. Philo de mundo incorruptibili p. 737. vide & Laert. VII. 142. & 54. è qvo poſteriore loco colligas ante Chryſippum ſcripſiſſe. Liber de Natura allegatur id. 148. Liber XIII. de fato. id. 149.

Callietes Longini æqvalis. Vide Euſebium X. 3. præparat.

Callippus Corinthius Zenonis Citiei diſcipulus. Laert. VII. 38.

Cato Uticenſis ſive minor, ab Antipatro Tyrio præceptis Ethicis ac Politicis imbutus. Plutarch. in ejus vita p. 761.

Charemon Alexandrinus cui ſucceſſit Dionyſius Alexandrinus qvi uſqve ad Trajanum vixit teſte Suida Διονυς. De eo vide Voſſ. II. 1. de Hiſt. Gr. & Valeſ. ad Euſebium pag. 122. qvi apud Senecam VII. 5. Nat. qvæſt. pro Charimandro * jubent legere Chæremonem, cujus librum de cometis laudat Origenes I. contra Celſ. p. 45. Inſignis Chæremonis hujus locus de ſacerdotibus Ægyptiis exſtat apud Porphyrium IV. de abſtinendo ab animatis p. 360. ſeq. qvem reſpicit Hieron. 2. contra Jovinian. Idem Chæremon ἱερογραμματεὺς Porphyrio laudatus apud Euſeb. V. 10. de præparat. At Martialis XI. 57. Chæremonem pro qvovis paupere Stoico mortis contemtore ponere videtur. Alius Chæremon ni fallor qvi Aſtronomiæ peritus videri cupiens cum Ælio Gallo Alexandria iter fecit, de qvo Strabo XVII. p. 806.

Charephon. Lucian. in Hermotimo T. 1. p. 515.

Chremonides à Zenone Citieo adamatus. Laert. VII. 17.

Chryſippus Apollonii F. Solenſis (ob viciniam dictus qvibusdam Tarſenſis) ſuccceſſit Athenis Cleanthi, à qvo ** ut & à Zenone in multis tamen diſſenſit. Vide Laert. VII. 178. ſeq. Acumen ejus usqve adeo admirationi fuit, ut non deeſſent qvi dicerent Deos ipſos ſi dialectica uterentur, uſuros haud alia eſſe qvam Chryſippea. Compoſuit volumina ſeptingenta & qvinqve, ſæpius de eadem re ſcri-

* Charimandri tamen apud Pappum qvoqve mentio lib. VII. p. 247.

** Antipatri librum περὶ τῆς Κλεάνθους καὶ Χρυσίππου διαφορᾶς ſupra è Plutarcho memoravi.

ſcribens,& multa prolixaqve teſtimonia aliorum ſcriptorum ſuis inſerens libris. id. 181. ſeq. Scripta Chryſippi ἐνδοξότατα, qvondam atqve in plurimo honore fuiſſe idem Laertius tradit, n 189. ex tanto numero tamen ne unum qvidem ad nos pervenit, ſive hoc totum fortunæ fuit laboribus ejus haud faventi, ſive multitudo ipſa vægrandis,& in hac contorta non pauca & φορτικά, ſubtilesq; ineptiæ lectores removerunt, qvo nomine ſpernuntur vel impugnantur Chryſippea qvandoqve non à Galeno tantum & Sexto ac Cicerone, ſed ab Epicteto qvoq; & Seneca ac Plutarcho. Neq; dubito ſubſcribere H. Stephani judicio, qvi non ita magnam jacturam putabat qvod Chriſippi voluminib⁹ dialecticis CCCXI. nobis hodie ſit carendum. Rhetoricam Chryſippi ita ſcriptam fuiſſe teſtatur Cicero, *ut ſi quis obmuteſcere cupierit, nihil aliud legere debeat.* lib. 4. de fin. In Phyſicis neſcio an aliqvid vidit: in Ethicis apparet vel è Seneca, Chryſippum officia ita circumſepſiſſe ſubtiliſſimis diſputatiunculis, ut præſtet unas Ariani Epicteteas diſſertationes tuliſſe ætatem, qvam ſi omnia Chriſippi ſcripta Moralia ad nos perveniſſent. Hiſtoricos & Grammaticos haud dubie multa docere potuiſſent Chriſippi ſi exſtarent volumina, qvorum Catalogus in πίνακας digeſtorum apud Laertium, licet bene longus n. 189. - 202. Mancus tamen eſt, ut præter viros doctos ad illum ſcriptorem notarunt Jo. Meurſius ad Chalcidium p. 31. & in Bibl. Græca & Tho. Stanleius in Hiſt. Philoſophica l. VIII. p. 486. & Jonſius lib. 2. c. 8. à qvibus plurima inſuper Chryſippi ſcripta Laertio præterita recenſentur. Obiit Chryſippus Olymp. CXLIII. ætatis 73, ut ex Apollodoro notavit Laertius VII. 184. Effigies Chryſippi antiqvas tres exhibet Jac. Gronovius tomo tertio theſauri Antiqu. Græcarum litera S. Alios Chryſippos in veterum ſcriptis notarunt Jonſius, Meurſiusqve locis laudatis, & Menagius ad Laertii VII. 186.

Catalogus eorum ad qvos ſive adverſus qvos Chryſippus Solenſis ſcripſit, qvorum pleriqve Stoici fuiſſe videntur.

Agatho Laert. VII. 194.
Alexander. 192. 196.
Aminas. 196.
Apollas. 193. 197.
Apollonides. 191.
Arceſilas. 198.

Ariſtagoras 190. 194.
Ariſtobulus. 198.
Ariſtocles 199.
Ariſtocreon. 196. 197. 202.
Athenades 190. 195. 198.
Athenodorus 190.
Cleon. 202.
Clitus 191.
Dio 190. 192.
Diocles 200.
Diodorus 200. 201.
Dionyſius 192. 200.
Dioſcorides 190. 193. 198. 200. 202.
Epicrates 193. 198.
Gorgippides 190. 191. 198. 200.
Hedyllus (an Heryllus?) 196. 197.
Heraclides 198.
Laodamas 196. 199. 201.
Leptinas 201.
Meleager 196.
Menecrates 198.
Metrodorus 189. 191. 198. 199.
Nicias 193.
Onetor. 197.
Pantheodes. 193.
Paſylus 191. 195. 197. 198.
Philarchus 191.
Philippus. 193.
Philo 191.
Philomathes. 194. 195. 199. 200.
Pollis. 198. 202.
Pythonax. 201.
Soſigenes 192.
Sphærus 198.
Steſagoras 192. 194. 197.
Thearus. 190.
Theoſporus. 199.
Timocrates 194.
Timonax 201.
Timoſtratus 194.
Zeno 189. 195. 201.
Zenodotus 200.

Cinna Catulus, qvem audivit M. Antoninus Imperator. Julius Capitolin. in Marci vita c. 3. & Antoninus ipſe lib. 1. ſect. 13.

Claudius Maximus, ab eodem M. Antonino freqventatus. Jul. Capitolin. loco laudato, & Marcus Antonin. lib. 1. ſect. 17. (15.) & lib 8. ſect. 25. Huic ni fallor Claudio Maximo ad Proconſulatus Bithyniæ dignitatem evecto Apulejus in Apologia ſe purgat ab impacto Magiæ crimine, fretus, ut ait, doctrina ejus ac perfecta eruditione.

CLEANTHES Aſſius ex Aſſo Æolidis urbe: Zenonis Citiei, qvem per undeviginti annos audiverat in porticu Athenienſi ſucceſſor, Magiſter Chryſippi Laert. VII. 37. & 168. ſeq. Ingenio * tardiore, ſed pertinaci ſtudio & animo conſtante ſolus eſt viſus Magiſtri ſui peram

* Vide Barthium ad Claudian. p. 101. ſeq.

peram ferre poſſe. Vitam finiit inedia, annos octoginta natus. id. 176. vel undecentum, ut Lucianus & Valerius Max. Indulſiſſe & ipſum argutioribus diſputatiunculis apparet è Seneca, aliisqve, unde *ſpinas Cleanthis & contorta Chryſippi* jungit S. Hieronymus I. in Rufin. Hujus Cleanthis ſtatuam inſignem, magnificentiæ Senatus Romani documentum, in ipſa Aſſo vidiſſe ſe teſtatur Simplicius ad Epictet. p. 329. Scripta ejus veteribus memorata_ & viris doctis ad Laertium, Meurſioqve in Bibl. Græca maximam partem obſervata ecce tibi faciliori ordine_:

Περὶ ἀγωγῆς Laert. VII. 175.

Περὶ αἰσθήσεως. id. 174.

περὶ τῶν ἀπόρων. id. 175.

περὶ ἀρετῶν. id. 175.

Ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. id. 175.

Πρὸς Ἀρίσταρχον. id. 175. Forte in hoc libro Criticam Ariſtarchi Grammatici in Homerum exercitam caſtigaverat Cleanthes.

Ἀρχαιολογία id. 174. Dubitat Menagius an diverſa hæc fuerit à *μυθικοῖς* de qvibus infra_.

Περὶ ἀτόμων. id. 134.

περὶ βασιλείας id. 175.

περὶ βουλῆς. 175.

Περὶ Γιγάντων Laert. VII. 175. Idem opus ſuſpicatur Meurſius eſſe Cleanthis *θεομαχίαν* laudatam à Plutarcho de fluminibus

Περὶ Γοργίππου id. 175.

πρὸς Δημόκριτον id. 174.

περὶ Διαλεκτικῆς. id. 175.

Διατριβῶν β'. id. 175.

Περὶ τοῦ δικάζειν id. 175.

περὶ δόξης id. 175.

περὶ ἐλευθερίας id. 175.

περὶ ἐπιστήμης id. 175.

περὶ ἔρωτος ib. 175.

Ἐρωτικὴ τέχνη id. 175.

Περὶ εὐβουλίας id 175.

περὶ εὐφυΐας id. 175.

περὶ τῆς Ζήνωνος Φυσιολογίας (MS. Palatin. Menagio teſte Φυσιολόγου) id. 174.

περὶ ἡδονῆς id. 87. & 175, librum ſecundum Clemens II. Strom. p. 417.

Libros contra voluptatem vocat Cicero 1. de natura Deor. De tabula Cleanthis qva ruborem incuſſurus Epicureis Voluptatem fecit throno inſidentem & virtutes ipſi miniſtrantes Vide Cic. 2. de fin. Auguſtinum V. 20. de C. D. Gaſſendum de Philoſ. Epicuri p. 1685. ſeq.

Τῶν ἡρακλείτου ἐξηγήσεων δ'. id. 174.

περὶ Ἡσιόδου id. 174.

Θεομαχία. Plutarch. de flum. Vide ſupra περὶ Γιγάντων.

περὶ θεῶν Laert. VII. 175. Harpocrat. in λέσχαι. Reſpicit Cicero 2. & 3. de natura Deor. Macrob. lib. 1. Sat. c. 17. 18. Plutarchus de vitando ære alieno.

Ἰαμβεῖα. Simplic. in Epictet. p. 329. & Seneca Epiſt. 106. Plutarch. Clemens Alex. Galenus & Stobæus. Vide H. Stephani Poeſin Philoſoph. p. 51. ſeq. & 124.

περὶ ἰδίων Laert. VII. 175.

περὶ τοῦ καθήκοντος id. 175.

περὶ καλῶν id. 175.

περὶ κατηγορημάτων id. 175. λεκτὰ illa vocaſſe teſtatur Clemens VIII. 784.

περὶ κυριεύοντος (Sophiſmatis genere) Arrian. II. 19 Epictet.

περὶ λόγου, γ' Laert. VII. 175.

περὶ μαντικῆς. Cic. 1. de divinat.

περὶ μεταλήψεως Athen. XI. p. 467. 471.

Μυθικά. Athen. XIII. p. 752. Librum V. Porphyr. in limine vitæ Pythag. In hoc opere videtur commentitiarum fabularum reddere voluiſſe rationem, qvod Zenonem, Cleanthem ac Chryſippum facere curatos tradit Cicero 3. de Nat. Deor. Reſpicit Cornutus lib. de Diis c. 31.

περὶ νόμων Laert. VII. 175.

περὶ ἔρωτος, β'. id. 174.

περὶ ὀρῶν libri, qvorum primum citat Plutarch. de flum.

περὶ τοῦ ποιητοῦ Laert. VII. 175. qvod bene poteſt exponi de Homero. Nam qvod è Clemente V. Strom. p. 554. Menagius objicit laudante Cleanthis ποιητικὴν, nihil huc facit, nihil enim iſto loco aliud ſignificat hoc vocabulum qvam poœma, qvia ex poemate qvodam Cleanthis qvatuor verſiculi ibidem à Clemente afferuntur.

πολιτικός Laert. VII. 175.

περὶ πράξεων id. 175.

περ-

περὶ τεχνικός id. 175.
περὶ τοῦ τὸν σοφὸν σοφιστεύειν id. 175.
περὶ συμποσίου id. 175.
περὶ τέλους id. 175.
περὶ τέχνης id. 174. Cic. 4. de fin. *Scripſit artem Rhetoricam Cleanthes, Chryſippus etiam, ſed ſic, ut ſi quis obmuteſcere concupierit, nihil aliud legere debeat.* Stoicorum Principes de arte Oratoria ſcripſiſſe tradit etiam Qvintilianus III. 1.
περὶ τρόπων Laert. VII. 175.
περὶ ὑμεναίου id. 175.
περὶ φθονερίας id. 175.
περὶ φιλίας id. 175.
φυσικὰ ὑπομνήματα Plutarch. de Stoicor. contradict. Forte reſpicit Stobæus Cleanthem ſæpius laudans in Eclogis Phyſ. ut Plutarchus de placitis Philoſ. & Galenus Hiſt. Philoſ.
περὶ χάριτος id. 175.
περὶ χαλκοῦ niſi περὶ χρόνου legendum id. 174.
περὶ χρειῶν id. 175.
περὶ χρόνου id. 174.

Eximium Cleanthis Hymnum ad Jovem Carmine Hexametro qvod incipit Κύδιστ' ἀθανάτων, πολυώνυμε, παγκρατὲς αἰεὶ, primus è MSto Farneſiano Eclogarum Stobæi Græce juris publici fecit Fulvius Urſinus poſt fragmenta novem Fœminarum p. 272. Deinde cum aliis qvibusdam Cleanthis fragmentis verſu ſcriptis recudi curavit H. Stephanus in Poeſi Philoſophica p. 49. ſeq. & 124. inter qvæ & verſus Hexametri qvatuor ſervati à Clemente Alex. V. Strom. p. 554. Eundem hymnum Cleanthis cum latina Jacobi Duporti viri doctiſſimi Metaphraſi poetica integrum Radulphus Cudvvorthus inſeruit incomparabili operi Anglice edito cui titulus eſt Intellectuale Syſtema univerſi p. 432 ſeq. Neq; forte erraverit qvi dixerit S. Paulum Apoſtolum cum verſiculum τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμὲν commendavit Athenienſibus Actor. XVII. 28. addiditqve ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, non reſpexiſſe ad ſolum popularem ſuum Aratum Cilicem ſed etiam ad Cleanthem qvi Athenis vixerat, & in cujus hymno jam laudato verſu ſtatim qvarto diſerte legitur: ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμὲν, *omnes Tua namque propa-*

go Nos ſumus. Euthalius à Viro Clariſſimo Laur. Zaccagnio non ita pridem editus p. 420. notat dictum à Paulo allegatum eſſe Ἀράτου Ἀστρονόμου καὶ Ὁμήρου ποιητοῦ. Sane Homero qvoq; audit Jupiter πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Fuit & Cleanthes qvidam Samius Mathematicus, ſi credimus Palmerio Grentesmenilio in notis ad ſcriptores Græcos p. 457. Sed locus Plutarchi lib. de facie in orbe lunæ p. 923. ita legendus videtur: ὥσπερ Ἀρίσταρχον ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας προσκαλεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας, *quo pacto Cleanthes Ariſtarchum Samium putavit violatæ religionis à Græcis debuiſſe poſtulari*, ὡς κινοῦντα τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν, *utpote qui Veſtam univerſi* (terram enim moveri docuit Ariſtarchus) *moviſſet loco.* In editis Plutarchi libris male legitur: ὥσπερ Ἀρίσταρχος ᾤετο δεῖν Κλεάνθη τὸν Σάμιον &c.

ANNÆUS CORNUTUS Philoſophus ſectæ Stoicæ, Præceptor Perſii & Annæi Lucani Poetarum, à Nerone in inſulam relegatus & prope occiſus eſt, ut refert Dio lib. LXII. p. 715. qvod cum Nero plurimos jam libros verſibus ſcripſiſſet de rebus geſtis Romanorum, & adulatoribus ſvadentibus qvadringentos eſſet compoſiturus, monitus eſt à Cornuto nimios fore, neqve à qvoqvam legendos: cumqve neſcio qvis objiceret Chryſippum, qvem ipſe laudibus eveheret & cujus ſectator eſſet Cornutus, etiam plura volumina ſcripſiſſe, tulit reſponſum illa utilia vitæ hominum, hæc vero, Imperatoris ſcilicet eſſe inutilia ac nullius pretii. Tragicus fuit & libros Philoſophiæ reliqvit, teſte auctore vitæ Perſii, qvam ad Svetonium auctorem pleriqve referunt. Svidas Leptitanum è Lepti Africæ fuiſſe refert & πολλὰ φιλόσοφά τε καὶ ῥητορικὰ ſcripſiſſe teſtatur. Et ῥητορικὰς Cornuti τέχνας & τὴν πρὸς Ἀθηνόδωρον καὶ Ἀριστοτέλην γραφὴν allegant Porphyrius & Simplicius in Categor. Cæterum ex ſcriptis hujus Philoſophi nihil exſtat qvam ΘΕΩΡΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΦΥΣΕΩΣ ſive *liber de natura Deorum*, ſæpius editus ſub nomine *Phornuti* & ad Phyſicas ac Morales trahens allegorias qvæ de Diis apud Græcos tradebantur, curioſiusq; inqvirens nominum illorum etymologias, exemplo Zenonis, Cleanthis, Chryſippi & aliorum è Stoa Philoſophorum. At enim Cornutum eſſe auctorem docent Theodoritus 2. Therapevt. p. 35. qvi * Ἑλληνικὴν θεολογίαν à Cornuto Philoſopho ſcriptam tradit: Euſebius VI. 19. Hiſt. qvi

* Non eſſe hanc inſcriptionem ab auctore, probe animadvertit Voſſius Arte Hiſtor. p. 36. & de Hiſt. Græcis p. 228.

qvi Origenem è Cornuti ſcriptoris allegoricum Theologiam Ethnicam interpretandi modum didiciſſe è Porphyrio ſcribit, & Auctor Etymologici Magni, qvi in ζεὺς profert qvædam è Cornuti Ἑλληνικῇ θεολογίᾳ qvæ in hujus libri capite 1. leguntur, & paſſim Etymologiis in eodem libro obviis utitur: Deniq; hoc comprobant Codices qvatuor Mſti à Galeo laudati, in qvibus inſcribitur non Φουρνούτου ſed Κουρνούτου ἐπιδρομὴ τῶν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν θεωρίαν παραδιδομένων. Qvæ ſententia placet etiam viris doctis Joh. Meurſio in Bibl. Græca & præf. ad Apollonium Dyſcolum, atq; Henr. Valeſio p. 122. ad Euſeb. Voſſio, Galeo, Barthio aliisqve. Græce primus edidit Aldus cum Æſopi fabulis, Palæphato, Heracliti allegoriis Homericis, Hieroglyphicis Hori & proverbiorum è Tarreæo ac Didymo collectione Venet. 1505. fol. atqve libro ipſi qvidem præmiſit nomen Φουρνούτου, ſed in calce libri: τέλος τοῦ περὶ τῆς θεῶν φύσεως κουρνούτου, & in titulo totius Voluminis: *Phornutus, ſeu ut alii Cornutus de natura Deorum.* In Mſto Codice Bibl. Auguſtanæ** Inſcribitur πολυδεύκους Φουρνούτου, & Geſnerus p. 567. Bibl. teſtatur ſe inter codices Bibl. Vaticanæ reperiſſe *Polideucen Furnutum de fabulis Græcorum.* Filii qvoqve nomen cujus ſtudiis hunc librum auctor dicavit, in Codice qvo Gyraldus eſt uſus & in Oxonienſi uno qvem Galeus inſpexit, vocatur *Georgius*: ὁ οὐρανός, ὦ παιδίον Γεώργιε. Sed & Pollucis illud prænomen & nomen Georgii ſubdititium mihi & meliorum codicum auctoritate rejiciendum videtur. Poſt Aldinam editionem Græcam lucem vidit *latine* qvidem *Jodoco Velareo* interprete Antvverp. 1528. 8. cum Hygino, Palæphato, Fulgentii Mythol. & de voc: antiqv. Arato cum Germanici Metaphraſ. & Proclo de Sphæra Baſil. 1549. 1570. fol. *Græce & latine* cum verſione *Conradi Clauſeri* Tigurini, additus Palæphato cum verſione Phaſianini, & Juliani Aurelii Leſſiginienſis libris III. de cognominibus Deorum Gentilium. ibid. 1543. 8. In hac editione paginis verſionibus ſingulis inſcribitur *Cornuti liber de Natura Deorum.* Deniqve cum Conradi Clauſeri verſione & notulis ſuis atqve caſtigationibus eruditis hunc Cornuti libellum edidit vir egregius Tho. Galeus inter ſcriptores Hiſtoriæ Poeticæ, Cantabrig. 1671. 8. & Amſtelodami 1688. 8. qvi in præfatione dupli-

** Vide ejus Bibl. Catalogum MSS. à Reiſero editum p. 80.

præf. ad edit. Cantabrig. *Cornutus,* inqvit, *ſpiſſius nobis negotium faceſſebat* πολλοῖς ἑλκεσιβρύων. *Suppetias venere hic tres Codd. Oxonienſes calamo exarati, quorum mihi copiam fecit eruditus & amiciſſimus Vir Tho. Hyde Bibliothecarius Bodlejanus. Ex iis nonnullas ipſe emendationes excerpſeram, alias (partem longe maximam) & capitis ultimi fragmentum hactenus deſideratum idem ſemper mihi colendus Eduardus Bernhardus ſuppeditavit.* Lilius Gyraldus *in ſyntagmatibus* (de Diis) *infinitos locos in hoc ſcriptore ex vet. codice ſanarat, eos quoque huc adduximus. Cæpi verſionem* Clauſeri *refingere, ſed abſtinui ſtatim. Probas, inquis? Ita quidem, ut exiſtimem eam una tantum litura opus habere.* Velarius *item ſe & Cornutum eadem opera traduxit. Aliam interpretationem concinnare non licuit per operas typographicas, quibus quotidianum penſum conſcribendis iſtis annotationibus ſoluturum me receperam.* Ante Velaraum & Cornarium tranſtulit latine *Malarinus* neſcio qvis, cujus verſionē ante ſexcentos vel ſeptingentos annos compoſitam vidiſſe ſe ſcripſit Barthius ad Statium T. 2. p. 401. Uſus hoc Cornuti libro etiam Porphyrius eſt in ſcripto de antro Nympharum & altero deperdito περὶ ἀγαλμάτων ut notatum Galeo, qvi ad utramq; editionem ſuam, Cantabrigienſem præſertim præfatus non pauca de Cornuto monuit. Hic capite XVII. cum fabulam Heſiodi de Chao ejusqve generatione ἀλληγορικῶς explicaſſet, commentarium in illum Poetam promittere videtur his verbis: ἀλλὰ τοῦ μὲν Ἡσιόδου τελειότερον ποτ' ἂν ἡ ἐξήγησις γένοιτο, τὰ μὲν τινα ὡς οἶμαι παρὰ τῶν ἀρχαιοτάτων αὐτοῦ παρειληφότος, τὰ δὲ μυθικώτερα αὐτοῦ προσθέντος ᾧ τρόπῳ καὶ πλεῖστα τῆς παλαιᾶς θεολογίας διεφθάρη. *Sed Heſiodi quidem perfectior interpretatio alio loco dari poterit, qui nonnulla ut exiſtimo ab antiquiſſimis* (Theologis) *deſumſit, fabuloſiora vero addidit ipſe, qua ratione plurima capita antiquæ Theologiæ non mediocriter corrumpi contingit.* Ita vertendus ille locus nec Clauſero nec Velareo intellectus. Polydevcem vero ſive Pollucem Phurnutum qvi de Hercule agit c. 31. ſcripſiſſe etiam opuſculum de ærumnis Herculis; qvod exſtet Venetiis in Bibliotheca SS. Joannis & Pauli, jam pridē tradidit in Bibliotheca Geſnerus. Et ſane in codice etiā Oxonienſi præfigitur Cornuto libellus de laboribus Herculis, is ipſe qvi ab Allatio * Græce & latine editus eſt: ſed is qvemcunqve potius habet auctorem qvam Cornutum, Allatio etiam judice Joanni Pediaſimo rectius adſcribendus. Utriqve codici præmittuntur verſus Politici qvi

* Inter excepta Rhetorum & Sophiſtarum. Romæ 1641. 8. p. 321.

qvi incipiunt: τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα &c. Qvi vero in nova Bibliotheca MSS. Labbei p. 106. traditur exſtare Phornutus in Codice 29. Regis Chriſtianiſſimi, cum Tho. Magiſtro de vocibus Atticis, is non alius eſt ab edito libro de Diis. Uſi ſunt Cornuti ſcriptis Philoſophicis cæteris deperditis Origenes in Stromateon Opere, teſte S. Hieron. Epiſtola ad Magnum, Jamblichus apud Stobæum, Syrianus, Proclus, Simplicius, Stobæus &c. Cornutum vero Hiſtoricum Romanum, de qvo Svidas, alium à noſtro putaverim, qvamvis deniqve addit: οὗτος ὁ κορνοῦτος Λεπτίτης φιλόσοφος ἦν, ἡ δὲ λεπτὶς πόλις λιβύης &c. Caſaubono qvidem judice ad Satiram qvintam Perſii Cornuto Philoſopho inſcriptam, *multa de hoc falſa* * *& inepta Suidas, cui fidem habere caveant tirones.* Neſcio an idem M. Cornutus, è cujus Satira latine ſcripta Fulgentius profert hæc verba: *Titivilles Flacce do tibi*, vel L. Annæus Cornutus qvem Grammaticum vocat Gellius II. 6. *haud ſane indoctum & ignobilem*, & lib. IX. c. 10. *hominem ſane pleraque alia non indoctum nec imprudentem*, ubi *commentarios ejus in Virgilium* Italico cuidam inſcriptos & Macrobio etiam Chariſioqve & Servio laudatos, & *libros de figuris ſententiarum*, allegat. Non male qvidem hæc elogia qvadrant cum eo qvod Cornutum Philoſophum ἐπὶ παιδείᾳ δεδοκιμασμένον τότε Dio Caſſius teſtatur, & notum eſt multos illa ætate utroqve ſtylo Græco & Latino ſcripſiſſe: Diverſos tamen facit Barthius ad Claudian. p. 128. Sane diverſus eſſe videtur Cnejus Cornutus cujus de Orthographia qvædam refert Caſſiodorus cap. 1. Diverſus qvoqve auctor Veterum Scholiorum in Perſium, ſi modo illa Cornuti alicujus ſint. Diverſus & Cornutus Medicus de qvo Reineſ. Epiſt. ad Hofmann. p. 538. qvanqvam Cornuti qvoqve Philoſophi ſcholas cum Perſio freqventarunt Claudius Agaternus (Reineſius ibid. & p. 710. Inſcription. legit Agathemer) Medicus Lacedæmonius & Petronius Ariſtocrates Magneſius. Diverſus qvoqve Cornutus Tertullus, Plin. IV. 17. & V. 15. Epiſt. Diverſus deniqve Cornutus qvem Pſeudo Catonem vocat Cicero I. ad Atticum Epiſt. 9.

* Videtur falſum illud, qvod à Nerone occiſum tradit Cornutum Svidas, cum in exilium tantummodo miſſum narrent Dio & Euſebius, qvanqvam utrumqve eſſe poſſe verum notet Jonſius p. 247. Sed fallitur vir doctus cum ibidem ſcribit à Gellio II. 6. Cornutum ſub Nerone occiſum referri. Nusqvam enim hoc refert Gellius.

Crates Mallotes Grammaticus Pergamenus ab Attalo Romam miſſus circa Olympiadem CLIII. Panætii præceptor fuit teſte Strabone XIV. p. 676. qvin & ipſe Philoſophus Stoicus à Svida appellatur. De eo videndi viri docti ad Sveton. de Grammaticis c. 2. & Meurſius in Bibl. Attica. De ejus διορθώσει Homerica dixi lib. 2. c. 2. §. 20.

Crinis. Arrian. III. 2. Epictet. Laert. VII. 62. 68. 76. ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ. id. 71. Fuit & Crinis qvidam ſacerdos Apollinis, de qvo vide ſcholia Græca ad Iliad. α. v. 39. & Svid.

Criſpinus. de qvo Acro ad Horatii lib. 1. Sat. 1.

Criſpus Paſſienus. Senec. præf. libri IV. Nat. qvæſt. & lib. 1. de benefic. c. 15. Vide de eo Lipſium ad Epigramma Senecæ VI.

Damaſcius Damaſcenus qvi Juſtiniani Imp. temporibus claruit, Svidæ Stoicus dicitur, etſi Platonicæ & aliarum qvoqve ſcholarum Philoſophicarum dogmatis non leviter tinctus fuit. De illo & opere ejus qvod exſtat MS. περὶ ἀρχῶν dicendi locus erit infra libro V.

Damaſippus. Horat. lib. 2. ſat. 3. v. 16. & 64.

Dardanus & *Mneſarchus* principes Stoicorum Athenis tempore Antiochi Aſcalonitæ ac Philonis Academici. Vide Ciceronis IV. Acad. qvæſt. c. 22.

Demetrius Diphili F. Bithynus, Panætii Stoici diſcipulus. Laert. V. 84. Ejus Epigramma in Myronis bovem. Antholog. IV. 7.

Demochares. Laert. VII. 14. in Zenone.

Ex *Arei Didymi* Epitome, & Ariſtoclis Peripatetici libro VII. de Philoſophia Euſebius XV. præparat. c. 14. 15. 18. 19. 20. compendio refert dogmata Phyſica Stoicorum. Similiter Laertius VII. 48. ſeq. epitomen placitorum Stoicorum exhibet è *Dioclis* Magneſii ἐπιδρομῇ φιλοσόφων.

Dio Stoicus. Cic. III. de legib. c. 5.

Diodorus Cronus Dialecticus, Zenonis junioris Stoici patria Sidonii Magiſter. Laert. VII. 16. Svid. in Ζήνων Σιδ. Cæterum apud Ciceronem *Diodori Stoici* nomen hinc inde male irrepſit pro *Diodoto*, qvo M. Tullius uſus eſt familiariter eumq; apud ſe habuit. XIII. 16. ad familiar. & in Bruto c. 90. ubi domi ſuæ nuper mortuum refert.

Diogenes è Ptolemaide. Laert. VII. 48.

Diogenes Seleucienſis trans Tigrim *Babylonius*, Apollodori Athenienſis teſte Scymno Chio ſive Marciano Heracleota, præceptor. Cum

Car-

Carneade ac Critolao legationem obiit Romam auno U. C. 598. de qva dictum ſupra in Academicis & Peripateticis. Vide & Plutarchum Catone Majore p. 349. & qvæ viri docti ad Laert VI. 81. Ejus περὶ φωνῆν τέχνη. id. VII. 55. ſeq. 57. ſeq. διαλεκτικὴ τέχνη. 71. videtur hic Diogenes etiam allegari 84 qvemadmodum & 39.

Dionyſius Theophanti F. Heracleotes, Zenonis Citiei auditor, ſed qvi à Stoicis deinceps ad Cyrenaicos defecit, μεταθέμενος inde dictus. Athen. VII. p. 28. Vide Jonſium p. 250. & Laert. V. 92. VII. 23. 37. & 166. ſeq. ubi & ſcriptorum Catalogus. Alius *Dionyſius Stoicus* qvem Athenis audivit Atticus, teſte Cic. 2. Tuſc. qv. Neſcio an diverſus Dionyſius Stoicus qvem allegat Laert. VI. 43.

Diotimus Stoicus Epicuro invidiam facere conatus fictis ſub ejus nomine laſcivis Epiſtolis. Laert. X. 3 ſed accuſatus à Zenone Epicureo, capitis damnatus fuit, teſte Athenæo XIII. p. 611. qvi *Theotimum* vocat, & libros contra Epicurum ſcpripſiſſe teſtatur. Pro Theotimo Diotimi nomen reponere jubet Jonſius p. 196. Sed ita ab aliis qvoqve obſervo confundi Diodoros & Theodoros, Diodotos & Theodotos &c. Diotimis variis ab eodem Jonſio erudite collectis adde Diotimum γυναστὴν cujus mentio apud Theophraſtũ de ſudoribus, & Diotimum cujus Epigramm. in Anthologia. Fuit & Diotima vates, cujus mentio apud Platonem in Sympoſio, atq; inde apud Max. Tyrium diſſ. VIII. Lucianum Evnucho, aliosqve. Theotimi cujusdam mentio in Q. Catuli verſibus apud Gellium XIX. 9. alterius item, gravi oculorum incommodo laborantis, qvi prohibentibus Medicis cum conveniret uxori, *Vale*, inqvit *amicum lumen*, ut legas apud S. Ambroſium in IV. Lucæ.

Diphilus Demetrii Bithyni Pater, æqvalis Panætii. Laert. V. 84.

Alius *Diphilus* cognomento Labyrinthus, Ariſtæneti Zenonis F. præceptor. Lucian. Convivio.

Epictetus Hierapolita Phryx, ſectæ Stoicæ decus, de qvo dixi infra lib IV.

Eratoſthenes Cyrenæus, Ariſtonis Chii diſcipulus. Athen. VII. p. 281. De hoc vide qve capite proximo XVIII.

Etoemocles. Lucian. Convivio.

Eubius Aſcalonita, Stoicus celebris. Steph. Byz. in Ἀσκάλων.

Eucrates ὁ παῖν, cujus meminit Lucianus in Hermotimo T. 1. p. 512.

Eudemus. Laert. VII. 40. niſi legendum Eudromus.

Eudromus. Laert. VII. 39.

Euphrates Alexandrinus,qvem in Syria docentem audivit Plinius junior Dixi de eo ad proœmium Eunapii.Vide & AndreæSchotti Obſervationes Humanas lib. V. c. 9.

Fabianus Papyrius naturæ rerum peritiſſimus.Plinio majori ac Senecæ, qvi eum audivit,laudatus.Scripſit latine de animalibus & cauſarũ naturalium libros,qvos allegant etiam Chariſius acDiomedes.

C. *Favonius (* aliis *Fannius)* Plinii junioris amicus,qvi itidem latine mediocri ſtylo ſcripſit exitus occiſorum relegatorumqve à Nerone, libris tribus. Vide Plinii lib. V. Epiſt. 5. & de *Fannia* infra in *Priſco,* de Fanniis ſive Fanniorum gente Petrum Bælium in lexico.

Hecato Rhodius Panætii diſcipulus libros *de Officiis* ſcripſit ad Q. Tuberonem. Cic. III. 15. de offic. Ejus ſecundum περὶ ἀγαθῶν, Laert. VII. 127. tertium 101. undeviceſimum. id. 103. Primum περὶ ἀρετῶν, 90. tertium 125. Secundum περὶ παθῶν. 110. tertium decimum περὶ παραδόξων. 124. περὶ πλῶν. 87. Septimum περὶ τέλϐς. 102. χρείας VI. 4. 32. 95. VII. 172. Librum ſecundum VII. 26. Allegatur & paſſim à Seneca in libris de beneficiis.

Heliodorus L. Junii Silani apud Neronem delator. Schol. Juvenalis ad Sat. I. v. 33. & 35.

Helvidius Priſcus Thraſeæ gener. infra in *Priſcus.*

Heraclides Tarſenſis , Antipatri civis ſui diſcipulus, qvi contra aliorum Stoicorum ſententiam peccata negabat eſſe æqvalia. Laert. VII. 121.

Herillus Carthaginienſis , Zenonis Citiei diſcipulus. Laert. VII. 121. Idem plura de eo 165. ſeq. titulos ſcriptorum qvoqve illius referens,qvæ ὀλιγόστιχα μὲν, δυνάμεως δὲ μεστὰ fuiſſe teſtatur. In his Magiſtrum ſuum Zenonem impugnare non dubitavit;ſicuti ſententiam Herilli qva ſummum boni in ſcientia & cognitione collocabat,variis in locis explodit Cicero. Contra Herillum ſcripſit Cleanthes teſte Laertio VII. 164. forte & Chryſippus in duobus libris τῶν Ἡρίλλου ὑποθετικῶν etſi ibid. 196. & 197. editum eſt Ἡδύλλου pro qvo Menagius in MS. Codice Ἡδύλου nomen reperit. De Hedylo conſulendus Meurſius in Bibliotheca Attica & Iſ. Caſaubonus ad Athenæum.

Hermagoras Amphipolitanus. infra in *Perſæo,*

Herminus. Porphyr. in vita Plotini,

Her-

Hermotimus Menecratis F. qvem colloqventem inducit Lucianus libro de ſectis T. 1. p. 504. ſeq.

Hierocles Alexandrinus, Gell. IX. 5.

Janſon Menecratis Nyſæi F. & Poſidonii è filia nepos ac ſucceſſor, de qvo Suidas in Ἰάσων ubi & ejus ſcripta recenſentur, è qvibus βίος Ἑλλάδος Stephano qvoqve in Ἀλεξάνδρεια laudatus forte fuit junioris Jaſonis Argivi. Vide Jonſium p. 218.

Iſidorus Pergamenus Rhetor. Laert. VII. 34.

Julius Canus qvi à Cajo Caligula interficiendus recepit ſe poſt mortem edocturum * amicos de conditione animæ poſt exceſſum ex hac vita, ut refert Seneca de animi tranqvillitate c. 14. Neqve vanum hoc fuiſſe promiſſum narrat Plutarchus apud Syncellum p. 330. Antiocho enim Seleucienſi de nocte per ſomnium apparuiſſe Canum, eiqve expoſuiſſe τὰ περὶ διαμονῆς τῆς ψυχῆς καὶ καθαρωτέρου φωτὸς μετὰ τὴν ἔξοδον.

Junius Ruſticus occiſus à Domitiano Imp. qvod Thraſeæ Pæti & Priſci Helvidii laudes edidiſſet. Vide qvæ Viri docti ad Svetonii Domitian. c. 10. Hujus forte filius (ut Jonſio p. 231. viſum) Junius Ruſticus itidem Stoicus, Magiſter M. Antonini Imp. Confer Gatakerum ad libri 1. §. 7.

Leonidas Rhodius. Strabo XIV. p. 655. Idem eſt Leonides ſi credimus Meurſio lib. 2. de Rhodo p. 100. cujus meminit Heſychius in ἔκτορες, & cujus præcepta ſymmetriarum celebrat. Vitruvius præfat. libri VII. qvemq; ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας laudat Tzetzes ad Lycophronem v. 754. Fuit & Leonides Byzantinus inter ἁλιευτικῶν ſcriptores memoratus ab Athenæo, & Leonides Tarantinus cujus Epigrammata bene multa in Anthologia exſtant, ut omittam Leonidam fortiſſimum Regem Spartanorum.

M Annæus Lucanus, ſcriptor Pharſaliæ.

Lyſimachus Stoicus. Porphyr. vita Plotini.

Marcus Antoninus Imperator, de qvo infra lib. IV.

Medius. Porphyr. vita Plotini.

* Plura hujus cemodi promiſſi exempla expoſui in Excertitatione de recordatione animæ ſeparatæ parte 1. ſect. 3. qvibus adde Jacobum Bonifadium, qvi anteqvam ad ſupplicium duceretur Jo. Baptiſtæ Grimaldo amico ſuo ſcripſit ſe non intermiſſurum eſſe ſigno aliqvo de ſtatu alterius vitæ ipſum certiorem reddere, ſi citra terrorem hoc fieri poſſet. Vide Menagii Anti Bailletum T. 2. p. 258. & Bælii Lexicon edit. 2, in Bonfadio.

Mneſarchus Panætii diſcipulus ab Antiocho Aſcalonita, de qvo ſupra dixi auditus. Auguſtin. III. 18. contra Academicos & Numenius apud Euſeb. XIV. præparat. p. 739. Inter Principes Stoicorum ſuæ ætatis habitum conſtat è Cicerone. Allegatur & à Stobæo Eclog.

Muſonius Rufus, Thuſcus, à Nerone exulare juſſus, à Flavio Veſpaſiano revocatus, ac pulſis cæteris Philoſophis ſolus Romæ retentus. De hoc vide Jonſium lib. III. c. 7. Meminit hujus Muſonii forte etiam Origenes 3. contra Celſum p 150. ubi Muſonium refert inter eos qvi vitæ integritate adeo enituerunt, ut aliis exemplo eſſe poſſent. Niſi hæc malis accipere de Muſonio Cynico. Ἀπομνημονεύματα Muſonii Philoſophi ſcripſerat Aſinius Pollio Trallianus Suida teſte in πωλίων, qvi hunc cum altero antiqviore Aſinio Pollione confundit. Præclarum alterutrius Muſonii dictum apud Gellium XVI. ἄντι πράξῃς καλὸν μετὰ πόνου, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μένει. Ἄντι ποιήσῃς αἰσχρὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει. Idem ante Muſonium dixerat Cato his verbis: *Cogitate cum animis veſtris, ſi quid vos per laborem recte feceritis, labor ille à vobis cito recedet, bene factum à vobis, dum vivitis, non abſcedet: Sed ſi qua per voluptatem nequiter feceritis, voluptas cito abibit, nequiter factum illud apud vos ſemper manebit.*

Muſonius junior, Plotini ætate, de qvo Porphyr. in hujus vita.

Per *Nauclerum* Ponticum apud Tertullianum, Marcion hæreticus intelligitur, uti recte annotatum V. C. Chriſtophoro Auguſto Heumanno in Actis Philoſophorum Germanice editis.

Neſtor Tarſenſis Stoicus, memoratus Straboni XIV. p. 674.

Pammenes Etoemoclis diſcipulus. Lucian. Convivio.

Panætius Rhodius ſenior, de qvo videndus Suidas, qvi etiam ex Aſclepiade Myrleano refert Polemonem Panætii Rhodii auditorem fuiſſe. Panætii Patris & filii meminit S. Ambroſius & utrumqve περὶ τοῦ καθήκοντος ſcripſiſſe teſtatur.

Panætius Rhodius, junior, Diogenis Babylonii & Antipatri Tarſenſis diſcipulus, doctor Mneſarchi, & Poſidonii, teſte Cic. l. 1. de divinat. c. 3. Lælii qvoqve ſapientis & Scipionis (qvi eum ſecum domi & in legatione Ægyptiaca ante Cenſuram ſecum habuit) Fannii Hecatonis & Apollonii Nyſæi, Polybiiqve: Stoicus qvidem, ſed qvi nec acerbitatem ſententiarum illius ſectæ (v. g. de ἀναλγησίᾳ & ἀπαθείᾳ, vide Gellium XII. 5.) nec differendi ſpinas, probaret, ſem-

ſemperqve haberet in ore Platonem, Ariſtotelem, Xenocratem, Theophraſtum, Dicæarchum, ut notat idem Cicero, extremo libri IV. de finibus. De hoc Panætio celeberrimo videndi Jonſius lib. II. 13. & Meurſius in Rhodo p. 101. ſeq. Scripta ejus hæc apud veteres memorantur:

περὶ αἱρέσεων De Philoſophorum ſectis. Laert. II. 87.

De civili ſtatu Cic. III. de leg.

De dolore patiendo ad Q. Tuberronem Epiſtola, Cic. IV. de fin. & IV. Tuſc. Qvæſt.

Περὶ εὐθυμίας de animi tranquillitate Laert. IX. 20.

Περὶ τοῦ καθήκοντος, de officiis libri, qvibus ſcriptis triginta annos ſupervixit, natus Olymp. CLII. Meminit plus ſimplici vice Cicero in libris ejusdem argumenti, qvi Panætii ſe veſtigiis inſtitiſſe non diffitetur etiam XVI. 11. ad Atticum. S. Ambroſius lib. 1. de Offic. c. 7. & 10. Apoſtolius procem. proverb. ἡ δὴ καὶ ὁ σοφὸς Κικέρων ἐπελάβετο Παναιτίου, Ῥωμαῖος ἕλλην, συγγεγραφότος μὲν περὶ τοῦ καθήκοντος &c. Librum ſecundum allegat Gellius XIII. 26.

περὶ Σωκράτους. Plutarch. Ariſtide, Athen. XIII. p. 556.

Panætii junioris *περὶ τῶν κατὰ Γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν λόγων* laudat Porphyrius ad Harmonica Ptolemæi p. 244.

Panætiaſtarum meminit Athenæus V. p. 186. variorum Philoſophorum *συνόδους* convivandi cauſa Athenis fieri ſolitos referens, *τῶν μὲν Διογενιστῶν* (à Diogene Babylonio) *τῶν δὲ Ἀντιπατριστῶν* (ab Antipatro Tarſenſi) *τῶν δὲ παναιτιαστῶν.*

Pantænus è Stoico * Chriſtianus & præfectus Scholæ Catecheticæ Alexandrinæ, de qvo Guil. Caveus in Hiſtoriæ literariæ parte utraqve ad A. C. 181. & in vitis Patrum Anglice editis T. 1. Halloiſius Tomo 1. de ſcriptorum Orientalium vitis, Sam. Baſnage T. 2. Annal. ad A. C. 194. n. IX. & H. Dodvvellus ad fragmentum Philippi Sidetæ p. 501. ſeq. qvi præter Euſebii & aliorum veterum teſtimonia Pantænum patria Athenienſem ſecta Pythagoreum & poſt Clementem Alexandrinum ſcholæ Alexandrinæ præfuiſſe parum veriſimiliter contendit.

Pericles Lydus. Jonſ. p. 209.

Perſæus Citieus Zenonis ſervus Gell. II. 18. hinc liber in jam ſenis contubernio fuit Olymp. CXXX. Laert. VII. 6. & 13. ab eo miſſus ad Anti-

* Syncellus p. 355. poſt commemoratum Clementem Alex. *Πάνταινος φιλόσοφος ἀπὸ Στωϊκῶν ἐν τῷ θείῳ λόγῳ διέπραττεν.*

AntigonumGonatam qvi eum Acrocorintho præfecit,unde ejecit Aratus Sicyonius. id. 6. 9. 36 Adde Lipſ. I. 12. manuduct. Antigonum cum Menedemi Philoſophi cauſa Eretrienſibus vellet Remp. reſtituere auctor fuit ne faceret, unde Menedemi Vatinianum in illum odium. id. II. 143. Ejus ἠθικαὶ σχολαί. 28. Ex his Meurſius lib. 2. de Cypro p. 167. putat petita qvæ Cicero 1. de Nat. Deorum è Perſæo refert. Alia ipſius ſcripta Laert. VII. 36. Πολιτείαν Λακώνων & Διαλέγους συμποτικοὺς (qvæ συμποτικὰ ὑπομνήματα Laertio VII. 1. vocantur,) allegat Athenæus. Diſcipulus Perſæi fuit *Hermagoras* Amphipolitanus, cujus dialogi apud Svidam memorantur: Μισοκύων, περὶ ἀτυχημάτων, ἔκχυτον (effuſum ex ovô) ἐστὶ ᾠοσκοπία, & περὶ σοφιστείας πρὸς τοὺς Ἀκαδημαϊκούς.

Perſius Poeta latinus, cujus ſex Satiræ exſtant, diſcipulus Cornuti de qvo ſupra.

Phanias Poſidonii diſcipulus ſcripſit περὶ Ποσειδωνείων σχολῶν, qvorum librum 1. allegat Laertius VII. 38.

Phariſæi, Stoicis vicini, notante Joſepho. Sed & S. Hieronymus, Chriſtianus Doctor, in XI. Eſaiæ, Stoicos cum noſtro dogmate in pleriſqve concordare ſcripſit.

Philippus Pruſienſis, Plutarchi æqvalis qvem vide VII. 7. Sympoſ.

Philocrates Chryſippi ſororis filius. Laert. VII. 185.

Philonides Thebanus à Zenone Citieo ad Antigonum miſſus. Laert. VII. 9.

Phœbion. Porphyr. vita Plotini.

Philopator ἐν τοῖς περὶ εἱμαρμένης. Nemeſ. c. 35. de Natura hominis, qvo in loco qvemadmodum & in Codicibus ſub Gregorii Nyſſeni nomine de natura humana VI. 1. duplici vice Philopatoris nomen diſerte occurrit, itaqve perperam Menagius ad Laert. VII. 54. ſuſpicatur legendum eſſe Ἀντίπατρος. Diſcipulum Philopatoris Stoici audivit Galenus, ut ipſe teſtatur c. 6. de dignoſcendis affectibus, T. 6. edit. Pariſ. p. 531. ſeq.

Phœbion. Porphyr. in vita Plotini.

Plancus. Qvintilianus X. 1. Plancus in Stoicis rerum cognitione utilis.

Plato Rhodius, Panætii diſcipulus. Laert. III. 109.

Rubellius Plautus. de quo viri docti ad Tacitum. Alius *Plautius Lateranus* de quo vide eundem. Tacitum XV. 60. & Arrian. lib. 1. diſſ. Epictet. c. 1.

Pole-

Polemo Panætii diſcipulus, Panætii puta ſenioris. Vide Svid. in πολέμων & Jonſium p. 178. ſeq.

Polybius Megapolitanus, de qvo infra capite ſingulari dicturus ſum, Panætii diſcipulus fuit, teſte Svida in Παναίτ.

Porphyrium defenſorem Stoicorum vocat Julius Firmicus de errore profan. relig. Sane ut aliarum ſectarum, ita Stoicæ qvoq; dogmatis egregie imbutus fuit.

Poſidonius Alexandrinus, Zenonis Citiei diſcipulus Laert. VII. 38. & Svid. Hujus nonnulla videntur, qvæ mox inter Poſidonii Rhodii ſcripta referam, ut περὶ πλῶν, προτρεπτικά, περὶ κριτηρίου, & εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως.

Poſidonius Apameenſis Syrus (Strab. XIV. p. 655.) qvi Rhodius etiam vocari ſolet, qvia Rhodi vixit, ubi à Magno Pompejo eſt auditus (id. XI. 492.) & freqventatus à Cicerone. (Plutarch. in Cic. p. 862.) ibiqve Prytanis magiſtratum geſſit (Strab. VII. p. 316.) diſcipulus ac ſucceſſor Panætii. περὶ Ποσειδωνείων σχολῶν ſcripſerat Phanias, diſcipulus Poſidonii, ut paulo ante dixi. Romam venit Conſule M. Marcello h. e. Anno U. C 702. teſte Svida in Ποσειδ. De hoc Poſidonio præter Menagium, Jonſium, Voſſiumq; & Lipſium egit Begerus I. theſauri Brandenb. p. 276. ſeq & Meurſius lib. 2. de Rhodo c. 12. è qvo notitiam ſcriptorum hujus vel ſuperioris Poſidonii in præſentem locum conferre liceat cum qvibusdam acceſſionibus.

περὶ εἱμαρμένης Laert. VII. 149.

πρὸς Ζήνωνα τὸν Σιδώνιον. Proclus 3. in Euclid.

Ηθικῦ λόγυ Liber primus. Laert. VII. 91.

Libri περὶ ἡρώων καὶ δαιμόνων. Macrob. 1. Saturnal. c. 23.

XIII. περὶ θεῶν. Laert. VII. 138. 139. 149. *Liber quintus de Natura Deorum* Cic. lib. 1.

περὶ καθήκοντος liber primus. Laert. VII 129.

περὶ κόσμυ liber 1. Laert. VII. 142. Fuerunt qvi librum de Mundo, qvi hodie inter Ariſtotelis ſcripta legitur, huic Poſidonio tribuerent, ut dixi ſupra lib. 3. c. 6. p. 129.

περὶ κριτηρίυ. Laert. VII. 54.

Ἱστορία τῆς μετὰ Πολύβιον βιβλίοις νβ. in qvo opere etiam de rebus Pompeji egerat. Vide Voſſium lib. 1. de Hiſt. Græcis 1. cap. 24. Sed hoc opus potius eſt alterius Poſidonii Olbiopolitæ, ut notatum Svidæ in Πολύβιος.

Εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως. Laert. VII. 60. Putat Meurſius reſpici etiam ab Etymolog. M. in ὀψίς & Scholiis ad Iliad. x.

V. περὶ μαντικῆς Laert. VII. 149. *De prognoſticorum cauſis* Cic. 2. de divin.

III. περὶ μετεώρων.. Laert. VII. 125. liber XVII. id. 144. Reſpicit hoc opus Seneca Nat. qvæſt. Cleomedes &c.

Μετεωρολογικὴ στοιχείωσις. Laert. VII. 138. 152. Ejus compendium ſcripſerat Geminus Rhodius teſte Simplicio in 2. Phyſ.

Ἐξήγησις τοῦ Πλάτωνος Τιμαίου. Sextus Empir. VII. contra Matth. p. 142.

περὶ παλμῶν Svid. in οἰωνιστ. & ποσειδών. Nonnus Monachus collect. Hiſt. ad Nazianzen. c. 62.

προτρεπτικά. Laert. VII. 91. 129.

Τέχνη τακτική. Ælian. Tactic. c. 1.

περὶ παθῶν. Laert. VII. 91. 129.

Φυσικὸς λόγος cujus librum ſecundum laudat Laert. VII. 134. 140. ſextum 145. octavum 153. 154. duodecimum 149. decimum qvintum id. 140.

περὶ ὠκεανοῦ. Strabo II. p. 98. licet Olbiopolitæ Poſidonio Svidas tribuit.

De Sphæra artificioſa ad Archimedeæ exemplum à Poſidonio compoſita Cicero 2. de Natura Deor. *Si in Scythiam aut Britanniam ſpharam aliquis attulerit hanc, quam nuper familiaris noſter effecit Poſidonius, cujus ſingulæ converſiones idem efficiunt in Sole & in luna & in quinque ſtellis errantibus, quod efficitur in cælo ſingulis diebus & noctibus.* Cæterum fallitur Athenæus qvi hunc Poſidonium Scipionis Africani æqvalem facit XIV. p. 657.

Fuit & *Poſidonius Corinthius*, cujus ἁλιευτικὰ idem Athenæus 1. p. 13. memorat & *Poſidonius Olbiopolites* Sophiſta, cujus fuere declamationes, Argumenta in Demoſthenem, Atticæ Hiſtoriæ libri IV. Libycorum libri XI. & de regione qvæ Tyrica appellatur. Poſidonium præterea Grammaticum Ariſtarchi ἀναγνώστην notavit Jonſius, & Poſidonium cælatorem, Pompeji ætate celebrem, & Poſidonium Medicum ſub Valente Imp. qvi dæmoniacos dari pernegabat. Vide Philoſtorg. VIII. 10. & Aetium tetrabiblo 2. lib. 2. c. 12.

Priſcus Helvidius Thraſeæ gener, τοῖς Στωϊκοῖς δόγμασιν ἐντραφείς, teſte Xiphilino in Veſpaſiano. Hujus Priſci vitam & laudes qvod ſcripſiſſent Junius Ruſticus & Herennius Senecio, à Domitiano ſunt occi-

Digitized by Google

occiſi: Fannia Helvidii uxor, cujus rogatu hoc Senecio fecerat, in exſilium pulſa. Vide Jonſium p. 231.

Procli duo *Mallotæ* Cilices de qvibus Suidas, teſtatus alterum ſcripſiſſe ὑπόμνημα Διοκλέους (Seleucienſis) σοφισμάτων, καὶ πρὸς Ἐπίκουρον. Alterius horum & ſimul Philonidis Stoici, de qvo ſupra, meminit Proclus junior patria Lycius, in Timæum p 166

Protagoras Stoicus Laertio memoratus. Vide qvæ dixi lib. 2. cap. 23. §. 27.

Publius Hierapolita, Steph. in ἱεράπολις.

Publius Rutilius, Senecæ variis locis celebratus. & Cic. in Bruto c. 30.

Rhodius qvidam de qvo Laertius VII. 22.

Satyrus tibicen, Ariſtonis Chii ſermonibus captus. Ælian. III. 33. Var.

Q. Mucius Scævola, à juris cognitione & eloqventia Ciceroni laudatus, qvi primus omnium jus Civile apud Romanos in diſciplinæ formam redegit, interfectus à Mario.

Cervidius Scævola itidem juris peritia celebris, qvi M. Antonino à Conſiliis fuit. Conſtat & alios bene multos ex veteribus Romanis JCtis Stoicæ potius qvam alteri cuidam Sectæ addictos fuiſſe.

Semius. Jonſ. p. 209.

L. Annæus Seneca, qvi plurimis ſcriptis Philoſophicam Stoicam illuſtravit.

Herennius Senecio, ſupra in Priſco Helvidio.

Serapio Hierapolita Steph. in ἱεράπολις.

Quintus Sextius, de qvo Seneca Epiſt. 64. *Lectus eſt deinde liber Q. Sextii Patris, magni ſi quid mihi credis viri, & licet negent, Stoici*. Huic præſtantiſſimus Galeus tribuendas eſſe contendit ſententias aureolas qvas pro Sexti Pythagorici ſententiis habuit & pro Xyſti Epiſcopi Romani venditavit in verſione ſua Rufinus. Vide Galei præf. ad Opuſcula Mythologica Phyſica & Ethica edit. Amſtelodamenſis.

Sextus Chæronæus Plutarchi Sororis filius, Marci Antonini præceptor, diverſus à Sexto Empirico Stoicorum adverſario, ut qvos imprimis oppugnare ſe in libris ſuis innuit lib. 1. Pyrrhon. Hypotypoſ. c. 14. pag 14.

Sextus Ælius JCtus.

Sextus Herius. Jonſ. p. 209.

Sextus Pompejus. Cicero Bruto. c. 47.

Digitized by Google

Soſus Aſcalonita. Supra in Antiocho.

Sotion Alexandrinus (male Σιτίων apud Syncellum p. 318.) apud qvem ſediſſe ſe puerum teſtatur Seneca. Alius Sotion antiqvior qvi de ſucceſſionibus Philoſophorum ſcripſit. Vide Lipſii manuduct. lib. 1. diſſ. 12. & Jonſium 2. c. 10.

Sphærus Boryſthenites ſive Boſporanus, inter præcipuos Zenonis Citiei & Cleanthis auditores, Lacedæmone docuit atqve inter alios Cleomenem inſtituit ad virtutem. Vide Plutarchum Cleomene p 805. Laert. V. 37. & VII. 177. Chryſippi apud Cleanthem condiſcipulus. Athen. VIII. p. 245. Scripta ejus refert Laert. VII. 178. inter qvæ, περὶ Ἡρακλείτου ε διατριβῶν (malim disjungere: περὶ Ἡρακλείτου, & libros qvinqve διατριβῶν) περὶ Λακωνικῆς πολιτείας, περὶ Λυκούργου, περὶ Σωκράτους, περὶ μαντικῆς, περὶ ἐρετρικῶν Φιλοσόφων. Contra Sphærum hunc ſcripſit Chryſippus, id 198. Cleanthes vero eundem miſit ad Ptolemæum Philopatora (qvi regnavit ab Olymp. CXXXIX$\frac{2}{3}$. ad CXLIX$\frac{3}{4}$.) id. 185. Ejus librum de Rep. Lacedæmoniorum laudat & Athenæus, & reſpicit Plutarchus in Lycurgo. Hominem inprimis bene definientem antiqvis Stoicis habitum hunc Sphærum teſtatur Cicero IV. Tuſc. qvæſt.

Spurius Albinus. Cicero Bruto. c. 25.

Strabonem Amaſenum, Geographorum Principem, licet Peripatetica etiam dogmata edoctum, Stoicis tamen magis faviſſe eorumqve placita ſecutum eſſe, evincit adverſus Xylandrum Iſ. Caſaubonus præf. ad Strabon. & in notis haud uno loco, tum Voſſius II. 6. Hiſt. Græcis.

Themiſtocles cujus meminit Longinus p. 244. edit. Clariſſ. Tollii è Porphyrio in vita Plotini. Syncellus p. 380.

Alius *Themiſtocles* Stoicus antiqvior, qvem colloqventem inducit Plutarchus lib. 1. Sympoſ. qvæſt. 9.

Theo Alexandrinus Arei, de qvo ſupra, & Auguſti Imp. tempore clarus, qvem Suidas ait ſcripſiſſe τοῦ Ἀπολλοδώρου Φυσιολογικῆς εἰσαγωγῆς ὑπόμνημα & artis Rhetoricæ libros III.

Theo Antiochenus qvi ſcripſit Apologiam Socratis, eodem Suida teſte.

Theo Tithoreus, Boeotus. Laert. IX. 82.

Theodorum Chium & Mileſium itemqve *tertium* hujus nominis Stoicos memorat Laertius II. 103. ſeq.

Theſ-

Theſmopolis. Lucian. de mercede conductis T. 1. p. 472. ſeq.

Thraſea Pætus, qvi vitam Catonis Uticenſis ſcripſit, hinc mori juſſus à Nerone. Vide Jonſium p. 230. & Voſſium de Hiſt. latinis p. 135. Sub hujus Thraſeæ titulo librum in affectis habuit Juſtus Lipſius, qvo diſqviſivit qvatenus ſapienti viro * fas ſit vel jus ſibi ipſi mortem conſciſcere. Vide Centur. 2. Epiſt. Miſcell. 22. & Epiſtolam qvam Vellejo ſuo præmiſit ad Theodorum Leevvium.

Thraſonides. Laert. VIII. 130. Suid. in ἔρως.

Timocles. Lucian. Jove Tragœdo. T. 2. p. 143. Fuit & vetuſtior qvidam Timocles Syracuſanus cui Orphei ſcripta qvædam tributa fuiſſe teſtatur Suid. in Ὀρφεύς. De Timocle Athenienſi dixi ſupra lib. 2. c. 22.

Trypho Stoicus & Platonicus. Porphyr. vita Plotini.

Q. Ælius Tubero Plutarch. Lucullo f. 518.

M. Terentium Varronem Romanorum doctiſſimum Stoicis accenſet Leonardus Cozzandus, qvem vide ſis libro tertio de Magiſterio antiqvorum Philoſophorum. pag. 231. ſeq. Prodiit liber Genevæ. 1684. 12.

Zeno Citieus qvem Pœnulum vocat Cicero (Laert. VIII. 3. & Suidas *Φοινικίδιον*) qvod Citienſes è Phœnicia fuerint profecti. Xenocratis primum & Polemonis (Laert. VII. 2. & 25.) Stilponisque (id 2. & 24) Platonicorum diſcipulus fuit: (Euſeb. XIV. præparat. pag. 729. à qvibus exiguam cur diſcederet cauſam habuiſſe docet Cicero IV. de finibus. Audivit deinde Cratetem Cynicum (Laert. VII. 3. 12. 24. 32.) & Heracliti ** libros legit, unde auſterus evaſit

* Ejusdem argumenti librum paulo ante obitum compoſuit Jo Vergerius Abbas Sancyranus ſub inſcriptione *caſus Regii.* In hoc triginta & quatuor occaſiones notaverat in quarum aliqua homo conſtitutus poſſet recte ἐξάγειν ἑαυτόν. Johannis vero Donnei Decani Londinenſis Βιαθάνατον, Anglice poſt auctoris fata & contra ſpirantis deſiderium (librum enim à ſe forte amiſſum volebat a recuperatore herede æternis tenebris mandari) in lucem editum & non ita pridem Londini recuſum qvo contendit non omne propricidium qvodcunqve ſua natura turpe atqve injuſtum eſſe hunc inqvam librum argumentis non inficiandis confutavit Jo. Adamus in libro cui titulus: Specimen diatribæ de Avtochiria ſive: An Eſſay concerning Selfmurther, wherein is endeavourd to prove thatit is unlawful according to Natural Principles. Lond. 1700. 8.

** Ita intelligenda Laertii verba, qvæ interpres male ita accepit, ac ſi Heraclitum, quo centum annis junior fuit, audiviſſet Zeno.

ſit & Cynicus. Freqventavit etiam Diodorum Dialecticum cognomento Cronum qvem audivit & alter Zeno junior Sidonius (id. 25. & 16.) Hinc ipſe novam condidit ſectam, licet non tam rerum inventor, judice Cicerone 3. de fin. qvam novorum verborum, & qvi decori magis ac verecundiæ rationem haberet. Adſcivit plures diſcipulos, qvi ab ipſo primum *Zenonii*, deinde à pœcile Stoa ſive porticu in qvo docebat, ſunt appellati Stoici. (id. 5.) Magna gratia valuit apud Antigonum Gonatam Macedoniæ Regem de qvo ſupra dixi. Hic rebus præfuit ab Ol. CXXV $\frac{3}{4}$. ad CXXXV $\frac{1}{2}$. & Zenoni diu ſupervixit. Docuit Zeno per annos LVIII. (Laert. VII 28.) Vixit annos ſaltem octoginta (176.) niſi ſuppoſititia ſit *Epiſtola ejus ad Antigonum* qvam dat Laertius VII. 8. At Perſæus diſcipulus, duos tantum & ſeptuaginta annos tribuit (id. 28.) alii longe pauciores, (Svid. in ἀνεῖν) alii duodecentum. (Laert. VII 28.) Succeſſorem reliqvit *Cleanthem:* diſcipulos habuit *Perſæum*, *Herillum*, *Ariſtonem*, *Athenodorum* aliosqve. Vide Lipſium lib. 1. manuduct. c. 12. Scriptorum Catalogus è Laertio aliisqve monumentis, * hic eſt:

Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, Laert. VII. 4. 87.

Ἀπομνημονεύματα, id. 4.

Διατριβαί, id. VII. 34. Sextus Empir. X. contra Math. p. 469. & Pyrrhon. Hypotypoſ. III. 25.

Ἔλεγχοι Laert. VII. 4. Neſcio an ex his petiti duo verſiculi qvos ſub Zenonis nomine affert Joannes Stobæus ſerm. 14. de adulatione:

> Ἔλεγχε σαυτὸν ὅστις εἶ, μὴ πρὸς χάριν.
> Ἀκοῦ᾽ ἀφαιροῦ δ᾽ κολάκων παῤῥησίαν.

περὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, Laert. VII. 4.

Ἐρωτικὴ τέχνη. id. 34.

Ὑπόμνημα εἰς τὴν Ἡσιόδου θεογονίαν. Cicero 1. nat. Deor. *Cum vero Heſiodi Theogoniam interpretatur* (Zeno) *tollit omnino uſitatas preceptasque cognitiones Deorum, neque enim Jovem neque Junonem neque Veſtam neque quenquam qui ita appellatur in Deorum habet numero: ſed rebus inanimis atque mutis per quandam ſignificationem hac docet tributa nomina.*

Περὶ

* E recentioribus præter viros doctos ad Laert. contuli Meurſium in Cyprio lib. II. p. 168. ſeq.

Περὶ τοῦ καθήκοντος Laert. VII. 4. 25. 108. 129. Sextus Empir. III. 25. Pyrrhon. Hypotyp.

Καθολικὰ id. 4. In MS. Regis Chriſtianiſſ. conjunctim legitur teſte Menagio Πυθαγορικὰ καθολικά.

Κράτητος Ηθικά id. 4.

Περὶ λέξεως id. 4.

Περὶ λόγου id. 39. 40.

Περὶ νόμου id. 4.

Περὶ τοῦ ὅλου id. 4. & 136. 142. 143. 145. 153. Videtur reſpicere Sextus VIII. contra Math. p. 327.

Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε Laert. VII. 4. Reſpicit Dio Chryſoſt. diſſ. 53. & Strabo lib. 1. p. 41. ubi Zenonem ſuum vocat, tanqvam Stoicorum principem Stoicus.

περὶ οὐσίας Laert VII. 134.

περὶ ὄψεως id. 4.

Περὶ ὁρμῆς ἢ, *de impetu* (deſiderii) *libri VIII.* ita lego apud Laert. VII. 4. pro περὶ ὁρμῆς ἢ περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Apud Meurſium in Cypro p. 168. male excuſum περὶ ὀργῆς.

περὶ παθῶν Laert. VII. 4. & 110.

περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως id. 4.

Πολιτεία. id. 4. 32. ſeq. 121. 131. Athen. XIII. p. 561. Theodorit. Therapevt. III. p. 49. Platonis Remp. hoc in opere oppugnaverat Zeno, ſed hoc fecerat iniqvius, & alia parum verecunde in eo teſte Cicerone ſcripſerat, unde Laertius ait fuiſſe qvi dicerent illud in cauda canis exaratum à Zenone. Vide Plutarch. de Stoicorum contradictionibus p. 1034. & Numenium apud Euſeb. præparat. pag. 732. ſeq.

Πυθαγορικὰ. Laert. VII. 4.

Περὶ σημείων id. 4.

Τεχνικαὶ λύσεις id. 4.

Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου. id. 4.

Laudatur præterea Zeno noſter ſæpius à Cicerone, Plutarcho, Clemente, Cenſorino, Sexto, Euſebio, Theodorito & aliis.

Zeno Sidonius Diodori Croni & Zenonis Citiei diſcipulus. Laert. VII. 16. & 38. Suid. in Ζήνων Σιδώνιος. Menag. ad Laert. p. 279.

Zeno Tarſenſis. Laert. VII. 41. & 48.

Zeno Dioſcoridis F. Chryſippi diſcipulus & ſucceſſor, cujus meminit Laertius

tius VII. 35. teſtatus pauca ſcripſiſſe, ſed plures reliqviſſe diſcipulos. Vide & Euſebium XV. 13. præparat. pag. 816. & c. 18. p. 820. ubi notat eum de conflagratione univerſi ſeorſim ſenſiſſe à reliqvis Stoicis.

Zeno Diphili, cognomento Labyrinthi diſcipulus. Lucian. Convivio.

Zenodotus Diogenis Babylonii diſcipulus. Laert. VII. 29.

Zenothemis. Lucian. convivio.

Stoicis mulieribus *Porcia*, *Arria* utriqve, *Fannia & Theophila*, de qvibus Menagius in Hiſtoria Philoſopharum, adde *Helviam*, Matrem Senecæ, qvam filius inter alia in conſolatione ad eam ſcripta c. 16. teſtatur ſapientium præceptis fuiſſe eruditam.

CAPUT XVI.

De LYCOPHRONE Chalcidenſi.

Lycophronis ætas & fatum. 1. *Ejus Caſſandra ſive Alexandra Tragœdia μονοπρόσωπος.* 2. *Interpretes Lycophronis perditi & editus Jo. Tzetzæ commentarius quem ſub fratris ſui Iſaaci nomine exire eſt paſſus.* 3. *Lycophronis editiones.* 4. *Editiones promiſſæ, & codices quidam Lycophronis MSti.* 5. *Scripta ejus Poetæ deperdita* 6. *Lycophrones alii.* 7. *Index Scriptorum à Tzetza ad Lycophronem allegatorum, è ſecunda Clariſſ. Potteri editione.* 8.

I.

LYCOPHRON ex Chalcide (Euboeæ, qvæ hodie Nigropontus) Soclis *(a)* F. à Lyco Rhegino hiſtorico adoptatus *(b)* à qvo fortas-

(*a*) Tzetz. Chil. VIII. hiſt. 204. Hunc Soclem neſcio qvo auctore Grammaticum appellat Gvil. Canterus.

(*b*) Suid. in λυκόφρ.

taſſis etiam nomen retulit. Grammaticus & Tragicus Poeta fuit, unus è *Plejade*, de qva dixi ſupra lib. 2. c. 19. clarus temporibus Ptolemæi Philadelphi, cui gratus fuiſſe dicitur compoſito in illum & Arſinoen anagrammate (c) ut *Ptolemæus* eſſet mutato literarum ordine ἀπὸ μέλιτος, qvaſi totus mellitus ac jucundiſſimus. *Arſinoe* ἴον Ἥρας, Viola ſive flos Junonis. Neqve tamen inde mihi perſvaſerim, qvod neſcio, qvo in loco legiſſe ſe teſtatur Blancus Albienſis, nec improbat in Delphis Phœnicizantibus acutiſſimus Edmundus Dickinſon, Lycophronem literas Hebraicas percalluiſſe, & inde anagrammata conficiendi modum didiciſſe. Non enim video cur ſolis Hebræis in mentem venire potuerit, non etiam Græcis illa literarum ἀναστροφή, luſusqve eviſceratis verba qværentium in verbis. Periiſſe fertur Lycophron ſagitta percuſſus ab adverſario, cum de antiqvorum poetarum principatu certaret, ut annotatum reperio ad hæc Ovidii in Ibin. v. 531.

Utque cothurnatum periiſſe Lycophrona narrant,
Hæreat in fibris fixa ſagitta tuis.

Apud Theodoritum VIII. Therapevt. 115. ubi Lycophronis monumentum memorat interpres latinus, græca habent λυκοφρόνην & Sylburgius è Clemente Alex. jam obſervavit legendum eſſe λευκοφρύνην. Adde, ſi placet, qvæ è Dionyſio Salvagnio Boeſſio p. 107 commentarii ad Ovidii Ibin notavit Clariſſ. Bælius in Lexico, ubi de Lycophrone noſtro agit.

II. Exſtat ſola ejus ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ſive ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, Drama obſcurum (d) & μονοπρόσωπον, in qvo unica perſona inducitur Caſſandra

(c) Tzetzes de genere Lycophronis: εὐδοκίμει δὲ τότε Λυκόφρων οὐ τοσοῦτον διὰ τὴν ποίησιν, ὅσον διὰ τὸ λέγειν ἀναγραμματισμούς. οἷον ὅτι Πτολεμαῖος ΑΠΟ ΜΕΛΙΤΟΣ λέγει μεταγραμματιζόμενον, Ἀρσινόη δὲ ἼΟΝ ἭΡΑΣ. καὶ ὅμοια τοιαῦτα.

(d) Hinc *atrum* Lycophronem vocat Statius V. ſilvar. 3. 157. non *tenebroſum*, ut interpres latinus Tan. Fabri de poetis T. 10. theſauri Gronov. p. 761. Haud abſurde idem Faber Vir ingenioſiſſimus & ante Fabrum Arnoldus Arlenius Peraxylus (præfat. ad Lycophronem) Poetam hunc propter tenebras hujus dramatis Cimmeria caligine obſcuriores ait reſpondere *ſtellæ* in Plejade *obſcuræ* ac *nebuloſæ*. Vide etiam ſis Novellas Reipublicæ literariæ A. 1705. ſub initium ubi non ab re improbat auctor Clariſſimus inſtitutum Poetæ noſtri, tam prolixo carmine crucem figentis lectoribus & Grammaticis, tanqvam fixurus eſſet ſe ipſum Cruci (ut in MSto qvodam codice legiſſe ſe ait, vel potius ipſe lepide confinxit Tan. Faber) ſi à qvoqvam intelligi drama ſuum contingeret. Vignerius in libro de Ziffris Gallice ſcripto p. 13. refert Lycophronis poema à qvodam obſcuritatem indignante medium fuiſſe conſciſſum, *pour voir ce qu'il y avoit au dedans, puisqu' on n'y pouvoit rien diſcerner par le dehors.* Colomeſ. Opuſc. p. 241. ſeq.

dra ſive Alexandra perpetuo carmine jambico vaticinans de clade Trojanorum & variis malis eam ſecuturis. Ac primo qvidem ea recenſet, qvæ ex Helenæ raptu ipſi, parentibus, fratribus, ſororibus, toti deniqve regiæ familiæ ſint eventura. Secundo qvæ Græci propter Ajacis libidinem ſint perpeſſuri, idqve partim in reditu, ut Ajax, Diomedes, Ulyſſes, Menelaus, alii multi: partim domum reverſi, ut Agamemnon & Idomeneus. Poſtremo Caſſandra repetitam altius cauſam exponit, de qva perpetuis inter ſe bellis Europa & Aſia longo tempore conflictatæ ſunt. In qva qvidem explicatione ab Jonis usq; & Europæ raptu per Argonautarum, Amazonum, Trojanorum hiſtoriam, Midæ qvoq; & Xerxis imperia ad monarchiam usqve Alexandri Magni, qvalemcunqve hiſtoriæ ſeriem deducit. Qvo facto, cogitans, nullam ſibi apud homines fidem vel auctoritatem fore, poſtqvam falſos de ipſa rumore Apollo ſparſiſſet, tandem conqvieſcit. Aliæ etiam hiſtoriæ fabulæqve permultæ per varias digreſſiones inſeruntur, in his labores Herculis, Deucalioneum diluvium, Dioſcurorum & Apharidarum pugna, Æneæ peregrinatio & in Latium deducta colonia, aliarumq; gentium migrationes aliqvot & coloniæ. *Quamobrem affirmare auſim* (inqvit Guil. Canterus) *quicunque hoc poema licet parvum* (verſuum tamen 1474.) *diligenter perlegerint* (adde, & intellectum perſpectumqve habuerint) *eos & hiſtoriarum & poeticarum fabularum partem non exiguam probe perfecteque eſſe cognituros.* Qvi poema hoc de levibus cauſis alteri neſcio cui Lycophroni olim adjudicaverunt, exploduntur à Tzetza ad v. 1226.

III. Clemens Alex. V. Strom p. 571. teſtatur Caſſandram Lycophronis uberem materiam præbuiſſe Grammaticis ingenii ſui exercendi, & ſane è veteribus in illud olim ſcripſerunt *Dection* laudatus Etymol. M. in ἤπιος, *Theon* teſte Stephano Byz. in Αἴνεια & Κύτινα & *Orus* qvem ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος laudat Etymol. in Εἰλενία & videtur reſpicere in ἄμαντις, ἄτλας, Βάτεια. Mirum eſt neq; hos neq; alios Lycophronis interpretes nomine tenus citari in commentario prolixo & erudito græco in hunc poetam, qvem hodie habemus auctore Tzetza, licet aliqvando allegat & reprehendit antiqviora ſcholia his verbis: οἱ τὰ τοῦ Λυκόφρονος πρὸ ἡμῶν σχολιάσαντες ad v. 1446. vel οἱ σχολιασταὶ σφάλλονται ad v. 1017. &c. Euſtathio etiam ad Homerum plus ſimplici vice laudantur Lycophronis ὑπομνηματισταὶ & à Scholiaſte Pindari, Λυκόφρονος, παράφρασις. Vulgo qvidem creditur *Iſaacium Tzetzen* (Joan-

annis Tzetzæ, qvi circa A. C. 1170. Chiliades ſcripſit, fratrem) auctorem eſſe commentarii in Lycophronem editi, & ſane ei tribuitur à Joanne fratre his verbis prolegom. ad Heſiodum: καὶ τῷ ἐμῷ δὲ ἀδελφῷ ἐκπεπόνηται λίαν κάλλιστα καὶ φιλοτιμότατα περὶ τούτου ἐν τῇ τοῦ Λυκόφρονος ἐξηγήσει. adde Chil. VIII. hiſt. 204. v. 486. Sed Clariſſ. Potterus in editione altera Lycophronis A. 1702. edita in notis p. 111. oſtendit verum auctorem eſſe *Johannem Tzetzam*; ſed qvi ſub Iſaaci nomine hoc opus vulgaverit & honori fratris ſui illud tribuerit. Primo, inqvit, *ſi ſtylum & ingenium Scholiaſtæ noſtri conſideremus, ea cum ſcriptore Chiliadum hiſtoricarum in omnibus conveniunt. Uterq; nimius eſt in ſui laudibus, uterque nomen ſuum toties inſerit, ut ejus amore quodam captus eſſe videatur. Denique tum in enarratione fabularum, tum in explicatione vocum magna inter eos conſenſio eſt. Confer Chil. 1. hiſt. 14. cum ſcholiis ad v. 712. ſeq. Chil. IV. hiſt. 16. cum ſcholiis ad v. 139. Chil. XI. hiſt 380. cum ſcholiis ad v. 310. &c.* Secundo *quamvis tanta inter fratres morum & opinionum conſenſio alia ex cauſa proficiſci poſſet, tamen Job Tzetzes ſe commentarium hunc ſcripſiſſe aperte fatetur Chil. IX. hiſt. 296. (lege 298.) quem locum à nemine hactenus obſervatum miror:*

Φάλλαινά τις ἰχθύς ἐστι θαλάσσιος κητώδεις (*leg.* κητώδης) &c.
Ἐν δὲ τοῖς εἰς Λυκόφρονα ἐμοι (*ita leg.* pro ἐμῇ) ἐξηγηθεῖσι &c.

Qvæ conferenda ſunt cum ſcholiis ad v. 83. *His* deniqve *addam Epiſtolam Johannis Tzetzæ XXI. in Cod. 1565. Bibliotb. Reg. Pariſ. quam mecum pro ſingulari ſua humanitate communicavit vir doctiſſimus Ludolfus* * *Necorus, quaque hanc rem pane extra dubitationem poſuit.*

Τῷ Πατριαρχικῷ Πρωτονοταρίῳ Κυρίῳ Βασιλείῳ τῷ Ἀχριδηνῷ,
Ἐν τῇ εἰς τὸν Λυκόφρονα Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου ἐπιγραφῇ εὑρόντι Ἰσαακίου τοῦ Τζέτζου.

Φειδίας ἐκεῖνος ὁ πλάστης Ἀγοράκριτω ποτὲ χαριζόμενος Φιλίας θεσμῷ γραφικῷ μὲν τὴν τέχνην ἀλλ' οὐκ εὐχερῶς γράφειν εἰδότι, αὐτὸς ἐν μάλα πρὸς πλαστικὴν ἀπεχνίαν ἀγαλματώσας τὸ ἐν Ῥαμνοῦντι Διὸς καὶ Νεμέσεως ἄγαλμα, τούτῳ ἀνέθηκεν, ἐπιγεγραφὼς, ** που ἀγάλματ

* Conf. Viri hujus Clariſſimi notas ad Suidam in Λυκόφρων. & Rich. Bentleium ad Horatii lib 1. Odam. 26.

** Confer Apoſtolium XVII. 12. proverb. & qvos laudat Franciſcus Junius in Catalogo pictorum f. 8.

ματι Ἀγορακρίτου Παρίου, καὶ τὸ τῆς τέχνης ἐνδεὲς διὰ ἐπιγράμματος ἐκείνῳ χαρίζεται. Εἶτα Φειδίας μὲν ξενίας θεσμῷ ἀνδρὶ δυσπαλάμῳ περὶ τὴν τέχνην χαρίσασθαι περὶ τὰ μέγιστα οὐ κατώκνησεν, ἡμεῖς δὲ περὶ τὸν ἀδελφὸν Φειδίου φανούμεθα δεύτεροι, καὶ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ταὐτὸ τούτῳ Φειδίᾳ ποιησαίμεθα εὐπαλάμῳ ὄντι ὕμνων τελοῦντι κατὰ Πίνδαρον τέκτονι καὶ ἡμῖν στεργομένῳ ἀσύγκριτα, ἤπερ Φειδίᾳ ὁ Ἀγοράκριτος, καθ' ὅσον ἄρα καὶ ἀδελφότης πρὸς θέλγητρα ξενίας ἐφελκτικώτερον, οὕτω κἀγὼ καὶ Φειδίας ἐκεῖνος τὰς ἐπιγραφὰς ἐπεγραψάμεθα. Ἀλλ' οὔτε Φειδίας ποτὲ οὔδε ὁ Τζέτζης νενόσηκε παραπληξίαν ἢ λήθαργον, ὥστε τοσοῦτον ἐλᾶσαι τῆς μανίας ὡς καὶ τοῦ οἰκείου λελῆσθαι ὀνόματος, καθά τινες ὑπετέπασιν. Conqveritur etiam alibi Jo. Tzetzes, Grammaticum neſcio qvem per plagium eadem in Lycophronem commentaria ſibi vindicaſſe, & à diſcipulis ſuis furti manifeſtum deprehenſum, Chil. VIII. hiſt. 204.

Λυκόφρων ὁ καὶ σύγχρονος ὑπάρχων Πτολεμαίῳ.
Πολλὰ μὲν συνεγράψατο δράματα, τραγῳδίας.
Καὶ βίβλον ἣν ἐπέγραψεν, τὴν κλῆσιν, Ἀλεξάνδραν,
Εἰς ἣν ὁ Τζέτζης ἔγραψεν ἐξήγησιν, καὶ ἄλλας.
Ταύτην δὲ τὴν ἐξήγησιν ἐσφετερίζετό τις.
Οὐχὶ τὴν βίβλον παρ' αὐτοῦ λέγων ἐξηγηθῆναι &c.

Satis aſpere nonnunqvam in ipſum Lycophronem invehitur iſte commentator.

IV. *Editiones Lycophronis.*

Græce Venetiis apud *Aldum*, cum Pindaro, Callimaho, & Dionyſii periegeſi A. 1513. 8.

Pariſ. 1584. 4. apud *Morellum.* Hic eadem forma etiam Metaphraſin *Joſephi Scaligeri* ſeparatim excudit, qvi carmine Jambico latino, dictione veteri tragica Lycophronem tranſtulerat.

Græce cum Tzetzæ commentariis primum lucem vidit curante *Arnoldo Arlenio Peraxylo*, qvi in Fpiſtola ad Benedictum Accoltum Cardinalem Ravennæ teſtatur ſe illa edere è Bibliotheca Collegii qvod Bononiæ eſt S. Salvatoris & Lycophronem ipſum ad exemplar *M. Antonii Antimachi* emendaſſe. Baſil. 1546. fol. adjunctis Tzetzæ Variis hiſtoriis ſive Chiliadibus, de qvibus infra libro V. Occurrunt etiam in hac editione caſtigationes Nic. Gerbelii ad Tzetzæ commentarios, & index, ſed minus integer ſcriptorum in illis allegatorum.

Latine è Metaphraſi *Joſephi Scaligeri* inter hujus poemata à Petro Scriverio junctim vulgata Lugd. Bat. è Raphelengii officina A. 1615. 12.

Ex proſa verſione *Bernardi Bertrandi* Regienſis Galli, qvi primus Lycophronem cum Tzetzæ commentariis ſive verſis ſive contractis utcunqve latine tranſtulit. Baſil. 1558. 8.

Græce & latine ſine Tzetzæ commentario cum verſione *Guil. Canteri* Ultrajectini proſaria & notis, in qvibus multa è Tzetzæ commentariis excerpta, nec raro Tzetzes ipſe caſtigatus Baſil. 1566. 4. & apud Commelin. 1596. 8. In utraqve hac editione legitur etiam Lycophronis Caſſandra à *Joſepho Scaligero* translata. Epitome qvoqve Caſſandræ compoſita à Cantero verſibus Anacreonticis, græce & latine.

Cum *Joſephi Scaligeri* Metaphraſi centum locis emendatiore, & commentario *Joh. Meurſii.* Lugd. Bat. 1597. 8. Fallitur Hallervordus, qvi in Bibliotheca curioſa affirmat Tzetzæ commentarios Meurſianæ editioni eſſe adjunctos.

Cum verſione *Canteri*, in Corpore Poetarum. Genev. 1614. fol. T. 2. p. 138. ſeq.

In Catalogo qvoqve ſcriptorum à *Caſpare Cunrado*, Sileſio, Proſopographiæ Melicæ auctore editorum, reperio Lycophronem, ſed illam editionem nondum vidi.

Græce & latine cum Tzetzæ commentariis & Canteri verſione ac notis, Metaphraſiqve Scaligeri A. 1601. 4 apud Paulum Stephanum.

Duas luculentas Lycophronis editiones noviſſime debemus *Johanni Pottero* Viro doctiſſimo & Antiqvitatum Græcarum * ſyntagmate, aliisq; ſcriptis notiſſimo ſocio collegii Lincolnienſis, Oxonii. A. 1697. & 1702 fol. è theatro Sheldoniano. In priore editione habentur (1) Poetæ textus ad binos codices MSS. Baroccianum & Seldenianum caſtigatus & majoribus typis nitide exſcriptus cum verſione G. Canteri. (2) Tzetzæ ſcholia ſingulis paginis ſubjecta, emendataq; & ſuppleta è tribus codd. MSS. adjunctis Variis lect. (3) Metaphraſis Scaligeri ex editione Meurſiana. (4) Index vocabulorum in Lycophrone omnium, concinnatus à *Richardo Wright* Londinenſi (5) Index in Tzetzæ commentarios ab *Eduardo Dechair* è collegio Londinenſi (6) Index auctorum à Tzetza laudatorum, ſed paſſim mancus. (7) In Lycophro-

* Ex Anglico latine translatum legitur tomo XII. theſauri Antiq. Græcar. Gronoviani.

phronem annotationes integræ G. Canteri , Commentarius Joh. Meurſii, & nunqvam antea editus Joh. Potteri, qvi inter alia obſervat Lycophronem aſſiduum Æſchyli imitatorem fuiſſe. Alteram editionem Anni 1702. iisdem typis nec minus nitide excuſam auctor inſcripſit Joh. Georgio Grævio, à qvo Baſileenſem editionem cum antiqvis membranis collatam acceperat utendam , cujus beneficio Tzetzæ commentarios profitetur ſe dare ducentis ferme in locis auctiorem vel emendatiorem, qvam in priore. Indicem qvoqve Auctorum à Tzetza allegatorum longe qvam in altera Anni 1697. pleniorem & accuratiorem, & commentarium ſuum ipſius (Potteri) hinc inde locupletiorem exhibet.

V. Lycophronem illuſtrandum aliqvando in ſe ſuſceperat etjam *P. Lambecius*, cui hanc in rem MS. Codicem Tzetzæ commentariorum obtulit Holſtenius in literis ad eum datis, qvæ leguntur lib. VI. de Bibl. Vindobonenſi p. 242. Binos Mſtos codices Lycophronis cum ſcholiis memini me videre Witebergæ in Bibliotheca Academiæ publica, ex qvibus alterum vetuſtiorem membranaceum commendant Acta Erud. A. 1695. p. 435. Neqve omittendum, qvod ex Boeſſi ante laudati notis ad Ovidii Ibin p. 77. obſervat Clariſſ. Bælius, * qvod parens jam dicti Boeſſii commentarium in Lycophronem concinnaverit, ſed hactenus, qvod ſciam, ineditum. Lycophronem cum notis marginalibus & interlinearibus græcis ſervat in tribus minimum codicibus Bibliotheca Auguſtiſſimi Imperatoris. Qvibus adde codicem, qvem cum gloſſis interlinearibus ſcholiisq; Græcis Petri Nicolii manuſcriptis evolviſſe ſe teſtatur auctor Telemachomaniæ p. 6. nimium forte tribuens Lycophroni, ut ex his ejus verbis apparet, quæ infra poſui. *Celui dont je me ſuis le plus ſervi, eſt le Poete Lycophron. Tout le monde ſcait que l' unique but qu' il s' eſt propoſé dans ſa Caſſandre eſt d' inſtruire les jeunes gens de l' Hiſtoire des Temps Heroiques depuis Hercule jusqu' à Alexandre le Grand, & de toute la Mythologie des Grecs, & qu' en effet rien ne lui à échapé, & qu' il en a mieux parlé qu' aucun autre Auteur. Le commentaire d' Iſaac Tzetzes n' a pas peu contribué à me le faire entendre, auſſi bien que la Gloſſe interlineaire & les notes Grec-*

* Verba filii ſunt: *Jure ſiqvidem Carolus Salvagnius, Boeſſii Toparchus, parens meus, vir non minus literis quam militari gloria nobilis, utpote qui Syriace, Arabice, Græce, Latine, Hiſpanice, Italice, Anglice, perinde ac Gallice peritus eſſet, in ſuis ad Lycophronem commentariis* &c. Meminit iterum p. 107.

Grecques que feu Mr. Nicole *de Port Royal a écrites de ſa main ſur le texte Grec de cet obſcur & ſçavant Poete. C'eſt un tres excellent Manuſcrit. Mr. de Beſſat Maitre des comptes digne neveu du celebre Abbé de Bourzeis & l'Heritier de ſes vertus & de ſon amour pour les belles lettres m'a fait l'honneur de me le communiquer avec ſa generoſité ordinaire & toujours officieuſe.* Addit tamen: *Je ne me ſuis pourtant pas toujours attaché au ſentiment de Lycophron. J'ay preferé celui des autres auteurs, lors qu'il m'a paru mieux fondé; & en cela j'ai imité Tzetzes, qui, quoique grand admirateur de ce Poete, n'a pas fait difficulté de le traiter en bien des endroits d'yvrogne qui ne ſçait ce qu'il dit & ecrit, d'ignorant & d'impoſteur p. 119. 123. 136 166. 168. 175. & 233. edit. Baſil. en 1558.* Verſum è Lycophronis Alexandra à Ptolemæo Hephæſtionis lib. VI. apud Photium p. 251. allegari, qui hodie in editis deſideretur, monet Colomeſius p. 6. Opuſc. Sed eſt verſus 670. paulo aliter lectus, ut idem Vir doctus poſtea in notis ad Gyraldum d. 158. recte obſervavit.

VI. Fragmenta qvædam è ſcriptis Lycophronis deperditis collegit & illuſtravit Guil. Canterus lib. VI. novar. lectionum c. 17. Teſtatur Tzetzes eum ſcripſiſſe tragœdias LXIV. vel LXVI. (ξϛ enim pro μϛ rectius videtur legere codex Baroccianus) ex his Suidæ memorantur hæ viginti: Αἰόλος, Ἀνδρομέδα, Ἀλήτης, Αἰολίδης, Ἐλεφήνωρ, Ἡρακλῆς, Ἱκέται Ἱππόλυτος, Κασσανδρεῖς, Λάϊος, Μαραθώνιοι, Ναύπλιος, ** Οἰδίπους α΄, β΄, Ὀρφανός, Πενθεύς. Πελοπίδαι, σύμμαχοι, Τηλέγονος, Χρύσιππος. Locus elegans è Pelopidis Lycophronis ſervatus eſt à Stobæo ſerm. CXX. de laude Vitæ, qvem è Grotii verſione adſcribam:

Mortem remotam poſcit ardenti prece
Quemcunque dura clade fortuna opprimit.
At cum ſupremus volvitur fluctus, redit
Vitæ cupido: non enim ſatias tenet.

Ἐν σατύροις ſive *dramate ſatyrico* Lycophronis qvo *Menedemum* Eretriacæ ſectæ principem & alios Philoſophos perſtrinxerat, (licet ἐγ-

** Suidas: διασκευὴ δ' ἐστὶν ἐκ τούτων ὁ Ναύπλιος. portus Wolfium ſecutus vertit: *diaſceve ſive hiſtorica narratio eſt* Gyraldus: *In his dubia Nauplius cenſetur* Uterq; male. Vide Caſaubonum ad Athenæum III, 26 & eruditiſſ. Neocorum ad Suidam è quibus diſces διασκευὴν eſſe drama ſecundis curis perpolitum & in ſcena iterum repræſentatum.

ἐγκώμιον Μενεδήμου titulum fecit) nonnulla profert Laertius II 140. Heſychius illuſtris in Menedemo & Athenæus lib. 2. p. 55. & lib. 10. p. 420. Chalcidenſi qvoqve noſtro idem Athenæus lib. XIII. p. 555. diſerte tribuit *libros περὶ κωμῳδίας*, quorum *nonum* laudat lib. XI. p. 487. ejusdem operis mentionem faciens lib. 7. p. 278. In his libris videtur veteres Comicos illuſtraſſe Lycophron, Ariſtophanem, Cratinum aliosque. Vide Scholiaſten Ariſtoph. ad Veſpas v. 91. 203. 661. &c.

VII. Fuerunt & alii Lycophrones veteribus memorati, (1) Lycophron Maſtoris F. cujus ex Homero meminit Tzetzes VIII. Chiliad hiſt 203. (2) Rex Corinthi, Pariandri F. de qvo Herodotus III. 50. Laert. 1. 94. ſeq. Plutarch. Nicia. (3) Lycophron Sophiſta, è qvo Ariſtoteles III. 6. Politicorum refert dictum, qvod lex *ἐγγυητὴς ἀλλήλοις τῶν δικαίων*. Idem, ni fallor, cujus meminit in aliis locis 1 Phyſ. 2. Metaphyſ. VIII. 2. & Sophiſt. elench. 1. 14. (4) Lycophron, adverſus qvem duas Orationes ſcripſit Lycurgus Rhetor, ut dixi ſupra lib. 2. c. 26. Defendit Hyperides. (5) Lycophron Lycurgi Rhetoris Pater. Sextus Lycophron, ad qvem ſcripſit Leonteus Epicureus, teſte Plutarcho p 1108. contra Colotem, niſi hic idem cum Chalcidenſi, tempora enim conveniunt. Septimus eſt Tragicus noſter. Sed & Λυκοφρονίδου cujusdam mentio apud Athenæum XV. p. 670. ubi non nihil de amoribus caprarii cujusdam. Eqvidem G. Canterus à noſtro diſtinguit etiam Lycophronem Grammaticum, qvi Ariſtophanem & Cratinum eſt interpretatus. Sed non diverſus ille eſt à Chalcidenſi, ut jam ex Athenæo obſervavi.

Index Auctorum, qui à Tzetze ad Lycophronem laudantur, ex editione ſecunda Johannis Potteri, Viri Clariſſ.

Agathocles [?] Γαθοκλῆς φιλόσοφος ad verſum 704. 1021.
Αγαμήστωρ φαρσάλιος ἐν Θέτιδος ἐπιθαλαμίῳ 178
Αἰσχί-

Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ad verſ. 417.
Αἰσχρίων ἐν ἑβδόμῃ Ἐφεσιάδος 688.
Αἰσχύλος 87. 177. 406. 426. 519. 778. 855. 1247. 1286. 1345. ἐν Προμηθεῖ 106. 178. 630.
Ἀκέσανδρος 886.
Ἀκουσίλαος 177.
Ἀλέξανδρος ὁ πολυΐστωρ 177. ποιητὴς ὁ Αἰτωλός 259.
Ἀλκαῖος 212.
Ἀνδροκλῆς ἐν τῷ περὶ Κύπρου 447.
Ἀνδροτίων ὁ ἱστορικός 495. 1206.
Ἄνδρων ὁ Ἁλικαρνασεὺς 894. 1283.
Ἀντικλείδης 464.
Ἀντίμαχος 245. ἐν Θηβαΐδι 589.
Ἀντίων (ἀλ. Ἀντίγονος) 387.
Ἀπολλόδωρος ὁ ἱστορικὸς Ἀθηναῖος 177. 178. 355. 361. 481. 440. 890. 902. 921. 1075. 1327.
Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, 156. 175. 417. 480. 883. 890. 1285. 1309. 1327.
Ἄρατος 219. 1300. ἐν Φαινομένοις 396.
Ἀριστείδης ὁ ῥήτωρ 836. 1378. 1432.
Ἀριστοτέλης 255. 1401. ἐν Ἰθακησίων πολιτείᾳ 799. ὁ τῶν Πέπλων συγγραφεὺς 488.
Ἀρίων (ἀλ. Ὠρίων, ἢ Εὐφορίων) 911.
Ἀρτεμίδωρος 633.
Ἀρτέμων ὁ ἱστορικὸς περγαμυνός 177.
Ἀρχίλοχος 91. 771.
Ἀσκληπιάδης 315. 886.
Αὐτόθετος 630.

Βι-

Βιχείδιος (ἀλ. Βίχειος, ἢ Βιβάχειος) 1050.

Γραφαὶ ἅγιαι 183. 648. 939.
Δημήτριος ὁ τὰ Παμφυλικὰ γράψας 440.
Δημόκριτος 519. ὁ Σκήψιος 529.
Δημοσθένης 111.
Δίκτυς 61.
Διόδωρος 119. 148. 355. 827. 938. 1375. ὁ Σικελὸς 717. 1017.
Διονύσιος 911. 912. ὁ Περιηγητής. 188. 695. 847. 925. 1206. 1288. ὁ Σκυμναῖος 1247.
Δίων 355. 603. 704. 938. 1200. 1312. 1375. ὁ Κοκκειανὸς 44. 516. 633. ὁ ἱστορικὸς ὁ τὰς Ῥωμαίων πράξεις συντάξας 852. 912.
Δομνῖνος 177.
Δοῦρις ὁ Σάμιος 103. 143. 183. 513. 847. 851. 1375. περὶ ἀγώνων 610. περὶ Ἀγαθοκλέους 772.

Ἑλλάνικος 224. 462. 469. 513. 827. περὶ Χίου κτίσεως 224. ὁ Λέσβιος 1332. ἐν πρώτῃ Αἰολικῶν 1374.
Ἐμπεδοκλῆς 711. περὶ νείκους 507.
Ἐπιγράμματα 417.
Ἐπιμενίδης 406.
Ἐπίχαρμος 17.
Ἐρατοσθένης 589. 1285. ἐν Ἑρμῇ 23.
Εὔμηλος ὁ Κορίνθιος ἱστορικὸς ποιητής 174. 480. 1024.
Εὐριπίδης 15. 143. 175. 178. 245. 315. 1021.

1021. 1174. 1184. 1200. 1236. 1374. 1465. ἐν Βάκχαις 209. Ἑκάβῃ 323. Ἱππολύτῳ 610. Ὀρέστῃ 510. 822. Παλαμήδῃ 384. Τρωάσι 170. 382. Φοινίσσαις 436.
Εὐφορίων 110. 208. 259. 374. 495. 654. 440 911. ἐν Ἱππομέδοντι 451. Ἀπολλοδώρῳ 513.
Εὐφρόνιος 387.
Ἔφορος 148.

Ἡγήσανδρος ὁ Σαλαμίνιος 883.
Ἡλιόδωρος 208.
Ἧλιος 480.
Ἡράκλειτος 177.
Ἡρόδοτος 119. 522. 643. 820. 1291. ὁ ποντικὸς 662. 1332. 1414. 1424. 1432.
Ἡσίγονος (ἀλ. Ἡσίοδος) ὁ ἱστορικὸς 1021.
Ἡσίοδος 144. 344. 406. 440. 688. 794. 881. 933. 1124. 1175 1200. 1353. 1396. ἐν τῇ Ἡρωϊκῇ γενεαλογίᾳ 176. 284. 393. Θεογονίᾳ 393. 651. 705.

Θάλης 145.
Θεαγένης ὁ ἱστορικὸς ἐν τῷ περὶ Αἰγίνης 176.
Θεόκριτος 558. 855.
Θεόπεμπτος ὁ Χῖος 174.
Θεόπομπος 806. 1439.
Θησεὺς ἐν τρίτῃ Κορινθίων 644.
Θουκυδίδης 791.

Ἱππῶναξ 234. 424. 436. 579. 741. 690. 855. 1162. 1165. 1170. ἐν πρώτῳ ἰάμβῳ κατὰ Βουπάλου 219. ἐν τῷ κζ´ Μιμνῇ ζωγράφου 424.
Ἰλιὰς ἡ μικρά, ζήτει τὸν Λέσχην.
Ἴστρος 1327. ἐν Συμμίκτοις 467.
Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεὺς 111. 355.
Ἰώσηπος 704. 754. 836. 887.

Καλλίμαχος 45. 143. 152. 208. 350. 409. 494. 589. 607. 717. 738. 817. 771. 941. 1022. 1141. 1178. 1225. 1302. 1316. 1322. ἐν Ὕμνοις 275. περὶ Ὀρνέων 513. ἐν δευτέρῳ Αἰτιῶν 869
Καλλισθένης 519.
Κάσσανδρος ὁ Σαλαμίνιος 177.
Κεφαλίων 177.
Κλέαρχος 648.
Κόϊνος 61. 1048.
Κορίννος 177.
Κράτων 644

Λέσχης 344. 350. ἐν τῇ μικρᾷ Ἰλιάδι 783. 1232. 1263.
Λεωνίδης ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας 754.
Λήστης ὁ Λαμψακηνὸς 29.
Λιβάνιος 836.
Λυκὸς, ἐν τρίτῳ 615. τῷ περὶ Θηβῶν 1206.
Λυκόφρων 46. 50. 61. 143. 556. 177. 178. 184. 186. 234. 250 270. 275. 276. 290. 323. 353. 399. 447. 488. 494. 497. 516. 540. 546. 570. 610. 615. 673. 704. 775. 786. 805. 817. 820. 822. 838. 843. 846. 847. 854. 855. 869. 874. 886. 902. 912. 914. 921. 932. 938. 980. 997. 999. 1034. 1047. 1048. 1056. 1075. 1108. 1133.

Digitized by Google

1133. 1162. 1175. 1186. 1206. 1226. 1253. 1263. 1278. 1283. 1285. 1286. 1291. 1298. 1299. 1301. 1302. 1312. 1322. 1329. 1332.
Λυκόφρονος σχόλια 980. 1017. 1226. 1446.
Λυσίας ὁ ῥήτωρ 1332.
Λυσίμαχος (ἄλ. Σύμμαχος) ἐν πρώτῳ Νόστων 874.

Μεθόδιος ὁ ἰατρός 1050.
Μελαμποδίας ποίησις 682. 683.
Μελάμπους 31.
Μένανδρος 90.
Μενεκλῆς 886.
Μενεκράτης περὶ Νικαίας 662.
Μητρόδωρος 697.
Μίμνερμος 610.

Νίκανδρος 183. 675. 912. 1114. 1290. ἐν Θηριακοῖς 78. ἐν Αἰτωλικοῖς 799.

Ξεναγόρας ἐν τῷ περὶ νήσων 447
Ξενίων ἐν τῷ περὶ κρήτης 1214.
Ξενοφῶν 704.

Ομηρος 16. 17. 39. 51. 69. 86. 87. 95. 143. 243. 249. 250. 259. 270. 273. 275. 286. 314. 387. 395. 396. 399. 361. 421. 453. 454. 462. 464. 480. 486. 503. 511. 519. 529. 561. 567. 570. 586. 622. 645. 648. 664. 684. 695. 697. 699. 705. 738. 739. 740 754. 757. 774. 778. 779. 786. 800. 801. 854. 897. 899. 925. 943. 1108. 1133. 1180. 1184. 1200. 1209. 1214. 1285. 1346. 1375. ἐν τῇ Βοιωτίᾳ 1011. Ιλ. δ'. 437. 1034. Ιλ. ζ'. 437. Ιλ. η'. 367. Ιλ. θ'. 290. Ιλ. λ'. 276. Ιλ. μ'. 290. Οδυσ. 384. 423. 433. 437. 659. 675. 818.
Οππιανός 396. 419. 421. 794. ἐν Κυνηγετικοῖς 654. 717.
Ορφεύς 275. 410. 417. 738. 911. ὁ παλαιός 1048. ἐν Δωδεκαετηρίσιν 83. 143. 523. Λιθικοῖς 219. 275. Θεογονίᾳ 399

Παλαίφατος 177. ὁ Στωϊκός, ἄλ. ὁ ἱστορικός. 1206.
Πίνδαρος 38. 88. 156. 175. 177. 178. 183. 206. 255. 281. 433. 662. 754. 822. 838. 871. 886. 890. 911. ἐν παιᾶσιν 446.
Πισίδης 1467.
Πλάτων ἐν τῇ πολιτείᾳ 699.
Πλούταρχος 494. 921. 938. 1075. 1133. 1200. 1324. ὁ νεώτερος 653.
Πολύϊδος ὁ Διθυραμβικὸς ποιητὴς 879.
Προκόπιος ὁ καισαρεὺς 688. 836. 1200.
Πυθαίνετος ἐν πρώτῳ τῶν Αἰγινητικῶν 175.
Πύρανδρος 1439.
Ῥήγινος ὁ πολυμνήμων 177.
Σειλῆνος ὁ Χῖος ἐν δευτέρῳ μυθικῶν ἱστο-

ἱστορικῶν 786.
Σιμωνίδης 219. ὁ γενεαλόγος 355.
Σοφοκλῆς 3. 352. 464. 911. ἐν Ποιμέσιν 529.
Στασῖνος ὁ τὰ Κύπρια γράψας 511. 570
Στέφανος 31.
Στησίμβροτος 209.
Στησίχορος 113.259.511.611.654.
Σύμμαχος (ἄλ. Λυσίμαχος) ἐν πρώτῳ Νόστων. 874.
Σώταξ (ἄλ. Σώσας) ὁ Βυζάντιος 1349.
Σωτήριχος ἐν Καλυδωνιακοῖς 486.
Σωτίων 704. ὁ Φιλόσοφος 1021.
Σώφρων ἐν Μίμοις 77

Τζέτζης 156.177.719.727.796.798. 805.855.901.1309.
Τίμαιος 796.1050.1137. ὁ Σικελικὸς 615.732.1141.
Τρυφιόδωρος 143.183.344.911.

Φάλαρις (ἄλ. Φίλωσις) 373
Φανόδημος ὁ ἱστορικὸς 183.
Φερεκύδης 145.175.355.570.662.
Φικύλης ὁ Κορίνθιος 177.
Φιλάλιος ὁ Κορίνθιος 671.
Φίλαρχος 175.
Φιλογένης 1084.
Φιλοστέφανος 586. 1276. ἐν τῷ περὶ Κύπρου 447.
Φιλόστρατος 1200. ὁ Φλαυίος 323.
Φιλτέας * ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν 633.
Φίλωσις (ἄλ. Φάλαρις) 373.
Φρύνιχος ὁ τραγικὸς ἐν Πλευρωνίαις 433.

Χάραξ 111.
Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς 486.
Χρησμοὶ 478.488.494.662.811. 1378.1379.1385.1419. τῆς Πυθίας 482.1378.1432.

Ὠρίων (ἄλ. Ἀρίων, ἢ Εὐφορίων) 911.

* Leg. Φιλήτας, ex Euſtathio.

CAPUT XVII.

De THEOCRITO, Bione, Moſcho, Simmia, Diſiada &c.

Theocriti ætas, dialectus, ingenium. Decem proprie bucolica carmina ſcripſit, unde dictus βουκόλος. 1. Idyllia XXX. quæ hodie exſtant, recenſita cum variis obſervationibus. 2. Theocriti Syrinx, Epigrammata & ſcripta

pta deperdita. Alii Theocriti, 4. *Editiones Græcæ ſine Scholiis,* 5. *Editiones cum Scholiis Græcis, ubi & perditi Scholiaſtæ recenſentur.* 6. *Editiones Græco-latinæ,* 7. *Metaphraſes Gallicæ, Anglicæ &c. & Varia eruditorum ſcripta quibus Theocrito lux affertur.* 8. *Index ſcriptorum in Græcis ad Theocritum ſcholiis allegatorum,* 9. *De Bione Smyrnæo ejusque Idylliis atque editionibus,* 10. *Alii Biones,* 11. *De Moſcho Syracuſio & ejus poematiis atque editionibus,* 12. *Alii Moſchi,* 13. *De Simmia Rhodio ejusque ovo , alis & ſecuri.* 14. *Holoboli Rhetoris inedita & alterius Grammatici edita Græca ſcholia.* id. *De Doſiada Rhodio ejusque ara.* 15. *De ara altera incerti auctoris,* 16. *Alii Doſiadæ,* 17. *De duplici Inſcriptione Græca Herodis Attici ac Regillæ ejus conjugis,* 18.

I.

THEOCRITUS Praxagoræ (*a*) & Philines F. Syracuſanus an Cous, certe Syracuſis verſatus eſt, unde Siculus Poeta dicitur Juliano Epiſt. 3. & *Siculæ telluris alumnus* Terentiano de metris. In Inſula Co vixiſſe notat auctor argumenti ad Idyllium VII. propter carminum Bucolicorum vero ſuavitatem Theocritus appellatus fertur, cum antea, ut qvidam volunt, *Moſchus* (*b*) vocaretur. Dictus eſt etiam ſecundum nonnullos à ſimo vultu, ſive à Simichide patre potius, *Simichides.* Floruit

(*a*) Epigramma ſub Theocriti nomine: ὁ Χῖος Πραξαγόραο περικλειτῆς τε Φιλίνης εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρηκοσίων. Suidas: Θεόκριτος Πραξαγόρου καὶ Φιλίνης, οἱ δὲ Σιμίχου, Συρακούσιος, οἱ δέ φασι Κῶος.

(*b*) Auctor vitæ: περὶ δὲ τὴν τῶν βουκολικῶν ποίησιν εὐφυὴς γενόμενος πολλῆς δόξης ἐκ τούτων ἐπέτυχε, κατὰ γοῦν τινας Μόσχος καλούμενος, θεόκριτος ἐπεκλήθη. Alii vero ut Suidas, *Moſchum* Siculum Bucolicorum ſcriptorem à Theocrito diſerte diſtingvunt. confer quæ infra num. 12. in Moſcho.

(*c*) Idem auctor vitæ: Θεόκριτος, πατρὸς Σιμιχίδου (ita legendum etiam apud Suidam non Σιμίχου. Vide Scholiaſten ad Idyll. VII. 21.) ἔνιοι δὲ τὸ Σιμιχίδα ἐπώνυμον εἶναι λέγουσιν, δοκεῖ γὰρ σιμός τις τὴν πρόσοψιν εἶναι. Cæterum è ſcholiorum loco jam allegato patet totum hoc admodum eſſe incertum dubiumque, utrum ſe ibi an aliqvem Simichidam Coum ex amicis ſuis innuat Theocritus. Neque ſimum fuiſſe perſvadet ſibi ſcholiorum auctor, neque Simichidam inde appellatum. οἱ δὲ λέγοντες Σιμιχίδαν λέγεσθαι τὸν Θεόκριτον διὰ τὸ εἶναι σιμὸν, κακῶς λέγουσι. Neque ſimum, ſed probe naſutum obſervare licet in imagine Theocriti, qvam poſt

Fulv.

ruit ſub Ptolemæo Philadelpho (*d*) Ægypti Rege, qvem Idyllio XIV. & XVII. celebrat, ut Berenicen & Arſinoen Idyllio XV. Auditor fuit Philippidæ (*e*) & Aſclepiadis Samii Poetæ Epigrammatum, æqvalis ipſe Arati & Callimachi circa Olymp. CXXX. princeps Bucolici carminis, *κατ' ἐξοχὴν* veteribus dictus *ὁ βουκόλος*, in hoc genere ſcribendi *admirabilis*, Qvintiliano X. 1. judice, & ex Longini etiam p. 184. ſententia *πλὴν ὀλίγων τῶν ἔξωθεν, ἐπιτυχέστατος felicissimus, exceptis paucis quibusdam alterius argumenti*. Decem enim tantum proprie ruſtica ſive Paſtoritia idyllia compoſuit, notante Servio in vita Virgilii, ad qvem locum conferendus Heinſius c. 1. lect. Theocrit. Voſſius lib. 3. Inſtitut. Poet. p. 34. & Vavaſſor de ludicra dictione p. 103. ſeq. Pro numero decem horum Idylliorum (ſive novem primorum cum undecimo, ex mente Voſſii Heinſiiqve: ſive primorum undecim, ut undecimum cum ſexto conjungatur & pro uno habeatur ex ſententia parum credibili Vavaſſoris) Theocritus Syringen ſuam ſeu fiſtulam decem paribus verſuum, qvaſi totidem calamis conſtantem dicavit Pani, ut ad pœmation illud notavit Salmaſius. Uſus eſt Theocritus dialecto Dorica recentiori, & qvandoqve etiam (ut Idyllio duodecimo) Jonica. *κέχρηται δὲ ἰάδι διαλέκτῳ καὶ δωρίδι τῇ νέᾳ, δύο γὰρ εἰσί, παλαιὰ τραχαῖα τίς ἐστι καὶ ὑπέρογκος καὶ οὐκ εὐνόητος. Ἡ δὲ νέα ᾗ καὶ θεόκριτος χρῆται, μαλθακωτέρα παρὰ τοῦ ἐπιχάρμου καὶ Σώφρονος. Ὁ μὲν ἀπολιμπάνεται καὶ Αἰολίδος.* Hæc de Theocrito auctor incertus de genere Poetæ præfixus editioni Aldinæ Anni MCCCCXCV. nam in utraqve Heinſiana editione verba illa deſiderantur. Solent etiam de Theocrito noſtro accipi illa Ovidii in Ibin v. 549.

Utve Syracuſio præſtricta fauce Poetæ,
Sic animæ laqueo ſit via clauſa tuæ.

Sed non magis hunc forte, qvam Empedoclem Naſo intellexit, qvem ab illo notari ſcripſit Valerius Andreas. Certe quovis pignore certaverim falſum eſſe, qvod ad Ovidium Zarottus commentat⁹ vel com-

Fulv. Urſinum in æs inciſam dat Jac. Gronovius vir Cl. T. 3. Antiqu. Græcar. e. Eſt tamen alius locus in Syringe ubi Simichidam ſe Theocritus vocat. Vide Heinſium lect. Theocritic. c. 12. p. 337. Arriſit hoc nomen etiam Illuſtri Ez. Spanhemio, ut Theocritum illo notaret pag. 402. ad Callimachum.

(*d*) Munati & aliorum errores de ætate hujus poetæ reprehendit Caſaubonus c. ult. lectionum Theocriticarum.

(*e*) Ita auctor vitæ, pro qvo Gyraldus & Fulvius Urſinus *Philetam* Coum nominant.

commentus eſt: *Cum Theocritus in Hieronis Tyranni filium invectus eſſet, ab eo ideo eſt capi juſſus, ut eum ad ſupplicium trahi ſimularet, interrogatus, ſi deinceps à maledictis deſiſteret? Ille eo acrius etiam Regi ipſi maledicere cæpit: qvare Rex indignatus non jam ad ſimulatum ſed ad certum ſupplicium rapi juſſit. Quidam laqueo ſtrangulatum, quidam capite cæſum prodidere.* Non objiciam Zarotto, qvod nemo veterum, qvi exſtant, hoc ante eum tradidit, ſed contendo longe alium Theocriti genium ex ſcriptis apparere, & longe felicius ipſum litaſſe Gratiis, qvam ut tam ſtulta & inqiva morum aſperitate ac maledicentia ſibi exitium contraheret, licet Idyllio XVI. ad Hieronem paulo attentius præfatur de mercede Poetis liberalius ſolvenda.

II. Exſtant hodie Theocriti Ἐιδύλλια (f) bucolica aliaqve ποιμενικὰ αἰπολικὰ &c. numero triginta, qvorum tituli ſunt:

1. Θύρσις ſive ᾠδὴ *Cantio.* Carmine reddidit latino præter Eobanum Heſſum *Dan Heinſius* & *Dav. Witfordus* p. 98. Anglico *Drydenius* Miſcell. Poem. T. 2. p. 169.

2. Φαρμακεύτρια ſive *Venefica.* Imitatus Virgilius Ecloga VIII. Latino carmine reddidit *Whitfordus* p. 80. Anglico *Bowleſius.* Incantationes vero & veneficia Theocrito memorata illuſtrant Selden⁹ Syntagm. 1. De Diis Syris c. 2. Caſaubonus *ad Apuleji* Apologiam p. 142. Barneſius ad Euripid T. 1. p. 236. Vide & Ovidium 1. remed. amoris v. 250. ſeq. & qvæ viri docti ad Theocritum, Virgiliumqve, qvos inde Magiæ ac veneficii non minus abſurde argui notat Naudæus, (g) qvam Homerum propter incantamenta Circes, Senecam ob Medeæ veneficia, Horatium ob incantationes Canidiæ, Lucanum propter carmina & faſci-

(f) Heinſius lect. Theocrit. cap. 1 Εἴδη Grammatici ea opuſcula inſcripſerunt qvæ à materia inſcribi non poterant, qvod multiplex eſſet & diverſa. Statii libellos *Sylvarum* ſi Græce ſcripti eſſent, εἴδη dixiſſent & εἰδύλλια, quanquam & latini hac voce uſi ſunt (ut Auſonius.) Ea autem nihil definit de toto, ſed ad ſingula remittit. Diverſi itaqve argumenti εἰδύλλια Theocriti ſive à Grammaticis & Criticis collecta ſunt, ſive à Poeta, aptiſſime Εἰδύλλια inſcripta ſunt & ſingula εἰδύλλιον πρῶτον, δεύτερον, atque ita deinceps. Et ita in Pindaricis: ubi ipſi libelli tamen non εἴδη hodie ſed Olympia, Pythia; aut Olympionicæ, Pythionicæ inſcribuntur: uniformis enim materia eſt. qvanqvam novus ſemper ὁ ὑποκείμενος & à ſuperioribus diſtinctus. Singula itaque εἴδη dicuntur vel diſtinctionis ergo, qvia diverſis ſcripta ſunt vel numerorum, qui inter ſe variant.

(g) Naudæus Apologia pro Magis p. 394.

faſcinationes Erichthonis (lib. 6. v. 508. ſeq.) Statium ob magica Tireſiæ miniſteria, Lucianum & Apulejum propter cantamina ſagarum Theſſalarum, Heliodorum ob anum Acheronticæ necromantiæ artem profeſſam, atqve è recentioribus Poetis Coccajum propter artes vetitas Meſſalinæ, Arioſtum propter Angelicæ Magicas præſtigias, Taſſum ob Armidæ maleficia, & ſcriptorem Aſtrææ deniqve ob veneficos Mandracæ incantatus.

3. Ἀμαρυλλὶς, ſive *Αἰπόλος Caprarius.* Inſcribitur & Κωμαστὴς qvaſi Comum bucolicum ſive tripudium dicas. Vide Heinſii Lect. Theocrit. c. 7. p. 316. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius & Witfordus* p. 110. Anglice *Drydenius.*

4. Νομεῖς ά. *Paſtores* Battus & Corydon. Latino carmine reddidit Witfordus p. 114.

5. Ὁδοιπόροι Viatores.

6. Βουκολιασταὶ α. Bucolico carmine certantes Damoetas & Daphnis, ad *Aratum* Poetam.

7. Λυκίδας ἢ Θαλύσια (ſacra Cereris) ἢ ἐαρινὴ ὁδοιπορία *vernum iter.* Etymol. Magn. in. διεκεράσαντο. οὕτως Ἀμαράντος ὑπομνηματίζων τὸ Ἐιδύλλιον Θεοκρίτου, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ λυκίδας ἢ θαλύσια.

8. Βουκολιασταὶ β'. *Bucolico carmine certantes* Daphnis & Menalcas. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius & Witfordus* p. 134.

9. Νομεῖς ἢ Βουκόλοι. *Paſtores* ſive *Bubulci* Daphnis & Menalcas. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius & Dav. Witfordus* p. 86.

10. Ἐργατίναι ἢ Θερισταὶ, *Pperarii*, ſive *meſſores.* Anglico carmine reddidit *Bowleſius* T. 2. Miſc. Poem. p. 183.

11. Κύκλωψ, ad *Niciam* * Mileſium Medicum Eraſiſtrati συμφοι-

* Incertum an diverſus à Nicia Mallote, quem in parallelis minoribus allegat Plutarchus p. 308. & cujus τὰ περὶ λίθων laudat lib. de fluviis, Euphrate p 1161. & ex Plutarcho forte Stobæus Serm. 98. περὶ νόσου. Fuit & eodem tempore Nicias Regis Pyrrhi familiaris, ſed perfidus, de qvo Gellius III. 8. Medicum Regis fuiſſe tradit Plutarchus in Pyrrho 397. ſed nomen reticet. Allegat Niciam Plinius quoque.
Alius & Nicias Medicus Nicopolita, ſed longe junior, æqualis Plutarchi, qui eum inducit colloquentem VII. 1. ſympoſ.
Alius Nicias dux Athenienſis, cujus vitam ſcripſit idem Plutarchus.
Nicias Megarenſis, repertor artis fulloniæ. Plin. VII. 56. Hiſt.
Nicias Pictor, de quo Franciſcus Junius in Catalogo pictorum.

Nicias

φοιτητὴν, qvi ad Theocritum reſcripſerat, poemation de iisdem Cycoplis adverſus Galateam amoribus, ſed qvod pridem intercidit. Anglico reddidit carmine *Dukius* T. 1. Miſc. Poem. p. 250. Imitatur Marinus Poeta Italus ſvaviſſimus in Adonides Oda ſive Cantu XIII. ſectione 132. ſeq.

12. Ἀΐτης, qvo nomine amicum ſodalem, Theſſali vocabant. Scriptum eſt hoc Idyllium dialecto Jonica. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius*, & Belgicis qvoqve p. 37. Poematum Belgicorum. Metaphraſis Anglico carmine legitur T. 2. Miſc. Poem. Anglic. T. 1. pag. 199.

13. Ὕλας, de Hyla Puero à Nymphis rapto & Herculis ſuper eo doloribus. Schol. Apollonii I. 47. Θεόκριτος ἐν τοῖς βουκολικοῖς, ἐν τῷ Ὕλᾳ ἐπιγραφομένῳ. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius*.

14. Κυνίσκας ἔρως *Cyniſcæ perfidi amores* ſive Θυώνιχος, cui Aeſchines maritus illos qveritur.

15. Συρακούσιαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι *Syracuſiæ feſtum Adonidis* Alexandriæ *celebrantes*.

16. Χάριτες ἢ Ἱέρων ad Hieronem II. Siculorum tyrannum de Poetarum ingeniis præmio mactandis. Hanc Eclogam *Gallico* pridem carmine expreſſit *Claudius Turrinus* Divionenſis Toloſæ 1561. 4.

17. Ἐγκώμιον εἰς Πτολεμαῖον *Ptolemai Philadelphi laus*. Male hoc Idyllion Chio Theocrito tribuit Tzetzes.

18. Ἑλένης ἐπιθαλάμιος. Carmen *in nuptias Menelai & Helenæ*. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* & *David Witfordus* p. 92. Anglico *Drydenius* T. 2. Miſc. Poem. p. 100.

19. Κηριοκλέπτης. Amor favos mellis depeculans. Latinis verſibus reddidit Hugo Grotius in florilegio Stobæi p. 252. Belgicis *Dan. Heinſius* p. 42. Poematum Belgic. Anglicis *Drydenius*. T. 2. Miſc. Poem. p. 194. Gallicis *Longapetraeus* ad Anacreontem p. 207.

Nicias Smyrnæus, qvem licet indignum, complexum ſe comitate ait Cicero I. 1. Epiſt. 2 ad Q. Fratrem.

Curtius Nicia Grammaticus, qvi libros de Lucilio ſcripſit. Sveton. c. 14. de Grammaticis, Cic. IX. 10. ad famil. & XII. 28. & 53. ad Atticum & VII. 3. ubi Coum vocat.

Nicias Nicænus, cujus διαδοχὰς ſive ἱστορίαν φιλοσόφων allegat Athenæus. Confer Jonſium p. 340. Idem forte Nicias cujus Ἀρκαδικὰ ab eodem Athenæo laudantur XIII. p. 609. Deniqve Νικίου ſive Niciæ cujusdam, ejus forte, ad qvem Theocritus ſcripſit, Epigrammata leguntur in Anthologia.

20. *Βουκολίσκος Bubulcus* ab Eunica puella urbica contemtum ſe conqverens. Moſcho tribuit Heinſius. Carmine Anglico reddidit *Bowleſius* T. 2. Miſc. Poem. p. 204.

21. *Ἁλιεῖς Piſcatores*, ad *Diophantum*.

22. *Διόσκουροι Gemini* Pollux & Caſtor cum Amyco & Lynceo pugnantes, eorumqve victores. Jonica dialecto, *κοινῇ Ἰάδι*.

23. *Ἐραστὴς ἢ δύσερως*, Amator ſive Amor *infelix*. In editione Aldina inſcribitur *μισῶν φιλοῦντα*, *Amantem exoſus*. Latino reddidit carmine Dan. Heinſius & Witfordus p. 118. Anglico *Drydenius* T. 2. Miſc. Poem. p. 107.

24. *Ἡρακλίσκος Herculiſcus* ſive *Hercules Puer*, Idyllium poſtrema parte mutilum.

25. *Ἡρακλῆς λεοντοφόνος Hercules Leonis interfector*, Idyllium initio mancum, qvod in qvibusdam codicibus inſcribitur *Αὐγέου κλῆρος*, *Augiæ ſors, ſive opes*. Jonica Dialecto.

26. *Λῆναι ἢ Βάκχαι Bacchæ* Pentheum Regem diſcerpentes.

27. *Ὀαριστὺς Δάφνιδος ἢ κόρης Colloquium Daphnidis & Puellæ*. Moſcho tribuit Heinſius. Latino carmine reddidit idem *Heinſius*. Gallico inter Moſchi Idyllia *Longapetræus* p. 119. Anglico *Drydenius* part. 2. Miſc. Poem. p. 114.

28. *Ἠλακάτα Colus*, qvam eburneam doni hoſpitalis loco obtulit Theocritus Theugenidi uxori Niciæ, ad qvem ſcripſerat Idyllium XI.

29. *Παιδικά Amores*, cujus Idyllii genere carminis Dactylico Pentametro ſcripti partem poſtremam à verſu 26. primus vulgavit If. Caſaubonus ad Laertii lib. I. p. 39.

30. *Εἰς νεκρὸν Ἄδωνιν in mortuum Adonin*, Carmine non ut reliqva Heroico ſed Anacreontico, qvod verſibus Belgicis reddidit *Dan. Heinſius* pag. 40. Poem. Belg. Gallico Longapetræus pag. 26. ad Bionem.

III Fertur etiam ſub Theocriti nomine *Σύριγξ Syrinx*, ſive carmen verſuum XXI. qvi Syllabarum numero decreſcunt, inſtar fiſtulæ

- - cui ſemper decreſcit. * arundinis ordo
Et calamus cera jungitur usqve minor.

Pri-

* Tibullus II. 5. Confer Caſparem Bartholinum III. 6. de tibiis veterum.

Primus verſus, *Σύριγξ οὔνομ' ἔχεις, ἅδει δέ σε μέτρα σοφίης* tituli loco non à Theocrito ſed ab alio videtur appoſitus, at reliqvi decies bini decem cannas fiſtulæ referunt ex Salmaſii ſententia qvam retuli §. 1. In editione antiqviſſima Aldina inſcribitur: ἤχημα Μουσῶν, ἡ θεοκρίτου σύριγξ τῷ Πανί. Alii Simmiæ tribuunt. In hoc poemation exſtat Græca expoſitio *Johannis Pediaſmi* Τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας Κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Πεδιασίμου ἐξήγησις εἰς τὴν τοῦ θεοκρίτου Σύριγγα. E recentioribus expoſuit & notis illuſtravit *Vitus Winshemius*, qvæ leguntur in editionibus Græco latinis Joh. Criſpini. Exſtat & eruditiſſimus *Claudii Salmaſii* commentarius Pariſ. 1619. 4. recuſus in Muſeo Philologico & Hiſtorico ſecundo Viri Clariſſ. Thomæ Crenii, Lugd. Bat. 1700. 8. Confer etiam, ſi placet, qvæ Fortunius Licetus collegit, in Encyclopædia ad Theocriti Syringem. Utini 1655. 4. & ad Syringem Publii Optatiani Porphyrii, conſtantem qvindecim verſibus Heroicis latinis, literarum numero decreſcentibus. Lucem vidit hæc altera Liceti commentatio Patavii 1635. 4.

Ex *Epigrammatis* Theocriti, qvæ memorat Suidas, viginti duo hodie leguntur. Undeviginti primus edidit in ſuo Theocrito *Zacharias Calliergus*. Reliqva tria ex Anthologia addiderunt *Joh. Criſpinus & Dan. Heinſius*, qvi latinis qvoqve verſibus reddidit cum *Hugone Grotio*. Vertit & carmine *Adolphus Metkerkus*, cujus Metaphraſis prodiit Wurtzburgi cum Parergis Poeticis Johannis Poſthii.

Perierunt Theocriti Idyllia qvædam, ut Βερενίκη, è qva verſus qvinqve ſervavit Athenæus VII. p. 284. Neqve hodie ſuperſunt qvæ ad Theocritum relata à qvibusdam Suidas auctor eſt, Προιτίδες, Ἐλπίδες, Ὕμνοι, ** Ἡρωΐναι, Ἐπικήδεια μέλη, Ἐλεγεῖα & Ἴαμβοι.

IV. Fuerunt & alii Theocriti (1) Chius Sophiſta, qvem noſter ipſe memorat in Epigrammate: ἄλλος ὁ Χῖος, & cui Idyllium XVII. perperam adſcripſit Tzetzes. Fuit æqvalis Ariſtotelis qvem Epigrammate perſtrinxit, qvod refert Plutarchus p. 603. de exſilio, & aliud ex Ambryone ἐν τῷ περὶ θεοκρίτου Euſebius XV. 2. præparat. & Laert. Æqvalis etiam fuit & æmulus Theopompi civis ſui, qvi eum perſtrinxit apud Athenæum VI. p.

* Virgilius Eclog. 2. v. 36.

** Heinſius & Caſaubonus *Berenicen* Theocriti fuiſſe conjiciunt partem Heroinarum. Hymnorum ſpecimen idem Heinſius putat eſſe Idyllion XXII. qvod ſupereſt in Caſtorem & Pollucem.

130 Audivit Metrodorum Iſocratis diſcipulum. Scripſit Theocritus Chius Hiſtoriam Libyæ, & Epiſtolas, qvas θαυμασίας Suidas vocat. Videtur hic idem Voſſio eſſe qvi *Antiquitatum Hiſtoriographus* vocatur à Fulgentio lib. 1. Mytholog. Meminit ejus Strabo XIV. p. 645. Dicacitate ſua Alexandri M. & Antigoni inimicitias & tandem ab hoc mortem & exitium ſibi contraxit. Vide Plutarchum de educatione puerorum p. 11. & lib. II. 1. Sympoſ. p. 633. Macrobium VII. 3. Aliud ejusdem Theocriti ſcomma refert Plutarchus pag. 631. (2) Theocritus μάντις cujus mentio apud eundem Plutarchum de Dæmonio Socratis p 576. 557. (3) Theocritus ſub Antonino Caracalla, cujus meminit Xiphilinus. Etiam Danielem, qvem vocant Hebræi, Joſephus Græco vocabulo Θεόκριτον appellat.

V. Theocriti editiones Græcæ ſine Scholiis.

Prima editio Græca luculenta Idylliorum primorum XXIII. & trigeſimi, qvam Aldus Manutius vulgavit Venetiis 1495. fol. & inſcripſit præceptori ſuo Baptiſtæ Guarino. In hac editione habentur etiam Moſchi & Bionis qvædam Theocriteis intermixta, tum Heſiodus, Theognis, Phocylides, Catonis diſticha ex Græca Planude Metaphraſi & variæ ſententiæ Græcæ. Exemplo hujus editionis, qvod apud me eſt, Dan. Heinſius manu ſua adſcripſit: *Ex hac Theocriti editione videntur qvædam non vulgaria in reliquis recentioribus poſſe emendari.*

Lovan. 1520. 4.

Baſileæ apud Cratandrum 1530. 8. Venet. 1539. 8. Pariſiis apud Guil. Morellum 1561. 4. & inter Poetas Græcos principes H. Stephani Pariſ. 1566. fol.

VI. *Editiones Græcæ cum Scholiis Græcis.*

Romæ A. 1516. 8. ſumtu Cornelii Benigni Viterbienſis & ex emendatione *Zachariæ Calliergi*, qvi primus in hac editione dedit, qvæ in Aldina deſiderabantur, Idyllium XXIV. XXV. XXVI. XXVII. XXVIII & XXIX. tum Syringem, & Epigrammata XIX & Securim, alas atqve aram, ſed qvæ non Theocriti ſunt verum Simiæ. Idem Calliergus Argumenta ſive ὑποθέσεις in XVIII. prima Idyllia è MSS. vulgavit, & græca ſcholia primis in eadem XVIII. è variis codicibus collegit & editioni ſuæ ſubjunxit, ut ipſe in præfat teſtatur. Καὶ πρὸς τούτοις, inqvit, τὰ εἰς αὐτὰ εὑρισκόμενα σχόλια, ἅτινα ἐν πολλοῖς διεσπαρμένα εὑρόντες ἀντιγράφοις πάνυ πολλᾶ εἰς ἓν συνηγάγομεν. Τὸ μὲν γὰρ εἰς τοῦτο, ἐκεῖνο δὲ εἰς ἄλλο εἶχε σχόλιον. Adjunxit etiam *Joh. Pediaſimi* commentarium Græcum ad Syringem,

ringem. Grammatici porro illi veteres, qvi Theocritum interpretati ſunt, fuere *Theo*, (ſed cui ſoli ſcholia, qvæ habemes, præter rem tribuit Fulvius Urſinus in limine Virgilii cum Græcis ſcriptoribus collati, & p. 86. licet Theonem in Theocritum ſcripſiſſe conſtitit ipſi ex Etymologico inedito in γριπεύς) *Amarantus* Alexandrinus, cujus ὑπόμνημα in Theocritum laudat Etymologici Magni auctor in διεκρανώσατε. Hiſce addi poteſt *Amerias*, de qvo è Scholiis in Theocritum ineditis mentionem facit Caſaubonus c. 1. lect. Theocrit. tum in ſcholiis vulgatis laudantur *Aſclepiades*, *Munatus*, *Neoptolemus*. & *Nicanor Cous*. Ex horum & aliorum plurium doctiſſimis ſcriptis collectus eſt jam olim commentarius in hunc Poetam, de qvo Euſtathius intelligit, cum τὰ εἰς τὸν Θεόκριτον laudat, *Utinam exſtaret*, Inqvit idem Caſaubonus, cap. 2. *illa prior collectio mera & integra, ea quidem lege, ut quacunque recentiorum imperitia illi de ſuo appinxit, omnia delerentur. Nam quæ hodie circumferuntur, quid ſunt aliud, quam* πολλὰ μὲν ἐσθλὰ, πολλὰ ἢ λυγρά. Ex ſcholiis ineditis in Theocritum profert qvædam idem vir doctus c. 10. & 12. Veterem ſcholiaſten ἀνέκδοτον in Theocri 'αίτῳ laudat Salmaſius ad Aram Doſiadæ p. 151. *Marianum* qvendam Anaſtaſii Imp. temporibus Metaphraſin Græcam Theocriti compoſuiſſe jambis 3159. teſtatur Suidas.

Baſil. 1541. 8. & Venet. 1543. 8. qvam editionem laudat Meurſius III. 17. Attic lect.

Cum ſcholiis à Calliergo collectis in priora Idyllia 18. & in Syringem Commentario Joh. Pediaſmi, & in reliqva *Guil. Xilandri* Græcis brevibus adnotationibus. Francof. 1588. 8.

Editio nitida Oxonienſis A. 1676. 8.

VII. *Editiones Græco-latinæ ſine Scholiis Græcis.*

Præter ſelecta Idyllia qvædam Theocriti à *Mich. Neandro* illuſtrata, tum nonnulla pereleganti Metaphraſi donati à *Dav. Whitfordo* Lond. 1659. 4. & qvæ cum interpretatione & Scholiis *Georgii Sylvani* Pannonii Medici prodiere Lond. 1685. 2. vulgatus eſt Græce & latine Theocritus integer H. Stephano curante cum ejus caſtigat. A. 1579. forma minore.

Cum verſione proſaria *Andreæ Divi*, qvæ ſeorſim lucem vidit Baſileæ in 8. 1545. Cum verſione qvam latino carmine fecit *Eobanus Heſſus*. Haganoæ 1530. 8.

Prodiit illa Eobani Metaphraſis etiam ſeparatim Baſil. 1531. 8. apud Cratandrum. Memorat Eraſmus lib. XXVII. Epiſt. V. Vide & Barthii Adverſar. LVII. 16.

In Georgicis, Bucolicis, & Gnomicis *Johannis Criſpini*, qvi à Franciſco Porto Cretenſi adjutum ſe prædicat, verſionemq; caſtigavit & annotationes adjunxit Genevæ 1584. 12. in qva edit. *Iſaaci Hortiboni* ſive *Caſauboni* lectiones Theocriticæ. Recuſa hæc editio A. 1600. A. 2629. 12. Edidit & Commelinus A. 1596. 8. cum emendationibus *Joſephi Scaligeri* & Caſauboni lectionibus, qvæ exſtant etiam in editione Pariſ. 1627. 8. Occurrit & Theocritus in corpore Poetarum Heroicorum ex recenſione *Jacobi Lectii*, Genev. 1606. fol.

Editiones Græcolatinæ cum Schol Græcis.

Theocriti, Moſchi, Bionis & Simmiæ qvæ exſtant, cum latina verſione, Scholiis Græcis ſeparatim excuſis, notisq; & caſtigationibus *Joſephi Scaligeri*, *Iſ. Caſauboni* lectionibus Theocriticis & *Dan. Heinſii* emendationibus, atqve ejusdem Heinſii, Grotiiqve Metaphraſi eleganti latina Poetica qvorundam Idylliorum, & omnium Theocriti, qvæ exſtant, Epigrammatum Ap. Commelin. 1603. 8. De hac editione ita Heinſius in literis ad Eliam Putſchium datis 22. Martii A. 1604. *Heſiodum meum* A. 1601. cum præf. Abr. Sculteti, *tibi mitto, brevi Theocritum miſſurus, qui eadem forma (in quarto) cum animadverſionibus noſtris triplo auctioribus & Græcis gloſſis excuditur. Ita videlicet Germani veſtri nobiſcum, ſi Diis placet, egerunt, ut remedium ſtatim à nova editione petendum ſit. Neſcio an editionem Heidelbergenſem videris, exemplaria enim omnia bis nundinis ſupprimenda Commelinus curavit. Nunquam vidiſti facinus impudentius, nihil fœdius, aut in quo majoris negligentiæ ſpecimen typographi dederunt.*

Editio altera Heinſiana longe luculentior & locupletior, in qva Græco-latino contextu i Græca ſcholia ſtatim ſubjecta, & præter caſtigationes Scaligeri, lectionesqve Caſauboni Theocriticas, notæ Dan. Heinſii longe uberiores & ipſæ ſub Theocriticarum lectionum titulo comparent, cum copioſo ad Scholia Græca rerum verborumq; Græco indice. Apud Commelin 1604 4. Heinſium Virum doctiſſimum, dum acumen perpetuo ſectatur, inanem non raro ἀκρίβειαν oſtentare notat Joh. Clericus T. 1. Artis Criticæ p. 102.

Deniqve Oxonienſes nitidam Theocriti editionem dederunt latina verſione & deinde Scholiis græciis per ſingulas paginas ſubſtratis, & ad calcem ſubjectis præter Scaligeri, Caſauboni, Heinſiiq; notas variis Lectionibus & ſcriptorum rerumq; & verborum in ſcholiis græcis laudatorum Indice A. 1699. 8. è theatro Seldoniano.

VIII. *Methaphraſes vernaculæ & varia eruditorum ſcripta, quibus Theocritus illuſtratur.*

Galli-

Gallicis verſibus donare Theocritum & illuſtrare notis inſtituit *Longapetraus* (Mr. de Longepierre) idem, cui Anacreontem, Moſchum & Bionem linguæ ſuæ eleganter redditum Galli debent. Pariſ. 1688. 12. Confer Joh. Clerici Bibl. Univerſalem T. 1. p. 509. ſeq. *Anglicam* qvorundam Idylliorum Metaphraſin debemus illuſtri Poetæ *Drydenio*.

Inſignem præterea in illuſtrando Theocrito operam poſuit *Johannes Meurſius*, tum vix ſeptendecim annos natus, cujus ſpicilegium in hunc Poetam prodiit Lugduni Batavorum A. 1597. 8.

Nonnullis Theocriti locis lucem affert *Samuel Petitus* l. 1. Obſervationum. c. XI. Pluribus *Jac. Palmerius* Grentemeſnilius in exercitationibus ad Auctores Græcos p. 791. ſeq. *Joh. Brodæus* VII. 7. ſeq. Miſcellaneorum.

Neqve prætereundum *Æmilii Porti* Lexicon Doricum ſive Theocriticum, vulgatum Hanoviæ 1603. 8.

Viri nobiliſſimi *Lucæ Langermanni* obſervationes, qvem in Theocrito multum operæ poſuiſſe teſtatur Reineſius in Epiſtolis ad Daumium p. 148. nunqvàm lucem adſpexêrunt.

Virgilium cum Theocrito conferunt Cæſar Scaliger in Critico ſive lib. V Poetices c. 5. Fulvius Urſinus in Virgilio cum ſcriptoribus Græcis collato, ad illius Poetæ Eclogas. Renatus Rapinus diſſert. de carmine paſtorali, Franciſcus Vavaſſor libro de ludicra dictione pag. 105. ſeq. & alii. Neqve alia eſt fere eruditorum ſententia, qvam Theocritum felicius Virgilio nativam paſtorum ſimplicitatem expreſſiſſe, atqve adeo in hoc genere carminis citra controverſiam excelluiſſe, qvod βυκολιασμὸν vocat Athenæus & à *Diomo* qvodam paſtore Siculo primum repertum ſcribit XIV. pag. 619. pro qvo alii *Daphnin* alii *Panem* ipſum laudant, alii *Steſichorum* primum ajunt bucolicum carmen compoſuiſſe. Vide Voſſium III. 8. Inſtitut. Poetic. & qvæ viri docti ad Ælian. X. 18. Var. In Bibl. Regis Galliæ cod. 1727. exſtat *Artemidori Grammatici* ſcriptum de inventione Bucolicorum, Græce manu exaratum teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. pag. 110. Sed dubito, an alia contineat, qvam qvæ Theocrito Græce præmitti ſolent, & in editione Aldina ſubjiciuntur περὶ εὑρέσεως τ̃ βυκολικῶν. Ante hæc enim in eadem editione legitur Epigramma Artemidori Grammatici (Tarſenſis, an alterius, incertum)

tum) qvi Bucolicos * Poetas collectos & in unum conjunctos volumen (à ſe, an ab alio non dicit) teſtatur hoc diſticho:

Βουκολικαὶ Μοῖσαι σποράδες πόκα, νῦν δ' ἅμα πᾶσαι
Ἐντὶ μιᾶς μάνδρας, ἐντὶ μιᾶς ἀγέλας.

Huic diſticho perperam ſine ulla diſtinctione Aldus conjunxit tetraſtichon Theocriti de ſe, qvod incipit ἄλλος ὁ Χῖος, itaqve Gyraldus hoc non obſervans exiſtimavit ſe de patria Theocriti in Artemidori etiam Epigrammate legere, qvod alibi in Theocriti tetraſticho legerat. Hoc itaqve eſt illud Artemidori Epigramma, qvod ubi exſtet, neſcire ſe fatetur Colomeſius ad Gyraldum p. 150.

IX. *Catalogus ** Scriptorum in Scholiis Græcis ad Theocritum allegatorum, ex editione Oxonienſi* A. 1699.

Αἰσχύλος p. 34. 69. 143.
Ἀλέξανδρος ὁ Μυνδιος 26. 83. 109. 121.
Ἄλκιμος 15.
Ἀλκμάν 81.
Ἀλκαῖος 117.
Ἀντίγονος 109.
Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος 111. 165. 170.
Ἀπολλόδωρος 13. 34. 143.
Ἄρατος 24. 61. 92.
Ἀρίσταρχος 143.
Ἀρίσιππος 2.
Ἀριστείδης 211.
Ἀριστοτέλης 8. 28. 32. 36. 51. 59. 78. 103. 109. 120. 121. 165. 188.
Ἀριστοφάνης 1. 12. 26. 31. 47. 72. 76. 87.
Ἀριστόδημος ὁ Θηβαῖος 115.
Ἀρχίλοχος 36. 66.
Ἀσκληπιάδης (Myrleanus Grammaticus) 3. 24. 40. 83. 84.
Δεινίας 170.
Δημήτριος 15. 81. 122. 144.
Διοκλῆς 117.

Διο-

* Dan. Heinſius exiſtimat Theocriti Bucolica primum ſeparatim fuiſſe à Grammaticis vulgata & à veteribus lecta, deinde cum aliis Theocriti Idylliis & ſcriptis conjuncta; Deniqve permixta fuiſſe aliis Poetis Bucolicis, neqve omnia videri Theocritum auctorem habere, qvæ ſub ejus nomine hodie leguntur.

** Idyll. α'. p. 1 β'. p 29. γ'. p. 48. δ'. p. 58. ε'. p. 70. ϛ'. p. 92. ζ. p. 99. η'. p. 124. θ'. p. 135. ι'. p. 140. ια. p. 150. ιβ. p. 159. ιγ. p. 164. ιδ. p. 174. ιε. p. 182. ιϛ. p. 197. ιζ. p 206.

Διονυσιόδωρος 73. Δίφιλος 140.
Ἑλλάνικος 201. Ἐπαφρόδιτος 23.
Ἐπιμενίδης 52. Ἑρμησιάναξ 131.
Ευελπίδης 30. 47. 93. 115. 122.
Εὐφορίων 165. Ζηνόδοτος 71.
Ἡρόδοτος 106. 165. 171. 204.
Ἡσίοδος 3. 7. 12. 22. 64. 84. 110. 158. 201. Θεόπομπος 81. 200.
Θεόφραστος 13. 23. 36. 64. 73. 82. 83.
Θουκυδίδης 203. Ἰάσων 211.
Καλλίμαχος 26. 32. 45. 61. 98. 105. 109. 127. 150. 167. 171.
Καρύστιος ὁ Περγαμηνός 167.
Κλέανδρος 73. Κλείταρχος 37.
Κρατεύας 36.
Κρατῖνος 61. 151. 155.
Λύκιος 112.
Μένανδρος 22. 30. 33. 38.
Μνασέας 15. 73. Μύνατος 41. 120.
Νεοπτόλεμος 13.
Νίκανδρος 73. 83. 140. 170.
Νικάνωρ ὁ Κῷος 101.
Νυμφόδωρος 16. 73.
Ὅμηρος 1. 8 9. 14. 20. 21. 25. 26. 27. 32. 37. 43. 44. 50. 51. 52. 55. 60. 67. 71. 73. 84. 93. 95. 99. 101. 102. 104. 105. 106. 107. 110. 114. 117. 125. 127. 128. 130. 132. 135. 137. 141. 152. 160. 165. 186. 190. 195.
Ὄνατος 170. an Μύνατος?
Οππιανός 73.
Πίνδαρος 2. 30. 32. 72. 115. 202.
Πλάτων 15. 175. Πραξίλας 81.
Πυθαγόρας 175.
Πύῤῥος ἐρυθραῖος ἢ Λέσβιος μελῶν ποιητής 64. Σαπφώ 154.
Σιμωνίδης 15. 162. 195. 199. 200.
Σοφοκλῆς 69. 111. Σωκράτης 165.
Σώπατρος ἐν τῷ περὶ ἄρκτων 23.
Σωσίβιος 82. Σωσίθεος 134.
Σώστρατος 96. Σώφρων 29. 31.
Τιμοσθένης 167. Τριπτόλεμος 121.
Φανίας 120. Φιλητᾶς 101.
Φιλόξενος 150. Φιλοστέφανος 72.
Φιλόστρατος 73. Χρύσιππος 71.

X. BION Smyrnæus ex opidulo Phloſſa,(Svid. in Θεόκριτος,) Poëta alter Bucolicus celeberrimus, cujus mortem ſvaviſſimo carmine luxit Moſchus, ejus æqvalis & ſuperſtes. Hinc de ætate qvoqve Bionis conſtat, Moſchus * enim Ariſtarchi diſcipulus, teſte Svida, fuit. At Ariſtarchus floruit temporibus Ptolemæi Philometoris circa Olymp. CL. teſtibus eodem Svida atqve Euſebio. Ex Poematibus Bionis Doricè ſcriptis ſuperſunt hæc pauca, lectu ſane jucunda:

1. Ἐπιτάφιος Ἀδώνιδος. *Carmen in Adonidis funere*, qvod Theocrito in MSS. tribui teſtatur Fulvius Urſinus, ac inter Theocritea Al-

Kkk dus

* Longapetræus Gallicus Bionis & Moſchi Metaphraſtes, utrumqve putat Theocriti æqvalem, argumentis uſus non plane invictis. Itaqve malui in Svidæ teſtimonio acqvieſcere.

dus ediderat, præter *Gambaram*, *Vulcanium*, *Withfordum* eleganti carmine latino reddidit *Tan. Faber* T. 1. Epiſtolar. p. 253. ſeq.

2. Fragmentum qvod incipit Ἰξευτὰς ἔτι κῶρος &c. Ex Stobæi ſerm. LXII p. 267. cum Metaphraſi Grotii. Ubi & alterum fragmentum ſeptem verſuum ſub ejusdem Bionis nomine legitur, qvod incipit: Ἄμερε Κυπρογένεια &c. & à Fulvio Urſino Heinſioqve eſt prætermiſſum.

3. Aliud, Ἁ μεγάλα μοι Κύπρις &c. Ex Stobæi ſerm. LXI. pag. 245.

4. Aliud Ταὶ Μοῖσαι τὸν ἔρωτα &c. id. p. 241.

5. Ἐπιθαλάμιος Ἀχιλλέως καὶ Δηιδαμείας, *in Nuptiis Achillis & Deidamiæ Carmen*, qvod è duobus MSS. primus edidit ſed poſtrema parte mutilum Fulvius Urſinus, poſt carmina novem fœminarum p. 240. Confer notas p. 350. & Gambaræ Metaphraſin. p. 361. Exſtat & Græce in Theocrito Heinſii p. 205. edit. in 4.

6. Fragmentum Εἴ μοι καλὰ πέλει τὰ μελύδρια &c. Ex Stobæi ſerm. LVI. p. 223. edit. Grotii, qvo in loco & alium Bionis verſum ſervavit Stobæus:

> Οὐκ εἰδ᾽ οὐδ᾽ ἐπέοικεν ἃ μὴ μάθομεν πονέεσθαι
> *Hæc, quæ non didici, nunc tandem diſcere ſerum eſt.*

6. Aliud fragmentum, Ἕσπερε, ὦ Μήρσων &c. Ex eclogis Stobæi Phyſicis p. 147. edit. Grotii. Idem fragmentum è codice Stobæi Farneſiano publicavit Fulvius Urſinus p. 239.

7. Aliud: Ἀμφασία τὸν Φοῖβον ἕλεν &c. Ex iisdem eclogis p. 133. Ita autem legendum monuit Theodorus Canterus lib. 1. Var. lect. c. 20. non ut alii ediderunt: Ἀμφαχία τὸν Βίων ἕλε, vel ut Urſinus p. 246. vulgavit τὸ βίον ἕλεν.

8. Aliud: Μοῖσαι ἔρως καλέοι &c. ex iisdem Eclogis p. 149.

9. Aliud: ὄλβιοι οἱ φιλέοντες &c. ex Stobæi ſerm. LXI. p. 247. edit. Grotii, ubi *incerto* tribuitur, ſed Bioni vindicavit Urſinus è MS. Codice.

10. Aliud: Ἕσπερε τᾶς ἀρετᾶς &c. ex Stobæo, eodem loco. Ab aliis Moſcho tribuitur, at Bioni adſcribit præter margines Stobæi Arſenius, Monembaſiæ Epiſcopus, in Apopthegmatis.

11. Aliud: Αὐτὰρ ἐγὼ βασεῦμαι ἐμὰν ὁδὸν &c. Ex Stobæi ſerm. CIX. p. 463. edit. Grotii.

12.

12. Aliud, Ὦ καλὸν ὦ φίλε &c. Itemqve illud ἐκ θαμινῆς ῥαθάμιγγος, ex Stobæi ſerm. XXIX. p. 131.

13. Aliud, Μηδ' λίπῃς μ' ἀγέραστον &c. ex Stobæi ſerm. 41. pag. 163. qvi ſerm. pag. 269. etiam hunc Bionis verſum operi ſuo intexuit:

Μορφὰ θηλυτέρῃσι πέλει καλὸν, ἀνέρι δ' ἀλκά.
Forma bonum muliebre, vigor roburque virile.

Hæc Bionis, ut Moſchi qvoqve λείψανα poſt *H. Stephanum* in luculenta editione Græcorũ Poetarum principum Pariſ. 1566. fol. diligentius collegit *Fulvius Urſinus*, edidítqve Græce cum notis ad calcem carminum novem illuſtrium fœminarum Antverp. 1568. 8. ſubjecta Metaphraſi ligata latina, qva Bionem ac Moſchum donavit *Laurentius Gambara* Brixianus. Ab eo tempore cum Theocrito edidit Græce & latine *H. Stephanus* A. 1579. forma minore: & addita verſione proſaria ſemel atqve iterum *Joh. Criſpinus*, *Commelinus & Dan. Heinſius* Exhibet etiam Bionem & Moſchum in Poetis minoribus *Radulphus Wintertonus* Cantabrig. 1652. 1661. 8. Exſtant præterea in Corpore Poetarum Græcorum Heroicorum Græco-latino *Jac. Lectii* Genev. 1606. fol. Latino carmine reddidiſſe H. Stephanum jam A. 155. Pariſ. 8. lego in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis, illam ἔκδοσιν ego non vidi. At *Bonaventuræ Vulcanii* clara eſt induſtria, qvi cum Callimacho ſuo Bionem ac Moſchum dedit, & felici carmine latino notisqve illuſtravit Anno 1584. Antverpiæ apud Plantinum. Valde qvoqve me affecit *Dav. Whitfordus*, qvi Muſæi carmen de Herone & Leandro, Bionis & Moſchi Idyllia, ſelecta Idyllia Theocriti, & locum ex Iliados M. v. 310. ſeq. nitide edi curavit, ornata elegantibus imaginibus in æs inciſis, ſed longe elegantiore poetica Metaphraſi illuſtrata Lond. 1659 4. Deniqve Gallico carmine Bionem & Moſchum reddidit *Longapetræus* & cum notis edidit Pariſ. 1686. 12. Confer Acta Er. T. 1. ſupplementi p. 99.

XI. Fuere & alii Biones, de qvibus viri docti ad Laertium IV. 58. Bioneos ſermones pro Satyricis dixit Horatius à Bione Boryſthenite, de qvo, uti de Smyrnæo qvoqve noſtro, vide è recentioribus, ſi placet. præſtantiſſimum Bælium in Lexico. Bion Proconneſius fuit ille Theognidis æqvalis, cujus meminit Plutarchus lib. de auditione. Bion Rhetor videtur allegari ab Agathia lib. 2. Bionem Solenſem reſpicit Plutarchus Theſeo, Hiſtoricum appellans. Forte Bionem Democri-

tum laudat Plinius cum utitur ejus libro *περὶ δυνάμεων* ſive de virtutibus herbarum, indice libri XXVIII. Bion Rhodius in Simmiæ (de qvo infra) *πλέκει* memoratur. De Bione Tragico dixi lib. 2. cap. 19.

XII. MOSCHUS Syracuſanus, qvem nonnulli cum Theocrito confuderunt, ut ſupra * ex auctore vitæ Theocriti annotavi, ab eo haud dubie diverſus fuit, cum Theocriti civis ſui meminerit in Epitaphio Bionis v. 99. *ἐν Συρακοσίοισι Θεόκριτος.* Diſtinguit etiam Servius, notans, qvod Virgilius voluerit Theocritum imitari Syracuſanũ *meliorem Moſcho & cæteris, qui Bucolica ſcripſerunt.* Longe etiam poſt vixit Moſchus ſub Ptolemæo Philometore, ut ex Suidæ ** teſtimonio conſtat, qvi eum docet fuiſſe diſcipulum Ariſtarchi Grammatici, Grammaticum & ipſum. Idyllia ejus Theocriteis jam pridem intermixta fuerunt ab eo, qvi Bucolicorum Poetarum corpus temporibus Artemidori Grammatici collegerat, ſed ſeparata ſtudio virorum, doctorum H. Stephani maxime Fulviiqve Urſini, licet non plane certum eſt adhuc, illane omnia qvæ ſub Theocriti nomine hodie leguntur (ut Idyllium XX. & XXVIII.) illius an potius Moſchi ſint, & viciſſim nihil ne ex his, qvæ Moſcho adſcripſerunt viri docti, ad Theocritum auctorem ſit referendum. Qvæ vero Moſchi nomine hodie leguntur, hæc ſunt venerem & amores ſpirantia:

1. *Ἔρως δραπέτης Amor fugitivus.* Vertit Carmine præter Gambaram, Vulcanium, Metkerkum, Whitfordum, Politianus T. 2. Opp. p. 341. Vide & Stobæi florileg. ſerm. LXII. p. 255. cum Metaphraſi Grotii.

2. *Εὐρώπη*, ad qvod Idyllion referendus Caſaubonus cap. 22. lect. Theocritic. In duobus Codicibus MSS. diſerte tribui Moſcho, teſtatur Fulvius Urſinus p. 352. licet inter Throcritea olim editum, & inter Moſchi Idyllia prætermiſſum nuper eſt à Gallico Metaphraſte Longapetræo.

3. *Ἐπιτάφιος Βίωνος* (*βουκόλου ἐρωτικοῦ*) Carmen in funere Bionis, deqvo jam dixi, Poetæ Bucolici.

4. *Μεγάρα, Megara* uxor Herculis.

5.

* Supra §. 1. nota b.

** Suidæ verba ſunt: *Μόσχος Συρακούσιος Γραμματικὸς, Ἀριστάρχου γνώριμος· οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος ποιητὴς μετὰ Θεόκριτον τῶν βουκολικῶν δραμάτων ποιητήν. Ἔγραψε καὶ αὐτὸς βουκολικά.*

5. Fragmentum, qvod incipit: Τὰν ἅλα τὰν γλαυκὰν &c. ex Stobæi ſermone LVII. p. 229. Grotii.

6. Aliud: Ἧρα Πὰν Ἀχῶς τῶ γείτονος, &c. ex Stobæi ſermone LXI. p. 247.

7. Aliud. Ἀλφειὸς μετὰ Πῖσαν &c. ex Stobæi ſermone LXII. pag. 265.

8. EpigrammaHexaſtichon εἰς ἔρωτα ἀροτριῶντα *in Amorem arantem*, ex Anthologiæ lib. IV. c. 12. p. 409.

Editiones & interpretes Moſchi vide, ſi lubet, paulo ante in Bione, neq; enim, illis qvod addam, habeo, niſi qvod *Adolphus Metkerckus* Burgenſis Metaphraſi latina poetica & notis Moſchum illuſtravit, ac cum Bione edidit Brugis 1565. 4.

XIII. Fuerunt & alii Moſchi (1) Antiqviſſimus Sidonius Phyſiologus & Hiſtoricus (licet hos diſtingvit doctiſſ. Seldenus) de qvo dixi lib. 1. c. 28. §. 4. Moſchus Epicuro antiqvior, cui & Cleandro amicis ſuis Gaſtrologiam dicavit Archeſtratus opſodædalus teſte Athenæo. VII. p. 278. (3) MoſchusCitharoedus, de qvo Suidas (4) Mochus ſive MoſchusMedicus, cujus mentio apud Galenum 1. de compoſit. Medicament. (5) JohannesMoſchus, qvi vixit circaAnnum Chriſti 630. ſcripſitqve Vitas Patrum, ſive Pratum ſpirituale Græce libris X. (5) Demetrius Moſchus diu poſt clarus, cujus de Helena & Alexandro carmen græce editum eſt Pariſiis cum latina verſione 4.

Prætereo recentem Seculi XVII. ſcriptorem Franciſcum Moſchum Nivellenſem, de qvo ValeriusAndreas inBibliotheca Belgica & in Athenis Belgicis Franciſcus Svveertius.

XIV. SIMMIAS à Parthenio c. 33. Eroticon, Hephæſtione, Athenæo, aliisqve Rhodius recte appellatur. Suidas: Σιμμίας Ῥόδιος Γραμματικὸς ἔγραψε γλώσσας βιβλία γ΄ ποιήματα διάφορα βιβλία δ΄. Qvæ ſeqvuntur apud Suidam, ad Simonidem Amorginum vetuſtiſſimum Jambographum non ad Simmiam ſpectant, ut notarunt Jonſius p. 23. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. & Voſſius de Poetis Græcis p. 59. Itaqve emendandum qvod idem Jonſius p. 15. ex loco mutilo vel confuſo Suidæ Simmiam patria Samium fuiſſe contendit, de Simonide enim accipienda ſunt verba: ἦν δὲ ἐξ ἀρχῆς Σάμιος. ἐν δὲ τῷ ἀποικισμῷ τῆς Ἀμοργοῦ* ἰτά-

* De Simonide hoc Amorgino & aliis hujus nominis dixi lib. 2. c. 15. ut de Amorgo Samiorum Colonia præter Holſtenium ad Steph. conſules Laur. Begeri ſpicilegium Antiquitatis p. 10. 11. & Harduinum in numis civitatum illuſtratis p. 3. At de Simmia Thebano & Syracuſano lib. 2. c. 23. §. 42.

Digitized by Google

ἐστάλη καὶ αὐτὸς ἡγεμὼν ἀπὸ Σαμίων, ἔκτισε δὲ Ἀμοργὸν εἰς γ' πόλεις Μινώαν, Αἰγιαλὸν, Ἀρκεσίμην, γέγονε δὲ μετὰ υς' * ἔτη τῶν Τρωϊκῶν. Ἔγραψε κατά τινας πρῶτος Ἰάμβους καὶ ἄλλα διάφορα, Ἀρχαιολογίαν τε τῶν Σαμίων. De ætate Simmiæ nihil magis conſtat, qvam antiqviorem ipſum fuiſſe non modo Meleagro Gadareno, qvi inter eos, è qvibus Coronam Epigrammatum Græcorum circa Olymp. CLXX. collegit, Simmiæ meminit,

> Σμυρναίου τε κλάδους Νικαινέτου ἠδὲ Φαέννου
> τέρμινθον, βρωτὴν δ' ἀχεράδα Σιμμιέω.

Sed & juniorem Simmia fuiſſe Philicum Corcyræum, Theocriti æqvalem, Tragicumq; ex iis, qvi Ptolemæi Philadelphi ætate circa Olymp. CXX. ſub Plejadis nomine clarebant, teſtatur Hephæſtio in Enchiridio p. 31. ubi de Choriambico Hexametro agens cum dixiſſet Philicum ejus ſibi inventionem tanqvam auctori tribuere, ψεύδεται δὲ, inqvit, περὶ γὰρ αὐτοῦ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος ἐχρήσατο ἐν πελέκει. Ex ejus poematis, qvorum nonnulla allegat Hephæſtio p. 26. 35. 53. & Athenæus XI. p. 491. à qvo laudatur Simmiæ Γοργώ, pauci ad ad nos pervenerunt griphi ſive difficiles luſus:

1. Ὠὸν *Ovium* ſive Carmen, Ovi figura, memoratum eidem Hephæſtioni p. 56. Ταύτης δὲ τῆς ἰδέας ἐστὶ τὸ ὠὸν τοῦ Σιμμίου καὶ ἄλλα παίγνια. Confer p. 168.

2. Πτέρυγες. *Alæ* ſive carmen binas alas referens. Haſce Alas & bipennem Simmiæ allegat Hephæſtio p. 31.

Illuſtravit præter Salmaſium *Fortunius Licetus* Encyclopædia qvam vocat, ad alas Divini amoris à Simmia compactas. Patav. 1640. 4.

3. Πέλεκυς *bipennis*, ſive carmen figuræ ſecuris ἀμφιτόμου (qvalē paſſim memorant veteres, ut Apolloniꝰ 1. Argonaut. v. 8.) In hoc poematio poſt primū verſum legendus eſt ultimꝰ, poſt ſecundū penultimꝰ atq; ita deinceps Similiter etiā in Ovo. Sed in Alis aliter ſe rem habere contendit Salmaſiꝰ, contra auctoritatē Hephæſtionis, ut exiſtimo, & ut ipſe Salmaſius fatetur, utriusq; Scholiaſtæ Græci, tum illius, cujus ſcholion breve editum eſt, tum inediti *Holoboli* Rhetoris. Erudita in hos gri-

** Hoc eſt annis poſt Trojam captam 406 adeoq; biennio ante primam Olympiadem. At Jonſius p. 23. habet 506, quaſi legeretur apud Suidam φ'ς, ut incidat ætas in Olymp. XXVI.

griphos Claudii *Salmaſii* commentaria prodierunt Pariſ. 1616. 4. atqve iterum in Muſeo Philologico Hiſtorico ſecundo Viri Clariſſ. Thom Crenii Lugd. Bat. 1700. 8. Ante Salmaſium hos Simmiæ difficiles luſus illuſtraverat *Claudius Auberius* Triumvirianus, cujus verſio & commentarius legitur in editionibus Theocriti Criſpinianis: Verſio etiam in utraqve Heinſiana. Ovum aggreſſus qvoq; emendare *Joſephus Scaliger*, ſed infeliciter, qvia ordo legendi viro docto non ſuboluit. In bipenni Salmaſius ſuppoſitum non dubitat verſum, qvem editiones manubrii loco exhibent: τ Βίων κλυτοῖς ἦσε Θεοῖς ὃς εὗρε Ῥόδοι μεγαλῶς πλύτροπα μῆνος μέτρα μολπᾶς. Simmiam enim de induſtria πελεκκὸν ſive ςελεὸν omiſiſſe, qvoniam, qvæ Diis dicabantur arma & inſtrumenta, moris erat prius mutilare, ne in uſus hominum cedere poſſent. Vide Heſych. in κατεμγίσας.

XV. DOSIADAS qvando vixerit, non conſtat: neq; admodum refert multa notaſſe de viro, qvi nihil aliud poſteris reliqvit, qvam unum vel alterum γρῖφον ſive poemation miſera (ut vere Lucianus (*a*)) hoc eſt obſcuriſſima compoſitum dictione, veluti lectoribus, qvoscunqve nacturum ſe auſus eſt ſperare, crucem fixurus. Patria fuiſſe Rhodium colligunt viri docti ex his verbis Scholii Græci ad ovum Simmiæ: Βησαντίνε (*b*) Ῥοδίε ὠὸν ἢ Δωσιάδα ἢ Σιμμίε, ἀμφότεροι γὰρ Ῥόδιοι. Supereſt hujus Doſiadæ Βωμὸς Luciano memoratus, ſive poemation aræ figuram, non cubicam, ſed qvales vetuſtiores aras Jonicas præſertim teſtatur fuiſſe Nicomachus Geraſenus (*c*) ἀνισόπλευρον referens verſibus XXVII. qvorum poſtremus eſt: Δωσιάδα Βωμὸς οὐ Μούσαις ἔστασεν ἐν γᾷ. Incipit à verſu εἰλός ἐ με λιβρὸς ἰρῶν. Hanc aram è codice Palatino Anthologiæ deſcripſerat *Claudius Salmaſius* & cum *Joſ. Scaligero* communicaverat, qvi ei interpretationem ſuam & caſtigationes in Epiſtola tranſmiſit, qvæ legitur inter Epiſtolas Scaligeri CCXLVIII. & in ejus Opuſculis poſthumis (*d*) Pariſ. 1610. 4. p. 469. Deinde Salmaſius ipſe cum ver-

(*a*) Lucianus Lexiphane T. 1 p. 839. Τὰ δὲ σὰ ὥσπερ ζὰ μέτροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἂν εἴη. καὶ τῦ Λυκόφρον☉ Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τύτων τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερ☉.

(*b*) Hujus, ni fallor, Biſantini Epigramma legitur lib. 1. Anthologiæ c. 42. p. 91. Occurrit & ejus nomen in marginibus Stobæi Serm CXV.

(*c*) Nicomachus Geraſenus lib. 2 Arithmeticæ p. 55. ſeq. Boethius II. 25. Arithmet. Theo Smyrnæus p 66. οἱ δὲ πάντας ἀνίσες τὰς πλευρὰς ἀνισάκις ἄνισοι ἀνισάκις, βωμίσκοι καλῦνται. Confer Pappum lib. VII. propoſit. 135.

(*d*) Hæc

verſione ſua & erudito commentario aram iſtam edidit, aliisqve hujus generis poematiis adjunxit. Pariſ. 1619. 4. Hic ſæpe diſcedit à Scaligeri ſententia, & ſubinde provocat ad ſcholia græca ſive gloſſas veteres, qvas ex MS. codice optandum erat integras ſimul edidiſſe. Salmaſii commentarius recuſus eſt in Muſeo Philologico & Hiſtorico ſecundo Tho. Crenii. *Fortunius* vero *Licetus* in Encyclopædia ad Aram Myſticam Nonarii Terrigenæ Anonymi Vetuſtiſſimi. Patav. 1630. 4. poſtqvam in medium attuliſſet & oppugnaſſet expoſitiones qvas dixi Scaligeri & Salmaſii, retuliſſetqve *Bartholomæi Soveri*, *Felicis Oſii*, & *Bartholomæi Vecchii* interpretationes, ipſe negat hanc aram eſſe Doſiadæ, qvod Lucianus tantum βωμὸν non βωμοὺς ab eo ſcriptos memorat, difficilemqve|eſſe teſtatur: cum altera ara (de qva mox) ſit difficilior, adeoq; Doſiada dignior, & in Codice Palatino habuerit ſubſcriptum verſum, Δωσιάδα βωμὸς ὃν Μώσαις ἔσταζεν ἐν γᾷ. Sed hunc verſum Salmaſius haut dubie auctoritate *Holoboli* Rhetoris (qvi Scholiis Græcis utramq; aram illuſtravit) vindicat priori aræ, cui etiam longe melius, qvam poſteriori convenit. Deinde Luciani locus non magis huic, qvam alteri obſtat aræ, cum utraqve Griphum contineat ſatis difficilem. Neqve illas facile conjecturas ſuas lectori probabit Licetus, qva vel Gaditanum aliqvem vel Pythagoricum facit auctorem, Simmiamve. Nec deniqve interpretationem, præcipue qva verſum 15. Εἰνάς μ' ἔτευξε γηγλωὴς exponit non de novem Muſis, ſed de neſcio qvo Nonario Terrigena Poeta, poematii Auctore p. 139. ſeq.

XVI. Præter hanc altera qvoqve Ara exſtat & in Theocriti editionibus legitur, qvæ incipit εἰμάρζενός με ςήτας, verſibus XVIII. Hanc in Romana Theocriti editione A. 1516. 8. primus edidit *Zach. Calliergus* admodum corruptam, ſine titulo. In editione Theocriti Veneta A. 1543. ex Officina Farrea, Meurſius III. 17. Attic. lection. legit hæc verba ſub initium Græci ad illud poemation ſcholiaſtæ, qvi in aliis Poetæ editionibus deſideratur: ὁ διὰ τῶν μέτρων οὑτοσὶ βωμὸς Ωδιάδου τινὸς εὕρημα. Unde ipſe Δωσιάδου nomen recte reſtituit, ſed minus firmiter inde collegit, hujus qvoqve Aræ Doſiadam eſſe auctorem, cum Græca verba ita exponi poſſint, ut Doſiades pro inventore hujus ſcribendi generis, non pro auctore ipſius aræ habeatur. Facile tamen ad vocabulum οὑτοσὶ credo, Doſiadam Scriptori ſcholii pro auctore habitum, de cætero æqve ac nobis obſcu-

(*d*) Hæc editio recuſa Francof. 1664. 8. itaqve fallitur Tho. Crenius in Muſeo Philologico & Hiſtorico T. 2. p. 184.

ſcurum fuiſſe, qvoniam ait Δωσιάδϰ τινός. Latina hujus aræ interpretatio, qvæ in Criſpinianis & Heinſianis Theocriti editionibus legitur, eſt *Joh. Aurati*, emendatationes *Guil. Canteri*, etſi neutra probantur Salmaſio. In omnia qvoqve alia abit *Hugo Grotius*, qvi aram illam interpretatus eſt p. 67. ad Aratum. Viginti fere annis poſt prodiit *Claudi Salmaſii* expoſitio & commentarius Pariſiis A. 1619. 4. editus, & in ſecundo Muſeo Tho. Crenii nuper recuſus. Neq; hæc ſatisfecit *Iſ. Voſſio* ad Melæ II. 7. p. 214. ubi aliam meliorem attulit interpretationem, & in Salmaſii expoſitione tum ad hanc aram, tum ad reliqva cum hac edita poematia, negat *eſſe quicquam quod alicujus ſit momenti, quod non hauſerit ex ſcholiis Holoboli Rhetoris, quem totum*, ut ait, *deſcripſit, nulla tamen ullibi facta ejus mentione. Geminum iſtorum ſcholiorum nactus ſum exemplar, alterum Sylburgii, alterum Commelini manu deſcriptum. Sed & tertium communicavit Lucas Langermannus, juvenis inprimis eruditus & de nobis optime meritus, depromptum ex eodem illo codice, quo uſus eſt Salmaſius, quo & Anthologia Græcorum Epigrammatum continebatur. Verum nihilhic ipſi profuit Holobolus, quoniam eum non intellexit.* Sane verum eſt Holoboli nominetenus Salmaſium haud meminiſſe. At paſſim laudat Græce ſcholia, ex iisq; profeciſſe ſe fatetur, qvin ipſa illorũ verba non raro adſcribit. Exſtat & *Fortunii Liceti* Encyclopædia, ut vocat, ſive Cõmentarius in præſentẽ aram, qvam Doſiadæ ſine controverſia tribuendã putet, licet Salmaſius nec Doſiadæ eſſe putet, nec Theocriti, nec Simiæ. Prodiit Liceti libellus Pariſ. 1637. 4. qvemadmodum cõmentarium in Aram Pythiam Latini Poetæ Publilii Optatiani Porphyrii publicavit Patavii 1633. 4. in qvo varia exempla recenſet ejusmodi altarium Poeticorum ſua & aliena congeſſit p. 41. ſq. & p. 61 ſeq. utramqve item Doſiadæ aram cum explicatione latina exhibuit.

XVII. Fuit & Doſiadas qvidam è qvo de Lesbiorum ſacrificiis nonnihil affert Clemens Alex. p. 20. protreptici, & ex eo Euſebius IV. 16. præparat. tum Doſiades (Δωσιάδας) cujus qvartam Κρητικῶν laudat Athenæus IV. p. 143. & VI. p. 264. Idem opus reſpiciunt Doſiadem laudantes, ubi de Creta agunt, Plinius IV. 12. Hiſt. & Solinus c. 11. tum Diodorus Siculus lib. V. profeſſus ſe in rebus Cretenſium jam Epimenidi, jam Doſiadæ, jam Soſicrati ac Laoſthenidæ accedere. Forte non erraverim, ſi hunc exiſtimem eſſe illum ipſum Doſiadam Cretenſem, qvem Epimenidis ex qvorundam ſententia parentem memorat Laertius. Eundem tamen, vel Simmia antiqviorem auctorem aræ alterius vel utriusqve fuiſſe, non temere affirmaverim.

XVIII. Paucis qvoqve hoc loco memoranda eſt duplex Inſcriptio vetus græca, ab eodem Salmaſio cum Doſiadæ & aliorum *παιγνίοις* illuſtrata, verſione & doctiſſimo commentario, qvem Crenius in Muſeo ſecundo, ut jam dixi, prelis nuper iterum ſubjecit. Prima illarum verſibus XXIX. Hexametris conſtans continet Conſecrationem templi in agro Herodis (non Regis, ut viſum Caſaubono, ſed Attici Rhetoris) Triopio fectam. Hanc in opere Inſcriptionum primus Janus Gruterus p. XXVII. ediderat, deinde Iſaacus Caſaubonus emendavit & verſione ac notis illuſtratam dedit ad calcem commentarii de Satyrica Poeſi Pariſ. 1609. 8. Tho. Crenius iterum cum Caſauboni commentario de Satyrica poeſi curavit recudi in Muſeo Philologico & Hiſtorico primo Lugd. Bat. 1699. 8. Poſt Caſaubonum felicius expedivit Salmaſius, qvi alteram qvoqve inſcriptionem addidit, expoſuitqve, deſcriptam Romæ & allatam inde à Jac. Sirmondo, qva verſibus Hexametris LIX. continetur Dedicatio ſtatuæ Regillæ (qvæ Herodis Attici conjux fuit) factæ à neſcio qvo Marcello.

CAPUT XVIII.

De ARATO Solenſi & ERATOSTHENE Cyrenæo.

De Arato ejusque vita & ætate. 1. *Phænomena & Dioſemia hujus Poetæ.* 2. *Interpretes deperditi.* 3. *Hipparchi & Achillis Tatii ſcripta quæ exſtant, Aratum illuſtrantia: Leontius de Aratea Sphæra, & Scholia Græca edita atq; inedita in Aratum* 4. *Ciceronis, Germanici & Avieni Metaphraſes latinæ quæ exſtant, & aliorum deperditæ.* 5 *Recentium Metaphraſes poeticæ variis lingvis.* 6 *Editiones Arati Græcæ Scholiis Græcis ſive ornatæ ſive deſtitutæ.* 7. *Maximi Planudis aſſumenta, & Criticorum audacia in Arato interpolando ibid. Editiones Græco-latinæ, & Hugonis Grotii Syntagma Arateorum.* 8. *Scripta Arati deperdita.* 9. *Arati nomen prima longa & media brevi. Plures hoc nomine* 10. *In-*

Index ſcriptorum in Leontii Sphæra, Scholiis ad Aratum, Hipparcho, Eratoſthene & Scholiaſte Germanici allegatorum. 11. *De Eratoſthene Cyrenæo.* 12. *Ejus Cataſteriſmi, & Commentarius inchoatus in Aratum, Eratoſtheni falſo tributus.* 13. *Scriptorum perditorum Eratoſthenis plenior notitia.* 14.

ARATUS Athenodori & Letophilæ F. Solenſis è Solis Ciliciæ civitate fuit, ut Callimachus, Strabo & alii teſtantur, vel ut Aſclepiadi Myrleano (*a*) viſum, Tarſenſis. Audivit Menecratem Epheſium Grammaticum & Philoſophos Timonem (confer Laertium IX. 113.) ac Menedemum (*b*) Dionyſium Heracleotem (*c*) Perſeumqve Stoicum, eundem, cui Acro Corinthum ab Antigono Gonata commiſſam tradit Athenæus IV. p. 162. & qvem cum Antigono fuiſſe conſtat è variis Laertii locis. Hunc in Macedoniam ab Antigono forte Athenis arceſſitum comitatus, Regi & ipſe (poemate fortaſſis oblato) in nuptiis (*d*) cum Phila Seleuci Nicatoris filia celebratis innotuit, & gratia ejus inita reliqvum vitæ tempus apud illum vixit. Regnare cœpit in Macedonia Antigonus Olymp. CXXV $\frac{2}{3}$. ante Chriſtum 278. & præfuit per annos XXXIV. (*e*) unde de Arati qvoq; ætate conſtat,

LII 2 qvem

(*a*) Rev. D. Joh Andreas Schmidius diſſ. de Arato Jenæ 1685. has duas ſententias ita conciliat, ut Tarſenſis idem ſit, qvod Cilix, Ciliciam enim Tarſum vocatam teſte Joſepho. Sed Aſclepiades Myleanus libro XI. de Grammaticis apud auctorem vitæ Arati à P. Victorio & Petavio editæ ſic Tarſenſem dixit Aratum, ut Solenſem negaret. *Ταρσέα φησὶν αὐτὸν γεγονέναι ἀλλ' ȣ̓ Σολέα.* Et Joſephus lib. 1. Antiqv. cap. 7. innuit antiqviſſimum hoc fuiſſe Ciliciæ nomen *Θαρσὸς* à Tharſo Japheti filio, qvod Aſclepiadis ætate pridem exoleverat. Scholiaſtes Luciani T. 1. p. 17. ad illud. p. 400. *ȣ̓ κατὰ Σολέας*) *Σολεὺς μὲν γὰρ Ἄρατος ὢν Ἑλληνικῇ παιδείᾳ τοσȣ̃τον διήνεγκε, ὥστε τὰ φαινόμενα Ἑλλάδι φωνῇ γράψας ἐθαυμάσθη.*

(*b*) Svidas in *Ἄρατος.*

(*c*) Vita Arati, qvam nonnulli tribuunt perperam Leontio Mechanico, græcis ſcholiis in Poetam præfixa, in qva mater Arati vocatur *Δηνοδώρα* (non *Λητοφίλα*, ut in altero vitæ ſcriptore) & pater ipſius ab aliqvibus traditur dictus Mnaſeas.

(*d*) Ibid. *Σχολάσας δὲ ὁ Ἄρατος Περσαίῳ τῷ φιλοσόφῳ Ἀθήνησι καὶ συνελθὼν αὐτῷ εἰς Μακεδονίαν μεταπεμφθέντι ὑπ' Ἀντιγόνȣ καὶ παρελθὼν εἰς τὸν Ἀντιγόνȣ καὶ Φίλας* (male *Φλίας* habent qvædam edit. *Φίλα* vocabatur enim conjux Demetrii Poliorcetæ Diodor. Sic. XIX T. 2 p. 701. & XX. p. 819.) *γάμον καὶ εὐδοκιμήσας τὸ λοιπὸν τȣ̃ χρόνȣ διέτριψεν ἐκεῖσε.*

(*e*) Vide Clariſſ. Dodwelli diſſ. de Dicæarcho §. 19.

qvem profeſſione Medicum fuiſſe auctores vitæ referunt, Grammaticum ac Poetam ſcripta teſtantur. Sed & Mathematicum Ariſthoterum ex qvorundam ſententia audivit, ut legas in vita græcis ſcholiis præmiſſa, qvamvis Cicero lib. 1. de oratore, *conſtat*, inqvit, *inter doctos, hominem ignarum Aſtrologiæ ornatiſſimis atque optimis verſibus Aratum de cælo & ſtellis ſcripſiſſe.* Fratres habuit Myrin, cui ſuperſtes fuit & defuncto epicedium compoſuit, Calondam & Athenodorum qvi primus Zoilo Homeromaſtigi ſcriptis ſe oppoſuit. Amores Arati perſtringit Theocritus Idyllio VII. (*f*) Apud Antigonum Regem obiiſſe tradit Svidas atqve adeo in Macedonia: Cenotaphium itaq; ei excitatum ſit in patria, vel mortui cadaver in patriam fuerit delatum, ſi verum eſt, qvod vita inedita apud Iſ. Voſſium p. 68. ad Melam, affirmat ſepultum Solis: Sed & Mela lib. 1. c. 13. juxta Solos in parvo tumulo Arati poetæ ſuo adhuc tempore exſtitiſſe narrat monumentum: *ideo*, inqvit, *referendum, quia ignotum quam ob cauſam jacta in id ſaxa diſſiliunt.* Hinc portentoſum Arati ſepulchrum dixit Politianus in Nutricia. Confer Leopardum II. 18. Arati effigiem in numis Solenſium ſive Pompejopolitanorum obſervare ſibi viſi ſunt viri docti, ut vides ap. Gronovium T. 3. theſauri Antiqu. Græcar. tabula d. Vide & in Begeri theſauro Brandenburg. T. 1. p. 265. ubi Arati nomen cum lyra pentachordo ac Muſa. Aratum præ cæteris magni fecit atqve imitari ſtuduit Dionyſius μεταθέμενος, teſte Laertio VII. 167.

II. Exſtat è ſcriptis ejus Poema Heroicum celeberrimum ΦΑΙΝΌΜΕΝΑ, qvibus poſt v. 722. ΔΙΟΣΗΜΕΙΑ ſive *Prognoſtica* ſubjunguntur. Ita enim ad verſum οὐχ ἑσπέρας ὀλίγη μὲν &c. Scholiaſtes: ἔρχεται ἐπὶ ἄλλο βιβλίον, σφόδρα βιωφελὲς ὃ καλεῖται Διοσημεῖα. Meminit & Svidas ſingillatim & Schol. Ariſtoph. ad Pacem v. 1086. & Vitruvius IX. 7. Scripſit Phænomena Aratus ſvadente Antigono Rege, qvi *Eudoxi* Cnidii librum, cui titulus erat ἔνοπτρον *ſpeculum*, Arato tradidit & proſam Eudoxi Orationem metro condere atq; ita Eudoxum ἐνδοξότερον reddere juſſit. Sic ex Epiſtolis, qvæ ſub Arati nomine olim ferebantur, auctor vitæ à Victorio ac Petavio editæ. Sed Hipparchus lib. 1. ad Aratum, teſtatus duos fuiſſe Eudoxi libros, ejuſdem fere argumenti, qvorum prior ἔνοπτρον, alter Φαινόμενα inſcribebatur, addit, poſteriorem potiſſime ab Arato expreſſum. Φέρεται δὲ εἰς Εὔδοξον β΄ βιβλία περὶ τῶν φαινομένων σύμφωνα κατὰ πάντα σχεδὸν ἀλλήλοις πλὴν ὀλίγων σφόδρα. Τὸ μὲν ἓν ἐν αὐτῶν ἐπιγράφεται

(*f*) Confer Scholiaſten Theocriti ad Idyll. 7. v. 98. 99. 101. &c. Meminit Arati Theocritus iterum Idyll. 6. vide Schol. ad v. 1.

Digitized by Google

φεται ἔνοπτρον, τὸ δὲ ἕτερον Φαινόμενα, πρὸς τὰ Φαινόμενα δὲ τὴν ποίησιν συντέταχεν. Utrumqve tamen à Poeta conſultum ipſe docet lib. 2. ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς περὶ τὰς ἀνατολὰς τῶν ἄστρων, συμφωνούντων ἀλλήλοις τῶν δύο (Εὐδόξου) συνταγμάτων, περὶ δὲ τοῦ Περσέως διαφόρου τῆς ἀναγραφῆς οὔσης, εὐλόγως ὁ Ἄρατος διαπορῶν ποίᾳ τις κατακολουθήσει, ἀποφάσει, ἀμφήριστόν φησιν εἶναι καὶ διστάζόμενον. Sane ex propria obſervatione non ſcripſiſſe Aratum, præter Ciceronem teſtatur idem Hipparchus lib. 1. Τῇ Εὐδόξου συντάξει κατακολουθήσας τὰ Φαινόμενα γέγραφεν, ἀλλ' οὐ κατ' ἰδίαν παρατηρήσας, ἢ μαθηματικὴν κρίσιν ἐπαγγελλόμενος ἐν τοῖς οὐρανίοις συμφέρεσθαι περὶ διαμαρτανόντων τῶν ἐν αὐτοῖς. Qvod adeo verum eſſe notat per librum illum integrum, ut etiam clima * ipſum, ad qvod phænomena accommodavit, ab Eudoxo Aratus petierit. Χωρὶς δὲ τούτων καὶ τὸ κλίμα τοῦ κόσμου τῷ Εὐδόξῳ ὑποτίθεται ὁ Ἄρατος. Καὶ γὰρ ὁ Εὔδοξος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐνόπτρῳ τὸν τροπικὸν τέμνεσθαί φησιν οὕτως, ὥστε λόγον ἔχειν τὰ τμήματα πρὸς ἄλληλα τὸν αὐτὸν οἷον ἔχει τὰ ε΄ πρὸς τὰ γ΄. Et lib. 2. iterum affirmat eum ὡσανεὶ παραγράφειν τὰ ὑπὸ Εὐδόξου εἰρημένα. Salmaſium vero qvi p. 822. ad Solin. non Eudoxum, ſed Phainum vel Metonem fuiſſe contendit, qvem Aratus fuerit ſecutus, confutat Petavius VI. 9. Auctarii Operis de doctrina temporum. Heſiodi imitatorem jam olim agnovit Callimachus Arato ſuppar in Epigrammate, de qvo dixi lib. 2. c. 8. §. 17. & hinc inde notat Grotius in notis. Ζῆλον Ὁμηρικὸν in Arato prædicat Svidas. Ποιητὴν οὐδὲν ἀδοξότερον τοῦ Ὁμήρου vocat Maximus Tyrius diſſ. 14. Et Ovidio judice lib. 1. Amor. eleg. 15. *cum Sole & Luna ſemper Aratus erit.* Sed ne alia Arati elogia à Barthio lib. 1. Adverſar. c. 15. magnam partem collecta hic repetam, non exiguæ laudi Poetæ noſtro Aſtrico eſt, qvod Hemiſtichon ejus τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν, qvod verſu qvinto Phænomenon etiamnum exſtat, ſanctificare dignatus eſt Sanctus Paulus Apoſtolus Arati conterraneus Actor. XVII. 28. ex eo enim petitum illud eſſe obſervant poſt Clementem Alex. 1. Strom. p. 315. Hieronymus Epiſtola ad Magnum & in Galat. 4. Tit. 1. tum Chryſoſtomus, Oecumenius aliiqve: licet Euthalius à Zacagnio editus p. 420. ait eſſe Ἀράτου Ἀστρονόμου καὶ Ὁμήρου Ποιητοῦ, & in Cleanthis qvi Athenis docuit (Athenienſes autem alloqvitur Paulus, cum ait ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι) inſigni

* Ex diverſis Aſtronomis diverſorum climatum obſervationes tranſtuliſſe Aratum ſuſpicatur Grotius in notis pag. 10. At Petavius III. 5. auctarii ad opus de doctrina temp. contendit, Eudoxum varia parapegmata nec unius loci confeciſſe. Iſta forte miſcuit ac inter ſe confudit Aſtrologiæ non ſatis peritus Aratus. Vide &, ſi placet, qvæ Voſſius p. 155, de ſcientiis Mathemat. Tatii Iſagogen. c. 35. Schol. Gr. ad v. 498.

ſigni ad Jovem hymno, qvem è codice Farneſiano Eclogarum Phyſicarum Stobæi (in vulgatis enim Stobæi libris, etiam in excerptis à Grotio fruſtra illum qværes) vulgavit Fulvius Urſinus poſt carmina IX. fœminarum p. 272. & poſt Urſinum H. Stephanus p. 49. Poeſ. Philoſoph. atqve cum eleganti Jac. Duporti Metaphraſi Cudvvorthus p. 432. itidem verſu qvarto legitur ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμέν, & in Pythagoreorum aureis illud notum: θεῖον γένος ἐστὶ βροτοῖσι, pro qvo eleganter Oppianus V. ἁλιευτ. 7. αἰτῶπεν μακάρεσσι γένος, ad qvem locum conſulendæ doctiſſimi Rittershuſii notæ.

III. Qvamvis vero Aratus judice Hipparcho ἁπλοῦς τε καὶ σύντομος ἐστὶ ποιητὴς, ἔτι δὲ σαφὴς τοῖς καὶ μετρίως παρηκολουθηκόσι: tamen hæc ipſius Phænomena plurimi è veteribus olim illuſtraverant, qvorum non pauci * nominantur ad calcem commentarii Iſagogici, qvi à Victorio p. 117. editus eſt ſub titulo Ἐρατοσθένους, ἐν ἄλλοις Ἱππάρχου, εἰς τὰ φαινόμενα, licet nec Eratoſthenis nec Hipparchi eſſe conſtet. Notitiam illorum hoc loco ſubjiciam ordine literarum, teſtimonia qvædam & nonnullos etiam ſcriptores illis adjuncturus.

Ageſianax ſive *Hegeſianax*, cujus, ut Hermippi qvoqve Phænomenon mentio in hoc Ptolemæi Epigrammate apud auctorem vitæ, qvam Victorius edidit.

> Πάνθ' Ἡγησιάναξ τε καὶ Ἕρμιππος τὰ κατ' αἴθερα
> Τείρεα, καὶ πολλοὶ ταῦτα τὰ φαινόμενα
> Βίβλοις ἐγκατέθεντο, ἀποσκόπιοι δ' ἀφάμαρτον
> Ἀλλὰ τὸ λεπτολόγου σκῆπτρον Ἄρατος ἔχει.

Alexander Ætolus Arati æqvalis.

Alexander Epheſius.

Antigonus Grammaticus.

Apollonius Geometra.

Apollonius Grammaticus.

Ariſtarchus Samius.

Ariſtarchus Grammaticus.

Ariſto-

* Non omnes, qvi eo loco nominantur οἱ περὶ τοῦ Ποιητοῦ συνταξάμενοι Scholiis vel commentariis perpetuis Arati Poema illuſtrarunt, ſed qvidam ex illis tantum egerunt de poeta, ut Callimachus: alii ut Thales, Ariſtarchus Samius, Geminus Rhodius, Parmenides & Eratoſthenes ſcriptis ſuis Aſtrologicis ſaltem argumento, qvod perſecutus eſt Aratus, lucem attulerunt.

Ariſtophanes Byzantius Phænomena ſcripſiſſe traditur in Arati vita, qvam vulgavit Victorius.

Ariſtyllus major.

Ariſtyllus minor.

Attalus Rhodius Mathematicus, qvem acuratiſſime ſua ætate in Arato interpretando verſatum notat Hipparchus, licet paſſim eum reprehendens. Recenſuerat autem emendaveratq; Attalus Arati poema & ἐξηγήσει illuſtraverat, ut patet ex his procœmii ejus verbis apud Hipparchum p. 101. διὸ δὴ τό, τε τοῦ Ἀράτου βιβλίον ἐξαπεστάλκαμέν σοι διωρθωμένον ὑφ᾽ ἡμῶν καὶ τὴν ἐξήγησιν αὐτοῦ κ. τ. λ.

Boethus Philoſophus in qvarto ἐξηγήσεως Arati laudatur à Gemino c. 14.

Callimachus Cyrenæus Aratum laudavit in ſcriptis ad Praxiphanem, teſte auctore vitæ Arati à Victorio editæ ὡς πολυμαθῆ καὶ ἄριστον ποιητήν.

Calliſtratus Tenedius.

Crates Grammaticus, allegatur à ſcholiaſte Germanici.

Critolai qvartum Φαινομένων laudat Plutarchus in parallelis.

Didymus Alexandrinus ὁ πονηρὸς laborioſus.

Didymus Cnidius.

Diodotus, ita forte etiam in Scholiaſte Germanici legendum pro Diodoro.

Eratoſthenes, de qvo infra, hoc ipſo capite.

Evenati duo.

Heminus Rhodius de qvo ſupra c. V.

Hegeſianax. Vide ſupra in Ageſianacte.

Heliodorus Stoicus.

Hermippus Peripateticus.

Laſus Magnes Phænomena ſcripſit teſte auctore vitæ Arati à Victorio editæ.

Mariani Metaphraſis Phænomenon Arati jambis græcis 1140. Imperante Anaſtaſio compoſita, Suidæ memoratur.

Numenius Grammaticus.

Parmenides.

Parmeniſcus Grammaticus laudatur in Plinio XVIII. 31.

Pyrrhus Magnes

Sminthes.

Sporum, Arati ὑπομνηματιστὴν laudat Leontius de Sphæra. & Arati Schol.

Tha-

Thales videtur inter commentatores Arati poni, qvoniam ſcripſerat (licet diu ante Aratum) de Aſtrologia, qva ratione multos alios huc referri oportuit.

Timotheus.

Zeno.

Zenodotus Ætolus laudatur à Scholiaſte Germanici.

IV. Hodie exſtant (1) *Hipparchi* Bithyni, centum prope annis Arato junioris, in Phænomena Eudoxi, Arati, & Attali in Aratum commentaria libri tres ad *Æſchrionem*, quibus Aratum Eudoxi veſtigia legiſſe, pariterq; cum illis Attalum ſæpius à vero aberraſſe oſtendit. Vide qvæ de hoc Hipparcho dixi ſupra cap. V. (2) *Achillis Tatii* Alexandrini (de qvo ibid.) Iſagoge in Aratum, in qva de univerſi originibus, elementis ac ſphæræ ratione erudite diſſerit. (3) Commentarius inchoatus in Aratum neſcio cujus auctoris, ſub falſo *Eratoſthenis* vel *Hipparchi* nomine. (4) Alter Anonymi commentarius inchoatus eruditior, præmiſſa *de genere & vita Arati diſſertatione*, qvâ præclara nonnulla continentur. Hæc qvatuor ſcipta una cum Aſteriſmorum deſcriptione aliisqve ſcriptis primus è Medico & Vaticano codice vulgavit *Petrus Victorius*, latinam qvoq; illorum verſionem daturum ſe pollicitus. Florent. 1567. fol. Latine primus vertit & excepta illa, qvam dixi, Aſteriſmorum deſcriptione cum ſua translatione & diſſertationibus copioſis atqve eruditis edidit *Dionyſius Petavius* Jeſuita in Uranologio ſuo ſive auctario doctrinæ temporum, in qvo & Theodori Gazæ librum de menſibus poſt A.C. 1470. compoſitum, aliosq; ſcriptores, ſupra c. V. p. 96. recenſitos, adjunxit. Pariſ. 1630. fol. & Amſtelodami 1703. fol. (5) Scholia Græca in totum Arati poema, præfixa *Leontii* * Mechanici diſſertatione περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας, & Arati vita, neſcio qvo ſcriptore, à priore illa, qvam à Victorio editam dixi, diverſa & breviore Hæc Scho-

* Conſtat. Leontium ſcripſiſſe hanc in gratiam Theodori familiaris ſui cum quo non ita pridem Mechanicæ ſe arti operatum teſtatur. Πρώην ὦ καλὲ Θεόδωρε, ἐτυγχάνομεν ἐν τῷ μηχανικῷ ἐργαστηρίῳ ἐργαζόμενοι. Sive hic fuerit Theodorus Mechanicus ad quem Proclus ſcripſit librum de providentia & fato, ſive alter potius ut videtur Theodorus paulo junior, ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λόγιος, cujus ope Romani ſub Juſtiniano Imp. uſi ſunt adverſus Choſroen in obſidione Daræ civitatis, ut refert Procopius lib. 2. de bello Perſico c. 13. p. 121. Narrat quoq; Leontius ſphæram ſe hujuscemodi Arateam qualem deſiderabat Theodorus

Scholia in editionibus tribuuntur *Theoni* Alexandrino, de qvo lib. V. dixi. Sed recte Grotius p. 24. ad Aratum: *Sciendum eſt, ſcholia Aratea non eſſe unius Theonis, ſed & aliorum: nam & ſæpe idem iteratur, quod Scholiaſtæ facere non ſolent, & contraria ſententia inferuntur.* Adde qvod in MSS. codicibus longe aliter paſſim leguntur, ut obſervarunt viri docti, Samaſius ad Solin. illuſtris Huetius ad Manilium pag. 8. &c. Ineditum Arati Scholiaſten allegat idem Salmaſius pag. 891. & Bochartus in Hierozoico T. 1. p. 189. Euſtathius qvoqve ad Homerum laudat Arati ὑπομνηματιστὰς & ἐξηγητάς.

V. Latino carmine pridem Arati phænomena convertit *Cicero*, admodum, ut lib. 2. de natura Deorum teſtatur adoleſcentulus: & *Germanicus Cæſar & Avienus*, atqve Hieronymo in 1. ad Titum teſte *multi quos enumerare longum eſt*. Ciceronis fragmenta ſola, at Germanici, (qvem Rutgerſius atqve alii qvidam perperam malunt Domitianum) Metaphraſis integra Phænomenon cum prognoſticorũ initio & Avieni Aratus integer exſtat, de qvibus vide, ſi placet, qvæ in Bibliotheca latina annotavi, ubi etiam de latino, qvem vocant Germanici Scholiaſte. His Julium *Cæſarem* adjungere facile erat, niſi videretur metuendũ, ne illum pro Germanico Cæſare Firmici ac Svidæ inadvertentia poſuerit. *Ovidium* è Probo ad Georgica Virgilii addit Barthius X. 21. Adverſar. Etiam *Manilium* in Apoteleſmaticis ſuis Arati qvædam ad verbum tranſtuliſſe obſervat Scaliger pag. 54. ad Manil edit. Argentorat. Sed nec *Statii* Poetæ Pater hoc loco prætereundus, de qvo Papinius filius in Epicedio V. 3. ſilv. v. 23.

- - *notique modos extendis Arati.*

Mmm Ere-

dorus, jam conſtruxiſſe Elpidio Scholaſtico ἀνδρὶ ἀξιολόγῳ ἐμῷ καὶ φιλομαθεῖ. Hic eſt ni fallor Elpidius Patricius qui deinde primo anno Mauricii miſſus eſt legatus ad Chaganum Avarum Regem teſte Cedreno & aliis. Unde de ætate Leontii noſtri conſtare arbitror, qvem aliqvot poſt Claudium Ptolemæum ſæculis ſcripſiſſe colligas etiam ex eo, qvod ſphæras ſive globos cœleſtes teſtatur ſua ætate non tantum ab Arati deſcriptione in qvam plurimis diſſidere, ſed & à Ptolemæo abire in qvibusdam. Plures Leontii nomine gaudentes collegit Jac. Gothofredus in Proſopographia Codicis Theodoſ. & Joh. Jonſius Epiſtola de Spartis in Symtagmate Græviano p. 222. quibus addendus Leontius Phoronei frater. ap. Petrum Bleſ. Epiſt. 97. Leontius Aglaionis F. de qvo Plato 4. de Rep. Leontius ad qvem Julianus Imp. Epiſt. 22. Leontius ſervus apud Abdiam III. 21. Leontius Foroiulienſis Epiſcopus, de qvo Vincentius Barralis p. 126. ſeq. Leontius Magneſianus laudatus Nic Alemanno ad Hiſt. arcanam Procopii p. 7. De Leontii Cyprii locis communibus Theologicis vide ſis Colomeſii paralipomena de Scriptoribus Eccleſiaſticis.

VI. E recentioribus fertur latina Metaphraſis *Nicolai Aleni* Eſſextiani Angli, inter ejus poemata Pariſ. 1651. 4. *Hugonis Grotii* qvi fragmentis Ciceronis, qvæ exſtant ſervatis, reliqva de ſuo ſupplevit, in ſyntagmate Arateorum, de qvo infra. Lugd. Bat. 1600. 4. *Eliæ* deniq; *Schedii* (ejusdem cujus de Diis Germanorum liber exſtat) Guſtrov. 1631. 8. *Gallico* carmine ſaltim fragmenta Ciceronis reddidit *Durerus* à Leſcaloperio ſubinde notis ad Ciceronem de natura Deor. pag. 409. ſeq. reprehenſus. Italice Aratum, ut audio, convertit *Bernardinus Baldus*. Sed jam deinceps Græcas ac Græcolatinas Arati editiones proſeqvamur.

VII. *Græce* prodiit

Inter Poetas Principes *H. Stephani*, Pariſ. 1566. fol. ſine ſcholiis, ſed emendate & typis luculentis.

Cum Leontio de Sphæra & Scholiis Græcis Theonis Alex. Baſil. apud Walderum 1536. 4. in hac editione præter Procli Sphæram & Jac. Zieglerum de Sphæræ conſtructione habetur Planiſphærium Ptolemæi è Rodolphi Brugenſis verſione, & Hemicyclum Beroſi (ex Vitruvii IX. 9.) explicatum.

Cum Leontio de Sphæra & Scholiis Græcis Pariſ. 1559. 4. typis Regiis apud Guil. Morell.

Oxoniæ A. 1672. 8. cum ſcholiis Græcis emendatioribus & καταστερισμοῖς Eratoſthenis ac Dionyſii Hymnis curante *Joh. Fello*, Oxonienſi poſtea Epiſcopo. In hac perqvam nitida & caſtigata editione ex altero codice MSto Bodlejano videas adſcriptos poſt v. 470. hoſce verſiculos à Maximo Planude, ut ſuſpicatur illuſtris editor, vel alio qvopiam minus antiqvo inſertos, qvo Aratum Ptolemæi magis placitis congruentem faceret.

Ἐν δέ οἱ ἑσπομένου διδύμων τὸ μέσον καθορᾶται
Ἐν δέ τοι ὑάδες ἃς ἀνέχει λοφιῆς ἔπι ταύρου
Γλωχὶν πληϊάδων ἤγ' ἐς βορέην σκοπιάζει.
Ἰχθύος αὖ κεφαλὴ βορεωτέρου ἐστὶν ἐν αὐτῷ.
Ἀνδρομέδης κεφαλὴν ἠδὲ καὶ ὀρνίθιον ἀθρήσεις
Γάμφου ὑπερκύκλοιο βορειοτέρης ἐπὶ χώρης
Μικρὰ βορειοτέρης, καὶ ἀπέστασιν ἄμφω ἐς ἴσην.
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων δ' ἵππου γένυ μᾶλλον ἐκείνων
Ἄγχι προχοῦ κέκλιται καὶ μικροῦ δεῖν' ἐν ἐκείνῳ.
Τοῦτ' ἐν γούνασι δεξιτερὸς διατέμνεται ὦμος

Καὶ

Καὶ πολυπλεθροπέτου μυκτὴρ ὄφεως ὀφιούχου
Αὐγῇ τ' Ἀρκτούρου ἀριδείκετος ἐς πόλον ἀστήρ.
Αὐτὰρ ἔπειτα λεοντέη ὀσφὺς, ἔπειτα δὲ χαίτη.
Εἶτα δ' ὄνων ὁ βόρειος ἐπόψια σήματα κύκλου,
Καρκίνου ἐς μῆκος γὰρ ὅλον τρόχαλος διαμείβων
Δοιὰ μὲν ἐς νότον, ἓν δὲ βόρειον ἐς ἄντυγα λείπει.
Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δ' ὀκτὼ μετρηθέντος
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθυπέρτερα γαίης
Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ, θέρεος δὲ αἱ ἔντροπαί εἰσι.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν βορέῳ περὶ καρκίνον ἐστήρικται
Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότων ἔτι αἰγοκερῆος
Τέμνει, καὶ στροφάλιγγα μέσην ὑδροχεύμενος ὑγροῦ,
Ὅς ἅμα κήτεος οὐραῖον νοτιώτατον αἱρεῖ,
Καὶ πόδα πτερόεντα θοῦ διὸν νοτιόντα θοοῖο λαγωοῦ.
Μεσσάτιος σε κύων ἀπομείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα
Εἶτα δ' ἀκροστόλιόν τε καὶ ἱστίον Ἀργοῦς ἄκρον
Σχίζει καὶ κεφαλὴν κόρακος βορέην δ' ἀπολείπει.
Αὐτὰρ ὕδροιο δίεισιν ἀειρομένης ἄκρον οὐρῆς,
Ἀντιπερέως τ' ἔχεται τοῦ σκορπίος ἴσχει ἐν αὐτῷ
Ἀστέρα παμφανόωντα. καὶ οὐδὲ σὺ τοξότα φεύγεις
Ἀλλὰ καὶ ὑμετέρην κεφαλὴν διὰ μέσσον ἐρίζει
Τὸν πύματον &c.

Similiter ex eodem codice poſt verſum 504.

Σῆμα δέ οἱ συνδεσμὸς ὃς ἰχθύας ἐς ἓν ἐλαύνει
Ἐν δὲ γλῶσσα μεγάλη μεγακήτεος ἔπλετο κήτευς
Καὶ μέσον Ὠρίωνος, ὅπη ζώνη μετὰ μῆκος
Ἐκτέταται, καὶ ὕδρου πρώτη καμπὴ κρυεροῖο.
Παρθενικῆς δ' εἴδωλον ἔπειτα διάνδιχα τέμνει
Λοξὸν ἀπὸ πτέρυγος λαιῆς, ἄλλην ἐπιπίζαι.
Εἶ τ' ὄφεως μεγάλοιο, τὸν ἀμφοτέραις ὀφιοῦχος
Δραξάμενος κατέχει καμπὴν πρώτην κατὰ χερσὶν,
Οὐρὴν δ' ἀκροτάτην καὶ δεξιὸν αἰετὸς ὦμον.
Οὐ πολὺ πρὸς βορέην ἀπολείπεται, ἐς μέτρα δ' ἴσα
Αἰετὸς ἐκτανύσας, δ' ὠκύπτερον ἐς νότου οἶμον
Δεξιτερὸν κύκλοιο παραάπτεται. ὑδροχόος δὲ

Αὐτοῦ ἔχει κεφαλὴν ἐπικύκλου. τῶν νεπόδων ἣ
Ὅς νοτιώτερός ἐστι, διχάζεται ἀλλ᾽ ἐπὶ μῆκος.
Τοὺς μὲν παρβολάδην ὀρθοὺς περιτέλλεται ἄξων.

Eqvidem vetus auctor vitæ Arati à Victorio editæ teſtatur olim illius poema varie depravaſſe non modo pictores, Grammaticos & Aſtronomos interpretationibus ſuis, ſed etiam nonnullos truncando, interpolando. Procemium * totum usqve ad verſum undevigeſimum alii plane omiſerunt & Arati eſſe inficiati ſunt. Alii tale ſcripſerunt exordium eſſe Poematis Aratei:

Ἀμφί μοι ἠελίοιο περικλειτοῖο τε μήνης
Ἔσπετέ μοι Μοῦσαι - - -

Alii in hanc ſententiam, veluti Anclidi cuipiam inſcriptum:

Ἀγκλείδη ξείνων ἱερὸν θάλος, εἰ δ᾽ ἄγε σύ μοι
Οὐρανίην ψαύσειας ἐπὶ τρίβον - - -

Vel Antigono Regi:

Ἀντίγονε ξείνων ἱερὸν θάλος - - -

Vel deniqve ſic:

Ἑπτάχα σοῦ δεκάδεσσι περιπλομένων ἐνιαυτῶν.

Ex his tot tamqve diverſus exordiis abunde conſtat, qvantum in Arato præcipue ſibi permiſerit Criticorum audacia.

VIII. *Editiones Græco latinæ.*

Cum Ciceronis, Germanici & Avieni Metaphraſi, & Theonis ſcholiis græcis, addito Manilio, Firmico & Procli Sphæra. Venet. 1499. fol. apud *Aldum Manutium.*

Cum præfatione *Phil. Melanchthonis* Witeb. 1521. 8.

Cum verſione proſaria & notulis *Joh. Ceporini*, addita Procli ſphæra, Cleomede & Dionyſii periegeſi. Baſil. 1534. 1547. 1561. 8. apud H. Petri.

Cum Ciceronis, Metaphraſi è Germanico & Avieno ſuppleta & notis *Joach. Perionii*, præfixa Leontii ſphæra & Arati vita Græce Pariſ. 1540.

1540. 4. & eodem anno Baſileæ 8. ad calcem Nicomacheorum Ariſtotelis à Perionio latine translatorum & Platonis Timæi locis cum Ciceronis de univerſitate collatis, qvod poſt H. Stephanum in Timæo pariter & Arato fecit etiam *H. Stephanus* in Lexico Ciceroniano A. 1557. 8.

Cum Metaphraſi Germanici & ad eum veteri commentario. Baſil. 1649. & 1570. fol. ad calcem Hygini &c.

In Aſtronomicis veterum à *Joh. Commelino* editis A. 1589. 8. cum Leontii ſphæra & Procli, & cum Metaphraſibus Ciceronis, Germanici & Avieni, atqve cum Poëticis Hygini Aſtronomicis.

In corpore poetarum græcorum, curante *Jac. Lectio.* Genev. 1606. fol.

In *Hugonis Grotii* Syntagmate Arateorum, qvod ſedecim vix annos natus Joſephi Scaligeri auſpiciis edidit Lugd. Bat. 1600. 4. In hoc græca leguntur cum Metaphraſeos Ciceronianæ fragmentis ſeparatim ſubjunctis & ubi hæc deficiunt, Grotii ingenio ſuppletis, tum Germanici Metaphraſi itidem ſeorſim ſubnexa, cum imaginibus Aſtrorum ex veteri qvidem depromptis codice, ſed naturæ rerum ac veterum opinioni ſæpe parum reſpondentibus. Hinc Grotii notæ ſeqvuntur in Aratum, Ciceronem, atq; Germanicum. Deniq; ſeqvitur Metaphraſis tertia Avieno auctore, cum Grotii brevibus notis ad ſingulas paginas adjunctis. Nam Daniel Lundius qvidem fallitur, qvi in compendio Bibliothecæ Græcæ affirmat, græca qvoqve ſcholia in Grotii editione legi. Fallitur etiam Heidenreichius, qvi in Pandectis Brandenburgicis ait Aratum cum aliis ſcriptoribus latine redditum à Junio Paulo Craſſo. Pro Arato enim Aretæum dicere debuit. Fuerunt Grotii Aratea in Bibliotheca Petrii Francii collata cum vet. cod. à Nic. Heinſio, & à viro illo doctiſſimo animadverſionibus locupletata.

IX. Scripſerat & alia Aratus, qvæ intercidere. Fuerunt autem hæc:

Ἀνατομὴ Svid. in Ἄρατος.
Εἰς Ἀντίγονον Svid.
Ἀνθρωπογονία Svid.
Ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία Svid. Vide infra in κανών. Aratum ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἀστρικῶν laudat Tzetzes ad Heſiodum 1. Ἔργ. p. 6. b.
Διόρθωσις Ὀδυσσείας. Vide qvæ dixi ſupra lib. II. c. 2. § 19.
Ἐλεγειῶν liber, ex qvo de *Diotimo Adramytteno* poeta diſtichon profe-

 runt

runt Macrobius V. 20. & Stephanus Byz in Γάργαρα, Anthologia Epigr. II. 40. p. 239.

Epicedium in Cleombrotum Svid.

Epicedium in fratrem Myrin. Auctor vitæ à Victorio editæ.

Epigrammata in Philen Antigoni Regis conjugem. Svid.

Ἐπιθυτικόν Svid.

Εἰς Θεόπροπον Svid. & Schol. Arati v. 259. ubi Θεόπρομον legitur. Sed ἐν τῷ πρὸς Θεόπροπον ἐπικηδείῳ allegatur etiam in ſcholiis ad Odyſſ. Σ. 486.

Epiſtolæ, ſeu qvas Arato ſuppoſitas à *Sabirio Pollone* (Sabidio forte vel Sabinio Pollione) contendebat Apollonides Nicænus. (Νικαεὺς pro Κηφεὺς legendum ex Ammonio, ut obſervavit Clariſſ. Bentlejus.) Vita Arati à Victorio edita & Svid. Has Epiſtolas Meurſius male refert ad Aratum Sicyonium. Eqvidem è Svida conjicere poſſis Epiſtolas & carmine & proſa Aratum Solenſem ſcripſiſſe, vel ſub ejus nomine lectas olim fuiſſe. Verum haud accuratiſſimus auctor eſt Svidas.

Ἠθοποιΐαι Svid. qvod perperam nonnulli reddunt *de moribus*.

Ἰατρικαὶ δυνάμεις. Auctor Vitæ & Pollux, qvi II. 4. tres Hexametros profert ex Arati ἰατρικοῖς.

Κανών. Achilles Tatius c. 15. & 16. Iſagoges in Aratum, ubi teſtatur auctorem hoc in libro ſingillatim egiſſe de qvinqve planetis. Forte non diverſus hic liber fuit ab eo, qvi Svidæ eſt ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία.

Περὶ Ὁμήρου καὶ Ἰλιάδος. Auctor Vitæ.

Ὀστολογία Auctor vitæ.

Παίγνια Svid.

Εἰς Παυσανίαν τὸν μακεδόνα. Svid.

Σκυθικός. Auctor Vitæ.

Σπονδοφόροι (ſcil. λόγοι vel ὕμνοι) Svid.

Συνθέσεις εἰς φαρμάκων θηριακῶν ἐπιτήδειαν. Svid. reſpicit Galenus lib. 2. de antidotis c. 7. T. 2. p. 445.

ὕμνοι εἰς τὸν Πᾶνα Svid. ſive ut auctor Vitæ ὕμνος.

Qvid vero eſt, qvod Strabo lib. X. p. 486. de Gyaro agens, δηλοῦται, inqvit, τὰς ἀπορίας αὐτῶν καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς κατὰ λεπτόν (Xylander: *in minutis*)

Digitized by Google

Ὦ Λητοῖ σὺ μὲν εἴς μὲν Σιδηρείῃ Φολεγάνδρῳ
Δειλὴ ἢ Γύαρον παρελεύσῃ αἰγίχ' ὁμόιω.

X. Theocrito, Ovidio & aliis poetis plerisqve Græcis & latinis Arati nomen ita effertur, ut prima brevi, media Syllaba producatur, ſed Callimachus in Epigrammate, primam produxit, ρ duplicando: ut in Ἄῤῥαβες, Πυῤῥιναῖον ὄρος & ſimilibus; mediam corripuit Simonides apud Laertium IV. 45. ſi lectio ſana fuerit, Sidonius & Auctor poematii latini, in qvo legas hunc verſum:

Aut Arati numeros, aut picta Manethonis aſtra.

Alius autem ille longe Antiqvior fuerit Aratus (ni locus ille corruptus eſt) cujus imaginem Simonides teſtatur Parios expreſſiſſe in ſuis numis. Alius qvoqve (2) fuit, cujus vitam Plutarchus conſignavit Aratus Sicyonius * prætor Achæorum fortiſſimus & Polybio multis laudatus noſtri Arati æqualis, auctor operis Hiſtorici, XXX. amplius libros complexi: de qvo, ut (3) de Arato Cnidio Ægyptiacæ Hiſtoriæ ſcriptore Voſſius in Hiſt. Græcis. Etiã Arati Sicionii dialogos ad Zenonẽ ab Athenæo laudari legas in doctiſſimi Meurſii Bibliotheca græca. Sed Perſei Stoici convivales dialogos non Arati memorat Athen. l. IV. p. 162. (4) Aratus Sicyonius, Sicyonii ducis, de qvo jam dixi, Filius, & ipſe prætor Achivorum, de qvo Polybius lib. IV. (5) Aratus Tegeates Hiſtoriarum ſcriptor, qvem ex Hygino obſervat Meurſius, forte vero nomine vocabatur Aræthus Ἀραιθος, ut eſt in ſcholiis ad Apollonium. Vide Munckeri notas ad Hyginum c. 1. Poetic. Aſtronom.

XI. Index ſcriptorum in quo *Hipp.* notat libros tres Hipparchi in Aratum. *Schol.* Scholia Græca ad verſum Arati, *Er.* Eratoſthenis cataſteriſmorum caput, *Germ.* paginam in ſcholiaſte latino Germanici, editionis Pariſ. apud Guil. Morellium, 1559. 4. *Leont.* libellum Leontii Mechanici περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας. *Vit* 1. Vitam Arati à Victorio & Petavio editam. *Vit.* 2. Vitam alteram & prolegomena Græca qvæ Arato præmittuntur. Et deniqve *Pſeud. Er.* libellum in Arati Phænomena ſub falſis Hipparchi vel Eratoſthenis nominibus editum. His deniqve adjunxi etiam

* Ejus Effigiem vide, ſi placet, in Jac. Gronovii theſauro Antiq. Græcar. T. 3. lit. g.

etiam ſcriptorum ab *Hygino* allegatorum indicem auctiorem qvam in editione Clariſſ. viri Thomæ Munckeri.

Achæus. *Schol.* v. 172.

Ægyptii. *Schol.* v. 150. 152. 192. 359. 443. 544. 733. 752. 924. 946. Ægyti ſitus δελτωτὸν refert. v 233.

Æſchrioni inſcripſit Hipparchus ſuos in Aratum libros.

Æſchylus. *Er.* c. 24. *Hygin.* p. 376. 384. 411. ἐν Γλαύκῳ ποντίῳ. Vit. 1. Prometheo ſoluto. *Hygin.* p. 371. ἐν Φορκύσι *Er.* c. 22. *Hygin.* p. 376.

Aglaoſthenes. *Germ.* p. 127. ἐν τοῖς Ναξιακοῖς Er. c. 2. & 30. Hygin. pag. 358. 387. Male in *Germ.* p. 106. Agatoſthenes in Aſiaticis carminibus.

Alcman. *Vit* 1.

Alexander Ætolus Arati æqvalis. *Vit.* 2. cujus in Epiſtolis Aratus meminit. *Vit* 1. Non alius forte Alexander qvi laudatur ab *Hygino* pag. 395.

Amphianus tragœdiarum ſcriptor. *Germ.* p. 130.

Amphis Comicus. *Germ.* p. 106. *Hygin.* p. 356.

Anacreontis Verſus *Hygin.* p. 370.

Anaxagoræ ſententia de Cometis. *Schol.* v. 1091.

Anaximenis ſententia de iride. *Schol.* v. 940.

Antimachus. Vit. 1.

Antiſthenes. Germ. p. 236. ἐν τῷ Ἡρακλεῖ. *Er.* c. 40.

Apollinaris. *Schol.* v. 1051.

Apollonides Νικαεὺς (ita leg. pro Κηφεύς) Arati Epiſtolas & Euripidis (vide qvæ ſupra lib. 2. c. 10. §. XXIII.) ſuppoſitas eſſe exſtimabat. *Vit.* 1.

Apollonius (Poeta) *Schol.* v. 988. Apollonius qvi Aratum commentario illluſtraſſe colligitur ex Vita 1.

Aratus *Er.* c. 2. 9. *Hygin.* p. 370. 389. 401. 431. 449. 461. 465. 466. πρὸς τὸ κλίμα τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Λακεδαιμονίων δοκεῖ τὴν τῶν Φαινομένων πραγματείαν συνθεῖναι, καὶ ἔστι πιθανὸν ἐκεῖσε διατρίβειν ἔνθα καὶ τοὺς λόγους ἐποίησεν. *Schol.* v. 498. πρὸς τὸ τῆς Ἑλλάδος κλίμα τὰ Φαινόμενα πραγματευσάμενος. *Pſeud. Er.* c. 7. (Aliter *Hipp.* è qvo vide qvæ ſupra §. 2. p. 453.) Διοσημεῖα ἄλλο βιβλίον σφόδρα βιωφελές. *Schol.* v. 373. τὰς τῶν αἰτίας ἑκάστων ἀφανεῖς οὔσας παρῆκε, καὶ στοχασμοὺς ἀδήλους οὐ διεξέρχεται καθάπερ οἱ φιλόσοφοι. Vit. 2. τὸ ἑαυτοῦ ποίημα καὶ ποιητικόν πως θελή-

θελήσας εἶναι, ἀλλ᾽ οὐχὶ μόνον φυσικόν, Schol. v.28. *ὅτι οὐ πρὸς τὸ ἀκριβές, ὥς φησι Σπόρος ὁ ὑπομνηματιστής, ἀλλὰ πρὸς τὸ χρήσιμον τοῖς ναυτιλλομένοις πάντα οὕτως διαγέγραπται, εἰκότως δὲ ὁλοσχερέστερον διὰ τούτων διαλαμβάνει. Leont. Οἱ μὲν ἀληθεῖς (ἀλήθεις) προγράφουσι τοῦ ποιήματος τὰ Φαινόμενα, οἱ δὲ ἀκριβεῖς τὴν διάθεσιν καὶ κίνησιν τῆς σφαίρας. Vit.* 2. *Ὅμηρον μὲν ἓν εἶδος γραφέων βλάπτει τῶν βιβλιογράφων, Ἄρατον δὲ δύο, βιβλιογράφοντε καὶ ζωγράφων. id.* his Aſtronomos, Gramaticos & Geometras addit *Vit.* 1. Alii in Aratum Scholiaſtæ *Schol.* v. 559. Heſiodi imitator Aratus. v.45. Homeri qvoq; *Vit.* 2. ſed in argumento ipſo potiſſimum ſecutus eſt Eudoxum. (vide qvæ ſupra p. 453. ex *Hipp.* & *Vit.* 1. &c.) Aratus *ἐν τῷ εἰς θεόπεσπον ποιήματι. Schol.* v. 259. Medicus fuit. *Vit.* 1. ubi & alia ejus ſcripta recenſentur, qvæ ſupra ordine retuli.

Alius Aratus Cnidius, cujus fuerunt Ægyptiacarum Hiſtoriarum libri, *Vit.* 1. Aratus Sicyonius cujus *πολύβιβλος ἱστορία* libris XXX. id.

Archibius ad Antiochum Syriæ Regem ſcripſit. *Germ.* p. 147.

Archilochus. *Schol.* v. 1003. *Vit.* 1.

Areithus (al. Arætus, Aritus vel Ariethus *Ἀρεῖθος* apud Lucillum Tarrhæum p. 41. Voſſio *Ἀρήϊθος*) Tegeates Hiſtoriarum ſcriptor *Hygin.* pag. 358. 370.

Qvi Argolica conſcripſerunt. *Hygin.* p. 367.

Arion citharoedus. *Schol.* v. 316.

Ariſtarchus Grammaticus. *Schol.* v. 28. 254.

Ariſtomachus. *Hygin.* p. 407.

Ariſtophanes. *Schol.* v. 1047.

Ariſtophanis Byzantii Phænomena. *Vit.* 1.

Ariſtoteles. *Schol.* v. 880. 948. 1094. Philoſophus qvi de animalium ratione diſſeruit. *Germ.* p. 131. *ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ. Er.* c. 34. *ἐν τοῖς περὶ θηρίων.* id. c. 41. libro de beſtiis. *Germ.* p. 136. Ejus ſententia de iride. Schol. v. 940. de Cometis. v. 1091.

Ariſtotherum Mathematicum dicitur audiſſe Aratus. Vit. 2.

Artemidorus. *Germ.* p. 128. *ἐν ταῖς ἐλεγείαις, ταῖς περὶ ἔρωτος αὐτῷ πεποιημέναις βίβλοις. Er.* c. 31.

Aſclepiades *Schol.* v. 7. *Hygin.* p. 395. Myrleanus lib. XI. de Grammaticis. *Vit.* 1.

Aſtræus. *Vit.* 1. antiqvus Mathematicus. *Schol.* v. 97.

Aſtrologi *Schol.* v. 88. antiqvi. id. v. 364. 440. 637. 741. 754. 862. 1068. recentium qvidam. 400. *χειδογραφία* in ſphæra, contraria eſt *ὀρθο-*

θεσία in cœlo. v. 248. 250. ὡς συντρέχειν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τὸν καταστερισμόν 325. nominum aſtris impoſitorum qvintuplex ratio. 27. Sphæræ ſive globi cœleſtes ætate Leontii à deſcriptione Claudii Ptolemæi nonnihil, & à Sphæra Arati plurimum diſſidentes. *Leont.*
Athenodorus Arati pater. *Vit.* 1. & 2. Alius frater Arati *Vit.* 1. & 2. qvi primus Zoilo Homeromaſtigi ſe oppoſuit. *Vit.* 2.
Attalus in Aratum. *Hipp.* vide ſupra §. 3. p. 455.
Auctor verſuum qvibus dicta ſeptem ſapientum comprehenduntur. *Hygin.* p. 278.
Cæſar. Germ. p. 143. 144. 145.
Callimachus. *Germ.* p. 131. *Schol.* v. 146. 298. 967. *Hygin.* p. 390. 400. 406. 408. Arati æqvalis. *Vit.* 2. πολυΐστωρ ἀνήρ *Vit.* 1. qvi Arati meminit in Epigrammatibus & iis qvæ ad Praxiphanem ſcripſit, id.
Calondas Arati frater. *Vit.* 2. Caliondas *Vit.* 1.
Chaldæi, *Germ.* p. 144. *Schol.* v. 140. 242. 752.
Chares Grammaticus. *Schol.* v. 254.
Cicero *Hygin.* p. 467. in Phænomenis. id. p. 49.
Cleoſtratus Tenedius. *Hygin.* p. 379.
Conon Mathematicus. *Schol.* v. 146. Samius. *Hygin.* p. 400.
Crates (Grammaticus) *Schol.* v. 62. 254.
Crates poeta. *Er.* c. 25. *Germ* p. 104. tragœdiarum ſcriptor. id p. 124.
Crates Comicus à Veſta incipiens profari carmina. *Germ.* p. 103.
Κρητικὸς μῦθος. *Schol.* v. 46. ὁ τὰ Κρητικὰ ἱστορῶν, infra in Epimenide. Qvi Cretica conſcripſit, *Hygin.* 367.
Cteſias. *Er.* c. 38.
Cyrenæus qvi Aratum Epigrammate decoravit, (Callimachus) *Vit.* 2. γνησίῳ ὄντι τῷ Κυρηναίῳ ἐπεβάλλετε, παρ᾽ οὗ καὶ ἐπιγράμματος ἠξιώθη. Legitur illud in *Vit.* 1.
Democriti ſententia de Cometis. *Schol.* v. 1091.
Diodorus. *Germ.* p. 104. *Schol.* v. 223. 254. Refertur & Diodorus qvidam inter eos qvi Aratum ſcriptis ſuis illuſtrarunt, ut dixi ſupra p. 455.
Diogenes Erythræus. *Hygin.* p. 405.
Dionyſi ſtellæ Ὄνοι. *Schol.* v. 148. Oenopion Dionyſi & Ariadnæ filius id. v. 637.
Dionyſius Heracleotes Arati præceptor. *Vit.* 1. & 2.
Dores. *Schol.* v. 19. 254.
Elpidio Scholaſtico ſphæram Arateam conſtruxiſſe ſe teſtatur *Leont.*
Ennius. *Hygin* p. 24.

Epimenides. *Germ.* p. 125. ὁ τὰ κρητικὰ ἱστορῶν. *Er.* c. 27. *Germ.* p. 107. *Hygin.* p. 248. 367.
Eratoſthenes *Germ.* p. 116. *Schol.* v. 225.402.469. *Hygin.* p. 361. 363. ubi ejus verſus, 369.371.377.382.386.392.400.403.415.417.424. ἐν τῷ πρώτῳ γεωγραφικῶν. *Vit.* 1.
Eubulus. *Hygin.* p. 404.
Eudoxus Cnidius. *Schol.* v. 83. 754. 770. eum in plerisqve ſecutus eſt Aratus, neç ſemper recte cepit. *Leont.* Vide & qvæ ex *Hipp.* & *Vit.* 1. dixi ſupra p. 453. ubi de duplici ejus ſcripto qvorum alterum ἔνοπτρον, alterum phænomena.
Euhemerus. *Hygin.* p. 377. 379. 417.
Eumelus Corinthius. *Hygin.* p. 256.
Euphorion *Schol.* v. 33. 172. ejus verſus qvidam afferuntur ad v. 519.
Euripides *Er.* c. 13. 15. *Germ.* p. 117. 118. 119. *Schol.* v. 970. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 20. 24. 374. 375. 376. 394. ἐν Ἀλκήστιδι *Er.* c. 29. Ἀνδρομέδᾳ *Er.* c. 17. Hygin. p. 376. Ἐρεχθεῖ. *Schol.* v. 172. Menalippa. *Hygin.* p. 390. Φαέθοντι *Schol.* v. 172. Φρίξῳ *Er.* c. 14.
E. Fulgentii lib. 1. Mythologiæ. *Germ.* p. 141. è lib. 2. c. ult. id. p. 143. auctore non nominato.
Gentiles. *Germ.* p. 142. Etiam in Græcis *Schol.* ad Aratum v. 537. ἕλληνες ponuntur pro Ethnicis, unde & aliorum collectorem perinde ut Scholiaſten Germanici conſtat fuiſſe Chriſtianum. Sed pro Græcis occurrit v. 733. 740. 752. & alibi.
Hegeſianactis Phænomena. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 370. 381. 404.
Hegeſias. *Hygin.* p. 415.
Helleniſmus *Schol.* v. 529.
Heraclides Ponticus *Hygin.* p. 415. ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης. *Er.* c. 29.
Hermes Δελτωτὸν ſignum inter ſidera retulit. *Schol.* v. 233. lyram Arcadicam v. 596. ſive χέλυν ἑπτάχορδον. v. 268. 269. leporem v. 338.
Hermippus. *Schol.* v. 316. 436. Ejus Phænomena ſive *de ſideribus*, *Vit.* 1. Hygin. p. 366. 393.
Herodianus *Schol.* v. 342.
Herodotus. *Germ.* p. 104. *Schol.* v. 26. Mileſius. *Hygin.* p. 360.
Heſiodus. *Er.* c. 1. 19. 32. *Germ.* p. 106. 112. 120. 128. 133. *Schol.* v. 1. 15. 22. 27. 33. 97. 102. 152. 172. 205. 298. 322. 408. 559. 1010. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 356. 391. 401. 407. in Theogonia. *Er.* c. 9. Male *Heſiodes* pro *Heſiodo* legitur *Germ.* p. 145. Heſiodi imitator Aratus. *Schol.* v. 45. & *Vit.* 12. ἐν τῇ ἀστρικῇ βίβλῳ τῷ ὀνόματι διδάσκει ὑάδων. *Schol.* v. 254. ὁ δὲ ἡσίοδος φυ-

φυζικευόμενος φησιν, ἐννέα δὲ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων &c. *Vit.*

Hipparchus. *Er.* c. 24. *Schol.* v. 254. 269. Arato antiqvior eſſe falſo traditur in *Schol.* v. 83. 754. cum Aratum correxerit, ut agnoſcit *Scholiaſtes* ad v. 240. & *Leont.* ſtellas numeravit mille & octoginta *pſeud. Er.* c. 6. Librum Apodictiticum de coorientibus & cooccidentibus aſtris promittit *Hipbarcbus* lib. 2. *τὰς δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν ἀποδείξεις ἐν ἄλλοις συντετάξαμεν οὕτως, ὥς τε ἐν παντὶ τόπῳ σχεδὸν τῆς οἰκουμένης δύνασθαι παρακολουθεῖν ταῖς τῶν συνανατολῶν καὶ συγκαταδύσεων.*

Hippias. *Schol.* v. 172.

Hippocrates Pythagoric⁹. *Schol.* v. 1091. ejus ſententia de Cometis. ibid.

Homerus: *Schol.* v. 15. 14. 26. 27. 39. 45. 62. 91. 100. 132. 139. 155. 177. 192. 208. 250. 254. 286 322. 327. 342. 420. 443. 501. 526. 585. 641. 664. 733. 741. 909. 921. 949. 966. 1010. 1023. 1047. *Germ.* p. 103. 104. 110. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 256. 360. 366. 397. 411. Iliad. B. id. pag. 378. Odyſſ. p. 467. Vide & ſupra in Athenodoro.

Μεταχειρήσεις Ὁμηρικαὶ. *Schol.* v. 24.

Homeri imitator Aratus. *Vit.* 2.

Horologiorum & *γνώμονος* mentio *Schol.* v. 499.

Hyginus genealogiarum à ſe ſcriptarum librum 1. laudat p. 376.

Iſidorus in Naturalibus ſive in Phyſicis. *Germ.* p. 136.

Iſter. *Hygin.* p. 409. 413.

Julianus. Vide infra in Theon.

Lacedæmoniorum & Egyptiorum claves. *Schol.* v. 192.

Laſi Magnetis Phænomena *Vit.* 1.

Leo qvi de rebus Ægyptiacis ſcripſit. *Hygin.* p. 304.

Mathematici & Grammatici de varietate lectionis diſceptantes. *Schol.* v. 23.

Mathematicorum ſententia ſolem duodevicesies majorem eſſe terra. v. 541.

Menander Arati æqvalis *Vit.* 1.

Meton antiqvus Aſtronomus: *πίνακες ἑπτακαιδεκαετηρίδων* *Schol.* v. 752.

Metrodori ſententia de iride. *Schol.* v. 940.

Mnaſeas *Hygin* p. 395. libro 1. de Europa, *Germ.* p. 143.

Mnaſeas Arati pater à qvibusdam traditur. *Vit.* 2.

Muſæus. *Er.* c. 13. *Germ.* p 115. 116. 123. *Hygin.* p. 379. lyra ab Orpheo accepta. *Schol.* v. 269.

Myris Arati frater. *Vit.* 1. & 2.

Prole-

Digitized by Google

Myrtilus. *Germ.* p. 116. *Schol.* v. 172.
Μυθολόγοι. *Schol.* v. 156. 161. 254. 259.
Nauplius urſam majorem primus obſervavit. *Schol.* v. 27.
Nicander. *Schol.* v. 254. 637. 916. 946. Theriaca ſcripſit, Arato duodecim Olympiadibus junior. *Vit.* 2. ſub qvinto vixit Ptolemæo, Aſtrologus. *Vit.* 2. & 1. ubi & Alexipharmacon mentio.
Nigidius *Germ.* p. 109. 112. 116. 120. 121. 125. 127. 129. 141. 143.
Orpheus. *Vit.* 1.
Orphei lyra *Hygin.* p. 372. novem chordarum. *Germ.* p. 123. *Schol.* v. 269. Carmen qvo Deorum progeniē apud inferos laudavit *Hygin.* p. 371.
Ovidius. *Hygin.* p. 256.
Panyaſis. *Germ.* p. 113. ἐ ἡρακλείᾳ *Er.* c. 11. *Germ.* p. 107. *Hygin.* p. 369.
Parmeniſcus. *Hygin.* p. 360. 378.
Periander Rhodius. infra in Piſander.
Petellides Gnoſſius. Hiſtoriarum ſcriptor *Hygin.* p. 366.
Perſeus Philoſophus Arati præceptor. *Vit.* 2.
Pherecydes *Schol.* v. 172. *Er.* c. 3. 19. *Germ.* p. 107. 120. 131. *Hygin.* q. 361. 391. 395. Athenæus ſive Athenienſis *Germ.* p. 116. 123.
Philarchus *Hygin.* p. 413.
Philemon. *Vit.* 1.
Philetas Arati æqvalis. *Vit.* 2.
Philippus Mathematicus. *Hipp.* lib. 1.
Philon Comicus. *Germ.* p. 104. (an Philemon?)
Philoſophi. *Schol.* v. 956. οἱ πρότεροι φιλόσοφοι id. v. 862.
Phyſici & Poetæ. *Schol.* v. 19. 21.
Phyſici & Mathematici, qvorum princeps Plato. *Schol.* v. 456.
Pindarus *Schol.* v. 1. 10. 110. 281. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 408. 411.
Piſander ſive Piſandrus *Hygin.* p. 390. Rhodius. *Er.* c. 12. Male Periander Rhodius in *Germ.* p. 114.
Plato Phyſicorum Philoſophorum & Mathematicorum princeps *Schol.* v 456. ἐν νόμοις. id. v. 1. 14.
Plutarchus *Schol.* v. 819. 828. 1035. 1044. 1047. 1051. 1094.
Poetæ *Schol* v. 956.
Polyzelus Rhodius. *Hygin.* p. 381.
Poſidonius *Schol.* v. 880. Ejus ſententia de Cometis. id. v. 1091.
Ptolemæi Regis qvatuor verſus. *Vit.* 1. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν ἰδιοφυέσιν.
Ptolemæus ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς συντάξεως. *Leont.* ἐν τετάρτῳ καὶ ὀγδόῳ id. πᾶσαι γὰρ, ὡς οἶσθα, αἱ νῦν φερόμεναι σφαῖραι Πτολεμαίῳ μὲν ἐν πισιν, Ἀράτῳ δὲ μετὰ τὰ πλεῖστον οὐ συμφωνοῦσι.

Py-

Pytheas Maſſilienſis *Hipp.* lib. 1.

Pythagorici. *Schol.* v. 806. eorum ſententia de Cometis. id. v. 1091.

Romanorum menſi Januario reſpondet Ægyptiorum Tybi, *Schol.* v. 286. 408. Martio Parmenoth id. v. 462. Aprili Pharmuti. id. v. 246. Julio & Auguſto Epiphi, id. v. 332. & 443. Septembri Thoth. v. 443. 513. Octobri Phaophi v. 443. & 462. Decembri χοιάχ. id. v. 300. & 314.

Sabirius (Sabinius vel Sabidius) Pollio, auctor Epiſtolarum Arato & Euripidi tributarum. *Vit.* 1.

Sibyllæ Oracula. *Germ.* p. 146.

A Solone Lindio dictæ Soli Ciliciæ qvæ deinde Pompejopolis. *Vit.* 2. Sed Soli in Cypro dictæ à Solone Athenienſi, cujus conſilio eam urbem condidit Cypranor Rex, *Vit.* 1. ubi qvatuor verſus è Solonis ad Cypranorem elegiis.

Sophocles *Vit.* 1. *Hygin.* p. 375. carminum vates *Germ.* p. 118. ἐν Ἀνδρομέδᾳ *Er.* c. 16. 36.

Sophron in in mimo qvi nuncius inſcribitur. *Germ.* p. 103.

Soſitheus. *Er.* c. 28. tragœdiarum ſcriptor. *Germ.* p. 127. *Hygin.* p. 402.

Sporus. *Schol.* v. 541. ejus de Cometis ſententia. id v. 1091. Σπόρος ὁ ὑπομνηματιστής. *Leont.* ubi ex eo notat Aratum non ad Mathematicarum ἀκρίβειαν ſed in nautarum uſus, de Aſtris ſcripſiſſe.

Stoici *Germ.* p. 104. *Schol.* v. 1.

Syri piſcibus abſtinent in honorem Veneris. *Schol.* v. 239.

Thales. *Schol.* v. 172. ὁ σοφὸς, urſæ minoris obſervator. v. 27. 39. genus refert. ad Phænices. id. v. 39. Primus de rebus Aſtrologicus diſqviſivit & primus arcton appellavit, natione Phœnix. *Hygin.* pag. 360.

Thamyris à Muſis excœcatus. Hygin. p. 370.

Theocritus. *Vit.* 1.

Theodori Mechanici in Gratiam, de Sphæra Aratea conſtruenda ſcripſit *Leontius.*

Theoni (Alexandrino de qvo infra lib. V.) ſcholia Græca in Aratum tribuuntur, cujus etiam ut videtur in calce Epilogus ad Julianum qvendam ſubjicitur, in qvo negat ſe auctor aliorum Arati interpretũ inſtar digreſſiones ineptas captaſſe, ſed poti⁹ ſuccincte adnotare voluiſſe qvæ ad rem facerent, & ἐγκαίρως concinnaſſe τὰς ἐξηγήσεις, ita ut decet virum Mathematicũ ac Philoſophum. Cæterum

rum integra qvalia habemus ſcholia in Aratum Græca, Theoni haud tribuenda eſſe, jam notavi ſupra §. IV. p.457. Vide & qvæ obſervo ſupra, in Gentiles.

Theophraſtus. *Schol.* v. 1047.
Theſeus eruditus omni genere artium, Hygin. p.370.
Timochares. *Schol.* v. 269.
Tragici. *Schol.* v.455.
Tubero. *Germ.* p. 141. 147.
Virgilius. *Germ.* p. 141. 143.
Zenodotus Ætolus. *Germ.* p. 104.
Zenodotus Mallotes. *Schol.* v. 33.
Zoilus. ſupra in Athenodoro.

XII. Arato præclarum ERATOSTHENIS Cyrenæi jungo ingenium, non qvod æqvales plane fuerint, (quamvis nec Arato multum junior Eratoſthenes) ſed qvia ſcriptorum ejus reliqvias Arato junxit illuſtris Fellus. Natus eſt Eratoſthenes (*a*) Olympiade CXXVI. 1. (ante CHRISTUM 276.) Patre Aglao ut vocat Lucianus (*b*) licet Svidas addit Ambroſium ab aliis appellari, qvod forte avi nomen fuit. Præceptores habuit è civibus ſuis (*c*) Lyſaniam Grammaticum, & Callimachum in omni genere literarum excellentem virum, præterea Ariſtonem Chium Philoſophum, de qvo ſupra in Stoicis dixi. Ipſe ingenio & induſtria hoc eſt aſſecutus, ut Grammatici & Poetæ & Philoſophi ac Geometræ nomine à Luciano celebretur, Plinio (*d*) judice fuerit *in omnium quidem literarum ſubtilitate & in hac utique* (Geometria) *præter cæteros ſollers.* Hinc alii eum πένταθλον appellarunt, velut qvendam in omni erudito pulvere qvinqvertionem, alii Platonem alterum, propter ſingularem qvalis fuerat etiam in Platone Mathematicarum diſciplinarum cum reliqva Philoſophia & eruditione conjunctionem, deniqve dictus fuit βῆτα (*e*) *beta eruditorum,* qvod ſi non primas

(*a*) Svid. Ἐρατοσθ.
(*b*) Lucianus Macrob. extrem.
(*c*) Svid. (*d*) Plin. lib. II. Hiſt c. 108.
(*e*) Marcianus Heracleotes in Periplo p. 63. Καὶ μετ' ἐκεῖνον (Τιμοσθένην) ἐρατοσθένης ὃν βῆτα ἐκάλεσαν οἱ τῆ μουσείου προστάντες. Idem teſtantur Heſych. illuſtris & Svidas, licet apud hunc βήματα ſcribitur, qvod doctiſſ. Woweranus c. 2. Polymathiæ parum veriſimiliter ita expoſuit: *tanquam in aſcenſu ac gradibus hæreret*, nec *ad ſummum pervenire contenderet.* Sed recte Svidam ex Marciano & Heſychio emendandum cenſent viri præclariſſimi Meurſius, Heraldus, Voſſius, Jonſius, Neocorus, Hum-

mas antiqvioribus illis merito relinqvendas, certe ſecundas in omni doctrina tulerit. Philologi vero nomen ſibi, Svetonio (*f*) teſte vindicavit primus. A Ptolemæo tertio, ſive Evergete qvi Olymp. CXXXIX$^{2}_{3}$. diſceſſit, arceſſitus, præfuit Alexandrinæ Bibliothecæ per integrum regni Philopatoris tempus, usqve ad annum Ptolemæi Epiphanis decimum vel duodecimum. Inter diſcipulos, ejus Menandrum (diverſum à Comico celebri) Mnaſeam, Ariſtin aliosqve, inſignis fuit Ariſtophanes Byzantius Ariſtarchi præceptor, de qvibus in Grammaticis erit opportunus dicendi locus. Obiit Eratoſthenes ex inedia præ tædio ex hebetata oculorum acie concepto Olymp. CXLVI. 1, vel 3, anno ætatis LXXX. vel ut Lucianus LXXXII. ante CHRISTUM 196, vel 194.

XIII. E ſcriptis ejus exſtat libellus *καταστερισμῶν*, ſive deſcriptio aſtrorum ſingulorum, & hiſtoria eorundem fabularis. Apud Achil-

Humfredo autem Hody exqviſitæ & ipſi eruditionis Viro ægre aſſentior, qvi lib. 1, de Bibliis Originalibus cap 8. p. 47. ideo Eratoſthenem dictum eſſe *βῆτα* ſuſpicatur, qvod Zenodotus primus, Eratoſthenes ſecundus fuerit præfectus Bibliothecæ Alexandrinæ: qvam ejus ſententiam in libro contra Ariſteam pridem edito p. 163, poſt Marsham. p. 3 Chron. Can. propoſitam amplexus eſt Jo. Nicolai de Moſe Alpha & CHRISTO A & Ω. dicto Lugd. Bat. 1703. 12. p. 38. Sed ne dicam aliam rationem ab Heſychio & Svida diſerte afferri, deinde parum certum eſſe an alius fuerit vel ante Zenodotum Epheſium vel inter hunc & Eratoſthenem Bibliothecæ illius præfectus, nusqvam certe legimus Zenodotum dictum Alpha: neqve Apollonium Gamma, neqve Ariſtonymum delta, qvos illi theſauro librario poſt Eratoſthenem præfuiſſe conſtat. Qvanqvam alioqvi notum eſt, literarum nomina viris qvibusdam ob varias cauſas inedita eſſe, ut ex Ptolemæi Hephæſtionis lib. V. apud Photium cod. 190 Sozomeno III. 13. Palladio in Lauſiaca p. 90. ſeq. jam pridem notarunt viri docti Reineſius lib. 1, Var. lect c. 9. Biſciola T. 2. Hor. ſubſeciv. lib. 17. c. 20. Jonſius lib. c 17. Chevreus in Chevreanis T. 1, p. 201. ſeq &c. In Kœnigii Bibl. legas Cardanum libro XVI. de ſubtilitate, ut Archimedi primum ita Eratoſtheni ſecundum locum tribuere inter XII viros ingenii laude præſtantiſſimos. Sed Eratoſthenis qvod miror ne meminit qvidem inrer illos Cardanus. Cæterum duodecim viri qvos à ſingulari ingenii & inveniendi ſubtilitate præ cæteris omnibus ibi effert T. 3 Opp. p. 607. hi ſunt & hoc ordine: 1. Archimedes, 2. Ariſtoteles 3. Euclides, 4. Jo. Scotus, Jo. Sviſſet (cujus ſcriptorum qvorundam in cimeliis Philoſophicis à ſe edendorum ſpem fecit illuſtris & his qvæ jam refero ingeniis merito ſuo accenſendus Leibnutius) 6. Apollonius Pergæus, 7. Archytas Tarentinus 8 Mahometes Moſis F. Arabs Algebræ inſtaurator, & 9. Alkindus Arabes, 10. Heber Hiſpanus, 11. Galenus & 12. Vitruvius.

(*f*) Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Achillem Tatium male vocatur καταμερισμοὶ, & apud Suidam καταστηριγμοὶ, ut jam notatum viris doctiſſimis. Reſpicit & hunc libellum ſcholiaſtes Arati Eratoſthenem laudans, Hyginus in Poetico Aſtronomico, & qvi totum fere latine pridem convertit Germanic⁹ notior ſub titulo ſcholiaſtæ Germanici. Græce primus ex unico Mſto codice edidit notisq; illuſtratum Arato cum nonnullis Eratoſthenis fragmentis ſubjunxit & planiſphærium ad veterum mentem ære eleganter deſcriptum addidit præſtantiſſimum Oxoniæ lumen *Joh. Fellus* A. 1672. 8. Deinde cum latina viri doctiſſimi *Tho. Galei* interpretatione lucem vidit inter opuſcula Phyſica & Ethica vulgata Amſt. 1688. 8.

Edidit & Petrus Victorius Græce introductionem qvandam in Aratum hoc titulo: Ἐρατοσθένους, ἢ ἄλλως Ἱππάρχου εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. Eandem addita verſione ſua latina prælis iterum ſubjici curavit in Uranologio Dionyſ. Petavius Pariſ. 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Sed recte Petavius obſervavit Pſeudepigraphum hunc eſſe libellum & nec Hipparcho neq; Eratoſtheni poſſe tribui, cujus judicii ratio reddi facile poteſt. Nam Hipparchus ipſe nominetenus in eo allegatur, & præterea mentio fit Julii menſis, qvod nomen diu demum poſt mortuum Eratoſthenem Romæ eſt auditum. Occurrit & vox barbara ἀλετροπόδιον qvo Orionem appellarunt recentiores Græci.

XIV. Scriptorum qvorundam perditorum Eratoſthenis notitiam dedere Meurſius ad Heſychium illuſtrem p. 147. ſeq. & ad Nicomachi Geraſeni Harmonica p. 166. Voſſius lib. 1. de Hiſt. Græcis cap. 17. Jonſius lib. 2. c. 7. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. Jo. Fellus Oxonienſis poſtea præſul in ſua Cataſteriſmorum editione, & deniqve præſtantiſſimus Galeus præfatus ad editionem Amſtelodamenſem Opuſculorum Mythologicorum Phyſicorum & Ethicorum. Sed ecce tibi noſtram pleniorem paulo accuratioremqve.

Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. Harpocrat. in δημοσίᾳ. Clemens IV. Strom. pag. 496. Strabo 1. p. 15. Theodoritus VIII. Therapevt. p. 120.

De Regibus Ægyptiis. Vide infra in χρονολογία.

Περὶ ἀλυπίας. Svid. in Ἐρατοσθ. Athen.

Ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων. Heſych. in ῥοίκου. Idem in ἀφρόδιτος· ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθοῦντα γεγραφὼς παιαίονα (Voſſ. ad Catull. p. 286. παίανιστον) αὐτὸ ἐν Κύπρῳ ἐσχηματίσθαι ἐν κύπρῳ λέγει.

Reprehenſa eſt Eratoſthenis Geographia ab Hipparcho, Polemone, Serapione (de quo Cic. II, 6. ad Attic.) & aliis, ut è Strabone patet, qvi & ipſe ea paſſim utitur, & frequentius illam caſtigat, qvandoqve etiam ut videtur præter meritum. Allegatur præterea à Cæſare VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris conſtitiſſe hoc opus apparet ex eodem Strabone lib. 1. pag. 62. ubi *primum* & *ſecundum* ὑπομνημάτων ejus Geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitæ Arati à Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 20. 25. 26. 75.

Γνωμονικά è Cenſorini loco tribuunt viri docti Eratoſtheni, de qvo infra in μετρήσεις.

Γραμματικὰ συχνὰ ſive commentarios multos Grammaticos edidiſſe Eratoſthenem, teſtatur Suidas. Clemens duos libros commemorat 1. Strom. p. 309. cum notaſſet Apollodorum Cumanum primum Gramatici & Critici nomine celebrem fuiſſe, ἔνιοι δὲ, inqvit Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖον φασίν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία δύο, γραμματικὰ ἐπιγράψας. Confer Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοσθ.

Τὰ πρὸς Ἑκάτωνα. Vide ſupra πρὸς Βάτωνα.

Ἐπιστολαί Athen X. p. 418..

Ad Hegetorem Lacedemonium. Macrob. V. 21. Athen. XI. p. 482. Ad Ptolemæum Epiſtola de duplicatione cubi ſervata ab Eutocio ad Archimedem de Sphæra ac Cylindro p. 20. ſeq. atqve inde à præſtantiſſimo Fello edita inter fragmenta Eratoſthenis.

Ἠριγόνη poematium omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον, Longino judice p. 184. Allegatur à Plutarcho parallelis minoribus, Stephano Byz. in ἄσυ.

Ἑρμῆς. Poema Heroicum Athen. V. p. 189 VII. p. 284. Steph. Byz. in ἀπία. Achilles Tatius ad Aratum c. 16. 28. 29. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 36. II 2. & III. 35. Tzetz. ad Lycophronem v. 23. Heraclitus Grammaticus in allegoriis Homericis p. 476. Scaliger ad Manil. lib. IV. p. 320. Fulv. Urſinus inus in Virgilio cum Græcis ſcriptoribus collato p. 99. ſeq.

Καταμερισμός. Achilles, Tatius Iſagoge ad Arat. c. 24. ſed legendum καταστερισμῶ, nam qvæ de lacteo Circulo è lacte Junonis ibi profert Achilles, leguntur in Cataſteriſmis Eratoſthenis qvi exſtant c. ult.

Κύβȣ διπλαϛιαϛμός. Vitruv. IX. 3. organica meſolabi ratione ab Eratoſthene explicatus. Confer Pappum lib. III. p. 7. & 8. Epiſtolam ad Ptolemæum qua hoc Eratoſthenis inventum continetur, ſervavit Eutocius: & ex eo illuſtris Fellus edidit, ut dixi ſupra in ἐπιϛολαί.

Μελέται. Strabo I. p. 15.

Περὶ μεσοτήτων βιβλία β'. Pappus lib. VII. p. 241. 247.

Μετρήσεις ſive καταμετρήσεις. Macrobius I. in ſomnium Scip. lib. 1. c. 20. *Et Eratoſthenes in libris dimenſionum ſic ait, menſura terræ ſepties & vicies multiplicata menſuram Solis efficit.* Ex hoc opere Eratoſthenis (qvi inde *Orbis terrarum menſor* dicitus Cenſorino c. 15.) μέτρον τῆς γῆς περιφερείας deſcripſit Cleomedes lib. 1. c. 10. atqve inde præſtantiſſimus Fellus: referunt præterea Vitruvius lib. 1. c. 6. Plinius lib. 2. Hiſt. c. 108. Marcianus Heracleota p. 61. idem Macrobius; Cenſorinus c. 13. Macrianus Capella lib. 6. p. 194. & Strabo II. p. 86. terræ ambitum eſſe ſtadiorum 252000. qvi numerus reddendus etiam auctori introductionis vel comentarii in Aratum qvi ſub falſo Eratoſthenis vel Hipparchi nomine editus eſt à Victorio Supputationem Gnomonicam qva Eratoſthenes numerum illum collegiſſe dicitur, exponit Robertus Balforeus in commentario ad Cleomedem p. 219. 220. Rationem vero longitudinis terræ ad latitudinem ejus majorem dupla dixiſſe Eratoſthenem teſtatur Agathemer p. 2. Solem à terra abeſſe ſtadia 780000. Plutarch. II. 31. de placitis Philoſ. Cæterum Marcianus Heracleota in Epitome Artemidori Epheſii p. 64. cum *Timoſthenis* ϛαδιασμῶν ἐπιδρομῇ comemoraſſet, addit ſe mirari qvod Eratoſthenes totum libellum ne procœmio qvidem excepto tranſcripſerit, paucis qvibusdam adjectis. Scripſerat Timoſthenes etiam de inſulis libros X. qvos in unum ipſe contraxit, & librum de Portubus, ſed hos ab Eratoſthene transſcriptos Marcianus haud innuit. Willebrodus vero Snellius librum ſuum qvo de terræ ambitu ejusq; vera qvantitate agit, Eratoſthenem Batavum inſcripſit. Lugd. Bat. 1617. 4.

Τȣ̃ Νείλȣ πηγαί, in Geographico opere ut videtur ab Eratoſthene deſcriptæ, inter ejus fragmenta ab illuſtri Fello cum notis qvibusdam ex hibentur è Strabonis lib. XVII. p. 786. ſeq.

Ὀκταετηρίς. Geminus c. 6. Achilles Tatius Iſagoge in Aratum c. 19. ubi

 male

male legitur *ὀκτακαιδεκαετηρὶς* Docet eodem loco Achilles dubitatum eſſe de hoc ſcripto, an Eratoſthenem habuerit auctorem.

Ὀλυμπιονῖκαι. Laert. VIII. 51. *librum primum* hujus operis Athen. IV. pag. 154.

Ὁμήρου διόρθωσις qvoqve ab Eratoſthene compoſita, ſi credimus viris doctis ad Strabonis & Athenæi teſtimonia provocantibus. Sed nullus in his exſtat locus, è qvo hoc certe colligi poſſit; qvanqvam obiter in Geographia ſua & forte in Grammaticis comentariis qvædam illius Poetæ illuſtraverat Eratoſthenes. Neqve Athenæus l. 1. p. 24. Homericam ex Eratoſthene adducit emendationem, ut legas in notis Clariſſ. Worthi ad Tatianum p. 107.

Περὶ πλούτου, infra περὶ πλούτου.

Πίναξ τῆς οἰκουμένης, tabula Geographica Straboni memorata.

Πλατωνικός. Theo Smyrnæus p. 2. & 127. Videtur autem hic liber ſcriptus fuiſſe, qvantum è Theone licet conjicere, non ad reprehendendum, ſed commendandum & explicandum Platonem: itaqve non aſſentior iis qvi apud Laertium VIII. 89. ubi Eratoſthenes laudatur ἐν τοῖς πρὸς ἑκάτωνα, legunt πρὸς πλάτωνα.

Περὶ πλούτου καὶ πενίας. Laert. IX. 66 & Plutarch. in Themiſtocle p. 125. ubi male doctiſſ. Voſſius aſſentiente illuſtri Fello reponendum ſuſpicabatur ἐν τῷ περὶ πλ...

Ποιήματα. Suid. & Lucianus qui Poetam vocare Eratoſthenem, non tantum Grammaticum & Philoſophum jubet in Macrobiis. Elegiam ejus de duplicatione cubi ſervavit Eutocius ad Archimedem de ſphæra ac cylindro p. 22. atq; inde inter Eratoſthenis fragmenta edidit illuſtrit Fellus. Vide & qvæ ſupra in ἑρμῆ & ἠριγόνη. Verſum Eratoſthenis qva potu pulmonē tangi ſcripſit, legas apud Macrobium VII. 5. & Plutarch Alios Apud Athenæum l. p. 24. Proclum in Politiam Platonis p 391. niſi ibi per Cyrenæum Poetam intelligitur Callimachus, qvod facilius mihi perſvadeo.

Πυθικά. Proclo ad Heſidi Ἐργ. p. 133. b.

Ἡ τοῦ πυθαγορικοῦ λεγομένου κανόνος κατατομή. Ptolemæus Harmon. l. 2. c. 14.

Περὶ Σιβύλλης. *De Sibylla Samia, nomine Φυτώ.* Snid. in Σίβυλλαι, niſi obiter de Sibylla hac egerat Eratoſthenes in ſua Chronographia.

Σκηνογραφικόν. Pollux præf. libri X. *Scenographica* legit præſtantiſſimus Galeus præf. ad ſcriptores Mytholog. & idem ſcriptum cum Eratoſthenis *Architectonicis* ſupra memoratis eſſe ſuſpicatur. Sed totus

tus

tus Pollucis liber decimus qvo de vaſis agit, demonſtrat veram ſcripturam eſſe *σκευογραφικόν*.

περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεων. Svid. Ἐρατοσθ.

Χρονολογικά. Syncell. p. 193. *περὶ χρονογραφιῶν.* Harpocrat. in *ἔυλωος*. Accuratis Canonibus uſum Eratoſthenem in ſuis *χρονογραφίαις* contendit Dionyſius Halic. lib. 1. Antiqv. Rom. pag. 60. ubi ex ejus ſententia Romam conditam tradit Olymp. VII. 1, poſt Trojæ excidium CCCCXXXII. Sed & Cenſorinus c. 21. & Clemens I. Strom. pag. 336. notat ad primam Olympiadem ab Eratoſthene numeratos annos CCCCVII. Rurſus Clemens I. Strom. pag. 327. Tatianus pag. 166. & Syncellus pag. 180. à Troja capta ad Homerum usqve, annos centum ex Eratoſthenis ſententia computant. Regum Ægyptiorum ſucceſſionem juſſu Ptolemæi ex commentariis Ægyptiacis & ſacerdotum Dioſpolitanorum traditione Græcis literis conſignavit teſte Syncello pag. 91. *ὧν τὴν γνῶσιν ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασι κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῇ ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν.* Idem p. 147. *ὧν τὰ ὀνόματα Ἐρατοσθένης λαβὼν ἐκ τῶν ἐν Διοσπόλει ἱερογραμματέων, παρέφρασεν ἐξ Αἰγυπτίας εἰς ἑλλάδα φωνήν.* Uſi hoc opere Eratoſthenis præter Apollodorum in Chron. Africanum, Euſebium & alios Chronologos antiqviores (nam Syncelli ætate jam videtur intercidiſſe) Cicero, Plinius in Hiſt. Plutarchus in vitis, Soranus in Hippocratis vita &c.

CAPUT XIX.

Callimachi ætas, genus & diſcipuli. 1. *Scriptorum editorum perditorumque Catalogus cum variis obſervationibus.* 2. *Scholiaſtæ deperditi.* 3. *De ſcholiis græcis quæ exſtant, & ſcriptorum, qui in illis allegantur elenchus.* 4. *Editiones Callimachi.* 5. *Callimachi plures.* 6.

I.

CALLIMACHUS *Batti* & Meſatmæ F. *Callimachi* ſtrategi (*a*) nepos Cy-

(*a*) Callimachus Epigrammate 21. qvod eſt Batti Parentis Epitaphium: Ὅςις

Cyrenæus (*b*) Libys, Grammaticus doctiſſimus & Poeta inſignis, qvi ſe ipſe in Epitaphio Parentis ſui ait ceciniſſe κρέισσονα βασκανίης, *dulcius invidia:* diſcipulus fuit *Hermocratis* Grammatici Iaſii. Literas primum docuit in vico Alexandriæ Eleuſine, poſtea à Ptolemæo Philadelpho accitus in Muſeum (*c*) qvod Philoſophis ac viris eruditis munificentia Regia Alexandriæ dicaverat, in honore habitus (*d*) tum ab ipſo Philadelpho, tum à ſucceſſore ejus Evergeta, cujus tempora attigiſſe eum Scholiaſtes ad Hymn. II. 26. & Svidas teſtantur. Regnare autem cœpit Evergetes non Ol. CXXVII. 2. ut apud eundem Svidam legitur, ſed ut accuratiores Chronologi tradunt Ol. CXXXIII $\frac{3}{4}$. ante CHRISTUM A. CCXLVII. Sunt, qvi etiam præfectum Bibliothecæ Regiæ fuiſſe Callimachum affirmant, ut Raph. Volaterranus lib. 14. commentar. urbanorum & Morhofius ὁ μακαρίτης lib. 1. Polyhiſt. pag. 43. Sed Svidas & alii veteres hoc non memorant, itaqve in ſerie præfectorum Bibliothecæ Alexandrinæ omiſſus Callimachus eſt à Jonſio lib. 1. Hiſt. Philoſophicæ c. 18. Imaginem illius in æs inciſam exhibet Clariſſ. Gronovius T. 10. Antiqu. Græcarum poſt pag. 792. ex Joh. Orlando. *Lyden* delicias ſuas verſu celebraſſe notat Ovidius 2. Triſtium v. 368. Diſcipulos ejus laudari videas *Eratoſthenem & Philoſtephanum* Cyrenæos, *Ariſtophanem* Byzantium Grammaticum, & *Apollonium* Rhodium è diſcipulo inimicum, qvem carmine, cui titulum fecit *Ibin*, diris devovit. *Iſtrum* qvoq; καλλιμάχειοι laudat Athenæus lib. IX. & alibi, tum Hermippum Καλλιμάχειον lib. V. p. 213. De Iſtri Ἀττικοῖς & ἀτάκτοις ſive Miſcellaneis vide Menag. ad Laert. II.

Ὅστις ἐμὸν παρὰ σῆμα φέρεις πόδα, Καλλιμάχου με
    Ἴσθι, Κυρηναίου παῖδά τε καὶ γενέτην.
Εἰδείης δ' ἄμφω κεν. ὁ μέν ποτε πατρίδος ὅπλων
    Ἦρξεν, ὁ δ' ἤεισεν κρέισσονα βασκανίης.

(*b*) Strabo in Libyæ deſcriptione lib. XVII. p. 837. Λέγεται δὲ ἡ Κυρήνη κτίσμα Βάττου (confer Schol. ad Hymn. II. 65.) πρόγονον δὲ τοῦτον ἑαυτοῦ φάσκει ὁ Καλλίμαχος - - - ἔστι δὲ Κυρήνη Θηραίων κτίσμα, Λακωνικῆς νήσου, ἣν καὶ Καλλίστην ὠνόμαζον ὥς φησι καὶ Καλλίμαχος. Καλλίστη τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕστερον οὔνομα Θήρη Μήτηρ εὐίππου πατρίδος ἡμετέρης. Cyrenenſem vocat & Gellius XVII. 21. qvia vero Alexandriæ Ægypti urbe diutiſſime eſt verſatus, hinc ab Antigono Caryſtio c. 51. Hiſt. mirab. appellatur Καλλίμαχος ὁ ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

(*c*) De hoc Muſeo ſcripſerat ipſe Callimachus, ut infra dicam in Catalogo ejus Operum.

(*d*) Strabo ibid. p. 838. Κυρηναῖος δ' ἐστὶ καὶ Καλλίμαχος καὶ ἐρατοσθένης, ἀμφότεροι τετιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν.

II. 59. Familiaris ſui *Heracliti* Halicarnaſſei mortem luget Callimachus apud Laertium IX. 17. Uxorem habuit filiam *Euphratæ* Syracuſii, (*e*) ſororem *Megatimam* qvæ nupta *Staſenoro* peperit Callimachum juniorem itidem Cyrenæum, auctorem operis pridem deperditi *de inſulis*, qvod verſibus Heroicis compoſuerat.

II. Philologiæ pariter omnis peritus, & Poeta doctiſſimus Scripta compoſuit, Svidæ ſi credimus, plura octingentis, licet apud Gyraldum legitur octoginta, apud Joh. Lomeierum (p. 307. c. 13. de Bibliothecis) 800000. Aliqvorum Catalogum texuit idem Svidas, pleniorem *Gerhardus Voſſius* lib. 1. c. 15. de Hiſtor. græcis, *Jo. Meurſius* in notis ad Helladium p. 957. ſeq. & in Bibl. Græca p. 1283. ſeq. *Tho. Stanlejus* in apparatu ineditarum notarum ad Callimachum, & *Richardus Bentlejus* in fragmentis Callimachi, diligentiſſime à ſe collectis & erudite recenſitis, qvi * Stanleji apparatum MS. utendum acceperat ab Edvardo Sherburno. Scripſerat tum proſa tum carmine Callimachus, ſed pleraqve non adeo prolixa opuſcula, qvia dicere ſolitus eſt *μέγα βιβλίον ἴσον εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ*, *magnus liber magnum malum*, ut narrat Athenæus initio lib. 1. Confer qvæ de ejus βραχυσυλλαβίης ſtudio, ut vocat Epigr. IX. notata illuſtri Spanhemio ſunt p. 118. ad Callimachum. Jam ecce tibi Catalogum Callimachi operum, qvæ à viris doctis obſervata ſunt, cum nonnullis noſtris ſupplementis atqve obſervationibus.

Περὶ ἀγώνων de Ludis. Svid. in Καλλίμ. Harpocratio in ἄκτια. Et forte ex poemate ſunt petiti verſus, qvos refert Plutarchus V. 3. ſympoſ.

Carmen de Acontio. vide infra Κυδίππη.

Αἴτια, de cauſis variarum fabularum, rituum & antiqvitatum, poema libris IV. conſtans, qvod illuſtraverat *Epaphroditus* teſte Schol. Æſchyli ac Steph. Byz. Grammaticorum ingenia exercuiſſe obſervat Clemens Alexandrinus 5. Strom. p. 271. licet hoc mirum videtur Wovverano c. XI. Polymathiæ, ſane in illud commentatus fuerat præ-

Ppp ter

(*e*) Svid. in Καλλίμαχος.

* Pluribus verbis plagium Cl. Bentlejo hoc nomine impingit auctor libri *a ſhort account of Dr. Bentleys humanity and juſtice* Lond. 1699. 8. p. 29. ſeq. Acerbiſſime etiam plagii in Meurſium commiſſi Bentlejum arguit Jac Gronovius præf. ad Tomum X. theſauri Antiqvitatum Græcarum. Sane cur nullam virorum doctiſſimorum, qvi ante illum in hac arena verſati ſunt, mentionem nominetenus fecerit, ipſe optime dixerit. Tangere tamen eos videtur ad fragmentum CCCV. his verbis: *Unde quidam inter opera Callimachi Dædalum recenſuerunt, ſed perperam.* Neqve vero mihi videtur alios expilaſſe, qvi ipſe habebat meliora domi.

ter Epaphroditum *Theon*,ut notat Etymol. M. in ἀςυρόν. Metaphraſin compoſuerat *Marianus* teſte Svida in Μαρ. Fragmenta his ex Ætiis collecta videre licet in editione Callimachi Græviana p.305 - 312. Meminit & Joh.Malalas T.1.Chronici lib.7. p.221. ſed male ſcriptum ibi ἰτησίοις,& in Chron. Alex.ſive Paſchali p.111. αἰτησίοις, pro αἰτίοις, ut bene notavit Malalæ interpres Edmundus Chilmeadus. Similis error latere viris doctis viſus eſt apud Fulgentium de ſermone antiqvo: *Jentaculum dicitur guſtatio. Callimachus inteſia: jentaculum proferre Jovi.* Non defuit,qvi ſuſpicaretur, Fulgentium hoc repetiſſe ex aliqvo,qvi Callimachi Ætia latino carmine vertiſſet. Sed Jacobus Gronovius in Exercitationibus de Dodone p.33.ſeq. hariolatus eſt ſub Callimacho apud Fulgentium latere Gallicanum aliqvem Nonio citatum, vel qvod ægre mihi perſvadeo Caſſium in Annalibus. Poſſis & legere *Callimorphum*, qvi paucis interjectis ab eodem Fulgentio laudatur. Sed Callimachi Ætia à Fulgentio laudari * crediderunt viri docti, qvia plures alios Græcos ſcriptores, latinis laudat verbis. Scripſerat olim Αἴτια, Callimachi exemplo,etiam *Dionyſius Corinthius* poeta,Plutarcho in erotico & Svida in Διονυσ. teſte,tum *Butas*, Arnobio lib.5. p.168. laudatus: *ſicut ſuis ſcribit in cauſalibus Butas*,& Plutarcho in Romulo p.31. Βύτας δέ τις αἰτίας μυθώδεις ἐν ἐλεγείοις περὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀναγράφων. Deniqve *Plutarchus* ipſe, cujus αἴτια ῥωμαϊκὰ & ἑλληνικὰ etiamnum exſtant, αἴτια γυναικῶν αἴτια βαρβαρικὰ Lampriæ memorata perierunt, & è latinis *Varro*, ad qvem freqventiſſime provocant Plutarchus, Servius & alii. De Callimachi Ætiis,præter Janum Parrhaſium T.1.Lampadis Gruterianæ p.873. egerat Politianus in Centuria ſecunda Miſcellaneorum, ut teſtatur Petrus Crinitus in Epiſt.ad Alexandrum Sartium, qvæ legitur inter Politianeas XII.20. Sed illa ſecunda Centuria lucem nunqvam vidit. Forte ex Callimachi Ætiis habuit Fulgentius, qvæ profert III.10.Mythol. *in aruſpicinis aliud eſt fibrarum particulaeumque inſpectio, aliud ſecundum Battiadem eventuum immutatio.*

Περὶ ἀνέμων. *De ventis.* Achilles Tat. Iſagoge in Aratum c.33. & Svid. in Καλλίμαχος.

Ἄργους οἰκισμοὶ *De Argi incolis.* Svid.

Ἀρκαδία *Arcadia.* Svid.

Βάκχος. Vide mox Βράγχος.

DE

* Idem Gronovius T.7 Antiqu.Græcar p.295. legit: *Callimachus: in teſta jentaculum proferre Jovi.* Et putat eſſe verba Varronis è ſcripto cui titulum fecerat Callimachus.

DE COMA BERENIGES, conjugis Ptolemæi Evergetæ, aſtris adſcripta à Conone Samio Mathematico, carmen elegiacum, exſtat è latina Metaphraſi Catulli, num. LXVII. p. 253. ſeq. edit. Iſ. Voſſii, cujus & Mureti, Scaligeriqve notis jungenda fragmenta Callimachi à *Bentlejo* collecta p. 434. ſeq. & notæ Annæ Fabri p. 266. ſeq. tum Politianus c. 68. Miſc. Meminit & Geminus c. 2. Aſtron. καὶ ὁ ὕστερον κατηστερισμένος ὑπὸ Καλλιμάχου Βερενίκης πλόκαμος.

Βράγχος. Hephæſtio Enchirid. p. 30. καὶ τῷ πενταμέτρῳ δὲ Καλλίμαχος ὅλον ποίημα τὸ Βράγχον συνέθηκε,

Δαίμονες εὐυμνότατοι * Φοῖβέ τε καὶ Ζεῦ, Διδύμων γενάρχαι.

Qvæ poſtrema verba Callimacho laudato affert etiam Etymol. M. in Διδυμαῖος. Utut vero Βάκχον non Βράγχον habent Hephæſtionis editiones. Βράγχον tamen è tribus codicibus MSS. & Terentiani Mauri auctoritate recte repoſuit Clariſſ. Bentlejus. Lutatius ad 3. Thebaid. p. 104. *Branchi meminit Terentianus de metris:*

Hymrum Branchiada Phœbo cantaſſe Jovique
Paſtorem Branchum &c.

Pro *Branchiada* nova editio è vulgatis Terentiani codicibus, dubito, an bene, legit *Battiadem.*

Γαλάτεια *Galatea*, carmine Hexametro. Athen. lib. VIII. p. 284. & Euſtath. ad Iliad. π. p. 1088.

Γλαῦκος *Glaucus*. Suid.

Δαίδαλος. Steph. Byz. in ἄδηψος. Sed locus eſt corruptus, & falluntur qvi Comœdiæ vel Tragœdiæ hoc nomen eſſe exiſtimant mihi videtur, locum illum ita eſſe legendum: Καλλίμαχος. Δαιδάλῳ εὐβοίη ἐλάχαινε μὲν ἔργα σιδήρου.

Ἐθνικαὶ ὀνομασίαι. *De nominibus genti alicui peculiaribus.* Athen. lib. VII. p. 329. & ex eo Euſtath. ad Odyſſ. ψ. p. 799. Hujus operis partes fuiſſe videntur, qvæ memorantur Suidæ: περὶ μετονομασίας ἰχθύων & μηνῶν προσηγορίαι κατὰ ἔθνος καὶ πόλεις.

Ppp 2 Ἑκά-

* In editione Clariſſ. Bentleji bis male excuſum ἐνυμνότατοι contra leges choriambi, Sed hoc typographi vitium eſt haud dubie.

Ἑκάλη *Hecale*, Poema Heroicum de anu paupercula hujus nominis, qvæ Theſeum hoſpitio excepit. Confer Illuſtris Spanhemii notas ad hymnum in Apollinem v. 106. ad qvem locum Græcus Scholiaſtes: Ἐγκαλεῖ διὰ τούτων τοὺς σκώπτοντας αὐτὸν μὴ δύνασθαι ποιῆσαι μέγα ποίημα, ὅθεν ἠναγκάσθη ποιῆσαι τὴν Ἑκάλην. Dan. Heinſius ad Horatium p. 18. *Callimachus, ut notum eſt ex hymnis, male audiebat apud æmulos, quod ſola epigrammata, elegias & hymnos, nullum autem carmen ſcriberet perpetuum. Quorum judiciis commotus, Hecalen, ut notant interpretes, compoſuit, quod perfectum carmen fuit, licet non integram Theſei complecteretur hiſtoriam.* Vide & Politianum c. 24. Miſc. Meurſii Theſeum c. 10. Natalem Comitem III. 4. Mythologiæ, Suidam in κωλιάς & κωμῆται. Fragmenta à Doctiſſimo Bentlejo collecta num. XL. LXVI. & CX. Hecalen Callimachi *Marianus*, qui ſub Imp. Anaſtaſio vixit, explicaverat Metaphraſi Jambica, ut Suidas teſtatur in Μαριανός.

Ἐλεγεῖα in qvo genere poematis principem habitum eſſe Callimachum teſtatur Quintilianus X. 1. unde Elegi Ovidio dicuntur *Callimachi numeri*, & alibi *molle Callimachi iter.* Vide & Diomedem lib. 3. pag. 382. Fragmenta à Bentlejo collecta p. 322. ſeq. tum num. CXCII.

Ἐλπίδες, *Spes.* Suid.

1. ἘΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ *Epigrammata*, qvorum enarrationem olim ſcripſerat *Archibius* Grammaticus, Apollonii F. teſte Suida Metaphraſin Jambicam tempore Anaſtaſii Imp. *Marianus* Hodie in editionibus Callimachi noviſſimis exſtant Epigrammata LXII. His adde, qvod ex Anthologiæ VI. 15. Callimacho auctoritate codicis Platini vindicat Clariſſ. Grævius præf. ad Callimachum. Etiam hoc vidi Callimacho tributum à Joachimo Camerario Orat. de bello Turcico, qvod ad Callinum referunt codices Stobæi teſte Geſnero; H. Stephanus tribuit Tyrtæo:

> Οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
> Ἄνδρ', οὐδ' εἰ προγόνων ᾖ γένος ἀθανάτων
> Πολλάκι δηϊοτῆτα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
> Ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου &c.

Vide & fragmenta à Bentlejo collecta num. LXX. LXXIV. & CXLII. tum Natalem Comitem VII. 15. Mythol. & qvæ viri docti

cti ad Martialem IV. 13. Attilius Fortunatianus de Priapeio metro: *Nam proprio commate Callimachus in Epigrammatibus uſus eſt, & Bacchylides in carminibus & alii.* Laudat Callimachum Epigrammatum nomine Plinius IV. Epſt. 3. Martialis IV. 23. Athenæus XV. p.669. ἔτι γὰρ ἐν παίζει τὰ Καλλιμάχου γινώσκων ἐπιγράμματα &c. Inter Epigramata vetera latina à P. Pithœo edita non longe ab initio libri primi occurrit hoc Callimachi, imagini inſcriptum Jovis:

Quænam hæc forma? Dei. Cur verſa eſt? fulgura lucis
Divinæ non fert debilis hæc acies.
Quid vero exiſtit tanquam uno è corpore corpus?
Hic amor eſt. Si amor eſt, cur videt? At Jovis eſt.
Cur ita complicitis alis? nunquam evolat. At cur
In ſe convertit tela? ſui ille amor eſt.
Cur ferro ſine tela gerit? Quia vulneris expers
Ille eſt. At veſter vulnerat & cruciat.

Ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν εἰς Σωσίβιον, *Carmen Elegiacum ob partam victoriam, ad* * *Soſibium*, Athen. lib. IV. p 144. Θεόφρασος ἐν τῷ περὶ Κάσσανδρον περὶ βασιλείας, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, Πολλοὶ γὰρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσιβίου εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησε.

Ἐπῶν, *Carminis Heroici liber* 1. allegatur in Stobæi ſerm. CXIV. de laude ſenectutis edit. Geſneri, ſed nihil tale in Grotii edit. p. 476. & res ipſa docet, non eſſe ἔπη, quæ ibi adducuntur, ſed ἐλεγεῖοι.

Ἐτήσια *Anniverſaria*, vide ſupra Αἴτια.

Θαυμάσια ſive Θαυμάτων τῶν εἰς ἅπασαν τὴν γῆν καὶ τόπους ὄντων συναγωγή. *Mirabila ſive miraculorum per totum orbem collectanea.* Suid. Confer Meurſium ad Apollonii Hiſtor. mirabil. cap. 144. Phlegontis mirabil. cap. 4. & fragmenta à Bentlejo collecta num 75. Jonſium II. 12. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. ubi & alios θαυμασίων ſcriptores collegit, quibus nonnullos adjungere me memini lib. 1. c. 22. §. 4. Partem hujus operis fuiſſe credibile eſt, qvod Suidæ itidem inter ſcripta Callimachi memoratur

* Intellige Soſibium, qui in aula Ptolemæorum ſummæ rei præfuit, deqvo Polybius lib. XV. Fuit & Soſibius qvidam Tragicus, de quo dixi lib 2. c. 19. tum Soſibius Laco, Grammaticus ἐπιλυτικὸς ſive ſolvendis qvæſtionibus celebris, quem θαυμάσιον vocat Athenæus lib XI. & memorat Suidas. De Soſibio Tarentino vide Humfredi Hody librum de Ariſtea p. 101.

ratur περὶ τῶν ἐν πελοποννήσῳ καὶ Ἰταλίᾳ θαυμασίων καὶ παραδόξων, *de rebus in Peloponneſo & Italia mirabilibus.*

Ἴαμβοι & χωλιάμβοι. *Jambi & Choliambi.* Vide fragmenta à Bentlejo collecta num. LXXVI. - C. & CCXIX. tum ad LXXXV. confer Salmaſium p. 494. de uſuris, & ad LXXXVI. Samuelem Petitum Miſc. Obſ. lib. 1. c. 2. p. 9. ſeq. XCIV. eſt, qvod unde petiiſſet Scaliger ad Manilium, non comperiſſe ſe fatetur Menagius ad Laertium lib. 1. ſect. 23. Addendus & hic locus Strabonis IX. p. 437. Καλλίμαχος μὲν οὖν φησὶν ἐν Ἰάμβοις, τὰς Ἀφροδίτας, ἡ θεὸς γὰρ οὐ μία, τὴν Καστνιῆτιν ὑπερβάλλεσθαι πάσας τῷ φρονεῖν, ὅτι μόνη παραδέχεται τὴν τῶν ὑῶν θυσίαν.

Ἶβις ſive invectiva & diræ in Apollonium Rhodium diſcipulum ingratum. Suidas in Καλλίμαχος. Cœlius Rhodiginus XIII. 1. *Cæcilius Munitianus Apulejus ait Corvinum* (alii ſuſpicantur Hyginum) *ab Ovidio Ibin appellatum fuiſſe, ex avis * fœditate, cui ventrem roſtro purgare inſitum ſit, & hoc ex Callimachi imitatione.* Hauſit hæc Rhodiginus ex veteri in Ibin Ovidii ſcholiaſte qvem Salvagnius Boeſſius non vidit. Confer fragmenta Callimachi à Bentlejo collecta p. 345. ſeq. Non adeo prolixum ** fuiſſe Battiadæ Ibin docet Ovidius v. 449. Poema difficile & qvod Grammaticis crucem figeret, teſtatur Clemens Alex. 5. Strom. p. 571.

Ἱστορικὰ ὑπομνήματα, *Commentarii Hiſtorici.* Harpocrat. in ἀκή, Schol. Apollonii I 1.16. Euſtat. ad Odyſſ. μ. & Athenæus III. p. 95. qvi innuit hoc opus ab aliis tributum fuiſſe Zenodoto.

Ἰοῦς ἄφιξις, *Jûs adventus.* Suid.

Περὶ μετονομασίας ἰχθύων, *de mutatis piſcium nominibus.* Suid. vide ſupra in ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Κτίσεις νήσων καὶ πόλεων καὶ μετονομασίαι. *Origines inſularum & urbium, & nomina mutata.* Suid. Videntur ex hoc opere petita, qvæ Callimachum laudans notat Plinius III. 21. & 26. Hiſt. & Lutatius ad IV. Thebaidos v. 46.

Κυδίππη *Carmen de Acontio & Cydippe*, cujus meminit Ovidius de remediis amoris v. 380. 381. expreſſiſſe videtur in Epiſt. Heroidum 20. ſeq.

* Imaginem hujus avis habes in Muſeo Romano Angeli Cauſſæi viri præſtantiſſimi.

** Prolixiorem fuiſſe in deſcribendis, quæ ſibi verſu exponere propoſuiſſet & luxurioſiorem, perinde ut Parthenium & Euphorionem, notat Lucianus de ſcribenda hiſtoria T. 1. p. 637.

ſeq. Confer Ariſtænetum libri 1. Epiſtola 10. qvem pleraqve grandiora ex hoc Callimachi poemate tranſtuliſſe obſervat in notis doctiſſimus Joſias Mercerus. Conſulenda etiam fragmenta à Bentleio collecta num. CI - CII.

Κωμῳδίαι, *Comœdiæ.* Svidas.

Μέλη *Carmina Lyrica.* Svid.

Μηνῶν προσηγορίαι κατὰ ἔθνη καὶ πόλεις. Menſium nomina apud ſingulas gentes & urbes. Svid. Forte hæc pars fuit operis Callimachei cui titulus erat ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Μουσεῖον *Muſeum*, ſive de Muſeo, qvod Alexandriæ hominibus eruditis alendis primum inſtituerat munificentia Regis Ptolemæi Philadelphi. Svid. de Muſeo illo Alexandrino agunt viri doctiſſimi Joh. Frid. Gronovius & Lud. Neocorus, qvorum diatribæ tomo octavo theſauri Antiqvitatum Græcarum ſunt incertæ, Jonſius III. 2. ubi & alios de Muſeo ſcriptores deperditos commemorat: Tillemontius in hiſtoria Imperatorum Gallice edita T. 2. p. 431. ſeq. Gvil. Caveus parte 2. Hiſt. literariæ ſcriptorum Eccleſiaſticorum in Athenagora, & Rev. D. Adam Rechenbergius in exercitatione de hoc Muſeo edita Lipſiæ A. 1698.

Νόμιμα βαρβαρικὰ, *Inſtituta Barbarica.* Svid. in Φασηλῖται θῦμα. Addendus itaqve Callimachus aliis νομίμων ſcriptoribus, de qvibus agit Joh. Wovverianus c. 9. Polymathiæ.

Περὶ Νυμφῶν σύγγραμμα, *Liber de Nymphis.* Stob. eclog. Phyſ.

In Homerum ſcripta Callimachi *commentaria*, è duobus Strabonis locis, ſuſpicatur vir doctiſſimus Joh. Meurſius. Sed vide qvæ notavi ſupra lib. 2. cap. 5. De Homeri ætate qvidem egit Callimachus teſte Tatiano, & de Margite Homeri teſte Harpocratione in Μαργίτης. Sed utrumqve hoc non dubito nos fuiſſe lecturos in ejus πίναξι παντοδαπῶν συγγραμμάτων ſi illud Callimachi opus ad nos perveniſſet.

Περὶ ὀρνέων, *de Avibus* Athen. Ælian. & alii. Vide fragmenta à Bentlejo collecta p. 349. 350.

Πίναξ * παντοδαπῶν συγγραμμάτων ſive πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων, καὶ ὧν συνέγραψαν, ἐν βιβλίοις ρκ′. *Index*, ſive *Elenchus ſcriptorum omnis generis, libris CXX.* Svid. in hoc præſtantiſſimo opere, &

* Alii fuere πίνακες, de qvibus Polemonem, Hypſicratem & Antigonum laudat Laertius VII 188. Pictorum nimirum veterum tabulæ ſingularibus ſcriptis collectæ ac recenſitæ.

& qvod intercidiſſe imprimis dolendum eſt, Callimachus præter nomen, ætatem, patriam, genus & vitam uniuscujusqve ſcriptoris, ſcripta, ſcriptorum titulum, argumentum, & initium, numerumqve verſuum * retulit, & dubia ac ſuppoſititia à genuinis auctorum fœtibus diſtinxit. Confer, qvæ de hoc opere notavit Jonſius lib. II. cap. 5. Videtur autem digeſtum fuiſſe ita, ut unius argumenti ſcriptores conjungerentur, & una ſerie legerentur. Sic Tragicos & Comicos junctim recenſuerat Callimachus in *πίναξι καὶ ἀναγραφῇ τῶν κατὰ χρόνους καὶ ἀπ' ἀρχῆς γενομένων διδασκάλων, in indice ſive deſcriptione eorum, qui Tragœdias & Comœdias docuerunt, ab initiis* usqve reperti utriusqve dramatum generis, *ſecundum ſeriem temporum.* Hoc enim ſcriptum eidem Svidæ memoratum, non dubito partem fuiſſe majoris illius in CXX. lib. diſtributi. Confer, ſi juvat, qvæ de aliis *didaſcaliarum* ſcriptoribus notavi ſupra lib. II. c. 19. in Ariſtotele. Similiter Rhetoras recenſuerat Callimachus in *πίναξι* ſive *ἀναγραφῇ ῥητορικῶν*, cujus mentionem facit præter Athenæum Dionyſius Halicarnaſſenſis. Leges & legumlatores in *πίναξι τῶν νόμων indicibus legum*, qvorum tertius laudatur eidem Athenæo lib. 13. pag 585. ubi prima verba legis cujusdam refert cum numero *στίχων*. Sed & *πίναξ τῶν Δημοκρίτου γλωσσῶν καὶ συνταγμάτων, Index vocum inuſitatarum ſcriptorumque Democriti*, Svidæ memoratus qvin ejusdem operis pars fuerit, vix dubito. Adverſus Callimachi *πίνακας* ſcripſerat *Ariſtophanes* Byzantius Grammaticus, teſte Athenæo lib. IX. pag. 408.

Battiadem *in Paredris*, ſive poemate, qvo de dæmonibus paredris egerat, laudat Fulgentius in continentia Virgiliana: *nec illa, quæ Dardanus in dynameris, aut Battiades in paredris, aut Campeſter in Catabolicis infernalibusque cecinerunt.*

Πισσῆα ſcriptis Callimachi accenſet Meurſius è Fulgentii expoſitione antiqvorum verborum in *tucceta*. Sed ibi reperio laudari non Callimachum, ſed Callimorphum in Piſæis: *ambroſio redolent tucceta ſapore.*

Συναγωγὴ ποταμῶν, ſive περὶ τῶν ἐν οἰκουμένῃ ποταμῶν. *De fluminibus orbis terrarum liber.* Strabo lib. IX. p. 397. & Svidas. Hujus operis partes

* Emendandus interpres Athenæi VI. p. 244.

tes erant, qvæ eidem Suidæ referuntur περὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν & περὶ τῶν ἐν Ἀσίᾳ ποταμῶν, *de fluviis Europæ & Aſiæ.*

Callimachum ἐν τοῖς πρὸς Πραξιφάνην allegat ſcriptor vitæ Arati. Ad illum, ni fallor, Praxiphanem, qvi allegatur à Demetrio περὶ ἑρμηνείας §. 57.

Σατυρικὰ δράματα Suid.

Σεμέλη id.

Τραγῳδίαι id.

ὝΜΝΟΙ *Hymni*, qvorum exſtant hi ſex Elegiaco carmine ſcripti: *in Jovem*, allegatur à Suida in ἀγορανόμος, λέπρον &c. ex eodẽ petitum eſt v. 8. ſeq. qvod refertur ab Athenagora, Clemente Alex. & aliis, à Clariſſimoq;. Bentlejo memoriæ lapſu relatum inter fragmenta num. CCCXCI. Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, καὶ γὰρ τάφον ὦ ἄνα σεῖο Κρῆτες ἐτεκτήναντο. Hunc hymnum duplici metaphraſi latina poetica, adſtrictiore altera, altera liberiore donavit *H. Stephanus.* Vertit & latino carmine præter *Nicolaum Friſchlinum* (qvi omnes proſa & verſu tranſtulit) Bonaventura Vulcanius (2) *in Apollinem.* (3) *in Dianam*, latino carmine ante Vulcanium redditus à *Franciſco Florido Sabino* Baſil. 1540. fol. p. 315. inter alia Sabini ſcripta, & in editione Callimachi Friſchliniana Baſil. 1589. 8. p. 340. (4) *in Delum.* (5) *in lavacrum Palladis*, qvem hymnum è MS. Codice accentibus deſtituto edidit & pereleganti Metaphraſi donavit *Angelus Politianus* c. 80. Miſcell. (6) *in Cererem.* Hic Hymnus, ut ſuperior qvoq; Dorice ſcriptus eſt, & Argis compoſitus videtur à Callimacho, ſi audimus ingenioſiſſimam Annam T. Fabri filiam.

Metaphraſin græcam Hymnorum Callimachi, uti Hecales qvoq; Αἰτίων & Epigrammatum compoſuerat teſte Suida *Marianus*, verſibus jambicis 6810.

Ὑπομνήματα ἱστορικά. Supra in ἱστορικά

Χωλίαμβοι. Suida in διθύραμβ. & ſupra in Ἴαμβοι.

III. E veteribus Grammaticis nonnulli fuerunt, qvi Callimachi ſcripta vel (1) commentariis illuſtrarent, ut *Aſtyages* qvidam, cujus ὑπόμνημα εἰς Καλλίμαχον Suidas memorat, *Archibius* item, qvi in Epigrammata, & *Eratoſthenes* atqve *Theon*, qvi in Αἴτια ſcripſerant, ut ante dixi: vel (2) explicarent Metaphraſi, ut *Marianus*, cujus jam in hymnis feci mentionem: vel (3) qvomodo interpungenda eſſent, docerent, ut *Nicanor* Alexandrinus, qvi teſte eodem Suida, librum compoſuerat

περὶ στιγμῆς τῆς περὶ Καλλιμάχου. Etiam contra Πίνακας ſcripſiſſe *Ariſtophanem* Grammaticũ, notavi ex Athenæo, cui adde, qvod Callimacho detrahere non dubitavit *Severianus* Procli Philoſophi diſcipulus, ut è Damaſcio in Vita Iſidori, Suidas retulit in Σεβηριανός. Τὸν δὲ Καλλίμαχον εἰς χεῖρας λαβὼν, οὐκ ἔστιν ὅτι οὐ κατέσκωπτε τὸν Λίβυν ποιητὴν, αἰσχυνόμενος δὲ ἐπὶ μᾶλλον, ἤδη πολλαχοῦ καὶ τὰ βιβλία προσέπτυε. Hoc odium fortaſſis inde provenit, qvod de Platone Callimachus ſecus ſenſit, eumqve idoneum Poetarum eſſe judicem inficiatus eſt, qvo nomine etiam in Callimachum invehitur Proclus 1. in Timæum p. 28.

IV. *Scholia brevia Græca*, qvæ hodie è MS. codice in ſex hymnos edita exſtant, cui debeantur auctori incertum eſt. Scriptores in iis veteres allegantur nulli prærer Heſiodum I. 95. III. 53. Homerum II. 6. 35. 50. III. 4. 12. 40. 90. 250. IV. 73. 122. 209. 286. V. 30. Theocritum III. 19. Diogenianum III. 190. Herodianum III. 235. Thucydidem IV. 11. Pindari & Bacchylidis de Delo IV. 28. Olenis Lycii hymnum IV. 155. & Platonem Phædone IV. 312. Syracuſanæ dialecti mentio fit II. 15. Geſnerus in Bibliotheca admodum recentem notat eſſe ſcholiorum horumce ſive auctorem ſive collectorem, qvod VI. 111. αἴλουρον ait ἰδιωτικῶς ſive lingua vulgari appellari κάττον. Scholia inedita interlinearia in Callimachum memorat Labbæus Bibl. nov. MS. pag. 372. Anonymum vitæ Callimachi auctorem, qvæ editionibus præfigi ſolet, perperam à Suida diſtinguit Menagius ad Laertii IX. 40.

V. Editiones Callimachi.

Græcæ cum ſcholiis Græcis.

1. Prima Hymnorum ſex, literis capitalibus, Florentiæ in 4. edente Laſcari.
2. Baſileæ apud Hieron Frobenium 1532. 4. adjuncta ad calcem veteri Gnomologia, de qva dixi ſupra lib. 2. c. 11. §. 5.
3. Pariſiis apud Vaſcoſanum 1549.

   Editionem Baſil. 1556. Bœclero memoratam non vidi, nec qvam Bolduanus Lipeniusqve cum emendationibus *Lud. Carrionis* ajunt prodiiſſe ibid. 1557.

Græcæ ſine Scholiis

Aldina A. 1513. 8. cum Pindaro, Dioniſio, Lycophrone.

H. Stephani inter Poetas Principes, Pariſ. 1566. fol. typis luculentis.

Græ-

Digitized by Google

Græco latina cum ſcholiis.

Pariſ. A. 1574. 4. apud Joannem Benenatum Callimachi hymni excuſi ſunt Græce una cum ſcholiis in margine. Ad calcem ſeparatim ſubnexa eſt verſio latina proſaria *Nic. Gulonii* Carnotenſis, Græcarum literarum Poſeſſoris Regii in Academia Pariſienſi.

Græco-latinæ ſine Scholiis Græcis.

Hymni & Epigrammata cum verſione *Nic. Friſchlini* In corpore poetarum Græcorum Genev. 1606. fol. Jacobo Lectio curante p. 554. ſeq. Hymni, Epigrammata & fragmenta cum notis *Bonaventuræ Vulcanii*, Antvverp. & Lugd Bat. 1584. 12. qvæ editio cum notis MSS. Martini Sladi. P. Francii & aliorum fuit in Bibliotheca laudati Francii, & ab illo utenda data fuit Clariſſimo Grævio. Ad Callimachum *Moſchi Idyllia* qvoqve adjunxit in hac editione Vulcanius.

Græco latinæ cum ſcholiis Græcis, & notis doctorum Virorum.

Hymni & Epigrammata è recenſione *H. Stephani*, cum ejusdem notis, & cum verſione gemina, notisqve *Nicodemi Friſchlini* * Genev. 1577. 4. Adjunxit & H. Stephanus Callimachi fragmenta qvædam à ſe collecta.

Hymni cum duplici interpretatione (proſa una, altera carmine) & annotationibus *Nicod. Friſchlini* recognitis, ſcholiisqve veteribus græcis ſeparatim adnexis, tum Epigrammata Callimachi XXXIII. cum verſione ligata, & fragmenta (qvæ ab H. Stephano jam collecta dixi) Baſil. 1589. Vitam Callimachi qvoqve præfixit Friſchlinus Græce & latine à ſe compoſitam, & *Archiæ* Epigrammata Græca ex Anthologia excerpta, & latina donata Metaphraſi, ne dicam de aliis Friſchlini carminibus & Epigrammatis Græcis & latinis, hymnoqve Græco in Chriſtum proditum, qvæ in hac editione Callimacho ſubjuncta leguntur.

Cum notis *Annæ Tan. Fabri* filiæ, qvæ novem Epigrammata ex Anthologia inedita (illuſtri Huetio, cui Callimachus iſte dicatus eſt, com-

* Epiſtola dedicatoria Friſchlini data eſt Tubingæ A. 1571. nulla vero Callimachi editio Friſchliniana Tubingæ prodiit, licet hoc ex Actis Erud. 1695. p. 487. aliquis poſſit ſuſpicari, ſed Genevam ad H. Stephanum Tubinga ſuas lucubrationes miſit Friſchlinus. Falluntur quoque, qui editionem A. 1577. non Genevæ, ſed Pariſiis prodiiſſe affirmant.

Digitized by Google

communicante) prima vulgavit & interpretata eſt, fragmentaqve poſt H. Stephanum, Vulcaniumqve nova adjunxit. Pariſ. 1675. 4.

Locupletiſſima & elegantiſſima omnium editio Callimachi eſt Ultrajectina A. 1697. 8. 2 Voluminibus, ex recenſione *Theodori Grævii*, Joh. Georgii F. licet Theodorus ipſe manum ultimam operi non admovit, ſed in flore ætatis exſtinctus magno Patri abſolvendum reliqvit. In hac editione primũ occurrunt *Hymni VI.* nitide excuſi & eleganti icone in æs inciſa ſinguli ornati, cũ verſione proſaica à Theodoro Grævio interpolata, ſubjectis per ſingulas paginas Scholiis Græcis, & notis virorum doctorum Franciſci * Robortelli, H. Stephani, Bonav. Vulcanii, Annæ Tan. Fabri filiæ, Daceriæ, & qvas Theodorus vel ipſe addidit vel ex Joh. Meurſii ineditis lectionibus Academicis in Callimachum petiit, vel à Jac. Gronovio. P. Francio, & aliis viris doctis accepit. Hymnos excipit *Poematium de Coma Berenices* latine è Catullo, tum *Epigrammata* Callimachi LXII. ex edita & inedita Anthologia & aliunde collecta. qvorum ſeptem poſtrema ante lucem non viderant. Univerſa notis eruditis illuſtravit Bentlejus, & ab undeqvadrageſimo usq; latine tranſtulit, additæ præterea notæ ſunt variorum, Annæ Fabri maxime & Vulcanii. Seqvuntur inde fragmenta Callimachi poſt Henrici Stephani induſtriam longe diligentius collecta à Vulcanio, Anna Fabri, Ez. Spanhemio & diligentiſſime à Richardo Bentlejo, cujus Spanhemii & Bentleji collectiones nunqvam ante editæ fuerant. Addes, ſi placet hoc è Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem: Τῆς δὲ κακίας τοῦ λόγου ἐστὶ καὶ ἡ ἀκυρολογία, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἐπὶ τῶν ἀπολλυμένων νηπίων,

Μητέρας ἐξεκένωσαν ἐκούφισαν δὲ τιθήνας.

Τοὐναντίον γὰρ, ἐβάρυναν ἀπολέσαντες τὰ ὑπ' αὐτῶν τρεφόμενα βρέφη. Habes præterea in Græviana Callimachi editione notas Friſchlini integras ſeparatim excuſas & pag. 456. Henrici Stephani ſex Epigrammata judicio Ovidii ** Callimachum arte non ingenio valere exiſtimantis oppoſita. Hinc Bentleji in loca qvædam hymnorum egregiæ animadverſiones, in qvibus nonnulla, de qvibus Stanleio etiam in mentem venerat. Qvod vero in iisdem p. 495. ſeq.

* Robortelli annotationes in hymnos Callimachi & aliorum qvorundam ſcriptorum loca prodiere Venet. 1543. 8. Nonnulla fragmenta Callimachi emendat & illuſtrat Caſaubonus c. 4. lectionum Theocritearum.

** De illo Ovidii judicio vide Heinſium prolegom. ad Heſiodum edit. in 4. ubi oſtendit Ovidium per ingenium intellexiſſe ὁρμὴν ſive impetum Poeticum, quo ſæpe peccant Poetæ, & optimi ſunt, qui peccant ſæpiſſime,

ſeq. adverſus Caſaubonum c. 18. lect. Theocrit. & Salmaſium p. 242. ad aram Doſiadæ diſputat, Græcos nunqvam *αι* & *οι* ſecuta conſonante corripuiſſe, refellitur argumentis non inficiandis à Joh. Jenſio lib. 2. c. 6. lectionum Lucianearum p. 166. ſeq. Vide ſis & Jac. Gronovium ad Manethonis Apotelesmatica p. 274. Poſt Bentleji animadverſiones ſeqvuntur notæ Pauli Voetii anteceſſoris Ultrajectini, qvas e Bibliotheca filii, Illuſtris Viri, Pauli Voetii van Winſen, cui tota hæc editio à Grævio inſcripta eſt, primus heic Paulus Bauldry edidit. Volumen claudunt dedicationes præfationesqve Friſchlini, Vulcanii & Annæ Fabri, tum indices locupletiſſimi, qvorum familiam ducit index græcus omnium verborum, qvæ in Callimachi hymnis, epigrammatis & fragmentis occurrunt. Volumen alterum impletur uberrimis & longe doctiſſimis Illuſtris Ez. Spanhemii ad ſex Callimachi hymnos commentariis, *opere* ut elegantiſſimus Brouckhuſius ad Propertium p. 314. vere ſcripſit, *admirandæ eruditionis, & quale hodie vix ſperare ab ullo mortalium audeamus.*

VI. Fuerunt & alii Callimachi (1) Strategus noſtri avus. Vide Epigramma 21 (2) Callimachus noſtri ſororis filius, qvem *de Inſulis* ſcripſiſſe carmine Epico, è Suida notavi. (3) Callimachus Athenienſis, dux fortiſſimus & cum Cynægiro Medici belli fulmen, cujus præter alios meminit Plutarchus in Catone p. 353. hic ipſe enim eſt, licet diverſum facit aliud agens doctiſſimus Jonſius p. 242. (4) Callimachus Amiſenorum & poſtea Niſibis præfectus arte Mechanica clarus adverſus Romanos in bello Mithridatico. Plutarch. Lucullo p. 503. & 514. (5) Callimachus ſtatuarius, de qvo videndus Franciſcus Junius in Catalogo Artificum. Neqve alium forte Callimachum intelligit Plinius VII. 47. in loco, qvem inter Battiadæ fragmenta adſcripſit præſtantiſſimus Bentlejus n. CCCXCIX. (6) Callimachus Athenienſis, amicus Platonis, & curator ejus teſtamenti Laert. III. 42. & 43. (7) Callimach. χοροδιδάσκαλος, Ariſtoph. Eccleſiaz. v 184. (8) Medicus Herophileus, qvem vocabula Hippocratis expoſuiſſe teſtatur Erotianus ſive Herodianus in præfat. lexici, & qvem *de coronis, quæ nocerent capiti*, græce ſcripſiſſe teſtatur Plinius XXI. 3. Hic videtur etiam reſpici à Galeno I. in VI. Epidem. T. 5. edit. Baſil. p. 447. At apud Euſebium X. 11. præparat. Evangel. pro *Callimacho Colophonio* legendum eſt è Tatiano *Antimachus*, qvod miror fugiſſe illuſtrem Spanhemium qvem nihil fugit, p. 119. ad Calli-

Callimachum, & G. Voſſium in Poetis Græcis. Per *Romanum* vero *Callimachum* Propertius IV. 1. 46. intelligit ſeipſum, non alium neſcio qvem Romani Callimachi nomine poetam, ut exiſtimavit Flavius Blondus. Apud Qvintilianum XI. 2. pro *Apollas Callimachus* (ut habet etiam illuſtris Obrechti editio) qvidam legunt *Apollas & Callimachus.*

Fuit & annis abhinc ducentis amplius *Philippus* qvidam *Callimachus Experiens* Florentinus, poſt varia ſcripta, Hiſtorici præcipue argumenti edita, A. 1490. defunctus, qvem Philippum Callimachum à Callimacho Experiente diverſum perperam facit Kœnigius in Bibliotheca.

CAPUT XX.

De MANETHONE Ægyptio, & aliis Aſtrologiæ Apoteleſmaticæ Scriptoribus.

Manethonis nomen & ætas: Ægyptiaca & alia ſcripta deperdita. 1. - 7. Apotelesmatica ejusdem auctoris. 8. De aliis Aſtrologis Apotelesmaticis Græcis editis, ſingillatim de Paulo Alexandrino, & Hephæſtionis Thebani, Vettiique Valentis fragmentis. 9. De Aſtrologis Græcis ineditis. 10. De Aſtrologis Græcis deperditis. 11. Catalogus ſcriptorum qui Aſtrologiam Apotelesmaticam oppugnarunt. 12.

NOmen MANETHONIS varie exaratum reperio, (*) Μαίθως, Μά-

* Vide Menag. ad Laert. p. 8. Cæterum Ægyptium nomen eſt haud dubie Manethon, ut operam ludat Harduinus, qui in Chronologia V. T. p. 32. repetit ex *Man* voce Germanica quæ *virum* ſonat, & Hebraico את *cum*, atque און *virtute.* Nec felicius ipſi res procedit, cum Ægyptiæ veteris linguæ ignarus, tamen p. 23. ſeq. negat in Ægyptiorum dynaſtiis apud Manethonem occurrere nomina Ægyptia, ſed omnia eſſe ex Hebræis, pauca è Græcis petita fontibus. Sed exempla quæ mox affert ita ſunt comparata, ut æque facile ex Mexicano aliquis idiomate illa poſſit deducere. Manethonis nomini affinia *Menuthis* Canobi uxor, apud Epiphan. & *Menuthis* vicus Ægypti de quo Stephanus Byz.

Μάνεθως, *Μανεθῶς*, *Μαανεθῶς*, *Μανεθῶ*, *Μανέθων*, *Μανεθὼν*, *Μαναίθων*, & *Μανεθὼν* deniqve, qvod poſtremum præ cæteris ſcribendi modis probat Ed. Bernhardus vir infinitæ eruditionis in notis, utinam integris, ad Joſephum p. 11. Fuit hoc nomine olim in Ægypto vir omni genere ſapientiæ *(a)* excultus, patria Sebennytes *(b)* vel Dioſpolitanus, qvi ſub Ptolemæo Philadelpho functus apud Mendeſios *(c)* vel Heliopolitas ſummi ſacerdotis & ſcribæ ſacri munere, varia Græcæ *(d)* ſcripſit & eidem Ptolemæo dicavit, Hiſtorica, Phyſica & de Apoteleſmatica Aſtrologia, de qvibus ſingulis nonnihil dicam.

I. *Αἰγυπτιακῶν tres libros* compoſuiſſe conſtat è Georgio Syncello *(e)* qvi ex Africano & Euſebii Chronicis diligenter transſcripſit qvæ Manethon ex *ſacris Hermetis columnis (f)* de antiqvis Ægyptiorum Regibus tradiderat, perſeqvens *γενεὰς* CXIII. in Dynaſtiis XXXI. Secutus eſt Manethon *χρονογραφεῖον* aliqvod Ægyptiũ, qvod *παλαιὸν* vocatur à Syncello p. 51. & pertingebat usqve ad Regem ultimum dynaſtiæ trigeſimæ Nectanebonem, cujus ab Ocho pulſi fuga incidit in Olymp. CVII. 3. paucis ante Perſas ab Alexandro victos annis. Trigeſimam primam Dy-

(*a*) Ælianus X. 16. de animal. *ἀκούω δὲ καὶ Μαναίθωνα τὸν Αἰγύπτιον σοφίας εἰς ἄκρον ἐληλακότα ἄνδρα εἰπεῖν* &c.

(*b*) Suid. *Μάναιθως ἐκ Διοσπόλεως τῆς Αἰγύπτου, ἢ Σεβεννύτης*. Sebennytam vocat & Plutarchus de Iſide p. 354 362. & Syncellus p. 16. 18. ipſe de ſe Manetho ibid. 40, *γένει Σεβεννύτης ὑπάρχων ἡλιουπολίτης, τῷ δεσπότῃ μου Πτολεμαίῳ χαίρειν.*

(*c*) Rurſus Suidas: *Μάναιθως Μένδης ἱερεὺς* (doctiſſimus Suidæ ſoſpitator Neocorus in MSto codice Pariſ. reperit *ἀρχιερεύς*) *Αἰγύπτου*. Apud Syncellum quoque pag. 40. Manethon ipſe in Epiſtola ad Ptolemæum ſe appellat *ἀρχιερέα καὶ γραμματέα τῶν κατ᾽ Αἴγυπτον ἱερῶν ἀδύτων*. Syncello ibid. *ἀρχιερεὺς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εἰδωλείων.*

(*d*) Joſephus 1. contra Apionem, ſive Manethonem potius) in illo enim confutando maxima libri pars occupatur) p. 1039. *Μανεθὼν δ᾽ ἦν τὸ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος, τῆς ἑλληνικῆς μετεσχηκὼς παιδείας. ὡς δῆλός ἐστι, γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν κ. τ. λ.* Euſebius in exordio libr 2. præparat. *πᾶσαν μὲν οὖν τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν εἰς πλάτος τῆς ἑλλήνων μετείληφε φωνῆς, ἰδίως τε τὰ περὶ τῆς κατ᾽ αὐτοὺς Θεολογίας Μανεθῶς ὁ Αἰγύπτιος ἔν τε ᾗ ἔγραψεν ἱερᾷ βίβλῳ καὶ ἐν ἑτέροις αὐτοῦ συγγράμμασιν.*

(*e*) Primus tomus continebat XI. Dynaſtias Deorum Semideorumqve, annis 2300. Reges CXCII. Secundus Dynaſtias XII. - - XIX. annis 1121. Reges XCII. Tertius Dynaſtias XX. - - XXXI. per annos 1050. primum librum laudat Syncellus p. 60. ſecundum p 59. 72. 73. tertium p. 78. 256. ubi ultimum hunc fuiſſe teſtatur. Vide & Scal. ad Græca Euſebii p. 411. b.

(*f*) Syncell. p. 40.

Dynaſtiam videtur Manethon addidiſſe,in qua tresReges:Artaxerxes Ochus, Arſes Ochi F. & Darius Codomannus qvem Alexander ſuperavit Vide Syncellum p. 78. & 256. qvi veteri illo Chronico deceptū Manethonem p. 51. & non pauca mentitum obſervat,ut Ægyptiæ gentis laudes & antiqvitatem amplificaret. p. 15. 17. 37. Profeſſus & ipſe Manethon eſt ſe addidiſſe nonnulla ἐκ τῶν ἀδεσπότων μυθολογουμένων, uti ſunt qvæ confutat Joſephus 1. contra Apion. p. 1052. ſeq. Plura hoc de opere ne addam, facit virorum doctiſſimorum Voſſii & Marshami induſtria, qvorum ille lib. 1. de Hiſt. Gr. cap. 14. hic ſub initium præclari Canonis Chronici de eo agendum ſibi duxit. Fidem Manethonis merito elevant poſt Joſephum lib. 1. contra Apion. p. 1039. ſeq. Hermannus Conringius in Adverſariis Chronolog. de antiqvis Aſiæ & Ægypti dynaſtiis c. 17. p. 190. ſeq. Ed. Stillingfleetus Orig. ſacr. lib. 1. c. 2. Iſ. Voſſius cap. 10. de ætate mundi, & Melch. Leydeckerus lib. 3. de Rep. Hebræorum p. 115. ſeq. Ac certe nihil difficilius fuerit qvam dynaſtias Manethonis expedire & cum reliqva veteri Hiſtoria conciliare, ut perſpicuum eſt ſi qvis inter ſe conferat conatus præſtantiſſimorum veteri ævo Chronologorum Africani, Euſebii, & Syncelli: vel recentium Scaligeri Can. Iſagog. pag. 128. ſeq. & 316. ſeq. Sam. Petiti c. 27. (lib. IV. c. 6.) Var. lect. Kircher. 1. Oedipi p. 68. ſeq. Jac. Capelli, Uſſerii, Marshamiq; qvi in diverſis Ægypti regionibus plures dynaſtias ſimul eodem tempore rebus præfuiſſe contendit, & in antiqvitate temporum reſtituta Pauli Pezronii. Fragmenta qvædam Manethonis è Joſepho & Syncello deſcripſiit illuſtravitqve Scaliger in Græcis Euſebii & ad calcem operis immortalis de emendatione temporum.

II. Ἱερὰ βίβλος, *Liber Sacer*, qvo de Theologia Ægyptiorum Manethon egerat. Meminit præter alia Manethonis συγγράμματα Euſebius in limine libri 2. præparat. cujus verba jam in notula adſcripſi. Reſpicit forte etiam Theodoritus, qvo teſte lib. 2. Therapevt. p. 34. Μανεθῶς τὰ περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος καὶ Ἄπιδος καὶ Σαράπιδος καὶ τῶν ἄλλων Θεῶν τῶν Αἰγυπτίων ἐμυθολόγησε. Egerat de Diis ac Semideis gentis ſuæ etiam in Ægyptiacorum libris: ſed ibi magis Chronologi atq; Hiſtorici, at in ſacro ſermone Theologi partibus functus fuiſſe mihi videtur. Qvanqvam idem cum illis ſacrum hoc opus fuiſſe haud dubitavit G. Voſſius.

III. Βίβλος τῆς Σώθεως, ad Ptolemæum. Syncell. p. 40. Scaliger ad Græca Euſebii p. 408. Σῶθιν τὴν Ἰνάχου *vocabant Ægyptii: item* Σωθιακὴν περίοδον Ἴσις *ſive, Iſidis peregrinationem, quæ etiam refertur à Prometheo apud*

apud Eſchylum. (v. 822. ſeq.) *Videntur Egyptii annorum ſuorum certiſſimam Epocham* ἀπὸ τῆς Σωθιακῆς περιόδου *repetiviſſe , ut manifeſte colligitur ex Clemente Alex.* (1. Strom. p. 335.) *neque dubito* τὴν Σώθεως βίβλον τοῦ Μανεθῶ *ab eodem initio regum ſuorum dynaſtias deduxiſſe. Apud VettiumValentem Antiochenum* Σὴθ *ex iirris Petoſiris, non* Σῶθις *dicitur.* Ex his verbis colligas Scaligerum βίβλον Σώθεως haud diverſum exiſtimaſſe ab opereHiſtorico de Ægyptiorum dynaſtiis. Sed mihi potius videtur in hoc libroManetho egiſſe de anno ÆgyptiorumCynico, de qvo dixi adChalcidium p. 218. ubi pro συλεχὺν legendum σῶθιν. Notum eſt ſidus qvod Græcis ἀστροκύων, idem Ægyptiis dictum Σῶθιν fuiſſe.

IV. Manetho ἐν τῷ πρὸς Ἡρόδοτον laudatur ab Etymologici M. auctore in λεοντοκόμος & ab Euſtathio ad Iliad. λ. p.857. edit. Rom. ἐν τοῖς πρὸς Ἡρόδοτον. Magnus qvoqve Bochartus 1. Hieroz. p. 715. allegat Manethonem in notis ad Herodotum. Sed aut fallor aut Euſtathius & Etymologici ſcriptor inciderunt in locumManethonisHiſtoriarum in qvoHerodotum caſtigaverat. Certe Joſephus 1. contra Apionem p. 1039. de Hiſtoria Manethonis loqvens teſtatur Herodotum ſæpius in illa ab ipſo reprehenſum ob res Ægyptiacas falſo memoriæ proditas. Γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν, ἔκ τε τῶν ἱερέων, ὥς φησιν αὐτὸς, μεταφράσας, καὶ πολλὰ τὸν ΗΡΌΔΟΤΟΝ ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ' ἀγνοίας ἐψευσμένον.

V. Περὶ ἀρχαϊσμοῦ καὶ εὐσεβείας *de antiquitate & pietate* ſive de priſcis & religioſisÆgyptiorum ritibus *liber*, è qvoPorphyrius lib. 2. de abſtinendo ab animatis §. 55. narrat immolandorum hominum conſvetudinem Heliopoli ſuſtuliſſe Regem Amaſin. Porphyrii locus legitur & in Euſebii IV. 16. præparat. reſpicitur à Theodorito VII. Therapevt. p. 109. licet Manethonem haud nominet. Confer Marshami Canonem Chron. p. 315. ſeq. Ex eodem Manethonis libro videtur narrarePlutarchus de Iſide & Oſiride p. 380. qvod in urbe Ilethyæ (εἰληθυίας enim pro ἰδιθύας legendum, notavit Vir doctiſſimus) homines vivos palam exuſſerint canicularibus diebus, cineribus etiam procul ſparſis ac diſſipatis , ne qvidqvam de luſtramentis hiſceTyphoniis ſupereſſet.

VI. φυσικῶν ἐπιτομή. Laert. procem. ſect. 10. Hæc forte ſunt qvæ Suidas memorat φυσιολογικά & è qvibus Ælianus X. 16. de animal. videtur referre eos, qui ſuillum lac bibant, lepra ac vitiligine infici, etſi li-

librum ipſum Manethonis haud vidiſſe, ſuſpiceris ex eo, qvod dicit *ἀκὴω εἰπεῖν.*

VII. *Περὶ κατασκευῆς κυφίων* de ratione præparandi ſacri ſuffiminis qvod *κῦφι* Ægyptiis vocabatur, & memoratum eſt Plutarcho, Galeno, S. Hieronymo. Vide Kircherum T. 2. Oedipi part. 2. p. 539. Suidas qvidem hoc ſcriptum Manethoni Mendeſio vindicat, qvem à Sebennyte videtur diverſum facere, ſed hujuscemodi in rebus qvam parum tribui ejus fidei poſſit, eruditos viros haud latet.

VIII. Manethoni præterea *ἀποτελεσματικὰ δι᾽ ἐπῶν* tribuit Suidas, & alia quædam ut ait *Ἀστρονομούμενα.* Etiam Paulini Nolani *(g)* Epiſtolæ XXXVIII. ſubjicitur carmen ad Jovium, in qvo ejusdem operis mentio:

Nunc tria miremur texentem fata Platonem,
Aut Arati numeros, aut picta Manethonis aſtra.

Neqve vero aliud hic ſunt *picta aſtra* qvam carmine deſcripta, & verbis, ut ait Plautus Pænulo, depicta, qvemadmodum de Ennio apud Ciceronem 1. Tuſc. qvæſt. c. 15. *Hic veſtrum pinxit maxima facta patrum.* Notum & illud Simonidis, qvod variis locis refert Plutarhus *(h)* *ζωγραφίαν μὲν εἶναι φθεγγομένην τὴν ποίησιν, ποίησιν δὲ σιγῶσαν τὴν ζωγραφίαν, Poeſin eſſe picturam loquentem, picturam vero, Poeſin quamdam tacitam ſilentemque.* Manethon ipſe poema ſuũ cum Hermetis *κηροχύτῳ γραφῇ* conferens *μάθημα λάλον* vocat ſub initium libri V. qvod è verſione mea adſcribam:

E libris, Ptolemæe, ſacris, ſacrisque columnis
Arcanis, ſapiens quas bis in reperit Hermes
Signavit vires proprias cæleſtibus aſtris.

Con-

(g) Barthius lib. 1. adverſar. c. 15. *Auctor carminis ad Colleam vel Jovium quod non optime Paulino abſcribi, alibi demonſtramus.* Idem XXXII. 22. tribuere videtur Claudiano Mamerto: *Paulinus ſive Mamertus ad Colleam* Confer LIV. 3. Paulino audacter tribuit Cerda in Adverſariis ſacris c 149. pag. 364 Cerdam enim malui vocare quam Lacerdam, quoniam ipſe c. 185. p. 497. Nicolaum Abramum ſuæ Societatis virum non dubiat eo nomine reprehendere. *Nicolaus*, inquit, *Abramus, cujus ego nomen melius teneo quam ille meum, qui me citans Lacerdam nominat: ego enim Joannes Ludovicus de la Cerda nominor, itaque Cerdam debuiſſet dicere, non Lacerdam. Sed ignoſce homini ignoranti noſtrum idioma* &c.

(h) Plutarch. de audiendis poematibus p. 12. edit Grotii. (in cujus viri maximi verſione male eſt deſcriptum: *Picturam eſſe loquens Poema, Poema vero tacitam picturam*) de dignoſcendo adulatore p. 58. & IX. ult. Sympoſ.

Conſilii adjutor fuit illi Aſclepius,inde
Ceris mandavit formas, divinaque imago
Florilegæ impreſſa eſt dono pulcherrima Muſæ.
Aſt ego ſi illuni cœleſtia ſidera nocte
Sæpe reviſendo,picturam ſiſto loquentem,
Nec quisquam potis eſt partem hujus cernere laudis
Quam ſolus quem plurimum amo,magnus Petoſiris,
Non levis iſte labor,Ptolemae, videbitur ulli.

Jacobus Gronovius Vir. Clariſſ. in poſtremo verſu edidit,ὖ βαιὸς κάματος ἔτος,unde totum hunc locum non videtur cepiſſe,certe,ut multa, obſcuriſſime reddidiſſe. Sed legendum eſſe ὐβαιὸς,ut in mea verſione interpretatus ſum,nec ipſe,credo negabit, ſi conferet exordium libri primi,ubi inter alia hæc leguntur:

De nocte inſomnis multo de luce labori
Indulſi,ut tibi quos mea fecit Muſa libellos
Mitterem,& è ſtudiis ferres hæc commoda noſtris.

Superſunt Manethonis Ἀποτελεσματικῶν,ſive de viribus & effectis Aſtrorum libri ſex, ſcripti ad Ptolemæum Regem,quem Philadelphum eſſe, adeoqve & Manethonem eundem qui Ægyptiaca & alia jam à me commemorata ſcripſit,nulla ut opinor ratione idonea negari poterit. Illud vero de Philadelpho apertiſſime etiam confirmatur lib. V. 208.ubi Ἀρσινοης ὑμέναιοι diſerte memorantur, qvod & erudito editori obſervatum. Cæterum tulere ætatem Apoteleſmatica Manethonis in unico qvantum ſciam codice Mediceo ſexcentorum circiter annorum,è qvo varia virorum doctorū Lucæ Holſtenii & Lucæ Langermanni apographa,atq; Jacobi qvoqve Gronovii editio profluxit. Verſiculos qvosdam ex illo opere tum adhuc inedito produxerat Alexander Morus in notis haud protrita eruditione refertis ad novū fœdus in Jacobi I. 1. Alios Abrahamus Hinckelmannus, decus hujus urbis immortale, in detectione fundamenti Bohemiani edita Hamburgi 1693. 4. pag. 114. cujus verba è Germanico hic translata adſcribam: *De Aſtrologia apoteleſmatica nullum forte in orbe terrarum supereſt monumentum antiquius ſex libris Manethonis ſacerdotis Ægyptii, qui verſibus elegantibus Græcis concinnati in hac urbe*

(Hamburgo)*exſtant. Semel quidem occurrit in Bibliotheca Joannea inter Codices Holſtenianos, alterum exemplum eſt apud virum quendam nobiliſſimum, in cujus apographi ora ſive margine etiam emendationes non paucæ eruditæ occurrunt. Inſcriptum eſt hoc opus Regi Ægypti Ptolemæo, Philadelpho haud dubie, qui artem illam magni faciebat, ut patet ex ipſo ſtatim limine poematis.* χαίροις ὦ Πτολεμαῖε *&c. Teſtatur quoque Manetho Hermetis ſe doctrinam afferre lib. V.* ἐξ ἀδύτων ἱερῶν βίβλων *&c. Unde etiam patet ſententiam Kircheri qui duos fuiſſe Manethones contendit T. 1. Oedipi Syntagm. I. cap. 9. merum commentum eſſe. Adde Stillingfleeti Origines ſacras p. 51. 53.* Hæc verba cum legiſſem, adii virum, non minus doctrina ac pietate inſignem qvam humanitate incredibili, atq; ut mihi Manethonis inſpiciendi copiam faceret, ab eo petii, neq; hanc tantum ab eo, ſed & deſcribendi haud difficulter impetravi. Hinc de edendo ſcriptore cogitans, latine ita reddere inſtitui, ut verſũ verſu exprimerem: tum acerba morte *(i)* iterim extincto viro præſtantiſſimo, editionem ipſam ſum aggreſſus, verſione Græcis ex adverſo poſita, & libro primo ut in MSto Codice reperi Aphoriſmos LXX. diſtincto, & adſcriptis in margine græcis argumentis, qvæ compendio exarata etiã in Apographo, atq; adeo difficiliora lectu erant, ſed ad intelligendum Poetam non parum conferre mihi viſa ſunt. Hujus editionis meæ primis forte foliis conſpectis calcar ſibi addere paſſus eſt clariſſimus Jacob⁹ Gronovius ad maturandam ſuam Apoteleſmaticorum Manethonis editionem, qvam omiſſis illis qvæ dixi argumentis dedit Græce, Lugd. Bat. 1698. 4. latina ſua verſione proſaria ad calcem ſeparatim ſubjecta additis nonnullis notulis ſive caſtigationib⁹. Cũ vero & mihi alia eſſent qvæ agerem, & argumenti vanitas ſiſteret utcunqve impetũ animi, miraq; eſſet typorum Græcorum apud noſtros lentitudo ac difficultas, facile me prævertit nec invitum. Exiſtimo etiam laborem illum qvem rei literariæ bono haud levem inſumſit, aliud longe mereri, qvam ut propter illa qvæ in ejus editione vel interpretatione, vel notis etiam obelo digna animadverti (*) fortaſſis poſſint, vel à me vel ab alio qvocunqve exagitetur, cum homines ſimus, & ſcriptorem antiqvum

(*i*) Hæmorrhagia correptus obiit Hinckelmannus ὁ μακαρίτης non multo major quadragenario 3. Id Febr Anni 1695. Vide Rev. Viri amici ac popularis mei honoratiſſ. Henrici Pippingi ſacrum decadum ſeptenarium ſive Memorias LXX. Theologorum p. 599

* Animadverſæ in verſione hallucinationes qvædam non inficiandæ ſunt ab illuſtris doctrinæ Viro Jacobo Perizonio, in reſponſione ad nuperam notitiam de variis Æliani aliorumqve auctorum locis, Lugd. Bat. 1703. 8. pag. 38. ſeq.

qvum Græcum eumqve Poetam & Aſtrologum antea ineditum in lucem proferre omnibus abſolutum numeris, res difficillima ſit, neqve ulli hactenus quod ſciam contigerit mortalium. Optent tamen multi mecũ,ut vir doctus ſecum habitans viciſſim faſtuoſo aliorum contemtu, & acerbis indigniſſimisqve ſarcaſmis ac reprehenſionibus qvibus viros qvoslibet ſpirantes ac defunctos,etiam præclariſſimos,nulla vel leviſſima data occaſione ſugillat, cujus rei exemplum vel in præfatione ad Manethonem adverſusGerh. Joh.Voſſium & Alex. Morum dicta præbere poſſunt) non adeo conſpurcaret ſcripta & merita ſua in literas,certe præclara,ſed futura opido majora, ſi qvam diligenter humaniores tractat literas, tam ſedulo qvoqve caveret humanitati bellum indicere.

In notis ad Manethonem p. 267. Vir doctus protulit verſus Hexametros Græci Poetæ de ſeptem Planetis, *neſcio,* inqvit, *an editos, certe dignos qui legantur.* Hos ipſos in Stobæi Eclogis Phyſicis & ab H. Stephano ad calcem Anthologiæ Græcorum Epigrammatum pridem vulgatos lector reperiet, & ab HugoneGrotio p. 135. excerptos è Stobæo. Latinis verſibus eleganter redditos.Septimus verſiculus qvoqve ſub Theonis nomine exſtat in extremo libri primi Athologiæ Gr. Epigrammatum. Spicilegium Emendationum & notarum inManethonem,& argumenta Græca in librum primum, publici juris facere animus mihi eſt, cum otium nactus fuero ad Maximi poema,de qvo infra, περὶ Καταρχῶν & meam Manethonis verſionem, Manilii exemplo, carmine latino compoſitam in lucem proferendam.

Fuerunt nonnulli qui dubitarent an Apoteleſmaticon libri ad Manethonem referenda eſſent, vel qvi plane contenderent illos nomen tam antiqvi auctoris mentiri. Hiſce neſcio an accenſere debeam doctiſſimũCarolum Cangium deFraxinis,qui in indice auctorum qvibus ad condendum gloſſarium mediæGræcitatis uſus eſt,memoratManethonis ἀποτελεσματικοῦ ἀποτελέσματα τ̃ ἀναβιβαζόντων ex Cod. Colbertino num 2079. Nam ex Gloſſario ipſo in voce λωπικάριοι, πρακτόριον & alibi apparetManethonis poema àCangio minime fuiſſe inſpectum, ſed tantum tenuia qvædam lemmata ex Manethonis Aphoriſmis à Grammatico qvodam collecta,qvalia exſtare dixi in ora codicisMedicei. In poemate autem ipſo qvid demum indignum ſit ſcriptorePtolemæis æqvali,qvid antiqviſſimo Aſtrologo ac Poeta, nihil hactenus fuit ab iis qvi genuinum illud eſſe dubitant,in medium allatum. E contrario ve-

Digitized by Google

hementer pro antiqvitate ejus pugnant carminis ſimplicitas caſtaqve Homeri imitatio, tum ſcribendi genus aphoriſticum, qvod antiqvis Aſtrologis probatum fuiſſe teſtatur Ptolemæus Mathematicus lib. 3. Tetrabibli c. 2. ubi illud miſſum facere ſe ait, qvod varium ſit & multiplex, ac prope infinitum. Porro dum circulos cœleſtes & aſtra qvæ ab ipſis ſecantur Manethon deſcribit, facile oſtendit ſe longiſſime à noſtra ætate, cum iſta in literas mitteret, abfuiſſe. Alia enim ſidera hodie à circulis illis ſecari conſtat propter præceſſiones æqvinoctiorũ, qvæ tanto temporis intervallo diverſum ſphæræ ſitum effecerunt. Qvibus ſi addas totius operis contextum, in qvo nihil occurrit qvod non ætati Ptolemæi, qvi ex Arſione conjuge agnoſcitur Philadelphus, ac plus ſimplici vice nominetenꝰ compellatur, nihil qvod veterum Ægyptiorum aſtrologorum ſententiis non conveniat; repetitiones etiam antiqviſſimis potius ſcriptoribus genuinis qvam favris impoſtoribus familiares: nihil profecto habebis qvo fidẽ codicis antiqviſſimi, qvo diſertũ Suidæ ac Poetæ latini veteris qvi pictaManæthonis aſtra celebrat teſtimonium jure poſſis in dubium vocare. Auctor ipſe ſub extremum libri ſexti thema ſuum natalitium, ſive ut Victruvio dicitur naſcentiam teſtatur fuiſſe ſole in ♊ Jove in ♊ Saturno in ♒ & Marte in ♋ Qvod ſi accuratas Ephemerides non minus qvamChronologiam omnibꝰ numeris abſolutam haberemus, non difficile foret annum qvo natum ſe indicat ex hiſce indiciis Aſtrologicis inveſtigare. Jam non magis hoc fieri poteſt in tanta Chronologorũ varietate Aſtrologorumve parum ſæpe ſolidis calculi hypotheſibus, qvam inepte argumentaremur, ſi ex hoc ipſo genuinum vellemus Manethonem evincere.

Petoſirin delicias ſuas ſive πολυφίλτατον ἄνδρα vocat Manethon lib. V. 10. è qvo loco non magis probare licet æqvales fuiſſe, qvam Iſocratem vixiſſe temporibus Dionyſii Halicarnaſſei, qvia hic illum ἑταῖρον * ſuum appellat, vel Dicæarchum aut Theophraſtum fuiſſe æqvales Ciceronis aut Attici, qvia ab his amici ac familiares vocantur, vel deniqve Zachariam Prophetã viviſſe ætate Moyſis, qvoniam Philoni Judæo Zacharias dicitur εἷς τῶν Μωϋσέως ἑταίρων. Sed qvæ Petoſiris oratione proſaria tradiderat, hæc Manetho verſibꝰ Græcis reddidit Hexametris, & obſervationibus propriis auxit, ut patet è prologis libri I. & V. Longe antiqviorem vero fuiſſe Petoſirin, & multo tempore Manethonem anteceſſiſſe, conſtat ex Ariſtophane, qvi Petoſirin memorat apud Athenæum

* Vide ſupra lib. 2, c. 26 p. 848.

næum III. p. 114. Idem Petoſiris notatur vel laudatur à Claudio Ptolemæo in tetrabiblo ſub nomine τῦ παλαιῦ vel τῦ ἀρχαίυ, ut obſervavit Salmaſius de annis climacter. p. 353. & Marshamus in canone Chron. p. 477. qvi de Petoſiride ejusqve æqvali Rege Ægypti Necepſo antiqviſſimis Aſtrologiæ judiciariæ ſcriptoribus multa erudite collegit.

Magnum decus Daniæ Thomas Bartholinus libri de Medicis Poetis p. 99. *Inter alia Mathematica*, inqvit, *Manethonis fragmentum* περὶ νόσων *Græcis verſiculis exſtat in Bibliotheca Medicea Florentiæ literis quadratis, quod deſcriptum à fratre Eraſmo Bartholino vidi hoc principium habere:*

Νῦν δ' ἄγε μοὶ κέρη Διϊβηθελιάς * ἔννεπε μῦσα
Ὅσσα φέρει νόσοις ἀλγήματα δία σελήνη.

Verum norit lector hos verſus non eſſe operis initium, nec eſſe Manethonis, ſed eſſe petitos è medio poemate Maximi περὶ καταρχῶν qvod ante Manethonem in Codice Mediceo legitur; deinde verſum alterum ſcribendum eſſe ſic:

Ὅσσα φέρει νόσοισιν ἀλγήματα δία σελήνη,
Ὅσσα τε λυγρὰ πέλονται ἐν εἰδώλοισι θεεύσης
Δώδεκα &c.

IX. Ut ſupra capite V. & XVIII. Aſtronomos Græcos veteres pleroſqve perſecutus ſum, ita juvat hoc loco Manethoni alios Aſtrologiæ judiciariæ ſcriptores ſubjicere, atqve editos qvidem cumprimis. Ab *Heſiodo* in ἔργοις καὶ ἡμέραις, & *Arato* in διοσημείοις conſtat traditam partem Aſtrologiæ judiciariæ ſimpliciorem, & cui ſoli natura rerũ ſuffragari videtur, qva ex aſtris de tempeſtate conjecturam capimus. De utroqve & de tributis *Hermeti* iatromathematicis cæteriſq; hujus commatis ſcriptis dixi ſuo loco, qvemadmodum & infra lib. IV. agam de præcipuo opere hujus diſciplinæ, tetrabiblo *Claudii Ptolemai*, & qvi in illud ſcripſere *Porphyrio*, *Proclo*, *Anonymo* ſive *Demophilo*, aliisqve. Præter hos dicendus in præſenti mihi eſt PAULUS *Alexandrinus*, cujus poſterior editio εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν ſive *introductionis in doctrinam de viribus & affectis aſtrorum*, ex Bibliotheca illuſtris Henrici Ranzovii Sereniſſ. Danorum Regis per Holſatiã & Dithmarſiam tũ legati, vulgata eſt Græce

* MS. Πιμπληϊάς.

ce cum verſione *Andreæ Sibatonis*, qvi MStum codicem innumeris mendis depravatum fuiſſe queritur. Witebergæ 1586. Inſcripſit hæc rudimenta Paulus filio ſuo *Cronammoni*, qvi in priore Patris ἐκδόσει qvædam minus recte ſe habere notaverat. Πάνυ καλῶς ὦ φίλε παῖ Κρονάμμων, ἐψευδογραφηκότας ἡμᾶς ἀνευρὼν ἐν τῇ περὶ ταύτης ἐκδόσει τῶν εἰσαγωγικῶν, περιετρέψω ἑτέραν σύνταξιν λειπομένην ἐν οὐδενὶ τῶν εἰς τὴν αὐτὴν πρόθεσιν συντεινόντων θεωρημάτων. Μετὰ καὶ τοῦ καταναγκάσαι καὶ τὰς κατὰ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ ἀναφορὰς ἐπιλογιζομένους πρὸς τοῖ τέλεσιν ἐκθέσθαι, ὡς ταύτας εὐχρηστοτέρας κατειληφότων ἡμῶν αὐτοῦ τι ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ἐν τῷ περὶ χρόνων ζωῆς δι' αὐτῶν τὴν πραγματείαν ποιουμένου, καὶ ΑΠΟΛΙΝΑΡΙΟΥ παρακελευομένου ἐν τῷ περὶ ἀφέτου καὶ οἰκοδεσπότου καὶ ἀναιρέτου ταύταις κεχρῆσθαι. Προσεπιπτοῦτοις καὶ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ τοῦ ΛΑΟΔΙΚΚΕΩΣ ἐν τοῖς ἰδίοις πέντε βιβλίοις διαβάλλοντος τοὺς ΑΙΓΥΠΤΙΟΥΣ, ὡς πολλὴ ἀπάτη αὐτοῖς γεγένηται ἐν ταῖς τῶν ζωδίων ἀναφοραῖς. Liber plan⁹ & facilis, ac locis qvibusdã exceptis elementa incertiſſimæ artis perſpicue tradens. Per σοφοὺς τῶν Αἰγυπτίων videtur intelligere Ptolemæum, cujus Canonem alibi nominetenus in teſtimonium citat: τὴν δὲ ἀκρίβειαν τούτων ὁ πρόχειρος κανὼν Κλαυδίου Πτολεμαίου παραστήσει. Tempus qvo ſcripſit ſatis accurate definire videtur diem XX. Mechir anno Diocletianeo 94. hoc eſt CHRISTI Anno CCCLXXVIII. Verum Auctor Chriſtianus *ſcholiorum Græcorum* qvæ cum Pauli libro edita ſunt, eumqve jam illuſtrant jam reprehendunt, teſtatur ſe ſcripſiſſe Anno Diocletiani 867. qvi reſpondet CHRISTI anno MCLI. Græcorum 6659. Meminit inter alia Paulus etiam libelli ſub *Hermetis Triſmegiſti* nomine jactati, cui titulus ἡ πανάρετος, & ex ea refert doctrinam de ſeptem κλήροις ſive ſortibus planetarum, de qvibus dixi l. 1. c. 7. p. 50. Rurſus ex eodem Hermete profertur locus de climacteribus: παρέθητο δὲ ὁ Τρισμέγιστος Ἑρμῆς ἐν τῇ περὶ κλιμακτήρων πραγματείᾳ, λέγων οὕτως. οὐ πάντοτε οἱ ἐπιφερόμενοι ταῖς ἀνθρωπίναις γενέσεσι κλιμακτῆρες νόσων παραίτιοι γίνονται, ἀλλ' ἐπὶ μὲν πένθους, ἐπὶ δὲ διτῶν, ἕτεροι δὲ μακρῶν ἢ χρονίων ἀποδημιῶν δοτῆρες γίνονται. Καὶ οἱ μὲν διὰ τῶν παραιρέτων ἀποτελούμενοι κλιμακτῆρες νόσων καὶ κινδύνων καὶ πένθους παραίτιοι χρηματίζουσιν, οἱ δὲ διὰ τῶν τῆς αἱρέσεως, ζημιῶν καὶ τῶν τούτοις παραπλησίων. Claudit librum Paulus allata genitura mundi, ſive deſcriptione ſitus planetarum cum primum cœperunt orbem terrarum lumine ſuo colluſtrare, tunc ſcilicet ſolem ait fuiſſe in leonis parte * 19. lunam in Cancri 15. Saturnum in Capricorni 15. Jovem in ſagittarii. 15. Martem in Scorpii * 14. Venerem in libræ parte * 3. Mercurium in * 7. Vir-

* Firmicus lib. 3. (al. l. 2.) c. 1. Matth. rectius ubique legit 15. referens & ipſe Thema ſive figu-

Virginis Oriente in cancro circa horoſcopum parte 15. hora noctis[s] undecima aſſumta. αὕτη, inqvit, ἐστὶν ἡ τοῦ θνητοῦ καὶ ἐπικήρου κόσμου γένεσις. Ἐν τούτοις τοῖς ζωδίοις πρῶτον οἱ προκείμενοι ἀστέρες ἐξεφάνησαν, οἰκεῖον ἔχοντες πνεῦμα ἐν ἀφθάρτῳ μένει κείμενοι, ὅθεν καὶ οἰκητήρια αὐτῶν αὐτὰ τὰ ζῶα κατωνόμασαι. Liber hic Pauli vel fragmenta ejus in aliqvot codicib⁹ exſtant manu exarata in theſauro librario Imperatoris, de qvibus vide ſi placet librū ſeptimum Lambecii de Bibl. Vindob inter alia memorantis codicem cum hac inſcriptione: Παύλου Ἀλεξανδρέως εἰς τὴν Ἀποτελεσματικὴν ἐν συνόψει, καὶ μάϊστρος τοῦ Ἀπομάσαρ. Vnde ſuſpicor *Apomaſari* illi (eidem cujus Onirocritica cum Artemidoro edidit Rigaltus) tribuenda eſſe Græca qvæ paulo ante memorabā in Paulum ſcholia; Niſi ſint forte *Stephani* Athenienſis. Vide Sylburgii Catalog. MS. Græcor. Bibl Palatinæ p. 93. Cæterum miror à Lambecio, Neſſelio & Labbeo ſcriptorem libri ipſius vocari qvandoqve non Paulum uti ſcholia illa k. 4. b. & tituli MSS. plurium Codicum diſerte appellant, ſed *Julium* vel *Julianum* Alexandrinum. Pauli nomen confirmat etiam Suidas; Παῦλος φιλόσοφος, εἰσαγωγὴν ἀστρολογίας ἢ ἀποτελεσματικά, ita enim malim legere qvam καὶ ἀποτελεσματικά. Exſtat & in Bibl. Cæſarea *Heliodori* cujusdam commentarius in Pauli hujus doctrinam Aſtrologicam, diviſus in capita qvinqvaginta tria. Ἡλιοδώρου εἰς τὴν Παύλου διδασκαλίαν. Κεφάλαιον α. περὶ ποιότητος τῶν σχημάτων, καὶ εἰς τί συμβάλλονται.

Joachimus Camerarius cui omne genus literarum plurimum debet, diſciplinam qvoqve Aſtrologicam * variis ſcriptis illuſtravit, atqve inter alia Græce atq; latine Norimbergæ A. 1532. 4. edidit *Aſtrologica*, qvibus continentur (1) Incerti ſcriptoris Διάγνωσις τῆς ἡλιακῆς σφαίρας τῶν ιβ εἰδώλων, ὅπως ἐν ἑκάστῳ μηνὶ ἀκριβῶς χρὴ διαιτᾶσθαι. *Ratio orbitæ ſolis per duodecim ſimulacra cæli, qvem ue victum uſurpare ſingulis menſibus conveniat.* De hoc brevi ſcripto ita amicus noſter Dietricus Doblerus: *Seculo poſt Chriſtum nono vel decimo apparet hoc conſcriptum, ſi veri ſunt quatuor poſteriorium menſium dies ingreſſui Solis in ſigna ſingula aſſignati: octo autem priorum menſium dies corrupti videntur eſſe ſæculo forſan decimo quinto ab inepta librarii manu reducentis iſtos numeros ad dies quibus ſuo tempore Solē ſigna introi-*

Sss re-

ſiguram geniture mundi è libro Æſculapii qui *Myriogeneſis* (lege *Marogeneſis*) inſcribebatur, teſtatusqve ſe qui ſe Æſculapium. Anubiumque *quibus potentiſſimum Mercurii numen iſtius ſcientiæ ſecreta commiſit.* Confer Salmaſ. p. 534. de annis Climactericis.

* Vide Voſſium de ſcientiis Math. c 65. p. 376. ſeq.

re videbat in Calendariis ſuis annotatum, præceſſiones autem æquinoctiorum ignorantis, tanto tamen candore pollentis, ut dum nihil periculi ex correctione ſua metuendum eſſet, intrepidus mutaret quæ mutanda ipſi videbantur: cum autem ad Plejades menſe Novembri ante Solis ortum occidere incipientes perveniſſet, manum de tabula corriperet nec amplius quicquam corrigeret p. 1. - 3.

2. Ἐκ τῶν Ἡφαιστίωνος τοῦ Θηβαίου ἀποτελεσματικῶν καὶ ἑτέρων παλαιῶν περὶ τῆς τῶν ιβ μορίων ὀνομασίας καὶ δυνάμεως. *Excerpta ex* HEPHÆSTIONIS *Thebani judiciis, eque aliis veteribus ſcriptoribus* de duodecim cœli ſignorum appellationibus, affectionib⁹ & affectis, qvæqve regiones terrarum ſingulis ſubſint ſignis, ſecundum varias ſententias Ægyptiorum eosqve ſecuti Dorothei, tum præterea Hipparchi ac Ptolemæi. Decanorum qvoq; trinorum in ſingulis *ζωδίοις* ſive ſignis Ægyptia afferuntur nomina, de qvibus vide Salmaſium p. 610 ſeq. libri de annis Climactericis, qvi & multis aliis hujus ſcripti locis affert lucem, & nominum illorum interpretationes daturum ſe receperat in ſuo de lingua Ægyptiaca commentario, cujus egregium ſpecimen dedit p. 566. & 614. Idem Hephæſtionis Apoteleſmatica in plures libros diviſa videtur evolviſſe nam p. 52. locum de Ægyptiorum Jatromathematicis græce profert ex Hephæſtionis Thebæi præfatione libri primi. Et ſane Labbeus p. 120. Bibl. novæ MSS. memorat Hephæſtionem Theban. *περὶ καταρχῶν* libris tribus, in Bibliotheca Petri Stozzæ. Qvando vixerit iſte Hephæſtio, non comperi, niſi qvod Salmaſius p. 533. ad Conſtantini M. ætatem referre non dubitat. De aliis hujus nominis infra in Grammaticis ſum dicturus.

3. Ὅσα οἱ πλανώμενοι ἀστέρες ἐν ἑκάστῳ τῶν ζωδίων σημαίνουσιν. *Decreta ſive ſignificationes quinque errantium ſtellarum per ſigna Zodiaci. p. 21 - 36.*

4. *Veſtii Valentis Antiocheni ex primo libro floridorum* fragmentum de natura ſeptem planetarum & ratione effectionum, latine tantum è verſione * haud credo ipſius Camerarii p. 48. - 53. In aliis codicibus rectius VETTIUS vocatur hic VALENS, non Veſtius, & celeberrimum antiqviſſimumqve apud veteres Vettiorum nomen, nam anteqvam Nu-

* Videtur ſane Camerarius Græca ſimul fuiſſe editurus ſi ipſe vertiſſet, & non ab alio latine translata hæc fragmenta accepiſſet. Caſpar vero Barthius hæc male latini veteris ſcriptoris & latine primum ſcripta, non è græco verſa eſſe exiſtimavit, V. 4. VIII. 19 & XI. 3 Adverſar. quo nomine merito incurrit cenſuram Reineſii pag. 558. Var. lect. Sed hic vir doctus non magis veriſimiliter latina illa tribuit Firmico pag. 692. ſeq.

Numa Romulo ſuccederet, Vettius qvidam interrex fuit, qvem cū Tatio è Sabinis veniſſe ſuſpicatur Fulvius Urſinus in familiis Rom. p. 1305. T. VII. Græv. De aliis Vettiis ſive Vectiis operæ pretium ſit conſulere Glandorpium in Onomaſtico, Reineſium Epiſt. LXIX. ad Rupertum p. 651. ſeq. & Laur. Begeri ſpicilegium Antiqvitatis p. 89. Sed & plures fuere *Vettii Valentes*, (1) Medicus Apuleji Celſi diſcipulus, laudatus Scribonio, Cœlio Aureliano, Galeno, Marcello Empirico: ob adulterium vero cum Meſſalina interfectus à Claudio Imp. Vide qvæ Viri docti ad Plin. XXIX. 1. & ad Tacitum XI. 30. ſeq. Huic doctiſſimus Tiraqvellus c. 31. de nobilitate ſect. 46. perperam tribuit Anthologias qvibus περὶ κλιμακτήρων ἑβδοματικῆς καὶ ἐννεαδικῆς ἀγωγῆς egerit è diſciplina Petoſiridis & Necepſo Regis. Is ipſe enim eſt Aſtrologus, longe junior, de qvo in præſenti qværimus. (Medici filius prætor, augur aliisqve magnis dignitatibus functus ſub Nerone, ut ex Inſcriptione veteri apud Gruterum p. CX. 2. docet Reineſius III. 14. Var. lect. (3) Aſtrologus qvem dicitur de fatis urbis CPolitanæ conſuluiſſe * Conſtantinus Imp. Ita enim Zonaras T. 3. p. 7. Τότε ὥς τινες ἱστορήκασι, τὸν Ἀστρονόμον καλέσας Οὐάλεντα, τὸν τότε περὶ τὴν τέχνην ταύτην ἐσχολακότων τὸν ἀκριβέστερον ἐκέλευσεν ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ τῆς πόλεως συντάξαι θεμάτιον &c. Similia habent Cedrenus & Glycas, & hunc ipſum Valentem eſſe illum Vettium, è cujus floridis fragmenta Camerarius edidit, non abſurde videtur ſentire Barthius, cui magnum Salmaſium ὁμόψηφον obſervo, qvi & ipſe ſcriptorem illum ad Conſtantini tempora retulit p. 533. de annis Climactericis. Sed Antiqviorem atqve adeo diverſum facit ἐπαινῶν Seldenus, ita enim ille ſyntagm. 1. de Diis Syris p. 87. *Suadet hoc & vetuſtiſſimi ſed nondum editi Aſtrologi auctoritas, qui ſub Claudii Ptolemæi tempora aut circiter ni fallor ſcripſit. Adriani enim anni primi ** meminit, menſibus utitur Ægyptiacis, nec Ptolemæi ſed ſæpiuſcule Petoſiridis & Necepſonis, quem τὸν βασιλέα nonnunquam κατ' ἐξοχὴν*

* Etiam de veteris Romæ fato conſultus quidam *Vettius*, Varronis æqualis, qui auguratus eſt populum Romanum ad mille & ducentos annos perventurum, teſte Cenſorino c. 17. Confer Sirmondum ad Sidon. p. 222. Neſcio an ab illo Vettio & veteri Roma ad Valentem de nova Roma conſultum aliquis anſam cudendæ fabulæ petierit. Equidem de Aſtrologo per Conſtantinum tunc temporis conſulto res haud faciliima eſt creditu, & melioribus ſcriptoribus alto ſilentio prætcrita, præcipue vero parum veri ſimilis ubi agitur de ſuperſtitione Aſtrologiæ divinatricis, quam univerſam deteſtabantur Chriſtiani, futiliſſima & abſurdiſſima omnium, quæ eſt themata civitatum excitare, & è ſitu aſtrorum tempore urbis condi vel inſtaurari aut amplificari, cœptæ fortunam illius divinare.

** Locum dedit idem Seldenus III. 20. de jure Nat. & gent.

χὴν vocat, (librum ejus XIII. allegans) *Abrami item, Critodemi, Timæi, Hermippi, Orionis auctorum mentionem facit, & à Ptolemaica Aſtrologia ſatis diſcordat. Is autem eſt Vettius Valens Antiochenus - - - Codex ille Valentis quo utor eſt MS. & Chriſtophori Longoli ſumptibus olim exaratus - - Se autem magno labore & diſpendio, magniſque itineribus Matheſin comparaſſe affirmat Vettius.* Ἡμεῖς, inqvit, πολλὴν μὲν χώραν διοδεύσαντες καὶ τὴν Αἴγυπτον διελθόντες, διδασκάλοις φιλαργύροις περιπεσόντες, τὰς μὲν τῶν χρημάτων δόσεις ἐποιησάμεθα διὰ τὴν περὶ τὸ ἔργον ἐπιθυμίαν. Ante Seldenum Joſephus Scaliger Epiſt. CXIV. ad Caſaubonum: *Vettius Valens Aſtrologus, de quo quæris, ſcribebat tempore eodem quo Claudius Ptolemæus, ſub Hadriano & Antonino, ut ejus Epochæ teſtantur. Citat aliquot veteres ejusdem ſtudii homines, tam mihi ignotos quam ipſe eſt, neque enim ullus veterum, qui hodie exſtat, ejus meminit. Alius Valens fuit tempore Conſtantini, à quo conſultus de urbis novæ Romæ Byzantinæ fato. Sed noſter Vettius, ut vides, longe antiquior eſt. Habet multa quidem utilia, ſed non pauca circulatricis divinationis nugatoria.* Scaligeri & Seldeni veſtigiis audacter inſiſtit Reineſius, qvanqvã Epochas illas & annum primum Adriani potuit Valens memorare ex antiqviore ſcriptore, qvoniam non de ſuo ſcripſit omnia, ſed compoſuit ἀνθολογίας ſive *floridorum Aſtrologicorum* libros è variis ſcriptoribus & propria obſervatione collectos. Qvid qvod H. Dodvvellus in diſſ. de tabulis Cœli, qvæ exſtat ad calcem Tom. 1, ſpicilegii Patrum concinnati à Clariſſimo Grabio pag. 341. notavit Vettium hunc Valentem habere obſervationes Æræ Diocletianeæ anno CLX. (CHRISTI CCCCXLIV.) recentiores: ut adeo Conſtantini qvoq; ævo longe junior ſit iſte Vettius. Verum de tota hac re melius judicium ferre licebit, ſi qvando opus ipſum ſatis ſpiſſum & in octo diviſum *libros* viderit lucem qvod manu exaratũ in variis Bibliothecis exſtat Angliæ, Galliæ, Italiæ, & Germaniæ noſtræ qvoqve. Editionem ejus promiſit jam pridem illuſtris Huetius, notis ad Origenem p. 54. Loca ex eo Græce producunt, præter eundem Huetium, Scaliger ad Euſeb. & in Canonibus Iſagog. deqve temporum emendatione, Salmaſius de annis Climacter. Galeus ad Jamblichum, Seldenus prolegom. de Diis Syris c. 3. p. 33. & ſyntagm. 1. c. 1. p. 88. ſeq. Libro III. de jure Nat. & gentium c. 20. & Commentar. ad marmora Oxonienſia pag. 28. ſeq. atqve 42. edit. Prideauſii, ubi occurrit adjurandi formula, qva libro qvarto fratrem aliosq; diſcipulos ſuos obſtringit Valens, ne artis ſuæ ſacra atq; arcana cum qvoqvam indigno

aut

aut profano comunicent mutilentve ſcripta ipſius, aut interpolent, vel nominis & gloriæ auctoris non habeant rationem. Eam formulam, qvia ſingularis eſt, & auctorem ipſium ſpectat, eumqve à Chriſti ſacris alienum fuiſſe docet, hoc loco integram ſubjeci: Ὁρκίζω σε, ἀδελφέ μου τιμιώτατε, καὶ τοὺς μυσταγωγοὺς μου ταύτῃ τῇ συντάξει, οὐρανὸν μὲν ἀστήρικτον κύτος, καὶ κύκλον δυοκαιδεκάζωδον, ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τοὺς ε΄ πλανήτας ἀστέρας, δι᾽ ὧν ὁ πᾶς βίος ἡνιοχεῖται, αὐτήν τε τὴν πρόνοιαν καὶ ἱερὰν ἀνάγκην, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα συντηρῆσαι, καὶ μὴ μεταδοῦναι τοῖς ἀπαιδεύτοις, εἰ μὴ τοῖς ἀξίοις καὶ δυναμένοις διαφυλάσσειν καὶ ἀμείβεσθαι δικαίως, αὐτῷ τε ἐμοὶ ΟΥΑΛΕΝΤΙ τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀείμνηστον καὶ ἀγαθὴν φήμην ἀπονέμειν, καὶ μάλιστα ἐπιγνόντας τὸ ἄφθονον καὶ τὸ τῆς ἀληθείας μέρος ὡς ὑπὸ οὐδενὸς ἀνδρὸς ἐπιλελυμένον αὐτοῖς ἐφώτισα, μηδὲ παρέντας τὸ ἐμὸν ὄνομα ἑτέρους ἐπεισφέρειν ταύτῃ τῇ συντάξει, μηδὲ λωβεῖσθαι τινὰ τῶν προγεγραμμένων ἢ μελλόντων λέγεσθαι πρὸς τὸ ἀθετῆσαι τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ μὴ ψόγον ἐπενέγκαι. Καὶ ταῦτα μὲν διαφυλάσσουσιν οἱ προειρημένοι θεοὶ πάντες εὐμενεῖς ἔσονται καὶ βίος εὐπαθής, καὶ καταθύμιος λογισμῶν συντέλεια, Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία. μήτε γῆ βατή, μήτε θάλαττα πλωτή, μήτε τέκνων σπορά, τυφλός τε νοῦς, καὶ πεπαιδευμένος ὑπάρχων ἀσχήμονα βίον καὶ ἀνεπίτευκτον ἀγαθῶν ἐπάγοι. Ἐὰν δέ τις καὶ μετὰ θάνατον ἐστὶ κακῶν τε καὶ καλῶν ἀμοιβή, κἀκεῖ τῶν ὁμοίων μεταλάβοιεν. Vide rurſus Seldenum lib. II. de Synedriis Hebræor. c. XI. ſect. 4. ubi confert formulam ſimilem Julii Firmici, additqve hanc è libro ſeptimo Valentis, qvam c. 3. prolegom. de Diis Syris qvoqve vulgaverat: Τοὺς τῆς παραγγελίας ἡμῶν πειθομένους ὁρκίζω ἡλίου μὲν ἱερὸν κύκλον, καὶ σελήνης ἀνωμάλους δρόμους, τῶν τε λοιπῶν ἀστέρων δυνάμεις, καὶ κύκλον δυοκαίδεκα ζωδίων, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα ἔχειν, καὶ τοῖς ἀπαιδεύτοις ἢ ἀμυήτοις μὴ μεταδιδόναι, τιμήν τε καὶ μνήμην τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀπονέμειν. Εὐορκοῦντι μὲν εὖ εἴη, καὶ καταθύμιοι οἱ προκείμενοι θεοί. Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία.

5. Claudunt Camerarii collectionem Ἰατρομαθηματικὰ *Hermeti Triſmegiſto* tributa, de qvibus jam dixi lib. 1. c. IX. ubi & de *Galeni* libro ejusdem argumenti, & de Curanidibus & aliis Hermeticis Aſtrologicis ſcriptis. Occurrunt & Aſtrologica qvædam in *Geoponicis* De his agam libro VI. Verum jam deinceps ineditos qvosdam Aſtrologos recenſebo.

X. *Aſtrologi Græci inediti.*

Achmetis Aſtrologica MSS. laudantur à Meurſio in gloſſar. Scripſit intro-

 du-

ductionem in Aſtrologiam Perſicam, qvæ fuit in Bibl. Palatina.

Anonymi varii. Vide elenchum auctorum gloſſario Græcobarbaro Cangii ſubjectum p. 34. Neſſelium Catalogo Bibl. Cæſareæ parte 1. p. 343 Teſtatur & Lambecius VII. p. 261. in eadem Bibliotheca Cæſarea exſtare Anonymi MS. Syntagma Aſtrologicum in capita 200. diviſum & 332. paginas in folio implens, cui præter varias diverſorum anonymorum auctorũ inſtitutiones & obſervationes Aſtrologicas, inſertæ ſunt *Georgii Chryſococcæ* tabulæ Aſtronomicæ Geographicæ & Aſtrologicæ: *Sethi Patriarchæ* Aſtronomia ab Angelo, ſcilicet, ipſi tradita: *Petoſiridis* organum Aſtrologicum ad Nechepſum Regem Ægyti, *Ammonii*, filii Hermeæ, *Jo. Camateri*, & Jo. Philoponi libri III. de uſu Aſtrolabii: Claudii Ptolemæi, Theophili, Dorothei Sidonii, Petoſiridis Ægyptii, Antigoni Nicæni, Jo. Camateri, Valentis Antiocheni, Hephæſtionis Thebani, Stephani Alex. *Porphyrii*, *Apollinarii*, & *Critodemi* Apoteleſmatica. Idem Lambecius p. 235. refert aliud Anonymi ſyntagma Aſtrologicum diviſum capita 137. inſertis qvibusdm fragmentis Hephæſtionis Thebani, *Juliani Laodicenſis*, & Hermetis Triſmegiſti. Sic Labbeus Bibl. nov. MSS. pag. 278. in Bibl. Regis Galliæ Cod. 559. narrat exſtare Aſtrologica varia ex Rhetorio, *Deucalione* &c. capitibus 66. Item Aſtrologica è *Leone Philoſopho*, *Theodoſio*, Valente, *Demetrio*, Dorotheo, Maximo, Hephæſtione, *Zoroaſtre*, Manethone, Paulo Alex. Theophilo, *Critodemo*, Zeucho ſive *Teucro* & Juliano. Omitto qvæ p. 121. referuntur Prognoſtica ſereni aeris ex diverſis auctoribus collecta, Arato, Africano, Apulejo, Anatolio, Ariſtotele, Berytio, Varrone, Demogeronte, Didymo, Diophane, Florentino, Neſtore, Orpheo, Paxamo, Plutarcho. Ptolemæo, Pamphilo, Platone, Sotione, Theophraſto, Vindanionio, Zoroaſtre aliisqve, qvi omnes allegantur in Geoponicis græcis noviſſime perqvam emendate editis & illuſtratis à Clariſſimo Needhamo.

Ammonii Hermeæ F. jam memini in Anonymis.

Antigoni Nicæni ἀποτελεσματικὰ MSta in Bibl. Cæſarea. Vide Neſſelii Catalogum IV. p. 63.

Antiochi Apoteleſmatica ſive theſauri apoteleſmatum Labbe Bibl. nov. MSS.

MSS. p. 385. Neſſel. IV. pag. 63. & 103. 104. Vide & infra in *Rhetorius*.

Anubionis, ſive ut Firmicus vocat *Anubii* Poetæ vetuſtiſſimi elegiam de horoſcopo laudat Salmaſius de annis Climactericis p. 87. 602. &c. & profert ad Solin. p. 655. edit. Pariſ.

Apollinaris Apoteleſmatica. Lambec. VII. p. 261. laudatur hic Apollinaris à Paulo Alexandrino.

Apollonii Mathematici Apoteleſmata. Cod. Reg. Pariſ. 1843. περὶ μαντείας ἀστέρων libros IV. ſcripſiſſe Apollonium Tyanenſem teſtatur Philoſtratus III. 13 Sed puto in illo codice potius contineri qvædam Aſtrologica Apollonii Laodicenſis qvem libris qvinqve hoc de argumento ſcriptis Ægyptios Aſtrologos variorū errorum poſtulaſſe teſtatur Paulus Alexandrinus. Apollonium qvoqve Myndium peritiſſimum inſpiciendorum natalium laudat Seneca VII. 3. & 17. Nat. qvæſt.

Aſtrampſychi Aſtrologia Perſica Cod. Colbert. 2202. Ἀστραμψύχου λαξευτήριον. Πτολεμαίῳ Ἀστραμψύχος ἱερεὺς καὶ βίβλων ἐπισφραγιστὴς ἰδίῳ δεσπότῃ χαίρειν. Seqvitur ejusdem θεωρία τῶν ἀστέρων. Deinde ἀρχὴ σὺν Θεῷ. Πυθαγορικοῦ λαξευτηρίου ἤτοι τοῦ ῥαμπλίου (al. ῥαβουλίου) οὕτω προσλεγομένου περὶ πτήσεων. Vide Cangii gloſſar. in ῥάμπλιον, & λαξευτήριον. Hoc opus verſibus Politicis expoſuit *Arſenius* Monachus qvi MSti occurrunt in Bibl. Cæſarea. id in πολιτικοῖ. Vide & de hoc Arſenio Lambecium VII. p. 260 ubi Geomantiam Zanatæ Philoſophi Perſæ vocat, qvam Cangius addendis ad gloſſar p. 212. ψαμμομαντείαν.

Critodemi ἀποτελέσματα ὡρίων Cod. Colbert. 2069. Lambec. VII. pag. 261. 284. Allegatur Critodemus à Julio Firmico & Vettio Valente. Allegatur & *Orion*. Num itaqve Vocabulum ὡρίων à præcedente ἀποτλέσματα in Codicis Colbertini epigraphe ſeparandum?

Dorotheus Sidonius de qvo Scaliger ad Manil. p. 23. *Apoteleſmata unus veterum quod ſciam verſibus ſcripſit Dorotheus Sidonius, quem legerunt Arabes, Omar, Meſſaala, auctor Alcabiti, ita ut ante quingentos annos eum auctorem exſtitiſſe* (i. e. adhuc ſuperfuiſſe, Firmico enim laudatus longe eſt antiqvior) *non dubitemus*. Præter Dorotheum Apoteleſmatica ſcripſerat non ſolum Manetho de qvo ſupra, ſed & Heliconius de qvo Suidas. Cæterum Dorothei verſus complures Hexametros Græce producit Salmaſius de annis climactericis præf. &

& p. 289. & 291. ſeq. & ad Solinum variis locis. Baſileæ qvoqve A. 1571. fol. prodiere Albohazen Haly Abenragel Arabis de judiciis aſtrorum libri VIII. latine per Antonium Stupam Rhætum, qvibus acceſſit compendium XII. domorum cœleſtium ex Meſſaala, Aomare, Alkindo, Zaele, Abencit, *Dorotheo*, Jergi, Ariſtotele & Ptolemæo collectum per Petrum Lichtenſtein.

Gennadio Patriarchæ CPol. tribuitur expoſitio Ramplii non modo in Codice Regio de qvo Cangius, ſed & in Palatino. Vide Sylburgi Catalogum MSS. p. 94.

Heliodori commentarius in Pauli Alexandrini doctrinam Aſtrologicam, diviſus in capite LIII. Lambec. VIII. p. 256.

Hephæſtionis Thebani Apoteleſmaticon libri III. De hoc ſcriptore dixi paulo ante inter editos.

Heraclidis apoteleſmata. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 385. Heraclidis cujusdam qvi ἀστρολογέμθνα ſcripſit, mentio apud Laertium. V. ult.

Hermippus. Vide infra in Maximo. Allegatur & Hermippus qvidam à Vettio Valente, ſed is ni fallor Hermippus Peripateticus intelligitur, qvem inter Arati interpretes qvoqve laudari video.

Aſtronomia *Hippocratis.* Labbe p. 213.

Japharis Aſtrologi liber imbrium. id. p. 120.

Joannis Antiochenſis de conjurationibus. id. p. 385.

Iſaaci Monachi πραγματεία νέων κανονίων, συστά·των μετὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ϛωοϛ' (6876 qvi reſpondet anno Chriſti 1368.) ἀπὸ τῆς τοῦ κοσμȣ γενέσεως ἔτȣς. id. p 120.

Joannis Camateri præfecti Canicleo ſive atramentario Imperatoris Poema Jambicum ad Emanuelem Comnenum Imp. περὶ ζωδιακȣ̃ κύκλȣ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐν ὀυρανῷ. Cod. Reg. Pariſ. 2732. Exſtat & in Bibl. Bodlejana. Vide Selden. de titulis honorum part. 1. cap. V. §. 6.

Jo. Laurentius Philadelphienſis Lydus, incertum an Chriſtianus, qvi ſub Anaſtaſio, Juſtino & Juſtiniano Imp. vixit teſte Theophylacto Simocatta VII. 16. p. 186. & Photio Cod. CLXXX. Scripſerat ad Gabrielem præfectû urbis CPoleos (in qvem Leontii Scholaſtici Epigramma legitur in limine libri qvarti Anthologiæ) libros tres, unum de menſibus, alterum περὶ διοσημειῶν καὶ ἄλλων τινῶν ἀποθέσεων μαθηματικῶν, tertium hiſtorici ac civilis argumenti, περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν, è qvo locum Græce producit Lambecius ad Codinum

pag.

p. 208. De prioribus duobus præter Photium meminit Svidas, & librum qvidem *de menſibus*, Rutgerſius p. 289. Var. lect. & Meurſius ad Leonis Tactica p. 447. ſuſpicantur eum ipſum eſſe, qvem è Palatino codice Meurſius deſcripſit, & Rutgerſius p. 247-260. Græce edidit ſub titulo ἐφήμερος βροντοσκοπία * τοπικὴ πρὸς τὴν σελήνην κατὰ τὸν Ῥωμαῖον ΦΙΓΟΥΛΟΝ (*Nigidium Figulum* puta, Aſtrologica ſcientia inter Romanos præſtantiſſimum, cujus fragmenta ibi Rutgerſius collegit, illisq; hunc è latino Nigidii Græce translatum libellum præmiſit) ἐκ τῶν ΤΑΓΗΤΟΣ καθ' ἑρμηνείαν πρὸς λέξιν. Sed eſt potius pars διοσημειῶν, ut patet ex primis verbis: εἰ ἐπὶ πάσης τῆς διοσημείας &c. Alias ejusdem libri partes in Codice 2432. Bibl. Regiæ Pariſ. exſtare notavit eruditiſſimus Neocorus ad Svidam, *de ſortibus*, *de terræ motibus*, *Diarium* ſive *Ephemeridem* indicantem per totum annum ortus & occaſus ſignorum è libris *Claudii Thuſci* ad verbum Græce verſa &c. Joannes Scheferus Vir Cl. Lydi librum περὶ διοσημειῶν exiſtimavit ejusdem fuiſſe argumenti cum Obſeqventis libro de prodigiis; ſed ex Arato & aliis conſtat διοσημεῖα ſive διοσημείας eſſe prognoſtica de tempeſtatibus tum è ventis, tonitrubus & cæteris hujuſcemodi. Videtur etiam ad hunc librum reſpexiſſe Leo Imp. in extremo tacticorum, verbis à Jo. Cheko interprete lectis, ſed qvæ in Græco Meurſii codice deſiderantur: *Qui Ptolemæum diligenter cognoſcunt & Chaldaicas quasdam obſervationes, Arati Phænomena, Joannes Lydi diurnam menſtruamque obſervationem.* Hiſce obſervationibus ſive prædictionibus non magnam fidem tribuit Photius: ἀλλ' ἡ μὲν περὶ διοσημειῶν ἔοικε κατ' ἐμὴν κρίσιν καὶ πεῖραν οὐδὲν ἢ ὀλίγον διειλήοχε μύθων. *Liber de menſibus* longe alius eſt, & varia de Diis eorumq; ſimulacris ac cultu adſpergit, qvæ inde deſcripſere Codinus ac Svidas. Græco MSto ex Bibl. Regia Pariſ. uſus eſt Lambecius, qvi loca ex illo libro Græce producit ad Codinum p. 152. 153 154. 155. & 172. Photius: ἡ δὲ περὶ μηνῶν πραγματεία εἰ καὶ πολὺ τὸ ἄχρηστον ἔχει, ἀλλ' οὖν πρὸς τὴν τῆς ἀρχαιότητος μάθησιν ἐπίχαρί τε καὶ λίαν χρειῶδες.

Julianus Laodicenſis. Vide ſupra in *Anonymis*.

Leo Philoſophus. ibid.

* Eadem forte Brontologia, memorata Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 121. ſed in Catalogo MSS. Bibl. Palatinæ p. 94. legas: *Photii Romani Brontoſcopia, Jo. Laur. Lydo Philadelphienſi interprete, cum ejusdem Laurentii præfatione, itemque Figuli tonitruum & fulgurum interpretatio ex Tagete Hetruſco*, Poſteriorem tantum Rutgerſius edidit.

Inter ſcripta *Maximi* qvi Julianum Imp. inſtituit, Svidas refert librum *περὶ καταρχῶν*. Hoc Poema eſt Aſtrologicum de electionibus ſive initiis Aſtrologice deligendis, & exſtat adhuc in Codice Mediceo, in qvo Manethonis Apoteleſmatica continentur: exſtat autem initio mutilum, pluribus ut videtur capitibus prioribus amiſſis. Incipit:

> Εἰ δὲ ἱευεσήτιο μέσην κατὰ μοῖραν ὁδεύοι
>
> *Per medium Phœbe ſignum progreſſa Leonis.*

Superſunt capita *περὶ ξενιτείας, περὶ γάμου, περὶ νόσων, περὶ τομῆς καὶ χειρουργίας, περὶ δραπετῶν, περὶ παίδων διδασκαλίας, περὶ γεωργίας, περὶ τῶν ἐν δεσμοῖς*, & *περὶ κλοπῆς*. In qvibus è lunæ curſu per ſigna Zodiaci vel vario reſpectu ad alias ſtellas errantes, dijudicatur qvodnam ſit auſpicatiſſimum tempus ſuſpiciendi itineris; vel nuptiarum contrahendarum, vel qvi futurus ſit eventus morbi, vel qvando ſectio venæ aut alia chirurgica operatio optime inſtitui qveat, qvando auſpicato conducantur ſervi, pueri optime inſtituantur, ager colatur: qvando ſit ſperanda è vinculis & captivitate liberatio vel reſtitutio rei furtivæ. Sunt verſus Hexametri plures ſexcentis, qvos ex apographo Codicis Medicei deſcriptos habeo, nec publicæ luci invidebo, una cum altero Aſtrologico Opuſculo Platonici ſed Chriſtiani ſcriptoris Græca proſa compoſito, & in duos diviſo libros, ſub titulo *Hermippi*, qvi in dialogo colloqvens inducitur. Incipit: *Ἀλλ' οὐ τοιοῦτόν τι τὸ Πρωτέως ἦν παρ' Ὁμήρῳ φάσμα εἰς πολυειδεῖς μορφὰς ἐξαλλαττόμενον, ὁποῖον ἐκ τῶν λόγων ὦ Ἕρμιππε ἡμῖν ἀναφαίνῃ.* Continet hic Dialogus qvandam Aſtrologicæ ſcientiæ commendationem atqve Apologiam, tum explicationem qvoqve & Synopſin. Neq; vero auctor eſt ex iis, qvi putant ab aſtris effici ſingula, ſed tantum innui ac *προσημαίνεσθαι*. Itaqve de ſtella, qvæ CHRISTI Nativitatem indicabat, ita diſſerit lib. I. *Καὶ μὴν ὁ ἐπὶ τῆς τοῦ θεοῦ λόγου γενέσεως ἀστὴρ τοῖς μάγοις ἡγούμενος (καὶ μὴ μεμφέσθω τις τούτοις παραδείγμασι χρωμένοις, ἀλλ' εἴ τις συνετὸς, φιλοκρινείτω τοῖς λεγομένοις, βέβηλοι δὲ θύρας ἐπίθεσθε) ἐκεῖνος τοίνυν οὐχ ὅτι γε ἐφάνη καὶ τοὺς μάγους συνεφελκύσατο, τὴν γένεσιν ἀπετέλεσεν, ἀλλὰ τοὐναντίον τελουμένην ἐσήμαινεν, οἷον εἴ τις κῆρυξ καὶ προαγγελεὺς τοῦ ποτὲ δὲ καλοῦ γεγονώς.* Diſſerit etiam deinde de Eclipſi qvæ tempore Paſſionis CHRISTI apparuit, atq; utrum neceſſarium fuerit ut CHRISTUS crucifigeretur à Judæis, qvoniam hoc Prophetæ prædixerant. Hoc vero negat ille, *ἀλλ'*

ἐγὼ

ἐγὼ φαίην ἂν, inqvit, ὡς εἰόν τ᾽ ἦν καὶ τὸ πάθος μὴ γεγονέναι, καὶ τοὺς προφήτας οὐδὲν ἧττον εἶναι προφήτας, εἰ σωφρονεῖν ὅλως ἐ τῶν Ἰουδαίων πλῆθος ἠβούλετο, ὅπουγε κἀκεῖνοι δι᾽ αὐτὸ τοῦτο σχεδὸν προειρήκασιν, ὅπως τὰ τοιαῦτα τολμήσαντες δεινὰ οἱ Ἰουδαῖοι ἀποσχῶνται.

Petoſiridis Philoſophi ὄργανον Ἀστρονομικὸν ſive ψῆφος σεληνιακὴ de ratione prædicendi eventus morborum, cum Epiſtola ad Regem Nechepſo Lambec VI.p.94. & 105.VII.p.118. Sylburg. Catalog. MSS. Bibl. Palatinæ p.62. Labbe p. 213. Confer qvæ de Petoſiride notata Salmaſio ad Solinum & de annis Climacter. ac Marshamo in Canone Chronico.

Porphyrii Apoteleſmatica. Lambec. VII. p. 261. Neſcio an diverſa ab Iſagoge in tetrabiblum Ptolemæi qvæ ſub Porphyrii nomine A. 1551. Baſileæ fol. prodiit, & Voſſio p.358. de ſcientiis Math. videtur epitome è libris tribus εἰσαγωγῆς ἀστρονομουμένων qvos memorat Suidas. Videntur tamen ἀστρονομούμενα rectius accipi de opere Aſtronomico, qvam Aſtrologico ſive Apoteleſmatico.

Pythagoræ Mathematici ad Heliadem Epiſtola de dubiis rerum humanarum eventibus cognoſcendis. Sylburg. Catalog. MSS. Bibl. Palatinæ p. 92. Supra in Aſtrampſychus.

Rabulium ſive *Ramplium.* Vide ſupra in *Aſtrampſychus.* Apud Labbeum p. 121. male ſcribitur: *Namplii* Syntheſis Perſica.

Rhetorius de XII. ſignis Zodiaci, ex Antiochi theſauris Apoteleſmatum. Lambec. VII. p 257. Labbeus p. 121.

Serapionis Alexandrini Opuſculum Aſtrologicum. Lambec. VII. pag. 256.

Sethi Patriarchæ Aſtrologia ab Angelo ipſi communicata. Lambec. VII. p. 261. Simile commentum p. 254. ſeq. refert Noæ Patriarchæ methodum Geomanticam, ab Angelo ipſi revelatam.

Stephani Alexandrini Apoteleſmatica. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 120. Ejuſdem Stephani & Apomaſaris de Planetarum conjunctione. Sylburg. p. 93. Catalog. MSS. Bibliothecæ qvondam Palatinæ.

Theophili ad Deucalionem filium prognoſtica ex Aſtrologia. id. adde Lambec. VII. p. 256.

Theophili Alexandrini introductio ad Apoteleſmaticen laudatur à Cangio gloſſar. in πρωτοστάσιον, & alibi.

Vectii ſive *Vettii Valentis* Ἀνθολογιῶν ſive floridorum Aſtrologicorum libri VIII. De hoc ſcriptore ſupra inter editos dixi,

Themation *Eleutherii Zebelini* ad diverſos vitæ caſus cognoſcendos. Sylburg. p. 93.

Jo. Zonaræ ant-Apologeticus adverſus ſcriptum qvoddam Manuelis Comneni Imp. ad Monachum, cui objiciebatur nimia circa Aſtrologiam cura.

XI. *Aſtrologi quidam deperditi, vel quorum ſcripta nulla exſtant.*

Abrahami libri Aſtrologici à Vettio Valente & Julio Firmico laudantur. Neq; dubium eſt Abrahamum Patriarchum auctorem gentis Judaicæ intelligi, qvi à Beroſo apud Joſephum lib. 1. Antiqv. cap. 10. δίκαιος ἀνὴρ, μέγας, καὶ τὰ οὐράνια ἔμπειρος appellatur. De tributa illi Aſtrologica ſcientia collegi varia teſtimonia in Codice Pſeudepigrapho Veteris Teſtamenti. Videntur itaqve Vettius & Firmicus habuiſſe libros ſub Abrahami nomine, velut è Chaldaico translatos Græce.

Achinapolus. Vitruv. IX. 7. *Antipater itemque Achinapolus, qui non è naſcentia ſed ex conceptione genethlialogiæ rationes explicatas reliquit.*

Æſculapii Mœrogeneſin allegat Firmicus, è qva genituram mundi proferre ſe ait lib. III. c. 1.

Antipater. Supra in Achinapolo.

Aſcletario. Sveton. Domitian. c. 15.

Barbillius Aſtrologus qvo uſus Veſpaſianus, licet ipſe edicto Mathematicos urbe pepuliſſet. Dio Caſſius in excerptis à Valeſio editis pag. 702. Barbilleorum ſive agonis à Veſpaſiano in Barbilii gratiam Epheſiis conceſſi mentio in marmore Arundeliano p. 71.

Beroſus inter primos videtur Græca lingva de hoc argumento ſcripſiſſe, cujus divinas prædictiones memorat Plinius VII. 37. Hiſt. ſtatuam illi ideo inaurata lingva ab Athenienſibus publice in Gymnaſio poſitam referens. Chaldæorum Genethlialogiæ primum aperuiſſe diſciplinam in inſula & Civitate Coo, auctor Vitruvius IX. 7. Idem IX. 4. *Beroſus qui à Chaldæorum civitate ſive natione* (Babylonium fuiſſe conſtat) *progreſſus in Aſiam, & diſciplinam patefecit* &c. Chaldaicum prædicendi genus à pluribus repudiatum ut ab Eudoxo, Archelao, Caſſandro & Scylace Caryandenſi, teſtatur Cicero 1. de Divinat. Cæterum inventorem ſideralis hujus diſciplinæ Chaldaicæ creditum *Belum*, auctor Plinius VI. 26. Hiſt. & Solinus c. ult. Alii ad *Zoroaſtrem* hoc retulere. *Epi-*

Epigenes laudatus Plinio VII. 46. Hiſt.

L. Tarruntius Firmanus Ciceronis familiaris Græce Aſtrologica ſcripſerat teſte Plinio indice ſcriptor. libri 18. & Romæ urbis ac Romuli thema genethliacum condiderat, ut narrant Cicero 2. de divinat. & Plutarch. in Romulo. Confer P Bælii Lexicon edit. 2.

Heliconius Aſtrologus, qvem Svidas teſtatur ſcripſiſſe ἀποτελεσματικὰ & περὶ διοσημειῶν.

Nechepſo Rex Ægypti, ad qvem Petoſiris ſcripſit, circa annum æræ Atticæ 800. hoc eſt circa Olympiadum initium floruiſſe creditus: laudatur & ipſe inter ſcriptores hujus argumenti à Plinio, * Firmico & aliis, ac tertium decimum ejus librum allegat & de ſorte fortunæ inde qvædam repetit Vettius Valens, librum qvadrageſimum Galenus IX. 2. de facultat. ſimplicium medicament. & ex eo Aetius. Hic Nechepſo ac Petoſiris antiqviſſimi duo ſcriptores Aſtrologiæ Ægyptiacæ, qvæ à Chaldaicæ rationibus in qvam plurimis diſſidebat.

Orion allegatur ab eodem Valente.

Orpheus, Vettio Valenti ac Firmico laudatus. De ſcriptis tum aliis tum Aſtrologici argumenti qvæ ad Orpheum referuntur dixi ſupra lib. 1. c. XIX.

Pancharius allegatus in Anonymi ſyntagmate Aſtrologico MS. Græco apud Lambec. VII. p. 273.

Petoſiris ἐν τοῖς ὅροις, citatur à Vettio Valente. Svidas eum ait ſcripſiſſe καθὰ καὶ Ἕλληνες καὶ Αἰγύπτιοι τὰς περὶ θεῶν διετάξαντο ἐπιλογάς. Tum ἐκ τῶν ἱερῶν βίβλων ἀστρολογούμενα, & deniq; περὶ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις μυστηρίων. Dixi de hoc jam ſupra cum de Manethone agerem, qvi eum ſeqvi ſe profitetur, & cum Aſtrologos ineditos recenſerem. In præſenti addam qvod Petoſiris interdum pro qvovis Aſtrologo ponitur, ut apud Juvenalem VI 580. *Aptior hora cibo niſi quam dederit Petoſiris.* Et in Græco Epigrammate lib. 2. cap. 6. in qvendam qvi ſibi ex aſtris mortem, prædixerat, & ne falleret divinationis fides, ſe ipſum ſuſpendit: αἰσχυνθεὶς πτίζειν ἀπήγξατο καὶ μετέωρος θνήσκει &c.

Ptolemæus Othonis in Hiſpania comes, de qvo apud Tacitum lib. 1. Hiſt. c. 22. Diverſus à Claudio Ptolemæo.

Seleucus. Tacit II. Hiſt. c. 78. Sveton. Othone c. 4.

Teucri Babylonii ſcripta allegantur à Porphyrio in Ptolemæum. Pſellus:

* Confer Marshamum in Canone Chronico.

Digitized by Google

lus: ἀπὸ δὲ τῶν Τεύκρου τοῦ Βαβυλωνίου βιβλίων πολλά τις ἂν εὕροι θαυμασιώτατα &c. Vide Salmaſ. ad Solin. p.654. (491. edit. Traject.) & præfat. de annis climacter. ubi obſervavit hunc Teucrum ab Arabibus vocari *Tenkelum*.

Theogenes Mathematicus. Sveton. Auguſto c. 94.

Thraſyllus Mathematicus de qvo ſupra c. 3. in Platonicis. Eo Tiberius uſus eſt, teſte Tacito VI. 20. ſeq. Annal. Dione lib. 55. p. 555. ſeq. Svetonio c. 98. Aug. & Tib. c. 14. 62. Caj. c. 19. Cæterum Tiberio ſupervixit, neqve ab eo interfectus eſt, ut præter rem, à verſione Dionis lib. 57. p. 612. deceptus, tradit doctiſſimus Jonſius p. 224. Confer Dionem lib. 58. p. 638. Hujus Thraſylli filius Imperium prædixit Neroni. Tacit. VI. annal. c. 22.

Tribonianus Sidetes qvi ſub Juſtiniano Imp. floruit, ſcripſerat ut refert Svidas præter carmen epicum in Canonem Ptolemæi, συμφωνίαν τοῦ κοσμικοῦ καὶ ἁρμονικοῦ διαθέματος & εἰς τοῦ τῶν πλανωμένων οἴκους καὶ διὸ ἑκάστῳ οἶκος ὁ δεῖνα.

XII. *Catalogus ſelectus Scriptorum qui Aſtrologiam Apoteleſmaticam oppugnarunt.*

Cum mihi ſemper viſum fuerit ſtudium ex aſtris de vita ac fortuna hominum pronunciandi non modo lubricum & incertum, licet aliqvando forte, ut omnes circulatoriæ artes, vera enuntiet; ſed noxium qvoqve, utpote qvod ſpe vel metu nos implet præpoſtero, multisqve modis turbat * etiamſi non perſvaſos, tamen trepidos aut ſuſpenſos propter humani ingenii imbecillitatem: itaqve non ab re me facturum putavi, ſi hoc loco præcipuos ſcriptores Veteres ac recentes, qvi eam argumentis variis, armisqve omnis generis oppugnarunt, paucis referrem.

E veteribus Chriſtianis qvidem innumeros Aſtrologiam refutaſſe conſtat, ſed ſuffecerit allegaſſe ſcriptorem recognitionum Clemen-

* Sextus Empiricus V. p. 110. veriſſime Aſtrologos notat ποικίλως μὲν ἐπηρεάζοντας τῷ βίῳ, μεγάλην δ' ἡμῖν ἐπιτειχίζοντας δεισιδαιμονίαν, μηδὲν δὲ ἐπιτρέποντας κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἐνεργεῖν. *Vita humanæ multis modis afferentes injuriam, & in nobis magnam excitantes ſuperſtitionem, neque quicquam permittentes agere ex recta ratione.*

mentis IX. 19. cui loco gemina ex Bardeſane refert Euſebius VI. 10. præpărat. Origenem in Geneſin p. 11. ſeq. Diodorum Tarſenſem apud Photium Cod. CCXXIII. Cyrillum Hieroſolymitanum p. 30. & 57. edit. præclaræ Milleſianæ: Cyrillum Alexandrinum V. contra Julianum p. 357. ſeq. Chryſoſtomum variis locis, Cæſarii qvæſtiones 47. ſeq. Methodium in Convivio virginum p 117. ſeq. edit. Combefiſii. Auguſtinum de Doctrina Chriſtiana II. 21. ſeq. & de Civitate Dei lib. V. cap. 5. Johannem deniqve Sarisberienſem lib. 2. Policratici cap. 19.

Inter τῶν ἔξω præcipue conſulendi Favorinus apud Gellium XIV. 1. Sextus Empiricus libro adverſus Mathematicos qvinto, qvi totus Aſtrologis eſt oppoſitus, Plotinus Ennead. 2. lib. 3. Ennead. 3. lib. 1. c. 5. & lib. 2. ac 3. Operæ pretium qvoqve eſt videre qvam infirmæ ſint rationes Aſtrologorum principis Claudii Ptolemæi, lib. 1. Tetrabibli c. 3. conantis evincere utile eſſe, futuri noſſe temporis exitum, qvem tam ſapienter caliginoſa nocte premit Deus.

Omitto leges, Senatus conſulta & Imperatorum edicta adverſus Mathematicos ſive Genethliacos, atrocia qvidem ſatis, ſed plerumqve irrita, ſuffragante Aſtrologis hominum communi vitio & imbecillitate, atqve Imperatoribus ipſis clam probantibus, qvos publice ejiciebant. De illis agunt Lipſius ad Taciti II. 32. Annal. Vertranius ad ejusd. lib. 1. Hiſt. c. 22. & Jac. Gothofredus ad Cod. Theodoſ. T. 3. pag. 125. His adde, qvod Alexandriæ, ut refert Svidas in *βλάκα*, Aſtrologi jubebantur pendere *βλακειέμιον* qvaſi *tributum* qvoddam *ſtultorum*, *διὰ τὸ τῶν μωρὸς εἰσιέναι πρὸς αὐτὸς*, *quod ſtulti ad eos accederent.*

E recentioribus adverſus Aſtrologiam Apoteleſmaticam diſputant (præter eos qvos laudant Jo. Picus libro 1. adverſus Aſtrologos pag. 283. & Gerh. Joh. Voſſius lib. de ſcientiis Mathematicis cap. XXXVIII.) Jo. Calvinus in diſp. contra Aſtrologiam judiciariam, Pithoeus * Profeſſor Sedanenſis in libro Gallico cui titulus *traité curieux de l'Aſtrologie judiciaire, ou preſervatif contre l'Aſtromantie des Genethliaques,* Derodon in libello qvi inſcribitur *diſcours contre l'Aſtrologie Judiciaire,* Petrus Gaſſendus T. 2. de Philoſophia Epicuri p. 472 - 509. Sixtus ab Hemminga Friſius in Aſtrologia, ratione & experientia refutata Antvverp. 1583. 8. Alexander de Angelis in Genethliacos conjectores

* Ancillon Miſc. Critic. T. 2. p. 74.

res, Salmaſius libro de annis Climactericis, qvi præterea in alio libro, ſed qvi nunqvam lucem vidit, de ortu ac progreſſu Aſtrologiæ, pluribus hoc feciſſe ſe ſcribit. Gerh. Joh. Voſſius lib II. de Idololatria c. XLVII. & XLVIII. Henricus Morus Opp. Theolog. p. 298. ſeq. Julius Cæſar Bulengerus lib. 1. de divinatione cap. 6. ſeq & libro ſecundo integro: Georgius Paſchius in inventis novantiqvis p. 592. ſeq. Petrus Bælius variis locis Lexici ſui, præcipue ubi de Ruggerio diſſerit, & in cogitationibus de Cometis paſſim, nec minus in earum continuatione p. 178. ſeq. Antonius Vandalen de divinationibus Idololatricis p. 420.

CAPUT XXI.

De Apollonio Rhodio ejusque ætate. 1. *Libri IV. Argonauticon qui exſtant.* 2. *Alii ſcriptores de hoc argumento, deperditi.* 3. *Scholiaſtæ & interpretes Apollonii qui interciderunt.* 4. *De ſcholiis Græcis editis ibid. Scripta Apollonii deperdita.* 5. *Editiones Argonauticon.* 6. *Alii Apollonii.* 7. *Index ſcriptorum in Scholiis ad Apollonium allegatorum.* 8.

I.

APOLLONIUS Sillei vel Illei F. Alexandrinus (*a*) fuit, ſive ut Athenæo placet, Neucratites (*b*) Ægyptius, ab aliis plerisqve qvia jus civitatis apud Rhodios accepit, ibiqve Rhetoricam per aliqvod tempus cum laude profeſſus eſt, dicitur *Rhodius*. Callimachi diſcipulus fuit, ſed poſtea inviſiſſimus, adeo ut illum ſub *Ibidis* nomine devoveret diris, qvemadmodum ſupra in Callimacho dixi. Qva demum tantopere ratione

(*a*) Strabo lib. 14. p. 655. Svid. in Ἀπολλώνιος, auctor græcus vitæ Apollonii: τὸ μὲν γένος ἦν Ἀλεξανδρεὺς, ὑὸς δὲ Σιλλέως, ὡς δέ τινες Ἰλλέως, φυλῆς Πτολεμαΐδος. De hac tribu Ptolemaide vide ſi placet Joh. Brodæum ad Anthologiam pag. 284.

(*b*) Athenæus lib. 7. p. 283. ex qvo ut multa alia hoc petiit Ælianus XV. 23. de Animal. Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἢ Ναυκρατίτης ἐν Ναυκράτεως κτίσει &c. Confer Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. lib. 1. c. 2. p. 15. ſeq. & Voſſium lib. 1. c. 16. de Hiſt. gr.

tione offenderit Callimachum, incertum eſt, ſive qvod ipſius ſibi libros Apollonius arrogaverit, ut in Callimachi vita tradit vir doctus, ſive qvod ejus ſcripta contempſerit famæqve ejus detraxerit. Apollonium qvoqve perſtringi putat Iſ. Voſſius (c) à Callimacho hymn. in Apollinem v. 105.

> Ὁ φθόνος Ἀπόλλωνος ἐπ' οὔατα λάθριος εἶπεν
> Οὐκ ἄγαμαι τὸν ἀοιδὸν, ὃς οὐδ' ὅσα πόντος ἀείδει.

Eratoſtheni ſucceſſit Apollonius, Rhodo Alexandriam reverſus, in præfectura Bibliothecæ ſub Ptolemæo Evergete I., ut Apollonio Ariſtonymus, teſte Svida. (d) Tzetzes ad Lycophronem ait eum fuiſſe è Plejade Poetarum, certe in Tragicorum Plejade non fuit, & aliis illum referentibus recte omittitur. Callimacho in vita qvantumvis inviſus, tamen poſt mortem tumulo ejus illatus fuit, ſi auctori græco vitæ Apollonii credimus: qvod ſi ille ſenſiſſet, non minus fortaſſis moleſte tuliſſet, qvam Patruvius (e) per ſomnium indignatus ſe

(c) p. 342. ad Catull.

(d) Confer ſucceſſionem præfectorum Bibl. Alexandrinæ apud Jonſium p. 101.

(e) Notum Patruvii ſomnium, qvod incipit: *je ſongeois cette nuit* &c. hoc animi gratia ita reddidi verſibus Germanicis:

MIch träumte dieſe Nacht/
Ich wäre in Gedancken
nach euſſerſten erkrancken/
ins Todten-Haus gebracht.
Man hatte mich begraben/
da ich nicht weit von mir
ein eben ſolch Logier
merckt einen Bettler haben.
Das war mir gar nicht recht/
der Nachbahr / dem im Leben
ich keine Ehr kont geben/
war todt mir auch zu ſchlecht.
Drumb fing ich an zu ſprechen;
Und dieſen Schimpf / als der
ich todt auch etwas wär /
mit dieſem Wort zu rächen.
Nichtswürdiger Coquin,
darſſtu du dich unterwinden
hier bey mir einzufinden?
Nichtswürdiger Coquin.
Geh / packe dich / verweſe
wo anders / weit von hier;
trauſtu dich / daß bey dir
man meine Grabſchrifft leſe?
Wie nun hoffärt'ger Staub?
Antwortet mir die Leiche /
Meinſtu / in Plutons Reiche
ſey auch ein Herrſchaffts Raub?
O nein / da ſind die Hände
der Reichen leer gemacht/
all' Ehr/ Gewalt und Pracht
hat in dem Tod ein Ende.
Was frag ich mehr nach dir?
Hier iſt all's gleich / und werde
ich da ſo wohl zur Erde
als du wirſt Staub bey mir.

ſe ſepultum eſſe prope mendicum. Verum in morte non modo diſparitas omnis ceſſat, ſed diſcordia qvoqve, vel invitis ſtolidis mortalibus.

II. Exſtant libri IV. Ἀργοναυτικῶν ſive *de Argonautarum expeditione*, ſcripti carmine Heroico, tanta cura, ut Longinus Poetam ἄπτωτον (*f*) appellet ſive nusqvam lapſum vitiiqve nullius reum. Cum enim admodum juvenis ſpecimen hujus operis in patria prælegiſſet & pro laude riſum & contemtum tuliſſet, Rhodum conceſſit, ibiqve illud expolivit tam diligenti ſtudio, ut à dentibus Criticorum minus jam ſibi metuens lucem videre poſſet non cum venia tantum, ſed cum laude qvoqve. Qvintilianus X. 1. *non contemnendum opus vocat*, compoſitum *æquali quadam mediocritate*.

III. Argonautica præter Apollonium apud Græcos ſcripſere *Cleon* Curienſis, è qvo multa noſtrum transtuliſſe affirmat Aſclepiades Myrleanus Apollonii diſcipulus apud Scholiaſten ad lib. 1. v. 156.

Dionyſius Mileſius, ſive ut Suidæ, Mitylenæus, auctori Scholiorum itidem laudatus.

Epimenides, de qvo dixi lib. c. 6.

Herodorus cujus Ἀργοναύται ſive Ἀργοναυτικὰ plus ſimplici vice in ſcholiis ad Apollonium allegantur.

Orpheus, cui tributa Argonautica etiamnum exſtant, ut dixi lib. 1. cap. 18.

Pi-

(*f*) Longinus περὶ ὕψους XXXIII. 6 ἐπείτοιγε καὶ ἄπτωτος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀργοναυτικῶν ποιητὴς, ἆρ᾽ οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι: Caſaubonus Epiſt. p. 567. *De Apollonio Rhodio Critici pronunciarunt eum ἀδιάπτωτον εἶναι, tum denotare vellent plus ſtudii & curæ in eo fuiſſe, quam ingenii; igitur magis vitiis carere, quam ut magnam laudem ſit adeptus.* Confer Cunæi præfat. ad librum 3. de Rep. Hebr. Dan. Heinſius in diſſ. de Nonni Dionyſiacis p. 183. *Apollonius Rhodius magis de verbis & ſtructura ut Grammaticus, quam de ipſo periodo & œconomia ſollicitus diverſorum actiones ſed unius itineris neque multum diverſi temporis deſcripſit. Quem profecto & ſubjectum & inſcriptio & exempla aliorum in eodem ſubjecto defendunt.* Inæqvalitatem aliqvam dictionis in Apollonio obſervaſſe ſibi eſt viſus Tan. Faber libro de poetis: Geographicæ rei imperitiam Cauſaubonus ad Dionem Chryſoſtom. p. 102. & Voſſius lib. 1. Inſt. Poet. c. 3. §. 6. Langueſcere nimium & varietate jucunda deſtitui, conqveritur acerbus Poetarum cenſor Renatus Rapinus in Obſerv. de Poeſi §. 15.

Piſander, qvem in Theogonia Heroica Argonautarum expoſitionem deſcripſiſſe refert Zoſimus lib 5. Hiſtor. c. 29. Ne dicam de *Argonauticis* à Mich. Neandro Lipſ. 1588. 8. editis, qvæ incipiunt *ἦμιν Ἰησονίης νηὸς στόλος ἔλλαβεν ἀρχὴν*, cujus poematii pro antiqvo ſcriptore à nonnullis habiti, ut cæterorum eidem annexorum auctor eſt *Laurentius Rhodomannus*.

IV. Commentariis illuſtraverat Argonautica Apollonii *Charon* qvidam (diverſus à Charonte Lampſaceno priſco illo Hiſtorico ut recte Voſſio *(g)* obſervatum) qvi *αὐτοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου γνώριμος ἐν τῷ περὶ ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου* laudatur à Scholiaſte ad lib. II. 1055. *Hypatiam* præterea *ὑπόμνημα Ἀπολλωνίου* ſive commentarium in Apollonium ſcripſiſſe notat Svidas. *Irenæum ἐν πρώτῳ Ἀπολλωνίου* allegat Schol ad lib. 1. v. 1299. *Ariſtophanem* qvoqve Grammaticum in recenſendo Apollonio occupatum fuiſſe ſuſpicor è ſcholiis ad IV. 972. *Marianus* qvidam ſub Anaſtaſio Imp. clarus Metaphraſin græcam Argonauticorum Apollonii compoſuit teſte Svida jambis 5608. Præcipue *Lucillus Tarrhæus* (è Tarrha Cretæ civitate) *Sopbocleus* (Σοφοκλεῖος aliis, ſed in Stephani Byz. codicibus Σοφοκλῆς) & *Theon* (Alexandrinus ille, ut exiſtimo, de qvo dicturus ſum libro V.) eruditis Apollonium commentariis illuſtrarunt, è qvibus excerpta ſunt, qvæ habemus, præclara in Poetam noſtrum *ſcholia Græca*, ut præter titulum ſcholiis ipſis præfixum teſtatur Scholiaſtes Ariſtophanis ad Nubes v 397. ubi laudans ea qvæ in ſcholiis ad Apollonium IV. 264. leguntur, *ὅτι ὁ τόπος καὶ οἱ περὶ τὸν Λούκιλλον τὸν Ταῤῥαῖον καὶ Σοφόκλειον καὶ Θέωνα ἑρμηνεύοντες τάδε φασίν.* Confer Holſtenium ad Stephanum p. 262. Colomeſium ad Gyraldum p. 154. Meurſium ad Heſychium illuſtr. p. 197. & H. Dodvvelli diſſ. de ſcriptis & ætate Marciani Heracleotæ §. 10. T. 1. Geographor. græcorum Joh. Hudſoni Viri Cl. p. 156.

Latino carmine Argonautica Apollonii tranſtulit olim totidem libris *P. Terentius Varro Atacinus* * qvem his verbis celebrat Ovidius IV. ex Ponto 16. 21.

Velivolique maris vates, cui credere poſſis
Carmina cæruleos compoſuiſſe Deos.

Et 2. Triſtium 439.

(g) Voſſ. hiſt. gr. p. 102. & 442.
* Vide Voſſium lib. 1. Hiſt. lat. cap. 16.

Is quoque Phaſiacas Argo qui duxit in undas

Tum Propertius II. 25. & 85.

Hæc quoque perfecto ludebat Jaſone Varro.

Apollonium qvoq; effingendum ſibi, ſed paulo libêrius propoſuit is, cujus poema inſigne latinum Argonauticon, quamvis mutilum hodie habemus, *Valerius Flaccus:* ſed ita eum effinxit, ut ſæpe ſuperaverit, qvemadmodum uno alteroqve ſpecimine oſtenſum à Petro Burmanno Viro Cl. præf. ad Flaccum. Loca Apollonii à *Virgilio* expreſſa vide apud Jul. Scaligerum libro V. poetices cap. 6.

V. Alia etiam ſcripſit Apollonius noſter, qvæ poſt Meurſium * Voſſiumqve paucis recenſebo, cum nihil ex illis amplius exſtet.

Περὶ Ἀρχιλόχου Athen. X. p. 451.

Ἐπιγράμματα. Antonin. Liberal. c. 23. Metamorph.

Καιωπὸς πρῶτος καὶ δεύτερος. Steph. Byz in Κόρινθος & χώρα.

Κτίσεις *Origines urbium;* cujus partes, Ἀλεξανδρείας κτίσις. Schol. Nicandri Theriac. Καῦνος ſive Καύνου κτίσις. Parthen. Erotic. cap. 1. & 11. Κνίδης κτίσις Steph. in ψυκτήριος. Ναυκράτεως κτίσις Athen. VII. p. 283. Ælian. XV. 23. de animal. Etiam Ποιητικὰ qvorum librum 1. laudat Schol. Apollonii II. verſ. 159. Apollonio tribuere malit eruditiſſimus Galeus qvam Apollodoro.

Apollonii dictum ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως *lectio alimentum orationis* refertur à Theone p. 5. progymnaſm.

VI. Apollonii Rhodii Editiones Græcæ cum ſcholiis græcis.

1. Prima literis qvadratis ſive capitalibus, ſcholiis in margine per ſingulas paginas adjectis, Florentiæ 1496. 4. non in folio, ut habet Hallervordus.) Hanc elegantiſſimam nec ubiqve obviam editionem utendam mihi dedit amicus & collega honoratiſſimus Joh. Fridericus Wincklerus, literarum Orientalium, in Gymnaſio noſtro Profeſſor digniſſimus.

2. Ve-

* Meurſius in notis ad Apollonium Dyſcolum, & in Bibl. græca: Voſſius de Hiſt. gr.

2. Venetiis apud Aldum A. 1521. 8. ſcholiis non in qvalibet pagina Poetæ appoſitis, verum ſeorſim ſubnexis. Teſtatur Aldus ſe ad hancce editionem concinnandam non pauca manuſcripta exemplaria contuliſſe.

3. Francofurti apud Petrum Brubachium A. 1546. 8. ſcholiis ad calcem libri conjectis & ſeparatim excuſis. Hujus editionis non admodum nitidæ exemplum poſſideo, qvod olim fuit Philippi Melanchthonis, qvi in fronte hæc ei verba manu ſua inſcripſit: *Deo juvante cras hora ſeptima inchoabo interpretationem carminis Argonautici, quod magna cum laude ab Apollonio ſcriptum eſt. Oro autem filium Dei, ut, ſicut in arca Noha vexit ſuos Argonautas, ita nunc quoque rogo, ut hanc ſuam navim vehat, in qua & nos ſumus remiges & ὑπηρέται inter magna pericula, in quibus ſua nos ſervet clementia.* Franciſcum qvoqve Portum interpretantem Apollonii Argonautica Genevæ auſcultavit Sibrandus Lubbertus, ut refert Sixtinus Amama in oratione Lubberti funebri.

4. Genevæ A. 1574. *H. Stephanus* emendatam nitidam & diligenti interpunctione accuratam editionem Apollonii dedit, ſcholiis græcis in margine cujusqve paginæ appoſitis, & caſtigationibus ſuis (trium non amplius paginarum) rejectis ad calcem. Inſcripta eſt hæc editio Gerardo Falckenburgio, & in præfatione qvoqve nonnullis Poetæ & ſcholiorum locis lucem affundit. In P. Francii Bibliotheca fuit hæc editio referta multis notis deſcriptis è codice *Odoarti Biſeti*.

Editiones græcæ ſine ſcholiis.

Pariſ. 1541. 8.

Inter Poetas Principes H. Stephani typis luculentis & qvam hactenus factum erat emendatius. Pariſ. 1566. fol.

Editiones latinæ.

Apollonii libri IV. latina proſa primum donati à *Johanne Hartungo* Baſileæ 1550. 8. apud Joh. Oporinum. In epiſtola ad Joh. Venatorium teſtatur ſibi in hoc ſcriptore vertendo *fuiſſe ſæpe arrodendos ungues, ſæpius ſcabendum caput, dum, quæ hinc inde corrupta erant, reſtitueret, obſcurioraque utcunque explanando erueret.* Præmiſit etiam emendationes & caſtigationes, qvæ in editione græca Aldina & Francofurtenſi perperam legi non dubitat. Verſionem ipſam autem, ſæpe in illa Græcas vo-

voces, qvæ commode latine verti poterant, retinendo obſcuravit. Sic. v. g. Ἠέλιος ſemper fere *Eelius* reddit, pro ſole. Confer Rutgerſii Varias Lect. VI. 6.

Editiones græcolatinæ ſine ſcholiis.

In corpore Poetarum græcorum, curante Jacobo Lectio, cum verſione Joh. Hartungi. Genev. 1606. fol.

Editiones Græcolatinæ cum ſcholiis & notis Virorum Doctorum.

1. Baſileæ 1572. 8. Apollonii Argonautica excuſa ſunt græce, ac ſeparatim ſcholia, dehinc poema integrum Heroico carmine non infelici, licet à ſententia Apollonii qvandoqve (ut obſervat etiam Hoeltzlinus p. 40. prolegom.) aberrante redditum à *Valentino Rotmaro* Salisburgenſi, cum ejusdem decuria annotationum, qvarum primo capite ritus varii ex Apollonio & ejus Scholiaſte exponuntur, (2) proverbia & ſententiæ (3) Mythica & geographica varia (4) auctores, qvi in ſcholiis allegantur, nec exſtant: (elenchum pleniorem eorum & accuratiorem habebis infra) (5) deſcriptiones chronographicæ, crepuſculi v. g. auroræ, veſperæ &c. (6) qvæ Virgilius & Ovidius ex Apollonio transtulerunt: (7) fabulæ, variaqve ἄπιστα & ἀδύνατα in Apollonio occurrentia (8) feſta & ſacrificia, (9) Epitheta Jovis, Apollinis & Neptuni, & (10) varia miſcellanea.

2. Cum verſione proſaria latina *Jeremiæ Hoeltzlini* per ſingulas paginas una cum ſcholiis græcis adjuncta, & ejusdem Hoeltzlini ad calcem libri ſubjecto commentario, & *Lucæ Holſtenii* ſummi Viri notis eruditis in perpauca Apollonii loca Lugd. Bat. 1641. 8. De Hœltzlini commentario non usqveqvaqve præclare ſentit & nimium illi in captandis Hebraiſmis ſtudium vitio vertit Ægidius Menagius T. 1. Anti-Bailleti p. 390. Cum multis emendationibus Martini Sladi hæc fuit editio in Bibliotheca P. Francii Poetæ & Oratoris egregii.

VII. Apollonii nomen multis jam pridem commune fuit, qvorum pleroſqve recenſuere Jo. Meurſius in ſyntagmate de Apolloniis, qvo editionem hiſtoriæ commentitiæ Apollonii Alexandrini ornavit Lugd. Bat. 1620. 4. & in Bibliotheca Græca p. 1234. ſeq. Poſt Meurſium Voſſius, Jonſiusqve & in pandectis Hendreichius. Horum

ob-

obſervatis cum addere me nonnulla poſſe videam, volo & ipſe Catalogum Apolloniorum hoc loco ſubjicere.

Apollonii Abderitani mentio apud Hippocratem 3. de morbis Epidem. T. 1. pag. 739.

Apollonius *Acharnenſis* qvi ſcripſit de feſtis. Harpocrat. & Schol. Ariſtoph.

Apollonius *Adramyttenus* allegatur in antiqvis editionibus Strabonis lib. XI. ſed Caſaubonus pro Apollonio recte reponit Apollodorum.

Apollonium *Ægyptium* citat Theophilus Antiochenus III. ad Avtolycum p. 127. 136. 139. ubi ex eo refert qvosdam computaſſe tum annos ab origine orbis terrarum 15003075. ſive 15000375. ut habes p. 136. Athenæus V. p. 191. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος περὶ τούτων γεγραφώς. Porro plures fuere Apollonii Ægyptii. Vide infra Alexandrinus & Memphites.

Apollonius *Alabandenſis* Car, cognomento μαλακὸς ſive *mollis*, qvi poſtea Rhodum ſe contulit, teſte rurſus Strabone XIV. p. 655.

Apollonius *Alabandenſis* alter, cognomento *Molon*, Rhetor eximius qvem Rhodii audiverunt Cæſar & Cicero. Vide Ciceronem 1. de Oratore c. 17. & in Bruto c. 91. Plutarchum in Cæſare p. 708. & in Cicerone p. 862. Svetonium in Cæſare c. 4. Meminit ejusdem Cicero alibi, ut lib. 1. de invent. c. ult. lib. 2. ad Atticum Epiſt. 1. & lib. 1. de Oratore c 28. ubi merito probat, qvod hic Apollonius cum mercede doceret tamen non paſſus eſt eos qvos judicabat non poſſe oratores evadere, operam apud ſeſe perdere; verum eos dimiſit, & ad qvamcunq; artem putaret eſſe aptos, ad eam potius impulit fuitqve hortatus. Laudat & Strabo loco laudato ac Qvintilianus III. 1. XII. 6. Ex Joſepho autem lib. 2. contra Apionem p. 1065. 1069. 1077. 1079. & 1080. apparet hunc Apollonium qvædam ſcripſiſſe adverſus ſacra Judæorum. Etiam in Homerum ſcripſiſſe nonnulla, colligas è Porphyrii qvæſtionibus Homericis p. 10. Λύει δὲ τὴν ἀπορίαν αὐτὸς ὡς καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ μόλωνος παρίστησι. Ex Rhetorico qvodam illius ſcripto definitionem figuræ promit Phœbammon lib. 1. p. 98. Καὶ Ἀπολλώνιος ὁ ἐπίκλην Μόλων ὡρίσατο· σχῆμά ἐστι μεταβολὴ εἰς ἡδονὴν ἐξάγουσα τὴν ἀκοήν. Cæterum

hic

hic eſt, qvi ut refert Plutarchus, p. 862. cum Ciceronem in eloqventia, etiam Græce declamantem triumphare videret, *Te nempe Cicero, & laudo*, inqvit, *& admiror: ſed Græcorum fortunæ me miſeret, cum videam eruditionem & eloquentiam, quæ ſola bonorum nobis relicta erant, per te Romam acceſſiſſe.* Idem porro eſt Apollonius Molo, & qvi à Plutarcho ac Porphyrio vocatur Apollonius Molonis. Sic Athenodorus Tarſenſis Sandonis F. Plutarcho dicitur Ἀθηνόδωρος ὁ Σάνδων. Confer Valeſ. ad Ammian. XIV. 8. Similiter Herodes Atticus paſſim audit qvi Attici erat filius, & Apion Pliſtonices Gellio, Clementi, aliis; qvi Svidæ Ἀπίων ὁ πλειστονίκου. Immerito igitur reprehenditur Plutarchus tum ab aliis tum à Jo. Rualdo animadverſ. XXVIII. pag. 116. ſeq. Vide & Meurſii lib. de Rhodo p. 101. Allatium ad Epiſtolas Socraticorum p. 215. ſeq.

Apollonius *Alexandrinus* Peripateticus. Plutarch. περὶ φιλαδελφ. Fuit & Alexandrinus patria, Apollonius Argonauticon ſcriptor de qvo ante dixi, & Apollonius alter Grammaticus cognomine δύσκολος de qvo infra lib. IV.

Apollonius *Antiochi* Grypi Syriæ Regis *Paraſitus*. Athen. VI. p. 246.

Apollonius *Antiochenus*, pater & filius, Medici *Herophilei* atqve *Empirici*. Meminit utriusqve auctor Iſagoges qvæ legitur inter ſcripta Galeni. T. 4. p. 372. Incertum utrius ſit περὶ μύρων liber laudatus Athenæo XV. p 688. vel περὶ εὐπορίστων φαρμάκων qvem plus ſimplici vice allegat Galenus. Vide infra in Apollonio Pergameno. Et idem forte patria Antiochenus, ſed qvod apud Pergamenos Reges verſaretur, Pergamenus vocatus eſt. Ἀπολλώνιος ὁ πρεσβύτερος Zenoni Herophilio repugnans laudatur ab Erotiano in ἀμφιβάλλουσι. Forte haud alius, qvi Galeno aliqvando dicitur ὁ βυβλᾶς.

Apollonius *Aphrodiſienſis* ἀρχιερεὺς καὶ ἱστορικός. γέγραφε καρικά, περὶ Τράλλεων, περὶ Ὀρφέως καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ. Svid. Καρικὰ pluribus conſtabunt libris, ut ex Etymologici auctore patet, & Stephano qvi XVIII. librum allegat in χωλὸν τεῖχος. Voſſ. de Hiſt. Gr. p. 505. Apud eundem Stephanum Byz. ubi allegantur Apollodorus περὶ Ἀλεξανδρείας, περὶ γῆς, & ἐν Καρικοῖς, Apollonii Aphrodiſienſis nomen reponendum eſſe contendit Tho. Galeus in diſſ. de ſcriptoribus Mythologicis p. 18.

Apollonius *Archebuli* ſive *Archebii* F. Grammaticus, Apionis Pliſtonicæ præ-

præceptor. Svid. in Ἀπίων. Scripſit περὶ λέξεων Ὁμηρικῶν ordine Alphabetico, ut conſtat ex eodem Svida in Ἀπολλ. & Heſychio præf. Lexici.

Apollonius Ἀρχιστράτωρ, cujus trochiſcum ſive paſtillum refert Galenus T. 2. p. 388. edit. Græcæ Baſil.

Apollonius *Aſcalonites*, Hiſtoricus. Steph. Byz. in Ἀσκαλών.

Apollonius *Aſtrologus*. Vide infra in *Laodicenſis* & *Myndius*. Etiam Apollonius Tyanenſis libros qvatuor περὶ μαντείας ἀστέρων ſcripſerat teſte Philoſtrato III. 13.

Apollonius *Athenienſis*, *ſculptor*, Neſtoris F. qvem è Gruteri inſcript pag. XLII. 2. obſervavit Franciſcus Junius in Catalogo Artificum. Confer Jonſium p. 251. & Sponii Miſc. p. 122.

Apollonius *Athenienſis*, ſub Severo Imp. clarus Sophiſta, de qvo Philoſtratus 2. de Sophiſt. p. 597. qvi p. 598. è declamationibus ejus laudat Calliam, qva Athenienſibus voluit diſſvadere ne corpora ſepelienda cremarent. Vixit annos LXXV.

Apollonius *Attalenſis* (ὁ Ἀτταλεύς) cujus librum 2. Onirocriticon laudat Artemidorus I. 34. & III. 28. p. 33. & 175.

Apollonius Βυβλᾶς ſive Βιβλιακός (qvaſi helluo qvidam librorum. Confer Reineſ. Var. lect. p. 412.) Medicus Empiricus, qvi de σημασίαις apud Hippocratem ſcripſerat adverſus Zenonem Herophileum teſte Galeno T. 5. edit. Baſil. p. 413. 414.

Apollonius *cælator*, Spon. p. 123. Miſc. ubi & memoratur Apollonius, Archelai ſculptoris pater.

Apollonius *Calchedonenſis* ſive *Calchidenſis*, Præceptor M. Aurelii Antonini. De hoc ſupra c. XV. in Stoicis dixi.

Apollonius *Cappadox*. Infra in *Tyanenſis*.

Apollonius *Car.* ſupra in *Alabandenſis*. & mox in *Cronus*. ὁ τὰ Καρικὰ γράψας, in *Aphrodiſienſis*.

Apollonius *Charidis* F. Schol. Ariſtoph. ad Veſpas v. 1190.

Apollonii duo *Chriſtiani* ſcriptores antiqvi, ſæculo II. poſt CHRISTUM natum clari, qvorum unus contra Montaniſtas ſcripſit, alter volumine pro fide ſua edito Martyrium ſub Commodo Imp. fortiter ſubiit Romæ. Vide qvæ viri docti ad Euſeb. V. 18. & 21. Hiſt. atqve Hieron. c. 42. Catalogi. De Apollonio *Collatio* latino ſcriptore ſæculi XVI. dixi in Bibliotheca latina. De Gvil. Apollonio

Xxx Theo-

Theologo Reformatæ Eccleſiæ, & aliis recentioribus hujus nominis dicere de induſtria omitto.

Apollonius *Chronicorum* ſcriptor Steph. in χαλκητόρειον. Sed videtur legendum Apollodorus, ut viſum præſtantiſſimo Galeo.

Apollonius *Citieus* Medicus. Strab. XIV. p. 683. Scripſerat libros XVIII. pro Bacchio Tanagræo adverſus Heraclidis Tarentini libros tres de vocibus Hippocratis, teſte Erotiano ſive Herodiano in præf. Eidem in ἀμφιβάλλοντι laudantur qvatuor Apollonii Medici, πρεσβύτερος de qvo ſupra in *Antiochenus*, Apollonius μεμφίτης ἐν τῷ περὶ ἄρθρων, Apollonius ὁ Θήρ, & Apollonius Citienſis ἐν τῷ περὶ ἄρθρων. Apollonios duos qvi chirurgiam inventis ſuis locupletarunt Laudat Celſus libro VII. præf. Memphiten intelligens ni fallor & Citienſem qvi ambo de Articulis ſcripſere. Apollonium Citienſem libro 2. de Epilepticis laudat Cœlius Aurelian. lib. 1. c. 4. chronicar. paſſionum. Idem lib. 3. c 4. *Alii phlebotomiam recuſarunt in licnicis, ut Apollonius Citienſis, alii probaverunt.*

Claudii Apollonii Theriaca refertur à Galeno 2. de antidotis T. 2. p. 450.

Apollonius *P. Craſſi libertus.* Dixi ſupra in Stoicis cap. XV.

Apollonius *Cronus*, patria Jaſſius, Car, à qvo diſcipulus ejus Diodorus dialecticus Croni nomen tulit, teſte Strabone XIV. p. 658. Confer Laertium II. 111.

Apollonium *Cyclada* memorat Wovveranus c. 17. polymathiæ n. 20. ſed legendum Apollonius Κυβλᾶς, de qvo ſupra.

Apollonius *Dyſcolus* patria Alexandrinus ſub. M. Antonino clarus Grammaticus, pater Herodiani itidem Grammatici, de qvibus utrisqve dicendi locus infra libro V. cap. 7.

Apollonius Poeta ὁ εἰδογράφος, Schol. Pindari ad Πυθιονικ. εἶδος β'. p. 181.

Apollonius *Empiricus.* Supra in *Antiochen.*

Flavius Apollonius Procurator Auguſti. Vet. inſcript. apud Sponium p. 52. Miſcell.

Apollonius Pergæus, *Geometra* de qvo infra cap. XXII.

Apollonius *Glaucus.* Medicus. Ejus *libros de interioribus* ſive περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν allegat Cœlius Aurel. IV. 8. tardar. Paſſionum.

Apollonius *Grammaticus* qvem in καταλόγῳ νεῶν allegat Scholiaſtes ad Iliad. θ. 284. non eſt diverſus ab Apollonio Rhodio, cujus Catalogus navium & Heroum ex lib. 1. Argonauticon reſpicitur, ut ex Schol. Pindari ad Nem. Od. V. notavit præſtantiſſimus Galeus.

Fuit

Fuit & Apollonius celebris Grammaticus cognomento Dyſcolus de qvo infra lib. IV.

Apollonius *Herophileus*. Vide in Apollonius *Antiochenus* & *Mus*.

Apollonius & Dexippus *Hippocratis* diſcipuli, qvos ab Eraſiſtrato male reprehenſos, cum nullos ipſorum libros oſtendere poſſet, notatum Galeno T. 5. p. 83. edit. Baſil.

Apollonius *Laodicenſis* qvem libros qvinqve de Aſtrologia Apoteleſmatica edidiſſe, & Ægyptios de variis accuſaſſe erroribus teſtatur Paulus Alex. in præf. Iſagoges. Hujus forte Apollonii Apoteleſmata leguntur MSta in Codice Reg. Pariſ. 1843.

Apollonius *Logiſticus* Voſſio p. 149. memoratur, ſed Laertio I 25. & VIII. 12. eſt Apollodorus. Idem de Apollonio *Lemnio* Heidenreichii obſervabis è Varrone, Plinio & aliis.

Apollonius *Mechanicus* Ageſiſtrati præceptor. Athenæus Mechanicus p. 3 de machinis bell.

Apollonius *Medicus* tempore Antoninorum ſive Apuleji, qvi ejus meminit lib. IX. ſub init. Incertum qvisnam notetur è variis Apolloniis Medicis, qvos memoravi in *Antiochenſis*, *Citienſis*, *Memphites*, *Mus*, θήρ. *Pergamenus*, *Pitaneus* &c.

Apollonius *Memphites* allegatur à Cœlio Aureliano IV. 8. tardar. paſſionum, Schol. Nicandri ad Theriaca & Erotiano in ἀμφιβάλλουσι ubi ejus ſcriptum περὶ ἄρθρων commemorat. Meminit & Nicolaus Myrepſus, epithema ejus auriculare referens.

Apollonius Mollis. Supra in Alabandenſis.

Apollonius *Molo* ſive *Molonis* Rhetor. Supra ibid Inter Ægyptiacarum ſcriptores laudat Coſmas Indicopleuſtes lib XI. p. 341.

Apollonius qvi Μυρωπώλης Plin. indice libri XXVIII Supra in Antiochen.

Apollonius *Mus* Herophileus. Celſ. præf. libri V. qvi eundem videtur etiam reſpicere præf. libri 1.

Apollonius * *Myndius*, peritiſſimus inſpiciendorum natalium. Seneca VII. 3 & 17. Nat. qvæſt. Neſcio an alius qvem Grammaticum vocat Stephanus in Μύνδος.

Apollonius *Naucratites* Sophiſta, Adriani & Chreſti auditor, de qvo Philoſtratus lib. 2. de Sophiſt. p. 596. 608.

* Huic Apollonio pridem in mentem venit Cometas eſſe propria ſidera qvæ altiora mundi ſecant, & tum demum apparent, cum in imum ſui curſus venerint. Qvæ ſententia hodie probatur Mathemathicis eruditiſſimis.

Apollonius *Neſtoris* F. Vide ſupra in *Athenienſis*.

Apollonius *Nyſæus*.. Vide ſupra c. XV. in Stoicis.

Apollonius Organicus. Galen. T. 2. p. 391.

Apollonius ὄφις Erotian. in proœmio. Neſcio idemne ſit Apollonius ὁ θὴρ, eidem laudatus Erotiano in ἀμφιβάλλουσι.

Apollonius *Panormitanus*. Cic. in Verrem. V. 7. ſeq.

Apollonius *Parianus*, nullus eſt qvem ex male accepto Stephani loco in Πάρος, Meurſius eſt commentus. Vide Allatium de Georgiis p. 320.

Apollonius *Pergæus*, *Geometra* de qvo egi infra cap. XXII.

Apollonius *Pergamenus* Medicus Plinio lib. 8 &c. Oribaſio lib. 1. Evporiſton. c. 9. laudatus & VII. 19. collect. Videtur is ipſe Apollonius qvi περὶ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων teſte Galeno ſcripſit. Ejus *de virtutibus herbarum* refert rurſus Oribaſius. Evporiſt. præf. Idem liber Apollonii περὶ βοτανῶν allegatur & à Scholiaſte Nicandri ad Theriaca. Atqve ideo fortaſſis inter rei ruſticæ ſcriptores à Varrone & Columella reponitur.

Apollonius *Pitanæus* Medicus. Plin. XXIX. 6. ſed *Myronides* XXVIII. 1.

Apollonius *Platonicus*, Syrus. Spartian. Hadriano c. 2.

Apollonius *Prienenſis*, Archelai ſculptoris Pater. Spon. p. 123. Miſc.

Apollonius *Rhetor*. Supra in Alabandenſis. Alius ut exiſtimo de qvo Seneca Controverſ. XIX. *Apollonius Græcus & Buteo fatuam quæſtionem moverunt primam* &c.

Apollonius *Rhodius ſtatuarius*. Plin. XXXVI. 5.

Apollonius *Senior*. Supra in *Antiochenus*.

Apollonii *Smyrnæi* Epigramma lib. IV. Antholog.

Apollonius *Solenſis*, præceptor Demetrii Aſpendii. Laert. V. 83.

Apollonius Athenienſis *Sotadis* F. de patris ſui Poematis ſcripſerat teſte Athenæo XIV. p. 621. De Sotade dixi lib. II. c. 22.

Apollonii *Stoici* fuere multi, Nyſæus, Tyrii, &c. de qvibus ſupra c. XV.

Apollonius ὁ ἀπὸ Στράτωνος, cujus de pulſibus laudatur à Galeno IV. de differentia pulſuum. Hunc Tiraqvellus c. 31. de Nobilitate, *Stratonis filium* appellat. Sed malim Stratonium, è Stratonis Peripatetici ſchola.

Apollonius *Syrus* Platonicus. Spartian. Hadriano c. 2.

Apollonius *Tarſenſis* Medicus, ſæpe laudatus Galeno libris de medicam. ſecundum genera & ſecundum locos.

Apollonius *Technicus*, idem cum Dyſcolo.

Apol-

Apollonius ὁ Θὴρ ſive *Beſtia* Medicus. Erotian. in ἀμφιβάλλουσι. Vide ſupra Apollonius ὄφις.
Apollonius *Theſpienſis*, Medicus nullus eſt. Vide Galen. T.2.p.266.
Apollonius *Tyanenſis* ſub Nerone clarus, de qvo infra lib. IV.*
Apollonius *Tyanenſis junior* ſub Hadriano Imp. de qvo Svid.
Apollonio duo *Tyrii*, de qvibus dixi ſupra c. XV. in Stoicis.

VIII. *Index ſcriptorum* * *in ſcholiis Græcis ad Apollonium allegatorum.*

Acarion. ad lib. II. verſ. 168. ſed Reineſius ad Daum. Epiſt. LXXXV. p. 215. legit Euphorion.
Aceſander ἐν πρώτῳ IV. 1561. ἐν πρώτῳ κυρήνης. IV. 1750.
Aceſtor ἐν τοῖς περὶ κυρήνης. II. 500.
Acuſilaus II. 1125. IV. 57. 828. 992.
ἐν τῇ γ'. IV. 992.
ἐν τῷ περὶ γενεαλογιῶν IV. 1147.
ὁ τὸν Αἰγίμιον ποιήσας III. 587. ἐν δευτέρῳ φησίν. IV. 814 Heſiodo vel Cercopi hoc tributum poema dixi ſupra lib. 2. c. 8. §. 17. Vide & Cauſaubonum ad Athenæum XII. 15.
Æne- . Æneſidemus ἐν Ταιτικοῖς I. 1300.
Æſchylus I.473.636.IV 269.1348.
ἐν λυομένῳ Προμηθεῖ IV. 284.
ἐν Ὑψιπύλῃ I. 773.
ἐν ψυχαγωγοῖς III. 846.
Agatho ἐν τῷ τοῦ πόντου περίπλῳ II. 1017.
Agathocles ἐν τοῖς ὑπομνήμασι IV. 761.
ἐν ἑβδόμῳ ibid.
Agroetas lib. I. λιβυκῶν II. 500.
lib. III. λιβυκῶν IV. 1356.
lib. XIII. Σκυθικῶν II. 1251.
Alcæus I. 957. IV. 992.
Alcman IV. 972.

* Indicem hujuscemodi ſed valde imperfectum editioni ſuæ ſubjunxerat ſuisqve in Apollonium locis communibus inſeruerat Valentinus Rotmarus. Alium perqvam accuratum ad paginas adornatum editionis præclaræ Stephanicæ miſit ad me Oxonia Vir doctiſſimus Jo Hudſonus. Tertium non minus diligenter ad ſectiones Græcas ſcholiorum concinnatum, qvibus ſunt diſtinctæ editiones Baſileenſis & Frankofurtenſis Purbachiana accepi Lipſia ab amico, confectum neſcio qvo auctore Qvartum maxime communis ut ſpero uſus, hoc loco edendum putavi ad ſingulos librorum Apollonii verſiculos comparatum á Clariſſimo Viro Jo. Chriſtophoro Wolfio Wernigerodenſi, collatumqve cum indice Oxonienſi & Lipſienſi. Habui & qvintum ad manus, qvem ſimiliter ad verſiculos uniuscujusqve libri digeſſerat Chriſtianus Henricus Poſtellus ὁ μακαρίτης. Intelligo præterea illuſtri Cupero indicem ejusmodi ante triginta circiter annos compoſitum, cum variis obſervationibus & caſtigationibus, qvibus per magis ardua ſummi Viri negotia adhuc carere coguntur ſtudioſi.

Alexander IV. 1515. ὁ περὶ Καρίας γράψας I. 925.
in I. Καρικῶν ὑπομνημάτων I. 551.
lib. I. Κρητικῶν IV 1492.

Amerias II. 192. IV 972.
ἐν γλώσσαις II. 384. 1284.

Anacharſis I. 1276.

Anacreon I. 789. II. 127. III. 106. 120.

Anaxagoras I. 498. IV. 269. 814.

Androetas Tenedius ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Προποντίδος II. 159.

Andron II. 713. Tejus II. 948.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν συγγενειῶν I. 45.
ἐν τῷ περίπλῳ II. 354.

Andron (diverſus à Tejo) ἐν τῷ περὶ πόντου II. 948.

Anticlides ἐν Δηλιακοῖς I. 1207.
lib. II. Δηλιακῶν I. 1289.

Antimachus I. 211. 1008. II. 178. 296. bis. IV. 156. ἐν τῇ Λυδῇ. I. 1289. II 297. III. 409. IV. 259. 1153.

Antimenides ἐν πρώτῳ I. 741.

Antipater ἐν τῷ περὶ ζώων II. 87.

Antiſthenes II. 570.

Apion. I. 292.

Apollodorus I. 292. 599. 1063. 1116. III. 281. IV. 280.
ἐν τῷ περὶ θεῶν III. 539.
ἐν γ' περὶ θεῶν I. 1123.
ἐν νεῶν καταλόγῳ III. 1089.
ἐν τῷ α' τῶν ποιητικῶν II. 159. Apollonium hic pro Apollodoro malit præſtantiſſimus Galeus, ut ſupra dixi.

Apollonides II. 966.
ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Ευρώπης. IV. 983. 1174.

Κατηγοροῦσι τινὲς τοῦ Ἀπολλωνίου &c. II. 257. αὐτὸς ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἡρώων I. 1317. reſpicitur hoc ipſum poema, in qvo Heroes Argonautæ recenſentur.

Apollonius I. 1116. Liber I. τῶν ὑπομνημάτων I. 430. ἐν ταῖς λέξεσι I. 1089. Videtur Apollonius intelligi Alexandrinus, Herodiani pater, Grammaticus.

Aræthus II. 500.

Aratus II 500. 1100. III. 996.

Arati ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα. I. 1.

Archemachus ἐν ταῖς μετωνυμίαις IV. 262. lege μετονομασίαις.

Archilochus I. 824. 1207.

Ariſtarchus I. 299. οἱ Ἀριστάρχειοι I. 769. III. 37.

Ariſtippus Philoſophus II. 77.
ἐν Ἀρκαδικοῖς III. 1085.

Ariſto Chius IV. 209.
ἐν ταῖς θέσεσι IV. 204.

Ariſtocritus I. 186.

Ariſtodemus lib. I. Θηβαϊκῶν ἐπιγραμμάτων II. 706.

Ariſtomenes. I. 164.

Ariſtophanes Comicus (εἰρήνη) I. 917. IV. 280.

Ariſtophanes Grammaticus IV. 972.

Ariſtoteles I. 188. 1050. II. 28. 328. 948.
περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένος (ut

(ut videtur in Ἐυβοέων πολιτείᾳ) I. 558.
ἐν Κερκυραίων πολιτείᾳ IV. 983.
ἐν Κιανῶν πολιτείᾳ I. 1117.
ἐν Σαμοθρᾴκης πολιτείᾳ I. 917.
ἐν τῇ Τεγεατῶν πολιτείᾳ IV. 264.
ἐν τελεταῖς IV. 972.
Ariſtotelis alterius, qvi Coloniam Cyrenem deduxit, mentio IV. 1750. 1764.
Armenidas (niſi ſit Antimenides, ut vult Voſſius) ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς I 551.
Artemidorus IV. 259. Epheſius II. 948. 967. IV. 259.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν γεωγραφουμένων III. 558.
Aſclepiades I. 23. 156. II 178. Myrleanus I. 623. II. 724.
lib. X. Βιθυνιακῶν II. 791.
ἐν τραγῳδουμένοις II. 328.
ἐν β'. τραγῳδουμένων II. 564.
Athenion I. 917.
Atrometus III. 1178.

Bacchylides I 1165. II. 467. IV. 972.

Callias lib. X. τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα III. 37. ſed paulo ante ibi pro Callia legendum Καλλίμαχος ὃ οὐ τὴν ἱερὰν φυσὶν ἀνακεῖσθαι Ἡφαίστῳ ἀλλὰ τὴν Λιπάραν. Reſpicit enim hymnum in Dianam v. 47. ubi vide illuſtris Spanheimii comment.
Callimachus I. 117. 187. 509. 670. 760. 957. 996. 1008. 1019. 1162. 1207. 1207. 1213. 1243. 1309. 1323. 1353. II. 4. 395. 706. 868. 906. III. 133. 1149. 1225. 1326. IV. 284. bis. 303. 426. 972. 983. 1322. 1561. 1614.
lib. I. Αἰτιῶν **
περὶ κόμης Βερενίκης **
ἐν Ἑκάλῃ I. 1116.
περὶ ὀρνέων. I. 1049.
ἐν τοῖς περὶ τῶν κατ' Ἀσίας ποταμῶν. I. 1165.
Callimachus in ὑπομνήμασιν I. 1116.
Calliſthenes I. 211. II. 938. ἐν τῷ περίπλῳ II. 674. Libro peripli primo. I. 1037.
Calliſtratus II. 780.
lib. II. τῶν καθ' Ἡράκλειαν I. 1125.
Chamæleon I. 139. ἐν ε' περὶ Ἰλιάδος II. 906.
Charis (lege Charax) lib. I. χρόνων IV. 1470.
Charon Lampſacenus II. 2. & 479.
Charon (junior) ἐν τῷ περὶ Ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου II. 1055.
Χείρων ὁ μάντις memoratur I. 23.
Choerilus I. 211.
Cinæthon ἐν Ἡρακλείᾳ I. 1357.
Cleon Curienſis I. 77. 623.
lib. I. Ἀργοναυτικῶν I. 587.
Clinias II. 1087.
Clitarchus ἐν ταῖς περὶ Ἀλεξάνδρου ἱστορίαις II. 906.
Cnoſſius Κνωσσός (forſan innuitur κνώσσιος Aeneſidemus) lib. I. γεωγραφικῶν τῆς Ἀσίας IV. 262.
Κωμικὴ λέξις ἡ σύμμικτος ſeu Comi-

micum dictionarium ſecundum ordinem Alphabeticum non diſpoſitum IV. 972. 1614.
Conon ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ I. 1165. lib. III. περὶ τῆς ἱκετιάδος I. 1165.
Corinna III. 1177.
Coſmas lib. I. Αἰγυπτιακῶν IV. 262.
Crates II. 1089.
Cteſias ἀ περιόδων II. 1017. β'. II. 401.

Daimachus I. 558.
Deilochus I. 139. 961. 966. 976. 987. 1007. 1037. 1061. 1063. 1065. lib. I. περὶ Κυζίκου II. 98.
Demagetus I. 224.
Demaratus I. 45. 1289.
Demetrius Cnidius I. 1165.
Demetrius Sceptius I. 230. 238. 1123. 1165. III. 134. ἐν τῷ Τρωϊκῷ διακόσμῳ I. 1165.
Democritus Phyſicus IV. 269. ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίας II. 1100.
Demoſthenes II. 259. ἐν τοῖς λιμέσιν II. 297. legendum Τιμοσθένης. Strabo IX. p. 421. ἐμελοποίησε μὲν οὖν Τιμοσθένης ὁ ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὁ καὶ τοὺς λιμένας συντάξας ἐν δέκα βιβλίοις.
Derichidas. Vide Dievchidas.
Dicæarchus ἐν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ IV. 272.
Didymus I. 972. 1139. IV. 1058.
Dieuchidas I. 118. ἐν τοῖς Μεγαρικοῖς I. 517.
Dinias lib. I. Ἀργολικῶν II. 791.
Diogenes Apolloniates IV. 269.
Dionyſius I. 54. II. 906. III. 530. ἐν β'. I. 256. II. 967.
Dionyſius Albianus II. 660.
Dionyſius Athenienſis ἐν ταῖς * κυήσεσι II. 279.

Dio-

* Optima lectio *in conceptibus* (animalium) qvam allatus inde locus, πρόκας cervos eſſe docens nonnihil confirmat. Dici autem vix poteſt qvantam hæcce vel ſpreta vel inobſervata lectio pruriginem excitaverit eruditis emendandi Etymologici M. autorem, qvi in Προικόννησος Sophocleum Scholiaſten ad verbum exſcripſerat unica tamen laborante literula: nam pro ἐν ταῖς κυήσεσι exaravit ἐν ταῖς κτήσεσι, vice cujus Sylburgio conjiciendi facultas ſuppeditavit ἐν ταῖς κτίσεσι, qvam incongruentem emendationem an qvis hactenus improbarit neſcio. Imo Cauſaubonus Animadverſ. in Athen. lib. X. c. 14. ita ſuum aſſenſum ei accommodavit, ut expuncta etiam Athenarum patria citato Dionyſio Chalcidem attribuendam putaverit, in qvam opinionem pertraxit Phil. Jac. Mauſſacum Not. ad Harpocrat. in Ἡφαιστία & Voſſium lib. III. de Hiſt. Gr. Nic. v. Loenſis in Miſcell. Epiphyll. p. 354. citatus Daumio Epiſt. ad Reineſium XX. & ille qvem innui Reineſius Var. lect. lib. 2. c. 8. duos Dionyſios, utut ætate, ſcriptis & patria differant pro uno eodemqve agnoſcunt. Dicas profecto ob ignoratam hanc Dionyſii præſentis allegationem debere ludibrium Adraſteæ ad unum omnes. *Hæc auctor Indicis Lipſia ad me transmiſit.*

Dionyſius Chalcidenſis I. 558. 1024.
lib. I. κτίσεων ἐν IV. 264.
Dionyſius Mileſius I. 3. 1161. III. 242. IV. 223. 228.
ἐν τοῖς Ἀργοναύταις II. 207. 1147.
ἐν α΄ τῶν Ἀργοναυτικῶν III. 200. IV. 119. ἐν β΄. IV. 1153.
Dionyſius Mytilenæus I. 1289. IV. 177.
Dionyſodorus I. 917.
Dionyſophanes I. 826.
Diophanes lib. I. τῶν ποντικῶν ἱστοριῶν III. 241.
Dioſcorides I. 741.
Duris I. 211. 498. II 1253.
lib. XV. μακεδονικῶν IV. 264.

Empedocles I. 498.
Ephorus I. 976. 1276. II. 168. 1031. IV. 269.
lib. I. I. 1168.
lib. IV. II. 360.
lib. V. I. 1289. II. 847.
lib. IX. I. 1037. II. 967.
Epicharmus II. 98.
Epimenides II. 1125. III. 241. IV. 57.
Eratoſthenes I. 482. 565. 972. II. 42. 401. 1251. IV. 280.
ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ I. 567. III. 232.
ἐν γεωγραφίᾳ IV. 131.
lib. III. γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων IV. 259. 284. 301. 1215.
ἐν τῷ ἑρμῇ I. 972. III. 801.
Ery-
Erycius II. 127.
Evanthes ἐν τοῖς μυθικοῖς I. 1063. 1065.
Eudoxus ἐν τῇ περιόδῳ IV. 264.
lib. IV. τῆς περιόδου I. 922.
Eumelus I. 146. II. 948. III. 1371.
ἐκ Κορινθιακοῖς I. 148.
ἐν τῇ Τιτανομαχίᾳ I. 1165.
Eumolpus I. 696.
Euphorion I. 40. 179. 1063. 1119. II. 352. 354. 359. IV. 54.
ἐ Ἀπολλοδώρῳ (Vide Reineſ. ad Daum. Epiſt. 85. p. 215.) I. 1063.
Eupolis IV. 144.
ἐν Βάπταις I. 1139.
Euripidides I. 498. 1077. 1079. 1266. 1281. II. 253. 910. III. 1621. IV. 71. & 269. II. 12. 13 43. III. 4. IV. 9. 23. (ubi pro, Εἰλουμένη δὲ legendum : Νείλου μὲν ἥδε ex Helenæ initio)
ἐν Βάκχαις I. 636.
Πειρίθῳ IV. 144.
ἐν Φοινίσσαις IV. 808.
ἐν Φρίξῳ II. 384.
Garamas IV. 1492. nomen, ut videtur, corruptum.
Gigantomachiæ auctor I. 555.
Gloſſographi I. 402. II. 436.

Hecatæus Mileſius I. 256. II. 677. 948. 1002. IV. 259. 266. 284.
lib. I. ἱστοριῶν I. 551.
περὶ τῶν Ὑπερβορέων II. 677.
Hegeſagoras ἐν τοῖς μεγαρικοῖς **
Hegeſiſtratus Epheſius II. 401.

Yyy Hel-

Hellanicus I. 40. 131. 146. 608. 769. 916. bis 1129. 1207. II. 178. 401. 713. 1055. 1057. 1147. II. 265. 335. 1084 118. bis.
ἐν τῷ περὶ Ἀρκαδίας I. 162.
lib. I. τῆς Δευκαλιωνίας III. 1085.
ἐν τῷ περὶ ἐθνῶν IV. 322.
lib. I. Τρωϊκῶν I. 916.
lib. I. Φορωνίδος III. 1178.
Heracleon. III.
ἐν τῇ π' τῆς Ἰλιάδος I. 769.
Hermippus IV. 269.
Hermogenes ἐν τῷ περὶ Φρυγίας II. 724.
Herodianus I. 232. II. 401. 1274.
ἐν τῇ καθόλου II. 401.

lib. II.		I. 1297.
lib. III.		I. 783.
		1047.
		II. 17.
		101.
lib. V.	τῆς καθόλου	II. 793.
lib. V		II. 1057.
		IV. 322.
lib. VIII.		I. 54.
lib. X.		IV. 1309.
lib. XX.		I. 1289.

Herodorus I. 23. 31. 45. 127. 139. 211. 747. 1024. 1289. II. 354. 534. 686. 754. 850. 856. 897. 1125. 1147. 1214. 1252. IV. 86. 87.
ἐν τοῖς Ἀργοναύταις ſive Ἀργοναυτικοῖς II. 903. III. 594. IV. 259. I. 71. 773. 943.
ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας II. 817.
Herodotus II. 677. III. 1084. 269. 277. ἐν β'. I. 1024.
Heſiodus I. 45. 156. 456. 482. 498. 730. 747. 824. 859. 1165. II. 170. 187. 276. 296. 297. 440. 1253. III. 2652. 202. 242. 311. bis. 1034. IV. 54. 57. 259. 266. 284. 892. 1396.
ἐν ταῖς καλουμέναις μεγάλαις ἠοίαις I. 118. 1125. Lib. 4. 57. 828.
ἐν α' καταλόγων Lib. 3. 1085.
ἐν τῷ γ' καταλόγῳ Lib. 2. 181.
ἐν τῷ Κήυκος γάμῳ Liib. 1289.
Hippias Delius ἐν ἐθνικῶν ὀνομασίαις Lib. 3. 1178.
Hipponax Lib. 2. 127. Lib. 4. 322.
Hippys. Lib. 4. 261.
ὁ ἱστορικός. Lib 4. 1174.
Homerus Lib. 1. 5. 11. 40. bis. 57. 68. 69. 87. 149 152. 156. 164. 176. 179. 184. 204. 224. 262. 264. 272. 275. ter. 296. bis. 303. 304 305. 322. 408. 413. 431. 436. 441. 468. 482. 498. 517. bis. 537. 558. 587. 608. 631. 650. 655. 723. 735. 760. ter. 783. 794 831. 834. 859 862. 893. 904. 810. 919. 922. 923. 923. 932. 933. 949. 955. 1016. 1027. 1035. 1049. 1062. 1079. 1081. 1089. 1115. 1123. bis. 1141. 1146. 1166. 1180. 1207. 1300. 1309. 1310. 1350. 1354 Lib. 2. 42. 106. 115. 123. 128. 257. 261. 263. 276. 285. 359. 398 547. 633. 779. 943. bis. 944. 1055. 1089. 1203. 1286. Lib. 3. 52. 53. 120.

120.145.133.257.281.291.453. 761. 774. 806. 875. 898. 996. 1006. 1017. bis. 1241. 1388. Lib. 4. 14 111. 175.565.761. 828.974.992.1093.1329.1404. 1558.1614.1636.1659.
ἐν τῇ Βοιωτίᾳ Lib. 1.884.
ἐν Καταλόγῳ Lib. 1. 977.
ἐν Ὀδυσσείᾳ Lib. 2. 440. 875.

Ibycus Lib. 1. 146. 287. Lib. II. 780. Lib. 3. 26. 106. Lib. 4. 814. 1348.
ἐν α΄. Lib. 4. 57. 814.
ἐν τῇ εἰς Γοργιάνδην Lib. 3. 158.
Idomeneus Lib. 1. Τρωικῶν Lib. 1. 916.
Jon ἐν διθυράμβῳ Lib. 1. 1165.
Irenæus Lib. 2. 127.904. 1017.
ἐν α΄ Ἀπολλωνίου Lib. 1. 1299.
Iſocrates Lib. 1.40. 485.981.
Iſter ſive Iſtrus Lib. 2. 207.

Leander Lib. 2. 708. bis.
Learchus **
Le o lib. 1. τ͂ περὶ τῶν μητέρα Lib. 4. 262.
ἐν περίπλῳ Lib. 2. 297.
Οἱ γεγραφότες περὶ κυπριακῆς λιβύης Lib. 4. 1552.
Lucianus Lib. 2. 329.
Lycophron Lib. 2. 285.
Lyſimachus Alexandrinus
ἐν α΄ τῶν Θηβαϊκῶν Lib. 3. 1177.
β΄ τῶν Νόστων Lib. 1. 558.
Liſippus Epirotas ἐν τῷ ἐπιγεγραφομένῳ ἀσεβῶν καταλόγῳ Lib. 4. 1093.

Menander Lib. 1. 721. 1125. lib. 2. 121. Lib. 3. 294.
Metrodorus lib. 1. περὶ ἱστορίας Lib. 4. 834.
lib. 1. τῶν περὶ Τιγράνην Lib. 4. 133.
Mnaſeas Lib. 1. 131. 917. Lib. 2. 500.677.1055. Lib. 4. 264.
α΄ περὶ Ἀσίας Lib. 1. 1129.
Mneſimachua Phaſelites Lib. 2. 479.
ἐν διακόσμοις Lib. 4. 1412.
ἐν τῇ Εὐρώπῃ Lib. 2. 1017.
ἐν α΄ περὶ Σκυθῶν. Lib. 2. 1017.
Moeris Lib. 2. 789.
Muſæus Lib. 3. 467. 1034. 1377.
ἐν τοῖς εἰς Μουσαῖον ἀναφερομένοις Lib. 3. 1.
ἐν γ΄ τῶν εἰς Μουσαῖον ἀναφερομένων Lib. 4. 156.
ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων Lib. 3. 1236.
ἐν γ΄ τῆς Τιτανογραφίας Lib. 3. 1178.
Myclus Neapolitanus Lib. 4. 1405.
Myrleanus. Vide Aſclepius.
Myrtilus ἐν α΄ Λεσβιακῶν Lib. 1. 615.

Naucratites. Vide Staphylus.
Ναυπακτικὰ ποιητικῶς. Vide Neoptolemus.
Nearchus Lib. 1. 308.
Neoptolemus. ἐπὶ ναυπακτικὰ πιστοῖς

ήσας Lib. 2. 299. Lib. 3. 242. 513. Lib. 4. 59. 86. 87.
Nicagoras Lib. 4. 269.
Nicander Colophonius Lib. 1. 29. Lib. 2. 130.
ἐν β' Αἰτωλικῶν Lib. 4. 57. ἐν γ'. lib. 1. 419.
ἐν β' ἑτεροιουμένων Lib. 1. 1236.
ἐν β' Εὐρώπης Lib. 4. 57.
ἐν α' τ̃ Οἰταικῶν Lib. 1. 1304.
Nicanor Cyrenæus (ἐν μετονομασίαις) Lib. 4. 262.
Nicocrates Lib. 1. 831. bis.
Nymphis Heracleotes Lib. 2. 168. 674. 789. 856.
ἐν τῷ περὶ Ηρακλείας Lib. 2. 652. 817.
ἐν α' περὶ Ηρακλείας lib. 2. 731. 754.
ἐν ς' περὶ Ηρακλείας Lib. 4. 247.
Nymphodorus Lib. 2. 1031. Lib. 3 202. Lib. 4 1470.
ἐν ποιν... Lib. 2. 1012.

Onaſus ἐν β' Ἀμαζονίδων Lib. 1. 1207. τῶν Ἀμαζονικῶν 1236.
Oraculum Lib. 2. 366.
Orpheus Lib. 1. 23. 495. 557. 1134. Lib. 2 262 262. 086. 931. Lib. 3. 26.
ὀρφικά. Lib. 2. 948. Lib. 3. 1. bis. 467.

Palamedes Lib. 1. 704. Lib. 3. 109. Lib. 4. 1563.
Panyaſis ἐν λυδίᾳ. Lib 4 1147.
Pauſanias Lib. 4. 1187.
Perigenes ἐ τῷ περὶ τῆς χαλκιδικῆς (niſi ſcribendum ducas χαλδαϊκῆς) τῶν μαθημάτων. Lib. 3. 1377.
Phanodicus ἐν τοῖς Δηλιακοῖς Lib. 1. 419.
lib. 1. Δηλιακῶν Lib. 1. 211.
Pherecydes (Athenienſis) Lib. 1. 4. 45. bis. 139. 152. 211. 230. 411. 654. 735. 752. 760. 831. 1129. bis. 1289. Lib. 2. 178. 373. 500. 992. 1055. 1235. Lib. 3. 62. 230. 467. 1085. Lib. 4. 57.
Lib. 1. 4. 1091.
lib. 2. 1. 146. 1213. Lib. 2. 992. 1252. Lib. 4. 1715.
lib. 3. 1. 1212.
lib. 4. 3. 1185.
lib. 5. 3. 1178.
lib. 6. 1. 23. Lib. 2. 181. 271. 299. 1153. lib. 3. 411.
lib. 7. 4. 156. 223. 228.
lib. 8. 1. 188.
lib. 9. 1. 102.
ἐν ί. ἱστορίᾳ lib. 1. 741. lib. 4. 1396.
lib. 12. 4 1091.
ἐν τῇ θεογονίᾳ Lib. 2. 1214.
Philammon. Lib. 1. 23.
Philetas lib. 1. 1298. Lib. 2. 279.
ἐν ἀτάκταις γλώσσαις Lib. 4. 989.
ἐν τῇ λίτῳ Lib. 4. 1141.
Philo Lib. 3. 118.
Philochorus ἐν κῷ περὶ θυσιῶν Lib. 1. 517.
Philoſtephanus lib. 1. 985. 1024. Lib.

Lib. 2. 706. 948. bis. L. 3. 1242.
ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν Lib. 2. 124.
ὁ τὴν Φορωνίδα συνθείς. Lib. 1. 1129.
ὁ τοῦ Φρυγίους λόγους γράψας. Lib. 558.
Phylarchus. Lib. 2. 400. ἐν ζ'. Lib. 4. 1561.
Phyſiologi Lib. 2. 360.
Pindarus Lib. 1. 57. 411. 752. 1087. 1289. Lib. 2. 479. Lib. 3. 1243. Lib. 4. 1552. 1567. 1750.
ἐκ Παιάνων Lib. 1. 1086.
ἐν Πυθιονίκαις Lib. 2. 500. Lib. 4. 259. 1750.
ἐν Πυθιονίκαις ἐν τῇ εἰς Ἀρκεσίλαον ᾠδῇ lib. 4. 1552.
Piſander Lib. 1. 152. 471. 1196. Lib. 2. 98. 1189. Lib. 4. 57. 1396.
Piſiſtratus Liparæus Lib. 4. 786.
Polemon ἐν κτίσει Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν Lib. 4. 324.
Polygnoſtus ἐν τοῖς περὶ κοζίκου. Lib. 1. 995.
PoſidippusEpigrammatographus Lib. 1. 1289.
Poſidonius Lib. 2. 106. 677.
Promachidas. lege cum Voſſio Promathidas.
Promathidas (Heracleotes, Athenæo etiam laudatus) libris περὶ Ἡρακλείας Lib. 1. 1125. Lib. 2. 817. 847. 913. 931.
Proxenus Lib. 1. 97.
Pythænetus ἐν α' περὶ Αἰγίνης lib. 4. 1712.
Pythagoras Lib. 1. 645.
Pytheas ἐν γῆς περιόδῳ Lib. 4. 761.
Pythius (Apollo in oraculo) Lib. 2. 366.

Rhianus Lib. 3. 1. & 1089.

Sappho Lib. 1. 727. 1123. Lib. 3. 26. Lib. 4. 57.
Σχελιογράφοι Lib. 3. 375.
Scylax Caryandenſis Lib. 1. 1177. Lib. 4. 1215.
Scymnus Lib. 4. 254. ἐν τοῖς περὶ Ἀσίας Lib. 4. 277.
ἐν ις' * περὶ Εὐρώπης Lib. 4. 284.
Soleucus ἐν συμμίκτοις Lib. 2. 1055.
Semus Lib. 1. 1304.
Silenus ἐν γλώσσαις Lib. 1. 1299.
Simonides Lib. 1. 211. 583. Lib. 3. 814. Lib. 4. 177. 814. Genealogus Lib. 2. 868.
ἐν τῇ ναυμαχίᾳ Lib. 1. 211.
ἐν συμμίκτοις Lib. 1. 763.
Socrates Lib. 4. 972.
ἐν τῷ περὶ Εἰδόθεον Lib. 1. 1207. Apud Svidam in χιάζειν eſt Ἰσοκράτης ἐν τοῖς περὶ Εἰδοθέαν.
ἐν ταῖς ἐπικλήσεσι Lib. 1. 966.
Sophocles lib. 1. 1079. 1125. Lib. 2. 178. Lib. 3. 242. 281. 1371. Lib. 4. 269.
ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ Lib. 1. 1337.
ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς Lib. 4. 816.

* lege cum Holſtenio ἐν τοῖς.

ἐν Ἰνάχῳ Lib. 1. 580.
ἐν Ἰξίονι Lib. 4. 14.
ἐν Κολχίσι Lib. 3. 1039. 1370. Lib. 4. 228.
ἐν Κωφοῖς σατύροις Lib. 1. 971. 1125.
ἐν Λημνίαις Lib. 773.
ἐν Ναυπάκτῳ Lib. 4. 1695. ſed leg. Ναυπλίῳ, ut ad Svidam in κατελάς è Photii Lexico obſervavit doctiſſ. Neocorus.
ἐν Πολυξένῃ Lib. 2. 1123.
ἐν Ῥιζοτόμοις Lib. 3. 1213.
ἐν Σκύθαις Lib. 4. 223. 284.
ἐν Τάλῳ Lib. 4. 1647.
ἐν Φινεῖ Lib. 2. 178.
Soſiphanes ἐν Μελεάγρῳ Lib. 3. 553.
Soſtratus lib. 4. περὶ ζώων Lib. 1. 1265.
Staphylus Naucratita Lib. 1. 580.
ἐν ά τῶν περὶ Θεσσαλίαν Lib. 4. 816.
Steſichorus Lib. 1. 230. Lib. 3. 106. Lib. 4. 972. 1310.
ἐν τῇ Γηρυονίδι Lib. 1. 211.
ἐν τῇ Σκύλλῃ Lib. 4. 828.
Steſimbrotus Lib. 1. 1125. 1304.
Strabo ἐν γεωγραφουμένοις Lib. 2. 944.
Svidas περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένῳ. Lib. 1. 558.
ἐν Θεσσαλικοῖς Lib. 1. 555.
ἐν ά Θεσσαλικῶν Lib. 2. 1235. ἐν β'. Lib. 2. 1017. ἐν γ' τῶν περὶ Θεσσαλίαν. Lib. 4. 816.

Tarr-

Tarrhæus Lib. 1. 187. 1040. 1083. 1165.
Thales Lib. 1. 498. Mileſius lib. 4. 269.
Theochreſtus Lib. 1. Λιβυκῶν Lib. 4. 1750.
Theocritus lib. 1. 152. 1079. 1289. Lib. 2. 8. Lib. 4. 57.
ἐν τοῖς βουκολικοῖς ἐν τῷ Ὕλα ἐπιγραφομένῳ Lib. 1. 1236.
Theodorus ἐν εἰκοστῷ ἐννάτῳ. Lib. 4. 264. Confer Schol. Ariſtoph.
Theolytus Lib. 1. 623.
Theophanes Lib. 1. 1125. Lib. 2. 1252.
Theophraſtus Lib. 2. 1252. Lib. 4. 200.
ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Lib. 4. 834.
ἐν τῇ πρὸς Φανίαν ἐπιστολῇ Lib. 1. 972.
ἐν τῷ περὶ φυτῶν Lib. 1 872.
Theopompus ἐν ά 308. Lib. 4. 1187.
ἐν γ'. Lib. 4. 272.
ἐν κά Lib. 4. 272.
ἐν κέ Lib. 4. 672.
ἐν ἐποποιοῖς Lib. 4. 57.
Timæus Lib. 2. 400. Lib. 4. 786. 965. 983. 1153. 1216. 1217.
Timagetus Lib. 2. 1033. Lib. 4. 284.
ἐν λιμέσιν Lib. 4. 324. τῷ περὶ λιμένων. Lib. 4. 306.
ἐν ά περὶ λιμένων Lib. 4. 259.
Timonax ἐν ά τῶν Σικελικῶν Lib. 4. 1217.

lib,

ἐν ά περὶ Σκυθῶν Lib. 4. 328.
ἐν β' Σκυθικῶν Lib. 3. 1235.
Timoſthenes lib. 2. 519. 526. 533. Lib. 4. 1712. Confer ſupra in Demoſthene.
ἐν τῷ ἐξηγητικῷ Lib. 3. 846.
Tryphon Lib. 1. 907.
Xanthus Lib. 2. 724.
Xenagoras Lib. 1. 633. IV. 264.
ἐν ά χρόνων Lib. 4. 262.
Zeno. Lib. 1. 498.
Zenodotus Lib. 1. 1081.
ἐν γλώσσαις Lib. 2. 1007.
Zenothemis Lib. 2. 967.

CAPUT XXII.

DE ARCHIMEDE Syracuſano, APOLLONIO Pergæo & EUTOCIO Aſcalonita.

Archimedis genus & ætas. 1. *Ejus liber de ſphæra ac cylindro.* 2. *De circuli dimenſione.* 3. *De centris gravium planorum.* 4. *De Conoidibus & ſphæroidibus.* 5. *De lineis ſpiralibus.* 6. *De quadratura parabolæ.* 7. *Pſammites.* 8. *De iis quæ in aquis vehuntur.* 9. *Aſſumtorum, ſive lemmatum liber.* 10. *De ſpeculis uſtoriis.* 11. *Scripta inedita.* 12. *Et deperdita.* 13. *Dialectus quo uſus eſt, & ſcriptores in Archimedem deperditi.* 14. *Varia & admiranda Archimedis inventa.* 15. *Archimedis ſcriptorum editiones.* 16. *De APOLLONIO PERGÆO* 17. *Ejus Conicorum libri.* 18. *Editiones.* 19. *Scripta deperdita.* 20. *De Eutocio Aſcalonita & ejus ſcriptis.* 21.

I.

ARCHIMEDES Syracuſanus, (*a*) non humilis homunculus à pulvere

(*a*) Solinus c. 6. ubi de Syracuſis: *Hinc domo Archimedes, qui juxta ſiderum diſciplinam machinarius commentator fuit*, hoc eſt, ſi recte verba intelligo, & Aſtronomiæ callentiſſimus, ſiderumqve. ut de eodem Livius XXIV 34. ſpectator unicus fuit, & in Mechanicis plurima feliciſſime commentus eſt.

vere & radio (*b*) excitandus, ſed genere nobili fuit, Regis Hieronis cognatus (*c*) & amicus, atq; ingenio gloriam, qvam Reges innumeri, conſecutus majorem. Nam in omni genere Geometricæ, ſideralis ac machinalis diſciplinæ, incredibili induſtria (*d*) ac ſubtilitate multa admiranda & ante ipſum inaudita reperit. In Ægypto (*e*) edoctus ibidem inventis cochleis ad aqvas exhauriendas aggeribusqve conditis ſempiternam poſt ſe reliqvit memoriam beneficii ſingularis ac divini. Cumq; Syracuſa caput Siciliæ à Romanis graviſſima obſidione vexaretur, ſolus per tres annos (*f*) ſollertibus inventis ſuis patriam defendit. Deniqve, poſtqvam Dianæ feſto (*g*) opera transfugæ potiti ſunt urbe Romani, ab irrumpente milite & circulos ejus formasqve deſcriptas parum curante obtruncatus eſt (*h*) Anno U. C. 452. Olymp. CXLII. ante CHRISTUM natum 212. qvinqve amplius annis major ſeptuagenario. (*i*) Conſul Marcellus victor qvi hoc factum dolebat (*k*) &

(*b*) Cicero V. Tuſc Qvæſt. c. 23. ubi Archimedis conditionem præfert vitæ Dionyſii Siciliæ tyranni: *ex eodem urbe humilem homunculum à pulvere & radio excitabo, qui multis annis poſt fuit, Archimedem.*

(*c*) Plutarchus in Marcello p. 303. Καὶ μέντοι καὶ Ἀρχιμήδης Ἱέρωνι τῷ βασιλεῖ συγγενὴς ὢν καὶ φίλος &c.

(*d*) Plutarch. pag. 307. qvo in loco cibi ſæpe ac potus oblitum refert. Idem alibi in libro, qvod ſvaviter vivi non poſſit ſecundum Epicurum pag. 1094. & libro, qvod ſeni gerenda ſit Reſp. pag. 786. narrat à ſervis non raro abreptum veſtibusqve exutum & unctum, ſtrigili in uncto corpore lineas duxiſſe, qvod notavit etiam Stobæus ſerm. 29. περὶ φιλοπονίας p. 206. Cicero V. de finibus p 137. Qvem ardorem ſtudii cenſetis fuiſſe in Archimede, qvi dum in pulvere qvædam deſcribit attentus, ne Patriam qvidem captam ſenſerit. Subtiliſſimus exqviſitor dicitur Caſſiodoro. VII. variar. Epiſt. V.

(*e*) Diodorus Sic. lib. V. p. 217. Abulpharajus p. 41. *E claris etiam Mathematicis fuit Archimedes, qui Græcus fuit, at ſcientiam ab Ægyptiis hauſit. Dicitur aggeribus vinxiſſe terras plerarumque Ægypti villarum & fundamenta poſuiſſe pontium quibus à pago in pagum tranſitur cum excreverit Nilus.*

(*f*) Livius XXV. 31. Itaqve Florum II 6, 33. merito reprehendit Salmaſius.

(*g*) Plutarchus Marcello p. 308. Polyænus VIII. 11. & 12. Syncellus p. 285. Tzetz 2. Chil. v. 134.

(*h*) Livius XXV. 31. Plutarchus Marcello p 308. ſeq. Valerius Max. VIII. 7. Silius Italicus XIV. 677. ſeq. Tzetzes Chil. II. v. 135. ſeq. Militi irrumpenti dictum ab Archimede: τὰν κεφαλὰν, καὶ μὴ τὰν γραμμάν, ut ex veterum aliqvo tradit Georgius Valla lib. 1. de rebus expetendis & fugiendis c. 6.

(*i*) Tzetzes Chil. V. 105.

(*k*) Cicero lib. IV. in Verrem c. 58. Julius Firmicus V. Matheſ. p. 77.

& diſerto edicto prohibuerat, (*l*) *inter triumphales laureas lugubri mœrore illum exſtinctum deflevit,* & corpus cognatis ſuperſtitibus honeſte ſepeliendum tradidit (*m*) ipſosqve honore eſt proſeqvutus. (*n*) Tumulo Archimedis, qvod vivus ab amicis rogaverat (*o*) impoſita eſt figura ſphæræ in cylindro, cum epigrammate, de ratione, qvam cylinder ſolidus continens haberet, ad Sphæram in ea contentam. Hæc à Cicerone (*p*) cum Qvæſtorem Siciliæ ageret, multis poſt Archimedis mortem annis reperta eſt ante portam Syracuſæ Agrigentinam exeſis fere penitus epigrammatis verbis, neglecta vulgo & non multum è dumis eminente columella. Atqve etiamnum ſphæræ figuram ac cylindri obſervare licet, in Archimedis haud dubie memoriam, exſtare in numis qvibusdam priſcis Syracuſanorum apud Parutam. (*q*) Thema ejus Genethliacum neſcio qva fide exponit Julius Firmicus libro V. Matheſ. p. 77. Effigiem exhibet Jacobus Gronovius Vir Cl. tomo tertio theſauri Antiqvitatum Græcarum, charta, qvæ literam m inſcriptam habet.

II. Scripta Archimedis hæc ad nos pervenerunt:

ΠΕΡΙ ΤῊΣ ΣΦΑΊΡΑΣ * ΚΑῚ ΚΥΛΊΝΔΡΟΥ, *de Sphæris & Cylindro libri II.* ad *Doſitheum.* In hos libros exſtat commentarius Græce ſcriptus ab *Eutocio Aſcalonita*, de qvo infra §. ult. dixi. MS. codicem horum librorum, qvi Georgii Vallæ fuit, laudat Guil. Philander ad Vitruvium IX. 3. in qvo præter lingvæ Doricæ proprietatem & omiſſionem ſpirituum atqve accentuum teſtatur occurriſſe ſubinde ſyllabarum & dictionum notas, qvæ ne à Græcis qvidem ipſis hoc tempore ſatis agnoſcantur.

Zzz Editi

(*l*) Valerius Max. VIII., 7. extern. 7. Plinius Hiſt. natural. VII. 37.

(*m*) Livius XXV. 31.

(*n*) Plutarchus Marcello. p. 309.

(*o*) Plutarchus p. 307. Πολλῶν δὲ καὶ καλῶν εὑρετὴς γεγονὼς λέγεται τῶν φίλων δεηθῆναι καὶ τῶν συγγενῶν, ὅπως αὐτοῦ μετὰ τὴν τελευτὴν ἐπιστήσωσιν τῷ τάφῳ τὸν περιλαμβάνοντα τὴν σφαῖραν ἐντὸς κυλίνδρου, ἐπιγράψαντες τὸν λόγον τῆς ὑπεροχῆς τοῦ περιέχοντος στερεοῦ πρὸς τὸ περιεχόμενον.

(*p*) Cicero V. Tuſculanar. qvæſt. c. 23.

(*q*) Vide illuſtr. Spanhemium ad Orat. 1. Juliani p. 201.

* Meminit hujus operis etiam Abulpharajus p. 42. Scriptum eſt poſt librum de lineis ſpiralibus, Laudat Archimedes Eudoxi θεωρήματε περὶ τὰ στερεὰ, & Cononem jam defunctum.

Editi etiam ſunt cum Synopſi Mathematica Marii Merſenni & Græce cum libro de circuli dimenſione Pariſ 1561. Loca qvædam Eutocii emendavit Marcus Meibomius dialogo de proportionibus. Hafniæ 1655. fol. 1.

III. ΚΥΚΛΟΥ ΜΕΤΡΗΣΙΣ, *de circuli dimenſione liber*, qvem in duobus Geometricorum elementorum libris Lugd. Bat. 1594. fol. præter rem reprehendit vir ſummus *Joſephus Scaliger*, vindicavit *Adrianus Romanus* eqves auratus in Apologia pro Archimede & exercitationibus Cyclicis contra Scaligerum, Orontium Finæum & Raymarum Urſinum, in decem dialogos diſtributa, Wurceburgi 1597. fol. Hic Archimedis liber lucem vidit etiam Pariſ. 1561. & cum præfat Chriſtoph Meureri Lipſ. 1602. ſed Græcis *Eutocii* commentariis illuſtratur cum verſione ac notis *Joh. Walliſii* prodiit Oxon. 1676. 8. & in tertio tomo Operum viri hujus præſtantiſſimi, ibid 1699. fol. Confer Cyclometrica Willebrodi Snellii, & qvæ de qvadratura Circuli ſcripſere contra Scaligerum Jac. Chriſtmannus & Franciſus Vieta, contra Tho Gephyrandrum Caſp. Schottus Magiæ univerſal. p. 756. Contra Gregorium de S. Vincentio Marcus Meibomius lib. de proportionibus p. 100. & 197. ſeq. Aliis, qvos de ſubtili hoc argumento laudat Voſſius p. 136. de ſcientiis Mathematicis, & Georgius Paſchius lib. de inventis nov-antiqvis p. 514. ſeq. edit. ſecundæ, addes ex eodem Voſſio p. 94. Hippocratem Chium p. 182. 333. Guilelmum Griſauntum p. 228. 333. Franciſcum Leodicenſem p. 335. Joh. Buteonem p. 435. ſeq. Joh. Campanum, ac præter hos Tho. Hobbeſium, Antonium Pimentam, (*a*) G. G. Leibnutzium (*b*) Detlevum Cluverum (*c*) & Ben Ithem ſcriptorem Arabem antiqvum, qvem à Petro de la Valle latinum factum teſtatur Leo Allatius in apibus Urbanis p. 226. Qvod Geometrice demonſtrari non poſſit circuli qvadratura, diſputatur in Ephemeridibus Pariſienſibus Anni 1697. p. 199. edit. Amſt. Memorat hunc Archimedis librum Proclus qvoqve 4. in primum Euclidis p. 110.

IV. ἘΠΙΠΈΔΩΝ ἸΣΟΡΡΟΠΙΚΩ͂Ν ἢ ΚΈΝΤΡΑ ΒΑΡΩ͂Ν ἘΠΙΠΈΔΩΝ *de planis æquiponderantibus, ſive, de centris gravium planorum libri II.* Hos qvoqve libros Græco commentario illuſtravit *Eutocius*. Κεντροβαρικά

(*a*) Giornale de letterati in Parma A. 1687. p. 56. ſeq.

(*b*) Acta Erudit. 1682. p. 41 ſeq.

(*c*) Acta Erud. 1686 p. 366.

Digitized by Google

ɛικὰ vocat Tzetzes Chil. XIII, v. 974. & Simplicius in 2. de Cœlo comment. 63. prodiere Piſauri A. 1588. fol. Gallice vertit Petrus Forcadel Pariſ. 1565. 4. Confer de hoc argumento Pappum libro VIII. p. 450. Meminit ejusdem operis Archimedei Proclus 3. ad primum Euclidis pag. 51.

V. ΠΕΡΙ' ἀμβλυγωνίων ΚΩΝΟΕΙΔΕ'ΩΝ ΚΑΙ' σχημάτων ΣΦΑΙΡΟΕΙΔΕ'ΩΝ *De figuris Conoidibus obtuſis & de Sphæroidibus libri II.* ad *Doſitheum.* In editione Franciſci Maurolyci Nobilis Siculi Panorm. 1685. Nam in prioribus editionibus ex Archimedis ſententia recte ut unus liber occurrit. Memorat Archimedes ſub init, ſe in alio libro ad eundem Doſitheum egiſſe περὶ ὀρθογωνίου κωνοειδέος. Confer Joh. Kepleri Vas Auſtriacum.

VI. ΠΕΡΙ' 'ΕΛΙ'ΚΩΝ *de lineis ſpiralibus* liber ad eundem Doſitheum, in quo theoremata ſuper illo argumento à *Conone* Archimedis amico & celebri Geometra ante plures annos defuncto inexplicata relicta exponit. Confer Iſmaelis Bullialdi librum de hoc argumento cum exercitationibus ejus Geometricis editum Pariſ. 1657. 4. Ad hunc librum reſpicit Archimedes ſub initium librorum de ſphæra & cylindro, quos poſtea edidiſſe ex hoc ipſo conſtat.

VII. ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΣΜΟ'Σ ΠΑΡΑΒΟΛΗ'Σ *Liber de quadratura parabolæ*, ad eundem. Doſitheum miſſus, Conone, quem hic iterum laudat, jam defuncto.

VIII. ΨΑΜΜΙ'ΤΗΣ *De numero arenæ liber* ad Regem *Gelonem*, quo probat non eſſe infinitum, ſed efferri & colligi poſſe ſi vel maxime orbis terrarum totus arena conſtet. Hujus libri quatuor exſtant verſiones. Una *Jacobi Germonenſis* ab Hervagio edita, altera *Fred. Commandini* qui longe melius vertit, & notas etiam addidit, ſed mendoſo codice uſus Venet. 1558. fol. tertia *Dav. Rivalti*, qui Commandini verſionem ac notas vel non vidit, vel neglexit, multa pejus poſuit: quarta denique accuratiſſima *Joh. Walliſii*, qui alio charactere ſubinde verba qvædam ſenſui illuſtrando addidit & caſtigationes ad contextum græcum ſubjecit. Oxon. 1676. 8. & tomo tertio operum Walliſiii ibid. 1699. fol. Illuſtravit hunc librum etiam *Chriſtophorus Clavius* Bambergenſis Jeſuita rei Mathematicæ peritiſſimus, commentario in Sphæram Johannis de Sacroboſco p. 237. ſeq. & *Paſchaſius Hammelius* Pariſ. 1557. 8. Conſule etiam, ſi placet, *Marium Merſennum* ad ſex prima Geneſeos capita pag. 51. ſeq.

IX. ΠΕΡΙ' ΤΩ~Ν 'ΟΧΟΥΜΕ'ΝΩΝ *De iis, quæ aquis innatant libri* II. qui

II. qvi in Baſileenſi editione deſiderantur, ſed in Rivaltina Græce ac latine exſtant, & latine ex verſione *Fred. Commandini* cum ejus commentariis prodierant Bononiæ A. 1565. 4. & Piſauri 1572. 4. cum Ariſtarcho de magnitudinibus & diſtantiis Solis & Lunæ. Meminit hujus libri Archimedis Strabo lib. 1. p 54. & Pappus Alex. in prooemio libri octavi Mathematicarum collectionum. Reſpicit etiam Victruvius VIII. 6. A doctiſſimo Meurſio in Bibl. græca hoc opus & alia qvædam præter rem, ut exiſtimo, tribuuntur Archimedi Tralliano.

X. ASSUMTORUM ſive LEMMATUM liber latine tantum cum tribus libris Apollonii Pergæi editus ab *Abrahamo Ecchellenſi*, qvi hunc librum & Apollonii Conicorum V. VI. VII. ex Arabico vertit, adjutus à *Joh. Alphonſo Borello*, qvi Arabice ignarus tam callebat Mathematicas diſciplinas, qvam harum imperitus Ecchellenſis bene callebat Arabice. Prodiit Ecchellenſis translatio cum Borelli notis Florentiæ 1661. fol. Alteram editionem hujus libri Arabico-latinam debemus viro doctiſſimo *Johanni Gravio* Anglo. Lond. 1659. fol. Confer Acta Eruditorum A. 1700. p. 518. & Tho. Smithum in Joh. Gravii vita p. 28.

XI. ΠΕΡῚ ΚΑΤΌΠΤΡΩΝ ΚΑΥΣΤΙΚΩ͂Ν, DE SPECULIS COMBURENTIBUS parabolicis, *κατόπτρων τὰς ἐξάψεις* vocat Tzetz. Chiliad. II. v 153. & XIII. v. 974. Hunc putant librum notari ab Apulejo in Apologia p. 20 *Alia præterea ejusdem modi plurima*, (de ratione ſpeculorum planorum, tumidorum & globoſorum cavorumqve) *quæ tractat volumine ingenti Archimedes Syracuſanus, vir in omni quidem Geometria multum ante allios admirabili ſubtilitate, ſed haud ſciam, an propter hæc vel maxime memorandus, quod inſpexerat ſpeculum ſæpe ac diligenter.* Exſtat ſub. Archimedis nomine liber de ſpeculis uſtoriis ex Arabico translatus latine ab *Antonio Gogava*. Occurrit hic liber etiam in Archimede Maurolyci, ſed inter externa, & *Ptolemæo* Mathematico tribuitur. Archimedi ſuppoſitus videtur etiam ex ſententia Gabrielis Naudæi Syntagm. de ſtudio militari p. 658 qvia mentio in illo fit Apollonii Pergæi, qvi Archimede * junior fuerit. Dioclis librum *περὶ πυρείων* laudat Eutocius in lib. 2. de ſphæra ac cylindro p. 30 & 15. De Anthemii Tralliani libro *περὶ παραδόξων μηχανημάτων*, qvi cum verſione licet imperfecta Claudii Ancantheri Mathematici MS. exſtat in Bibl. Vindobonenſi, & in qvo itidem de ſpeculis uſtoriis egit; vide, ſi placet, Lambecium VIII. commentar. pag. 191. ſeq.

XII.

* Longis temporibus poſteriorem Apollonium ſcribit Naudæus, ſed ſupparem Archimedi fuiſſe patebit ex iis qvæ dicam infra § 17.

XII. Scripta inedita Archimedis:

De fractione Circuli, Arabice per Thebit. Labbe Bibl. nov. MSS. pag. 251.

Perſpectiva, Arabice. Labbeus p. 259.

Archimedis elementa Mathematica Hebraice MSta exſtare in Bibl. Vaticana teſtatur Bartoloccius T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 484.

Opera Geometrica Archimedis in Compendium redacta per Albettam. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 256.

XIII. Scripta Archimedis deperdita:

Ἀρχαὶ ad Zeuxippum. Meminit ipſe in Pſammite p. 120. & 123. ſeq. edit. Baſil. Confer Wallifium p. 148. ad Pappi fragmentum & ad Archimedem p. 166.

- - Τὰ πτισίδια καὶ ἕτερα βιβλία
Ἐξ ὧν Ἥρων, Ἀνθέμιος καὶ πᾶς μηχανογράφος.
Τὰ ὑδρικὰ * τι ἔγραψαν καὶ τὰ πνευματικά τι
Βαρουλκά τι σύμπαντα καὶ θαλασσοδομέτρας.

Johann. Tzetzes Chil. XX. hiſt. 457. Idem Chil. 2. Hiſt.

Βαρουλκὸν πνευματικὴν τὰς * ὑδροσκοπικάς τε
Κἀκ ἐκ τοῦ ἢ ἐκ γέροντος τῶν βίβλων Ἀρχιμήδους.

Ἐφόδιον in qvod ſcripſit Theodoſius Tripolites, teſte Svida, id Θεοδόσ.

Περὶ ζυγῶν. Pappus, lib. VIII. collect. problemat. 6. propoſit. 10. pag. 461.

Μηχανικὰ ſua memorat ipſe Archimedes de qvadratura parabolæ propoſ. 6. δέδεικται ἔτο ἐν τοῖς μηχανικοῖς. Niſi intellexit libros de pla-

* Apud doctiſſ. Voſſium p. 288. de ſcientiis Mathematicis hoc verbum redditur *quæ clepſydris docet horas metiri.* Sed videntur reſpici potius qvæ Archimedes docuit de ſuperficie & pondere, qvæ in libris ὀχουμένων.

planis æquiponderantibus. Confer Voſſium de ſcientiis Mathemat. p. 288. quo in loco contradicit ſibi ipſe Vir doctiſſimus. Vitruvius præfat. libri VII. *Non Minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *Diades*, *Archytas*, *Archimedes*, *Cteſibius*, *Nymphodorus*, *Philo Byzantius*, *Diphilus*, *Charidas*, *Polyidus*, *Phyrus* (an Sporus?) *Ageſiſtratus*. Porro viderit Suidas, qui Mechanica tribuit Archimedi Tralliano Philoſopho ſive Grammatico qui in Homerum commentarium ediderat. At locus Plutarchi in Marcello p. 307. non negat Archimedem Syracuſanum aliquid ſcripſiſſe Mechanici argumenti, quo principia illius artis & fundamenta univerſe tradiderit: ſed tantum negat eum ſcripto expoſuiſſe rationem admirandarum illarum machinarum, quæ ipſe divino ſuo ingenio eſt commentus, quoniam illa veluti parerga quædam duntaxat habuiſſet ludentis Geometriæ, ut ait idem Plutarchus p. 305.

Περὶ σφαιροποιΐας, quem ſolum librum Mechanicum ab Archimede compoſitum affirmavit Carpus apud Pappum procemio libri VIII.

Librum de ſeptangulo in circulo memorat Abulpharajus p. 42. ubi addit rem parum profecto credibilem, Romanos è libris ejus, quindecim geſtamina combuſſiſſe.

Conica, quorum meminit Archimedes ipſe libro de quadratura parabolæ & lib. 1. de conoidibus & Sphæroidibus. Et Heraclides apud Eutocium exiſtimavit *Apollonium* Pergæum Conica ex Archimedis opere, quod ineditum accepit deſcripſiſſe & pro ſuis edidiſſe. Sed injuriam fieri Apollonio idem notat Eutocius. Confer Voſſium p. 434 de ſcientiis Mathematicis. Macrobius III. 3. in ſomnium Scip. *Et Archimedes quidem ſtadiorum numerum deprehendiſſe ſe credidit, quibus à terra ſuperficie luna diſtaret, & à luna Mercurius, à Mercurio Venus, Sol à Venere, Mars à Sole, à Marte Jupiter, Saturnus à Jove. Sed & à Saturni orbe usque ad ipſum ſtelliferum cœlum omne Spatium ſe ratione emenſum putavit.* Confer eundem lib. 1. c. 19.

XIV. *Heraclidem* ** (Lembum forte, Confer Jonſium pag. 171.) *in Archimedis vita* laudat Eutocius procemio in lib. de circuli dimenſione & commentario in Apollonium.

Archimedis ſcripta quædam ante Eutocium illuſtraverant *Dionyſodorus* Eutocio memoratus, & cujus jam è Suida memini *Theodoſius Tripolites*.

Dia-

* Meminit commentariorum per Heraclidem ad Doſitheum à ſe miſſorum Archimedes in limine libri de lineis ſpiralibus.

Dialecto uſus eſt Archimedes Dorica, utpote Syracuſanus, qvod videre eſt etiamnum in *ψαμμίτῃ* & plerisqve aliis ejus ſcriptis: qvod vero in libro de circuli dimenſione & in libris de ſphæra ac cylindro exigua doriſmi veſtigia ſuperſunt, id librariis potius, qvi hos libros freqventius deſcripſerunt, tribuerim, qvam Eutocio vel ejus præceptori Iſidoro Mileſio Mechanico, qvibus hoc adſcribit Vir incomparabilis Joh Walliſius. Sane Eutocius ipſe in lib. 2. de ſphæra ac cylindro p.30. edit. Baſil. ſummo ſe ſtudio vetera Archimedis exemplaria indagaſſe teſtatus, diſertis verbis qveritur ſe vix ea potuiſſe conſeqvi, qvæ *ἐν μέρει τὴν Ἀρχιμήδει φίλην δωρίδα γλῶσσαν ἀπέσωζον*, *qua vel ex parte doricam dialectum conſervaſſent qua Archimedes delectatur.* Porro in conſtructionibus ac demonſtrationibus ſuis Archimedes brevis eſt ac ſuccinctus, qvi paſſim ſupplenda qvædam ac ſubintelligenda relinqvit lectori; non enim tradit elementa, ut Euclides, qvi perſpicue & particulatim omnia deſignat, ſed tradita adeoqve jam intellecta præſumit ac ſupponit, ut eidem Walliſio obſervatum.

XV. Juvat hic etiam recenſere Archimedis inventa, machinas, variaq; opera admiranda, qvibus non minorem ingenii & ſcientiæ laudem, qvam ſcriptis compoſitis promeruit, & propter illa à Cardano lib. XVI. de ſubtilitate pag. 802. inter viros duodecim, qvos ex omni memoria ingenioſiſſimos ſelegit, primo loco ponitur. Fuerunt autem hæc:

MACHINÆ BELLICÆ Sambuca, tollenones, catapultæ, aliæqve qvibus Patriam Syracuſas unus triennium ſollertiſſime defendit adverſus Marcelli & Appii Ducum Romanorum impetus, & propter qvas dictus eſt *πολυμήχανος*, *ἑκατόγχειρ* & Geometricus Briareus, deſcribuntur à Polybio in excerptis libri VIII. p. 718. ſeq. Livio XXIV. 34. Plutarcho in vita Marcelli p. 306. ſeq. Athenæo V. p. 208. Confer Silium Italicum XIV. 342. ſeq. Svidam in *σκορπίδια*, Zonaram, &c. Oribaſium libro de Machinamentis c. 6. 24. &c. Tzetzen Chil. 2. hiſt. 35. Proclum 2. in primum Euclidis p. 12. E recentioribus Magium II. 10. Miſch. Scheferum de militia navali II. 5. & Ez. Spanhemium ad Orat. 1. Juliani p. 201. Rivaltum ad Archimedem p. 544. ſeq.

Tormenta, qvalibus hodie utimur, ab Archimede reperta eſſe præter rem ſcripſere Franciſcus Petrarcha & Robertus Valturius, confutati ab Hieron. Magio Lib. 1. cap. 1. Miſcellan.

SPECULA USTORIA, qvibus Romanorum conflagrarunt naves.

naves. Ea fabulis adſcribunt Magius, Keplerus, Naudæus, Carteſius, Jo.Dan. Major & alii. Eqvidem Polybius, Livius & Plutarchus nullam ſpeculorum mentionem faciunt. Diodori Siculi hiſtoria & Dionyſii Halic. circa tempora Archimedis eſt manca. Lucianus affirmat ſane Archimedem τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις καταφλέξαι τῇ τέχνῃ, in Hippia T. 2. p. 742. Sed ſpeculis uſtoriis hoc feciſſe, non addit. Neqve apud Galenum lib. 3. de temperamentis T. 1. edit. Baſil. p. 81. neceſſe eſt vocabulum πυρείων de ſpeculis (ut facit Rivaltus p. 546.) interpretari οὕτω δήπως (nihil autem de ſpeculis, ſed de alia materia flammam facile concipiente præceſſerat) οἶμαι καὶ τὸν Ἀρχιμήδην φασὶ διὰ τῶν πυρείων ἐμπρῆσαι τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις. At Joh. Tzetzes Chil. 2. v. 119. diſerte meminit de ſpeculo hexagono, & reflexis in hoc per alia ſpecula radiis:

Ἑξάγωνόν τι κάτοπτρον ἐτέκτηνεν ὁ γέρων
Ἀπὸ δὲ διαστήματος συμμέτρου τοῦ κατόπτρου
Μικρὰ τοιαῦτα κάτοπτρα θεὶς τετραπλᾶ γωνίαις
Κινούμενα λεπίσι τε καὶ τισι γιγγλυμίοις
Μέσον ἐκεῖνο τέθεικεν ἀκτίνων τῶν Ἡλίου
Μεσημβρινῆς καὶ θερινῆς καὶ χειμεριωτάτης.
Ἀνακλωμένων δὲ λοιπὸν εἰς τοῦτο τῶν ἀκτίνων
Ἔξαψις ἤρθη φοβερὰ πυρώδης ταῖς ὁλκάσι
Καὶ ταύτας ἐξετέφρωσεν ἐκ μήκους τοξοβόλου.

Zonaras T. 1. p. 424. Dionem laudans auctorem: Euſtathius ad Iliad. ε. p. 388. κατοπτρικήν τινα ἐπίνοιαν μηχανησάμενος Ἀρχιμήδης μὲν ὁ σοφώτατος πολεμικὰς ἐνεπύριζε νῆας ὡς οἷά τις κεραυνοβόλος. Sic & Scholiaſtes Luciani T. 2. p. 36. Confer qvæ infra libro qvinto dixi in Proclo, qvem ſimilibus ſpeculis uſum ferunt ad claſſem Gothorum accendendam.

SPHÆRA VITREA, qva miro artificio, lunæ, ſolis & qvinqve errantium motus illigavit, teſte Cicerone 2. De natura Deor. p. 379. edit. Leſcaloperii, & 1. Tuſc. qvæſt. p. 193. edit. Camerarii. Meminit & Claudiauus eleganti epigrammate p. 257. edit. Heinſii, & Sextus Empiricus VIII. adverſus Mathematicos pag. 329. Lactantius II. 5. Firmicus lib. V. pag. 77. & Marcianus Capella lib. 6. pag. 191. Ovidius VI. faſtor. v. 277.

Arte

Arte Syracuſia ſuſpenſus in aere clauſo
Stat polus, immenſi parva figura globi.

ORGANUM MUSICUM HYDRAULICUM. Tertull. de anima c. 14. *Spectaportentiſſimam Archimedis munificentiam* (qui hoc munus obtuliſſe videtur Hieroni) *organum hydraulicum dico, tot membra, tot partes, tot compagines, tot itinera vocum, tot compendia ſonorum, tot commercia modorum, tot acies tibiarum, & una moles erunt omnia. Sic & ſpiritus, qui illic de tormento aquæ anhelat, non ideo ſeparabitur in partes quia per partes adminiſtratur ſubſtantia quidem ſolidus, opera vero diviſus.* Plinius Organi Hydraulici inventionem tribuit Cteſibio VII. 36. Hiſt. Figurã ejus ex Vitruvii X. 13. & Heronis mente exhibet If. Vvſſius libro de viribus rhythmi p. 99 ſeq. Confer Optatiani Eorphyrii Panegyricum cap. 24. & 25. in editione Velſeri. *Nos*, inquit Pignorius p. 177. libro de ſervis, *hujus generis organum Romæ vidimus in Quirinali in hortis Pontificum, audivimusque non ſine comitum admiratione, cum muſicos modos variaret, nemine plectra manu tangente.*

TRISPASTUS ſive *Polyſpaſtus*, & alia inſtrumenta magnis oneribus tollendis apta. Tzetzes Chil. II. hiſt. 35. & Chil. III. v. 60. ſeq. Oribaſius * libro de machinamentis c. 4. & 26. quod eſt *de triſpaſto Apellidis ſive Archimedis.* Pappus Mathemat. collect. lib. VIII. problemate 6. propoſit. 10. p. 460. ſeq. ubi quadrageſimum hoc inventum Mechanicum Archimedis vocat, *datum pondus data potentia movere.*

Hunc ſpectat *Helice*, qua ingentem Hieronis navem in mare protrudit. Vide Athenæum V. p. 217. Proclum 2. in primum Euclidis p. 18. Plutarchum Marcello p. 306. ubi & dictum Archimedis ad Hieronem: *da mihi, ubi conſiſtam, extra terram, & movebo terram.* πᾶ βῶ καὶ χαριστίωνι τὰν γᾶν κινήσω πᾶσαν. Tzetz. II. Chil. v. 130. Confer, ſi placet, quæ de machinis variis ab Archimede excogitatis diſputat Rev. D. *Joh. Andreas Schmidius* in exercitatione de Archimede (Jenæ 1688. 4.) pag. 24. ſeq. Facit huc itidem Jacobus Beſſonus Gallus in theatro inſtrumentorum & machinarum, & Rivaltus ad Archimedem p. 540. Meminit Helicis Archimedeæ etiam Euſtathius ad iliad. μ'. p. 866.

COCHLEA ad exhauriendas aquas. Diodorus Siculus lib. V.

* Verba Oribaſii Græce è MSto Codice Regis Galliæ producit Rivaltus ad Archimed. pag. 541. ſeq.

pag. 217. Athenæus V. p. 208. Ratio cochleæ ejusmodi exponitur à Victruvio X. 11. ne de recentioribus dicam Guido Ubaldo, Joſepho Ceredo, aliis. Vide & Rivaltum ad Archimedem p. 537.

NAVIS IMMENSA Hieronis Regis, viginti ordinibus remorum ſtructa, in qua præter complura ſpatioſiſſima conclavia, gymnaſium, ambulationes, hortus, Bibliotheca, balnea &c. Athenæus V. p. 206. ſeq. è *Moſchione* qui de illa navi ſingularem librum ſcripſerat, περὶ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τοῦ Συρακουσίου κατασκευασθείσης νεὼς, ἧς ὁ Ἀρχιμήδης ἦν ἐπιγεωμέτρης ἐπόπτης. Idem Athenæus p. 208. memorat Archimedis machinam λιθοβόλον quæ ſaxum τριτάλαντον ſive 300. librarum jaceret ac telum duodecim cubitorum vibraret.

DE LUCERNIS ex Archimedis officina, ipſis ſibi nutrientibus incendium, vide ſi placet, quæ è Lactantio Joh. à Chockier in face Hiſtoriarum part. 1. c. 20.

Non ſatis intelligo, quod apud Plutarchum lib. de non ſuaviter vivendo ſecundum Epicurum p. 1093. legitur Ἀρχιμήδην αἰνευρέντα τῇ γωνίᾳ τὴν διάμετρον τοῦ ἡλίου τηλικοῦτο τοῦ μεγίστου κύκλου μέρος οὖσαν ἡλίκον ἡ γωνία τῶν τεσσάρων ὀρθῶν.

INVENTUM, quo in corona * Votiva Hieronis Regis Archimedes deprehendit furtum admiſſum ab artifice, qui argentum in auri vicem admiſcuerat, deſcribitur à Victruvio IX. 3 & Q. Rhemnio Pallæmone ſive quisqvis auctor poematis latini de menſuris ac ponderibus c. ult. Meminit & Plutarchus libro, quod non ſuaviter poſſit vivi ſecundum Epicurum pag. 1094 & Proclus in primum Euclidis p. 18. ſed loco corrupto. Ita autem puto legenda Procli verba: Τὸ αὐτὸ καὶ Ἱέρωνα (male Περίονα excuſum) φασὶν εἰπεῖν ἡνίκα τοῦ στεφάνου μὴ λυθέντος ἐν κατασκεύασεν τὴν ὁλκὴν ἑκάστην αἰνεῦρεν τῶν συγκραθεισῶν ὑλῶν.

LOCULUS ARCHIMEDIUS, de quo Atilius Fortunatianus in Arte Metrica p. 2684. Vett. Grammaticorum editorum ab Elia Putſchio: *Nam ſi loculus ille Archimedius quatuordecim eboreas lamellas, quarum anguli varii ſunt, in quadratam formam incluſas habens, componentibus nobis aliter atque aliter, modo galeam, modo ſicam, alias columnam, alias navem figurat, & innummerabiles efficit ſpecies, ſolebatque nobis pueris hic loculus ad confirmandam memoriam plurimum prodeſſe: quanto majorem poteſt nobis afferre voluptatem, quantoque* (ita leg.) *pleniorem utilitatem &c.* Confer Auſonii præf. ad

* Vide Rivaltum ad Archimedem p. 534. ſeq.

ad centonem nuptialem pag. 505. ſeq. edit. Tollii & Ennodium Epigrammate 133. de oſtomatio eburneo.

XVI. *Editiones Archimedis.*

Archimedis ſcripta *Græce* Roma ab amico tranſmiſſa accepit Bilibaldus Pirckheymerus: & Joh. Regiomontanus Romæ nactus eſt *latine* verſa in gratiam Nicolai V. Pontificis à *Jacobo Cremonenſi*. Prodierunt Græce ſeparatim, latinis in calcem voluminis rejectis, & *Eutocii* commentariis itidem ſeorſim excuſis, atque ita, ut Græca à latinis ſejuncta exhibeantur. Baſileæ 1544. fol. cum præfatione Thomæ Gechauf cognomento Venatorii. Hanc editionem Rivaltiana, de qua mox dicam, potiorem habet Joh. Walliſius. *Quanquam enim*, inquit, *Rivaltus illam in levioribus quibusdam emendavit, ubi tamen erat nodus vindice dignus, nihil eſt molitus. Quæque mutavit, id feciſſe videtur non auctoritate codicis alicujus fide dignioris, ſed ex conjectura ſua eaque non in omnibus, ne quid gravius dicam, ſatis felici. Hervagius autem cum videatur etiam ea loca, quæ manifeſto erant depravata, ita edidiſſe, ut in MSto codice reperta fuerant, nobis integrum reliquit per veri, quæ ſuperſunt, veſtigia noſtras etiam conjecturas interponere absque προληψιάματος prajudicio* Meminit tamen Rivaltus Codicis, quo uſum ſe profitetur MSti, & ex Rivalto ipſe in notis ad Pſammitem Walliſius.

Archimedis ſcripta *latine* à *Johanne Auruſpa* Siculo translata memorat Geſnerus.

Archimedis pleraque, verſione & commentariis illuſtrata à *Federico Commandino* Venet. 1588. fol. & libri de his quæ vehuntur in aqua. Bonon. 1565. 4.

Archimedis opera cum commentariis *Nicolai Tartalea* ſive *Tartaglia* Venet. 1565. 4.

Archimedis Opera ommnia *græce & latine* novis demonſtrationibus, verſione, commentariisque illuſtrata per *Davidem Rivaltum à Flurantia* Cenomanum, Ludovici XIII. conſiliarium Pariſ. 1615. fol. præfixa vita Archimedis à Rivalto ſcripta, & adjunctis *Eutocii* commentariis. Latine exſtat etiam Archimedes in Synopſi Mathematica Marii Merſenni Pariſ. 1644. 4.

Rivalti editio recuſa ex nova recenſione Claudii Richardi Profeſſoris Regii in Academia Madritenſi Pariſ. 1646. fol.

Archimedis opera illuſtrata à *Franciſco Maurolyco* nobili Siculo &

& Abbate Meſſanenſi, poſt mortem ejus excuſa ſunt Meſſanæ 1672. fol. cura Joh. Alphonſi Borelli: & cum editionis illius nondum ad umbilicum perductæ exempla pleraque naufragio periiſſent, recuſa Panormi A. 1685. fol. apud Cyllenium Heſperium. In hac editione Arenarius Archimedis & περὶ ὀχουμένων latine exhibentur integri è verſione Commandini, reliqua vero ſcripta è traditione Maurolyci, qui omiſit, addidit, interpolavit pleraque * pro libitu, prout ipſe argumenta ab Archimede tractata, quam optime ac pleniſſime clariſſimeque explicari poſſe exiſtimaret. Denique ſubjiciuntur externa, aliunde ſcilicet adſcita & adjuncta: Archimedis liber περὶ ἰσοπεριμέτρων, ſive de figuris æqualis ambitus, auctore Theone Alexandrino, tum liber de ſpeculis uſtoriis, quem Claudio Ptolemæo non Archimedi ab aliis tribui dixi, nec non è variis ſcriptoribus collecta notitia de Archimedis corona, cochlea, de machinis aere & aqua moventibus, de confectione ſphæræ materialis &c.

Germanice Archimedis ſcripta tranſtulit & illuſtravit Mathematicus & Phyſicus doctiſſimus *Joh. Chriſtophorus Sturmius* Altdorfinæ Academiæ nuper ** decus. Norimbergæ apud Paulum Furſtium 1670. fol.

Opera Archimedis, Apollonii Pergæi Conica & *Sphærica Theodoſii Tripolitæ* illuſtrata & ſuccincte demonſtrata per *Iſaacum Barrov.* Lond. 1675. 4. & inter Opera. fol. Exſtat & *Marini Ghetaldi* Athchimedes promotus.

Andreæ Taqueti elementa Geometrica & ſelecta ex Archimede theoremata Cantabrigiæ 1703. 8. ex recenſione Gvil. Whiſtoni.

XVII. Archimedi merito jungimus APOLLONIUM, à patria Perga Pamphilæ civitate dictum *Pergæum*, quem Euclidis diſcipulis longo tempore operam dedidiſſe Alexandriæ ſcribit Pappus lib. 7. p. 251. & ſub Ptolemæo Evergete (primo * ut apparet) vixiſſe notat Heraclides in Archimedis viata laudatus ab Eutocio. Ipſe quidem Pergami verſatum ſe eſſe & Alexandriæ teſtatur libro primo Epiſtola ad Eudemum Pergamenum. Ἀπολλώνιος Εὐδήμῳ χαίρειν. Εἰ τῷ σώματι εὖ διάγεις &c. *Si & corpore vales, & aliæ res ex animi tui ſententia ſe habent, bene eſt: nos quidem ſatis belle habemus. Quo tempore tecum Pergami fui, animadver-*

* Vide Acta erudit A. 1687. p. 544. ſeq.
** Diem obiit ſupremum A. 1703. 26. Decemb.
*** Rebus præfuit ab Olymp CXXXIII$\frac{1}{2}$. ad CXXXIX$\frac{2}{3}$.

adverti te cupidum eſſe intelligendi conica quæ à nobis ſcripta ſunt. Itaque miſi ad te primum librum emendatum, reliquos deinceps miſſurus, cum animo ero tranquilliori: non enim arbitror te oblitum quod à me accepiſti, quid ſcilicet cauſa fuerit, cur ego hæc ſcribere aggreſſus ſim rogatus à Naucrate Geometra, *quo tempore Alexandriam veniens apud nos fuit, & cur nos cum de illis octo libris egiſſemus, majorem ſtatim in his diligentiam non adhibuimus. Nam cum ipſe Naucrates quam primum eſſet navigaturus, nos ea non emendavimus, ſed quæcunque ſeſe nobis obtulerunt conſcripſimus, utpote qui ea poſtremo eſſemus percurſuri: quamobrem nunc tempus nacti, ut quæque emendamus, ita edimus. Et quoniam accidit nonnullos alios ex iis qui nobiſcum fuerant habuiſſe primum & ſecundum librum antequam emendaretur, noli mirari ſi in quædam incidas quæ aliter ſe habent.* Excellentem in Mathematicis habitum aſſecutus jure à Pappo celebratur, & *magni Geometræ* nomine venit, teſte Gemino in ſexto de Mathematicis præceptionibus libro, apud Eutocium.

XVIII *Octo* ſcripſiſſe *libros Conicorum* (Κωνικὰ ϛοιχεῖα primos IV. libros reſpiciens vocat Eutocius ad Archimedis 2. de ſphæra ac Cylindro p. 40.) ſive *de ſectionibus* * *Conicis*, in gratiam *Naucratis* Geometræ, ex verbis Epiſtolæ Apollonii ad *Eudemum* jam adductis patet. Argumenta ſingulorum in eadem Epiſtola hunc in modum proſequitur. *Ex octo libris quatuor primi hujus diſciplinæ continent elementa: quorum* primus *quidem complectitur generationes trium coni ſectionum & earum quæ oppoſitæ dicuntur; itemque principalia ipſarum accidentia, à nobis uberibus & univerſalius quam ab aliis qui ea de re ſcripſerunt* (Euclide potiſſimum & Ariſteo, Archimede, Conone que Samio & Nicotele Cyrenæo, vide Pappi lib. VII. p. 250. 251. & Apollonii Epiſtolam libro IV. præfixam) *elaborata.* Secundus *liber tractat ea quæ attinent ad Diametros & ad axes ſectionum, & ad illas lineas quæ cum ſectione non conveniunt; tum de aliis diſſerit quæ & generalem & neceſſariam utilitatem ad determinationes afferunt: quas autem vocem diametros & quos axes, ex hoc libro cognoſces* Tertius *liber continet multa & admirabilia theoremata, quæ utilia erunt ad ſolidorum locorum compoſitiones, & ad determinationes; quorum complura & pulcherrima & nova ſunt. Hæc nos perpendentes, animadvertimus non poſitam eſſe ab* Euclide *rationem componendi loci ad tres & quatuor lineas, verum ipſius tantummodo particulam quandam, atque hanc non ſatis feliciter non enim fieri poterat, ut ea compoſitio recte perficeretur absque iis quæ à nobis inventa ſunt.*

 Quar-

* In Jo. Sauberti τοῦ μακαρίτου Oratione 2. de Bibliotheca Norimbergenſi hos Apollonii libros de ſectionibus videas male referri inter libros medicos ſive Anatomicos.

Quartus *liber tradit quot modis conorum ſectiones inter ſeſe & circuli circumferentiæ occurrere poſſint, & multa alia ad pleniorem doctrinam, quorum nihil ab iis qui ante nos fuerunt memoriæ proditum eſt: coni ſectio, & circuli circumferentia & oppoſitæ ſectiones ad quot puncta oppoſitis ſectionibus occurrant. Reliqui autem quatuor libri ad abundantiorem ſcientiam pertinent.* Quintus *enim de minimis & maximis magna ex parte agit.* Sextus *de æqualibus, & ſimilibus coni ſectionibus.* Septimus *continet theoremata quæ determinandi vim habent.* Octavus *problemata Conica determinata. At vero in omnibus his editis, licet unicuiq; qui in ea legendo inciderit, ex animi ſui ſententia judicare. Vale* Ex his libris recenſitis à ſe & emendatis primores tres ad eundem Eudemum ** miſit (Alexandria, ut videtur:) quartum, & reliquos forte quatuor *Attalo* inſcripſit: Ἀπολλώνιος Ἀττάλῳ χαίρειν. Πρότερον μὲν ἐξέθηκα γράψας πρὸς Εὔδημον τὸν Περγαμηνὸν τῶν συνταγμάτων ἡμῶν Κωνικῶν ἐν ὀκτὼ βιβλίοις τὰ πρῶτα τρία &c. *Prius quidem ex octo libris quos de Conicis compoſuimus, tres primos edidi ad* Eudemum Pergamenum *ſcriptos. Eo autem mortuo cum reliquos ad te mittere decreverimus, quod meorum ſcriptorum lectionem ambitioſe deſideras, in præſentia quartum librum mittimus. In eo hæc continentur: ad quod puncta plurimæ conorum ſectiones inter ſe & circuli circumferentiæ occurrere poſſint, niſi totæ totus congruat; præterea coni ſectio & circuli circumferentia & oppoſitæ ſectiones oppoſitis ſectionibus ad quot puncta plurima occurrant: ad hæc alia non pauca his ſimilia. Ex his quos primo loco dictum eſt,* Conon Samius ad Thraſideum ſcribens *explicavit, non recte in demonſtrationibus verſatus: Itaque* Nicoteles Cyrenæus *eum leniter reprehendit. De ſecundo* Nicoteles in libro contra Cononem *mentionem ſic fecit, tanquam quod demonſtrari facile poſſet. Sed tamen nos neque ab ipſo neque ab alio quopiam demonſtratum invenimus. Tertium vero* &c.

XIX. *Græce* nullus adhuc Apollonii hujus liber lucem vidit, etſi *quatuor primores* una cum *Eutocii* commentario MSti exſtant in Regia Pariſ. aliisq; Bibliothecis, etiam privatis quibusdã, ut Tho. Galei & Gudiana, cujus manu exarati codices etiamnum emtorem dignum deſiderant. Latine è Græco translati prodierurt libri IV. priores, interprete

* Secundum miſit per filium ſuum, Apollonium & ipſum cognominatum ut ex Epiſtola libro præfixo conſtat. *Apollonio filio meo dedi, ut ad te perferret ſecundum librorum Conicorum quæ a nobis conſcripta ſunt. Tu eum diligenter percurres & communicabis cum iis qui eo tibi digni videbuntur:* Philonidæ *etiam* Geometræ, *quorum tibi Epheſi amicitiam conciliavi, ſi quando in iſthæc Pergami loca veneris, legendum dabis*

** Confer Geſneri Bibliothecam. P. 252. 253.

te *Jo. Baptiſta Memmio* Patricio Veneto Rom. 1565. quem pueriles errores commiſiſſe, Mathematicæ præſertim ignoratione deceptum, notat *Franciſcus Maurolycus* * præfat. ad Coſmographiam editam Venetis 1543. 4. qui & ipſe emendatiorem translationem promiſit, ſed haud edidit, quod ſciam. *Federicus* deinde *Commandinus* Urbinas & Apollonii libros IV. de integro vertit, & *Pappi* Alexandrini lemmata è libro collectionum ejus octavo depromta *Eutociique* commentarium itidem à ſe translatum & proprias notas addidit. Bononiæ 1564. fol. quæ editio curante Nicolao Buti recuſa eſt Piſtorii Hetruriæ, è nova typographia Stephani Gatti A. 1696. fol. Præterea *Claudius Richardus* Jeſuita, Commandini ſecutus verſionem, eos quatuor libros edidit cum commentariis ſuis eximiis, quos A. 1642. Madriti auditoribus ſuis prælegerat. Antvverp. 1655. fol. Idem teſtatur ſe anno 1643. auditoribus ſuis tradidiſſe alios proprios quatuor Conicorū libros in quibus argumenta librorum Apollonii V. VI. VII. &. VIII ex ingenio ſupplevit, vel quæ in eis ille demonſtraverat divinavit. Exſtant præterea in Marii Merſenni ſynopſi (Parif. 1644. 4.) pag. 276-312. libri Apollonii priores quatuor contracti latine, cum *SERENI* * *Antiſenſis* Philoſophi (Apollonio quem allegat junioris) *libris duobus* * *de ſectione Cylindri & coni per verticem*, ad *Cyrum* amicum, p. 313-328. itidem latine, *Commandino* qui eos Apollonio ſubjunxerat interprete. Nam Græce quidem necdum quod ſciam ** editi ſunt iſti Sereni libelli, quos Bibliotheca Regis Chriſtianiſſimi ſervat manu exaratos, & ante Commandinum Maurolycus in præfat. Coſmographiæ editurum ſe receperat.

Libri quatuor poſteriores Cononicorum Apollonii nusquam adhuc reperti ſunt Græce, verum *quintus, ſextus & ſeptimus*, Arabice verſi ab Abalphato filio Mahmudi Iſpahanenſi, Perſa, ad Regem Abicaligiarem qui ab Anno Hegiræ 372. rebus præfuit, ex MSto Florentino inciderunt in manus *Abrahami Ecchellenſis*, qui adjutus à *Jo. Alphonſo Borello* Mathematicis exculto diſciplinis, eosdē latine tranſtulit, & cum Borelli cōmentario edidit Florentiæ A. 1661. fol. addito Archimedis libro aſſumptorū de quo ſupra dixi. Teſtatur Abalphatus primos quatuor libros pridem à ſuis lectos ex verſione Arabica (illa fortaſſis, conninnata ſub regno

* Vide Voſſ. de ſcientiis Matt. p. 59. 60.

** Errorem enim librarii eſſe exiſtimo, quod in Catalogo Bodlejano memoratur editio Sereni Græcolatina Bononienſis.

Digitized by Google

gno * Almamuni, qui Caliphatum iniit ab anno Hegiræ 203.) ſed hoſce tres à ſe primum fuiſſe translatos. Aliam Arabicam verſionem eorundem trium librorum (niſi quod ſeptimi libri propoſitiones poſtremæ ab editore ſunt omiſſæ) auctore Abedilmelico Shirazita ex Oriente ſecum attulit *Chriſtianus Ravius*, & latine redditam vulgavit Kiloniæ A. 1669. 8. aliis quibuſdam Arabicis Apollonii interpretibus in præfatione comemoratis, & breviter etiam notatis iis quibus Arabica verſio priorum quatuor librorum differt à Commandini ſive Richardi editione. Attulit & Jacobus Golius ex oriente Codicem Arabicum librorum V. VI. & VII. in quo ſextus hanc præfixam habet Epiſtolam: *Mitto ad te*, Attale, *ſextum Conicorum, in quo propoſitum nobis eſt agere de ſectionibus æqualibus & inæqulibus, ſimilibus atq; diſſimilibus, eorumque diviſione; Plura autem de hiſce diximus quam ii qui ante nos Geometræ fuerunt, docuimusq;* &c. Ad calcem ejusdem Codicis Goliani notatum fuit, quod *octavus* Apollonii liber non translatus fuit ab Arabib9, quod illorum exemplaria etiam illo libro caruerunt: *quanquam teſtatur doctiſſimus ſcriptor Aben Nedin* (Golii verba agnoſcis apud Merſennum p. 275.) *qui Philoſophorum Arabum operumque ab illis editorum circa quadringenteſimum à Mahammade annum elenchum deſcripſit, partem illius octavi libri verſam fuiſſe, aſſeritque omnes Apollonii libros ſua exſtare lingua, eosque plures quam Pappus enumeret.* Suſpicatur quidem Claudius Mydorgyus libros illos Arabice editos, eſſe cujusdam Arabis ſub Apollonio latentis, non ipſius Apollonii: ſed argumentum quo utitur, tantum probat interpretem, quod in aliis etiam ſcriptis Arabes feciſſe conſtat, libertate uſum eſſe quædam interpolandi De octavi libri figuris quibusdam repertis meminit Bartholomæus Herbelotus Bibl. Oriental. p. 119. *De puis le tems de Khalife Almamon jusqu' en l'an 1000. & plus de l'Hegire ce huitieme livre n'a point été trouvé, & on croit qu'il eſt caché dans quelques Bibliotheques des Grecs ou il eſt conſervé pretieuſement à cauſe de ſa rareté. Aben Mouſſa dit qu' outre les ſept livres d'Apollonius on a trouvé encore quatre figures du huitieme. &c. Ahmed Mouſſa, Al-Hamaſſi, natif de la ville d'Ems ou Emeſſe en a traduit les quatre premiers, &* Tha-

* Hinc videtur falli Gregorius Abulpharajus qui in Hiſt Dynaſt. P. 41. non quatuor ſolos ſed ſeptem libros Apollonii, tempore Almamuni translatos ſcribit Certe fallitur in iis quæ ſubjungit: *Hic autem liber una cum altero ab eodem compoſito in cauſa fuit quod compoſuerit Euclides librum ſuum longo poſt tempore.* Conſtat enim Euclidem Apollonio fuiſſe antiquiorem.

Thabeth Ben Corrab à traduit les trois autres ; c'eſt ainſi qu'en parle l'Auteur du livre intitulé : Navader al akhbar, les narrations curieuſes. *Haſſan ben Mouſſa Ben. Sabaker a revu & corrigé cette traduction.* Gemina leguntur pag. 978.

E recentioribus plurimi poſt Apollonium ** de ratione Conicarum ſectionum ſcripſere , ut jam laudatus Mydorgius, cujus elementa Apollonianis ſimpliciora facilioraq; Sereno in ſynopſi ſua ſubjecit Merſennus. Gregorius item à Sancto Vincentio, Jeſuita, in Geometriæ tomis ſub titulo Quadraturæ Circuli editis, tum noviſſime Jacobus Milnes in ſectionum Conicarum elementis: Iſaacus quoque Barrovv, & in Apollonio redivivo Willebrodus Snellius, Marinus Ghetaldus & Alexander Anderſonus: Franciſcus Vieta in Apollonio Gallo, Benjamin Bramerus in Appollonio Catto, Vincentius Viviani libro de maximis & minimis ſive Geometrica divinatione in quintum Conicorum Apollonii , Bartholomæus denique Intieri Florentinus in Apollonio ac Sereno promoto , qui liber ante biennium præla evaſit Neapoli A. 1704. 4.

XX. Scripta Apollonii cætera deperdita pleraque, quæ laudari obſervavi à Pappo & aliis, hæc ſunt:

Διορισμένης τομῆς *libro duo de determinata ſectione.* Pappus lib. VII. p. 243 263. 281. 305.

Ἐν τῷ περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι Apollonium laudat Proclus 2. ad Euclid. pag. 29.

Λόγου ἀποτομῆς *libri duo de ſectione rationis* ſive *proportionis*. Pappus lib. 7. p. 241. 242. 262. ſeq. Hi libri Arabice exſtant Oxoniæ inter libros Seldenianos, & latine redditi ſunt à præſtantiſſio *Hallejo*, brevi ut ſpero edendi.

Νεύσεων *libri duo de inclinatione*, ſive de inclinatis corporibus, Pappus lib. 7. p. 241. 249. 505. 313. 328.

Περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων. Binas hujus libri ἐκδόσεις memorat Hypſicles præf. ad lib. 14. Euclidis. Locum Hypſiclis integrum deſcripſi ſupra c. XIV. §. 4.

Τόπων ἐπιπέδων *libri duo de locis planis*, Pappus lib. VII. p. 241. 247. & 438.

Bbbb Ho-

* Apollonium Pergæum cum Rhodio confundi & ſcripta utriusque perturbatiſſime referri videas in Bibliotheca reali Philoſophica p. 83.

Horum argumenta ac rationem divinare & ex ingenio reſtituere conatus eſt *Paulus Fermat*, Senator Toloſanus.

χωρίου ἀποτομῆς *libri duo de ſpatii ſectione* Pappus lib. VII. pag. 241. 242. 263.

Ὠκυτόβοος, quo in libro videtur egiſſe de numeris quantumvis magnis inter ſe multiplicandis. Eutocius ad Archimed. de dimenſione Circuli. Confer Walliſium ad fragmentum Pappi propoſit. 18.

Periit & *Hypatia*, quæ Iſidori Philoſophi uxor fuit, commentarius in Conica Apollonii, à Suida memoratus.

Inter ſingulares viros Apollonius noſter haud immerito refertur à Vitruvio libro & capite primo; *Hi autem inveniuntur raro, ut aliquando fuerunt Ariſtarchus Samius, Philolaus & Archytas Tarentini, Apollonius Pergæus* (ita etiam MS. Arundel. nam male quædam editt. *Pergamenus*) *Eratoſthenes Cyrenæus, Archimedes & Scopinas* (an *Scopas?*) *ab Syracuſis, qui multas res organicas & gnomonicas, numero naturalibusque rationibus inventas atque explicatas aſ poſteris reliquerunt.* Arabibus Apollonius dicitur, perinde ut Euclides quoque, *Alnagiar*, quod fabrum lignarium denotat, ſed ab illis uſurpari videtur pro Geometra. Nam & à Græcis magnum Geometram dictum Apollonium, jam ſupra ex Eutocio notare me memini.

XXI. Operæ prætium eſt tribus hoc loco verbis agere etiam de EUTOCIO Aſcalonita, qui *Iſidori* * Mechanici diſcipulus fuit, & commentaria ſua in libros Archimedis de ſphæra ac cylindro dicavit *Ammonio*, quem κράτιστον φιλόσοφον vocat: Procli diſcipulum ni fallor, compellans, quæ ſi vera eſt conjectura, jam de Eutocii ætate conſtat. Floruit enim Ammonius Hermiæ F. ſub extremum quinti à Chriſto nato ſæculi. Meminit etiam Eutocius Theonis ** Alexandrini, qui trecen-

* In ſine commentar: Εὐτοκίου Ἀσκαλωνίτου ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους, ἐκδόσεως παραγνωσθείσης τῷ Μιλησίῳ Μηχανικῷ Ἰσιδώρῳ, ἡμῶν διδασκάλῳ.
Εὐτοκίου πινυτοῦ γλυκερὸς πόνος ἔν ποτ' ἐκεῖνος
Γράψεν τοῖς φθονεροῖς πολλάκι μεμψάμενος.

** Eutocius in propoſit. 4. libri 2. de ſphæra ac Cylindro p. 28 ὡς ἔστιν εὑρεῖν ἐντυγχάνοντας Πάππῳ τε καὶ Θέωνι καὶ Ἀρκαδίῳ ἐν πολλοῖς συντάγμασιν οὐκ ἀποδεικτικῶς ἀλλ' ἐπαγωγῇ τὸ λεγόμενον παριστῶσιν. Idem ad lib de circuli dimenſione p. 49. ὅπως δὲ δεῖ σύνεγγυς τὴν δύναμιν πλευρὰν τὸν δοθέντα ἀριθμὸν εὑρεῖν, εἴρηται μὲν Ἥρωνι ἐν τοῖς μετρικοῖς, εἴρηται δὲ Πάππῳ καὶ Θέωνι καὶ ἑτέροις πλείοσιν

centis amplius poſt Chriſtum annis fuit, & Pappi eadem cum Theone ætate ſub Theodoſio M. clari Alexandriæ Philoſophi. Monumenta Eutocii edita hæc ſunt:

1. *Commentaria ad libros II. Archimedis de ſphæra ac cylindro*, ſcripta, ut jam dixi, ad *Ammonium*.
2. *Commentaria ad librum* ejusdem *Archimedis de circuli dimenſione*,
3. *Commentaria ad libros II.* ἰσοῤῥοπικῶν, quæ *Petro* cuidam inſcripſit.
4. *Commentaria in quatuor priores libros Conicorum Apollonii Pergæi*, ad *Anthemium* * quæ non ut priora illa Græce, verum latine tantum prodierunt ex verſione *Fred. Commandini*, Bononiæ 1566. fol. & Piſtorii 1696. fol. Græce exſtant MSta in Bibl. Regis Galliæ teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 117. Ad calcem præfationis ait Eutocius ſe poſteriores etiam quatuor libros Apollonii ſimiliter illuſtraturum, quod num fecerit, haud conſtat. Certe videtur recenſuiſſe.

ωσιν ἐξηγημένοις τὴν μεγάλην σύνταξιν τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου. Meminit etiam Pappi p. 16. ad lib 2. de ſphæra ac Cylindro, ubi duas medias proportionales invenire docet ex mente *Platonis*, *Heronis*, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς καὶ ἐν τοῖς βελοποιητικοῖς) *Philonis* Byzantii, *Apollonis* (Pergæi) *Dioclis* (ἐν τῷ περὶ πυρίων) *Pappi*, ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς) *Spori* (Nicæni, quem iterum allegat prooemio in lib. de circuli dimenſione p. 49. & in fine p. 55. mentionem faciens Ἀριστοτελικῶν ejus κηρίων ſive Mellificii Ariſtotelici) *Menæchmi*, *Archytæ* (ex Eudemo Rhodio Peripatetico, cujus Geometricam Hiſtoriam laudat p. 49.) *Eratoſthenis* ad Regem Ptolemæum, ſubjectis ejus Philoſophi verſibus de Cubi duplicatione) & *Nicomedis* è libro περὶ τῶν κογχοειδῶν γραμμῶν non etiam *Philoponi* niſi hunc quoque in codice ſuo legit Georgius Valla, ut ſuſpicetur aliquis è Philandro ad Vitruvii IX. 3. Sed in editis Eutocii commentariis Philoponum qui ſæculo ſexto floruit, laudatum non inveni.

Allegantur præterea Eutocio Apollonius Pergæus in elementis Conicis p. 40. Ἐ τῷ ὠκυτοβόῳ p 55.

Antipho & Hippocrates Chius quadraturam Circuli inquirentes p 49

Hero ἐν τῷ ὑπομνήματι τῷ εἰς τὴν Ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν (Nicomachi Geraſeni) p. 28.

Magni Logiſtica p 15.

Nicomachus ἐν πρώτῳ μουσικῆς p. 23.

Philo Gadarenus p. 55.

Laudat & p 1. illud Socraticum è Platone, ὡς τοῦ θεοῦ συλλαμβάνοντος πάνυ εἰκὸς καὶ ἐπὶ τέλος ἡμᾶς τῆς σπουδῆς ἐλθεῖν, quod & ipſum divina annuente benignitate me conſecuturum confido.

* Hic ipſe videtur eſſe Anthemius Trallianus, Mechanicus, cujus meminit Tzetzes Chil. II. pag. 151 & XIII. hiſt 457. & cujus librum περὶ παραδόξων μηχανημάτων adhuc ſupereſſe MS. notavi ſupra §. XI.

CAPUT XXIII.

Veterum Mathematicorum ſcripta, quæ reperiri potuerunt, digerenda *VOLUMINIBUS XIV.*

Quorum Catalogum ab *Edvardo Bernhardo* * pridem compoſitum Thomas Smithus Vir Clariſſ. ſubjecit ejus Vitæ ad calcem Epiſtolarum Huntingtonianarum editæ Lond. 1704. 8.

VOL. I.

EUCLIDES.

I.

Elementorum libri quindecim juxta editionem Græcam Baſileæ 1533. collatam cum MSS. Gr. Bodl. Arch. B. 25. & Bodl. S. 4. 9.

Una cum verſione Latina Fr. Commandini Piſauri 1572. & Piſauri 1619. aliquot in locis emendata.

Principia, quorum in conſtruct. & demonſtrationibus uſus eſt, in margine adnotata.

Schemata æri inciſa.

Demonſtrationes Symbolis breviſſime expreſſæ ex editis D. Barrovii, & ſcriptis D. D. Oughtredi & Ravvlinſoni.

Scholia vetera.

Græcorum, ex codd. MSS. & editione Commandini.

Arabum, ex. MSS. Arab. in Arch. Bodl. recenſete Thebeto Cor-

* Obiit Evardus Bernhardus Viris maximis & ætatis noſtræ ornamentis merito annumerandus Oxoniæ A. 1697. 12. Januar, Anno ætatis 59.

Corraide, & in bibl. C. V. D. Pocockii. & in Bibl. Coll. D. Joan. Bapt. Oxon.

Item juxta traditionem Chogia Naſireddini Perſæ, Romæ 1594. Exſtat autem & Perſice inter MSS. bibl. Coll. D. Joan. Bapt. Oxon.

Item ex verſione Latina, quam ex Arabico fecit Adelardus, manuſcripta in Muſeo Bodl. Ambulac 178. & Arch. Digb. 174. & Coll. Trin. Oxon. 24. & MS. Bal. 239. & Cant. Pen. 61. & 69. & Caii 1. & Seld. Arch.

Per Campanam. Par. 1516. & Baſ. 1546. & MSS. Bodl. A. 3. 8. Med. & Y. 1. 2. Th.

Syriaca ex MSS. Syr. in Arch. bibl. publ. Cantabr.

Annotationes Viri illuſtris, D. Savilii, & aliorum, ex MSS.

Excerpta (neceſſaria quidem) ex ſcriptis recentiorum jam vulgatis Fluſſ. Candallæ, Peletarii, Zamber, Tartaleæ, Clavii, Billingleii noſtratis 1496. Camilli, Taurelli, Welperi, Camerarii 1577. Cattaldi, Shulerii, Bettini, Jo. Benedicti, Dibuadii, Puteani, Scheubelii, Lanſii, Tacqueti, Barrovii, Herigonii, Cottignez, Fabri, Arnoldi, Oughtredi, Walliſii, Sturmii, Cardani, Richardi, Daſypodii, Bovilli, præcipue vero Fr. Commandini.

Procli commentarius in Elementorum lib. I. Græce quidem ex edit. Baſileenſi ad fidem codd. in Arch. Pembr. 161. emendata. Idem ille liber, qvo in verſione ſua concinnanda olim uſus eſt Barroccius, Latine vero ex verſione Baroccii (ſed correcta) cum notis.

Jamblichus περὶ κοινῆς μαθηματικῆς Gr. Lat. ſtudio. D. Tennulii è MSS.

Problematum Euclideanorum Analyſis per Fr. Schotenium ex ſchedis illius Geometræ.

De ſuperficierum diviſionibus opus egregium, Mohammede Babylonio vel Authore vel Interprete. Latine cum notis Fr. Commandini juxta edit. Piſaur.

Thabeti liber conſimilis argumenti, Arabice & latine, ex codd. Arab Seldeni cum notis.

Excerpta ex Martiani Capellæ libro ſexto collata cum MSS. antiquiſſimis in Arch. Seld. & in Coll. Ben. Cantabr. 181. & Digb. 221. Merton. 70. & Ben. 185. & Laud. L 71.

Ex Boethio H. I. 10.

Iſaacus Argyrus de figurarum transmutatione Gr. Lat. è codd. MSS. Pembr. 70. 393. & Pemb. 111. 73. & Seld.

Iſaacus Monachus in ſex priores lib. Element. Argentorat.

Anonymus de menſurandis ſolidis MSS. Digbd. 104. 154. & in bibl. Saviliana. Vide & K. 44. & K. 17. in Arah. Laud. item K. 61 Laud.

Mich. Pſelli Geometria, hoc eſt, Geoæſia διὰ ϛιχῶν Gr. MS. Pembr. 76. 412.

D. Savilii Prælectiones ſecundum edit. Londinenſem 4.

Præfatio de Euclide ejusque operibus, quantum poſt Proclum ac Savilium licet.

Nicephori Blemmidæ fragmentum de Geometria & de ſtellis MS. Pembr. 106. & in Pſ. 8. ibidem.

Nicephori Gregoræ quæſtiones philoſophicæ & mathematicæ: inter alia, de menſura arcæ Noe ex Origene, Gr. MS. Pembr. 48.

Idea Trigonometriæ folio unico.

Hic forte vel ad Heronem, & de Geometria practica ex MS. bibl. Savil. & Digb. & Seld. & D. Gronovii V. Celeberrimi, atque ex Clavio, Herigono, Stevino, Tacqueto, Pitiſco, &c. ſed quam breviſſime.

Index.

II. Euclidis data Gr. Lat. ex edit. D. Hardy, 4. Pariſ. 1625. collata cum edit. Lat. Baſil. 1546. & cum MSS. Græcis in Arch. Pembr. 161. & cum MSS. Arab. in Arch. Seld.

Una cum præfatione Marini Gr. Lat. & ſcholiis veterum atq; etiam recentiorum manuſcriptis.

Thabeti Data Arab. & Lat. è codd. Seld. & ex cod. Bodl. Con. Apoll.

Jordani Data Arithmetica ex MS. Bodl. in ambul.

III. Euclidis introductio Muſica, & ſectio Canonis. Gr. Lat. juxta edit Meibomii 4. & Penæ Par. 1557. collecta cum MS. Ben. 183. & MS. Gr. Pembr. 41. cum noris Meibomii & aliorum.

IV. Euclidis (uti vulgo creditur) Optica & Catoptrica Gr. Lat. uti pridem edidit Pena Par. 1557. 4. collata cum Lat. Baſil. 1546. & Italica edit. Dantis Flor. 1573. & cum MS. Gr. in Arch. Pembr. & in Bibl. D. Joan. Oxon. & cum MS. Arab. Seld. & cum MSS. Lat. in Ambul. Bodl. 178.

Digitized by Google

Una cum notis D. Savilii & aliorum, & epiſtola Kepleri, & Penæ præfatione:

V. Euclidis Phænomena Gr. Lat. ex edit. Argent. 1572. 8. & cum Scholiis antiquis, & notis Maurolyci, Romæ 1592. 4. collata cum MSS. Gr. Coll. D. Joan. Oxon. & Coll. Reg. Cantabr. & in Arch. Pembr. 161. & Bibl. Voſſianæ, & cum MS. Arab. Seld. & cum MSS. Lat. in Ambul. Bodl. cum notis.

VI. Euclidis fragmentum de Levi & Ponderoſo Lat. ex edit. Baſil. 1546. collatum cum MS. in Coll. D. Joan. Oxon. & in ambul. Bodl.

Apollonius Pergæus, magnus Geometra.

VOL. II.

I.

APOllonii Pergæi Conicorum libri VII. Quatuor quidem priores Gr. Lat. ex verſione Fr. Commandini, Bonon. 1566. collata cum verſionibus Memmii & Maurolyci. Græce è Cod. MSS Bibl. Savilianæ & Bibl Leidenſis & cod. Regis Chriſtianiſſimi 103. Labb. p. 271.

Adnexis commentario Eutocii Lat. ex verſione Commandini, & Græce ex cod. in Arch. Pembr. 169. atque notis D. Savilii, & aliorum.

Tres autem ſequiores libri, ſcil. 5. 6. 7. (nam octavus jam olim periit) Arab. & Lat. ex translatione Arabica Beni Muſa, qui editionem Eutocianam expreſſit, & nova verſione Latina una cum notis Abdolmelic Arabis, qui Apollonii Con. libros ſeptem in compendium redegit, ex Cod. MS. Bodl. tum etiam notis Borelli, Mathematici egregii, & aliorum, cum ſchematis & notis ex ſchedis D. Golii, Viri ſummi. Hæc cum Lemmatis Pappi.

Translatio Arabica Beni Muſa ex cod. Bibl. Leidenſis (qui etiam MS. optimæ notæ in Catalogo librorum MSS. D. Golii ἐ μακαρίτȣ apographum eſt) transſcripta fuit. Golianus Codex etiam quatuor priores Conic. libros exhibet: ſicut & iſte in Bibl. Florentina, quem latine vertit A. Echellenſis, non adeo feliciter.

II. Se-

II. Serenus de Sectione Cylindri Gr. Lat. Græce quidem ex MSS. Regis Chriſtianiſſimi, & Lat. ex verſione Commandini 1566. Bonon. cum notis ipſius, & Savilii & aliorum.

III. Apollonii Pergæi περὶ λόγου ἀποτομῆς libro duo nunquam antehac in occidente viſi. Arab. & Lat. ex MS. Seld. cum notis. Diſquirendum, an liber de ſectionibus in Bibl. Florentina, cujus mentio fit in biblioth. Labbeana, ſit idem illud opus.

IV. Thabet, Abu Hamed, Abu Sahl, Abu Mohammed, & aliorum clariſſimorum Geometrarum, Aggreſſiones de Anguli rectilinei triſectione, Arab. & Lat. cum notis Forſteri, Borelli, & aliorum. Textum dant MSS. Seld. & Gravii.

V. Thabeti Lemmata Arab. & Lat. una cum tractatu ejusdem de rationum compoſitione, etiam Arab. & Lat. ex cod. MSS. Seld. & Bodl.

Adde Maurolyci V. librum Conicorum.

Accedat, quod neceſſarium eſt, ex Schotenio, Viviano, Barrovio: Torricellio, Cavallerio, Gregorio a S. Vincentio, Mydorgio, Wernero Norimb. Baroccio, Walliſio, Anderſono, Vieta, Herigono, Ghetaldo, Riccio, Scaligero.

VOL. III.

Archimedes Syracuſanus.

Archimedis Opera; viz.

I.

Circuli dimenſio Græce ex edit. Baſil. 1543. & ex MS. 43. Reg. Chriſtianiſſ. Labb. p. 271. Latine vero ex verſione Commandini Ven. 1558. cum notis Arabum ex MS. Seld. Arabicis & Lat. MSS. in ambul. Bodl. & in Arch. Seld. & in Coll. Caii. Cant. 1. atque annotationibus Commandini, Savilii, Walliſii, & aliorum; ex Snellio, Pellio, Greg. a S. Vincentio, Lalovera, Gregorio Scoto, Hugenio, & M. de Angelis aliisque, quod juvat: ſc. Regiomontano, Cuſano, Peletario, Bovillo, Chriſtmanno, A. Romano, à Ceulen, Buteone, B. Porta, Caſtaldo, Acalmo,

Euto-

Eutocius in lib. de circuli dimenſione Gr. ex edit. Baſ. & MSS. Gall. Latine vero per Commandinum.

II. De Lineis ſpiralibus Gr. ex edit. Baſ. & MSS. Reg. Gall. Lat. per Command. cum notis ipſius, & Savilii, & aliorum. Confer ea, quæ D. Walliſius, Bullialdus, & alii hac de re ſcripſerunt.

III. Quadratum paraboles Gr. ex edit. Baſ. & MSS. & Lat. per Command cum commentario ipſius, & opuſculo L. Valerii ejusdem argumenti.

IV. De conoidibus & ſphæroidibus Gr. ex edit. Baſ. & MSS. & Lat. per Command. cum comment. ejus.

V. De arenæ numero Gr. ex edit. Baſ. & MSS. Reg. Gall. Latine per Command. una cum ipſius annotatis.

VI. De Sphæra & cylindro libri 2. Gr. ex edit. Baſ. & MSS. Gall. Lat. ex eadem editione Baſil. (emendata tamen) cum notis D. Savilii, & Scholiis Arabum ex MSS. Arab. Seld. & Lat. in ambul. Bodl. & Arch. Seld. & Hebraice verſi ex edit. Coſtæ Ben Luca MS. Laud. B. 108.

Hanc Matheſin ornarunt Torricellius, Tacquetus, Walliſius noſter, alii.

Commentarius Eutocii in libros de Sphæra & Cylindro Gr. ex edit. Baſil. & MSS. Reg. Chriſtianiſſ. & latine ex edit. Baſil. (ſed correcta) Huc refer, quæ ad duarum mediarum proportionalium ἐφεύρεσιν pertinent, ex Carteſio, Hugenio, Sluſio, Gregorio utroque, Wernero Norimb. Gruenbergio, Molthero.

VII. De æquiponderantibus libri duo Gr. Lat. ex edit. Baſ. & MSS. Reg. Gall.

Eutocius in libros de æquipond. Gr. Lat. ex edit. Baſ. collata cum MSS. Regis Chriſtianiſſ. cum commentario Guidubaldi.

Heic de centro gravitatis ex Commandino, L. Valerio, de la Faille, Guldino, Torricellio, Villalpando, & præcipue D. Walliſio.

VIII. De iis, quæ vehuntur in aquis, ſive περὶ τῶν ὀχουμένων Gr. ex MSS. Reg Gall. Latine vero per Commandinum, cum notis ejusdem, & Baldi, & D. Savilii.

Heic Hydroſtratica.

IX. Archimedes, vel potius Zenodorus, de iſoperimetris, Lat. ex MS. in ambul. Codl.

X. Archimedis exoterica ex Rivalto, cum auctario Adji-

Digitized by Google

Adjicere heic licet Marini Ghetaldi Archimedem promotum.

Propoſitiones ipſæ Archimedeæ collatæ cum Græcis Rivalti.

Excerpta nonnulla Ex commentariis Rivalti, atque ex editione Italica Nic. Tartaleæ.

Archimedem promittit D. Montonus Gallus. Dedit nuper Borellus librum, cui tit. Archimedes, ita & Fabrius. Legito inde quicquid noviter adinventum.

VOL. IV.

Pappus Alexandrinus & Hero.

I.

Collectio Mathematica, Græce ex binis MSS. bibl. Savilianæ, edita aliquantum auctior. Habet & Gr. MS. D. Leſcuyer. Lat. ex verſione Commandini, aliquot in locis emendata, una cum notis ipſius atque aliorum: & ad l. 7. Apollonii nonnulla à Snellio, Ghetaldo Vieta, & Schotenio reſtituta.

II. Heronis Alexandrini Pneumatica: ex codd in Arch. Pembr. 169. 148. & Laud. C. 66. Lat. ex verſione & cum notis Commandini.

Automata ex MSS. Gr. D. Voſſii & Pembr. 169. 195.

Belopoeeica, Cteſibii potius, Gr. Lat. ex edit. Baldi 1616. 4. cum notis ejusdem ac aliorum, v. Pembr. MS. 187. 13.

De machinis bellicis MS. Gr. D. Voſſii, & Lat. ex verſione Baroccii, & è MSS. Gr. Pembr. 169. 137.

Barulcus Arab. & Lat. è cod. MS. Leidenſi, vel è ſchedis D. Golii, V. clariſſimi, qui opus iſtud magni Mechanici prelo aptiſſimum reliquit.

Alia *ἀνέκδοτα* ejusdem Authoris penes celeberr. V. D. Iſ. Voſſium.

Ariſtotelis mechanica ex edit. & cum notis Monantholii, Baldi Blancani.

Pachymerii Mechanica Lat. per Bechtum, Baſ. 1560.

Adjunge J. Frontinum de Aquæductibꝰ ex editt. præcipue vero

ro D. Auzotii, ſi exſtet: imo & Gromaticos ex edit. Turnebi ac Rigaltii.

Huc refer Procli Diadochi, ſi iſtius Geometræ ſit, opuſculum de motu Gr. Lat. ex edit. Par 1542. & MS. Pembr. 161, 184. & Pembr. 76. 404. & Anonymi problema de motu. Digb. 93.

E ſcriptis Recentiorum mechanicis, ſeu de motu, excerpta, uti(poſt Jordanem & Baconem) Baldi, Varronis, Galilei, Gaſſendi, Borelli, Fabrii, Herigoni, & maxime D. Walliſii, qvi cæteris omnibus in difficillima iſta Matheſi palmam præripuit: etiam Guidubaldi, Monantholii, Stevini, Schotti, B. Portæ.

Anonymi Tactica, opus abſolutiſſimum: ubi & de Theſſalomachia, ſtrategematis, ac acie ordinanda &c. Gr. MS. Pembr. 131. 262.

Pediaſimi Synpſis Geodætica ex MSS. Pembr. 169. 41. 161, & 70. 396. & 76. 412. & excerpta 111. 74.

Heronis Junioris Geodæſia Gr. Lat. per Barocc. & ex MSS. Pembr. & Arch. Bodl. & bibl. Voſſiana.

Heronis ejusdem de terminis Geometricis Gr. Lat. per Daſypodium Argent. 1570.

Habet D. Voſſius in ſua lectiſſima bibliotheca, Græce ſcripta Apollodori Poliorcetica, Aſclepiodori Philoſophi Tactica Urbicii Tactica, Nicephorum περὶ παραδρομῆς & alia iſtius Gregoræ, Philonem Byzantium de machinis bellicis, & oppugnandis defendendisque nrbibus, Arriani & aliorum Tactica, Demetrii Cubicularii Naumachica. Conſtantini Porphyrogennetæ Piratica, & Anonymum de ſtrategematis bellicis, & alium de ordinandis aciebus.

Vegetius Laud. 42. J. MS.

Mechanici cujusdam, qui ſub alexandro M. floruiſſe dicitur, Tactica: Arab. & Lat. è codice bonæ notæ in Coll. D. Joan Oxon.

Hic de ponderibus & menſuris, quod idoneum, ex Gravio, Argicola, Brevvodo, Villalpandc, Capello, Merſenno, Jordano, Gaſſendc, Gronovio

---

VOL. V.

ATHENÆUS.

MAchinamenta Bellica lib. V. at quintus inſcribitur Philonis Athenæi, fol. 57. una cum Cteſibo, (Βελοποιηκά) Bitone de inſtrumentis bellicis, & ceſtis Africani, fol. 106. capitibus 169. & 22. excerptis ex Apollodoro, Gr. Lat ex MSS. in Arch. Pembr. 187. & optimo codice in Coll. Magdal. Oxon.

Anonymus de obſidione toleranda MSS. Pembr. 187. 137. & Voſſ.

Anonymi Strategemata Veterum ſelecta Pembr. 187. 156. & Voſſ. & Præcepta militaria ibid. fol. 172. & Voſſ.

Accedant Tactica Æneæ, Æliani, Leonis, & aliorum.

Adde Vitruvium, artis Architectonicæ Authorem unicum, qui ad nos usque pervenire potuit, juxta edit. D. Laet, collat. cum MS. in Coll. D. Joan. Oxon. cum notis adnexis ex D. Barbaro. Barroccio, Cataneo, Villalpando, Frearto, aliisque, quæ juvent: neque enim adeo ampla eſt ars iſthæc, ac multi exiſtimant) tum de militari Architectura tam veterum quam recentiorum. Conſule hac in re præſtantiſſimum Voſſium, tum Maurolois, Tacquetum, Goldmannum.

Geoponica MS. Pembr. 54.

Excerpta ex Plinio, Columella, & Macrobio, quæ videbuntur.

Galeacius de S. Sophia T. D. 110. MS. Laud.

Anonymus de eadem Eccleſia C. 46. Laud.

Pictura arcæ Noæ Laud. K. 86. & templi Solomonis ad indicem Lyræ inter MSS. Laudinos.

VOL. VI.

Diophantus Alexandrinus.

ARithmeticorum libri ſex, & de numeris multangulis liber unus, Gr. Lat. commentario C. Bacheti. Pariſ. 1621. collati cum MSS. bibl. Savilianæ. Conferatur etiam cum editione Xylandri. Quære, an tredecim libri iſtius Mathematici exſtent Græce in Bibl. Vaticana: multi enim id aſſerunt.

Theo de Mathematicis ad Platonis lectionem requiſitis Gr. Lat. per Bullialdum Paris. 1644. cum notis ejusdem & alio-

aliorum. Græca conferantur cum MSS. in Arch. Pembr. & in Bibl' Coll. D. Joan. Oxon. & in Arch. Laud. C. 66.

Nicomachi Geraſeni Arithmetica, cum notis Camerarii.

Nicomachi Arithmetica θεολογούμενα.

Jamblichus in Nicomachi Arithmetica.

Aſclepius in Nicomachi Arithmetica, Gr. Lat. ex codd. MSS in Arch. Pembr. 4°. 4. ſive 113 & in Arch. Seld.

De Arithmetica Tractatus imperfectus in Arch. Seld. bis.

Boethii Arithmetica ex MSS. Baliolenſis Collegii 258. & Trin· Oxon. 24. & Pembr. 61. & 65. & 211. & Ben. 209 & Petr. 29. collatis cum edit. Rufi & & Clichtovei.

Barlaami Monachi Logiſtica, Gr. Lat. ex edit. D. Chambers, collata cum MSS. Bibl. Savil. & Seld.

Maximi Planudis Arithmetica ſecundum Indos Gr. Lat. ex cod. MS. in ambul. Bodl. & Laud. 68. & Ali Koshgius. Vide MS. Perſ.

Thabeti tractatus de veritate propoſitionum Algebricarum demonſtrationibus Geometricis adſtruenda, cum aliis tractatibus egregiis, quæ Gebricam artem ſpectant. Arab. & Lat. è cod. MS. Bodl. Carpe ex Sexto Empirico Gr. Lat. quod decet.

Quæ ex Leonardi Piſani Algebra.

Quæ de Pellii noſtratis prælectionibus in Diophantum.

Figuræ, quibus mercatores Turcici utuntur. MS. Arab. Laud. B. 38.

De fractionibus tr. duo MS. Lat. Laud. E. 107.

R. Abrahami Caji Arithmetica, Hebr. & Lat. per Schreckenfuſium, 1546.

Alchindus de ſex quantitatibus.

Carpe quod lubet ex noſtratibus, Bredon, Suiſſet, Wallingford, Bradvvardin. Peccam.

Adde ex Beda & Martiano, quæ huc ſpectant, juxta fidem MSS. codd. Optimi enim ſervantur utriusque ſcriptoris in bibl. Britannicis: tum ex Caſſiodoro & Iſidoro.

Conſulantur recentes Algebriſtæ, Tartalea, Cardanus, Clavius, Stifelius, Stevinus, Herigonus, Vieta, Oughtredus, Harriotus, Carteſius, Walliſius, Fermatius, Paſchalius, Anderſonus, Bovillus, Buteo, Cataldus, Lud. à Ceulen. Fr. Schotenius Faulhabers, Kinckhuyſen, Waſſanaer, Glareanus, Xylander, Jordanus, Malapertius, Mengolus, Mau-

Maurolycus, Nonius, Ramus, Scheubelius, Salignacus, Snellius, Taiſner, Pellius, Billius, Reinoldinus, Cavallerius, Bombellus, L. Burgenſis.

Vol VII.

Μικρὸς Ἀστρονόμος, *ſive Parva Syntaxis Alexandrinorum.*

COntinebantur in illo Codice, (quem Arabes Tractatus intermedios vocant, ſc. inter Στοιχειώτην & Magnum Conſtructorem) præter ipſius Euclidis data, Optica, Catoptrica, & Phænomena.

I. 1. Theodoſii Sphæricorum libri tres Gr. Lat. ſecundum edit. Penæ. & illam Ven. collatam cum MSS. Græc. in Arch. Pembr. & in bibliotheca Saviliana, & cum Arab. cod. Seld & Lat. in Ambul. Bodl. cum ſelectis notis ex Clavio, integriſque Savilii.

2. De habitationibus Gr. Lat. coll. cum MSS. Gr. Pembr. 166. 254. & MSS. Arab. Gr. & Lat. cum notis Auriæ.

3. De diebus ac noctibus. Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 261. cum ſcholiis, & Arab. & Lat. cum notis Joſ. Auriæ & Daſypodii.

II. 1. Autolycus de Sphæra mota, Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 166. & Arab. & Lat. cum Scholiis, & cum notis Auriæ.

2. De ortu & occaſu, Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 184. cum ſcholiis, & cum notis Auriæ.

III. Menelai (qui corrupte ab Arabibus Legendo י pro נ Mileus vocatur) Sphærica. Arab. & Lat. collata cum MSS Arab. Seld. & Lat. in Ambul. Bodl. Adjectis notis atque etiam Sphæricis Maurolyci.

IV. Ariſtarchus de magnitudine Luminarium, Gr. Lat. per Command. cum notis ipſius & Savilii, & explicationibus Pappi: ad fidem MSS. Arab. Seld. & G. Arch. Bodl.

V. Hypſiclis Anophoricus, Gr. Lat. juxta edit. E. Bartholini, cum notis ejuſdem atque aliorum: collatus cum MSS. Gr. Arch. Bodl. & cum Arab. Codd. Seld.

Huc accedat Beni Muſa de figuris planis & Sphæricis.

VOL.

VOL. VIII. & IX.

Claudius Ptolemæus, Quantus Scriptor!

I.

PTolemæi Μεγάλη Συντάξεως ſive Almageſtum, Græce ex edit. Baſil. 1583. & MS. optimo in Arch. Seld.

Latine ex verſione nova, quæ in bibl. Saviliana ſervatur colſata cum Trapezuntina, recognita per Gauricum 1528 & 1541. & 1551. per Schreckenſ. & cum verſionibus Lat. ex Arabico in Coll. Nov. 281. & in Coll. Magd. 136. & in Bibl. Bodl. & edit. vulgatis.

Illuſtratum Scholiis Arabum ex MSS. Arab. D. Pocockii & in Bibl. Regia; & uberrimis commentariis Arab. In bibl. Bodl. & Perſice in Coll. D. Joan. Oxon. MS. & Arab. MS. in Bibl. publica Cantabr. inter MSS. Epernianos, literis Hebraicis ſcriptum.

Commentarii Theonis & Cabaſilæ, Gr. ex edit. Baſ. & MSS.

Notæ Gaurici, Schreckenfuſii, & aliorum ſelectæ, integræ D. Savilii.

Jo. Raſel translatio ex Græco Almageſti cum commentariis, & epilogo ad Nicolaum P. Rom. contra Jacob. Cremonenſem. MS. Lat. B. 170. Laud.

II. Al Suphius de Stellis fixis Arab. & Lat cum figuris geminis, è cod. MSS. D. Pocockii, D. Thevenoti, & forte & ex muſeo D. Golii, V. præclariſſimi, cum notis.

III. Liber egregius de erroribus in canone fixarum. Arab. & Lat. è cod. MSS. in Bibl. Bodl. Con. Apoll. & bibl. D. Golii.

IV. R. Abrahæ Aben-Ezræ Aſtronomia MS. Lat. Digb. & κόλυρος inter MSS. Seld. Opus excellens: & forte MS: Pembr. 67.

V. Naſireddini Inſtitutiones Aſtronomicæ, cum commentario luculento Arabico Huſain Ebn. Mohammed, Niſaburienſis, qui Noddam vocatur, Arab. & Lat. ex MS. Coll. Joan. Oxon.

VI. Cleomedis Metora, Gr. Lat. per Balforeum, & ex editione Vallæ & Baſ. 1547. collata cum MSS. opt. in Arch. Pembr. fo. 9. 75. & 50. 15. & 4°. 56. 57. & cum MSS. Savilianis: cum notis ſelectis Balforei, & aliorum, & Sholiis Gr. (forte Pediaſimi) doctis quidem ex MSS. Savil. & Pembr. 169. 75. & 161. & 70. 296. & 111.

VII.

VII. Pſelli compendium quatuor artium, Arithmeticæ, Muſicæ, Geometriæ & Aſtronomiæ, Gr. Lat. per Xylandrum, & per Murenum, Lipſ. 1590. & ex MS. Pembr. 94.

Item Michaelis Pſelli παντοδαπῆ διδασκαλία. Ro. 18. 256. ubi de ſtellis à capite 120. & fol. 294 b.

Ejusdem ſolutiones quæſtionum Phyſicarum fol. 665.

Item iſtarum ſcientiarum Syſtema Pachymeris ex MS. Arch. Pembr.

Item Caſſiodorus de iisdem ex edit. Garetii. & MSS.

De Paſchate egregia, & excerpta ex Panario Epiphanii de eodem.

VIII. Albategnius (Albatani) Lat ex edit. Venet. 1552. & MSS. Lat. Digb. & Savil.

IX. Alfragani Aſtronomia Arab. Lat. ex editione ac illuſtratione D. Golii, collatis etiam MSS. Lat. Digb. & Savil, & Laud. E. 107.

X. Nic. Copernici Epiſtola αἰέκδοτος de tempore annuo, ex bibl. Savil.

XI. Campanus è MSS. Digb. Bodl. & MSS. Coll. Novi 293. & Ben. 93.

XII. Ric. Wallingfordi libri 4. egregii de ſinubus ac proportionibus. cum ſcholiis D Lenys Lat. è cod MS. Digb. 178.

XIII. Sim. Bredon ſuper demonſtrationes aliquas Almageſti. Opus perdoctum, ex MS. eodem Digb.

Argyri Aſtronomica quædam Gr. Lat. è MSS. Gr. Seld.

Ali, filii Aben Ragel, Aſtronomia Lat. Venet. 1485. per Ægid. de Tebaldis.

Petri Alliacenſis opera Aſtronomica. Lat. è MS. Orial. 14.

Aſtronomica MSS. Ben. 193. & 194. & Coll. Nov. 295. & Coll. Joan. Oxon.

Manilius ex edit. Scaligeri ac Bullialdi coll. cum MS. CCC. 2.

Svvinshed de motu cœli. Cant. Arch. 127.

R. D. D. Sethi Wardi Aſtronomia Geometrica : opus eximium. Idem de Cometis.

Introductio ad Aſtronomiam ex Gaſſendo, Tacqueto, Ricciolo, Keplero, Scheinero, Hevelio, Bullialdo, Borello, Longomontano, Herigono, Peurbachio, Stevino, Galileo, Schickardo, Hortenſio, Oſvvaldo, Baroccio, Maurolyco, Guidubaldo, Maimonide in Mishne

Tora,

Tora, Betttino, Langreno, Comite Pagano, Caſſino, Blancano, Blanchino, B Porta, Linnemanno, Heckero, Abrahamo Zacuth, Cavallerio. Malapertio, Urſtitio, Clavio, Santbech, Dante, Diaz, M. Scoto, Chriſtmanno, G. Wendelino, Ariſtarcho Merſenni, Philolao Bullialdi, Ang. Riccio, Wernero Norimb. G. Bonato, Bovillo, Gaurico, Schonero, Rheinoldo. Nonio, Rhetico, Moeſtlino, Tychone, Junctino, obſervationibus Haſſiacis, Metio, Lansbergio.

Heic, vel in ſeqvente Vol. de Cometis & eclipſibus, tam ex ſcriptis Vett. quam recentiorum, Daſypodii, Cyſati, Gemmæ, Kepleri, Hevelii, Lobkovvitz, Petiti, Auzotii, Piſonis, Snellii,

Accedant:

Quædam de Vietæ Harmonico cœleſti, cujus mentio in Aſtronomia Philol. Item de Salini problem. Aſtronom. in Coll. Jeſuit. Genuæ.

Nic. Copernici Revolutiones, Juxta edit: Mulleri & Rhetici: & Joannis Regiomontani Epitome Almageſti: & Gebri Arabis l. 9. in Almageſtum cum notis D. Savilii. Norimb. 1533. ex Bibl. Savil.

Excerpta ex Inſtitutionibus Aſtronomicis Arab. MSS. in Coll. D. Joan. B. & Almageſto, i. e. Aſtronomia Averrois. MS. Arab. D. Pocock.

Thii Mathematici Obſervationes 7. Gr. Lat. ex Aſtronomia Philolaica & MS. in Ambul. Bodl.

Excerpta ex Plutarcho de placitis Philoſophorum. MS. Pembr. 131. 404.

Jo. de Dandis opus planetarium, Appiani illo ingenioſius MS. Laud. 155.

Item alius de eodem argumento, fol. 345. & fol. 406. de acceſſu ſolis: & fol. 118. Εὐμέθοδος ἐπιδρομὴ θεωρημάτων παντοδαπῶν, ubi de problemate illo Anthemii Mechanici, πῶς δεῖ ἐν τῷ δοθέντι τόπῳ κατασκευάσαι ἀκτῖνα προσπίπτειν ἡλιακὴν ἀμετακίνητον ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ τροπῇ.

VOL. X.

Claudius Ptolemæus.

I.

CAnones πρόχειροι Gr. Lat. Hæc jam primum prodeunt ex MSS. Gr. Savilianis binis & Pembr. & Bodl. in Ambul & Coll. Novi 252. una cum duplici commentario Theonis Gr. ex iisdem MSS.

II. Heraclii Imperatoris luculentiſſimus commentarius in canones προχείρους Gr. Lat. ex codd. MSS. bibl. Savil. & Bodl. in Ambul. cum tabb. nonnullis.

III. Claudii Ptolemæi Hypotheſis & Canon Regum, & Proclus de Sphæra, ex edit. D. Bainbrigii, coll. cum MSS. Savil. & Pembr. item Leontius de Sphæropoeia, Gr. Lat. ex edit Santandreana: item Procli hypotypoſes Aſtronomicæ Gr. Lat. edit. Allatii, & è MSS.

IV. Claudii Ptolemæi Anathema in templo Serapidis, & περὶ κριτηρίου ex edit. D. Bullialdi & MS. Bodl. in Ambul. cum notis Bullialdi & aliorum.

V. Tabulæ Perſicæ, Gr. Lat. diverſarum editionum: è codd. Gr. Pembr. tribus, viz. 63. 58. & 100. & Seld.

VI. Tabulæ Perſicæ Naſiroddini Perſ. Lat. ex bibl. Goliana.

VII. Tabulæ Perſicæ Ologbegi, Viri Principis, ex MSS. Coll. D. Joan. Oxon. & D. Pocockii, & Bibl. Savil. & Arabice in Coll. D. Joan. Oxon.

VIII. Excerpta ex Tabulis MSS. Arabicis, 1. Ebn. Schatir Damaſceni in Arch. Seld. 2. Omadoddini, metrice, in Coll. D. Joan. Ox. 3. Cyriaci Presbyteri. Arab. Laud. B. 80. 4. Mugiſal. ſive συλλογή Perſica MS. Laud. A. 130. Aſtronomica. Habet, inter alia, præcipue de fixis ſtellis, de tempore, ventis, æſtu maris, montibus & fluviis, Mechanicis, Arolabio, Teleſmatis, & Poetice. 5. Encyclopædia Fratrum germanorum, ſive Echvvanol Sepha MS. Arab. A. 159. & apud D. Pocock, ubi inter alia, de Quadrivio, quod vocat Boethius, atque præcipue Geographica & Muſica. 6. Aſtronomorum aliquot Perſarum collectio: ſunt autem, Yahya Ebn Mohammed excerpta ex Abu Abdalla Maredinenſe, Gelatoddin Manſur, Hoſein Ebn Hoſein, Chovvareſmius Alkobræus, Feſſol Hatem ſuper Mohammed Giagermæum, liber egregius. Tum Ali Sergiandius, percelebris Aſtronomus, de Sphæra, de epochis, de urbibus: Ali denique Koshgius, Author optimus, de Logiſtica ſecundum Indos, & Aſtronomia: ſervatur in eodem

dem Vol. & Naſſiroddin Tuſenſis, tr. de Aſtrolabio. Perſice omnia.

Tabulæ Aſtronomicæ Abul. Abbas Achmed Ebnol Banna Arab. MS. B. 115. Laud.

Tabulæ Ebn Atar ſecundum doctrinam Ebn Shatir Damaſceni MS. Arab. A. 50. Laud.

Mohammed AbduOmar Ebn Kaſem Andeluſani, i. e. Toletani, Aſtronomia, charactere Afric. in bibl. D. Joan. B. Oxon. Ibidem eodem argumento ac charactere libellus Abu Iſaac Ibrahim Ebn Mezerkal cum tabb. aliquot. Tum Mohammed Ebn Mohammed Alſuphius de ſciatericis.

De compoſitione Tabularum tractatus, qvi vocatur, צפיחא לבןאלזרכאלה i. e. Plinthus Arzachelidis, lib. elegans ac utilis, Hebraice MS. Laud. 108. Tum tract. Jacobi Ben Macir Hararenſis de Aſtrolabio, cum commentario, Hebraice, ibidem: MS. Lat. E. 107. Laud. viz. Calendarium Richardi Monke, Capellani de Anglia anno 1434. Joannes de Sicilia ſuper canones Arzachelis. Tabula mediorum motuum per Magiſtrum Rede: Almanach ad meridianum Oxon. Canon fixarum, cum figuris conſtellationum, & Tabulæ Toletanæ certe egregiæ. Demonſtrationes Canonum Tabb. Liber doctus. Theorica Planetarum. Calendarium Groſſi Capitis. Humenuz Egyptiorum. Philoſophi & Magiſtri filiæ Ptolemæi. Almanach, ſeu tabb: ab Arzachele mutatæ in annos Alexandrinos, & a Magiſtro Joanne Papienſe in annos Chriſti: Ars quadrantis, & cylindri compoſitio.

De Sphæra Digb. 93. Kenubi Aſtronomus. Digb. 95.

Theorica Si. Bredou, Digb. 93. liber egregius.

Theorica Planetarum, Digb. 93.

Tabb. W. Rede Oxon Digb. 57. 25. Ibi fol. 41. Tabb. aliæ Oxonienſes abſolutiſſimæ cum eclipſibus ab A. 1376. ad A. 1390. Ibi de uſu inſtrumenti, dicti *Albion*, inventi quod puto, per Ric. Wallingford. Ibi fol. 131. de æquatione dierum tract. perpulcher. Ibi rationes æquationum Planetarum, & quantitas annua per Thabet & R. Monke, & capitula Almageſti fol. 146.

De ſignis Zodiaci & de Planetis, Gr. Pambr. 76. 143.

IX. Arzachelis tabulæ ex MSS. Lat. Mert. 73. & Arch. Bodl. 122. & bibl. Savil.

I.

Περὶ Φάσεων ἀπλανῶν καὶ ἐπισημασιῶν, Gr. Lat. multo emendatius, quam Petavius olim dedit, è codd. MSS. Savil. & in Ambul. Bodl. cum notis Petavii & aliorum.

Anonymus de ortu & occaſu fixarum Gr. MSS. Pembr. 94.

II. Claudius Ptolemæus de Analemmate, Lat. cum notis Fred. Commandini, Mathematici præſtantiſſimi, & ampliſſimi V. D. Savilii ac aliorum: collat. cum MS. in Bibl. Bodl. in Ambul.

III. Geminus de apparentiis & iſagoge, &c. ex edit 1590. & illa Petavii, viri ſummi, & MSS. bibl Savil. & Pembr. 187. 206. & 165. 9.

Feſtus Avienus etiam ex MS. item Germanicus, & Cicero, & Hyginus.

Adde hic Hipparchum & Tatium, ex editt. Victorii ac Petavii, & MSS. bibl. Savil.

IV. Arati Gr. Lat. juxta edit. H. Grotii, incomparabilis V. collata cum MSS. Pembr. 4°. 419. 113. cum Scholiis ἀνεκδότοις καὶ καλοῖς & 8°. 133. & extra numerum, c. 78. & compendioſa metaphraſis Arati & docta Pembr. 131. 429.

V. Heraclius Imperator, Philoponus. Nicetas, aliiqve Græcorum de Aſtrolabio Gr. Lat. ex codd. MSS. Pembr. & Savil. & Coll. Nov. & Bodl. in Ambul. una cum Scholiis Arabicis ex MS. Arab. Con. Apoll. & ex MSS. Lat. in Arch. Seld. & ex Hermanni Aſtrolabio MS. Seld. & MS. Bodl. in Ambul. & Digb.

Philoponus, ut puto, elegans enim eſt, meminit Ammonii diſcipuli ſui, & imperatoris, puto Heraclii, inſtigantis, de Aſtrolabio Gr. MS. Pembr. 166. 197.

Alius de eodem, ibidem: & Anonymus de Quadrante, forte ex Latino, (meminit enim Pariſ. & Montis Peſſulani) Gr. MS. Pembr. 187. 201. & Pembr. 165.

Item Scholia Anonymi, imo & Macarii Hieronomachi, adjuvante illum fratre ſuo, Nicephoro Gregora, ibid. Item, nonnemo de Aſtrolabio, hortatu Manelli Cardinalis ad Papam Romanum, uti videtur; ibid.

VI. Jordanus de Planiſphærio ex edit. Command. & per Valder, 1536. & MSS. in Bibl. Bodl. in Ambul. & Caji I.

De prognoſticationibus & obſervationibus aëris mutat. ex Rob. Lincoln. & Alkindio tam edit. quam MS. & Columella, & Plinio, & Macrobio (Prognoſticon Gr. MS. Pembr. 131. 162. & Pembr. 194. 88. & ibi de ortu & occaſu fixarum optime.

Qu. de Beſſarionis Card. Canone fixarum aut edito aut ſcripto in bibl. Ven. D. Marci.

Alkindius de pluviis per Planetas.

Hygini Aſtronomicon ex edit. Baſ. & MSS.

R. Abr. Cai de Sphæra, Hebr. & Lat. per Schreckenſ.

Commentarii in Sphæram & computum Jo. Sacroboſci. MS. D. Joan. Ox.

VII. Ptolemæus, vel Veterum alius, de ſpeculis Lat. ex edit. & ex MSS. una cum commentario MS. in bibl. Saviliana.

Heliodori Optica, Gr, Lat. juxta edit. E. Bartholini, cum ſcholiis ejuſdem: & ex MSS. Coll. D. Joan. B. & Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii Mechanici, (cujus opus templum S. Sophiæ) fragmentum μηχανημάτων παραδόξων Gr. Lat. ex MSS. Coll. D. Joan. Oxon.

Alhazeni Optica Lat. ex edit. & MS. Cantabr. Petr. 25.

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. & Baconis Perſpectiva ex edit. & MSS. in bibl. Savil. & Petr. 28. & Linc. 16. & Bodl.

Quære Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Hæc cum notis & excerptis neceſſariis ex recentioribus Opticis, Stevino, Herigono, Keplero, Carteſio, Fabrio, Gregorio, Barrovio, (ſeu, quod iſte meruit, Varrone noſtro) Hugenio, Porta, Guidubaldo, Ghetaldo, Hobbio, Gualtero Wernero noſtrate, Daſypodio, Riſnero, Maurolico, Voſſio, Nonio, Antonio de Dominis, Greinbergio, Cataldo.

Tum de arte Perſpectiva, quæ nunc vocatur, ſive Scenographica, ex Nicerone, Du Boſs, Herigono, Stevino, Alberto Durero.

VOL. XII.

Claudius Ptolemæus.

I,

Digitized by Google

I.

CL. Ptolemæi Tetrabiblos & Carpus Græce ex editt. & MSS. Coll. Nov. 299. & C.C.C. 50. & Laud. C. 100. & Pembr. 169. 328. Latine ex editt. & MSS. Cant. Publ. 224. & 152. & Coll. Nov. 75. & C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131. 441. Gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini Introductio in Apoteleſmaticam ad filium ſuum Cronamonem. Gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Triſmegiſtus de decanis G. Lat. ex edit. & MS. Gr. Coll. Nov. 299.

III. Vettii Valentis Anthologia Aſtrol. è cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii Aſtrol. Gr. Lat. è cod. MS. in Ambul. Bodl. & in MS. Seld. & Barocc. 49. 68. & in MS. Savil. Gr. ubi Heraclii Comment in Canonas προχείρους.

V. Firmici Aſtronom. Linc. Coll. 94. & Pembr. 94. MSS. collat. cum editis.

Petoſiridis Prognoſtica ex MSS. Pemb. 166. 161. & 169. 376.

VI. Aſtrologia Ghaminæi Arab. Charactere Mauritanico. MS. Legat Scaligeri.

Albumaſar, ſeu Abu Maasher) de nativitatibus. Arab. & Gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Naſii oddin. Tuſenſis de Geomantia. Perſice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Joannis de Saxonia ex editt. & MS. Digb. 95. ubi tract. de Annis. Ibi etiam Albumaſar de partibus.

Procli Uranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 161. & 169. 376.

Duodecim τόποι Maſala. Gr. MS. Pembr. 74. 100. Ibidem Tabulæ, & alia non omittenda.

VOL. XIII.

Claudius Ptolemæus.

I.

Digitized by Google

I.

CLaudii Ptolemæi Geographia, Græce ex edit. Baſil. per Frobenium, & Paris. cum epiſtola Eraſmi 1545. & Gr. Lat. per Bertium: & ex MSS. Græcis binis optime notæ in Arch. Seld.

Latine vèro ex edit. Argent per Ubelum 1513. & 1520. Lugd. per Villano vanum 1541. Baſil. per Munſterum 1542. & 1552. Coloniæ ex verſione Noviomagi 1540. Romæ 1590. cum tabb. partim æneis, partim ligneis: & ex MS. Lat. in Coll. Magd. per Nonium Pacinum. Liber pulcher. edit. Italice per Gaſtaldum Ven. 1584.

II. Eledriſii Geographia (cujus compendium plane eſt illa, quæ Nubienſis vocatur) Arab. & Lat. cum tabb. MSS. D. Pocockii & bibl. Bodl.

III. Abulfedæ Geographia Arab. & Lat. ex binis codd. opt. D. Pocockii, & uno bibl publ. Cantabr. & quod ſperamus, ex edit. D. Thevenoti V. Cl.

IV. Calcoshendius, ſcriptor accuratiſſimus, de Ægypto. Arab. & Lat. è MS. Seld.

V. Mappa Regni Sinici, à Chinenſi quodam depicta, ex Arch. Seld.

Geographia Ibn. Iſaac. MS. Arab. charactere Afric. Laud. A. 139. Liber eximii pretii.

Anonymus περὶ θέσεως κόσμου. MS. Gr. Pembr. 131. 427.

R. Bacon de ſitu orbis. Cant. Ben. 192.

G. Melherayæ Mappa Mundi Ben. 255.

Hygini Deſcriptio Mundi. Petr. 5.

W. de Worceſter de longitud. & latitud. locorum in Anglia, Ben. 379.

Directorium Terræ Sanctæ. MS. Coll. Magd. Odorici Itinerarium. Ben. 4. & 72. & Luml. 247. Rubrocki Itinerarium. Ben. 61. & Luml. 247. Necham. Ben. 262.

Adnectantur Scylax. Gr. Lat. ex edit. Iſ. Voſſii, cum notis ejusdem.

Marcianus.

Dicæarchus Gr. Lat. edit. Hoeſchelii & H. Stephani.

Nicephori Blemmydæ Geographia Synoptica ex edit. & MS.

Laud

Laud. C. 69. Item Nicephori Gregoræ Scholia in lib. 1. Geographiæ Ptolemæi, ibidem.

Solinus ex edit. Salmaſii ὁ πάνυ. Coll. cum MS. bibl. publ. Cantabr. 195. & Petr. 94. & G. C. 35. & Coll. Magd. Oxon. & Laud. C. 118.

Mela ex edit. Iſ. Voſſii, incomparabilis Viri, collat. cum MS. Coll. Nov. 285.

Æthicus.

Tabulæ Pentingerianæ.

Antonini Itinerarium, cum notis Suritæ, & ad fidem MS Ben 273. cum commentario Talboti.

Stephanus de Urbibus Gr. Lat. juxta edit. Leidenſem.

Strabo ex edit. Caſauboni, vel ſaltem variantes lectiones è cod. Gr. MS. bibl. publ. Cantabr. 7. & Lat. MS. Linc. Coll. 94. & bibl. publ. Cantabr. 91. forte. & Pembr. 169. 178.

Dionyſii περιήγησις Gr. Lat. ex edit. Stephani cum ſcholiis Euſtathii, & edit. D. Hilli, & ex MSS. Gr. Bodl 40. M. 46. & Pembr. Arch. extra numerum C. & Bibl. publ. Cantabr 7. & Laud. C. 31.

Introductio ad Geographiam & artem Nauticam ex Herigono, Ricciolo, Fournier, Wright, Borroughs, Merula, Ortelio, Atlantibus D. Bleau, Keplero, Maurolyco, Balthaſare Conrado, L. Holſtenio, Voſſio, Baroccio.

VOL. XIV.

Claudius Ptolemæus.

I.

CLaudii Ptolemæi Harmonica. Gr. Lat. ex codd. MSS. Gr. in Coll. D. Joan. Oxon. optimæ notæ, & in Arch. Bodl. & in Ambul. Bodl. & in bibl. Savil. & Pembr. 124. cum ſcholiis, & Coll. Nov. 299. & Coll. Magd. Oxon.

II. Commentarius Porphyrii Gr. è cod. MS. Coll Magd. ſervatur fragmentum ejus in Coll. D. Joan. Oxon. atque liber ipſe in bibl.

 Regis

Regis Galliæ & in Bibl. D. Voſſii, & in libr. I. & II. in Arch. Pembr. 41. 148.

III. Bryennius in Ptolemæi Harmonica Gr. ex MS. Coll. Magd. Habet & Meibomius & bibl. Regis Galliæ.

Quære, an Cleomedis, Dioclis, Pediaſimi reperiantur in Vatic. aut. Gallic. aut Bibliotheca D. Voſſii: & an Cleomedis Harmonica ſit inter opera Georgii Vallæ.

Pachymeris Harmonica è MS. D. Voſſii, Græce.

Lampadarius de Muſica Recentiorum Græcorum. Gr. Lat. ex MS. Seld.

Avicennæ Muſica Arab. & Lat. è codd. D. Pocockii & D. Gravii.

Muſica Perſice ex MS. cod. Coll D. Joan. B. Oxon. partem bene magnam ex Ptolemæo traducta.

Boethii Muſica ex editt. & MSS. Coll. Magd Oxon. 131. & Coll. Bal. 257. & Trin. Ox. 24. & Pembr. 61. & MSS. Seld. & Laud.

Antiqui ſcriptores Muſici, ex edit. Meibomii cum notis ejusdem, collat. cum editt. & cum MSS. viz. præter Euclidem.

Ariſtoxenus. MSS. Gr. Bodl. Arch. A. 113. & Arch. Seld. & Bodl. Th. 17. 22. & Pembr. 41. 21.

Nicomachus MSS. Gr. Pembr. 41. 122.

Alypius MSS. Gr. 40. Pembr. Arch. 41. 71. & Arch. Bodl. 113. & Coll. Joan. B. Oxon.

Gaudentius MSS. Gr. Coll. D. Joan. Oxon. & Pemb. 41. 101.

Bacchius MSS Gr.

Ariſtides MSS. Gr. Arch. Bodl. 112. & in Muſeo Ambulacri, & in Bibl. Savil.

Excerpta ex Martiano, & Macrobio, præſertim MSS. & Caſſiodoro, & Cenſorino, & Dionyſio Halicarnaſſenſi, & Vitruvio.

Plutarchus de Muſica ex editt. & MSS. Gr. Lat. cum notis.

Groſtead in Muſicam & Arithmeticam Boethii. E. 107. Laud.

Muſicæ compendium MS. Lat. bibl. D. Joan. Oxon. item Annotationes egregiæ in illud.

Item Guido Coll. cum MSS. Coll. D. Joan. Oxon. cum commentario perdocto: & iterum in eadem bibl.

De Theone ad Platonem. Vid. Vol. VI.

Habet

Habet & inſigniſſimus Vir D. Iſ. Voſſius, quæ ad rem Muſicam ſpectant, alia.

Adnectantur tractatus D. Chilmeadi V. Cl. de Muſica vetere, ſpenes D. Bysh Equitem.

Conſulendus eſt Beda noſtras, & conferendus cum MSS. Coll. Joan. Ox. binis.

Illuſtrarunt hanc doctrinam, omnium ſuaviſſimam, Galileus uterque, Keplerus, Carteſius, Merſennus, illuſtriſſimus D. Brunkerus, Walliſius, Cottignez, Kircherus, Jac. Faber Stapul. Zarlinus, Gaffurius, Geſualdus.

Hæc ſatis ſuperque.

CAPUT XXIV.

De ATHENÆO Mechanico, Apollodoro Architecto, & aliis hujus argumenti ſcriptoribus.

Athenæi Mechanici liber de machinis bellicis. 1. Apollodori poliorcetica. 2. Philonis Byzantii Mechanicorum reliquiæ. 3. Liber Philonis de ſeptem ſpectaculis. 4. Bitonis de machinis bellicis. 5. De Herone ac Cteſibio variisque Heronibus. 6. De Julii Africani Ceſtis. 7. Anonymus de toleranda obſidione. 8. Franciſci Junii Catalogus Artificum Mechanicorum, ſtatuariorum, pictorum aliorumque 9. Catalogus eorum qui de re pictoria & ſtatuaria ſcripſerunt.

I.

ATHENÆUS incertæ patriæ ſcriptor, & longe diverſus ab Athenæo Byzantio, quem inſtaurandis urbibus muniendisq; præfecit

 Galli-

næi Epigramma Antiphili (ſine nomine auctoris licet) exſtat in Anthologia IV. ult. emendatum à Salmaſio ad Solinum p. 637. edit. Pariſ.

II. APOLLODORUS Architectus, cujus præter Ælium Spartianum in Hadriano c. 19. & Dionem Caſſium lib. 69. p. 789. ſeq. meminit Hero junior in præf. ad librum de machinis bellicis, & Tzetzes Chil. 2. v. 81. 91. Scripſit ad Hadrianum Imp. *πολιορκητικὰ* ſive de machinis obſidionalibus, nullos vetuſtiores ſcriptores laudans, ſed quales ipſe parandas machinas bellicas exiſtimaret Imperatori per Epiſtolam * hoc requirenti exponens, additis formis ſive *διαγράμμασι*. Exſtat in jam laudata Veterum Mathematicorum collectione Thevenotiana p. 13.-48. Hunc Apollodorum deinde ab Hadriano interfectum narrat Dio, qvod paulo impudentius qvondam præſente Trajano ipſum nondum Imperatorem de operibus ab Apollodoro factis haud ſatis perite diſſerentem repuliſſet his verbis: *abi & cucurbitas pinge, nam tu hæc quidem certe ignoras.* Fuit tum temporis & alius Architectus qvo Hadrianum uſum fuiſſe traditur à Spartiano, *Detrianus* nomine, pro qvo Dextrianum vel Demetrianum legunt viri docti.

III. PHILO Byzantius circa annum urbis Romæ DCI. clarus laudatur à Vitruvio præf. libri 7. inter eos qui de machinationibus ſcripſerunt. Tzetzes vero Chil. 2. v. 152. notat eum meminiſſe Archimedis: etiam meminit Cteſibii, Archimedis ætate clari, ut mox dicam.

Exſtat in eadem illuſtris Thevenoti collectione Pariſienſi hujus Philonis Mechanicorum *liber quartus* p. 49-78. ad Ariſtonem ſcriptus, & *βελοποιϊκὰ* ſive *ὀργανοποιϊκὰ* tractans, cum tertius *λιμενοποιϊκὰ* docuiſſet, alius *μοχλικά*, ut conſtat è p. 59. 61. Primus liber inter alia duplicationem cubi tradiderat, ut ipſe teſtatur p. 51. ſeq. Unus è ſequentibus, *πνευματικὰ* p. 77. & alius *περὶ ἐπιστολῶν τῶν κρυφαίως ἀποστελλομένων* p. 102. alius *παρασκευαστικὰ* de bellorum apparatu p. 103. Pag. 50. laudat Polycleti ſtatuarii dictum, *τὸ εὖ παρὰ μικρὸν διὰ πολλῶν ἀριθμῶν γίνεσθαι.* ibidem ſui temporis Mechanicos, Alexandrinos præcipue Regum *φιλοδόξων* & *φιλοτέχνων* favore ſuffultos hanc artem uſu & experientia maxime perfeciſſe teſtatur. Cum Alexandrinis artificibus diu ſe verſatum & in inſula Rhodo plures architectos familiares habuiſſe ait p. 51. Rhodi

* In exordio libri: *ἀνέγνων σου Δέσποτα τὴν περὶ τῶν μηχανημάτων ἐπιστολὴν, καὶ μακάριος ἐγενόμην ὅτι με κοινωνῆσαι ταύτης σου τῆς φροντίδος ἄξιον ἔκρινας.*

di ſe verſatum teſtatur quoq; p. 80. & 84. Chalcentonum ſive Chalcotonum à Mechanico Cteſibio Alexandriæ repertum memorat p. 56. 67. 72. Aerotonum ſive ſclopetum, aeris vi jaciens tela ab eodem Cteſibio inventum & πνευματικὰ ejus θεωρήματα p. 77. ſeq. quo loco ſe Cteſibii æqualem fuiſſe innuit. Κελτικῶν & Ἰσπανῶν μαχαιρῶν mentio p. 71. Catapultam polybolon à Dionyſio Alexandrino Rhodiis conſtructam refert pag. 73.

Liber quintus p. 79 - 104. ad eundem Ariſtonem, agit de modo conſtruendi turres, murosq; ac foſſas, & valla horreaque & præparanda alia ad obſidionem utrinque neceſſaria, p. 83. memorat turres quinquangulares ac ferratas à Polyido Mechanico repertas. p. 86. ſeq. de ciborum ac frumentorum generibus in obſidionis tempus ſervandis diſſerit, & p. 88. Epimenidios trochiſcos laudat de quibus dixi l. 1. c. 6. §. 5. Figuræ quas p. 86. p. 63. & alibi auctor addidiſſe ſe ſignificat, deſiderantur. Ægyptiorum ſtrategma quo ſcalis ſcorteis muros urbium quas obſiderent conſcendebant exponit pag. 102. Miror quod p. 103. contra jus gentium ſvadet frumenta & aquas veneno letifero corrumpere.

IV. Referri ſolet ad hunc ipſum Philonem libellus elegans *περὶ τῶν ἑπτὰ θεαμάτων de VII. orbis ſpectaculis*, quem è Bibl. Franciſci Barberini ſed poſtrema parte capitis de templo Dianæ Epheſiæ & integro capite ultimo de Mauſoleo mancum primus in lucem edidit & verſione ſua notisq; illuſtravit *Leo Allatius* Rom. 1640. 8. Recuſus deinde eſt Lugduni *1661*. cum verſione Dionyſii Salvagnii Boeſſii, & nuper inſertus tomo VIII. theſauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani. Memini Colomeſium ad Gyraldum pag. 493. ſuſpicari, quod Guilelmus Choul ea quæ in libro Gallico de Veterum Romanorum religione p. 211. ex antiquo Græco auctore MS. refert de Coloſſo Rhodio, ex præſenti Philonis libello petierit. Sed alia ſunt quæ de Coloſſo à Philone traduntur, qui mihi vix ac ne vix quidem videtur ille Mechanicus cujus Belopœeca paulo ante retuli, ſed potius aliquis è Rhetorum numero non contemnendæ ætatis.

Fuit & Philo quidam Geometra Tyanenſis cujus meminit Pappus l. IV. propoſit. 30. & longe antiquior Philo Athenienſis architectus, qui armamentarium mille navium capax in Munichia exſtruxit celebratum Straboni IX. p. 395. aliisque: & de eodem armamentario atque de ædium ſacrarum ſymmetriis ſcripſit teſte Vitruvio præf. libri ſepti-

Digitized by Google

ſeptimi. Confer Franciſcum Junium in Catalogo artificum, & egregii Hemſterhuyſii notas ad hæc Pollucis X. cap. 51. ἐν γοῦν τῇ ὑπὸ τοῦ ποιήσει ἣν Φίλων ἢ Θεόδωρος (al. Ἀπολλόδωρος) συνέθηκε, γέγραπται. De Philone Byzantio ſe ait Allatius plura dixiſſe in diatriba de Philonibus, ſed ea lucem non vidit.

V. BITO, qua patria incertum, ad Attalum Regem de conſtructione bellicorum inſtrumentorum ex diverſis antiquioribus Mechanicis ſcripſit, teſte Herone Juniore præfat. ad librum de machinis bellicis. Laudat Heſichius in σαμβύκη. & forte Ælianus Tactic.

Exſtant ejus κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν, *conſtructiones bellicarum machinarum & catapultarum*, p. 105 - 120. in collectione Thevenotiana. Dicatus liber Attalo Regi: nam initio libri pro verbis ὦ πάλαι vel πάλλα βασιλεῦ legendum cum Labecio ὦ Ἄτταλε βασιλεῦ atque ita in codice ſuo reperit Tho. Galeus, ut teſtatur in diſſ de ſcriptis Mythologicis p. 45. Utrum vero Attalum 1. innuat qui Pergami regnavit ab Olimp. CXXXIV. 4. ad CXLV. ¾ an unum e poſterioribus duobus Attalis ab Olymp. CLV⅔. ad Olymp. CLX. habenas regni gerentibus alloquatur, haud liquido conſtat, etſi primum illum libenter intellexerim. Non procul ab initio libri Biton deſcribit machinam petrariam Rhodi fabricatam à Charone Magneſio, aliam pag. 107. Theſſalonicæ conſtructam ab Iſidoro Abideno, & p. 108. Helepolin quam Alexandro M. compoſuit Poſidonius Macedo: tum pag. 110. Sambucam Damii Colophoniii, & p. 111. γαστραφέτην à Zopyro Tarentino Mileti confectam, p. 113. alium ab eodem elaboratum Cumis in Italia.

Opticorum ſuorum meminit Biton in extremo paginæ 108. ἔστι δὲ καὶ τὸ μεθοδικὴ θεωρία, ἣν διήλεγμαι ἐν τοῖς ὀπτικοῖς.

VII. HERO Alexandrinus, Cteſibii (a) Aſcreni qui Ptolemæi

(a) De hoc *Cteſibio* Mechanico ejusque repertis meminere Vitruvius præf. libri 7. & IX. 9. X. 12. Plinius VII. 37. Athenæus IV. pag 174. & XI. p. 497. Athenæus alter de machinis bellicis p. 8. Philo in belopoeicis p 56 67 72.

Scripta quoque hujus Cteſibii olim fuere. Vitruvius lib 1 c 1. *Item qui Cteſibii & Archimedis libros & ceterorum qui ejusdem generis præcepta conſcripſerunt leget, cum iis ſentire non poterit niſi his rebus à Philoſophis fuerit inſtitutus.* Idem præfat. libri VII. *Non minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *uti Diades, Architas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus, Philo Byzantius* &c. Athenæus IV. pag. 174. Τρύφων δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν συγγράψαι φησί περὶ τῆς ὑδραύλεως Κτησίβιον

mæi (*b*) Philadelphi & Evergetæ I. temporibus Alexandriæ floruit, diſcipulus (*c*) & mechanicus inſignis, in Philoſophia vero, ut Bernardino Baldo in Heronis vita obſervatum, Epicurum maxime probans, ſcripſit quæ exſtant:

Χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία, *de constructione & menſura manubaliſtæ* fragmentum Græce primus edidit Bernardinus Baldus, & ſine verſione ſubjecit Belopoeicis de quibus mox. Græce deinde ac latine cum figuris in æs inciſis ediderunt Pariſienſes, neſcio quo interprete, inter Mechanicos, luculentis ut dixi typis editos p. 115. - 122.

Barulcus ſive *de oneribus trahendis* libri III. Arabice à Jac. Golio ex oriente allati ſunt, mondum editi in lucem.

Βελοποιϊκά, ſive ut alii Βελοποιηκὰ ſive ut rectius Eutocius ad Archimedis 2. de ſphæra ac cylindro vocat, βελοποιητικὰ, *de telis conficiendis jacu-*

σίβιον τὸν Μηχανικόν. Athenæus alter p. 8. de machinis bellicis; Κτησίβιος δὲ ὁ σκληνὸς (MS. aliud Ἀκρηνὸς, Caſaubonus IV. 23. ad Athenæum Ἀσκρηνὸς Meurſius in Bibl. Græc.) Ἀσκραῖος ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μηχανικὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. Hero junior de machinis bellicis c. 23 *Quemadmodum Aſcraus Cteſibius Heronis Alexandrini Magiſter in ſuis commentariis declaravit per hujuſmodi machinam.* Apud Caſſiodorum VII. 5. Variar. Epiſt. ſuſpicor Cteſibii nomen reponendum eſſe pro Metrobio. *Archimedes quoque ſubtiliſſimus exquiſitor cum Metrobio tibi ſemper aſſiſtans.* Cteſibium allegans Turnebus II 4. ſeq. Adverſar. Heronem intelligit, codicem Belopoeicorum manu exaratum nactus, quæ Cteſibio malunt tribuere viri quidam docti.

(*b*) Ex Hedyli Epigrammate apud Athenæum XI. pag. 497. Salmaſius pag. 638. ad Solin. & Franciſcus Junius in catalogo artificum pag. 57. colligunt Cteſibium μηχανοποιὸν vixiſſe tempore Ptolemæi Philadelphi. Philadelphus obiit Ol. CXXXIII 3. ante CHRISTUM 248. Miror Athenæum IV. p. 174. ſcribere quod Cteſibius Hydraulidis inventor fuerit ſub Ptolemæo Evergete ſecundo (qui cœpit regnare Ol. CLVIII. 2.) & Aſpendum incoluerit. Atqui meminit Cteſibii Athenæus Mechanicus, qui ſcripſit circa Olymp. CXLII. Pro Aſpendo Alexandriam legit Caſaubonus

(*c*) Magiſtrum Heronis Cteſibium vocat Hero junior loco paulo ante adducto. Num pater quoque fuerit, ut Franciſco Junio viſum pag. 57. & 96. catalogi artificum, dubito. Fuere & alii Cteſibii, ut (1) Hiſtoricus ille, qui centenario major in peripato obiit, ut notant ex Apollodori chronicis Phlegon & Lucianus in longævis. Allegatur Cteſibii liber περὶ φιλοσοφίας à Plutarcho in Demoſthene ex Hermippo Smyrnæo, unde ſub Ptolemæo Philadelpho vixiſſe colligit Voſſius in Hiſt. Græcis. (2) Cteſibius Chalcidenſis Cynicus Menedemi familiaris, de quo Athenæus I. p. 15. IV. p. 162. ex quo diſcimus eum vixiſſe ſub Rege Macedoniæ Antigono.

Digitized by Google

jaculandiſque liber. Græce & latine cum verſione & notis *Bernardi Baldi*, qvi vitam qvoqve Heronis adjunxit. Auguſtæ Vindel. 1616. 4. & inter Mechanicos typis Regiis excuſos Pariſ. 1693. fol. p. 115-143. notis Baldi ad calcem Voluminis rejectis.

Πνευματικά, *Spiritalia* cum *Frid. Commandini* verſione & notis qvæ prodierant Urbini 1575. 4. & Amſtelod. 1680. 4. figurisqve in æs inciſis, Græce & latine exhibentur & inter Mechanicos Pariſiis excuſos p. 145-235. additis *Jo. Baptiſtæ Aleotti* qvatuor theorematibus ſpiritalibus ex Italico latine converſis. Edita etiam ſunt Heronis Spiritalia ex Italica Aleotti verſione, Ferrariæ 1589. 4. Bononiæ 1647. 4.

Περὶ αὐτοματοποιητικῶν, *de avtomatorum fabrica* libri II. Italice editi Venet. 1589. 1601. & 1661. 4., interprete *Bernardino Baldo*, cum ejus animadverſionibus, & præmiſſa diſſ. de artis Mechanicæ origine ac progreſſu. Græce & latine cum verſione *D. Couturii* prodiere una cum reliquis Mechanicis Pariſ. 1593. fol. pag. 243-274.

In Bibliotheca Vindobonenſi, teſte Lambecio, occurrunt MSta Heronis *Dioptrica* ſive liber περὶ διόπτρας, triginta fere foliis in quarto conſtans, cujus initium: τῆς διοπτρικῆς πραγματείας πολλὰς καὶ ἀναγκαίας παρεχομένης χρείας.

Perdita hujus Heronis ſcripta ſunt:

Τὰ περὶ ὑδροσκοπείων libris IV. qvos laudat Proclus in hypotypoſi Aſtronom. p. 42.

Μηχανικαὶ εἰσαγωγαί. Eutocius ad Archimed. 2. de ſphæra ac cylindro.

Μηχανικῶν libri, qvorum tertium laudat Pappus lib. VIII. p. 488. Heronem in Mechanicis & Catapulticis allegat idem lib. 1. p. 7.

Περὶ μετρικῶν Eutocius ad lib. de circuli dimenſione.

Περὶ ὑδρείων de horologiis per aqvam conſtructis. Pappus præf. libri VIII.

Περὶ ζυγίων diverſum opus ab avtomatis Heronis putat fuiſſe Bernardinus Baldus. Memorat Pappus præf. libri VIII.

Περὶ τροχιωδιῶν *de rotulis*, Pappus lib. VIII. p. 561.

Laudatur Hero ſubinde à Proclo ad Euclidem, Nazianzeno Orat. 10. ubi cum Euclide & Ptolemæo conjungit, Heliodoro in Opticis, &c.

Fuit & HERO ſecundus, Mathematicus ante medium ſæculi à Chriſto nato qvinti clarus, Procli Philoſophi Magiſter, teſte Marino in Procli vita c. 9. ἐπὶ δὲ μαθήμασιν ἥρωνι ἐπέτρεψεν ἑαυτὸν ἀνδρὶ θεοσεβεῖ, καὶ

 τελεῖ.

Digitized by Google

τιλείαν παρασκευὴν ἐσχηκότι τῶν κατὰ παίδευσιν ὁδῶν. Confer Lambecium VII. p.404. & Clariſſ. Neocori notas ad Suidam in Ὀλυμπιόδωρος. Hujus ut ut opinor Heronis ὑπόμνημα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν (Nicomachi) laudat Eutocius ad Archimed. p. 28. edit. Baſil.

HERONEM tertium ſub Heraclio vixiſſe contendunt viri docti. Sane Chriſtianus fuit & ſub Imperatoribus ſcripſit, teſtatur qvoq; in Geodæſia, qvam Barocius edidit, à Claudii Ptolemæi temporibus, qvi ſcripſit ſub Antonino Pio, ad ſuam usqve ætatem ſtellas fixas proceſſiſſe ſeptem graduum ſpatium, qvod in 400. annis fieri obſervat Albategnius. Vide Joſephum Blancanum in Chronologia Mathematicorum & ex eo Voſſium c. 48. de ſcientiis Mathemat. §. 20. p. 294. & Gabr. Naudæum de ſtudio militari p. 520. Ejus hæc ſcripta feruntur:

De Machinis bellicis liber (in cujus cap. 23. antiqvi Heronis Mechanici mentio) latine tantum lucem hactenus vidit è verſione & cum ſcholiis *Franciſci Barocii.* Venet. 1572. 4.

Geodæſia qvam itidem latine vertit & ſcholiis illuſtravit libroqve de machinis ſubjecit Barocius. Græce nondum edita eſt.

Liber de obſidione repellenda & toleranda ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι. Sine nomine auctoris Græce tantum editus Pariſ. 1639. fol. cum reliqvis Mechanicis ſcriptoribus, p. 317-364. Heroni tribuitur in codice Vindobonenſi, teſte Lambecio, & multa ex Polybio, Arriano & Joſepho ad verbum deſcripta exhibet.

Παρεκβολαὶ ἐκ τῶν στρατηγικῶν παρασκευῶν περὶ τοῦ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν στρατηγὸν &c. Sub Heronis nomine MStæ in Bibl. Vindobonenſi exſtant Lambecio teſte, qvæ Julio Africano à Rigaltio in notis ad Onoſandrum & in gloſſario Tactico tribuuntur, in Barberina & aliis Bibl. ſine nomine auctoris leguntur, teſte Naudæo.

De vocabulis Geometricis ac Stereometricis Ἐκ τῶν τοῦ ἥρωνος περὶ τῶν τῆς Γεωμετρίας καὶ στερεωμετρίας ὀνομάτων, Græce, & ſeparatim latine cum primo Elementorum Euclidis libro edidit *Conradus Daſypodius.* Argentorati 1571. 8.

Excerpta de menſuris ex Heronis *Geometria* Græce ac latine cum verſione *Bernardi de Montfaucon* vulgarunt Benedictini Tomo primo Analectorum Græcorum, Pariſ. 1688. 4. integram ex codice Regio edere ob prolixitatem veriti.

Εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων, nondum qvod ſciam edita, qvæ inci-

incipit: *καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος*, manu exarata apud me exſtat. Reſpondet huic libello introductio Heronis in Geodæſiam (à Geodæſia quam Barocius edidit utique diverſa) quam in Bibliotheca Auguſtiſſimi Imperatoris bis MStam, ſemel quidem aliquantum abbreviatam & interpolatam occurrere teſtatur Lambecius.

Fuere & alii Herones veteribus memorati, quos perſequutus erat ſingulari diatriba de Heronibus Leo Allatius, ſed quæ lucem nunquam vidit. Mihi præter jam dictos hi obſervati ſunt:

Hero Alexandrinus Cynicus quem laudat Nazianzenus Orat. 23. licet Hieron. de ſcript. Eccleſiaſt. nomen Heronis falſo adſcriptum & Maximi Cynici laudes illa orationes contineri obſervavit.

Hero Athenienſis Orator, cujus *τὰς ἐν Ἀθήναις δίκας κεκριμένας ὀνομάτων* libros III. *ἐπιτομὴν τῶν ἡρακλείδου ἱστοριῶν* & alia ſcripta Suidas memorat.

Hero Alexandrinus Monachus, de quo Palladius Lauſiaca p. 81. & 125. edit. Meurſii.

Hero Thebanus. Caſſin. II. 5. collat. Niceph. X. 29.

His addes denique Heronem quem viginti libros de re ruſtica ſcripſiſſe, totidem fere verbis & ex iisdem auctoribus ex quibus Geoponica collecta ſunt, teſtatur Gyraldus lib. de re navali T. 2. Opp. p. 650. Meminit hujus Heronis etiam Guil. Philander ad Vitruvium II. 4.

VII. Præter jam dicta Athenæi, Apollodori, Philonis, & Bitonis ſcripta, ſive ex illis excerpta, de machinis bellique atq; obſidionum appparatu, & Heronis de manubaliſta, tum Heronis Belopoeica, Spiritalia & Avtomata, qvæ Græce & latine cum verſione latina Taleſii, Cotelerii, Coturii, Juliani Puchardi, Comandini &c. & figuris in æs inciſis ediderunt Pariſienſes: Eadē Thevenoti collectio p. 275-316. ſed Græce tantum exhibet Opuſculum in capita LXXVII. diſtinctum ſub titulo: JULII AFRICANI *κεστοί*, (a) ſed neutiquam eſt opus illud Afri-

(a) *Κεστὸς* Veneris acupicta zona, de qua Euſtath. ad Iliad ξ. 214. Idem ad Iliad. γ' pag. 323. *κεστὸν* interpretatur *κεντητὸν καὶ ποικίλον*. Itaque Julius Africanus libros ſuos quibus de variis argumentis ex variis ſcriptoribus plurima collegerat, inſcripſit *κεστοὺς*, quaſi *στρωματεῖς* atque *Varias & amœnas lectiones* dixeris. Utitur ipſe hoc vocabulo p. 297. b. *τί δὲ θαῦμα εἰ καὶ τοῦτο παρὰ χαρίτων ἔλαβεν ἢ ἥρας καὶ*

Africani integrum, qvod ſub Ceſtorum titulo Alexandro Mammææ ab Africano dicatum conſtabat libris * IX. ut tradit Syncellus p. 359. licet Photius Cod. 34. libros XIV. vel Suidas in Ἀφρικανός plane libros XXIV. numerent. In hoc opere, cujus Euſebius qvoqve VI. 31. Hiſt. Eccleſ. & Nicephorus IV. 21. meminerunt, Africanus ἰατρικῶν ϗ φυσικῶν καὶ γεωργικῶν καὶ χυμευτικῶν admirandas δυνάμεις complexus fuerat, ut teſtatur Syncellus & apparet è fragmentis qvæ ex Africano in Geoponicis occurrunt, & qvæ in Mich. Pſelli libro inedito θαυμασίων ἀκουσμάτων ἰατρικῶν ϗ φυσικῶν obvia, publici juris fecit Lambecius l. VII. comentar. p. 222-224 Suidas: εἰσὶ δὲ οἱονεὶ φυσικὰ ἔχοντα ἐκ λόγων τε ϗ ἐπαοιδῶν καὶ γραπτῶν τινων χαρακτήρων ἰάσεις τε καὶ ἄλλοιων ἐνεργειῶν.

At enim hæc qvæ ſub nomine κεστῶν Africani Pariſiis prodiere, atqve de re militari potiſſimum rebusqve variis & inventis ad eam felicius gerendam repertis, atqve partem ex Medicorum, Chemicorum, Magorum, Phyſicorum & Geometrarum officina petitis diſſerunt, inſtruunt qve duces & milites, & cap. XXV. ſeq p. 298. ſeq. quædam adſpergunt rem ruſticam ſpectantia, qvalia etiam in Geoponicis leguntur: Hæc inquam non ſunt ipſum Africani opus, ſed excerpta ex Africani Ceſtis & aliis ſcriptoribus, ſive antiqvioribus, ut Ænea Tactico è qvo integra capita deſcripta pridem notavit Caſaubonus: ſive etiam qvibusdam longe junioribus, ut tum alia (*b*) ad oram paginæ à me notata loca videntur innuere, tum Beliſarii (*c*) mentio aperte docet. Cor-

καὶ γὰρ παρὰ τῆς Ἀφροδίτης τοὺς κεστοὺς ἐδανείσατο. Dicti etiam ſunt *ceſti* lora qvibus pugiles ſolebant manus & brachia innectere quo fortius ferire poſſent, ut videre eſt in antiqua imagine apud Guil. Choulium libro de balneis & exercitationibus veterum p. 18. Confer qvæ viri & docti ad Virgil, V. Æneid. v. 69. & Rigaltium ad Onoſandrum p. 24. ſeq.

* Male XIX excuſum in Tillemontii Mem. Eccleſ. T. 3. parte 2. nota 1. ad Vitam Africani edit. Bruxell.

(*b*) Καὶ Ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες παλαιοὶ pag. 291. capite δ ἐχρήσατο τῇ πείρᾳ ταύτῃ καὶ Σύρμος ὁ Σκύθης, καὶ Βαρδησάνης ὁ Πάρθος, τάχα δέ που καὶ πλείονες. εἶδον καὶ αὐτὸς Ἐναγκάρου τοῦ Βασιλέως (καὶ) Μάννου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ πολλάκις πειράσαντος, ἐμοῦ ὑφηγησαμένου &c. p. 300. capite κθ'

(*c*) Τοῦτό δὲ ἐποίει καὶ Βελισάριος ἐπεὶ γὰρ ἀντισχεῖν διὰ τὸ πλῆθος &c. p. 309. b. capite ξς' ποιοῦσι μὲν καὶ οἱ σήμερον Ῥωμαῖοί τε καὶ Ἄραβες. p. 310. capite ξή. Videtur Chriſtianus ſcripſiſſe quod legitur p. 311. b. capite ὁ de transfugarum non repudiando Matrimonio, εἰ καὶ τιμῶσιν τὰ παρ' ἡμῖν θρησκευόμενα ſi à *religione noſtra non ſint alieni*. Clauſula libri innuitur pag. 300. ληγέτω δὲ καὶ τόδε τὸ σύγγραμμα εἴς τι ἀρχαῖον καὶ φιλομαθὲς διήγημα. Capite κθ', ſive 29.

Corruptiſſima autem in MStis Codicibus repertus ſunt hæc excerpta, prioribus maxime captibus, quamobrē nulla etiam latina verſio addi potuit, licet eruditiſſimus Jo. Boivinus in ſuis caſtigationibus ad calcem voluminis adjectis, innumera loca feliciter reſtituerit atq; illuſtraverit. Quoniam vero inter vulgaria qvædam atqve inepta in hoc opuſculo leguntur alia etiam digna notatu & vix ac ne vix qvidem alibi obvia, optandū eſt, ut in meliores & emendatiores codices incidant viri docti, qvibus ad interpretationem hujus opuſculi excitentur. Extant ſane in codicibus etiam Bodlejanis, è qvibus deſcriptum memini me videre Lipſiæ apud Clariſſ. amicum noſtrum Godfridum Olearium ſed ni fallor deerant prima capita XXIX. Non dubito alia exemplaria in Italiæ poſſe inveniri Bibliothecis, in qvib⁹ pridem ea evolvit Politianus c. 15. Miſc. Habet & Leidenſis Bibl. inter libros II. Voſſi; qvemadmodum bina occurrunt præterea Vindobonæ in theſauro librario Potentiſſimi Imperatoris. Supereſt ut referantur à me nomina ſcriptorum ſane paucorum quos in iſthoc opuſculo memorari reperi:

Euclidis ϛοιχεῖα pag. 295. b. Οἱ τῆς ἐγκυκλίου μετρίως ἐπήβολοι παιδείας τῶν Εὐκλείδου ϛοιχείων ὑλ(ι)ποσὸν ὡς εἰκὸς ἐφήψαντο.

Homerus p. 292. b.

Ἰαμβεῖον ἀρχαῖον, ὡς λυσιτελέστερος πᾶσι τοῦ προσπετοῦς ὁ ἀσφαλὴς ἡγεμών. pag. 278. Verſus ipſe exſtat apud Svetonium Auguſto c. 25. Ἀσφαλὴς γάρ ἐσ' ἀμείνων ἢ θρασὺς ϛρατηλάτης.

Neptuniani Phyſica p. 301. b. Φιλοπονῶν περὶ τὴν τοῦ παρόντος συγγράμματος ἔκθεσιν, ἀνέγνων ἐν τοῖς Νεπτουνιανοῦ Φυσικοῖς &c.

Οἱ Κωντίλιοι. p. 301. b. Qaintilii fratres qui ſub Commodo Imp. clari ſcripſerunt de re Ruſtica.

Eundem fuiſſe Sextum (*) Julium Africanum, qui Chronographiæ libros V. ab Orbe condito ad A. C. 221. ſcripſit, & Julium Africanum Ceſtorum ſcriptorem, credemus potius Euſebio, Photio Syncello & Suidæ hoc affirmantibus, qvibus Petavius, Voſſius, Labbeus, Lambecius, Wetſtenius, Tillemontius aſſentiuntur; qvam Joſ. Scaligeri & H. Valeſii virorum licet maximorū conjecturis contra nitemur. Cæterum

* Sextum vocat Svidas in Ἀφρικ. & Σωσάννα. Neque aſſentiendum viris doctis H. Valeſio ad Euſeb. p. 127. & Labbeo 1. de Script. Eccleſ. p. 619. qui *Ceſtum* dictum volunt à Ceſtorum opere.

terum qvod Chronographiæ & κεςῶν libros pro uno eodemque opere habuit Petavius XII. 42. de doctrina temp. hoc merito retractavit ipſe VII. auctarii diſſ.

Alia de Africano ejusque ſcriptis apud accuratiſſimum Tillemontium T. 3. Mem. Eccleſ. & præſtantiſſimum Caveum in parte utraq; Hiſt. literariæ Lector evolvet, qvibus ambobus in mentem venit ſuſpicari, qvod Ceſtos forte ſcripſerit Africanus nondum Chriſti ſacris initiatus: licet in altera parte Caveus malit ſubſcribere eorum ſententiæ, qvi ceſtos ad alium referunt Africanum. Sed de tota re melius judicare liceret, ſi opus ipſum exſtaret, qvod paucis forte fragmentis exceptis, ut jam notavi, intercidit. Nam & Bovinius prima vix 44. capita Africano audet tribuere, cum 45. usqve ad 59. fere ad verbum ſint deſcripta ex Æneæ Tacticis, & ſexageſimū cum reliqvis propter vocabula barbara & ſtyli diverſitatem, alium & recentiorē auctorē referant: è quibus illa περὶ φυλάκων p. 315. Heronis forte junioris eſſe idem eruditiſſimus Boivinius conjicit. Cæterum Chriſtianos etiam περιάπτα ſectatos, ac ſuperſtitionibus ſatis craſſis qvandoqve deditos fuiſſe, ne ab hæreticis priſcis Gnoſticis, Priſcillianiſtis &c. vel ex noſtra ætate ducam argumentū, vetera convincunt exempla, & Geoponicon ſcriptor (haud dubie Chriſtianus) & Tryphonis Martyris exorciſmus inſectorum hortis vineisq; noxiorum apud Lambecium VII. p. 247. & plura ejusmodi non adeo inobvia futura ſi qvis diligentius inquiſierit: inq; his freqventata quædam ſuperſtitioſa ita publicè, ut Conciliorū decretis prohibenda fuerint, de qvibus Brunus Oratorii JESU Presbyter parte tertia libri Gallice A. 1702. 12. editi qvem inſcripſit: *Hiſtoire Critique des pratiques ſuperſtitieuſes qui ont ſeduit les peuples & embaraſſé les Savans.* Ex eodem Geoponicon ſcriptore recte colligas Africanum Chriſtianū fuiſſe cum Ceſtos ſcriberet, in qvibus com̄endavit efficax adverſus vini corruptionem remedium, ſi dolio inſcribantur θεῖα hæc verba (Pſalm. XXXIV. 8.) *Guſtate & videte, quoniam ſuavis Dominus*, vel ſi pomum his verbis inſcriptum projiciatur in vinum. XIV. 5. Ἀφρικανȣ̃. Ἀμήχανον τραπῆναι τ̃ οἶνον ἐαν ἐπιγράψης ἐν τῷ ἀγγείῳ ἢ ἐν τοῖς πίθοις ταῦτα τὰ θεῖα ῥήματα. Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. Καλῶς ᾗ ποιήσεις καὶ εἰς μῆλον ȣ̈τω γράφων, ἐμβάλλων τὸ μῆλον εἰς τ̃ οἶνον. Plura hujuscemodi farinæ ex Geoponicis infra libro VI. refero, ubi de Hippiatricis quoq; dicturus ſum, qvorū collectio & ipſa ex Africani Ceſtis quædam habet annotata, uti alius liber MS. Conſtantini Porphyro-Genetæ juſſu ut videtur

detur collectus, de qvo Boivinius in caſtigationibus ad Africanum pag. 360.

VIII. Claudit collectionem Thevenotianam tractatus Caſaubono pridem ad Polybium & Æneam lectus, atqve à Pariſienſibus itidem Græce tantum editus de obſidione toleranda & repellenda, neſcio cujus ſcriptoris, ſed ut videtur Chriſtiani, ſub titulo: *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι πάντων ἀποκρούεσθαι*. p. 316. 330. & p. 361-364.

E Polybio, Arriano Polyano & Flavio Joſepho pleraqve ad verbum deſcripſiſſe, jam ab editoribus annotatum eſt. Archimedis *ἐυμήχανον σοφίαν* laudat p. 319. 326. ſeq. Non valde antiqvum eſſe patet qvod p. 323. Joſephum accenſet *τοῖς παλαιοῖς*. Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonenſi jam ſupra dixi. p. 594.

IX. Alios ſcriptores rei militaris infra c. XXX. breviter perſecutus, hoc loco Mechanicos recenſere inſtitueram, niſi eum laborem jam præcepiſſet erudita accurataqve Franciſci Junii filii induſtria, cujus Catalogus locupletiſſimus Architectorum, Mechanicorum, Pictorum aliorumq; artificum ſecundum ſeriem literarum digeſtus ſubjicitur editioni poſthumæ librorum ejus III. de pictura Veterum Roterod. 1694. fol. His pauca qvædam nomina è veterum ſcriptis, plura ex antiqvis marmoribus obſervavi poſſe accedere. In præſenti vero unum tantummodo locum ſupplementi loco adſcribam ex Africani ceſtis, de Bardeſane * qvodam Partho, qvi tam probe calluit pictoriam & ſimul artem jaculandi, ut ictibus telorum potuerit imaginem ejus qvem vellet deſcribere, qvod Africanus feſtive vocat *ζωγραφῆσαι βέλεσιν* ſive *τοξεύειν γραφὰς*, vel deniq; *γράφειν τοξεύμασι*. Verba ejus hæc ſunt p. 301. *Ἦν δὲ ἄρα σοφὸς τοξότης Βαρδησάνης εἴπερ τις ἕτερος, οἶδα δὲ ἄνθρωπον τοξεύσαντα οἷα ζωγράφον, ὁ δὲ τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα καταντικρὺ ποτὲ ἔστησε νεανίαν*

* Alius & antiquior fuit Bardeſanes Babylonius quem ſub Alexandro Severo vixiſſe (adeoqve Africani fuiſſe æqualem) male aſſirmat Voſſius pag. 483 de Hiſt. Græc. Nam licet Porphyrius IV. *περὶ ἀποχῆς* illum ſcripſiſſe ait ætate *πατέρων*, illud tamen latius accipiendum eſt, & Antonini tempora reſpicit, ut teſtatur Porphyrius ipſe fragmento de ſtyge, ubi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum tradidiſſe *τοὺς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἐξ Ἐμισῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφιγμένους Βαρδησάνῃ τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφιγμένους*. Ex hoc loco colligitur qvoqve eundem eſſe Bardeſanem qui de Indorum Philoſophis ſcripſit teſte Porphyrio & Hieron. 2. contra Jovinian. & qui dialogum de fato ad Antoninum Imp. edidit, de quo infra lib. IV.

ανίαν καλὸν καὶ εὔρωστον, ὃν καὶ γραφεὺς αἰ ἐξέκαμε μιμούμενος, περιβάλεσθαι δὲ τὴν ἀσπίδα ὁ νεανίσκος, οὕτω γὰρ προσέταξεν ὁ Βαρδησάνης, ἐνδεικνύμενος τὴν τέχνην ἡμῖν θεαταῖς. Ὁ δὲ οἷα ζωγράφος ἀγαθὸς τὸν κατέχοντα μετέθηκεν ἐπὶ τὴν ἀσπίδα, πρώτην μὲν δὴ τὴν κεφαλὴν ἔγραφεν ὀρθοῖς βέλεσι κύκλον κεφαλῆς μιμούμενος. Εἶτα τῶν ὀφθαλμῶν τὰς βολὰς, χειλέων ἁρμονίας, ῥυθμὸν γενείων, καὶ ὁ λοιπὸς ἄνθρωπος ἠκολούθη τῇ τάξει τοῦ σώματος. Ὁ δὲ ἐσεμνύνετο τοξικῇ γραφικὴν συλλαβών, καὶ γράφων τοξεύμασι καὶ τοξεύων γραφάς. Ἐθαυμάζομεν δὲ ὁρῶντες ὡς πολεμικὸν ἐπιτήδευμα τὸ τόξευμα ἦν, ἀλλ' ἦν τι καὶ τερπνὸν, καὶ κίνδυνος ἡδονῇ. Ὁ δὲ καταθέμενος τὴν ἀσπίδα εἶδεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ εἰκόνος ὅπλου γεγραμμένον, καὶ ἔχαιρεν γενόμενος στρατιωτικὸν ζωγράφημα.

X. Concludam hoc caput indice ſcriptorum de re ſtatuaria ac pictoria, petitum ex eodem Franciſco Junio lib. 1. de pictura Veterum cap. 3.

Adæus Mytilenæus περὶ ἀγαλματοποιῶν *de ſtatuariis* Athen. Deipnoſoph. XIII. p. 606.

Alcetas libro II. περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων *de iis quæ Delphis conſecrata* id. XIII. p. 591.

Alexis Poeta fecit drama inſcriptum γραφή, *pictura.* Videtur autem fabulæ iſtius argumentum ab argumento ſcriptorum, qui hic recenſentur, non plane abhorruiſſe; ſiqvidem conjecturam facere licet ex eo loco qvem adduxit Athenæus XIII. q. 605. ſq. Id ipſum qvoqve ſentire licet de Pherecratis γραφεῦσι *Pictoribus*, apud eundem Athenæum IX. pag. 395. qvemadmodum etiam de Diphili ζωγράφῳ *pictore* apud eundem VI. p. 230. VII. p. 291. De Alexandrinis deniqve ζωγράφοις apud Pollucem Onomaſt. lib. X. c. 14. Plurima adhæc è Pomponii (Comici latini) *Pictoribus* loca paſſim adducit Nonius Marcellus.

Anaximenes ſcripſit de picturis antiquis, teſte Fulgentio Planciade l. III. Mytholog. in Actæone.

Antigonus Statuarius condidit volumina de ſua arte. Plin. XXXIV. 8. Idem XXX. 10. alterius ut videtur Antigoni meminit qui de pictura ſcripſit. Antigoni opus περὶ πινάκων *de Tabulis* memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188.

Apelles de arte ſua ad Perſeum diſcipulum ſcripſit, ut eſt apud Plinium lib. XXXV. ſub finem capitis 10.

Ariſtodemus Carius operam ſingulorum qvi pingendi artem altius evexerunt,

xerunt, litteris prodidit, ac ſimul recenſuit quod reges Urbesqve bene erga eã fuerint affecti. Teſtis Flav. Philoſtratus in prooemio iconum, qvi Ariſtodemum artis pictoriæ cauſa per quadriennium domi ſuæ aluiſſe ſe teſtatur, ipſe clarus circa A. CHRISTI CCXX. ut infra libro IV. dicetur.

Artemon περὶ ζωγράφων *de pictoribus.* Harpocratio in Πολύγνωτος.

Calliſtratus in Imaginibus, qvæ typis deſcripta exſtant inter ſcripta Philoſtrati, de quibus infra ſuo loco.

Callixenus ſcripſit ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφὴν *pictorum & ſtatuariorum deſcriptionem.* Atqve ex hoc Callixeni ſcripto refert Photius Cod. 161. coacervatum fuiſſe librum XI. excerptorum variorum Sopatri.

Chriſtodorus Coptita ſcripſit ἔκφρασιν τῶν ἐν τῷ Ζευξίππῳ ἀγαλμάτων deſcriptionem ſtatuarum in Gymnaſio Zeuxippo. Vide Suidam in Ζεύξιππος & χριστόδωρος. Hæc deſcriptio ſupereſt hodie, ac legitur libro V. Anthologiæ Epigrammatum Græcorum.

Democritus Philoſophus ſcripſit περὶ ζωγραφίης. Laertius IX. 48. in Democrito.

Democritus Epheſius ſcripſit de templo Dianæ Epheſiæ. Laertius IX. 49. Librum primum illius operis laudat Athenæus XII. p. 525.

Duris Δοῦρις περὶ ζωγραφίας *de pictura.* Laert. in Thalete I. 38.

Euphorion Εὐφορίων ἐν ποτηριογλύπτῃ *in poculorum ſculptore*, citatur à Scholiaſte Theocriti ad verſ. 1. Eidyllii ſecundi.

Euphranor Iſthmius pictor volumina compoſuit de ſymmetria & coloribus. Plin. XXXV. 11.

Hegeſander, ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, *Hegeſander Delphus in commentario quem perſcripſit de ſtatuis & imaginibus.* Athen. V. 210.

Hippias Eleus Sophiſta diſputavit de Pictura & ſtatuaria, teſte Philoſtrato lib. 1. de vitis Sophiſtarum.

Hypſicrates περὶ πινάκων *de Tabulis*, memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188. Vide & infra in Xenocrate.

Jamblichus περὶ ἀγαλμάτων, *de imaginibus* (earumqve cultu) qvod opus ejus confutare aggreſſus eſt Jo. Philoponus. De utroqve vide Photium.

Juba (filius) Rex Mauritaniæ, ſtudiorum claritate memorabilior etiam qvam regno, ut eſt apud Plinium V. 1. Hiſt. ſcripſit περὶ ζω-

γράφων de pictoribus, atqve operis ejus librum VIII. citat Harpocration in Παῤῥάσιος. Scripſit etiam περὶ γραφικῆς *de pictoria*, eodem Harpocratione teſte in πολύγνωτος. Photius qvoqve in Sopatri variis excerptis citat Jubæ librum ſecundum περὶ γραφικῆς, *de pictoria.*

Malchus Byzantinus Sophiſta ſcripſit τὸν ἐμπρησμὸν τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Αὐγουστείου, *Conflagrationem publicæ Bibliothecæ & ſtatuarum Auguſtalis.* Suid.

Margeus. Auſonius Moſella:

> *Forſan & inſignes hominumque operumque labores*
> *Hic habuit decimo celebrata volumine* Margei
> *Hebdomas* - - -

ad qvæ verba vide Eliam Vinetum.

Melanthius Pictor περὶ ζωγραφικῆς *de pictoria* Laert. IV. 18. in Polemone.

Menæchmus ſtatuarius ſcripſit de ſua arte. Plin. XXXXIV. 8.

Menæchmus Sicyonius περὶ τεχνιτῶν *de artificibus.* Athen. II. pag. 65. XIV. pag. 635.

Menetor περὶ ἀναθημάτων *de donis ſacris.* Athen. XIII. p. 594.

Menodotus Μηνόδοτος ὁ Σάμιος περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας ἥρας, *de iis quæ viſuntur in Junonis Samiæ templo.* Athen. XIV. p. 655. Qvanqvam Menodotum hunc nonnulla etiam de Pictoribus ſcripſiſſe ex Laertii II. 108. diſcimus, ubi de variis Theodoris agit.

Pamphilus ſcripſit περὶ γραφικῆς καὶ ζωγράφων ἐνδόξων, *de pictoria & pictoribus illuſtribus.* Suid.

Paſiteles qvinqve volumina ſcripſit nobilium in toto orbe operum. Plin. XXXVI. 5.

Philoſtrati utriusque imagines exſtant, de qvibus infra lib. IV.

Polemon περὶ πινάκων, *de Tabulis.* Laert in Chriſippo VII. 188. περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων *de Tabulis Sicyoniis* Athen. XIII. p. 567. περὶ ζωγράφων πρὸς Ἀντίγονον, de pictoribus ad Antigonum. Athen. XI. p. 474. Harpocration in Λαμπάς. Πολέμων ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. *Polemon qui orbem deſcripſit quatuor libros compoſuit de donariis in Athenarum arce*, ut teſtatur Strabo IX. Geograph. p. 396. Videturque idem eſſe ac ille qvem ſæpe

no-

nominat Clemens Alex. in protreptico, & Laertius l. 2. in Theodoro Atheo. Polemon περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. Athen. XII. pag. 529.

Porphyrius περὶ ἀγαλμάτων, de Imaginibus. Aſſert ex eo qvædam Stobæus cap. XXV. Eclogarum Phyſicarum. Cæterum is non tam de Arte, qvam de cultu ſimulacrorum ſcripſiſſe putandus eſt, ut Jamblichus qvoqve, de qvo ſupra.

Protogenes pictor reliqvit περὶ γραφικῆς καὶ σχημάτων βιβλία β'. de pictoria & figuris libros duos. Suid.

Sopatri liber XII. variorum Excerptorum continebat plurima Pictorum ac Statuariorum hiſtoriam ſpectantia. Vide qvæ paulo ante de Callixeno, & Juba Rege dicta ſunt.

Theophanes περὶ γραφικῆς de pictoria, Laert. II. 104. in Theodoro Atheo.

Xenocrates ſtatuarius de ſua arte compoſuit volumina. Plin. XXXIV. 8. & rurſus XXXV. 10. Teſtatur idem qvod Antigonus & Xenocrates de pictura ſcripſere. Qvanqvam ibi forte Hypſicrates legendum ex Laertio, qui lib. VII. 188. in Chryſippo tres *περὶ πινάκων de Tabulis* ſcriptores conjungens, Polemonem, Hypſicratem & Antigonum nominat.

CAPUT. XXV.

De Monumento Adulitano PTOLEMÆI Evergetæ, & de COSMA Indicopleuſte.

Monumentum Aduliticum ſive Adulitanum. 1. *Coſmographia Chriſtiana lecta pridem à Photio ſine nomine auctoris, quod doctiſſimo editori haud obſervatum.* 2. *Ejus auctor num Coſmas.* 3. *Index ſcriptorum in illa laudatorum.* 4. *Scripta Coſmæ deperdita.* 5.

I.

EXimium monumentum PTOLEMÆI Evergetæ I. in *Adule* Æthiopum civitate maritima ſuo adhuc tempore ſuperſtes obſervavit atq; Coſmographiæ ſuæ Chriſtianæ inſeruit ſcriptor qvidam Græcus ſub Juſtino Imp. clarus, qvi mercaturæ cauſa illa ſe loca adiiſſe teſtatur. Reperit vero διφρον ſive ſellam è candido marmore ad urbis ingreſſum à Rege conſecratam Marti, & in poſteriori parte imagines Herculis atq; Mercurii habentem inſculptas, tum undiqve inſcriptam literis græcis, & ingentes expeditiones à Ptolemæo feliciter ſuſceptas ampliſſimasq; victorias ſatis glorioſe celebrantem. Hoc monumentum primus edidit cum latina ſua verſione Leo Allatius Romæ 1631.4. ſed edidit vitioſe admodum, ut notat Iſ. Voſſius ad Melam p. 263. Integrius è codice Topographiæ mundi Chriſtianæ Florentino deſcripſit vir illuſtris doctrinæ Emericus Bigotius, à qvo acceptum Thevenotus una cum Gallica verſione inſeruit Tomo primo operis præclariſſ. qvod in tria diſtinctum volumina prodiit Pariſiis 1666. fol. ſub titulo: *Relation de divers voyages curieux qui n'ont point eſté publiées.* Ex hac editione deſcriptum Græce exhibet Daniel Caſpar à Lohenſtein Poetarum Germanorum ſublimiſſimus in notis ad Cleopatram ſuam p. 180. ſed vitio typographi perqvam inemendate. Qvoniam vero breve admodum eſt, & ſingulare, qvidni & hoc loco à me exhibeatur cum latina verſione * Monachi Benedictini, ingenio, ſollerti peregrinatione, & præclaris in literas meritis celebratiſſimi, Bernhardi de Montfaucon, qvi ſuperiore anno Pariſiis Topographiam Chriſtianam integram è Codicibus ** Florentino & Vaticano edidit.

II. Monumentum Aduliticum.

PTOLEMÆI EVERGETÆ I.

Βαϛιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος, υἱὸς Βαϛιλέως Πτολεμαίου, καὶ Βαϛιλίσσης Ἀρσι-	Rex magnus Ptolemæus, filius Regis Ptolemæi & Reginæ Arſinoes

* Coſinas Indicopleuſtes lib. 2. p. 140. ἐν τῇ Ἀδούλῃ τῇ καλουμένῃ τῶν Αἰθιόπων πόλει παραλίῳ. Confer de hoc opido Clariſſ. Cellarii Africam antiquam p. 96.

** T. 2. Collectionis novæ Patrum, Pariſ. 1706. fol.

Ἀρσινόης, Θεῶν ἀδελφῶν τῶν Βασιλέων Πτολεμαίου, καὶ Βασιλίσσης Βερενίκης, Θεῶν Σωτήρων ἀπόγονος. Τὰ μὲν ἀπὸ πατρὸς, Ἡρακλέος, τοῦ Διός. τὰ δὲ ἀπὸ μητρὸς, Διονύσου τοῦ Διός. Παραλαβὼν παρὰ τοῦ Πατρὸς τὴν Βασιλείαν Αἰγύπτου· καὶ Λιβύης· καὶ Συρίας· καὶ Φοινίκης· καὶ Κύπρου· καὶ Λυκίας, καὶ Καρίας καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων· ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν, μετὰ δυνάμεων πεζικῶν, καὶ ἱππικῶν καὶ ναυτικοῦ στόλου· καὶ ἐλεφάντων Τρωγλοδυτικῶν, καὶ Αἰθιοπικῶν, οὓς ὅ τε πατὴρ καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐκ τῶν χωρῶν τούτων ἐθήρευσαν, καὶ καταγαγόντες εἰς Αἴγυπτον κατεσκεύασαν πρὸς τὴν (a) πολεμικὴν χρείαν. Κυριεύσας δὲ τῆς τε ἐντὸς Εὐφράτου χώρας πάσης τε Κιλικίας· καὶ Παμφυλίας, καὶ Ἰωνίας, καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Θράκης καὶ τῶν δυνάμεων τῶν ἐν ταῖς χώραις ταύταις πασῶν· καὶ Ἐλεφάντων Ἰνδικῶν. Καὶ τοὺς Μονάρχους τοὺς ἐν τοῖς τόποις πάντας ὑπηκόους καταστήσας, διέβη τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ Βαβυλωνίαν· καὶ Σουσιανὴν· καὶ Περσίδα καὶ Μηδείαν· καὶ τὴν λοιπὴν πᾶσαν, ἕως Βακτριανῆς, ὑπ' αὐτὸν (b) ποιησάμενος· καὶ ἀναζητήσας, ὅσα ὑπὸ τῶν Περσῶν ἱερὰ ἐξ Αἰγύπτου ἐξήχθη, καὶ ἀνακομίσας, μετὰ τῆς ἄλλης

noës, Deorum fratrum, Regis Ptolemæi & Reginæ Berenices, Deorum ſoſpitatorum nepos, ex patre qvidem Hercule Jovis filio, oriundus: accepto à patre regno Ægypti, Libyæ, Syriæ, Phœnices, Cypri, Lyciæ, Cariæ & Cycladum Inſularum, bellum geſſit in Aſia, cum magna peditum eqvitumqve multitudine, & cum nautica claſſe atqve Elephantis Troglodyticis & Æthiopicis, qvos Pater ejus & ipſe primi in his locis venatu ceperunt & abductos in Ægyptum bellico uſui aſſvefecerunt. Cum autem regiones citra Euphratem omnes ditioni ſuæ ſubdidiſſet, nec non Ciliciam, Pamphiliam, Joniam, Helleſpontum, Thraciam, viresq; omnes iſtis in regionibus ſitas atq; elephantos Indicos, omnesqve locorum iſtorum Monarchas vectigales ſibi feciſſet, Euphratem fluvium trajecit, ac cum Meſopotamiam, Babyloniam, Suſianam, Perſidem, Mediam, ac reliqvas omnes usq; ad Bactrianam regiones ſubegiſſet, & perqviſitis ſacris rebus, qvas olim Perſæ ex Ægypto exportaverant eas cum reliqva ga-

(a) Sic recte Montſauconus è Vaticano. Bigotius è Florentino minus bene Πτολεμαϊκήν.

(b) Vatican. ὑφ' ἑαυτῷ. Infra in hoc ipſo monumento: ἀπὸ δὲ δύσεως μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Σάσου τόπων ὑπ' ἐμαυτὸν ἐποίησα.

(c) Rigot. *& faiſant des canaux ou il étoit neceſſaire pour rendre à ſes troupes le paſſage plus aiſé.*

ἄλλης γαίζης, τὴν ἀπὸ τῶν τόπων εἰς Αἴγυπτον, δυνάμεις ἀπέστειλε, διὰ (c) τῶν ὀρυχθέντων ποταμῶν.

Μεθ᾽ ἃ ἀνδρειώσας, τὰ μὲν ἔγγιστα τοῦ βασιλείου μου ἔθνη εἰρηνεύεσθαι κελεύσας, ἐπολέμησα καὶ ὑπέταξα μάχαις τὰ ὑπογεγραμμένα ἔθνη. Γάζη ἔθνη (d) ἐπολέμησα· ἔπειτα Ἀγάμη (e) καὶ Σιγύην, καὶ νικήσας τὴν ἡμίσειαν τῶν παρ᾽ αὐτοῖς πάντων, καὶ αὐτῶν ἐμερισάμην. * Ἄυα, (f) καὶ Τιαμᾶ, (g) τοὺς λεγομένους Τζιαμῶ, καὶ τοὺς Γαμβυλά, καὶ τὰ ἐγγὺς αὐτῶν (h) καὶ Ξιγγαβηνέ· καὶ Ἀγγαβέ. καὶ Τιαμά (i) καὶ Ἀθαγαοὺς καὶ Καλαά καὶ Σεμηνὲ (l) ἔθνος πέραν τοῦ Νείλου ἐν δυσβάτοις καὶ χιονώδεσιν ὄρεσιν οἰκοῦντας, ἐν οἷς διὰ παντὸς νιφετοὶ, καὶ κρύη, καὶ χιόνες βαθύταται (m) ὡς μέχρι γονάτων καταδύειν ἄνδρα. τὸν ποταμὸν διαβὰς, ὑπέταξα. Ἔπειτα Λαζινὲ· καὶ Ζαά καὶ Γαβαλά (n) οἰκοῦντας παρ᾽ ὄρεσι θερμῶν ὑδάτων βλύζουσι, καὶ καταῤῥύτοις, Ἀταλμῶ καὶ Βεγὰ, καὶ τὰ σὺν αὐτοῖς ἔθνη πάντα. Ταγγαΐτας (o) τοὺς

za variis ex locis coacta retuliſſet in Ægyptum, per canales fluviorum manufactos copias miſit.

Poſtea ſtrenue agens, juſſu pacatis gentibus regno meo finitimis, gentes mox enumerandas devici, ac bello mihi ſubjeci. Gazam gentem debellavi, de hinc Agamen & Sigven, qvibus devictis, eorum qvæ poſſidebant omnium dimidium accepimus. Ava, Tiamo, qvi vocantur etiam Tziamo, Gambela & gentes ipſis vicinas Zingabene, Angabe, Tiama, Athagaos, Calaa, & Semena gentem trans Nilum in aviis & nivoſis montib⁹ ſedes habentem, ubi ſemper brumæ, glacies, & naves profundiſſimæ, ita ut ad genua usqve veſtigium imprimatur, trajecto flumine, ſubjeci. Deinde vero Lazine, Zaa & Gabala, qvi habitant in montibus calidas aqvas emittentibus ac præruptis, Atelmo & Bega, & cum iis gentes iſtius tractus omnes

(d) Hodie Habeſſini regnum ſuum Gheeza vocant, notante Montfaucono.
(e) Hodie Agamia, præfectura regni Tigræ.
* Minus bene Montfauconus edidit ἐμερίσαμεν,
(f) Hodie Afa, in eodem regno.
(g) Vatican. Τίαμα. Hodie Tzama, prope Agamiam in Tigræ regno.
(h) Λέγει ἔθνη τὰ πέραν Νείλου. Coſmas.
(i) Vatican. Τιάμαα. Reſpicitur fortaſſis (notante Montfaucono) præfectura altera Tzama in regno Bagamedra.
(k) Forte alterutra earum quæ hodie Aga[illegible]. Thevenotus edidit Ἀθαλαωύς, minus bene.
(l) Hodie Samen vel [illegible]emen regio in Habeſſinia.
(m) MS. Vatican βαθεῖαι.
(n) Coſmas teſtatur eadem nomina gentibus illis adhuc ſua ætate hæſiſſe. Cæterum Bigotius male ὑαβαλὰ pro Γαβαλά.

(o)

τοὺς μέχρι τῶν τῆς Αἰγύπτου ὁρίων οἰκοῦντας, ὑποτάξας, πεζεύεσθαι ἐποίησα τὴν ὁδὸν, ἀπὸ τῶν τῆς ἐμῆς Βασιλείας τόπων μέχρις Αἰγύπτου· ἔπειτα Ἄννινε καὶ Μετίνε (p) ἐν ἀποκρήμνοις οἰκοῦντα ὄρεσι. Σεσέα (q) ἔθνος, ἐπολέμησα· οὓς καὶ μέγιστον καὶ δυσβατώτατον ὄρος ἀνελθόντας, περιφρουρήσας κατήγαγον. Καὶ ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοὺς τε νέους αὐτῶν, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, καὶ παρθένους, καὶ πᾶσαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς κτῆσιν. Ῥαυσῶν (r) ἔθνη μεσόγεια Λιβανωτοφόρων Βαρβάρων. οἰκοῦντα ἐντὸς πεδίων μεγίστων ἀνύδρων· καὶ Σολατὲ ἔθνος ὑπέταξα. οἷς καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς θαλάσσης φυλάσσειν ἐκέλευσα· Ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἔθνη, ὄρεσιν ἰσχυροῖς πεφρουρημένα, αὐτὸς ἐγὼ ἐν ταῖς μάχαις παρὼν, νικήσας καὶ ὑποτάξας, ἐχαρισάμην αὐτοῖς πάσας τὰς χώρας ἐπὶ φόροις, ἄλλα δὲ πλεῖστα ἔθνη ἑκόντα ὑπετάγη μοι ἐπὶ φόροις. Καὶ πέραν δὲ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης οἰκοῦντας Ἀραβίτας, καὶ κιναιδοκολπίτας (s) στεί-

mnes: Tangaitas, qvi usqve ad terminos Ægypti pertingunt cum ſubegiſſem, pedeſtrem viam paravi à regni mei locis usqve ad Ægyptum. Deinde vero gentes Annine & Metine in præruptis montibus habitantes. Seſeæ populo bellum intuli, qvos, cum in maximū & aſperimum montem adſcendiſſent, poſita circum cuſtodia, illinc deduxi, mihiqve adlegi juvenes eorum, uxores item, pueros & virgines, una cum univerſis eorum facultatibus. Rauſorum gentem mediterraneam Barbarorum thuriferæ regionis, maximas & inaqvoſas planities incolentem, nationemqve Solate ſubjeci: qvos juſſi maris oras præſidiis tutare. Has porro gentes omnes aſperrimis montib⁹ ſeptas, cum ipſe præſens editis certaminibus ſubegiſſem, conceſſi agros ſuos vectigales retinere. Imo etiam plurimæ gentes ſponte ſeſe mihi vectigales obtulerunt. Sed etiam miſſo exercitu nautico & pedeſtri trans mare Rubrū, Arabitas & Cinædocol-

(o) Montfauconius in MS. Florentino teſtatur legi Ταγγαΐτας. in Vaticano Ταγγαϊτῶν. Sed Iſ Voſſius p 293. ad Melam Παγχχαΐτας, qvem ſi placet Vide.

(p) Bigot Ἄννιε καὶ Μέτινε, & mox οἰκοῦντας pro οἰκοῦντα ſcil. ἔθνη.

(q) Hanc & mox memoratas gentes Cosmas notat incoluiſſe Barbariam, regionem maritimam non procul Homeritarum patria ultra fretum Arabici ſimus qvæ thurifera vocabatur, Vide p. 131. 139. 143. 267. Metropolis ejus Ῥάπτος quæ occurrit apud Claudium Ptolemæum, Montfaucono eadem videtur cum Ῥαυσῶ ſtatim memoranda

(r) MS. Vatican Ῥαυσῶ.

(s) Gentes in Homerite ſive Arabia felici notari obſervat Coſmas. Mentio Cinædocolpitarum in Arabia ad oram maris rubri etiam apud Claudium Ptolemæum,

ϛρά τευμα ναυτικὸν καὶ πεζικὸν διαπεμψάμενος, καὶ ὑποτάξας αὐτῶν τοὺς Βασιλέας, φόρους τῆς γῆς τελεῖν ἐκέλευσα, καὶ ὁδεύεσθαι μετ' εἰρήνης, καὶ πλέεσθαι. Ἀπὸ τε λευκῆς κώμης (t) ἕως τῆς Σαβέων χώρας (u) ἐπολέμησα. Πάντα δὲ ταῦτα ἔθνη πρῶτος καὶ μόνος Βασιλέων, τῶν πρὸ ἐμοῦ, (x) ὑπέταξα. Δι' ἣν ἔχω τὸν μέγιστον Θεὸν μου Ἄρην εὐχαριστίαν (y) ὅς με καὶ ἐγέννησε· Δι' οὗ πάντα τὰ ὁμοροῦντα τῇ ἐμῇ, ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς, μέχρι τῆς Λιβανωτοφόρου, ἀπὸ δὲ δύσεως, μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Σάσου τόπων, (z) ὑπ' ἐμαυτὸν ἐποίησα· ἃ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ἐλθὼν καὶ νικήσας, ἃ δὲ διαπεμπόμενος. Καὶ ἐν εἰρήνῃ καταϛήσας πάντα τὸν ὑπ' ἐμοὶ κόσμον, (a) κατῆλθον εἰς τὴν Ἀδούλην, τῷ Διΐ, καὶ τῷ Ἄρει, καὶ τῷ Ποσειδῶνι θυσιάσαι, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. (b) Ἀθροίσας δέ μου τὰ ϛρατεύματα, καὶ ὑφ' ἓν ποιήσας, ἐπὶ τούτῳ τῷ τόπῳ καθίσας, τόνδε τὸν δίφρον (c) παραθήκην

colpitas ſubegi, eorumqve Reges tributa pendere, pacata itinera & maria ſervare juſſi. Gentes item à Vico albo usq; ad Sabæorum regionem debellavi. Cæterum haſce omnes nationes prim9 & ſolus poſt deceſſores meos Reges ſubjeci, qvare maximo Deo meo *Marti* qvi me genuit gratias habeo, cujus ope gentes ditioni meæ finitimas a b Oriente qvidem usq; ad thuriferam regionem, ab Occidente vero usqve ad Æthiopiam & ad Saſi loca mihi ſubditas feci; cum ipſe profectus, tum miſſis legatis victoriam referens; Ac ubi totā ditionis meæ terram pacatā conſtitui, Adulem deſcendi, ſacrificatum Jovi, Marti & Neptuno pro navigantibus: accitis & in unum collectis hoc loco univerſis exercitibus meis, hancqve ſellam Marti dicavi,

(t) In partibus Blemmyum vicum nomine Levcogen reſpici, notat idem Coſmas.

(u) Sabæorum regio, in Homerite ſive Arabia felici. Coſma: Σαβέων χώρα πάλιν εἰς τὴν Ὁμηρίτην ἐϛίν.

(x) Malim hæc verba reddere ſic: *Primus & ſolus Regum qui adhuc fuerunt.*

(y) Mira phraſis: ἔχω εὐχαριϛίαν θεὸν, neque ſatis apparet quo ſpectet illud δι' ἣν.

(z) Saſi regio, extrema Æthiopium. Idem Coſmas: αὕτη ἡ Σάσου χώρα ὑϛάτη ἐϛὶν τῶν Αἰθιόπων, ἔνθα καὶ πολὺχρυσίον ἐϛὶ, τὸ λεγόμενον Ταγγχάρας. Ἐπέκεινα δὲ ταύτης ὁ Ὠκεανὸς παράκειται· ὥσπερ καὶ τῶν Βαρβαρωτῶν καὶ τὸν λίβανον ἐμπορευομένων.

(a) Regnum ſuum Ptolemæus propter amplitudinem vocat κόσμον, ut Romanum Imperium paſſim dicitur Orbis Romanus, ſacris quoque Scriptoribus οἰκουμένη.

(b) Neptuno quidem pro navigantibus Jovi pro pedeſtribus & equeſtribus, Marti pro univerſa expeditione, ſacra videntur eſſe facta.

(c) Nota morem dedicandi ſellam Diis. Affine his eſt quod obſervat Chimentellus commentario de honore biſellii c. XIV. Imperatoribus inter Deos relatis poſitas ac con-

Digitized by Google

κλῶ τῷ, Ἄρει ἐποίησα. Ἔτει τῆς ἐμῆς βασιλείας (d) εἰκοστῷ ἑβδόμῳ.

vi, annno regni mei vigeſimo ſeptimo.

III. Opus ipſum in qvo monumentum hoc exſtat, inſcribitur χριστιανικὴ τοπογραφία παντὸς κόσμου (a) *Deſcriptio mundi univerſi, è mente Chriſtianorum*, & diſtributum eſt in *libros duodecim*, etſi non ſimul ab auctore vulgatos, qvia initio non tot libros mente conceperat. Duodecimus in Vaticano MS. deſideratur, in Mediceo codice mutilus extrema parte eſt repertus atqve ita à Montfaucono cum reliqvis XI. integris editus. Argumentum operis ſuccincte perſeqvitur Photius, cujus locum doctiſſimo editori haud obſervatum adſcribam. Ita vero i lle Codice XXXVI.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον, οὗ ἡ ἐπιγραφή. Χριστιανῶν βίβλος, ἑρμηνεία εἰς τὴν ὀκτάτευχον. (b) Παμφίλῳ (c) δέ τινι προσφωνεῖ τὸ βιβλίον. Ἦν δὲ ταῖς Ἰουστίνου (d) τοῦ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως ἡμέ-

Lectum opus eſt, cujus titulus *Chriſtianorum liber*, tractatus octo voluminum, Pamphilo cuidam dicatus ab auctore qvi Juſtini Imp. Romani temporibus floruit.

Hhhh Ini-

conſecratas ſellas, velut præſentibus & auctoritatem atqve Judicum munus exercentibus. Etiam ante hanc ſellam Ptolemæi, ſolitos ſua ætate reos capitali ſupplicio affici notat, Coſmas p. 144.

(d) Ex primis hujus monumenti verbis certum eſt intelligi Ptolemæum Evergetem primum, Philadelphi filium. Sed huic non 27. ſed tantum 25. annos tribuit Claudius Ptolemæus in Canone: Euſebius 26. Syncellus 24. Itaque ſuſpicantur viri docti Evergetem in hoc monumento computum annorum regiminis repetere à tempore quo à patre particeps Imperii adſcitus fuit.

(a) Lib. 1. ſub init. & p. 114. ſeq. lib. 2. p 125. 126. lib. 7. p. 275.

(b) Nullo modo huic operi convenit titulus *expoſitionis in Octateuchum*, ſive in primos octo ſacræ Scripturæ libros. Itaque hæc verba innuunt potius Expoſitionem ſive tractatum libris octo conſtantem, ſive in octavo libro deſinentem. Nam quamvis mox ab ipſo Photio duodecim numerantur libri, tamen poſtremi quatuor interjecto demum tempore ſcripti & prioribus additi ſunt, & à Photio referuntur ſeparatim.

(c) Pamphilo Hieroſolymitano. Vide lib. 1. p. 114. lib. 2. p. 124. & lib. 8. p. 305. Hunc θεοφιλέστατον πατέρα vocat lib. 2. pag. 185. lib. 6. p. 266. ὦ τιμία κεφαλὴ ad eundem lib. 5. p. 260.

(d) Lib. 2. pag. 141. παρόντι οὖν μοι ἐν τοῖς τόποις πρὸ τούτων ἐνιαυτῶν εἴκοσι πέντε πλέον ἢ ἔλαττον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως, ὁ τηνικαῦτα

ἡμέραις ἐνακμάζων. Ἀπάρχεται μὲν οὖν ὑπέρ τινων ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων, γραφικαῖς ὡς ἐδόκει μαρτυρίαις ἀγωνίζεσθαι. Ἔστι δὲ ταπεινὸς τὴν φράσιν (e) καὶ συντάξεως οὐδὲ τῆς κοινῆς μετέχων. ἀλλὰ καί τινα κατὰ τὴν ἱστορίαν ἀπίθανα συντίθησι, (f) διὸ καὶ μυθικώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον ἡγεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, δίκαιον. Ὑπὲρ ὧν δὲ δόγματα ἐνίσταται, ἐστὶ ταῦτα. Ὅτι ὁ οὐρανὸς οὐκ ἔστι σφαιρικὸς, οὐδὲ ἡ γῆ, ἀλλ' ὁ μὲν ὡσεὶ καμάρα, (g) ἡ δὲ ἑτερομή

Initio ſtatim Eccleſiaſtica quædam dogmata, S. Scripturæ ut ipſi quidem videtur teſtimoniis propugnat. Dictione utitur humili, & plus quam vulgari compoſitione. Sed & incredibilia quædam narrat ut fabuloſis potius quam fide dignis accenſere ſcriptoribus hominem fas ſit. Pro quibus vero maxime propugnationem ſuſpicit dogmata, hæc ſunt: Cœlum non eſſe orbiculari figura, nec terram adeo,

τα βασιλεὺς τῶν Ἀξωμιτῶν μέλλων ἐξιέναι εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας τοὺς πέραν &c. Expeditio illa Elesbani Æthiopum Regis facta eſt A. C. 522. (confer Pagium T. 2. Critic. Baron. p. 517.) Juſtini Imp. quinto: Ergo auctor iſta ſcripſit Alexandriæ (vide lib. 2 pag. 114. lib. 6. p. 264.) A. C. 547 Juſtiniani 21.

(e) Ipſe lib. 1 pag. 114. libenter fatetur πεζῶς πρῶς καὶ ἀνωμάλως argumentum ſuum διεξιέναι. καὶ γὰρ, inquit, ἐννοιῶν, ὀρθῶν, οὐ φράσεων δεῖται ὁ χριστιανός. Nimirum à Pamphilo qui Hieroſolymis Alexandriam acceſſerat, etiam atque etiam ad hoc excitatus permiſit ſe ad ſcribendum impelli, cum alioqui mercaturam feciſſet & à literarum elegantiorum ſtudio fuiſſet alienus, prætereaq; per morbos exhauſtus etiam corporis viribus. Ἐνοχλῶν ἡμῖν περὶ τούτου οὐ διέλιπες, ἀσθενῶν ἡμῶν τυγχανόντων τῷ σώματι, ταῖς τε ὄψεσι καὶ τῇ ξηρότητι τῆς γαστρὸς πιεζομένων, καὶ συνεχῶς λοιπὸν ἐκ τούτου ἀσθενείαις συχναῖς περιπιπτόντων, ἄλλως δὲ καὶ τῆς ἔξωθεν ἐγκυκλίου παιδείας λειπομένων, καὶ ῥητορικῆς τέχνης ἀμοιρούντων καὶ στωμυλίᾳ λόγων ἢ κόμπου χαρακτῆρσι συνθεῖναι λόγον οὐκ εἰδότων, καὶ ταῖς τοῦ βίου πλοκαῖς ἀσχολουμένων lib. 2 p. 124. itaque pag. 125 ait ſe ſcribere ἄνευ κεκομψευμένου καὶ τεχνικοῦ λόγου ἐν ἰδιωτικοῖς τε καὶ ἁπλάσοις ῥήμασι. Et pag. 132. Ἐμπορίας γὰρ χάριν ἔπλευσα τοὺς τρεῖς κόλπους τούτους, τόν τε κατὰ τὴν Ῥωμανίαν (in ditione Romanorum) καὶ τὸν Ἀράβιον, καὶ τὸν περσικόν· καὶ ἀπὸ τῶν οἰκούντων δὲ ἢ καὶ πλεόντων τοὺς τόπους ἀκριβῶς μεμαθηκώς. Adde lib. 3 pag. 178. ſeq.

(f) Videtur reſpicere ea quæ libro XI tradit de variis animantibus, arboribusque, quæ tamen ſi quis legat noſtro tempore, quo hiſtoria naturalis tot hominum ſollertium longiſſimis itineribus non leviter locupletata eſt, facilius iis habebit fidem. Certe præclara mihi videtur & neutiquam contemnenda quæ ſcriptor ille obſervavit. Totum vero illum librum XI. pridem è Codice Mediceo à Bigotio deſcriptum cum Gallica ejus verſione vulgaverat Thevenotus tomo primo collectionis itinerum Pariſ. 1666. fol.

(g)

ρομήκης, (h) καὶ κεκόλληται (i) τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινοῦνται ἀγγέλων (k) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονούντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει (l) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς, (m) ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς Προφήτας, κἀκεῖθεν τοὺς Ἀποστόλους. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων, (n) καὶ ὅτι οἱ Ἄγγελοι οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, (o) ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ (p) τὸ στερέωμα καὶ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ στερεώματος (q) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι οὗτό ἐστι καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. (r) Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα. (s) Προσφω-

adeo,ſed illud fornicis inſtar terræ incumbere, hanc longiorem eſſe qvam latiorem, & extrema cœli ultimis terræ jungi: Aſtra ſingula moveri miniſterio Angelorum, & id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos & Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi & contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit, ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terræ, & Angelos non in cœlo verſari, ſed tantum infra firmamentum & nobiſcum degere contendit. CHRISTUM vero aſcendentem è terris ingreſſum eſſe locum medium inter cœlum ac firmamentum,idqve ſolum eſſe regnum cœlo-

(g) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22. ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν. Confer Euſebium ad illum locum p. 511. & laudata ab auctore Topographiæ Severiani atque Chryſoſtomi verba.

(h) Inſtar menſæ in ſacro tabernaculo. Vide lib. 2. p. 138. Ἐπιμήκη ipſe vocat pag. 129.

(i) Lib. 2. p. 129. τὸν οὐρανὸν κατ' ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνέδησε.

(k) Lib. 2. pag. 150. 155. lib. 3. p. 161. lib. 4. pag. 189. lib. 7. pag. 287. lib. 9 pag 310. & 312. ſeq.

(l) Libro quinto.

(m) Quia Apoſtolus tabernaculum vocat ἅγιον κοσμικόν Hebr. IX. 2. Vide lib. 1. p. 115. lib. 2. pag 134. ſeq. lib. 2. p. 163. 173. ſeq. l. 5. p. 179. 200. ſeq lib. 7. pag. 297. lib. 9. p 309. 311.

(n) Lib. 6. p. 256. 267.

(o) Sententia auctoris perſpicue patet è figura quam in æs inciſam adjunxi. Angelos autem in ſupremo, cœlo eſſe negat l. 2. p. 157. l. 7. p 286. ſeq. 286. ſeq. 289. l. IX. pag. 313.

(p) Non ſuper ſtereoma ſive firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum præter aquas ſupra cœleſtes & regnum cœlorum.

(q) Ac primus quidem. Vide lib. 7. p. 277. lib. IX. p. 314.

(r) Lib. 3. p. 183.

(s) Ut de monte Conico, columnis cœli terra ultra Oceanum inacceſſa &c.

φωνεῖ δὲ τοὺς μὲν ἓξ αὐτοῦ λόγους Παμφίλῳ τινί, (t) τῶν δὲ λοιπῶν, (οἱ γὰρ πάντες αὐτοῦ δώδεκά εἰσι,) τὸν μὲν ἕβδομον Ἀναστασίῳ, (u) ἐν ᾧ ὅτι ἀκατάλυτοί εἰσιν οἱ οὐρανοί. (x) Τὸν ὄγδοον δὲ, ὅς ἐστιν εἰς τὴν ᾠδὴν Ἐζεκίου (y) καὶ εἰς τὸν ἀναποδισμὸν τοῦ ἡλίου, Πέτρῳ (z) προσφωνεῖ, ἐν ᾧ ὅτι καὶ ὑπεμνημάτισε τὰ ᾄσματα τῶν ᾀσμάτων (a) λέγει. Οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες οὐ πρός τι πρόσωπον αὐτῷ συνετάγησαν.

lorum. Affert & alia abſona: ac libros quidem ſex Pamphilo alicui conſecravit; è ſex reliquis autem, (univerſi enim duodecim ſunt) ſeptimum Anaſtaſio, in qvo cœlos diſſolvendos negat, & octavum dicavit Petro, in qvo Canticum Ezechiæ & regreſſionem ſolis interpretatur, teſtatus ſe etiam Canticum Canticorum commentario explicuiſſe. Reliqui qvatuor libri ad neminem ſunt ab auctore diſerte directi.

Patet ex hoc loco Photium in Codice ſuo nullum auctoris nomen adſcriptum reperiſſe. Vocatur tamen à viris eruditis *Coſmas Indopleuſtes*. Sed vereor ut proprium hoc ejus nomen ſit. Nam ut Indopleuſtes quidem dictus eſt à ſuſcepta in longe diſſita loca navigatione, ita Coſmas appellatus videtur, qvod ſcripſiſſet topographiam κόσμου ſive mundi. Similiter Joannes Abbas Sinaita dictus eſt Climacus, qvod ſcripſiſſet librum cui titulus κλίμαξ, ut omittam alia hujus generis exempla jam nota eruditis, & partem collecta ab Adriano Bailleto in libro Gallico qvo ſcriptoresq; ſub falſo vel nullo nomine latentes recenſuit, p. 322. Video etiam de auctore addubitare Iſ. Voſſium p. 275. ad Melam: *Quam antiquum ſit vocabulum, liquet ex Auctore Topographiæ Chriſtianæ, ſive is ſit Coſmas Indopleuſtes ſive alius.* Et pag. 276. *Cum hoc convenit Coſmas Indopleuſtes, ſive quicunque alius τοπογραφίας χριστιανικῆς eſt auctor.* Coſmam ne-

(t) Supra dixerat Photius, Pamphilo totum opus eſſe dicatum. Nunc in lectione ulterius progreſſus recte monet, ei inſcriptos eſſe ab auctore libros ſolummodo ſex primores

(u) Lib. 7, p. 274. ὦ φιλοπονικώτατε ἀνδρῶν Ἀναστάσιε. Eundem φιλόχριστον vocat pag. 275.

(x) Lib. 7. p. 275. ſeq.

(y) Eſaiæ XXXVIII.

(z) Lib. 8. p. 300. 307. & 308. ubi φιλόχριστον appellat.

(a) Illud in Canticum Canticorum ὑπόμνημα ait dedicaſſe ſe Theophilo amico, lib. VIII. p. 300.

Digitized by Google

Syſtema Univerſi ex mente veterum quorundam Chriſtianorum.

Digitized by Google

neſcio an noſtrum libro primo Αἰγυπτιακῶν laudant ſcholia græca in Apollonium IV.v. 262. Topographiæ quidem auctor in Ægypto diu verſatus eſt atque Alexandriæ ſcripſit, ut teſtatur II. p. 114. VI. p. 264. Mercaturam exercuiſſe non uno ſe loco prodit, II. p. 132. III. 178. XI. p. 336. Eundem Monachum vocat inſcriptio libri: Κοσμᾶ Αἰγυπτίου μοναχοῦ χριστιανικὴ τοπογραφία. Opificium exercuiſſe Monachos olim, ſatis conſtat vel ex Epiphanio LXXX. 3. ſeq. & Palladii Lauſiaca p. 92. 142. 143. &c. ne afferam quæ in hanc rem collegerunt Alteſerra in Aſceticis, Thomaſinus de diſciplina Eccleſiaſtica & Gundlingius ad Euſtratii delineationem Eccleſiæ Græcæ p. 21. ſeq. Sed rationes commerciorum & freqventia itinerum cum Monachi inſtitutis minus congruere videntur. Igitur commerciis auctor forte cum valedixiſſet, Monachi vitam eſt amplexus. Libro quinto Topographiæ plura occurrunt qvæ iisdem prope verbis memini me legere in Chronico Paſchali qvod vulgo appellant Alexandrinum. Forte uterq; ſcriptor ex communib⁹ hauſit fontibus. Præcipue vero jucunda eſt hujus Topographiæ lectio, qvod ex ea Veterum Chriſtianorum ſententia de orbe terrarum haud ſphærico ſed plano, non modo explicata ſit perſpicue, ſed etiam propugnata variis argumentis, atq; ita propoſita, ut qvomodo ſecundum hanc hypotheſin eclipſes, ortusq; & occaſus ſiderum animo ſuo conceperint atq; intellexerint boni illi homines, perſpiciatur. Rem totam neſcio an apud quenquam alium veterum obviam, ex auctoris, & Magiſtri ejus Patricii Mathematici mente, figura ære deſcripta adumbratam lectoris oculis præſenti loco, cum Topograpia ipſa in paucorum adhuc manibus verſetur, offerre volui.

IV. Index ſcriptorum & aliorum quorundam in Topographia Chriſtiana memoratorum.

AMphilochius familiaris S. Baſilii, in Jambis ad Seleucum. Lib. VII. pag. 292.
Anaſtaſius Mechanicus. VI. p. 264. Idem ut videtur cui librum ſeptimum inſcripſit, φιλοπονικώτατος ἀνδρῶν. VII. p. 274. φιλόχριστος 275.
Apion Grammaticus, Ægyptiacarum rerum ſcriptor. XII. p. 341.
Apollinaris hæreticus. V. p. 242.

Apollonius Molo, quem inter ſcriptores rerum Ægypticarum (è Joſepho, ut videtur) refert. XII. p. 341.

Archimedes Geometra & Arithmeticus incomparabilis. III. pag. 182. Ejus τετραγωνισμὸς κύκλυ. ibid.

Ariſtoteles. I. p. 121. III. p. 177. 179. Contra eundem, qvod cœlum non conſtat è qvinta qvadam eſſentia. I. p. 117. ſeq. Ejus ſententia de duplici qualitate ſingulorum elementorum exploſa. pag. 123.

Arius hæreticus. V. p. 242.

Athanaſius Alexandrinus Epiſcopus. VII. p. 291. Ex ejus Epiſtolis feſtalibus ſecunda, qvinta, ſexta, vigeſima ſecunda, vigeſima qvarta, duo & undetrigeſima, qvadrageſima, qvadrageſima ſecunda, tertia & qvinta. X. p. 316. - - 319.

Οἱ ἔξωθεν Ἀττικοί. V. pag. 197.

Babyloniorum opinio, cœlum eſſe ſphæram. VIII. p. 305.

Baſilius Amphilochii amicus. VII. p. 292.

Beroſi χαλδαϊκὰ γραμματα. XII. p. 340.

Brachmanes. II. p. 137.

Cadmus è Tyro litteras in Græciam intulit. V. p. 206. XII. p. 343.

Chæremon Ægyptiarum rerum ſcriptor. XII. p. 341.

Chaldæi ἐκ τῆ μέρυς τῆ Ἀβραὰμ barbaricam ſphæram Ægyptiis tradidere. III. pag. 159.

Chriſtianus ſcriptor qvi cœlum ſphæricum profeſſus, illud diſſolvendum eſſe adverſus Ethnicos docuit, impugnatur VII. pag. 274. 299.

Dius & Menander qui Tyriorum antiqvitates in Græcam linguam transtulerit. XII. p. 342.

Ephorus, è cujus Hiſtoriæ libro qvarto profertur inſigne fragmentum II. p. 148. Hoc Græce ex Mediceo Coſmographiæ codice excerptum ediderat Jac. Gronovius Vir Clariſſ. In calce appendicis ad Geographica antiqva. Lugduni Batav. 1699. 4.

Epiphanius de menſuris ac ponderibus. X. p. 326.

Epiſtolæ Catholicæ Jacobi, Petri, Joannis, Judæ non omnes ab omnibus Eccleſiis recipiuntur. VII. p. 292.

Οἱ ἔξω, οἱ ἔξωθεν, οἱ ἐκτός III. p. 175. IV. 190. IX. p. 310. &c.

Euclides Arithmeticus & Geometra. III. p. 182.

Eu-

Eudoxus Cnidius, Phythagoras ac Plato in Ægypto Aſtrologiam didicerunt. III. p 159.
Euſebius Pamphili. III. pag. 174. Ejus Hiſtoria Eccleſiaſtica. VII. pag. 292.
Eutyches hæreticus. V. p. 242.
Græci, Ἑλληνικὴ πλάνη. VI. p. 260. 272. &c.
Gregorii Nazianzeni ſermo de Paſchate. X. p. 319.
Epiſtolæ ad Hebræos auctor Paulus Apoſtolus. V. p. 254. 255.
Hebræi in deſerto plurimis lapidib⁹ memoriam profectionis ſuæ literis Hebraicis inſculpſere, qvos vidiſſe ſe teſtatur auctor V. p. 205,
Homerus nunqvam νόμȣ * vocabulo uſus. XII. p. 343.
Hyperidis Oratio contra Patroclem. V. p. 197.
Joannes rogatus à fidelibus Evangelium ſcripſit velut in ſupplementum reliqvorum qvæ probavit Evangeliorum. V. p. 248.
Joannis Chryſoſtomi ſermo de Eleemoſyna. X. pag. 327. Commentarius in Epiſt. ad Epheſios, ibid. ad Hebræos. p. 328.
Joſephus. III. p. 174.
Irenæus VII p. 292.
Judæi ἠλειμμένον ſive Meſſiam exſpectantes. VI. p. 271.
Lycurgus legislator. XII. p. 342.
Lyſimachus Ægyptiarum rerum ſcriptor. XII. p. 341.
Manetho de rebus Ægyptiis. XII. p. 341.
Manichæi. V. p. 242. 262. VI. p. 271. 272. 273.
Μαρκιωνισταὶ V. p. 242.
Menander Hiſtoricus. Supra in *Dius*.
Nenander Comicus. V. p. 198.
Μοντανοὶ Montaniſtæ. V. p. 262.
Moyſes primus ſcriptor à Deo litteras edoctus. III. p. 174.
Origenes VII. p. 298. 299.
Pamphilus Hieroſolymitanus cui primos ſex libros inſcripſit auctor I. p. 114. II. p. 124. VIII. p. 305. ὦ τιμία κεφαλή. VI. p. 260. πάτερ θεοφιλέστατε. p. 266.
Patricius, Mathematicus è Chaldæa profectus in Ægyptum, à qvo edoctus auctor qvæ de mundo tradit. VIII. p. 306. Idem forte qvem

θει-

* Hanc obſervationem, ut alia, è Joſepho mutuatus eſt noſter. Vide lib. 1. contra Apion. p. 1071. Occurrit quidem νόμȣ vocabulum hymno in Apollinem v. 20. non tamen de lege civili ſive morum ſed ᾠδῆς.

I.

EXimium monumentum PTOLEMÆI Evergetæ I. in *Adule* Æthiopum civitate maritima ſuo adhuc tempore ſuperſtes obſervavit atq; Coſmographiæ ſuæ Chriſtianæ inſeruit ſcriptor qvidam Græcus ſub Juſtino Imp. clarus, qvi mercaturæ cauſa illa ſe loca adiiſſe teſtatur. Reperit vero *δίφρον* ſive ſellam è candido marmore ad urbis ingreſſum à Rege conſecratam Marti, & in poſteriori parte imagines Herculis atq; Mercurii habentem inſculptas, tum undiqve inſcriptam literis græcis, & ingentes expeditiones à Ptolemæo feliciter ſuſceptas ampliſſimasq; victorias ſatis glorioſe celebrantem. Hoc monumentum primus edidit cum latina ſua verſione Leo Allatius Romæ 1631. 4. ſed edidit vitioſe admodum, ut notat Iſ. Voſſius ad Melam p. 263. Integrius è codice Topographiæ mundi Chriſtianæ Florentino deſcripſit vir illuſtris doctrinæ Emericus Bigotius, à qvo acceptum Thevenotus una cum Gallica verſione inſeruit Tomo primo operis præclariſſ. qvod in tria diſtinctum volumina prodiit Pariſiis 1666. fol. ſub titulo: *Relation de divers voyages curieux qui n'ont point eſté publiées.* Ex hac editione deſcriptum Græce exhibet Daniel Caſpar à Lohenſtein Poetarum Germanorum ſublimiſſimus in notis ad Cleopatram ſuam p. 180. ſed vitio typographi perqvam inemendate. Qvoniam vero breve admodum eſt, & ſingulare, qvidni & hoc loco à me exhibeatur cum latina verſione * Monachi Benedictini, ingenio, ſollerti peregrinatione, & præclaris in literas meritis celebratiſſimi, Bernhardi de Montfaucon, qvi ſuperiore anno Pariſiis Topographiam Chriſtianam integram è Codicibus Florentino & Vaticano edidit.

II. Monumentum Aduliticum.
PTOLEMÆI EVERGETÆ I.

Βασιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος, υἱὸς Βασιλέως Πτολεμαίου, καὶ Βασιλίσσης Ἀρσι-	Rex magnus Ptolemæus, filius Regis Ptolemæi & Reginæ Arſinoes

* Coſmas Indicopleuſtes lib. 2. p. 140. ἐν τῇ Ἀδούλῃ τῇ καλουμένῃ τῶν Αἰθιόπων πόλει παραλίῳ. Confer de hoc opido Clariſſ. Cellarii Africam antiquam p. 96.

** T. 2. Collectionis novæ Patrum, Pariſ. 1706. fol.

Ἀρσινόης, Θεῶν ἀδελφῶν τῶν Βασιλέων Πτολεμαίου, καὶ Βασιλίσσης Βερενίκης, Θεῶν Σωτήρων ἀπόγονος. Τὰ μὲν ἀπὸ πατρὸς, Ἡρακλέος, τοῦ Διός. τὰ δὲ ἀπὸ μητρὸς, Διονύσου τοῦ Διός. Παραλαβὼν παρὰ τοῦ Πατρὸς τὴν Βασιλείαν Αἰγύπτου· καὶ Λιβύης· καὶ Συρίας· καὶ Φοινίκης· καὶ Κύπρου· καὶ Λυκίας, καὶ Καρίας καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων· ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν, μετὰ δυνάμεων πεζικῶν, καὶ ἱππικῶν καὶ ναυτικοῦ στόλου· καὶ ἐλεφάντων Τρωγλοδυτικῶν, καὶ Αἰθιοπικῶν, οὓς ὅ τε πατὴρ καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐκ τῶν χωρῶν τούτων ἐθήρευσαν, καὶ καταγαγόντες εἰς Αἴγυπτον κατεσκεύασαν πρὸς τὴν (a) πολεμικὴν χρείαν. Κυριεύσας δὲ τῆς τε ἐντὸς Εὐφράτου χώρας πάσης τε Κιλικίας· καὶ Παμφυλίας, καὶ Ἰωνίας, καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Θράκης καὶ τῶν δυνάμεων τῶν ἐν ταῖς χώραις ταύταις πασῶν· καὶ Ἐλεφάντων Ἰνδικῶν. Καὶ τοὺς Μονάρχους τοὺς ἐν τοῖς τόποις πάντας ὑπηκόους καταστήσας, διέβη τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ Βαβυλωνίαν· καὶ Σουσιάνην· καὶ Περσίδα καὶ Μηδείαν· καὶ τὴν λοιπὴν πᾶσαν, ἕως Βακτριανῆς, ὑφ' αὐτὸν (b) ποιησάμενος· καὶ ἀναζητήσας, ὅσα ὑπὸ τῶν Περσῶν ἱερὰ ἐξ Αἰγύπτου ἐξήχθη, καὶ ἀνακομίσας, μετὰ τῆς ἄλλης

noës, Deorum fratrum, Regis Ptolemæi & Reginæ Berenices, Deorum ſoſpitatorum nepos, ex patre qvidem Hercule Jovis filio, oriundus: accepto à patre regno Ægypti, Libyæ, Syriæ, Phœnices, Cypri, Lyciæ, Cariæ & Cycladum Inſularum, bellum geſſit in Aſia, cum magna peditum eqvitumqve multitudine, & cum nautica claſſe atqve Elephantis Troglodyticis & Æthiopicis, qvos Pater ejus & ipſe primi in his locis venatu ceperunt & abductos in Ægyptum bellico uſui aſſvefecerunt. Cum autem regiones citra Euphratem omnes ditioni ſuæ ſubdidiſſet, nec non Ciliciam, Pamphiliam, Joniam, Helleſpontum, Thraciam, viresq; omnes iſtis in regionibus ſitas atq; elephantos Indicos, omnesqve locorum iſtorum Monarchas vectigales ſibi feciſſet, Euphratem fluvium trajecit, ac cum Meſopotamiam, Babyloniam, Suſianam Perſidem, Mediam, ac reliqvas omnes usq; ad Bactrianam regiones ſubegiſſet, & perqviſitis ſacris rebus, qvas olim Perſæ ex Ægypto exportaverant eas cum reliqva ga-

Gggg 3 za

(a) Sic recte Montſauconus è Vaticano. Bigotius è Florentino minus bene Πτολεμαικήν.

(b) Vatican. ὑφ' ἑαυτῷ. Infra in hoc ipſo monumento: *ἀπὸ δὲ δύσεως μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Σάσου τόπων ὑπ' ἐμαυτὸν ἐποίησα.*

(c) Rigot. *& faiſant des canaux ou il étoit neceſſaire pour rendre à ſes troupes le paſſage plus aiſé.*

ἄλλης γάζης, τὴν ἀπὸ τῶν τόπων εἰς Αἴγυπτον, δυνάμεις ἀπέστειλε, διὰ (c) τῶν ὀρυχθέντων ποταμῶν.

Μεθ' ἃ ἀνδρειώσας, τὰ μὲν ἔγγιστα τοῦ βασιλείου μου ἔθνη εἰρηνεύεσθαι κελεύσας, ἐπολέμησα καὶ ὑπέταξα μάχαις τὰ ὑπογεγραμμένα ἔθνη. Γάζη ἔθνη (d) ἐπολέμησα· ἔπειτα Ἀγάμη (e) καὶ Σιγύην, καὶ νικήσας τὴν ἡμίσειαν τῶν παρ' αὐτοῖς πάντων, καὶ αὐτῶν ἐμερισάμην. * Ἄυα, (f) καὶ Τιαμᾶ, (g) τοὺς λεγομένους Τζιαμῶ, καὶ τοὺς Γαμβυλά, καὶ τὰ ἐγγὺς αὐτῶν (h) καὶ Ξιγγαβηνέ· καὶ Ἀγγαβέ. καὶ Τιαμά (i) καὶ Ἀθαγαοὺς καὶ Καλαά καὶ Σεμηνὲ (l) ἔθνος πέραν τοῦ Νείλου ἐν δυσβάτοις καὶ χιονώδεσιν ὄρεσιν οἰκοῦντας, ἐν οἷς διὰ παντὸς νιφετοί, καὶ κρύη, καὶ χιόνες βαθύταται (m) ὡς μέχρι γονάτων καταδύειν ἄνδρα. τὸν ποταμὸν διαβὰς, ὑπέταξα. Ἔπειτα Λαζινὲ καὶ Ζαά καὶ Γαβαλά (n) οἰκοῦντας παρ' ὄρεσι θερμῶν ὑδάτων βλύζουσι, καὶ καταῤῥύτις, Ἀταλμῶ καὶ Βεγά, καὶ τὰ σὺν αὐτοῖς ἔθνη πάντα. Ταγγαΐτας (o)

τὰς

za variis ex locis coacta retuliſſet in Ægyptum, per canales fluviorum manufactos copias miſit.

Poſtea ſtrenue agens, juſſu pacatis gentibus regno meo finitimis, gentes mox enumerandas devici, ac bello mihi ſubjeci. Gazam gentem debellavi, de hinc Agamen & Sigven, qvibus devictis, eorum qvæ poſſidebant omnium dimidium accepimus. Ava, Tiamo, qvi vocantur etiam Tziamo, Gambela & gentes ipſis vicinas Zingabene, Angabe, Tiama, Athagaos, Calaa, & Semena gentem trans Nilum in aviis & nivoſis montibꝰ ſedes habentem, ubi ſemper brumæ, glacies, & naves profundiſſimæ, ita ut ad genua usqve veſtigium imprimatur, trajecto flumine, ſubjeci. Deinde vero Lazine, Zaa & Gabala, qvi habitant in montibus calidas aqvas emittentibus ac præruptis, Atelmo & Bega, & cum iis gentes iſtius tractus o-

mnes

(*d*) Hodie Habeſſini regnum ſuum Gheeza vocant, notante Montfaucono.
(*e*) Hodie Agamia, præfectura regni Tigræ.
* Minus bene Montfauconus edidit ἐμερίσαμεν,
(*f*) Hodie Afa, in eodem regno.
(*g*) Vatican. Τίαμα. Hodie Tzama, prope Agamiam in Tigræ regno.
(*h*) Λέγει ἔθνη τὰ πέραν Νείλου. Coſmas.
(*i*) Vatican. Τιάμαα. Reſpicitur fortaſſis (notante Montfaucono) præfectura altera Tzama in regno Bagamedra.
(*k*) Forte alterutra earum quæ hodie Aga[illegible]. Thevenotus edidit Ἀθαλαωύς, minus bene.
(*l*) Hodie Samen vel [illegible]emen regio in Habeſſinia.
(*m*) MS. Vatican βαθεῖαι.
(*n*) Coſmas teſtatur eadem nomina gentibus illis adhuc ſua ætate hæſiſſe. Cæterum Bigotius male ὑαβαλὰ pro Γαβαλά.

(o)

τοὺς μέχρι τῶν τῆς Αἰγύπτου ὁρίων οἰκοῦντας, ὑποτάξας, πεζεύεσθαι ἐποίησα τὴν ὁδὸν, ἀπὸ τῶν τῆς ἐμῆς Βασιλείας τόπων μέχρις Αἰγύπτου· ἔπειτα Ἀννίνε καὶ Μετίνε (p) ἐν ἀποκρήμνοις οἰκοῦντα ὄρεσι. Σεσέα (q) ἔθνος, ἐπολέμησα· οὓς καὶ μέγιστον καὶ δυσβατώτατον ὄρος ἀνελθόντας, περιφρουρήσας κατήγαγον. Καὶ ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοὺς νέους αὐτῶν, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, καὶ παρθένους, καὶ πᾶσαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς κτῆσιν. Ῥαυσῶν (r) ἔθνη μεσόγεια Λιβανωτοφόρων Βαρβάρων. οἰκοῦντα ἐντὸς πεδίων μεγίστων ἀνύδρων· καὶ Σαλατε ἔθνος ὑπέταξα. οἷς καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς θαλάσσης φυλάσσειν ἐκέλευσα· Ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἔθνη, ὄρεσιν ἰσχυροῖς περιφρουρημένα, αὐτὸς ἐγὼ ἐν ταῖς μάχαις παρὼν, νικήσας καὶ ὑποτάξας, ἐχαρισάμην αὐτοῖς πάσας τὰς χώρας ἐπὶ φόροις, ἄλλα δὲ πλεῖστα ἔθνη ἑκόντα ὑπετάγη μοι ἐπὶ φόροις. Καὶ πέραν δὲ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης οἰκοῦντας Ἀραβίτας, καὶ κιναιδοκολπίτας (s)

στρ

mnes: Tangaitas, qvi usqve ad terminos Ægypti pertingunt cum ſubegiſſem, pedeſtrem viam paravi à regni mei locis usqve ad Ægyptum. Deinde vero gentes Annine & Metine in præruptis montibus habitantes. Seſeæ populo bellum intuli, qvos, cum in maximū & aſperimum montem adſcendiſſent, poſita circum cuſtodia, illinc deduxi, mihiqve adlegi juvenes eorum, uxores item, pueros & virgines, una cum univerſis eorum facultatibus. Rauſorum gentem mediterraneam Barbarorum thuriferæ regionis, maximas & inaqvoſas planities incolentem, nationemqve Solate ſubjeci: qvos juſſi maris oras præſidiis tutare. Has porro gentes omnes aſperrimis montib⁹ ſeptas, cum ipſe præſens editis certaminibus ſubegiſſem, conceſſi agros ſuos vectigales retinere. Imo etiam plurimæ gentes ſponte ſeſe mihi vectigales obtulerunt. Sed etiam miſſo exercitu nautico & pedeſtri trans mare Rubrū, Arabitas & Cinædocol-

(o) Montfanconius in MS. Florentino teſtatur legi Ταγγαΐτας in Vaticano Ταγγαϊτῶν. Sed Iſ. Voſſius p. 293. ad Melam Παγχαΐτας, qvem ſi placet Vide.

(p) Bigot Ἄννινε καὶ Μέτινε, & mox οἰκοῦντας pro οἰκοῦντα ſcil. ἔθνη.

(q) Hanc & mox memoratas gentes Cosmas notat incoluiſſe Barbariam, regionem maritimam non procul Homeritarum patria ultra fretum Arabici ſinus qvæ thurifera vocabatur, Vide p. 131. 139. 143. 267. Metropolis ejus Ῥάπτος quæ occurrit apud Claudium Ptolemæum, Montfaucono eadem videtur cum Ῥαυσῶ ſtatim memoranda

(r) MS. Vatican Ῥαυσῶ.

(s) Gentes in Homerite ſive Arabia felici notari obſervat Coſmas. Mentio Cinædocolpitarum in Arabia ad oram maris rubri etiam apud Claudium Ptolemæum.

στράτευμα ναυτικὸν καὶ πεζικὸν διαπεμψάμενος, καὶ ὑποτάξας αὐτῶν τοὺς Βασιλέας, φόρους τῆς γῆς τελεῖν ἐκέλευσα, καὶ ὁδεύεσθαι μετ' εἰρήνης, καὶ πλέεσθαι. Ἀπό τε λευκῆς κώμης (t) ἕως τῆς Σαβέων χώρας (u) ἐπολέμησα. Πάντα δὲ ταῦτα ἔθνη πρῶτος καὶ μόνος Βασιλέων, τῶν πρὸ ἐμοῦ, (x) ὑπέταξα. Δι' ἣν ἔχω τὸν μέγιστον Θεὸν μου Ἄρην εὐχαριστίαν (y) ὅς με καὶ ἐγέννησε· Δι' οὗ πάντα τὰ ὁμοροῦντα τῇ ἐμῇ, ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς, μέχρι τῆς Λιβανωτοφόρου, ἀπὸ δὲ δύσεως, μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Σάσου τόπων, (z) ὑπ' ἐμαυτὸν ἐποίησα· ἃ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ἐλθὼν καὶ νικήσας, ἃ δὲ διαπεμπόμενος. Καὶ ἐν εἰρήνῃ καταστήσας πάντα τὸν ὑπ' ἐμοὶ κόσμον, (a) κατῆλθον εἰς τὴν Ἀδούλην, τῷ Διΐ, καὶ τῷ Ἄρει, καὶ τῷ Ποσειδῶνι θυσιάσαι, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. (b) Ἀθροίσας δέ μου τὰ στρατεύματα, καὶ ὑφ' ἓν ποιήσας, ἐπὶ τούτῳ τῷ τόπῳ καθίσας, τόνδε τὸν δίφρον (c) παραθήκην

colpitas ſubegi, eorumqve Reges tributa pendere, pacata itinera & maria ſervare juſſi. Gentes item à Vico albo usq; ad Sabæorum regionem debellavi. Cæterum haſce omnes nationes primꝰ & ſolus poſt deceſſores meos Reges ſubjeci, qvare maximo Deo meo *Marti* qvi me genuit gratias habeo, cujus ope gentes ditioni meæ finitimas a b Oriente qvidem usq; ad thuriferam regionem, ab Occidente vero usqve ad Æthiopiam & ad Saſi loca mihi ſubditas feci; cum ipſe profectus, tum miſſis legatis victoriam referens; Ac ubi totã ditionis meæ terram pacatã conſtitui, Adulem deſcendi, ſacrificatum Jovi, Marti & Neptuno pro navigantibus: accitis & in unum collectis hoc loco univerſis exercitibus meis, hancqve ſellam Marti dicavi,

(t) In partibus Blemmyum vicum nomine Levcogen reſpici, notat idem Coſmas.

(u) Sabæorum regio, in Homerite ſive Arabia felici. Coſma: Σαβέων χώρα πάλιν εἰς τὴν Ὁμηρίτην ἐστίν.

(x) Malim hæc verba reddere ſic: *Primus & ſolus Regum qui adhuc fuerunt.*

(y) Mira phraſis: ἔχω εὐχαριστίαν θεόν, neque ſatis apparet quo ſpectet illud δι' ἣν.

(z) Saſi regio, extrema Æthiopium. Idem Coſmas: αὕτη ἡ Σάσου χώρα ὑστάτη ἐστὶν τῶν Αἰθιόπων, ἔνθα καὶ πολύχρυσιόν ἐστι, τὸ λεγόμενον Ταγχάρας. Ἐπέκεινα δὲ ταύτης ὁ Ὠκεανὸς παράκειται· ὥσπερ καὶ τῶν Βαρβαρωτῶν καὶ τὸν λίβανον ἐμπορευομένων.

(a) Regnum ſuum Ptolemæus propter amplitudinem vocat κόσμον, ut Romanum Imperium paſſim dicitur Orbis Romanus, ſacris quoque Scriptoribus οἰκουμένη.

(b) Neptuno quidem pro navigantibus Jovi pro pedeſtribus & equeſtribus, Marti pro univerſa expeditione, ſacra videntur eſſe facta.

(c) Nota morem dedicandi ſellam Diis. Affine his eſt quod obſervat Chimentellus commentario de honore biſellii c. XIV. Imperatoribus inter Deos relatis poſitas ac con-

Digitized by Google

κλῶ τῷ Ἄρει ἐποίησα. Ἔτει τῆς ἐμῆς βασιλείας (d) εἰκοστῷ ἑβδόμῳ.

vi, annno regni mei vigeſimo ſeptimo.

III. Opus ipſum in qvo monumentum hoc exſtat, inſcribitur *χριστιανικὴ τοπογραφία παντὸς κόσμου* (a) *Deſcriptio mundi univerſi, è mente Chriſtianorum*, & diſtributum eſt in *libros duodecim*, etſi non ſimul ab auctore vulgatos, qvia initio non tot libros mente conceperat. Duodecimus in Vaticano MS. deſideratur, in Mediceo codice mutilus extrema parte eſt repertus atqve ita à Montfaucono cum reliqvis XI. integris editus. Argumentum operis ſuccincte perſeqvitur Photius, cujus locum doctiſſimo editori haud obſervatum adſcribam. Ita vero ille Codice XXXVI.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον, οὗ ἡ ἐπιγραφή, Χριστιανῶν βίβλος, ἑρμηνεία εἰς τὴν ὀκτάπυχον. (b) *Παμφίλῳ* (c) *δέ τινι προσφωνεῖ τὸ βιβλίον. ἦν δὲ ταῖς Ἰουστίνου* (d) *τοῦ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως ἡμέ-*

Lectum opus eſt, cujus titulus *Chriſtianorum liber*, tractatus octo voluminum, Pamphilo cuidam dicatus ab auctore qvi Juſtini Imp. Romani temporibus floruit.

 Ini-

conſecratas ſellas, velnt præſentibus & auctoritatem atqve Judicum munus exercentibus. Etiam ante hanc ſellam Ptolemæi, ſolitos ſua ætate reos capitali ſupplicio affici notat, Coſmas p. 144.

(d) Ex primis hujus monumenti verbis certum eſt intelligi Ptolemæum Evergetem primum, Philadelphi filium. Sed huic non 27. ſed tantum 25. annos tribuit Claudius Ptolemæus in Canone: Euſebius 26. Syncellus 24. Itaque ſuſpicantur viri docti Evergetem in hoc monumento computum annorum regiminis repetere à tempore quo à patre particeps Imperii adſcitus fuit.

(a) Lib. 1. ſub init. & p. 114. ſeq. lib. 2. p 125. 126 lib. 7. p. 275.

(b) Nullo modo huic operi convenit titulus *expoſitionis in Octateuchum*, ſive in primos octo ſacræ Scripturæ libros. Itaque hæc verba innuunt potius Expoſitionem ſive tractatum libris octo conſtantem, ſive in octavo libro deſinentem. Nam quamvis mox ab ipſo Photio duodecim numerantur libri, tamen poſtremi quatuor interjecto demum tempore ſcripti & prioribus additi ſunt, & à Photio referuntur ſeparatim.

(c) Pamphilo Hieroſolymitano. Vide lib. 1. p. 114. lib. 2. p. 124. & lib. 8. p. 305. Hunc *θεοφιλέστατον πατέρα* vocat lib. 2. pag. 185. lib. 6. p. 266. *ὦ τιμία κεφαλή* ad eundem lib. 5. p. 260.

(d) Lib. 2. pag. 141. *παρόντι οὖν μοι ἐν τοῖς τόποις πρὸ τούτων ἐνιαυτῶν εἴκοσι πέντε πλέον ἢ ἔλαττον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως, ὁ τηνικαῦτα*

ξομήκης, (h) καὶ κεκόλληται (i) τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινοῦνται ἀγγέλων (k) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονούντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει (l) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς, (m) ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς Προφήτας, κἀκεῖθεν τοὺς Ἀποστόλους. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων, (n) καὶ ὅτι οἱ Ἄγγελοι οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, (o) ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ (p) τὸ στερέωμα καὶ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ στερεώματος (q) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τοῦτό ἐστι καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. (r) Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα. (s) Προσ-

φω-

adeo,ſed illud fornicis inſtar terræ incumbere, hanc longiorem eſſe qvam latiorem, & extrema cœli ultimis terræ jungi: Aſtra ſingula moveri miniſterio Angelorum, & id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos & Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi & contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit, ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terræ, & Angelos non in cœlo verſari, ſed tantum infra firmamentum & nobiſcum degere contendit. CHRISTUM vero aſcendentem è terris ingreſſum eſſe locum medium inter cœlum ac firmamentum,idqve ſolum eſſe regnum cœ-

lo-

(g) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22. ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν. Confer Euſebium ad illum locum p. 511. & laudata ab auctore Topographiæ Severiani atque Chryſoſtomi verba.

(h) Inſtar menſæ in ſacro tabernaculo. Vide lib. 2. p. 138. Ἐπιμήκη ipſe vocat pag. 129.

(i) Lib. 2. p. 129. τὸν οὐρανὸν κατ' ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνέδησε.

(k) Lib. 2. pag. 150. 155. lib. 3. p. 161. lib. 4. pag. 189. lib. 7. pag. 287. lib. 9 pag 310. & 312. ſeq.

(l) Libro quinto.

(m) Quia Apoſtolus tabernaculum vocat ἅγιον κοσμικόν Hebr. IX. 2. Vide lib. 1. p. 115. lib. 2. pag 134. ſeq. lib. 2. p. 163. 173. ſeq. l. 5. p. 179. 200. ſeq lib. 7. pag. 297. lib 9. p 309. 311.

(n) Lib. 6. p. 256. 267.

(o) Sententia auctoris perſpicue patet è figura quam in æs inciſam adjunxi. Angelos autem in ſupremo, cœlo eſſe negat l. 2. p. 157. l. 7. p 286. ſeq. 286. ſeq. 289. l. IX. pag. 313.

(p) Non ſuper ſtereoma ſive firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum præter aquas ſupra cœleſtes & regnum cœlorum.

(q) Ac primus quidem. Vide lib. 7. p. 277. lib. IX. p. 314.

(r) Lib. 3. p. 183.

(s) Ut de monte Conico, columnis cœli terra ultra Oceanum inacceſſa &c.

φωνεῖ δὲ τοὺς μὲν ἓξ αὐτοῦ λόγους Παμφίλῳ τινί, (t) τῶν δὲ λοιπῶν, (οἱ γὰρ πάντες αὐτοῦ δώδεκά εἰσι,) τὸν μὲν ἕβδομον Ἀναστασίῳ, (u) ἐν ᾧ ὅτι ἀκατάλυτοί εἰσιν οἱ οὐρανοί. (x) Τὸν ὄγδοον δὲ, ὅς ἐστιν εἰς τὴν ᾠδὴν Ἐζεκίου (y) καὶ εἰς τὸν ἀναποδισμὸν τοῦ ἡλίου, Πέτρῳ (z) προσφωνεῖ, ἐν ᾧ ὅτι καὶ ὑπεμνημάτισε τὰ ἄσματα τῶν ἀσμάτων (a) λέγει. Οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες οὐ πρός τι πρόσωπον αὐτῷ συνετάγησαν.

lorum. Affert & alia abſona; ac libros quidem ſex Pamphilo alicui conſecravit; è ſex reliquis autem, (univerſi enim duodecim ſunt) ſeptimum Anaſtaſio, in qvo cœlos diſſolvendos negat, & octavum dicavit Petro, in qvo Canticum Ezechiæ & regreſſionem ſolis interpretatur, teſtatus ſe etiam Canticum Canticorum commentario explicuiſſe. Reliqui qvatuor libri ad neminem ſunt ab auctore diſerte directi.

Patet ex hoc loco Photium in Codice ſuo nullum auctoris nomen adſcriptum reperiſſe. Vocatur tamen à viris eruditis *Coſmas Indopleuſtes.* Sed vereor ut proprium hoc ejus nomen ſit. Nam ut Indopleuſtes quidem dictus eſt à ſuſcepta in longe diſſita loca navigatione, ita Coſmas appellatus videtur, qvod ſcripſiſſet topographiam κόσμου ſive mundi. Similiter Joannes Abbas Sinaita dictus eſt Climacus, qvod ſcripſiſſet librum cui titulus κλίμαξ, ut omittam alia hujus generis exempla jam nota eruditis, & partem collecta ab Adriano Bailleto in libro Gallico qvo ſcriptores ſub falſo vel nullo nomine latentes recenſuit, p. 322. Video etiam de auctore addubitare Iſ. Voſſium p. 275. ad Melam: *Quam antiquum ſit vocabulum, liquet ex auctore Topographiæ Chriſtianæ, ſive is ſit Coſmas Indopleuſtes ſive alius.* Et pag. 276. *Cum hoc convenit Coſmas Indopleuſtes, ſive quicunque alius τοπογραφίας χριστιανικῆς eſt auctor.* Coſmam ne-

(t) Supra dixerat Photius, Pamphilo totum opus eſſe dicatum. Nunc in lectione ulterius progreſſus recte monet, ei inſcriptos eſſe ab auctore libros ſolummodo ſex primores

(u) Lib. 7, p 274. ὦ φιλοπονικώτατε ἀνδρῶν Ἀναστάσιε. Eundem φιλόχριστον vocat pag. 275.

(x) Lib. 7. p. 275. ſeq.

(y) Eſaiæ XXXVIII.

(z) Lib. 8. p. 300. 307. & 308. ubi φιλόχριστον appellat.

(a) Illud in Canticum Canticorum ὑπόμνημα ait dedicaſſe ſe Theophilo amico, lib. VIII. p. 300.

Digitized by Google

Syſtema Univerſi ex mente veterum quorundam Chriſtianorum.

neſcio an noſtrum libro primo Αἰγυπτιακῶν laudant ſcholia græca in Apollonium IV.v.262. Topographiæ quidem auctor in Ægypto diu verſatus eſt atque Alexandriæ ſcripſit, ut teſtatur II. p. 114. VI. p. 264. Mercaturam exercuiſſe non uno ſe loco prodit, II. p. 132. III. 178. XI. p. 336. Eundem Monachum vocat inſcriptio libri: Κοσμᾶ Αἰγυπτίου μοναχοῦ χριστιανικὴ τοπογραφία. Opificium exercuiſſe Monachos olim, ſatis conſtat vel ex Epiphanio LXXX. 3. ſeq. & Palladii Lauſiaca p. 92. 142. 143. &c. ne afferam quæ in hanc rem collegerunt Alteſerra in Aſceticis, Thomaſinus de diſciplina Eccleſiaſtica & Gundlingius ad Euſtratii delineationem Eccleſiæ Græcæ p. 21. ſeq. Sed rationes commerciorum & freqventia itinerum cum Monachi inſtitutis minus congruere videntur. Igitur commerciis auctor forte cum valedixiſſet, Monachi vitam eſt amplexus. Libro quinto Topographiæ plura occurrunt qvæ iisdem prope verbis memini me legere in Chronico Paſchali qvod vulgo appellant Alexandrinum. Forte uterq; ſcriptor ex communibus hauſit fontibus. Præcipue vero jucunda eſt hujus Topographiæ lectio, qvod ex ea Veterum Chriſtianorum ſententia de orbe terrarum haud ſphærico ſed plano, non modo explicata ſit perſpicue, ſed etiam propugnata variis argumentis, atq; ita propoſita, ut qvomodo ſecundum hanc hypotheſin eclipſes, ortusq; & occaſus ſiderum animo ſuo conceperint atq; intellexerint boni illi homines, perſpiciatur. Rem totam neſcio an apud quenquam alium veterum obviam, ex auctoris, & Magiſtri ejus Patricii Mathematici mente, figura ære deſcripta adumbratam lectoris oculis præſenti loco, cum Topograpia ipſa in paucorum adhuc manibus verſetur, offerre volui.

IV. Index ſcriptorum & aliorum quorundam in Topographia Chriſtiana memoratorum.

AMphilochius familiaris S. Baſilii, in Jambis ad Seleucum. Lib. VII. pag. 292.

Anaſtaſius Mechanicus. VI. p. 264. Idem ut videtur cui librum ſeptimum inſcripſit, φιλοπονικώτατος ἀνδρῶν. VII. p. 274. φιλόχριστος 275.

Apion Grammaticus, Ægyptiacarum rerum ſcriptor. XII. p. 341.

Apollinaris hæreticus. V. p. 242.

Apollonius Molo, quem inter ſcriptores rerum Ægypticarum (è Joſepho, ut videtur) refert. XII. p. 341.
Archimedes Geometra & Arithmeticus incomparabilis. III. pag. 182. Ejus τετραγωνισμὸς κύκλου. ibid.
Ariſtoteles. I. p. 111. III. p. 177. 179. Contra eundem, qvod cœlum non conſtat è qvinta qvadam eſſentia. I. p. 117. ſeq. Ejus ſententia de duplici qualitate ſingulorum elementorum exploſa. pag. 123.
Arius hæreticus. V. p. 242.
Athanaſius Alexandrinus Epiſcopus. VII. p. 291. Ex ejus Epiſtolis feſtalibus ſecunda, qvinta, ſexta, vigeſima ſecunda, vigeſima qvarta, duo & undetrigeſima, qvadrageſima, qvadrageſima ſecunda, tertia & qvinta. X. p. 316. - - 319.
Οἱ ἔξωθεν Ἀττικοί. V. pag. 197.
Babyloniorum opinio, cœlum eſſe ſphæram. VIII. p. 305.
Baſilius Amphilochii amicus. VII. p. 292.
Beroſi χαλδαϊκὰ χραμματα. XII. p. 340.
Brachmanes. II. p. 137.
Cadmus è Tyro litteras in Græciam intulit. V. p. 206. XII. p. 343.
Chæremon Ægyptiarum rerum ſcriptor. XII. p. 341.
Chaldæi ἐκ τοῦ μάρμυς τοῦ Ἀβραάμ barbaricam ſphæram Ægyptiis tradidere. III. pag. 159.
Chriſtianus ſcriptor qvi cœlum ſphæricum profeſſus, illud diſſolvendum eſſe adverſus Ethnicos docuit, impugnatur VII. pag. 274. 299.
Dius & Menander qui Tyriorum antiqvitates in Græcam linguam tranſtulerit. XII. p. 342.
Ephorus, è cujus Hiſtoriæ libro qvarto profertur inſigne fragmentum II. p. 148. Hoc Græce ex Mediceo Coſmographiæ codice excerptum ediderat Jac. Gronovius Vir Clariſſ. In calce appendicis ad Geographica antiqva. Lugduni Batav. 1699. 4.
Epiphanius de menſuris ac ponderibus. X. p. 326.
Epiſtolæ Catholicæ Jacobi, Petri, Joannis, Judæ non omnes ab omnibus Eccleſiis recipiuntur. VII. p. 292.
Οἱ ἔξω, οἱ ἔξωθεν, οἱ ἐκτός III. p. 175. IV. 190. IX. p. 310. &c.
Euclides Arithmeticus & Geometra. III. p. 182.

Eu-

Eudoxus Cnidius, Phythagoras ac Plato in Ægypto Aſtrologiam didicerunt. III. p 159.
Euſebius Pamphili. III. pag. 174. Ejus Hiſtoria Eccleſiaſtica. VII. pag. 292.
Eutyches hæreticus V. p. 242.
Græci, Ἑλληνικὴ πλάνη. VI. p. 260. 272. &c.
Gregorii Nazianzeni ſermo de Paſchate. X. p. 319.
Epiſtolæ ad Hebræos auctor Paulus Apoſtolus. V. p. 254. 255.
Hebræi in deſerto plurimis lapidib⁹ memoriam profectionis ſuæ literis Hebraicis inſculpſere, qvos vidiſſe ſe teſtatur auctor V. p. 205.
Homerus nunqvam νόμου * vocabulo uſus. XII. p. 343.
Hyperidis Oratio contra Patroclem. V. p. 197.
Joannes rogatus à fidelibus Evangelium ſcripſit velut in ſupplementum reliqvorum qvæ probavit Evangeliorum. V. p. 248.
Joannis Chryſoſtomi ſermo de Eleemoſyna. X. pag. 327. Commentarius in Epiſt. ad Epheſios. ibid. ad Hebræos. p. 328.
Joſephus. III. p. 174.
Irenæus VII p. 292.
Judæi ἠλειμμένον ſive Meſſiam exſpectantes. VI. p. 271.
Lycurgus legiſlator. XII. p. 342.
Lyſimachus Ægyptiarum rerum ſcriptor. XII. p. 341.
Manetho de rebus Ægyptiis. XII p. 341.
Manichæi. V. p. 242. 262. VI. p. 271. 272. 273.
Μαρκιωνισταὶ V. p. 242.
Menander Hiſtoricus. Supra in *Diur.*
Nenander Comicus. V. p. 198.
Μοντανοὶ Montaniſtæ. V. p. 262.
Moyſes primus ſcriptor à Deo litteras edoctus. III. p. 174.
Origenes VII. p. 298. 299.
Pamphilus Hieroſolymitanus cui primos ſex libros inſcripſit auctor I. p. 114. II. p. 124. VIII. p. 305. ὦ τιμία κεφαλή. VI. p. 260. πάτερ θεοφιλέστατε. p. 266.
Patricius, Mathematicus è Chaldæa profectus in Ægyptum, à qvo edoctus auctor qvæ de mundo tradit. VIII. p. 306. Idem forte qvem θει-

* Hanc obſervationem, ut alia, è Joſepho mutuatus eſt noſter. Vide lib. 1. contra Apion. p. 1071. Occurrit quidem νόμου vocabulum hymno in Apollinem v. 20. non tamen de lege civili ſive morum ſed ᾠδῆς.

θειότατον διδάσκαλον vocat II. p. 132. V. p. 192. Byzantii defunctus II. p. 125.
Petrus cui inſcripſit librum VIII. p. 300. 307. φιλόχριστος p. 308.
Philonis Carpathii commentarius in canticum Canticorum. X. pag. 329. in Hexaemeron. p. 330.
Plato III. pag. 277. 279. Ejus Timæus. XII. pag. 314. Vide & ſupra in Eudoxo
Procli commentarius in Timæum Platonis XII. p. 341.
Ptolemæus ὁ τὴν Αἰθιοπίαν πολεμήσας VI. pag. 268. Ptolemæus nempe Evergetes primus, cujus monumentum Aduliticum refert II. p. 141. ſeq.
(Claudius) Ptolemæus. III. pag. 177. Aſtronomus incomparabilis. pag. 182.
Pythagoras. III. p. 179. Vide & ſupra in Eudoxo.
Pytheas Maſſilienſis. p. 149.
Pro Salomone * legendum Solon. XII. p. 342.
Samaritani. V. p. 262. VI. p. 271. 272.
Severiani Gabalorum Epiſcopi liber primus, ſecundus, tertius, qvartus & ſextus in Hexaemeron. X. pag. 320. liber, contra Judæos. VII. pag. 292.
Socrates. III. p. 179.
Solon. Vide paulo ante in Salomon.
Sopater mercator cum qvo auctor verſatus. XI. p. 338.
Stephanus Mathematicus, presbyter Antiochenus. VI. p. 264.
Syri. VII. p. 292.
Οἱ Τερατολόγοι. V. p. 205. 213.
Teucer Locrorum legislator. XII. p. 342.
Theodoſius Alexandrinus ſchismaticus CPoli degens, tunc cum auctor ſcriberet, adhuc ſuperſtes. Ejus in qvadrageſimum aſſumtionis. X. p. 331. alia ἐξήγησις. ibid. In dictum, *Pater ſi poſſibile eſt, tranſeat calix iſte*, ibid.
Theophili Alexandrini Epiſtola prima feſtalis. X. p. 320.
Thomas Edeſſenus Patricii diſcipulus, Archi-Epiſcopus & Catholicus Perſidis. II. p. 125.
Timæus Philoſophus (apud Platonem) XII. p. 340.

Timo-

* Similem errorem obſervabis apud. Theophilum Antiochenum lib. 3. ad Avtolycum Pag. 120. edit. Pariſ.

Timotheus ὁ νέος, Theodoſii Alex. deceſſor. X. p 332. ſeq.

Tryphon Phalereus quem conſuluit Philadelphus de libris ſacris Hebræorum in Græcam linguam transferendis. XII. p 344. Tryphonem pro Demetrio apellat auctor, ex memoriæ ut videtur lapſu.

Xenophanes. II. p. 149.

V. Scripſerat & alia hic auctor Coſmographica, quorum ipſe facit mentionem. Sunt autem hæc:

1. Deſcriptio terræ ad Conſtantinum. περὶ τὸν φιλόχριστον Κωνσταντῖνον βιβλίον, ἐν ᾧπερ γέγραπται πλατυτέρως πᾶσα ἡ γῆ, ἥ τε πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ αὕτη καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἔτι τε καὶ νότια μέρη τὰ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἕως τοῦ νοτιαίου Ὠκεανοῦ, λέγω δὴ ὁ Νεῖλος ποταμὸς καὶ αἱ παρακείμεναι χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τῆς τε Αἰγύπτου πάσης, καὶ Αἰθιοπίας, ἔτι τε καὶ Ἀράβιος κόλπος καὶ αἱ παρακείμεναι χῶραι καὶ ἔθνη ἕως πάλιν τοῦ αὐτοῦ Ὠκεανοῦ, ὁμοίως καὶ ἡ μέση γῆ τοῦ τε ποταμοῦ καὶ τοῦ κόλπου καὶ αἱ χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τὰ ἐν αὐτῇ. lib. 1. p. 113. Hujus operis vel lacrymis deploranda jactura videtur clariſſimo Montfaucono.

2. Adumbratio ſive imago univerſi & motus ſiderum facta ad imitationem ſphæræ armillaris Græcorum, atq; de illa imagine liber ad Homologum Diaconum. ὁ σκάριφος τοῦ παντὸς καὶ τῆς ἀστρῴας κινήσεως ὁ παρ' ἡμῖν γινόμενος κατὰ μίμησιν τῆς ὀργανικῆς τῆς ἔξωθεν σφαίρας, καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος πρὸς τὸν θεοφιλέστατον διάκονον Ὁμόλογον ἀποσταλείς. lib. 1. p. 114. Idem forte opuſculum reſpicit VII. p. 274. ubi ait ſe ἑτέρῳ συγγράμματι docuiſſe quod cœlum non ſit ſphæra, nec circulariter moveatur.

3. Commentarius ſive ὑπόμνημα in Canticum Canticorum, ad Theophilum amicum ſuum. VII. p. 300.

CAPUT XXVI.

DE NICANDRO COLOPHONIO.

De Nicandro & illius ætate 1. Ejus Theriaca, & in hæc ſcholia Græca quæ exſtant, tum Scholiaſtæ varii deperditi. 2. Alexipharmaca & duplicia ſcholia edita, Eutecniique inedita Paraphraſis. Epigramma Nicandri in Orthryadem. 3. Scripta deperdita Nicandri. 4. Varia editiones & interpretationes. 5. Nicandri plures. 6. Index ſcriptorum in ſcholiis Græcis allegatorum. 7. De Andromacho & aliis Theriacon ſcriptoribus deperditis 8. Poeta Vetus de herbarum ſacrarum viribus, Græce & latine, cum verſione & notis nunc primum editis D. Jo. Rentorfii Hamburgenſis 9.

I.

NICANDER Damnæi F. ut ipſe auctor eſt, (Xenophanis, ut Suidas habet) Grammaticus, Medicus & poeta inclytus fuit, patria paſſim à veteribus dicitur Colophonius, etiam in veteri Epigrammate lib. 1. Anthologiæ c. 39. in Medicos p. 85. quo Colophon (Joniæ civitas) celebratur eo potiſſimum nomine, quod duo inſignia lumina protulit, Homerum & Nicandrum. Equidem ſcriptor Græcus vitæ Nicandri teſtatur Dionyſium Phaſelitem (libro de Poëſi Antimachi, cujus imitator & ζηλωτὴς Dicander fuit) tradidiſſe, quod Aetolus genere fuerit. At idem Dionyſius libro de Poetis retulit, Nicandrum à majoribus ſuis hereditate accepiſſe ſacerdotium Apollinis Clarii, qui lucum & fanum habuit non procul Colophone. Opidum quoque fuiſſe Clarum (quod video eruditiſſimum Cellarium addubitare T. 2. notitiæ orbis antiqui p. 77. docere videtur Nicander in extremo Theriacon ita de ſe loquens:

Τὸν ἔθρεψε Κλάρου νιφόεσσα πολίχνη.

Cæterum in Ætolia quoque verſatum, vitæ auctor ait patuiſſe ex ejus de Ætolia commentariis, quibus non modo res Ætolorum, ſed quoque ſitum regionis, plantasque, quas illa profert, diligentiſſime deſcripſerat. Floruit temporibus Attali Pergami Regis, qui ſceptrum tenuit ab Olymp. CLV$\frac{2}{3}$. ad CLX$\frac{3}{4}$. Huic librum inſcripſit (unum ex iis, qui perierunt) alloquutusque Regem eſt his verſibus:

Τευθρανίδης, ὃς κλῆρον ἀεὶ πατρώϊον ἴσχεις
Κέκλυθι Μὴ δ᾽ ἄμνηστον ἀπ᾽ οὔατος ὕμνον ἐρύξης

Ἄτταλ᾽

Ἄτταλ᾽ ἐπεὶ σεῦ ῥίζαν ἐπέκλυον Ἡρακλῆος
Ἑζείη Λυσανδρίκη περίφρονος, ὦ Πελοπηὶς
Ἱπποδάμεια φύτευσεν ἔτ᾽ Ἀπίδος ἤρατο τιμήν.

Facile ex hac temporum differentia ſcriptor græcus * Vitæ Arati ſub Ptolemæo Lago acPhiladelpho clari Poetæ refellit fabulam, quam nonnulli pridem temere tradiderunt, quaſi æquales ambo vixiſſent Aratus & Nicander apud Antigonum Macedoniæ Regem & hic Arato, qui Medicus fuerit, præcepiſſet, ut Phænomena cœleſtia ſcriberet, Nicandro contra Aſtrologo & rei medicæ imperito injunxiſſet ſcribenda Theriaca & Alexipharmaca. Tam parum credibilis eſt hæc fabula, totaque commentitia, ut ne Gyraldo quidem velim aſſentiri, qui ex ea Nicandrum quendam à Poeta noſtro diverſum Arati æqualem Aſtrologum colligit. Neque ſcriptori Græco vitæ Theocriti per Aldum edito credo æquales fuiſſe ſub Ptolemæo Philadelpho Aratum, Callimachum, Nicandrum. Hoc ſaltem eſt certiſſimum, diu poſteriorem Arato Nicandrum noſtrum fuiſſe; & in Georgicis quidem, ut docet Cicero, non autem in ceteris ſuis monumentis res à ſcientia ſua & ſtudio alienas literis tradidiſſe. Effigies Nicandri, qui Medicis à Plinio plus ſimplici vice accenſetur, inter Medicos occurrit altera manu tenens librum, altera ſerpenti adrepenti medicamen obvertens, in vetuſtiſſimo codice MS. Dioſcoridis Bibliothecæ Auguſtiſſimi Imperatoris ex quo dedit illam Lambecius T. 2. comment. p. 596 & è Lambecio Neſſelius parte 3. p. 7. & Gronovius theſauro Antiquitatum Græcar. T. 3. lit. hh.

II. Ex ſcriptis Nicandri duo tantum hæc poemata Heroica ſuperſunt, quanquam poemata negat eſſe Plutarchus ** quia licet verſibus ſcripta ſunt, nihil tamen fingunt more Poetarum. Unum eſt ΘΗΡΙΑΚΑ *** ſive *de beſtiis venenatis & adverſus illas remediis* ad Hermeſianactem amicum ſuum. Hoc ſine ratione Nicandro abjudicare auſus fuit

 Scho-

* In Uranologio Petavii p. 149. edit. Amſt.

** Plutarch. de audiendis Poetis pag. 16. οὐκ ἴσμεν δὲ ἄμυθον οὐδὲ ἀψευδῆ ποίησιν. Τὰ δ᾽ Ἐμπεδοκλέους ἔπη καὶ Παρμενίδου καὶ θηριακὰ Νικάνδρου καὶ γνωμολογίαι Θεόγνιδος λόγοι εἰσὶ κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς ὥσπερ ὄχημα τὸν ὄγκον καὶ τὸ μέτρον ἵνα τὸ πεζὸν διαφύγωσιν.

*** Galenus IV. in 6. Epidem. l. 5. p. 525. edit. Baſil. καλεῖται δὲ ἀλεξιφάρμακα μὲν ὅσα τοῖς δηλητηρίοις ἀντίσταται. Θηριακὰ δὲ, ὅσα τὰς τῶν θηρίων ἰᾶται δήξεις.

Scholiaſtes ineditus Dionyſii Thracis in loco quem deſcripſi ſupra l. 2. c. 8. §. 11. Tribuunt enim Theriaca Nicandro præter veterum codicũ fidem ſcriptores antiqui ſine controverſia, Strabo lib. XVII. p. 641. Galenus de theriaca ad Piſonem T. 2. p. 461. (ubi verſum 150. cũ ſeq. adducit) Athenæus, Plutarchus, Apulejus in Apologia, Artemidorus II. 13. Epiphanius, aliique quamplurimi. Metaphraſin Θηριακῶν Nicandri jambis græcis 1370. ſcripſerat *Marianus* quidam ſub Anaſtaſio Imp. teſte Suida. Hodie *græca ſcholia* in iſtud Nicandri carmen exſtant incerto auctore, antiqua tamen & docta, quæ forte legit auctor Etymologici Magni in ἀπίζων cum ait: ὅτως εὗρον ἐν ὑπομνήματι Νικάνδρου ἐν θηριακοῖς. Multi autem Nicandrum olim & hoc potiſſimum poema interpretati ſunt Grammatici; Stephanus enim Byz. in κορώπη cum verba è Nicandri Theriacis v. 613. protuliſſet, ſubjungit: οἱ δὲ ὑπομνηματίζοντες αὐτὸν Θέων καὶ Πλούταρχος καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς φασὶ &c. Plutarchum intelligit Chæroneum, inter cujus ſcripta Lamprias memorat εἰς τὰ Νικάνδρου θηριακά. Sed Demetrius utique junior aliquis intelligendus, quia celebri ille Demetrius Phalereus Nicandro, ut notum eſt, antiquior fuit, unde vocabulum *Phalerei* ab aliena manu in Stephani codices irrepſiſſe ſuſpicabatur Jonſius p. 210. Demetrium vero Medicum Galeni æqualem & M. Aurelii Imp. Archiatrum reſpici exiſtimaverim, cujus meminit ille c. 12. de Theriaca ad Piſonem & lib. 1. de Antidotis c. 1. vel Demetrium Chlorum qui in ſcholiis Græcis ſubinde allegatur. Porro jam animadverſum eſt à doctiſſ. Holſtenio ea quæ ex Grammaticis illis Stephanus dicto loco profert, in ſcholiis, quæ habemus non reperiri. Pamphili Grammatici Ariſtarchei εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα Suidas memorat in παμφ. *Diphilum* Laodicenſem ἐν τοῖς περὶ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν allegat Schol. Theocriti Idyll. 10. Athenæus VII. pag. 314. *Iſaacium Tzetzem* Nicandri interpretem Ambroſius Calepinus in dictionario, ubi agit de locuſtis; quod Geſnero mirum merito viſum. Eutecnii (alii Eutechnium vel Euthenium male ſcribunt) Sophiſtæ Paraphraſis inedita Theriacorum & Alexipharmacorum Nicandri latet in Bibliotheca Imperatoris, teſte Lambecio lib. 2. commentar. p. 566. 594. Latet etiam in Bibliothecis Galliæ, ut notat Labbeus in Bibl. nov. MS. p. 123. 386. At icones inſectorum venenatorum, quæ deſcribit Nicander ex codice Bibl. Cæſarea cum interpretatione exhibuit Lambecius lib. VI. pag. 294. ſeq. & poſt Lambecium Neſſelius Catalogo MSS. Bibl. Cæſareæ parte III. poſt paginam octavam.

III.

III. Alterum Poema Heroicum Nicandri, quod habemus, inſcribitur Ἀλεξιφάρμακα, *de remediis adverſus venena* (non ictu vel morſu beſtiæ inflicta; de illis enim Theriaca agunt, ſed per cibum vel potum hauſta(ad Protagoram Cyzicenum. In hæc præter Eutecnii paraphraſin ineditam, de qua jam dixi, *duplicia ſcholia Græca* exſtant ſæpius vulgata, breviora altera, altera prolixiora, incertis auctoribus: quanquam Michael Nicander, ubi ſcriptores in Gnomologia Stobæana allegatos recenſet p. 11. laudat *Athenæum* ſcholiorum græcorum in Alexipharmaca Nicandri auctorem.

Epigramma in Othryadem ſub Nicandri nomine (incertum an noſtri) occurrit in Anthologia lib. III. c. 5. p. 299. Legitur & alius verſiculus Nicandri in eadem Anthologia lib. 1. p. 125. ſed quem petitum ex Theriacis (v. 767.) jam obſervavit Joh. Brodæus.

IV. Scripta Nicandri deperdita.

Αἰτωλικά. Etymol. M. in ἀζέλλωα. Tzetza ad Lycophronem: ſcriptor græcus vitæ Nicandri, tum Nicandri & Apollonii Scholiaſtes, qui tertium librum allegat. Tertium etiam librum Athenæus VII. p. 296. Primum ibidem & XI. p. 377. & Harpocratio in Θύσιον. & Macrobius V. 20.

Ex Nicandri Βοιωτιακῷ binos verſus Hexametros profert Athenæus VII. pag. 329.

Γεωργικά. Suid. Laudat & Euſtathius & Schol. Ariſtoph. & ſæpe Athenæus. Cicero autem 1. de Oratore: *de rebus ruſticis*, inquit, *Nicander homo ab agro remotiſſimus poetica quadam facultate, non ruſtica, ſcripſit præclare.*

Γλῶσσαι Euſtath. Scholiaſtes Ariſtoph. Athenæus VII. p. 288. Νίκανδρος ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν.

Ἑτεροιουμένων (ita legendum non ἑταιροιουμένων viderunt viri docti Rutgerſius II. 18. Var. Lect. Jonſius p. 183. Harduinus ad Plin. T. 1. p. 122. Voſſius IV. 14. de Hiſt. Gr.) libri quinque. Suid. Primum Stephanus Byz. in ἀσπαλάθεια. Quartum allegat Antonius Liberalis c. 12. & Athenæus VII. p. 305. Reſpicit hoc opus Antoninus Liberalis cap. 35. & Tzetzes ad Lycophronem. Laudat & Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 47. Athenæus III. p. 82.

Εὐρωπείας ſive περὶ Εὐρώπης librum 2. allegat Schol. Apollonii IV. 7. Confer Rutgerſium II. 18. Var. Lect. Voſſium p. 474. de hiſt. Græcis. Librum quintum laudat Stephanus in ἄθως.

Ἡμίαμβοι. Schol. Nicandri

Θηβαϊκῶν librum tertium laudat Schol. Nicandri. Reſpicit Plutarchus de Herodoti malignitate.

Θρακικὰ Nicandrum ſcripſiſſe ſuſpicatur Jonſius ex loco Schol. Apollonii lib. 1. v. 29. ſed non eſt neceſſe, cum Thraciæ urbis Zonæ in alio meminiſſe opere Nicander potuerit.

Ἰάσεων συναγωγή. Suid. Neſcio unde hauſerit doctiſſimus Bartholinus quod p. 100. de Medicis Poetis affirmat hoc Nicandri opus ſcriptum fuiſſe verſibus ſenariis.

Κολοφωνιακῶν librum III. Athenæus VII. p. 296. XIII. p. 569. Librum ſextum Harpocratio in παιδήμος.

Μελισσουργικά. Athenæus II. p. 68.

Νύμφιοι. Schol. Nicandri.

Οἰταϊκῶν librum 1. Schol. Apollonii 1, 50. librum II. Athenæus VII. p. 282. & IX. p. 411.

Nicandrum ἐν Ὀφιακῷ laudat Schol. Nicandri. Suidas in πάμφιλος ait Grammaticum hunc ſcripſiſſe εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα, καὶ τὰ καλούμενα Ὀπικά. Quo in loco Ὀφιονικὰ legit Lambec. II. de Bibl. Vindob. p. 541. ſuſpicatus Nicandrum fuiſſe auctorem illorum ὀφιονικῶν, quæ ſub commentitii *Conchlacis* nomine edita memorat & explodit Galenus lib. VI. de ſimplic. Medicament. T. 2. p. 68. ſeq.

Nicander ἐν ἕκτῳ περὶ πετειῶν. Athen. XIII. p. 906. Jonſius p. 153. legit περὶ πετεινῶν.

Περὶ ποιητῶν. Parthenius Erotic. c. 4. περὶ τῶν ἐκ Κολοφῶνος ποιητῶν Schol. Nicandri. In hoc libro Nicander Homerum Colophoniis aſſeruit, ut ex vita Homeri & illa, quam Plutarcho tribuunt, & illa, quam Allatius edidit, obſervat Jonſius.

Προγνωστικῶν Hippocratis Metaphraſis Carmine Heroico. Suid.

Σικελία Schol. Nicandri. Librum decimum Steph. in Ζάγκλη.

Ὑάκινθος. Schol. Nicandri.

Ὕπνος. Schol. Nicandri.

Περὶ χρηστηρίων πάντων libri III. Suid. Male Lonicerus, libros quinque.

V. Nicandri editiones Græcæ.

Prodierunt Theriaca & Alexipharmaca Venetiis primum ex Aldi officina A. 1499. fol. una cum ſcholiis græcis margini ſtatim adſcriptis. Ad calcem Dioſcoridis. De-

Deinde recuſa ſunt ab eodem Aldo ibidem, cum græcis ſcholiis & *ἐξηγήσει σταθμῶν, μέτρων, σημείων καὶ χαρακτήρων* A. 1523. 4. & à Joh. Sotere. & Coloniæ A. 1530. 4.

Denique ſine ſcholiis, ſed perquam nitide & emendate inter Poetas Principes H. Stephani Pariſ. 1566. fol.

Latinæ & græcolatinæ.

Latina proſa & Nicandrum & ſcholiorum ſelecta tranſtulit *Johannes Lonicerus*, cujus verſio vidit lucem Coloniæ 1531. 4.

Carmine latino Alexipharmaca pariter & Theriaca non infeliciter (etſi paulo licentius quandoque) reddidit *Euricius Cordus* Medicus Marpurgenſis ac Poeta, inter cujus Poemata ab Henrico Meibomio collecta legitur. Helmſtad. 1614. 8. Prodierat antea ſeparatim Francof. 1532. 8.

Johannes quoque *Gorræus* Medicus Pariſienſis Metaphraſi Poetica eleganti donavit Nicandrum, cum qua editus eſt græce & latine Pariſ. 1557. 4. apud Morellum, additis etiam græcis ſcholiis antiquis & Gorræi notis. Alexipharmaca cum ejusdem Gorræi verſione & notis prodierant A. 1549. 8. Exſtant præterea Nicander Græce & latine cum Loniceri verſione in corpore Poetarum græcorum, quod à Jacobo Lectio editum eſt Genevæ 1606. fol.

Ottonem Brunsfelſium in Jatrii ſui Medicaminum libr. IV. veluti Epitomen retuliſſe totius Nicandri, notavit Geſnerus in Bibl.

Gallica.

Verſibus Gallicis Nicandrum complexus eſt *Jacobus Grevinus* * quem nec latino utut nitido interpreti Gorræo, nec græcis ipſis cedere elegentia ſcripſit Thuanus ad A. 1570. Prodiit Grevini interpretatio una cum duob⁹ ejus libris de venenis & antidotis Antvverpiæ apud Chriſtoph. Platinum. A. 1567. 4.

VI. *Alii Nicandri.*

Nicander Alexandrinus, cujus περὶ τῶν Ἀρισταίλλου μαθητῶν laudat Suid. in Ἀρχελάου.

Ni-

* Vide ſis de hoc Grevino & ejus ſcriptis Verderii Bibl. Gallicam p. 604. ſeq.

Nicander Apolloniatarum præfectus, in Numo apud Laur. Begerum T. 1, theſauri Brandenburg. p. 610.

Nicander Chalcedonius, quem ἐν τετάρτῳ τῶν Προυσίου (Bithyniæ Regis) συμπτωμάτων allegat Athenæus XI. p. 496.

Nicander Euthydami F. quem colloquentem inducit Plutarchus lib. de ſollertia animalium & in ſympoſiacis. Bidem librum περὶ τοῦ ἀχεῖν inſcripſit.

Nicander ineptus Sophiſta, cujus mentio apud Philoſtratum in Damiani vita p. 601.

Nicander Thyatirenus, cujus Gloſſis Atticis ſæpius utitur Athenæus & Harpocratio, qui librum XVIII. Ἀττικῆς διαλέκτου laudat in ἐξηγαλοιφεῖν & librum περὶ τῶν δήμων, (de populis Atticæ) in Θυργωνίδαι & Τιτακίδαι. Sed Thyatirenum à Colophonio non diſtingvendum conjicias è Stephano in Θυάτειρα.

Nicander Pater Zenonis apud Goltzium in numo. Jonſius pag. 117.

Ambroſius denique Nicander Toletanus, qui circa A C. 817. S. Cyriaci Epiſcopi Anconitani Martyrium verſibus latinis ſcripſiſſe, & Catalepſes ſive argumenta in Silii Italici libros compoſuiſſe traditur.

VII. Index Scriptorum in Scholiis græcis ad Nicandrum laudatorum, concinnatus à me ad editionem Aldinam 1524. 4.

Pag. 27. incipiunt Scholia in Theriaca.
Pag. 63. b. Scholia priora breviora in Alexipharmaca.
Pag. 66. Scholia poſteriora prolixiora.

Acuſilaus 27. b.
Ægyptii 35.
Æoles 44. b.
Æſchylus 71.
ἐν Βασσαρίσι 38.
Ætoli 38. 50. 67. b.
Agathocles ἐν τῷ περὶ διαίτης 50.
Aglaias 64. b.
Alcibius Alcibii herbæ repertor 46. b. 47. 51. b.
Alexander ἐν τῷ περὶ θηριακῶν 62. b.
Amyntas 58.
Anacreon ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῆς 49.
Andreas Medicus 58. b. 65. b. 86. 88. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ νάρθηκι 52. b.
Antigonus 36. 41. b. 48. a. b. 55. 56. b. 59. b.
Antimachus 38. b. 44. b.
ejus imitator Nicander 27.
Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τῷ περὶ θηρίων 54. 60. ἐν τῷ περὶ βοτανῶν. 47. b.

Amyn- Apol-

Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τοῖς Ὁμήρου 80. b.

Apollonius 38 b.
Apollonius Memphites 28. b.
Apollonius Rhodius ἐν τῇ τῆς Ἀλεξανδρείας κτίσει 27. b.
Aratus 32. b. 42 b.
Arhæus (forte leg. Achæus) ἐν τοῖς περὶ Ἀρχιαιαναντίδην καὶ τὸν πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμον 49. b.
οἱ ἀρχαῖοι 28. b.
οἱ παλαιοὶ 50. b. 69. b.
Archelaus ἐν τοῖς ἰδιοφυέσι. 58. b.
Archilochus 34. 35. b. 39. 49. b.
Ariſtarchus 55. b.
Ariſtevas 52. b. forte leg. Cratevas.
Ariſtides 41.
Ariſtophanes ἐν τῷ γήρᾳ 38. b.
Ariſtoteles 29. b. 45. b. 54. 58. 64. b. 65. 78. 80. b. διαλεγόμενος περὶ ἠρύγγου 51. ἐν τῷ περὶ ζώων 64 b. 78. b. ἐν ἑκκαιδεκάτῳ περὶ ζώων 67.
Aſclepius ſive Æſculapius Coronidis F. Medicus 52. b.
Attici 28. b. 32. 44. b. 51. 60. b. 65. 82.

Βασιλεὺς ἐν τῷ θηριακῷ 54. regem Mithridatem potius intellexerim, quam ſcriptorem cujus nomen proprium Βασιλεὺς, ut video in mentem veniſſe Meurſio in Bibl. Gr.

Βῶλος vide Πῶλος

Callimachus 29. 40. b. 46. 63. b 64 a b. 65. 66. b. 69. b. 70. 73. 82. a b. 88. b. ἐν τῇ Ἑκάβῃ ἢ Ἑκάλῃ 62.
Chiron Chironii inventor 45. b.
Chryſippus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 59. b.
Cleanthus 43. b.
Conilus herbæ κονίλης inventor. 50.
Corinnus 28.
Cratevas 46. 51. 60. ἐν ῥιζοτομικῷ 52. b. Supra in Ariſtevas.

Demetrius 34. 50. 56. b. χλωρὸς 41. b. 46. b 48. b.
Demophon ἐτυμολογῶν 64. b. 80.
Diocles 50. ἐν τῷ ῥιζοτομικῷ 51.
Diogenianus 36. b.
Δίων ἐν τῷ πρώτῳ τῆς τρίτης συντάξεως 49. b.
Dionyſius Periegetes 34. b.
Dionyſius ἐν τοῖς ῥιζοτομικοῖς 46.
Poeta 49.
Dionyſius Phaſelites de Antimachi Poeſi *Vit. Nicandri.*
Dioſcorides 28. b.
Empedocles 44.
Epacter inventor herbæ 50. b. ad verſum Theriac. 694.
Epænetus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 48. b.
Eraſiſtratus ἐν τῷ περὶ δυνάμεων 64. 69.
Eratoſthenes 44. b. ἐν Ἑρμῇ 42.

Euphorion 28. b. 29. 34. b. 38. 42. b. 60. 70. b.
Euripides Oreſte 42.

Gloſſographi 64. b. 77.

Hephæſtio 50.
Heraclitus 64. b. 73.
Hermeſianactis Περσικὰ καὶ τὰ λεγόμενα εἰς τὴν ἐρωμένην 27.
Hermeſianax junior Nicandri æqualis 27.
Hermonax ἐν κρητικαῖς λέξεσι 45. b.
Λαιμᾶ σοι σοῦ χεῖλος ὡς ἡρώδου. 44. b.
Herodotus ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ ἄλλαις 49. b.
Heſiodus 28. 44. 50. 51. b. 65. 70. 82. b. ἐν τοῖς περιπλομένοις 27. b.
Hippocrates 64. 67. b. 69. b.
Hipponax 44. b. 83. ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Λυδίας Ἰάμβων 50.
Homerus 27. 28. b. 33. b. 34. b. 35. b. 39. 40. 42. b. 44. a. b. 48. b. 49. b. 50. b. 55. 57. 61. 63. b. 64. b. 65. 66. 69. 70. a. b. 71. 73. b. 74. b. 77. 80. b. 86.
ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένοις ὕμνοις 71. Homeri imitator Nicander 33. b.
Jambe jambici inventrix carminis 64. 71.
Jolaus 52. b. ἐν τῷ περὶ πελοποννησιακῶν πόλεων 46.
Jones 75. b.

Lycon. 48.
Lycophron 44. 68.
Lyſimachus 65. Ἱπποκράτει 80.

Menander 74. b.
Menecrates 64. b. 72. b.
Metrodorus ἐν τῷ περὶ συνηθείας 49. b.
Μίκτων ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῶν 49. b.
Micander. 35. 40. b. 44. 56. b.
περὶ τῶν ἐν κολοφῶνι ποιητῶν 27.
ἐν τρίτῳ θηβαϊκῶν 35.
περὶ τινων εἰς Αἰτωλίαν ἐρχομένων διηγούμενος 36. Ἐν ἡμιάμβοις 41. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὕπνῳ. ibid.
ἐν ὀφιακῷ ib.
ἐν Σικελίᾳ ib.
ἐν νυμφίοις ib.
ἐν ἐπιγραφομένῳ ὑακίνθῳ 48.
Neſcio quid ſibi velit p. 70. πρεσβείας ἢ εἶπε τὸ ἀρχαῖον ἀπὸ τοῦ θεοδοσιακοῦ Νικάνδρου μετακεχαραγμένον.
Nicandri exegetæ. 29.
Νικῶν ἐν ταῖς δυνάμεσι. 48
Numenius 37. ex eo expreſſit quædam Nicander 36. b.
ἐν τῷ θηριακῷ 50. b.
Oppianus 31. b. 48. b.
Ὀρφέως δρύες 44
Parmenio ἐν τοῖς Ἰάμβοις 58.
Πέτριχος ἐν Ὀφιακοῖς 47. b. ἐν Ὀφιακῷ 50.
Pharicus Cretenſis, inventor herbæ cujusdam 80. b. ubi male excuſum Φαρμακοῦ pro Φαρικοῦ.

Philetas 27.
Phocylides 65. 82. b.
Plutarchus 31. b.
Praxagoras 65. b. 78. 80. b. 87. b.
Promenus Cretenſis inventor pomi cujusdam 84.
Protagoras Cyzicenus, cui Nicander Alexipharmaca inſcripſit 66.
Ὁι τὰ ῥιζοτομικὰ γράψαντες 69. Vide ſupra in Anacreon, Cratevas, Diocles, Dionyſius, Micton.

Ῥῶλος ὁ Δημοκρίτειος ἐν τῷ περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν 56. lege Βῶλος.

Sophocles 64. ἐν αἰχμαλώτοις 28. b. ἐν κωφοῖς (Σατύροις) 40. b.
Sophron 46. 60. ἐν μίμοις 34 b.
Soſtratus 55. ἐν τῷ περὶ φύσεως ζώων 47. b. ἐν τῷ περὶ βλητῶν ἢ δακετῶν 55. b. & 56. ubi male Σώκρατος.

Theo ἐν ὑπομνήματι (in Nicandrum) 36. b.
Theocritus 31. b 48. 50.
Theophraſtus 28. b. 39. b. 42. b. 45. b. 47. b. 51. 60. 61. 64 65. b. 88. b. περὶ φυτῶν 49. b. 51. ἐν τῷ πενταρισκαιδεκάτῳ τῶν φυτικῶν. 70.
Tyrannion 28. b.

Zenodotus Theophilus. 28.

VIII. Nicandro non abſurde ſubjiciam alios de Theriacis ſcriptores, ANDROMACHUM præcipue Cretenſem, inſignem Medicum & Neronis Archiatrum, ad quem *de Theriaca*, ſive ut ipſe appellavit *ἀντιδότῳ γαλήνῃ Carmen* non inelegans *elegiacum* ſcripſit, cujus primos verſus dat Tzetzes Chiliad. XII. v. 30. ſeq. integrum exhibet Galenus libro de Theriaca ad Piſonem, & lib. 1. de antidotis T. 2. pag. 428. ſeq. edit. Baſil. Latinis verſibus reddiderunt *Julius Marcianus Rota & Job. Guinterius Andernacus*. Eodem libro ad Piſonem confert Galenus c. 12. ſeq. Theriacam deſcriptam à Xenocrate, Damocrate, Demetrio & Magno p. 464. ſeq. Et libro de Theriaca ad Pamphilianum, Critonis de Theriaca ſcriptum memorat p. 472. & Menecratis p. 471. Idem libro 1. de antidotis cum retuliſſet Mithridatis, Attalique regum in exploranda antidotorum vi ſtudium ſingulare, teſtatur de Theriaca comentatos præterea Heraclidã Tarentinũ, Cratevam, Diſcoridem, Nigrum, Jollam & Rufum Epheſium p. 424. Exponit etiam, quæ de Theriaca ſcripſerat Andromachus filius in libro proſa compoſito cui *διδασκαλίαν τῆς ἐντὸς * Φαρμάκων* titulum fecerat, pag. 430. tum *ſuos ipſe verſus undecim*

* Scripſerat etiam Andromachus filius δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτὸς libris tribus. Meminit

Hexametros de Hedrychoi magmatis compoſitione p. 431. Galenus adſcribit, & p. 537. ſeq. Damocratis ** *verſus Jambicos* pluſculos *de Theriaca* ex ejus *Carmine de antidotis*, hinc *aliam deſcriptionem* neſcio quo auctore, *Carmine Hexametro* p. 438. ſeq. Denique quæ Crito de theriaca ſcripſerat tertio τ̃ φαρμακιτίδων βίβλων. Libro ſecundo de Antidotis Galenus refert Mithiridaticæ confectionem ex præſcripto Andromachi filii, tum Antipatri & Cleophanti, variaque alia antidota Orbani Indi, Aphrodæ. Nicoſtrati, Ælii Caji p. 441. (Galli leg. ex p. 447. ſeq.) & Zopyri, *** quæ idem Andromachus deſcripſererat. Hinc Mithridaticam & alia *quamplurima antidota verſibus Jambicis à Damocrate tradita* 441. - 444. & 453. 454. Similiter quæ Aſclepiades Bithynus in quinto τ̃ ἐντὸς παθῶν, quam Ἀζωῒος (Mnaſonis, p. 449. (Νάσωνος) inſcripſit, & quæ propinavit Apollonius Mus. Hinc p. 443. improbat ſcripta de Venenis, Orphei Theologi, Hori Mendeſii junioris, Heliodori Mendeſii & Arati, verſibus quibusdam Heliodori Hexametris productis ἐκ τῶν πρὸς Νικόμαχον ἀπολυτικῶν. Sequuntur deinde Antidota varii generis variorū p. 446. Claudii Tuſci, Apellæ, Zopyri, Mithridatis Eupatoris p. 447. Ælii Galli: p. 448. Archibii, Antipatri, Ælii Galli, Euclidis Palatini, Zenonis Laodiceni & Minuciuni, Nicoſtrati & Xenocratis: p. 449. Nili Antipatri (ὡς Νεῖλος Ἀντιπάτρου) Aſclepiadis Bithyni, Antonii, Coi Cratippi (ἀνδρὸς καὶ ἐπισήμου καὶ κωμοτρόφου) Heræ Cappadocis, Belchionii qui à Cæſare antidotum ſuum accepiſſe ſe ajebat & Xenonis Laodiceni: p. 450. Claudii Apollonii, Menippi, Menelai, Baphulli, & Abaſcanti, qui Lugduni Medicinam fecit: p. 451. Zoili & Epaphroditi Carthaginienſis, Arabæ Thebani, Charitonis ὀχλαγωγοῦ Simmiæ Medi, quem & ipſum infra ὀχλαγωγὸν appellat, Andreæ Apollodori (ὡς καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ πρὸς Ἀστυδάμαντα ἀναγράφει.:) p. 452. Dorothei Elei, Apollodori ac Soſtrati Eudemi (cujus verſus Hexametros de Teriaca *** Antinchi Philometoris Galenus adſcribit) Heraclidis Ta-

nit Galenus de compoſit. Medicament. per genera. Fuit & Grammaticus hoc nomine de quo infra in Grammaticis.

** Hic Damocrates ſive ut Plinius XXIV. 8. vocat Democrates, ſanavit filiam M. Servilii Gemini, qui Conſul fuit Anno urbis conditæ 756. tertio poſt CHRISTUM natum unde de ætate Democratis conſtat Laudat præterea Galenus ejus φιλιάτρον, κλινικὸν & Πυθικὸν, ut obſervavit Meurſius in Bibl. græca. Porro valde probantur Galeno compoſitiones Medicæ verſibus ſcriptæ quod in illis facilius appareat, ſi quid in verbis numerisve ſit ab exſcriptoribus peccatum.

*** Pli-

Tarentini, Hybriſtæ Acutiroſtri (ὑβριςȣ̃ ὀξυρυγχίτȣ) & Apollonii Memphitæ / p. 452. Heræ Cappadocis, cujus jam ſupra meminerat, & p. 456. Nicoſtrati atque Atmaranti Grammatici. Obiter addam, quod apud Plinium XXIX. 1. ubi Theriaces meminit, locus ita mihi legendus videtur: *Theriace vocatur excogitata compoſitio luxuriæ. Fit ex rebus ſexcentis, cum tot remedia dederit natura, quæ ſingula ſufficerent.* Pro *ſexcentis* male puto in libris editis eſſe *externis.*

IX. Claudam hoc caput ſubjuncto Poetæ antiquo (Rufo forte Epheſio) *de viribus Herbarum Deo alicui conſecratarum*, quem iisdem quibus Nicandrum typis Græce pridem ſine nomine edidit Aldus, ac Dioſcoridi ſubjecit, Venetiis A. 1518. 4. Hunc integrum præſenti loco recudendum dare non dubitavi quia lectu non indignus & brevis, virorum etiam præſtantiſſimorum ita fugit induſtriam, ut pro inedito haberent, laudarentque Lucas Holſtenius notis ad Stephanum Byz p. 270. Iſ. Voſſius ad Barnabæ Epiſtolam p. 23. & Tho. Bartholinus de Medicis Poetis p. 103. In codice MSto quem memorat Labbeus pag. 125. Bibliothecæ novæ MStorum ſubjicitur Joannis, Damaſceni cujusdam Medici libro de Pharmacis ad purgandum idoneis. Sed quicunque demum ſit auctor, Ethnicum ſe & bene antiquum prodit, neque ingrata poterit ejus eſſe editio antiquitatis lectori, cum adjunctam ei viderit haud vulgatam antea verſionem notasqve doctiſſimi viri D. JO. RENTORFII, Hamburgenſis, qui ut bono publico non invideat quæ in Plutarchum & alios egregios ſcriptores habet animadverſa præclare, mecum optabunt, quicunque ex hoc ungue eruditionem ejus induſtriamque metientur.

 POE-

*** Plinius lib. XX. c. 24 tum alter, qui Valerianus vulgo vocatur lib. III. de re medica c. 57. & lib. IV. c 38 narrant deſcriptionem hujus Theriacæ verſibus dedicatam fuiſſe apud Inſulam Coum in limine ædis Æſculapii.

POETA VETUS

De effectis plantarum, Deorum alicui ſacrarum.

I. Χαμαίμηλον. II. Ῥάμνος ἱερός

III. Ἀρτεμισία μονόκλωνος. IV. Πενταδάκτυλος.

V. ὁ ὕπτιος, (περιστερεών,) ὁ ὀρθός. VI. Δίκταμνον μικρόν.

VII. Ἐλελίσφακος. VIII. Βράθυς κυπάρισσος, χαμαικυπάρισσος.

IX. Κενταύριον μέγα. X. Βούφθαλμον.

XI. Παιονία. XII. Πόλιον.

XIII. Μῶλυ. (Ἐναλία δρῦς. Χρυσάνθεμον. Ἐρύσιμον.)

I. ΧΑΜΑΊΜΗΛΟΝ.

Τοὺς πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύει
Σὺν ῥοδίνῳ λεῖον τετριμμένον, ὠφέλιμον γὰρ
Τοῖς μετριάζουσιν τὸ φυτὸν, φύεται δ' ἐπὶ θινοῖς
Τὸ βραχὺ καὶ κάλλιστον, ὃ βαστάζουσιν ἰητροί

5. Ἀρ-

(a) Febres arcere chamæmelum, præter Dioſcor. & Galenus T. 2. Oper. edit. Baſil. Græc. p. 33. docet: qui tamen non omnes, ſed eas nimirum febres chamæmeli perunctione ſanari putat; quæ citra inflammationem viſceris alicujus infeſtant, ac præſertim quæ ex humoribus bilioſis aut cutis denſitate proveniunt, Aëtius, Tetrab. 1. Serm. 1. de anthemide, & Macer. C. 14.

(b) Chamæmelum dicitur διὰ τὴν πρὸς τὰ μῆλα ὁμοιότητα τῇ ὀσμῇ, Dioſcor. III. 154. p. 235. quoniam odorem mali habeat, uti Plin. N. H. XXII. 21. interpretatur. Dicitur & ἄνθεμις Anthemis, inquit Plin. magnis laudibus celebratur ab Aſclepiade. Aliqui leucanthemida vocant, alii leucanthemum, alii eranthemon, quo.

NOMINA PLANTARUM

Quarum vires Poeta perſequitur.

I. Chamælum. *II. Rhamnus Hori.*
III. Artemiſia Monoclonos. *IV. Pentadactylus.*
V. Verbena ſupina & recta. *VI. Dictamnum minus.*
VII. Eleliſphacus. *VIII. Sabina Cupreſſus ſive Chamæcipariſſus.*
IX. Centaurium majus. *X. Buphthalmus.*
XI. Pæonia. *XII. Polium.*
XIII. Moly. (Quercus marina. Chryſanthemum. Eryſimum. Quæ tria capita, cum aliis forte pluribus, deſiderantur.)

I. CHAMÆMELUM.

1. FEbricitantes (*a*) chamæmelum (*b*) curat
cum roſaceo (*c*) minutiſſime tritum: emolumento eſt
adverſa valetudine (*d*) laborantibus: ſtirps hæc naſcitur in arenoſis locis (*e*)
brevis (*f*) & pulcerrima: quam verſant Medici

5. in

quoniam vere floreat. Nonnulli melanthemon (MS. melanthion) vocant. Addit Dioſcor. οἱ δὲ χρυσοκόμην pro quo Oribas. LXI. Collect. χρυσοκαλλίαν habet) οἱ δὲ καλλίαν καλοῦσι. Alii chryſocomen, ob aurei coloris capitulum, alii calliam quia flos pulcer eſt, unde noſter poeta κάλλιστον recte adiecit, vocant. Plinium chamæmeli, parietariæ & matricariæ hiſtoriam confundere, contendit Jo Bod. à Stapel ad Theophraſt H. P VII p. 833 & pag 676. Non uni eidemque generi omnia hæc nomina convenire, ex ipſo Plinio conſtat: juxta varia ergo genera (quæ tria flore diſtantia ipſe, ut & Macer, enumerat, Bauhinus decem exhibet (varia & diverſa chamæmelum obtinere nomina dicendum

Ἀρχομένου θέρεος, μέγας ἥλιος ἡνίκ' ὁδεύῃ
Ἕβδομον ἱππεύσας πτεράζυγον αὔτυγα πώλων.

II. ῬΑΜΝΟΣ.

Ῥάμνον ἔχει Πανάκεια ἐν οἴκοισιν παναρίστην,
φυομένην φραγμοῖσιν ἀκάνθαις εὐπετάλειαν.
Ὠνὺ δ' ἐστὶ φυτὸν, τόδε σύμφορόν ἐστι βροτοῖσι
Βαστάζειν ποτὲ ῥάμνον ὅταν φθίνουσα σελήνη
Δέρκηται πάντεσσι βροτοῖς κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον
Κρημναμένη· δύναται γὰρ ἀποστρέψαι κακότητας
φαρμακίδων τε κακῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.
Πρώτη γὰρ μακάρων γ' ἐχρήσατο τῇ δε φυτείᾳ

Παλ-

dum eſt. Nunc in omnibus officinis interpolato Græco nomine camomilla dicitur, ſic & Itali (camomille) & Angli (camomile) nuncupant. German. **Camillen / Camillen Blumen.**

(c) Senſus eſt, perunctione chamæmeli roſaceo mixti ſanari febricitantes. Oribaſ. Syn. I. 23 ex ſudorem provocantibus eſt chamæm. ſiccum, tritum, oleo perfuſum, cute valenter perfricata. Ex Nechepſone Ægyptio Aetius hæc accurate tradit, quem, nulla tamen ejus mentione facta, plene deſcripſit Caſtor Durantes Herbar. p. 85. edit Rom. cujus verba italico idiomate hæc ſunt: *I fiori raccolti ſenza le foglie poſti nel mortaio, & incorporati con L' olio di camomilla & fattone trociſci, & diſſolvendoſi poi con l' olio medeſimo, & ungendoſene chi patiſce qual ſi voglia ſpetie di febre, ſi guariſce, ſe ſubito che i febricitanti ſono unti, ſi mettono in letto caldo à ſudare ben coperti.* Obſervandum (1) Veteres non ſolum ſicco ſcalore aut balneo, (V. Celſum, II. 17. p 93. edit. Clariſſ. Amelov) ſed & unctione, elicuiſſe ſudorem. (2) Ægyptiorum ſapientes, quos ſecuti ſunt Græcorum ut & Latinorum principes medici, in ea fuiſſe ſententia, ſudationes ad febres abigendas eſſe valde proficuas. (3) Chamæmelum, ex eorundem mente, oleo mixtum, perunctione, quamvis & in potu febricitantibus fuerit exhibitum, utiliter adhiberi per ſudorem febres ut tollantur.

(d) Μετριάζω, ſignificat apud bonos auctores, (1) modum adhibeo, ne quid ſit nimium, curo. (2) remiſſe ago minus acriter, minori alacritate rem perago. Herodian. VIII. 3. p. 339. *μετριάζουσιν ἐν τῷ προθύμῳ τῆς μάχης* (3) Modeſte ago, aut loquor, modeſte de me ſentio. *μετριάζομεν* apud Thucyd. 1. p 43 edit. Oxon. Scholiaſt. exponit *ταπεινοί ἐσμεν.* Suidas *μετριάζει* interpretatur *ταπεινοφρονεῖ*, modeſte de ſe ſentit. (4) Moderationem adhibeo modice fruor. (5) quæ accidunt æquo animo fero. Sed hæ ſignificationes apud noſtrum poetam locum ubi conſiſtant reperire non poterunt, Saracen. *μετριάζουσι* interpretatur,

medio-

Ineunte æſtate, magnus ſol quando regens habenas incedit,
ſeptimo agitans quadrijugo orbe equos.

II. RHAMNUS.

Rhamnum (*g*) medicina omnigena habet domibus longe optimum,
naſcentem ſepibus (*h*) ſpinam foliis decoram.
Eſt autem Hori (ſolis) planta: mortalibus quæ prodeſt
Si eam portant, quum lunam decreſcentem
vident omnes homines in magno olympo.
Suſpenſa, (*i*) efficax eſt avertendi (*k*) malignitates
veneficorum (*l*) malorum & faſcina (*m*) hominum.
Prima omnium deorum hac uſa eſt planta

LIII Pal-

modiocriter affectus: ut ſit idem cum illo Galen. μαλάττει τὰ μετρίως σκληρὰ, modice dura emollit, quod & Oribaſius aſſerit. Sed & hæc dura & nullo exemplo facta eſt verſio. Rectius ergo vertitur, ægris, infirmis aut infirmitate laborantibus. Hanc interpretationem probat, Phrynicho teſte, Menander, qui μετριάζειν pro ἀσθενεῖν uſus eſt: poſtulat ſenſus, firmant veteres & recentiores auctores: quod ex Plin. & Dioſcor. abunde conſtat, ac Durantes in Herbar. non obſcure hoc diſticho indicat.

Corporis humani morbis hac denique cunctis
Eſt prope præſidium magnum mortalibus ægris.

(*e*) Dioſcor φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς Plin. in macro ſolo, aut juxta ſemitas. Sequitur: τὸ βραχὺ brevis. ita & Macer; qui in multis noſtro poetæ conſentit)

Hac multum redolens eſt & brevis herba.

(*f*) Dioſcor. Συλλέγεται δὲ ἔαρος. Plin. colligitur vere & in coronamenta, (ad depellendum ſcil. capitis dolorem, ut ex Galeno conſtat) reponitur. Eodem tempore & medici folia tuſa in paſtillos digerunt: item florem & radicem. Quæ Plinii verba vocem βαστάζουσιν pulcre illuſtrant.

(*g*) Rhamni duo genera commemorat Th eophraſt. H. P. III. 17. ῥάμνος τε γὰρ ἡ μέν ἐστι μέλαινα ἡ δὲ λευκή. Καὶ ὁ καρπὸς διάφορος, ἀκανθηφορεῖ δὲ ἄμφω. *Rhamnorum duo ſunt genera, unum nigrum, alterum candidum, fructus quidem eſt diverſus, ambo vero ſpinas gerunt.* Plinius N. H. XXIV. 14. *inter genera ruborum,* in-

Scholiaſtes ineditusDionyſiiThracis in loco quem deſcripſi ſupra l. 2. c. 8. §. 11. Tribuunt enim Theriaca Nicandro præter veterum codicũ fidem ſcriptores antiqui ſine controverſia, Strabo lib. XVII. p. 641. Galenus de theriaca ad Piſonem T. 2. p. 461. (ubi verſum 150. cũ ſeq. adducit) Athenæus, Plutarchus, Apulejus in Apologia, Artemidorus II. 13. Epiphanius, aliique quamplurimi. Metaphraſin Θηριακῶν Nicandri jambis græcis 1370. ſcripſerat *Marianus* quidam ſub Anaſtaſio Imp. teſte Suida. Hodie *græca ſcholia* in iſtud Nicandri carmen exſtant incerto auctore, antiqua tamen & docta, quæ forte legit auctor Etymologici Magni in ἀπίζων cum ait: οὕτως εὗρον ἐν ὑπομνήματι Νικάνδρου ἐν θηριακοῖς. Multi autem Nicandrum olim & hoc potiſſimum poema interpretati ſunt Grammatici; Stephanus enim Byz. in κορώπη cum verba è Nicandri Theriacis v. 613. protuliſſet, ſubjungit: οἱ δὲ ὑπομνηματίζοντες αὐτὸν Θέων καὶ Πλούταρχος καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς φασὶ &c. Plutarchum intelligit Chæroneum, inter cujus ſcripta Lamprias memorat εἰς τὰ Νικάνδρου θηριακά. Sed Demetrius utique junior aliquis intelligendus, quia celebri ille Demetrius Phalereus Nicandro, ut notum eſt, antiquior fuit. unde vocabulum *Phalerei* ab aliena manu in Stephani codices irrepſiſſe ſuſpicabatur Jonſius p. 210. Demetrium vero Medicum Galeni æqualem & M. Aurelii Imp. Archiatrum reſpici exiſtimaverim, cujus meminit ille c. 12. de Theriaca ad Piſonem & lib. 1. de Antidotis c. 1. vel Demetrium Chlorum qui in ſcholiis Græcis ſubinde allegatur. Porro jam animadverſum eſt à doctiſſ Holſtenio ea quæ ex Grammaticis illis Stephanus dicto loco profert, in ſcholiis, quæ habemus non reperiri. Pamphili Grammatici Ariſtarchei εἰς τὰ Νικάνδρου ἐξηγήσεις Suidas memorat in Πάμφ. *Diphilum* Laodicenſem ἐν τοῖς περὶ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν allegat Schol. Theocriti Idyll. 10. Athenæus VII. pag. 314. *Iſaacium Tzetzem* Nicandri interpretem Ambroſius Calepinus in dictionario, ubi agit, de locuſtis; quod Geſnero mirum merito viſum. Eutecnii (alii Eutechnium vel Eutheniũ male ſcribunt) Sophiſtæ Paraphraſis inedita Theriacorum & Alexipharmacorum Nicandri latet in Bibliotheca Imperatoris, teſte Lambecio lib. 2. commentar. p. 566. 594. Latet etiam in Bibliothecis Galliæ, ut notat Labbeus in Bibl. nov. MS. p. 123. 386. At icones inſectorum venenatorum, quæ deſcribit Nicander ex codice Bibl. Cæſarea cum interpretatione exhibuit Lambecius lib. VI. pag. 294. ſeq. & poſt Lambecium Neſſelius Catalogo MSS. Bibl. Cæſareæ parte III. poſt paginam octavam.

III.

III. Alterum Poema Heroicum Nicandri, quod habemus, inſcribitur Ἀλεξιφάρμακα, *de remediis adverſus venena* (non ictu vel morſu beſtiæ inflicta; de illis enim Theriaca agunt, ſed per cibum vel potum hauſta (ad Protagoram Cyzicenum. In hæc præter Eutecnii paraphraſin ineditam, de qua jam dixi, *duplicia ſcholia Græca* exſtant ſæpius vulgata, breviora altera, altera prolixiora, incertis auctoribus: quanquam Michael Nicander, ubi ſcriptores in Gnomologia Stobæana allegatos recenſet p. 11. laudat *Athenæum* ſcholiorum græcorum in Alexipharmaca Nicandri auctorem.

Epigramma in Othryadem ſub Nicandri nomine (incertum an noſtri) occurrit in Anthologia lib. III. c. 5. p. 299. Legitur & alius verſiculus Nicandri in eadem Anthologia lib. 1. p. 125. ſed quem petitum ex Theriacis (v. 767.) jam obſervavit Joh. Brodæus.

IV. Scripta Nicandri deperdita.

Αἰτωλικά. Etymol. M. in ἀζέλλωα. Tzetza ad Lycophronem: ſcriptor græcus vitæ Nicandri, tum Nicandri & Apollonii Scholiaſtes, qui tertium librum allegat. Tertium etiam librum Athenæus VII. p. 296. Primum ibidem & XI. p. 377. & Harpocratio in Θύσιον. & Macrobius V. 20.

Ex Nicandri Βοιωτιακῷ binos verſus Hexametros profert Athenæus VII. pag. 329.

Γεωργικά. Suid. Laudat & Euſtathius & Schol. Ariſtoph. & ſæpe Athenæus. Cicero autem 1. de Oratore: *de rebus ruſticis*, inquit, *Nicander homo ab agro remotiſſimus poetica quadam facultate, non ruſtica, ſcripſit præclare.*

Γλῶσσαι Euſtath. Scholiaſtes Ariſtoph. Athenæus VII. p. 288. Νίκανδρος ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν.

Ἑτεροιουμένων (ita legendum non ἑταιροιουμένων viderunt viri docti Rutgerſius II. 18. Var. Lect. Jonſius p. 183. Harduinus ad Plin. T. 1. p. 122. Voſſius IV. 14. de Hiſt. Gr.) libri quinque. Suid. Primum Stephanus Byz. in ἀσπαλάθεια. Quartum allegat Antonius Liberalis c. 12. & Athenæus VII. p. 305. Reſpicit hoc opus Antoninus Liberalis cap. 35. & Tzetzes ad Lycophronem. Laudat & Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 47. Athenæus III. p. 82.

Εὐρωπείας ſive περὶ Εὐρώπης librum 2. allegat Schol. Apollonii IV. 7. Confer Rutgerſium II. 18. Var. Lect. Voſſium p. 474. de hiſt. Græcis. Librum quintum laudat Stephanus in ἄθως.

Ἡμίαμβοι. Schol. Nicandri

Θηβαϊκῶν librum tertium laudat Schol. Nicandri. Reſpicit Plutarchus de Herodoti malignitate.

Θρᾳκικὰ Nicandrum ſcripſiſſe ſuſpicatur Jonſius ex loco Schol. Apollonii lib. 1. v. 29. ſed non eſt neceſſe, cum Thraciæ urbis Zonæ in alio meminiſſe opere Nicander potuerit.

Ἰάσεων συναγωγή. Suid. Neſcio unde hauſerit doctiſſimus Bartholinus quod p. 100. de Medicis Poetis affirmat hoc Nicandri opus ſcriptum fuiſſe verſibus ſenariis.

Κολοφωνιακῶν librum III. Athenæus VII. p. 296. XIII. p. 569. Librum ſextum Harpocratio in παίδημος.

Μελισσουργικά. Athenæus II. p. 68.

Νύμφιοι. Schol. Nicandri.

Οἰταϊκῶν librum I. Schol. Apollonii 1, 50. librum II. Athenæus VII. p. 282. & IX. p. 411.

Nicandrum ἐν Ὀφιακῷ laudat Schol. Nicandri. Suidas in πάμφιλος ait Grammaticum hunc ſcripſiſſε εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα, καὶ τὰ καλλίμβρα ὀπτικά. Quo in loco Ὀφιακά legit Lambec. II. de Bibl. Vindob. p. 541. ſuſpicatus Nicandrum fuiſſe auctorem illorum ὀφιακῶν, quæ ſub commentitii *Conchlacis* nomine edita memorat & explodit Galenus lib. VI. de ſimplic. Medicament. T. 2. p. 68. ſeq.

Nicander ἐν ἕκτῳ περὶ πετεινῶν. Athen. XIII. p. 606. Jonſius p. 153. legit περὶ πτεινῶν.

Περὶ ποιητῶν. Parthenius Erotic. c. 4. περὶ τῶν ἐκ Κολοφῶνος ποιητῶν Schol. Nicandri. In hoc libro Nicander Homerum Colophoniis aſſeruit, ut ex vita Homeri & illa, quam Plutarcho tribuunt, & illa, quam Allatius edidit, obſervat Jonſius.

Προγνωστικῶν Hippocratis Metaphraſis Carmine Heroico. Suid.

Σικελία Schol. Nicandri. Librum decimum Steph. in ζάγκλη.

Ὑάκινθος. Schol. Nicandri.

Ὕπνος. Schol. Nicandri.

Περὶ χρηστηρίων πάντων libri III. Suid. Male Lonicerus, libros quinque.

V. Nicandri editiones Græcæ.

Prodierunt Theriaca & Alexipharmaca Venetiis primum ex Aldi officina A. 1499. fol. una cum ſcholiis græcis margini ſtatim adſcriptis. Ad calcem Dioſcoridis. De-

Deinde recuſa ſunt ab eodem Aldo ibidem, cum græcis ſcholiis & ἐξηγήσει σταθμῶν, μέτρων, σημείων καὶ χαρακτήρων A. 1523. 4. & à Joh. Sotere. & Coloniæ A. 1530. 4.

Denique ſine ſcholiis, ſed perquam nitide & emendate inter Poetas Principes H. Stephani Pariſ. 1566. fol.

Latinæ & græcolatinæ.

Latina proſa & Nicandrum & ſcholiorum ſelecta tranſtulit *Johannes Lonicerus*, cujus verſio vidit lucem Coloniæ 1531. 4.

Carmine latino Alexipharmaca pariter & Theriaca non infeliciter (etſi paulo licentius quandoque) reddidit *Euricius Cordus* Medicus Marpurgenſis ac Poeta, inter cujus Poemata ab Henrico Meibomio collecta legitur. Helmſtad. 1614. 8. Prodierat antea ſeparatim Francof. 1532. 8.

Johannes quoque *Gorræus* Medicus Pariſienſis Metaphraſi Poetica eleganti donavit Nicandrum, cum qua editus eſt græce & latine Pariſ. 1557. 4. apud Morellum, additis etiam græcis ſcholiis antiquis & Gorræi notis. Alexipharmaca cum ejusdem Gorræi verſione & notis prodierant A. 1549. 8. Exſtant præterea Nicander Græce & latine cum Loniceri verſione in corpore Poetarum græcorum, quod à Jacobo Lectio editum eſt Genevæ 1606. fol.

Ottonem Brunsfelſium in Jatrii ſui Medicaminum libr. IV. veluti Epitomen retuliſſe totius Nicandri, notavit Geſnerus in Bibl.

Gallica.

Verſibus Gallicis Nicandrum complexus eſt *Jacobus Grevinus* * quem nec latino utut nitido interpreti Gorræo, nec græcis ipſis cedere elegentia ſcripſit Thuanus ad A. 1570. Prodiit Grevini interpretatio una cum duob⁹ ejus libris de venenis & antidotis Antvverpiæ apud Chriſtoph. Platinum. A. 1567. 4.

VI. *Alii Nicandri.*

Nicander Alexandrinus, cujus περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν laudat Suid. in Αἰσχρίων.

Ni-

* Vide ſis de hoc Grevino & ejus ſcriptis Verderii Bibl. Gallicam p. 604. ſeq.

Nicander Apolloniatarum præfectus, in Numo apud Laur. Begerum T. 1. theſauri Brandenburg. p. 610.

Nicander Chalcedonius, quem ἐν τετάρτῳ τῶν Πρυσίου (Bithyniæ Regis) συμπτωμάτων allegat Athenæus XI. p. 496.

Nicander Euthydami F. quem colloquentem inducit Plutarchus lib. de ſollertia animalium & in ſympoſiacis. Bidem librum περὶ ἁλιέων inſcripſit.

Nicander ineptus Sophiſta, cujus mentio apud Philoſtratum in Damiani vita p. 601.

Nicander Thyatirenus, cujus Gloſſis Atticis ſæpius utitur Athenæus & Harpocratio, qui librum XVIII. Ἀττικῆς διαλέκτου laudat in ξηραλοιφεῖν & librum περὶ τῶν δήμων, (de populis Atticæ) in Θυργωνίδαι & Τιτακίδαι. Sed Thyatirenum à Colophonio non diſtingvendum conjicias è Stephano in Θυάτειρα.

Nicander Pater Zenonis apud Goltzium in numo. Jonſius pag. 117.

Ambroſius denique Nicander Toletanus, qui circa A C. 817. S. Cyriaci Epiſcopi Anconitani Martyrium verſibus latinis ſcripſiſſe, & Catalepſes ſive argumenta in Silii Italici libros compoſuiſſe traditur.

VII. Index Scriptorum in Scholiis græcis ad Nicandrum laudatorum, concinnatus à me ad editionem Aldinam 1524. 4.

Pag. 27. incipiunt Scholia in Theriaca.
Pag. 63. b. Scholia priora breviora in Alexipharmaca.
Pag. 66. Scholia poſteriora prolixiora.

Acuſilaus 27. b.
Ægyptii 35.
Æoles 44. b.
Æſchylus 71.
ἐν Βασσαρείοισι 38.
Ætoli 38. 50. 67. b.
Agathocles ἐν τῷ περὶ διαίτης 50.
Aglaias 64. b.
Alcibius Alcibii herbæ repertor 46. b. 47. 51. b.
Alexander ἐν τῷ περὶ θηριακῶν 62. b.
Amyntas 58.
Anacreon ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῆς 49.
Andreas Medicus 58. b. 65. b. 86. 88. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ νάρθηκι 52. b.
Antigonus 36. 41. b. 48. a. b. 55. 56. b. 59. b.
Antimachus 38. b. 44. b.
ejus imitator Nicander 27.
Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τῷ περὶ θηρίων 54. 60. ἐν τῷ περὶ βοτανῶν. 47. b.

Amyn- Apol-

Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τοῖς Ὁμήρου 80. b.

Apollonius 38 b.
Apollonius Memphites 28. b.
Apollonius Rhodius ἐν τῇ τῆς Ἀλεξανδρείας κτίσει 27. b.
Aratus 32. b. 42 b.
Arhæus (forte leg. Achæus) ἐν τοῖς περὶ Ἀρχαιανακτίδην καὶ τὸν πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμον 49. b.
οἱ ἀρχαῖοι 28. b.
οἱ νεώτεροι 50. b. 69. b.
Archelaus ἐν τοῖς διφυέσι. 58. b.
Archilochus 34. 35. b. 39. 49. b.
Ariſtarchus 55. b.
Ariſtevas 52. b. forte leg. Cratevas.
Ariſtides 41.
Ariſtophanes ἐν τῷ γήρᾳ 38. b.
Ariſtoteles 29. b. 45. b. 54. 58. 64. b. 65. 78. 80. b. διαλεγόμενος περὶ ἠρύγγου 51. ἐν τῷ περὶ ζώων 64 b. 78. b. ἐννεακαιδεκάτῳ περὶ ζώων 67.
Aſclepius ſive ÆſculapiusCoronidis F. Medicus 52. b.
Attici 28. b. 32. 44. b. 51. 60. b. 65. 82.

Βασιλεὺς ἐν τῷ θηριακῷ 54. regem Mithridatem potius intellexerim, quam ſcriptorem cujus nomen proprium Βασιλεὺς, ut video in mentem veniſſe Meurſio in Bibl. Gr.

Βῶλος vide Ῥῶλος.

Callimachus 29. 40. b. 46. 63. b 64 a b. 65. 66. b. 69. b. 70. 73. 82. a b. 88. b. ἐν τῇ Ἑκάβῃ ἢ Ἑκάλῃ 62.
Chiron Chironii inventor 45. b.
Chryſippus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 59. b.
Cleanthus 43. b.
Conilus herbæ κονίλης inventor. 50.
Corinnus 28.
Cratevas 46. 51. 60. ἐν ῥιζοτομικῷ 52. b. Supra in Ariſtevas.

Demetrius 34. 50. 56. b. χλωρὸς 41. b. 46. b 48. b.
Demophon ἐτυμολογῶν 64. b. 80.
Diocles 50. ἐν τῷ ῥιζοτομικῷ 51.
Diogenianus 36. b.
Δίων ἐν τῷ πρώτῳ τῆς τρίτης συντάξεως 49. b.
Dionyſius Periegetes 34. b.
Dionyſius ἐν τοῖς ῥιζοτομικοῖς 46.
Poeta 49.
Dionyſius Phaſelites de Antimachi Poeſi *Vit. Nicandri.*
Dioſcorides 28. b.
Empedocles 44.
Epacter inventor herbæ 50. b. ad verſum Theriac. 694.
Epænetus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 48. b.
Eraſiſtratus ἐν τῷ περὶ θανασίμων 64. 69.
Eratoſthenes 44. b. ἐν Ἑρμῇ 42.

Philetas 27.
Phocylides 65. 81. b.
Plutarchus 31. b.
Praxagoras 65. b. 78. 80. b. 87. b.
PromenusCretenſis inventor pomi cujusdam 84.
Protagoras Cyzicenus, cui Nicander Alexipharmaca inſcripſit 66.
Οἱ τὰ ῥιζοτομικὰ γράψαντες 69. Vide ſupra in Anacreon, Cratevas, Diocles, Dionyſius, Micton.

Βῶλος ὁ Δημοκρίτειος ἐν τῷ περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν 56. lege Βῶλος.

Sophocles 64. ἐν αἰχμαλώτοις 28. b. ἐν κωφοῖς (Σατύροις) 40. b.
Sophron 46. 60. ἐν μίμοις 34. b.
Soſtratus 55. ἐν τῷ περὶ φύσεως ζώων 47. b. ἐν τῷ περὶ βλητῶν ἢ δακετῶν 55. b. & 56. ubi male Σώκρατες.

Theo ἐν ὑπομνήματι (in Nicandrum) 36. b.
Theocritus 31. b 48. 50.
Theophraſtus 28. b. 39. b. 42. b. 45. b. 47. b. 51. 60. 61. 64 65. b. 88. b. περὶ φυτῶν 49. b. 51. ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῶν φυτικῶν. 70.
Tyrannion 28. b.

Zenodotus Theophilus. 28.

VIII. Nicandro non abſurde ſubjiciam alios de Theriacis ſcriptores, ANDROMACHUM præcipue Cretenſem, inſignem Medicum & Neronis Archiatrum, ad quem *de Theriaca*, ſive ut ipſe appellavit *ἀντιδότῳ γαλήνῃ Carmen* non inelegans *elegiacum* ſcripſit, cujus primos verſus dat Tzetzes Chiliad. XII, v. 30. ſeq. integrum exhibet Galenus libro de Theriaca ad Piſonem, & lib. 1. de antidotis T. 2. pag. 428. ſeq. edit. Baſil. Latinis verſibus reddiderunt *Julius Marcianus Rota & Joh. Guinterius Andernacus.* Eodem libro ad Piſonem confert Galenus c. 12. ſeq. Theriacam deſcriptam à Xenocrate, Damocrate, Demetrio & Magno p. 464. ſeq. Et libro de Theriaca ad Pamphilianum, Critonis de Theriaca ſcriptum memorat p. 472. & Menecratis p. 471. Idem libro 1. de antidotis cum retuliſſet Mithridatis, Attalique regum in exploranda antidotorum vi ſtudium ſingulare, teſtatur de Theriaca comentatos præterea Heraclidã Tarentinũ, Cratevam, Diſcoridem, Nigrum, Jollam & Rufum Epheſium p. 424. Exponit etiam, quæ de Theriaca ſcripſerat Andromachus filius in libro proſa compoſito cui *διδασκαλίας τῆς ἐντὸς* φαρμάκων* titulum fecerat, pag 430. tum *ſuos ipſe verſus undecim*

 Hexa-

* Scripſerat etiam Andromachus filius δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτὸς libris tribus. Meminit

Tarentini, Hybriſtæ Acutiroſtri (ὑβριςῦ ὀξυρύγχιτυ) & Apollonii Memphitæ / p. 452. Heræ Cappadocis, cujus jam ſupra meminerat, & p. 456. Nicoſtrati atque Atmaranti Grammatici. Obiter addam, quod apud Plinium XXIX. 1. ubi Theriaces meminit, locus ita mihi legendus videtur: *Theriace vocatur excogitata compoſitio luxuriæ. Fit ex rebus ſexcentis, cum tot remedia dederit natura, quæ ſingula ſufficerent.* Pro *ſexcentis* male puto in libris editis eſſe *externis*.

IX. Claudam hoc caput ſubjuncto Poetæ antiquo (Rufo forte Epheſio) *de viribus Herbarum Deo alicui conſecratarum*, quem iisdem quibus Nicandrum typis Græce pridem ſine nomine edidit Aldus, ac Dioſcoridi ſubjecit, Venetiis A. 1518. 4. Hunc integrum præſenti loco recudendum dare non dubitavi quia lectu non indignus & brevis, virorum etiam præſtantiſſimorum ita fugit induſtriam, ut pro inedito haberent, laudarentque Lucas Holſtenius notis ad Stephanum Byz p. 270. Iſ. Voſſius ad Barnabæ Epiſtolam p. 23. & Tho. Bartholinus de Medicis Poetis p. 103. In codice MSto quem memorat Labbeus pag. 125. Bibliothecæ novæ MStorum ſubjicitur Joannis, Damaſceni cujusdam Medici libro de Pharmacis ad purgandum idoneis. Sed quicunque demum ſit auctor, Ethnicum ſe & bene antiquum prodit, neque ingrata poterit ejus eſſe editio antiquitatis lectori, cum adjunctam ei viderit haud vulgatam antea verſionem notasqve doctiſſimi viri D. JO. RENTORFII, Hamburgenſis, qui ut bono publico non invideat quæ in Plutarchum & alios egregios ſcriptores habet animadverſa præclare, mecum optabunt, quicunque ex hoc ungue eruditionem ejus induſtriamque metientur.

 POE-

*** Plinius lib. XX. c. 24 tum alter, qui Valerianus vulgo vocatur lib. III. de re medica c. 57. & lib. IV. c 38 narrant deſcriptionem hujus Theriacæ verſibus dedicatam fuiſſe apud Inſulam Coum in limine ædis Æſculapii.

POETA VETUS

De effectis plantarum, Deorum alicui ſacrarum.

I. Χαμαίμηλον. II. Ῥάμνος ἱερὰ

III. Ἀρτεμισία μονόκλωνος. IV. Πενταδάκτυλος.

V. ὁ ὕπτιος, (περιστερεὼν,) ὁ ὀρθός. VI. Δίκταμνον μικρόν.

VII. Ἐλελίσφακος. VIII. Βράθυς κυπάρισσος, χαμαικυπάρισσος.

IX. Κενταύριον μέγα. X. Βούφθαλμον.

XI. Παιονία. XII. Πόλιον.

XIII. Μῶλυ. (Ἑναλία δρῦς. Χρυσάνθεμον. Ἐρύσιμον.)

I. ΧΑΜΑΊΜΗΛΟΝ.

1. Τοὺς πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύει
Σὺν ῥοδίνῳ λεῖον τετριμμένον, ὠφέλιμον δὲ
Τοῖς μετριάζουσιν τὸ φυτὸν, φύεται δ' ἐπὶ θινοῖς
Τὸ βραχὺ καὶ κάλλιστον, ὃ βαστάζουσιν ἰατροί

5. Ἀρ-

(a) Febres arcere chamæmelum, præter Dioſcor. & Galenus T. 2. Oper. edit. Baſil. Græc. p. 33. docet: qui tamen non omnes, ſed eas nimirum febres chamæmeli perunctione ſanari putat; quæ citra inflammationem viſceris alicujus infeſtant, ac præſertim quæ ex humoribus bilioſis aut cutis denſitate proveniunt, Aëtius, Tetrab. 1. Serm. 1. de anthemide, & Macer. C. 14.

(b) Chamæmelum dicitur διὰ τὴν πρὸς τὰ μῆλα ὁμοιότητα τῇ ὀσμῇ, Dioſcor. III. 154. p. 235. quoniam odorem mali habeat, uti Plin. N. H. XXII. 21. interpretatur. Dicitur & ἄνθεμις Anthemis, inquit Plin. magnis laudibus celebratur ab Aſclepiade. Aliqui leucanthemida vocant, alii leucanthemum, alii eranthemon, quo.

NOMINA PLANTARUM

Quarum vires Poeta perſequitur.

I. Chamælum. *II. Rhamnus Hori.*
III. Artemiſia Monoclonos. *IV. Pentadactylus.*
V. Verbena ſupina & recta. *VI. Dictamnum minus.*
VII. Eleliſphacus. *VIII. Sabina Cupreſſus ſive Chamæcipariſſus.*
IX. Centaurium majus. *X. Buphthalmus.*
XI. Pæonia. *XII. Polium.*
XIII. Moly. (Quercus marina. Chryſanthemum. Eryſimum. Quæ tria capita, cum aliis forte pluribus, deſiderantur.)

I. CHAMÆMELUM.

1. FEbricitantes *(a)* chamæmelum *(b)* curat
cum roſaceo *(c)* minutiſſime tritum: emolumento eſt
adverſa valetudine *(d)* laborantibus: ſtirps hæc naſcitur in arenoſis locis *(e)*
brevis *(f)* & pulcerrima: quam verſant Medici

5. in

quoniam vere floreat. Nonnulli melanthemon (MS. melanthion) vocant. Addit Dioſcor. οἱδὲ χρυσοκόμην pro quo Oribas. LXI. Collect. χρυσοκαλλίαν habet) οἱδὲ καλλίαν καλοῦσι. Alii chryſocomen, ob aurei coloris capitulum, alii calliam quia flos pulcer eſt, unde noſter poeta κάλλιστον recte adiecit, vocant. Plinium chamæmeli, parietariæ & matricariæ hiſtoriam confundere, contendit Jo Bod. à Stapel ad Theophraſt H. P VII p. 833 & pag 676. Non uni eidemque generi omnia hæc nomina convenire, ex ipſo Plinio conſtat: juxta varia ergo genera (quæ tria flore diſtantia ipſe, ut & Macer, enumerat, Bauhinus decem exhibet (varia & diverſa chamæmelum obtinere nomina dicendum

Ἀρχομένου θέρεος, μέγας ἥλιος ἡνίχ' ὁδεύῃ
Ἕβδομον ἱππεύσας τετράζυγον ἄντυγα πώλων.

II. ῬΆΜΝΟΣ.

Ῥάμνον ἔχει Πανάκεια ἐν οἴκοισιν παναρίστην,
φυομένην φραγμοῖσιν ἄκανθαν εὐπετάλειαν.
Ὦνυ δ' ἐστὶ φυτὸν, τόδε σύμφορόν ἐστι βροτοῖσι
Βαστάζειν ποτε ῥάμνον ὅταν φθίνουσα σελήνη
Δέρκηται πάντεσσι βροτοῖς κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον
Κρημναμένη· δύναται γὰρ ἀποστρέψαι κακότητας
Φαρμακίδων τε κακῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.
Πρώτη γὰρ μακάρων γ' ἐχρήσατο τῇδε φυτείᾳ

Παλ-

dum eſt. Nunc in omnibus officinis interpolato Græco nomine camomilla dicitur, ſic & Itali (camomille) & Angli (camomile) nuncupant. German. **Camillen / Camillen Blumen.**

(c) Senſus eſt, perunctione chamæmeli roſaceo mixti ſanari febricitantes. Oribaſ. Syn. I, 23 ex ſudorem provocantibus eſt chamæm. ſiccum, tritum, oleo perfuſum, cute valenter perfricata. Ex Nechepſone Ægyptio Aetius hæc accurate tradit, quem, nulla tamen ejus mentione facta, plene deſcripſit Caſtor Durantes Herbar. p. 85. edit Rom. cujus verba italico idiomate hæc ſunt: *I fiori raccolti ſenza le foglie poſti nel mortaio, & incorporati con L' olio di camomilla & fattone trociſci, & diſſolvendoſi poi con l' olio medeſimo, & ungendoſene chi patiſce qual ſi voglia ſpetie di febre, li guariſce, ſe ſubito che i febricitanti ſono unti, ſi mettono in letto caldo à ſudare ben coperti.* Obſervandum (1) Veteres non ſolum ſicco calore aut balneo, (V. Celſum, II, 17. p 93. edit. Clariſſ. Amelov) ſed & unctione, elicuiſſe ſudorem. (2) Ægyptiorum ſapientes, quos ſecuti ſunt Græcorum ut & Latinorum principes medici, in ea ſuiſſe ſententia, ſudationes ad febres abigendas eſſe valde proficuas. (3) Chamæmelum, ex eorundem mente, oleo mixtum, perunctione, quamvis & in potu febricitantibus fuerit exhibitum, utiliter adhiberi per ſudorem febres ut tollantur.

(d) Μετριάζω ſignificat apud bonos auctores, (1) modum adhibeo, ne quid ſit nimium, curo. (2) remiſſe ago minus acriter, minori alacritate rem perago. Herodian. VIII. 3. p. 339. *μετριάζουσιν ἐν τῷ προθύμῳ τῆς μάχης* (3) Modeſte ago, aut loquor, modeſte de me ſentio. *μετριάζομεν* apud Thucyd. I. p 43 edit. Oxon. Scholiaſt. exponit *ταπεινοί ἐσμεν*. Suidas *μετριάζει* interpretatur *ταπεινοφρονεῖ*, modeſte de ſe ſentit. (4) Moderationem adhibeo modice fruor. (5) quæ accidunt æquo animo fero. Sed hæ ſignificationes apud noſtrum poetam locum ubi conſiſtant reperire non poterunt, Saracen. *μετριάζουσι* interpretatur,

medio-

Ineunte æſtate, magnus ſol quando regens habenas incedit,
ſeptimo agitans quadrijugo orbe equos.

II. RHAMNUS.

Rhamnum (*g*) medicina omnigena habet domibus longe optimum,
naſcentem ſepibus (*h*) ſpinam foliis decoram.
Eſt autem Hori (ſolis) planta: mortalibus quæ prodeſt
Si eam portant, quum lunam decreſcentem
vident omnes homines in magno olympo.
Suſpenſa, (*i*) efficax eſt avertendi (*k*) malignitates
veneficorum (*l*) malorum & faſcina (*m*) hominum.
Prima omnium deorum hac uſa eſt planta

Llll Pal-

modiocriter affectus: ut ſit idem cum illo Galen. *μαλάττει τὰ μετρίως σκληρά*, modice dura emollit, quod & Oribaſius aſſerit. Sed & hæc dura & nullo exemplo facta eſt verſio. Rectius ergo vertitur, ægris, infirmis aut infirmitate laborantibus. Hanc interpretationem probat, Phrynicho teſte, Menander, qui *μετριάζειν* pro *ἀσθενεῖν* uſus eſt: poſtulat ſenſus, firmant veteres & recentiores auctores: quod ex Plin. & Dioſcor. abunde conſtat, ac Durantes in Herbar. non obſcure hoc diſticho indicat.

Corporis humani morbis hac denique cunctis
Eſt prope præſidium magnum mortalibus ægris.

(*e*) Dioſcor φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς Plin. in macro ſolo, aut juxta ſemitas. Sequitur: τὸ βραχὺ brevis. ita & Macer; qui in multis noſtro poetæ conſentit)

Has multum redolens eſt & brevis herba.

(*f*) Dioſcor. Συλλέγεται δὲ ἔαρος. Plin. colligitur vere & in coronamenta, (ad depellendum ſcil. capitis dolorem, ut ex Galeno conſtat) reponitur. Eodem tempore & medici folia tuſa in paſtillos digerunt: item florem & radicem. Quæ Plinii verba vocem βασάζειν pulcre illuſtrant.

(*g*) Rhamni duo genera commemorat Th eophraſt. H. P. III. 17. ῥάμνος τε γὰρ ἡ μέν ἐστι μέλαινα ἡ δὲ λευκή. Καὶ ὁ καρπὸς διάφορος, ἀκανθηφορεῖ δὲ ἄμφω. *Rhamnorum duo ſunt genera, unum nigrum, alterum candidum, fructus quidem eſt diverſus: ambo vero ſpinas gerunt.* Plinius N. H. XXIV. 14. *inter genera ruborum,* in-

Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Πάλλαντα κτείνασα μάχαις κρατερῇφι βίηφι
Τῆμος ὅτ' ἀθανάτοισι θεοῖ θνητοῖσι Γίγαντες.
Σύμβαλον εἰς ἔριδα κρατερὴν κάρτιστοι ἐόντες.
Πανδαρκὴς δ' ἄρ ἔπειτα θεὸς Νέμεσις πολύμορφος
Καὶ νηοὺς ἐκάθηρε θεῶν καὶ ἀγάλματα ῥάμνῳ.
Θρέμματα γοῦν νῆάς τε καλὸν φυτόν ἐστι φορῆσαι
Πρός τε πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμονας, ἠδ' ἐπιπομπάς.
Πάντα γὰρ ἠδ' ἰήσατο βροτοφθόρα φάρμακα λυγρά.

Schol. τὴν ῥάμνον ἥν τις ἄρῃ ἐν λειψοσελήνῳ καὶ βαστάζῃ, ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα, καὶ πρὸς ἀνθρώπους φαύλους. Ἁρμόζει δὲ φορεῖν αὐτὴν θρέμματα, καὶ πλοίοις περιτίθεσθαι. Ὠφελεῖ δὲ καὶ πρὸς πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμονας καὶ ἐπιπομπάς.

III. ἈΡΤΕΜΙΣΙ'Α ΜΟΝΟ'ΚΛΩΝΟΣ.

Ἀρτέμιδος βοτάνην τε συνώνυμον ἄρ ἐπιφώσκειν
27. Ἠελίου μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρόν,
Ἥν τινα τοξῖτιν ἄνδρες ἐφήμισαν ἢ βοτρυΐτην.

Πάσι-

inquit, *rhamnos appellatur à Græcis, candidior & fruticoſior. Is floret, ramos ſpargens rectis aculeis, non ut ceteri, aduncis: foliis majoribus. Alterum genus eſt ſilveſtre, nigrius, quadantenus rubens. Fert veluti folliculos.* Hoc loco de albo non nigro hic eſt ſermo; nam ſpinæ albæ fauſti ominis & arcentes noxias creditæ: ſpinæ nigræ infauſtarum numero ſemper habitæ: hinc ex ſpina alba in nuptiis fieri ſolitæ faces. V. Feſtum V. Patrimi, & ibi CL. Dacerii not p. 328. Rhamnum eſſe ſpinam albam, quam itali ſpinam ſanctam vocant, (forſan quod amuletum eſſe contra veneficia credatur) varia probant: eadem enim de ſpina alba Latini, quæ de rhamno tradidere Græci. Sunt tamen quibus magis placet eſſe oxyacantham. Hagdorn. V. Stapel. ad Theophraſt. not.

(*b*) Dioſcor. l. 119. p. 61. περὶ φραγμοὺς φυόμενος. Rhamnus frutex eſt circa ſepes naſcens. Sic & Oribas. Coll. Med. XII.

(*i*) Suſpenſa, in foribus nempe. Schol. Nicand. f. 60. πρὸ τῶν θυρῶν ἐν τοῖς ἐναγίσμασι κρημνῶσιν αὐτήν. Diogen. Laert. IV. 55. pag. 260. edit. Amſt. καὶ ῥάμνον ὑπὲρ θύρην ἔθηκεν.

(*k*) Malas noxias averruncare rhamnum vulgo creditum, unde eum Nicand. ἀλεξιάρην, ſchol. ἀλεξίκακον vocavit.

(*l*) Φάρμακον, medicamentum, eſt vox media, vel, ut Pollux IV. 25. loquitur, ambigua.

Ejus

Pallas Minerva(*n*)filia Jovis Ægiochi,(à capra nutriti)
Pallantem(*o*)occidens pugnis ac magna vi:
tum quando (*p*) immortales dii mortaleſque gigantes
acerrimam inter ſe exercuerunt contentionem (*q*) fortiſſimi venientes.
Omnia videns Dea Nemeſis multiformis,
Et templa luſtravit Deorum & ſigna rhamno.
Convenit ergo ut quæ aluntur & naves hanc portent plantam;
Facit & ad dolorem capitis,dæmonas ac pompas.*
Omnia enim ſanat noxia medicamenta hominibus quæ ſunt pernicioſa.

* dæmonium ἐπιπομπάς ſive inſultus.

III. ARTEMISIA MONOCLONOS.

Dianæ herbam (*r*) ab ea cognominatam tolle, quando oriens
Sol rubrum jubar mittit in terram.
Quam quidam toxitin recte nuncupant aut botryn, (*ſ*)

Ejus verba ſunt: τὸ δὲ φαρμάξαι, ἀμφίβολον, ὥσπερ ὁ φαρμακεὺς καὶ ἡ φαρμακὶς ἐπὶ τῶν βλαπτόντων μᾶλλον ἀκούεται. Hac ambiguitate non obſervata, ſæpe à vero aberrarunt interpretes, S. Anaſtaſia Martyr φαρμακολυτρία dicitur Nicephoro XIV. 10. à medica manu,omne maleſicium & omnem languorem morbumque dei Gratia, qua ipſa polluit,depellente, ut Græci exponunt dum ita canunt:

Ἀναστασία φάρμακον πιστοῖς μέγα
Πᾶν φάρμακον λύουσα, καὶ κεκαυμένη:

Anaſtaſia magnum fidelibus medicamentum, venenum omne ſolvens, etſi exuſta fueris. At Jo. Langus hoc medicamentum ſalutare in lethale vertit, dum Nicephori verba: καὶ τὰ λείψανα τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς φαρμακολευτρίας ἀπὸ Συρμίου ἠνέχθη, latine interpretatur: Reliquiæ S. Anaſtaſiæ incantatricis ex Sirmio allata. Ex qua male meditata verſ. Anaſtaſiam olim fuiſſe veneficam male tradit Cardin. Boronius ad Martyrol de 25. Dec. V. Franc. Combefiſium, in Auctar. Bibl. Græc. ad Nicetæ Paphlagonis Orat. paneg. p. 511.

(*m*) Φῦλ' ἀνθρώπων. (ſic enim ſcribe) denotat homines. φῦλα γυναικῶν ſunt mulieres. Ἰνδῶν φῦλα, Apollon. II. V. 908. Indi, Ἀθανάτων φῦλα Heſiod. Op. V. 199. ſunt immortales dii,ut recte Cl. Grævius Lect. Heſiod. c. 5. p. 28. obſervat.

(*n*) Minervam κούρην τ' Αἰγιόχοιο Διὸς Heſiod. Θεογ. V. 13. & paſſim vocat, ipſique alias V. 25. 52. aſſociat, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο, filiæ Jovis Ægiochi. (*o*)

Παστιθίην δ' ἕτεροι χαρίτων στέρηθρον ἔχουσαν.
Οἱ δ' ἕτεροι λυσίκοπον, Φιλοπάννυχοι ἀγροιῶται
Ἀθανάτην καλέουσι Φυτὸν μέγα δῶρον ἔχοντες.
Λύει γὰρ κόπον, ἀνδρὸς ὁδοιπόρου, ἣν χείρεσσι
Τὴν μονόκλωνον ἔχῃ, περὶ δ' αὖ ποσὶν, ἑρπετὰ πάντα
φεύγει, ἥν τις ἔχῃ ἐν ὁδῷ, καὶ Φάσματα δεινά.
Αἷμα ἀποσκιρρωθὲν ἐπὴν ἄρθροισιν ἐλάσῃ
Κλῶνας ἑλὼν μῖξον ῥοδίνῳ, ζήσας δ' ἐνὶ χύτρῃ
Σύγχειε τὸν κάμνοντα ὅλον, μέλλοντα ὑπνώττειν
Εὐθὺς ἀπαλλάξεις ἀλγήματος ἐκ μεγάλοιο.
Ὑστερικαῖς τε γυναιξὶν ἄγαν σωτήριόν ἐστι.
Στραγγουρίῃ τε πάυει, ἀποθοτοιοῖο τε ῥῆγμα.
Πάντα δ' ἀεὶ νοσοεργὰ πάθη στέλλουσα διώκειν.

Schol. *Ἀρτεμισίαν βοτάνην εἴτις ἔχει ἐν ὁδῷ, λύει τὸν κάματον, καὶ ἐν ποσὶν εἰλημμένη θηρία διώκει καὶ δαίμονας. Αἷμα δὲ ἐπὰν περὶ τὰ ἄρθρα σκιῤῥωθῇ, κλώνια λαβὼν μῖξον μετὰ ῥοδίνου, καὶ ποιήσας ζέσαι εἰς χύτραν σύγχειε τὸν πονοῦντα ὅλον, ὡς ὑπάγει κοιμᾶσθαι. Καὶ ὑστερικαῖς γυναιξὶ πάνυ βοηθεῖ. Στραγγουρίαν πάυει, καὶ ἐπιθοτόνου ῥῆγμα.*

IV.

(o) *Πάλλας* eſt nomen gigantis quem Minerva occidit, unde & cognomen Palladis accepiſſe tradunt Grammatici. Apollod. 1. cap. 6. pag. 18. de Minerva ſic ſcribit: *Πάλλαντος δὲ τὴν δορὰν ἐκτεμοῦσα ταύτῃ καὶ τὴν μάχην τὸ ἴδιον ἐπέσκεπε σῶμα*: Pallanti autem pelle detracta in pugna, ſuum ſibi corpus contexit.

(p) *Ἀθάνατοι* dii, *θνητοὶ* homines, Heſiod. & Homer. (V. Il. E. V. 340. 343.) paſſim. Non autem Jupiter ſolus, ſed & alii dii *θάνατοι* fuerunt dicti. Plut. de ſuperſt. *ἄνοσοι* & *ἀγήρατοι* morborum & ſenii expertes.

(q) *κάρτιστοι* (*κράτιστοι*) leg. ita hanc vocem exhibent Cl. Holſtenius ad Stephan. p 270. & Iſ. Voſſius in Barnab. Epiſt. p. 315.

(r) Artemiſiam ab Artemide cognominatam etiam Plinius XXV 7. memorat, quoniam privatim medeatur feminarum malis. Quod autem ibi legitur, ab Artemiſia Mauſoli uxore hanc herbam adoptatam, quæ antea parthenis vocabatur, error eſt Plinii, Artemiſiam Mauſoli cum Lygdamidis filia confundentis. Ante enim Artemiſiæ Mauſoli tempora nomen id obtinuiſſe ex Hippocrate qui eam artemiſiam (Sect. III. p. 47. & V. p. 173.) nuncupat, ſatis conſtat. Ab Artemiſia autem Lygdamidis filia, quæ Perſico vixit bello, nomen hanc herbam uſurpaſſe à veritate non videtur alienum. V. CL. Allatium Not. ad Phil. Byz. de 7. orbis mirac. inſert. T. VIII. Theſauri Græc. antiq. C. 2682. ubi & poetam noſtrum, quem auctorem carminum de herbis vocat, & quidem tres priores de artemiſia ex

co

alii vero paſitheam Gratiarum amoris incentivum habentem:
Alii Lyſicopin (*t*) aut philopannichon, quomodo ruſtici eam vocant:
Immortalem vero plantam appellat magnum donum qui poſſident.
Solvit enim (*u*) laſſitudinem viatoris, ſi in manibus
monoclonon (*x*) teneat: circum pedes omnia noxia reptilia
fugat, ſi quæ fuerint in via, ut & horridos viſus.
Sanguinem artubus induratum agitabis,
ramulos ſi ſumpſeris, roſaceoque miſcueris, ac in (*y*) olla ferve-feceris,
Eoque ægri totum corpus unxeris, quando it dormitum:
& ſtatim magno dolore eum liberabis.
Stillicidio urinæ (*z*) laborantes ac opiſthotono (*a*) levat:
Omnes tandem morbos dolores afferentes inhibet ac ſiſtit.

IV.

eo verſus, citat. Ab Artemide hoc nomen derivat & Macer. C. i. ut & Vegetius, Hippiatr. III. 39. qui radicem artemiſiæ Dianinam vocat. Apulejus tandem C. 12. tres artemiſias à Diana inventas & ejus nomine nuncupatas tradit.

(*s*) Dioſcor. III. 129. Ambroſia. quam alii botryn, alii botryn artemiſiam appellant. V. & Ruellium. de Nat. ſtirpium. III. 61. pag. 556. ſeq. botrys, inquit ille, Pariſienſibus matronis melius quam officinis aut herbariis noſcitur.

(*t*) Apul. c. 10. leucopis, item, toxotis.

(*u*) Idem eadem tradit. Conſentit Plinius, XXVI. 16. ſic ſcribens: artemiſiam & elelisphacum alligata qui habet viator, negatur laſſitudinem ſentire. Hinc German. dicitur Beyfuß / Belg. Byvoet / quod ſit præſens pedum adjumentum & in via contra laſſitudinem præſidium.

(*x*) Monoclonos, ut ex Dioſcor. III. 157. p. 226. & Plinio conſtat, apellatur herbula gracili ſurculo, ſimplici caule donata valde puſilla, attamen referta floribus.

(*y*) Aldus edidit Δήσας-κύθρῃ leg. ζέσας-χύθρῃ.

(*z*) Στραγγουρία unde ϛραγγουριάω eſt urinæ ſtillicidium, Catoni, lotium ſubſtillum dicitur. Ὅταν τις ὀλίγον ἀποκρίνῃ οὖρον συνεχῶς ϛραγγουρία τὸ πάθος καλεῖται ſcribit Galen. at δυσουρία eſt, quum ægre redditur.

(*a*) Ὀπισθότονος dicitur cum cervix reflexa eſt in poſteriorem partem. Ita Scribon. Largus, Comp 255. p. 132. edit. Rhodii. De hoc affectu V. Aretæum, de cauſis & ſignis auctor. morb. I. 6. ubi tres convulſionis ſpecies recenſet. Oribaſ. Synopſ. VIII. 16. Celſum IV. 3. p. 193. de cervicis morbis, cujus verba ſunt: Neque tamen

IV. ΠΕΝΤΑΔΑ΄ΚΤΥΛΟΣ.

Αὐτίκα δ' Ἑρμείαο πενταδάκτυλον αἶρε χλοανθῆς,
Πανταέτης διόπτην ἑρμαίαν πᾶσιν ἀρώγει.
Τὴν καὶ ὀνειροδόποι, ἐπεὶ κατὰ θέσφατα πάντα
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ὀνείρατα καλὰ προφαίνει.
Πάντα γὰρ ἀθλήσαιο πόνον φορέων περὶ σῶμα,
Ὀφθαλμῶν δέτε πᾶσαν ἄμ' ἐξοίσειας ἀνίην
Χοιράδας, ἀντιάδας, σαφυλὴν, ὅσα δὴ ὑπὸ γλῶσσαν,
Ἄρθρα τε καὶ νεύρων ὀδύνας καὶ ἕρκος ὀδόντων.
Ψώραν τ' ἐξακέσαιο βροτοφθόρον ἐκ κακότητος,
Καὶ λοχίων ἔμμηνα κατασπασθέντα γυναικῶν
Ἐν ὕδατι χλιαρῷ προσκλυζομένη παλάμαισι.
Πρός τε φόβους, καὶ βασκοσύνας, καὶ δαίμονας ἐχθρόν
Ἐστιν ἄκος πανάριστον, ὅθεν καὶ λάμβανε ποίην
Μήνης αὐξομένης φαεσιμβρότου ἠελίου τε
Ἀντέλλειν μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρόν.

Schol. Ταύτην εἴτις φορεῖ περὶ τὸ σῶμα, ἄπονος μένει. Καὶ ὀφθαλμοὺς ὠφελεῖ, χοιράδας, ἀντιάδας, σαφυλὴν καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γλῶσσαν, ἄρθρα τε καὶ νεύρων ὀδύνας καὶ ὀδόντας, ψώραν ἐκ λιμοκτονίας, λοχίων ἔμμηνα κατασπασθέντα. Ἐν ὕδατι ἢ χλιαρῷ προσκλυζομένη εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς φόβους καὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονάς ἐστι πάνυ καλή. Διὸ λάμβανε τὴν βοτάνην, ὅτε αὔξει ἡ σελήνη, καὶ ἡλίου ἀνατέλλοντος.

V.

men alius importunior acutiorque morbus eſt, quam is, qui quodam rigore nervorum, modò caput ſcapulis modo mentum pectori adnectit, modo rectam & immobilem cervicem intendit. Primum Græci ὀπισθότονον, ſequentem ἐμπροσθότονον, ultimum τέτανον appellant.

(h) Pentadactylus alias Pentaphyllon, quinquefolium, & quinquefolia, dicitur. German. Fünffingerkraut / quod optime Græc. nomen pendact. exprimit. Vocatur & trydactilus ſeu trifolium, à numero foliorum, nam & quina & terna ſingulis petiolis folia gerit: pentaphyllum quod fraga gignit. Plin XXV. 9. Quinquefolium nulli ignotum eſt, cum etiam fraga gignendo commendetur. Nomen à numero foliorum habet. Stapelius ad Theophraſt. p. 1113. Plinium reprehendit quod quinque folium fraga ferens aſſeruerit, cum id terna non quina ſingulis petiolis gerat folia. Matthiolus in Dioſcor. p. 651. idem pluribus inculcaverat.

IV. PENTADACTYLUS. (b)

Illico (*c*) Mercurii tridactylum tolle (*d*) florens virenti ætate.
Pentapetes (*e*) procurante Mercurio omnibus auxilio eſt.
Vocatur etiam oneirodotium, (ſomnia injiciens) quoniam juxta vatum effata,
mortalibus hominibus jucunda oſtendit ſomnia.
Omnem dolorem ſuperabis corpori alligatum ferens.
Oculorum vero omnem (*f*) expelles dolorem:
ſtrumas, (*g*) tonſillarum (*h*) affectiones, uvam jacentem,(*i*) & quæ ſub lingua ſunt:
articulorum & nervorum dolores atque dentes (*k*) (dolentes curat.)
Scabiem etiam ſanabis homines ob malignitatem corrumpentem,
Et puerperarum purgamenta ſuppreſſa,
In aqua tepida cum proluta fuerit manibus.
Terroribus, faſcinationibus & malis geniis inimicum eſt.
Medicamentum plane optimum, inde & accipe herbam
creſcente luna, ſole hominibus qui lucem adminiſtrat,
oriente ac rubrum jubar mittente in terram.

V.

Pro Plinio ſtat Braſavolus aſſerens, in Veronenſi agro naſci fragariam quinis foliis quæ fraga gignit. Harduinus ad Plin. L. c. qui quinquefolium fragiferum à Cluſio depictum à ſe in horto regio viſum affirmat.

(*c*) Mercurii herbam Ἑρμοῦβοτάνην etiam Aëtius vocat. In Noth. Dioſcor. p. 465. ἑρμοδάκτυλος dicitur.

(*d*) Χλοανθὲς, virens, florens viribus. χλοάειν, ſignif. juxta Nicandri interpretem, καλῶς αὔξεσθαι καὶ βλαστάνειν, quod & homini & herbis recte convenit. Inde puelli puellæque virenti florentes ætatula Apul. dicuntur. Si ad tridactylum placet referre, vertendum, tridactylum tolle virentem, viridem.

(*e*) Πενταπετὲς leg. pro πανταετὲς. Hanc correctionem firmant Plin. Apul. & interpolatores Dioſcor.. Sic autem dicitur à foliorum numero in quo ſe expandit & extendit, πετάζειν enim ſignificat extendere. Certum igitur eſt, quinquefolium à Græcis pentapetes ſive pentadactylon vocari. An vero cum Plinio (quem aperte ſequitur Marcell.) herbam fraga ferentem, an vero pentaphyllum eſui quidem acommodatum, at nullum producentem fructum, intellexerint, non adeo certum.

(*f*)

V. ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΝ. Aldus edidit περιστεραί.

Πρὸς τὰ Κυθηρείδος ἔργα θεᾶς κυδρῆς Ἀφροδίτης.
Τρυγόνιον τόδε ταύτης ἐπιχθόνιοι καλέουσιν.
Ἄλλοι δ' ἄῤῥενα, οἱ δὲ περιστερεῶνα τὸν ὀρθόν.
Ὕπτιον δ' αὖ ἕτεροι χθαμαλὴν ἐπὶ γαῖαν φιλεργόν.
Δοιοὶ γὰρ πεφύασιν ὁμοιότατοι πετάλοισιν.
Ὀρθὸς μὲν τείνει εὐρεῖαν φύσιν εἰς Ἀφροδίτην,
Ὕπτιος εὐνάζει. Δύναμις δ' αὐτοῖσι μεγίστη.
Εὖ δ' ὁπόταν ἐθέλῃς πόνον ὀφθαλμῶν ἀκέσασθαι,
Ἀμματίσας περὶ σῶμα περιστερεῶνα [illegible] ὀρθὸν
Ἠελίου κόσμον τὸν ἀτέρμονα κυκλάσαντος,

(*f*) Hæc jactantia juxta S. Hieronymum imperitiam medici ſapit. *Imperiti medici*, ait ille Epiſt. 61. *ad omnes oculorum dolores uno utuntur collyrio.* Et proœm. in Epiſt. ad Epheſ. T. IX. p. 203. *Quomodo B. Joannes in Apocalypſi ſua ad ſeptem ſcribens, Eccleſias, in unaquaque earum ſpecialia vel vitia reprehendit vel virtutes probat: ita & S. Apoſtolus Paulus per ſingulas eccleſias vulneribus medetur illatis: nec ad inſtar imperiti medici uno collyrio omnium oculos vult curare.*

(*g*) Chæras id eſt ſtruma, dicitur glandula indurata, in cervice, alis & inguibus enaſcens. V. Æginet. VI. 35. Auctarium, de modo medendi, II. 12. qui χοιράδας vult dictas, quod ſcrophæ eo malo infeſtari ſoleant, vel quod prolificæ videantur, ab unico quippe tumore etiam plures quandoque enaſcuntur ut & Celſus V, 28. p. 383.

(*h*) Ἀντιάδες, tonſillæ, glandulæ, die Mandeln. Nomen eſt partis, pro ejus morbo & inflammatione. Ruffius Epheſ. de apellat. partium corp. humani, l. 8. Παρίσθμια, ἀντιάδες & μῆλα dicuntur carnoſæ quædam glanduloſæque partes utrinque à lateribus faucium poſitæ. Vid. & L. II. 4 ubi docet ἀντιάδας nominatas, quoniam ore aperto ἀλλήλαις ἐναντίαι, ſibi invicem oppoſitæ, præſertim qvum inflammatæ ſunt, appareant.

(*i*) Uvæ nomine accipienda eſt quædam in gurgulione, quæ & columella dicitur; Græc. κιὼν & γαργαρεὼν, (das Zäpflein) affectio, quum ſcil uvæ acino ſimile ſummum gurgulionis apparet, uti docet Aetius Tetrab. II. Serm. 4. V. & Ruffum Epheſ. l. 8. qui σταφυλὴν affectum columellæ recte nominari monet. Sunt tamen qui uvam cum columella confundunt, & Archigenem promiſcue accepiſſe docet Galenus.

(*k*) Ἕρκος ὀδόντων ſeptum dentium, i. e. dentes. Sic. Homer. Il. Ξ. V. 83. ubi Schol. περιφραστικῶς τοὺς ὀδόντας dentes autem pro dolore dentium ſumi, frequens eſt. Ad dentium dolorem prodeſſe, colluere os frequenter radice herbæ quinque foliæ incoctæ in vino, teſtatur Scribon. Largus, comp. 53. p. 40.

(*l*) Ver-

V. VERBENA (*l*) SUPINA ET RECTA.

Ad res almæ deæ Cythereæ (*m*) Veneris (facit)
trygonium, (*n*) ſic omnes terreſtres vocant.
Alii marem nuncupant, quam alii verbenam rectam,
ſupinam (*o*) vero, quam alii humilem, ſuper terram operis amantem.
Duo hæc genera foliis naſcuntur ſimillima.
Recta quidam ſolvit potenter corpora in venerem,
Supina ſopit: virtus utrique maxima ineſt.
Si tibi animus eſt oculorum morbis bene mederi,
ad corpus annectens verbenacam rectam,
ſole mundum infinitum cingente,

(*l*) Verbena, Verbenaca, columbacis, latinis dicitur herba quæ periſtereon, ariſtereon, hiera botane Græcis. German. Eiſenkraut / Taubenkraut. Ἀριςερεῶνα dictam eſſe verbenacam, ex Pauſania monet Euſtath. Od. χ ſic & in MSS. Codd. apud Plin XXV. 10. & XXVII. 4. ariſtereon (in edit. eſt periſtereon, & periſtereos, ut primo loco legitur in edit. Venet. 1496.) haberi teſtatur Commentator Plinii Harduinus, p. 504. 505. Apul c. 3. periſtereona (h. e. columbinam) hyption etiam ariſtereon vocat: & C. 65. Græci, inquit, periſtereon orthion, alii trigonion, alii hieran botanen: Itali (i. e. Latini) criſtam gallinaceam, alii columbinam, alii ferrariam vocarunt. Sunt autem eæ (ſupina & recta) columbis eſca admodum jucunda & familiaris, unde & hoc nomen (περιςερὰ Græc. columba) habent, & columbinæ (περιςεραὶ ut h. l.) dicuntur. Periſtereos, inquit Plinius, columbis admodum familiaris, unde & nomen.

(*m*) Venus dicitur Cytheris, Cytherea quoniam προσέκυρσε Κυθήροις, Heſiod. Theog. V. 192. appulit Cytheris. Ea autem urbs & mons eſt in Creta, de hac voce vid. Etymol. M. C. 543. V. κυθέρεια. Veneris herbam etiam agnoſcit Aëtius, Tetrab. I. Serm. 1.

(*n*) Τρυγώνιον, trygonium quod ſit turturibus (τρυγὼν turtur) pabulo. Ald. τριγόνιον, forſan auctor τρυγόνιον ſcripſit, apud. Apul. trigonium.

(*o*) Supinam feminam vocant, quod ſemper humi procumbat.

(*p*) Periſtereon, ſcribit Aetius l. c. capitis dolorem egregie tollit, coronæ modo impoſita, trita quoque cum aceto & roſaceo illita, & cocta cum oleo, indeque rigato capite, omnem veterem capitis dolorem ſanat. Coronam verbenacæ capiti impoſitam, dolorem tollere, tradunt etiam Apul. C. 3. §. 6. & Macer, c. 57.

(*r*)

Παύσεις ὀφθαλμοῖο δυσαυγέας ἀμβλυωπίας.
Ἐκ κεφαλῆς πόνος ἐν ταύτῃ παραχρῆμα μειοῦται,
Καὶ κόπον ἐξελάζει πάντη τριφθεῖσα μετ' ὄξους.
Χοιράδας, αἰτιάδας τε πάσας παύει παραχρῆμα.
Ἔσθ' ὅ δέ τοι γαῦρος χαρίτων * * *
Τεύχειν δ' εἰς φιλίας δυνάμεις * *
* * κοίζει δ' ὁπέταν τις αἰὴρ * *
Τῆς βοτάνης, κάμνοντος ἐναντίον ἵστασο μοῦνος,
Κ' εὐθὺς ἀπαλλάξεις τὸν δαίμονα μηκέτ' ἐπελθεῖν.

Schol. ὁ περιστερεὼν ὁ μὲν ὀρθὸς τείνει τὸ αἰδοῖον. ὁ δὲ ὕπτιος ξηρανθικός ἐστι. ὠφελεῖ δὲ ὁ ὀρθὸς περιαφθεὶς πρὸς πόνους ὀφθαλμῶν. Ποιεῖ πρὸς ἀμβλυωπίαν καὶ κεφαλῆς πόνον καὶ κάματον παύει τριφθεῖσα μετ' ὄξους χοιράδας, αἰτιάδας παραχρῆμα παύει. Ὅτε δέ τις φρικιᾷ, ἀπὸ ταύτης κλωνία λαβὼν, κατέναντι στῆθι τοῦ φρικιῶντος μόνον, καὶ εὐθὺς θεραπεύεται.

VI. ΠΕΡῚ ΔΙΚΤΆΜΝΟΥ ΜΙΚΡΟΥ͂.

Δίκταμνον βοτάνην αἱρεῖν ἐπιβάλλεο κοῦρε
Φροντίδι * ἀθανάτη ἣν αὐτοὶ θέσπισαν ἡμῖν   * Forte ἀθάνατοι.
Ὡς εἰδὼς δύναμιν βοτανῶν καὶ χρήσιμα ἔργα.
Δικτάμνου δ' ὅταν ἄνου δέμας ἐν παλάμαισι
Τρίψας ἀλφιτοειδὲς ἐνιστάξεις διόνυσον,
Κρητῶν μακάρων ὑπερασπίζοντα πρεπόντως.

(q) Veteres bugloſſam vino admiſcuiſſe, & verbenarum adiantorumque diluto ſolum rigaſſe, convivis hilaritatem aliquam ut pararent, teſtatur Plutarch. Sympoſ. l. 1. p. 1091. T. 2. edit Stephan in 8. cujus hæc ſunt verba: Οἱ μὲν οὖν τὰ βούγλωσσα καταμιγνύντες εἰς τὸν οἶνον, καὶ τοῖς ἀποβρέγμασι τῶν περιστερεώνων καὶ ἀδιάντων τὰ ἐδάφη ῥαίνοντες, ὡς τούτων τινὰ τοῖς ἑστιωμένοις εὐθυμίαν καὶ φιλοφροσύνην ἐνδιδόντων. Macer quoque idem affirmat Κόπον igitur h. l. poteſt verti moleſtiam, nam κόπος præter laſſitudinem, laborem & moleſtiam ſignificat.

(r) Hæc vana & ſuperſtitioſa ſunt, & refutatione plane indigna. Hinc Plinius XXV. 9. *magos circa hanc inſanire*, recte ſcribit *hac perunctos impetrare qua velint, febres abigere, amicitias conciliare, nulliqué non morbo mederi*, & alia ex magorum diſciplina deſumpta ineptias aniles redolentia. Macer eadem commemorans rejicit & improbat, ſic ſcribens:

Et

efficies ut acies oculorum non ſit amplius hebes & tenebroſa.
Capitis dolor (*p*) hujus virtute ſtatim minuitur.
Abigit omnem laſſitudinem (*q*) herba hæc aceto trita.
Strumas, omnes tonſillarum affectus ſubito tollit.
Si ambis gratiam * * *
Ac vis captare amicitiam (*r*) hæc vires præſtat.
Quando quis febre laborat, (*s*) herbæ hujus ſume
ramulos, ac ex adverſo ægroti ſta ſolus,
ſtatimque avertes dirum illud malum, ne ultra veniat.

VI. DICTAMNUM MINUS.

Dictamnum (*u*) herbam tollere ſit tibi curæ, puer,
Phrontidi (*x*) immortali (ſacram) quam oracula nobis exhibent,
ut ſcientem vim & utilitatem herbarum.
Dictamnum enim ſiccum ſi manibus
conterens inſtar farinæ inſtillaveris Bacchum (vinum)
Curetes beatos decenter protegentem:

Et quod quisque cupit hac impetrare peruncta,
Sic & amicitias captari poſſe potentum,
& pelli febres & plurima talia fingunt:
Quæ quamvis natura potens concedere poſſit,
vana tamen nobis, & anilia jure videntur.

(*s*) Locus hic mutilus eſt ut legenti Græca patet. Supplendum puto, ταύτης κλωνία λαβών, ut integrum ſenſum, ſi non veram lectionem habeas.

(*u*) Dictamnum, dicitur & dictamus ut & dictamum. Græcis δίκταμνον, neutro & femin. genere, & δίκταμνον, à monte Cretæ Dicta ſeu Dictæo; eſt enim ἴδιον τῆς Κρήτης φυτόν. ut Theophraſt. ſcribit, hinc πόα κρητικὴ Dioſcor III. 37. vocatur, & Plin. XXV. 8 non eſſe alibi quam in Creta aſſirmat. Idem una cum Dioſcor. negat florem ferre. At Virgil. Æn XII. V. 413 & alii florum meminerunt. Theophraſt. H. P IX. 16. diſerte ſcribit, foliis tantum, non ramulis aut fructu medicos uti: unde colligitur & florem habere, ſiquidem & fructum gerit. V. Salmaſ. de homonym Hyl. Jatr. C. 38. p. 42. qui more ſuo, quod dici poteſt, affert, & confidenter exponit. (x)

Καὶ ἱεβροσολίζης ἕξεις περὶ σῶμα περισάψας
Νῖκος ἀμίμητον πρὸς κνώδαλα πάντα τὰ γαίης
Ἰητροὶ δ' ἅμα πάντες ὅσοις σωτήριόν ἐστι
Βαστάζοντες ἔχουσιν ἐν ἄγγει πρὸς τὰ μαδαῖα
Ἕλκη, καὶ μυσαρὰς δὲ νομὰς πληροῖ περικαθαῖρον.
Κἂν σκόλοπες θραυσθῶσιν ὑπ' ἴχνεσιν ἢ περὶ σῶμα
Πάντα τόπον κατάπλασσε, καὶ αὐτόματος προφανεῖται.
Καὶ σπληνὸς πόνος ἐν ταύτῃ παραχρῆμα μενεῖται.
Ξηρὴ κοπτομένη καταπλάσσεται ἄλφιτον ὥσπερ
Καὶ κεντεῖς κρυφίοισιν ἀναγκαίοις τε τόποισι,
Φλεγμαίνοντα πάθη καταπλάσμασι τοῖς δ' ἀκέσαιο.
Εἰαρινῷ ἆιρε πόην καὶ καύματι καὶ φθινοπώρῳ.

Schol. Αὐτὴν τὴν δίκταμνον ξηράνας τρίψον ἐν ταῖς χερσί σου, καὶ ὡς ἄλφιτον ποιήσας, καὶ βαλὼν σταλαγμὸν οἴνου θίγε ἐξ σώματος. πρὸς πάντα γὰρ τὰ ἑρπετὰ ἁρμόζει. (Πρὸς) ἕλκη δὲ καὶ τὰς σαπρὰς νομὰς πληροῖ περικαθαῖρον. Κἂν σκολοπισθῇ τις προσκατάπλασσε, καὶ εὐθέως ὠφελεῖ. Πρὸς σπλῆνα δὲ καὶ τὰ ἐν κρυφίοις τόποις φλεγμαίνοντα, κατάπλασσε ὡς ἄλφιτον ποιήσας. Αἶρε δὲ τὴν βοτάνην ἐν ἔαρι, καὶ ἐν τοῖς καύμασι, καὶ ἐν τῷ φθινοπώρῳ.

VII. ΠΕΡΙ' ἘΛΕΛΙΣΦΑ'ΚΟΥ.

Γνήσιον τόδε πάντες ἐπὶ χθόνα ναιετάοντες
Ἄνθρωποι κλῄζουσ' ἐλελίσφακον, εἰ δέ τι θεῖον.
Λύει γὰρ ψυχμὸν κακοτέρμονα βῆχα τε νεφρῶν.

(x) Φρόντις, Φρόντιδος eſt nomen proprium Homero, apud quem iliad. P. V. 40. Φρόντιδι δίῃ, legitur; ubi Schol ὄνομα κύριον τῆς Πάνθου γυναικὸς ἡ Φρόντις. Appellative h. l. ſi placet ſumere, vertendum: cura, vel ſolicitudine immortali, quam vates nobis prædicant, cum ſcias vim herbarum &c vel utpote ſciens &c

(y) Τὰ κνώδαλα tam beſtias terreſtres quam marinas, item reptilium genus & τὰ μικρὰ ζῶα, ut & inſecta noxia, denotat. Nicand. Ther. V. 759. Φράζεο δ' Αἰγύπτοιο τάτε τρέφει οὐλοὰ κνώδαλα, Φαλαίνῃ ἐναλίγκια. ubi ſchol. intelligit inſectum volucre, ſimile τῷ κρανοκολάπτῃ obſervat.

(z) Dictamnum Creticum in ferulis & arundinibus aſſervatum, ſcribit Theophraſt. ne odorem ſuum exſpiraret, & ſic vires amitteret.

(a) Νομαὶ ſunt ulcera ſerpentia quæ carnem depaſcunt.

(b) Eſt phraſis in Medicorum libris frequens, Celſ. V. 14. p. 247. carnem alunt & ulcus implent,

Et pelle hinnuli indutus fueris, habebis ad corpus annexum
medicamentum inimitabile contra omnia (*y*) noxia inſecta.
Medici vero ſimul omnes qui medicamento hoc ſalutariter utuntur,
hanc ferunt in vaſe (*z*) ad humida
ulcera ac putres nomas, (*a*) quas implet (*b*) purgans.
Surculi ſi veſtigiis aut corpori ſint impacti,
locum affectum obline, & ſponte proveniet quidquid erit infixum.
Et lienis morbus hujus virtute confeſtim minuitur,
arida contuſa quando inſtar farinæ oblinitur.
Præterea in occultis obſcænisque locis,
inflammationes ſuperpoſito hoc medicamento ſanabis.
Vere vero lege hanc herbam, æſtate & autumno.

VII. DE ELELISPHACO.

Reſion omnes in terra habitantes
homines vocant eleliſphacum: (*c*) alii vero theion. (*d*)
Solvit enim frigidos affectus (*e*) graviter affligentes tuſſimque vehementem.

plent. C. 24. p. 277. ἔγχεισα proponit ad ulcera purganda & implenda. V. & C. 26. p. 298. ſeq. Dioſcor. l. 1. ξηραὶ δὲ πληρῦσιν ἕλκη καὶ ἀνακαθαίρυσι. Plin. XXVII. 8. explet vel implet ſinus ulcerum Apul. C. 62. Herba dictamnus impoſita, ulcera & putres nomas, & purgare & explere dicitur. Scribon. Larg. Comp. 66. p. 45. expurgat enim & explet ſcil. ulcus.

(*c*) Eleliſphacus eſt ſalvia. German. Salbey / Salvey. Gall. La Sauge. At non ſolum ſalvia hoc nomine Græcis nota, ſed & tuſſilago, βήχιον, ἐλελίσφακος dicta. Ἐλαφόβοσκον, herbam, quam herbarii gratiam Dei vocant, à quibusdam dictam eſſe ἐλελίσφακον ſunt qui docent. Dioſcor. III. 40. p. 189. Salvia, quam Græci eleliſphacon, alii elaphoboſcon, alii denique ſphagnon nominant. Ut ergo ipſe eleliſphacum etiam elaphoſcum vocatum dicit, ſic alios vice verſa elaphoboſcum vocaſſe eleliſphacum conſtat. Hinc magna herbarum confuſio vix unquam tollenda exorta eſt. Nempe ὁμωνύμων & συνωνύμων multitudo difficillimam fecit herbariam ſcientiam, ac innumeros in eam ut & medicam artem induxit errores. Similitudo nominis eleliſphaci

Πάντα δ' ὅσ' ἀνθρώποις πέφυκεν ἕλκη κακοποιά,
Μιγνυμένη ῥοδίνοιο λίπει κηρῷ τε βραχῆϊ
Ἰᾶται σπληνός τε πόνον λειεντερίην τε.
Πινόμενον μετὰ οἴνου λευκοῦ ἰσοῤῥεπὲς ἄχθος.
Τοὺς δ' αἱμοπτυϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει
Πρός τε γυναικείους κόλπους καὶ πάντα λοχείης
Μωλυθεῖσα πυρὶ σμαλερῶν ἔμμηνα καθαίρει.
Αἱ μυσαραὶ δὲ γυναῖκες ὅσαι κακὰ μηχανάωνται
Πεσσοποιησάμεναί τε κακῶς ἐγκύμονι ῥήσει
Καρπὸν καλλιγένεθλον ὑπ' ἔμβρυα ἐκβάλλουσιν.

Schol. Ἐλελίσφακον λύει ψυχμὸν, βῆχα. πρὸς πάντα δὲ τὰ κακὰ ἕλκη σὺν ῥοδίνῳ καὶ κηρῷ ληφθὲν ὠφελεῖ, σπληνὸς πόνον καὶ δυσεντερίαν θεραπεύει πινόμενον μετὰ οἴνου λευκοῦ ἐξ ἴσου τοὺς αἱμοπτυϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει, καὶ πρὸς πάντα τοῦ λόχου λόχεια γυναικός. Κάκισται δὲ γυναῖκες πεσσὸν ἐξ αὐτοῦ ποιήσασαι προστιθέασι καὶ ἐκβάλλουσι τὰ ἔμβρυα.

VIII. ΒΡΑ'ΘΥ ΚΥΠΑ'ΡΙΣΟΣ.

Φράζεο καὶ βοτάνην πατρὸς Κρόνου ἀγκυλομήτου,
Ἥντε χαμαικυπάρισσον ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
Ἄνθρωποι κλήζουσιν ἐπεὶ μέγα καὶ σθεναρόν τι
Ἔστιν ἄκος βρόγχοις, καὶ οὔατος, ἀντιάδωντι.
Τοῦτο τεὸς γὰρ ἔδωκε βροτοῖς σωτήριον εἶναι.

liſphaci non unum peperit errorem, & herbas inter ſe diſſimiles confudit. Apul. c. 101. *Græci*, inquit, *eleliſphacon, alii bechion, alii phacon, alii ſphagnon appellavere: Latini ſalviam, alii tuſſilaginem, alii corſalvium.* Plinium vocabulorum cognatione deceptum crediſſe magno errore eleliſphacum lentis ſpeciem eſſe, monet Matthiolus in Dioſcor. p. 478. & qui eum ſecuti ſunt Stapel. ad Theophr. & Salmaſ qui quavis fere occaſione arrepta Plinium vellicare & exagitare ſolet, Exercit. Plin. edit. Ultraj. p. 234. Quia φακὸς lens, una littera ſolum à σφακὸς ſalvia, differt, Plinium ſalviam cum lente confudiſſe volunt.

(*d*) Θεῖον, divinum, herbam ſacram, quomodo ab Agrippa ſalviam fuiſſe vocatam Aetius refert, interpretari licet. Pro θεῖον facile quis ſuſpicaretur σφακὸν eſſe legendum: bene quidem, ſi MS. quo deſtituimur, præiret, ſed nunc nihil mutandum puto.

(*e*)

Omnia vero mala ulcera in hominibus quæ oriuntur,
cum roſaceo pingui (*f*) oleo mixtus ac paulula cera (ſanat)
Curat lienis morbum & lævitatem inteſtinorum,
potus cum vino albo, æqualem moleſtiam.
Sanguinem rejicientibus ſane potus medetur.
Ad muliebres locos (benefacit) & omnia puerperarum
ſuffitus (*g*) rapido igne ſi ex eo arido fiat, purgamenta (*h*) educit.
Deteſtabiles (*i*) vero mulieres quotquot ſcelera machinantur,
peſſum facientes peſſime prægnante fluxu
fructum pulcre formatum aut fœtum ejiciunt.

VIII. SABINA (k) CUPRESSUS.

Expone nunc herbam Saturni (*l*) verſuti patris,
quam chamæcypariſſum in terra Zeam largiente
homines vocant: quia magnum & validum eſt
remedium raucitati, aurium & tonſillarum affectibus.
Nam hanc herbam deus dedit hominibus ut ſit ſaluti,

(*e*) Ψυγμὸς, ut frigus, aliquando ſumitur pro catarrho & affectu capitis à vitioſis humoribus dependente. V, Keuchen ad Seren. p. 122. & ſic h. l. videtur ſumi, ut hæc ſit ſententia: ſalviam ſolvere catarrhum & omnes frigidos affectus. Præſtat, inquit Matthiol. l. c. mirum in modum ad omnes capitis affectus frigidos ac pituitoſos, valet ad pituitoſas defluxiones, & ad pectoris vitia. Durantes Herb. p. 409. idem aſſirmat: Vale la ſalvia mirabilmente à tutti difetti frigidi & flemmatici del capo. Vox κακοτέρμονα quæ ſequitur, ſi non corrupta, eſt tamen mihi ſuſpecta, debet verti, diutinum, veterem. Forſan leg. κακοπράγμονα, male agentem, doloribus & moleſtiis ægrum afficientem, ut in verſ. expreſſimus. De tuſſi quod additur, ſalviam tuſſientibus valde prodeſſe, inde βήχιον forſan dicta) veterum & recentiorum confirmat experientia D. Temple admirabilem ejus vim in tuſſi depellenda his verbis, ut in ipſius Oper. poſthum pag. 161. legitur, prædicat: *La Sauge eſt admirable pour les toux qui procedent du poumon: J'en ai gueri de tresdangereuſes, en faiſant prendre tous les matins pendant l'eſpace d'un mois, un verre d'eau de fontaine, dans laquelle on avoit fait bouillir une poignée de ſauge.*

(*f*) Λίπα Suid per apocop. pro λιπαρὸν vult dictum. Heſiod. Εργ. V. 522. λίπ' ἐλαίῳ χρισαμένη, pingui oleo uncta.

(*g*) Μαλερὸς ignis eſt epitheton apud Homer. IL. I. V. 242. μαλεροῦ πυρὸς, annihilante igne,

Καὶ δίδοται πρὸς ὕδρωπα καὶ ἰσχιάδας θεραπεύειν.
Τὴν βοτάνην ταύτην πολυώνυμος εὕρετο Νεῖρις
Αἰγύπτου γαίης προκαθήμενος ἢ ῇ κανώβου,
Ἐξ ἀρετῆς ἕνα πρῶτον ἐφημερίων θεραπεύσας.

Schol. Κυπάρελος βοτάνη ὠφελεῖ πρὸς βρόγχους, καὶ ὠτία, καὶ ἀντιάδας, καὶ ὕδρωπα, καὶ ἰχιάδας θεραπεύει.

IX. ΠΕΡΙ' ΚΕΝΤΑΥΡΙ'ΟΥ ΜΕΓΑ'ΛΟΥ.

Τὴν δέ γε τὴν ἱερὴν μάλ' ἀριφραδὲς ὧδ' ἐνέπω
Κενταύρου Κρονίδαο φερώνυμον εὕρεμα ῥίζαν
Χείρωνος σθεναροῦ ἐν Παρνασσῷ εἰνοσιφύλλῳ
Πηλίῳ ἐν νιφόεντι κιχὼν ἐφιάσατο δειρῇ.
Ἠυβαθύρους Ἀχελῷος ἐγείνατο καὶ φάτο πᾶσιν
Ἐσθίειν παιᾶνα Ἀσκληπιὸν ἠπιόδωρον.

igne, ubi ſchol. *μαραντικοῦ, φθαρτικοῦ.* Apollon. III. V. 291. *μαλερῷ πυρὶ* & ſic h. l. pro *πυρὶ σμαλερῶν* leg.

(*b*) Senſus eſt, purgat mulierem, ſi qua ex partu ſubſtiterunt, ut Scrib. Largus, Comp. 69, p. 55. loquitur.

(*i*) Quod de nefando artificio in expellendis fœtibus h. l. traditur, potius ad ſequens cap. ubi de Sabina agit, referendum videtur. Et forſan librariorum non auctoris vitio, ſalviæ male annexum, quod ſabinæ rectius fuerat inſertum. Neque hoc mirum, præſertim in hoc fragmento, ubi ſæpius litterarum & vocabulorum permutatio, ſententiarum mutilatio & vocum integrarum omiſſio occurit, ut legenti Græca abunde patet. De Sabina certum eſt vulgoque conſtat, eam partus perimere, idque veteres uno ore affirmant. Galen. (quem Aëtius Tetr. 1, S, 1. Oribaſ. Virt. ſimpl. L. 2, & alii ſequntur) ſimpl. VI. T. 2. p. 78. de Sabina, *καὶ τὰ ζῶντα τῶν ἐμβρύων διαφθείρει, τὰ νεκρὰ ἐκβάλλει.* viventes fœtus perimit, ac mortuos ejicit. De ſalvia nemo, quod ſciam, id aſſerit. E contrariu gravidis eam prodeſſe ſunt qui docent. Commode inquit Matthiol. in Dioſcor. ab utero gerentibus devoratur ſalvia, quæ abortiri ex levi cauſa ſolent. Conceptum enim continet, & vivificat. Abominandum vero illud crimen deteſtati ſunt prudentiores ethnici, ut ex libris illorum manifeſtum eſt. In Juramento Hippocratis ſanctum eſt, ne prægnanti medicamentum, quo conceptum excutitur, aut detur, aut demonſtretur à quoquam medico. V. Scribon. Largum, Epiſt. dedic. p. 3. De Chriſtianis, qui, præeunte & docente magiſtro, nemini nocent, ma-

daturqve ad hydropem & iſchiadicos (*m*) affectus ſanandum.
Hanc herbam multa nomina qui habet (*n*) invenit Neptunus,
Ægyptiæ terræ præſidens aut Canopo,
cujus (*o*) virtute qvendam virum (*p*) primarium ſanitati reſtituit.

IX. CENTAURIUM MAJUS. (q)

Sacram hanc valde manifeſtam (*r*) ediſſeram,
Centauri Saturni filii inventum, à qvo & congruenter nomen deductum habet, radicem:
Chironis validi qvam in Parnaſſo frondoſas arbores habente
Pelio nivoſo (*s*) inveniens, intenta cervice animadvertit;
qvam Achelous profunde fluens genuit, & omnibus edixit,
comediſſe (hanc herbam) Pæanem (*t*) Aſclepium Epidaurium.

malo non reſiſtunt, omnibus benefacere ſtudent, Tertull. Exhort. caſtit. 12 *Puto nobis non magis licere naſcentem necare quam natum.*

(*k*) Βράθυς, ſabina. Germ. Seven-Sieben-Baum / Mägde-Baum / Jungfer-Roſmarin. Gall. Sabine & Savinier. Ital. Savina. Duorum eſt generum, unum foliis cupreſſi ſimile, alterum myricæ ſeu tamaricis folio. Vid Dioſcor l. 104. pag. 55. Oribaſ. Med. Collect. XI. Aetium, Tetr. 1. S. 1. De Sabina Apul. C. 85. ſic ſeribit: Græci eam nerion (forte ab inventore hoc nomen adepta) dicunt, alii brathy, alii barython: Itali herbam ſabinam atqve ſavinam, alii ſabinam cupreſſum. Cupreſſo ſimilis, H. J. Herbæ nomen ei videtur inditum, qvod reſpectu procerarum arborum cupreſſi, cedri, humilis admodum ſit, ac herba videatur. V. & Bod. à Stapel ad Theophraſt. p. 373.

(*l*) Κρόνος ἀγκυλομήτης dicitur Heſiod. Theog. V. 168. & Homer. Illiad. B. V. 2. 5. Δ. V. 59. ubi Schol. brevia: Ἀγκύλα καὶ σκολιὰ βουλευόμενος. ἢ ὁ περὶ τῶν δυσχερέτων καὶ σκολιῶν εὐχερῶς δυνάμενος βουλεύσασθαι συνετός.

(*m*) Iſchiadicum affectum nonnulli lumborum dolorem interpretantur; lumborum dolores, Scrib. Larg. Comp. 79. dixit. Feſtus; *Lumbago Vitium, & debilitas lumborum.* Gloſſ. lumbago, ἰσχίων νοσήματα, lumborum morbi, ſic enim ibi legend. non ἴσχυος ἅμματα recte monet CL. Dacerius ad Feſt. p. 308. Hippocrat. & ἰσχιάδα dicit & ἰσχιάδας, ſic & Dioſcor. paſſim.

(*n*) Varia & multa Neptuni nomina recenſet Gyraldus Hiſt. deorum, Syntagm. V. Tom. 1. Oper. c. 158 ſeq. edit. Cenſii,

(*o*) Ἐξ ἀρετῆς poteſt & ad Neptunum referri hoc ſenſu, cum ob virtutem Ægypto præſediſſe

Κικλήσκει πανάκειαν ἐπεὶ παιθ' ὅσα βροτοῖσι
Φλεγμαίνοντα πάθη παύει καὶ χρύσματα πληγῶν.
Ὑστερικαῖς τε γυναιξὶ λίην σωτήριόν ἐστι,
Στραγγουροῦντα τε παύει ἐν αἵματι * καὶ λιθιῶντας. * Ald. ἐν ἥματι
Ἣν κέλομαί σε λαβεῖν φαεσιμβρότου ἠελίοιο
Ἀντέλλειν μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρὸν
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε οἱ πληροῦται ἅπαντα.
Παύσαι γὰρ δὴ ἰήσαιτο πάθη πολυφάρμακον (ἔριος.)

X. ΒΟΥΦΘΑΛΜΟΣ.

Βούφθαλμον δ' αἴρειν ἐπιβάλλεο *
Μήνης αὐξομένης φαεσιμβρότου, ἀγλαὲ κοῦρε. *
Πρός τε φόβους καὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονας ἐχθρούς
Βασκοσύνας τε * * καὶ φάρμακα λυγρά

Ταύ-

diſſe, Magis tamen placet, ut virtutem ſabinæ reſpiciat, alias ſententia eſſet hiulca,

(p) Ἐφημέριοι ut & ἐφήμεροι ſunt homines, qui & ἡμέριοι, à brevitate vitæ ſic appellati, quod craſtinum ſibi polliceri non poſſint. Ἄνδρες ἐφημέριοι, homines mortales, in Inſcript. veteri. V. CL. Octav. Falconerium, Not. ad Inſcripr. Athleticas, T. VIII. Græc antiquit. inſert. C. 2352.

(q) Centaurium majus, Centauria major. German Groß-tauſendgülden-Kraut. dicitur & chironium, ab inventore Chirone Centauro, qui has herbas duas, centauriam Maj. & minorem, inveniſſe & eas Aſclepio dediſſe fertur, ut auctor Apul. C. 35 V. Schol. Nicandr. f. 45. 2. qui centauriam & χειρωνείαν & πανάκειαν fuiſſe vocatam docet. Itali juxta Apul. C. 43. fel. terræ vocant. Erdgall. Sed centaurium minus eſt, non majus, quod ita dicitur propter ſummam amaritudinem, ut notat Plin. XX. 6. in minori enim tantum, non in majori, amaritudo deprehenditur ut Matthiol in Dioſcor. p. 445. obſervat.

(r) Μαλ' ἀριφραδές. Vox Homero uſitata, V. Iliad. ψ V. 326. & Od. ψ. V. 73. ubi σῆμα ἀριφραδὲς ſignum permanifeſtum interpretatur.

(s) Leg. Ἐν νιφόεντι κιχὼν ἐφράσσατο δειρῇ, ſic Nicand. Ther. V. 527. ὄρει νιφόεντι ἐοικὼς Homer. Sic Cretæ montes Ida & Dicte albi & nivoſi (Homer. Od. ſ. V. 338. Κρήτης ὄρεα νιφόεντα) apellati â nive, que nunquam juga eorum deſerit.

(t) Pæan h. l. eſt Æſculapius. Eundem eſſe cum Pæone docet Nicandr. Schol. Artemidorus: Παιήων γὰρ ὁ ἀσκληπιὸς λέγεται. quæ erudite de Æſculap. ut & Chirone affert ad Antholog. l. p. 86. Joan. Brodæus. In vet. Inſcript. (exſtat T. VIII. Theſ.

Vocat panaceam qvod omnes in hominibus qvæ oriuntur
inflammationes levet ut & vulnera. (*u*)
Mulieribus utero laborantibus valde ſalutare eſt.
Stillicidio urinam cum ſanguine reddentem adjuvat atqve calculoſos.
Qvam jubeo ut colligas circa ſolis,qvi hominibus lucet,
exortum,rubrum fulgorem fundentis ſuper omnem terram:
Tempore verno, cum omnia implentur.
Omnes enim morbos ſanat multis remediis prædita hæc herba.

X. BUPHTHALMUS.

Buphthalmum (*x*) tollere cura * *
creſcente luna, hominibus lucem qvæ præſtat, ſplendide puer.
Ad terrores, faſcinationes & inimicos (*y*) dæmones
faſcinationes (*z*) * * & noxia medicamenta.

Theſ. Græc. antiqv. C. 2349.) Παιὰν Ἀσκληπιὲ, Pæan Æſculapie legitur. Alias Pæan eſt Apollo, ut notum. Hunc verſum porro diſtinctione facta & ſic ut alium ſenſum admittat, interpretari licet: comedere, i. e. ut comedant vel comederent hanc herbam, Pæan Æſculapius Epidaurius.

(*u*) Κρύσματα πληγῶν crepitus plagarum, qs. plagas ſonantis, ut eſt apud Auſonium, qvas validæ & violentæ manus cum impetu infligunt. Forte paulo concinnius videatur ſi pro κρύσματα, leg. τραύματα, vulnera plagarum, i. e vulnera & plagas. Plutarch. ἐ γενομένε τραύματος, ἀλλὰ πληγῆς μόνον, ex caſu è loco ſublimi. Vides diſtinctionem vulneris à plaga. Vel ſi στίγματα pro κρύσμ. reponas, nam & hæc vocula à vero non abludit, ſignif. enim vulnera, plagas, & notas à plagis relictas. Quidquid ſit de vera hujus vocis lectione, ſenſus eſt centaur. m. vulnera curare, qvod veteres concorditer ut & recentiores firmant. Apul. C. 34. efficaciam ejus ad plagas glutinandas valde prædicat. Dioſcor. III. 8. p. 175. ideo eam vulnerariam (ἔστι δὲ καὶ τραυματικὴ) vocat, ſiquidem recens tuſa, ſit ille addit, aut, ſi arida fuerit, ante macerata, deindeque tuſa, vulnera colligat & conglutinat.

(*x*) Buphthalmus. Ital. Buſtalmo, occhio di bove. German. Rinds-Auge / gelbe S. Johannes-Blumen.

(*y*) Concinnius videtur ſi leg. ἐχθρὸν inimicum ut ſupra in. pentadact. ſcribitur.

(*z*) Βασκός. vox, h. l. ſuſpecta utpote ſine cauſa repetita: In medio verſus vox χαλεπῶν aut φοβερῶν videtur excidiſſe.

(*a*)

Ταύτην τὴν βοτάνην
Χρυσωπὸν στίλβει παρυπεύκυκλος αὐθεκὶς ἀβρή.
Τῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν ὅταν ἀλγῇ τις ὀδόντα,
Λαμβανέτω, μὲν τὴν δὲ μασησάμενος, παραχρῆμα
Εὐθὺς ἀποπλυσάτω, καὶ ἐλεύσεται ἔκποθι ῥεῦμα.
Γαστέρα δ' εἴ τις ἔχει στεγνὴν καὶ ἀνέχειτον ὄζαν,
Μωλυνθεῖσαν καθαίρει ἀνεγκλήτως καὶ ἀλύπως.

Schol. Ταύτην τὴν βοτάνην σελήνης αὐξανούσης λαμβάνειν δεῖ, ποιεῖ δὲ πρὸς φόβους καὶ δαίμονας καὶ βασκοσύνας, καὶ φάρμακα, κακὰ ταῦτα ἀποστρέφουσα. Καὶ ὀδόντα εἴ τίς ποτε τὴν ῥίζαν μασησάμενος εὐθὺς ἀποπλύζῃ, τὸ ῥεῦμα στέλλουσα ὠφελεῖ. Λύει δὲ καὶ γαστέρα.

XI. ΠΑΙΟΝΙ'Α.

Πασάων βοτανέων βασιλήϊδα δίζεο κοῦρε
Σειρίου ἀπίλλοντος ὅτε σκυλακόδρομος ὥρη,
Νυκτιφαὴς τ' ἄστροισι θεὰ πλήθουσα σελήνη
Δέρκηται τότε δ' ἠελίῳ μέλλουσα συνάπτειν
Πασιθέην ἣν πάντες ἐδωρήσαντο ἄνακτες.
Λητὼ δὴ παιᾶνι θεῷ κατὰ μακρὸν ὄλυμπον
Δῶκε δὲ παιονίην καλέσας καθ' ἀπείρονα γαῖαν
Παιδὶ ἑῷ πανάκειαν ἔχειν ἀκεσίμβροτον ἄνθος,
Ἥν ποτε πεντίβορον κλήζουσι, Ῥέης πολίωτι.
Κύμβαλά τε Φρυγίης μητρὸς μακάρων * βασιλίσσης * Ald. βασιλείης
Κρηταιεῖς δέ τε ὑστέποι καὶ ἐψιγλύεθλοι
Γλάβρειον κλήζουσι φερώνυμον ἀθανάτου γῆς.

Ἣν

(a) Locus hic eſt mutilus, Ad ſupplendum hunc verſum varia quidem nomen hujus herbæ ſpectantia poſſunt afferri, ſed meras, nullo prævio MS. conjecturas lectori proponere non placet.

(b) Notat Galen. VI, ſimpl. bupthalm. à floribus ſic nuncupari, quod figura quidem boum oculis videantur adſimiles, colore autem anthemidis floribus ſimillimi ſunt, ſed multo illis tum majores tum acriores. Dioſcor. III 156. pag. 236. de buphthal. (quidam etiam κάχλαν vocant) floribus idem affirmat: μείζονα τῆς ἀνθεμίδος, ὀφθαλμοειδῆ. majores eſſe quam anthemidis, oculorum ſimilitudine, ſic & Plin. XXI. 8. Eſt & buphthalmos ſimilis boum oculis folio fœniculi. Quidam

Hanc herbam (*a*) * * *
aureum colorem habens fulget circumcirca bene orbiculata an-
themis (*b*) pulcra.
Hujus herbæ radicem quando dolet dens
accipe ſolum & confeſtim mandens
ſine mora exſpue: & fluxio foras exibit.
Alvum ſi qvis habet aſtrictam & ſuppreſſam,
ſuffitu purgat ſine moleſtia (*c*) ac omni remota noxa.

XI. PÆONIA. (d)

Omnium plantarum reginam qværendo inveſtiga puer.
Sirio exorto qvando catulus ille velox oritur:
noctivaga aſtris dea luna plena
conſpicitur tunc qvando ſoli conjungenda;
Paſitheam qvam omnes nomine donarunt principes.
Latona vero Pæani deo in magno olympo,
dedit Pæoniam vocans ſuper univerſam (*e*) terram:
permitto filio pæoniam ut habeat mortales ſanantem florem,
qvam olim pentoboron (*f*) vocarunt: canitiem etiam Rheæ,
Cymbala (*g*) & Phrygiæ reginæ matris deorum.
Cretes ultimi & ſerius nati
Hanc Glabrenum (*h*) vocant congruo nomine utpote immor-
talis terræ germen.

dam calchan vocant. V. Salmaſ. Exercit. Plin. p. 817. qui non ambigit quin cal-
tham multi βυφθάλμυ & χρυσανθέμυ nominibus appellarunt, à ſimilitudine coloris & floris. Multis præterea aliis floribus colore luteo χρυσανθέμυ appellationem Græcos tribuiſſe, recte monet.

(*c*) Ἀλύπως Galen. hac voce ſæpe utitur. VI. Simpl. T. 2. pag. 78. ῥήσσειν ἀλύπως πάντ' ἀποςήματα. p. ſeq. Φέρυσι γὰρ ἀλύπως τὴν ἰσχὺν τῦ Φαρμάκυ citra moleſtiam pharmaci vim tolerant.

(*d*) Pæonia. German. Peonien/ Pfingſtroſen/ Königsblum/ quaſi regius flos.

(*e*) Homer. Iliad. H. V. 246. & Od. T. V. 107. ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν vert. ſuper immenſam terram, in infinita terra.

(*f*) Πεντόβορον, Dioſcor. III. 157. Παιονία, ἡ γλυκυσίδη, οἱ δὲ πεντόβορον. ut Saracen. edi-

Ἣν πάντες καλέουσι θεοὶ μάκαρες γλυκισίδην,
Ἀμβρόσιον βλάστημα καὶ ἠδεῖαν ἑκάτερθεν.
Ἡελίου δ' Αἴγυπτον ὅσοι περιναιετάουσιν,
Ἀγλαοφῶτιδα πάντες ἐπικλήζουσι βοῶντες
Φέγγεος οὕνεκα λαμπομένου πυρὸς ἄνθος αἰθαίθει
Ἣν κυνὸς ἀντέλλοντος ἀναίρεο κοῦρε δαΐφρον,
Πρὶν μέγαν ἠέλιον τὸν ἀτέρμονα κύκλον ὁδεύειν,
Μήπε θεοὶ βλάψωσι νόῳ καὶ ἐχέφρονι βουλῇ
Ὥρην ὡς περιλίποντά σε ἣν φράζεο τῆς ἄνωγα
Οὐ γὰρ ἐν ἀθανάτοισι * * *
Οὕνεκα δὴ καλέουσι κυνὸς πάστον κατ' ὄλυμπον
Ἀθάνατοι μακάρων ἐφιάλτιόντε βοῶσι,
Κρημναμένη δεινὴ γὰρ ἀποστρέψαι κακότητας
Φαρμακίδων φοβερῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων,
Πρός τε φόβους δυνατὴ καὶ δαίμονας ἠδ' ἐπιπομπάς.
Καὶ πυρετὸν φρίκεσσι καταρχόμενον συγέοντα
Νυκτερινόν τε καὶ ἡμερινόν, χαλεπόντε τέταρτον
Ἤνπινα καὶ τηροῦσι * * * οκες μεγάλοιο
Ἄγγελοι ἑξήκοντα τριηκόσιοι ἐπὶ ἔργοις
Ὤφελον * * *
Αὕτη γὰρ λέγεται ποτ' ἐν οὔρεσι ῥιζωθεῖσα
Δαίμονας κεῖθεν ἀπάρξαι τὸν τόπον οἰκήσαντας.

Schol. Παιονία βοτάνη αἴρεται ἐν τοῖς κυνοκαύμασι περὶ τὸν ἥλιον ἀνατέλλειν. Καὶ κρεμᾶται, καὶ ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ βασκοσύνας καὶ φόβους, καὶ δαίμονας καὶ ἐπιπομπάς. Καὶ εἰς πυρετὸν ἐκ φρικιάσεως νυκτερινόντε καὶ ἡμερινὸν καὶ τεταρταῖον. Λέγεται δὲ ὅτι ποτὲ ἐν τῷ ὄρει ἐνῴκησαν δαίμονες φυεῖσα, οὕτους ἀπεδίωκε.

XII.

edidit, Aldina edit. etiam πετόβορον f. 115. exhibet. Πεντόροβον Galen. VI. Simpl. T. 2. pag. 80. & quidem rectius, vocat ut & Apul C. 64. quaſi quintuplex ervi granum. à granorum numero, quæ ervum imitantur. Quibus & Plin. XXV. 4. adde: quidam pentorobon appellant.

(g) Cymbala. De pæonia hoc nomen quemquam uſurpaſſe non memini me in veterum monumentis legiſſe. De umbilico veneris, ut vulgo vocant, Græcis κοτυληδὼν dicitur, conſtat κυμβάλιον apellari, quia folium ejus concavum inſtar cym-

Quam omnes dii beati nuncupant glyciſidem: (*i*)
immortale germen ac ſuave utrinqve.
Ægyptium ſolem qvi circum habitant,
Aglaophotin (*k*) omnes vocant & vulgant,
ob ſplendorem fulgentis ignis quem flos accendit.
Quam canicula oriente tolle puer ſi ſapis.
antequam (*l*) magnus ſol infinitum circulum pervadat;
ne dii te lædant, mente & prudenti conſilio (præditi)
tempus utpote prætermittentem quod obſervari jubeo.
* * * * (*m*)
Quapropter & vocant canis thalamum ad Olympum.
Immortales dii ephialtiam (*n*) nuncupant.
Suſpenſa (*o*) (collo) ad avertendas malignitates valet,
veneficorum terribilium & faſcina hominum.
Contra terrores efficax eſt ac dæmones, ut & ad pompas.
Idem adverſus febrem odioſam horroribus incipientem,
nocturnam atqve diurnam: ut & quartanam moleſtam.
* * * * * * (*p*)
* * * * *
* * * * * * *
Hanc herbam ſermo eſt olim in montibus radices agentem,
fugaſſe illinc dæmones qui in loco illo habitabant.

XII.

cymbali. Similia folia cymbalis habet, inquit Scrib. Larg. comp. 55. ad quem V. CL. Rhodium, p. 98. ut & Salmaſ. Exerc. Plin. p. 496. Frid. Adolphum Lampe de cymbalis veterum ll. 2.

(*h*) Antea legebatur Γλαϐερήνον.

(*i*) Γλυκυσίδη Pæonia dicitur, quod acinos non abſimiles mali punici proferat, eſt enim σίδη malum punicum. Glicifida nigra, Scrib. Larg. comp. 166. p. 91. Glycyſis Apulejo vocatur, glycyſides Plin. V. Harduin. Comment. ad Plin. p. 331. Dulciſidia Theophr. interpreti Theod. Gazæ; non rite & proprie, cum pæonia ex ſe ſit amara ut notat Rhodius ad Scrib. Larg. p. 248. Vox Græca retinenda & origo vocis ſcholiis explicanda. Galen. VI. ſimpl. γλυκυσίδην vocat, & deſiccandi ejus vim valde prædicat. Sic & Aetius, Tetrab. 1. S. 1. Oribas ll. Simpl. 1. Collect. XI. & XV. Vide & I. B. à Stapel ad Theophr. p. 1042.

(*k*) Aglaophotis. Apulejo. ἀγλαοφωτὶς. Plin. XXIV. 17.

(*l*)

XII. ΠΕΡΙ' ΠΟΛΙΌΥ.

Δεῖ δέ σε καὶ περὶ σῶμα φορεῖν πολίοιο κόρυμβον,
Πρὸς τὸν ἀπαυλιζμὸν τὸν ἀπ' αἰθέρος, ὃν καλέουσιν
Ἄνθρωποι χαλεπὴν ἱερὴν νόσον ἀμπλακιῶτιν,
Οἱ δὲ σεληνιασμὸν, σωματικὴν δ' ἐπιπομπήν.
Καὶ κόπον ἐξελάσαι δύναται, τριφθεῖσα μετ' ὄξους,
Ἡ βοτάνη καταχεομένη πόδας ἀκροκορύμβους.

Schol. Αὕτη ἡ βοτάνη φορουμένη περὶ τὸ σῶμα ὠφελεῖ πρὸς σεληνιασμὸν καὶ κόπον. Δύναται δὲ τριφθεῖσα μετὰ ὄξους ἡ βοτάνη καὶ καταχεομένη πόδας ἀκροκορύμβους ὠφελεῖν.

XIII.

(l) Plin. l. c. Præcipiunt eruere noctu,

(m) Locus eſt mutilus & hiulcus & vix conjecturis ſupplendus, ideoque ſine interpretatione relictus.

(n) Ἐφιαλτίαν legendum: ἐφιαλτία dicitur & Aetio, quod ephialtem ſive incubum curet. ἐφιάλτης ſive ἐπιάλτης malum eſt, ubi aliquis noctu ſe gravi mole opprimi invadique ab alio credit: & crapula vel indigeſtione jugi laborantes afficere ſolet. Faunorum in quiete ludibria Plin vocat. De ephialte V. Cælium Aurel. III. 3. tardar. Macrob. in ſomn. Scip. 1. 3. Paul. Ægin. III. 15. f. 30. edit. Græc Ald.

(o) ſuſpenſa collo, morbo comitiali correptis prodeſt. Paul. Ægineta III. 13. f 30. εἶδα δέ ποτε παιδίον, φησὶν ὁ Γαληνὸς οὐδ' ὅλως ἐπιληφθέν ἐξοῦ τῆς ῥίζης τοῦς γλυκυσίδος ἐφόρει, λέγει δὲ τὴν παιονίαν, μέγα καὶ πρόσφατον (ex Galen. vox μέρος h. l. inſerenda, & ex Ægin. πρόσφατον apud Galen. non προσφάτου legend.) ἐξαρτώμενον τῷ τραχήλῳ. Novi, inquit Galenus, puerum quendam, qui omnino non correptus fuit morbo caduco, ex quo radicis glycyſidis, (pæoniam intelligit,) geſtabat magnam ac recentem partem de collo ſuſpenſam. Locus ille Galen. VI. ſimpl. ubi de glycyſide agit, lectione dignus eſt, eumque verſibus Latinis exhibet Macer. C. 48. Vide & Aetium Tetrab. 1. Serm. 1. Oribaſ. II. Simpl.

(p) Hunc & ſeq. verſum ἀνερμήνευτον reliqui, quoniam ex neutro, utpote mutilo & corrupto, commodum ſenſum elicere potui. De angelis 360. quorum h. l. mentio ſit, varia poſſunt afferri, Decanorum ſacras herbas Galeno VI Simpl. memoratas illuſtrantia: ſed non eſt h. l. hæc pluribus perſequi. Breviter, dividebant veteres Zodiacum in 12. partes, quarum ſingulas rurſus in 30. ſubdividentes particulas, h. e. tres decurias: unicuiq; decuriæ decanum, h. e. dæmonem vel angelum præficiebant. V. Scalig. ad Manil. Salmaſ. de annis climacter: & Petr. Petitum Miſcell. II. 16. pag. 131. 133. Præter hos decanos & alios fingebant ange-

XII. DE POLIO. (q)

Debes & ad corpus ferre polii corymbum, (r)
ad morbum (ſ) à cœlo immiſſum, quem vocant
homines gravem, ſacrum (t) morbum, errantem.
Alii vero lunarem, (u) corporis jactationem.
Et laſſitudinem potenter exigit trita in aceto
herba ipſa, ſummis pedibus affuſa.

Oooo XIII.

angelos 365. cœlorum præſides. Irenæus l. 23. Nituntur 365. ementitorum cœlorum & nomina & principia & angelos & virtutes exponere. CCC. autem LX. quinque cœlorum locales poſitiones diſtribuunt ſimiliter ut mathematici. Illorum enim theoremata accipientes in ſuum characterem doctrinæ tranſtulerunt: eſſe autem principem illorum Ἀβραξας, & propter hoc CCCLXV. numerum habere in ſe, H. J. De portis angelorum præſidum, per quas cultores eorum principatus credebantur ingredi, vid. Origen. contr. Celſum. VI p. 296. edir. Cantabrig.

(q) Polii genera recenſer Dioſcor. III. 124. p 226. Unum, montanum eſt, τεύθριον nomine, candidum, tenue, palmi altitudine, ſemine plenum, capitulum in ſummo corymborum habens, canique hominis capillitium præferens: odore gravi nec injucundo. Alterum eſt campeſtre, majus, odore viribusque infirmius. German. Garten-Cypreß. De Polio Plin. XXI. 7. ubi inter alia ait: folia canis hominis ſimilia. folia polii caneſcere negat Salmaſ. affirmat ad Plin. Harduin. Qui polium Salmaſium non vidiſſe, Dodonæum non legiſſe, Plinium erroris inſimulando, ſuum prodidiſſe, ſat confidenter enuntiat. De Polio agit & Schol. Nicandri, in Verſ. ἠ πόλιον βαρύοδμον &c. quem vide.

(r) Corymbus proprie de hederis dicitur. κόρυμβοι κισσοῦ vert. racemi ſive acini hederæ: ſed rectius fecerit qui ipſam Græcam vocem retinuerit, ut recte monet Stephanus Theſ. Græc. T. 2. C. 385. Virgil. id fecit Eclog. III. V. 39 Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos. Transfertur & ad alias herbas, quarum faſtigia comant, ut & alias res quæ prominent vel eminent.

(ſ) Morbum comitialem, qui & caducus ut & Herculeus Latinis dicitur Grœci ἐπιληψίαν vocant, variis nominibus deſcribi à noſtro poeta certum eſt, ſed quid per ἀπαυλισμὸν proprie h. l. intelligi voluit, valde incertum. ἐπαυλισμὸς cubile denotat. Heſych. Αὐλιν κοίτην, ἐπαυλισμόν. cubile ab æthere vel cœlo, morbum à deo immiſſum, qualis comitialis morbus eſt, interpretor; quæ verſio variarum linguarum uſu confirmari poteſt. In ſacris litteris loquendi modus non ſemel

oc-

Digitized by Google

XIII. ΜΩΛΥ.

Μῶλυ ἢ ῥιζοτομηθὲν ἀρεῖς περὶ φάρμακα λυγρά,
Φαρμακίδων χαλεπῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.
Τοῦτο γὰρ Ἑρμείας Λαερτιάδῃ Ὀδυσῆϊ
Δῶκε φορεῖν περὶ σῶμα περιζαψάμενον φυλάκειαν,
Αἰαίην ἐς νῆσον ὅτ' εἰς κλυτὰ δώματα Κίρκης
Ἤει πολλὰ δέ οἱ κραδίη φρεσὶ μερμήριζεν.
Οὐ γὰρ ὡς ἑτέρως ἤδει δυνατὸς ὑπαλύξαι.
Εἰ μὴ τοῦτό γε δῶκε διάκτορος Ἀργειφόιτης,
Ἐκ γαίης ἐρύσας ἐναλίγκιον αἴθει λευκῷ,

Ὡς

occurrit idem, ut & profanis, nam cubare pro ægrotare Horatius dixit. Si quis autem *ἀπαυλισμὸν ὑπ' αἰθέρος* pernoctationem vel commorationem ſub aere, velit interpretari, non puto à vero abberraret. *Σεληνιαζομένους* quorum mentio in Novo Fædere, Matth. IV. 24. Syrus Paraphraſtes tranſtulit, ודבר אגרא i. e. juxta Nic. Fullerum, Miſcel Theol. III. 17. pag. 278. qui extra tecta (degunt) loca vaſta & deſerta libenter qui incolunt, ab hominum conſuetudine abhorrentes, & vitam ſub aere non tecto degentes. Ut ergo paraphraſtes ille lunaticos i. e. epilepticos extra tecta collocavit, ſic & poeta noſter ſub aere ponere potuit, morbumque ipſum commorationem ſub aere nominare

(*t*) *Ἱερὴ νόσος* Aretæo de cauſ. diut. affect. I. 4. vel ob magnitudinem, vel quod à Deo immiſſus, & epilepticus dæmone correptus eſſe videatur, vel quod non humana ope queat tolli. Græcos appellaſſe *ἱερὸν* quidquid ingens ac præclarum haberi volebant, notat Fuchſius ad Nicol. Mirepſium de antidot. Sect. I. C. 218.

(*u*) *Σεληνιαζόμενος* eſt epilepticus, comitiali morbo correptus. Certum eſt multos veteres & recentiores auctores ſic hanc vocem interpretari. Vide Cæſarium Dial. 2. ubi quærit, *πῶς τὸ εὐαγγέλιον σεληνιαζομένους λέγει τοὺς ἐπιληπτικούς.* Mich. Pſelli opuſculi *περὶ σεληνιασμοῦ*, cujus initium: *Σεληνιασμὸς φυσικόν τι τυγχάνει* &c. mentio fit apud Leon. Allatium. *Σεληναῖον πάθος* Joſephus Epiſc. Methonenſis dixit, uti citat Carolus du Freſne, Gloſſar. col. 1348.

(*x*) Moly Homericum nobis ut & veteribus (quidquid dicant) ignotum. Rutam Silveſtrem (*πήγανον ἄγριον*) quidam, teſte Galeno moly vocarunt, alii *ἄρμαλαν*. (Paul. Ægineta *ἄρμαλαν* habet) Syri *Ϣησάσαν*. Inde diſtingvunt inter moly Cappadocium & Homericum ſive Arcadicum. Moly deſcribit Theophraſt. H.

Digitized by Google

XIIII. MOLY.

Moly (*x*) radicitus evulſum ſumes contra noxia venena
veneficorum atrocium ac faſcinationes hominum.
Ipſum enim Mercurius (*y*) Ulyſſi Laertis filio
dedit, ut portaret corpori alligatum ſui cuſtodia:
Ææam (*z*) in inſulam quando ad famoſam Circes domum
ibat, multa vero [illegible]r cum animo deliberabat.
Non enim ſciviſſet ſe ut alios potenter ſubducere
niſi hoc ipſum dediſſet nuntius Argicida.
Ex terra evulſum ſimile flore (*a*) albo

H. Pl IX 15. V. Stapel. in not. p. 1127. ut & Plin. XXV. 4. memineruntque hujus herbæ varii auctores

(*y*) Homer. Od. K. V. 302 ſeq. p 208. de Mercurio qui Ulyſſi moly dedit, ut eum contra circes veneficia armaret Ἀργειφόντης ab Homero (ut & Heſiod. Oper. V 77. διάκτορος Ἀργειφόντης, & paſſim) dicitur. quod Argum Mercurius occiderit. V. Schol brevia ad Iliad. B V. 103. ad voc. διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ p 48.

(*z*) Homer. Λ. Od. V. 70. Νῆσον ἐς Αἰαίην. inſulam in Ææam & K. V. 135. Αἰαίην δ' ἐς νῆσον.

(*a*) Vel ſimile flori candido, inſtar lactis ſplendet fructum ſed poſtea ferens: Dioſcor IV. 54. ἄνθη. λευκοῖοις ὅμοια γαλακτόχροα, florem albæ violæ ſimilem, lactei coloris Galen. ἄνθος γαλακτῶδες.

(*b*) Moly flore ſimile eſt narciſſo, quoad florem, qui in caulis ipſius cacumine eſt albus, & quoad radicem quæ eſt intus candida. Radice vero moly eſt ſimile narciſſi ſemini, quod eſt nigrum teſte Dioſcor. IV. 161. p. 304 ſeq & ſic hunc verſ potes vertere: narciſſo ſimilis radix nigra cernitur. De radice nigra conſentiunt omnes, de flore diſſentit Plin. Græcos dum aſſerit eum luteum pinxiſſe, V Salmaſ. Homon. Hyl. Jatr. C 39. p. 43. Homer. Od. K. V 304. ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελεν ἄνθος, radix quidem nigra erat, lacti quidem ſimilis flore Ovid. Metam. XIV. V. 291. Homerum ſic expreſſit:

Pacifer huic florem dederat Cyllenius album,
Moly vocant ſuperi: nigra radice tenetur.

(*b*) Superſtitione omni rejecta affirmare licet, quod qui Deum univerſorum dominum

rite

Ὡς γάλα λαμπόμϑυον καρποφϑόρον, αὐτὰρ ἔπειτα
Ναρκίσσῳ ἴκελον ῥιζαζοφόροις ἰδέσθαι,
Τὴν βοτάνην περὶ σῶμα φορῶν ἐχθροὺς ὑπαλύξεις.

rite abſque omni ſuperſtitione & errore æqualiter conſtanterque colunt, & juxta Chriſti evangelium vivunt, atque ad ipſum caſtas preces dies noctesque pura mente deferunt, nec malis artibus ſunt ſuperabiles, nec dæmonum vi expugnabiles. Origenes idem affirmat VI. contra Celſ. p. 302. *διαβεβαιούμεθα δὲ ἡμεῖς*

καὶ

CAPUT. XXVII.

DE APOLLODORO Athenienſi, Antigono Caryſtio & aliis quibusdam.

Apollodorus Athenienſis. 1. *Ejus Bibliotheca num Epitome majoris operis.* 2. *Scriptores in ea laudati.* 3. *Editiones vulgatæ.* 4. *Promiſſa.* 5. *Scripta hujus Apollodori deperdita.* 6. *Alii Apollodori.* 7. *De Antigono Caryſtio.* 8. *Parthenio.* 9. *Antonio Liberali.* 10.

I.

DE Apollodoro Athenienſi ſcriptoribusque ejus cognominibus dicturum retrahit prope ac retinet multorū eruditorum calamus in hoc argumento jam exercitatus, Scipionis Tettii. (*a*) Joh. Meurſii,

(*a*) Tractatu ſive diſſertatione de Apollodoris, quæ adjuncta fertur editioni Bibliothecæ Apollodori Romanæ 1555. 8. cum Benedicti Aegii Spoletini verſione & notis, & non ita pridem in auctione quadam publica apud Batavos veniit quatuor fere florenis, licet mole perexigua ſit.

niveo lacti, poſt vero ſemen ferens:
narciſſo (b) ſimile, radix nigra apparet.
190. Si corpus (c) herba hac allegatum erit, manus infeſtas effugies.

καὶ τῇ πείρᾳ παραλαβόντες, ὅτι οἱ καὶ χριςιανισμὸν διὰ τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἐπὶ πᾶσι θεραπεύοντες Θεὸν καὶ βιοῦντες κατὰ τὸ ευαγγέλιον αὐτοῦ, ταῖς προσαχ[illegible]ίσακις τε εὐχαῖς συνεχέςερον καὶ δεόντως νυκτὸς καὶ ἡμέρας χρώμενοι, οὔτε μαγείᾳ οὔτε δαιμονίοις εἰσὶν ἁλωτοί.

ſii, (b) Gerhardi Johannis Voſſi, (c) Johan. Jonſii, (d) Thomæ Galei, (e) ne de Morerio, Hofmanno & Hendreichio (f) dicam. Non omittendum tamen mihi videtur pleniorem hujus lingvæ ſcriptorum notitiam tradere aggreſſo, nomen inter auctores græcos celeberrimum. Fuit, itaq; Apollodorus, Aſclepiadæ (g) Filius, Athenienſis Grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi Grammatici & Panætii Rhodii Diogeniſque (h) Babylonii, Philoſophorum Stoicorum. Chronicon ſuum perduxit usque ad Annum ab Ilii excidio 1040, hoc eſt Olympiad.

 CLVIII.

(b) In Bibliotheca Attica.
(c) De hiſt. gr. lib. 1. c. 21.
(d) lib. 2. cap. 17. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph.
(e) In diſſ. de ſcriptoribus Mythologicis cap. 2. ſeq.
(f) Morerius & Hofmannus in Lexicis, atque Hendreichius in Pandectis Brandenburg.
(g) Galeus exiſtimavit Suidam, cum Ἀπολλόδωρον Ἀσκληπιάδου vocat, hoc ipſo innuere illum diſcipulum fuiſſe Aſclepiadæ Grammatici Myrleani. At quamvis conſtat genitivum ita poſitum nonnunquam præceptorem denotare non ſemper parentem, (ut exemplis quibusdam docuit etiam Jonſius p. 14.) quo minus tamen præſenti loco id mihi perſvadeam, facit, quod Suidas mox præceptores Apollodori notat Panætium & Ariſtarchum Atque ita video Clariſſimum Neocorum quoque in ſuo Suida verba illa accepiſſe, ut Apollodorus Aſclepiadæ filius denotetur.
(h) Scymnus Chius de Apollodoro noſtro agens (licet non nominat) ſub initium periegeſeos:

Τῶν Ἀττικῶν τις γνησίων τε φιλολόγων
Γεγονὼς ἀκουςὴς Διογένους τοῦ Στωϊκοῦ,
Συνεσχολακὼς δὲ πολὺν Ἀριςάρχῳ χρόνον.

(i)

CLVIII. 4. idemque dicavit Attalo ſecundo Philadelpho (*i*) Pergami Regi, qui obiit Olymp. CLX. 3. ante CHRISTUM natum CXXXVIII. Quamdiu poſtea vixerit Apollodorus, non conſtat.

II. E ſcriptis ejus nihil ad nos pervenit præter *Bibliothecæ libros III.* in qua ſicut poſt Apollodorum libris primoribus Bibliothecæ ſuæ Diodorus Siculus (verum non græca tantum ſed Barbara quoque μυθολογήματα perſecutus) veluti per ſynopſin collegit, quæcunque (*k*) de Diis & Heroibus ad Trojana usque tempora fabuloſas traditiones & genealogias jactabant græci Homerus, Heſiodus, Tragici, Cycliciq; Poetæ præcipue. Inde Salmaſius p. 847. ad Solinum Apollodori Bibliothecam nihil aliud, quam Epitomen Cycli Epici eſſe obſervat. Photius cod. 186. περιεῖχε τὰ παλαιότατα τῶν Ἑλλήνων ὅσα τε περὶ Θεῶν καὶ Ἡρώων ὁ χρόνος αὐτοῖς δοξάζειν ἔδωκεν. Ὀνομασίας ποταμῶν καὶ χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ πόλεων &c.

Vetus Epigramma:

Αἰῶνος σπείρημα ἀφυσσάμενος παρ' ἐμεῖο
Παιδείης, μύθους γνῶθι παλαιγενέας.
Μήδ' ἐς Ὁμηρείην σελίδ' ἔμβλεπε, μηδ' ἐλεγείην,
Μὴ τραγικὴν Μοῦσαν, μηδὲ μελογραφίην.
Μὴ Κυκλίων ζήτει πολύθρουν στίχον· ἐς μὲ δ' ἀθρῶν
Εὑρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.

Joſephus Scaliger in elencho orationis Chronolog. Davidis Parei p. 81. *Apollodori Bibliotheca opus ſane ingenioſiſſimum & elegantiſſimum, fabula eſt, non ſi homines, ſed ſi hominibus attributa conſiderantur. Eam totam ſi velimus poſſumus κατὰ γενεὰς* (*l*) *in certum Chronicum conjicere.* Virorum doctorum ſententiam, quibus hoc Apollodori opuſculum vel plane indignum Apollodoro noſtro viſum eſt (*m*) aut exiſtimata eſt Epitome ab

(*i*) Confer H. Dodwelli diſſ. de ætate Scymni Chii T. 2 Geograph. minorum Clariſſ. Hudſoni p. 90. ſeq.

(*k*) Summa capita totius Bibliothecæ Apollodori, licet eo non nominato refert Lucianus de ſaltatione T. 1. p. 801 - 806.

(*l*) Genealogicas tabulas XVIII. ex Apollodoro concinnatas habes in editione Galei.

(*m*) If. Voſſius ad Melam pag. 36. *Auctor ille, qui de diis ſcripſit quique Apollodori nomen vulgo præfert* (ex Aegii ſcilicet Spoletini errore titulus Bibliothecæ Apollodori præ-

ab *Euphorione* (*n*) vel *Sopatro* (*o*) concinnata, ex libris XXIV. ejuſdem Apollodori περὶ θεῶν, argumentis variis confutavit præſtantiſſimus Galeus, hoc præcipue, qvod diverſum fuerit argumentum, tractandiq; ratio, & qvod veteres, ut Schol. Sophoclis, Apollodori Bibliothecam ab opere περὶ Θεῶν diligenter diſtingvunt, qvodq; eorum quæ ex libris περὶ Θεῶν paſſim allegantur, in Bibliotheca nec vola apparet nec veſtigiũ. Hæc porro utrum ab ipſo auctore in *tres libros* diſtincta fuerit, præter Photium, qui βιβλιδάριον vocat, dubium reddunt Codices MSti, in qva illam diſtinctionem viri docti (*p*) exſtare negant. Librum ſecundum tamen allegat Homeri Græcus Scholiaſtes ille, qvi ſub Didymi nomine ambulat, ad Iliad. *ά*. v. 42. Liber tertius (præter lacunam, qvæ Icari nativitatem, Dædali incarcerationem & utriusqve ad Cocalum fugam pag. 238. deſiderari notat Galeus, è Tzetza ad Lycophronem

præfixus eſt *de Deorum origine libri* III. cum plane diverſum opus à Bibliotheca, quæ exſtat, fuerit opus Apollodori πολύβιβλον de Diis, alterum vero in Cod. MSS. Vaticano & Palatino, quos inſpexit Gudius, tum in aliis Bibliothecarum Italiæ Galliæ, Angliæ, quos memorat Galeus p. 35. tum apud Photium denique nullum alium quam Bibliothecæ titulum habet) *ad Atlantem in Hyperboreis Heſperidas collocat. Sed ſcriptum illud plane indignum eſt tanto Grammatico. Pleraque ea, quæ veteres citant ex Apollodoro de Diis aut non exſtant in hoc libro, aut ſaltem longe aliter concipiuntur. Unde liquet ſcriptum illud vel titulum mentiri, vel alterius eſſe Apollodori.* Voſſio adſenſus eſt Henr. Valeſius teſte Colomeſio p. 97 Opuſc.

(*n*) Ita Barthius ad Statii lib. 1. Thebaid. Sed Euphorion Apollodoro antiquior fuit. Unde Barthium quid ſcriberet non ſatis cogitaſſe affirmat Borremanſius libro de Poetis p. 51 Adde Reineſii Epiſtolas ad Daumium p. 215. 216. Epitomen habere nos Apollodori etiam alibi, affirmat Barthius ut LIII. 7. Adverſar. & ad Statium T. 1. p 460. ſed de Euphorione recte tacet.

(*o*) Ita Tan. Faber ad Apollodorum p. 261. & Reineſius, Epiſt. ad Rupertum p 410. ſeq. quibus fundus ſententiæ ſuæ photius cod. CLXI. συνείλεκται δὲ Σωπάτρῳ τὸ βιβλίον ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἱστοριῶν καὶ γραμμάτων. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν διαλαμβάνει, ὃ συνείλεκται ἐκ τῶν Ἀπολλοδώρου περὶ θεῶν γ' λόγου. Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος καὶ γραμματικὸς τὴν τέχνην. Οὐκ ἐκ τοῦ τρίτου δὲ μόνον ἡ ἐκλογὴ αὐτῷ πεποίηται, ἀλλὰ δὲ καὶ ϛ' καὶ δ' καὶ ε' καὶ θ', τοῦτε ια' πάλιν καὶ ιβ' καὶ ιδ' τε καὶ ις' μέχρι τοῦ κδ'. Sed parum veriſimile eſt Photium tam male memorem fuiſſe, ut Cod CLXXXVI non obſervaret Sopatri ſe eclogas legere cum ſcripſit; ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τεύχει (in quo Cononis narrationes) καὶ Ἀπολλοδώρου γραμματικοῦ βιβλιδάριον ἀνεγνώσθη μοι Βιβλιοθήκη αὐτῆς ἡ ἐπιγραφή. Nec video, quo argumento probaverit Valeſius hæc non eſſe Photii. Neque magni momenti videtur, quod Tan-

nem illa utcunqve ſupplens)extrema parte mutilus eſt; itaque in editionibus adſcriptū, λείπει πολλά, *multa deſunt* (*q*) tres ſcilicet vel quatuor paginæ de iis, quæ ſub initium libri tertii p. 151. receperat ipſe dicturum ſe de Phædra & Ariadne, de expeditione Amazonum adverſus Athenas, de Pelope ejusque regni diviſione, de belli Trojani origine, excidio Ilii & erroribus græcorum quorundam poſt captam Trojam. Quæ ſingula ex eodem Tzetza peti poſſunt, qvi ſua videtur ex Apollodoro mutuatus eſſe.

III. Scriptorum, (*r*) qui Apollodori in Bibliotheca laudantur, Catalogus hic eſt:

Acuſilaus p. 68. 69. 78. 108. 160. 187. 203. 212. 231.
Alcmæonidis (*ſ*) ſcriptor 34.
Apollonii Rhodii Argonautica 55.
Aſclepiades Myrleanus 70. 151.
Aſius (*t*) Poeta 189.
Caſtor (*u*) Chronographus 69.
Cercops Mileſius 70. 77.
Demaratus 52.
Dionyſius (*x*) Mytilenæus 52.
Eumelus Poeta 189. 190. 203.
Euripides 72. 179. 186. 193.
Herodotus 52. 167.
Heſiodus 33. 54. 68. 69. 78. 81. 167 178. 193. 224.
Heſiodi Aſpis 84.

Ho-

Tan. Faber p. 263. *Alibi dixit* (Apollodori Bibliotheca) *Aeacum ſervare claves Inferorum, quod videri poſſit eſſe ab homine Chriſtiano, quanquam ſcio Poetam dixiſſe* πύλας ᾅδου. *Alibi etiam* ἀνίςασθαι *videtur uſurpaſſe eo ſenſu quo ſcriptores noſtri, alibi alia.* Sic & inferum clauſtra dixit Apulejus XI. Mileſ. & σκότου πύλας Euripides. Confer Pauſaniæ locum & Axiochi Platonici in notis Galei ad Apollodor p. 52. Vindetum de vita functorum ſtatu p. 28. & Grotium ad Apoc. 1. 18. Apud Platonem quoque in Politico legas ἐκ τῶν τετελευκότων ἂν κειμένων δὲ ἐν τῇ γῇ πάλιν ἐκεῖ ξωυςαμένους καὶ ἀναβιωσαμένους.

(*p*) Gale. diſſ. de ſcriptoribus Mytholog. p. 40.
(*q*) Id. in notis ad Apollodor. p. 95. ſeq.
(*r*) Paginarum numerus reſpicit editionem Galeanam, in qua liber ſecundus pagina 67. tertius p. 147. incipit.
(*ſ*) Allegatur etiam à Strabone, & videtur fuiſſe pars Cycli Epici, perinde ut Naupactica Νόςοι Θηβαΐς.
(*t*) Aſium Poetam præter eundem Strabonem laudant Pauſanias & Athenæus
(*u*) Hunc caſtorem Rhodium nonnulli, Voſſium ſecuti, Apollodoro crediderunt juniorem & Bibliothecam ideo Apollodori eſſe haud poſſe. Sed rectius Jonſius lib 2. c. 15. qui Apollodori æqualem fuiſſe obſervat
(*x*) De Dionyſio hoc Cycli Hiſtorici ſcriptore dixi lib. 1. c. 2. inter ſcripta Homeri deperdita vel ei ſuppoſita num. 15.

Homerus 9. 78. 81. 148. 167.
Mneſagoras 199.
Naupacticon ſcriptor 199.
Orphici 199.
Panyaſis 15. 199. 224.
Pherecydes 12. 15. 24. 52. 70. 95. 132. 148. 157. 177. 189. 213.
Philocrates 221.
Piſander 34.
Steſichorus 199.
Thebaidos ſcriptor 33.
Teleſilla 167.
Tragici 69. 77. 78.

IV. Editiones Bibliothecæ Apollodori.

1. *Benedicti Aegii Spoletini*, cum ejus verſione * & notis ac *Scipionis Tetti* de Apollodoris commentario Rom. 1555. 8.

2. *Commeliniana* cum ejuſdem Aegii Spoletini verſione, & variis lectionibus ab Hieronymo Commelino collectis, qui Græca ad plures MStos codices, Palatinos præcipue caſtigavit. Heidelb. 1599. 8.

3. *Lugdunenſis* cum eadem verſione Lugd. 1608. 8.

4. *Tanaquilli Fabri* cum eadem Spoletini verſione ſed à Fabro variis locis emendata, & notis quibusdem græca caſtigantibus. Salmurii 1661. 8. Juſtum commentarium idem Faber olim paraſſe ſe in Apollodorum ſignificaverat Claudio Sarravio, ſed poſtea mole deterritus conſilium abjecit, ut teſtatur p. 259. *Ubi tantam ὕλω*, inqvit, *quæ à me hinc & hinc congeſta fuerat ex Pauſania, Plutarcho, Poetis Græcis latinisque, ſcholiaſtis veteribus, Luciano, Origene, Tertulliano, Clemente, Lactantio, Herodoto Gyraldo, Meurſio, Voſſio, Bochარto totque aliis bonarum literarum proceribus, ubi, inquam, illam congeriem contemplatus ſum, cœpi cohorreſcere, & conſilium ipſe damnavi meum. Editio certe in tantam molem excreviſſet, ut ſine muli Mariani opera circumferri liber non potuiſſet.*

5. *Thomæ Galei*, qui inter quinque (z) ſcriptores antiqvos græcos hiſtoriæ Poeticæ primum locum dedit Apollodoro, & diſſertationem de ſcriptoribus ipſis, Apollodoro præcipue præmiſit, libros in capita diviſit, verſionem Ægii à Fabro interpolatam adjunxit, deniqve ta-

* Reprehenditur à Barthio III. ad Statium p. 1581.

(z) Reliqui quatuor ſunt, *Cononis* (de quo ſupra c. 15.) narrationes & *Ptolemæi Hephæſtionis* (de quo infra libro quarto in Grammaticis) libri VII. (ſive potius utriusque operis excerpta è Photii Bibl. cod. 186. & 190. *Parthenii* Nicæni narrationes de amatoriis affectionibus & *Antonini Liberalis* transformationum ſylloge, de quibus duobus poſtremis mox ſum dicturus.

tabulis Genealogicis ac notis pereruditis Apollodorum illuſtravit Pariſ. 1675. 8.

Gallice, interprete *Jano Paſſeratio.* Pariſ. 1605. 12.

Latine Antvverp. 1565. 8. & Lovanii 8. anno eodem.

V. Editiones promiſſæ.

Dolendum eſt *Bacheti Meziriaci & Henrici Valeſii* commentarios in Apollodori Bibliothecam intercidiſſe. De illo Claudius Sarravius p.99. Epiſt. ad Alex. Morum data 14. Martii 1644. *Burgi Sebuſianorum diem obiit ante decem aut circiter annos vir inſignis Caſpar Bachetus Mezeriacus. Habere ſe dicebat paratum Apollodorum cum eruditiſſimis commentariis, in quibus omnis Mythica Theologia explicatur. Vir erat doctus & accuratus ut conſtat ex ejus libello de Æſopo & fabulis Æſopiis aliquotque ſacris Epiſtolis ad Ovidianarum exemplum concinnatis, quæ omnia video à magnis viris in ſummo pretio haberi.* Sane concidiſſe fertur ſpes omnis edendi hujus operis, etſi Anno 1661. adhuc Tan. Faber ſcripſit in notis ad Apollodorum pag. 259. *Præterea nondum fortaſſe deſperandum eſt promiſſos olim Meziriaci commentarios editum iri; Ille certe aliquid præclarum & ſe dignum præſtiterit, qui quidem longe doctiſſimus fuerit, rem amplam habuerit, & otio abundarit plurimo.* De Henrico Valeſio Colomeſius in opuſculis pag.97. *Parmi ſes ouvrages Manuſcrits il me dit qu' il avoit des remarques ſur l' Apollodore qui écrit de Diis gentium, qu' il diſtingue tres doctement avec l' excellent Mr. Voſſius ſur Pomponius Mela, de celuy dont nous avons la Bibliotheque.*

VI. Scripta Apollodori deperdita.

Περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. Athen XIV. p.586. 591. Etymol. M. Harpocrat. & Suidas in νάννιον ac Φανοςράτη.

Ἀντιγραφὴ πρὸς τὴν Ἀρισοκλέους ἐπιςολὴν Athen. XIV. p. 636.

Τῆς περιόδου, κωμικῷ μέτρῳ. Chorographia, verſibus jambicis. Strabo XIV. p.677. Steph. in ἄβυλλοι & ἄυγιλα, γαυγάμηλα, νῦβαι & ὀρβίται ubi vide Holſten. At apud Tzetzem III. hiſt. 100. τὸ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων βιβλίον non referendum eſt ad Apollodorum, cujus nomen præceſſit, ſed Stephanum Byz. cujus nomen ſequitur, quod ex particula δὲ videtur eſſe perſpicuum.

Περὶ Δηλίων non videtur librum ſcripſiſſe Apollodorus, ſed obiter de illis quædam tradidiſſe in opere Etymologiarum, vel alio volumine.

mine. Vide Athen. IV. p. 172. ſeq. In iisdem etymologiis forte tradidit qvoqve rationem proverbii γραῦς σερίφιος, quam ex Apollodoro repetunt Heſychius & alii. Sic rurſus apud Athenæum XI. p. 482. Κύμβα ποτήριον. Ἀπολλόδωρος παφίοις, male de dramate Apollodori Comici cui titulus fuerit πάφιοι cogitarunt viri docti, nam ſenſus eſt, apud Paphios cymbam fuiſſe nomen poculi, idque tradidiſſe Apollodorum ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν, ut diſerte legas pagina proxima 483.

Δογμάτων συναγωγή. Laert. Chryſippo VII. 181. eſt Apollodori Ephilli Stoici de qvo dixi c. 15. hujus libri, & quem Laertius in Zenone VII. 39. diſerte laudat ἐν τῷ πρώτῳ τῆς εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν.

Περὶ Ἐπιχάρμου ſextum librum allegat Suidas in καρδιώττειν. Epicharmum κωμῳδιογράφον in tomos ſive volumina decem digeſſit Apollodorus Athenienſis teſte Porphyrio in Plotini vita.

Ἐτυμολογίαι. Varro lib. IV. & V. de Lingua Lat. Harpocrat. Etymol. M. Schol. Apollonii & Librum *ſecundum* Athen. III. p 63.

Ἠθικὴ quam laudat Laertius in Zenone, Apollodori Ephilli fuit.

Περὶ θεῶν opus de Diis in XXIV. libros diſtributum, teſte Photio: quo tempus ἄδηλον illuſtraverat Apollodorus, ut in Bibliotheca quæ exſtat tempus μυθικὸν, & in Chronicis tempus ἱστορικόν. Vide Galei diſſ. de ſcriptoribus Mytholog. c. 4. Sopatri eclogas περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν ex Apollodoro concinnatas memorat Photius Cod. CLXI. Librum *Primum* Apollodori περὶ θεῶν allegat Steph in Δωδώνη. *Secundum* Stobæus Eclog Phyſ. & Erotianus ſive Herodianus in χάριτες. *Sextum* Harpocrat. in ἀποπομπάς. *Nonum* Steph. in Ἄρειος πάγος. *Quartum decimum* Macrob 1, 17. Sat. *Decimum ſextum* Steph. in Ἀρκάς. *Decimum ſeptimum* Schol. Sophoclis Oedip. Col. v. 481. *Viceſimum* Porphyrius fragmento de Styge apud Stob. Eclog. Quamplurimis aliis idem opus laudatum ſine librorum diſcrimine, ut idem præſtantiſſimus Galeus annotavit. Sæpius illud reſpicit Tzetzes ad Lycophronem, cum Apollodorum hiſtoricum Athenienſem allegat.

Περὶ θηρίων. Athen. XV. p. 681.

Apollodorum ἐν τῷ περὶ κρατῆρος ῥησιδίου de vocabulo crateris allegat Athenæus XI. p. 501. videtur reſpicere idem ſcriptum XI. p. 479. a. & 497. f.

Περὶ νεῶν καταλόγου libri XII, de navium Catalogo apud Homerum, opus lu-

luculentnm. Porphyrius apud Euſtathium ad Iliad. β. p. 199. καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τῦ καταλόγυ ἄριστα ἐν δώδεκα βιβλίοις. Laudat & reſpicit paſſim præter eundem, ſed cujus tempore jam periiſſe videtur Euſtathium, & auctorem ſchol. minorum in Homer. Strabo, ut VI. p. 254. IX. p. 405. 416. X. p. 453. 457. 460. XIV. p. 677. 678. 680. Reprehendit & quandoqve ut VII. p. 298. XII. p. 553. ſeq. XIV. p. 677. ſeq. Librum primum allegant Scholia minora ad Iliad. β. 103. Steph. in ἀργυρα, & πλαταιαὶ ſecundum Strabo. I. p. 31. VII. p. 298. Scholia minora ad Iliad. α' 42. Tzetzes Chil. VII. v. 761. quintum Athenæus III. pag. 82. ſeptimum Steph. in κοράιη. Laudatur etiam hoc opus à Schol. Apollonii III. 1089. & Steph. in Τένεδος.

Περὶ νομοθετῶν librum ſecundum citat Laert. in Solone lib. 1. ſect. 58.

Apollodorus ἐν τοῖς Ὁμήρυ. Schol. Nicandri p. 80. Videtur reſpicere libros in navium Catalogum, de quibus jam dixi.

Περὶ μύρων καὶ στεφάνων. Athen. XV. p. 675. Forte Apollodori Medici.

Παρθικά. Athen. XV. p 682 ſunt Apollodori Artemitæ, de quo infra.

Περὶ Σώφρονος de Sophrone ſive commentariorum in Sophronis mimos libri, Athen. III. p. 89. VII. p. 281. Etymol. M. in ἀλφηστής, ἀβαλής &c. Librum *tertium* allegat Athen. VII. p. 281. *quartum* Schol. Ariſtophanis ad Veſp. v. 483. Confer Caſaubonum ad Athenæum VII. 6.

Περὶ φιλοσόφων αἱρέσεων. Laert. in Solone lib. 1. ſect. 60. niſi ſit Apollodori Ephilli Stoici.

Τραγιάμβων primum auctorem fuiſſe Apollodorum ſcribit Suidas in Ἀπολλόδ. & τραγήματα. forte qvod primus jambis ſcripſiſſet res ſerias Hiſtoriam ſcilicet & Geographiam. Confer Galei diſſ. de ſcriptoribus Mytholog. p. 47. ſeq.

Φυσική, ſive Φυσικὴ κατ' ἀρχαίαν Laertio in Zenone laudata, auctorem potius habuit Apollodorum Ephillum Stoicum.

Χρονικά ſive χρονικὴ σύνταξις à Troja capta ad ſua usque tempora, verſibus jambicis, opus hiſtoriam annorum 1040 complexum atque Attalo Philadelpho Pergami Regi dedicatum teſte Scymno Chio. Vide Galei diſſ. de ſcriptori bus Mytholog. cap. 6. Menagium ad Laert. I. 1. ſect. 37. Librum *primum*, *ſecundum*, *tertium*, & *quartum*, Chronicorum laudat Stephanus Byz. *tertium*, etiam Laertius IV. 23. 28. *octavum* hujus ut videtur operis Syncellus p. 185. Allegantur

tur etiam Apollodori Chronica à Diodoro Sic. Strabone, Luciano in longævis, Gellio XVII. 4. & aliis quam plurimis. Confer Jonſium p. 194. Præcipue diligenter eo in ætate Philoſophorum aſſignanda uſus eſt Laertius.

VII. *Apollodori plures.*

Apollodorus Adramyttenus, Strab. XI. pag. 525. ſed legendum videtur Artemites. Ita quoque fortaſſis p. 516.

Apollodorus Architectus de quo ſupra c. 24. hujus libri §. 2. Vide & notas elegantiſſimi Hemſterhuſii ad Pollucis X. cap. 51.

Apollodorus Artemites, Parthica ſcripſit memorata Straboni II. p. 118. XI. p. 509. & initio libri XV. Athenæo XV. p. 682. ubi librum *quartum*.

Apollodorus Aſpendius Philologus in veteri Inſcriptione Epheſina apud præſtantiſſ. Sponium: ἡ βουλὴ ἐτίμησεν Πόπλιον Αἴλιον Φλαβιανὸν Ἀπολλόδωρον Ἀσπένδιον φιλόλογον. Τὸ δὲ μνημεῖον κατεσκεύασεν Πόπλιος Αἴλιος Φλαβιανὸς Ζώιλος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.

Apollodorus Athenienſis, pater Archelai qui Socratis Magiſter fuit. Laert. II. 16. Juſtinus Mart.

Apollodorus Athenienſis Comicus, de quo ſupra lib. 2. c. 22.

Apollodorus Athenienſis, pictor, infra in σκιαγράφος.

Apollodorus Caryſtius Comicus de quo ſupra lib. 2. c. 22.

Apollodorus Citieus. (al. *Scilleus*) ac *Tarentinus* laudantur à Plinio XX. 4. Forte alter horum Galeno laudatus ſcripſit περὶ θηρίων *de beſtiis venenatis* Schol. Nicandri p. 50. b. & Plin. Indice lib. XI. περὶ μύρων καὶ στεφάνων Athen. XV. p. 675. Plin. *de odoribus* indice l. XII. & XIII. Περὶ βοτανῶν. Schol. Nicandri p. 47. b. *Apollodorus Medicus in volumine quo ſuaſit Ptolemæo Regi quæ vina biberet.* Plin. XIV. 7.

Apollodorus Corcyreus Clem. Alex. V. Strom. p. 570.

Apollodorus Cumanus Grammaticus primus & Criticus dictus Clem. Alex. I. Strom. p. 309. Amphictyonibus honorem tribuentibus. Plin. VII. 37. Hiſt.

Apollodorus Cyrenæus Grammaticus Schol. Eurip. Oreſte v. 1485. Etymol. M. in βωμολόχοι Athenæus XI. pag. 487. Suid. in ἀντικρὺς & βδελύσσω. De poculis ſcripſiſſe innuit Athen. XI. p. 573. Etiam de Diis aliqua compoſuit ſi credimus Natali Comiti III. 16. 17. 18. & IX. 5. niſi Cyrenæum cum Athenienſi Grammatico confudit.

Apollodorus Cyzicenus Laert. in Democrito IX. 38. male Apollodotus legitur apud Clementem II. Strom. p.417.

Apollodorus Democriti aſſectator qui Magica ſcripſit. Plin. XXIV. 17.

*Apollodorus ὁ Δωρ*ιεύς Schol. Theocriti Idyll. I. v. 52.

Apollodorus Ephillus, Stoicus, cujus eſt ἠθικὴ laudata Laertio in Zenone & Φυσικὴ (κατὰ τὴν ἀρχαίαν) quam citat idem Laertius & Stobæus p. 20. Eclog. Vide quæ notavi ſupra c. 15. hujus libri, & Suidam in θέων. Idem forte eſt Apollodorus quem cum Chryſippo jungit Tertull c. 15. de anima.

Apollodorus Epicureus ἐν πρώτῳ περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου. Laert. X, 2. Mentio ejusdem ſect. 10. & forte 25. ubi κηποτύραννος vocatur, quaſi regnum quoddam tenens in horto ſive Schola Epicuri, & quadringentorum amplius voluminum auctor, ac præceptor Zenonis Sidonii.

Apollodorus Erythræus Lactant. lib. 1. c. 6. & de ira Dei c. 22.

Apollodorus Gelous, Comicus, de quo ſupra lib. 2. c. 22.

Apollodorus ὁ γράψας τοὺς ὕμνους. Erotian, in πέθρον.

Apollodorus Lemnius περὶ γεωργίας. Ariſtot. Politic. lib. 1. c. 7. Varro de re ruſt. Plinius indice libri 14. 17. 18.

Apollodorus Logiſticus. Laert. Solone I. 25. & Pythagora VIII. 12. Ἀριθμητικὸς Athenæo X. p. 458. Male Apollodotus apud Plutarchum de non ſuav. viv. ſecundum Epicur p. 1094.

Apollodorus Mechanicus & Architectus de quo dixi cap. 24. hujus libri §. 2.

Apollodorus Megarenſis allegatur à Stobæo ut notavit Scipio Tettus & qui ex eo pleraque retulit Simlerus in Bibl.

Apollodorus Nicænus, Stephanus in Νίκαια. Male καίαχα in Meurſii Bibl. Græca p. 1232.

Apollodorus Pergamenus Rhetor qui Auguſtum Imp. Apolloniæ inſtituit, auctor ſectæ Apollodoreæ. Strabo XIII. p. 625. qui & ejus τέχνας memorat. Allegatur ſæpiuſcule à Quintiliano, etiam in dialogo de Oratoribus. Vide & Sueton. Auguſto c. 89. Meminit & Plinius (niſi Apollonii nomen reponendum, indice lib. XV.) Euſebius Chron. & Lucian. Macrobiis, qui 82. annos vixiſſe teſtatur.

Apollodorus, Peripateticus forte, ad quem Epiſtola à Lynceo Samio Theophraſti diſcipulo ſcripta laudatur ab Athen. IX. 14.

Apollodorus Phalereus Socratis amantiſſimus, aliis omnibus aſper, ideo μανικὸς dictus Plato Sympoſio, Plutarch. Catone minore. In Epiſtolis Socraticis Allatianis p. 46. vocatur μαλακός, forte quod Socra-

Socrati morituro tulit tunicam ex pretioſa lana pulchreque textam & ſimile pallium, rogavitque ut ſic ornatus demum cicutam biberet. Ælian. I. Var. Hiſt. c.16.

Apollodorus Rhetor. Vide ſupra, *Pergamenus.*

Apollodorus σκιαγράφος circa Ol. XCIII. Plin. XXXV. 9. Euſtath. ad Iliad. κ'. Franciſcus Junius Catalogo pictorum p. 24.

Apollodorus Scilleus. Supra in Citieo.

Apollodorus Socraticus, vide paulo ante, *Phalereus.*

Apollodorus ſtatuarius Plin. XXXIV. 8.

Apollodorus Syllus. Cic. 1. de natura Deor. Niſi potius diſtincte legendum *Apollodorus, Syllus.*

Apollodorus Tarentinus Supra in *Citieus.*

Apollodorus Tarſenſis Tragicus, de quo ſupra lib. 2. c. 19.

Apollodorus Telmiſſenſis ἀνὴρ ἐλλόγιμος, de ſomniis ſcripſiſſe videtur. Laudatur Artemidoro lib. 1. c. 82.

Non raro etiam Apollodori nomen pro Apollonio poſitum obſervarunt viri docti, ut apud Stephanum, ubi Apollodori *Carica* allegantur, vel ubi *Pontica*, ut in Scholiis ad Apollon. Rhodium. Etiam Apollodorum Epheſium ingerunt nonnulli pro Artemidoro.

Fuit & Apollas adverſus quem ſcripſit Chryſippus teſte Laertio, VII. 193. 197. neſcio an is Apollodorus dicitur apud Ciceronem 1. de natura Deor. c. 24. *Zeno quidem non eos ſolum qui tum erant, Apollodorum, Syllum, ceteros figebat maledictis* &c. Ita enim rectius videtur locus iſte legi in melioribus edit. quam ut alii conjungunt velut unius hominis nomen, *Apollodorus Syllus.* At Apollas ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων, laudatus Athenæo IX. pag. 369. idem videtur viris doctis qui Marciano Heracleotæ p. 63. eſt Ἀπελλᾶς ὁ Κυρηναῖος, & cujus Δελφικὰ allegat Clemens protreptico p. 31. Fuit & Apellas ſcepticus apud Laert. Timone IX. p 597. ubi citatur ejus liber cui ab alio Sceptico hujus nominis titulum fecerat Agrippam. Etiam apud Sextum Empiricum mentionem hujus Apellæ fieri, notavit Meurſius, qui locus me fugit. Alios Apellas refert Menagius ad Laertii Chryſippum pag. 342. & Grotius ad Rom. XVI. 10.

Non omittendus & Apollos in ſacro Actorum Apoſtolicorum libro XVIII. 24. & 1. Cor. I. 12. III. 4. &c. & Tit. III. 13. atque in Clementis Romani Epiſtola c. 47. memoratus, quia Ἀπολλῶς per contractio-

ctionem pro Apollodoro dictum eſſe notavit Salmaſius Epiſt. ad Menagium de Herode infanticida p. 65. Ἀπολλὼς ὁ Ἀλεξανδρεὺς λόγιος, ὁ ποτιστὴς τῶν χριστοῦ μαθητῶν *inter diſcipulos Chriſti rigator*, ita enim reddenda mihi videntur verba S. Nili II. 49. Epiſt. *vir Alexandrinus ex Judæis valde eloquens & perfectus in lege, Epiſcopus Corinthiorum.* S. Hieron. in Tit. III. 13. De eo conſulendi Jo. Prideauſius Opp. latin. p. 463. ſeq. & Clariſſimus Vitringa III. 21. Var. Obſ.

Apollodorus ἐν φυτίῳ allegatur à Plutarcho quæſt Græc p. 301. nec dubitarunt aliqui φύτιον Apollodori Comici dramatibus adſcribere. Sed locum conſideranti patebit Hiſtoricum opus reſpici, Apollodori forte Tarentini, & fortaſſe pro ἐν φυτίῳ legendum eſt Ταραντῖνος, licet de Tarentinorum duce Dinone alius quoque Apollodorus tradere hoc potuerit, quod commemorat jam dicto loco Plutarchus, eum præcone ſuffragia plura contra ſententiam lata jactante, prætuliſſe pauciora, ἀλλ' αὗται, inquit, βελτίους, *at hæc meliora ſunt.*

Prætereo alios Apollodoros ut *Tyrannum Caſſandrenſem* de quo Ælianus XIV. 41. XV. 15. Var. Excerpta Peireſc. p. 265. Plutarch. de ſera numinis vindicta p. 555. 556. Polyænus, Muret. XVII. 17. Var. lect. &c. *Cyzicenum, ducem Athenienſium.* Ælian. XIV. 5. Var. Apollodorum *Amphipolitanum* præfectum Babylonis Diodor. Sic. XVII. p. 538. Curt. V. 9. Arian. VII. p. 161. ſeq. *Apollodorum Siculum.* Plutarch. Cæſare p. 731. *Apollodorum* ſub Honorio & Arcadio Impp. Comitem & Procos. Africæ, ad quem aliquot Symmachi Epiſtolæ exſtant. Conf. Jac. Godofredus in proſopographia Cod. Theodoſiani pag. 350. ſeq. T. 6. Fuerunt & Apollodori inter Archontes Athenis Ol. LXXXVII. 3. CVII. 3. CXIV. 4. CXV. 2.

VIII. Apollodoro ſubjiciam ANTIGONUM, illo licet antiquiorem, utpote qui ſub Ptolemæo Philadelpho ſcripſit. (a) Hujus unicus libellus ad nos pervenit ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγή, *Hiſtoriarum mirabilium collectio*, qua mirandæ (b) & ſingulares obſervationes de animalibus & aliis rebus naturalibus breviter referuntur, excerptæ ex auctore libri de admirandis auditionibus qui inter Ariſtotelis ſcripta (c) legitur (à cap. XXXII - CXXVII.) tum è Callimachi (d) ἐκλογῇ τῶν παραδό-

(a) H. Dodwell. diſſ. de ætate peripli Hannonis §. 21. Voſſ. Hiſt. Gr. lib. 1. c. 12.
(b) Alios mirabilium & paradoxarum narrationum ſcriptores retuli lib. 1. c. XX. §. IV.
(c) Vide quæ ſupra cap. VI. §. XXI.
(d) Obſervatum hoc poſt Tho. Stanleium clariſſimo Bentleio, qui multa Antigoni loca egregie illuſtrat atque emendat in fragmentis Callimachi p. 318. ſeq.

παραδόξων (à cap. CXLIV - CLXXXIX. ſive ad finem libri) & aliis qvibusdam ſcriptoribus, quorum Catalogum è Meurſii editione ſubjunxi:

Æſchylus πεζόπεζι. cap. 127.
Alcman. 27.
Ameleſagoras Athenienſis Ἀτθίδι. 12.
Amometi ἀνάπλους ἐκ Μέμφεως εἰς τὴν καλουμένην ἰσιδος κρήνην. 164.
Archelaus Ægyptius περὶ παραδόξων. 23.
Περὶ θαυμασίων. 96
Ariſtoteles. 18. 23. 26. 31. 43. 52. 159. 185.
περὶ ζώων 66.
Callimachus 177. Ægyptius 51.
Callimachi Cyrenæi ἐκλογὴ παραδόξων. 141.
Cteſias 16. 160. 165. 181. 182.
Eudoxus 135. 144. 153. 162. 169 177. 178.
Hellanicus Lesbius 169.
Heraclides 167.
Herodotus. 25.
Hippon Rheginus. 133.
Homerus 28.
Lycus 66. 148. 170. 175. 188 Rheginus 154.
Megaſthenes Ἰνδικοῖς 147.
Myrſilus λεσβιακοῖς 5. 17. 129.
Nicagoras 137.
Phanias 171. 187.
Philetas 8. 23.
Philo Αἰθιοπικοῖς 160.
Philoxenus. 141.
Pindarus 155.
Polycritus 150.
Ναυπακτικῶν ἐπῶν auctor 132.
Theophraſtus 145. 174.
Theopompus 14. 15. 131. 152. 156. 180. 186. 189.
Timæus. 149. 155. 168. Ejus Σικελικῆς ἱστορίας 1.
Zenophilus 166.

Primus Antigonum Græce & latine cum verſione ſua edidit *Guil Xylander* deſcriptum è Bibl. Palatinæ *vetuſtiſſimis membranis, rariſſimo mihique alias nunquam viſo litterarum genere conſcriptis*, quæ ejus ſunt verba in præf. ad Albertum à Steten. Prodiit Xylandri editio una cum M. Antonini libris εἰς ἑαυτὸν & Apollonii Dyſcoli θαυμασίοις, ac Phlegonte Tralliano, Græce, & ſeorſim latina Xylandri horum librorum verſione Baſil. 1568. 8. *Joannes* deinde *Meurſius* Antigonū ſeorſim edidit cum interpretatione Xylandri, addiditqve eruditas notas Lugd. Bat. 1619. 4. exemplis quibusdam hujus editionis annum 1622. præferentibus. Nam Londinenſem Hendreichio memoratam Chimæricam eſſe exi-

ſtimo, neqve vidi alteram Xylandri Argentoratenſem qvam idem commemorat Anni 1590. 8.

Præter hanc ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγὴν Phlegonti c. 28. mirabil. & Stephano Byz. laudatam in * γύαρος, ſcripſerat Antigonus Caryſtius etiam alia, ut:

Βίους ſive vitas Philoſophorum Laertio & Athenæo, Euſebio XIV. 18. præp. & Hieron. de ſcript. Eccl. celebratas, de qvo opere videndus Jonſius II. 4. Reſpicit & Suidas in ἀποθλαδίας.

Θεριζώων Heſych. in Ἴλιοι

Περὶ λέξεως Athen. III p. 88. VII. pag. 297. 303.

Poema Heroicum cujus titulus Ἀντίπατρος. Athen. p. 82. qvi duos inde verſus adducit.

duos inde verſus adducit.

Videntur etiam huic Antigono tribuendæ ἀλλοιώσεις ſive Metamorphorſeon liber qvem laudat Antonius Liberalis c. 23. At ἱστορικὰ ὑπομνήματα qvæ ex Athenei XIII. p. 610. inter ſcripta hujus Antigoni doctiſſim⁹ Voſſius refert, Caryſtio Pergamento tribuenda ſunt ex plurimis aliis Athenæi locis, non Antigono qvi à patria Caryſto Euboeæ civitate Caryſtius dicitur. Alii fuerunt (1) Antigonus Alexandrinus Grammaticus allegatus ab Erotiano in procemio & in πελιωθ. Hic forte reſpicitur à Scholiaſte Nicandri, ubi citat Antigonum. (2) Antigonus Cumanus qvi de re ruſtica ſcripſit, laudatus Varroni, Plinio, Columellæ. (3) Antigonus pictor qvi de pictura ſcripſit teſte Plinio, XXXV. 10. περὶ πινάκων, *De tabulis pictorum.* Laert. Chryſippo VII. ſect. 188. Diverſus ut videtur (4) Antigonus qvi de toreutice ſcripſit, teſte rurſus Plinio in indice libri XXXIV. Hunc inter ſtatuarios comemoratum de arte ſua ſcripſiſſe ait XXXIV. 8. Videtur etiam fuiſſe (5) Antigonus quidam Mathematicus, ut ex auctore ſcholiorum Græcorum in tetrabiblon Ptolemæi p. 201. Meurſius colligit, idem ut ſuſpicor qvi inter Arati interpretes recenſetur. (6) Antigonus Rex Macedoniæ, cujus Epiſtolam ad Zenonem Citieum refert Laertius VII. 7. Eruditionem hujus Antigoni Diocles in Epiſtola προφυλακτικῇ apud Paulum Æginetam lib. 1. c. ult. prædicit his verbis: ἐπειδή σοι συμβαίνει μουσικωτάτῳ πάντων βασιλέων γεγονέναι, καὶ πλεῖστον χρόνον βεβιωκέναι, φιλοσοφίας τε πάσης ἔμπειρον ὄντα τυγχάνειν, καὶ τοῖς μαθηματικοῖς προσταγωνιστήν, ὑπολαμβάνων βασιλικὴν καὶ οἰκείαν εἶναι τὴν φιλοσοφίαν τὴν περὶ τῶν ὑγιεινῶν ἀκολουθ-

καὶ

καὶ θεωρίαν, γέγραφά σοι &c. Fuerit ne is auctor περὶ ἠγήσεως Μακεδονικῆς laudatæ à Stephano in Ἀβαντίς, dubito. Alius certe (7) Antigonus Italicæ Hiſtoricæ ſcriptor qvem laudat Feſtus in Romam, & Dionyſius Hal. 1. Antiqv. p. 5. At Plutarchus in Romulo p. 28. Antigoni Regis dictum refert, non (ut Voſſio viſum) Antigoni ſcriptoris Italicā hiſtoriam reſpicit. (8) Antigonus Medicus inſignis caſtrenſis cujus paſtillum ad capitis dolorem refert Galenus 2. de medicam. ſecundum locos c. 2. Meminit ejusdem Marcellus Empiricus & collyrium ejus commendat c. 8.

IX. Cum Apollodoro Clariſſ. Galeus edidit PARTHENII Nicæni *volumen quod de amantibus compoſuit* uti Probus ad Eclog. 3. Virgilii vocat ad c. 15. hujus libri reſpiciens: ſive narrationes ſoluto ſermone ſcriptas de iis qvæ amantibus acciderunt: Παρθενίου Νικαέως περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων ad *Cornelium Gallum* ** qvi ſub Auguſto Imp. floruit & ſvavitate carminum excelluit, ad qvæ componenda perqvam opportunam hujuscemodi narrationum lectionem ipſi commendat. Τὰ πλεῖστα αὐτῷ τε παρέσαι εἰς ἔπη καὶ ἐλεγείας ἀνάγειν τὰ μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἁρμόδια &c. Scriptores è qvibus narrationes ſuas collegit Parthenius, hi ſunt:

Alexander Ætolus, ex cujus carmine Elegiaco cui titulum fecerat Apollinem profert verſus qvatuor & triginta c. 14.

Andriſci Ναξιακά. Ἀργοναυτικῶν ά. c. 28. Κάυνος. c. 1. ſive Καύνου κτίσις, c. 11. Poema Epicum cujus decem verſiculos Parthenius conſervavit, emendavit Iſ. Voſſius ad Melæ lib. 1. c. 16.

Ariſtocritus c. 11.

Ariſtodemus ὁ Νυσαεὺς ἐν ἀ ἱστοριῶν. c. 8.

Ariſtoteles c. 14.

Aſclepiades Myrleanus Βιθυνιακῶν ά. c. 35.

Cephalo Gergithius ἐν Τρωϊκοῖς. c. 4. & 34.

Dectades c. 13.

Diodorus ἐλαίτης (Geſnero *Medicus*, Voſſio *circulator*: ſed interpres forte

* Xylander in Stephano ſuo Byz. annotavit Antigonum Caryſtium hunc ipſum eſſe cujus θαύμασια nuper in lucem emiſerit. Non primum itaque hoc à Meurſio obſervatum fuit.

** De hoc Gallo videndus Vir doctrina & ingenio præſtans Juſtus Fontanini libro de ſcriptoribus Forojulienſibus.

forte rectius legit *Elaites*) ἐν ἐλεγείαις c. 14. Galeus in notis ad Parthenium pro *Diodoro* mavult *Dionyſiodorum* Troezenium. Voſſius lib. de poetis Græcis, memoriæ ut videtur lapſu pro Diodoro Dionyſium poſuit.

Euphorion Ἀπολλοδώρῳ. c. 28. Θρακὶ c. 13. & 26.

Hegeſippus Μιλησιακῶν ά c. 16. Παλληνιακοῖς c. 6.

Hellanicus Τρωϊκῶν ά c. 34.

Hermeſianax c. 22. Λεοντί (ſive Λεοντίῳ ut apud Athenæum & Antoninum Liberalem c. 39.) cap. 5.

Ὁ τὴν Λέσβου κτίσιν ποιήσας (Apollonius forte Rhodius) c. 21. ubi ex illo poemate verſus Heroicos viginti & unum affert.

Licymnius Chius μελοποιός. c. 22.

Οἱ τὰ Μιλησιακά. c. 14. Vide ſupra in Hegeſippo.

Moero, Μοιρὼ (poetica Byzantia) ἐν ταῖς ἀραῖς. c. 27.

Neanthes ἐν β'. c. 33.

Nicænetus c. 11. Λύρκῳ. c. 1.

Nicander c. 34. ἐν τῷ περὶ ποιητῶν. c. 4.

Phanias Ereſius. c. 7.

Philetas ἑρμῇ. c. 2.

Phylarchus c. 25. & 31. ἐν ιέ. (interpres *libro IV.*) c. 15.

Simmias Rhodius c. 33.

Sophocles Ευρυάλῳ c. 3.

Theophraſtus ἐν τῷ περὶ τοὺς καιρούς. (interpres libro IV.) c. 9. ἐν ά τῶν περὶ τοὺς καιρούς. c. 18.

Timæus Σικελικοῖς. c. 29.

Xanthus Λυδιακοῖς. c. 33.

Primus hunc ſcriptorem in lucem edidit cum verſione ſua *Joannes Cornarius* Zviccavienſis, Baſil. 1531. 8. apud Frobenium. Cum eadem interpretatione prodiit iterum Baſ. 1555. & ex officina Commelini Græce & latine junctus Achillis Tatii, & Longi Eroticis A. 1601. 8. Vide etiam latine cum Euſtathii ſive Eumathii amoribus excuſum Lugduni Bat. 1618. 12. Gallice vertit *Johannes Fornerius* una cum Plutarchi narrationibus amatoriis Pariſ. apud Ægidium Robinotum 1556. 8. Deniqve Græce & Lat. cum Apollodoro & aliis nitide recudi curavit *Tho. Galeus*, additis brevibus ſed eruditis notis, qvibus interpretis etiam ſubinde errata qvædam emendavit Pariſ. 1675. 8.

Eundem eſſe Parthenium qvi has narrationes proſa ſcripſit & Poetam hujus nominis, docet auctor ipſe verſus ſuos de Biblide & Cauno referens c. 11. Tum Plutarchus qvi in parallelis minoribus p. 308. cum de Leucone & Cyanippo narrationem è capite 10. repetiſſet, ſubjungit: ὡς Παρθένιος ὁ ποιητής. Itaq; non dubito eum ipſum eſſe cujus Stephanus in Νίκαια meminit, Lucianus vero de ſcribenda Hiſt. T. 1. p. 637. jungit cum Euphorione & Callimacho: qvemqve Suidas tradit Heraclidis & Eudoræ, ſive ex Hermippo qvodam juniore (Smyrnæus enim ille qvi de vitis ſcripſit Parthenio antiqvior fuit) Tethæ filium Nicæenſem vel Myrleanum ἐλεγειοποιὸν καὶ μέτρων διαφόρων ποιητὴν, captum à Cinna in bello Mithridatico (Anno U.C. ſaltem 670.) poſtea propter doctrinam liberum dimiſſum, usqve ad Cæſaris Tiberii tempora vixiſſe. Tiberius * imperare cœpit A. U. C. 767. centum fere poſt Cinnam interfectum annis. Itaq; Tiberii nomen vel à Suida vel ab alio qvodam præter rem eſſe adjectum non dubito, qvanqvam Parthenio h. e. poematis ipſius delectatum Tiberium auctor eſt Suetonius c. 70. *Fecit & Græca poemata imitatus Euphorionem & Rhianum & Parthenium, quibus Poetis admodum delectatus, ſcripta eorum & imagines publicis Bibliothecis inter veteres & præcipuos auctores collocavit.* Virgilium Parthenio præceptore uſum in Græcis, & qvædam illius verſibus ſuis expreſſiſſe notant Macrobius V. 17. & Gellius IX. 9. & XIII. 26. ſed & in codice Bibl. Ambroſianæ ** Moreto Virgilii hæc verba adſcripta obſervavit Iſ. Voſſius *Parthenius Moretum ſcripſit in Græco, quem Virgilius imitatus eſt.* Scripta Parthenii hæc commemorantur in veterum monumentis:

Ἀνθίππη. Steph. in Χερονίδης, λάμπεια.
Ἀρήτης (conjugis) ἐγκώμιον. Libris III. Suidas in Παρθ.
Ἀρήτης ἐπικήδειον. id.
Εἰς Ἀρχελαΐδα ἐπικήδειον. Hephæſtio p. 4. qvi totum elegiacum fuiſſe teſtatur, ſolo extremo verſu jambico adjuncto.
Εἰς Αὐξίθεμιν ἐπικήδειον. Steph. in γαλλήσιον.
Δῆλος. Steph. in Βεληδόνιοι & χειμώνοι, & ὤγενος ubi vide Holſten. & Salmaſ.

* Doctiſſimus Voſſius exiſtimat verba Suidæ accipi poſſe de tempore quo Tiberius florere & rem gerere cœpit, 29. antequam imperaret annis. Sed uſu veterum ſcriptorum conſtat tempora Imperatorum non de aliis quam Imperii annis computari.

** Vide Voſſium Patrem de Poetis Græcis p. 70.

maſ. ad Solin. p 842. ex qvo loco videtur referendum hoc poema ad Parthenium Phocenſem.

Ἐλεγείας. Artemidor. IV. 64.

Ἐλεγεῖα εἰς Ἀφροδίτην. Steph. in ἀκαμάντιον, Suid. παρθ. Male ad Chium Parthenium referuntur in Schol. Græcis recentibus ad Anthologiam Epigrammatum Græcor. II. 50. p. 236.

Ἡρακλῆς. Steph. in Ἴσσα & ἰωνώνη Etymol. M. in αὐρόχας & ἰσίχηλος.

Ἴφικλος. Steph. in ἀράφεια.

Κελαινάγορας Etymol. M. in ἄρπυς.

Λευκάδιαι Steph in Ἰβηρίαι.

Μεταμορφώσεις. Suid. in Νέστωρ (licet Parthenio Chio tribuit in παρθ.) Euſtath. ad Dionyſ. v. 420 ὡς παρθένιος ὁ τὰς μεταμορφώσεις γράψας λεγόμενος. Vide & ad Iliad ζ. pag. 248. edit. Baſil. His uſum Ovidium non dubitant Gyraldus & Voſſius.

Moretum qvod imitatus eſt Virgilius, ut paulo ante dixi.

Προπεμπτικὸν Steph. in κώρυκος.

Memoratur præterea Parthenius à Stephano in Νεμαῦσος, Νίκαια, Βορυσθένης, & ἐλεφαντίνη, qvæ loca in indice ſcriptorum editioni Berkelianæ ſubjecto, ut non pauca alia deſiderantur.

Vir inſignis Janus Cornarius ſuſpicatus eſt *librum de fluminibus* de qvo inter Plutarchi ſcripta dicam, auctorem agnoſcere hunc Parthenium, ſed parum veriſimilitudinis habet illa ſententia.

Fuit & *Parthenius Phocenſis* Stephano memoratus in Γέτθοι, Δεκέντιοι & ὤμενος, niſi Φωκαεὺς ſcriptum aliquando pro Νικαεὺς, aut Nicæni illius quem Stephanus qvoq; in Νίκαια agnoſcit, cum Phocenſis ſcriptis à Stephano confuſa. Cæterum Phocenſis iſte Parthenius haud diverſus * mihi videtur ab eo qvem *Parthenium Dionyſii* (diſcipulum) vocat Athenæus laudato primo ejus libro περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων XI. p. 467. 501. & XV. p. 680. eundem reſpicit Euſtathius ad Iliad ψ. p. 1412. & in Odyſſ. ι. p. 567. Hunc Grammaticum vocat Suidas in Διονύσ. & Dionyſii Alexandrini à Nerone usq; ad Trajanum clari diſcipulum fuiſſe teſtatur. Minus præclare ſenſiſſe de Homeri poematis, nec dubitaſſe Iliadem ſtercus, ** vel ſentes, Odyſſeam lutum appel-

* Phocenſem à Parthenio Dionyſii diſtiguit Vir præſtantiſſimus lib. 2. de Hiſt. Græcis cap 1.

** Πηλὸν Ὀδύσσειαν καὶ βάτον Ἰλιάδα. Pro βάτον Clariſſ. Neocorus legit πάτον.

are apparet ex Epigrammate veteri græco, qvod in lucem edidit doctiſſimus Neocorus ad Suidam in Παρθένι@. Ibidem Suidas alterius *Parthenii* facit mentionē patria *Chii*, Theſtoris quem carmine celebravit, filius: qvi ad Homerum originem generis ſui referebat, ſed (propter genus forte ſcribendi parum lucidum atqve digeſtum) cognominatus eſt *Chaos*. Huic Metamorphoſes, qvæ Parthenii Nicæni ſunt, male iſt hoc loco tribui, ipſo Suida auctore conſtat in Νέςωρ, ut paulo ante notabam.

X. Collectionem ſcriptorum Hiſtoriæ Poeticæ Galeanam claudit ANTONIUS LIBERALIS, de qvo & ipſo pauca hoc loco addere, atqve ita capiti huic colophonem imponere conſtitui. Nihil hujus ſcriptoris habemus præter Μεταμορφώσεων συναγωγὴ ſive *transformationum narrationes* capitibus XLI. collectas ex ſcriptoribus qvorum nomina infra vides:

Antigonus ἐν τοῖς ἀλλοιώσεσι. c. 23.
Apollonius Rhodius ἐν ἐπιγράμμασι. c. 23.
Areus Laco Ἀρεὺς ὁ Λάκων ἐν ᾄσματι κύκνῳ. c. 12.
Athanadas Ἀμβρακικοῖς c. 4.
Boeus (Plinio etiam & Athenæo laudatus) ὀρνιθογονίᾳ. c. 3. 11. *libro primo* c. 7. *libro ſecundo* c. 16. 18. 19. 20. 21.
Corinna c. 10. ἑτεροιουμένων cap. 15.
Didymarchus μεταμορφώσεων γ′ c. 23.
Hermeſianax Λεοντίῳ β′. c. 39.
Heſiodus ἐν μεγάλαις ἠοίαις. c. 23.
Menecrates. c. 35.
Nicander c. 35. ἑτεροιουμένων α′ c. 4. 22. 23. 38. β′. c. 13. 17. 30. 31. γ′ c. 1. 2. δ′ c. 8. 9. 10. 12. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 32.
Pamphilius α′ c. 23.
Pherecydes c 33.
Simmius Rhodius, Ἀπόλλωνι c. 20.
Xanthus Lyciacis c. 35.

Quis demum fuerit hic Liberalis, vel qvando vixerit, perqvam eſt incertū, etſi antiqvum eſſe & ſcribendi ratio & qvibus uſus eſt monumenta jam pridem univerſa deperdita, fidem faciunt. Certe non multo juniorem eſſe mihi perſvadeo Æbutio Liberali cui libros de be-

ne-

CAPUT. XXVIII.

De ANTHOLOGIA ſive FLORIDIS epigrammatum Græcorum.

E Franciſci Vavaſſoris, Jeſu Socii, libro de Epigrammate caput XVI, cum nonnullis obſervationibus. De collectione Epigrammatum Græcorum facta à Meleagro Gadareno. Catalogus Poetarum quorum Epigrammata in eadem continebantur. 1. *Obiter de altera Conſtantini Cephalæ, ibid. De collectione Philippi Theſſalonicenſis.* 2. *De quarta Agathiæ Myrinæi* 3. *De quinta Maximi Planudæ, quæ, nec integra tamen, edita eſt.* 4. * *Epigrammata antiqua jam olim ex inſcriptionibus & monumentis publicis collecta. ibid. in notis. Editiones & interpretes Anthologiæ Epigrammatum Græcorum.* 5. *Editiones promiſſæ Menardi, Salmaſii &c. tum quæ brevi exſpectatur Viri Clariſſ. Jo. Clerici cum Hugonis Grotii latina verſione.* 6. *Catalogus Poetarum qui Epigrammata compoſuerunt, cum variis obſervationibus.* 7.

I.

DEbere nos iis plurimum, qvi epigrammata varia, qvaſi disjecta membra collegerunt in unum corpus, niſi agnoſcimus ac fatemur, ingrati profecto ſimus. Cum enim opuſcula hæc tam parva, mole ſe non ſatis ulla ſua tueantur, neq; ſponte, ut grandiores libri, conſiſtant, facile elabantur è manib9, ſpargantur paſſim, deliteſcant & obſoleſcant in angulis, ubicunqve negligantur prorſus: qvid futurum erat, niſi colligentis unius aut alterius diligentia & ſedulitas Sibyllinis hiſce foliis ſubveniſſet? qvantam nos facturi damnum fuimus: quam multa, qvamqve præclara, qvæ ante nos fuerunt, atq; in omni poſteritate erunt, ingenii ac literarum monumenta perdituri? Collegerunt autem apud Græcos epigrammata ſuorum viri inſignes, & ipſi poetæ, primum *Meleager*, deinde *Philippus*, tum *Agathias*, ad extremum, ſed

* Sexta inedita *Leonhardi Philaræ* in Clariſſ. Montfauconi Bibliotheca Coisliniana p. 519. memoratur.

ſed longo poſt temporis intervallo, propiusqve à nobis, *Maximus Planudes*.

Ac MELEAGER qvidem, Eucratis F. homo natione Syrus, & oppido Gadarenus; qvem, Seleuco VI. * Syriæ rege ultimo, vixiſſe ferunt, incoluiſſe urbem Tyrum, in Co inſula mortem obiiſſe; ex diverſis totius antiqvitatis ſex & qvadraginta ſcriptoribus epigrammatum decerpſit flores, & inde Coronam texuit, atq; ita ** inſcripſit: cum ſuum cuiqve florem poetæ attribueret, ipſe pro parte aliqvid in textum illud ſvave ac ſpecioſum conferret. Digeſtum opus ac diſpoſitum pro ordine literarum, unde ſinguli poetæ initium ducerent nominis; non autem, qvod fuit fortaſſe ſatius, pro tempore, qvo qvisqve vixiſſet. Sed hoc, credo qvia facilius, *** & cujusvis, neglectum: illud, qvia varium magis, & artificii eſſe alicujus videretur, uſurpatum. Qvanqvam hunc ordinem Meleagri dicitur confudiſſe *Conſtantinus* neſcio qvis *Cephalas*, † nec jam nominum aut perſonarum habuiſſe rationem, ſed res modo ſpectaſſe præcipuas, de qvibus in epigrammatis ageretur, & in diverſa qvædam capita diſtribuiſſe, *ἤγουν ἐρωτικὰ ἰδίως, καὶ ἀναθηματικὰ, καὶ ἐπιτύμβια, καὶ ἐπιδεικτικὰ.* Certe videre licet etiamnum manuſcriptos codices in qvibus iſte retineatur qvadripartitus & conſervetur ordo. De patria vero Meleagri, de qve habitatione non una quod dixi, facile intelligitur cum ex præclaro epigrammate libri anthologiæ tertii, in qvo ipſe de ſe loqvitur, *Ἀτρέμας ὦ ξεῖνε βαῖνε*: tum ex altero iſto nondum edito,

* Seleucus VI. Epiphanes Nicator regnum iniit Olymp. CLXX. 3.

** *Στέφανον Ἐπιγραμμάτων.* Vide Salmaſ. ad Solin p. 843. & Holſtenii notas ad Steph. Byzantinum in *Γάδαρα*, ubi teſtatur collectionem Meleagri nobilis Poetæ MStam exſtare in Bibliotheca Cardinalis Barberini, & auctorem in principio operis deſignari his verbis:

Ὁ Μελέαγρος Γαδαρηνὸς ἦν τὸ γένος
Σύρος, ἐτελεύτη ἐν Κῷ τῇ νήσῳ.

*** Miror hoc elegantiſſimi Viri judicium; facilius enim multo eſt literarum ordine qvam temporis diſponere ſcriptores.

† Ex inedita *Conſtantini Cephalæ* Anthologia Epigramma Pauli Silentiarii ſub Juſtiniano Imp. clari profert Henr. Valeſius ad Socratem p. 88. Nimirum Conſtantinus Cephalas Coronam Meleagri, Philippi & Agathiæ Syllogen Epigrammatum Græcorum in capita ſecundum materiam reduxit. Vide Allatium cap. 1.4. de Patria Homeri pag. 1831 ubi meminit Codicis MS. antiquiſſimi qui è Bibl. Palatina venit in Vaticanam.

to, qvod eadem habet omnia, præter clauſulam, atqve etiam diſtinctiora.

Πρῶτα μοι Γαδάρων κλεινὰ πόλις ἔπλετο πάτρα
　'Ηνδρωσεν δ' ἱερὰ δεξαμένα με Τύρος.
Εἰς γῆρας δ' ὅτ' ἔβλω καὶ δία τρέψεν ἐμ' ἡ * Κῶς,
　Κα' μὲ θετὸν μερόπων ἀστὸν ἐγηροτρόφει.
Μῦσαι δ' εἰν ὀλίγοις με τὸν Εὐκράτεω Μελέαγρον
　Παῖδα μελιτλέιοις †† ἠγλαΐσαν χάρισι.

Prima mihi Gadarenorum inclyta civitas patria fuit. Deinde qua me ſacra excepit Tyros, educavit virum. Poſtquam autem ad ſenectutem perveni, divina me Cos aluit: & adoptivum Meropum civem id ætatis fovit. At Muſæ in paucis Meleagrum me, Eucratis filium, per mellitas exornarunt Gratias.

Sed rem, qvæ hic agitur, maxime continet carmen verſuum prope ſexaginta, qvod procemi loco coronæ Meleager ſuæ affinxit, ubi & poetæ nominatim & flores appellantur, atq; ut ſuus cuiqve aſſignatus flos eſt, inter ſe junguntur: qvod ego carmen, in tam multis Meleagri jam editis miror nondum vulgatum à qvoqvam fuiſſe. ** Præterqvam enim qvod ſuavitate qvadam dictionis & numerorum ubiq; delectet: qvædam nos, qvæ nusqvam alibi exſtent, docere poteſt, ut illud, qvi viri epigrammata, qvæ feminæ, primum fecerint: ut hoc qvoqve ſtatim initio, Meleagrum, qvod ſertũ legerat, *Diocli* amico obtuliſſe, & ſui apud illum μνημόσυνον, hoc eſt, amoris pignus & monumentum, eſſe voluiſſe.

Μῦσα φίλα τίνι τάνδε φέρεις πάγκαρπον ἀοιδάν;
　Ἢ τίς ὁ καὶ τεύξας ὑμνοθετᾶν στέφανον;
Ἄνυσε μὲν Μελέαγρος, ἀειζάλ[illegible]ῦ Διοκλεῖ
　Μναμόσυνον ταύταν ἐξεπόνησε χάριν.

* In Holſtenii ad Stephanum notis male editum: καὶ διαθρεψαμένη κῶς.

†† Holſtenius ſuſpicatur legendum Μενιππείαις quia in altero Epigrammate lib. 3. Antholog. cap 6 p 302 Meleager profitetur in juventa Menippi civis ſui imitatorem ſe fuiſſe: Πρῶτα Μενιππείαις συντροχάσας χάρισιν. Crinagoras in Epigrammate quod edidit Salmaſius ad Solin. p. 850. Σωτίμοι ἀλλὰ Μένιππε λάβευ φίλος ἴσορα κύκλον γράψας ὦ πάσης ἴδει γεωγραφίης.

** Addam hoc loco & alterum duobus tantum verſibus conſtans, qvod collectioni Meleagri

Muſa dilecta, cuinam defers carmen hoc omnino frugiferum? aut quis poeta coronam texuit? Confecit Meleager, ac præclaro Diocli, quod amoris monumentum foret, hoc expolivit munus:

Πολλὰ μὲν ἐμπλέξας ἈΝΎΤΗΣ κρίνα, πολλὰ δὲ ΜΥΡΟΥ͂Σ·
Λείρια, καὶ ΣΑΠΦΟΥ͂Σ βαιὰ μὲν ἀλλὰ ῥόδα.
Νάρκισσόν τε χορῶν ΜΕΛΑΝΙΠΠΊΔΟΥ ἔγκυον ὕμνων
Καὶ νέον οἰνάνθης κλῆμα ΣΙΜΩΝΊΔΕΩ.
Ἐν δ᾽ ἀναμὶξ πλέξας μυρόπνουν εὐάνθεμον ἶριν
ΝΟΣΣΊΔΟΣ, ἧς δέλτοις κηρὸν ἔτηξεν ἔρως.
Τῇ δ᾽ ἅμα καὶ σάμψυχον ἀφ᾽ ἡδυπνόοιο ῬΙΑΝΟΥ͂,
Καὶ γλυκὺν ἩΡΙΝΝΗΣ παρθενόχρωτα κρόκον.

Multa innexuit Antes *lilia, multa* Myrus *liria,* Sapphus *vero perpauca quidem, ſed roſas. Narciſſumque hymnum* Menalippidæ *choreis fertilem. Et novum œnanthes palmitem* Simonidis. *Ac plexuit ſimul odoratam & ſuavem irin* Noſſidis, *cujus blandus ceram mollivit amor. Una cum iſta ſampſuchum à ſuaviſſimo* Riano, *& dulcem* Herinnæ *crocum, puellis colore ſimilem.*

Ἀλκαίου τε λάλαθρον ἐν ὑμνοπόλοις ὑάκινθον
Καὶ ΣΑΜΙΟΥ δάφνης κλῶνα μελαμπέταλον.
Ἐν δὲ ΛΕΩΝΊΔΕΩ θαλεροὺς κισσοῖο κορύμβους
ΜΝΑΣΆΛΚΟΥ τε κόμας ὀξυτόρου πίτυος,
Βλαισήν τε πλατάνιστον ἀπέθρισε ΠΑΜΦΊΛΟΥ οἴνης
Σύμπλεκτον καρύης ἔρνεσι ΠΑΓΚΡΆΤΕΟΣ.
ΤΎΜΝΕΩ τ᾽ εὐπέταλον λεύκην, χλοερόν τε σίσυμβρον
ΝΙΚΊΟΥ, ἘΥΦΉΜΟΥ τ᾽ ἀμμότροφον πάραλον.

Et Alcæi *inter lyricos loquacem hyacinthum, &* Samiæ *ramum lauri nigricantibus foliis. Præterea* Leonidæ *teneros hederæ corymbos, &* Mnaſalci *comas acutæ pinus, Flexilemque platanum defregit ex* Pamphili *vite, ramis imple-*

gri præfixum Holſtenius reperit εἰς τὸν σοφὸν Μελέαγρον τὸν τοὺς στεφάνους τῶν ἐπιγραμμάτων πλέξαντα (male editum πλήξαντα,) τὸν υἱὸν Εὐκράτεος τοῦ Γαδαρηνοῦ.

Εὐκράτεω Μελέαγρον ἔχω ξένε τὸν σὺν Ἔρωτι
Καὶ Μούσαις κεράσαντ᾽ ἡδυλόγους χάριτας.

plexam nucis, quæ Pancratis *eſt. Et* Tymnæ *frondoſam populum albam, &* *viride ſiſymbrium* Nicæ & Euphemi *litoralem paralum.*

Ἐν δ' ἄρα ΔΑΜΑΓΗΤΟΥ ἴον μέλαν, ἡδύ τε μύρτον
ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ, στυφελοῦ μεστὸν ἀεὶ μέλιτος.
Λυχνίδα τ' ΕΥΦΟΡΙΩΝΟΣ, ὁ δ' ἐν Μούσῃσιν ἀμείνων
Ὅς ΔΙΟΣ ἐκ ΚΟΥΡΩΝ * εἶχεν ἐπονυμίην.
Τῇσι δ' ἅμ' ΗΓΗΣΙΠΠΟΥ ἐνέπλεκε μαινάδα βότρυν
ΠΕΡΣΟΥ τ' εὐώδη σχοῖνον ἀμησάμενος.
Σὺν δ' ἅμα καὶ γλυκὺ μῆλον ἀπ' ἀκρεμόνων ΔΙΟΤΙΜΟΥ
Καὶ ῥοιῆς ἄνθη πρῶτα ΜΕΝΕΚΡΑΤΕΟΣ.

Ac Damageti *violam nigram, ſuavemque myrtum* Callimachi, *plenam ſemper denſati mellis. Et Aychnidem* Euphorionis, *hic vero inter Muſas eximius, qui Jovis ex puellis nomen habuit. Atque his* Hegeſippi *implicuit racemum, qui agat in furorem, &* Perſei *juncum odoratum excerpſit. Una cum his etiam dulce malum è ramis* Diotimi, *& punicæ flores primos* Menecratis.

Σμυρναίους τε κλάδους ΝΙΚΑΙΝΕΤΟΥ, ἠδὲ ΦΑΕΝΝΟΥ
Τέρμινθον, βρωτὴν τ' ἀχράδα ΣΙΜΜΙΕΩ.
Ἐν δὲ καὶ ἐκ λειμῶνος ἀμωμήτοιο σέλινα
Βαιὰ διακνίζων τ' ἄνθεα ΠΑΡΘΕΝΙΔΟΣ.
Λείψανα τ' εὐκαρπῶντα μελιστάκτων ἀπὸ ΜΟΥΣΩΝ
Ξανθοὺς ἐκ καλάμης ΒΑΚΧΥΛΙΔΕΩ στάχυας.
Ἐν δ' ἄρ' ἈΝΑΚΡΕΙΟΝΤΕΙΟΥ γλυκὺ κεῖνο μέλισμα
Νέκταρος, ἧς δ' ἐλέγους εὔσπορον ἀνθέμιον.

Myrrhaque ramos Nicæneti, Phaenni *terebinthum, & veſcam achrada* Simmiæ. *Tum ex prato fertili apia, exiguos carpens flores* Parthenidos, *Tum reliquias frugiferas à Muſis melſtillantibus, flavas e culmo* Bacchylidis *ſpicas. Inde* Anacreontici *cantionem illam dulcem Nectaris, & fecundam elegiæ anthemium.*

Ἐν δὲ καὶ ἐκ φορβῆς σκολιότριχος ἄνθος ἀκάνθης
ἈΡΧΙΛΟΧΟΥ, μικρὰς στράγγας ἀπ' ὠκεανοῦ.

 Τοὺς

* Dioſcorides Poeta, cujus Epigrammata quædam exſtant etiam in Anthologia edita Planudæ.

Τοὺς δ' ἅμ' ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΙΟ νέους ὄρπηκας ἐλαίης
Ἠδὲ ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ πορφυρέην κύανον.
Ἐν δ' ἄρ' ἀμάρακον ἧκε ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ ἄνθος ἀοιδῶν.
Φοινισσαί τε νέην κύπρον ἀπ' ἈΝΤΙΠΑΤΡΟΥ.
Καὶ μὴν καὶ ἈΡΙΑΝ σταχυότριχα θήκατο νάρδον
Ὑμνοθέταν Ἑρμοῦ δώρων ἀειδόμενον.

At que etiam ex horribili criſpaque acantho florem Archilochi, *parvas ex Oceano guttas. Et* Alexandri *novos ſurculos oleæ, & * Polycleti *purpuream cyanum. Tum vero amaracum immiſit* Polyſtrati *florem poetæ, & phoenicium novum liguſtrum ab* Antipatro *Nec non* Ariam *ſpicam nardi poſuit, Poetam Mercurii donum canentem.*

Ἐν δὲ Ποσείδιππόν τε καὶ Ἡδύλον ἄγρι' ἀρούρης
Σικελίδεω τ' ἀνέμοις ἄνθεα φυόμενα.
Ναὶ μὴν καὶ χρύσειον ἀεὶ θείοιο Πλάτωνος
Κλῶνα τὸν ἐξ ἀρετῆς πάντοθι λαμπόμενον.
Ἄστρων τ' ἴδριν Ἄρατον ὁμοῦ βάλεν, οὐρανομάκευς
Φοίνικος κείρας πρωτογόνους ἕλικας.
Λωτόν τ' εὐχαίτην Χαιρήμονος ἐν φλογὶ μίξας
Φαιδίμου, Ἀνταγόρου εὔστροφον ὄμμα βοός.
Τάν τε Φαλακραῖον Θεοδωρίδεω νεοθηλῆ
Ἕρπυλλον, κυανῶν τ' ἄνθεα Φανίεω.

Poſidippum*que*, Hedylum*que*, *raphanos ſylveſtres terræ*, Sicelidæ*que anemonas. Quin & chryſeum ſemper divini* Platonis, *ſtirpem vi ſua ex omni parte fulgentem. Qui aſtrorum ſcientem* Aratum *eodem conjecit, & proceræ palmæ totondit cauliculos primos, qui lotum comantem* Chæremonis *flammeæ admiſcui* Phædimi, * Antagoræ *tortilem buphthalmum, ac Phalacaum* Theodori *recens natum ſerpyllum, & cyanorum flores* Phaniæ.

Ἄλλων τ' ἔρνεα πολλὰ νεόγραφα· τοῖς δ' ἅμα Μούσης
Καὶ σφετέρης ἔτι που πρώιμα λευκόϊα.

Ἀλλὰ

* Φαιδίμος h. l. non eſt Epitheton Antagoræ, ſed ut pulchre vidit Vavaſſor, nomen Poetæ proprium, cujus meminit Stephanus Byz, Βισάνθη πόλις Μακεδονίας, ἀφ' ἧς Φαί-

Ἀλλὰ φίλοις μὲν ἐμοῖσι φέρω χάριν· ἐστὶ δὲ μύσταις
Κοινὸς ὁ τῶν Μουσέων ἡδυεπὴς στέφανος.

Multaque aliorum germina nova addidit, ſimul & cum iis, Muſæ ſuæ, quæ cito oriuntur, leucoia. Cum autem hoc amicicis defero munus, tum poeticæ cultoribus communis hæc Muſarum ſuavis corona.

II. ALTERA eſt à PHILIPPO Theſſalonicenſi corona contexta eademqve *Camillo* cuidam delata, inſtituto & exemplo Meleagri. Secutus qvoque rectam ſeriem literarum Philippus, ut Meleager, ad poetas ſingulos, ſingulas vel plantas, vel flores, vel arbuſculas, explicandi, & diſtinguendi cauſa, aut ornandi adjunxit. Hoc diſſimile, qvod quatuordecim numero tantum poetas recenſuit, qvos ejusmodi ſuis inſtruxit inſignibus, alios aliis, qvibus qvisq; vellet, deſignandos floribus permiſit. Sed iſta dici qvid neceſſe eſt pluribus, qvæ ipſe breviter Philippus complexus eſt? Sic enim loqvitur præfatione ſua, qvam, ineditam qvoqve adhuc, non patiar amplius deſiderari.

Ἄνθεά σοι δρέψας Ἑλικώνια, καὶ κλυτοδένδρου
Πιερίης κείρας πρωτοφύτους κάλυκας,
Καὶ σελίδος νεαρῆς θερίσας στάχυν, ἀντὶ ἔπλεξα
Τοῖς Μελεαγρείοις ὡς ἴκελον στεφάνοις.
Ἀλλὰ παλαιοτέρων εἰδὼς κλέος, ἐσθλὲ Κάμιλλε,
Γνῶθι καὶ ὁπλοτέρων τὴν ὀλιγοστιχίην.

Cum flores tibi excerpſerim Heliconios, & inclytæ arboribus Pieriæ totonderim teneros calyces: cumque librorum recentium legerim ſpicas: nexui quoque Meleagri *ſimile quiddam coronæ. Qui vero antiquorum noſti decus, optime* Camille: *noſce & recentiorum in ea arte tenuitatem.*

Ἀντίπατρος πρέψει στεφάνῳ στάχυς· ὡς δὲ κόρυμβος
Κριναγόρας· λάμψει δ' ὡς βότρυς Ἀντίφιλος·
Τύλλιος ὡς μελίλωτον· ἀμάρακον ὡς, Φιλόδημος·
Μύρτα δ' ὁ Παρμενίων, ὡς ῥόδον Ἀντιφάνης.

Κιασ-

Φαίδιμος ἐλεγείων ποιητής. At viciſſim apud Theodolphum Aurelianenſem lib. IV. carm. 1. Sedulius vocatur rutilus i. e. φαίδιμος. luculentus, unde *Rutilum* Poetam invitis ni fallor Muſis effinxerunt viri eruditi.

Κισσὸς δ' Αὐτομέδων· Ζωνᾶς κρίνα, δρῦς δὲ Βιάνωρ.
Ἀντίγονος δ' ἐλάη, καὶ Διόδωρος ἴον.
Εὐήνῳ δάφνην συνεπέπλεκε· τοὺς δὲ περισσοὺς
Εἴκασον εἰς ἐθέλεις ἄνθεσιν ἀρτιφύτοις.

Antipater *aptabitur corona pro ſpica: ut racemus* Crinagoras: *lucebit ut uva* Antiphilus, Tullius, *ut melilotus*: Philodemus, *ut amaracus*: *pro myrto* Parmenion, *pro roſa* Antiphanes. *Hedera erit* Avtomedon, *lilia* Zonas, *quercus* Bianor, Antigonus *olea*, Diodorus *viola*. Evenum *lauro implicuit, reliquos poetas confer cum floribus quibuslibet novis*.

Videsne dux Montauſeri, qvid ſibi Philippus hic velit, qvidve ſe profiteatur feciſſe? Ait à ſe collectos poetas recentiores; cum qvidem Meleager antiqvos maxime, ut ejus ex prooemio perſpicitur, collegerit. Sed qvia, Philippo qvi recentiores, iidem non modo nobis eſſe poſſunt antiqviſſimi, ſed aliis etiā poetis compluribus Græcis; plurimum autem intereſt ad bonitatem & præſtantiam, epigrammata eſſe à vetuſtioribus profecta, qvod poſterius tempus priori multum ſcribendi laude concedat: inveſtigandum videtur qvo Philippus tempore, novorum epigrammatum collector, floruerit, ne ſua ei novitas fraudi ſit, aut minori certe in pretio & honore habeantur, qvæ collegit. Inter epigrammata Philippi amplius qvinqvaginta, eſſe video tria omnino, qvæ admoneant nos, immo certiores faciant, qvibus is temporibus extiterit: qvanqvam aliud alio manifeſtius aperiat. Primum, concinnum ſine dubio & vetere Græcia dignum, eſt ejusmodi, qvod nos è Græco libenter propter elegentiam & venuſtatem argumenti, ut & alia duo, convertimus.

Φοῖβον ἀνηναμένη ποτὶ Δάφνη, νῦν ἀνέτειλε
Καίσαρος ἐκ βωμοῦ, κλῶνα μελαμπέταλον.
Ἐκ δὲ θεοῦ θεὸν εὗρεν ἀμείνονα· Λητοΐδην γὰρ
Ἐχθήρασα, φιλεῖ Ζῆνα τὸν Αἰνεάδην.
Ῥίζας δ' οὐκ ἀπὸ γῆς μητρὸς βάλεν, ἀλλ' ἀπὸ πέτρης
Καίσαρι μὴ τίκτειν οὐδὲ λίθος δύναται.

Phœbum alias Daphne ſprevit: nunc Cæſaris ultro
Ex ara ramos protulit alma ſuos.
Ecce Deo inventus melior Deus, oderat olim
Latoidem: Æneadum nunc amat illa Jovem.

Sa-

Saxo radicem, non terra matre, profudit.
Non potis Auguſto non parere ipſe lapis.

Tenemus igitur ſæculum Philippi, qvi ſic imperatori Cæſari victorias & lauros gratuletur, ut ejus honoris cauſa fæcundum velit eſſe vel lapidem, qvo nihil ſit ſterilius in rerum natura. Sed cum felix hoc augurium de lauro ſive de palma, ex altari Cæſaris enata, alii prodiderint eveniſſe Julio Cæſari, alii Octavio Auguſto : nondum ſatis conſtat, utrius ſit Philippus cum ætate conjunctior. Leve diſcrimen, ut vides Montauſeri, ſiqvidem alter alteri ſucceſſit Imperator deinceps, tollendum tamen; cum ſecundo tertiove epigrammate tolli poſſit. Secundum epigramma ita habet

Ψίττακος ὁ βροτίγηρυς ἀφεὶς λυγοτευχέα κύρτον
Ἤλυθεν εἰς δρυμοὺς ἀνθοφυεῖ πτέρυγι.
Αἰεὶ δ' ἐκ μελετῶν ἀσπάσμασι Καίσαρα κλεινὸν
Οὐδ' αὖ ὄρη λήθην ἤγαγεν οὐνόματος.
Ἔδραμε δ' ὠκυδίδακτος ἅπας οἰωνὸς, ἐρίζων
Τίς φθῆναι δύναται δαίμονι χαῖρ' ἐνέπειν.
Ὀρφεὺς θῆρας ἔπεισεν ἐν οὔρεσιν· ἐς δέ σε Καῖσαρ
Νῦν ἀκέλευστος ἅπας ὄρνις ἀνακρέκεται.

E cavea in ſylvas pictis effugerat alis,
Humano doctus pſittacus ore loqui.
Sæpe ſalutato recolebat Cæſare voces :
Celſa nec oblitus per juga nomen erat.
Accurrere aliæ, ſubito didicere, volucres,
Certatimque ſonant gutture : Cæſar, ave.
Flexit voce feras Orpheus in montibus. At te
Vocales, Cæſar, ſponte loquuntur aves.

Tertium eſt illud,

Οὐκ ἔτι πυργωθεὶς ὁ φαλαγγομάχας ἐπὶ δῆριν
Ἄχετος ὁρμαίνει μυελόδους ἐλέφας.
Ἀλλὰ φόβῳ στείλας βαθὺν αὐχένα πρὸς ζυγοδέσμους
Ἴτυγα διφρουλκεῖ Καίσαρος οὐρανίου.

Ἔγνω δ' εἰρήνης καὶ θὴρ χάριν· ἔργανα ῥίψας
Ἄρεος, εὐνομίης αὐτὸν ἄγει πατέρα.

Non elephas turritus adhuc, junctusque catervis,
In conferta ruit prælia dente truci.
Sed juga, ceu metuens, prona cervice ſubivit,
Cæſareo Latium quo vehat axe ducem.
Commoda jam pacis ſentit fera: projicit arma
Martia, fert juris pro quibus illa patrem.

Cui dubium nunc eſſe poteſt, Montauſeri, qvin uterqve, & pſittacus, & elephantus, ad Auguſtum Cæſarem pertineat, in eumqve unum duo hæc epigrammata cadant, fruſtra conferantur in alium? Eſt auctor Macrobius, reverſum Cæſarem, qvaſi ſublimem Actiaca victoria ſalutatũ à pſittaco, ad id officii genus inſtituto, cum garriret illud identidem, Ave, Cæſar, victor, imperator. Eundem vero Cæſarem invectum aliqvando triumphali curru, qvem juncti elephanti ſubierint, etſi nulli ſuo loco hiſtorici ſcriptum reliqverunt: tamen magna mihi orta ſuſpicio ita rem habere, vel ex eo qvod decretus defuncto à ſenatu, in circenſi pompa, currus elephantorum. Quid ſi, vivo Cæſare Auguſto, tunc aderat Romæ Philippus? Qvid ſi ex Græculorum numero erat, qvi porrigendis epigrammatis interpellarent, vel onerarent potius imperatorem? Quid ſi is erat, cujus daturi epigramma, epigrammate dando prævenit, ut illuderet poetæ: à qvo tamen ipſe feſtivo facto jocularique dicto eluſus eſt, ut ſeſtertia centum millia ab optimo principe, ſummoqve ingeniorum amatore, blandiſſimus poeta expreſſerit. Qvanqvam nihil hic affirmo Sed divinatio placet. Simul & admonere volui, ſi qvi rem non noſſent, adirent locum Macrobii, aut etiam ſi noſſent.

III. Seqvitur tertius conqviſitor epigrammatum & collector AGATHIAS, Aſianus & Myrinæus, idemqve ſcholaſticus appellatus. Cui non jam viſum coronam ullam plectere, aut ſingulos poetas comparare ſingulis floribus, ut ſuperiores fecerunt duo: ſed proprie & ſimpliciter in unum aggregare locũ nova qvædam epigrammata, ad qvæ ſymbolam ipſe contulerit. Hunc autem qvingentis circiter poſt annis ætas tulit Juſtiniani, idem Conſtantinopoli vixit, & ſuum hoc opus* ad Theo-

* Titulus: *Ἀγαθίου Σχολαστικοῦ Ἀσιανοῦ Μυριναίου* (male *Σμυρναίου* apud Salmaſium pag.

Theodorum decurionem τ̃ κοζμᾶ conſcripſit, ut videri debeant omnia inferioris notæ, quæ ſerius nata ſint quodammodo, & creverint non optimis temporibus. *Palladam* certe invadit Henricus Stephanus & exagitat, vel ut plagiarium, ſi quid affert quod tolerabile nec contemptum videatur; vel, ſi quid profert de ſuo, ut ineptum. Contumelioſius etiam Joſephus Scaliger, qui ineptiſſimum quotquot ante fuerunt non poetam, ſed literatorem apellet. Dure ab eodem Scaligero acceptus & Lucillius, apud qvem eſſe jocos ait complures frigidiſſimos, & Græcanicas ineptias, ubi ſtomachum vix teneat. Gravis omnino & atrox: at juſta fortaſſe reprehenſio duorum. Sed hoc nihil eſt ad illud, qvod in *Paulo Silentiario* condemnat ſæculum totum, dum Paulum aſſerit, ſui vitio ſæculi, ſive morbo, laborare. Qvod autem vitium, qvi morbus? Strepitus inanis verborum, ambitus ſententiarum confragoſus, compoſitio dithyrambis audacior: qvod uno verbo exponi poterat, maluiſſe binis aut ternis verſibus producere: dum ſe fecundum atqve uberem præſtet, nihil, præter verborum ſonitum & ampullas, attuliſſe.

Verumtamen qvid hæc ad me cenſura duorum criticorum, qvid ad rem noſtram pertinet? Eo ſpectavi, Montauſeri; hoc intelligi placuit; cum poſterius illud Græcorum poetarum ſæculum tantum degenerarit à prioribus; ſatius futurum fuiſſe, ſi ipſi à ſe poetæ non diſcerperentur, nec aliorum aliis admixta epigrammata, nec mala cum bonis propemodum alternis confuſa eſſent. Sic namqve fore manifeſtum vel ex tempore, qvanti qvisqve faciendus poeta, qvi honos cuiq; habendus; cum excellentes à mediocribus ſecernerentur, ab utrisqve deterrimi: tutam imitationem juniorum futuram, qvorum rudis ætas tam facile malis nunc qvidē & infructuoſis, qvam bonis & utilibus ad-

 hære-

849. ad Solin.)' συλλογὴ νέων ἐπιγραμμάτων. Auctor ipſe etiam ςέμμα vocat in præf.

- - μιᾶδ' ὑπὸ σύζυγι βίβλῳ
Ἐμπορίην ἤθροισα πολυξείνοιο μελίσσης
Καὶ τόσον ἐξ ἐλέγειο πολυσπερὲς ἄνθ☉ ἀγείρας
Στέμμα σοι εὐμύθοιο καθήρμοσα καλλιεπείης.

Suid. Ἀγαθίας συνέταξε τὸν κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ὃν αὐτὸς συνῆξεν, ἐκ τῶν κατὰ ποιητῶν.

hæreſcat: nec voluptati non ducendum, noſſe gradus & incrementa operum aut decrementa: cum pretium indicare pauci queant, pauci, qvid ſibi optimum ſit, eligere. Hæc porro confuſio & perturbatio duplex: altera, cum recentes poetæ admiſcentur antiqvis: altera cum epigrammata nova novis qvidem intertexta, priſca priſcis; ſed diverſorum ſcriptorum: non autem ponuntur continenter indiviſi poetæ & indiſcreti.

Pæne præterii, qvod tacendum non videtur fuiſſe: qvemadmodum Meleager & Philippus præpoſuerunt operi ſuo qvædam, ſic Agathiam ſuo qvoqve ſcripto & collectioni affinxiſſe procœmium, immo etiam procœmia, qvi & jambicis præfatus eſt, & hexametris. In qvibus utrisqve jam tum agnoſcas licet, pompam inanem illam, & fucatam ſpeciem, & copiam nimiam, qvæ in tempus potius qvam in homines confertur. Hæc procœmia vero, qvanqvam non edita ante hanc diem; omitto tamen propter longitudinem, qvam mihi ſtatui eſſe vitandam. Paullulum qviddam delibare placuit, ex qvo percipiatur, qvod nunc habemus opus in manibus collectorum epigrammatum, non novo more, nec nullo exemplo, ſeptem in partes ſeu libros diviſum: ne qvis forte primum ita diviſiſſe Planudem exiſtimet.

Πρῶτα δὲ συλλέξαιμι παλαιγενέεσσιν ἐρίζων
Ὅσσαπερ ἐγράψαντο νέης γενετῆρες ἀοιδῆς,
Ὡς ϖροτέροις μακάρεσσιν ἀνειμένα· καὶ γὰρ ἐῴκει
Γράμματος ἀρχαίοιο σοφὸν μίμημα φυλάξαι.
Ἀλλὰ πάλιν μετεκεῖνα παλαίτερον εὖχος ἀείρει
Ὅσσα περ ἢ γραφίδεσσι χαράξαμεν ἤ τινι χώρῳ
Εἴτε καὶ εὐποίητον ἐπὶ βρέτας, εἴ τε καὶ ἄλλης
Τέχνης ἐργοπόνοιο πολυσπερέεσσιν ἀέθλοις.
Καὶ τριτάτην βαλβῖδα νεήνιδος ἔλλαχε βίβλου
Ὅσσα θέμεν τύμβοισι, τάπερ θεὸς ἐν μὲν ἀοιδῇ
Ἐκτελέειν νεύσειεν, ἐν ἀτρεκίῃ δὲ διώκειν.

Ac primum colligam, æmulatus antiquos, quæ ſcripſerunt novi conditores carminis, ut majoribus Diis conſecrata. Etenim conveniebat veterum ſcriptorum præclarum exemplar retinere. Deinde etiam antiquum decus attollunt quæcunque poeta ſtylo incidit quovis loco, ſive in ſtatuis affabre factis, ſive in alterius artis laborioſæ diverſis monumentis. Ac tertium ſpatium novi ſortita ſunt libri

libri quæcunque poſuimus in ſepulcris, quæ quidem Apollo tum verſibus perficere annuerit, tum ex vero perſequi.

Ὅσα δὲ καὶ βιότοιο πολυστρεπέεσσι κελεύθοις
Γράψαμεν, ἀσταθέος τε τύχης σφαλεροῖσι ταλάντοις
Δέρκεό μοι βιβλίῳ παρὰ κρηπῖδα τετάρτην.
Καὶ τάχα καὶ πέμπτοιο χάρις θέλξειεν ἀέθλου
Ὁππόθι κερτομέοντες ἐπεσβόλον ἦχον ἀοιδῆς
Γράψαμεν· ἕκταιον δὲ μέλος κλέπτουσα Κυθήρη
Εἰς ὀάρους ἐλέγειο παρατρέψειε πορείην
Καὶ γλυκεροὺς ἐς ἔρωτας· ἐν ἑβδομάτῃ δὲ μελίσσῃ
Εὐφροσύνας Βάκχοιο, φιλακρήτους τε χορείας,
Καὶ μέθυ, καὶ κρητῆρα, καὶ ὄλβια δεῖπνα νοήσεις.

Quæ vero & de vitæ multiplici ratione ac via ſcripſimus, & de inconſtantis fortunæ fallacibus momentis, aſpice, libri circa ſedem quartam. Ac delectare poteſt forſan quinti venuſtas libri, ubi irridentes convitia & probroſum carmen ſcripſimus. Sextum volumen ſurripiens cithara, in feminas elegorum deflexerit copiam, atque in dulces amores. Septimo denique in florilegio ſive apiario, gaudia Bacchi, & amicas meri choreas & vinum, & pocula, & lauta convivia cogitabis.

Calamo porro notatos codices, ex qvibus horum qvædam eruta, & indicavit Ægidius Menagius, vir in paucis doctus, & commodavit nobis: ut hoc ei, præter cetera, ſtudioſi literarum acceptum referre debeant.

IV. Reſtat ut de MAXIMO PLANUDE collectore poſtremo epigrammatum, qvod promiſi, perſolvam. Is anno ſupra milleſimũ trecenteſimo octogeſimo, Romæ Urbano VI. pontifice maximo, Conſtantinopoli Nilo patriarcha, cũ ibi floreret in cœnobio, multaq; vir Græcis & Latinis literis excultus, ſcriberet; temporis aliqvid impertivit epigramatis Græcorum veterum recolligendis. Ac diſtribuit ille qvidem librum in ſeptem volumina, ut Agathias, ſed non eadẽ qvæ Agathias in qvodq; volumen retulit: id qvod ex fragmento ſuperiore illo Agathiæ ſatis apparet, ſi qvis cum eo Planudis opus totũ conferat. Habentur autem quolibet volumine certa capita rerum, certæ ſic tanqvã per communes locos inſcriptiones: idqve ordine ſervato qvodam elementorum. In qvo ſe & religioſum videtur præbuiſſe honeſtiqve aman-

amantem, reſecandis turpibus * quamplurimis; & diligentem ac ſedulum, accerſendis undiqve ** & comportandis epigrammatis; & ſatis prudentem, diſponendis atqve ordinandis. Quibus ei nominibus obſtricti ſane ſumus, qvos carere non paſſus ſit puris ſincerisqve deliciis eruditionis Græcanicæ. Tantum autem abeſt ut Planudes nactus ſit gratiarum actores, uti meruit, aut, qvos qvotve debuit, laudatores; ut beneficii obtrectatores invenerit, qvi extenuarent opus & induſtriã. Primum enim conqveruntur nonnulli, imminutum ab eo numerum fuiſſe epigrammatum, circumciſis & amputatis compluribus, caſtratos & eviratos poetas. Ut ſatis ſigni dent hoc utroqve verbo, qvod ſemper habent in ore, qvinam ipſi moribus ſint, qvam parum pudentes: qvi ſi Tullium audirent, non modo non improbarent verecundiam in aliis ſed in dictis ipſi ſuis, & in aliorum reprehenſione ſua præſertim, retinerent. Facit qvippe contra eos illud Tullianum, qvod jam attuli. *Fugienda eſt*, inquit, *omnis turpitudo earum rerum, ad quas eorum animos qui audiunt, trahit ſimilitudo. Nolo morte dici Africani caſtratam eſſe rem publicam, nolo ſtercus curiæ dici Glauciam. Quamvis ſit ſimile, tamen eſt in utroque de formis*

* Schol. Græc. libro VIII. præmiſſum: ἐν τῷ δὲ τῷ ἑβδόμῳ τμήματι περιέχεται ἑταιρικά τινα ἀποφθέγματα, τὰ μὲν ὡς ἐγκώμια. τὰ δ' ὡς ἐπιςολαί, τὰ δ' ὡς ἂν ἕκαςον ἔτυχεν, ὅσα μὴ πρὸς τὸ ἀσεμνότερον καὶ αἰσχρότερον ἀποκλίνει. Τὰ γὰρ τοιαῦτα πολὰ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ὄντα παρέλιπε, φησὶν ὁ Πλανούδης.

** Non autem ex collectionibus hactenus recenſitis Epigrammatum, & ex omni genere ſcriptorum Græcorum, ſed & ex *Epitaphiis* & *inſcriptionibus antiquis* in Græcia tum obviis & ex parte hodieqve ſuperſtitibus collectam fuiſſe Anthologiam obſervat Jacobus Sponius pag. 91. Miſc. Antiqvitat. & p. 94. Itineris ſui edit. Germanicæ à Menudierio curatæ. Idem teſtatur, Florentiæ in Bibl. Medicea deſcripſiſſe ſe inſcriptiones ejusmodi Græcas qnindecim è membrana, in qua Monachus quidam ante quadringentos vel quingentos annos illas congeſſerat. Neque heri vel nudius tertius probari cæpiſſe ſtudium iſtud Epitaphia & veteres inſcriptiones conſulendi, ſatis patet ex Herodoto, Dionyſio Halic. Pauſania aliisque ad illarum teſtimonium hinc inde provocantibus. *Philochorus* quoque Athenienſis inter alia collegerat Ἐπιγράμματα Ἀττικά teſte Suida: & *Polemonis* Periegetæ qui à ſingulari in hoc genere ſtudio ςηλοκόπας dictus fuit, περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων laudat Athenæus X. pag. 436. 442. Confer ſi placet Caſaubonum VI. 5 *Ariſtodemi* librum primum ϑηβαϊκῶν περὶ Ἐπιγραμμάτων allegat Schol. Apollonii II. 906. *Neoptolemus* Parianus ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων. Athen. X. p 455. Notum præterea eſt ab *Evhemero* Hiſtoriam Deorum contextam eſſe *ex titulis & inſcriptionibus ſacris quæ in templis habebantur*, ut teſtatur Lactantius lib. 1. cap. XI. Diogeniani ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων memorat Suidas in Διογ.

mis cogitatio ſimilitudinis Flagitium videlicet Planudes fecit, qui flagitioſa & turpia non exſcribenda putavit, in quibus paginæ, prope dicam ipſæ, tametſi charta non erubeſcit, erubeſcerent: quem referre & in publicum proponere piguit, quæ non minus legere oculis, quam ore proferre modeſtia & pudor vetat. Deſinant vero, qua parte maxime laudabilis Planudes eſt, vituperare velle Planudem. Quod ſi tanta reprehendendi libido, & ſi quid iſto de ſcriptore queri juvat; querantur potius, quod tantam in opere ſuſcepto fidem ac diligentiam non præſtiterit, quantam neceſſe erat, & quantam ſe præſtiturum oſtendit. Reliquit enim, optime Montauſeri, neſcio quo caſu, imprudensne an ſecus, cum multa obſceniſſima ſuſtuliſſet, pauca quædam non honeſtiora ſublatis.

Objiciunt alii malum poetam fuiſſe Planudem. Etiam hiſtoricum non bonum fuiſſe concesſerim, qui in vita Æſopi contra fidem hiſtoriæ rationemque temporum, permulta, meo judicio, peccavit. Sed quid tum poſtea? Idcircone minus aut ex hiſtoricis colligere potuit, quæ viſa ſunt, & in unum locum conducere; aut collegit reipſa decerpſitq; ex poetis? Equidem ſic ſtatuo, collectanea ejusmodi, & miſcellanea, & farraginem epigrammatum, alicujus eſſe diligentiæ, prudentiæ mediocris; ingenio ad eam rem ſingulari & eximio, interiore & recondita vel arte vel doctrina, nihil opus eſſe; ſtudioſos, qui plus aliquid poſſint ac valeant in literis, ab iſto refugere labore toto ſolitos. Deinde vero, cum Planudes verſibus aliorum, quos collegit, non admiſcuerit ſuos, ut Meleager, Philippus, Agathias; neque poteſt eſſe decori collectis ac ſimul junctis poetis, neque detrimento lectoribus, contage quadam & communione verſuum malorum. Jam ille ipſe emendator Planudæ in Catonis diſtichis, Joſephus Scaliger, vitavit, credo, juſtam reprehenſiouem curioſorum, qui etiam tunc cum correxit Planudea, hexametros heptametros fecit? Audi verſum hujus non productiorem modo ſyllaba, ſed pede toto redundantem. Cato in initio libri tertii:

Inſtrue præceptis animum: nec diſcere ceſſes.

Scaliger:

Τὸν νοῦν ἐντολίαις ῥύθμιζε, μαθητὸς ὕπτε λήγων.

Leve illud, & aurium vitium, quæ forſan hebetiores ſint factæ ſenio.

ſenio. Miror Thuanos & Caſaubonos, qvibus Scaliger qvaſi qvidam Deus eſſet, qviq; ſcripta ejus omnia legiſſent millies, hunc ipſi librum Lutetiæ edi curaſſent; non advertiſſe, qvod hic homini mendum excidiſſet, niſi forte ob id ipſum ἀναμάρτητον putarint, qvod pro Deo haberent. Sed hic Scaliger ſpeciatim: genere toto peccavit, qvi alienis uſus vocibus verſibusqve Planudæ dimidiatis, Catonem jam Græce redditum Græce reddidit. Improbaret ſane Planudeana omnia: Græce negaret ſcire hominem Græcum, prætereaqve in ſcribendo exercitatum: converteret deniqve latina in Græcum etiam melius, qvam Planudes aut Gaza: abſtinere ſaltem ipſorum verbis, ſi facultatem illam ſuam oſtenſam voluit; videre qvid commune cum iis haberet, potius quam interpolare aliena, & inculcare nonnulla aliqvot locis, & levi commutatione opus alterius facere ſuum velle, debuit: qvi plagii accuſari potuerit, niſi plagium fateretur. Etenim videmus perſæpe ſcriptoris unius Græci interpretes Latinos duos pluresqve, qvi ſemper id agunt in primis, ut diverſi ſint; ne qvid alius ab alio videatur ſumpſiſſe, aut laborem fruſtra ſuſcepiſſe vertendi.

Sunt etiam qvi Planudæ minuant auctoritatem ex eo, qvod communiter egerit Conſtantinopoli inter aſcetas; profeſſionemqve & inſtitutum hominis ſolitarii, & degentis in ſeceſſu vitā pietatis cauſa, illi probro vertant. Perinde qvaſi genus hoc hominum, qvos nomine qvidem iſti proprio, ſed per contemptum monachos appellant, totum ſit averſum à Muſis, præſertim manſvetioribus; nec ſolum literas nunqvam adjuverit & humanitatē, verum etiam depravarit ſæpe atqve corruperit. Eqvidem, ut me tibi, præſtantiſſime Montauſeri, indicem, facere non poſſum, qvin indigner, ſi qvando in ſcripta incido, aut ſermonibus & qverelis interſū eorum, qvi in cœtus hoſce congregatos hominum piorum ſimul & doctorū invehantur, ſic tanqvam in perditores elegantiorum artium & liberalium ſtudiorum: qvibus tamen, ſi verum qværimus, artes & ſtudia, & optimū qvodqve literarum, incolumitatem, ſalutem, vitam qvodammodo debeant. Ac vide, oro te, qvantum ab illorum diſcrepet opinio mea. Abſit odium, invidia, ambitio, ſectæ, & partes. Vere mihi contendere poſſe videor, & aſſeverare duo triave, qvæ omni ratione confirmare licet. Primum ſæculis illis & temporibus miſeris, cum barbaries & inſcitia occupaſſet orbem terrarum univerſū ac pœne oppreſſas mortaliū mentes teneret; qvicqvid reliqvum fuit literaturæ omnis, id totum, qvaſi qvandā

ex

ex communi naufragio tabulam, penes iſtos conſtitiſſe. Alterum, ubi emergere literæ cœperunt, & efferre caput altius; tum demum qui ſuſciperent eas, & amplecterentur, atque exornarent multis modis, plures ex ædibus & cellis eorum, quam ex omni alio hominum grege, & cœtu concilioq; prodiiſſe. A quibus exarati fere calamo libri, niſi, à ſanctiſſimis illis, qui patres inter ſe fratresque uſurpent, contubernalibus? Apud quos diligentius, fidelius, diutius, quam ab eisdem ſervati? Unde inveſtigati & eruti maximam partem, & in lucem ſubinde producti, niſi ex perantiquis monaſteriis & cœnobiis? Tertium illud erit, quod unum pro multis accipi poteſt, & latiſſime pâtet. Quid viri, certa quadam neceſſitudine, & omnium rerum communitate juncti inter ſe, meriti de literis ſint, quantum aliis ipſi literatis antecelluerint, non dico, quid & quantum mereri atque antecellere debuerint, verbo dico. Cum ſuppetant eis opes cunctæ, & adjumenta, & præſidia, quæ promovere ſtudium literarum poſſint, quæ autem deterrere ſoleant, ea ſint ab iſtorum conditione ſtatuque vitæ remotiſſima; abundent otio, laboribus aſſueſcant, adſit congreſſus & copia eruditorum, nulla impedimenta liberum, conjugum, cura rei familiaris & poſſeſſionum amplificandarum nulla, ambitiones nullæ; conſtans & perpetua fuga voluptatum; niſi uni ex aliis ordinibus hominum alicui docto reſpondeant religioſi ordinis docti decem, ut numero & multitudine vincant; niſi ſint hi dimidio aliis plerisque doctiores, ut vincant copia, & varietate, & præſtantia doctrinæ: non ii ſunt, mihi crede, viri optimi, qui eſſe debuerunt. Conſervatio certe bibliothecarum, & quædam perennitas, ut aliud nihil dicam, tota horum eſt: cum interim diſtrahi quotidie & diſſipari bibliothecas privatorum, etiamque optimatum, videamus, multo labore, grandique pretio collectas. Scis, Montauſeri, ſcis ipſe; quantopere noſtri in Gallia proceres teſtamento caveant tum heredibus ad perpetuitatem familiæ & bonorum, tum bibliothecis ad celebritatem nominis. Sed bibliothecis, dic amabo, quid factum plerumque exiguo & brevi ſpatio? quid fit quotidie? quid fiet? Non ſunt imminutæ aliquando rariſſimis & pretioſiſſimis libris? non ab heredibus & dominis tranſierunt ad externos? Stant per ſeſe, & corpus ut antea, unum efficiunt? non diſcerptæ dolo, vi, fuerunt? non diſcerpentur membratim? nec, ut fluvii minores, qui famæ majoris in amnem influxerint, nomen amittent? nec duæ bibliothecas complures ſupplebunt? neque con-

fuſæ cum illis nullæ erunt? neque commutabuntur libri libris, neque ſingillatim venibunt? Quanquam hic ego, Montauſeri, facile intelligo, nec tu pro tua ſingulari & eximia prudentia non perſpicis, iſto me ſermone toto ſuperſedere potuiſſe, carere potuiſſe lectorem. Sed, dum veriſſimum eſſe confiteare, quod dixi; digreſſionem ſane puta hanc à propoſito, aut etiam aberrationem. *Hactenus Franciſcus Vavaſſor libro de Epigrammate cap. XVI. Pariſ. 1669.* 8. ad Carolum Sanctamaurum Ducem Montauſerium.

V. Editiones Anthologiæ Epigrammatum Græcorum Planudeæ.

Græcæ.

Prima *Jani Laſcaris* Rindaceni, litteris Græcis capitalibus quadratis, Florentiæ 1497. 4. cum Epiſtola præfatoria ad Petrum Medicem, quam in poſterioribus editionibus per typographorum avaritiam omiſſam eſſe dolet Colomeſius ad Gyraldum p. 515. In illa Epiſtola litterarum figuras quibus priſci Græci uterentur capitales omnes fuiſſe probat *fuſe, eleganter & erudite:* quod judicium eſt Leonis Allatii libro quo commentitias Antiquitates Hetruſcas explodit p. 61. ſed male ſcribit editionem prodiiſſe A. 1484.

2. Aldina A. 1503. Venet. ex recenſione *Scipionis Carteromachi*, cujus Epiſtola Græca ad Aldum adjuncta legitur.

3. Florentina A 1519. 8. apud heredes Philippi Juntæ.

4. Baſileenſis A. 1521. 8. memoratur in Catalogo Bibl, locupletiſſimæ Bigotianæ II. p. 202.

5. Aldina ſecunda, Venet 1521. 8. Hæc editio ad Codicem Palatinum collata à Frid. Sylburgio, fuit apud doctiſſimum Grævium, ut ipſe refert ſua ad Callimachum præfatione. Palatinum Codicem in Vaticana Bibl. hodie exſtare teſtatur illuſtris Ez. Spanhemius de præſtantia & uſu numiſmatum p. 316.

6. Pariſienſis 1531. 8. apud Jocobum Badium. Fuit in Bibliotheca exquiſita P. Francii, itemque altera Viri Clar. M. Meibomii.

6 Cum notis perquam eruditis *Jo. Brodæi* Turonenſis. Baſil. 1449. fol.

8. Cum nonnullis Egigrammatis recens inventis, rejectis ad calcem, Venet. apud Aldi liberos 1550. 8.

9. H. Stephani editio elegans ac prioribus emendatior auctiorq; pluribus epigrammatis, addito duplici Indice, uno auctorum qui

Epi-

Epigrammata compoſuerunt, & argumentorum altero, ſubjectisque H. Stephani caſtigationibus. A. 1566. 4.

10. Wecheliana præſtantiſſima ex hactenus editis, quæ lucem vidit Francofurti 1600. in fol. atque in Græcis H. Stephanum ſequitur, præter auctas vero è chirographo Brodæi animadverſiones & ſeparatim Baſileæ A. 1540. 8. pridem vulgatas *Vincentii Opſopoei* * notas ſingulis utraſque Epigrammatis ſubjectas, caſtigationesq; H. Stephani una cum indicibus conjectas ad Voluminis calcem, in ora libri paſſim exhibet *Scholia Græca* ex codice Franciſci Pithoei, quem cum altero Pauli Petavii typographus contulit. In his brevibus licet ſcholiis nonnulla loca haud infeliciter illuſtrantur. Sed Auctor videtur admodum recens, qui ex vulgaribus libris Suida, Euſtathio, Scholiis in Apollonium, Athenæo, Stobæo, Pauſania, aliisq; quos nominatim citat, pleraq; collegit. Maximo Planudi illa tribui ab Andrea Rivino intelligo, ſed ſuſpicor eſſe pleraq; alicujus Planude etiam junioris: licet alia recte Maximo tribuuntur, ut quæ in Wecheliana editione occurrunt ante notas H. Stephani, referenda ad pag. 98.

Græcolatina.

Cum verſione proſaria *Eilhardi Lubini*, Genevæ ſive Coloniæ Allobrogum 1614 fol. in Corpore Poetarum Græcorum & Tragicorum, Comicorum, Lyricorum & Epigrammatariorum. Prodierat etiam ſeparatim iſtud Lubini Florilegium Græce & lat. apud. Commelin. 1604. 4.

Libri ſinguli vel Epigrammata ſelecta.

Liber primus cum *Eilhardi Lubini* interpretatione eodem carminis genere expreſſa, ut verſus verſui & verbum verbo pœne reſpondeat. Roſtochii, 1600. 8. Liber inſcriptus Achilli Belgico, Mauritio, Principi Auriaco, Comiti Naſſovienſi.

Liber primus in latinum ſermonem converſus à *Franciſco Bellicario*. Pariſ. apud Lud. Grandinum 1543. 4.

Omnium horarum opſonia ſive Græca Epigrammata latinis verſibus reddita. Francof. 1614. 8.

* Opſopoeus notas ſcripſit in librum I. II. III. & VII.

Florilegium latinum ex græco florilegio, ſive Epigrammata quædam Græca latino carmine reddita à *Q. Septimio Florente Chriſtiano.* Pariſ. 1608. 8.

Jo. Soteris Anthologium ſive Epigrammata Græca ſelecta cum latina Variorum interpretatione. Colon. 1525. 12. 1528. 8. Friburgi Brisgoviæ 1544. 8.

Anthologia Epigrammatum cum paraphraſi Metrica *Hieron. Megiſeri.* Francof. 1602. 8.

Epigrammata quædam interpretata & notis illuſtrata ab *H. Stephano* 1570. 8.

M. *Eliæ Cuchleri* Gorlicenſis Centuriæ V. Epigrammatum cum verſione latinâ gemina, ſoluta & ligata. Gorlic. 1618 4.

Epigrammata Græca veterum Poetarum cum Epigrammatibus *Joach. Camerarii & Jac. Micylli.* Baſil. 1538. 8.

Epigrammata latino Carmine reddita à *Paulo Stephano*, additis ejusdem Pauli Stephani Juvenilibus. Genev. 1593. 8.

Epigrammata ſelecta Græca cum verſione latina *Adreæ Alciati, Ottomari Luſcinii, & Jani Cornarii.* Baſil. 1529. 8.

Epigrammata ſelecta Græce ad calcem Cyclopis Euripidei cum Metaphraſi latina Q. Septimii Florentis Chriſtiani. Helmſtad. 1653. 4. Exſtant & Epigrammata quædam excuſa Græce Pariſ. 1544. 4.

Epigrammata ſelecta cum latina verſione. Monachii 1622. 8.

Anthologia ſelecta (e ſex primoribus libris) & ab omni obſcœnitate vindicata cum verſione latina κατὰ λέξιν. Flexiæ 1624. 8.

Florilegium Epigrammatum Græcorum. Lond. 1628. 1650. 8. Græce & latine.

In *Jo. Matthæi* quoque *Toſcani* florilegio Epigrammata ſelecta Græca verſibus latinis reddita occurrunt, Burdigalæ 1620. & Genevæ ibid. 8.

Andreas præterea *Bachmannus* ſive *Rivinus** Profeſſor Lipſienſis, variis ſcriptis haud ineruditis & illuſtratione Poetarum quorundam veterum Chriſtianorum latinorum clarus, novam integri florilegii

* Rector primum Scholæ Nordhuſanæ, deinde in Academia Lipſienſi poeſeos ac denique pathologiæ Profeſſor, diem obiit ſupremum A. 1655. natus Halæ Saxonum Anno 1601. Vide Clariſſ Jo. Henr. Erneſti Orat. de profeſſoribus Poeticis per ſæculum XVII. Lipſ. 1702. 8. Ejus filii tres noſtra ætate patriam illuſtrarunt atque uno

legii Epigrammatum in trium Chiliadum centurias diviſii editionem molitus eſt hoc conſilio, ut ſingulis Epigrammatis Græce deſcriptis ſubjiceret verſionem proſariam qua redditur verbū verbo, tum poeticas Metaphraſes adjungeret, non unam vel duas; ſed denas & amplius, bonas, malas, mediocres, aliorum & ſuas ipſius. Non inutile hoc fortaſſis inſtitutum eſſe duxit, pro tironibus, docendis quid diſtent æra lupinis, & quomodo eadem ſententia ſvavius terſiusq; efferri poſſit & debeat. Henrici vero Stephani ſtudium qui poſtremum diſtichon Epigrammatis Græci VI. 6. Anthologiæ, quod incipit Σὸς πίϛις Ἀγχίϛης, in editione A. 1566. *quinquaginta* diſtichis latinis extulit, quinimmo (quod virum ſagaciſſimum fugiſſe miratur Colomeſius) inter ſelecta Epigrammata A. 1570. vulgata, *centum & quatuor* diſtichis latinis eſt interpretatus, reprehenditur à Vavaſſore, c. 17. libri de Epigrammate p. 202. tanquam puerile, *quod diſtichorum illorum vel optimum nævo quodam ſuo non careat, cetera in plerisque abſona & incondita reperiantur.* In Rivini autem collectione occurrunt fere ad pleraque Epigrammata interpretationes una vel plures ſatis bonæ & amœnæ, quales fere ſunt Jo. Gorræi, Q. Sept. Florentis Chriſtiani, Jani Douſæ, Pauli Stephani & aliorum. Sed non pervenit ultra librum ſecundum, cum quo primum etiam Epigrammatum Græcorum millenarium abſolvit. Prodiit Gothæ A. 1650. 8. licet exempla quædam (folio tituli, ut fieri ſolet interdum, recuſo) præ ſe ferant annum 1657. Catalogum latinorum Poetarum qvorum Metaphraſes in hoc opere undiq; congeſtæ ſunt, editor præmiſit vægrandem; è quo illos tantummodo referam qui plura Epigrammata è Græco ſunt interpretati, ut ſunt: è veteribus *Auſonius*, è recentioribus præter *Rivinum* ipſum, *Andreas Alciatus*, *Benedictus Brugnolus* (in Laertii verſione) *Bonaventura Vulcanius*, *Caſpar Barthius*, *Urſinus Velius*, *Chriſtianus Daumius*, *Claudius Minos*, *Claudius Roſelletus*, *Daniel Heinſius*, *Daniel Alsvortus*, *Deſ. Eraſmus*, *Eilbardus Lubinus*, *Elias Cuchlerus*, *Publ. Fauſtus Sabæus*, *Franciſcus Bellicarius*, *Franciſcus Modius*, *Franciſcus Schottus*, *Fridericus Morellus*, *Georgius Buchananus*,

nno extincto etiamnum ornant in triplici genere ſtudiorum egregii Viri, Tilemannus Andreas Rivinus, Verbi divini præco diſertus ac gravis piusque & lingvæ Hebrææ quam publice docebat apprime gnarus, defunctus initio Anni 1692. De quo conſulendæ Rev. Henrici Pippingii Memoriæ Theologor. p. 406. ſeq, Quintus Septimius Florens Rivinus, Juris Romani & Saxonici conſultiſſimus, & Auguſtus Quirinus Rivinus, Medicus ac Botanicus excellens.

nus, *Gregorius Berſmannus*, *Guilielmus Canterus*, *Gvarinus Veronenſis*, *Hadrianus Junius*, *Henricus Stephanus*, *Hieronymus Megiſerus*, *Hugo Grotius* (ſed cujus verſionem totius Anthologii de qua infra dicturus ſum Rivinus non habuit) *Jacobus Thomaſius*, *Joannes Benedictus*, *Janus Cornarius Janus Douſa*, *Jo. Fidlerus Reichenbacenſis*. *Janus Gruterus*, *Janus Guilelmius*, *Jo. Gorræus*, *Jo. Lauterbachius*, *Janus Lernutius*, *Jo. Pannonius*, *Jo. Pierius Valerianus*, *Jo. Sleidanus*, *Jo. Stigelius*, *Jo Soter*, *Jo. Venatorius*, *Joach. Camerarius*, *Joſephus Scaliger*, *Julius Cæſar Scaliger*, *Iſ. Caſaubonus*, *Lampertus Alardus Leodegarius à Quercu*, *Lucas Fruterius*, *Martialis Monerius*, *Matthæus Toſcanus*, *Nicb. Bentinus*, *Natalis Comes Venetus*, *Nicodemus Friſchlinus*, *Nicolaus Borbonius*, *Ottomarus Luſcinius*, *Paulus Meliſſus Schedius*, *Paulus Stephanus*, *Petrejus Tiara*, *Philippus Melanchthon*, *Polycarpus Wirthius*, *Q. Septimius Florens Chriſtianus*, *Scævola Sammarthanus*, *Stephanus Paſchaſius*, *Theodorus Beza*, *Tho. Morus*, *Thomas Venatorius*, *Valens Acidalius*, *Vincentius Obſopœus*, & *Zacharias* Friedenreich. Prætereo reliqva Rivino memorata nomina ultra trecenta ac viginti, quia nemo fere eſt qui Poeſin latinam vel primis attigit digitis, quin in uno vel altero Epigrammate Græco expertus ſit vires, ſaltem de latino vertendo in aliud latinum.

Ab eo tempore qui operæ pretium in hoc genere fecerit memorare juvat unum P*etrum Francium*, Amſtelodamenſium nuper Muſarum decus, in cujus Poematis bene multa exſtant Epigrammata translata de Græco ſvaviſſime & feliciſſime. Viderunt lucem Amſt. 1682. 12. & 1697. 8.

Superiore anno prodiit novus Græcorum Epigrammatum & Poematum delectus cum nova verſione & notis, opera *Thomæ Johnſon*. Lond. 1706. 8.

Gallice pauca quædam Epigrammata vertit in poematis ſuis *Ludovicus Heſtellus* (Heſteau) Jo. Aurati diſcipulus. Pariſ. 1578. 4. Exſtant & alia è Gallica Tamiſerii verſione, hoc titulo: Anthologie des Epigrammes Grecs pris del' Anthologie Grecque, traduits en François par Tamiſier. Lugd. 1597. 8. Nuper etiam *Longapetræus* vertit quædam peramœnis verſibus Gallicis, in notis ad Anacreontem, Moſchum &c.

VI. Editiones præmiſſæ.

Cum in Anthologia edita non modo quamplurima Epigramma-

mata etiam honeſtiſſima & eruditiſſima deſiderentur, quæ in MStis Codicibus collectionum Meleagri & aliorum quos ſupra commemoravi occurrunt; ſed & in illis quæ edita ſunt, multa legantur inemendata & parum intellecta ab interpretibus: Viri docti jam pridem de nova aliqua pleniore & emendata Anthologiæ editione cogitarunt, qua non dubium eſt & ad Græcæ linguæ & ad Antiqvitatis cognitionem, haud exiguum aliquid poſſe accedere. Vetuſti ejusmodi ac plenioris Codicis meminit Joſephus Scaliger in Epiſtola ad Gruterum CCCCXXX. *Audivi non ſemel ex Franciſco Porto Cretenſi, optimo & eruditiſſimo ſene, ſe in manibus Nicolai* * *Sophiani hominis Græci integrum ἀνθολογίας codicem ſummæ vetuſtatis vidiſſe, in quo omnia illa Epigrammata, quæ narras, exſtabant, quæ non dubium eſt propter prætextata verba & obſcenitatem à Planude Monacho damnata fuiſſe.* Anthologiam novam ex codicibus Vaticanis ſe editurum pollicitus eſt Vir nobiliſſimus *Lucas Langermannus*, teſte Colomeſio p. 515. ad Gyraldi dialogum extremum de veterum Poetarum Hiſtoria. Cumprimis autem dolendum quod ὁ πάνυ *Salmaſius* inſtitutum non peregit, qui teſtatus eſt ſe optimi libri Palatini ope (qui nunc eſt in Bibl. Vaticana) aliquot millia optimorum Epigrammatum partim in lucem editurum, partim nitori ſuo reſtiturum, ad Trebellii Pollionis Claudium c. 5. T. 2. ſcript. Hiſt. Auguſtæ p. 361. Paſſim idem vir doctus in ſcriptis ſuis, ad Solinum præcipue & ad illos quos dixi Hiſtoriæ Auguſtæ ſcriptores inedita Epigrammata Græca producit & explicat, & non tantum editionem Anthologiæ integræ ſed & ad eam commentaria molitum ſe innuit, ut p. 262. ad Tertull. de pallio. Confer etiam ſi placet Joſephi Scaligeri ad Salmaſium Epiſt. CCXLV. & ſeq. quibus inter alia eum monet, ut addat Epigrammata, quæ paſſim apud auctores Veteres leguntur, & alia præterea quæ in Veterib⁹ Inſcriptionibus exſtant. Vidi in Bibliotheca Gudiana Salmaſii Suidam, in cujus ora libri præcipue notaverat quæ ad Epigrammata facerent. Suidas enim innumeras lacinias tum ex edita tum ex inedita Anthologia, ut notum eſt, adducit. Verum ea loca diligentiſſime obſervata & erudite excuſſa ſunt à præclaro Suidæ editore nupero Ludolpho Neocoro. Non pauca inedita Epigrammata difficillima, Arithmeticos complexa griphos, ex libro Salmaſiano deſcripſit, & verſione ſua ac notis illuſtrata edidit eruditiſſimus *Claudius Bachetus Meziriacus* ad Diophantum p. 262. ſeq. *Johannem* quoque *Laurembergium* Græ-

* *Michaelis Sophiani* legendum, ut notavit Colomeſius c. 18. cimeliorum literariorum.

Græca Epigrammata non diſſimilis argumenti cum interpretatione ſua & commentariis edidiſſe conſtat Hafniæ 1640. 4. Sed illorum ipſe eſt auctor. Planudis Anthologiam variis ineditis * locupletatam, latinis verſibus interpretatus eſt elegantiſſime ut ſolet vir maximus *Hugo Grotius.* Ex ejus Metaphraſi quæ nec dum integra vidit lucem Epigrammata quædam produxerunt viri docti Franciſcus præcipue Junius libris de pictura & catalogo Artificum, tum ad Plinium & Themiſtium Jo. Harduinus, ac ne alios in præſenti commemorem, Franciſcus Vavaſſor libro de Epigrammate c, 17. ubi Joſ. Scaligeri interpretationem qvorundam cum Grotiana confert, & Grotio palmam merito tribuit. Grotius ipſe verſionem ſuam diu preſſit exſpectatione Salmaſianæ editionis, ut ſcripſit ad Salmaſium A. 1633. Epiſtola 314. *Utinam & Anthologia prodiret: nam ſola ea mora eſt quo minus de noſtra Planudeæ συλλογῆς verſione cogitem, quia prius velim videre quæ abs te aut ex libris aut ex ingenii felicitate emendata ſunt, ne corrupta Græca intelligendo faciam ut nihil intelligam.* Idem innuit Epiſtola 368. & 418. A. 1635. in qvibus Salmaſium rogat ut qvoniam editionis ſpes in longum protrahatur, ne dedignetur ſecum caſtigationes ſuas communicare. Has ab illo impetraſſe ſe teſtatur in litteris ejusdem anni menſe Decembri ſcriptis ad Gerh. Jo. Voſſium (Epiſt. 527.) *Cum ſcirem Salmaſium τὸν πάνυ illa eadem Epigrammata cum antiquæ fidei codicibus contuliſſe, impetravi ab eo quæ denotaverat, quæque ego ex conjectura notaveram, in iis vidi mihi librorum auctoritatem accedere. Nunc parata ſunt omnia, ut in vulgus dari poſſint, Græca & latina eodem modulo quo Stobæana illa & ſcenica, ut velut ad duos fratres pari cultu tertius addatur.* Confer Epiſt. 573. & 692. ad eundem Voſſium; & Voſſii Epiſtolam CCCXX. è qva videbis Blauvvium novas operi moras injeciſſe. Cæterum ex inedita Anthologia Græca à multis viris doctis producta Epigrammata videre licet, ut ſi quis ea colligere agrediatur non exiguum numerum ſit reperturus in Salmaſii ſcriptis, Allatio de Simeonibus, ſed & in Holſtenii notis ad Stephanum Byzantinum, Illuſtris Spanhemii, Bentleiqve ad Callimachum, & doctiſſimi Neocori ad Suidam. *Petri Francii* poema Græcum ad Jacobum Goierum (Γωΐηρον) qvi ineditam Anthologiam ad eum miſerat, legitur p. 491. poematum. Et videtur vir ille doctus ſingularem operam in Epigrammatis Græcis illuſtran-

* Grotius Epiſtola 527. ad Gerh. Joh. Voſſium: *Adjeci Epigrammata non pauca præter ea quæ ſuæ editioni ſubnexerat Henricus Stephanus ex inſcriptionibus & libris.*

luſtrandis collocaſſe, nam in Catalogo Bibliothecæ exqviſitiſſimæ Francianæ p. 131. memoratur editio Brodæi Baſileenſis cum notis MSS. &. p. 138. Anthologia inedita MS. tum Editionis H. Stephani A. 1566 aliqvot exempla cum notis Canteri, Palmerii, Hugonis Grotii & (qvas Grotio communicaverat) Salmaſii, Vulcanii, item & * Berkelii, Petri Francii & aliorum. & p. 143. editio Aldina Anni 1551. cum notis perpetuis Petri Francii. Tum editio Aldina prior Anni 1521. collata cum MS. Palatino per Sylburgium & Gruterum: præterea Florentina A. 1519. qvæ olim Jani Rutgerſii & Iſ. Gruteri fuerat, cum perpetuis obſervationibus & emendationibus MS. Marci Sladi. Intelligo etiam *Petrum Menardum* ** Turonenſem inter alia ingenii ſui monumenta reliqviſſe itidem ineditam hactenus latinam Poeticam interpretationem Anthologiæ Græcæ, plus dimidia parte locupletioris. Ejus ſpecimina qvædam habes lib. 1. & 2. CPolis Chriſtianæ præſtantiſſ. Cangii.

Inter breve vero ut ſperamus optamusqve tempus deſiderio eruditorum de meliore plenioreqve Anthologiæ editione, ſatisfaciet viri eruditiſſimi induſtria, tot præclaris in rem literariam meritis jam teſtata, JOANNIS CLERICI: hunc enim ipſummet conſtat eſſe, qvem Tomo VII. Bibliothecæ ſelectæ p. 191. novam epigrammatum Græcorum editionem adornare ſcribit hoc titulo: *Epigrammatum Græcorum Anthologia duobus libris auctior, emendata & latinis verſibus reddita ab* HUGONE GROTIO, *cujus accedunt prolegomena. Subjecta ſunt ſcholia Græca, ac notæ* Joannis Brodæi, Vincentii Opſopoei, Henrici Stephani, Petri Danielis Huetii † *& aliorum. Acceſſerunt collationes MSS. Codd. veterum*

* Vide Clariſſ. Viri Joa. Clerici Bibl. ſelectam T. VII. p. 210.

** Menardus hic ante paucos annos ſeptuagenario major Turoni deſunctus nihil edidit præter *Academiam principum* à juvene vulgatam in uſum Delphini, qvi hodie eſt Rex Chriſtianiſſimus; & *Concordiam Chronologorum*. Gallicè. Cæterum plura dicitur reliquiſſe in ſcriniis digna luce, *Vitas Philoſophorum veterum tomis IV. Philoſophiam Pythagoræ, Commentarium in Gellium & Anthologiam, l' Anthologie des Epigrammes Grecqves, traduites en vers latins & augmentés de plus de la moitié de ce qu'on en a recueilli jusqu' à preſent.* Vide Memorias literarias Trivultiinas ſive Dombenſes Anni 1701. menſe Febr. p. 102. Diverſus ab hoc *Jacobus Menardus* quem laudat magnus Grævius præf. ad Ciceronis Orationes: *Claudius Menardus* qui edidit indiculum de hæreſibus tributum S. Hieronymo. *Hugo* denique *Menardus* Benedictinus cujus notiſſima eruditis ſcripta in Barnabæ Epiſt. in Sacramentarium S. Gregorii M. nupera luculenta S. Gregorii editione recuſum: Diſſertatio de unico Dionyſio, Martyrologium Benedictinorum & Concordia Regularum Benedicti Abbatis Anianenſis &c. Obiit Pariſ. 1644. 21. Jun.

† Ha-

terumque editionum & animadverſiones. Quo apparatu autem hoc opus aggreſſus ſit, ipſe teſtatur his verbis, qvæ non dubito Gallice ſubjicere, cum illam lingvam pauciſſimi hodie ignorent. *Pour commencer par le texte Grec, celui qui a entrepis cette edition, a l'exemplaire de Grotius, dans lequel ce grand homme a corrigé de ſa main quantité d' endroits, & ſur le quel il ſe reglera, parce qu' il mettra à coté ſa belle verſion latine de cet ouvrage. Neanmoins il ne ſe contentera pas de cela, parce qu' il a là deſſus des ſecours que Grotius n' a pas tous eus. Il a un exemplaire collationné par Sylburge & par Gruter, avec un Manuſcrit de la Bibliotheque Palatine, qui eſt apparement à préſent dans celle du Vatican; & dans ce MS. il y avoit divers auteurs des Epigrammes qui ne ſont point dans les editiones communes, des vers entiers ſuppléez, & quelques Epigrammes qui n'ont jamais été publieés. Outre cela, on a l' ancienne edition de Florence de MCCCCXCVII. qui eſt toute en lettres capitales, & qui paroit étre la premiere de toutes. On a encore diverſes anciennes editions, d' Alde, des Juntes, de Badius &c. ſans parler de celles d' Etienne, de Froben & Vechelius, avec les notes de Brodæus & Opſopoeus. On a eu auſſi ſoin de faire acheter dans l' Auction de la Bibliotheque de feu* Mr. Francius *Profeſſeur en Eloquence à Amſterdam, tous les exemplaires de l' edition d' Etienne, qu'il y avoit, avec les remarques de divers ſavans hommes écrites aux marges. Tout cela ſervira beaucoup à établir la veritable maniere de lire du Texte, & l' on rendra compte tres-exactement dans les notes nouvelles, ou l' on mettra toutes les varietez de quelque conſequence. Grotius avoit eu ſans doute connoiſſance du MS. Palatin, ou de quelque autre, car il y a beaucoup de ſes corrections & de ſes ſupplemens, qui s' y rapportent. Outre cela il avoit eu de quelcun, peut-étre de Saumaiſe, diverſes Epigrammes qui n' ont point été imprimées, & dont il a fait une addition conſiderable à la fin de ſon exemplaire. On a reſolu de faire des additions d' Henry Etienne & de celle là un* livre VIII. *car comme l' on ſait, il n' y a que VII. livres dans les editions ordinaires. De plus on a de quoi faire un livre IX de diverſes Epigrammes anciennes, que l' on tirera d' un Recueil MS. d' Epigrammes, que leur extreme obſcenité ne permet pas de publier toutes. On en prendera ſeulement ce qui peut paroitre aux yeux des honétes gens.*

Ceux

☞ Harum notarum quibus Joſ. Scaligeri caſtigationes inſertæ ſunt, mentio occurrit in literis illuſtris Huetii ad Petrum Francium datis Abrinciæ 3. Eid Sept Anno MDCXCVIII. *Nunc quidem penes me non eſt in hoc ſeceſſu Anthologiæ exemplar* Scaligeri *notis auctum de quo ſcribis - - perpauca ſunt nota illa & ſatis leves. Si quid bonæ frugis eſt, relatum à me fuit inter obſervationes quas ante annos aliquot expreſſit à me Gravius noſter, & oppreſſit calamitas temporum.* Inter Epiſtolas ad P. Francium p. 434.

Ceux qui liront la verſion de Grotius *admireront également & le génie heureux & la patience de cet excellent homme; qui a traduit tout ce livre en autant de vers, qu' il y en a dans l' Original, qu' il égale tres-ſouvent & qu' il ſurpaſſe méme quelque fois. Pour les additions nouvelles qu' il n' a pas traduites parce qu' il ne les avoit pas, on les mettra ſeulement en proſe; auſſi bien qu' un endroit de l' Edition d' Etienne * qu' il n' a pû traduire. On aime mieux en uſer ainſi, que de joindre à Grotius des vers qui n' egaleroient pas les ſiens, & d' ailleurs les lecteurs n' y perdront rien pour l' intelligence de l' Original. Il y aurà d' abord une tres belle præface de Grotius, ou il traite & de l' Anthologie & de la verſion qu' il en a faite.* Les notes *ſeront ſous le Texte, & outre toutes celles qui ont été imprimées ſur ce recueil & dont le titre parle, (1) l' Auteur aura ſoin de ramaſſer de tous les plus illuſtres Critiques les endroits dans leſquels ils ont eclairci ou corrigé quelque paſſage d' Anthologie: (2) il recueillera toutes les varietez de lecture de diverſes editions qu' il a pu trouver, toutes les conjectures & les explications qu' il jugera bonnes, des marges des exemplaires qu' il a & les confirmera par de nouvelles raiſons; ou s' il y en a de fauſſes, qui puſſent tromper quelcun, il ne manquera pas de les réfuter en peu de mots. (3) il ajoutera diverſes remarques qu' il a faites lui méme ſur quantité d' endroits de l' Anthologie. Pour les* ſcolies Greqves *je ne ſai pas ſi elles ſont anciennes, mais aſſurement elles ne le ſont pas* ** *toutes, puiſque* Henri Etienne *y eſt quelque fois cité comme à la page* 264. (de l' edition de Wechel) *Ces ſcolies reſſemblent fort à celles de Biſet ſur l' Ariſtophane, & elles pourrient bien étre de lui ou de quelque autre habile moderne de ſon tems.*

 VII. CA-

* Pag. 488. ſeq. Vide quæ infra in Catalogo Poetarum Epigrammatariorum, ubi de Paulo Silentiario

** Recte hoc notatur à Viro doctiſſimo. Totus enim ſcribendi genius, latiniſmi, & ratio allegandi ſcriptores docent hæc ſcholia compoſita eſſe non à Græco antiquo, ſed Gallo aliquo vel Italo XVI. ſæculi. Varias lectiones notat auctor quiſquis fuit non tantum è codicibus ſcriptis, quorum duos potiſſimum evolviſſe videtur, unum ἀρχαιότατον ἀντίγραφον Παύλου τοῦ Βυκάρου ἐν Παταβίῳ pag. 43. ſed etiam ex impreſſis Anthologiæ editionibus p. 426. ἐν ἄλλοις βιβλίοις εὑρίσκεται μόνον εἰς Κράτητα ἐκτυπωθέν. Planudes allegatur p. 589. Arſenius p. 14. Interdum inemendata ſunt excuſa illa ſcholia ut pag. 82. εὐάζειν legendum pro σκευάζειν. p. 150. ἐν Ἀχαΐκοῖς pro Ἀρχαΐκοῖς p. 216. Πολυδεύκης βιβλίῳ δ' pro βιβλίων ε'. Interdum loco mota ſunt, ut p. 314. ubi ſcholion græcum exſtat quod pertinet ad Epigramma primum paginæ proximæ 315. Etiam p. 193. pro Πολύδωρος legendum Πολυδεύκης. Mentio enim δορυδρεπάνου apud Pollucem lib 1. ſect. 120.

VII. CATALOGUS POETARUM VETERUM

Qui epigrammata Græca condiderunt.

Quibus aſteriſcus præfixus eſt, ſub eorum nomine nulla Epigrammata in Anthologia edita leguntur, in qva plurima quoque occurrunt ἄδηλα, ſive qvæ nullum; multa qvæ falſum auctoris nomen habent adſcriptum.

ABbianus Lucillii æqvalis circa extremum ſæculi à CHRISTO nato quarti vixit, uterque enim Flaccum Rhetorem barbarum perſtringit lib. 2. Epigr. εἰς ῥήτορας. Forte autem Ammianus pro Abbiano legendum. Nam literæ β & μ frequenter in MSS. confunduntur.

Aceratus Grammaticus cujus exſtat epigramma lib. 3. c. 14. in Hectorem Homerico poemate celebratum.

Addæus ſive *Adæus* Mytilenæus. Unicum ſub hujus nomine occurrit epigramma III. 22. Num legendum *Alcæus*? Etiam in H. Stephani editione p. 421. excuſum Ἀδδαίου Μακεδόνος, ovod ipſe alibi legit Ἀλκαίου. Fuit tamen & Adæus Mytilenæus, cujus liber περὶ ἀγαλματοποιῶν & περὶ διαθέσεως laudatur Athenæo. Idem forte ad qvem Polemo ſcripſit, ut idem Athenæus auctor eſt. Alius Addeus Comes & Magiſter utriusqve militiæ per Orientem, ad qvem lex de Judæis cœlicolis & Samaritanis lib. 8. Cod. Theodoſ.

Adrianus Imperator, cujus etiam latina qvædam Epigrammata exſtant. Confer Barthium XXXII. 12. Adverſar. *Græcis ſtudiis impenſe imbutum* refert Spartianus c. 1. *ingenio ejus ſic ad ea declinante, ut à nonnullis Græculus diceretur. Poematum & literarum omnium ſtudioſiſſimus - - Nam & de ſuis dilectis multa verſibus compoſuit, amatorio carmina ſcripſit.* id. c. 14. Ineditum hujus Adriani Epigramma Græcum in Trajani Imp. donaria Jovi Caſio de ſpoliis Geticis appenſa primus publici juris fecit Salmaſius ad Hiſt. Aug. T. 1. p. 133. In vulgatæ Anthologiæ codicibus l. 1. c. 54. unicus Hadriani verſus Hexameter legitur

gitur in Magni Pompeji tumulum, is ipſe qvem refert Dio lib. LXIX. p. 792.

Τῷ ναοῖς βρίθοντι πόση σπάνις ἔπλετο τύμβου.
Pæne caret tumulo, cui tot modo templa fuerunt.

Ægis alius ut opinor ab Ægide ſive Ægia Hiſtorico, qvem laudat Clemens Alex. Strom. p. 321.

Æmilianus Nicænus diverſus à Palladio Æmiliano ſcriptore latino rei ruſticæ & ab Æmiliano Mauruſio qvem in Dipnoſophiſtis colloqventem inducit Athenæus. Inter tria ejus Epigrammata unum in Venerem Praxitelis, vulgata Anthologia exhibet.

Æſchylus Tragicorum Princeps cujus *ἐλεγεῖα* allegat Plinius XXV. 2. præter alios lib. 2. c. 16. §. 8. à me laudatos.

Agathias Myrinæus è Myrina Æolidis civitate, Scholaſticus, ſub Juſtiniano Imp. clarus præter alia, de qvibus libro qvinto dicendi erit locus, non modo *κύκλον τῶν νέων Ἐπιγραμμάτων* ex aliis Poetis collegit de qvo ſupra §. III. hoc capite dictum eſt, ſed & ipſe plura de ſuo Epigrammata addidit, qvæ ex Anthologia edita junctim cum latina ſua verſione (ſingula enim verſibus reddidit non infeliciter) ad calcem Hiſtoriarum Agathiæ exhibet *Bonaventura Vulcanius*. Unum perqvam difficile de luſu Zenonis Imp. illuſtrat Tho. Hyde in Hiſtoria Nerdiludii p. 44. ſeq Mentio Agathiæ Epigramm. apud Tzetzen proleg. in Lycophronem & apud Suidam in *μέγας βασιλεύς*.

Alcæus Macedo, an Addæus?

Alcæus Meſſenius Philippo Regi Maced. æqualis, ſiquidem is fuit Alcæus qvem epigrammate *ἀντεκωμῳδεῖτο* Philippus apud Plutarchum Flaminio p. 373. Confer Iſ. Voſſium ad Catull. p. 42.

Alcæus Mytilenæus cujus Epigrammata (*ὑμνοπόλοι* enim vocat) intexuit Coronæ ſuæ Meleager. Licet aliud videtur Allatio de patria Homeri c. 14 p. 1831. De hoc & aliis Alcæis dixi lib. 2. c. 15.

Alcæus ἐπιγραμματογράφος recentior, ſub Veſpaſianis clarus. Tzetz. præf. ad Lycophronem.

Alexander Ætolus temporibus Ptolemæi Philadelphi floruit, & præter alia poemata de qvibus l. 2. c. 19. dixi, ſcripſit etiam Epigrammata ſive *ἐλεγεῖα* qvorum unum in Agathoclem ab Athenæo refertur XIV. p. 699. Alia tria leguntur in Anthologia. Videtur hic eſſe

Alexander qvem inter eos laudat Meleager è qvibus Coronam ſuam adornavit.

Alexis cujus decaſtichon lib. VI. Anthologiæ c. 5. exſtat, neſcio an Comicus de qvo dixi ſupra lib. 2. c. 22.

Alphæus (Ἀλφειός) *Mytilenæus* Antipatro Sidonio junior. Macrinum Epigrammate qvodam alloqvitur, dubito an Imperatorem, lib. 1. cap. 12.

Ammianus Vide ſupra in *Abbiano.*

Ammonidis Ἀμμονίδυ diſtichon unicum exſtat lib. 2. Antholog. c. 13.

Anacreon Poeta Lyricus, cujus carminibus Coronam ſuam illuſtraſſe teſtatur ſe Meleager. De Anacreonte dixi lib. 2. c. 15.

In Anaxagoram, Lampſacenorum Epigram. epithaphium eſt apud Laert. II. 15. Corinthiorum in Periandrum. I. 1. ſect. 97. Lindiorum in Cleobulum. ſect 93. Prienenſium in Biantem. ſect. 85. Lesbiorum in Pittacum. ſect. 79. Lacedæmoniorum in Chilonem. ſect. 73. Epigramma neſcio cujus in imaginem Solonis. ſect. 62. & in Thaletem ſect. 39. & 34. in Linum & Eumolpum ſect. 3. 4.

Antagoras qvo & ipſo uſus Meleager. Vide & Laert. IV. 21. & 26.

* *Anthemius* videtur eſſe nomen Poetæ in hoc verſu Meleagri eos è qvibus coronam ſuam concinnavit celebrantis: εἰς δ' ἐλέγυς ἔυσπορον Ἀνθέμιον.

* Antigonus, cujus Epigrammata ſuæ inſeruit collectioni Philippus Theſſalonicenſis.

Antiochus, forte Ægæus Sophiſta, de qvo Philoſtratus.

Antipater Macedo videtur mihi ille Antipater cujus mentio fit à Meleagro inter eos è qvibus Coronam ſuam contexuit.

Antipater Sidonius paulo ante Ciceronem clarus. De eo dixi capite XV. præſentis libri. Hujus Epigrammata collectioni ſuæ inſeruiſſe videtur Philippus Theſſalonicenſis qui ſub Auguſto claruit.

Antipater Theſſalus ſive ut lib. 1. Antholo. c. 87. legitur *Theſſalonicenſis*. Hic eſt qvi novem Lyricas poetrias & Alcmanem verſibus celebravit. Memorat & Achilochi & Homeri natales cultos.

Antiphanes qvo in collectione ſua uſum ſe profitetur Philippus Theſſalonicenſis.

Antiphilus Byzantius cujus & ipſius Epigrammata collectioni ſuæ Philippus intexuit.

An-

Antiſtii unum Epigramma in Priapum agri cuſtodem lib. IV. Anthologiæ p. 478. edit. Wechel. Antiſtii Medici mentio apud Svetonium Cæſare c. 82. Antiſtii Soſiani, qvi factitatis in Neronem carminibus probroſis exſilio eſt multatus, apud Tacitum XVI. 14. In Antiſtium Veterem (qvi A. U. C. 747. Conſul. fuit) Epigramma latinum Laureæ Tullii apud Plin. XXXI. 2.

Antonius Argivus cujus bina Epigrammata Græca exſtant in florilegio edito, in urbes dirutas utraqve, Mycenas & Argos.

* *Anytes* Epigrammata fuere in Corona Meleagri. De ea dixi ſupra lib. 2. c. 15.

* *Apion* in Epigrammate. Suid. in ἀγύρτης. πιλάδες, σφάραγον, τρίγλωα.

Apollinaris, diverſus ut exiſtimo ab Apollinari Poeta Chriſtiano.

Apollonides Smyrnæus qvem Auguſti Imp. ætate vixiſſe notat Caſaubonus ad Svetonii Tiber. c. 14.

Arabius Scholaſticus ſub Juſtiniano clarus, Longinum præfectum CPol. celebrat in Epigrammate lib. 4. Antholog. p. 431.

Aratus cujus Epigrammatis Meleager uſus eſt ad Coronam ſuam concinnandam. Vide qvæ de Arati ἐλεγειῶν libro dixi capite 18. hujus libri §. 9.

Arceſilai Philoſophi Epigrammata producit Laertius IV. 30. ſeq.

Archelai, (al. Aſclepiadæ) Epigramma in ſtatuam Alexandri factam à Lyſippo. Lib. IV. Antholog. p. 554.

Archias Antiochenus, pro qvo exſtat Ciceronis Oratio qui mirificum illius in verſibus Græcis pangendis facultatem celebrat c. 8. Ejus Epigrammata collecta ſunt & junctim edita cum verſione *Nicodemi Friſchlini.* Ei qvoqve in MS. qvod olim Lipſiæ inſpexi tribuitur Epigramma qvod in Wecheliana editione p. 76. incipit, Σοὶ πατρὶ Θεσσαλίη.

Archilochum inter eos è qvibus Coronam ſuam contexuit memorat Meleager. De Archilocho dixi lib. 2. cap. 15. Elegos ejus laudat Athenæus.

Archimelus Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς laudatus Athenæo, qvi ejus Epigramma in navem prægrandem Hieronis mille modiis tritici à Rege remuneratum refert lib. V. p. 209.

Arenæus, Ἀρεναῖος Ῥαμφερενδάειος, cujus unicum Epigramma in mulierem laſcive & procaciter ſe gerentem exſtat lib. VII. Antholog. p. 606.

Ar-

Argentarius. Infra *Marcus Argentarius.*

* *Arias*, hoc enim nomine Poetam Epigrammatarium innuere videtur Meleager his verſibus, ubi eos è qvibus coronam concinnavit ſuam, commemorat:

> Καὶ μὴν καὶ Ἀρίαν στεχυέτριχα θῆκατο νάρδον,
> Ὑμνοθέτας ἑρμοῦ δῶρον ἀειδόμενον.

Ariſto, idem ni fallor qvi allegatur à Mario Victorino in arte Grammatica. Vel Ariſto Philoſophus, cujus verſum in Arceſilam profert Laertius IV. 33.

* *Ariſtodemi* librum primum θηβαϊκῶν Ἐπιγραμμάτων allegat Schol. Apollonii. v. 906.

Ariſtoteles. Vide Laertium V. 6. & qvæ de peplo ei tributo dixi ſupra c. VI. hujus libri §. 35.

* *Arriani* Epigrammata apud Athenæum allegantur. Sed legendum *Rhiani.* ut habent qvoqve meliores editiones.

Aſclepiades qui Epigrammate celebrat Berenicen p. 438. edit. Wechel. & Cleopatram p. 490. Non videtur eſſe idem auctor Epigrammatis in Ajacem p. 344. qvod parodia in Cynicos imitatus Mneſalcas apud Athenæum IV. p. 163. & ſine nomine auctoris affert Euſthathius ad Iliad. β'. è Porphyrio.

Aſtydamas tragicus ſe ipſum epigrammate efferens Suid. & Apoſtolius in σαυτὸν ἐπαινεῖς. A. Schottus ad proverbia p. 151.

Athenæus ὁ ἐπιγραμματοποιός. Laert. VI. 14. VII. 30. & X. 12. Tzetza proœm. ad Lycophron.

Athenodori Epigrāma in Sodamidē piſcatorem l. III. Anthologiæ p. 369.

Avtomedon cujus Epigrammatis ad ſuam collectionem concinnandam Philippus Theſſalonicenſis uſus eſt.

Bacchylides cujus carminibus Coronam ſuam illuſtravit Meleager. Dixi de eo lib. 2. c. 15.

Baſſus Lampin amicum ſuum alloqvitur in Epigrammate p. 101. edit. Wechel. qvod Horatius videri poſſit imitatus eſſe. Βάσσος Λόλλιος vocatur p. 244. Baſſi fuere multi, qvos infra lib. VI. in Geoponicis recenſeo. Lampis haud alius occurrit qvam ναυκληρικὸς ille apud Plutarchum an ſeni gerenda Reſp. p. 787. Idem Lampon videtur appellari p. 789. Lampes Ægineta apud Themiſtium in Orat. Sophiſta pag. 297.

Bia-

Bianor cujus Epigrammata ſuæ intexuit collectioni Philippus Theſſalonicenſis. Inter alia p. 150. luget Sardium cladem qvæ motu terræ concuſſæ ſunt anno qvarto Tiberii Imp. teſte Tacito II. 47. Annal. Alius Bianor cujus mentio in Chionis Epiſtola XI.

Biſantinus incertum an Beſantinous (Helladius) an Byzantinus (Antiphilus forte.) Huic male etiam in codice MS. qvem olim Lipſiæ inſpexi tribuitur diſtichon qvod p. 33. edit Wechel. Theognidi reſtitutum eſt.

Boethus Tarſenſis Poeta Straboni XIV. pag. 675. memoratus, Pyladem pantomimum ſub Auguſto Imp. celebrem effert epigrammate qvod legitur lib. 1. Antholog. p. 23.

Callias Argivus cujus unicum tetraſtichon exſtat in Polycritum compotorem p. 243.

Callicerus Rhodonem Medicum furacem perſtringit diſticho qvod legitur p 217.

Callimachus cujus Epigrammatis uſus etiam Meleager ad coronam ſuam contexendam. De iis dixi capite 19. hujus libri.

Callinus cujus ἐλεγεῖα ab Athenæo allegantur XII pag. 527. Nomen ejus qvandoqve cum Callimacho confunditur.

Carphyllides cujus elegans Epigramma in ſenem ſingulari felicitate vitæ & conjugii uſum legitur p. 279. edit. Wechel.

Carpyllides, idem ut videtur, cum ſuperiore.

Cerealis Epigramma unicum ſed ſcitum ac prudens in Rhetorculos, obſcura affectatione ineptos exſtat p. 246.

Chæremon inter eos laudatus à Meleagro è qvibus Coronam ſuam adornavit. Ineditum ejus Epigramma in Eubulum Athenagoræ filium produxit Cangius addendis ad CPolin Chriſtianam p. 193.

Chreſtodorus Coptites Thebanus, cujus Epigrammata de imaginibus in Gymnaſio Cptolitano Zeuxippo dedicatis leguntur libro V. Anthologiæ. Vide Svidam in Ζεύξιππος. Vixit Chriſtodorus poſt Leonem Thracem ſub Anaſtaſio Dicoro, ut ex epigrammate in Pompeji ſtatuam collegit præſtantiſſimus Cangius in CPoli Chriſtiana l. p. 91. qvem vide de Zeuxippo erudite diſſerentem.

Claudianus inter latinos Poetas celebratiſſimus Græca qvoqve Epigrammata non inſeliciter compoſuit, qvæ in Barthii & aliis qvibusdam editionibus collecta leguntur.

* *Cleobulines* ænigma è commentariis Pamphilæ producit Laertius lib. 1. ſect. 91.

* *Cleobuli* Epigramma in Midæ Mauſoleum. ibid. ſect. 89.

Cometas Scholaſticus & chartularius, idem ni fallor de qvo dixi lib. 2. cap. 2. §. 21.

Cornelius Longinus.

Coſmas Mechanicus (leg. *Monachus.*) Præter Coſmam Ægyptium de qvo ſupra c. 25. fuit etiam Coſmas Poeta Hagiopolites ſive Hieroſol. ſæculo VIII. poſt natum CHRISTUM auctor Hymnorum & Pſalterii Davidici verſibus Politicis redditi, tum Coſmas Βεστίτωρ ſive Veſtiarius, auctor qvarundam Orationum.

Crates Philoſopus Cynicus, cujus qvædam apud Laertium & Julianum leguntur. Vide qvæ de illo ſupra c. 13. hujus libri.

Crinagoras Philoſophus cujus Epigrammata collectioni ſuæ intexuit Philippus Theſſalonicenſis.

Cyllenius Petianus.

Cyrillus, Grammaticus ille fortaſſis cujus Gloſſæ feruntur & cui vocabulorum diverſe περὶ ὡδὲ μὲν, ὧν ἑτεροσημασίας nonnulli tribuunt.

Cyrus Κῦρος ἀπὸ ὑπάτων Flavius Cyrus qvi CPoli Conſulatum geſſit Anno CHRISTI CCCCXLI. Eſt & alius qvi vulgo vocatur Cyrus, cujus verum nomen eſt Theodorus Prodromus (Κῦρος enim recentioribus Græcis pro Κύριος poſitum, Dominum ſignificat) qvi ſub Jo. Comneno vixit & cujus Epigrammata Græca aliaqve Poemata viderunt lucem Baſileæ 1536. 8. De hujus ſcriptis dixi infra libro V. Neſcio an alius κῦρος ὁ ποιητὴς lib. IV. Anthologiæ pag. 493.

Damagetus cujus Epigrammatis uſus eſt Meleager cum Coronam ſuam necteret.

Damocharis ſive *Democharis* Grammaticus CPoli vixiſſe videtur ſæculo qvinto vel ſexto poſt natum CHRISTUM.

Damaſcius cujus unicum diſtichon habemus in funus Zoſimæ ſervæ p. 341. diverſus ni fallor à Philoſopho de qvo Photius ac Suidas.

Daphitas ſive *Daphidas* Telmiſſenſis Grammaticus ob maledicentiam fixus cruci juſſu Attali, Pergami Regis. Verſiculos ejus Regi injurios ſervavit Strabo XIV. p. 647. De eodem meminere Cicero de fato, Valerius Max. lib. 1. c. 8. Heſychius illuſtris & Suidas.

Demantes, cujus Epigramma de Theano interim dum ejus maritus Apellichus navigaret mortua exſtat p. 336.

Demaratus junior, Spartanus, qvi Hadriani vel Germanici Cæſaris Epigramma, qvo Romanos Græcorũ victores celebraverat, repreſſit parodia ex Homero & Archilocho. Vide Anthologiam p. 145.

Demetrius Bithynus in Myronis bovem epigrammata ſcripſit qvæ leguntur p. 444. edit. Wechel. Alius Demetrius Poeta cujus verſus profert Laertius V. 85.

Demochares. Vide paulo ante, *Damochares.*

Democritus Epigrammatum poeta σαφὴς καὶ ἀνθηρὸς, laudatus Laertio IX. 49. Ejus unicum epigramma ſupereſt p. 465. in Venerem è mari emergentem.

Demodici nomine tria Epigrammata leguntur l. 2. c. 43. ſed primum qvod incipit καὶ τόδε Δημοδόκου apud Strabonem & Euſtath. ad Dionyſ. Phocylidi tri buitur & non de Chiis ſed de Leriis agit, ut in Græcis Scholiis notatum. De Demodoco Lerio dixi nonnulla lib. 1. c. 5. §. 7.

Diodorus Sardianus cujus Epigrammatis Philippus Theſſalonicenſis ſuam locupletavit collectionem.

Julius Diocles. Infra in Julius.

Diocris in Myronis bovem p. 444.

Diogenis Phrygis Epiſcopi Amiſeni in tumulum filii p. 375.

Diogenes Laertius qvi in opere de Philoſophis, qvod exſtat, paſſim Epigrammata ex Pammetro ſuo refert. Pammetrum ipſum non videtur Planudes vidiſſe, ſed epigrammata qvæ in Anthologiam retulit è libris de vita Philoſophorum petiiſſe. De Diogene Laertio dicetur infra libro IV. Idem refert & aliorum qvædam epigrammata ſuo loco notata & nonnulla ſine nomine, ut in Pythagoram Athletam VIII. 48. in Epicharmum, 78. in Heraclitum IX. 16.

Qvi Dionyſio p. 312. Anthologiæ tribuitur verſus ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι, Timonis eſt apud Athenæum XIII. cui etiam tribuit Grotius in Eccleſiaſtæ III.

* *Diogeniani Heracleotæ* Grammatici qvi ſub Adriano Imp. claruit Ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων memorat Suidas.

Dionyſius Cyzicenus Eratoſthenis Cyrenæi funus Epigrammate decoravit qvod legitur p. 420.

Dionyſius Sophiſta, idem fortaſſis Antiochenus cujus Epiſtolæ exſtant.

* *Dionyſii Æneï* (χαλκοῦς) Ἐλεγεῖα Athen X. pag. 443. XV. 668. Sed non

 ma-

magis ea huc ſpectant qvam Critiæ, vel Hermeſianactis, Melanthii & Xenophanis, qvæ apud eundem laudantur.

Dioſcorides Poeta Meleagro antiqvior qvi ejus epigrammatis uſus eſt ad texendam ſuam coronam.

Diotemus cujus Epigrammatis idem Meleager coronam ſuam exornavit. Vide & Salmaſ. ad Tertull. de pallio p. 262.

Dorieus (Δωριεὺς ὁ ποιητής) cujus epigramma in Milonem Athen. X. p. 412.

Duris Eleates ſive (ut Steph. Byz in Ἐφεσος) Ἐλαίτης. Epigramma in Pherecydem è Duridis ſecundo τ͂ ἱερῶν refert Laertius lib. 1. ſect. 120.

Empedocles Philoſophus cujus Epigramma in Pauſaniam exſtat apud eundem Laertium VIII. 61. & in Acronem Medicum, 65. Empedoclis itaqve nomen addendum in Anthologia pag. 348. edit. Wechel.

Epigonus Theſſalus, paucorum ſed non inelegantium epigrammatum auctor, qvale eſt illud p. 121. qvo ait multos etiam ſi vinum non bibant inſanire, Φεῦ, τινὲς ὕδωρ πίνοντες μανίην σώφρονα μαινόμενοι!

Eratoſthenes junior ſub Juſtiniano Imp. clarus, cujus Epigramma in funus Anaſtaſiæ legitur p. 374. Idem videtur auctor diſtichi in Xenophontem ebrioſum p. 571. Eratoſthenes Scholaſticus appellatur pag. 606.

Erinna Lesbia cujus Epigrammata Meleager ſuæ implexuerat coronæ. De ea dictum lib. 2. c. 15.

Erycius. Vide Puteani diatribam de Erycio cap. 7. & Menagii amœnitates jurisp. 198.

Etruſci Meſſenii Epigramma in Hieroclidam piſcatorem. lib. 3. Antholog p. 359.

Sub *Euclidis* nomine Griphus occurrit inter Epigrammata ab Aldo Anthologiæ ſubjuncta, neqve vero Euclides mihi auctor eſſe videtur, ſed ænigma veluti proponi ſolvendum Euclidi: εἰπὲ τὸ μέτρον ἀείσας γεωμετρίης ἐπιΐστωρ.

Qvi deinde ſeqvuntur verſus in ſeptem planetas, leguntur etiam in Eclogis Stobæi, & velut ante non editi in Gronovii Viri Cl. notis ad Manethonem.

Euenus cujus Epigrammata Philippus Theſſalonicenſis in ſuam collectionem retulit. Huic Eveno tribuebatur etiam in Codice qvem evol-

evolvi Lipſiæ, Epigramma qvod exſtat p. 18. edit. Wechel. & incipit κὴν με φάγῃς. De Eveno dicere me memini l. 2. c. 11. §. 7.

Eugenis jambi in Anacreontem exſtant p. 507. ex Leonida ut videntur expreſſi.

* *Evhemerus* perantiqvus ſcriptor Hiſtoriam Deorum contexuit ex inſcriptionibus (Epigrammatis) ſacris qvæ in templis habebantur, ut refert Lactantius lib. 1. c. XI. De Evhemero ipſo qvem Deorum Ethnicorum contemtorem Atheis pleriqve accenſent, & de ejus opere qvod latine olim convertit Q. Ennius, vide elegantiſſimum *ſcriptorem & eruditiſſimum Hieron. Columnam ad fragmenta Ennii p. 312. edit. præclaræ Wetſtenianæ.

Evodus Εὔοδος.

* *Evphemus* cujus Epigrammatis ſuam ſe exornaſſe coronam innuit Meleager. Εὐφήμου τ' ἀμάρακον ἀμμιγα μίξας (?)

* *Euphorion* cujus Epigrammatis idem uſus eſt Meleager ad coronam ſuam concinnandam.

Eupithius Athenienſis Grammaticus ὁ σίζας τὴν καθόλου (ſcil. τέχνην) qvi Herodiani Grammaticum opus interpunxit & recenſuit. Vide p. 35. edit. Wechel.

Euripides Tragicus cujus epigramma refertur etiam ab Athenæo.

Euſtathius in ſuis ad Homerum commentariis Epigrammata qvædam producit ſine nomine auctoris, ut in aqvas inſalubres Dienſes. p. 280. C. edit. Rom. In Ajacem, è Porphyrio. p. 285. A. In Neſtorem p. 296. B. In Timotheum Citharoedum. p. 313. A. In Erinnam Poetriam. p. 327. A. In Arcadionem. p. 746. C. in Linum p. 1163. C. In Hecaten. p. 1197. B. In tripodem à Diomede Apollini ſacratum. p. 1313. C. In Archilochum. pag. 1320. A. In Nioben. p. 1368. In Phyallum Crotoniatem p. 1591, 54. In Medicum Acronem. p. 1634. 10. Vide & p. 1400. 13. & 1457. 23.

Evtolmius Illuſtris.

Flaccus (infra in *Statilius.*)

Gabriel præfectus CPolis,, * in cujus imaginem Epigramma Leontii legitur initio libri qvarti Anthologiæ. Luſit & ipſe verſibus in Amorem qvi in libro pipere inſparſo effictus erat dormiens. p. 471

Getus niſi ſit truncum, nomen Γαιτ8. pro Γαιτ8λίκ.

Gatulus ſive *Getulicus*, *Lentulus Gatulicus* de qvo Plinius lib. V. Epiſt. 3. Mar-

* Vide ſupra p. 512.

Martialis præf. libri 1. Epigrammatum. Vide Sirmondum ad Sidon. p. 243.

Galli in Tantulum Hexaſtichon p. 447. edit. Wechel.

Garvradus cujus carmen Doricum poſtremas ſingulorum verſuum ſyllabas recantans produxit etiam Politianus c. 22. Miſc.

Geminus infra in *Tullius Geminus.*

Germanicus Cæſar, qvem non latino tantum ſed Græco etiam carmine valuiſſe conſtat.

Getulius ſive *Getulicus* Vide paulo ante *Gætulius.*

Glaucus Athenienſis cujus epigramma in Baccham inſanientem à Scopa ſculptore effictam exſtat. p. 436. & cum Grotii verſione apud Franciſcum Junium in Catalogo artificum p. 197. Idem mihi vidètur cum Glauco Sophiſta, qvem laudat Philoſtratus 2. de Sophiſt. pag. 597.

Hedylus Siculus eſt inter eos è cujus Epigrammatis coronam ſuam Meleager concinnaſſe ſe profitetur. Eadem laudantur ab Athenæo.

Hegeſippus cujus Epigrammata itidem Meleager ſuæ Coronæ intexuit.

Heraclides Sinopenſis Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρὸς Laertio V. 64. memoratus.

Hermes Tryphon. Infra in Tryphon.

Sub *Hermetis Triſmegiſti* nomine vel *Orphei* Carmen περὶ σεισμῶν legitur in appendice jam ab Aldo libris ſeptem Anthologiæ ſubjecta. De eo dixi lib. 2. c. 9. §. 7. & cap. 18. §. 6.

Hermocreon cujus bina exſtant Epigramāta unum p. 7. in fontem Nymphis ſacratum, alterum p. 41. in ſtatuam Mercurialem ſub platano dedicatam à Nicagora qvodam, dubito an illo qvi Ἐλευσινίου ἱεροῦ κῆρυξ vocatur à Philoſtrato p. 623. de Sophiſt.

Hermodori Epigramma in imaginem Veneris, lib. VI. Anthologiæ pag. 464.

Herodicus Babylonius cujus Cratetii Grammatici in Ariſtarcheos legitur Epigramma apud Athenæum in extremo libri V. Dipnoſophiſt.

Hipponax Vide p. 31. edit. Wechel.

Homeri in Midam Epigramma pag. 319. exſtat, ſed integrius exhibet H. Steph. in appendice p. 16. De illo vide Tollium ad Longin. p. 199. De aliis epigrammatis Homero tributis dixi lib. 2. c. 2. §. 5. Omitto illud qvod apud inferos compoſuiſſe ſibi eum fingit Lucianus 2. Veræ Hiſt. T. 1. p. 681.

Tibe-

Tiberius Illus infra in *Tiber.*

Joannes Grammaticus p. 494. forte Tzetzes, qvi perinde ut Philoponus hoc venit nomine. Sed è Lambecio & aliis conſtat plures fuiſſe olim Johannes cognomento Grammaticos.

Joannes Poeta Barbucallus Hiſpanus, qvi inter alia Beryti conflagrationem deflevit, Syneſii Scholaſtici æqvalis. Vide l. IV. Antholog. p. 431.

Jon. Chius cujus ἐλεγεῖα laudat Athenæus. Laert. II. 121.

Iſidorus Ægeates p. 357.

Iſidorus Scholaſticus p. 553.

Julianus Imperator, de qvo infra libro V.

Julianus Anteceſſor idem forte cui Priſcianus qvi ſeculo medio ſexto Grammaticam docuit CPoli, libros ſuos inſcripſit.

Julianus præfectus Prætorio (ἀπὸ ὑπάρχων) ſub Juſtino Imp. Vid. p. 279. Ægyptius. Fuit & alius Julianus præfectus Ægypti ſub Theodoſio Magno. Confer Jac. Godofredum ad Codic. Theodoſian. T. VI. p. 369. ubi de pluribus Julianis.

Julianus (ſive ut p. 106. Julius) *Diocles* p. 567.

Julius Leonides p. 105. edit. Wechel.

Julius Polyænus p. 50. & 59.

Laurea Tullius infra in *Tullius.*

Leo Philoſophus Imperator de qvo infra lib. V.

Leonides Tarentinus cujus Epigrammata qvæ plurima ſuperſunt, ſuæ jam coronæ innexuerat Meleager. De eo p. 94. & 408.

Leonides Alexandrinus ſub Marco Imp. clarus vide p. 562. ſeq.

Leonteus Λεοντεύς. p. 69.

Leontius Scholaſticus. CPoli vixit, & inter alia Gabrielem præfectum Epigram̃ate decoravit qvod legitur p. 430. Allegatur in Geoponicis.

Cornelius Longinus p. 453. 555.

Lucianus Samoſatenſis de qvo dixi lib. IV.

Lucilius cujus plurima Epigrammata exſtant, σκωπτικὰ pleraqve & διασυρτικὰ ut notavit Caſaubonus c. 6. lect. Theocrit. Cum Lucillo Tarrhæo proverbiorum ſcriptore præter rem ni fallor confundunt Viri docti. Ætatem ejus cognoſcas ex eo (p. 86. edit. Wechel.) qvod fecit in funere *Magni* Medici, illius ni fallor, qvi Galenum epigram̃ate decoravit p. 485. diu poſt, ſub extremum nempe ſæculi qvarti à CHRISTO nato clarus, de qvo dixi ad Eunapium. Potamonem malum Poetam & Hermogenem chirurgum & Medicum peſſimum perſtringit Lucilius p. 237. 217. *Lul-*

terumque editionum & animadverſiones. Quo apparatu autem hoc opus aggreſſus ſit, ipſe teſtatur his verbis, qvæ non dubito Gallice ſubjicere, cum illam lingvam pauciſſimi hodie ignorent. *Pour commencer par le texte Grec, celui qui a entrepis cette edition, a l'exemplaire de Grotius, dans lequel ce grand homme a corrigé de ſa main quantité d'endroits, & ſur le quel il ſe reglera parce qu'il mettra à coté ſa belle verſion latine de cet ouvrage. Neanmoins il ne ſe contentera pas de cela, parce qu'il a là deſſus des ſecours que Grotius n'a pas tous eus. Il a un exemplaire collationné par Sylburge & par Gruter, avec un Manuſcrit de la Bibliotheque Palatine, qui eſt apparement à préſent dans celle du Vatican; & dans ce MS. il y avoit divers auteurs des Epigrammes qui ne ſont point dans les editiones communes, des vers entiers ſuppléez, & quelques Epigrammes qui n'ont jamais été publieés. Outre cela, on a l'ancienne edition de Florence de MCCCCXCVII. qui eſt toute en lettres capitales, & qui paroit étre la premiere de toutes. On a encore diverſes anciennes editions, d'Alde, des Juntes, de Badius &c. ſans parler de celles d'Etienne, de Froben & Vechelius, avec les notes de Brodaus & Opſopoeus. On a eu auſſi ſoin de faire acheter dans l'Auction de la Bibliotheque de feu* Mr. Francius *Profeſſeur en Eloquence à Amſterdam, tous les exemplaires de l'edition d'Etienne, qu'il y avoit, avec les remarques de divers ſavans hommes écrites aux marges. Tout cela ſervira beaucoup à établir la veritable maniere de lire du Texte, & l'on rendra compte tres-exactement dans les notes nouvelles, ou l'on mettra toutes les varietez de quelque conſequence. Grotius avoit eu ſans doute connoiſſance du MS. Palatin, ou de quelque autre, car il y a beaucoup de ſes corrections & de ſes ſupplemens, qui s'y rapportent. Outre cela il avoit eu de quelcun, peut-étre de Saumaiſe, diverſes Epigrammes qui n'ont point été imprimées, & dont il a fait une addition conſiderable à la fin de ſon exemplaire. On a reſolu de faire des additions d'Henry Etienne & de celle là un* livre VIII. *car comme l'on ſait, il n'y a que VII. livres dans les editions ordinaires. De plus on a de quoi faire un livre IX de diverſes Epigrammes anciennes, que l'on tirera d'un Recueil* MS. *d'Epigrammes, que leur extreme obſcenité ne permet pas de publier toutes. On en prendera ſeulement ce qui peut paroitre aux yeux des bonétes gens.*

Ceux

† Harum notarum quibus Joſ. Scaligeri caſtigationes inſertæ ſunt, mentio occurrit in literis illuſtris Huetii ad Petrum Francium datis Abrinciæ 3. Eid Sept Anno MDCXCVIII. *Nunc quidem penes me non eſt in hoc ſeceſſu Anthologia exemplar* Scaligeri *notis auctum de quo ſcribis - - perpauca ſunt nota illa & ſatis leves. Si quid bona frugis eſt, relatum à me fuit inter obſervationes quas ante annos aliquot expreſſit à me Grævius noſter, & oppreſſit calamitas temporum.* Inter Epiſtolas ad P. Francium p. 434.

Ceux qui liront la verſion de Grotius *admireront également & le génie heureux & la patience de cet excellent homme; qui a traduit tout ce livre en autant de vers, qu'il y en a dans l'Original, qu'il égale tres-ſouvent & qu'il ſurpaſſe méme quelque fois. Pour les additions nouvelles qu'il n'a pas traduites parce qu'il ne les avoit pas, on les mettra ſeulement en proſe; auſſi bien qu'un endroit de l'Edition d'Etienne * qu'il n'a pû traduire. On aime mieux en uſer ainſi, que de joindre à Grotius des vers qui n'egaleroient pas les ſiens, & d'ailleurs les lecteurs n'y perdront rien pour l'intelligence de l'Original. Il y aura d'abord une tres belle praface de Grotius, ou il traite & de l'Anthologie & de la verſion qu'il en a faite.* Les notes *feront ſous le Texte, & outre toutes celles qui ont été imprimées ſur ce recueil & dont le titre parle,* (1) *l'Auteur aura ſoin de ramaſſer de tous les plus illuſtres Critiques les endroits dans leſquels ils ont eclairci ou corrigé quelque paſſage d'Anthologie:* (2) *il recueillera toutes les varietez de lecture de diverſes editions qu'il a pu trouver, toutes les conjectures & les explications qu'il jugera bonnes, des marges des exemplaires qu'il a & les confirmera par de nouvelles raiſons; ou s'il y en a de fauſſes, qui puſſent tromper quelcun, il ne manquera pas de les réfuter en peu de mots.* (3) *il ajoutera diverſes remarques qu'il a faites lui méme ſur quantité d'endroits de l Anthologie. Pour les* ſcolies Greqves *je ne ſai pas ſi elles ſont anciennes, mais aſſurement elles ne le ſont pas ** toutes, puiſque* Henri Etienne *y eſt quelque fois cité comme à la page* 264. (de l'edition de Wechel) *Ces ſcolies reſſemblent fort à celles de Biſet ſur l'Ariſtophane, & elles pourrient bien étre de lui ou de quelque autre habile moderne de ſon tems.*

Vvvv 2 *VII. CA-*

* Pag. 488. ſeq. Vide quæ infra in Catalogo Poetarum Epigrammatariorum, ubi de Paulo Silentiario

** Recte hoc notatur à Viro doctiſsimo. Totus enim ſcribendi genius, latiniſmi, & ratio allegandi ſcriptores docent hæc ſcholia compoſita eſſe non à Græco antiquo, ſed Gallo aliquo vel Italo XVI. ſæculi. Varias lectiones notat auctor quisquis fuit non tantum è codicibus ſcriptis, quorum duos potiſsimum evolviſſe videtur, unum ἀρχαιότατον ἀντίγραφον Παύλȣ τȣ̃ Βυκάρȣ ἐν Παταβίῳ pag. 43. ſed etiam ex impreſſis Anthologiæ editionibus p. 426. ἐν ἄλλοις βιβλίοις εὑρίσκεται μόνον εἰς Κράτητα ἐκτυπωθέν. Planudes allegatur p. 589. Arſenius p. 14. Interdum inemendata ſunt excuſa illa ſcholia ut pag. 82. ἐυάζειν legendum pro σκευάζειν. p. 150. ἐν Ἀχαϊκοῖς. pro Ἀρχαϊκοῖς p. 216. Πολυδεύκης βιβλίῳ δ' pro βιβλίων ε'. Interdum loco mota ſunt, ut p. 314. ubi ſcholion græcum exſtat quod pertinet ad Epigramma primum paginæ proximæ 315. Etiam p. 193. pro Πολύδωρος legendum Πολυδεύκης. Mentio enim δορυδρεπάνȣ apud Polluœm lib 1. ſect. 120.

VII. CATALOGUS POETARUM VETERUM

Qui epigrammata Græca condiderunt.

Quibus aſteriſcus præfixus eſt , ſub eorum nomine nulla Epigrammata in Anthologia edita leguntur, in qva plurima quoque occurrunt ἀδηλα , ſive qvæ nullum; multa qvæ falſum auctoris nomen habent adſcriptum.

ABbianus Lucillii æqvalis circa extremum ſæculi à CHRISTO nato quarti vixit , uterque enim FlaccumRhetorem barbarum perſtringit lib. 2. Epigr. εἰς ῥήτορας. Forte autem Ammianus pro Abbiano legendum. Nam literæ β & μ frequenter in MSS. confunduntur.

Aceratus Grammaticus cujus exſtat epigramma lib. 3. c. 14. in Hectorem Homerico poemate celebratum.

Addæus ſive *Adæus Mytilenæus* Unicum ſub hujus nomine occurrit epigramma III. 22. Num legendum *Alcæus*? Etiam in H. Stephani editione p. 421. excuſum 'Αδδαίου Μακεδόνος, ovod ipſe alibi legit 'Αλκαίου. Fuit tamen & Adæus Mytilenæus, cujus liber περὶ ἀγαλματοποιῶν & περὶ διαθέσεως laudatur Athenæo. Idem forte ad qvem Polemo ſcripſit, ut idem Athenæus auctor eſt. Alius Addeus Comes & Magiſter utriusqve militiæ per Orientem, ad qvem lex de Judæis cœlicolis & Samaritanis lib. 8. Cod. Theodoſ.

Adrianus Imperator, cujus etiam latina qvædam Epigrammata exſtant. Confer Barthium XXXII. 12. Adverſar. *Græcis ſtudiis impenſe imbutum* refert Spartianus c. 1. *ingenio ejus ſic ad ea declinante, ut à nonnullis Græculus diceretur. Poematum & literarum omnium ſtudioſiſſimus - - Nam & de ſuis dilectis multa verſibus compoſuit, amatorio carmina ſcripſit.* id. c. 14. Ineditum hujus Adriani Epigramma Græcum in Trajani Imp. donaria Jovi Caſio de ſpoliis Geticis appenſa primus publici juris fecit Salmaſius ad Hiſt. Aug. T. 1. p. 133. In vulgatæ Anthologiæ codicibus l. 1. c. 54. unicus Hadriani verſus Hexameter legitur

gitur in Magni Pompeji tumulum, is ipſe qvem refert Dio lib. LXIX. p. 792.

Τῷ ναοῖς βρίθοντι πόση σπάνις ἔπλετο τύμβου.
Pæne caret tumulo, cui tot modo templa fuerunt.

Ægis alius ut opinor ab Ægide ſive Ægia Hiſtorico, qvem laudat Clemens Alex. Strom. p. 321.

Æmilianus Nicænus diverſus à Palladio Æmiliano ſcriptore latino rei ruſticæ & ab Æmiliano Mauruſio qvem in Dipnoſophiſtis colloqventem inducit Athenæus. Inter tria ejus Epigrammata unum in Venerem Praxitelis, vulgata Anthologia exhibet.

Æſchylus Tragicorum Princeps cujus ἐλεγεῖα allegat Plinius XXV. 2. præter alios lib. 2. c. 16. §. 8. à me laudatos.

Agathias Myrinæus è Myrina Æolidis civitate, Scholaſticꝰ, ſub Juſtiniano Imp. clarus præter alia, de qvibꝰ libro qvinto dicendi erit locus, non modo κύκλον τῶν νέων Ἐπιγραμμάτων ex aliis Poetis collegit de qvo ſupra §. III. hoc capite dictum eſt, ſed & ipſe plura de ſuo Epigrammata addidit, qvæ ex Anthologia edita junctim cum latina ſua verſione (ſingula enim verſibus reddidit non infeliciter) ad calcem Hiſtoriarum Agathiæ exhibet *Bonaventura Vulcanius*. Unum perqvam difficile de luſu Zenonis Imp. illuſtrat Tho. Hyde in Hiſtoria Nerdiludii p. 44. ſeq Mentio Agathiæ Epigramm. apud Tzetzen proleg. in Lycophronem & apud Suidam in μέγας βασιλεύς.

Alcæus Macedo, an Addæus?

Alcæus Meſſenius Philippo Regi Maced. æqualis, ſiquidem is fuit Alcæus qvem epigrammate αὐτεκωμῳδεῖτο Philippus apud Plutarchum Flaminio p. 373. Confer Iſ. Voſſium ad Catull. p. 42.

Alcæus Mytilenæus cujus Epigrammata (ὑμνοπόλοι enim vocat) intexuit Coronæ ſuæ Meleager. Licet aliud videtur Allatio de patria Homeri c. 14 p. 1831. De hoc & aliis Alcæis dixi lib. 2. c. 15.

Alcæus Ἐπιγραμματογράφος recentior, ſub Veſpaſianis clarus. Tzetz. præf. ad Lycophronem.

Alexander Ætolus temporibꝰ Ptolemæi Philadelphi floruit, & præter alia poemata de qvibus l. 2. c. 19. dixi, ſcripſit etiam Epigrammata ſive ἐλεγεῖα qvorum unum in Agathoclem ab Athenæo refertur XIV. p. 699. Alia tria leguntur in Anthologia. Videtur hic eſſe

Alexander qvem inter eos laudat Meleager è qvibus Coronam ſuam adornavit.

Alexis cujus decaſtichon lib. VI. Anthologiæ c. 5. exſtat, neſcio an Comicus de qvo dixi ſupra lib. 2. c. 22.

Alphæus (Ἀλφειὸς) *Mytilenæus* Antipatro Sidonio junior. Macrinum Epigrammate qvodam alloqvitur, dubito an Imperatorem, lib. 1. cap. 12.

Ammianus Vide ſupra in *Abbiano.*

Ammonidis Ἀμμονίδου diſtichon unicum exſtat lib. 2. Antholog. c. 13.

Anacreon Poeta Lyricus, cujus carminibus Coronam ſuam illuſtraſſe teſtatur ſe Meleager. De Anacreonte dixi lib. 2. c. 15.

In Anaxagoram, Lampſacenorum Epigram. epithaphium eſt apud Laert. II. 15, Corinthiorum in Periandrum. l. 1. ſect. 97. Lindiorum in Cleobulum. ſect 93. Prienenſium in Biantem. ſect. 85. Lesbiorum in Pittacum. ſect. 79. Lacedæmoniorum in Chilonem. ſect. 73. Epigramma neſcio cujus in imaginem Solonis. ſect. 62. & in Thaletem ſect. 39. & 34. in Linum & Eumolpum ſect. 3. 4.

Antagoras qvo & ipſo uſus Meleager. Vide & Laert. IV. 21. & 26.

* *Anthemius* videtur eſſe nomen Poetæ in hoc verſu Meleagri eos è qvibus coronam ſuam concinnavit celebrantis: εἰς δ' ἐλέγους εὔσπορον Ἀνθέμιον.

* *Antigonus*, cujus Epigrammata ſuæ inſeruit collectioni Philippus Theſſalonicenſis.

Antiochus, forte Ægæus Sophiſta, de qvo Philoſtratus.

Antipater Macedo videtur mihi ille Antipater cujus mentio fit à Meleagro inter eos è qvibus Coronam ſuam contexuit.

Antipater Sidonius paulo ante Ciceronem clarus. De eo dixi capite XV. præſentis libri. Hujus Epigrammata collectioni ſuæ inſeruiſſe videtur Philippus Theſſalonicenſis qui ſub Auguſto claruit.

Antipater Theſſalus ſive ut lib. 1. Antholo. c. 87. legitur *Theſſalonicenſis.* Hic eſt qvi novem Lyricas poetrias & Alcmanem verſibus celebravit. Memorat & Achilochi & Homeri natales cultos.

Antiphanes qvo in collectione ſua uſum ſe profitetur Philippus Theſſalonicenſis.

Antiphilus Byzantius cujus & ipſius Epigrammata collectioni ſuæ Philippus intexuit.

An-

Antiſtii unum Epigramma in Priapum agri cuſtodem lib. IV. Anthologiæ p. 478. edit. Wechel. Antiſtii Medici mentio apud Svetonium Cæſare c. 82. Antiſtii Soſiani, qvi factitatis in Neronem carminibus probroſis exſilio eſt multatus, apud Tacitum XVI. 14. In Antiſtium Veterem (qvi A. U. C. 747. Conſul. fuit) Epigramma latinum Laureæ Tullii apud Plin. XXXI. 2.

Antonius Argivus cujus bina Epigrammata Græca exſtant in florilegio edito, in urbes dirutas utraqve, Mycenas & Argos.

* *Anytes* Epigrammata fuere in Corona Meleagri. De ea dixi ſupra lib. 2. c. 15.

* *Apion* in Epigrammate. Suid. in ἀγύρτης. σπιλάδες, σφάραγον, τρίγλωα.

Apollinaris, diverſus ut exiſtimo ab Apollinari Poeta Chriſtiano.

Apollonides Smyrnæus qvem Auguſti Imp. ætate vixiſſe notat Caſaubonus ad Svetonii Tiber. c. 14.

Arabius Scholaſticus ſub Juſtiniano clarus, Longinum præfectum CPol. celebrat in Epigrammate lib. 4. Antholog. p. 431.

Aratus cujus Epigrammatis Meleager uſus eſt ad Coronam ſuam concinnandam. Vide qvæ de Arati ἐλεγειῶν libro dixi capite 18. hujus libri §. 9.

Arceſiali Philoſophi Epigrammata producit Laertius IV. 30. ſeq.

Archelai, (al. Aſclepiadæ) Epigramma in ſtatuam Alexandri factam à Lyſippo. Lib. IV. Antholog. p. 554.

Archias Antiochenus, pro qvo exſtat Ciceronis Oratio qui mirificum illius in verſibus Græcis pangendis facultatem celebrat c. 8. Ejus Epigrammata collecta ſunt & junctim edita cum verſione *Nicodemi Friſchlini.* Ei qvoqve in MS. qvod olim Lipſiæ inſpexi tribuitur Epigramma qvod in Wecheliana editione p. 76. incipit, Σοὶ πατρὶ Θεσσαλίη.

Archilochum inter eos è qvibus Coronam ſuam contexuit memorat Meleager. De Archilocho dixi lib. 2. cap. 15. Elegos ejus laudat Athenæus.

Archimelus Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς laudatus Athenæo, qvi ejus Epigramma in navem prægrandem Hieronis mille modiis tritici à Rege remuneratum refert lib. V. p. 209.

Arenaus, Ἀρλωνᾶ Ῥαιφερενδάριος, cujus unicum Epigramma in mulierem laſcive & procaciter ſe gerentem exſtat lib. VII. Antholog. p. 606.

Ar.

Bianor cujus Epigrammata ſuæ intexuit collectioni Philippus Theſſalonicenſis. Inter alia p. 150. luget Sardium cladem qvæ motu terræ concuſſæ ſunt anno qvarto Tiberii Imp. teſte Tacito II. 47. Annal. Alius Bianor cujus mentio in Chionis Epiſtola XI.

Biſantinus incertum an Beſantinous (Helladius) an Byzantinus (Antiphilus forte.) Huic male etiam in codice MS. qvem olim Lipſiæ inſpexi tribuitur diſtichon qvod p. 33. edit Wechel. Theognidi reſtitutum eſt.

Boethus Tarſenſis Poeta Straboni XIV. pag. 675. memoratus, Pyladem pantomimum ſub Auguſto Imp. celebrem effert epigrammate qvod legitur lib. I. Antholog. p. 23.

Callias Argivus cujus unicum tetraſtichon exſtat in Polycritum compotorem p. 243.

Callicerus Rhodonem Medicum furacem perſtringit diſticho qvod legitur p 217.

Callimachus cujus Epigrammatis uſus etiam Meleager ad coronam ſuam contexendam. De iis dixi capite 19. hujus libri.

Callinus cujus ἐλεγεῖα ab Athenæo allegantur XII pag. 527. Nomen ejus qvandoqve cum Callimacho confunditur.

Carphylides cujus elegans Epigramma in ſenem ſingulari felicitate vitæ & conjugii uſum legitur p. 279. edit Wechel.

Carpyllides, idem ut videtur, cum ſuperiore.

Cerealis Epigramma unicum ſed ſcitum ac prudens in Rhetorculos, obſcura affectatione ineptos exſtat p. 246.

Charemon inter eos laudatus à Meleagro è qvibus Coronam ſuam adornavit. Ineditum ejus Epigramma in Eubulum Athenagoræ filium produxit Cangius addendis ad CPolin Chriſtianam p. 193.

Chreſtodorus Coptites Thebanus, cujus Epigrammata de imaginibus in Gymnaſio Cptolitano Zeuxippo dedicatis leguntur libro V. Anthologiæ. Vide Svidam in ζεύξιππος. Vixit Chriſtodorus poſt Leonem Thracem ſub Anaſtaſio Dicoro, ut ex epigrammate in Pompeji ſtatuam collegit præſtantiſſimus Cangius in CPoli Chriſtiana l. p. 91. qvem vide de Zeuxippo erudite diſſerentem.

Claudianus inter latinos Poetas celebratiſſimus Græca qvoqve Epigrammata non in feliciter compoſuit, qvæ in Barthii & aliis qvibusdam editionibus collecta leguntur.

* *Cleobulines* ænigma è commentariis Pamphilæ producit Laertius lib. 1. ſect. 91.

* *Cleobuli* Epigramma in Midæ Mauſoleum. ibid. ſect. 89.

Cometas Scholaſticus & chartularius, idem ni fallor de qvo dixi lib. 2. cap. 2. §. 21.

Cornelius Longinus.

Coſmas Mechanicus (leg. *Monachus.*) Præter Coſmam Ægyptium de qvo ſupra c. 25. fuit etiam Coſmas Poeta Hagiopolites ſive Hieroſol. ſæculo VIII. poſt natum CHRISTUM auctor Hymnorum & Pſalterii Davidici verſibus Politicis redditi, tum Coſmas Βεςήτωρ ſive Veſtiarius, auctor qvarundam Orationum.

Crates Philoſopus Cynicus, cujus qvædam apud Laertium & Julianum leguntur. Vide qvæ de illo ſupra c. 13. hujus libri.

Crinagoras Philoſophus cujus Epigrammata collectioni ſuæ intexuit Philippus Theſſalonicenſis.

Cyllenius Petianus.

Cyrillus, Grammaticus ille fortaſſis cujus Gloſſæ feruntur & cui vocabulorum diverſe προσῳδουμένων ἑτεροτονημαζις nonnulli tribuunt.

Cyrus Κῦρος ἀπὸ ὑπάτων Flavius Cyrus qvi CPoli Conſulatum geſſit Anno CHRISTI CCCCXLI. Eſt & alius qvi vulgo vocatur Cyrus, cujus verum nomen eſt Theodorus Prodromus (κῦρος enim recentioribus Græcis pro κύριος poſitum, Dominum ſignificat) qvi ſub Jo. Comneno vixit & cujus Epigrammata Græca aliaqve Poemata viderunt lucem Baſileæ 1536. 8. De hujus ſcriptis dixi infra libro V. Neſcio an alius κῦρος ὁ ποιητὴς lib. IV. Anthologiæ pag. 493.

Damagetus cujus Epigrammatis uſus eſt Meleager cum Coronam ſuam necteret.

Democharis ſive *Democharis* Grammaticus CPoli vixiſſe videtur ſæculo qvinto vel ſexto poſt natum CHRISTUM.

Damaſcius cujus unicum diſtichon habemus in funus Zoſimæ ſervæ p. 341. diverſus ni fallor à Philoſopho de qvo Photius ac Suidas.

Daphitas ſive *Daphidas* Telmiſſenſis Grammaticus ob maledicentiam fixus cruci juſſu Attali, Pergami Regis. Verſiculos ejus Regi injurios ſervavit Strabo XIV. p. 647. De eodem meminere Cicero de fato, Valerius Max. lib. 1. c. 8. Heſychius illuſtris & Suidas.

Demantes, cujus Epigramma de Theano interim dum ejus maritus Apellichus navigaret mortua exſtat p. 336.

Demaratus junior, Spartanus, qvi Hadriani vel Germânici Cæſaris Epigramma, qvo Romanos Græcorū victores celebraverat, repreſſit parodia ex Homero & Archilocho. Vide Anthologiam p. 145.

Demetrius Bithynus in Myronis bovem epigrammata ſcripſit qvæ leguntur p. 444. edit. Wechel. Alius Demetrius Poeta cujus verſus profert Laertius V. 85.

Democharis. Vide paulo ante, *Damocharis*.

Democritus Epigrammatum poeta σαφὴς καὶ ἀνθηρὸς, laudatus Laertio IX. 49. Ejus unicum epigramma ſupereſt p. 465. in Venerem è mari emergentem.

Demodici nomine tria Epigrammata leguntur l. 2. c. 43. ſed primum qvod incipit καὶ τόδε Δημοδόκου apud Strabonem & Euſtath. ad Dionyſ. Phocylidi tri buitur & non de Chiis ſed de Leriis agit, ut in Græcis Scholiis notatum. De Demodoco Lerio dixi nonnulla lib. 1. c. 5. §. 7.

Diodorus Sardianus cujus Epigrammatis Philippus Theſſalonicenſis ſuam locupletavit collectionem.

Julius Diocles. Infra in Julius.

Diocris in Myronis bovem p. 444.

Diogenis Phrygis Epiſcopi Amiſeni in tumulum filii p. 375.

Diogenes Laertius qvi in opere de Philoſophis, qvod exſtat, paſſim Epigrammata ex Pammetro ſuo refert. Pammetrum ipſum non videtur Planudes vidiſſe, ſed epigrammata qvæ in Anthologiam retulit è libris de vita Philoſophorum petiiſſe. De Diogene Laertio dicetur infra libro IV. Idem refert & aliorum qvædam epigrammata ſuo loco notata & nonnulla ſine nomine, ut in Pythagoram Athletam VIII. 48. in Epicharmum, 78. in Heraclitum IX. 16.

Qvi Dionyſio p. 32. Anthologiæ tribuitur verſus ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δ' ἀπαύσασθαι, Timonis eſt apud Athenæum XIII. cui etiam tribuit Grotius in Eccleſiaſtæ III.

* *Diogeniani Heracleotæ* Grammatici qvi ſub Adriano Imp. claruit Ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων memorat Suidas.

Dionyſius Cyzicenus Eratoſthenis Cyrenæi funus Epigrammate decoravit qvod legitur p. 420.

Dionyſius Sophiſta, idem fortaſſis Antiochenus cujus Epiſtolæ exſtant.

* *Dionyſii Ænei* (χαλκοῦς) Ἐλεγεῖα Athen X. pag. 443. XV. 668. Sed non

magis ea huc ſpectant qvam Critiæ, vel Hermeſianactis, Melanthii & Xenophanis, qvæ apud eundem laudantur.

Dioſcorides Poeta Meleagro antiqvior qvi ejus epigrammatis uſus eſt ad texendam ſuam coronam.

Diotemus cujus Epigrammatis idem Meleager coronam ſuam exornavit. Vide & Salmaſ. ad Tertull. de pallio p. 262.

Doricus (Δωριεὺς ὁ ποιητής) cujus epigramma in Milonem Athen. X. p. 412.

Duris Eleates ſive (ut Steph. Byz in Ἔφεσος) Ἐλαΐτης. Epigramma in Pherecydem è Duridis ſecundo τῶν ἱερῶν refert Laertius lib. 1. ſect. 120.

Empedocles Philoſophus cujus Epigramma in Pauſaniam exſtat apud eundem Laertium VIII. 61. & in Acronem Medicum, 65. Empedoclis itaqve nomen addendum in Anthologia pag. 348. edit. Wechel.

Epigonus Theſſalus, paucorum ſed non inelegantium epigrammatum auctor, qvale eſt illud p. 121. qvo ait multos etiam ſi vinum non bibant inſanire, Φεῦ, πίνες ὕδωρ πίνοντες μανίην σώφρονα μαινόμενοι!

Eratoſthenes junior ſub Juſtiniano Imp. clarus, cujus Epigramma in funus Anaſtaſiæ legitur p. 374. Idem videtur auctor diſtichi in Xenophontem ebrioſum p. 571. Eratoſthenes Scholaſticus appellatur pag. 606.

Erinna Lesbia cujus Epigrammata Meleager ſuæ implexuerat coronæ. De ea dictum lib. 2. c. 15.

Erycius. Vide Puteani diatribam de Erycio cap. 7. & Menagii amœnitates juriſp. 198.

Etruſci Meſſenii Epigramma in Hieroclidam piſcatorem. lib. 3. Anthol. p. 359.

Sub *Euclidis* nomine Griphus occurrit inter Epigrammata ab Aldo Anthologiæ ſubjuncta, neqve vero Euclides mihi auctor eſſe videtur, ſed ænigma veluti proponi ſolvendum Euclidi: εἰπὲ τὸ μέτρον ἄριστε γεωμετρίης ἐπίστωρ.

Qvi deinde ſeqvuntur verſus in ſeptem planetas, leguntur etiam in Eclogis Stobæi, & velut ante non editi in Gronovii Viri Cl. notis ad Manethonem.

Evenus cujus Epigrammata Philippus Theſſalonicenſis in ſuam collectionem retulit. Huic Eveno tribuebatur etiam in Codice qvem evol-

evolvi Lipſiæ, Epigramma qvod exſtat p. 18. edit. Wechel. & incipit κἢν με φάγης. De Eveno dicere me memini l. 2. c. 11. §. 7.

Eugenis jambi in Anacreontem exſtant p. 507. ex Leonida ut videntur expreſſi.

* *Evhemerus* perantiqvus ſcriptor Hiſtoriam Deorum contexuit ex inſcriptionibus (Epigrammatis) ſacris qvæ in templis habebantur, ut refert Lactantius lib. 1. c. XI. De Evhemero ipſo qvem Deorum Ethnicorum contemtorem Atheis pleriqve accenſent, & de ejus opere qvod latine olim convertit Q. Ennius, vide elegantiſſimum *ſcriptorem & eruditiſſimum Hieron. Columnam ad fragmenta Ennii p. 312. edit. præclaræ Wetſtenianæ.

Evodus Εὔοδος.

* *Evphemus* cujus Epigrammatis ſuam ſe exornaſſe coronam innuit Meleager. Εὐφήμου τ' ἀμμότερον πάραλον.

* *Euphorion* cujus Epigrammatis idem uſus eſt Meleager ad coronam ſuam concinnandam.

Eupithius Athenienſis Grammaticus ὁ σίξας τὴν καθόλου (ſcil. πῆχιν,) qvi Herodiani Grammaticum opus interpunxit & recenſuit. Vide p. 35. edit. Wechel.

Euripides Tragicus cujus epigramma refertur etiam ab Athenæo.

Euſtathius in ſuis ad Homerum commentariis Epigrammata qvædam producit ſine nomine auctoris, ut in aqvas inſalubres Dienſes. p. 280. C. edit. Rom. In Ajacem, è Porphyrio. p. 285. A. In Neſtorem p. 296. B. In Timotheum Citharoedum. p. 313. A. In Erinnam Poetriam. p. 327. A. In Arcadionem. p. 746. C. in Linum p. 1163. C. In Hecaten. p. 1197. B. In tripodem à Diomede Apollini ſacratum. p. 1313. C. In Archilochum. pag. 1320. A. In Nioben. p. 1368. In Phyallum Crotoniatem p. 1591, 54. In Medicum Acronem. p. 1634. 10. Vide & p. 1400, 13. & 1457. 23.

Evtolmius Illuſtris.

Flaccus (infra in *Statilius.*)

Gabriel præfectus CPolis,* in cujus imaginem Epigramma Leontii legitur initio libri qvarti Anthologiæ Luſit & ipſe verſibus in Amorem qvi in libro pipere inſparſo effictus erat dormiens. p. 471

Getas niſi ſit truncum, nomen Γαιτᾶ. pro Γαιτουλίου.

Getulius ſive *Getulicus*, *Lentulus Getulicus* de qvo Plinius lib. V. Epiſt. 3.

* Vide ſupra p. 512.

Martialis præf. libri 1. Epigrammatum. Vide Sirmondum ad Sidon. p. 243.

Galli in Tantulum Hexaſtichon p. 447. edit. Wechel.

Garvradus cujus carmen Doricum poſtremas ſingulorum verſuum ſyllabas recantans produxit etiam Politianus c. 22. Miſc.

Geminus infra in *Tullius Geminus.*

Germanicus Cæſar, qvem non latino tantum ſed Græco etiam carmine valuiſſe conſtat.

Getulius ſive *Getulicus* Vide paulo ante *Gætulius.*

Glaucus Athenienſis cujus epigramma in Baccham inſanientem à Scopa ſculptore effictam exſtat, p. 436. & cum Grotii verſione apud Franciſcum Junium in Catalogo artificum p. 197. Idem mihi vidètur cum Glauco Sophiſta, qvem laudat Philoſtratus 2. de Sophiſt. pag. 597.

Hedylus Siculus eſt inter eos è cujus Epigrammatis coronam ſuam Meleager concinnaſſe ſe profitetur. Eadem laudantur ab Athenæo.

Hegeſippus cujus Epigrammata itidem Meleager ſuæ Coronæ intexuit.

Heraclides Sinopenſis Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρὸς Laertio V, 64. memoratus.

Hermes Tryphon. Infra in Tryphon.

Sub *Hermetis Triſmegiſti* nomine vel *Orphei* Carmen περὶ σεισμῶν legitur in appendice jam ab Aldo libris ſeptem Anthologiæ ſubjecta. De eo dixi lib. 2. c. 9. §. 7. & cap. 18. §. 6.

Hermocreon cujus bina exſtant Epigramāta unum p. 7. in fontem Nymphis ſacratum, alterum p. 41. in ſtatuam Mercurialem ſub platano dedicatam à Nicagora qvodam, dubito an illo qvi Ἐλευσινίου ἱεροῦ κῆρυξ vocatur à Philoſtrato p. 623. de Sophiſt.

Hermodori Epigramma in imaginem Veneris, lib. VI. Anthologiæ pag. 464.

Herodicus Babylonius cujus Cratetii Grammatici in Ariſtarcheos legitur Epigramma apud Athenæum in extremo libri V. Dipnoſophiſt.

Hipponax Vide p. 31. edit. Wechel.

Homeri in Midam Epigramma pag. 319. exſtat, ſed integrius exhibet H. Steph. in appendice p. 16. De illo vide Tollium ad Longin. p. 199. De aliis epigrammatis Homero tributis dixi lib. 2. c. 2. §. 5. Omitto illud qvod apud inferos compoſuiſſe ſibi eum fingit Lucianus 2. Veræ Hiſt. T. 1. p. 681.

Tibe-

Tiberius Illus infra in *Tiber.*

Joannes Grammaticus p. 494. forte Tzetzes, qvi perinde ut Philoponus hoc venit nomine. Sed è Lambecio & aliis conſtat plures fuiſſe olim Johannes cognomento Grammaticos.

Joannes Poeta Barbucallus Hiſpanus, qvi inter alia Beryti conflagrationem deflevit, Syneſii Scholaſtici æqvalis. Vide l. IV. Antholog. p. 431.

Jon. Chius cujus ἐλεγεῖα laudat Athenæus. Laert. II. 121.

Iſidorus Ægeates p. 357.

Iſidorus Scholaſticus p. 553.

Julianus Imperator, de qvo infra libro V.

Julianus Anteceſſor idem forte cui Priſcianus qvi ſeculo medio ſexto Grammaticam docuit CPoli, libros ſuos inſcripſit.

Julianus præfectus Prætorio (ἀπὸ ὑπάρχων) ſub Juſtino Imp. Vid. p. 279. Ægyptius. Fuit & alius Julianus præfectus Ægypti ſub Theodoſio Magno. Confer Jac. Godofredum ad Codic. Theodoſian. T. VI. p. 369. ubi de pluribus Julianis.

Julianus (ſive ut p. 106. Julius) *Diocles* p. 567.

Julius Leonides p. 105. edit. Weehel.

Julius Polyænus p. 50. & 59.

Laurea Tullius infra in *Tullius.*

Leo Philoſophus Imperator de qvo infra lib. V.

Leonides Tarentinus cujus Epigrammata qvæ plurima ſuperſunt, ſuæ jam coronæ innexuerat Meleager. De eo p. 94. & 408.

Leonides Alexandrinus ſub Marco Imp. clarus vide p. 562. ſeq.

Leonteus Λεοντεύς. p. 69.

Leontius Scholaſticus. CPoli vixit, & inter alia Gabrielem præfectum Epigrammate decoravit qvod legitur p. 430. Allegatur in Geoponicis.

Cornelius Longinus p. 453. 555.

Lucianus Samoſatenſis de qvo dixi lib. IV.

Lucilius cujus plurima Epigrammata exſtant, σκωπτικὰ pleraqve & διασυρτικὰ ut notavit Caſaubonus c. 6. lect. Theocrit. Cum Lucillo Tarrhæo proverbiorum ſcriptore præter rem ni fallor confundunt Viri docti. Ætatem ejus cognoſcas ex eo (p. 86. edit. Wechel.) qvod fecit in funere *Magni* Medici, illius ni fallor, qvi Galenum epigrammate decoravit p. 485. diu poſt, ſub extremum nempe ſæculi qvarti à CHRISTO nato clarus, de qvo dixi ad Eunapium. Potamonem malum Poetam & Hermogenem chirurgum & Medicum peſſimum perſtringit Lucilius p. 237. 217.

Lul-

Lullius Baſſus. Supra in *Baſſus.*

Macedo Vide *Philippus.*

Macedonius Conſul Agathiæ & Pauli Silentiarii æqvalis, teſte Suida in Ἀγαθίας.

Quintus Macius ſive *Metius* cujus varii in Priapum & Cupidinem luſus exſtant, Etruſci Meſſenii æqvalis fuiſſe videtur, qvoniam & ipſe Hieroclidem piſcatorem epigrammate celebrat p. 117. Alius *Metius Tarpa*, Criticus, auditor aſſiduus poematum & poetarum qvi carmina ſua in æde Apollinis vel Muſarum prælegebant. De hoc agunt viri docti ad Sveton. Auguſto c. LXXXIX. & ad Horatium I. Sat. X. 38.

Magnus Medicus, vide ſupra in Lucilio.

Marcus Argentarius p. 444. & 622.

Marcus Pompejus. infra in *Pompejus.*

Marianus Scholaſticus cujus Epigramma εἰς ἔρωτα ἐστεφανωμένον illuſtrat Begerus I. theſauri Brandenb. p. 39. Alius Marianus Lupercaliorum poeta latinus, cujus fragmentum emendatur à Rutgerſio p. 79. Var. lect.

* *Melanippidis* Epigramma ſuæ ſe coronæ implexuiſſe teſtatur Meleager.

Meleager Gadarenus Coronæ Epigrammatum qvam concinnavit è variis Poetis ſua & ipſe adnexuerat. De eo ſatis dictum fuit ſupra §. 1. hujus capitis. Floruit ſub Seleuco VI. Syriæ Rege annis ante CHRISTUM natum fere 100. Bina in eum epigrammata leguntur p. 405. ſeq. Anthologiæ edit. Wechel.

Menandri junioris diſtichon exſtat p. 278. Menandri Byzantii Epigramma in Menandrum Comicum legitur apud Scholiaſten Hermogenis, qvod produxi ſupra lib. 2. c. 22.

Menecrates Smyrnæus, cujus Epigrammatis Meleager ſuam illuſtravit coronam.

Meſomedis carmen in vitri conflationem p. 517. (lyricis numeris digeſtum à Salmaſio ad Julii Capitolini Antoninum Pium c. 7.) Hic fuit Meſomedes Cretenſis, qvem Poetam Hadriano Imp. carum eusqve libertum, præter alia μέλη compoſuiſſe laudem Antinoi teſtatur Suidas. Citharicorum carminum Muſicum Poetam vocat Hieron. Chron. ad A. MMCLX. Lyricum Poetam Capitolinus

nus loco laudato, ubi Antoninum narrat, ſalarium ei imminuiſſe. Ejus Ænigma antea ineditum vulgavit Salmaſius ad Capitolin.

Metrodorus Joannem qvendam alterum veluti Solonem celebrat p. 434. & Poſidippi epigrammati de vitæ genere deligendo contradicit p. 28. De variis Metrodoris dixi infra in Catalogo Epicureorum. Merrodorus vero iſte Epigrammatum Poeta Chreſtodori & Julianæ Ægyptii æqvalis fuiſſe videtur, ſiqvidem Joannes iſte idem eſt qvi à duobus his celebratur p. 279.

Michaelis Grammatici (forte Pſelli) Epigramma pag. 514. in Agathiam Rhetorem ac Poetam, ejusqve parentem Memnonium.

Mimnermus Solonis æqvalis, Vide Laertium lib. 1. ſect. 60. De Mimnermo dixi lib. 2. cap. 11. §. 7.

Mnaſalcas Sityonius cujus epigrammatis coronam ſuam veluti floſculis exornaſſe ſe ſcribit Meleager. Laudat & Athenæus IV. p. 163.

Moſchus Bucolicon ſcriptor, de qvo ſupra cap. XVII. hujus libri.

Muſicius ſub cujus nomine Epigramma exſtat p. 20. edit. Wechel. qvod alii referre malunt ad Platonem.

Myrinus. p. 193. & 410.

Myro Byzantia cujus Epigrammata ſuæ coronæ intexuiſſe ſe teſtatur Meleager. De ea dixi lib. 2. c. 15.

* *Neptolemus Parianus ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων* X. p. 455.

Neroni Imp. p. 305. tribuitur vox inhumana ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρί, qvæ auctorem habet nec Neronem nec Tiberium, licet utriq; probata. Vide Dionem LVIII. p. 634. Svetonium Nerone c. 38. Excerpta Peireſc. p. 802. Suidam in Τιβέρ.

Neſtor, idem ni fallor, de qvo Heſychius Illuſtris & Suidas.

Nicænetus Abderites ſive *Samius* è cujus epigrammatis Coronæ ſuæ aliquid decoris afferre conatus eſt Meleager. Laudatur ab Athenæo XV. pag. 673.

Nicandri verſus qvi p. 125. Anthologiæ legitur eſt, in Theriacis 767. Epigramma in Othryadem Sparitatam p. 299. De Othryade agit Lonſis II. 5. Epiphyllid & Meurſius IV. 13. Miſc. Lacon.

Nicarchus cujus plura epigrammata exſtant. Ex his p. 215. ſeq. qvibus perſtringit malos Medicos ſui temporis, Phidonem, Diodorum, Agelaum, Alexin, & Zopyrum, qvo poſtremo nomine Medicum Epicureum Plutarcho memorari notavit Brodæus. Sed Nicarchus hic Plutarcho junior eſt & ſub CPolitanis Imperatoribus ſcri-

pſit ut colligas ex Epigrammate ejus in Dulcitium Procos. p. 278. Alius Nicarchus longe antiqvior, qvem ab Ariſtophane perſtringi notavit Suidas in μικρός γε μήκ@ & φανῶν

Niceratus cujus Epigramma in Cratinum vinoſum Poetam p. 122

Nicias Meleagro antiqvior qvi ejus Epigrammata ſuæ intexuerat coronæ.

Nicomedis Epigramma in Hippocratem (qvod alii Codices tribuunt Baſſo) p. 85.

Nili Scholiaſtici in imaginem Satyri ex opere muſico p. 480.

Noſſis cujus Epigrammata Coronæ ſuæ inſeruiſſe ſe teſtatur Meleager. De ea dictum lib. 2. c. 15.

Oenomai (diverſi, ut ſuſpicior, à Cynico hujus nominis de qvo ſupra c. XIII) in Cupidinem pateræ inſculptum p. 490.

Oeneſtus Corinthus, male alicubi *Oreſtus*.

Palladas Chalcidenſis Grammaticus de, cujus ætate conſtat ex epigrammate qvod compoſuit in Themiſtium, cum præfectus CPoleos factus eſſet ſub Valentiniano & Valente. pag. 274. edit. Wechel. Meminit Palladæ Tzetzes præf. ad Lycophronem.

Pancratius ſive *Pancrates* cujus epigrammatis ſuam ſe exornaſſe coronam Meleager refert.

Pamphilus cujus Epigrammata itidem ſuæ coronæ intexuerat Meleager.

Pantelii in Callimachum & Cynægirum Epigramma p. 13. omiſſum legitur in calce edit. Wechel.

Parmenio Macedo (non ille Alexandri dux, ſed Parmenio alius junior) cujus Epigrammata ſuæ implexuit collectioni Philippus Theſſalonicenſis. Erit tamen forte qvi duci illi tribuendum non negaverit Epitaphium diſtichon in Alexandrum qvod legitur pag. 347. edit. Wechel.

* *Parthenis* cujus Epigrammatis ad ſuam adornandam coronam Meleager uſus eſt.

Paulus * *Silentiarius* ſub Juſtiniano Imp. clarus, cujus plurima epigrammata referuntur. Sed & in appendice ab Aldo A. 1519. adjuncta comparet ejusdem ἡμίαμβα δίμετρα καταληκτικὰ in Thermas Pythias, ita vero excuſa, ut bini verſicula juxta in una ſerie legendi

gendi

* De dignitate & officio Silentiariorum in Aula CPolitana vide utrumqve Cangii gloſſarium.

gendi poſiti ſint, ſed in poſterioribus editionibus perperã ſinguli ad imum paginæ pergendo deſuper lecti conjunctiqve ſunt & totum poema inde ſic perturbatũ,ut nullus exſculpi poſſit ſenſus, qvamobrem à Grotio etiam ſine interpretatione eſt omiſſum. Vide Jo. Clerici Viri Cl. Bibl. ſelectam T. VII. p. 209. ſeq. *Fredericus* vero *Morellus* ordini genuino reſtitutum poema edidit ſeparatim eodemq; carminis genere reddidit Pariſ. 1598. 8 folio, ut ſolet, fugitivo. Ante Morellum *Bonaventura Vulcanius* idem Silentiarii poemation nitori ſuo reſtitutum Græce ſubjecit Gregorii Cyprii encomio maris Lugd. Bat. 1591. 8. Henricoq; Stephano inſcripſit his verbis: *Mitto tibi pro Muſa tua Principium monitrice* ἀντίδωρον *Pauli Silentiarii carmen, quod in Anthologia Epigrammatum Græcorum peſſime ab aliqvo typographiæ tuæ* ἐπισκοπῷ *habitum (neque enim adeo craſſum* ἁμάρτημα *in religioſam tuam diligentiam cadere poteſt) à me reſtitutum & brevibus aliquot notis Græcis* Emanuelis *niſi fallor* Chryſoloræ *illuſtratum tuo nomine inſcripſi.* Exſtat & ejusdem Silentiarii deſcriptio ſive ἔκφρασις Poetica templi CPolitani S. Sophiæ de qva dicam infra lib. V. inter ſcriptores Hiſtoriæ Byz.

Pauſanias in deſcriptione Græciæ plura refert Epigrammata, qvæ olim anathematis & aliis monumentis antiqvis inſcripta reperit. Eorum accuratum & pleniorem qvam eſt in præclara editione Lipſienſi, indicem dabo infra lib. IV.

Perſes cujus Epigrammata Meleager ſuæ intexuit coronæ.

Cyllenius Petianus. p. 114. edit. Wechel.

Phacellus. p. 365.

* *Phadimus* inter eos laudatus à Meleagro è qvibus coronam ſuam compoſuit. Vide & Steph. Byz. in Βιζάθη.

Phaennus cujus Epigrammatis Meleager coronam ſuam decoravit.

Phalæcus in Epigrammatibus laudatur ab Athenæo X. p. 440.

Phanias qvo & ipſo uſum ſe profitetur Meleager.

* *Philetæ Coi* Epigrammata memorat Suidas.

Philiades Megarenſis. Vide Stephanum Byz. in Θέσπεια. Euſtath. ad Iliad. β'. p. 206. edit. Rom.

Philippus Macedo ſub Cajo Cæſare ſcripſit. Vide lib. IV. Anthologiæ c. XI. p. 461.

Philippus Theſſalonicenſis qvi poſt Meleagrum collectionem Epigramma-

tum

tum ex variis poetis condidit, illisq; ſua adjunxit. De ea dictum ſupra §. 2. Claruit ſub Auguſto Imp. & poſt. Vide ſupra in Bianore.

Philippus junior ſæculo qvinto vel ſexto poſt natum CHRISTUM clarus, cujus eſt epigramma p. 472. in amores ſibi arridentes CPoli. Confer Cangii CPolin Chriſtianam lib. 2. p. 167.

Philonis in canos hominis ſtulti p. 33.

* *Philochorus* Athenienſis collegerat ἐπιγράμματα Ἀττικά. Suid.

Philodemus cujus Epigrammatis Philippus Theſſalonicenſis ſuam adornavit collectionem. De eo dixi infra inter Philoſophos Epicureos.

Philoſtratus in imaginem Telephi vulnerati p. 452.

Pinytus cujus duo verſus in Sapphonem exſtant p. 403.

Piſander, Neſtoris forte fillius Larandenſis, de qvo Svid.

Plato Philoſophus, cujus Epigrammatis Meleager coronam ſuam illuſtravit. Confer qvæ exſtant apud Laertium III. 28. ſeq. Gellium &c. De eo dictum hoc ipſo libro c. 1. In Platonem epigrammata varia exhibet idem Laertius III. 43. ſeq. Sed in Anthologia exſtant nonnulla qvæ videntur Platonis junioris.

Polemo periegetes περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων Athen. X. p. 436. 442.

Pollianus (Πολλιανὸς, Πωλλιανὸς, Πωμιανὸς) Florum Poetam perſtringit p. 236. num Hadriani Imp. æqvalem? Meminit ibidem Parthenii & Callimachi ex Homero pleraqve mutuatorum.

Julius (MS. Julianus) *Polyænus.*

* *Polycletus* inter eos è qvibus Coronam ſuam concinnavit celebratur à Meleagro.

Polyſtratus & ipſe à Meleagro adhibitus eſt inter eos è qvibus Coronam ſuam contexuit.

M. *Pompeji junioris* in Laidem p. 328. in Mycenas. p. 146.

* *Poſidippus Siculus* inter eos è qvibus Coronam ſuam confecit, à Meleagro commemoratus. Poſidippi Epigrammata laudantur ab Athenæo, X. p. 412. 414. & Schol. Apollonii lib. I. 1289. Ejus Epigramma de vitæ genere deligendo imitatus Auſonius Idyllio XV. confer Politianum c. 49. Miſc. & Franc. Junium catalogo Artificum p. 114.

*. *Procli* inter Epigrammatarios Poetas meminit Tzetzes præf. ad Lycophronem.

Rhianus cujus Epigrammata Meleager ſuæ coronæ intexuerat. De eo dixi

dixi lib. 2. c. XI. §. 7. Ejus poematis delectatum Tiberium auctor eſt Svetonius cap. 70. Allegat Epigrammata ejus Athenæus XI. pag. 499.

Rufinus cujus Epigrammata Erotica XXVIII. leguntur p. 615. ſeq.

Rufus Domeſticus p. 615.

Sabinus p. 555. forte Sophiſta, qvi ſub Hadriano claruit, Sui da teſte.

Samius Σαμίου Epigrammatis Meleager ſuam ſe ornaſſe coronam, teſtatur hoc verſu: καὶ Σαμίου δάφνης κλῶνα μελαμπέταλον.

Sammius. Vide infra in *Simmia.*

Sappho cujus epigrammata pauca Meleager coronæ ſuæ intexuerat. De ea dixi lib. 2. c. 15.

Serapion p. 302.

Satyrius ſive *Satyrus Thyllus*, infra in *Thyllus.*

Secæus (Σηκαῖος) p. 624.

Secundus CPoli ſcripſiſſe videtur ſæculo poſt CHRISTUM natum qvinto vel ſexto.

Simmias cujus Epigrammata ſuæ ornamentum coronæ adjecit Meleager. De Simmia dixi hoc ipſo libro cap. 17. Simmiæ μῆνες alleganturà Stephano Byz. in Ἀικλαι. Ejusdem Ἀπόλλωνα laudat Steph. in ἡμίκυνες & Tzetzes Chil. VII. hiſt. 144. Forte & in Anthologia edit. Wech. p. 517. pro Σαμμίου legendum Σιμμίου, niſi malis Σαμίου.

Simonidis Cei Epigrammata Meleager itidem Coronæ ſuæ intexuerat. De illis dixi lib. 2. c. 15.

Sinopenſium Epigramma in Diogenis Cynici ſtatuam. Laert. VI. 78.

Sophoclis Tragici in Euripidem ex Athenæi XIII. p. 604.

Sophronii Patriarchæ Hieroſolymitani in funus Joannis patria Cyprii, papæ ſive Patriarchæ Alexandrini. p. 282. Aliud in Xenodochium ab Eulogio Patriarcha Alex. conditum p. 497.

Speuſippi Philoſophi in Platonem p. 418.

Statyllius (Statilius) *Flaccus*, cujus ſex vel ſeptem epigrammata in Græco florilegio leguntur.

Strato, non Philoſophus ille Peripateticus, ſed Poeta hoc nomine junior, Epicuri ut videtur de grege porcus. Capitonem Medicum perſtringit p. 215.

Syneſius Philoſophus de qvo infra libro V.

Syncſii Scholaſtici in Hippocratis imaginem ab Euſebio Byzantio poſitam. p. 485.

Theaetetus. Laert. IV. 25. VIII. 48.

Theaetetus Scholaſticus ſub Juſtiniano Imp. claruit CPoli. Vide Cangii CPolin Chriſtianam lib. 2. p. 152.

Theocriti Chii Epigramma in Hermiam. Laert. V. 11.

* *Theodorides* inter eos celebratus à Meleagro è qvibus coronam ſuam contexuit.

Satyrus Thyillus p. 111. &c.

Tiberius Illus p. 62. 63 64.

Timon e cujus ſillis Laertius, Sextus & alii plura referunt.

Trajanus Imp. cujus unicum tantum Diſtichon legitur lib. 2. Antholog. cap. 13.

Troilus Grammaticus pag. 435. Ab hoc diverſus fuit Troilus Sophiſta de qvo dicam lib. IV.

Tryphonis Hermetis in Terpem ſive Terpandrum citharoedum p. 77.

Tullius Geminus cujus epigrammata Philippi Theſſalonicenſis collectioni inſerta fuerunt.

Tullii Laureæ in Sapphonem p. 404. Vide & ſupra in *Antiſtio.*

Tymneus Meleagro antiqvior, qvi ejus Epigr. coronam ſuam exornavit.

Xenocratis junioris in imaginem Mercurii p. 167.

* *Xenocritus Locrus* Poeta cœcus natus, cujus meminit Heraclides de politiis apud Stobæum. Neſcio ejusne ſit Epigramma qvod legitur p. 367. Anthologiæ edit. Wechel.

Zanus (an Zonas?) p. 368.

Zelotes p. 113.

Zenobius Grammaticus cujus in Victoris Grammatici imaginem epigramma exſtat p. 507.

Zenodotus p. 56. Forte idem cum ſuperiore : qvoniam Zenobii & Zenodoti nomina paſſim confunduntur, ut obſervo infra lib. IV. ubi de Zenobio proverbiorum ſcriptore. Epigramma Zenodoti Stoici in Zenonem produxit Laertius VII. 30. Etiam verſus qvosdam jambicos Zenodoti refert Stobæus ſerm. 2. & 61.

Zonas cujus Epigrammata collectioni ſuæ implexuit Philippus Theſſalonicenſis.

Zoſimus Thaſius p. 105. 565. 566.

CA-

CAPUT XXIX.

De JESU SIRACHIDE & aliis Scriptoribus ſacris, qvi non fuere in Canone Hebræorum, primorumve Chriſtianorum.

De Jeſu Sirachidis avo, auctore Panareti Hebraice ſcripti, quem librum adhuc vidit Hieronymus. Græcam verſionem condidit nepos, quæ ſola hodie exſtat. 1. Ejus editiones & interpretes. 2. Obiter de ſententiis Hebraice editis Ben Siræ ibid. De libro Sapientiæ. 3. De oratione Manaſſeæ. 4. De libro Baruchi Prophetæ. 5. De libris Judith & Tobiæ. 6. De partibus Danielis & libri Eſther quæ Hebraice vel Chaldaice non exſtant. 7. De libro III. & IV. Eſdræ. 8. De libris tribus Maccabæorum. 9. Pſalmus CLI. Pſalterium Salomonis & alia pſeudepigrapha Prophetica, de quibus alibi. 10.

I.

QUoniam de Græcis ſcriptoribus univerſis qui in lucem editi ſunt, dicere hoc in opere inſtitui, non prætereundus à me eſt JESU SIRACHIDÆ πανάρετος liber, ſed propter dignitatem argumenti & antiqvitatem una cum aliis voluminibus Eccleſiaſticis, qvæ Græce ad noſtram ætatem perlata Hebræorum Canoni ſacro Biblico antiqvi fœderis ſubjiciuntur, hoc loco mihi cum maxime memorandus. Ὡς λίαν εὐχαρεῖς ὁ πολύσπειρος Σειρὰχ συγγράφων καὶ σωπάσαν ὠφέλιμα ῥήματα, celebratur à S. Nilo Epiſtola CXVII. ad Theoclem presbyterum. Nomen vero auctoris non eſt Σειρὰχ * ſed Ἰησοῦς, υἱὸς Σειρὰχ, Ἱεροσολυμίτης, ut diſerte legitur cap. 50. v. 35. Unde ἡ Ἰησοῦ σοφία paſſim audit

* Scribitur & Σιρὰχ ut apud Syncellum & Σιρὰκ ut apud Philoponum de creatione p. 10.

audit ut apud Clementem I. Strom p. 206. & alios infinitos. Hujus* Jeſu filius ni fallor fuit Eleazar ** qvidam, unde nepos, qvi avi librum ex Hebraico Græce vertiſſe profitetur, in Aldina editione vocatur Σειρὰχ Ἐλεαζάρου. At in MSto Palatino, cujus lectionum varietatem à Kimendontio habuit Druſius, lectum, fuit Ἰησοῦς υἱὸς Σειρὰχ Ἐλεάζαρ ὁ Ἱεροσολυμίτης. Athanaſius qvoqve ; non Magnus ille, ſed ad qvem centum annis poſt Euthalius Sulcenſis à Clariſſ. Zacagnio editus miſit recenſionem Actuum Apoſtolicorum & Epiſtolarum Paulinarum, iisdem hinc inde verbis in Sxnopſi Athanaſiana expreſſam: Ille inqvam Athanaſius junior in Synopſi S. Scripturæ ex qva petitus prologus alter in editione Complutenſi præfixus Sirachidis libro, nepotem qvoqve Jeſum appellatum fuiſſe auctor eſt. Idem confirmant Epiphanius de menſur. & pond. c. IV. & Damaſcen. lib. IV. 18. de Orthod fide. Quanqvam in Hebræis ſcholiis ad ſententias Ben Siræ à Fagio editis filius Ben Siræ (qvi cum Sirachide idem omnino videtur) vocatur Uziel, nepos Joſephus ben Uziel. Si Syncello fides, avus Jeſus Sirachi F. Pontifex maximus fuit Hieroſolymis. Ita enim ille p. 176. *Ἰουδαίων ιγ ἀρχιεράτευσεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιρὰχ ὁ τὴν σοφίαν γράψας τὴν καλουμένην πανάρετον, ἐν ᾗ καὶ μέμνηται Ὀνίου τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἔτη ς' τοῦ ͵γ κόσμου ἔτει.* Sed haud dubie fallitur Syncellus, nam JEſus ſive Jaſon iſte 2. Maccab. IV. 7. & V. 9. memoratus Ol. CLI. 1. ſucceſſit fratri Oniæ tertio de qvo 2. Maccab. III. 1. IV. 34. At Onias Sirachidi cap. 50. v. laudatus fuit Onias ille primus, Simonis Juſti pater, qvibus utrisqve defunctis ſcripſiſſe ſe docet. Scripſit itaqve ſub pontificatu Eleazari, qvem alioqvi non illaudatum præteriiſſet. Ad hunc Eleazarum Simonis juſti ſucceſſorem Epiſtolam Ptolemæi Philadelphi refert Joſephus XII. 2. Antiqv. p. 392. qva viros idoneos qvi legem Hebræorum in Græcam linguam interpretentur ab eo deſiderat. Utcunqve vero aliqvis narrationem illam de LXX. Interpretibus vocet in dubium, tamen tempus Pontificatus Eleazari Joſephi notum fuiſſe, adeoqve Eleazarum Philadelpho qvi Ol. CXXXIII $\frac{1}{2}$. obiit regnante, ſacra illa dignitate functum eſſe non vi-

* Ne cum JESU ſoſpitatore noſtro confundatur, Jaſonem malunt vocare viri qvidam docti, ut Gatakerus p. 124. Adverſar. & ad Antonin. p. 106. &c. Sane etymi ratione conveniunt nomina Joſua, Jeſus, Jaſon.

** Hunc Eleazarum quidam eſſe ſuſpicantur qui in pontificatu Simoni Juſto ſucceſſit, quod parum eſt credibile. Syrus vero interpres, ut illuſtris Huetius conjicit patrem Jeſu videtur unum habuiſſe cum eodem Simone Juſto Oniæ filio, vocat certe Jeſum filium Simonis Aſiro: ſed alium Simonem potuit intelligere.

videtur dubitandum. At nepos hujus Jeſu, qui librum ab avo Hebraice ſcriptum Græce interpretatus eſt, quæ ſola Græca interpretatio Hebraico codice perdito ætatem tulit, in prologo affirmat ſe in Ægyptum veniſſe ſub Ptolemæo Evergete, anno XXXVIII. non primum Evergetem qui Philadelpho, ſed ſecundum * qui Philometori ſucceſſit libenter intellexerim, cujus initia Ol. CLVIII$\frac{1}{4}$. à Philadelphi morte abſunt annis nonaginta quinque. Annum vero XXXVIII. putem ** de interpretis annis ætatis, non de annis regni Evergetæ intelligendum, neq; enim legimus ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως ſed ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον, & neuter Ptolemæorum hujus cognominis tot annos regnavit, ut ex Claudii Ptolemæi Canone & Euſebii Chron. conſtat. Hebraicum codicem, cujus ſe vim atq; pondus Græce interpretando aſſequi potuiſſe nepos inficiatur, vidit adhuc ſuo tempore Hieronymus præf. in proverbia: *Fertur & Panaretos Jeſu filii Sirach liber, & alius pſeudepigraphus, qui Sapientia Salomonis inſcribitur. Quorum priorem Hebraicum reperi, non* *** *Eccleſiaſticum ut apud latinos ſed parabolas* (משלי) *prænotatum; Cui juncti erant Eccleſiaſtes & Canticum Canticorum, ut ſimilitudinem Salomonis non ſolum numero librorum ſed etiam materiarum genere coæquaret.* Equidem Joſephus Scaliger p. 592. Epiſt. exiſtimat in Hebraicam verſionem Eccleſiaſtici ex Græco concinnatam Hieronymum incidiſſe; ſed nihil eſt in Hieronymi verbis quod ita eſſe illa intelligenda neceſſario evincat, itaque malo aſſentire Druſio quæſit.

Zzzz per

* Ita Grotius, Uſſerius, Labbeus & nuper Clariſſ. Hody p. 193. ſeq. de Biblior. textibus Original. E veteribus quoque Euſebius, Glycas &c.

** Sic hunc locum accepere Nic. Lira, Joach Camerarius, Jo. Druſius, illuſtris Huetius & alii. Joſephus vero Scaliger 3. Iſagog, Can, p. 295. intelligit annum duodequadrageſimum Jobelei, vel 38. annum periodi Dionyſianæ (Dionyſii Mathematici ſub Philadelpho clari) Vide IV. de emendat. temp. 268. V. p 434. Alii apud Torniellum ad A. M. 3808. putant innui annum 38 ab inſigni illa relaxatione captivorum Judæorum quæ ſub Philadelpho contigit. Bertramus c. 5. Lucubratt. Franckenthal. annum 38. à tempore quo avus Jeſus filius Sirachi librum ſuum Hebraice ſcripſit. Petavius denique X 44. de doctrina temp. annum duodequadrageſimum à tempore quo nepos Jeſu in Ægyptum ſuit provectus. Tot eruditorum virorum diſſidia unico vocabulo prævenire ſcriptor potuiſſet, ſi ipſi hoc viſum fuiſſet tanti.

*** De *Eccleſiaſtici* titulo vide Valeſ. ad Euſeb p. 42. Stephani le Moyne not. ad Varia ſacra p. 938. Jo. Andream Boſium ſchediaſmate de notitia ſcriptor. Eccleſiaſt. c 1. & Phil. Jac. Hartmannum de rebus geſtis ſub Apoſt p. 17.

per Epiſt. CV. qui ipſum exemplar Hebraicum Avi Hieronymo viſum ſibi perſvaſit. At de codicibus Eccleſiaſtici Hebraicis Seb. Munſtero qui typis exſcriptum à Judæis CPoli fuiſſe refert, & Paulo Fagio memoratis, recte ſuſpicatur Illuſtris Huetius, eam eſſe recentiorem hujus libri Hebraicam de Græco verſionem, qualis duplex exſtat Tobiæ.

II. Editiones & Interpretes Eccleſiaſtici.

Ne dicam de Bibliis græcis, in quibus Sirachides, ut notum eſt, legitur, quæque ſupra c. 12. §. 6. recenſui: eximias hujus libri Græcas vel Græcolatinas editiones debemus (1) *Joach. Camerario* Baſil. 1551. 8. & cum latina ejus verſione ac notis Lipſ. 1568 8. (2) *Jo. Druſio* qui ad Hebraiſmi rationes plura revocavit, verſionem novam & notas addidit, Romanamq; editionem cum aliis contulit, variis etiam lectionibus à Jac. Kimedontio * ad Camerarii ἔκδοσιν è MS. Codice notatis Franeqv. 1596. 4. (3) *Davidi Hæſchelio*, qui Eccleſiaſticum edidit Græce recenſitum ad vetuſtiſſimas membranas Bibl. Auguſtanæ, & quatuordecim præterea exemplaria tum MSS. Codd. Palatinos tum varios editos, addita verſione latina vulgata ex edit. Romana & ſuis notis. Auguſtæ Vindel. 1604. 8. Hoeſchelii editio Græca cum ejus notis exſtat quoq; in Criticis ſacris Anglicanis, Francofurti & in Belgio recuſis, adjunctasque habet animadverſiones *Claudii Baduelli*, *Seb. Caſtellionis*, *Jo. Druſii & Hugonis Grotii*. Druſii editionem verſionemque ſed ſine notis recudendam dedi Lipſiæ 1691. 8. cum Eccleſiaſticum Græce & latine ederem junctum Tobiæ, Judith, Orationi Manaſſeæ & libro Sapientiæ. Prodierunt etiam libri Apocryphi V. T. & in his Eccleſiaſticus Græce Antvverpiæ ap. Plant. 1584. 4. & Francofurti 1694. forma octava majore. Græcolatina Eccleſiaſtici editio cum verſione & notis *Matthiæ Bergii* Brunſvicenſis. Helmſt. 1580. & Lubec. 1591. 8.

Græcis elegiis Eccleſiaſticum reddidit *Paulus Dolſcius* ** Plauenſis, diſcipulus Melanchthonis, unde Melanchthoni Metaphraſin hanc tribuere videtur Antonius Teiſſerius Vir Clariſſ. in elogiis Thuaneis. Prodiit Dolſcii Sirachides Lipſiæ A. 1571. 8. apud Jo. Rhambam.

Lati-

* Vide Druſium ad Sir. XX 6.

** De hoc Dolſcio Medico & Conſule Hallenſi qui A. 1589. diem ſupremum obiit, vide ſi placet eximii viri Tho. Crenii animadverſiones Philologico Hiſtor. parte III. p. 134. ſeq. & parte XI. p. 187. ſeq.

Latinis elegiis complexus eſt eundem librum *Jo. Lorichius Hadamarius*, Ingolſtadii 1515. & centum amplius annis poſt *Martinus Neſſelius* Emdæ 1654. 8. *Jo. Sckervvizizii* Paraphraſis Poetica lucem vidit Baſileæ apud Oporin. 8. & *Henrici Hermanni Lippiani* Lipſiæ 1586. 8.

Germanico carmine tranſtulit *Magdalena Haymeieria* Ratisbonenſis A. 1571. ac 1598. & Norimb. 1609. 12. tum *Jo. Hildebrandus* Halis Sax. 1662. 8.

Alii interpretes *latini*, præter veterem vulgatum, qui *proſa* reddiderunt, exſtant quam plurimi, Camerarius & Bergius ſupra laudati, tum *Victorinus Strigelius* qui & notas addidit. Lipſ. 1571. 8. *Juſtus* item *Jonas* & qui univerſos Sacræ Scripturæ libros interpretati ſunt Complutenſes (quos in Sirachide ſeqvuntur editiones Baſileenſes Græcolatinæ) Xantes Pagninus Lucenſis, tum Flaminius Nobili⁹, Arias Montanus, Sebaſt. Caſtellio, & Seb. Schmidius ὁ μακαρίτης: vel qvi Apocryphos libros, ut Pet. Cholinus in Bibliis Tigurinis obvius, & cujus verſio in Rob. Stephani opere Biblico comparet Claudius Baduellus, & Franciſcus Junius; vel qui veterem vulgatam verſionem interpolarunt Iſidorus Clarius, Thomas Malvenda, Lucas Oſiander & Paulus Eberus.

Germanicæ verſiones vel è vulgata concinnatæ ſunt, ut quæ ante D. Lutherum prodiere in lucem, aut in Romana Eccleſia compoſitæ fuere à Jo. Dietenbergio, Jo. Eccio, Melchiore Brunio, Caſpare Ulenbergio & Theologis Moguntinis. Aut vero è Græco ſunt derivatæ ut D. Lutheri noſtri (qui tamen & ipſe è veteri latina frequenter loca quædam verſioni ſuæ inſeruit) Tigurinorum, Jo. Piſcatoris, & verſio nova Germanica Eccleſiaſtici cum notis Criticis haud contemnendis edita Halæ Sax. 1706. 8. ſub nomine quorundam S. Scripturæ ſtudioſorum. E Lutheri verſione in idioma inferioris Saxoniæ, in Svecicam, Danicam, & Belgicam translatus eſt linguam: licet præterea Sveci, Dani, Belgæ ut nunc Eſthones quoque ac Livoni habent & translationes ad Græcum fontem exactas.

In Polyglottis Londinenſibus exſtant verſiones Eccleſiaſtici *Syriaca* & *Arabica* cum latina ſingulæ verſione, exſtat ibi & vetus vulgata & recens Flaminii Nobilii latina interpretatio. In Syriaca vero & in vulgata veteri qvædam hincinde aliter & interpolata leguntur, interpretib⁹, ut fit, qvædam de ſuo vel ex aliis locis vel ex Salomone adjungentib⁹.

Habentur & Anglicæ verſiones, & Islandicæ, tum Hibernica; & Finnica Æſchilli Petræi, & Jo. Tornæi Bothnienſis Lappica, Polonicæ

quoque celebrantur, tum aliæ tum Jeſuitarum Jac. Wieci & Juſti Rabi: Hungaricæ præterea ac Bohemicæ & Sclavonica atque Ruthenica ſive edita illa in Bibliis A. 1581. fol. ſive quas ad editionem paraſſe nuper dicuntur viri laudatiſſimi Ereneſtus Glück & Elias Kopyevviſius. Denique Armenica.

Hiſpani variis dialectis Caſtellana, Valentina &c. verſiones à longo jam tempore habuerunt, ut notavit Fridericus Furius Coriolanus in libro quem Bononiam * proſcripſit p. 111. ne dicam de translatione Hiſpanica Caſſiodori de Reyna, Cypriani de Valere &c. Luſitanicam nullam vidi. *Galli* Cantabricam olim habuerunt ſive Vaſconicam, tum Catalonicam, nam de recentibus dicere nihil attinet, quas vel Romanæ Eccleſiæ addicti Lugdunenſes & Lovanienſes, præterea Pariſiis Renatus Benedictus, Franciſcus Beſſeus & Franciſcus Friſo, ac noviſſime Iſaacus de Sacy ediderunt, vel è Proteſtantium numero Sebaſtianus Caſtellio, Jo. Deodatus & Genevenſes à variis deinceps recenſiti & interpolati, ac recens admodum ſingulari ſtudio Davidis Martini.

Italicæ verſiones notæ ſunt Nic. Malermii Veneti Abbatis Benedictini, Antonii Bruccioli & Jo. Deodati: Nam quæ tempore Sixti V. A. 1589. Romæ typis exſcripta, ** mox iterum ſuppreſſa fuit.

Jam eos paucis juvat referre, qui notis, animadverſionibus, & commentariis Eccleſiaſticum illuſtrarunt, præter eximios illos quos ante memoravi: vel quorum in univerſos aut plerosq; libros Biblicos induſtria enituit, ut ſunt è noſtris Oſiander, & χαλκέντερος Calovius, è Reformatis Conradus Pellicanus & Paulus Toſſanus; è Romanæ Eccleſiæ ſociis Menochius, Tirinus & à Lapide, atq; his antiquiores Nicolaus Liranus, & gloſſæ ordinariæ atq; interlinearis auctores Strabus Fuldenſis & Anſelmus Laudunenſis, Dionyſius præterea Carthuſianus & Hugo Cardinalis.

Ex vetuſtioribus Eccleſiæ doctoribus nemo Eccleſiaſticum integrum vel majorem ejus partem commentario aut homiliis eſt interpretatus, licet argumenta ejus compendio referat Athanaſius junior Euthalii æqualis in Synopſi Scripturæ, & in loca quædam ſingula exſtent homiliæ Ambroſii, Auguſtini &c.

Rabani Mauri (qui octingentis & quinquaginta poſt CHRISTUM

* Prodiit liber Baſileæ 1556. 8.

** Vide quæ Gregorius Leti in vita Sixti V. Tom. 2. p. 399. ſeq. & Wagenſeilius in telis igneis Satanæ p. 25.

STUM annis floruit) expoſitio Eccleſiaſtici libris X. ad Otgarium Archi-Ep. Moguntinum. Pariſ. 1544. & inter opera Colon. 1627. fol.

Alexandri ab Alexandria Ord. minor. (Romæ A. 1313. ſepulti) & Jo. Alerii Carmelitæ commentarius, dubito an editus.

Roberti Holkot (circa A. C. 1340.) lectiones in prima ſeptem Eccleſiaſtici capita Oxonii habitæ prodierunt cum ejus lecturis in Canticum Canticorum Venet. 1509

Cornelii JanſeniiGandavenſis commentarius Lovan. 1569. 4.

Pauli de Palatio. Colon. 1593. 8.

Octaviani de Tufo, Neapolitani, Soc. Jeſu, in primora XVIII. capita. Lugd. 1628. Colon. 1629. fol.

Jo. de Pina Madritenſis, commentarii, quatuor tomis. Primus in X. prima capita prodiit Lugp. 1630. fol.

Oliverii Bonartii Iprenſis Commentarius. Antvverpiæ A. 1634. fol.

Salvatoris de Leon expoſitio & illuſtratio in prima XV. capita Antvverp. 1640. fol.

Petri Gorſii explicatio Pariſ. 1654. 8.

Alphonſi de Flores, in capita XXIV. Antvverp. 1661. fol.

Gaſparis Sanctii in capita primora XXIV. & Franciſci de Cepeda ineditum commentarium memorat Philippus Alegambe.

His accedunt è Gallis recentibus Sirachidis illuſtratoribus Boſſvetus Epiſcopus Meldenſis, & variis politiſſimis ſcriptis notiſſimus Bellegardeus.

Brevem quoque Eccleſiaſtici explicationem David Chytræus dedit, quæ plus ſimplici vice recuſa eſt, ut omittam alios qui ſententias Sirachidis in locos communes digeſſerunt, uti Lucas Geierbergerus & Jo. Kœnikenius: vel qui contulerunt cum dictis Eccleſiaſtæ ac libri proverbiorum & Sapientiæ, vel qui Homiliis ad populum habitis explanarunt aut lingva vernacula Germanica illuſtrarunt ut Caſp. Huberinus 1552. * Jo. Matheſius 1586. Eraſmus Sarcerius 1575. Frid. Rothe 1587. Georg. Edelmann 1597. Caſp Hoflerus 1599. Jac. Stoekererus 1616. Erh. Lauterbach. 1619. Jo. Laſſenius 1661. & Luc. Frid. Reinhardus 1666.

*Conf. de Huberini libro Rev. D. Goezii Præſulis digniſſimi Lubecenſis Bibliothecam Mortuorum II p. 62. & de Matheſii in Siracidem Homiliis Vitam ejus à Jo. Balthaſare Matheſio Paſtore Brocwicenſi ſcriptam. p. 171.

Sententiæ Ben Siræ * בןסירא

In libro Schebeth Jehuda quem latine edidit Gentius, Benſira dicitur vixiſſe poſt Auguſtum Imp. Sed hoc argumento qui uteretur ad demonſtrandum diverſos eſſe Jeſum Sirachidem & Ben Sira ſive filium Siræ, leviſſimo uteretur. Peſſimi enim temporum notatores ſunt recentiores Judæi. Itaque David Ganz in ſuo Zemach pag. 65. ſeq. audacter eosdem facit, diſſentiente quidem Guil. Henrico Vorſtio in notis, Druſio ad XXV. 28. (qui tamen III. 23. qv. Ebr. aliter ſenſerat) & Nic. Serario ad Bonifacii Epiſt. 1. ſed conſentientibus plurimis aliis inter Chriſtianos viris doctiſſimis, Chriſtophoro Cartvvrighto, qui in mellificio Hebraico V. 13. p. 3126. ſeq. ben Siræ ſententias à Talmudicis laudatas confert cum dictis Eccleſiaſtici: Hugone Grotio ad Eccleſiaſtici cap. VI. 6. Cornelio Bonaventura Bertramo qui c. 5. lucubrationum Franckenthalenſium teſtatur ſe in Eccleſiaſtico enucleando & revolvendo atq; cum quibusdam aliis libris conferendo quam accuratiſſime elaboraſſe, Hottingero, Huetio aliisque; quibus haud invitus accedo.

Sententias Ben Siræ XLIV. ordine & numero duplicis Alphabeti edidit & prioribus XXII. Hebraicum Peruſch ſive explicationem neſcio cujus auctoris adjunxit *Paulus Fagius*, qui etiam vertit latine. Titulus libri eſt: *Sententiæ Morales Ben Siræ vetuſtiſſimi authoris Hebræi qui à Judæis nepos Hieremiæ Prophetæ fuiſſe creditur, cum ſuccincto commentario. Tobias Hebraice* &. Iſnæ 1532. 4. Hinc ſententias omiſſo Hebraico commentario vulgavit cum verſione & notis ſuis Jo. Druſius Franeqv. 1597. 4. cujus editio in Criticis ſacris Anglicanis eſt recuſa Tomo VIII. p. 1869. ſeq. edit. Lond. Critici ut notum eſt, deinceps in Belgio & à Francofurtenſibus ſunt recuſi. Exſtant præterea ſententiæ illæ etiam latine in Cornelii à Lapide commentario in Eccleſiaſticum p. 29. ſeq. & apud I. Euſeb. Nierembergium X. 9. de origine Scripturæ. Sunt etiam à me pridem Eccleſiaſtico Græce & latine edito ſubjunctæ. Joannes Bartoloccius 1. Bibl. Rabbin. p. 688. meminit editionis Hebraicæ Venetæ A. 1554. 8. Sed exſtat & alia antiquior reliquis omnibus CPolitana quam olim habuit Munſterus & deinde Buxtorfius qui in Synagoga Judaica c. 4. de ſpectro Lilith agens, *Pertinet huc*, inquit, *hiſtoria quæ legitur in Ben Sira*,

* Memoratur etiam quidam Rabbi זירא in excerptis Gemaræ, tractat. Chagigah quos nuper edidit Clariſſimus Hottingeri nepos p. 40.

Sira, non illo quem doctiſſimus Paulus Fagius latine redditum excudi curavit, ſed eo quem Judæi ediderunt. Et meum quidem exemplar CPoli eſt excuſum, & illud ipſum cujus mentionem facit Sebaſtianus Munſterus ſub finem ſuæ Coſmographiæ latinæ, ex quo hiſtoriam illam Hebraicam de Preſtegiani ditione ad extremum librum annexam hauſit & depromſit, illudque mihi de Judæo in vicinia, qui ex Munſteri Bibliotheca habuerat, emi. Munſterus enim Baſileæ lingvæ Ebrææ Profeſſor fuit, ibidem que ſepultus quieſcit. Idem Buxtorfius in Bibl. Rabbinica teſtatur in illa editione multa fabuloſa de ſapientia Ben Siræ poſt ſententias ejus morales adſperſa legi. Ineſſe & alios tractatus plures, quos ibidem recenſet.

III. Eccleſiaſticum excipiat SAPIENTIÆ liber, qui non minus quam ille Panaretus * dictus & Salomoni ** Regi tributus fuit *ob aliquam eloquii*, ut ait Auguſtinus, *ſimilitudinem.* Alcuinus.

Tres Salomon libros mirabilis edidit auctor,
His duo junguntur per Paradigma libri.
Quorum quippe prior Sapientia dicitur alma,
Notatur Jeſu nomine poſterior.

Librum Salomone dignum nec cum ullo quocunque ſcripto humano comparandum vocat Jo. Gregorius, Anglus, præf. ad Obſervationes in loca S. Scripturæ. *Salomoni* etiam nuper tribuere non dubitavit Vir Clariſſ. Nic Hieronymus Gundlingius Obſerv. Hallenſ. V.13. hujus enim ſe auctorem diatribæ profitetur in Hiſtoria Philoſ. Moralis part. 1. pag. 73. Sed præſtantiſſimum lectuque ac memoria digniſſimum libenter profiteor, Salomonis eſſe nunquam mihi perſvadebo, librum Judæis ignotum, & antiquis etiam ſcriptoribus Chriſtianis doctiſſimis confitentibus ſub Salomonis perſona à pio aliquo & erudito viro compoſitum, quicunque etiam is fuerit *ὁ τὴν πανάρετον σοφίαν εἰς αὐτοῦ πρόσωπον ἀναθεὶς* ut loquitur Euſebius XI. 5. præparat. Scripſiſſe autem poſt Judæos à gentibus jam ſubjugatos patet ex eo, quod memorantur ipſi c. XV. *οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ δυναστεύοντες αὐτῶν*, ut omittam c. VI. alludi ad recentiora longe Salomonis tempore Græcorum ſacra per voces

se-

* Vide Cotelerium ad Clementis Romani Epiſt. 1. cap. 57. T. 1. Patrum Apoſtol. pag. 178.

** Veterum loca Eccleſiaſticum Salomoni tribuentium collegit Serarius ad S. Bonifacii Epiſt. 1. Similiter & Proverbia & Eccleſiaſtes veniunt ipſis titulo Sapientiæ.

Digitized by Google

στεφανηφορεῖν, βραβεῖον, πρυτανεις, πομπεύειν, ἆθλα, ἀγών &c. Neq; rem conficit quod ſub Salomonis perſona auctor orat capite IX. Perinde enim fit in Pſalterio Salomonis, quod vulgavit Cerda, & in teſtamento ejus adhuc inedito, quæ duo ſcripta nemo ſobrius Salomonis eſſe contendet. Quemadmodum igitur ſub Sapientiæ Salomo, ita ſub Salomonis perſona loquitur auctor hujus libri. Sic ſub Timothei perſona ſcripſit Salvianus. Malo enim cum hoc illum conferre quam cum impoſtoribus, qui falſis nominibus decipere lectores ſuos voluerunt, * uti Hetruſcarum ſutor fabularum ſive antiquitatum ſub Proſperi nomine: *id ita ſcio ego Proſperus.* Et pſeudo Clementinorum ſcriptor: *Ego Clemens, Ego Petrus, Nos Apoſtoli*, ac ſimilia. Nec vero crediderim quod auctor voluerit credi à lectoribus ſuis Salomo, ſed aliquis divinæ ſapientiæ Salomoneæ, ut Sirachides in prologo dicitur, ὀπαδὸς atq; ſectator, perinde ut Salvianus nunquam voluit exiſtimari libros ſuos à Thimotheo eſſe ſcriptos diſcipulo Apoſtolorum, ſed ſatis ipſi fuit ſub nobili hac perſona delituiſſe. Ecquis vero demum ſit ſcriptor pulcherrimi & aurei libelli, nemo affirmare certo poteſt. Nam quod *Philonem* quidam volunt, illum Alexandrinum cujus ſcripta plura leguntur, ut contendit Jo. Coſtabadius libello ſingulari quem edidit Bredæ 1648. 12. perſpicue falſum eſſe opinor, & veterum teſtimoniis ac genio ſcriptorum Philonis contrarium. Pro antiquiore ** recte habent qui Philoni alicui tribuunt ſeniori. Verum quis ille Philo ſenior, dicere vix poſſunt, cum abſurdum ſit de Philone ſuſpicari quem de Judæis quædam ſcripſiſſe ajunt Joſephus, Clemens, Euſebius: cum enim Ethnicum conſtat fuiſſe & Pythagoreum. Nimis quoque acutum eſt quod nonnulli, quoniam ידידיה h. e. *amabilis* Salomo dicitur 2. Reg. XII. 25. & R. Azarias Philonem Judæum viciſſim in ſuo Meor Enajim non פילון ſed ידידיה appellat, hinc concludunt ſub Philonis nomine ipſum latere Salomonem. A *Philone presbytero* græce converſum ait Iſ. Voſſius libro de LXX. Interpretibus pag. 396. neque ex *Hebræo* converſum abnuerim, etſi ſtylus græcam eloquentiam *** redolere viſus eſt Hieronymo, qui ſuo jam tempore nullum

* Confer ſi lubet alia exempla apud Jo. Reinoldum de libris Apocryphis prælect. XX. XXI. XXII.

** Jo. Druſius de Henocho c. XI. *Sapientiæ auctorem putarem Philonem non juniorem qui ſub Cajo vixit, ſed ſeniorem qui vixit ſub templo ſecundo & ſcripſit librum de anima qui memoratur in libro Juchaſin.*

*** Vide Lud. Cappelli Opera poſthuma p. 562.

lum ſe Ebraicum exemplar reperire potuiſſe eſt teſtatus. *Chaldaice* ſcriptum vidiſſe ſe refert ſcriptor recens R. Moſes Nachmanides Gerundenſis, Meminit etiam R. Azarias: ſed qvæ ex illa à Moſe producuntur, conveniunt cum verſione *Syriaca* qvalis exſtat in Polyglottis illamq; dialectũ referunt, ut Buxtorfio & Hottingero pridem notatum: qvam ob rem verſionem tantum ex Græco factam, neqve eam valde antiqvam vidit, qvalis etiam eſt *Arabica* in iisdem Polyglottis excuſa, & è Syriaco ut videtur concinnata. Epiphanius vero qvi Eccleſiaſticum & Sapientiam accenſet *libris* στιχηροῖς, non hoc ipſo prodit eos lingva Hebraica carmine adſtrictos fuiſſe, ſed tantum in Græcis qvos evolvit Epiphanius codicibus ſcriptos fuiſſe inſtar Pſalmorum & librorum Salomonis per στίχους cum ſententia deſinentes, non una ſerie & longitudine procedentes per totum volumen, ut in ceteris libris Biblicis fieri conſvevit. In Nicephori στιχομετρίᾳ, Sapientiæ numerantur στίχοι mille & centum, Eccleſiaſtici bis mille & octingenti.

Verſionem vulgatam latinam hujus libri, qvæ exſtat, Hieronymum auctorem non agnoſcere, variis argumentis diſputat Lud. Cappellus p. 563. Opp. Poſthum.

Bellatoris presbyteri, ſexto poſt CHRISTUM natum ſæculo clari, octo libri in Sapientiam, Caſſiodoro c. 5. divinar. lect memorati pridem perierunt.

Bedæ Venerabilis in unum & alterum locum Sapientiæ commentatio exſtat, in qva meminit duplicis latinæ hujus libri translationis.

Anonymi expoſitio latina MS. in librum Sapientiæ memoratur Lambecio lib. II. de Bibl. Vindob. p. 777.

Rabini Mauri libri III. in Sapientiam, ad Otgarium Archiepiſcopum A. C. 827. ſcripti leguntur inter ejus opera.

Jo. Bonaventura Cardinalis & Doctor (ut Scholaſticis placet) Seraphicus, ſcripſit & ipſe in hunc librum medio ſæculo poſt CHRISTUM natum XIII. uti centum annis poſt Robertus Holkot, licet ſunt qvi hujus commentarium tribuunt Reginaldo de Alna Ord. Ciſtercienſis.

Petri Nanni ſcholia qvæ Baſileæ A. 1552. 4. viderunt lucem, miror non adjuncta eſſe à Criticorũ ſacrorum Angl. editoribus ad notas Baduelli, Caſtellionis, Iſidori Clari & Grotii qvas exhibent in Sapi-

 entiæ

entiæ librum qvem Nannio neminem melius elucidaviſſe notat Paulus Colomeſius p. 106. Obſervatt. ſacrarum.

Caſparis Barthii commmentarius in Sapientiæ librum cujus meminit notis adClaudianum,nunqvam editus eſt:neqve SixtiSenenſis,qvi libro IV.Bibliothecæ ſanctæ inter ſcripta ſua refertSophiasMonoteſſarum,in qvatuor proverbiorum,Eccleſiaſtis,Sapientiæ &Eccleſiaſtici Volumina: neqve Caſparis Sanctii deniqve, cujus commentarium memorat Alegambe.

Nic.Selnecceri editioGræcolatina cum nova verſione,argumentis,notisqve prodiit Lipſiæ 1568. 8. Victorini Strigelii translatio (qvam in mea Græcolatina Apocryphorum editione recudendam dedi)& animadverſiones. ibid. 1575. 8. ConradiDieterici Homiliæ præclaræ in hunc librum Germanice editæ Ulm. 1628. fol.

Jo. Lorini eruditus commentarius Lugd. 1607. 4. & deinde Moguntiæ atqve alibi plus ſimplici vice. Commentarius brevior Chriſtophori de Caſtro Lugd. 1713. 4. Prolixior Laurentii de Aponte Pariſ. 1629. 1640. fol.

Jacobi Galfhilli metricam expoſitionem ante paucos annos edidit Vir Cl. Daniel Guilelmus Mollerus.

Nova verſio Germanica libri Sapientiæ cum notis Criticis diligenter collectis lucem vidit Halæ Sax. A. 1705. 8. Carmine Germanico reddidit E S. de Reichenbach.

Præter Boſſveti & Bellegardei obſervationes,non ita pridem Pariſiis edita eſt Anonymi Metaphraſis Poetica Gallica,A. 1696. 4.

Ceteros interpretes pleroſqve paulo ante in Sirachide notare me memini.

IV. ORATIONEM MANASSÆ Regis qvam captivus oravit 2. Paralip. XXXIII. 12. ſcriptam fuiſſe in ſermonibus Regum Iſrael & in ſermonibus *Hozai* Prophetæ, ſacer ſcriptor ibidem teſtatur v. 18. Ea vero qvæ hodie Regis illius nomine exſtat, verbis Paralipomenon uno veluti tenore ſubjicitur ab auctore Conſtitutionum Apoſtolicarũ Clementi Romano tributarum II. 22. atqve fatente Cotelerio *fictitia eſt ac extra Canonem librorum divinorum collocata: quamvis pro genuina habuerunt etiam Scriptor Sermonis in Publicanum & Phariſæum T. 6. Operum B. Chryſoſtomi, Antonius Monachus lib. 2. Meliſſæ ſerm. 94. Theodorus Studita ſermone Catechetico 93. Theophanes Ceramæus Homil. 2. & 56. Freculfus, Georgii duo Syncellus & Hamartolus in Chronicis ſuis, atque Suidas in voce* Μανασσῆς, *ubi recte*

recte exemplar Regium numero 130. καὶ τότε προσηύξατο πρὸς Κύριον τὸ Κύριε παντοκράτωρ. *Quibus accedunt omnes ii apud quos inter Cantica Scripturæ legebatur, quod factitatum patet ex MSS. Alexandrino & Regiis, & ex eo quod eam Freculfus appellet Canticum pœnitentiæ, Anaſtaſius Sinaita in Pſalmum VI.* τὴν προσευχὴν τῆς ᾠδῆς, *Georgius vero Syncellus, Mich. Glycas & Theophanes Cerameus* ᾠδήν. *En Græca Theodori Studitæ :* ᾠδὴν ἦσε τῷ θεῷ ἣν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ᾄδει ἡ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία. *Quare ad marginem alterius MS. Georgii Monachi ſeu Hamartoli in Bibliotheca vere Regia ſcholium iſtud comparet.* ἱστόρηται παρὰ Ἀφρικανῷ ὅτι ἐν τῷ ᾄδειν τὴν ᾠδὴν τοῦ Μανασσῆ τὰ δεσμὰ διερράγησαν σιδηρᾶ ὄντα. *Pro quo in Damaſceni Parallelis lib. 2. c. 15. leges :* Memoriæ proditum eſt ab Aphricano qvod dum orationem hanc funderet Manaſſes, vincula ferrea * confracta fuerint, atqve ipſe fuga ſaluti ſuæ conſuluit. *Libro III. Commentariorum Pet. Lambecii Cæſarei Bibliothecarii p. 39. è Cod. MS. Vindobonenſi inter Theol. Græcos 25.* ἱστορεῖται παρὰ Ἀφρικανῷ ὅτι ἐν τῷ λέγειν τὴν ᾠδὴν τοῦ Μανασσῆ, τὰ δεσμὰ διερράγησαν σιδηρᾶ ὄντα, καὶ ἔφυγεν. Græci etiamnum hodie in Pſalterio ſuo inter alia Cantica ſacra hac Manaſſis Oratione utuntur, cathiſmate ſive ſect. XX. ut notavit Leo Allatius de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 62. ubi refert ſe *Joannis Geometræ* paraphraſin illorum Canticorum habere jambis Græcis concinnatam. Vide etiam Lambecium III. p. 37. & 379.

Orationem hanc nec Græce nec Hebraice reperiri, à viris qvibusdam doctis affirmatū eſt, qvod merito aliqvis miretur in Bonfrerio p. 14. & in præſtantiſſimo du Pinio p. 17. prolegom Biblic Conſtitutionum Apoſtolicarū exſtant plures editiones; una Græca Turriani Venet. 1563. 4. & qvatuor Græcolatinæ : prima Frontonis Ducæi ad calcem Canonum cum ſcholiis Zonaræ Pariſ. 1618. fol. Secunda in Conciliis Labbei T. 1. Pariſ. 1671. fol. tertia & qvarta in Patribus Apoſtolicis Cotelerii Pariſ. 1672. & Amſt. 1698. fol. Non in his tantum Oratio Manaſſæ exſtat Græce ; ſed etiam in Bibliis latinis Roberti Stephani A. 1540. Græce è MS. Victoriano prodiit : Præterea Avenario ſuo Græcolatino ſubjunxit Chriſtophorus Dauderſtadius, Jenæ 1628. 8. Angli vero in Polyglottis ſuis ediderunt cum Variis lectionibus Codicis Alexandrini, in qvo poſt Pſalmos inter Cantica ſacra exaratam invenerunt. Edidi & ipſe adjuncta veteri latina verſione, Lipſiæ 1691. 8. cum

Aaaaa 2 Eccle-

* Confer Targum ad 2. Paralip. XXXIII. 12. ſeq. Auctorem Op. imperfecti ad Matth. I. 10 Syncellum p. 214. Cedrenum & ex eo Suidam in: Μανασσ. Glycam p. 197. Eutychium &c.

Eccleſiaſtico, Sapientia, Judithæ ac Tobiæ libris. Addidi qvoqve Metaphraſin Poeticam duplicem Manaſſeæ Orationis, Græcam unam ante non editam eamqve elegantiſſimam, mei qvondam Præceptoris * Jo. Godofredi Herrichen: alteram latinam petitam ex Balduini Berlicomii Sylveducenſis Hieroſtichis editis A. 1598. 8. ex Officina Commeliniana. Reddidit etiam carmine latino quod tunc me fugiebat, præclarus Claudius Eſpencæus Pariſ. 1566. Deniq; Oratio Manaſſæ exſtat in libris Apocryphis Græce editis Francof. 1694. 8. Homiliis ad populum eandem orationem expoſuere Jo. Forſterus, Georgius Albertus aliiqve.

V. Si Auctori Conſtitutionum Apoſtolicar. V ult. credimus, Librum ſub nomine BARUCHI hodie ſuperſtitem, qvi Jeremiæ Prophetæ ** diſcipulus & amanuenſis fuit, Judæi in Synagogis ſuis lectitarunt quotannis una cum Threnis Jeremiæ, die magna expiationum, dubium hoc vocat Jo. Dallæus cui lib. 1. de pſeudepigraphis Apoſtolicis c. 17. p. 199. illud non magis videtur eſſe verum, qvam qvod lib. VI. c. 25. ajunt eædem conſtitutiones, Legem extra Judæam legi prohibitam fuiſſe ab ipſo Moyſe. ἀπαγορεύει γὰρ αὐτοῖς ὁ θεῖος Μωυσῆς καὶ θυσιαστήριον ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἱστᾶν καὶ τὸν νόμον ἔξω τῶν ὅρων τῆς Ἰουδαίας ἀναγινώσκειν. Fortaſſe vero ex Helleniſtis qvidm alicubi illa ætate, hoc eſt tertio poſt Chriſtum natum ſæculo Baruchum legerunt, uti conſtat alia etiã lecta à Iudæis fuiſſe in Synagogis præter libros divinos, etiam δευτερώσεις qvæ prohibetur in Juſtiniani Imp. Novella CXLVI. Similiter Chriſtiani qvoqve publice legerunt non modo Clementis Romani Epiſtolam, ſed etiam Varia ſanctorum Acta, Varias Homilias Doctorum Eccleſiæ. Ceterum S Hieronymus ad Jeremiam præfatus, *librum*, inqvit, *Baruch, notarii ejus, qui apud Hebræis nec legitur nec habetur, prætermiſimus.* Οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις Baruchi Epiſtolas notavit etiam Epiphanius de menſur. & pond. c. V. Converſum tamen eſſe hunc libellum Græce ex Hebræo, non valde negaverim. Veteres ſubinde laudant ſub nomine Jeremiæ. Inter Græcos commentariis illuſtravit *Theodoritus* & auctor *Catenæ* à Mich.

* Obiit vir egregius Lipſiæ ubi Recturam Scholæ Nicolaitanæ geſſerat, ſeptuagenario major & rude donatus A 1705. V. Cal. Februarii.

** Joſephus X ſI. 11. p. 343. refert Jeremiæ precibus à Nabuſardane liberatum τὸν μαθητὴν Βάρουχον Νηρίου παῖδα ἐξ ἐπισήμου σφόδρα οἰκίας ὄντα καὶ τῇ πατρίῳ γλώττῃ διαφερόντως πεπαιδευμένον.

Mich.Ghiſlerio Lugd.1632. fol. cum commentariis in Jeremiam editæ atq; ex *Olympiodoro Severo*, qvi p. 245. allegatur & *incerto* collectæ. Latinam vulgatam verſionem non agnoſcere auctorem Hieronymum, contendit Lud. Capellus p. 564. Opp. poſthum. Alia vetus latina translatio edita eſt à Clariſſimo Viro Joſepho Maria Caro Rom. 1688. 4. Nicephori ſtichometria numerat libri Baruchi στίχους ſeptingentos, computata ſimul ut videtur EPISTOLA qvæ (ψευδεπίγραφος fatente Hieron.) Prophetæ JEREMIÆ tribuitur, & jampridem Barucho ſubjungi conſvevit. In Polyglottis occurrit verſio utriusq; Syriaca & Arabica. In Criticis ſacris Anglis habes Baduelli, Caſtellonis & Grotii notas. His addes Sanctii alliorumq; Commentarios, qvi vel totum ſacrum Codicem illuſtrarunt ſcriptis, ut qvos ſupra laudavi in Sirachide, vel qvi Jeremiam, ut Ghiſlerii, Jo. Maldonati, Chriſtophori à Caſtro: vel deniqve qvi in Baruchum ſcripſere ſeparatim, ut Petri Maucorſii & Lælii Biſciolæ.

Exſtat & in Polyglottis, ſub Baruchi nomine qvædam Epiſtola à libro de qvo jam dixi diverſa, eiq; ab Anglis præmiſſa, verum exſtat non Græce ſed Syriace, & illuſtri Huetio* judice ita de futuro judicio & futuræ vitæ pœnis ac crutiatibus differit, ut Chriſtiani eſſe hominis fœtus videatur, alicujus forte ex his Monachis, qvi Syriæ deſerta primis Eccleſiæ temporibus incoluerunt. Poſſit & Epiphanius videri perſpectam habuiſſe hanc Epiſtolam, qvoniam *Epiſtolas Baruchi*, non Epiſtolam commemorat. Sed potius Jeremiæ tributas litteras ſimul intellexit, ne dicam Græcis ſcriptoribus Epiſtolas pluraliter etiam de una dici, ut notavit Grotius ad 1. Maccab. XII. 5. & 19. Cotelerius ad Epiſt. Polycarpi c. 3. Sic & è latinis Plinius XXXIII. 3. *M. Bruti in Philippinis campis Epiſtolæ reperiuntur, frementes fibulas tribunitias ex auro geri.* Juſtinus XI. 13. 7. *tertias Epiſtolas.*

VI. In Jo. Malalæ Chronographia T. 1. p. 203. poſt commemoratam breviter JUDITHÆ Hiſtoriam legas pag. 203. ταῦτα ἐν ταῖς Ἑβραϊκαῖς ἐμφέρεται γραφαῖς. Sed Ἑβραϊκαὶ γραφαὶ ſunt ipſi Hiſtoriæ de rebus Judaicis, qvales deſcribuntur in libro Judith, qvantumvis Græcum Malala legiſſet: neqve enim Hebraico libro hoc uſi ſunt Judæi, ut teſtatur Origines Epiſtola ad Africanum: περὶ τωβία ἡμᾶς ἐχρῆν ἐγνωκέναι,

* Vide, ſi placet, demonſtrationem ejus Evangelicam propoſit. IV. p. 450. 451. edit. Lipſ.

ναι, ὅτι Ἑβραῖοι τῷ Τωβίᾳ οὐ χρῶνται, οὐδὲ τῇ Ἰουδίθ. Οὐδὲ γὰρ ἔχουσιν αὐτὰ καὶ ἐν Ἀποκρύφοις Ἑβραϊστί, ὡς ἀπ' αὐτῶν μαθόντες ἐγνώκαμεν. Sunt qvi verba οὐδὲ γὰρ in his Origenis affirmative accipiunt, qvo ſenſu notum eſt οὐκ οὖν, οὐ γὰρ & ſimilia poni interdum à ſcriptoribus Græcis, qvaſi Origenes teſtatus fuiſſet Judæos librum Judith habuiſſe inter Apocrypha. Atqve ita vel apud Hieronymum eſt legendum præf. in lib. Judith, vel Hagiographa laxius ibi accipienda: *Apud Hebræos liber Judith inter Hagiographa legitur, cujus auctoritas ad roboranda illa quæ ad contentionem veniunt minus idonea judicatur, Chaldæo tamen ſermone conſcriptus inter hiſtorias computatur.* E Chaldaico ſenſum ſenſu exprimens latine vertit idem Hieronymus, cujus translationem cum Græco contulit Lud. Cappellus Opp. poſthum. pag. 574. ſeq. *Exſtat & terſa editio Ebraica libri Judith* (teſte † D. Pfeiſſero τῷ μακαρίτῃ p. 797. Criticæ S.) *ſed à recentiori procul dubio manu Judæi cujusdam.* Syriaca verſio occurrit in Polyglottis. Poetæ Hebræi rhythmos de Juditha (recentibus enim Judæis, ut auctori Germinis Davidis aliisqve Juditha ſatis nota eſt, ſed è noſtris libris, ut notatum Scaligero p. 96. ad Euſeb.) & Maccabæis cum verſione ſua & notis in lucem edere conſtituerat, morte ante aliqvot annos prævent[9] vir doctiſſim[9] * Matthias Frid. Beckius, uſurus forte editione Veneta A. 1606. 8. qvam in Bibliotheca ſua Theologica eximius Lipenius commemorat. De feſto in memoriã victoriæ Judith inſtituto, conſules Seldenum III. de Synedriis Hebræorum p. 133. ſeq. Auctor qvem nonnulli è pſeudo Philone Annii, Joachimum vel Eliakimum, vel deniqve Joachimi parentem Joſuam filium Joſedeci faciunt, incertiſſimus eſt, eritqve. Temporum vero & Hiſtoriæ difficultates qvibus longe maximis narratio ipſa eſt obſepta, noviſſime monſtravit Jo. Chriſtophorus Artopoeus ** Argentoratenſis nuper Academiæ lumen, in *meletemate hiſtorico, quod narratio de Juditha & Holoferne non hiſtoria ſit* (Joſepho etiam nusqvam com-

† Seb. Munſterus præf. ad Tobiam: *Utinam & Hebraice Jehudith exemplar liceret invenire, quod absque dubio CPoli à Judæis æque ut Tobia exemplar typis eſt multiplicatum, ſicut & Eccleſiaſticum, quem Ben Sira vocant, audio hinc à Judæis evulgatum* A. Judæis recentibus pro vera agnoſci hiſtoria notavit B. Jo. Ben. Carpzovius T. 2. Concion. funebr p. 1311. ſeq.

* Obiit Auguſtæ Vindelicor. A. 1702. De eo adi Memorias Theologor. à Rev. populari atqve amico noſtro H. Pippingio editas p. 911.

** Obiit eodem anno X. Cal. Jul. major ſeptuagenario. Confer nova literar. Hamburgenſia A. 1703. p. 189.

coḿemorata(*ſed Epopoeia.* Argentorat. 1694. 4. Diſpellere eas conatus erat poſtPetavii XII.26.doctrin. temp. & tot aliorum virorum doctorum conatusBernhardus deMontfauconMonachus doctiſſ.Benedictinus in libro Gallico * *la Verité de l' Hiſtoire de Judith* Pariſ. 1690. 12. cui Arphaxadus eſtPhraortesDejocis filius,Nabuchodonoſor veroSaosduchinus qvemAſſaraddinoPtolemæus ſubjicit.E veteribus non memini qvi in hunc librū ſcripſerit anteBellatorē qvi non exſtat,&Rabanū.Petri deRigaCantoris &canoniciBrem.aurora,in qva librosBiblicos pleroſq; & Juditham qvoq; carmine elegiaco reddidit,à multis promiſſa nondum vidit lucem. E recentioribusVictorinus Strigelius, Jacobus Zieglerus,Frid. Nauſea. Caſpar Sanctius,Nic.Serarius, Didacus de Celada,Joſephus de la Cerda & alii qvidam pauci nominari poſſunt, qvi commentariis vel notis hunc librum illuſtrarunt,præter illos qvorum vel in Apocryphis univerſis vel in toto ſacro Codice explanando verſata eſt induſtria. Collectio Criticorum ſacrorum Anglicana exhibet tantummodo Baduelli notas & Grotii. Ejusdem Baduelli verſionem retinui in editione meaGræcolatinaLipſ. 1691. 8. Prætereo JonæHeuleri & aliorum in Juditham homilias,vel dramata ac poemata de Juditha qvæ latine dederunt Cornelius Schonæus, Salluſtius Bartaſſius, & Bartholomæus Tortolettus: Germanice Martinus Opitius, Gallice Boyerus, cujus Tragœdia prodiit Pariſ. 1695. 12.

TOBIÆ librum rejectum à Judæis jam olim profeſſus eſtOrigenes libro de Oratione p. 47. τῇ δὲ τοῦ Τωβὴτ βίβλῳ ἀντιλέγουσιν οἱ ἐκ περιτομῆς. *Chaldæo* ſermone ſcriptum teſtatur Hieronymus, qvem cum non ſatis intelligeret, *quia vicina eſt*, inqvit, *Chaldæorum lingua ſermoni Hebraico, utriusque linguæ peritiſſimum loquacem reperiens, unius diei laborem arripui, quicquid ille mihi Hebraicis verbis expreſſit, hoc ego accito notario ſermonibus latinis expoſui.* Si cum *Græco* conferas, jam paraprastæ jam epitomatoris videtur partib⁹ fungi vetus qvæ hodie exſtat interpretatio: *Hebræum* Tobiæ codicē qvem abOſvvaldo SchreckenfuchſioRectoreScholæMemmingenſis acceperat vulgavitBaſil. 1542. 4. 1549. 8. 1576. 8. cum latina verſione ſua & notis *Sebaſt. Munſterus.* Hunc indubitatum eſſe textum originarium hujus libri, perſvaſum eſt Jo. Gregorio præf. ad Obſervationes in aliqvot S. Scripturæ loca. Sebaſtianus qvoqveCaſtellio ait *Tobiam ſe ex Hebræo nuper edito, quod ſibi viſus eſſet verior, interpretatum, & Græ-*

* Vide Acta Erud. T. 2. ſupplementi p. 49. ſeq.

Græcæ latinæque editionis ſententias quaſdam ad rem pertinentes & in Hebræo omiſſas addidiſſe SedGræciſmi in Hebraica editione occurrentes documento ſunt exGræco converſam eſſe,à qvocunqve tandem,ut pulchre notavit Mich. Neander in erotematibus lingvæ Hebrææ p. 449. Nec dubito idem pronunciare de editione *Pauli Fagii*,qvi aliud Hebraicum Tobiæ exemplar,CPoli prius A. 1517.4. vulgatum à Judæis,punctis vocabulis animavit juſſitqve adjunctum ſententiis Ben Siræ recudi cum ſua verſione, Iſnæ A. 1542. 4. Utraqve Munſteri & Fagii editio verſioqve in Polyglottis Londinenſibus: Munſteri in Tobiam notæ, additis Baduelli,Caſtellionis, Druſii & Grotii ad Tobiam animadverſionibus in CollectioneCriticorum ſacrorum in Anglia editorum leguntur. Julii Bartoloccii verſio & notæ qvibus editionem Hebraicam Venetam A. 1544. illuſtraſſe ſe teſtatur III. Bibl. Rabbin. p.856. adhuc deliteſcit manu exarata in Bibl. Vaticana. Prætereo alios Hebraicos Tobiæ Codices,à jam dictis alicubi forte diverſos,qvorum meminere Sixtus Senenſis & Serarius ; qvemq; illuſtris Huetius penes ſe eſſe fuit teſtatus, deniq; Hottingerianum,qvi univerſos libros Apocryphos V. T. refert à Judæo ſe dono accepiſſe ſed è latino in Hebraicam linguam converſos. Græci Tobiæ eximia editio eſt Franeqverana ſine verſione ſed cum notis edita à Jo. Druſio 1591.4. Eam ſecutus ſum in mea editone Græcolatina,& qvia ab aliis hinc inde abit, novam illi verſionem adjunxi Lipſ. 1691.8. *Syriacam* verſionem evolvere licet in Polyglottis Pariſienſibus & Londinenſibus, *Arabicum* MS. exſtare in locupletiſſima Bodlejana notavit idem qvem paulo ante laudabam Jo. Gregorius c. 3. Obſervationum. Ab *Æthiopibus* qvoqve legi lingua ſua Tobiam & reliqvos de qvibus in præſenti agimus libros, auctor eſt Ludolfus III. 4. Hiſt. Æthiopicæ: ſed translationem illorum Æthiopicam in Europa hactenus viſam dubito. Alias verſiones ſupra in Sirachide ſi placet videbis, cum pleriq; qvi illum,etiam Tobiam in alias linguas ſint interpretati. Carmine latino elegiaco Tobiadem ſæculo undecimo exeunte ſcripſit Hieronymi translationem ſecutus Matthæus Vindocinenſis, de qvo & de Petri Rigæ Metaphraſi Poetica dixi in meis ad Tobiam prolegomenis. Inter recentiores eundem librum latinis elegiis reddiderunt Antonius Duetus & Lambertus Pithopoeus, Germanico carmine Godofridus Feinlerus. Bellatoris presbyteri, æqvalis ſui commentaria in Tobiæ librum memorat Caſſiodorus divin. lect. c. VI. Illis perditis Bedam habemus,cujus meminit & Vindocinenſis his verſibus:

Trans-

Transfert Hieronymus, exponit Beda, Mathæus
Metrificat, reprobat livor, amicus habet.

Huic accedunt commentarii recentiorum ut Nic Serarii, Fabiani Juſtiniani & Didaci de Celada, Davidisqve Maudeni, ut alios jam prætermittam, & ceteros hujus commatis libros paucis adhuc perſeqvar. Veteres στιχομετρίαι dividunt Tobiam in capita XCIII. στίχους octingentos. Judithæ librum in capita LX. vel LXIII. & στίχους ſeptingentos.

VII. DANIELIS Prophetæ * libro ESTHERIS ** in Græca editione adſutæ ſunt hinc inde qvædam laciniæ, qvas in Hexaplis ſuis Origenes, qvoniam Hebræi codices illis carebant, obelis confodit ut teſtatur ipſe lib. de Oratione p. 47. Idem fecit in verſione ſua Hieronymus, ut profitetur præfat. in Danielem, & recte feciſſe ſe adverſus Rufinum diſputat. Meminit & Hebræi cujusdam, qvi additamenta Danielis non modo non probavit, ſed à Græco neſcio qvo conficta variis etiam contendit argumentis. Græca qvæ hodie habemus in Danielis laciniis, Theodotionem videntur habere auctorē, Judæos vero narrationes illas ex Hebræis Prophetæ eraſiſſe codicib9, recte à Flavignio negatum. Qvi enim hoc feciſſent aut qvando & qvem in finem pulcherrimos hymnos & documenta virtutum gentis ſuæ reſcidiſſent? De Hiſtoria Suſannæ notiſſima eſt Origenis cum Africano diſputatio, ad qvā eruditæ Jo. Rodolphi Wetſtenii commentationes conferri merentur. Baſil. 1674. 4. cum diſſertatione ejus de Suſannæ hiſtoria ibid. 1691. 4. Carmen Azariæ & trium puerorum † cum aliis ſacris Canticis interpretatur Catena Græcorum Patrum in Pſalmos Corderiana T. 3. Narratio de Belo & Dracone in Athanaſii Synopſi & Stichometria Nicepho

 ri

* Dan. III. 24. - 90. carmen Azariæ ac trium puerorum. Cap. XIII. de Suſanna, & cap. XIV. de Belo & Dracone.

** Poſt Eſther. X. 3.

† Veteres ſibi perſvadent hosce pueros fuiſſe filios Jojakimi, Danielis propinquos, qui abſciſſis genitalibus in regios fuerint Spadones allecti. Coſmas Indicopleuſtes lib. VIII. p. 307. οὔτε γὰρ γάμος ἑνὸς ἐξ αὐτῶν φέρεται παρὰ θείᾳ γραφῇ οὔτε τέκνον οὔτε τι τῶν τοιούτων ἠχήσῃ περὶ αὐτῶν. ἀλλ' ἡ παράδοσις καὶ ἡ συνήθεια κατὰ τὴν προφητείαν ἀγενεῖς καὶ λείους ἐν ταῖς εἰκόσιν ἀναγράφουσιν. Confer Abulpharajum p. 45. 48. Huetium ad Origenem p. 66. Meminit horum puerorum etiam Muhamed in Corano ſura LXXXV.

ri memoratur ſub titulo Prophetiæ Habacuci (diverſi ab eo qvi inter duodecim Prophetas (Nam ut ex Hieronymo præf. in comment. Daniel. diſcimus *Porphyrio Euſebius & Apollinaris pari ſententia reſponderunt, Suſannæ Belisque ac Draconis fabulas non contineri in Hebraico, ſed partem eſſe Prophetiæ Habacuc filii Jeſu de tribu Levi, ſicut juxta ſeptuaginta interpretes in titulo ejusdem Belis fabulæ ponitur:* Προφητεία, Ἀββακοὺμ υἱοῦ τοῦ Ἰουδᾶ (al. Ἰησοῦ vel Ἀβρὴ) ἐκ φυλῆς Λευί. Mentio hujus narrationis in * Breſchith Rabba ſect. 68. & apud Pſeudo Gorionidem lib. I. c. VII-X. Verſibus latinis non inelegantibus complexus eſt Jo. Commirius. Neqve inſcitum hoc Henr. Harderi Epigramma, in qvo Suſanna loqvitur:

Non pudet æterna canos aſpergere labe?
Non pudet hac famam labe notare meam?
Monſtra ſenum! non hic amor eſt, inſana libido eſt,
Quam furor è ſtygii ſuſcitat igne rogi.
Hic ut in irriguis ſe mundet & abluat undis,
Non ut commaculet, nuda Suſanna ſedet.
At neque fraude minisve labat mens integra, ſpernam
Tectos nuda, viros fœmina, ſola duos.

Damaſceni δρᾶμα τῆς Σωσάννιδος memorat Euſtathius ad Dionyſ. qvod num ad Suſannam noſtram ſpectet & Jo. Damaſceni ſit, an qvod nonnullis placere video † Nicolai Damaſceni, alii viderint. Libri Eſther editionem Græcam duplicem ex Arundeliana Bibliotheca produxit vir paucis comparandus Jacobus Uſſerius, Origeniam alteram, qva additamenta obelis confodiuntur; itemq; alteram auctore ut videtur Theodotione. Ad calcem Syntagmatis de LXX. Interpretibus Lond. 1655. 4. recuſi Lipſ. 1695. 4. Johannes vero Druſius additamenta libri Eſtheris de Græco latine tranſtulit & notis Criticis illuſtravit, ad calcem annotationum in librum Eſtheris latine verſum à Sante Pagnino. Lugd. Bat. 1586. Leguntur hæ notæ cum Baduelli, Grotiiqve animadverſionibus etiam in Criticis Sacris Londinenſibus.

VIII. Librum qvi ESDRÆ ſub nomine *tertius* in latina veteri verſione ambulat & ex Hebraico translatus videtur Jo. Morino p. 225. Exerc.

* Vide Chriſtoph. Cartwrighti Melliſic Hebr. III. 1. & Bochartum Hierozoic. T. 1. pag. 749. ſeq.

† Voſſ. de Poet. Gr. p. 31. Colomeſ. ad Gyrald. p. 303.

Exerc. Bibl. Iſidorus Hiſpalenſis VI. 2. Orig. vocat *librum ſecundum*, negans eum apud Hebræos haberi; & Esdræ ἐνδιαθηκον ac divinum Nehemiæ librum qvi aliis ſecundus Esdræ eſt, pro uno computans, qvod apud Hebræos factum teſtatur * S. Hieronymus. Athanaſio autem in Synopſi & in Græcis Bibliorum editionibus eſt *Liber Esdræ primus*, qvoniam hiſtoriam paulo altius atqve ille repetit, ut notat Jo. Rainoldus T. 1. cenſuræ Apocryphorum p. 238. Lectus eſt à Clemente Alex. & ab Origene, Cypriano aliisqve ſub Esdræ nomine allegatus, unde qvin bene antiqvus ſit non eſt dubitandum. Eſdræ autem dicitur non qvod ille ſit auctor, ſed qvod magna ejus pars c. VIII. ſeq. de Eſdra agit. Græce exſtare negarunt viri nonnulli docti, qvia deeſt in nonnullis Biblior. editionibus. In pleriſq; vero exſtat, & in Polyglottis Pariſienſibus ac Londinenſibus legitur Græce, Syriace ac latine. Græci eum diviſerunt in capitula CIX. ut in edit. Aldina ac qvi eam ſeqvuntur apparet. In Nicephori στιχομετρίᾳ duobus Eſdræ libris (huic tertio nimirum qvi Græcis primus eſt, & Canonico Eſdræ itemqve Nehemiæ libro qvi ambo ſecundum illis conſtituunt) tribuuntur στίχοι qvinqvies mille ac qvingenti. Latinæ verſionis S. Hieronymus non videtur auctor. Sed diu ante Hieronymi tempora latine lectitatum conſtat hunc librum è Tertulliano, Cypriano & aliis. Germanice noluit transferre D. Lutherus, nam qvæ in recentioribus Bibliorum Germanicorum noſtrorum editionibus occurrit verſio libri III. & IV. Eſdræ, atqve III. Maccabæorum B Dan. Cramerum auctorem agnoſcit. De *quarto Esdræ* libro, qvi latine tantum exſtat, & Græce olim lectus fuiſſe ex fragmentis in Barnabæ Epiſtola & Clemente Alex. occurrentibus cognoſcitur, dixi in Codice Apocrypho N. T. p. 936. ſeq. Monui etiam ibidem de verſione Arabica hujus libri MSta in Bibl. Bodlejana, & de Codice latino itidem manu exarato, qvi perinde ut Arabicus ab editis plurimum diſcrepet. Eos in lucem proferri ab iis qvi poſſunt, fortaſſis ſit pretium operæ, propter non contemnendam libri antiqvitatem. Latinum veterem interpretem interpolavit Sebaſtianus Caſtellio, Franciſcus item Junius, qvi notulas qvoqve adſperſit.

* 8. Hieron præf. ad Esdram & Nehem. *Nec quenquam moveat, quod unus à nobis editus eſt, nec Apocryphorum tertii & quarti ſomniis delectemur, quia & apud Hebræos Esdræ Neemiæque ſermones in unum volumen coarctantur, & quæ non habentur apud illos, nec de viginti quatuor ſenibus ſunt* (i. e è numexo XXIV librorum Canonicorum, V. T. quos cum XXIV. ſenibus alibi confert) *ſunt procul abjicienda*.

IX. MACCABÆORUM * ſive *Haſſamonæorum librum primum* Hebraice reperiſſe ſe teſtatur Hieronymus. Neqve abnuerim Hebraice primum ſcriptum, etſi pro Græca lingva contendit doctiſſ. Beveregius in Codice Canonum Vindicato p. 277. Titulum Hebraicum ſervavit Origenes apud Euſebium VI. 25. Hiſt. Cum enim libros ἐνδιαθήκους veteris Teſtamenti commemoraſſet, ἔξω δὲ τούτων, inqvit, *ἐστὶ τὰ Μακκαβαϊκά, ἅπερ ἐπιγέγραπται Σαρβὴθ Σαρβανὲ ἔλ.* Qvod Scaliger ad Euſeb: pag. 40. interpretatur שער ביתא *porta domus* & שער בני אל *porta filiorum Dei*: vel potius שרי ביתא *principes familiæ*, & שרי בני אל *principes filiorum Dei.* Bochartus: שרביט שר בני אל *ſceptrum Principis filiorum Dei.* Franciſcus Junius & Huetius: שרביט סרבני אל *ſceptrum ſive virga rebellium Dei.* Fullerus minus veriſimiliter: *Generatio Rebellantium.* Græcam verſionem, qvæ amiſſo Hebraico exſtat, & Flavio Joſepho forte lecte eſt, ad varias editiones exegit atqve cum verſione ſua & notis edidit *Jo Druſius* ſubjuncta *Alberici Gentilis* diſſertatione qva tuetur loca nonnulla qvæ in hoc libro reprehendi ſolent. Franeq. 1599. 4. Hæc Alberici diſſertatio cum Druſii & Baduelli. Grotiiqve notis occurrit etiam in Criticis ſacris Anglis In Polyglottis Vulgatam veterē & latinam recentem Nobilii, & Syriacam habes verſionem. Nicolai Toinardi Harmoniam libri utriusqve Maccabæorum qvam pridem typis impreſſam ſed nondum publici juris factam ante duo-

* Maccabæus, [c]ognomen Judæ Mathathiæ filii. καλουμένου τοῦ Μακκαβαίου 1. Maccab. II 4. quod à virtute pater ei dederat. Perſica lingua ſonare Κοίρανον ſive δεσπότην notavit Iſidorus peluſ. III. 5. Epiſt. Mathatias apud Gorionidem: *Juda, fili mi, nomen tuum vocavi* מכבי *Maccabæus*, על גבורתך *propter fortitudinem tuam.* Druſius XI. 14. ſacrar. Obſ. & initio commentarii in 1. Haſmonæorum מכבאי *exſtinctorem* interpretatur, à כבה exſtingvo. Alii (vide Memorias litterarias Trivult. A. 1071. pag. 370. ſeq.) repetunt à מחה quod eſt delere perdere & אהב deſideravit. Hottingerus *proſtratorem* ab Arabico כבא proſtravit in terram. Abraham Ecchellenſis, quod miror, *mærentem* (in Chron. Oriental.) Etiam primæ litteræ verborum Exodi XV. 11. qvibus in Symboli vicem uſus Maccabæus fertur, nomen מכבי referunt, qvæ nominis notatio placet præter Reuchlinum, Junium, Grotiumque & alios Joanni Smetio Antiquitat. Neomag p. 40; & Petro Poſſino p. 378. ſpicilegii Evangelici. Vide et, ſi juvat, Fullerum II. 13. Miſc. ac B. Dorshei pentadecadem p. 397. & Mich. Waltheri qvadragenam Miſc. Theol, p. 769. ſeq. De *Haſſamonæis* Seldenum lib. 1. de ſucceſſ. in Pontificatum cap. 10, & Chriſtiani Noldii Hiſt. Idumæam p. 412, ſeq. Waltheri centur. p 510.

duodeviginti annos ſcripſit eminentiſſimus Noriſius de Epochis Syromacedonum diſſ. 2. c. 1. etiamnum premi exiſtimo. Prætereo Bellatoris perditos in hunc librum commentarios, & qvos habemus Rabani, Thomæ Aqvinatis, atq; ut ad recentius ſæculum veniam Serarii, Sanctii, & qvi in verſu 22. capitis IX. ſubſtitit, diffuſi Petri Redani.

Liber Maccabæorum *ſecundus* poſt primum ſcriptus videtur, neqve ut primus Hebraice ſed Græce, notante etiam Hieronymo præf. in libros regum: etſi Philonem auctorem eſſe neutiqvam credam Honorio Auguſtodunenſi. Neqve Allatio aſſenſerim, cui auctor eſt Simon Maccabæus ſacerdos maximus p. 200. de Simeonibus. Poſt præmiſſas Epiſtolas binas continet Epitomen librorum qvinq; à *Jaſone Cyrenæo* Græce (etſi dubitet Blondellus p. 239. de Sibyllis) ſcriptorum de Juda Maccabæo. Hæc eſt Μακκαβαϊκῶν Ἐπιτομή Clementi Alex. laudata V. Strom. p. 595. ut jam Scaligero obſervatum. Qvæ narrantur capite tertio, qvarto, qvinto, contigerunt ante ea qvæ proſeqvitur liber primus Maccabæorum: Quæ vero liber primus habet poſt caput ſeptimum, de iis nihil amplius in ſecundo libro exſtat. Syriaca verſio libri qvoqve ſecundi occurrit in Polyglottis, ſed qvæ ibidem ſub hoc titulo legitur Arabica, nihil aliud eſt qvam verſio pſeudo Gorionidis, ut notatum Aontonio Van Dalen viro acutiſſimo diſſ. de Hiſtoria Ariſteæ pag. 136. & Herbeloto in Bibliotheca Orientali p. 523.

Liber tertius Maccabæorum dicitur qvi ordine primus eſt, *non alia ratione* ut exiſtimat Grotius in prolegom. ad h. l. & appendice de Antichriſto p. 477. *quam quia Chriſtianis ſerius innotuit, nec tam late patentem quam duo illi auctoritatem adeptus eſt.* Tempora attingit Maccabaicis priora, & in canone ultimo ex illis qvi falſo ad Apoſtolos referuntur una cum duobus prioribus adſcribitur catalogo librorum ſacrorum. Conditus Græce, ſtylo & charactere Alexandrino, ampulloſo, & qvi proxime abeſt à cothurno, qvod judicium eſt Scaligeri, qvem ſi placet vide ad Euſeb. num. MDCCXCVII. Latina vetus verſio nulla exſtat, Syriaca legitur in Polyglottis. Ab Hieronymo vocari hunc librum *Philopatorem* præf. in libros Regum, conjectura eſt Viri Clariſſ. Marci Meibomii l. de fabrica triremium p. 45. Alii *Paſtorem* legunt & Hermæ librum intelligunt, etſi ab aliis inter Apocrypha Novi non Veteris relatum Teſtamenti. Franciſcus Junius qvi librum qvoq; tertium Maccabæorum latine interpretatus eſt & de eo locū Hieronymi accepit, maluit πάστορα, nempe ἀπὸ τοῦ παστάδος ſive παστάδος h. e. ab atrio in qvo ſacer-

Digitized by Google

cerdos ſumus cum fideli comitatu ſuo interceſſit ne Rex veniret in ſanctuarium. Verum hanc conjecturam merito reſpuit Steph. le Moyne Epiſt. ad Ampliſſ. Cuperum de Melanophoris p. 258. ſeq.

Philoſtorgius qvi tertium rejicit vocatq; παράδοξ lib. 1. c. 1. etiam *quartum Maccabaicorum librum* numerat, eundem innuens qvem in qvibusdam Græcis & Græcolatinis Bibliorum editionibus legimus, & in Codice Bibliorum Alexandrino Græco MS. exſtare teſtatur Beveregius Codice Canonum vindicato p. 289. brevem ſed elegantem ac diſertum ſub titulo *Joſephi* περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ. De eo dixi infra libro IV. ubi de Flavio Joſepho. Hunc in Athanaſii ſynopſi & ab aliis veterib⁹ per librum qvartum Maccabæorum intelligi, teſtimonio Philoſtorgii, Syncelli & aliorum certiſſime conſtat, qvanqvam Sixtus Senenſis lib. 1. Bibl. Sanctæ p. 39. refert ſe Lugduni in Bibl. Sanctis Pagnini apud Prædicatores reperiſſe librum qvartum Maccabæorum longe alium, plenum Hebraiſmis, & hiſtoriam XXXI. annorum continentem, atqve incipientem his verbis: καὶ μετὰ τὸ ἀποκτανθῆναι τὸν Σίμωνα ἐγεννήθη Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἱερεὺς ἀντ' αὐτοῦ. Hac ipſa in cæde Simonis deſinit liber primus Maccabæorum, additurqve Joannis filii geſta ſcripta eſſe ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ. Qui ſi fuerit idem liber Sixto inſpectus, dolendum ſane eſt non fuiſſe in lucem editum, anteqvam Bibliotheca illa conflagaret qvod factum eſſe haud diu poſt, è Poſſevino narrat Seldenus de ſucceſſione in Pontificatum lib. 1. c. XIII.

X. Superſunt & alia monumenta Apocrypha ſub veterum Prophetarum nominibus ut (1) *Pſalmus CLI.* πρὸς τὸν Γολιάθ, * qvi ad calcem Pſalterii & in Græcorum Horologio Græce exſtat, & Græca Metaphraſi poetica pridem donatus eſt ab Apollinari. Antiqvam ejus latinam verſionem edidit Joſephus Maria Carus Rom. 1688. Habetur & in verſione Syriaca, Arabica, Angloſaxonica. ** Meminit Athanaſius ſermone ad Marcellinum de Interpretatione Pſalmorum, Athanaſins junior in Synopſi Scripturæ, Auctor Epiſtolæ qvæ ſub nomine Mariæ Caſtabalitidis exſtat ad Ignatium.*** Vigilius Tapſenſis in conflictu Arnobii ac Serapionis & Euthymius prologo in Pſalmos. Paraphra-

* Vitam Goliathi atqve in hoc præſentis Pſalmi illuſtrationem exſpectamus à Rev. & doctiſſimo Viro, amico noſtro, Paulo Chriſtiano Hilichero, Paſtore digniſſimo Palæodreſdenſi.

** MS. in Bibl. Bodl.

*** Colomeſius Obſer. ſacr. p. 87. Cotelerius ad Patres Apoſtol. T. 2 p. 101.

Phraſi poetica Græca & latina donavit Olympia Fulvia Morata, iterum latina Adamus Theodorus Siberus, Gallica Blaſius Vigenerius. (2) *Additamenta ad librum Jobi* II. 9. ſeq. XLII. 17. ſeq. (3) *Pſalterium Salomonis* ſive Pſalmi Salomonis XVIII. à Ludovico de la Cerda editi Græce è MS. Auguſtano, & verſione ac notis illuſtrati ad calcem Adverſariorū ſacrorum Lugd. 1626. fol. obvii etiam in MS Codice Bibliorum Græcorum Alexandrino ut teſtatur Beveregius, & memorati Athanaſio in Synopſi, Balſamoni ad Can. LIX. Laodicen. atqve in Nicephori στιχομετρίᾳ. (4) *Teſtamentum Patriarcharum*, (5) *Henochi fragmentum* &c. Longe plura vero deperdita memorantur, qvorum partem magnam perſecutus eſt nuper Scipio Sgambatus in Archivis V. T. Neapoli editis, de qvo opere paucis forte adhuc viſo, ſed ſingulari Rev. doctoris qvondam mei Tho. Ittigii benevolentia mecum comunicato, conſules Acta Eruditorum Anni 1705. p. 347. Ego qvidem ut in Codice Apocrypho Novi Teſtamenti qvam ante qvadriennium vulgavi, perſecutus ſum non exiguo numero ſcripta qvæ vel CHRISTO vel Mariæ Virgini, vel Apoſtolis atqve Evangeliſtis ſuppoſita fuerunt, ita ſimilem in modum ſingulari libro ejusdem commatis ſcripta ſacris V. T. Patribus ac Prophetis ſuppoſita recenſere pridem conſtitui in Codice Pſeudepigrapho Veteris Teſtamenti.

CAPUT XXX.

De POLYBIO & ÆNEA Tactico aliisque rei militaris ſcriptoribus.

Polybii ætas, dignitas, dictio. 1. Libri quadraginta Hiſtoriarum. 2. Quot ex illis ſuperſint, & num excerpta quæ exſtant ſint ex M. Bruti Epitome. 3. Polybii editiones latinæ. 4. & Græcolatinæ. 5. Scripta virorum doctorum quibus Polybiana quædam illuſtrantur. 6. Verſiones Polybii in linguas vernaculas. 7. Scripta Polybii quæ interciderunt. 8. Alii

Alii Polybii. 9. De Ænea Tactico. 10. De ſtrategico Onoſandri. 11. Catalogus ſcriptorum Græcorum Strategicorum & de re militari qui in Bibliothecis adhuc deliteſcunt 12. vel plane periere. 13.

I.

POLYBIUS natus eſt Megalopoli in Arcadia Olymp. CXLIII. 4. (ante CHRISTUM 205.) patre Lycorta (a) ſtratego ſive prætore Achæorum, de qvo vide, ſi placet, Juſtinum XXXII. 1. 9. & Plutarchum in Philopoemene p. 368. Adoleſcens Philopoemeni ſe adjunxit (Plutarch. p. 791. an ſeni gerenda Reſp.) functus & ipſe primum honoribus in patria ac legatione ad Ptolemæum Epiphanem Ol. CXLIX. 4. poſtea Ol. CLIII. 2. evocatus cum aliis Achæis rerum novarum ſuſpectis Romam, familiaris fuit Scipioni juniori Africano (b) cum qvo & Africam adiiſſe, & Carthaginis everſioni (c) interfuiſſe traditur Ol. CLVIII. 2. Anno poſt vidit Corinthum incenſam à L. Mummio, qvi illam ingenti clade ſubjecit Romanis. Sane expugnationi Corinthi præſentem fuiſſe conſtat ex Plutarchi extremo vitæ Philopoemenis, & teſtatur ipſe Polybius apud Strabonem lib. VIII. p. 381. Dehinc Achajæ civitates obiens, res eorum, legesqve conſtituit, ac Romanos iratos illis, qvi dicto ſuo audientes eſſe volebant reconciliavit. (d) In Ægypto qvoq; poſtea verſatus eſt ſub Evergeta Phyſcone, ut ex eodem Strabone cognoſcere eſt lib. XVII. p. 797. Sed & alias terras adiit, Galliam & Hiſpaniam, (e) Alpes mariaqve trajecit, ne, qvam in Timæo reprehendit, locorum ignoratione ipſe hiſtoriam ſcripturus peccaret. Diem obiit ſupremum anno ætatis LXXXII. Olymp. CLXIV (ante CHRISTUM 124. cum rure domum repetens, ex eqvo excidiſſet, & morbo inde

(a) Vide Voſſium lib. 1. c. 19. de Hiſt. græcis & in arte Hiſt. c. 22. Suidæ Lycortas corrupte eſt Lycus.

(b) Excerpta Peireſc. è lib. 31. p. 149. Plutarch. IV. 1. Sympoſ. Vellejus lib. 1. Ælianus Tactic. c. 1. Ammianus XXIV. 2. Pauſanias Arcadicis p. 663. ubi ait omnia, quæcunque è Polybii monitu geſſerit Scipio, feliciter ei ſucceſſiſſe, in aliis ipſum offendiſſe.

(c) Appian. Libyc. p. 82

(d) Excerpta Peireſc. b. 192. ſeq. Plutarch. Catone Majore pag. 341. Pauſanias Arcadic. cap. 30.

(e) Polybius Lib. 3. c. 48. & 59.

de fuiſſet correptus. (*f*) Statua ejus memoriam coluere Mantinæenſes, teſte Pauſania in Arcadicis c. 9. Megapolitani id c. 30. Pallantienſes, id. 44. Tegeates id. c. 48. tum Methydrini, id. c. 37. qvi hoc addiderunt elogium: Ἐξ ἀρχῆς μὴ ἂν σφαλῆναι τὴν Ἑλλάδα εἰ Πολυβίῳ τὰ πάντα ἐπείθετο, καὶ ἁμαρτοῦσῃ δι' ἐκεῖνον βοήθειαν αὐτῇ γενέσθαι μόνον. *Nihil ab initio offenſuram fuiſſe Græciam, ſi Polybii conſiliis paruiſſet; graviter vero afflictæ unum illum præſidio fuiſſe.* In ſcribendo laudem tulit viri nec in dictione prorſus negligentis, ſed bene ac perſpicue narrantis & docentis (*g*) licet iis qvi collocationem verborum non admodū curarunt, annumeratur à Dionyſio Halicarnaſſeo. (*h*) At longe majorem habuit rationem rerum, qvarum peritiſſimus, & veritatis, cujus amantiſſimus fuit: usqve adeo, ut Zenonem Rhodium (*i*) reprehendat, qvod dictionis elegantiæ magis qvam rerum inqviſitioni & argumenti ſui tractationi ſtudium impenderit, jubeatqve, ſe (*k*) ſicubi de induſtria mentiri compert⁹ fuerit, citra veniæ ſpem increpari, uti viciſſim ex ignoratione lapſo ſibi tanqvam homini, in tam longo præſertim opere, dari cupit veniam. Singulare eſt, qvod Joh. Hoornbeckius p. 39. Orationum refert de Carolo Maetio, qvi *quando ad correctionem interpretationis Belgicæ Bibliorum ſe accingeret, crebra Polybii lectione mentem imbuebat, quod ejus Phraſin ad Græci in Novo teſtamento textus intelligentiam non parum momenti adferre arbitraretur.* Vide &, ſi placet, Alex. Morum ad Galat. II. 13, ubi notat Paulum Apoſtolum freqventer vocibus uti Polybianis.

II. Scripſit ἹΣΤΟΡΙΩΝ βιβλία μ'. *Hiſtoriarum* de rebus toto fere terrarum orbe per annos LIII. (*l*) geſtis (unde ipſe opus ſuum vocat ἱστορίαν καθολικὴν (*m*)) ab anno primo Olymp. CXL. & inito belli Punici ſecundi, ubi deſierant *Timæus* (*n*) & *Aratus* Sicyonius, (*o*) ad everſionem regni Macedonici, ſive Perſen Macedonum (*p*) Regem à Ro-

(*f*) Lucianus Macrobiis T. 2. p. 474.
(*g*) Caſaub. dedicatione Polybii ad Henricum IV. p. 43.
(*h*) περὶ συνθέσ. ὀνομάτων T. 2. p. 5.
(*i*) Excerpt. Peireſc. p. 75.
(*k*) Excerpt. Peireſc. pag. 81. ſeq. adde lib. XII. c. 5. Ubertus Folieta in diſſertatione de ſimilitudine normæ Polybianæ, ſive utrum Hiſtoria non ſit niſi verarum rerum narratio, ut ſentit Polybius.
(*l*) Polybius lib. 3. c. 4. Zoſimus lib. 1. ſub init.
(*m*) Polybius Lib. 2. c. 37.
(*n*) Lib. 3. c. 32.
(*o*) Lib. 1. c 3.

à Romanis victum Olymp. CLIII. 1. *libros quadraginta*, qvorum duo primores veluti introductionis loco præmiſſi ſtrictim perſeqvuntur (q) Reip. Romanæ res à capta per Gallos urbe, duce Brenno Olymp. XCVIII. ad primam trajectionem in Siciliam, atqve inde paulo diſertius usqve ad initium belli Punici ſecundi. Ut vero diligentiſſimus fuit in rebus Romanorum deſcribendis, ita egregie qvoq; explicavit res Carthaginienſium, Achæorum, Macedoniæ, Syriæ, Ægypti, Ponti, Cappadociæ, Perſidis aliarumqve gentium, multa de ingenio ducum, de re militari, de ratione & forma rerumpublicarum, de cauſis interioribus, initiis ac modo geſtorū præclare obſervavit, ubiq; ſe præſtans recti etiam in hoſte laudatorem, inimicum vitiis, prudentiæ ac virtuti plus tribuentem qvam fortunæ & confictis prodigiis, cultorem tamen Dei divinæqve providentiæ religioſum: (r) Hiſtoricum deniqve non minus narratione integra ac fide digna, qvam ſaluberrimis monitis ſtudentem prodeſſe lectoribus ſuis, licet ob hoc ipſum non deſint, qvi eum inſectentur, ut poſt Seb. Maccium Italum ſatis acerbe nuper fecit Vignolius Marvillius Miſcellaneorum T. 2. 21. Latinæ lingvæ peritus Polybius libros Cenſuales & alia ejusmodi monumenta Romæ commendatione Scipionis è Capitolina æde utenda, accepit, de pluribus ex Lælii ore & memoriis factus eſt certior, teſtatur etiam (s) ſe incidiſſe in indicem ſive tabulam æneam ſcriptam ab Hannibale, cum in Italia ille verſaretur, & hanc ſe ſecutum, unde Punice etiam calluiſſe poſſis ſuſpicari. Ex hiſtoricis, qvi ante ipſum ſcripſerunt, plurimum tribuit Arato, minus contra fidendum docet Philino Fabioqve & Phylarcho, Chæreæqve ac Soſilo, qvorum duorum ſcripta non hiſtoriam ſed fabulas ex tonſoris officina referre affirmat.

III. Ex illis qvadraginta libris (qvibus adhuc integris uſum Cæſarem Bryennium ſuſpicatur Poſſinus in notis p. 144.) non plures hodie integri exſtant, qvam *primores quinque*. E libris VI. usqve ad XVII.

(p) Lib. 3. c. 32. Steph. in *μεγάλη πόλις* Suid. in *πολύβ.*
(q) Confer Synopſin Chronologicam Hiſt. Polybianæ Γ. 2. edit. Gronov. pag. 1536. ſeq.
(r) Caſaub. dedicatione Polybii p. 41. ſeq Mottanus Vayerus Tom. 1. Opp. p. 245. edit. in folio. Vide & Xiphilinum in Auguſto p. 41. ubi Polybium excuſat, qvod prodigiorum in hiſtoria rationem non habuerit. *Ει μὲν ὀυδ' ἂν γενέσθαι νομίζων, μεμπτῶς, πλήρης γὰρ τῶν τοιούτων ἡ ἱςορία. Ει δ' ὡς οὐχ ἱςορήσας γε αὐτὸς, συγγνωςῶς, συγγραφὴν γὰρ προκεχείρηςο.*
(s) Polybius lib. 3. c. 33.

XVII. excerpta tantummodo ad nos pervenerunt, qvæ *Iſaacus Caſaubonus* ſuſpicatus fuit eſſe partem epitomes, qvam è Polybii opere feciſſe extremis vitæ ſuæ temporibus traditur *M. Brutus*. (*t*) Sed merito hæc viri docti conjectura parum credibilis viſa eſt Henrico Valeſio, qvi eam refellit & excerpta ab epitome diſtinguere docet in prolegomenis ad excerpta Peireſciana, licet probatam etiam Mottano Vayero, Viro ingenioſiſſimo. In Bibliotheca (*u*) Auguſtiſſimi Imperatoris in codice Hiſtorico 25. & 30. atq; adeo bis exſtant manu exarata excerpta adhuc inedita libri XVIII. & XIX. quæ in lucem protrahi operæ pretium ſit: Poſt hæc enim verba, qvæ in editione Caſauboni & Gronovii ultima ſunt libri XVII. *οὐχ ὀκνήσομεν διασαφεῖν τὰ παρηκολουθήσαντα ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν ἀπρεπῆ*, ſeqvuntur in illis codicibus: Πολυβίου ἐκ τοῦ ιη λόγου. *Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν ἕκτην βίβλον ἐν ἐπαγγελίᾳ καταλιπὼν ἔτι λαβὼν τὸν ἁρμόζοντα καιρὸν σύγκρισιν ποιήσωμαι τοῦ καθοπλισμοῦ Ῥωμαίων καὶ Μακεδόνων. Ὅμοιον δὲ καὶ* &c. Deinde poſt excerpta è libro XVIII. Πολυβίου ἐκ τοῦ ιθ λόγου. Περὶ τοῦ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ ἡγεμονικῆς ἐμπειρίας. *Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον νεανίσκοι τινὲς τῶν Ῥωμαίων ἐπιτυχόντες παρθένῳ κατὰ τὴν ἀκμὴν καὶ τὸ κατὰ κάλλος διαφερούσῃ τῶν ἄλλων γυναικῶν* &c. Deniqve exceptum περὶ Μηδίας, qvod incipit: *ἔστι τοίνυν ἡ Μηδία κατά τε τὸ μέγεθος τῆς χώρας ἀξιόχρεως* &c. Libri qinqve primores & excerpta jam edita è libris ſexto usqve ad decimum ſeptimum (*x*) exſtant etiam in manuſcripto Codice præſtantiſſimo Auguſtæ Vindelicorum, cujus varias lectiones edidit & illuſtri viro Johanni Capellano dicavit *Johannes Henricus Bœclerus* Vir Clariſſ. Argentorat. 1670. 4. Harum omnino ratio habebitur in nova, ſi qvando curanda erit, Polybii editione. Alia ex hiſtoriis Polybianis excerpta de legationibus juſſu Conſtantini Porphyrogeniti (*y*) pridem ſelecta, Græce edidit *Fulvius Urſinus* Antvverp. apud Plantinum 1582. 4. additis eruditis ſuis notis & aliis fragmentis à ſe collectis, in qvib⁹ ſunt qvædam è Suida, qvæ ipſe ex ſola conjectura parum certa, imo ut Valeſius (*z*) obſervavit non raro falſa Polybio tribuit. Deniqve alias præ-

Ccccc 2 cla-

(*t*) Plutarchus in Bruto p. 985.
(*u*) Neceſſelius parte V. Catalogi Bibl. Vindob. p. 54. ſeq. & p. 56.
(*x*) Decimi octavi qvoqve excerpta legi in illo codie, enotavit in ſuo Catalogo Elias Ehingerus. Sed errore numerorum deceptum virum optimum notavit Boeclerus.
(*y*) De his excerptis ago infra lib. VI.
(*z*) Valeſius præf. ad excerpta Peireſc.

claras eclogas de virtutibus & vitiis ex eodem Polybiano opere ejusdem Conſtantini juſſu excerptas (*a*) codice Fabricii Peireſcii uſus *Henricus Valeſius* vir eruditiſſimus græce & latine in lucem edidit cum notis Pariſ. 1634. 4.

IV. *Editiones Polybii Latinæ.*

Interprete *Nicolao Perotto* libri V. Rom. 1473. & Brixiæ 1488. fol. Perottus verſionem ſuam inſcripſit Nicolao V. pontifici Max. cujus auſpiciis eam adornandam in ſe ſuſceperat. Prodiit deinde Polybius itidem, (latine ut putare ſe ait Geſnerus in Bibl.) Baſileæ apud Frobenium & Henricum Petri ante Annum 1545. de qvarum neutra editione mihi alio teſtimonio conſtat. Ceterum editus eſt iterum Lugd. 1554. 8 Baſil. 1557. 8. Genev. 1597. & 1608. 12. in qvibus editionibus præter libros qvinqve è Perotti verſione, habentur excerpta è proximis duodecim libris, interprete *Wolfango Muſculo.*

Iſ. Caſaubono interprete, libri V. & ex libris VI. - XVII. excerpta, tum excerpta de legationibus & *Æneæ* Tactica, cum prolegomenis ejusd. Caſauboni ad Polybium. Francof. typis Wechelianis A. 1610. 8. Ad hanc verſionem ſuſcipiendam plus ſimplici vice hortatus Caſaubonum eſt Joſephus Scaliger. *Nam illa Muſculi*, inqvit, *ridicula eſt: Perotti ad quinque libros, manca, aliam non vidi* Epiſt. 114. Caſaubonus ipſe Epiſt. 143. *Perottus latine quidem loquitur, ſed longe ab auctore diſcedit. De Muſculo nihil dico in quo præter egregiam voluntatem nihil invenio, quod laudem. Habeo in manibus* Pompilii Amaſii *verſionem eorum, quæ ex interpretatione Muſculi vulgo leguntur. Vellem vidiſſes, ut conſilium dares, acquieſcendum ne in ea ſit, annon. Elegans profecto eſt & compta. Sed vir probus hac cautione uſus eſt, ut obſcuriſſimas quæque περικοπὰς non attingeret, contentus lectorem monere, peti poſſe eorum verſionem à Muſculo. Nobis vero non licet eſſe tam ſecuris.* Reſpicit Caſau-

(*a*) Quæ in hiſce excerptis p. 146. ſeq. leguntur de Scipione ea *Joh. Henr. Boeclerus* nova verſione & annotationibus illuſtravit Argentorat. 1659. 4. ſub titulo: *Scipio Polybii colloquio Academico accommodatus.* Hæc diatriba paucis foliis conſtans non legitur inter diſſertationes Bœcleri Academicas junctim editas Argentor. 1701. 4 In *Nic. Bellermontani* diſſertationibus Academicis ad optimos veteris & novæ Hiſtoriæ Scriptores, undiquaque ut Jac. Thomaſius §. 239 de plagio obſervat, corraſis & excuſis Francof. 1626. ſunt etiam Polybium ſpectantia quædam pauca.

ſaubonus Eclogam primam & tertiam è ſexto Polybii libro de diverſis rerump. (*b*) formis deqve Romanæ præſtantia, quæ (*c*) *Pompilio Amaſæo* (Romuli Amuſæi, qvi Pauſaniam & Xenophontis qvædam latine convertit, filio) interprete prodierunt Bononiæ A. 1543. 4. Idem Caſaubonus Epiſt. 425. "Tandem imperavi ipſe mihi, & verſionem à me ex- "preſſi, vel potius initium verſionis. Kalendis enim Novembris (A. "1605.) prima ejus ducta eſt linea. Scis qvam non contemnendus "Perottus ſit, qvi vir, ſi græcarum literarum cognitionem habuiſſet, "in eo genere ſcriptionis pæne mihi regnare videretur. Sed rudem fu- "iſſe τοῦ ἑλληνισμοῦ reapſe deprehendimus, ſic tamen ut τὸν καλοκαγαθὸν "Muſculum, qvi fragmenta vertit, multis paraſangis anteiret. Epiſt. 426. *In Polybio ſcis me nunc eſſe, cujus verſionem ne me pœniteat fuiſſe aggreſſum, Perotti interpretis fatuitas facit, qui mille amplius locis omiſſo Polybio Livium deſcripſit nobis, quare merito Itali tui latinitatem hominis ſunt admirati. ſed de fide illius, quod prædicat Jovius* (*d*) *quis ferat æquo animo? iraſcor & vehementer quidem.* Confer Caſauboni præfationem, p. 71. ſeq. Etiam Vincentio Opſo-

(*b*) Hanc Polybii elegantiſſimam diſſertationem expreſſiſſe videri poteſt Machiavellus lib. 1. diſſ. in decadem primam Livii cap. 2.

(*c*) Præter illas duas eclogas ex ejus verſione editas Caſaubonus in præf. ad Polybium teſtatur è Sylburgii Bibl. ad manus ſuas perveniſſe ſchedam parvam titulos XVI. continentem variarum lucubrationum qvas hic Vir doctiſſimus Amuſæus illuſtrando Polybio compoſuerat. *Poſtea*, inquit, *etiam literis viri Magnifici Marci Velſeri ſumus admoniti extare adhuc alibi in Italia eorum libellorum nonnullos, qui ſi ab eruditis hominibus fuerint aliquando publicati, fructuoſam eorum lectionem ſtudioſæ juventuti futuram non dubitamus. Nos eorum nihil vidimus, præter verſionem eclogarum, quas Muſculus ſermone Romano expreſſerat, in quo multum admirati ſumus difficillima quædam fragmenta ab Amaſæo non eſſe verſa ſed Muſculi tranſlationem retentam, á Pompilio leviter caſtigatam. Erant tamen in ea, quam diximus, ſcheda aliquot tituli prolixam explicationem pollicentes & ejus ecloga qua Romana militia declaratur, & omnium penitus locorum hujus ſecundæ partis affinis argumenti, quæ omnia hactenus cum inviſa nobis atque incomperta ſint, nihil habemus, quod amplius de iis dicamus.*

(*d*) Jovius p. 32. elog. *Exinde Romæ Græcas literas pertinaci ſtudio conſectatus* (Perottus) *fretusqve Beſſarione generoſo Mæcenate, adeo exacte feliciterque profecit, ut ab eo Polybius graviſſimus hiſtoriarum ſcriptor latinitati donaretur. Non defuere tamen ex æmulis, qui ejus auctoris traductionem antiquiſſimam fuiſſe furtoque ſurreptam exiſtimarunt, quod Thucydidem, Diodorum, Plutarchum & Appianum clariſſimo ingeniorum certamine converſos unos Polybius egregia fide latinus æqvabili prædulci Romani ſermonis puritate prorſus antecedat.*

Opſopæo notante Perottus non paucos locos prætermiſit, & interdum totas ſubterſiliit paginas, qvamvis Franciscus Sabinus Perotti Polybio nihil affirmat eſſe politius. Confer Anton. Borremanſii Varias lect. c. X. p. 117. & Leonhardi Nicodemi additamenta ad Bibl. Neapolitanam Nic. Toppi p. 185. ſeq.

V. Editiones Græcolatinæ.

Hagenoenſis librorum qvinqve, apud Secerium, cum verſione Nic. Perotti ſeparatim adjecta A. 1530. fol. Præfationem addidit *Vincentius Opſopæus*, ex cujus codice hæc editio recenſita eſt.

Baſileenſis A. 1549. fol. apud. Hervagium, librorum qvinqve, cum ſeparatim ſubjuncta verſione Perotti, & excerptorum è proximis libris usqve ad XVII. cum verſione *Wolffgangi Muſculi*, qvi Hervagiano MS. cum codice Auguſtano per Xyſtum Betulejum A. 1548. collato uſus illam verſionem, cum Tiguri exſularet, adornavit alieno rogatu, ætate jam grandi. Excerptum è libro XVI. de prælio navali circa Chium primus Græce vulgarat illuſtraveratqve *Lazarus Bayfius* libro de re navali edito primum A. 1537. & noviſſime recuſo T. XI. Antiq. theſauri Gronoviani pag. 581. ſeq. Profitetur autem Bayfius, illud accepiſſe ſe à Victore Fauſto. Cujus, inqvit, copiam mihi fecit Victor Fauſtus, dum Venetiis à Rege Chriſtianiſſimo legatus commorarer.

Pariſienſis A. 1609. typis luculentis fol. apud Drouartium, curante Viro incomparabili *Iſaaco Caſaubono*, qvi libros qvinqve primores è codicibus WSS. tribus, Regis Galliæ, Bavarico & Antonii Verderii, (ſed, in qvo duo tantum primi libri erant) emendavit, adhibitis inſuper vetuſtiſſimis membranis Urbini Ducis, in qvibus excerpta ex primis libris XVII., atqve adeo qvinqve etiam illis continebantur. Excerpta è libris VI - XVII. recenſuit ad fidem tum earundem membranarum, tum aliorum codicum MSS. Regii, Memmiani, & Franciſci Pithoei, *quod*, inqvit, *deprehendimus eſſe illud ipſum unde Baſileenſis editio fuerat deſumta.* Codicem Cardinalis Joyeuſii Rothomagenſis Archi-Ep. demum inſpexit abſoluta jam ſua editione. Excerpta legationum à Fulvio Urſino pridem edita emendavit & ſupplevit è codice MS. Andreæ Schotti, & è codice excerptorum à neſcio qvo Theodoſio parvo *, qvæ tum idem Schottus ad Caſaubonũ miſerat, tum Caſaubonus ipſe in qvæ

* Titulus excerptorum in MS. Codice Thuaneo: Ὁ ἐρανίσας τὸ; παχρὸν θεοδόσιός ἐστιν ὁ μικρός.

Bibliotheca repererat Thuana. Univerſa jam recenſita,& eclogas qvidem legationum primus Vir doctiſſimus,fide, eruditione,& elegantia inſigni vertit latine,fragmenta non pauca collectis à Fulvio Urſino adjunxit,& Synopſi Chronologica Polybium illuſtravit. Addidit etiam Æneæ Polybio memorati Poliorceticum,ineditum hactenus,cum verſione & annotationibus, de qvo infra hoc ipſo capite dicam.

Hæc editio ad verbum recuſa eſt eodem anno admodum nitide *Hanoviæ A. 1609. fol. typis Wechelianis.*

Ex commentariis vero, qvos in Polybium molitus fuit Caſaubonus,illos tantum habemus in librum primum,tanto viro digniſſimos,atqve ut vere Morhofius 1. Polyhiſt. p. 220. aureos,qvi poſt auctoris obitum lucem viderunt Pariſiis * A. 1617. 8. deinde Bœclero curante recuſi Argentorati A. 1654. 8. ac deniqve in Gronovianam Polybii editionem, de qva mox, recepti. Ex horum lectione incertum eſt,majoremne uſum & voluptatem capiant ſtudioſi,an dolorem, qvod non minus maxima elegantiſſimi operis parte carere coguntur qvam *Apparatu* Caſauboni *ad Commentarium Polybianum*, qvo militiæ Græcæ &. Romanæ aliarumqve gentium veterum explicationem, fortunam & cum hodierna comparationem tradere inſtituerat,tum *indice Græco in Polybium & tractatu de ſtylo Polybiano*,qvæ parentem ſuum in affectis habuiſſe teſtatur in præfat. ad notas ſuas p. 201. ſeq. & 222. filius Mericus Caſaubonus. Polybii Caſaubono præmiſſa eſt dedicatio ſive Epiſtola lectu digniſſima ad Henricum IV. Galliæ Regem,qva præclare diſſerit de uſu ac præſtantia Hiſtoriæ, tum de Polybio ipſo ejusqve virtutibus qvem cum aliis Hiſtoricis veteribus confert, & ab impietatis crimine abſolvit.

Amſtelodamenſis A. 1670. 8. 3. Volum. editore *Jacobo Gronovio* V. Cl. qvi Parenti ſuo Joh. Friderico Gronovio eam inſcripſit. Præter ea, qvæ in Pariſienſi & Hanovienſi leguntur omnia,in hac reperies (1) commentarios Caſauboni poſtumos in librum Polybii primum, (2) Excerpta de virtutib⁹ & vitiis è Polybiano opere,cum verſione & notis *Henrici Valeſii*: (3) *Merici Caſauboni* notas ante hac ineditas in qvinqve primos Polybii libros,ex parentis ipſius Iſaaci caſtigationibus collectas qvas oræ codicis Baſileenſis vel etiam Pariſienſis ſuæ alleverat,in qvib⁹ modo vera lectio Polybio reſtituitur, modo verſio caſtigatur, qvæ inter-

* In Lipenii Bibl. Philoſophica perperam traditur Polybium Caſauboni Græce & latine prodiiſſe Pariſ. 1617. 8.

terdum jam tum non Græcis editis ſed illis correctionibus reſpondet. (4) *Fulvii Urſini* notas ad excerpta legationum, qvibus præcipue confert Polybium cum * Livio, qvi eum freqventiſſime eſt ſecutus, & non raro ad verbum expreſſit, licet nonnunqvam etiam ab eo diſſentit nominatim ut lib. XXXIX. 52. (5) *Jacobi Palmerii* à Grentemeſnil animadverſiones ad varia Polybii loca, qvas ediderat in Obſervationibus ſuis ad ſcriptores Græcos Lugd. Bat. 1668. 4. (6) Polybii fragmenta, poſt Fulvii Urſini & Caſauboni curas ab H. Valeſio & Jacobo Gronovio è Suida potiſſimum collecta & ab Æmilii Porti hallucinationibus hinc inde vindicata. (7) Jacobi Gronovii ad Polybium notas in qvibus Caſauboni qvoqve plus ſimplici vice notatur interpretatio. (8) Indicem pleniorem & accuratiorem.

VI. Ab eo tempore nonnulla Polybii loca illuſtravit *Marcus Meibomius* Vir Cl. in libro de fabrica triremium ** p. 70 ſeq. caſtigatis ſubinde Caſaubono, Gallico interprete *Ryero* (qvem errores augere potius qvam tollere affirmat) & Jacobo Gronovio. Idem p. 148. ſeq. exhibet pugnam navalem ad Chium à Polybio lib. XVI. deſcriptam cum nova ſua verſione & eruditis animadverſionibus, ad qvarum calcem ſubjungit hæc verba: *His perlectis ſpero judicaturum lectorem antiquitatis peritum, interpretatione, quam edidit Caſaubonus & caſtigatiorem fieri poſſe* (hoc aliquot exemplis etiam docuerat H. Valeſius præfat. ad excerpta Peireſciana) *& Romani ſermonis perſpicuitate aliquanto ornatiorem. Notas hujus viri in primum librum, quod poſt obitum ſint edita, rigidius excutere nolim. An praſtare poſſim in ceteros, quantum ab illo fuit exſpectatum, mallem, ſi otium*

* De Livii & Diodori Siculi imitatione qua Polybium in Hiſtoriis ſuis expreſſerunt, notata etiam nonnulla ſunt à Bœclero ad calcem Variar. Lectionum è codice Polybii Auguſtano p. 169. ſeq. Quod vero Polybius à Livio XXX. 45. non alio elogio mactatur, quam *haudquaquàm ſpernendi auctoris* (h. e. teſtis, ut vocabulum illud recte intellexit illuſtris Grotius) non duxerim loliginis vel invidiæ eſſe cum F. Urſino Palmerio, Cl Clerico l. artis Criticæ p. 463. non magis quam impietatis, cum *Jovem*, dixit *non contemnendum*, ſed λιτότητα gravitati hiſtoriæ convenientem & Polybio non minus honorificam, quam quod Ciceroni 3. offic. c. 32. audit *Polybius bonus auctor imprimis*, & Straboni IX. p. 422. ἀνὴρ ἀξιόλογος. Confer exempla hujus figuræ notata à Caſaubono p. 1547. ſeq. edit. Gronovii, Voſſio IV. 10. 8. Inſtit. Orator Crenio IV. animadverſ. p. 51. ſeq. Joh. Rualdo in vita Plutarchi p. 58. ſeq. Elia Boherello ad Originem contra Celſum p. 4 Menagio ad Laertii II. 97. Joh. Weitzio ad Terentium pag. 644. Druſio ad Sirach. XV. 13. Tan. Fabro ad Longinum p. 223. edit. Tollii.

** Prodiit Amſtelodam. 1671. 4. recuſus T. 12. theſauri Antiquitatum Rom. Græviani.

otium eſſet in publicum prolato hoc ſcriptore perpetuis commentariis illuſtrato probare, qvam varia pollicitatione doctos homines tenere.

Cum diligentiſſimus fuerit in re militari Romanorum deſcribenda Polybius libro VI. excerpt. cap. 17.-40. illum locum ſeparatim latine non infeliciter tranſtulit *Janus Laſcaris* homo Græcus Baſil. 1537. περὶ τῆς τῶν πολιτῶν καταστάσεως, poſtea eruditis commentariis illuſtrarunt *Franciſcus Patricius* in opere de militia Romana (qvod ex Hetruſco idiomate in latinam lingvam à præclaro viro Ludolpho Neocoro translatum in theſauri Græviani tomo decimo habent ſtudioſi) tum *Juſtus Lipſius* in Libris V. de militia Romana, de qvo videnda cenſura Caſauboni in Epiſt. 21. ad Bongarſium, deniqve *Hermannus Ratbodus Schelius* in diſſertatione de caſtris & agmine Polybiano, qvæ cum aliis hujus argumenti ab eodem viro elegantiſſimæ doctrinæ concinnatis diatribis in eodem theſauri antiqvitatum Romanarum tomo decimo occurrit.

Interpretibus Polybii qvodammodo etiam accenſendus *Leonbardus Aretinus* eſt, ejus enim de bello Punico libri duo Pariſ. 1552. & Auguſtæ Vindel. 1537. 4. veluti in Livii ſupplementum editi magnam partem è Polybio ſunt expreſſi. Prior agit de bello Punico primo, poſterior de ſeditione militis conductitii, & populorum Africæ à Carthaginienſibus defectione, bello item Illyrico & Gallico. Sed illam quidem Livii è Polybio & aliis optimis ſcriptorib⁹ ſupplendi ſpartam longe plenius feliciusqve ab eo tempore ornavit *Jo. Freinsbemius* Vir egregius, de qvo dixi in Bibliotheca latina. Continuationem hiſtoriarum Polybii ſive libros τῶν μετὰ Πολύβιον olim compoſuerat *Strabo*, qvorum ſecundum laudat libro XI. Geograph. p. 515. XLIII. libris illud Strabonis opus conſtitiſſe teſtatur Suidas in Πολύβιος, ubi addit *Poſidonium* qvoqve Olbiopolitem Sophiſtam, Polybii hiſtorias continuaſſe. Scylax vero Caryandenſis Mathematicus & Muſicus ſcripſerat, teſte eodem Suida, ἀντιγραφὴν πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν, qvod viri docti ita intelligunt, ut adverſus Polybium ſcripſerit. Poteſt & ita accipi, ut compoſuerit Hiſtoriam Polybianæ æmulam, qvemadmodum Alanus hoc ſenſu poema ſuum latinum inſcripſit Anti Claudianum: & Homero Amazones appellantur ἀντιάνειραι Iliad γ. 189. qvod Scholiaſtes bene explicat αἱ ἴσαι κατὰ δύναμιν ἀνδράσιν.

Apud Voſſium Hiſt. Gr. libro IV. p. 510. legas è Suida referri Cleoxenum & Democlitum egiſſe de Perſis eorumqve hiſtoriam ex-

Digitized by Google

ornatam à Polybio. Sed Suidæ locus ita legendus: Κλεόξενος καὶ Δημόκλειτος, ἔγραψαν περὶ πυρσῶν (de ratione ſignificandi in bello per faces elatas ſive ignes) ὧν (ſcil πυρσῶν) τὴν πραγματείαν ἐπεξειργάσατο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης. Confer Polybii. lib. X. excerpt. c. 42. ſeq. Colomeſium ad Gyraldum p. 403. Suidam ipſum in Αἰνείας.

VII. *Verſiones Polybii in linguas vernaculas.*

Germanice è verſione *Guil. Xylandri* Baſil. 1574. fol. qvæ reliqvis vernaculis longe præfertur à Caſaubono, dedicat. p. 23. *Non etiam defuere, qui in vulgares linguas tantum Polybii verterent, quantum latine expoſitum inveniebant: ſi tamen vertere eſt Romanæ interpretationis ſexcentos errores aliis totidem cumulare, atque interim græcæ linguæ peritiam in prima libri fronte mentiri. Unicam excipio Germanicam verſionem ab homine longe eruditiſſimo profectam, ſed quod res arguit, & alia ejus ſcripta teſtantur, variis ſemper curis occupato.*

Italice per *Lud. Dominicum* Venet. 1546. 8.

Gallice poſt veterem verſionem è latina Perotti concinnatam qva Polybium libenter & ſæpius perlectum à Carolo V. Imp. narrat Chriſtophorus Pezelius præf. ad Chronicon Strigelii A. 1586. editum, transſtulit *Petrus Ryer* Caſaubonum fere ſecutus Pariſ. 1655. fol. 1670. 12. 3. Volum. 1669. 8. 2. Vol.

Anglice interprete *Henrico Scheers* cum vita Polybii & judicio de ejus ſcriptis, auctore *Johanne Dryden.* Lond. 1693. 1699. 8. 2. Vol.

Scripta Polybii deperdita.

VII. Scripſerat præterea Polybius *libros III. de vita & rebus geſtis Philopœmenis* ducis Achæorum, ut ipſe teſtatur lib. X. (excerpt. Peireſc. p. 28.) Εἰ μὲν οὖν μὴ κατ' ἰδίαν ἐπεποιήμεθα τὴν περὶ αὐτοῦ (Φιλοποίμενος) σύνταξιν, ἐν ᾗ διεσαφοῦμεν καὶ τίς ἦν καὶ τίνων, καὶ τίσιν ἀγωγαῖς ἐχρήσατο νέος ὤν, ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ ἑκάστου τῶν προειρημένων φέρειν ἀπολογισμόν. Ἐπεὶ δὲ πρότερον ἐν τρισὶ βιβλίοις ἐκτὸς ταύτης τῆς συντάξεως τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ πεποιήμεθα λόγον, τήν τε παιδικὴν ἀγωγὴν διασαφοῦντες καὶ τὰς ἐπιφανεστάτας πράξεις, δῆλον κ. τ. λ.

Suos *de inſtruenda acie commentarios* commemorat Polybius lib. IX. excerpt. cap. 16. ὑπὲρ ὧν ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τὰς τάξεις ὑπομνήμασιν ἀκριβέστερον δεδήλωται. Etiam inter ſcriptores τακτικῶν laudatur Polybius ab Æliano c. 1. & Mauricio lib. Tactic.

Sin-

Singulari opere deſcripſiſſe bellum Numantinum * colligitur ex his Ciceronis lib. 5. Epiſt. 12. ad L. Lucejum: *Deeſſe mihi nolui, quin te admonerem, cogitares conjunctene malles cum reliquis rebus noſtra contexere, an ut multi Græci fecerunt, Calliſthenes Troicum bellum, Timæus Pyrrhi, Polybius Numantinum: qui omnes à perpetuis ſuis hiſtoriis, ea, quæ dixi, bella ſeparaverunt, tu quoque item civilem conjurationem ab hoſtilibus externisque bellis ſejungeres.*

Epiſtolæ ſuæ *ad Zenonem Rhodium* de Laconicæ ſitu, qvem perperam ille in hiſtoria ſua tradiderat, meminit Polybius lib. XVI. (Excerpt. Peireſc. p. 80.) his verbis: Περὶ δὲ τῆς τῶν τόπων ἀγνοίας τῆς κατὰ τὴν Λακωνικὴν, διὰ τὸ μεγάλην εἶναι τὴν παράπτωσιν, οὐκ ὤκνησα γράψαι καὶ πρὸς αὐτὸν Ζήνωνα &c. *Cæterum de illa ſitus Laconicæ ignoratione, eo quod gravis eſſe error videretur* (confer qvæ in iisdem excerptis dixerat Polybius p. 73. ſeq. *ad ipſum Zenonem literas ſcribere non dubitavit, hominis ingenui eſſe arbitratus, non ex alienis erratis gloriam captare, quod nonnulli ſolent: ſed non noſtris tantummodo, verum etiam alienis commentariis utilitatis publicæ gratia, quantum in nobis eſt, curam atque emendationem adhibere.*

De habitatione circa æquinoctialem, ſive qvod Zona torrida non ſit deſtituta incolis, ſingulari libro diſputaſſe Polybium docet Geminus Element. Aſtronomic. c. 13. Πολύβιος δὲ ὁ ἱστοριογράφος πεπραγμάτευται βιβλίον ὃ ἐπιγραφὴν ἔχει περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως. Αὕτη δέ ἐστιν ἐν μέσῃ τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, καὶ φησὶν οἰκεῖσθαι τοὺς τόπους, καὶ εὐκρατοτέραν ἔχειν τὴν οἴκησιν τῶν περὶ τὰ πέρατα τῆς διακεκαυμένης ζώνης οἰκούντων. Hoc Polybii opus reſpicit Achilles Tatius in Iſagoge ad Aratum c. 31. notans Polybium ſex numeraſſe Zonas. οἱ μὲν γὰρ ἓξ ζώνας εἶπον, ὡς Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος τὴν διακεκαυμένην εἰς δύο διαιροῦντες.

Librum etiam vel *libros de Rebuspublicis* ab Hiſtoriarum opere diverſos ſcripſerit Polybius, ſi credimus Lipſio in præfatione ad Militiam. Sed è loco, è qvo hoc repetit vir doctus, nihil tale neceſſario colligitur. Ecce tibi ejus verba lib. X. excerpt. c. 16. Ὑπὲρ τούτου δὲ τοῦ μέρους εἴρηται ΠΡΟΤΕΡΟΝ ἡμῖν διὰ πλειόνων ἐν τοῖς περὶ πολιτείας. *De hac re* (qvomodo milites jurejurando adigantur ad fidem ſervandam) *dicta ſunt nobis plura ſuperius, cum de Reip. Romanæ inſtitutis ageremus.* Manifeſto reſpicit locum lib. VI. excerpt. c. 31.

 Alii

* Quo Numantia Hiſpaniæ decus à Romanis everſa eſt A. U. C. 620. ol. CLXI. 3. octo vel novem ante obitum Polybii annis.

IX. Alii Polybii.

Fuit & alius Polybius Megalopolitanus ſenior, qvi Philopoemeni adfuit in prælio adverſus Machanidam Lacedæmoniorum Tyrannum Olymp. CXLIII. 2. cujus mentionem facit noſter lib. XI. excerpt. c. 13. Alius Polybius itidem Megalopolitanus cui Joſephus inſcribit ſermonem de Maccabæis, in codice, qvo uſus eſt Eraſmus. Prætereo Polybum * Medicum, qvem Polybium nonnulli appellant, de qvo dixi lib. 2. c. 24. §. 5. tum Polybium qvendam ineptum & inſulſum hominem, cui glorianti, qvod ab imperatore civitate donatus eſſet, Demonax Philoſophus, utinam, inqvit, Græcum te potius, qvam Romanum feciſſet, ut refert Lucianus in Demonacte T. 1. p. 867. Polybium Claudii libertum (Sveton. c. 28. Dio LX. p. p 684.) cui Seneca conſolationem inſcripſit, fratris mortem lugenti. A. Firmium Polybium è Collegio Puteolano Dendrophororum, apud Sponium p. [illegible]5. Miſc. Deniqve Polybium Epiſcopum ſcriptorem vitæ S. Epiphanii laudatum Meurſio Cangioqve in gloſſariis Græco-barbaris.

X. Poſt Polybium dicendus mihi ÆNEAS, illo licet antiquior, (*a*) *Tacticus* vulgo dictus, cujus librorum Epitomen confecit *Cineas* (*b*) Theſſalus, à Pyrrho legatus Romam miſſus Olymp. CXXV. 2. Com-

* Fuerunt & Polybus è procis Penelopes unus, Polybus vates, apud Homerum & Cic. 1. de divinat. Polybus Corinthiorum Rex, Oedipi expoſiti nutritor: Polybus Rex Sicyoniorum &c.

(*a*) Non ab re dubitari poſſe affirmat Caſaubonus, ſitne hic Æneas ille Stymphalius Arcadum Imperator, qui ſicut teſtatur Xenophon in ſecundo ἑλληνικῶν circa tempora pugnæ ad Mantinæam h. e. anno 2. Olymp. CIV. (male in editione Æneæ Amſtelod. p. 1637. legitur XIV.) vivebat, & res Arcadum non ſine laude fortitudinis & prudentiæ adminiſtrabat. *Idioma ſane Peloponneſiacum ac nominatim Arcadum probe ſibi notum fuiſſe cap. 27. de voce* πάνειον *agens oſtendit. Equidem ut pro vero affirmare hoc non auſim, ita de eo nullus dubito, Æneam noſtrum aut æqualem illorum temporum fuiſſe, aut non longo certe intervallo ab illis abfuiſſe. Argumento ſit etiam illud, quod machinas obſidionales commemorans, quæ Ariſtotelis ætate, ut ipſe ſcribit, frequentius paulo uſurpari a græcis hominibus incipiebant, arietis quidem &* ἀντιχειρ *nec non catapultæ ac teſtudinis ſaltem leviter meminit, helepoleos vero &* πετροβόλων *manganorum ac ſimilium, quæ poſterius ſunt inventa, nullam facit mentionem.*

(*b*) Ælianus cap. 1. Tactic. ἐξειργάσατο δὲ τὴν θεωρίαν τὴν τακτικὴν Αἰνείας τὸ διὰ πλειόνων

2. Compoſuerat hic στρατηγικὰ (c) βιβλία ſive *commentarios de arte Imperatoria*, è qvibus ſupereſt τακτικὸν καὶ πολιορκητικὸν ſive *liber tacticus & de toleranda obſidione*, qvem in Vaticana Biblioth. manu exaratum exſtare pridem teſtatus eſt Simlerus: Verba ex illo græca laudato Æneæ nomine produxit Turnebus XXII. 26. & XXVII. 7. Adverſar. deniqve ex codice Biblioth. Regis Galliæ manu Angeli Bergicii hominis græci ſcripto edidit & verſione ac notis illuſtratum ſubjecit Polybio *Iſaacus Caſaubonus*, qvi è Vaticano codice Regium manaſſe ſuſpicatur, Pariſ. 1609. fol. & Hanov. anno eodem & Amſtelod. 1670. 8. Ac latine tantum ad calcem Polybii è Caſauboniana verſione Francof. 1610. 8. & cum ſcriptoribus rei militaris Vegetio, Frontino & Æliano à Petro Scriverio recenſitis Lugd. Bat. 1633. 1644. 12. In codice Mediceo membranaceo 700. amplius annorum non Æneæ ſed Æliano tribuitur, legiturq; hoc titulo: Αἰλιανοῦ Τακτικοῦ ὑπόμνημα περὶ τοῦ πῶς χρὴ πολιορκουμένους ἀντέχειν. Qvod Rigaltio ſignificans Frid. Lindenbrogius in literis datis 20. Jul. A. 1618. addit Judicium ſuum his verbis: *Caſaubonus Aeneæ nomine vulgavit, quam bene, ipſus viderit, dictionem enim aliud arguere puto.* Sed non dubito veriorem eſſe Vaticani & Regii codicis inſcriptionem, & minus notum Aeneæ nomen à librario forte mutatum in notius Aeliani, præcipue cum in calce Mſti Medicei legatur. Αἰνείου πολιορκητικὰ ἢ Αἰλιανοῦ, καθὼς ἡ ἀρχή. Longe alia qvoqve ſcribendi ratione utitur hic ſcriptor, qvam Aelianus, & ad alios comentarios ſuos hinc inde provocat, ut ad παρασκευαστικὴν βίβλον c. 7. 8. 20. ποριστικὴν c. 14. & στρατοπεδικὴν c. 21. tum ἀκούσματα ſive βίβλον ἀκουσμάτων exemplorum librum c. 11. 22. 28. 38. & in calce libri acturum ſe recipit περὶ ναυτικῆς τάξεως. Qvam plurima exempla affert, ſed antiqva omnia & Æneæ ætati congruentia, memorantur ſiqvidē ab illo præter populos varios Ariſtagoras, Artabazus & Aſtyanax Lampſaci tyrannus cap. 31. Athenodorus Imbrius c. 24. Chares Athenienſis c. 11. Charidemus Orita c. 24. Datames c. 40. Dionyſius ty-

ἑνων ὁ στρατηγικὰ βιβλία ἱκανῶς συντεταγμένος, ὧν ἐπιτομὴν ὁ Θετταλὸς Κινέας ἐποίησε. De hoc Cineæ opere Cicero IX. Epiſt. 25. ad Pætum. *Summum me ducem litera tua reddidere. Plane neſciebam te tam peritum eſſe rei militaris. Pyrrhi te libros & Cineæ video lectitaſſe.*

(c) Suidas: Αἰνείας οὗτος ἔγραψε περὶ πυρσῶν ὥς φησι Πολύβιος καὶ περὶ στρατηγημάτων ὑπόμνημα. Legendum περὶ στρατηγικῶν ὑπομνήματα ex Polybii X. 40 ubi de facibus pyrſeutarum ſive περὶ πυρσῶν agit: Αἰνείας βουληθεὶς διορθώσασθαι τὴν τοιαύτην ἀπορίαν ὁ τὰ περὶ τῶν στρατηγικῶν ὑπομνήματα συντεταγμένος. Vide & qvæ notavi ſupra p. 596. & p. 598.

Digitized by Google

tyrannus c. 10. Euphratas Lacon. c. 27. Glus navarchus c. 31. Iphricrates c. 24. Iphydiades Abydenus c. 28. Iſtiæus c. 31 Leuco Boſpori Rex c. 5. Nicocles præſidii præfectus poſt navale ad Naxum certamen c. 22. Piſiſtratus c. 4. Pytho Clazomenius c. 28. Temenus c. 18. & Timoxenus c. 31. Non pauca ex Ænea ad verbum repetit Julius Africanus in Ceſtis Caſaubono obſervante: ſed nominetenus nec ille nec Polyænus, qui eo aliquando utitur, nec reliqvi ſcriptores rei militaris mentionẽ ejus fecerunt) niſi in codice Tacticorum Leonis Imp. Vindobonenſi, cui præfixa Lambecius uncialibus literis reperit nomina ſcriptorum qvibus Leo uſus eſt, ſub nomine ΜΗΝΑ, qvod ſuſpicor, latet ΑΙΝΕΙΑ. Loca qvædam ex Mſto Mediceo Æneæ emendavit ac reſtituit *Jacobus Gronovius* Vir. Cl. in ſupplementis lacunarum in Ænea Tactico, Dione Caſſio & Arriano de expeditione Alexandri. Lugd. Bat. 1675. 8.

XI. De ÆLIANI & ARRIANI Tacticis dixi infra libro IV. ſuo loco ſcripta utriusqve referens: De commentariis *Urbicii, Leonis & Conſtantini* Porphyrogeniti &c. libro V. Itaqve præſenti loco Æneæ tantum à me ſubjicietur ONOSANDER, Platonicus Philoſophus, qvi ſcripſit *στρατηγικὸν λόγον de Imperatoris inſtitutione* librum (Suidas vocat *Τακτικὰ περὶ στρατηγημάτων*, more ſuo, ut ſupra in Ænea, confundens *στρατηγήματα & στρατηγικὰ ad Q. Veranium*, illum forte de qvo Tacitus meminit, unde de ætate Onoſandri conjecturam licet facere. Memorat librum etiam Leo Imp. in Tacticis pag. 215. *Ὀνήσανδρος ὃ καὶ αὐτὸς στρατηγικὸν συντάξας λόγον.*

Lucem vidit *latine* primum interprete *Nic. Sanguntino* Baſil. 1541. 1558. 1570. 8. qvi ſcriptoris mentem ac ſtylum minus aſſecutus, optimo tamen exemplari uſus Rigaltio videtur. Ab eo tempore tranſtulit *Joachimus Camerarius* vir doctiſſimus, cujus verſio à filiis edita eſt Norimb. 1595. 8. Hic unicum eumqve corruptiſſimum librum nactus ingenio qvo valebat plurimũ & doctrina Onoſandrum felicius & elegantius expreſſit, ſed ita ut veluti partes & membra, qvæ in codice græco deerant, in ejus qvoqve verſione non ſemel deſiderentur. *Græce* primus è codicibus duobus Bibl. Medicæ & tertio recentiore edidit præſtantiſſimus vir *Nicolaus Rigaltius*, & varias ex illis lectiones, qvartoqve Fed. Morelli ſubjecit, novam verſionem ſuam & eruditas notas addidit, in qvibus, ut in gloſſario ſuo Tactico Pariſ. 1601. 4. edito paſſim allegat ſcriptores Poliorceticos Tacticosq; tum temporis adhuc ineditos. Prodiit Græco latina illa Onoſandri editio Pariſ. 1598. 4. & recuſa

cuſa eſt à Commelino A. 1600. 4. qvi *Æmilii Porti* caſtigationes adjunxit. In titulo memoratur & uberior *Jani Gruteri* commentarius, ſed qvem in libri exemplis, in qvæ incidi, fruſtra qvæſivi. Cum diſſertationibus qvoq; Politicis *Johannis à Chokier* editus eſt Onoſander, græce & latine, additis Variis Lect. è codicibus MSS. Romæ 1611. 4. Moguntiæ 1613. 4. & Parte 2. theſauri politicor. Aphoriſm. Leodii 1643 fol. VerſioRigaltii latina recuſa fuit ſeparatim Helmſtadii 1619. 4. cum Baſilii Imp. exhortationib⁹ ad filium, itidem latine tantum ſubjunctis, & Ferrandi diaconi Carthaginienſis VII. regulis duci religioſo obſervandis. *Italice* Onoſandrum tranſtulit & commentariis illuſtravit *Franciſcus Cotta* Venet 1548. 8. qvem cum Fabio Cotta Romano eundem eſſe exiſtimat Gabr. Naudæus in Bibliographia militari p. 88. *Gallice* cum commentario edidit *Blaſius de Vigenere* Pariſ. 1605. 4. *Hiſpanice* verſum debemus *Diegoni Gratiano*, Barcinone 1567. 4.

Onoſandri librum non una ex parte corruptum eſſe qveritur Salmaſius ad Spartianum T. 1. p 96.

Commentaria Onoſandri in Platonis Politiam Suidæ memorata interciderunt.

Salmaſium antiqvæ militiæ Græce ſcriptores illuſtratos atq; in his Onoſandrum edere conſtituiſſe teſtatur Gabriel Naudæus in ſyntagmate militari p. 523.

XII. *Scriptores Græci de re militari, qui in Bibliothecis adhuc deliteſcunt.*

Alexius.

Anonymus περὶ καταστάσεως ἀπλήκτου à Rigaltio allegatus.

Alius *Anonymus*, qvem Nicolaus Sophianus latine vertit & dicavit Cardinali Barberino.

Anthemii περὶ παραδόξων μηχανημάτων memoratur à Philandro ad Victruvium X. 15. & in Vaticana atqve aliis Bibliothecis exſtat MS. ſed de aliis potius qvam militaribus machinis agit. Dixi de hoc Anthemio Tralliano qvi Juſtiniani Imp. temporibus claruit, ſupra p. 548. & 563. Meminit ejus Procopius Cæſareenſis lib. 1. περὶ κτισμάτων.

Aſclepiodorus ſive Aſclepiodotus, cujus τέχνη τακτικὴ allegatur à Lambecio ad Codinum, num. 65.

Baſilii

Baſilii Patricii Naumachia.

Daimachi commentarios obſidionales Mſtos ex Creta Venetias advèctos vidiſſe ſe teſtatur Magius II. 8. Miſc. T. 2. facis artium Gruterianæ p. 1330. confer, qvæ ſupra p. 588. notabam in Athenæo. In Bibliographiæ militaris Naudæi utraqve editione tum qvam G. Schubartus, tum qvam Thom. Crenius curavit, perperam excuſum eſt *Damiaci.*

Epimachi Helepolin ſive deſcriptionem Helepoleos in Vaticana & aliis Bibliothecis exſtare teſtatur idem Naudæus.

Leonis Imp. Naumachia.

Dionyſii Longini ſive *Longiniani* Tactica multi laudant & exſtare ferunt, *ſed ubinam locorum, neminem hactenus vidi, qui diceret*, inqvit, Naudæus.

Nicephori Blemmidæ libellus de officio Imperatoris, qvem inter Miſcellanea edere voluerat Leo Allatius.

Nicephori Imp. de eventibus bellicis & excurſione, in pluribus Bibliothecis exſtat, Viennenenſi, Ingolſtadienſi, Vaticana, aliisqve qvas refert Naudæus.

XII. *Scriptores deperditi græci de re militari.*

Alexandri Pyrrhi F. Ælianus & Arrianus.

Archytæ Tactica ex Æliano memorat Scaliger Epiſt. 132. ſed, in Æliano non reperio.

Bion Ælian. ubi Gaza legit Βρύων, Arcerius Βίτων.

Cineas Cicero, Ælian.

Clearchus Aelian. & Arrianus. Solenſem Peripateticum Naudæus intelligit, Arcerius ducem Græcorum in expeditione Cyri. Sed hunc diſerte removet Arrianus.

Demetrius Phalerus. Polyb.

Democritus. Laert. Suid.

Evangelus, cujus Tacticis delectatus Philopœmen, exiſtimans τὴν τακτικὴν τὸ ἄκρων τῆς πολεμικῆς τέχνην ἔσαι. Plutarchus Philopoemene p. 358. 364. Ælian. Arrianus.

Eupolemus. Ælian. & Arrian.

Fronto. Ælian.

Harpocration, Naudæus ex Æliano, ſed apud Ælianum non reperio.

Her-

Hermias Ælian.
Hermolytus Tacticus. Euſtath.
Iphicrates Ælian. & Arrianus, qui monet ducem non intelligi.
Macri militarium libri II. Index pandectis Piſanis præmiſſ.
Arrii Menandri lib. IV. id.
Pauſanias. Ælian. & Arrianus.
Polybius Ælian. & Arrian.
Julius Pollux tacticum & ſtrategicum librum promittit lib. 1. Onomaſt. cap. 10.
Poſidonius Rhodius Stoicus. Ælian. & Arrianus.
Pyrrhus Rex. Cicero IX. 25. Epiſt. ad Pætum, Ælianus, Plutarchus, Donatus in Eunuch. IV. 7. *Pyrrhus peritiſſimus ſtrategematum fuit, primusque, quemadmodum ea diſciplina per calculos in tabula traderetur, oſtendit.*
Stratocles Ælian.
Tarrutini Paterni militarium libri IV. Index Pandectis Piſanis præmiſſ.
Xenocrates tacticus valde antiqvus memoratur Laertio IV. 15.

CAPUT XXXI.

De DIODORO SICULO, aliisqve Diodoris.

Diodori Siculi ætas. 1. Quibus auctoribus profecerit, & qua ratione in ſcribendo ſit uſus. 2. Ejus Hiſtoriæ Catholicæ libri XL. 3. Librorum XV. qui ex his exſtant argumentum. Ex reliquis fragmenta quædam. Diodorus à variis defenſus. 4. Ejus editiones atque interpretes. 5. Varii Diodori. 6.

I.

DIODORUS ex Argyrio ſive Agyrio * Siciliæ opido genus ſe duxiſſe

Digitized by Google

xiſſe ipſe teſtatur, licet Plinio in indice libri V. vocatur Diodorus Syracuſanus. Vixit ſub Julio Cæſare (ut Euſebius in Chron. ad Annum MDCCCCXVII.) & ſub Auguſto, ut Suidas auctor eſt, certe ſupervixiſſe videtur annum U. C. 746. quo Auguſtus ** triceſimo ſexto poſt interfectum Julium anno, Calendarium culpa Pontificum iterato depravatum emendavit & biſexti non, ut ante poſt triennium, ſed poſt quadriennium *** intercalandi rationem reſtituit, quæ Joſephi Scaligeri obſervatio eſt p. 156. ad Euſebium, probata itidem. Voſſio lib. II. de Hiſt. Græcis c. 2. Poſt Cæſaris mortem ſcripſiſſe ſe innuit Diodorus lib. V. p. 208. καθ' ἡμᾶς ὁ Γάϊος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις ἐπονομασθεὶς ὁ Θεός. & p. 211. ὃν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις Καῖσαρ ὁ κληθεὶς Θεός. & in proœmio ubi ait ſe hiſtoriam ſuam deduxiſſe usque ad bellum à Romanis geſtum contra Gallos, καθ' ὃν ἡγεμὼν Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς Θεὸς &c. Similiter loquitur lib. IV. p. 158.

II. In eodem proœmio libri primi teſtatur ſe quo magis accurate de ſingulis ſcribere poſſet, nec locorum ignoratione peccaret, magnam Aſiæ & Europæ partem, Ægyptum quoque (lib. I. p. 29.) non absque periculis atque ærumnis perluſtraſſe, Latinæ etiam linguæ gnarum ex priſcis Romanorum commentariis ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων res & geſta illorum deſcribenda petiiſſe: quemadmodum res Ægyptiorum, Aſſyriorum, Medorum, Perſarum, Græcorum, Carthaginienſium, Siculorum, Rhodiorum petiit ex Horodoto, Cteſia, Beroſo, Thucydide, Xenophonte, Philiſto, Calliſthene, Theopompo Chio, Apollodori Chronicis, Hieronymo Cardiano & Marſya rerum Macedonicarum ſcriptore, tum Ephoro, Timæo, Zenone Rhodio, Antiocho Syracuſano aliisq;: res Cretenſium ex Epimenide, Doſiada, Soſicrate & Laoſthenide. Nimis frequentem uſum Orationum & Rhetoricationum reprehendit in limine libri XX. ridens eos, qui προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας, *totam hiſtoriam velut appendicem concionum fecere:* contra præclarum ducit Hiſt. encomia

* Diodorus lib. I. c. 4. ἡμεῖς ἐξ Ἀγυρίου τὸ γένος τῆς Σικελίας ὄντες. Philippus Cluverius II. 6. Siciliæ antiquæ contra Fazellum diſputat ſcribendum Ἀγυρίου & ſane dictum fuit Ἀγύριον, Ἀγύριναι, Ἀγύριον, ſed Tzetzæ quoque ad Lycophronem vocatur Ἀργύριον, & hodieque nomen illi eſt S. Filippo d' Argirone.

** Vide Solinum c. & Petavium IV. 3. de doctrina temporum.

*** Cum Olympiade h. e. quadriennio biſextum confert Diodorus: ἡ δὲ Ὀλυμπιὰς πληροῦται κατὰ τέτταρας χρόνους, ἔστι δὲ ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι Βίσεξτον.

Digitized by Google

mia digna virorum præſtantium & malorum vituperationes intexere, (lib. XI. p. 266.) quibus juſta de rebus fama conſtet, & *εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα in omne ævum* (p. 262.) poſteris tradatur. Quæ vero ſola lectorem offendere poteſt in ejuſmodi Opere, univerſalem plurium gentium hiſtoriam per annorum ordinem tradente, interruptio narrationum, eam excuſat lib. XX. (T. 2. p. 780) Providentiæ divinæ aſſiduus eſt prædicator, bonis præmia, ſceleratis juſtas, licet quandoq; ſeras tribuentis pœnas: Sed quas præterea memorat hinc inde divinationes, prodigia & innumeras variis populis traditas creditasq; fabellas, non ita ſe illis habuiſſe oſtendit fidem, ut propterea ſuperſtitioſus ſcriptor à Vayero * dici jure meruerit, ſed eas fideliter referendo boni hiſtorici officium implevit.

III. Scripſit Diodorus Hiſtoriam Catholicam ſive res ab ultimis inde ætatibus uſque ad Olymp. CLXXX. 1. *per cognita loca orbis* (ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης lib. 19. T. 2. p. 651.) geſtas *libris XL.* Tempus annorum triginta in hoc opere componendo inſumſiſſe ſe teſtatur in procemio, titulumque illi fecit *Bibliothecam*, quo hanc ex quorumcunque ſuperiorum hiſtoricorum ſcriptis contexuiſſet, ut recte obſervat Joannes Reinoldus prælect. 100. de libris Apocryphis T. 1. pag. 1233. Plinius præf. Hiſtor. natural. *Apud Græcos deſiit nugari Diodorus, & βιβλιοθήκην hiſtoriam ſuam inſcripſit.* Juſtinus Martyr. Cohortat. ad Græcos p. 10. καὶ ὁ ἐνδοξότατος δὲ παρ' ὑμῖν τῶν ἱστοριογράφων Διόδωρος ὁ τὰς Βιβλιοθήκας ἐπιτεμὼν ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν, ** Ἀσίαν τε καὶ Εὐρώπην ὡς αὐτὸς γέγραφε διὰ πολλὴν ἀκρίβειαν περιελθὼν καὶ αὐτόπτης τῶν πλείστων γεγονώς, τεσσαράκοντα ὅλα τῆς ἑαυτοῦ ἱστορίας βιβλία γέγραφεν. Euſebius lib. 1. præparat. c. 6. ὁ Σικελιώτης Διόδωρος γνωριμώτατος ἀνὴρ τοῖς Ἑλλήνων λογιωτάτοις ὡς ἂν ὑπὸ μίαν συναγηοχὼς πραγματείαν ἅπασαν τὴν ἱστορικὴν βιβλιοθήκην. Præcipue diligentem rationem habet notationis temporum,

 com-

* Mottanus Veyerus T. 1. Opp. edit. in fol. p. 302. loquens de Diodoro Siculo: *Si j'avois à le blamer, ce ſeroit bien plutoſt de la grande ſuperſtition qu'il fait paroitre dans tous ſes écrits, auſſi bien que Tite Live parmy les latins.* Atqui Livium ipſe alibi Veyerus tuetur & ſuperſtitionis notam ab eo removet, ut in latinis ſcriptoribus notavi.

** Male interpres: *triginta totis annis Aſiam & Europam peragravit.* Nam verba ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν referri debent ad præcedentia, ut ex Diodori præf. conſtat.

Opſopæo notante Perottus non paucos locos prætermiſit, & interdum totas ſubterſiliit paginas, qvamvis Franciſcus Sabinus Perotti Polybio nihil affirmat eſſe politius. Confer Anton. Borremanſii Varias lect. c. X. p. 117. & Leonhardi Nicodemi additamenta ad Bibl. Neapolitanam Nic. Toppi p. 185. ſeq.

V. Editiones Græcolatinæ.

Hagenoenſis librorum qvinqve, apud Secerium, cum verſione Nic. Perotti ſeparatim adjecta A. 1530. fol. Præfationem addidit *Vincentius Opſopæus*, ex cujus codice hæc editio recenſita eſt.

Baſileenſis A. 1549. fol. apud Hervagium, librorum qvinqve, cum ſeparatim ſubjuncta verſione Perotti, & excerptorum è proximis libris usqve ad XVII. cum verſione *Wolffgangi Muſculi*, qvi Hervagiano MS. cum codice Auguſtano per Xyſtum Betulejum A. 1548. collato uſus illam verſionem, cum Tiguri exſularet, adornavit alieno rogatu, ætate jam grandi. Excerptum è libro XVI. de prælio navali circa Chium primus Græce vulgarat illuſtraveratqve *Lazarus Bayfius* libro de re navali edito primum A. 1537. & noviſſime recuſo T. XI. Antiq. theſauri Gronoviani pag. 581. ſeq. Profitetur autem Bayfius, illud accepiſſe ſe à Victore Fauſto. Cujus, inqvit, copiam mihi fecit Victor Fauſtus, dum Venetiis à Rege Chriſtianiſſimo legatus commorarer.

Pariſienſis A. 1609. typis luculentis fol. apud Drouartium, curante Viro incomparabili *Iſaaco Caſaubono*, qvi libros qvinqve primores è codicibus WSS. tribus, Regis Galliæ, Bavarico & Antonii Verderii, (ſed, in qvo duo tantum primi libri erant) emendavit, adhibitis inſuper vetuſtiſſimis membranis Urbini Ducis. in qvibus excerpta ex primis libris XVII., atqve adeo qvinqve etiam illis continebantur. Excerpta è libris VI - XVII. recenſuit ad fidem tum earundem membranarum, tum aliorum codicum MSS. Regii, Memmiani, & Franciſci Pithoei, *quod*, inqvit, *deprehendimus eſſe illud ipſum unde Baſileenſis editio fuetat deſumta.* Codicem Cardinalis Joyeuſii Rothomagenſis Archi-Ep. demum inſpexit abſoluta jam ſua editione. Excerpta legationum à Fulvio Urſino pridem edita emendavit & ſupplevit è codice MS. Andreæ Schotti, & è codice excerptorum à neſcio qvo Theodoſio parvo *, qvæ tum idem Schottus ad Caſaubonū miſerat, tum Caſaubonus ipſe in qvæ

* Titulus excerptorum in MS. Codice Thuaneo: *Ὁ ἐγχειρίσας τὸ παρὸν θεοδόσιός ἐστιν ὁ μικρός.*

Bibliotheca repererat Thuana. Univerſa jam recenſita, & eclogas qvidem legationum primus Vir doctiſſimus, fide, eruditione, & elegantia inſigni vertit latine, fragmenta non pauca collectis à Fulvio Urſino adjunxit, & Synopſi Chronologica Polybium illuſtravit. Addidit etiam Æneæ Polybio memorati Poliorceticum, ineditum hactenus, cum verſione & annotationibus, de qvo infra hoc ipſo capite dicam.

Hæc editio ad verbum recuſa eſt eodem anno admodum nitide *Hanoviæ A. 1609. fol. typis Wechelianis.*

Ex commentariis vero, qvos in Polybium molitus fuit Caſaubonus, illos tantum habemus in librum primum, tanto viro dignisſimos, atqve ut vere Morhofius I. Polyhiſt. p. 220. aureos, qvi poſt auctoris obitum lucem viderunt Pariſiis * A. 1617. 8. deinde Bœclero curante recuſi Argentorati A. 1654. 8. ac deniqve in Gronovianam Polybii editionem, de qva mox, recepti. Ex horum lectione incertum eſt, majoremne uſum & voluptatem capiant ſtudioſi, an dolorem, qvod non minus maxima elegantiſſimi operis parte carere coguntur qvam *Apparatu* Caſauboni *ad Commentarium Polybianum*, qvo militiæ Græcæ & Romanæ aliarumqve gentium veterum explicationem, fortunam & cum hodierna comparationem tradere inſtituerat, tum *indice Græco in Polybium & tractatu de ſtylo Polybiano*, qvæ parentem ſuum in affectis habuiſſe teſtatur in præfat. ad notas ſuas p. 201. ſeq. & 212. filius Mericus Caſaubonus. Polybii Caſaubono præmiſſa eſt dedicatio ſive Epiſtola lectu digniſſima ad Henricum IV. Galliæ Regem, qva præclare diſſerit de uſu ac præſtantia Hiſtoriæ, tum de Polybio ipſo ejusqve virtutibus qvem cum aliis Hiſtoricis veteribus confert, & ab impietatis crimine abſolvit.

Amſtelodamenſis A. 1670. 8. 3. Volum. editore *Jacobo Gronovio* V. Cl. qvi Parenti ſuo Joh. Friderico Gronovio eam inſcripſit. Præter ea, qvæ in Pariſienſi & Hanovienſi leguntur omnia, in hac reperies (1) commentarios Caſauboni poſtumos in librum Polybii primum, (2) Excerpta de virtutib⁹ & vitiis è Polybiano opere, cum verſione & notis *Henrici Valeſii*: (3) *Merici Caſauboni* notas ante hac ineditas in qvinqve primos Polybii libros, ex parentis ipſius Iſaaci caſtigationibus collectas qvas oræ codicis Baſileenſis vel etiam Pariſienſis ſuæ alleverat, in qvib⁹ modo vera lectio Polybio reſtituitur, modo verſio caſtigatur, qvæ inter-

* In Lipenii Bibl. Philoſophica perperam traditur Polybium Caſauboni Græce & latine prodiiſſe Pariſ. 1617. 8.

terdum jam tum non Græcis editis ſed illis correctionibus reſpondet. (4) *Fulvii Urſini* notas ad excerpta legationum, qvibus præcipue confert Polybium cum * Livio, qvi eum freqventiſſime eſt ſecutus, & non raro ad verbum expreſſit, licet nonnunqvam etiam ab eo diſſentit nominatim ut lib. XXXIX. 52. (5) *Jacobi Palmerii* à Grentemeſnil animadverſiones ad varia Polybii loca, qvas ediderat in Obſervationibus ſuis ad ſcriptores Græcos Lugd. Bat. 1668. 4. (6) Polybii fragmenta, poſt Fulvii Urſini & Caſauboni curas ab H. Valeſio & Jacobo Gronovio è Suida potiſſimum collecta & ab Æmilii Porti hallucinationibus hinc inde vindicata. (7) Jacobi Gronovii ad Polybium notas in qvibus Caſauboni qvoqve plus ſimplici vice notatur interpretatio. (8) Indicem pleniorem & accuratiorem.

VI. Ab eo tempore nonnulla Polybii loca illuſtravit *Marcus Meibomius* Vir Cl. in libro de fabrica triremium ** p. 70 ſeq. caſtigatis ſubinde Caſaubono, Gallico interprete *Ryero* (qvem errores augere potius qvam tollere affirmat) & Jacobo Gronovio. Idem p. 148. ſeq. exhibet pugnam navalem ad Chium à Polybio lib. XVI. deſcriptam cum nova ſua verſione & eruditis animadverſionibus, ad qvarum calcem ſubjungit hæc verba: *His perlectis ſpero judicaturum lectorem antiquitatis peritum, interpretatione, quam edidit Caſaubonus & caſtigatiorem fieri poſſe* (hoc aliquot exemplis etiam docuerat H. Valeſius præfat. ad excerpta Peireſciana) *& Romani ſermonis perſpicuitate aliquanto ornatiorem. Notas hujus viri in primum librum, quod poſt obitum ſint edita, rigidius excutere nolim. An praſtare poſſim in ceteros, quantum ab illo fuit exſpectatum, mallem, ſi otium*

* De Livii & Diodori Siculi imitatione qua Polybium in Hiſtoriis ſuis expreſſerunt, notata etiam nonnulla ſunt à Bœclero ad calcem Variar. Lectionum è codice Polybii Auguſtano p. 169. ſeq. Quod vero Polybius à Livio XXX. 45. non alio elogio mactatur, quam *haudquaquàm ſpernendi auctoris* (h. e. teſtis, ut vocabulum illud recte intellexit illuſtris Grotius) non duxerim loliginis vel invidiæ eſſe cum F. Urſino Palmerio, Cl Clerico l. artis Criticæ p. 463. non magis quam impietatis, cum *Jovem*, dixit *non contemnendum*, ſed λιτότητα gravitati hiſtoriæ convenientem & Polybio non minus honorificam, quam quod Ciceroni 3. offic. c. 32. audit *Polybius bonus auctor imprimis*, & Straboni IX. p. 422. ἀνὴρ ἀξιόλογος. Confer exempla hujus figuræ notata à Caſaubono p. 1547. ſeq. edit. Gronovii. Voſſio IV. 10. 8. Inſtit. Orator Crenio IV. animadverſ. p. 51. ſeq. Joh. Rualdo in vita Plutarchi p. 58. ſeq. Elia Boherello ad Originem contra Celſum p. 4 Menagio ad Laertii ll. 97. Joh. Weitzio ad Terentium pag. 644. Druſio ad Sirach. XV. 13. Tan. Fabro ad Longinum p. 223. edit. Tollii.

** Prodiit Amſtelodam. 1671. 4. recuſus T. 12. theſauri Antiquitatum Rom. Græviani.

otium eſſet in publicum prolato hoc ſcriptore perpetuis commentariis illuſtrato probare, qvam varia pollicitatione doctos homines tenere.

Cum diligentiſſimus fuerit in re militari Romanorum deſcribenda Polybius libro VI. excerpt. cap. 17.-40. illum locum ſeparatim latine non infeliciter tranſtulit *Janus Laſcaris* homo Græcus Baſil. 1537. περὶ τῆς τῶν πολιτῶν καταστάσεως, poſtea eruditis commentariis illuſtrarunt *Franciſcus Patricius* in opere de militia Romana (qvod ex Hetruſco idiomate in latinam lingvam à præclaro viro Ludolpho Neocoro translatum in theſauri Græviani tomo decimo habent ſtudioſi) tum *Juſtus Lipſius* in Libris V. de militia Romana, de qvo videnda cenſura Caſauboni in Epiſt. 21. ad Bongarſium, deniqve *Hermannus Ratbodus Schelius* in diſſertatione de caſtris & agmine Polybiano, qvæ cum aliis hujus argumenti ab eodem viro elegantiſſimæ doctrinæ concinnatis diatribis in eodem theſauri antiqvitatum Romanarum tomo decimo occurrit.

Interpretibus Polybii qvodammodo etiam accenſendus *Leonhardus Aretinus* eſt, ejus enim de bello Punico libri duo Pariſ. 1552. & Auguſtæ Vindel. 1537. 4. veluti in Livii ſupplementum editi magnam partem è Polybio ſunt expreſſi. Prior agit de bello Punico primo, poſterior de ſeditione militis conductitii, & populorum Africæ à Carthaginienſibus defectione, bello item Illyrico & Gallico. Sed illam quidem Livii è Polybio & aliis optimis ſcriptorib⁹ ſupplendi ſpartam longe plenius feliciusqve ab eo tempore ornavit *Jo. Freinsbemius* Vir egregius, de qvo dixi in Bibliotheca latina. Continuationem hiſtoriarum Polybii ſive libros τῶν μετὰ Πολύβιον olim compoſuerat *Strabo*, qvorum ſecundum laudat libro XI. Geograph. p. 515. XLIII. libris illud Strabonis opus conſtitiſſe teſtatur Suidas in Πολύβιος, ubi addit *Poſidonium* qvoqve Olbiopolitem Sophiſtam, Polybii hiſtorias continuaſſe. Scylax vero Caryandenſis Mathematicus & Muſicus ſcripſerat, teſte eodem Suida, ἀντιγραφὴν πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν, qvod viri docti ita intelligunt, ut adverſus Polybium ſcripſerit. Poteſt & ita accipi, ut compoſuerit Hiſtoriam Polybianæ æmulam, qvemadmodum Alanus hoc ſenſu poema ſuum latinum inſcripſit Anti Claudianum: & Homero Amazones appellantur ἀντιάνειραι Iliad γ. 189. qvod Scholiaſtes bene explicat αἱ ἴσαι κατὰ δύναμιν ἀνδράσιν.

Apud Voſſium Hiſt. Gr. libro IV. p. 510. legas è Suida referri Cleoxenum & Demeoclitum egiſſe de Perſis eorumqve hiſtoriam exorna-

ornatam à Polybio. Sed Suidæ locus ita legendus: Κλεόξενος καὶ Δημόκλειτος, ἔγραψαν περὶ πυρσῶν (de ratione ſignificandi in bello per faces elatas ſive ignes) ὧν (ſcil πυρσῶν) τὴν πραγματείαν ἐπεξειργάσατο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης. Confer Polybii. lib. X. excerpt. c. 42. ſeq. Colomeſium ad Gyraldum p. 403. Suidam ipſum in Αἰνείας.

VII. *Verſiones Polybii in linguas vernaculas.*

Germanice è verſione *Guil. Xylandri* Baſil. 1574. fol. qvæ reliqvis vernaculis longe præfertur à Caſaubono, dedicat. p. 23. *Non etiam defuere, qui in vulgares linguas tantum Polybii verterent, quantum latine expoſitum inveniebant ſi tamen vertere eſt Romana interpretationis ſexcentos errores aliis totidem cumulare, atque interim græcæ linguæ peritiam in prima libri fronte mentiri. Unicam excipio Germanicam verſionem ab homine longe eruditiſſimo profectam, ſed quod res arguit, & alia ejus ſcripta teſtantur, variis ſemper curis occupato.*

Italice per *Lud. Dominicum* Venet. 1546. 8.

Gallice poſt veterem verſionem è latina Perotti concinnatam qva Polybium libenter & ſæpius perlectum à Carolo V. Imp. narrat Chriſtophorus Pezelius præf. ad Chronicon Strigelii A. 1586. editum, transſtulit *Petrus Ryer* Caſaubonum fere ſecutus Pariſ. 1655. fol. 1670. 12. 3. Volum. 1669. 8. 2. Vol.

Anglice interprete *Henrico Scheers* cum vita Polybii & judicio de ejus ſcriptis, auctore *Johanne Dryden.* Lond. 1693. 1699. 8. 2. Vol.

Scripta Polybii deperdita.

VII. Scripſerat præterea Polybius *libros III. de vita & rebus geſtis Philopæmenis* ducis Achæorum, ut ipſe teſtatur lib. X. (excerpt. Peireſc. p. 28.) Εἰ μὲν οὖν μὴ κατ' ἰδίαν ἐπεποιήμεθα τὴν περὶ αὐτοῦ (Φιλοποίμενος) σύνταξιν, ἐν ᾗ διεσαφοῦμεν καὶ τίς ἦν καὶ τίνων, καὶ τίσιν ἀγωγαῖς ἐχρήσατο νέος ὤν, ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ ἑκάστου τῶν προειρημένων φέρειν ἀπολογισμόν. Ἐπεὶ δὲ πρότερον ἐν τρισὶ βιβλίοις ἐκτὸς ταύτης τῆς συντάξεως τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ πεποιήμεθα λόγον, τήν τε παιδικὴν ἀγωγὴν διασαφοῦντες καὶ τὰς ἐπιφανεστάτας πράξεις, δῆλον κ. τ. λ.

Suos *de inſtruenda acie commentarios* commemorat Polybius lib. IX. excerpt. cap. 16. ὑπὲρ ὧν ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τὰς παρατάξεις ὑπομνήμασιν ἀκριβέστερον δεδήλωται. Etiam inter ſcriptores τακτικῶν laudatur Polybius ab Æliano c. 1. & Mauricio lib. Tactic.

Digitized by Google

Singulari opere deſcripſiſſe bellum Numantinum * colligitur ex his Ciceronis lib. 5. Epiſt. 12. ad L. Lucejum: *Deeſſe mihi nolui, quin te admonerem, cogitares conjunctene malles cum reliquis rebus noſtra contexere, an ut multi Græci fecerunt, Calliſthenes Troicum bellum, Timæus Pyrrhi, Polybius Numantinum: qui omnes à perpetuis ſuis hiſtoriis, ea, quæ dixi, bella ſeparaverunt, tu quoque item civilem conjurationem ab hoſtilibus externisque bellis ſejungeres.*

Epiſtolæ ſuæ *ad Zenonem Rhodium* de Laconicæ ſitu, qvem perperam ille in hiſtoria ſua tradiderat, meminit Polybius lib. XVI. (Excerpt. Peireſc. p. 80.) his verbis: Περὶ δὲ τῆς τῶν τόπων ἀγνοίας τῆς κατὰ τὴν Λακωνικὴν, διὰ τὸ μεγάλην εἶναι τὴν παραπτῶσιν, οὐκ ὤκνησα γράψαι καὶ πρὸς αὐτὸν Ζήνωνα &c. *Cæterum de illa ſitus Laconicæ ignoratione, eo quod gravis eſſe error videretur* (confer qvæ in iisdem excerptis dixerat Polybius p. 73. ſeq. *ad ipſum Zenonem literas ſcribere non dubitavit, hominis ingenui eſſe arbitratus, non ex alienis erratis gloriam captare, quod nonnulli ſolent: ſed non noſtris tantummodo, verum etiam alienis commentariis utilitatis publicæ gratia, quantum in nobis eſt, curam atque emendationem adhibere.*

De habitatione circa æquinoctialem, ſive qvod Zona torrida non ſit deſtituta incolis, ſingulari libro diſputaſſe Polybium docet Geminus Element. Aſtronomic. c. 13. Πολύβιος δὲ ὁ ἱστοριογράφος πεπραγμάτευται βιβλίον ὃ ἐπιγραφὴν ἔχει περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως. Αὕτη δ' ἐστὶν ἐν μέσῃ τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, καὶ φησὶν οἰκεῖσθαι τοὺς τόπους, καὶ εὐκρατοτέραν ἔχειν τὴν οἴκησιν τῶν περὶ τὰ πέρατα τῆς διακεκαυμένης ζώνης οἰκούντων. Hoc Polybii opus reſpicit Achilles Tatius in Iſagoge ad Aratum c. 31. notans Polybium ſex numeraſſe Zonas. οἱ μὲν γὰρ ἓξ ζώνας εἶπον, ὡς Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος τὴν διακεκαυμένην εἰς δύο διαιροῦντες.

Librum etiam vel *libros de Rebuspublicis* ab Hiſtoriarum opere diverſos ſcripſerit Polybius, ſi credimus Lipſio in præfatione ad Militiam. Sed è loco, è qvo hoc repetit vir doctus, nihil tale neceſſario colligitur. Ecce tibi ejus verba lib. X. excerpt. c. 16. ὑπὲρ τούτου δὲ τοῦ μέρους εἴρηται ΠΡΟΤΕΡΟΝ ἡμῖν διὰ πλειόνων ἐν τοῖς περὶ πολιτείας. *De hac re* (qvomodo milites jurejurando adigantur ad fidem ſervandam) *dicta ſunt nobis plura ſuperius, cum de Reip. Romanæ inſtitutis ageremus.* Manifeſto reſpicit locum lib. VI. excerpt. c. 31.

 Alii

* Quo Numantia Hiſpaniæ decus à Romanis everſa eſt A. U. C. 620. ol. CLXI. 3. octo vel novem ante obitum Polybii annis.

2. Compoſuerat hic ϛϱατηγικὰ (c) βιβλία ſive *commentarios de arte Imperatoria*, è qvibus ſupereſt τακτικὸν καὶ πολιορκητικὸν ſive *liber tacticus & de toleranda obſidione*, qvem in Vaticana Biblioth. manu exaratum exſtare pridem teſtatus eſt Simlerus: Verba ex illo græca laudato Æneæ nomine produxit Turnebus XXII. 26. & XXVII. 7. Adverſar. deniqve ex codice Biblioth. Regis Galliæ manu Angeli Bergicii hominis græci ſcripto edidit & verſione ac notis illuſtratum ſubjecit Polybio *Iſaacus Caſaubonus*, qvi è Vaticano codice Regium manaſſe ſuſpicatur. Pariſ. 1609. fol. & Hanov. anno eodem & Amſtelod. 1670. 8. Ac latine tantum ad calcem Polybii è Caſauboniana verſione Francof. 1610. 8. & cum ſcriptoribus rei militaris Vegetio, Frontino & Æliano à Petro Scriverio recenſitis Lugd. Bat. 1633. 1644. 12. In codice Mediceo membranaceo 700. amplius annorum non Æneæ ſed Æliano tribuitur, legiturq; hoc titulo: Αἰλιανȣ̃ Τακτικȣ̃ ὑπόμνημα περὶ τȣ̃ πῶς χρὴ πολιορκȣμένȣς ἀντέχειν. Qvod Rigaltio ſignificans Frid. Lindenbrogius in literis datis 20. Jul. A. 1618. addit Judicium ſuum his verbis: *Caſaubonus Aeneæ nomine vulgavit, quam bene, ipſus viderit, dictionem enim aliud arguere puto.* Sed non dubito veriorem eſſe Vaticani & Regii codicis inſcriptionem, & minus notum Aeneæ nomen à librario forte mutatum in notius Aeliani, præcipue cum in calce Mſti Medicei legatur. Αἰνείȣ πολιορκητικὰ ἢ Αἰλιανȣ̃, καθὼς ἡ ἀρχή. Longe alia qvoqve ſcribendi ratione utitur hic ſcriptor, qvam Aelianus, & ad alios comentarios ſuos hinc inde provocat, ut ad παρασκευαστικὴν βίβλον c. 7. 8. 20. πορισικὴν c. 14. & ϛρατοπεδικὴν c. 21. tum ἀκȣ́σματα ſive βίβλον ἀκȣσμάτων exemplorum librum c. 11. 22. 28. 38. & in calce libri acturum ſe recipit περὶ ναυτικῆς τάξεως. Qvam plurima exempla affert, ſed antiqva omnia & Æneæ ætati congruentia, memorantur ſiqvidē ab illo præter populos varios Ariſtagoras, Artabazus & Aſtyanax Lampſaci tyrannus cap. 31. Athenodorus Imbrius c. 24. Chares Athenienſis c. 11. Charidemus Orita c. 24. Datames c. 40. Dionyſius ty-

όνων ὁ ϛρατηγικὰ βιβλία ἱκανῶς συνταξάμενος, ὧν ἐπιτομὴν ὁ Θετταλὸς Κινέας ἐποίησε. De hoc Cineæ opere Cicero IX. Epiſt. 25. ad Pætum. *Summum me ducem literæ tuæ reddidere. Plane neſciebam te tam peritum eſſe rei militaris. Pyrrhi te libros & Cineæ video lectitaſſe.*

(c) Suidas: Αἰνείας ȣ̃τος ἔγραψε περὶ πυρσῶν ὥς φησι Πολύβιος καὶ περὶ ϛρατηγημάτων ὑπόμνημα. Legendum περὶ ϛρατηγικῶν ὑπομνήματα ex Polybii X. 40 ubi de facibus pyrſeutarum ſive περὶ πυρσῶν agit: Αἰνείας βȣληθεὶς διορθώσασθαι τὴν τοιαύτην ἀπορίαν, ὁ τὰ περὶ τῶν ϛρατηγικῶν ὑπομνήματα συντεταγμένος. Vide & qvæ notavi ſupra p. 196. & p. 198.

tyrannus c. 10. Euphratas Lacon. c. 27. Glus navarchus c. 31. Iphricrates c. 24. Iphydiades Abydenus c. 28. Iſtiæus c. 31 Leuco Boſpori Rex c. 5. Nicocles præſidii præfectus poſt navale ad Naxum certamen c. 22. Piſiſtratus c. 4. Pytho Clazomenius c. 28. Temenus c. 18. & Timoxenus c. 31. Non pauca ex Ænea ad verbum repetit Julius Africanus in Ceſtis Caſaubono obſervante: ſed nominetenus nec ille nec Polyænus, qui eo aliquando utitur, nec reliqvi ſcriptores rei militaris mentionẽ ejus fecerunt) niſi in codice Tacticorum Leonis Imp. Vindobonenſi, cui præfixa Lambecius uncialibus literis reperit nomina ſcriptorum qvibus Leo uſus eſt, ſub nomine ΜΉΝΑ, qvod ſuſpicor, latet ʼΑΙΝΕΊΑ. Loca qvædam ex Mſto Mediceo Æneæ emendavit ac reſtituit *Jacobus Gronovius* Vir. Cl. in ſupplementis lacunarum in Ænea Tactico, Dione Caſſio & Arriano de expeditione Alexandri. Lugd. Bat. 1675. 8.

XI. De ÆLIANI & ARRIANI Tacticis dixi infra libro IV. ſuo loco ſcripta utriusqve referens: De commentariis *Urbicii, Leonis & Conſtantini* Porphyrogeniti &c. libro V. Itaqve præſenti loco Æneæ tantum à me ſubjicietur ONOSANDER, Platonicus Philoſophus, qvi ſcripſit *ςρατηγικὸν λόγον de Imperatoris inſtitutione* librum (Suidas vocat *Τακτικὰ περὶ ςρατηγημάτων*, more ſuo, ut ſupra in Ænea, confundens *ςρατηγήματα & ςρατηγικὰ ad Q. Veranium*, illum forte de qvo Tacitus meminit, unde de ætate Onoſandri conjecturam licet facere. Memorat librum etiam Leo Imp. in Tacticis pag. 215. Ὀνήσανδρος ὃ καὶ αὐτὸς *ςρατηγικὸν συντάξας λόγον.*

Lucem vidit *latine* primum interprete *Nic. Sanguntino* Baſil. 1541. 1558. 1570. 8. qvi ſcriptoris mentem ac ſtylum minus aſſecutus, optimo tamen exemplari uſus Rigaltio videtur. Ab eo tempore tranſtulit *Joachimus Camerarius* vir doctiſſimus, cujus verſio à filiis edita eſt Norimb. 1595. 8. Hic unicum eumqve corruptiſſimum librum nactus ingenio qvo valebat plurimũ & doctrina Onoſandrum felicius & elegantius expreſſit, ſed ita ut veluti partes & membra, qvæ in codice græco deerant, in ejus qvoqve verſione non ſemel deſiderentur. *Græce* primus è codicibus duobus Bibl. Medicæ & tertio recentiore edidit præſtantiſſimus vir *Nicolaus Rigaltius*, & varias ex illis lectiones, qvartoqve Fed. Morelli ſubjecit, novam verſionem ſuam & eruditas notas addidit; in qvibus, ut in gloſſario ſuo Tactico Pariſ. 1601. 4. edito paſſim allegat ſcriptores Poliorceticos Tactitosq; tum temporis adhuc ineditos. Prodiit Græco latina illa Onoſandri editio Pariſ. 1598. 4. & recuſa

cuſa eſt à Commelino A. 1600. 4. qvi *Æmilii Porti* caſtigationes adjunxit. In titulo memoratur & uberior *Jani Gruteri* commentarius, ſed qvem in libri exemplis, in qvæ incidi, fruſtra qvæſivi. Cum diſſertationibus qvoq; Politicis *Johannis à Chokier* editus eſt Onoſander, græce & latine, additis Variis Lect. è codicibus MSS. Romæ 1611. 4. Moguntiæ 1613. 4. & Parte 2. theſauri politicor. Aphoriſm. Leodii 1643 fol. Verſio Rigaltii latina recuſa fuit ſeparatim Helmſtadii 1619. 4. cum Baſilii Imp. exhortationib⁹ ad filium, itidem latine tàntum ſubjunctis, & Ferrandi diaconi Carthaginienſis VII. regulis duci religioſo obſervandis. *Italice* Onoſandrum tranſtulit & commentariis illuſtravit *Franciſcus Cotta* Venet 1548. 8. qvem cum Fabio Cotta Romano eundem eſſe exiſtimat Gabr. Naudæus in Bibliographia militari p. 88. *Gallice* cum commentario edidit *Blaſius de Vigenere* Pariſ. 1605. 4. *Hiſpanice* verſum debemus *Diegoni Gratiano*, Barcinone 1567. 4.

Onoſandri librum non una ex parte corruptum eſſe qveritur Salmaſius ad Spartianum T. 1. p 96.

Commentaria Onoſandri in Platonis Politiam Suidæ memorata interciderunt.

Salmaſium antiqvæ militiæ Græce ſcriptores illuſtratos atq; in his Onoſandrum edere conſtituiſſe teſtatur Gabriel Naudæus in ſyntagmate militari p. 523.

XII. *Scriptores Græci de re militari, qui in Bibliothecis adhuc deliteſcunt.*

Alexius.

Anonymus περὶ κατασκέυσεως ἀπλήκτου à Rigaltio allegatus.

Alius *Anonymus*, qvem Nicolaus Sophianus latine vertit & dicavit Cardinali Barberino.

Anthemii περὶ παραδόξων μηχανημάτων memoratur à Philandro ad Victruvium X. 15. & in Vaticana atqve aliis Bibliothecis exſtat MS. ſed de aliis potius qvam militaribus machinis agit. Dixi de hoc Anthemio Tralliano qvi Juſtiniani Imp. temporibus claruit, ſupra p. 548. & 563. Meminit ejus Procopius Cæſareenſis lib. 1. περὶ κτισμάτων.

Aſclepiodorus ſive Aſclepiodotus, cujus τέχνη τακτικὴ allegatur à Lambecio ad Codinum, num. 65.

Baſilii

Baſilii Patricii Naumachia.

Daimachi commentarios obſidionales Mſtos ex Creta Venetias advectos vidiſſe ſe teſtatur Magius II. 8. Miſc. T. 2. faeis artium Gruterianæ p. 1330. confer, qvæ ſupra p. 588. notabam in Athenæo. In Bibliographiæ militaris Naudæi utraqve editione tum qvam G. Schubartus, tum qvam Thom. Crenius curavit, perperam excuſum eſt *Damiaci.*

Epimachi Helepolin ſive deſcriptionem Helepoleos in Vaticana & aliis Bibliothecis exſtare teſtatur idem Naudæus.

Leonis Imp. Naumachia.

Dionyſii Longini ſive *Longiniani* Tactica multi laudant & exſtare ferunt, *ſed ubinam locorum, neminem hactenus vidi, qui diceret*, inqvit, Naudæus.

Nicephori Blemmidæ libellus de officio Imperatoris, qvem inter Miſcellanea edere voluerat Leo Allatius.

Nicephori Imp. de eventibus bellicis & excurſione, in pluribus Bibliothecis exſtat, Viennenenſi, Ingolſtadienſi, Vaticana, aliisqve qvas refert Naudæus.

XII. *Scriptores deperditi græci de re militari.*

Alexandri Pyrrhi F. Ælianus & Arrianus.

Archytæ Tactica ex Æliano memorat Scaliger Epiſt. 132. ſed, in Æliano non reperio.

Bion Ælian. ubi Gaza legit Βρύων, Arcerius Βίτων.

Cineas Cicero, Ælian.

Clearchus Aelian. & Arrianus. Solenſem Peripateticum Naudæus intelligit, Arcerius ducem Græcorum in expeditione Cyri. Sed hunc diſerte removet Arrianus.

Demetrius Phalerus. Polyb.

Democritus. Laert. Suid.

Evangelus, cujus Tacticis delectatus Philopœmen, exiſtimans τὴν τακτικὴν τῶν ἄκρων τῆς πολεμικῆς τέχνην εἶναι. Plutarchus Philopoemene p. 358. 364. Ælian. Arrianus.

Eupolemus. Ælian. & Arrian.

Fronto. Ælian.

Harpocration, Naudæus ex Æliano, ſed apud Ælianum non reperio.

Her-

Hermias Ælian.
Hermolytus Tacticus. Euſtath.
Iphicrates Ælian. & Arrianus, qui monet ducem non intelligi.
Macri militarium libri II. Index pandectis Piſanis præmiſſ.
Arrii Menandri lib. IV. id.
Pauſanias. Ælian. & Arrianus.
Polybius Ælian. & Arrian.
Julius Pollux tacticum & ſtrategicum librum promittit lib. 1. Onomaſt. cap. 10.
Poſidonius Rhodius Stoicus. Ælian. & Arrianus.
Pyrrhus Rex. Cicero IX. 25. Epiſt. ad Pætum, Ælianus, Plutarchus, Donatus in Eunuch. IV. 7. *Pyrrhus peritiſſimus ſtrategematum fuit, primusque, quemadmodum ea diſciplina per calculos in tabula traderetur, oſtendit.*
Stratocles Ælian.
Tarrutini Paterni militarium libri IV. Index Pandectis Piſanis præmiſſ.
Xenocrates tacticus valde antiqvus memoratur Laertio IV. 15.

CAPUT XXXI.

De DIODORO SICULO, aliisqve Diodoris.

Diodori Siculi ætas. 1. Quibus auctoribus profecerit, & qua ratione in ſcribendo ſit uſus. 2. Ejus Hiſtoriæ Catholicæ libri XL. 3. Librorum XV. qui ex his exſtant argumentum. Ex reliquis fragmenta quædam. Diodorus à variis defenſus. 4. Ejus editiones atque interpretes. 5. Varii Diodori. 6.

I.

DIODORUS ex Argyrio ſive Agyrio * Siciliæ opido genus ſe duxiſſe

xiſſe ipſe teſtatur, licet Plinio in indice libri V. vocatur Diodorus Syracuſanus. Vixit ſub Julio Cæſare (ut Euſebius in Chron. ad Annum MDCCCCXVII.) & ſub Auguſto, ut Suidas auctor eſt, certe ſupervixiſſe videtur annum U. C. 746. quo Auguſtus ** triceſimo ſexto poſt interfectum Julium anno, Calendarium culpa Pontificum iterato depravatum emendavit & biſexti non, ut ante poſt triennium, ſed poſt quadriennium *** intercalandi rationem reſtituit, quæ Joſephi Scaligeri obſervatio eſt p. 156. ad Euſebium, probata itidem Voſſio lib. II. de Hiſt. Græcis c. 2. Poſt Cæſaris mortem ſcripſiſſe ſe innuit Diodorus lib. V. p. 208. *καθ' ἡμᾶς ὁ Γάιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις ἐπονομασθεὶς θεός.* & p. 211. *ὃν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις Καῖσαρ ὁ κληθεὶς θεός.* & in proœmio ubi ait ſe hiſtoriam ſuam deduxiſſe usque ad bellum à Romanis geſtum contra Gallos, *καθ' ὃν ἡγούμενος Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς θεὸς* &c. Similiter loquitur lib. IV. p. 158.

II. In eodem proœmio libri primi teſtatur ſe quo magis accurate de ſingulis ſcribere poſſet, nec locorum ignoratione peccaret, magnam Aſiæ & Europæ partem, Ægyptum quoque (lib. I. p. 29.) non absque periculis atque ærumnis perluſtraſſe, Latinæ etiam linguæ gnarum ex priſcis Romanorum commentariis *ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων* res & geſta illorum deſcribenda petiiſſe: quemadmodum res Ægyptiorum, Aſſyriorum, Medorum, Perſarum, Græcorum, Carthaginienſium, Siculorum, Rhodiorum petiit ex Horodoto, Cteſia, Beroſo, Thucydide, Xenophonte, Philiſto, Calliſthene, Theopompo Chio, Apollodori Chronicis, Hieronymo Cardiano & Marſya rerum Macedonicarum ſcriptore, tum Ephoro, Timæo, Zenone Rhodio, Antiocho Syracuſano aliisq;: res Cretenſium ex Epimenide, Doſiada, Soſicrate & Laoſthenide. Nimis frequentem uſum Orationum & Rhetoricationum reprehendit in limine libri XX. ridens eos, qui *προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας, totam hiſtoriam velut appendicem concionum fecere:* contra præclarum ducit Hiſt. encomia

* Diodorus lib. I. c. 4. *ἡμεῖς ἐξ Ἀργυρίου τὸ γένος τῆς Σικελίας ὄντες.* Philippus Cluverius II. 6. Siciliæ antiquæ contra Fazellum diſputat ſcribendum *Ἀγυρίου* & ſane dictum fuit *Ἀγύριον, Ἀγύριναι, Ἀγούριον*, ſed Tzetzæ quoque ad Lycophronem vocatur *Ἀργύριον*, & hodieque nomen illi eſt S. Filippo d' Argirone.

** Vide Solinum c. & Petavium IV. 3. de doctrina temporum.

*** Cum Olympiade h. e. quadriennio biſextum confert Diodorus: *ἡδὲ Ὀλυμπιὰς πληροῦται κατὰ τέτταρας χρόνους, ἰσοῦ δὲ ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι Βίσεξτον.*

Digitized by Google

mia digna virorum præſtantium & malorum vituperationes intexere, (lib. XI. p. 266.) quibus juſta de rebus fama conſtet, & *εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα in omne ævum* (p. 262.) poſteris tradatur. Quæ vero ſola lectorem offendere poteſt in ejusmodi Opere, univerſalem plurium gentium hiſtoriam per annorum ordinem tradente, interruptio narrationum, eam excuſat lib. XX. (T. 2. p. 780) Providentiæ divinæ aſſiduus eſt prædicator, bonis præmia, ſceleratis juſtas, licet quandoq; ſeras tribuentis pœnas: Sed quas præterea memorat hinc inde divinationes, prodigia & innumeras variis populis traditas creditasq; fabellas, non ita ſe illis habuiſſe oſtendit fidem, ut propterea ſuperſtitioſus ſcriptor à Vayero * dici jure meruerit, ſed eas fideliter referendo boni hiſtorici officium implevit.

III. Scripſit Diodorus Hiſtoriam Catholicam ſive res ab ultimis inde ætatibus usque ad Olymp. CLXXX. 1. *per cognita loca orbis* (ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης lib. 19. T. 2. p. 651.) geſtas *libris XL.* Tempus annorum triginta in hoc opere componendo inſumſiſſe ſe teſtatur in procemio, titulumque illi fecit *Bibliothecam*, quo hanc ex quorumcunque ſuperiorum hiſtoricorum ſcriptis contexuiſſet, ut recte obſervat Joannes Reinoldus prælect. 100. de libris Apocryphis T. 1. pag. 1233. Plinius præf. Hiſtor. natural. *Apud Græcos deſiit nugari Diodorus, & βιβλιοθήκην hiſtoriam ſuam inſcripſit.* Juſtinus Martyr. Cohortat. ad Græcos p. 10. καὶ ὁ ἐνδοξότατος δὲ παρ' ὑμῖν τῶν ἱστοριογράφων Διόδωρος ὁ τὰς βιβλιοθήκας ἐπιτεμὼν ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν, ** Ἀσίαν τε καὶ Εὐρώπην ὡς αὐτὸς γέγραφε διὰ πολλὴν ἀκρίβειαν περιελθὼν καὶ αὐτόπτης τῶν πλείστων γεγονὼς, τεσσαράκοντα ὅλα τῆς ἑαυτοῦ ἱστορίας βιβλία γέγραφεν. Euſebius lib. 1. præparat. c. 6. ὁ Σικελιώτης Διόδωρος γνωριμώτατος ἀνὴρ τοῖς Ἑλλήνων λογιωτάτοις ὡς ἂν ὑπὸ μίαν συναγηοχὼς πραγματείαν ἅπασαν τὴν ἱστορικὴν βιβλιοθήκην. Præcipue diligentem rationem habet notationis temporum,

 com-

* Mottanus Veyerus T. 1. Opp. edit. in fol. p. 302. loquens de Diodoro Siculo: *Si j'avois à le blamer, ce ſeroit bien plutoſt de la grande ſuperſtition qu'il fait paroitre dans tous ſes ècrits, auſſi bien que Tite Live parmy les latins.* Atqui Livium ipſe alibi Veyerus tuetur & ſuperſtitionis notam ab eo removet, ut in latinis ſcriptoribus notavi.

** Male interpres: *triginta totis annis Aſiam & Europam peragravit.* Nam verba ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν referri debent ad præcedentia, ut ex Diodori præf. conſtat.

complexus univerſis quadraginta libris hiſtoriam annorum à Troja † capta 1138. ut ipſe in prooemio libri 1. & 13. annotavit. Et quanquam dolendum eſt, in Romanis præcipue rebus, non ſemper accuratiſſime temporum calculum ponere, & nomina, ut queritur Dempſterus corrumpere, pauci tamen ſcriptores veteres exſtant, è quibus tanta lux definiendis temporibus & ſeriei rerum à Græcis & aliis gentibus geſtarum affulgeat, quam è Diodoro, licet ne dimidia quidem pars illius operis ad nos pervenit. Exſtant enim libri duntaxat quindecim. *primores quinq;* nimirum & *undecimus*, quique hunc excipiunt *usque ad viceſimum.*

IV. *Primi quatuor* libri Theologiam resque antiquiſſimas & magnam partem ante Trojanas Ægyptiorum, Babyloniorum, Chaldæorum, Indorum, Scytharum, Arabum, Æthiopum, Libycorum, Græcorumque perſeqvuntur, & in his fabuloſa qvidem non pauca, ſed inter gentes illas pro veris geſtis atque Originibus jactata & credita; Liber *quintus* (βίβλος νησιωτική dicta ipſi Diodoro) Inſularum celebriorum origines & præcipuas antiquitates perſtringit. In quinque proximis erat memoria totius vetuſtatis regnorum * Orientis, quæ multum Hiſtoriæ ſacræ allucebat, tum Corinthiorum aliorumq; Græcorum populorum, Romanorumque origines, & res per totum orbem geſtæ à Troja capta usque ad Xerxis in Græciam expeditionem. Sed de illis nihil nobis præter exigua fragmenta ſupereſt. Liber *undecimus* incipit à Xerxis in Græciam irruptione Olymp. LXXV. 1. & Annalium more Hiſtoriam perſeqvitur notatis ad ſingulos annos Archonte Athenienſi ac Romanis, quos minus quidem accurate digerit, Conſulibus, & ad ſingulas Olympiades Olympionicis, quam laudatiſſimam induſtriam in omnibus reliquis libris adhibet, & res ab illo, quod dixi tempore per totum orbem geſtas continuat usq; ad tempora Philippi Macedonis, cujus temporibus liber XVI. & Alexandri Magni, cui liber XVII. deſtinatus, tum Alexandri ſucceſſorum, quorum bella & varias res illorum ætate geſtas, in tribus proximis libris exponit usque ad bellum, quo Antigonus ab æmulis Regibus ſuperatus occubuit Olymp. CXIX. Romanas res parce & breviter attingit Diodorus in libris, quos habemus, fuſius diſſerit de rebus Carthaginienſibus, quæ; in patria ſua Sicilia contigerunt, fu-

† Trojam captam ſupponit 408. annis ante Olympiades, ſecutus Apollodorum in Chron. ad Euſeb p. 156. licet aliorum alia fuit ſententia, ut notavit Joh. Chriſtoph. Artopæus Prof. Argentoratenſis Clariſſ. in diſſ. de incertitudine notationis temporum per Olympiades A 1699. edita.

* Scal. ad Euſeb. p. 156.

fuſiſſime de Græcis. In poſtremis viginti libris Hiſtoriæ telam eodem modo pertexuerat usqve ad Olymp. CLXXX. & bellum à Cæſare contra Gallos geſtum: ſed ut dixi, illi jampridem interciderunt exceptis eclogis nonnullis ac fragmentis ab H. Stephano, F. Urſino & H. Valeſio editis. Ex libro ſeptimo fragmentum de origine urbis Romæ ſervavit Syncellus p. 194. Dictionem Diodori ſimplicem ac perſpicuam Hiſtoriæq; congruentem laudat Photius cod. LXX. Contra acerbiores Bodini & Lud. Vivis cenſuras eum defendunt Gerh. Voſſius ac Mottanus Vayerus Gallus de Hiſt. Græcis, & ante utrumque, Apologiam Diodori ſcripſerat Henricus Stephanus.

V. Primus quinque * libros primores *latine* vertit *Poggius Florentinus*, ſi modo verſionis ilie auctor, quæ Vincentii Oſopœi judicio non recte Poggio adſcribitur. *Neque enim veriſimile eſt*, inquit, *adeo ſpurciloqvum & virulentem ſycophantam & vitilitigatorem quicquam Græcitatis calluiſſe, qui ne latinam quidem linguam, cujus ſibi videbatur peritiſſimus, recte calluit.* Nec deſunt, qui verum auctorem dicunt fuiſſe *Joh. Phream* ** Anglum Balliolenſis Collegii Socium, qui literas elegantiores ſub Paulo II. in Italia docuit, & A. 1465. Epiſcopus Bathonienſis deſignatus diem obiit ſupremum. Edita eſt ſub Poggii nomine verſio illa Nicolao V. Pontifici inſcripta Venet. 1493. fol. & Baſil. 1578. fol. additis nonnullis fragmentis cura *Seb. Caſtellionis*. Libros XVI. XVII. XVIII. XIX. & XX. *Græce* primus vulgavit *Vincentius Opſopoeus*, Baſileæ typis Joh. Oporini, ſumtu Roberti Winter 1539. 4. *Modicas has*, inquit Opſopoeus, *Diodori reliquias à Jano Pannonio quodam Quinqueeccleſienſi Epiſcopo ab interitu vindicatas ac deinceps ab eruditiſſimo viro Joh. Alexandro Braſſicano nobis per Joh. Petrejum communicatas, & nunc tandem à me transſcriptas edimus.* Libros quinque primos & undecimum cum quatuor proximis debemus *Henrico Stephano*, qui additis quinque illis ab Opſopoeo pridem vulgatis primus ex MS. codice Huldrici Fuggeri quindecim libros Diodori integros *Græce* legendos dedit A. 1559. fol. cum ſua de Diodori ſcriptis Diatriba, & Apologia adverſus Vivem bre-

 vi-

* Numerantur quidem à Volaterrano & antiquis illius verſionis editionibus libri ſex, ſed primus in duos ab interprete diviſus eſt, quia Diodorus librum illum uti decimum ſeptimum quoque in duo τμήματα diſtribuerat, quorum poſterius incipit p. 28 edit. H. Stephani.

** Vide Clariſſ. Baylii Lexicon edit. 2. in Phrea, & Voſſium Hiſt. latin. pag. 549 ubi de Poggio.

vibusque in Diodorum notis & caſtigationibus. Ejusdem Stephani hortatu, univerſos viginti libros latine vertit vir utriusque linguæ periti ſſimus *Laurentius Rhodomannus* Cheruſc⁹, nullo alio MS. codice ſed ſola Stephani editione uſus. Neque alia hactenus præſtantior Diodori editio lucem vidit, quam *Græcolatina*, quæ ex Rhodomanni hujus recenſione cum ejus verſione & notis, temporumq; & ſummorum capitum notatione ad marginem, & indicibus Chronologicis aliiſque prodiit Hanoviæ typis Wechelianis A. 1604. fol. Recuſæ itidem ſunt in hac editione H. Stephani notæ, & paginæ in margine libri per totum opus notatæ Græcam Stephani editonem reſpiciunt. Addidit etiam Rhodomanus cum verſione ſua eclogas ſive fragmenta è deperditis Diodori libris, tum illas, quas Stephanus adjunxerat, è libro 31. 32. 34. 36. & 37. tum alias ex libro 6. & 7. ab Euſebio & Syncello ſervatas, & quas è libro 21. 22. 23. 24. 25. & 26. cum ipſo communicaverat Hoeſchelius, & quas è libro 31. 32. 34. 36. 37. 38. & 40. excerpſit Photius Patriarcha Cod. CCXLIV. His addere licebit in nova ſi quæ curabitur Diodori editione nonnulla ex Eclogis de legationibus, quæ Fulvius Urſinus græce edidit p. 313. ſeq. tum quam plurima quæ ex deperditis Diodori libris græce & latine vulgavit H. Valeſius in Excerptis Peireſcianis p. 220-413. Denique fragmentum de Cleonide & Ariſtomene, quod cum Polemonis & Himerii nonnullis græce A. 1567. 4. ſine nomine auctoris edidit H. Stephanus, ſed Iſ. Voſſius in codice Florentino reperit ſub nomine Diodori Siculi. Vide Voſſium Patrem in addendis de Hiſt. Græcis p. 529. Exſtat & Diodorus è Rhodomanni verſione *latine* Hanov. 1611. 8. quæ editio libros in capita diviſos exhibet, ſed omiſſa temporis in margine notatione, quam optimo conſilio addiderat Rhodomannus, & è re lectoris erat in ſingulis paginis ſuperiore loco annotari.

Nonnulla Diodori loca illuſtrat Jacobus Palmerius in Exercitationibus ad optimos auctores græcos: & Latinus Latinius Tomo II. Bibliothecæ. Præcipue notatu digna ſunt, quæ de Judæis ſcriptor ille tradidit & de Moyſe in Ecloga * libri XXXIV. & XL & libro 1. p. 84. ſeq. licet locum illum aliter longe accepit Juſtinus & è Juſtino Cyrill⁹, quam in rem videndi viri illuſtres Huetius pag. 104. demonſtrat. Evangelic & Simon Patricius Epiſcopus Elienſis ad Exod. IV. 16.

Li-

* Videtur hæc reſpicere H. Stephanus p. 7, Apologiæ pro Herodoto: *il me ſouvient auſſi d'avoir leu en une librairie d'Italie un fragment de l'Hiſtoire de Diodore Sicilien, auquel il accouſtre Moyſe de toutes façons.*

Librum XVI. & XVII. *latine* vertit ante Rhodomannum *Bartholomæus* (ſive ut in libro ipſo vocatur *Angelus*) *Coſpus* Bononienſis & cum Johanne Monacho de vita Alexandri M. edidit. dicavitqve Jacobo Banniſſo Maximiliani I. Imp. à ſecretis. Baſil. 1531. 1535. 1545. fol.

Gallice verſus prodiit Diodorus à libro XI. ad XVII. *Jacobo Amioto* interprete, Pariſ. 1554. fol. & cum *Lud. Regii* animadverſionibus ibid. 1583. fol. Tres primos libros verterat in eandem linguam *Antonius Maccaultus* Pariſ. 1535. 4. *Claudius Seyſſelius* è Diodoro Gallice compoſuit libros quatuor Hiſtoriæ ſucceſſorum Alexandri Pariſ. 1545. 12.

Germanice vertit *Job. Heroldus* Baſil. 1554. Francof. 1643. fol. Anglice *Boothus* Lond. 1699. fol. *Danica* Michaelis Wolgeli i interpretatio ſupra lib. 2. c. 25. §. 13. memorata, lucem nondum adſpexit, quod ſciam.

Utinam verum eſſet, inquit H. Stephanus Epiſtola ad Huldricum Fuggerum, *quod olim ex doctiſſimo viro Lazaro Bayſio audiebam, & quod ille ad ſe ſcriptum legere mihi ſolebat, nimirum totos quadraginta libros viſos in Sicilia noſtro tempore fuiſſe.* Saltim verum fuiſſet, quod Geſnerus audiviſſe ſe tradit in Bibliotheca, *libros, qui quintum ſeqvuntur usque ad decimum in Sicilia ſuperſtites aſſervari, & in appendice ad Bibliothecam apud Cardinalem S. Crucis Romæ & Auguſtæ Vindelicorum apud D. Job Jacobum Fuggerum.*

Auctor Chronici Paſchalis (quod Alexandrinum vulgo vocant (p. 44. relato Epitaphio Jovis, quod monſtrabant Cretenſes, addit, *περὶ οὗ συνεγράψατο Διόδωρος ὁ σοφώτατος χρονογράφος, ὃς καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ περὶ θεῶν εἶπεν ὅτι Ζεὺς ὁ τοῦ Κρόνου υἱὸς ἐν τῇ Κρήτῃ κεῖται.* Cave tamen ex hoc loco colligas Diodorum Siculum peculiarem de Diis librum compoſuiſſe.

VI. Agamne hoc loco de aliis etiam Diodoris, qui doctrinæ vel ſcriptorum laude celebres fuerunt? Obſervati ſunt in ſcriptis veterum hi:

Diodorus Procopii Sophiſtæ amicus, quem commendat Epiſtola 12.

Diodorus prætor *Adramyttenus* Philoſ. Academicus, cauſſidicus ac Rhetor cujus meminit Strabo XIII. p. 614.

Diodorus ex *Alexandria* Troadis, *Tragicus* cujus meminit idem Strabo.

Diodorus Alexandrinus Mathematicus quem allegat Evdorus Philoſophus apud Achillem Tatium Iſagoge ad Aratum.

Diodorus Valerius Pollionis F. *Alexandrinus* Philoſophus junior clarus ſub Hadriano Imp. Suid.

Dio-

Digitized by Google

Diodorus Antiochenus ad quem Baſilii M Epiſtolæ. Infra in *Diodori Tarſi Epiſc.*

Diodorus Ariſtophanius, vide infra in *Diodoro Tarſenſi.*

Diodorus Aſpendius Pythagoreus de quo lib. 2. c. 13. Cynicis eum moribus vixiſſe notat Athenæus IV. p. 163.

Diodorus Comicus. Vide infra *Diodorus Sinopenſis.*

Diodorus, Iaſſius cognomento *Cronus*, ab Hieronymo *Socraticus* appellatur & à Laertio refertur lib. II. qui eſt de Socraticis. Apollonii Dialectici, cognomine Croni auditor fuit, præceptor vero Philonis Dialectici ac Zenonis Sidonii, quem eundem cum Citieo Jonſius ſuſpicatur p. 116. Vide & 119. ſeq. ubi de quinque hujus Diodori filiabus, itidem Dialecticis, & de ſophiſmatis ab eo repertis. Æqualis fuit hic Cronus Callimachi, ut conſtat ex Epigrammatibus hujus quæ afferunt Sextus I. Mathem. p. 62. & Laertius II. 111. De dogmatibus ejus conſulendi idem Sextus, Cicero, Lactantius, Clemens aliique.

Diodorus Crotoniata Pythagoreus de quo feci mentionem lib. 2. c. 13.

Diodorus Cynicus. ſupra in Diodoro Aſpendio.

Diodorus Dialecticus ſive *Sapientiæ Dialecticæ Profeſſor* ut vocatur à Plinio VII. 53. De eo dictum paulo ante in *Diodoro Crono.*

Diodorus Elaites, cujus elegias laudat Parthenius c. 15.

Diodorus Epheſius, qui de Anaximandro ſcripſit teſte Laertio. Hic mihi videtur laudari à Chalcidio p. 291. Alius Diodorus Epheſius tyrannicida & ſub Demetrio Phrurarchus, de quo Polyæn.

Diodorus Epicureus qui ſibi ipſi necem conſcivit gulamque præſecuit ut refert Seneca de vita beata c. 19.

Diodorus Medicus qui Empirica ſcripſit, Plin. XX. 12. & XXIX. 12. At XX. 8. Diodoti Petronii antilegomena allegantur, licet & ibi quidam Diodorum legant: uti apud Athenæum X. p. 434. pro Diodoto Erythræo qui Ephemerides Alexandri ſcripſit. Diodori Medici etiam mentio apud Galenum aliquoties, ut jam notavit Tiraquellus p. 355. de nobilitate.

Diodorus Megaricus. Euſtath. ad Odyſſ. α. p. 1397. edit. Rom. Idem cum Dialectico ſive Crono de quo ſupra.

Diodorus Monachus; infra in Diodoro Tarſi Epiſcopo.

Diodorus Periegetes, qui περὶ μνημάτων ſcripſit teſte Plutarcho in Themiſtocle, Theſeo, Cimone. Idem fortaſſe qui περὶ δήμων ſive populis

populis (non de bellis) Atticis ſcripſit teſte Harpocratione.

Diodorus Peripateticus, Critolai auditor, de qvo dixi ſupra cap. XI. hujus libri.

Diodorus Prienæus, qvi ſcripſit de re ruſtica, teſte Varrone, Plinio, Columella.

Diodorus Sardianus Rhetor ſenior. Vide infra in Diodoro Zona. Rhethorices definitionem è Diodoro refert Scholiaſtes Aphthonii, ut Meurſio obſervatum, qvod ſit εὑρετικὴ δύναμις καὶ ἑρμηνευτικὴ μετὰ κόσμου τῶν ἐνδεχομένων πιθανῶν ἐν παντὶ λόγῳ.

Diodorus Sardianus Rhetor junior, Strabonis amicus, qvi teſtatur eum ſcripſiſſe ἱστορικὰ συγγράμματα, carmina lyrica aliaqve poemata, libro XIII.

Diodorus Sinopenſis Comicus, de qvo ex Athenæo & Suida mentionem feci l. 2. c. 22.

Diodorus Socraticus ab Hieronymo 1. contra Jovinian. dicitur, qvi aliis *Cronus & dialecticus*, de qvo ſupra dixi.

Diodorus Stoicus qvem allegat Achilles Tatius in Aratum. Idem forte contra qvem ſcripſit Chryſippus, cujus cum illo controverſia περὶ τοῦ ἀδυνάτου memoratur etiam S. Hieronymo.

Pro *Diodoro Stoico* Ciceronis Magiſtro, meliores codices referunt *Diodotum*.

Diodorus Tarſenſis Grammaticus cujus eſſe ἀπομνημονεύματα Laertio laudata, γλώσσας Ἰταλικὰς & περὶ Λυκόφρονα, qvæ citat Athenæus, tum librum περὶ σταθμῶν à Suida in τάλαντον allegatũ putat Meurſius qvem vide p. 21. ad Chalcidium. Librum περὶ σταθμῶν citat etiam auctor veteris ſcholii Græci ad Nazianzenum, in Diario Italico Clariſſ. Montfauconi p. 214. Idem Diodorus, ut notatum Meurſio, laudatur ab Erotiano ſive Herodiano in κάμμορον & Heſych. in Διαγόρας. Eundem exiſtimo qvi ab Euſtathio Ἀριστοφάνειος Appellatur.

Diodorus ex Antiocheno presbytero *Tarſi* Epiſcopus, clarus ſub extremum qvarti à CHRISTO nato ſæculi, ſcripſerat præter alia (de qvibus Photius, Suidas, & è recentioribus clariſſ. Caveus Hiſt. lit. Eccleſ. ad A. C. 378.) commentarios in libros Vet. Teſt in qvibus ſenſum hiſtoricum ſectatus allegorias miſſas fecit teſte Socrate VII. 3. De libris IV. contra Photinum vide Theodoritum l. 2. c. 11. hæret. fab. Liber Politicorum hujus Diodori qvem Syriace

 ex-

exſtare ſcripſit Hebed Jeſu, haud diverſus eſt à libro ejus de providentia, ut notatum Rich. Simoni III. 19. Epiſt. ſelect.

Diodorus Tragicus. Vide ſupra *Diodorus Alexandrinus.*

Diodorus Tryphon presbyter, Manetis qvem ignotum prius hoſpitio exceperat, deinde adverſarius. Vide Epiphan. de menſuris ac ponder c. 20. & hæreſi LXVI. c. *11.* Ad hunc Diodorum Epiſtola Archelai edita à Valeſio ad Socratem p. 200. & nuper à Clariſſ Zacagnio. Idem forte Diodorus qvem XXV. libris contra Manetem ſcripſiſſe refert Photius Cod. LXXXV. licet video inter ſcripta Diodori, Tarſi Epiſcopi, referri etiam ab Hebed Jeſu librum adverſus Manichæum. Tryphonis inter adverſarios hujus hæreſiarchæ meminit etiam Photius libro 1. contra Manichæos, cujus opus tetrabiblum etiamnum ineditum mihi olim legendum conceſſit qvi ejus editionem meditabatur D. Abraamus Hinkelmannus ὁ μακαρίτης. Omitto Diodorum Tryphonem qvi Syriæ Rex fuit Olymp. CLIL. & Livio aliisqve memoratur.

Diodorus cognomento Ζωνᾶς Rhetor. Supra in Sardianus: Strabo. lib. 13. Zonæ cujusdam (hujus ut videtur) Epigrammata Græca leguntur in Anthologia.

CAPUT XXXII.

DE DIONYSIO HALICARNASSENSI, & aliis Dionyſiis.

Dionyſii Halicarnaſſei ætas & antiquitatum Romanarum opus XX librorum 1. Libri priores XI. ſuperſtites, & ex aliis fragmenta 2. Editiones & interpretes Antiqnitatum. 3. Job. Canabutii ineditus in locum Dionyſii commentarius Græcus, 4. MS. Antiquitatum Codex in Bibl. Chigiana, ibid. laus accurationis & ſtyli Dionyſiani. 5. Epitome Antiquitatum Dionyſiii & commentatio περὶ χρόνων deperdita. 6.

Cri

Critica & Rhetorica ejus ſcripta, compoſita ante Antiquitatum libros. 7. Recenſentur. 8. - 15. ubi & de ſingulorum interpretibus. Scripta deperdita Dionyſii. 16. Utrum auctor libri περὶ ἑρμηνείας quæ ſub Demetrii, & vita Homeri quæ ſub Plutarchi nomine exſtat. 17. 18. Index ſcriptorum à Dionyſio allegatorum. 19. Alii Dionyſii. 20.

I.

DIONYSIUS Alexandri F. è Caria Halicarnaſſenſis, (a) civis Herodoti, Vir doctiſſimus & Criticus, (b) ac Rhetor ſua ætate præſtantiſſimus in Italiam venit (c) poſt finem bellis civilib⁹ impoſitum ab Auguſto Cæſare circa mediam Olymp. CLXXXVII. (ante CHRISTUM anno XXX.) atque ab eo tempore (d). per annos XXII. Romæ verſatus latinæ linguæ facultatem & alia ad Hiſtoriam Romanam ſcribendam neceſſaria monumenta ac ſubſidia ſibi comparavit, partim que è familiaritate cum viris eruditis, partim è commentariis latine ſcriptis Porcii

(a) Fuit & alius Dionyſius Halicarnaſſeus, Adriani Imperatoris temporibus celebris, Ælius prænomine, è noſtri poſteris, quem Atticiſtam Suidas vocat & cujus de Atticis vocibus libros V. reſenſet Photius cod. 151. De hoc dixi infra libro IV. Sed Dionyſius Halicarnaſſeus ὁ καθ' ἡμᾶς Διονύσιος συγγραφεὺς Straboni XIX. pag. 656. ubi de Halicarnaſſo agit laudatus idem plane eſt cum noſtro, tum cum Strabo iſta ſcriberet jam defunctus, ut notatum H. Dodwello in diſſ. de Dionyſii ætate p. 326. At Meurſius ad Helladium p. 36. Polybio pro Strabone nominato, Dionyſium Halicarnaſſeum commentus eſt noſtro longe antiquiorem. Verum hic recte omiſſus eſt in Meurſii libro de Dionyſiis I. 10. Antiquitat. Græcar. pag. 587.

(b) Eunapius in Porphyrii vita: Λογγῖνος δὲ κρίνειν γε τοὺς παλαιοὺς ἐπιτέτακτο, καθάπερ πρὸ ἐκείνου πολλοί τινες ἕτεροι, καὶ ὁ ἐκ Καρίας Διονύσιος πάντων ἀριδηλότερος. Etiam Suidæ Dionyſius noſter dicitur παντοῖος λόγιος, *Vir usquequaque doctiſſimus*.

(c) Dionyſius ipſe lib. 1. p. 6. ἐγὼ καταπλεύσας εἰς Ἰταλίαν ἅμα τῷ καταλυθῆναι τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος ἑβδόμης καὶ ὀγδοηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος μεσούσης, καὶ τὸν ἐξ ἐκείνου χρόνον ἐτῶν δύο καὶ εἴκοσι μέχρι τοῦ παρόντος γενόμενον ἐν Ῥώμῃ διατρίψας, διάλεκτόν τε τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκμαθὼν &c.

(d) Fallitur itaque Rogerus Aſchamus, qui lib. 1. Epiſt. 12. Dionyſium noſtrum confundit cum Dionyſio, qui docuit in ædibus Ciceronis, aut cum liberto M. Varronis.

Digitized by Google

cii Catonis, Fabii Maximi, Valerii Antiatis, Licinii Macrini, Æliiqve & Gellii & Calpurnii & multorũ aliorum materiam ſibi amplam & uberem ad fuιurum opus digerendum congeſſit. Manum admovit operi Olymp. CXCIII. Anno Urbis Conditæ Catoniano 745. (Varroniano 746. Dodvvell. 747.) ante CHRISTUM VIII. & ſtylo facili ac perſpicuo, & ſingularem elegantiam (*e*) præ ſe ferente ſcripſit *Antiquitatum* ſive *Originum Romanarum* Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας (*f*) *libros XX.* De Romanorum genere, Originibus, Republica & rebus geſtis ab Urbe condita usqve ad Olymp. CXXVIII. 3. ſive initia belli primi Punici. à qvo incipit *Polybii* (*g*) Hiſtoria, qvam æmulatus videtur Dionyſius Herm. Conringio judice de civili prudentia c. 14. ut *Joſephus* viciſſim Dionyſii exemplo creditur hiſtoriam ſuam Judaicam libris viginti complexus eſſe, & inſcripſiſſe Ἀρχαιολογίαν Ἰȣδαϊκὴν.

II. E libris (*h*) XX. Dionyſiii Originum ſive Antiqvitatum non plures exſtant, qvam *priores undecim*, deſinentes in Anno Urbis CCCXII. & fragmenta qvædam de legationibus, qvæ ex poſterioribus libris vulgavit Græce *Fulvius Urſinus*, tum fragmenta qvædam è libro XII. qvæ in excerptis Peireſcianis Græce & latine edidit *H. Valeſius* pag. 529. - 545. notiſqve illuſtravit.

III. Libros XI. latine primum è duobus Codicibus MSS. tranſtulit *Lapus Biragus* Florentinus, dicavitqve Paulo II. qvem Platina qvidem notat ſummo odio humaniorum literarum ſtudia habuiſſe. Lucem vidit Biragi verſio Tarviſii 1480. fol. recenſita Baſileæ 1532. fol. ab *Hermanno Glareano* qvi 6000. errores ſuſtuliſſe ſe profitetur, & Chronologicis tabulis Dionyſium illuſtravit. *Etſi vero Lapus* (Sylburgii verba agnoſcis) *pleraque parum latine, multa etiam ſiniſtre vertit, tamen, qvia duos*

(*e*) Photius cód. LXXXIII. Scriptorem vocat τὴν φράσιν καὶ λέξιν καινοποιητήν.

(*f*) Sunt qvi titulum Ἀρχαιολογίας putant tantum convenire primis libris non toti operi. Vide Voſſium II. 3. Hiſt. Gr. Photius qvoqve illius tituli plane non meminit ſed vocat βιβλία ἱστορικῶν λόγων εἴκοσι. At Stephanus Byz. in Κωνςάντεια laudat Dionyſium ἑνεκαιδεκάτῳ Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας, unde patet, totum opus ab eo lectum fuiſſe hoc titulo.

(*g*) Notavit hoc etiam Evagrius lib. V. cap. ult. Hiſtor. Eccleſ. & Photius Cod. LXXXIII. Confer Dodvvellum ad Chronolog. Dionyſii Halic. p. 106.

(*h*) Falli Gelenium, qui libros XX. à Dionyſio abſolutos negat, Photii, Stephani Byz. aliorumqve teſtimoniis revincit Voſſius II. 3. Hiſtor. Gr. & Martinus Hanckius lib. 2. de Rom. rerum ſcriptoribus p. 223.

duos vetuſtos codices in ſua verſione ſecutus eſt, & verbum verbo reddere ſtuduit, ſæpe mihi ad veræ lectionis inveſtigationem viam patefecit. *Græce* primus edidit *Robertus Stephanus* Pariſ. 1546. fol. typis vere Regiis ac nitidiſſimis. Hinc meliorem verſionem *latinam*, ſed decem tantummodo librorum (Libri undecimi enim in Græcis Cod. perturbatior ordo eſt) adornavit *Sigismundus Gelenius*, ſuadentibus Hieron. Frobenio & Nicolao Epiſcopio, eamqve Johanni Rudolpho Murbacenſi & Lutrenſi Abbati inſcriptam edidit Baſil. 1549. fol. addito undecimo libro ex Lapi Biragi verſione. Ab eo tempore egregiam Dionyſio operam præſtitit *Fridericus Sylburgius*, qvo vix qvisqvam melius veteres ſcriptores tractavit, emendatioresue & ad uſum aptiores adornavit editiones. Hic enim Græca ad varios codices MSS. doctorum virorum opera recenſita emendavit, atqve è Romano potiſſimum ac Veneto codice ſupplevit, Gelenii verſionem innumeris locis caſtigavit, librum undecimum & fragmenta de legationibus à Fulvio Urſino edita, & jam recens ad Julii Pacii codicem emendata de integro vertit, Glareani Chronologiam, Aurelium Victorem de Origine gentis Romanæ cum notis A. Schotti, Leges Regias & decem virales cum notis & gloſſario, notasqve è Victorii, Mureti, Brodæi, Leopardi, H. Stephani, Camerarii, Guil. Canteri, Xylandri, Wolfiiq; ſcriptis excerptas & ſuas propria induſtria concinnatas, indices in Dionyſium, qvalibus ſolet editiones ſuas ornare locupletiſſimos græços & latinos ſubjunxit. Francof. apud heredes, A. Wecheli 1586. fol. Recuſa eſt Sylburgii editio græce & latine Lipſiæ A. *1691.* fol. minus emendate, nec verbulo adjecto, qvo ex virorum doctorum ſæculi integri induſtria aliqvid novi ornamenti Dionyſio accederet. Prodiit etiam Dionyſius latine, libros undecim Antiqvitatū ex verſione Geleniana à Sylburgio recenſita ac ſuppleta, & (qvod in græco-latina deſideratur) capitibus diſtincta exhibens Hanov. 1615. 8. Sed & *Æmilius Portus* Franciſci F. poſt alios non dubitavit libros Antiqvitatum Dionyſii latine vertere, & cum notis ſuis, H. Stephani & Iſ. Caſauboni edere Lugduni 1592. fol. apud Vignonium. In hac editione latina ſolarum Antiqvitatum (reliqva enim Dionyſii ſcripta non attigit Portus) excerpta de legationib⁹ occurrunt ex triplici verſione & cum notis H. Stephani, Frid. Sylburgii & ipſius Porti. Habeo etiam libros XI. Antiqvitatum Dionyſii è Porti verſione ſeparatim latine recuſos cum argumentis librorum & Gnomologia Dionyſiana, Genevæ apud Jacobum Stoer A. 1603. 12. Deniqve præfectus Bibliothecæ Bodlejanæ dignis-

ſimus *Joh. Hudſonus* luculentam & præclariſſimam publico bono vulgavit Dionyſii editionem è theatro Sheldoniano Oxoniæ A. 1704. fol. inſcriptam D. Georgio Hoopero Epiſcopo Bathonio-Wellenſi, in qva Græco textui ad editionem Sylburgii recenſito adjungitur Porti translatio hinc inde emendatá, & ſingulis paginis ſuperius adſcripta temporis notatio ex mente Viri egregii *H. Dodwelli*, infra autem præter notas & obſervationes variorum ſubſtratæ Variæ lectiones Codicis Vaticani ante 700. annos ſcripti per libros minores decem & per undecimum alterius Vaticani recentioris, qvas Viris præſtantiſſimis Laur. Zacagnio & Jac. Perizonio in acceptis refert editor humaniſſimus. Excerpta de legationibus cum verſione H. Stephani & variorum notis Peireſciana cum Henrici Valeſii interpretatione, & obſervationibus exhibet, operiqve præmittit veterum recentiumq; (*i*) de Dionyſio teſtimonia ac judicia, ad calcem Tomi II. rejectis notis qvibusdam Variorum in qvædam Dionyſii loca prolixioribus F. Urſini, Iſ. Caſauboni, H. Stephani, Sylburgii &c. In his p. 323. H. Doddvvelli ſupra laudati diſſertatione de ætate Dionyſii, & vocabulo γενεά, (*k*) tum ab eodem Dodvvello concinnatis & ſummo ſtudio eleboratis tabulis Chronologicis Dionyſianis.

IV. In locum libri 1. Antiqvitatum de Inſula Samothrace ac Diis Troicis prolixos commentarios Græce ſcripſit *Johannes Magiſter* cognomine *Canabutius* ſive *Canabuza*, qvos memorat Labbæus p. 108. Bibl. nov. MSS. & edere pridem conſtituerat Leo Allatius. Exſtant etiam manu exarati in Bibl. Vindobonenſi Imperatoris, diſtincti in capita XCV. qvorum titulos poſt Lambecium edidit Neſſelius in Catalogo MSS. inter codices hiſtoricos p. 165. ſeq. Sed & Romæ in Bibliotheca Chigiana aſſervatur membranaceus & ſæculo X ut videtur ſcriptus codex Græcus Antiqvitatum Dionyſii, cum effigie illius in fronte voluminis ex antiqviore codice delineata & minio picta, ut narrat Bernardus de Montfaucon in Diario Italico c. 20. p. 238.

V. Te-

(*i*) Plura collegerunt Martinus Hanckius libro utroque de Rom. rerum ſcriptoribus, Chriſtianus Wilhelmus Eybenius ad Joh Magiri Eponymologicum, Thomas Pope Blount &c. Præ ceteris lectu jucunda ſunt, quæ de Dionyſio obſervat Mottanus Vayerus T. 2. 305. ſeq. edit. in fol.

(*k*) Hac voce plerumque non certum numerum annorum ſed ſtirpes ac ſucceſsiones notari contendit Vir doctisſimus, perinde ut Matthæi primo capite. Confer ejusdem exercitat. de ætate Pythagoræ p. 170. ſeq.

V. Teſtatur Dionyſius ipſe (*l*) ſe in Hiſtoria ſua voluiſſe referre ac ſervare characterem *ἐξ ἁπάσης ἰδέας μικτὴν, ἐναγωνίου τε καὶ θεωρητικῆς quiddam ex rerum geſtarum narratione & ſpeculatione Philoſophica mixtum*, itaqve ut diligentiſſime & Romanis ipſis ſcriptoribus longe accuratius deſcribit Rempublicam Romanam ritusqve, & temporis notationem aſſidue magno ſtudio adjungit, ita hinc inde digreditur, & Orationem aſſidue magno ſtudio adjungit, qvo ipſo jucundiorem lectu eſſe judicavit Photius. Stoicæ Philoſophiæ faviſſe Voſſius obſervat lib. 1. de Idololatria c. 10. Dictione autem utitur tam pura ac dilucida, ut cognitionem Græce linguæ conſeqvi cupientibus Dionyſii lectionem non ab re præ ceteris commendarit Rev. & doctiſſimus Vir Hermannus ab Hardt in ſtudioſo (*m*) ſuo Græco.

VI. Scripſerat præterea Dionyſius *Epitomen harum antiquitatum libris quinque* Stephano Byz. laudatam in Ἀρικεια & Κορίολλα, ſed illa jam pridem intercidit. De ea videndus Photius cod. LXXXIV. & H. Stephanus operæ 1. in Dionyſium c. 5. & 7. Etiam *librum περὶ χρόνων* ſcripſiſſe ſe innuit Dionyſius lib. 1. pag. 60. in qvo docuit, qva ratione Græcam ſupputandi rationem ad Romanam liceat dirigere. Memit & Clemens Alex. 1. Strom. p. 320. Παλαίτερα γὰρ τῶν Ἑλληνικῶν τὰ Ἀργολικά, τὰ ἀπὸ Ἰνάχου λέγω ὡς Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐν τοῖς χρόνοις διδάσκει. Suidas. Εὐριπίδης τραγικὸς, τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφιδοῦς, ὡς Διονύσιος ἐν χρονικοῖς. Sed hæc Clariſſimo Hudſono pridem obſervata.

VII. Nunc ad alia Dionyſii ſcripta accedere par eſt, Critica & Rhetorica tum illa qvæ exſtant, tum, qvæ perierunt. Exſtant vero hæc ſane eximia & lectu digna, niſi qvod acerbā nimis Criticam qvandoqve excercere videtur Dionyſius, in his ſcriptis, qvæ junior ætate & ferventior edidit, neqve enim dubium eſt, hæc ante Antiqvitates ab eo compoſita fuiſſe.

VIII. ΠΕΡΙ' ΣΥΝΘΕ'ΣΕΩΣ Ο'ΝΟΜΑ'ΤΩΝ (*n*) *de ſtructura Orationis* liber, ad Rufum Melitium ſive Minucium. Græce primus edidit &

(*l*) Lib. 1. p. 7.

(*m*) Editus eſt Helmſtadii 1700. 8.

(*n*) Etiam Dionyſius Longinus hoc de argumento duobus libris ſcripſerat poſt noſtrum Dionyſium & longe acriore atqve exqviſitiore judicio valuiſſe videtur Tan. Fabro in notis ad Longin. p. 208. edit. Tollianæ, pollicito hoc ſe oſtenſurum in locis quos uterque examinavit.

Aldus inter veteres Rhetoras Venet 1508. fol Prodiit & Græce Argent. 1550. 8. & Sylburgio curante in tomo poſteriore Operum Dionyſii Wecheliana. Latine vertit utcunq; & exempla latina addidit *Samuel Birkovius* Polonus in Academia Samoſcenſi Profeſſor. Prodiit Græce & lat. Samoſcii A. 1604. 8. Eadem Bircovii verſio ab *A. Schotto* recenſita & brevibus ſcholiis illuſtrata exſtat in editione Dionyſii latina Hanov. 1615. 8. Longe emendatiorem verſionem edidit, Græca caſtigavit, & notas Sylburgii variorumqve & ſuas addidit *Jacobus Uptonus* Etonenſis Vir Cl. Lond. 1702. 8. cujus editionem laudatam, ſi placet, vide in Actis Erud. A. 1703. p. 44. Deniqve ex Uptoni editione hunc librum in poſteriorem Dionyſii ſui tomum recepit præſtantiſſimus Hudſonus, verſione locis qvibusdam interpolata & Græcis caſtigatis ad Codices binos Regis Chriſtianiſſimi, & unum Colbertinum, qvorum uſum Vir Cl. Michael. le Qvien ipſi comparavit.

IX. ΤΕΧΝΗ, *Ars Rhetorica* ad Echecratem, duodecim capitibus conſtans & omnium qvæ ex Dionyſii ſcriptis exſtant Hudſono judice mendoſiſſimum. Græce inter Rhetoras Aldi 1508. fol. & in editione Dionyſii Pariſienſi H. Stephani, & Wecheliana. Prima qvatuor capita περὶ τῶν πανηγυρικῶν, μέθοδον γαμηλίων, γενεθλιακῶν & ἐπιθαλαμίων latine vertit *M. Antonius Antimachus* Ferrarienſis, qvæ verſio ex edit. Baſil. 1539. fol. legitur in calce editionis Wechelianæ T. 2. p. 199. At Caput V. μέθοδον προσφωνηματικῶν & V. ἐπιταφίων latina interpretatione donavit *Gvil Gratius* Brugenſis Jeſuita. Caput VII. προτρεπτικὸν ἀθληταῖς & VIII. περὶ ἐσχηματισμένων tranſtulit *Andreas Schottus*. IX περὶ ἐσχηματισμένων ſive de figurata dictione tractatum poſteriorē, tum & X. & XI. περὶ τῶν ἐν μελέτῃ πλημμελουμένων & περὶ τῶν ἐν μελέταις ἀτεχνίας *Guil. Gratius*. Caput XII. περὶ λόγων ἐξετάσεως *A. Schottus*. Latine hæc omnia leguntur in editione Dionyſii latina Hanovienſi A. 1615. 8. ſed capita 10. 11. 12. à prioribus male diſtracta ſunt, & rejecta ad p. 168. ſeq. Hudſonus verſionem hinc inde emendavit & græca caſtigavit ad Codices binos Regis Galliæ, tum ad Colbertinum, Jameſii item Theologi Cantabrigienſis & Rogeri Galei. Tan. Faber in notis ad Longinum p. 135. τέχνην Dionyſii noſtri qvod miror, eſſe negat, atqvi Dionyſii dictionem habet ac characterem, pollicetur etiam librum de imitatione pag. 64. qvem à noſtro ſcriptum conſtat. Laudat ſane *Nicoſtrati* dictionem p. 36. λέξει δὲ χρηστέον ὠφελεῖ μᾶλλον ἐγγὺς Ξενοφῶντός τι καὶ Νικοστράτου βαίνοντα. Sed neutiqvam intelligendus Nicoſtratus Macedo ſub M. An-

to-

tonino clarus, de qvo Suidas, Philoſtratus de Sophiſt. p. 618. & Alciatus II. 49. parergon, non magis qvam Sophiſta junior Trapezuntius, qvi hiſtoriam ſcripſit à Philippo Arabe ad Odenatum usqve Palmyrenum & Valeriani infelicem in Perſas expeditionem teſte Evagrio lib. 5. cap. ult. Hiſtoriæ Eccleſ. Conſtat enim plures floruiſſe Nicoſtratos antiqviores, ut illum adverſus qvem Demoſthenes dixit Orationem LIX. ne de aliis in præſenti memorem. Menander qvoqve ſive Alexander Rhetor (Dionyſium, ut videtur, noſtrum ſecutus (Xenophontem ac Nicoſtratum conjungit, eorumqve, ſed & Dionis Chryſoſtomi ac Philoſtrati dictionem ejus, qvi Heroica atqve imagines ſcripſit, affirmat ἀπλουστέραν εἶναι καὶ ἀσφαλεστέραν. De Mureti vero errore, qvi ex loco τέχνης hujus, qvo p. 37. Dionyſius Iſocratem ἑταῖρον ſuum vocat, juniorem qvendam Iſocratem eſt commentus, dixi lib. 2. c. 26. §. 5.

X. ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ſive τῶν ἀρχαίων κρίσις Græce primum cum aliis qvibusdam Dionyſii ſcriptis Criticis mox commemorandis prodiit Pariſ. A. 1554. 8. edente *H. Stephano*, qui è Cicerone & Qvintiliano judicia iisdem ſcriptoribus adjunxit. Latine vertit *Stanislaus Ilovius* Polonus Baſil. 1557. 8. inſcripſitqve *de præcipuis Græcæ linguæ auctoribus elogia.* Ilovii translatio recuſa eſt in editione Wecheliana T. 2. p. 206. & in latina Hanovienſi, & in Græcolatina Hudſoniana. Scriptores, de qvib⁹ judicium fert Dionyſius in præſenti libro, hi ſunt: Homerus, Heſiodus, Antimachus, Panyaſis, Pindarus, Simonides, Steſichorus, Alcæus, Æſchylus, Sophocles & Euripides: Herodotus & Thucydides, Philiſtus & Xenophon, ac Theopompus, tum Pythagorei & Plato atqve iterum Xenophon & Ariſtoteles. Lyſias præterea & Iſocrates, Demoſthenes, Æſchines, & Hyperides.

XI. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΤΤΙΚΩΝ ΡΗΤΟΡΩΝ ὑπομνηματισμοὶ πρὸς Ἀμμαῖον. *De Oratoribus Atticis* ad Ammæum commentarii. Horum prima pars duntaxat exſtat, περὶ τῶν πρεσβυτέρων de antiqvioribus *Lyſia, Iſocrate; Iſæo.* Ex altera de junioribus Oratoribus Atticis *Demoſthene, Hyperide & Æſchine* ſupereſt tantummodo caput initio mutilum & hinc inde hians περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος, & tractatio non in terra de *Dinarcho.* Tertia pars de Hiſtoricis & ceteris ſcriptorib⁹ Atticis à Dionyſio promiſſa incertum, an perfecta, certe ad nos non pervenit. Qvæ *de Lyſia & Iſocrate* commentatus eſt Dionyſius, primus cum Lyſiæ orationibus & Iſocratis græce edidit Aldus A. 1513. fol. poſt Aldum H. Stephanus ad calcem Antiqvitatum Dionyſii A. 1547. fol. Latine tranſtulit

Digitized by Google

ſtulit Matthias Martinez Middelburgicus, & qvæ de Iſocrate, Hieron. Wolfius, cujus verſionem Sylburgius qvoqve in Wecheliana editione exhibuit. T. 2. p. 211. Quæ autem *Iſæo & Dinarcho*, P. Victorius Græce vulgavit è Bibl. Medicea Lugd. 1580. 8. apud Tornæſ. Vertit latine A. Schottus, ac de Dinarcho idem qvem, dixi Martineſius ſive Martini⁹. Qvæ de dicendi vi deniqve, qvæ ſingularis fuit *in Demoſthene*, primus è recentiore MS. codice & ſchedis è Lollini Bibliotheca à Don Zellino communicatis Græce edidit Frid. Sylburgius, latine Martineſius convertit. Exſtant hæc latine in editione Hannovienſi 1615. 8. Græce in Wecheliana græce & latine in Hudſoniana, qvi duobus MSS. Bibl. Regis Galliæ ad Græca caſtiganda uſus eſt, & in Iſæo ac Dinarcho & Demoſthene, codice ex MS. Bibl. Bodlejanæ.

XII. EPISTOLA I. AD AMMÆUM (qvem *φίλτατον* ſive amiciſſimum vocat) *de ætate ſcriptorum Demoſthenis & Ariſtotelis*, ſive qvod Demoſthenes artem Rhetoricam non didicerit ex Ariſtotele, neqve orationibus ſuis ad ejus præcepta conformatis omnium Oratorum præſtantiſſimus evaſerit. Græce primus edidit H. Stephanus 1554. 8. latine vertit in ſua Demoſthenis editione *H. Wolfius*, cujus verſionem recudi curavit Sylburgius T. 2. 223. *A Schotti** translatio cum ejus notis exſtat in editione Dionyſii Hanovienſi latina A. 1615. 8. & in Græcolatina Hudſoni, qvi uſus MS. codice Regio ad Græca caſtiganda.

XIII. EPISTOLA II AD AMMÆUM *περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων de iis, quæ Thucydidi propria ſunt.* Scripta poſt librum prolixiorem de Thucydide, de qvo mox, & græce vulgata ab Aldo inter græcos Rhetoras A. 1508. fol. tum à Joachimo Camerario A. 1540. & aliis qvibusdam Thucydidis editoribus, & ab H. Stephano cum Antiqvitatibus Dionyſii A. 1547. fol. & in editione Dionyſii Wecheliana. Latine *Matthia Martinez* interprete in editione latina Hanovienſi & in Græco-latina Hudſoni, qvi ad græca emendanda adhibuit duos Regios Gallicos codices & unum Colbertinum.

XIV. DE THUCYDIDE *Liber ad Q. Ælium Tuberonem περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ συγγραφέως ἰδιωμάτων.* Græce primus è Codice *Andreæ Dudithii* Pannonii, qvem à Paulo Manutio acceperat, edidit Sylburgius in editione Wecheliana. Subjunxit idem T. 2. pag. 141. perelegantem Dudithii translationem qvæ prodierat Venet. 1560. 4. apud Manutium & Baſil. 1579. 8. Exſtat etiam in latina Dio-ny-

* Confer Vitas Demoſthenis & Ariſtotelis comparatas A. Schotto auctore, Auguſtæ Vindel. 1603. 4.

Digitized by Google

nyſii editione Hanovienſi & in græco-latina Hudſoni, qvi uſus ad græca caſtiganda Codice MS. Bodlejano, erudita H. Savilii manu hinc inde notato. Laudat hunc librum ex merito Rogerus Aſchamus in Epiſtola de imitatione ſcripta ad Joh. Sturmium.

XV. EPISTOLA AD CN. POMPEJUM (πρὸς Γναῖον Πομπήιον) *de Platone*, qva exponit, qvid in ejus Philoſophi dictione & qvam ob rem improbarit, adjuncto judicio de hiſtoricis, qvos præcipue imitatione dignos eſſe putat, *Herodoto, Thucydide, Xenophonte, Philiſto, Theopompo.* Hanc epiſtolam græce primus cum aliis qvibusdam Dionyſii ſcriptis vulgavit Carolus Stephanus Pariſ. 1554. 8. latine vertit *Stanislaus Ilovius* Polonus Baſil. 1557. 8. diviſam in bina opuſcula, qvorum unum ſub titulo comparationis excellentiſſimorum Hiſtoricorum inſcriptum dedicavit Joh. Tencinio Comiti, alterum inſcripſit Cælio ſecundo Curioni, Præceptori ſuo. Hæc verſio recuſa legitur in editione Wecheliana, T. 2. p. 229. & in latina Hanovienſi, atq; in græco-latina Hudſoni, qvi codice MS. Regis Chriſtianiſſimi uſum ſe teſtatur ad Græcum contextum caſtigandum.

Qvod Sylburgius in præfat. ad tomum poſteriorem promittit primi tomi ſpicilegium & ſecundi auctarium, lucem non vidit, ſed cum præſtantiſſimo auctore intercidit.

XVI. Perierunt etiam ſcripta varia Critica ac Rhetorica Dionyſii ipſius, ut eidem Sylburgio jam obſervatum.

Deſiderantur ſane hæc:

1. Περὶ μιμήσεως *de imitatione* ad Demetrium ὑπομνηματισμοὶ γʹ Commentarii III an, & qvinam & qvomodo imitandi ſint ſcriptores eximii. Dionyſ. Epiſt. ad Pompej. p. 128. & lib. de Thucydide ſub init. Scholaſt. Hermogenis 1. περὶ ἰδεῶν laudat Dionyſium περὶ μιμήσεως χαρακτήρων neqve aſſentior Meurſio, qvi in libro de Dionyſiis ſuſpicabatur duo diſtincta ſcripta περὶ μιμήσεως καὶ περὶ χαρακτήρων. Non abſurde autem Sylburgius horum librorum ἐκλογὴν eſſe putabat τοὺς τῶν παλαιῶν χαρακτῆρας, de qvibus dixi ſupra §. 10.

2. περὶ τῆς πραγματικῆς Δημοσθένους δεινότητος, De Demoſthenis in rerum tractatione admirando acumine ac vi (ut περὶ λεκτικῆς δεινότητος ejusdem Oratoris diſſeruit in ὑπομνηματισμοῖς, qvos habemus de Rhetoribus Atticis ad Ammæum.)

3. De Hyperide & Æſchine, tum Hiſtoricis, Philoſophis ac ceteris ſcriptoribus Atticis ὑπομνηματισμοί.

4. Liber *περὶ τῆς ἐκλογῆς ὀνομάτων de delectu verborum*, qvem Rufo promittit in lib. de verborum compoſitione.

5. Liber de Lyſia & internoſcendis ejus orationibus ἰδίᾳ δὲ περὶ τοῦ ῥήτορος πραγματείαν συνταττόμενος &c. Dionyſius in Lyſia pag. 68. Confer in Iſæo ſub init.

6. Ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας, πρὸς τοὺς κατατρέχοντας αὐτῆς ἀδίκως. Adverſus eos, qvi Politicam Philoſophiam injuſte reprehenderunt, Dioniſ. lib. de Thucydide p. 137.

Deniqve Dionyſium Halicarnaſſeum inter eos qvi *Epicuri* famam ſcriptis lacerarunt refert Laertius lib. X. ſect. 4: qvod forte in libro jam dicto de civili Philoſophia factum.

XVII. Allegatur præterea Dionyſius Halicarnaſſeus περὶ ἑρμηνείας in Scholiis ad Ariſtoph. Nubes v. 400. Unde librum de elocutione, qvi legitur ſub nomine *Demetrii Phalerei*, & in qvo locus à Scholiaſte Comici laudatus occurrit, Dionyſio noſtro tribuunt H. Valeſius ad excerpta Peireſciana p. 65. Iſ. Voſſius ad Catull. p. 153. & in libro de poematum cantu & viribus rythmi, ac Menagius pag. 59. & 222. ad Laertium. Sed hoc de libro dictum à me eſt infra lib. IV.

XVIII. Dionyſio etiam noſtro *librum de vita Homeri* qvi ſub *Plutarchi* nomine exſtat, tribuit præſtantiſſim⁹ Vir Thomas Galeus, qva de ſententia vide, ſi placet, qvæ dixi lib. 2. c. 1. §. 4.

XIX. Index ſcriptorum à Dionyſio Halicarnaſſenſi allegatorum accommodatus ad paginas editionis Wechelianæ cujus paginas Oxonienſis, unde hic elenchus depromtus eſt, in ora paginarum interiori adſcriptus habet. A. Tomum priorem, B. poſteriorem denotat.

Acuſilaus Argivus B. 138.
Ælii A. 6.
Ælius Tubero A. 67.
Agathyllus A. 58. Agathyllus Arcas poeta A. 39.
Æſchylus B. 22. 69. 187. Æſchylus ἐν Προμηθεῖ λυομένῳ. A. 34.
Æſchines B. 71. 120. 196. 185. ejus locus B. 185. 197. &c.
Alcæus A. 336. B. 19. 28. 69.
Alcidamas B. 111. 120.
Almeleſagoras (ſeu Meleſagoras) Chalcedonius B. 138.
Anacreon B. 26. 188.
Anaxagoras B. 47. 57.
Anaxilaus A. 1.
Anaximenes B. 111. 120. 167.
Andocides B. 82. 161.
Antias. Vide Valerius.
An-

Antigonus (ſeu potius Antiochus) A. 5.
Antilogus (vel potius Antiochus) Syracuſanus A. 5.
Antimachus B. 68. Antimachus Colophonius. B. 22.
Antiochus p. 5. Antiochus Syracuſanus A. 10. 18. 27. 50. Antichus Xe[illegible] 10.
[illegible]phon B. 120. 162. 167. Antiphon Rhamnuſius B. 9. 22. 111. 161.
Antiſthenes Socraticus B. 161.
Aphrareus Iſocr. f. B. 102. 119.
C. Aqvilius A. 200.
Aratinus. Viſe Arctinus.
Archilochi verſus B. 16.
Archinus B. 178.
Arctinus A. 55. 56.
Argivorum ſacerdotum Commentarii A. 50.
Ariſtæus (ſive Ariſteas) Proconneſius B. 146.
Ariſtocles B. 115.
Ariſtophanes B. 23. ejus locus B. 29.
Ariſtoteles A. 58. B. 2. 27. 28. 192. ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ ſc. τῆς ῥητορικῆς B. 121. ejus τοπικαὶ, ἀναλυτικαὶ & μεθοδικαὶ συντάξεις memorantur B. 121. 122. locus ejus ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῶν τεχνῶν B. 123. 124. 125. ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν B 29. &c.
Ariſtoxenus B. 192. Ariſtoxenus Muſicus B. 11.
Ariſtus vel Arithous ὁ γράψας τὰ Ἀρκαδικὰ A. 39.
Artamenes B. 151.
Aſiani oratores B. 80. 81.

Bacchylidis locus B. 30.
[illegible] B. 146.
Cæcilius B. 130.
Callæſchri dictum B. 39.
Callias ὁ τὰς Ἀγαθοκλέους πράξεις ἀναγράψας A. 58.
Callimachus B. 105. 112. 116. 171.
Calliſtratus A. 55.
Calpurnii A. 6.
Calpurnius Piſo A. 64. Vide Piſo.
Cato A. 11. 220. qvære reliqva in Porcius
Cenſoriæ tabulæ A. 60. 225.
Cephalo Gergithius A. 39. 58.
Cephiſodorus B. 111. 120. 127. Cephiſodorus Athenienſis B. 102.
Chæron (ſeu potius) Charon B. 129.
Charon Lampſacenus B. 138.
Chryſippus Stoicus B. 5. ὁ γράψας περὶ τῆς συντάξεως τῶν τοῦ λόγου μορίων B. 5.
Cincius A. 105. 106. L. Cincius A. 5. 60. 64.
Cratinus B. 47. 67.
Cratippus B. 143.
Critias B. 28. 111. 161.
Cteſias Cnidius B. 9.

Damaſtes Sigenſis A. 59. B. 138.
Deiochus Proconneſius B 138.

Demades B. 76.119.124.
Demagoras A. 58.
Demetrius B. 127. Demetrius Calantianus B. 5. Demetrius Magnes ἐν τῇ περὶ τῶν ὁμωνύμων πραγματείᾳ B. 112. Demetrius Pha- [illegible]
Democles Phygelensis (seu potius Phygalensis) B. 138.
Democlides B. 117.
Democritus B. 28.
Demosthenes B. 11. 17. 20. 28. 39. 64. 53. 61. 69. &c. ejus locus B. 7. 8. 30. 45. 71. 168. 196. 197. 180. ἐν τῇ Αἰσχίνου κατηγορίᾳ B. 171. ἐν τῇ Ἀριστοκράτους κατηγορίᾳ B. 28. 29. 171. ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτελειῶν B. 171. ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος B. 170. ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος B. 29. 172. 182. 183. ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας B. 58. ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου B. 28. 163. 175. 176. 190. ἐν τῷ περὶ τοῦ πρὸς Βασιλέα πολέμου B. 162. ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου B. 18. 56. 57. 124. ἐν τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν B. 46. 56. ejus orationes memorantur B. 120. 123 124. 125. 126. 171. 191. 197.

Demus (ſeu potius Demetrius) Magneſius B. 11.
Dinarchus ὁ ἐκ τῶν ῥητόρων τῶν Ἀττικῶν B. 112. &c. ὁ τὰς περὶ Κρήτην συναγαγὼν μυθολογίας B. 112. ὁ Δήλιος B. 11. ὁ περὶ Ὁμήρου λόγον συμπαθειακῶς B. 112. Dinarchi rhetoris locus ἐν τῷ κατὰ Προξένου B. 113. orationes ejus recenſentur B. 114. 116. 117. 118. 119.

Dion B. 178.
Dionyſius Chalcidenſis A. 58.
[illegible] Halicarnaſſenſis A. 7. &c.
Duris B. 7.

Empedocles Phyſicus B. 22.
Ennius, vel Evenus, vel Euxenus A. p. 27.
Ephorus A. 26. 111.
Epicuri dictum B. 28.
Eratoſthenes Chronographus A. 60.
Eudemus Parius B. 138.
Euenus, vel Evenus, vel Euxenus, A. 27.
Eugæon (vel Eugeon) Samius B. 138.
Eupolis B. 47. 76.
Euripides B. 16. 26. 69. &c. ejus locus B. 4. 16. 29. 32. ἐν τῷ Αἰόλῳ B. 57. ἐν Ὀρέστῃ B. 10. ἐν τῇ Μελανίππῃ σοφῇ. B. 47. 57.
Euxenus A. 27.

Fabius A. 67. 70. 105. 106. 107. 211. 220. 234. 261. Fabius Maximus A. 6. Q. Fabius A. 5. 475. Q. Fabius Pictor A. 94.

Gellii A. 6. Gellius, A. 131. 211.

349. 416. Cn. Gellius A. 100, 136.
Gergithius Vide Cephalo.
Gerorgias ſophiſta B. 92. 94. Georgias Leontinus B. 11. 111, &c.

Hecatæus Mileſius B. 138.
Hegeſias Magnes B. 5. 18. ejus locus B. 7. 18.
Hegeſippus ἐν τῷ περὶ ἀλλιώης γράψας A. 39.
Hellanicus B. 129. 139. 140. Hellanicus ἐν τοῖς Τρωϊκοῖς Anno 38. ἐν τῇ Ἀτθικῇ ξυγγραφῇ B. 141. Hellanicus Lesbius A. 18. 22. 28. B. 138. ἐν τῇ Φορωνίδι A. 22.
Heraclides B. 5.
Hermippus ὁ τοὺς Ἰσοκράτους μαθητὰς ἀναγράψας B. 104.
Herodotus A. 21. B. 3. 26. 28. 51. 69. 128. 139. &c. ejus locus A. 23. B. 3. 4. 33. 65. 128. 189.
Heſiodus B. 26. 33. 68. 188.
Hieronymus A. 6. B. 45. Hieronymus Cardianus B. 5. ἐν τῇ περὶ τῶν Ἐπιγόνων πραγματείᾳ A. 5.
Hieronymus Peripateticus B. 99.
Hippias B. 126.
Hippodamas B. 127.
Hiſtoriæ communis auctores A. 291.
Homerus A. 36. 476 479. 480. B. 15. 61. ejus locus A. 43. 476. 467. 479. B. 1. 3. 4. 5. 6. 14. 15. 16. 17. 19. 20. 21. 31. 32. 37. 42. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 58. 59. 60. 67. 87.
Hyperides B. 71. 81. 112. 114. 120.

Iphicrates B. 85. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰκόνος B. 58. ἐν τῷ περὶ τῆς προδοσίας B. 85. ejus locus ἐν τῷ πρὸς Ἁρμόδιον. B. 103.
Iſæus B. 104. 120. 167. &c. ejus locus ἐν τῇ ἀμφισβητήσει ὑπὲρ χωρίου ὑπὸ τῶν δημοτῶν κατεχομένου B. 107. ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐμαθοῦς B. 105. 106. ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐφιλήτου B. 110. ejus orationes memorantur B. 105. 107. 108. 119.

Iſocrates B. 20. 26. 30. 81. 49. &c. ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως B. 57. 102. 172. ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ B. 30. 96. ἐν τῷ Ἀρχιδάμῳ B. 97. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης B. 96. ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ B. 94. ἐν τῷ Πανηγυρικῷ B. 57. 99. ἐν τῇ παραινέσει πρὸς τὸν Ἱππονίκου B. 37. ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον B. 96. 57. ejus locus ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ B. 27. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης B. 100. 101. 172. &c. ἐν τῷ πανηγυρικῷ B. 99. 188. ἐν τῷ Τραπεζιτικῷ B. 102. Iſocrates junior (ut qvidam male arbitrantur) B. 37.

Licinius A. 115. 211. 214. 337. 349. 417. Licinius Macer A. 6.

Licymnius B. 82. 133. 148. 179.
Lycurgus B. 71. 119. 120.
Lyſias B. 39. 82. &c. 162. 194. 175. ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἰφικράτους εἰκόνος B. 85. &c. ejus locus B. 92. 93. ἐν τῷ πρὸς Ἀρχιβιάδην B. 106. ἐν τῷ κατὰ Διογείτονος B. 88. 89. 90. ἐν τῇ κατὰ Νικίου ἀπολογίᾳ B. 86. ἐν τῷ κατὰ Τισίδος B. 169. ἐν τῷ περὶ Φερενίκου ὑπὲρ τοῦ Ἀνδροκλείδου κλήρου B. 105. 106. ejus orationes memorantur B. 85. 86. 88. 92. 105. 106. 169.

Macer. Vide Licinius
L. Mamius A. 16.
Meleſagoras. Vide Ameleſagoras.
Menander B. 67. 69.
Menecrates Xanthius A. 38.
Meneſæchmus B. 117.
Molo B. 115.
Myrſilus Lesbius A. 19. 22.

Naucrates B. 111. Naucrates Iſocraticus B. 39.
Nicoſtratus B. 36.

Oraculum A. 16. 55.

Panyaſis B. 68.
Pergamenſes Grammatici B. 112.
Phanodemus ὁ τὴν Ἀττικὴν γράψας ἀρχαιολογίαν A. 50.
Pherecydes Athenienſis A. 1.
Philagrius B. 115.
Philarchus. Vide Phylarchus
Philiſcus B. 220. &c.
Philiſtus B. 69. 70. 111. 120. 128. 131. &c. ἐν τῷ περὶ Διονυσίου B. 131. ἐν τῷ περὶ Σικελίας B. 131. ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Σικελίας B. 131.
Philiſtus Syracuſanus A. 18.
Philochorus B. 119. ἐν ταῖς ἱστορίαις B. 113. 118. ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἱστορίαις A. 113. ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐν τῇ ἐννάτῃ ſc. Ἀττικῶν ἱστοριῶν B. 113. ἐν ς΄. τῆς Ἀτθίδος βίβλῳ B. 122. 123.
Philonicus Dialecticus B. 99.
Philoxenus B. 19.
Phylarchus B. 5.
Pindarus B. 19. 22. 68. 187. ejus locus B. 13. 23. 81. 129. 167. 179.
Piſo A. 106. 107. Piſo Cenſorius A. 105. L. Piſo ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἐνιαυσίων ἱστορίᾳ A. 220. L. Piſo Cenſorius A. 105. L. Piſo Frugi ἐν ταῖς ἐνιαυσίαις πραγματείαις A. 213.
Plato B. 28. 166. ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ B. 46. 57. 178. ἐν Κρατύλῳ B. 14. ejus locus B. 33. 65 66. 178. 179. ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ B. 46. 56. ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ (ἢ Μενεξένῳ) B. 8. 17. 78 175. 180. 181. ἐν Φαίδρῳ B. 128. 166. 167. ἐν Φιλήβῳ B. 177. ἐν τῇ Πολιτείᾳ B. 30. ἐν τῷ Συμποσίῳ B. 54.
Polus B. 82. 126. 133. 148.
Polybius A. 5. 6 B. 5. Polybius Megalopolitanus A. 25. 60.

Phi- Po-

Digitized by Google

Polycrates B. 167. Polycrates Athenienſis B.111.
Pontificum tabulæ A. 525.
Porcius Cato A. 6.9.60.64. ὁ τὰς γενεαλογίας τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων συναγαγών. A.8.
Priapei verſus B.4.
Prodicus B. 126. Prodicus Cejus B. 94.
Protagoras B. 94.126.138.
Proxenus, p. 3. Fragmenti Valeſiani.
Pytheas ἐν τῇ Δημοσθένους κατηγορίᾳ B.104.

Rhetoricarum (ſeu Oratoriarum) tabularum auctores B. 121.
Rhodiaci rhetores B.115.

Saon B. 5.
Sappho B. 19.26.37.188. ejus locus B.26. & B.29.
Satyrus ὁ τοὺς ἀρχαίους μύθους συναγαγών A. 55.
Sempronius A. 11. C. Sempronius A. 9.
Silenus A. 5.
Simonides B. 26. 62. 69.72. ejus locus B. 32.
Socrates B. 47.
Sophocles B.28. 69.73. ejus locus B. 8.
ἐν Ἰνάχῳ A. 20. ἐν Λαοκόωντι A. 38 ἐν Τριπτολέμῳ A.10.
Soſigenes B.115.
Sotadea carmina B.4.
Steſichorus B.19.28.69.72.

Teleſtes B. 19.
Terentius Varro. Vide Varro.
Theodectes B. 2.111.120.192. ἐν τῷ Ἀλκμαίωνι B. 125.
Theodorus B.120.126.167. Theodorus Byzantius B.111.
Theophraſtus B.83.95.113.165. ἐν τοῖς περὶ λέξεως B.15. ejus locus ἐν τοῖς περὶ βασιλείας A.336. ἐν τοῖς περὶ λέξεως B. 86.
Theopompus A.1.B.26.111.128. Theopompus Chius B 131. &c.
Theramenes B. 94.
Thraſymachus B.83.120.116. Thraſymachus Chalcedonius B 111. 165. ejus locus B.165.
Thucydides A.20.22. B.22.40.42. 46.58.67.69 82.113.&c.128.&c. 137.&c. ejus locus B.4.7.17 24. 25.47.58.65.67.129.133.134. 135.136.139.140.141.142.143. 144.145.146.148.149.150.151. 152.153.154.155.156.157.158. 159.160.164.187.
Timæus A.6. B.82.115. Timæus hiſtoricus A.54. Timæus Siculus A. 5. 60.
Timotheus B. 19.
Tiſias Syracuſanus B.94.
Tubero. Vide Ælius.

Valerias Antias A. 6. 86.
Varro (Terentius) A.112. ἐν Ἀρχαιολογίαις A.11.12. ἐν τῇ Θεολογι-

γικῇ πραγματείᾳ A. 260.
Venonius (ſeu Vennonius) A. 210.

Xanthus Lydus A. 22. ejus locus A. 22.
Xenagoras A. 58.
Xenomedes Chius B. 138.
Xenophon B. 9. 36. 128. 130. ἐν τῇ ἀναβάσει B. 49. 57. ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ νεωτέρου Κύρου B. 130. ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν B. 57. ἐν τῇ Ἑλληνικῇ B. 130. ἐν ἱστορίας λόγῳ ſc. ἐν τῷ εἰς Αγησίλαον τὸν βασιλέα λόγῳ B. 57. ἐν τῇ παιδείᾳ B. 47. 57. ἐν τῇ Κύρου παιδείᾳ B. 130.

Zeno B. 138.
Zenodotus Trœzenius A. 112.
Zoilus 112. 116. 127. 167. Zoilus ὁ τὰς καθ' Ομήρου συντάξεις καταλιπὼν B. 111. Rhetor B. 126.

XX. Dionyſios alios qvam plurimos Jo. Meurſius ad Helladium & ſingulari libro qvi in Tomo decimo theſauri Gronoviani pag. 1580 exſtat commemoravit, de multis monitum etiam Voſſio atqve Jonſio III. 8. de nonnullis præterea mihi obſervatum, itaqve Catalogum eorundem hoc loco ſubjungere conveniens inſtituto meo dixi.

Dionyſius Ægienſis Δικτυακῶν ſcriptor. Phot. Cod. CLXXXV. & CCXI.

Ælius Dionyſius Halicarnaſſeus auctor Hiſtoriæ Muſicæ libris XXXVI. ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων libris XXIV. Μουσικῆς παιδείας ſive διατριβῶν libris XX. & de iis qvæ Muſice dicta ſunt apud Platonem libris V. Svid. qvi ſub Hadriano Imp. clarum & Sophiſtam ac Muſicum vocatum eſſe refert. Jonſio III. 8. idem videtur cum Ælio Dionyſio qvi Lexicon Rhetoricum & Atticum ſcripſit de qvo infra lib. IV. & cum eo cujus libro de Alexandria uſus Sopater apud Phot. Cod. CLXI.

Dionyſius qvod Athenienſibus ſvaſit ut numis æneis uterentur dictus *Æneus* teſte Athenæo XV. pag. 669. poeta & Rhetor perantiqvus Athenienſis, cujus *Poemata* laudat Plutarch. Nicia, p. 526. *Elegias* Ariſtoteles III. 2. Rhetor. & Athenæus. X. p. 443. & XV. p. 668.

Dionyſius Afer à qvibusdam dicitur ſcriptor περιηγήσεως qvæ exſtat. De eo infra lib. IV.

Dionyſius Albianus. Schol. Apollo. II. v. 660.

Dionyſius Albæ in Italia Epiſcopus. Niceph. IX. 33.

Ælius Dionyſius Alexandri F. Halicarnaſſeus. Supra in *Ælius* Dionyſ.

Dio-

Dionyſius Alexandrinus à plerisqve vocatur περιηγήτεως ſcriptor qvam hamus & de qva me dicturum recepi infra lib. IV.

Dionyſius Alexandrinus Glauci F. Grammaticus ſub Nerone ac deinceps clarus usqve ad Trajanum, qvi Imperatori fuit ab Epiſtolis & legationibus ac reſponſis & Bibliotheca. Svid.

Dionyſius Alexandrinus, priore ut videtur antiqvior & ab eo diſtingvendus) licet apud Svidam confundi videtur) Magiſter Parthenii Grammatici, Chæremonis vero Philoſophi diſcipulus & in ſchola Alexandrina ſucceſſor. Parthenius Dionyſii (ſcil. diſcipulus) memoratur apud Athenæum ut notavi ſupra pag. 678. ubi Parthenium intelligebam Phocenſem, qvod forte de Parthenio accipiendum erat Nicæno, qvem imitatus eſt Virgilius.

Dionyſius Alexandrinus Teri F. Grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi, & Dionyſii Thracis nomine notior, de qvo & ſcriptis ejus dixi lib. IV.

Dionyſius Magnus, Alexandriæ Epiſcopus, diſcipulus Origenis, qvem ab Alexandro Dionyſio cujus commentar. inchoatus in Eccleſiaſten memoratur Euſebio, Hieronymo & Svidæ, perperam diſtinguit doctiſſ. Meurſius. De eo conſulendus egregius Vir Gvil. Caveus in vitis Patrum Tomo I. & in Hiſt. literaria ſcriptor. Eccleſ. ad A. C. 254. In Bibliotheca Auguſtana occurrit catena MS. in Epiſtolam ad Romanos tum ex aliis tum è Dionyſio Alex. congeſta, vide B. D. Reiſeri Catalogum MSS. p. 9.

Dionyſius Alexandrinus Rhetor itidem Chriſtianus, ſuperiore longe junior, cujus ſunt commentarii in Dionyſium Areopagitam, qvos in Bibl. cujusdam nobilis Veneti Lollini manu exaratos exſtitiſſe auctor eſt veterum librorum helluo ſed non ſatis accuratus Criticus Franciſcus Turrianus. Vide Albertinum de Evchariſtia p. 261. & Ephemerides Pariſienſes A. 1702. 20. Martii.

Dionyſius Anthropographus, qvi homines tantum pingebat. Plin. XXXV. 10.

Dionyſius Antiochenus Sophiſta de cujus Epiſtolis qvæ exſtant dixi ſupra lib. 2. c. 10. §. 1.

Dionyſius Apollinaris hæretici diſcipulus. Infra in *Areopagita*.

Q. Aquilius Dionyſius. Vet. inſcriptio apud Rhodium pag. 296. ad Scribon.

Dionyſius Arei Philoſophi F. cujus contubernium iniit (Alexandriæ ut è

 Plu

Plutarcho conſtat) eruditionis Græcæ cauſa Auguſtus Imp. teſte Sveton. c. 89.

Dionyſius Areopagita cujus Act. XVII. 34. mentio, & ſub cujus nomine ſcripta etiamnum multa exſtant, qvæ ab Eutychianis primum edita in lucem obſervat Morinus de ſacris Eccleſiæ ordinat. p. 241. Dionyſio Apollinaris hæretici diſcipulo tribuit illuſtris Stillingfleetus. Vide qvæ infra lib. IV.

Dionyſius Argivus, Clemens Alex. I. Strom. p. 321.

Dionyſius Argivus, ſtatuarius. Vide Franciſ. Junium in Catalogo artificum.

Dionyſius Ariſtarcheus, Grammaticus Alexandrinus qvi vulgo Dionyſius Thrax. De eo infra lib. IV.

Dionyſius Aſcalephus. Etymol. M. in Διονύσ. Idem, judice Meurſio, qvi Athenæo XI. p. 475. λέπλὸς ſive *gracilis*, ubi ejus commentarium in Theodoridam ſive carmen de Amore memorat.

Dionyſius Athenienſis ἐν ταῖς κτίσεσι Schol. Apollon. II. v. 279. Etymol. in προκόνησος, ἐν ταῖς κτήσεσι, pro qvo emendant κτίσεσι. Vide ſupra p. 536. Κτίσεις ſcripſerat etiam Dionyſius Chalcidenſis, de qvo ſuo loco. Fuit præterea Dionyſius Athenienſis, qvi *Æneus* dictus. Dionyſium qvoqve Athenienſem in numo apud Goltzium Jonſius obſervavit. Athenis Dionyſium Stoicum audivit Atticus, teſte Cic. 2. Tuſc. De Dionyſio Attico Rhetore infra in *Pergamenus*. De Atticiſta, in *Ælius*.

Aurelius Dionyſius. Inſcriptio vet. ap. Gruterum p. 845.

Dionyſius Bar Salibi, Syrus Jacobita, A.C. 1171. defunctus. De eo leges in Epiſtolis Huntingtonianis p. 111. ſeq. 113. ſeq.

Dionyſius Bithynus, Dialecticus Strab. XII. p. 566. auditus à Theodoro Atheo. Laert. II. 98.

Dionyſii Byzantii ἀνάπλουν Βοσπόρου Stephano ac Svidæ memoratum edere promiſit tomo tertio Geographorum Græcorum minorum laudatiſſimus Hudſonus. Initium è MS. Regis Chriſtianiſſ. Græce vulgavit Cangius in CPoli Chriſtiana. Ejusdem Dionyſii Threnos ſive poema epicediis refertum Svidas memorat, & alibi in Διονυσ. Μυσωνίου Periegeſin qvoqve ait Byzantii Dionyſii ſibi videri, niſi ibi legendum *Bithynus* pro *Byzantio* ut volunt viri docti.

Dionyſius è Caria Criticus apud Eunapium procœm. haud qvaqvam diverſus eſt à Dionyſio Halicarnaſſ. cujus ſcripta exſtant.

Dionyſius Calchedonius Jonſio memoratus nullus eſt, nam apud Clementem

tem I. Strom. p. 333. inter antiqviſſimos ſcriptores memoratur Dionyſius ὁ Καρχηδόνιος *Carthaginienſis.*

Dionyſius Carthaginienſis Laert. II. 106. niſi legendum cum eodem Jonſio χαλκηδόνιος pro Καρχηδόνιος, ut Dionyſius Bithynus intelligatur de qvo ſupra. Chalcedon enim civitas Bithyniæ.

Dionyſius Carthuſianus, de qvo Caveus ſiva Warthonus ad A.C. 1450.

Dionyſius Chalcidenſis Qvinqve libros κτίσεων ſcripſit teſte Marciano in periplo. Meminit & Strabo XII.p.566. Laudatur in Scholiis ad Apollon. & Ariſtoph. tum à Svida & Harpocratione. Meminit & Plutarchus lib. de Herodoti malignitate p. 860. Reſpicit Clemens I. Strom. p. 333. ubi ex Dionyſio refert Thaſum conditam Olymp. XV. Dionyſius Halic. lib. 1. p. 58. & forte Zenobius Dionyſium Chalcidenſem laudans V. 64. proverb. Vide Rutgerſ. IV. 18. Var.

Dionyſius Chalcus, ſupra *Æneus.*

Dionyſius Charmidæ F. Schol. Pindari Nem. VII. p. 381.

Dionyſius Chirurgus. Scribon. Largus Compoſit. Med. c. 212. ſeq.

Dionyſius præceptor *Ciceronis* filiorum de qvo VIII. 30. ad Atticum: *Dionyſium dimiſi à me, ut Magiſtrum Ciceronum non libenter, ut hominem ingratum non invitus.* Confer VI. 1. VII. 4. 8. 16. VIII. 4. IX. 3. 14. XIII. 1. De eodem forte Cicero XIII. ad famil. 77. *Dionyſius ſervus meus, qui meam Bibliothecam multorum nummorum tractavit, cum multos libros ſurripuiſſet, nec ſe impune laturum putaret, aufugit.* Hæc è Jonſio p. 251.

Dionyſius filius ejus Dionyſii qui Ciceronis filium docuit, elegans magis declamator quam vehemens. Sen. Lib. 1. controverſ. 4.

Dionyſius Colophonius qvi ſub Menippi nomine libros edidiſſe fuit creditus. Vide Laert. VI. 100.

Dionyſius Colophonius pictor nobilis, de qvo Franciſcus Junius in Catalogo artificum & Jonſius p. 254.

Dionyſius Corinthius Poeta Epicus cujus ὑποθήκας, Αἴτια & Μετεωρολογούμενα tum proſa ſcriptum commentarium in Heſiodum Svidas memorat, teſtatus etiam Periegeſin à qvibusdam ad eum veluti auctorem referri.

Dionyſius Corinthi Epiſcopus & Martyr de qvo vide doctiſſ. Caveum ad A. C. 170. & qvæ infra libro IV.

Dionyſius κριτικὸν ſcriptor apud Laertium I. 36. non diverſus videtur à Dionyſio Halicarnaſſeo cujus ſcripta extant.

Dionyſius Cyclographus. Vide infra in *Dionyſ. Mileſio* Hiſtorico, & *Samio.*

Dionyſius Cyrtus Medicus inſignis Ægyptius. Steph. in Κύρτ☉.

Dionyſius Cyzicenus cujus Epigramma in Eratoſthenis funus legitur III. Antholog. p. 420.

Dionyſii Delphici filios Æacidem & Ariſtotimum æqvales ſuos laudat Plutarchus de ſollertia animal. p. 965.

Dionyſius Diacenus: infra in *Dionyſ. Philadelphienſi.*

Dionyſius Dialecticus: ſupra in *Dionyſ. Bithyno.*

Dionyſius Diogenis F. Geographus laudatus à Marciano in Periplo.

Dionyſius Exiguus auctor æræ vulgaris Chriſtianæ qvæ ab illo Dionyſiana appellatur. Floruit circa A. C. 530.

Flavius Dionyſius Conſularis Phœnices A. C. 328. de qvo Valeſ. ad Euſeb. IV. 42. de vita Conſtantini.

Dionyſius Γιγαντιάδ☉ ſcriptor. Steph. in κελαδώνη & Νέσσων.

Dionyſius Glauci F. ſupra in *Dionyſ. Alexandrino.*

Dionyſius Grammaticus cujus mentio apud Platonem ἐρασταῖς & Platonis ipſius magiſter ſi Laertio III. 4. & Apulejo fides: licet dubitet Jonſius p. 250.

Dionyſius Halicarnaſſeus Major: de qvo hoc capite ſatis dictum.

Dionyſius Halicarnaſſeus junior. Supra in *Ælio Dionyſio.*

Dionyſius Heliopolites. Artemidor. II. 71. p. 152. è qvo loco Onirocritica ſcripſiſſe colligitur.

Dionyſius Heracleotes Arati præceptor, ut traditur in utraqve Arati vita. Idem ut videtur cum Metathemeno de qvo dixi ſupra cap. XV. & qvem anno ætatis LXXXI. ut vita abiret cibo abſtinuiſſe refert Cenſorinus c. 15. Sophocli Parthenopæum ſuppoſuiſſe Laert. V. 92.

Dionyſius Ἡρακλείτει☉ Laert. IX. 15.

Dionyſius Hiſtoricus qvi ſub poſtremis Imperatoribus ſcripſit & à Jornande c. 19. de rebus Geticis allegatur.

Dionyſius Hydragogus Plutarch. quæſt. nat. p. 914.

Dionyſius Jambus. Plutarch. de Muſica p. 1136. Clemens Alex. V. Strom. p. 569. ubi verſum Hexametrum affert. Ejus περὶ διαλέκτων. Athen. VII. p. 284. Ariſtophanis Grammatici præceptor, circa Olymp. CXL. clarus, ut è Svida in Ἀρίσταρχ. Jonſius obſervavit.

Διονύσι☉ ὁ Ἰτυκαῖ☉, ἔστι δ' Ἰτύκη πόλις Σικελίας (imo Λιβύης) Schol. Luciani T. 1. p. 38. Vide infra *Dionyſ. Uticenſis.*

M. Junius Dionyſius Medicus. Inſcriptio vetus apud Rhodium p. 297. ad Scribon.

Dio-

Digitized by Google

Dionyſius Leptus ſive *gracilis* ſupra in Aſcalapho.
Dionyſius Leuctricus Athen. XIII. p. 609.
Dionyſius ſcriptor Αἰθιακῶν, poeta idem forte cum Periegete Euſtath. proœmio, ſive Epiſtola ad Jo. Ducam. Maximus ad Dionyſ. Areopagit. de Myſt. Theol. c. 2. Svid. in Διονύσ. Κορίνθιος.
Dionyſius Longinus, de qvo infra lib. IV.
Dionyſius Magnes Olymp. CLXXIII. Ciceronis annum XXIX. agentis præceptor in Aſia fuit teſte Cic. in Bruto, Plutarcho in Cic. p. 862.
Dionyſius Medicus Celſ. VI. 6. Plin XX. 3. & 11. Supra in *Junio* & *Cyrto* ac paulo poſt in *Mileſio*, *Salluſtio* & *Samio*.
Dionyſius Melitenſis Plutarchi familiaris IX. 14. ſympoſ. qvæſt.
Dionyſius Heracleotes *Methemenus* dictus qvod à Stoicis ad Cyrenaicos vel Epicurum defeciſſet, ut dixi ſupra cap. XV. Vide Jonſium p. 250.
Dionyſius Mileſius Hiſtoricus clarus circa Olymp. LXV. teſte Svid. in Ἑκαταῖος, *res Darii* (Hyſtaſpis ſub qvo fuit) ſcripſit *libris V.* teſte rurſus Svida in Διονύσ. qvi præterea ejus *Perſica*, Jonica dialecto compoſita commemorat: tum *libros tres de rebus Trojanis*, itemqve Μυθικά & Κύκλον ἱςορικὸν libris ſeptem (ſive ut Clemens in protreptico pag. 30. vocat μέρεσι) At undecimus laudatur in Schol. ad Euripidis Phœniſſ. v. 1123. De hoc opere qvod σίφανον vocat Socrates III. 23. & ex eo Niceph. X. 36. Tripartita VII. 2. & Samio Dionyſio Athenæus tribuit, dixi ſupra lib. 2. c. 2. §. 24. Suſpicor autem μυθικὰ ſive παλαιὰς μυθοποιίας ut vocat Diodorus Sic. III. 66. p. 140. (200) & Τρωϊκὰ Svidæ memorata non fuiſſe diverſa à Cyclo illo hiſtorico. Vide Diodorum Siculum lib. III. c. 52. p. 129. (185.) Forte nec Perſica ejus diverſa fuere à libris τῶν μετὰ Δαρεῖον, qvod expono *de rebus Dario imperante geſtis*. Sic apud Plutarchum de ſera Numinis vindicta p. 563. ὁ γενόμενος μεθ' ἡμᾶς Πρωτογένης, recte Xylander: *qui nobiſcum fuit*, non *qui poſt nos*. Cæterum *periegeſin Orbis* etiam Svidas tribuit huic & mox Samio Dionyſio. Perperam ſane, ſi illam qvam hodie habemus intellexit, alium enim illa longe juniorem Dionyſium auctorem habet, ut dicturus ſum infra lib. IV. *Argonauticorum* Dionyſii Mileſii primum & ſecundum librum laudat Schol. Apollonii, niſi Mytilenæum intellexit, qvem & ipſe alibi & Svidas tradit ſcripſiſſe Argonautas. Qvanqvam Dionyſium qvoqve Mileſium (ſed in Cyclo Hiſtorico

ut ſuſpicor) de Argonautis ſcripſiſſe tradit Diodorus Sic. loco laudato,& reſpicit ubi de Argonautis loqvitur Apollodorus in Bibliotheca ſua, Hiſtorici ut alibi dixi Cycli epitomen.

Dionyſius Mileſius Medicus cujus mentio ap. Galenum IV. 7. κτ̀ τόπους & alibi II. de antidôt. Plinium lib. XII. & XXII. Cælium Aurel. &c.

Dionyſius Mileſius Sophiſta Iſæi Aſſytii auditor ſub Hadriano Imp. clarus; Vide Philoſtr. 1. de Sopiſt. p. 513. & p. 522. ſeq. Dionem LXIX. p. 789. De Epiſtolis qvas huic Dionyſio male tribuit Meurſius, dixi ſupra lib. 2. c. 10 § 31. Epigrammata qvoq; Dionyſii Sophiſtæ qvæ in Anthologia leguntur, Antiocheno libentius tribuerim.

Dionyſius Muſicus: ſupra in *Ælius Dionyſ.* Alius apud Nepotem in Epamin.

Dionyſius Muſonii F. Samius vel ſecundum alios Rhodius ſcripſit Svida teſte ἱστορίας τοπικὰς libris VI. Ex his forte fuerunt Βασσαρικὰ Stephano memorata & Euſtathio ad periegeten. Addit Svidas ἱστορίας παιδευτικῆς libros X. & (qvæ alterius Dionyſii eſt) οἰκουμένης περιήγησιν. Samio etiam libros περὶ τοῦ κύκλου tribuit Athenæus, ſed Dionyſius ὁ κυκλογράφος aliis Mileſius eſt, ut paulo ante dixi.

Dionyſius Mytilenæus. infra in Scytobrachion.

Neſtor Dionyſius, Novarienſis Minorita, auctor dictionarii latini editi Argentinæ 1502.

Dionyſius Olynthius, inter eos qvi de Homero ejusqve genere & ætate ſcripſerunt laudatus à Tatiano. At χρονικὰ apud Svidam in Ἑλλανίδης, non hujus ſunt Dionyſii ut Meurſio viſum, ſed Halicarnaſſei

Dionyſii duo ὀψαρτυτικῶν ſcriptores ab Athenæo allegantur.

Dionyſius Oxymachi F. Medicus, à Rufo laudatus libro de partibus humani corporis.

Dionyſius Pariſienſis quem ab Areopagita diſtinguere docuit Jo. Launojus.

Dionyſius Pergamenus cognomine *Atticus*, Apollodori Rhetoris qvi Auguſtum Imp. docuit diſcipulus σοφιστὴς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφος. Strab. XIII. p 625.

Dionyſius Phaſelites allegatur in Schol. ad Pindarum Od. 2. Pyth. p. 421. edit. Ox. ejus περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως περὶ ποιητ. ab auctore Græco vitæ Nicandri.

Dionyſius Philadelphienſis ſive à Ptolemæo Philadelpho in Indiam miſſus cum Megaſthene, ut vires gentium proderet teſte Plinio VI. 17. ὀρνιθιακὰ illi tributa à qvibusdam, refert Euſtathius ad Dionyſii periegeſin, addens illum dictum vulgo διάκενον ſive *inanem*, διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν.

Dio-

Dionyſius Platonis ſervus Laert. II. 42.

Dionyſius Marcus Pomponius, libertus. Cic. IV. 14. ad Attic.

Dionyſius Rhodius: ſupra in *Dionyſio Muſonii* F. Tertull. de anima c. 46.

Dionyſius Epiſcopus Romanus ab A. C. 259. ex cujus epiſtola ad Dionyſium Alex. legitur fragmentum apud Athanaſ. de decretis Synodi Nicænæ. Nam qvæ ipſi præterea tribuit Lud. Jacobus à S. Carolo in Bibl. Pontificia, atqve in his librum de ſitu Orbis ſive periegeſin è fabuloſo Luitprando, recte exploſit præſtantiſſ. Caveus.

Dionyſius Salluſtius Medicus. Plin. XXXII. 7.

Dionyſius Samius Vide ſupra in *Dionyſ. Muſonii F.*

Dionyſius Samius Medicus. Galen. IV. 13. de medic. ſecundum genera.

Dionyſius Symnæus. Tzetz. ad Lycophronem v. 1247. *An forte intelligitur Ælius Dionyſius Halicarnaſſeus junior, qui Scymno Lexicon ſuum inſcripſit?* ita Jonſius p. 242.

Dionyſius Scytobrachion ſive *Scyteus*, paulo ante Ciceronem vixit, Jonſio obſervante ex Svetonio de Gramat. c. 7. Auctor fuit hiſtoriarum qvas alii ad Xanthum Lydum retulere teſte Athenæo XII. p. 515. Allegatur ab Euſtathio ad Iliad. γ'. Huic Dionyſio *Coronam* tribuit Jonſius, à Socrate (ipſe ex memoriæ lapſu Euſebium citat) laudatam, idemq eſſe putat opus XXXIII. librorum de Nymphis apud Svid. in Νύμφαι. Sed Coronam illam haud diverſam exiſtimem à Κύκλῳ Hiſtorico Dionyſii Mileſii, de qvo ſupra. Præterea Dionyſius iſte Mytilenæus Suida teſte ſcripſit carmine Epico τὴν Διονύσου καὶ Ἀθηνᾶς στρατιάν, tum Μυθικὰ ad Parmenontem, deniqve *Argonautas* ſex libris ſermone proſario, qvod opus in ſcholiis ad Apollon. laudatur.

Dionyſius Siculus, Syracuſarum Tyrannus de cujus ſcriptis videndi præter Suidam viri docti laudati à me lib. 2. c. 19.

Dionyſius Siculus junior, ſuperioris filius Tyrannus & ipſe Siculorum, qvem Epiſtolas & de poematibus Epicharmi ſcripſiſſe Suidas teſtatur. Epiſtolam ejus ad Speuſippum exhibet Laert. IV. 2. De hoc proverbium *Dionyſius Corinthi*. Vide Juſtin XXI. 5.

Dionyſius & Cephalo legislatores qvi è Corintho in Siciliam venerunt. Plutarch. Timoleonte p. 248.

Dionyſius Sidius Etymol. M. in ὑποπλέκων, Forte legendum Σιδώνιος pro Σίδιος.

Dionyſius Sidonius. Varro lib. IX. de lingua lat. & Euſtath ad Odyſſ. δ.

Dyonyſius Sinopenſis Comicus circa Olymp. C. cujus dramata qvædam laudari ab Athenæo notabam lib. 2. c. 22.

Dionyſii Stoici duo vel tres de qvibus ſupra cap. XV. unus Heracleotes, alter qvem allegat Laertius VI. 43. & contra qvem ſcripſit Chryſippus: tertius qvem Athenis Atticus audivit teſte Cic. 2. Tuſc.

Dionyſius Syrus Sæculo XII. poſt CHRISTUM natum carus. Supra in *Dionyſius Bar Salibi.*

Dionyſius dictus etiam *Terus* à patre, & ab ejusdem patria *Thrax.* Grammaticus, Diſcipulus Ariſtarchi, de quo infra lib. IV. Videtur etiam pictoriæ peritus fuiſſe & ſcluptoriæ Confer Athenæum XI. p. 489. & Etymol. M. in Διονύσ. Franciſcum Junium Catalogo pictorum pag. 79. Si idem fuit e quo Athenæus, docuit Rhodi.

Dionyſius Thebanus Muſicus antiquiſſimus, de quo dictum lib. 2. c. 15.

Dionyſius Theophanti F. ſupra in *Dionyſ. Metathemenus.*

Dionyſius Tryphonis F. Grammaticus qui περὶ ὀνομάτων ſcripſit, laudatus Athenæo, Harpocrationi & Stephano Byz.

C. Valerius Dionyſius cui jus Quiritium ſive Civitatis Romanæ à Trajano dari rogat Plinius, X. Epiſt. 105.

Caſſius Dionyſius Uticenſis qui Magonis Carthaginienſis libros XXVIII. γεωργικῶν Punice ſcriptos libris XX. Græca lingua eſt complexus & Sextilio Prætori miſit, teſte Varrone. Meminit hujus operis Plinius quoque & Columella & Athenæus. Allegatur etiam Dionyſius in Geoponicis lib. 1. c. 11. licet Magonis opus ejusque Epitome tum illa Dionyſii, tum altera ſex librorum à Diophane Bithyno miſſa ad Dejotarum Regem, jam periiſſe videntur cum Geoponica juſſu Conſtantini Porphyrogeneti concinnarentur, tantum abeſt ut, qvod viris qvibusdam doctis in mentem veniſſe video Geoponica qvæ exſtant ſint ipſi illi XX. libri à Dionyſio Uticenſi è Magono compoſiti. Ῥιζοτομικὰ hujus Dionyſii memorantur in ſcholiis ad Nicandrum & à Stephano Byz. in ἰτύκη, atqve reſpiciuntur ut Meurſius obſervat, etiam à Servio ad 1. Georgic.

Dionyſius Zopyrus, Schol. Ariſtoph. ad aves v. 1299. Niſi legendum *Dionyſius & Zopyrus.* Nam ut Laertius VI. 100. notat, Dionyſius & Zopyrus Colophonii ſub Menippi Cynici nomine libros ediderunt.

CA-

Digitized by Google

CAPUT XXXIII.

De EPICURO & Epicureis, Cyrenaicis, Scepticis aliisqve Variarum minorum ſectarum Philoſophis.

De ætate & vita Epicuri. 1. *Scripta.* 2. *Catalogus Epicureorum.* 3. *Cyrenaicorum.* 4. *Scepticorum.* 5. *De Megaricis, qui Dialectici quoque & Eriſtici dicti.* 6. *De aliis variis ſectis minoribus.* 7. *De Eclecticis.* 8.

I.

EPICURUS Neoclis F. è genere nobili Philaidarum, in Gargetto Atticæ natus eſt Olymp. CIX¾. Archonte Soſigene, ante CHRISTUM 342. (*a*) Anno ætatis decimo qvarto vel duodecimo (*b*) Philoſophiæ operam dare cœpit, cum Sophiſtas & Grammaticos incaſſum rogaſſet, ut Heſiodi ſibi chaos interpretarentur. *Democriti* potiſſimum ſcriptis delectatum ferunt, è qvib⁹ dogma de atomis, uti ex ſcriptis *Ariſtippi* dogma de voluptate hauſiſſe & pro ſuo venditaſſe eſt inſimulatus. Ita enim intelligo locum Laertii X. 4. Præceptorem nullum agnovit, (*c*) ſed Pyrrhonis diſcipulum Nauſiphanem qvi Epicuri ſe doctorem ferebat, graviſſimis proſcidit probris. Sunt tamen qvi Xenocratem, (*d*) alii qvi Lyſiphanem & Praxiphanem (*e*) tradunt audiiſſe, vel Pamphilum Platonicum (*f*) in Samo verſatum. Ex Antiqvioribus Philoſophis

(*a*) Laert. X. 14. ex Apollodoro.
(*b*) Id 2. & 14.
(*c*) Laert. X. 8. 13. 14. Sextus initio libror. contra Math.
(*d*) Euſeb. XIV. præparat. p. 768. Laert. X. 13. ex Demetrio Magneſio.
(*e*) Laert. ibid. ex Apollodoro.
(*f*) Laert. X. 14.

phis plurimum tribuit Anaxagoræ & Archelao. Leucippi ne meminit qvidem, nec ipſe nec Hermachus. (g) Adoleſcentiam partim Sami partim Tei exegit, mox verſatus Colophone, Mytilenæ, Lampaſci: deniqve Athenas reverſus anno ætatis 36. cum ibi per aliqvod tempus eſſet commoratus, hortum peramœnum in urbe ipſa ſibi comparavit in eoq; familiares qvos habuit plurimos docuit. In dictione maxime ſtuduit perſpicuitati & proprietati verborum: (h) vitam ſobriam egiſſe etiam ab adverſariis conceditur, neqve Cicero dubitavit de Epicuri ſchola ſcribere II. 25. de fin. *ut ceteri exiſtimantur dicere melius quam facere, ſic hi mihi videntur facere melius quam dicere.* Bodinus in Colloqvio Heptaplomere MS. lib. 1. *Multos Deorum contemtores, plures etiam qui nihil à beluis niſi figura differrent, Epicureum tamen adhuc reperi neminem, i. e. qui Deos nulla præmiorum ſpe religioſe coleret, qui frugaliſſime ac temperatiſſime viveret, qui continentiam, juſtitiam, fidem morum, integritatem ut Epicurus amplexaretur, mortales tamen animos crederet, nec ullum ab immortali Deo negotium cuiquam impendere arbitraretur, qui denique ſummum hominis extremumque bonum non in corporeis voluptatibus, ſed in animi excelſi tranquillitate ſerena collocaret.* Inter dogmata ipſius fuere haud dubie non impia modo, ut qvi præmia & pœnas & omnẽ removeret religionem Numinis ſed etiam abſurda, ut (præter illa ipſa qvæ jam dixi) qvod negaret fines rerum intentos, oculũ v. g. factum ad videndum, aurem ad audiendum; ſed caſu illa opinabatur qvia ad hoc apta coaluiſſent, videre & audire, qvo nihil mihi videtur dici poſſe ineptius. Deniqve dogmata ejus qvoqve fuere ita comparata, ut maxima voluptate homines probos privaret conſcientia ac providentia Dei, & in rebus adverſis præſens atqve maximum eriperet ſolatium, qvod ex Dei voluntate & auxilio percipitur, ut pulchre monuit Plutarchus libro qvod non poſſit ſvaviter vivi ſecundum Epicurũ. Alioqvi non abnuerim per inimicos multa ipſi fuiſſe & ejus ſcholæ impacta per calumniam, qvæ è veteribus Laertius, è recentioribus præcipue diligenter diluit Gaſſendus. Præter eundem Gaſſendum T. 5. Opp. & reliqvos eruditos Laertii ac Lucretii interpretes, de Vita ac Philoſophia Epicuri conſuli poſſunt Jacobus Rondellus Libro de vita & moribus Epicuri. Amſt. 1693. 12. & Bælius in Lexico, T. 2.

Obiit Ol. CXXVII. 2. ætatis 72. Archonte Pitharato (i) ſtatuis in patria ſed

(g) Laert. X. 12. 13.
(h) id 13 Gaſſend. VIII. 7. de vita & moribus Epicuri,
(i) Cic. de fato c. 9.

æneis ſed multo magis decoratus longa (*k*) diſcipulorum ac freqventi ſucceſſione, qvi memoriam ejus velut Dei cujusdam coluere, & natalem ejus celebravere (*l*) annua ſolenni die decima vel ſeptima Gamelionis, & viceſimo cujusqve menſis die in ejus & Metrodori memoriam freqventarent epulas, unde dicti εἰκαδισταί *Vultus Epicuri per cubicula geſtant, ac circumferunt ſecum*, inqvit Plinius XXXV. 2. Effigiem ejusmodi è veteri gemma poſt Gaſſendum exhibet Laertii præclara editio Wetſteniana, & Gronovius T. 2. Antiqv. Græc. tabula 96.

II. Scripta hujus Philoſophi fuere ultra volumina trecenta teſte Laertio X 26. neqve placuit Epicuro aliena teſtimonia libris ſuis inſerere, ut contra freqventiſſime fecit æmulis πολυγραφίας ejus *Chryſippus*: ſed integra ſuis verbis ac ſententiis implevit. Nihil ex ejus ſcriptis tulit ætatem, exceptis paucis qvæ ſervavit Laertius, & Petrus imprimis Gaſſend⁹ illuſtravit, qvem de ſcriptis Epicuri conſules in ejus vita l. I. cap. IX. X. Adjecit etiam pleraqve Græce Lucretio ſuo Giſanius.

1. *Teſtamentum.* X. 16. - 22. adde Gaſſend. lib. 2. c. 1.
2. *Epiſtola ad Herodotum.* X. 35. - 83. de principiis naturalibus.
3. *Epiſtola ad Pythoclem.* X. 84. - 116. de meteoris.
4. *Epiſtola ad Menæceum* X. 122. - 135. de vita inſtituenda.
5. *Epiſtola ad Idomeneum.* X. 22. qvæ latine etiam exſtat apud Cic. 2. de fin.
6. Κύριαι δόξαι. Laert. X. 139 - 144.

Alia ejus ſcripta non pauca memorantur præter hæc qvæ exſtant, & qvibus aſteriſcum deinceps præfixi:

Περὶ αἱρέσεων Laert. X. 27. & 136. ubi eſt περὶ αἱρέσεων καὶ φυγῆς.
Ἀναξιμένης Laert. X. 28.
Ἀντίδωρος, β'. Laert. X. 28.
Ἀριστόβουλος Laert. X. 28.
περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ Laert. X. 27. Cleomedes allegat Epicurum ἐν ταῖς τῶν ὅλων ἀρχαῖς qvod Gaſſendo idem opus videtur.
περὶ τῆς ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας Laert. X. 28.

Iiiii 3 περὶ

(*k*) Laert. X. 9. Suid. in Ἐπίκουρος, Jonſius lib 1 c. 26.
(*l*) Athen. VII. p. 298. Plin. XXXV. 2. Cic. 2. de fin. Laert. X. 18.

περὶ ἁφῆς. Laert. X. 28. de atomorum tangibilitate corporumve: tangere enim & tangi niſi corpus nulla poteſt res, ut ex Epicuri mente ſcripſit Lucretius.

περὶ βασιλείας. Laert. X. 28. Plutarch. qvod non poſſit ſvaviter vivi ſecundum Epicurum. p. 1095. D.

περὶ βίων ſive βιωτικῶν, δ'. Laert. X. 27, & 119. 136.

Διαπορίαι Laert. x. 119. Plutarch. p. 1095. C. πρὸς τοὺς μεγαρικοὺς Laert. x. 27.

περὶ δικαιοσύνης καὶ τ̃ ἄλλων ἀρετ̃ Laert. X. 28.

περὶ δικαιοπραγίας Laert. X. 28.

περὶ δώρων καὶ χάριτος Laert. X. 28. in hoc libro docuit teſte Sexto Empirico 1. contra Math. p. 11. ὅτι ἀναγκαῖον ἐστὶ τοῖς σοφοῖς μανθάνειν γράμματα.

περὶ εἰδώλων Laert. X. 28.

περὶ εἱμαρμένης Laert. X. 28.

Ἐπιστολαί. Laert. X. 28.

ad anaxarchum Plutarch. p. 1117. contra Colotem.

ad Ariſtobulum (Ariſtodemum) Laert. VII. 9.

περὶ τ̃ ἐπιτηδευμάτων Ariſtocles apud Euſeb. XV. 2. præparat. Athenæus VIII. p. 354. Reſpicit & Laert. in Protag. IX. 53.

ad Eurydicum. Laert. X. 13.

ad Hermachum. Athen. XIII. p. 588. Cic. 2. de fin.

* *ad Herodotum* Laert. X. 29. 30. 35.

* *ad Idomeneum* Laert. X. 22. Seneca Epiſt. 22. Apoſtol. XVI. 95. proverb.

ad Leontium Laert. X. 5. 6.

* *ad Menœceam* Laert. X. 29. 122.

ad Polyænum Seneca. Epiſt. 18.

* *ad Pythoclem* Laert. X. 5. 6. 29. 84. Heſych. Illuſtr. in Ἐπίκουρος.

ad Philoſophos Mytilenæos πρὸς τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ φιλοσόφους Laert. X. 6. 136. Sextus Empir. p. 2. adverſus Math.

Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς. Laert. X. 27.

Ἐπιτομὴ μεγάλη. Laert. X. 39. 40. 73. μικρὰ ἐπιτομή. id 85. 135.* ad Herodotum. Haud diverſa ut videtur ab Epiſtola qvæ exſtat.

περὶ ἔρωτος. Laert. X. 27.

Εὐρύλοχος. Laert. X. 28.

Ἡγησιάναξ. infra περὶ ὁσιότητος.

περὶ ἡδονῆς *de Voluptate* Cic. 2 3. Tuſc.

πρὸς

πρὸς Θεόφραστον librum 2. Plutarch. p. 1110. contra Colotem.
Καλλιστόλας Laert. x. 28.
Κανὼν ἢ περὶ κριτηρίου Laert. x. 27. &. 14. 30. 31. Damoxenus Comicus ap. Athenæum III. p. 102. *de regula & judicio* Cic. 1. nat. Deor. ubi *cæleſte volumen* dicitur.
ἐν τῇ ιβ' περὶ κόσμου. Laert. X. 74. niſi intelligitur liber XII. περὶ φύσεως.
* Κύριαι δόξαι Laert. x. 27. & 29. *maximæ ratæ.* Cic. 2. de fin. *ſelecta breveſque ſententiæ* id. 1. nat. Deor.. qvæ Sexto Empirico λέξεις ῥηταί, ut obſervat Gaſſendus qvem vide T. V. Opp. p. 180.
πρὸς τοὺς Μεγαρικοὺς διαπορίαι Laert. x. 27.
πρὸς Μητρόδωρον Laert. x. 28.
Μητρόδωρος, ε'. Laert. x. 28. ἐν Πρώτῳ Μητροδώρῳ id. 23.
πρὸς Μίθρην Laert. x. 28. περὶ νόσων δόξαι
περὶ Μουσικῆς Laert. x. 28.
Νεοκλῆς πρὸς Θεμίσταν Laert. x. 28.
Περὶ νόσων δόξαι Laert. 28.
περὶ τοῦ ὁρᾷν Laert. x. 28.
περὶ ὁσιότητος ἢ Ἡγησιάναξ Laert. x. 27. Cic. 2. de nat. Deor. *At etiam de ſanctitate & de pietate adverſus Deos, libros ſcripſit.*
περὶ παθῶν δόξαι Laert. x. 28.
Πολυμήδης Laert. x. 28.
προβλήματα φυσικά. Videtur memorare Laertius & Plutarch. Utrum tanqvam diſtinctum opus, dubito.
Προγνωστικόν Laert. x. 28.
προτρεπτικὸς Laert. x. 28.
περὶ Ῥητορικῆς Laert. x. 13. & Schol. Hermogenis, cujus locum produxit Meurſius in Bibl. Attica.
Στοιχειώσεων lib. XII. Laert. x. 44.
Συμπόσιον Laert. x. 28. & 119. perſtringit Athenæus v. p. 186. 187. Meminit Plutarch. III. 5. ſympoſ. & lib. 1. c. 1.
περὶ τέλους *de finibus bonorum ac malorum* Cic. Laert. x. 6. 27. 130. Athen. VII. p. 280. XII. 546. Plutarch. p. 1091. Heſych. Illuſtr.
De ſummo bono Cic. 3. Tuſc.
πρὸς Τιμοκράτην Laert. x. 28.
Τιμοκράτης γ' Laert. x. 28. & 23.
περὶ Φαντασίας Laert. x. 28.
περὶ Φύσεως, λζ'. Laert. x. 27. & 7. & 30. 39. 40. 73. 74. 91. 96. 119. Galen. in 1. Hippocr. de nat. hum.

περὶ

περὶ φυτῶν Laert. X. 27. licet Gaſſendus pro duobus librorum titulis *περὶ αἱρέσεων* & *περὶ φυτῶν* legit junctim *περὶ αἱρετῶν καὶ φευκτῶν*.
Χαιρέδημος· ἢ περὶ τεῶν Laert. X. 27.

III. *Catalogus * Epicureorum.*

Agathobulus. Meminit Plutarchus lib. non ſvaviter vivi ſec. Epicurum p. 1089.

T. Albutius Cic. 1. nat. Deor. & 5. Tuſc.

Alcæus qvi Roma cum aliis Epicureis pulſus eſt Anno U. C. 581. teſte Athenæo XII. p. 547. & Æliano IX: 12. Var.

Alexander Epicureus à Plutarcho colloqvens inducitur II. 3. ſympoſ.

C. Amafanius ſive *Amafinius*, Cic. 1. Acad. & 4. Tuſc. Caſſius Epiſt. ad Cic. XV. 19.

Amynomachus Philocratis F. Laert. x. 16. 17. Cicero 2. de fin.

Pompilius Andronicus. Sveton de Grammaticis c. 8.

Antidorus. Vide infra in *Antodoro.*

Apelles cujus meminit Plutarchus f. 1094. de non ſvaviter vivendo ſec. Epicurum.

Apollodorus Epicureus. Laert. x. 13. *κηποτύραννος* dictus, qvadringentorum amplius voluminum ſcriptor. id. 25. Ejus librum 1. de vita Epicuri laudat Laertius. x. 2. Succeſſorem habuit Zenonem Sidonium Olymp. CLXXIV.

Ariſtion, Athenienſis. Appian. Mithridatic. p. 189.

Ariſtobulus, Chæredemus, & Neocles tres Epicuri fratres qvos cum eo Philoſophatos refert Laertius x. 3. Ariſtobuli meminit Plutarch. p. 1103.

Artemidorum num Epicureis addat è Senecæ VIII. 13. qvæſt. nat. dubitat Gaſſendus T. V. p. 190.

Aſclepiades Bithynus Medicus. Galen. de Theriaca ad Piſon. c. XI. T. 2. pag. 462.

Athenæus Epicuri diſcipulus. Laert. x. 22. ejus in Epicurum Epigramma Laert. x. 12.

Au-

* Pleroſque horum notaverat Gaſſendus de vita & moribus Epicuri lib. 1. c. 8. lib. 2. c. 6. & lib. 3. cap. 5. Leonhardus Cozzandus Brixianus de Magiſterio antiqvor. Philoſophorum libro VI. Genev. 1684. 12.

Auſonius Burdegalenſis præter rem ut exiſtimo Epicureis adſcribitur.
Avtodorus Epicureus. Laert. V. 92. forte leg. Antidorus cujus nomine librum Epicurus inſcripſit. id. X. 28.
T. Pomponium Atticum tanqvam deditum Epicuro inſectari qvidam ſolebant, ut ipſe ait apud Cic. 1. de finibus, certe audivit Zenonem ac Phædrum Epicureos. Vide tamen Jonſium p. 212.
Baſilides ſucceſſor Dionyſii. Laert. X. 25.
L. Thorius Balbus Lanuvinus. Cic. 2. de fin.
Aufidius Baſſus. Vide Senecam Epiſt. XXX.
Boethus Geometra, Epicureus, à Plutarcho colloqvens inducitur in Sympoſiacis. Mentio ejusdem lib. de Pythiæ Orac.
Calliſtolas, cujus nomen libro præfixit Epicurus. Laert. X. 28.
C. Caſſius Cæſaris interfector, de qvo Cic. & Plutarch. Caſſii ad Cic. Epiſtolæ qvædam adhuc exſtant, ut illa XV. 19.
M. Catius Inſuber Cic. Epiſt. ad famil. XV. 16. & 19. Horat. II. ſat. 4. Qvintil. X. 1.
Celſi duo Epicurei. Origenes lib. 1. p. 8. δύο δὲ παρειλήφαμεν Κέλσους γεγονέναι ἐπικουρείους. Τὸν μὲν πρότερον κατὰ Νέρωνα, τοῦτον δὲ μετὰ Ἀδριανὸν καὶ κατωτέρω. Hic poſterior diu poſt Adrianum clarus (confer Clariſſ. Dodvvell ad Irenæum p. 32. ſeq. & 500. ſeq. is ipſe eſt qvi contra Judæos & Chriſtianos ſcripſit librum ſub titulo qvem ab Antiphonte mutuatus eſt λόγου ἀληθοῦς, qvemqve egregio opere, qvod exſtat, confutavit Origenes teſtatus eum in hoc Epicureiſmum diſſimulaſſe pag. 141. 163. 200. Eidem Celſo Lucianus ſuum inſcripſit Pſeudomantem, in qvo libros illius κατὰ Μάγων extollit, eosdem denotans qvos Origenes I. p. 53. vocat βιβλία πλείονα κατὰ μαγείας, ut obſervatum Gvil. Spencero in notis ad Orig. qvem ſi placet vide. Ad antiqviorem ut exiſtimo Celſum Epiſtola Metrodori memoratur Galeno de libris propr. T. 4. p. 368.
L. Ceſtius Pius, Rhetor de qvo multa ap. Senecam in Controverſiar. libris.
Chæredemus. Supra in *Ariſtobulo*. Hujus nomine librum proſcripſit Epicurus qvo diſputabat de Diis. vide Laert. X. 27.
Cleon cujus meminit Epicurus Epiſt. ad Pythoclem. Laert. X. 84.
Colotes cujus librum Ptolemæo Regi inſcriptum περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων δόγματα οὐδὲ ζῆν, duobus ſcriptis exploſit & confutavit Plutarchus qvem vide p. 1107. & 1086. Idem p. 1117. refert Colotem

 cum

cum Epicurum de natura rerum differentem audiviſſet, ad genua ejus protinus accidiſſe atq; in diſciplinam ei ſe dediſſe, qvod Epicurus ipſe in literas referre non dubitavit, qvi hunc Colotem per ὑποκορισμὸν vocavit Κολωτάραν vel Κολωτάριον. Adde p. 1100.

Damis. Lucian. in Jove Tragœdo.

Demarchus. Ambroſ. X Epiſt. 82. ad Vercellenſem Eccleſ. (al. III. 25.) *Clamat ergo ille* (Epicurus in Epiſt. ad Menœceum) *ſicut Demarchus aſſerit, quia non potationes neque comeſſationes nec filiorum ſoboles nec fœminarum copulæ nec piſcium copia aliorumque hujusmodi quæ ſplendido uſui parantur, ſvavem vitam faciunt, ſed ſobria diſputatio.*

Demetrius Laco Epicureus Protarchi diſcipulus, Laert. *X.* 26. Strabo, Sextus Empir.

Democrates Epicuri plagiarius. Plutarch. p. 1100. de non ſvaviter vivendo ſec. Epicurum.

Demophilus ex Plutarch. Phocione p. 759. qvemadmodum & *Democritus* neſcio qvis junior male Epicureis adſcribuntur.

Diocles cujus ἐπιδρομῆς laudat Laertius X 11. allegat. & 12.

Diodorus de qvo legendus Seneca c. 19. de vita beata: Hic eſt qvi cum ſibi gulam præſecturus eſſet, exclamavit: *Vixi, & quem dederas curſum fortuna peregi.* Perinde ac ſi præſcindere telam idem eſſet abſolvere.

Diogenem Laertium Epicureis paſſim accenſeri video, adeo ut Sam. Parkerus vir egregius ſed in Epicureiſmo & Atheiſmo impingendo facilior, Laertium appellet virum mediocris judicii, & Epicureæ ſectæ immodice addictum. lib. de Deo p. 39. Argumenta tamen qvibus permoti hoc faciunt viri docti, ni fallor, non ſunt omni exceptione majora, ut infra lib. IV. oſtendo.

Diogenes è Seleucia Babyloniæ, uſus gratia Alexandri illius qvi Antiochi Epiphanis filius ſubdititius. Athen. V. p. 211. ubi plura de eo ejusqve in Lyſiodum fœminam amoribus & qvod ab Antiocho Antiochi ſucceſſore ſit ob lingvæ petulantiam interfectus.

Diogenes Tarſenſis ὁ τὰς ἐπιλέκτους σχολὰς συγγράψας. Laert. X. 26 dogmatum etiam moralium Epitomen ſcripſit. id. forte Demetrii Laconis diſcipulus, ex ſuſpicione Gaſſendi II. 6. de vita Epicuri.

Dionyſius Polyſtrati ſucceſſor. Laert. X. 25. Ipſi ſucceſſit Baſilides.

Doſitheus ad qvem ſcripſit Epicurus. Plutarch. f. 1101. de vita inſvavi ſec. Epicur.

Epi-

Digitized by Google

Epicurus Metrodori F. Laert. X. 19. alter Leontis & Themiſtæ F. id. 26. ubi & alii duo Epicuri Magneſius & alter pugil memorantur.

Eucratides Piſidami F. Rhodius Vet. Inſcriptio apud Gruterum, Fulv. Urſinum p. 72. elog. & Meurſium in Rhodo c. 9. Gaſſendum II. 6. de vita Epicuri.

Eurydicus ad qvem Epicuri Epiſtolam memorat Laert. X. 13.

Gabinius de qvo Gaſſendus III. 5. de vita Epicuri accipit hæc Ciceronis pro P. Sextio c. 10. qvæ de Piſone videntur intelligenda: *Laudat homo doctus Philoſophos neſcio quos &c.*

M. Fabius Gallus ad qvem Cicero VII. 26. ad famil.

Hegeſianax cujus nomini librum περὶ ὁσιότητος inſcripſit Epicurus Laert. X. 27. mortem luxit in Epiſtolis apud Plutarch. f. 1101. 2. adverſus Colot.

Hermachus Agemarchi filius Mytilenæus Epicuri ſucceſſor cum eodem συγκαταγεγηρακὼς ἐν φιλοσοφίᾳ. Laert. X. 10. & 15. ubi & Epiſtolæ ejus memorantur. Præter domum in Epicuri teſtamento & libros omnes, (id. 21.) hortus ei aſſignatus Athenis, ut in eo ipſe cum ſuis & poſt eum alii διάδοχοι Philoſophiæ operam darent id. 17. Vide & 24. ſeq. ubi hæc ipſius ſcripta qvæ vocat pulcherrima, referuntur: Ἐπιστολικὰ, περὶ Ἐμπεδοκλέους κβ΄. περὶ τῶν μαθημάτων. πρὸς Πλάτωνα, πρὸς Ἀριστοτέλην. Succeſſor ejus fuit Polyſtratus.

Hermocles. Theodor. Prodromus in Amarantho.

Hermodorus. Lucian. Convivio ſeu Lapithis. T. 2. p. 636.

Herodotus inter primos qvi obſcura adhuc Epicuri dogmata ipſo ſuperſtite illuſtrarunt. Laert. X. 5.

Q. Horatius Flaccus Romanæ Lyræ princeps de ſeipſo ita lib. 1. Epiſt. IV. ad Albium Tibullum:

Me pinguem & nitidum bene curata cute viſes
Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

Idomeneus Lampſacenus ad qvem ſcripſit Epicurus Laert. X. 21. Plutarch. p. 1127. contra Colotem. Ejus aſſentator Epicurus dicitur apud Athenæum VII. p. 279. adde Laert. X. 5. 25. & 23. ubi uxor ejus traditur Batis Epicuri ſoror.

Leo ſive *Leontejus* Lampſacenus Themiſtæ maritus Laert. X. 5. & 25. pater

Kkkkk 2 filii

lii cui & ipſi Epicuro nomen. id. 26. ὡς τ῀ ἐπ' ἄκρον Ἐπικȣ́ρȣ μαθητῶν, Plutarch. contra Colotem p. 1108.

Hippoclides & Polyſtratus Philoſophi, *eodem die nati, ejusdem præceptoris Epicuri ſectam ſecuti, patrimonii etiam poſſidendi alendæque Scholæ communione conjuncti, eodemque momento temporis ultima ſenectute extincti* Valer. Max. lib. 1. c. 8.

Idomeneus Lampſacenus ad qvem ſcripſit Epicurus. Seneca Epiſt. 21. *quis Idomenea noſſet, niſi Epicurus illum ſuis literis incidiſſet?*

Lepidus Amaſtrianus. Lucian. in Pſeudomante. T. 1. p. 763.

Lucianus τ῀ Ἐπικȣ́ρȣ αἱρέσεως fuiſſe notatur à Græco ſcholiaſte ad Pſeudomantem & ipſe ſe talem paſſim prodit Samoſatenſis.

Lucilius ad qvem Seneca Epiſtolas ſcripſit, ſæpius eas ideo qvod ad Epicureum ſcriberet Epicuri vocibus obſignans.

T. Lucretius Carus, qvi eleganti ac ſublimi ſimplicitate dogmata Epicuri primus explicuit latino carmine qvod exſtat & poſt alios illuſtratum eſt egregie ab infelici Thoma Creech, qvi in hoc non diſſimilis fuit Lucretio, Diodoro & aliis hujus ſectæ non paucis, qvod ſibi manus intulit.

Lycon. infra in *Mus.*

Lycophron ad qvem ſcripſit Leonteus teſte Plutarcho neſcio an Epicureis accenſeri debeat.

Lyſias Tarſenſis Athen. V. p. 214. apud qvem obiit Hermachus. Laert. *X.* fuit & *Lyſiades* Phædri Epicurei filius.

M. Valerius Martialis Epicureis accenſetur à Boxhornio in Plinii jun. vita, cui aſſentitur Cozzandus & fidem faciunt multa Epigrammatum ejus loca.

Memmius cui Lucretius libros ſuos dedicavit.

Metrodorus Lampſacenus Epicuri diſcipulus Laert. *X.* 22. ſeq. & alter prope Epicurus ut ait Cicero. Meminit præter Strabonem & alios etiam Athen. VII. p. 279. ſeq. Epicuro prior obiit vide Laert. *X.* 18. 23. & Gaſſendum de vita Epicuri lib. 1. cap. 8.

Laudat Metrodorum ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας, Plutarchus p. 1127. ſeq. contra Colotem. ἐν τοῖς πρὸς τȣ̀ς σοφιστάς (libros novem Laert.) Plutarchus p. 1091. qvod non ſvaviter poſſit vivi ſecundum Epicurum. ἐν τοῖς περὶ ποιητῶν. id. p. 1094.

Πρὸς Τίμαρχον. id. contra Colot. ἐν τῷ περὶ τȣ̃ μείζονα εἶναι τὴν παρ' ἡμᾶς αἰτίαν πρὸς

πρὸς εὐδαιμονίαν τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων. Clemens Alex. 2. Strom. p. 417.

Alia ejus ſcripta apud Laert. *X.* 24.

Περὶ αἰσθήσεων.
πρὸς Δημόκριτον.
πρὸς τοὺς Διαλεκτικούς.
περὶ τῆς Ἐπικούρου ἀῤῥωςίας.
περὶ εὐγενείας.
πρὸς τοὺς ἰατρούς.
περὶ μεγαλοψυχίας.
περὶ τῆς μεταβολῆς.
περὶ πλούτου.
περὶ τῆς ἐπὶ σοφίαν πορείας.
πρὸς Τιμοκράτην.

Metrodorus Stratonicenſis ab Epicuro ad Carneadem ſe contulit. Laert. X. 9. τάχα βαρυνθεὶς ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτοῦ χρηστότησιν *forte quod innumeris beneficiis ab eo* (Carneade) *cumulatus eſſet.* Ut Laertii locum explicat Monnojus apud Clariſſ. Bælium in Lexico T. 2. p. 1130. edit. ſecundæ. De aliis Metrodoris Jonſius lib. 1. c. 20.

Mithras Syrus cui auxilio occurrit Metrodorus. Vide Plutarch. p. 1126. contra Colotem & p. 1097. Ad hunc Epicurus περὶ νόσων δόξας ſcripſit. Laert. *X.* 28.

Mus Epicuri ſervus, cum eo philoſophatus, Laert. *X.* 3. 10. Gell. lib. 1. c. 12. Macrob. 1. Sat. c. 11. teſtamento ejus dimiſſus liber cum Nicia & Lycone. id. 2.

Neocles Epicuri frater. Meminit Plutarchus non ſvaviter vivi ſec. Epicurum p. 1089. & 1097. 1100. Vide ſupra in Ariſtobulo. Scripſit de ſecta ſua (i. e. Epicurea) teſte Svida. Vide Gaſſendum de vita Epicuri lib. 1. c. 8. ubi obſervat hujus qvoqve Neoclis eſſe illud λάθε βιώσας qvod ſingulari libro impugnat Plutarchus.

Nicanor. Laert. *X.* 20.

Nicias. Supra in *Mus.*

Aurelius Opilius. Sveton. de Grammaticis c. 6.

C. Sergius *Orata.* infra in *Poſtumius.* Cic. 3. Offic. Plin. *IX.* 54. Hiſt. Valerius Max. *IX.* 1. Macrob. *III.* Sat.

Orion. Laert. *X.* 26.

Panſa de qvo Cic. in Epiſtolis & Caſſius *XV.* 19.

L. Papirius Pætus de qvo idem Cic.

Patro Phædri ſucceſſor, Epicureus Ciceronis æqvalis qvi eum Memmio commendat XIII. 1. ad famil. Meminit & V. 2. ad Atticum.

Petronius Arbiter, de qvo dixi in Bibl. latina.

Phædrus Athenienſis à Cicerone & Attico freqventatus. Mentio ejus XIII. 1. ad famil. & in qvinta Philippica, & in libris de natura Deor. ac de finibus.

Philodemus Gadarenſis (Strabo XVI. pag. 759.) Epicureus Ciceronis ætate nobiliſſimus (Aſconius ad Orat. in Piſonem cap. 28.) cujus poemata elegantia & arguta ſed laſciva olim ferebantur, è qvibus ſuperſunt hodie Epigrammata qvædam Græca in Anthologia. Aliud edidit Heinſius de Satira Horat. pag. 136. emendavit Sam. Petitus lib. 1. Obſ. c. 9. Ejus librum decimum τῆς τῶν φιλοσόφων συντάξεως allegat Laertius X. 3. Meminit hujus Philodemi idem 24. & Horatius 1. Satir. 2. v. 121. ubi vide Vet. commentatorem & Menag. pag. 446. ad Laert. Alius Philodemus ſive Philodamus Opuntius de qvo Cic. in Verrinis.

Philomarchus (in qvibusd. editt. *Philuminaris*) Epicuri ſectator in Epitomis laudatur ab Ambroſio lib. X. Epiſt. 82. ad Vercellenſem Eccleſiam (al. III. 25.) ſed Philodemi nomen reponendum monet Menagius ad Laertii X. 3.

L. Piſonem, barbarum Epicurum vocat Cicero Orat. in Piſon c. 9. &c. 16 *Confer nunc Epicure noſter ex hara producte, non ex ſchola* &c. Iterum c. 38. duos Epicureos vocat T. Albutium & L. Piſonem.

Plato Sardianus. Cic. 1. ad Q. fratrem Epiſt. 2.

Pollius Felix Surrentinus. Statius Ii. 2. ſilvar. v. 113.

Polyænus Athenodori F. Lampſacenus. Laert. X. 24. qvem ſecum in Convivio diſputantem induxit Epicurus teſte Plutarcho contra Colotem p. 1109. Meminit ejusdem p. 1098. Obiit ante Epicurum. Vide Laert. X. 18 magnus Mathematicus Ciceroni 4. Acad. qvæſt.

Polymedes ſub cujus nomine librum ſcripſit Epicurus. Laert. X. 28.

Poſtumius qvem Epicureis aliis jungit Cicero 2. de fin. c. 22. *quid affers cur Thorius Poſtumius, cur Chius, cur omnium Magiſter Orata non jucundiſſime vixerit?*

Polyſtratus Hermachi ſucceſſor. Laert. X. 25. Ipſi ſucceſſit Dionyſius. De hoc Polyſtrato ſupra in Hippoclide.

Pro-

Protarchus Laert. X,26. Bargyleites qvem Baſilidi ſucceſſiſſe ſuſpicatur Gaſſendus lib.2.de vita Epicuri c.6. Meminit Strabo, *XIV*.p.658.

Sex. Aurelius Propertius ſit ne Epicureis accenſendus, minime conſtat è III.20.26. ubi elegantiſſimus Broukhuſius legit: *aut hortu, dux Epicure tuis*: pro qvo alii: *docte Epicure*.

Ptolemai Alexandrini duo, unus Melas alter Leucus cognomento. Laert. *X*.25.

Pudentianus, Galen. T.IV. p.368.

Pyrſon ad qvem ſcripſit Epicurus. Plutarch. p.1101.

Pythocles cujus meminit Plutarchus p.1124. contra Colotem,& p.1094. qvod non liceat ſvav. vivere ſec Epicurum. Laert.*X*.5.& 6. Epicuri ad eum Epiſtolas commemorat.

Sandes Lampſacenus. Laert. X 22.

L. Saufejus qvi cum Attico Philoſophiæ ſtudio ductus per plures annos habitavit teſte Nepote.

Siron Serv ad Eclog. 6. Ciceroni in Epiſtolis & 2. de fin. Syron vel Scyron.

Statillius de qvo Plutarch. in Catone minore & Bruto. Dubitat Gaſſendus II.6. de vita Epicuri idem ne ſit cum Statilio Facco cujus Epigrammata Græca leguntur in Anthologia.

Timocrates ad qvem ſcribit Metrodorus apud eundem Plutarch. pag. 1125. Metrodori ſcilicet frater. id. pag.1098.1126. Laert. X. 6. Inter primos qvi obſcura adhuc Epicuri dogmata illuſtrarunt. id.4. Epicuri heres. id. 16.ſeq. Cic. 2. de fin.

Timarchus ad qvem ſcripſit Metrodorus apud Plutarchum contra Colotem p. 1117.

L. Manlius Torquatus qvem Cicero colloqvutorem inducit libris de finibus.

Cajus Matrinus Valens. Vet. Inſcript. apud Sponium p.128.Miſc.

L. Varus Cæſaris amicus de qvo è Qvintiliano VI.3. Gaſſendus II.6.

Quintilius Varus qvi docente Sirone ſectam Epicuream didicit teſte Serv. in Eclog.6. Necem ejus luget Horatius I. Od.24.

C. Vellejus Senator cui Cicero collocutoris partes tribuit in libris de natura Deorum.

Verrius Pæti & Attici familiaris. Cic.

P. Virgilius Poetarum latinorum princeps, qvi in Epicuri hortulo Philoſophiã edoctum ſe innuit ſub initium poematis cui titulus Ciris. Cum Varo

Digitized by Google

Varo edoctum à Sirone notat Servius ad Eclog. VI. atqve Virgilius ipſe in Epigramm. *Magni petentes docta dicta Scironis.*

Xenoclem Plutarchi fratrem fuiſſe Epicureum ſuſpicor è lib. 2. ſympoſ. qvæſt. 2.

Zeno Sidonius, καὶ νοῆσαι καὶ ἑρμηνεῦσαι σαφής. Laert. VII. 35. Apollodori auditor, πολύγραφος ἀνήρ. id. X. 25.

Zeno Epicureus à Cicerone & Attico freqventatus, qvem principem Epicureorum (ſuæ ſcil. ætatis) vocat Tullius 1. de nat. Deor. confer V. 11. Attic. Diverſus hic & junior mihi videtur Zenone ſuperiore qvi Apollodorum audivit, Epicuro non multo juniorem: licet eosdem facit doctiſſ. Jonſius, ubi qvindecim Zenones recenſet lib. 2. cap. 1.

Zenobius contra qvem ſcripſit Alex. Aphrodiſeus teſte Simplicio in III. Phyſ. comm. 49.

Zopyrus Medicus εὖ μάλα τοῖς ἐπικούρου λόγοις ἐνωμιληκώς, Plutarchi æqvalis III. 6. ſympoſ.

* * *

Batis Epicuri ſoror, uxor Idomenei. Laert. X. 23.

Leontium ab Epicuro & Metrodoro amata Laert. X. 4. 5. 6. 23. perinde ut *Marmarium, Hedia, Erotium & Nicidium.* Plutarcho p. 1097. de non ſvaviter vivendo, Νικήδιον ubi & Βοίδιον nominat) id 7. Contra Theophraſtum ſcripſit Leontium ſermone ſcito & Attico. Cic. 1. de nat. Deor. & Plin. hiſt. nat. præf. Confer Menagium in mulierum Philoſopharum hiſtoria & ad Laert. p. 446. ſeq. Leontium hanc Metrodori legitimam uxorem fuiſſe & falſa qvæ de illa tanqvam meretrice feruntur, contendit Gaſſendus in Epiſt. T. VI. Opp. p. 128. Filiam ejus *Danaen* Sophronis Præfecti Epheſi amaſiam memorat Athenæus.

Phædrium Epicuri ſerva, manumiſſa ejus teſtamento. Laert. X. 21.

Philænis Samia, in qvam Dioſcoridis Epigramma qva famam de inſana libidine propellere ab ipſa conatur, edidit Illuſtris Spanhemius de uſu numiſmatum diſſ. IX. p. 764. Confer etiam Clariſſ. Fleetvvodi inſcriptionum antiqvarum ſyllogen pag. 338. ſeq. qvi poſtremos binos verſus ita interpretatur: *At illius quidem nomen exſpuet ſive abolebit* (ἀναπλύσαι) *tempus, mea autem oſſa, poſtquam famam iniquam à me amolita ſum;* τερφθεῖη, *placide quieſcant.* *The-*

Digitized by Google

Themiſta Zoili filia Leontei Lampſaceni uxor. Laert. X. 5. Cicero in Piſon. c. 26. Clemens Alex. Lactant. &c.
Thophila Martial. VII. 68.

IV. *De Philoſophis Cyrenaicis* qvi & ἡδονικοί.

Epicureis merito à me ſubjunguntur CYRENAICI, *ἐκ μιᾶς οἰνοχόης Ἐπικούρῳ πεπωκότες, ex eodem cum Epicuro poti poculo*, ut loqvitur Plutarchus p. 1089. de non ſvav. vivendo ſec. Epicurum. Paſſim qvoqve cũ Epicureis videas conjungi, qvia & ipſi in voluptate ajebant ſumum boni conſiſtere. Hieron. in Eccleſiaſtæ IX. *Et hæc inquiunt, aliquis loquatur Epicurus & Ariſtippus, & Cyrenaici, & cetera pecudes Philoſophorum.* Auctor hujus ſectæ Epicuro antiqvior & ad aſotiam projectior fuit *Ariſtippus* Socratis diſcipulus, de qvo vide ſi placet Suidam & Euſebium XIV. præparat. p. 763. ſeq. ac qvæ dixi lib. 2. c. 23. §. 33. Ariſtippo ſucceſſit *Arete* filia. Huic filius *μητροδίδακτος Ariſtippus.*

Ex Cyrenaica ſecta deinceps prodiere *Theodorii*, à *Theodoro* Atheo qvi Ariſtippi μητροδιδάκτου diſcipulus fuit. Laert. II. 85. 86.

Habuit præterea & alios diſcipulos major Ariſtippus, ut *Synallum* * (niſi pro Συνάλλος cum Menagio, ut ſane videtur, legendum σὺν ἄλλοις) cujus meminit Euſebius XIV. præparat. p. 764. & *Antipatrum* Cyrenæum Laert. II. 86. qvem oculis captum fuiſſe Cicero ſcribit. 1. Tuſc. tum *Æthiopem* ex Ptolemaide, Laert. ibid. *Ariſtotelem* qvoqve Cyrenaicum qvi, de poetica ſcripſerit, refert Laert. V. 35.

Antipatri diſcipulis fuit *Epitimedes* Cyrenæus, Epitimedis *Parabates*, Parabatæ *Hegeſias* Piſithanatus, à qvo *Hegeſiaci* teſte Laertio II. 85. dicti & *Anniceris* à qvo *Annicerii*, ut eidem Laertio traditum. Confer qvæ de Anniceri Laertius III. 19. & Ælianus II. 27. Var ac de univerſa Cyrenaicorum ſchola præclarus Voſſius libro de Philoſophorum ſectis cap. X.

Mneſiſtratios cum Cyrenaicis & Epicureis conſpirare notavit è Poſidonio Athenæus VII. p. 279.

V. De Pyrrhone & Scepticis.

Pyrrho Eleus Anaxarchi diſcipulus Epicurum ætate paulo anteceſſit, pictor primũ, deinde in Democriti cum incidiſſet libros, Philo-

LIIII ſo-

* Fuit etiam *Metallus* quidam Pater Ichthyæ

ſophiæ operatus præceptore Dryſone Stilponis F. ſive ut Jonſius p. 191. malit Bryſone. Laert. IX. 61. ſeq. Varia deinde itinera adiit ſapientiæ cauſa relictis vero præceptoris & qvorumcunqve Dogmaticorum placitis nihil prorſus certo ſciri poſſe, in utramqve partem de omnibus diſputando contendit, neqve tamen hoc docuit tanqvam plane certiſſimum neqve in vita communi Scepticum ſe geſſit, ut è variis Laertii Sextiqve locis conſtat. Nihil ſcriptum reliqvit, teſte rurſus Laertio IX. 102. & Ariſtocle apud Euſebium XIV. præparat. p. 758. & 763. ubi emendandus eruditus interpres, nam verba χρηστὸν μὲν οὐθὲν οὔτε εὗρεν οὔτε ἔγραψε, non ſignificant Pyrrhonem in Democriti libris nihil boni reperiſſe, ſed ipſum lectis Democriti libris per ſe nihil neqve inveniſſe neqve ſcripſiſſe præclari.

E vita deceſſit propemodum nonagenarius Laert. IX. 62. qvo anno vel qva Olympiade non reperi annotatum. Diſcipuli ejus fuere Timon, Hecatæus, Eurylochus. Nauſiphanes aliiqve. Vitam Pyrrhonis Timonisqve ſcripſerat Antigonus Caryſtius (in opere qvo & aliorum Philoſophorum vitas fuit perſecutus) teſte Ariſtocle apud Euſebium XIV. p. 762. ſeq. Sectatores ejus non modo Pyrrhonii ſed etiam à Philoſophandi ratione dicti *Aporetici*, *Sceptici*, *Ephectici ac Zetetici.* Laert. IX. 69. 70. Cui adde ſi placet Jonſium p. 235. Alios vero Philoſophos veluti certa tantum & explorata dogmata venditantes qvæ Scepticis videbantur incertiſſima, appellabant communi nomine *Dogmaticos*, qvos deinde iterum ſingulari nomine diſcriminabant ut apud Sextum lib. 1. Pirrhon. Hypotypoſ. p. 14. κατὰ τοὺς μάλιστα ἡμῖν ἀντιδοξοῦντας νῦν Δογματικοὺς ἀπὸ τῆς στοᾶς. Sed poſt Pyrrhonem age Scepticos qvosdam ordine litterarum in medium adducamus. Sunt igitur qvi calamo meo ſeſe obtulere, hi:

Æneſidemus Gnoſſius Heraclidis Sceptici auditor Laert. IX. 116. non ita diu ante Ariſtoclem floruit, ut conſtat ex Euſebii præparat pag. 763. itaqve Pyrrhonis συνήθης dicitur apud Laert IX. 102. non qvod Pyrrhonem ipſum audierit ſed ejus dogmata fuerit ſectatus. Alexandriæ docuiſſe ex eodem Euſebio conſtat. Hinc aliis dicitur Æneſidemus Alexandrinus.

Ejus Πυῤῥωνείων λόγων librum primum laudat Laertius IX. 106. qvartum Sextus 7. contra Matt. p. 258. Ex hoc opere qvod in VII. libros digeſtum fuiſſe idem Laertius IX. 116. docet, forte novem do-

modorum ὑποτυπώσιν qvibus incerta eſſe, omnia diſputabat, refert Ariſtocles apud Euſebium XIV. præparat. pag. 760. Vide & Laert. IX. 87. & qve de iisdem modis Sextus Empiricus lib 1. Pyrrhon. Hypotypoſ. Favorini Arelatenſis Academici libros X. πυῤῥωνείων τρόπων laudat Gellius XI. 5. confer Philoſtratum 1. de Sophiſt. p. 495. ſeq. Æneſidemi στοιχειώσεις. Euſeb. pag. 161. ὑποτυπώσιν εἰς τὰ Πυῤῥώνεια. Laert IX. 78. librum κατὰ σοφιῶν (ἀντισοφιστάς) & alium περὶ ζητήσεως. id IX. 106.

E Scepticiſmo non modo ἀφασίαν & ἀταραξίαν ut Timon, ſed plane ἡδονὴν conſeqvi ajebat, ut eſt apud eundem Euſebium p. 758.

Antiochus Laodicenus, Laert IX. 106. ἀπὸ Λύκου, Zeuxidis diſcipulus id. 116.

Apellas ἐν Ἀγρίππᾳ allegatur à Laertio IX. 61.

Aſcanius Abderites. Laert. IX. 61.

Dioſcorides Cyprius, Timonis diſcipulus. id. 115.

Eubulus Alexandrinus Euphranoris diſcipulus. Laert. IX. 116.

Euphranor Seleucius Timonis diſcipulus. Laert. IX. 115.

Eurylochus Pyrrhonis diſcipulus. Laert. IX. 68. idem forte qvem ſupra retuli in Epicureis.

De *Favorino* & aliis Academicis. qvi ad Scepticos accedebant, dixi ſupra cap. III.

Hecatæus Abderites Laert. IX. 69. Pyrrhonis diſcipulus.

Heraclides Ptolemæi Cyrenæi auditor. Laert. IX. 116.

Herodotus Ariei F. præceptor Sexti Empirici, Menodoti auditor. id.

Menodotus Nicomedienſis, Antiochi Laodiceni auditor. id 116.

Mnaſeas. Euſeb. XIV. præparat. p. 731.

Nauſiphanes qvem ferunt auditum ab Epicuro. Vide qvæ ſupra hoc ipſo capite §. 1.

Nicolochus Rhodius Timonis diſcipulus. Laert. IX. 115.

Numenius Pyrrhonis auditor. Laert. IX. 114. diverſus à Numenio Apamenſi, ut notat Jonſius III. 10.

Philo Athenienſis. Laert. IX 67. & 7.

Philomelus cujus meminit Euſebius XIV. præp. p. 731.

Praylus Troadenſis, Timonis diſcipulus. Laert. IX. 115.

Ptolemæus Cyrenæus qvi Timonis hæreſin reſtauravit, auditor Eubuli, Laert. IX. 115. & 116.

Python ad qvem ſcripſit Timon

Sarpedon Ptolemæi Cyrenæi auditor, Laert. IX. 116.

Saturnius ὁ Κυθήνας Empiricus, Sexti auditor, Laert. IX. 116.

Sextus Empiricus cujus ſcripta exſtant. De eo dixi infra libro IV.

Theodas (Θειώδας) Laodicenus. Antiochi diſcip. Laert. ibid.

Theodoſius σκεπτικῶν κεφαλαίων ſcriptor. Laert. IX. 70. De hoc Theodoſio dixi capite qvinto præſentis libri §. 16.

Timon Phliaſius, diſcipulus Pyrrhonis, cum antea in theatris ſaltatorem egiſſet, animum appulit ad Philoſophiam & Stilponem primum deinde Pyrrhonem audivit, clarus ſub Antigono Rege Macedoniæ & Ptolemæo Philadelpho. Summam ejus Philoſophiæ breviter exponit Ariſtocles apud Euſebium XIV. præparat. p. 758.

Timonis πύθων. Euſeb. p. 761. Laert. IX. 76. & 105. πρὸς πύθωνα. id. IX. 67.

Σίλλοι libris tribus qvibus Philoſophos Dogmaticos præcipue deriſit, etſi αἱ κατὰ πάντων ἀνθρώπων βλασφημίαι dicuntur Ariſtocli apud Euſebium p. 761. adde p. 763. atqve ad Laert. IX. 111. Jonſium II. 3. p. 128. ſeq. Fragmenta habes in H. Stephani Poeſi Philoſ. atqve inde in Horatio Dan. Heinſii Lugd. Bat. 1612. 8. Apollonidis Nicæni ὑπομνήματα in Timonis σίλλους Tiberio Cæſari inſcripta memorat Laertius IX. 109. Jonſium p. 222. ſeq. Sotionem περὶ Τίμωνος σίλλων Athen. VIII. p. 336.

Ἰνδαλμοί. Laert. IX. 65. & 105. male apud Sextum pag. 442. contra Matth. ἐν τοῖς σήμοις pro ἰνδαλμοῖς, ut jam viris doctis obſervatum.

Tragœdia LX. & Dramata Satyrica ac Comica XXX. Laert. IX. 110. ubi præterea ejusdem ἔπη & κιναίδους, h. e. Heroica & cinædica carmina commemorat. Qvæ porro proſa ſcripſerit, mox ex Antigono Cariſtio qvi ejus vitam compoſuit, ait acceſſiſſe ad ἐπῶν (forte στιχων ſcripſerat Laertius) milla viginti. Ex his fuere ni fallor: Ἀρκεσίλαος ἢ περὶ δειπνου. Laert IX. 115.

Περὶ αἰσθήσεων. Laert. IX. 105.

Xanthus Timonis filius ac ſucceſſor. Laert. IX. 109.

Zeuxippus Æneſidemi diſcipulus & civis h. e. patria Gnosſius. Laert. IX. 116.

Zeuxis Æneſidemi diſcipulus & ipſe, Laert. IX. 106. ubi allegatur ejus liber περὶ διττῶν λόγων. Auditor itidem Zeuxippi, cognomento γωνιόπους. id 116.

De recentioribus qvidusdam Scepticis infra in Sexto Empirico dixi l. IV.

VI *De Megaricis qui & dialectici poſtea, atque Eriſtici dicti.*

Euclides Megareus, (diverſus à Geometra cum qvo paſſim confunditur

ut

ut à præſtantiſſ. Sponio p. 141. Miſc.) diſcipulus Socratis, conditor Megaricorum diſciplinæ, qvam nobilem nec multum à Platone diſſenſiſſe tradidit Cicero 2. Tuſc. Euclides *id eſſe ſummum bonum dixit quod ſimile ſit & idem ſemper*, ut notat Lactantius III 12. ex Cic. 4. Acad qvæſt. Parmenidis ſcriptis cumprimis delectatus eſt teſte Laertio II. 106. Xenophanis etiam ac Zenonis Eleatæ ſectator. Cic. 2. Tuſc. Qvi & ipſe Zeno à qvibusdam auctor Eriſticæ diſciplinæ dicitur, τῆς ἐριστικῆς ἀρχηγὸς, ut ex auctore Hiſtoriæ Philoſophicæ qvæ inter Galeni ſcripta legitur jam notarunt viri docti. Vide Voſſium de ſectis cap. XI. Scripſerat hic Euclides dialogos ſex, qvorum hi tituli apud Laertium II. 108. exſtant: Λαμπρίας, Αἰσχίνης, Φοῖνιξ, Κρίτων, Ἀλκιβιάδης, Ἐρωτικός. Reliqvorum dialecticorum nomina hæc ſunt:

Alcimus Rhetor eximius, Stilponis auditor. Laert. II. 114.

Alexinus, Elienſis. diſcipulus Eubulidis, propter natum ad contentiones ingenium dictus Ἐλεγξῖνος. *Olympiacam* ſectam inſtituere cum vellet in Olympia, à diſcipulis deſertus periit. Scripſit adverſus Zenonem Citieum, cujus profeſſus adverſarius fuit, & contra Ephorum Hiſtoricum Laert. II. 109. Adverſus Alexinum ſcripſit Ariſto Chius id. VII. 163.

Antipater. Cicero Lucullo, Stoicū innuens qvi & ipſi pleriq; Dialectici.

Apollonius Cronus Eubulidis auditor de qvo ſupra c. XXI. p. 530.

Archidemus. Cicero Lucullo, Stoicum innuens de qvo ſupra c. XV.

Ariſtides Laert. II. 113.

Ariſtoteles Argivus dialecticus. Plutarch. Arato pag. 1028. & 1047. Laert. II. 113. Hunc reſpici in dialogo Stilponis cui titulus Ariſtoteles, Jonſio viſum.

Artemidorus cujus librum adverſus Chryſippum allegat Laert. IX. in Protagora 53.

Clinomachus Thurius. Laert. II. 112. Clitomachus eidem lib. ſect. 19.

Clitarchus Ariſtotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis diſcipulus. Laert. II. 113.

Crates Stilponis auditor. Laert. II. 11. 114. & 117. ubi videtur à Cynico diſtingui.

Diodorus Cronus Apollonii diſcipulus, de qvo dixi ſupra c. XXX. p. 776.

Dionyſius Bithynus Strabo XII. pag. 566. qvem Theodorus Atheus audivit. Laert. II. 98.

Diphilus Boſporianus, Euphanti & Stilponis auditor. II. 113.

Eubilides Mileſius diſcipulus Euclidis, præceptor Alexini & Rhetoris Demoſthenis, ὑβριστικὸς in Ariſtotelem aliosqve. Vide Jonſium p. 350. Captioſa ejus argumenta notant viri docti ad Laert. II. 108. VII. 187.

Euphantus Olynthius, Eubulidis diſcipulus, ſcripſerat librum inſignem de regno ad Antigonum Regem qvem inſtituit, tum tragœdias & temporis ſui Hiſtoriam. Laert. II. 110.

Heraclides Bargyleites, qvi contra Epicurum ſcripſit. Laert. V. 64. Idem ut videtur Heraclides contra qvem ſcripſit Chryſippus VII. 198.

Ichthyas Metalli F. Euclidis diſcipulus, ad qvem Diogenes Cynicus Dialogum ſcripſit Laert. II. 112. præceptor Thraſymachi Corinthii id. 113.

Metrodorus ὁ Θεωρηματικὸς Theophraſti primum tum Stilponis auditor. Laert. II. 113.

Myrmex Exæneti F. diſcipulus ex adverſario Stilponis. Laert. II. 113. & Heſychius illuſtr. in Στίλπων, licet Steph. in Ἐνετοὶ male legit ἐξ ἐνετοῦ, pro Ἐξαινέτου ut Iſ. Caſaubono obſervatum.

Pantboedus Lyconis Peripatetici præceptor. Laert. V. 68. contra qvem ſcripſit Chryſippus. VII. 193.

Paſicles Euclidis diſcipulus Cratetis Cynici frater. Laert. VI. 99.

Philippus Megaricus. Laert. II. 143.

Philo Diodori Croni diſcipulus. Laert. VII. 6. Hunc Jonſius p. 119. eundem putat cũ Philone Athenienſi, de qvo paulo ante in Scepticis. Philonis Dialecti Menexenum allegat Clemens Alex. IV. Strom. p. 523. Eadem referens Hieronymus 1. contra Jovinian. Philonem Carneadis Magiſtrum appellat.

Philonicus. Dionyſ. Halic. in vita Iſocratis T. 2. p. 99.

Phraſidemus è Peripatetico Stilponis auditor. Laert. II. 114.

Simmias Syracuſanus, Ariſtotelis primum Cyrenaici: tum Stilponis auditor. Laert. II. 113. & 114.

Stilpo Megarenſis, de qvo dixi lib. 2. cap. 23. §. 43. in addendis. Fuit æqvalis Theodori Athei ſub Demetrio Poliorcete Antigoni filio & Ptolemæo Sotere, qvi ambo patriam ipſius cum cepiſſent Stilponi propter ſapientiam pepercerunt.

Thraſymachus Corinthius, Ichthyæ diſcipulus. Laert. II. 113.

Timagoras Gelous, Theophraſti primum tum Stilponis auditor. id.

Zeno Phœnicius Stilponis diſcipulus, Laert. II. 114. Sed & à Zenone Citieo

Digitized by Google

tieo auditum Stilponem notat id. 120. qvo minus mirum, qvod inter Stoicus multi fuere qvi Dialecticis ſive Eriſticis tricoſarum & ſubtilium diſputationum ſtudio neutiqvam cederent. Ita Chryſippus ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς. Laert. VII. 180. & Stoicorum ſcitum. Διαλεκτικὸν μόνον εἶναι τὸν σοφὸν id. 83. confer doctiſſimi Menagii notas p. 122. & 296.

Adverſus Dialecticos libros III. ſcripſerat Ariſto Chius Stoicus. Laert.

Dialecticæ fuere filiæ qvinqve Diodori Croni, *Argæa, Artemiſia, Menexena, Pantacle a & Theogenis*, ut è Philone Dialectico refert Clemens IV. Strom. p. 523. His addenda *Nicarete* Megarica Stilponis amaſia & ſocrus Simmiæ Syracuſani Laert. II. 114. Athenæus XIII. p. 596. Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρεὺς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ἦν, ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου.

VII. Superſunt aliæ ſectæ qvædam in veterum libris memoratæ, qvas paucis perſtringere juvat. Nam de *Eliaticis* qvidem præcipuis Parmenide, Zenone Eleate &c. qvi etiam ἐλεγκτικοὶ videntur eſſe abpellati (vide Menag. ad Laert. lib. 1. 17.) dictum eſt ſupra libro II. cap. XXIII. ubi qvoq; de *Socraticis* & plerisqve ante Socratem Philoſophis celebrioribus, De Phædone item Eleo, à qvo *Eliacorum* ſecta, & de Menedemo Eretrio, Pliſtani qvi Phædonē audivit & Stilponis diſcipulo, à qvo *Eretriaci*. De *Pythagoricis* lib. II. cap. XIII. De *Academicis* hoc ipſo libro c. III. de *Peripateticis* cap. XI. de *Cynicis* c. XIII. de *Stoicis* c. XV. Præterea Εὐδαιμονικῶν mentionem Laertius facit in procemio ſect. 17. qvos ait ἀπὸ διαθέσεων ita appellatos. Mihi autē verba ἀπὸ διαθέσεων videntur explicanda, *ab inſtituto*, ut εὐδαιμονικὸς Philoſophus ſit cujus tota Philoſophia præ ſe ferebat diſciplinā de felicitate comparanda. Solum vero *Anaxarchum* voluptuoſum illum Alexandri adulatorem in veterum ſcriptis εὐδαιμονικοῦ nomine venire memini, apud Athenæum VI. p. 250. & XII. p. 648. atqve ex Athenæo apud Euſtathium ad Iliad χ' pag. 1273. edit. Rom. Sic *Elpiſtici* Philoſophi dicebantur teſte Plutarcho IV. 4 ſympoſ. qvi nihil magis commendabant atqve plenis laudib9 efferebant qvam ſpem, hæc enim niſi vitam ſvavitate ſua perfunderet, illā proſus ajebant intolerabilem fore. Sic Pythagoræorum nonnullos vocabant σεβαστικούς, qvi circa θεωρίαν rerum divinarum & τῶν σεβαστῶν erat occupati, ut refert ſcriptor vitæ Pythagoræ apud Photium Codice CCXLIX. Ceteri erant πολιτικοὶ vel μαθηματικοί. Ἀναλογιστικῶν ſive ut alii legunt Ἀπολογητικῶν, & qvi ſe φιλαλήθεις profitebantur (qvo nomine Antipho Rhetor

ADDENDA ET EMENDANDA QUÆDAM.

Pag. 212. ubi de pſeudo Calliſthene, adde: Initium & ſpecimen longiuſculum hujus libri ex codice MS. Bibl. Lugdunenſis Batavorum Græce vulgavit Abraham Berkelius ad Stephanum Byz. pag. 237. 238.

p. 341. v. 11. adde: Nonnulla Aqvilæ, Symmachi &c. fragmenta collegit ediditqve in Hieronymo ſuo nuper Jo. Marcianæus, & diligentiſſime idem ſe facturum nuper recepit doctiſſimus Benedictinus, Bernhardus de Monfaucon, qvi commentarios Euſebii in Pſalmos & Eſaiam edidit, è qvibus & ipſis non pauca addi poſſunt Druſio prætermiſſa.

p. 343. ad not. f. adde hæc Euſebii ad Eſaiæ XXXIV. 4. p. 486. *μὴ κείμενον ᾗ ἐν τῇ τῶν ό ἑρμηνείᾳ τὸ καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, μετὰ ἀστερίσκων, ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προσετέθη.*

p. 360. v. 12. poſt verba, cibos ingero, *adde*: De verſionibus Syriacis, Arabicis, Copticis, Armenicis, Slavonicis è translatione Græca LXX. Interpretum compoſitis dicere non eſt hujus loci. Fragmenta Verſionis veteris *Syriaca* ſive Græcæ è Syriaco adornatæ collegit vir orientalium litterarum ad miraculum peritus Andreas Mullerus Greifenhagius in Symbolis Syriacis, qvibus addi poſſunt ~~alia pauca è Juſtino qv. 63. ad Orthodox.~~ Procopio Gazæo ad 1. Sam. XX. 20. & in 3. Reg. 1. pag. 173. & 3. Reg. XII. p. 215. Suida in *σειρῶνας*, Scholio ad MS. Barberin. in Oſeæ XI. 4. T. VI. polyglott. Walton. pag. 133. b. Porro in excerptis Græcis Chronologicis ante Malalam editis p. ſeq. male tribuit eruditus Interpres Origeni Commentarios in Biblia Syriaca.

Cynicorum Catalogo addendi:

Adamas in Epigramm. Ammiani II. 51. Antholog.

Hermodotus in Epigramm. Lucilii, ibid. p. 273.

Meneſtratus id. p. 272.

Sphodrias cujus *τέχνην ἐρωτικὴν* allegat Athenæus IV. p. 162.

Stoicorum Catalogo p. 386. ſeq. addendi:

Ti. Claudius Alexander Philoſophus Stoicus in Vet. inſcript. apud Fulv. Urſinum p. 70. eleg.

Mmmmm Caj.

Caſſius. Laert. VII. 34.

Criſpinus de qvo Acro ad Horatii lib. 1. Sat. 1. Criſpini) *Philoſophi cujusdam loquacisſimi qvi Aretalogus dictus eſt. Hic Criſpinus Poeta fuit, qui ſectam Stoicam verſibus ſcripſit.* Idem ad Sat. 4. *Hic ſimiliter ut Lucilius multos ſed malos verſus faciebat.*

Fannius Stoicus de qvo Cicero in Bruto c. 31.

Effigies *L. Junii Ruſtici* Stoici apud Fulv. Urſinum p. 69. elog.

Sextus Herius Muſolus Philoſophus Stoicus in vet. inſcriptione apud Fulv. Urſinum p. 70. elog.

p. 436. poſt. v. 21. Editionibus Theocriti Græcis adde: Pariſiis apud Gurmontium A. 1513. 4. Liber dicatus Hieronymo Alexandro Mottenſi *trium linguarum doctiſſimo, Græcas Aureliæ litteras profitenti.* Editor eſt Celſus Hugo Diſſutus Cavillonus, *Celta, earundem nec non Hebraicarum apud Parrhiſios interpres.*

p. 446. v. 16. *Γοργώ, adde:* Simmiæ *μῖμοι* allegantur à Stephano Byz. in Ἀμύκλαι. Ejusdem Ἀπόλλων à Stephano in ἡμικυνες & Tzetza Chil. hiſt. 144.

p. 459. *Omiſſa eſt nota*: Manuel Holobolus Rhetor Rhetorum vixit tempore Michaelis Palæologi & Andronici filii ad qvos ſcripſit verſus Politicos qvi exſtant in Codice Colbertino 6044. Vide Pachymerem VII. 8. & Cangii gloſſarium in ῥήτωρ. Michael Palæologus rebus præfuit ab A. C. 1259. ad 1283. Andronicus ad A. 1327.

p. 475. v. 4. à fine, adde: Timarchum libro qvarto περὶ τοῦ Ἑρμοῦ θεοῦ Ἑρμοῦ laudat Athenæus XI. p. 501.

p. 508. v. 6. à fine poſt verba, ad Jamblichum, adde, & H. Dodvvellus Epiſtolica diſſ. de anima qvam Anglice edidit p. 245.

Porro mirum eſt, cum Vir hic doctiſſimus alibi ſcripſerit Vettium Valentem habere obſervationes anno CLX. æræ Diocletianeæ recentiores, eundem tamen in hac diſſertatione p. 247. tradere, qvod noviſſima temporis nota in Valentis Opere à ſe reperta ſit annus XXI. Antonini Pii. En ejus verba, in qvibus etiam notat qvod Βάλης qvidam ſive Valens in illo allegatur: *This Work is an Anthology collected out of the eldeſt and beſt Authors of the kind together with his own obſervations and improvements in this book, to which this preface belongs. This was the way alſo of Julius Firmicus, an author whoſe age is better known. This makes it very difficult to determine te collector's age from the Aſtrological calculations mentioned in it, becauſe it is ſo difficult to diſtinguiſh whoſe the calculations are, whether of the collector, or of ſome of the Authors*

out

out of whom he made his collection. The lateſt note that i have obſerved in a curſory view of him, is of the XXI. year of Antoinus Pius The collector mentions one Βάλης. *If this be the ſame with VettiusValens, the collector cannot be VettiusValens, but ſome later Man, who has excerpted Vettius as well as others.*

p. 511. v. 8. poſt Pariſ. 1543. adde: Allegat Cangius Gloſſar. Græc. in πνεύματα & alibi. v. 9. à fide adde de Critodemo hunc Valentis locum qvem eidem Clariſſ. Dodvvello debemus: ὁ δὲ σοφώτατος Κριτόδημος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ αὐτοῦ Ὁράσει συνεκτικωτάτῃ πολλῶν μαρτυριῶν, ἀρχὴν τοιαύτην ἐποιήσατο. Ἤδη ποτὲ πελαγοδρομήσας καὶ πολλὴν ἔρημον διοδεύσας ἠξιώθην ὑπὸ θεῶν λιμένος ἀκινδύνου τυχεῖν καὶ μονῆς ἀσφαλεστάτης.

p. 512. omiſſa nota: de Canicleo videndus Cangius in gloſſar. & ad Alexiadem p. 258. 378. Clariſſ. Boivinius ad Nicephorum Gregoram p. 761.

p 513. adde: Oracula qvædem in Obſopoei editione haud obvia ex Jo Laurentii Lydi fragmentis in Codice Regio Pariſ 3367. edidit jam laudatus Boivinius ad Niceph p. 786. E Lydo MS. περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν producit qvædam Cangius gloſſar. latino in *ſilentium.*

p. 529. v. 9. adde: Ptolemæo Hephæſtioni lib. V. memoratur Apollonius Ptolemæi Philopatoris temporibus ἐπ' Ἀστρονομίᾳ περιβόητος γεγονὼς qvi cognominatus eſt ἐψιλὸν qvod litera hæc accedat ad figuram lunæ, in cujus ille conſiderationem plurimum temporis ſtudiiqve contuliſſet. Fateor miratum eſſe hunc me Grammatici locum, ſed ſuſpicio eſt falſam ab eo cognominis iſtius rationem redditam fuiſſe. Nam Ptolemæi Hephæſtionis qvidem ætate qvi ſub Antonino Pio ſcripſit, epſilon ad lunæ figuram ſemirotundo flexu accedebat, ſed ante Domitiani tempora neqve in numis neqve in aliis monumentis obſervatur niſi qvadratum, ut jam pridem notarunt viri doctiſſimi.

p. 548. adde, Archimedem ἐν τοῖς περὶ κατοπτρικῶν laudari à Theone p. 10. ad Ptolemæum: ibid. de Anthemio qvi ſub Juſtiniano Imp. clarus fuit adde locum hunc Procopii 1. περὶ κτισμάτων: Ἀνθέμιος δὲ ὁ Τραλλιανὸς ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λογιώτατος, οὐ τῶν κατ' αὐτὸν μόνον ἁπάντων ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ γενομένων πολλῷ, - - καὶ μηχανοποιὸς σὺν αὐτῷ ἕτερος Ἰσίδωρος ὄνομα, Μιλήσιος γένος, ἔμφρων τε ἄλλως καὶ πρέπων Ἰουστινιανῷ ὑπουργεῖν βασιλεῖ. Hinc conſtat de

ætate Evtocii Aſcalonitæ, qvi Iſidoro & Anthemio libros ſuos inſcripſit.

p. 561. v. 26. adde, à præſtantiſſimo Edmundo Hallejo prof. Geometriæ Saviliano latine editi Oxoniæ 1706. cum libris duobus de ſectione ſpatii ex ejusd. Halleji ingenio reſtitutis, & Pappi Alex. præfatione libri VII. ſyntaxeos ſuæ Græce primum vulgata cum ipſius lemmatibus ad hos Apollonii libros.

p. 589. v. 2. adde: Athenæum Mechanicum & reliqvos è Codd. Palatinis edere voluit cum verſione adoleſcentis (Salmaſii, credo) *Janus Gruterus*. Vide Joſ. Scaligeri Epiſt. CCCCXX. ſeq.

p. 613. v. 16. poſt verba: ex communibus hauſit fontibus, adde; Hoc certe malim qvam qvod Allatius p. 942. de purgatorio, ſuſpicatus eſt Coſmam Chronici Alexandrini eſſe auctorem.

p. 617. Scriptis Coſmæ adde Expoſitionem in Pſalmos ſive loca difficiliora Pſalmorum. Meminit Cangius gloſſar. in Ἰνδικοπλευστής. Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου ἐξήγησις εἰς τοὺς ψαλμοὺς, ἱστορικῶς τε καὶ ἀναγωγικῶς, οὐ μὴν κατὰ συνέχειαν ἐπὶ πάντων τῶν τῆς βίβλου χωρίων, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν χαλεπωτέρων, ἐξεργασθεῖσα ἐκ τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐνδόξων ὧν καὶ τὰ ὀνόματα ἐν τόποις ἐπιτηδείοις ἐπιγράψει. Καὶ πρῶτον προθεωρία τις καὶ ἐξέτασις τοῦ αὐτοῦ περὶ συστάσεως ψαλλῶν, καὶ ἄλλων τινῶν τῶν εἰς αὐτοὺς ἀναγκαίων θεωρημάτων.

In Lucæ qvoqve Evangelium ſcripſiſſe hunc Coſmam conjicit eruditiſſimus Caveus parte 2. Hiſt. literariæ Scriptor. Eccleſ. Sed locus qvem affert petitus eſt è libro V. Coſmographiæ p. 247.

p. 678. v. 17. poſt verba; Memoratur præterea Parthenius: adde in veteri Epigrammate Polliani p. 236. lib. II. Anthologiæ c. 25.

p. 725. v. 7. à fine adde: Dubitat Gaſſendus II. 6. de vita Epicuri idemne ſit cum Statilio Epicureo de qvo in Catone Minore atqve in Bruto Plutarchus

p. 725. v. 2. à. fine, adde: forte Diodorus Zonas, de qvo p. 778.

Reliqva ingenio & humanitati Lectoris permittuntur.

FINIS.

VAl 15172

Digitized by Google

Digitized by Google

152
g
75